

PAUSANIAE
DESCRIPTIO GRAECIAE.

RECOGNOVIT

IOANNES HENRICUS CHRISTIANUS SCHUBART.

VOLUMEN SECUNDUM.

LIPSIÆ
SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXY.

PRAEFATIO.

Liber VII.

— II, 10. *Κυάριτος* La; *Κυνάριτος* Bekker. tacite (e PcAg?) eumque secuti SW; *Κυάριτος* edd. rell. MVabLb. Apud Strabonem XIV, 1, 3. p. 939. A. 633. C. 93. Kr. Myuntis conditor nominatur *Κυδορήλος* (*Κυδορίλος* cod. F.). *Κυνάριτος* librarii correctura, *Κυάριτος* et *Κυδορήλος* non nominis, sed scripturae diversitas esse videtur; confusae sunt literae *A* et *Δ*, *A* et *T*. — III, 1. Inter *Κοῆτας* et *Ράκιον* e Kayseri coniectura inserui *καί*, in reliquis Bekkerum et Dindorfium secutus; e confusa codicum lectione certi nihil potui eruere. — 6. *ἐν τῇ Ἀθηῶν* e Sylburgii coniectura Bekker. SW. Dind.; praeter necessitatem. — 7. Qui Pausaniae est *Κλίοπος* a Strabone d. l. *Κνωῖπος* vocatur; de Erythris Steph. Byz. s. n. *Ἐρυθραί* refert: *ἐκαλεῖτο δὲ Κνωπούπολις ἀπὸ Κνωῖπου*. — IV, 3. *διαβάντες ἐν τῇ Σάμῳ* habet quidem locum similem quo se tueatur, 3, 15, 3. *ἐλθόντα ἐν Σπάρτῃ*; at si respicimus lectionem variantem ad sequens (§. 4.) *ἐν τῇ Σαμῳ* haud improbabilis videtur coniectura priori loco haec verba correcturae margini adscriptae originem debere. Pro *ἀνεσώσαντο* praestat *ἀνεκλήσαντο*, quo deducit *ἀνεστήσαντο* in La. — V, 9. *ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πῖλον* Va SW Dind.; probat Creuzerus; *πόλιν* MR; *πόλον* rell. Deinceps *τοῦ ἔνδον ἀγάλματος* dedi; *ἔνδον τοῦ ἀγάλματος* edd. codd., eodem fortasse sensu; *ἔσελθεῖν* scripsi cum Bekkero SW Dind., e Siebelisii coniectura; *ἐλθεῖν* edd. rell. et codd. Cf. de hoc loco Z. f. A. 1850. p. 112 seqq.; 1849. p. 292. Welcker kleine Schriften III, 516 seqq. — 10. *Πίονος* codd. omnes; eandem formam habemus apud Plinium h. n. 5, 29, 31. (monte Pione), numumque indicavit Kayserus (Mionnet. Supplem. V. 141.), in quo *Πεῖων Ἐφεσίων*. Salmasius in Exerc. Plin. p. 568. b. *Πρίωνος* proposuit; *Πρίονος* dedit Dind.; idem tamen in Praefatione p. XV. apud Strabonem et Pausaniam scribendum esse *Πρηῶν* iudi-

cat. Consentit Guil. Dindorfius, qui in Stephano Paris. s. v. *Πριών* sic: „Straboni 14, 633. [vide Kramerii notam ad h. l. p. 94.] *Πριών* et *Πρηώνος* ex cod. restituendum pro vulgato *Πριών*, *Πριώνος*. Duplici vitio *Πιόνος* apud Pausaniam 7, 5, 10. et monte Pione apud Plinium hist. nat. 5, 29, 31.“ Nostrum non est inquirere, num sit viliosa nominis forma, sed num e rationibus criticis ad Pausaniam referri possit. — VI, 2. τὸ μέγιστον ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς solet Pausanias, ut v. g. hoc ipso segmento ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς ἐδυνάστευον et 7, 11, 7. Mox *Τέλλης* edd. rece. Vb(?) *PedAgLb*; *Τέλλης* La; *Τέλλης* edd. antiquae, M. Cf. Keil *Analect. epigraph.* p. 173. n. 1. Deinde *κτίσασθαι* dedi cum *Sylburgio* *Clav. PedAgLb*; *κτίσασθαι* *rell.* — 3. Post ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα (aptius τὴν ἐπὶ Ἑλλάδα) deleui ὁδόν cum *Bekkero* *MLb*; circumscribunt *Siebel.* *SW Dind.* — VII, 5. *Φιλίππῳ* δὲ τῷ *Δημητρίῳ* [τὰ φάρμακα] τόλμημα ἦν ἐλαφρότατον? Ad praecedens *φαρμάκων* erat lectionis varietas *φάρμακα* (vide *SW.* not. 21.) quae margini adscripta in hunc locum se insinuavit. Verba circumscripserat voluit *Clavierius*. — 6. Quod olim proposui *κλοιὸν* τῆς Ἑλλάδος adhuc placet; cf. *Plutarch. Flamin.* c. 10. — 7. *Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων*? Etiam VIII, 4. *Μακεδόσι καὶ στρατιᾷ* aptius videtur. Hoc loco quid sit ὄσα — ἐτάξαντο non satis perspicio; „quaecumque adversus Macedones aut Syrorum exercitum decreverunt.“ *Siebelis*; decreta adversus exercitum? Mihi ὅτι μὲν — ἐτάξαντο placet. — VIII, 7. Locus vexatus; ἐν *Κυνὸς καλουμέναις Κεφαλαῖς ἐν λόγοις* τὸ ἦττον ἠνέγκατο *codd.*; ἐν *λόγοις*, ἐν *λόφοις*, εὐλόγως, οὐκ ἀλόγως, ἐν *ὀλίγοις* (*Emperius*), οὐκ ἀδήλως s. οὐκ ἀμφιβόλως (*Kayser*); deinde τὸ κρείττον, τὸ ἴσον sunt coniecturae virorum doctorum. *Polybius*, quem auctorem sequi videtur *Pausanias*, libro 18, 5. sic: οἱ γὰρ προσειρημένοι *λόφοι* καλοῦνται μὲν *Κυνὸς κεφαλαί*; unde *Pausaniae* restituo ἐν *Κυνὸς καλουμέναις κεφαλαῖς λόφοις*; cf. *Plutarch. Flam.* c. 8. *Steph. Byz.* s. n. *Κυνὸς κεφαλαί*. Iam sequens ἀλλά negationem flagitat, οὐ τὸ ἦττον ἠνέγκατο, ἀλλὰ . . ., ita ut τὸ ἦττον φέρειν opponatur cladi internecivae; κατὰ δυνάμιν restitui e vestigiis codicis La (*καὶ δυνάμεις*); καὶ *δυνάμειν* *rell.*; οὗτος ὁ *Φίλιππος* cancellis circumscripsi, non aequè *αὐτὸς* (cf. *Kayser.*), quod cum vi quadam positum est; recte, nam dextrum cornu, cui praeerat *Philippus*, bene rem gessit. Conf. loci supra laudati *Polybii* et *Plutarchi*.

Deinceps ἐς τοσοῦτον ἐκρατήθη scribendum videri, recte observat *Kayserus*; minus necessarium puto quod idem proponit ἀλλ' ἄτε δὴ et ἐξαγαγεῖν, hoc tamen admodum esse probabile non nego. — IX, 1. τὰ circumscripsi; ante πάντα ponit *Dind.* — 2. Fortasse ἀνελθοῦσιν et segmento 4. ἀνιέναι scribendum; certe hoc *Pausaniae* de Romam proficiscentibus solemne est. — 3. ἐσελθόντες? — 5. Inter *Λακεδαιμονίους* et ἐς τὸ Ἀχ. desideratur articulus; vid. c. XI, 3. — 7. Τόδε (τάδε, ταῦτα) μὲν δὴ ἐς τοσοῦτον ἐπράχθη constans *Pausaniae* usus postulat. — X, 2. *Φίλαγρος* *Palmer.* *Wesseling.* *Valcken.* *Siebel.* *Dindorf.*; *Φίλαβρος* *codd.* praeter Vb, in quo *Φίλανρος*. Deinceps fortasse cum *codd.* omnibus scribendum erat δι' Ἀλεξάνδου. Cum *Dindorfio* (praef. p. X.) *Τιμαγετίδας* scribere nolim, quum ex *Herodoto* 9, 86. ionicam nominis formam hausisse videatur. — 5. ἐκρατήθησαν, παρὰ δὲ τὸ ἔργον χιλίων φονευθέντων scripsi et distinxi; παρὰ τὸ ἔργον dictum est ut παρὰ τὴν μάχην 1, 32, 4.; ἐκρατήθησαν (ἐκράτησαν), παρὰ τὸ ἔργον, χιλίων δὲ φονευθέντων *edd. codd.* — XI, 3. ὡς ante πλείστας notat *Dind.* (cf. praef. p. XXVI.); at unde ortum est? Mihi ὡς πλείστας explicatio videtur ad ὅπως ἐστὶν οἶός τε. — 6. αὐτὸ εἰργασμένους? — 7. Post Ἀχαιοὺς hiare sermonem post *SW.* vidit *Dind.*; quod inter *σφισιν* et Ἀχαιοῖς *edd.* habent ἐδέοντο, expunxi cum *Bekkero* et (praeter Vb) *codd.* omnibus; circumscribunt *SW Dind.* — 8. τῆς βοηθείας, quod e margine, sensu inepto, huc irrepsit, notavi et capitis sequentis initio post *γενομένης* reposui. — XII, 2. εἶγε καὶ *Καλλικράτην* κ. τ. λ. Locus corruptus; ante ὑπερῆρεν *codd.* habent μὲν; *Kayserus* alterum *Καλλικράτην* expungit, et ὁ δὲ ἐλάσσαν scribit. Utrumque probo. — 9. σχολαιτέρα *Bekker* *PcLab*; σχολετέρα *Ag*; σχολοτέρα *Vb*; σχολαιοτέρα *rell.* — XIII, 4. τῆς Σπάρτης glossema manifestum; τεῖχος εἰς Σπάρτην *PcAgLb*, quod librarii laevigantes in τῆς Σπάρτης mutarunt; utrumque copulat La ἐς τὸ τεῖχος εἰσπῆρξε τῆς Σπάρτης εἰς Σπάρτην, νῦν δὲ. Etiam ὑπῆρξεν ἂν suspectum est; omittunt haec verba *MPcAgLb*; eorum fragmentum loco alieno servavit La; quare notanda verba, et indicanda lacuna videtur, nisi fortasse ἐσέδραμεν ἂν malis. — 7. μεμενηνίας δι' *** ὅμως scripsi, praeter lacunae signum, cum *MPcAgRLab* (δι' ἄς *Pc*, δι' ἄς *MRAgLab*); quod ante ὅμως *Va*, post ὑπερβῆται *Vb* inserunt πελθεῖ, id expunxi cum *MRPcAgLab*. Quomodo explenda lacuna mihi videatur dixi in *SW.* T. 1, p. XLIII; possis

etiam: μεμνηκίας *** [Μενεκλί]δας ὅμως τὰς σπονδὰς ὑπερβῆναι. Praestat certe locum relinquere lacunosum, quam obducere lacunam eum codice interpolato. Cf. Franz in Berl. Jahrb. f. wiss. Kr. 1841. p. 218. — 8. ἐαυτοῦ γῶ uncis circumscribunt Siebel. SW. Dind.; ἄν om. PeAg; eius originem aperit La, in quo ὡς ἀν- (fin. pag.) ἀνθρώπων. — XIV, 1. Lacuna fortasse nihil aliud hausit quam ὁ δὲ, ut recte suspicatur Kayserus. — 3. Θεαρίδαν e Polyb. 38, 2. Clav. Dind.; Θερίδαν, Θερίδαν, Θερίδα codd. — XV, 1. φθάνη Emperius; φανῆ edd. codd. — 5. ἐς τοσοῦτο e Siebelisii coniectura; ἐς τοῦτο edd. codd. — 7. Post βούλευμα repetendus videtur articulus. — XVI, 2. πρὸ post σταδίου melius abest; mox post ἐπιτίθενται expunxi τοῖς, ut in SW propositum a Dind. probatum est. — 4. καταστάντες Sylb. codd.; καταστάντα A; καταστάντος Sylb. Bekk. SW. Dind. — 10. καὶ τὸ ἐν τῇ ὑπεροχῇ La; καὶ τὴν ἐν τῇ ὑπερ. VabAgLb; καὶ γῆν ἐν τῇ ὑπεροχῇ. rel. — XVII, 2. Λακεδαιμονίους δὲ Ἐπαμ. — τὸ Ἀχαικόν. Locum corruptum intactum reliqui; Λακεδαιμονίους LaPed; Λακεδαιμονίους rel. Pro καὶ εὐθύς in SW scriptum erat, approbante Creuzero, κληματίς, quod a literis non nimis remotum quoad sensum absque controversia est aptissimum: ut ex truncata arbore sarmentum saepe redivivum surgit, ita a Graecia depressa Achaeorum imperium. Sylburgius pro ἐγένετο proposuit ἐρίνετο, idque recepit Dind.; contra pugnat Kayserus; non mutandum esse ἐγένετο, sed inserendum συμφορὰ vel ὀλέθρου αἴτιος; utrum sit facilius alii videant. Deinde idem (Z. f. A. 1849. p. 296.) pergit: Weiterhin traf eher Buttman mit αἴου das Rechte, als SW mit κληματίς, sowohl darum, weil man, wenn letzteres geschrieben wird, τὰ πλείονα nicht ohne Zwang auf das fernerstehende λελωβημένον bezieht [quod mihi quidem in mentem non venit; ego copulo τὰ πλείονα ἀναβλαστάνει], als auch weil der erste Blick schon zeigt, wie leicht αἴου in εὐθύ überging. Ne quid dicam de hac facilitate, scire velim qualis nunc sensus his verbis insit; Achaeorum imperium surgere conatur quasi e truncata et maiori ex parte arida arbore? Dindorfius (praef. XXXII seq.) recipit Buttmani αἴου et tres Pausaniae locos profert, in quibus αἴον ξύλον, unum in quo αἴα δέρματα commemorantur; cui bono id fecerit, non expiscor. Deinde idem ὅτε mutat in ὀψέ, „quod adverbium non infrequens apud Pausaniam“ (sequuntur exempla); rei veritatem non negans argumen-

tationis desidero vim atque valorem. — 5. σταδίου ὅσον τε τριάκοντα ἀπέχουσα SW Dind. (τε τριάκοντα e Bekkeri coniectura); ὅσον τετρακοσίους AgPd; ὅσον τε τριακοσίους AVbPeLa; ὅσον περὶ τριακοσίους MVnLb; ὅσον περὶ τετρακοσίους Va. Deinde ἀπέχουσα Va; ἀπέ τοῦ (sic) M; ἀπέχει rel. Correctura οὔσα margini adscripta ad verbum numerale relata cum hoc coaluit et sic duplex vitium procreavit. Mox Σουλπίκιος Palmer. Dind. (cf. Praef. p. XXXII.); ταύτης οὐλυμπικός La; Οὐλυμπικός rel. Cf. Hermann de Graeciae post captam Corinthum conditione p. 7. n. 15. — 7. Ἀχαιοῖς PedAg; Ἀχαιοῖο MVa Vn Lb; Ἀχαιὸς AVb La. Hoc probat Kayserus, θῆκ' non tertiam, sed primam personam esse existimans. — 9. Ἄττης δὲ ὅστις ἦν — ἐξευρεῖν. Recte in his verbis offendit Kayserus, minus tamen placet quod proponit οὐδὲν ἀναντίρρητον; fortasse ἀπόρρητον ὄν, absolute dictum. De toto hoc loco conferendus est Schneidewin. Philolog. III, 256. — 10. δῆσαντες quod propositum erat in SW recepit Schneidewinus, probavit Creuzerus (Mythol. ed. tert. II, 375. n. 1.); δείσαντες edd. codd. „Liber ex setis scientissime complicatis unum plantae iniicit laqueum, parte altera proles cum ipsis genitalibus occupat.“ Arnob. 5, 6. p. 418. Hildebr. — XVIII, 1. Σταδίου ὅσον τε scripsi; σταδ. τε ὅσον τε R; τε ὅσον AMVabPeAgLab; δὲ ὅσον Sylb. edd. rec.; δὲ ὅσον τε SW; idem voluit Bekker. Mox ἐλάχιστον σφισι δείγμα dedi, ἐλάχιστον cum La; ἐλάχιστά σφισι δείγματα rel.; in sequentibus ξενίων ab La omissum cancellis circumscripsi. — 2. καὶ ἀρόσαι διδαχθεῖς Kayserus; mihi οἰκίσαι πόλιν et ὀνόμασεν Ἀρόην copulanda videntur. — 4. ὑπὸ Τιτάνων Clav. Bekk. Dind.; ὑπὸ Πανῶν edd. rel. et codd. Deinde verba τῆς Μεσάτεως τὸ ὄνομα quid sibi velint, non intelligo; fortasse post κίνδυνον hiat oratio. — 10. Malim τεκμαίρομαι. — 11. καὶ ἐς ἐκκαίδεκα ἕκαστον; male sibi respondent καὶ et ἕκαστον; in La scriptum est ἐκκέδεκα; fortasse in codice antiquo eadem scriptura et correctura superimposita vel margini adscripta procreavit ineptum illud καί. — XIX, 2. ὑπηγάγετο AMVa Vn Lab et Pe pr. man.; ἐπηγάγετο Bekk. SW Dind. Pe corr. Ag Vb. — XX, 2. στεφάνους μὲν τοὺς ἀσταγύων; — 3. Fortasse . . . παρὰ τὸν θρόνον, τῆς τε Ηρας ἄγαλμα. Τοῦ Ὀλυμπίουπέραν. — 7. κατ' αὐτὴν τὴν διέξοδον scripsi; κατὰ ταύτην τὴν διέξοδον (ἐξοδον) edd. codd.; κατὰ τὴν ταύτην ἐξοδον voluit Siebel. — 8. ἐν Μεσόα — ἐκ Μεσόας est error in nomine sive Pausaniae, sive librorum. De Mesoa Laconica

cogitari nequit. — XXI, 4. ἔργω Sylb.; placet. — 6. Τοῦ θεά-
 τρου — ἀγάλματα. Locus vix sanus, fortasse mutilus. Kayserus
 ante γυναικὸς inserit ὑπό; at plura excidisse videntur. — 9. ἵππων
 τε δαυτήρα; lectio vitiosa, incerta medela. „Equidem ex h. Hom.
 21, 5. corrigam δημητέρα, quod tantum ad ἵππων pertinet. Sub-
 stantivum enim quod in altero versu sequeretur, quo referendum
 esset νεῶν omisisse videtur Pausanias, de priore tantum sollicitus.“
 A. Hecker in Schneidewini Philologo III, 488. Idem iam invenit
 Prellerus (Pauly Real-Encyclopaedie s. n. Neptunus. p. 553. not.);
 at eiusmodi omissio sensum mancum efficiens apud Pausaniam est
 sine exemplo. Lobeckii coniecturam ἵππων ἰθύντηρα (Paralipom.
 p. 429.) probat Kayserus; non placet versus male sonans. Quidni
 ἵππων μὲν δαυτήρα? — 10. πεποιημένα Ἄρεως, τὸ δὲ Ἀπόλλωνος
 καὶ Ἀφροδίτης, ἧς καὶ πρὸς τῷ λιμένι τέμενος; λίθου scripsi et
 distinxī ex auctoritate codicis La, nisi quod hic οἷς habet pro ἧς;
 in SW. scriptum est πεποιημένον e coniectura, οἷς cum La et sine
 distinctione post Ἀπόλλωνος; secutus est Dind.; πεποιημένον Lb;
 πεποιημένα edd. codd. rell.; Ἀπόλλωνος καὶ Ἀφροδίτης καὶ πρὸς
 τῷ λιμένι δέ τι τέμενος; λίθου Bekk. PaedAg et omisso po-
 steriore καὶ AMVab; δέ om. AgLa; mutilam esse suam lectionem
 vidit Bekkerus. — XXII, 2. ἔχων καὶ γένεια dedi cum AMVabAg;
 ἔχον edd. rell. PedLab; deinde προσέχονται Schneider. Dind.;
 προσέχοντες edd. rell. codd. — 4. ἐστίν. Ἐρμού νᾶμα scripsi,
 viam monstrante Valekenario (Diatr. p. 289.), cuius ingeniosam con-
 iecturam ἐστίν Ἐρμού Ἐρμού νᾶμα laudant Clay. Siebel. Bekker.
 Creuzerus (Mythol. III, p. 503. n. 1.); ἐστὶ τοῦ Ἐρμού Ἄμα edd.
 codd. Sic Νυμφῶν νᾶμα Plat. Phaedr. p. 278. B. — 5. Φυλο-
 δαμείας Dind. Ag.; Φιλοδαμείας rell. — 6. Hoc loco et 6, 12, 9.
 7, 6, 1. codices omnes sibi constant in Τρίτεια s. Τριτία, ne unus
 quidem per αι scribit nomen; eadem constantia Τριτία offerunt co-
 dices Strabonis 8, 3. p. 112. 113. Kram., Tritia codd. Ciceronis ad
 Attic. 6, 2. In Τριταία consentiunt libri Herodoti et Polybii. Nomen
 gentile §. 9. codices omnes scribunt per αι (Τριταιεῖς Vb; me quasi
 nolente impressum est Τριταεῖς); apud Strabonem Τριταίαν melio-
 res pag. 112. l. 11., Τριταεῖς ut videtur omnes p. 202. l. 13. Step-
 hanus Byz. habet Τρίτεια et Τριταία, de duabus urbibus. (Cf. Meineke
 p. 637.) Utraque forma etiam in Achaica urbe in usu fuisse, gen-
 tile vero ab altera derivatum praevaluisse videtur, cuius rei plura

obvia sunt exempla. — XXIII, 3. λουόμενοις (λουμένοις e Siebel.
 coniectura dedit Dind.) usque γίνεσθαι a glossatore profecta viden-
 tur; dissentit Kayserus. — 4. δὲ om. La; deinceps ἐς τὴν θά-
 λασσαν ἔχει est contra usum Pausaniae, qui ἀνέχει dicere solet;
 ἀν absorptum a praecedenti terminatione — αν, et margini adscri-
 ptum se insinuavit post ἀθάνατον, (ἀθάνατον ἂν PcAgLb.). —
 5. Μειγανίτας MVbAgLab; Μαγανίτας Va; Μεγανίτας edd.; nomen
 vix sanum. — 8. Τυλειάν τε ὀνομάζεσθαι; locus corruptus; cf. 2,
 11, 6. — 9. καὶ Ἥρας ἐστίν ἄλλος scripsi; ἄσος edd. codd.; ea-
 dem confusio saepius redit, ut 2, 13, 5. 7, 27, 12. 9, 8, 1 et 2, 29, 1.
 Mox ἢ ἂν — ἔχη scripsi cum Dind. e Bekkeri coniectura; ἢ αἰ —
 ἔχει est alia Bekkeri coniectura; ἢ ἂν — ἔχει edd. codd. Deinde ἔχων
 dedi cum codd. omnibus (silet Pc); ἔχον edd.; constructio haec
 frequentata Pausaniae. — 10. κατευθὺ τῆς ἐσόδου malit Siebel.
 Allg. Lit. Ztg. 1839. p. 264., haud improbabili coniectura. Deinde
 scripsi θεοῦς — ἐξ Ἄργους e Buttmani auctoritate cum Bekk. SW.
 Dind.; nolo tamen negare aptius esse quod a Palmerio et Siebelisio
 propositum est Ἀργείους; illud propius accedit ad literas; ἐσ-
 ακτούς Kuhn. Clav.; ἐπακτούς Porson.; ἐς αὐτούς edd. rell. et
 codd. — 11. ἀνηλωμένα et οὕτω pro αὐτούς Kayserus; utrumque
 placet, nisi fortasse pro αὐτούς malis αὐτά. — XXIV, 2. Κόρης
 — τῆς Δήμητρος scripsi; Κόρη — τῆς Δήμητρος codd.; Κόρη —
 τῆς Δήμητρος edd. — 3. ἄλλα τοιαῦτα codd.; ἄλλα τε καὶ τοιαῦτα
 edd. — 5. διαμεμένηκε Porson.; διαμεμενημέναι edd. codd. —
 8. Pro ὑφήγησις scribendum fortasse φύσησις. — 10. Vel expun-
 gendum est ἢ post μάλλον cum Emperio, vel scribendum τέκτονες.
 — 11. εἰ — ὠθοῖτο, locus corruptus; pro εἰ codd. habent εἴη;
 ὠθοῖτο omittunt omnes praeter Vb; silet M. — 12. ἀνακλινούσαν
 scripsi, ut §. 10. legitur; ἀνακινούσαν edd. codd. — 13. Τοιοῦτό
 γε — τοῦ ὄρους; locus desperatus, vix sanandus; coniecturis in
 SW expositis addantur Prelleri et Kayseri conamina in Z. f. A. 1849.
 p. 299. — XXV, 8. ὀδεύσαντι — κείται; Locum conformavi secun-
 dum coniecturam meam in SW. T. II. p. XXIV. propositam, a
 Kaysero probatam; ἐς Βοῦραν ἀποτραπέσθαι· θαλάσσης δὲ ἐν
 δεξιᾷ καὶ ἢ Βοῦρα ἐν ὄρει κείται edd. codd. — 10. μαντεία scripsi;
 μαντείας edd. codd.; post ἐστίν expunxi λαβεῖν cum VaPcAgLab. —
 XXVI, 1. Αἰγυραίων — Αἰγύρων; nihil mutavi, malim vero Αἰ-
 γυραίων utroque loco; ubique enim apud Pausaniam est ἢ Αἰγύρα,

contra quem usum constantem nihil proficere videmur si in alio scriptoris cuiusdam loco longe dissito τὰ Αἰγείρα invenitur. Apud Stephanum Byz. s. n. Φενεός pro Αἰγείροις Meinekius suspicatur Αἰγείρα; praeter hunc locum ἐν Αἰγείροις legitur adhuc ap. Plut. Quaest. gr. extr., sed de loco quodam in Megarensium finibus. — 2. Ἴώνων ἐπι οἰκούντων adhuc placet. — 10. Mendum latet in verbis οὐδὲ αἰὲ ᾤκειτο καὶ Ἴώνων ἐπι ἐχόντων; scripserim equidem ὁ δὲ αἰὲ ᾤκειτο. — 14. Genuinum nomen navalis Pellenensium Ἀργοναῦται fuisse videtur, quo deducit nominis interpretatio et scriptura codicis La, Ἀργοστοναῦται et Ἀργοστοναυτας. — XXVII, 5. εἰκόνας . . . τὴν μὲν Clav. Siebel. SW. Dind. PdAg; εἰκόνα . . . τὴν μὲν edd. rell. MVabLbPc. Quum utraque structura Pausaniae sit familiaris (vid. ad 9, 11, 4.), lectio codicis La vero ambigua, praefendum est εἰκόνα.

Liber VIII.

I, 1. Μοθώνην La; sic 4, 3, 10, 4, 24, 4, 4, 18, 1, 4, 23, 1, 4, 35, 3; Μεθώνην edd. et rell. codd. — 2. τῆς δὲ γῆς — εἰσὶν ὄροι; absurda haec descriptio a Pausania profecta non est; post ἐκβολὰς haec fere excidisse videntur: τὰς ἐκβολὰς (ἢ Τριφυλία ἐστὶ καὶ τῆς Νέδας αἱ ἐκβολαὶ) πρὸς τὴν Μεσσ., s. τὰς ἐκβολὰς (ἢ Τριφυλία ἔχεται καὶ Λέπρεος, τῆς δὲ Νέδας αἱ ἐκβολαὶ) πρὸς τ. Μεσσ. Deinde Ἀνμαίων εἰσὶν ὄμοροι e Steph. Byz. s. n. Ἀνμη esse recipiendum recte observat Kayserus; Ἀνμαῖοι εἰσὶν ὄμοροι Siebel. SW. Dind.; Ἀνμαίων εἰσὶν ὄροι codd. et rell. edd. — 5. δερμάτων τῶν ὀίων placet. — III, 3. Θυραῖατα τούτου codd.; Θυραίου τούτου e cap. 35, 7. Sylburg. edd. rece.; variat nominis forma. — 7. ἐσ-ορῶντα codd.; correxerunt ex Homero edd. rece.; at cur non correxerunt v. g. 9, 41, 5? Deinde ἀστέρες ἢ ἐπὶ τιμῇ? — IV, 9. Displicet γυνή γυμνή; „γυμνή, ut quae nuda e mari enataverit“ Siebel., quod unde resciverit nescio; mihi γυμνή vel e dittographia, vel ex μείνη
haec scriptura πεποιημενον γυνή = i. e. πεποιημένη γυνή ortum videtur. — V, 3. Ἀλέα δ' ἀνέθηκεν Ἀθηναῖς satis speciosa Spengelii (Rhein. Mus. N. F. V, 362.) est coniectura; at cf. A. Hecker. Comment. crit. de Anthol. p. 100. — 6. ἐπὶ τρίτης — γενεᾶς Emperius; placet. Deinceps τε τὰ ἐξ scripsi; τε ἐξ codd.; τὰ ἐξ Clav. Siebel.;

δὲ τὰ ἐξ Sylb. Dind. — VI, 4. πρὸς μὲν Ἰσίων ἢ ὑπὲρ τὸ ὄρος? — VII, 7. δῆλόν ἐστιν Ἀλεξάνδρου θάνατος codd.; δῆλός ἐστιν ὁ Ἀλ. θάνατ. Bekker. SW. Dind.; recte Ἀλεξ. θάν. damnat Siebel.; cf. Hall. Lit. Zeit. 1840. p. 751. — 8. Malim τῶν ἐξ Γλαῦκον. — VIII, 4. φαίνεται οἰκῆσας ἢ Πόλιν (s. Πτόλιν) ὀνομάζουσι? cf. cap. 12, 7. — IX, 2. Ἐπιδάτου καλουμένου scripsi; idem vult Kayserus; Ἐπιδ. καλούμενον edd. codd. — 5. Ἀντιόνη Palmer. Clav. Siebel. coll. cap. 8, 4, 5. (cf. Hall. Lit. Zeit. 1840. p. 751.); Ἀντονόνη edd. rell. codd. — 6. καὶ ἀγάλμα ἐλείπετο Goldhag. Clav. Siebel.; ἀγάλματος SW Dind. e con. Bekkeri; ἀγάλματα codd. — 8. ἔργον ἔχει Sylburg. Valcken. Kayser.; εἶχε edd. codd. — 9. Διομένηαν s. Λεωμένηαν Meineke (Z. f. A. 1845. p. 1067.); Λεωμένηαν edd. codd.; καὶ ante Μαντινεῖς expunxerim. — X, 2. οὐ πρόσω 5 σταδίων A. Schäfer (Rhein. Mus. N. F. V, 61.). Coniectura speciosa, comprobata a Kaysero et Curtio (Peloponn. I, 268. n. 9.), quam tamen neque loci interpretatio postulat, neque rationes criticae suadent, quum apud Pausaniam omnes coniecturae e signis numeralibus derivatae, suspectae sint fidei. — 4. Ὀσογῶα scripsi ex auctoritate titulorum Mylasensium et Strabonis; cf. Böckh. Corp. Inscr. II, p. 476. N. 2693. 2700. Hentzen in Bullet. dell' Inst. archeol. 1849. p. 187. Kramer. ad Strabon. 14. p. 136. Meineke Vind. Strab. p. 226; Ὀγῶα, Ὀγῶα, Ὀγῶνα edd. codd. Mox ἀνεισι καὶ SW. Dind.; damnat Franz. (Berl. Jahrb. 1841. p. 216.); ἀνεισιν edd. rell. codd. — 7. Ante συγκειμένον expunxi τοῦ cum Bekk. PcAgLa, post hanc vocem ἀντῶ cum AgLa; utrumque uncis notant SW Dind. — 10. ὄτ' ἐξ Ἴλιον ἦλθ' Ἀγαπήνωρ. Kayser. — XI, 4. Fortasse: τούτων ὁ δὲ Φοῖζων. Nomen suspectum. — 5. τὰ ἵππικὰ τὸ Ἀθ. Bekker. PcAgLb et ut videtur La; τὰ ἵππ. τῶν Ἀθ. rell. — 6. θάψαντες ἔνθα ἔπεσε καὶ ἀναθέντες εἰκόνα A. Schäfer d. l. p. 61.; accederem si scriptum esset τὴν εἰκόνα. — XII, 1. Verba Ἀρκάδων δὲ ἐν τοῖς δρυμοῖς — φελλὸν ὀνομάζουσιν omnino aliena sunt ab hoc loco; apte collocantur cap. XI, 1. post διὰ τῶν δρυῶν. — 2. ὀνομαζόμενον Ἀλκιμέδοντος Kayser; placet. — XIII, 6. τῶν κατελειγμένων πόλεων scripsi; ταῖς κατελειγμέναις πόλεσι edd. codd.; datus a librario repositus est autumante haec pendere ab ὑπόκειται, quod est contra regionis naturam. Deinde Καφναῖ et capitis sequentis segmento primo Καφναῖς, Καφνῶν e Sylburgii coniectura scripserunt Siebel. (ed. min.) Bekker. SW.

Dind., pro eo quod codices habent *Καρυαί*. Factum nolim; sed vide quas turbas excitet Curtius in libro suo praestantissimo: „Sylburg hat *Καρυαί* geschrieben, und diese durch keinen vernünftigen Grund (bona verba, quaeso!) gestützt, allen Handschriften fremde (quae omnium coniecturarum indoles esse solet), der Lage der Orte durchaus widersprechende Lesart (in ipsius Curtii carta Caryae situ iusto indicatae non videntur) haben J. Bekker, sowie SW aufgenommen. Die Stelle beweist recht deutlich, wie unmöglich es ist, ohne Kenntniss des Landes den Text des Pausanias kritisch festzustellen.“ (Peloponn. I, 214. n. 23.). Idem in Indice s. n. Pausanias: „Texteskriik des Pausanias ohne Ortskenntniss unmöglich.“ Frustra igitur desudarunt omnes qui hucusque in emaculando Pausania operam collocarunt; placeat aliquando viro in his regionibus versato laborem suum bono scriptori dicare; ab eodem exspecto interea interpretationem verborum *ταῖς κατελεγμέναις πόλεσι*. — XIV, 3. τὸ ἔλυτρον Schneider. Siebel. Curtius (Pelop. I, 210. n. 2.); τὸ om. edd. codd. — XV, 1. Scribendum puto *καὶ τὰ παρὰ σφίσι*; expungere τὰ αὐτὰ malit Kayser. — 3. ὑποχθονίους Kuhn. Clav. Siebel. SW. Dind.; ἐπιχθονίους edd. rell. codd. — XVI, 1. Γερόντειον κατ' αὐτὴν τὴν ὁδόν? — 3. χρόνῳ Δαιδάλου, ποιηθέντα σοφώτερα οὐ θεασάμενος? — XVIII, 4. καὶ αἰξίν; quid sibi vult καί? Fortasse γυναιξίν? — 7. Verba *θυσίαις τε ἀπορορήτοις καὶ καθαρμοῖς* hoc loco inepta rectius §. 8. post *τῆς μανίας* collocantur; *ἴασατο τὴν νόσον ὁ Μελάμπος διὰ τε Ἰκσειῶν καὶ θυσιῶν τὴν Ἥραν μελιζάμενος* Pherecydes ap. Schol. Hom. Od. 15, 225. p. 125 Sturz.; *τυχούσαις καθαρμῶν σωφρονήσαι συνέβη* Apollod. 2, 2 7. ib. Heyne. — XIX, 4. παρὰ τοῦτον ἢ ὁδός edd. codd. — XXI, 3. τὸ δὲ Ἀσκληπιοῦ Kayser; τό τε Ἀσκληπιοῦ edd. codd. — XXII, 6. δύναιτο ἂν ἀποτετημένη ποτὲ μοῖρα ἐξ αὐτῶν? — 8. Pro *τετρακοσίους* Curtius Pelop. I, 216. n. 28. vult *τεσσαράκοντα*. — XXIII, 2. πεποιήται γῆς χῶμα δι' οὗ ἀπέργεται Musuri interpolatio videtur; πεποιήται τῆς γῆς χῶματος ἀπέργ., πεπ. γῆς χῶματος ἀπέργ., πεπ. τοῦ χῶματος ἀπέργ. (ἐπέργ.) edd.; πεπ. γῆς χῶμα ὅς ἀπέργεται La (χῶμα ** ὅς ἀπέργ.?). Deinde e codicum vestigiis *Καρνεῦσιν βλάβος* scribendum videtur. Mox *ἀνατελλαντος* codd. omnes, quod dictum est ut *ἀποθανόντος* 3, 12, 3; *ἀνατεῖλαν* e Goldhageni coniectura edd. rece. Cf. etiam 9, 39, 2. — 4. Post *Μενέλαον* expunxi γάρ; uncis circumscribunt Bekker.

SW. Dind. — XXIV, 1. τοῦ Ἀρίστα — *Νυκτίμον*; latent corruptelae in nominibus; *παρθρόνος* codd. omnes; deinde *περιφῆτου φρονυκτίμον* s. *φρονυκτίμον* s. *φροννηκτίμον* codd., *ἐνυκτίμον* La. Vestigia nominis *Πορφυρίωνος* inter *Περιφῆτου* et *Νυκτίμου* deprehendere mihi videor. — 3. Post *Ζάκυνθος* expunxi γε (τε); pro *Σειραίων* praestat *Σειρῶν*. — 7. ἐς τοσοῦτον ὕψους scripsi ex usu Pausaniae; ὕψος edd. codd.; in simili locutione 7, 15, 3. et 9, 31, 7. erratum videtur; illo loco ἐς τοσοῦτο δέματος, hoc ἡλικίας ἐς τοσοῦτο scripserim; fortasse etiam 7, 8, 4. ἐς πλεῖστον ὠμότητος; cf. 8, 28, 3. n. 14. SW. — XXV, 1. Confusa est descriptio geographica; ordine inverso iter fecisse videtur Pausanias. — 2. τὸν καὶ *Ἀλοῦντα ὀνομαζ.* Bekker SW. Dind.; hic tamen τε malit delere (praef. p. XXII.). — 3. καὶ ante *Θέλπουσαν* notavi; addidit librarius a μετὰ pendere *Θέλπουσαν* sibi persuadens. — 4. Ὀγκίος La; οἶκος codd. rell.; Ὀγκος cum Steph. Byz. Palmer. edd. inde a Facio; mox Ὀγκίου AVaPcAgLab; Ὀγκείου MVb; Ὀγκον e Sylburgii coniectura edd. rece.; segmento 10. Ὀγκον codd. edd., quod non mutavi, collatis exemplis similibus, ut *Ἰασος, Ἰάσιος, Ἰκαρος, Ἰκάριος, Ἰσμηνός, Ἰσμηνίος, Ὠλενος, Ὠλέμιος*, al. — 9. εὐαινέτω G. Hermann. ap. Stoll. ad Antimach. p. 54; εὐαίνετῶ La, Butt. Bekker. SW. Dind.; variant codd. rell.; πόδας αἰνετῶ Düntzer Ep. Fragm. I, 102. Bergk. in Bullet. dell' Inst. archeol. 1848. p. 140. — 12. Ὅσοι δὲ ἤγηται delete seq. ἂ οἱ Porson., quod placet; certe οἱ expungendum post ἂ. — XXIX, 1. Θεαῖς ταῖς μεγάλαις? — 2. Verba *Ἐθέλουσι* — *καλεῖσθαι* inepta et ab hoc loco prorsus sunt aliena. — XXX, 3. *Οἰνίους* et *Οἰνόης* scripsi ex emendatione Siebelisii (ad h. l.) et Dindorfii (praef. p. XV.); *Σινόεις* et *Σινόης* (συνόεις et συνόης MVa) edd. codd. — XXXI, 3. *Ἡρακλέα* La; *Ἡρακλήν* edd. et rell. codd.; cf. Keil Analect. p. 123. Stephan. Paris. s. n. *Ἡρακλῆς*. — 6. *Ἀφροδίτης γὰρ ἔνεκα* dedi; *Ἀφρ. γε ἔν.* e coniectura in SW. proposita Dind.; idem suspicatur ante *Ἀφροδ.* excidisse *ἐπεὶ* (praef. p. XXXIII.); *Ἀφροδ. τε ἔν. (εἴν.)* edd. rell. codd.; deinde post *μὲν* delevi γάρ, utpote correcturam loco alieno insertam, cum Clav. Bekk. SW. Dind. VabPedAgLb. Pro *ἐς λόγους* apte Dind. malit *ἐς δόλους*. — 7. Ante *μεγέθει* edd. (inter uncas Dind.) habent *λερόν*; at plura exciderunt. — 9. *Πολιάδος, ἐπὶ δ' αὐτῶν τῶ ἑτέρῳ?* — XXXII, 2. *ἐπίκλησις* δὲ scripsi; *ἐπίκλησιν* δὲ edd. codd. — 5. ἐς ὕστερον nullo alio loco scripsit Pausanias; fortasse ἐς

πλέον ὕστερον. — XXXIV, 3. Nomen excidit ante ὀνομαζόμενον. — XXXV, 3. Vel σταδίοις — ἤξεισι vel σταδίου — ἔξεισι scribendum videtur. — 5. Σκιαδῖς scripsi; Σκιαδῆ La; Σκιά AMVabPcAgLb; Σκιάς Sylb. Clav. Sieb. Bekk. SW. Dind.; deinde Σκιαδῖτιδος AM VaPcLab; Σκιάτιδος Sylb. Palmer. edd. rece. Vb (?) Pd; utramque lectionem habet Ag. — 6. ἐν ἀριστερᾷ dedi; ἐς ἀριστερᾷ PcAgLa; ἐς ἀριστερᾶ Dind. VbLb; ἐς ἀριστερᾶν rell. — 10. ὑπὲρ τούτου Siebel. SW. Dind. PacdLa; ὑπὸ τούτου rell.; litem dirimere potuit Curtius. — XXXVI, 3. ἱερείαις τῆς θεοῦ? — XXXVII, 2. ἐπὶ τὸν τύπον La; ἐπὶ τῶν τύπων codd. rell.; excidisse numerum plures viderunt. — 2. 3. μεγάλης Μητρὸς. Θεῶν δὲ αὐτὰ τὰ dedi cum SW; μεγάλης Μητρὸς Θεῶν. Αὐτὰ δὲ τὰ edd. rell.; μεγ. μητρὸς Θεῶν δὲ αὐτὰ τὰ PcLab; δὲ om. MVab; μεγ. μητρὸς καὶ Θεῶν δὲ αὐτὰ τὰ Ag. Nunquam μεγάλη μήτηρ Θεῶν dixit Pausanias; quae Franzius contra lectionem meam disputavit (Berl. Jahrb. f. wiss. Kr. 1841. p. 216.) ex usu Pausaniae quodam proprio, ab ipso Pausania non comprobantur; cf. v. g. 8, 31, 5, 7, 10, 35, 4. — 3. σιδήρω ἢ κόλλῃ? — 7. τὴν ἀρχὴν nullo alio loco apud Pausaniam invenitur. — XXXVIII, 3. ἢ ante ἐν om. La; in rell. codices se insinuavit in hunc locum pronomem ἢ, quod post πηγῆ exciderat, ubi e coniectura repositum est a Bekkero. — 4. προευξάμενος? Amat Pausanias verba composita cum praepositione πρό. — 5. γένους τῶν ἀπὸ Ἀρκ. Siebel. (cf. Hall. L. Z. E. Bl. 1840. p. 755.); placet. — 6. ἐς τὰς σκιάς; haec verba ab interprete addita videntur. — 11. μέλος ἀπὸ τῆς σύριγγος et genitivus Πανὸς a vulgari sermone abhorrent; fortasse τὸ τῆς σύριγγος μέλος ἐνταῦθα ὑπὸ Πανὸς εὐρεθῆναι. — XXXIX, 5. ἀγοῦσι πάντα ἐς τέλος scripsi; ἀγοῦσιν ἐς πάντα ἐπὶ τέλος edd. codd.; neque ἐς πάντα, neque ἀγειν ἐπὶ τέλος dicit Pausanias; ἐς erat correctura ad ἐπί; cf. 3, 9, 7, 4, 12, 4, 8, 37, 11. — XL, 2. τῶν ἐν τῷ ποδί e Siebelisii coniectura; τὸν ἐν τ. ποδ. edd. codd. — XLI, 7. Hoc loco et c. 42, 1, 3. codices meliores habent Ἐλαῖνον; recte fortasse. Articulum ante αὐτῷ expungit Kayserus. — 10. Ἔστι δὲ ὑπὲρ — ἐν Κωτίλω. Locus corruptus; nuquam, quantum reminiscor, Pausanias ἐπίκλησις ponit pro ὀνομα; fortasse: ..Ἐπικουρίου Κωτίλον ὀνομαζόμενον (hoc verbum partim syllaba praecedente absorptum est, partim latet in μεν). Ἀφροδίτη τέ ἐστὶν ἐν Κωτίλω ἐπίκλησιν, καὶ αὐτῆ.. — XLII, 7. γενεᾷ Siebel. Bekk. SW Dind.; γενεαῖς edd.

rell. et codd.; quidam viri docti addunt δύο vel δυσίν. — 9. 10. μῆμα et Αἰγίνα? — XLIV, 7. ἱερὸν θεοῦ Ἀφνειοῦ? — XLV, 4. δευτέρω Goldhagen, Dind.; ὕστερω edd. codd. — XLVI, 4. Post ἰόντι desideratur aliquid. — 5. τὴν περίμετρον τοῦ μήκους; verba absurda; variat lectio inter παρεχόμενος et περιεχόμενος; praepositio περι (γρ. περι) margini adscripta et deinceps male cum μέτρον copulata turbavit sensum; scribendum τὸ μέτρον τοῦ μήκους παρεχόμενος. — XLVII, 2. Ἀγγῆς εἰκῶν scripsi; cf. Z. f. A. 1847. p. 292; αὐτῆς εἰκῶν edd. codd. Mox Χοίρας dedi e correctura Dindorfii (praef. p. II.) et Schneidewini (Gött. gel. Anz. 1848. p. 1276.); χῶρας La; χήρας edd. et rell. codd.; eodem modo c. 48, 5. ubi χῶραν La, χῶραν Lb, χῆραν MVb, χήραν rell. — 6. Ἡγεμόνην τὴν αὐτήν; verba corrupta; fortasse τὴν ταυτή. — XLVIII, 1. καλουμένης Dind. praef. p. XXX; καλούμενος edd. codd. Deinde Κροῖσος Meineke (Z. f. A. 1845 p. 1067.); Κροῖσος edd. codd.; Πυρρίας Dind.; Πυρίας edd. rell. codd. — 2. καὶ ἐν Νεμέᾳ τὰ σέλινα Meineke ad Euphor. p. 114.; καὶ τὰ ἐν Νεμ. σέλ. edd. codd. — 4. αὐτὸν ἐπὶ ** τὸν Δακ. Dind.; αὐτόν. ἐπὶ γὰρ τὸν Δακ. edd. rell.; γὰρ om. LaVb; γὰρ τὸν om. MVaPcAgLb. Deinde §. 5. τὰ ἐπιπέδια dedi; τε ἐπιν. edd. rece. codd.; γε edd. antiqq.; [τε] Dind. — 7. Ἀγγὴν ἐν γόνασι Valcken. Jahn archäol. Aufs. p. 49. Welcker kleine Schr. III, 186. Curtius Pelop. I, 272. n. 25. Dind.; αὐτὴν ἐν γόνασι edd. rell. codd. — XLIX, 2. πόλει οἰκῶν μετὰ τὴν scripsi; πόλει μετοικῶν κατὰ τὴν edd. antiqq. codd.; correctura ad κατὰ male adhaesit verbo οἰκῶν; SW. Dind. πόλει μετοικῶν μετὰ τὴν. — 3. τὰ τε ἄλλα ἢ ψυγῆ κ. τ. ε. Desideratur aliquid; ψυγῆ κάλλιστα καὶ μάλιστα πράως con. Sieb.; ψυγῆ κάλλιστα καὶ πράως con. Bekk.; fortasse τὰ τε ἄλλα εὖ ἢ ψυγῆ καὶ μάλιστα πράως. — L, 8. τὸ ἐν Γυθίῳ? — LI, 4. Ubi lacunam indicavi edd. inserunt νικησάντων, quod ignorant codd.; latius patet lacuna; cf. Plutarch. Philop. c. 17. — LII, 3. ἐπὶ τοῦ Πελοποννησίων malim. — 5. τίθεμαι Sylb. edd. rece.; τιθέναι A codd., in quo τιθείην ἂν potius latere videtur. Mox τὸ ἐν Πέρσαις Bekk. SW. Dind.; καὶ ἐν Πέρσαις A codd. praeter La, qui neque τὸ neque καὶ habet. Scriptum fuit ἐν Περσ. (hoc per compendium), quod in καὶ ἐν Πέρσαις resolverunt librarii, quum deberent ἐκ Περσῶν. — 6. τῷ ἐν Τεγέα? In epigrammate aptius fortasse distinctio ponitur post τυράννων; deinde ἀμώμητον scripsi; ἀμωμῆτον La;

ἀμωμήτου edd. et rell. codd. — LIV, 3. διεξελθών? — 6. εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν ἢ Ἀθηναῖοι? La om. τὰ.

Liber IX.

II, 3. Ἀκταίωνος κοίτην Bekk. SW. Dind.; Ἀκτ. καὶ τὴν MVa PcAgLb; Ἀκτ. καὶ sine τὴν edd. antiqq. VbLa. Deinde φασὶ τῇ edd. antiqq. φασὶν τῇ Vb; φασὶν οἱ τῇ MPcAgLb; φασὶν οἱ τὴν Va; φάμενοι τῇ Bekk. SW. Dind.; at oi correctura est ad praecedens καὶ οἱ τὴν. (καίτην; sed correctura in margine.) — III, 7. κομῆσαντες edd. antiqq. et codd. omnes; κομίσαντες Sylb. Bekk. SW. Dind. Lacunam indicavi. — 9. Ὑπὸ Dind. e coniectura Bekkeri; ὑπερ edd. codd.; correctura adscripta procreavit [ὑπο]καταβάντι. Deinde Σφραγιτίδων probandum videtur. — IV, 2. δὲ Ἀδράστον καὶ Ἀργείων Kayser; idem voluit Dind. prael. p. III.; δὲ Ἀργούς (ἄργους PcAg) τοῦ καὶ Ἀργείου MVaPcAg; δὲ ἄργους οὐ καὶ ἄργίου Lb; δὲ Ἀργείων edd.; δὲ ἐπὶ, omissis mediis Vb. — 4. Pro ἡμίσεια malim ἡμίεργα, ut I, 40, 4. 9, 2, 1. 9, 39, 4. — V, 8. Lacuna fortasse nihil aliud hausit quam περι. — 9. κατὰ δὲ τὴν τιμωρίαν κ. τ. ε. Verba vix sana; ἔχει δὲ se. ἢ τιμωρία; cf. Welcker Ep. Cycl. I, 258. n. 415. — 11. Οἰδιποδῖαν malim cum Porsono et Markscheffel Fragm. Hesiod. p. 251. 258. Cf. Welcker Ep. Cycl. I, 321. n. 527. — 13. Post ἄγουσι expunxi Ἀργεῖοι cum codd. omnibus. — 14. ἀποθανεῖν om. codd. omnes; Musuri videtur interpolatio. Mox verba ἐς Καῖκου πεδῖον ἐλαύνοντι locum occuparunt ineptum. Turbas componere mihi videor scribendo καὶ τὸν Θέροσανδρον ἐς Καῖκου πεδῖον ἐλαύνοντα ἀποθανεῖν κατέλαβεν ὑπὸ Τηλέφου. — VII, 3. ὁ μετ' ἐκείνον; articulum ego adieci; cf. Plutarch. Pyrrh. c. 6. — VIII, 2. ἴαμα Spengel. Kayser; ἴαμα codd., quod in μάντευμα mutant e Siebel. coniectura SW. Dind. — X, 2. τῶν πύλων καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος? — XI, 3. εἰκόνες ἀμυδροτέρα ἦδη, expunctis τὰ ἀγάλματα Kayser; placet. — 4. ἀγάλμα codd.; ἀγάλματα Siebel. Bekk. SW. Dind.; praeter necessitatem; utraque constructione utitur Pausanias. — 6. Ἀθηνῶν καὶ Ἡρακλέα κ. τ. ε. Corruptam codicum dedi lectionem; τούτου pro τύπου La; fort. κολοσσούς λίθου τοῦ Πεντέλης. — XII, 3. τοῦ μὲν La; τοῦ δὲ MVaLb; τοῦ τε edd. — 4. Διόνυσον καλεῖσαι Κάδμον dedi cum La, ut v. g. Ἡρακλῆς Μάντικος 4, 23, 10. 4, 26, 3. Ἐρμῆς Αἴπυτος 8, 47, 4;

Κάδμιον s. Καδμείον codd. rell. et edd.; correctura margini adscripta in locum se insinuavit alienum, et in seqq. novas procreavit turbas, ubi βωμόν habent MVaRAgLb; Κάδμον LaPcVb et R marg. Reliqua sana sunt. — XIII, 7. Βακχυλίδης SW Dind.; Βακχυλλίδης La; Βακχυλίδης (sic) Va; βακχυλλίδης Vb; βακχυλλίδης Lb; Βρακχυλίδης rell.; Βρακχυλλίδης voluit Kuhn. idque probarunt Dind. prael. p. II. et Keil Sylloge Inscr. Boeot. p. 48. Idem tamen p. 210. retractat suam sententiam et Plutarchi locum (de genio Socr. 13.) respiciens pronior est ad Βακχυλίδης. — 11. ἐπιφανεστάτη voluit Siebel.; ἐπιφανέστατα edd. codd. — XIV, 2. ἐς τὴν notant Siebel. Kayser. — XV, 3. τῶν Ὀρχομενίων malim cum Sylburgio. — 4. Φοιβίαν e Sylb. coniectura edd.; Φοιβίαν A codd.; nolim damnare; haud male Westermannus (in Pauly Real-Encycl. s. n. Phoebia) suspicatur urbem Βουφία a Stephano Byz. commemoratam et Φοιβίαν nostram eandem esse; cf. Curtius Pelop. II, 587. n. 66. Ross Reise 56. Pro στιγμῆν, probabilis Spengelli est coniectura σνηγμῆνοι. Asteriscum post στιγμῆν habet Dind. — 6. In Epigrammate Θήβης et Μεγάλη πόλις dedi cum Dind. e Sylburgii coniectura; Θῆβαι et μεγάλη πόλις rell. — XVII, 4. Ubi lacunam indicavi editiones inserunt περιάψωσι; idem in Vb invenitur, sed in medio nomine τιθορεῦσιν (sic: μνήματι τι περιάψωσι θορεῦσιν); a reliquis codd. abest. In forma τιθορεῦσιν consentiunt h. l. codd. quod non mutavi in loco corrupto. Cf. Meineke ad Steph. Byz. s. n. Τιθοραία. — 6. Dedi corruptam lectionem codicum MVaPcR; περιτίθοσιν ἦτις οὖν Ag; περιτιθοσιν ἦτις ἦν Lb. Interpolati sic: περιτυχεῖν αὐτῇ R marg. edd.; περιτυχεῖν αὐτὴν La; Φῶνον δὲ περιτυχεῖν αὐτῇ τὸν Ὀρνυ. Vb. — XVIII, 2. παρέσχον τῶν ἐν e coniectura; παρέχόντων ἐν codd.; παρέχουσι τὸ ἐν edd. — 3. μνήματα, τὰ δ' ἐπ' scripsi et post δρώμενα expunxi ἄ; μνήματα καὶ τὰ ἐπ' VbLa; καὶ τὰ om. MVaPcAgLb; καὶ om. Clav. Siebel.; ἄ om. iidem, cancellis circumseribit Dind. — 6. Ἀμφιδίκον· καὶ Ἀμφιδίκος Dind. — XIX, 5. πέφυκεν ἢ γῆ φέρειν ἢ διὰ παντός dedi ex emendatione Spengelli; πέφυκεν ἢ γέφυρα διὰ παντός MVaPcAgLbR; πέφυκε γίνεσθαι ταῦτα δὲ διὰ παντός VbLa et marg. R. edd. — 8. γῆς κεραμεῖς non placet; τέχνης κεραμεῖς Emperius; fortasse πάντες κεραμεῖς. — XXI, 1. ἐν δὲ τῷ AgLbPe, quare coll. Strab. 9, 2, 7. p. 618. A. 403. C. 236. Kr. et Stephano Byz. s. n. Δήλιον suspicor ἐν δὲ τῷ (ναῶ Ἀπόλλωνός

τε) καὶ Ἀρτέμιδος .. — 3. τὰ τε ἐπὶ γῆς? — 6. πείθουμαι bis ponendum, et cum omnibus codicibus δὲ ὅτι scribendum est. — XXII, 2. τε om. Va; circumscripsi cum Dind.; deinde ὑπὸ τῶ δένδρῳ... τούτῳ (hoc cum BPcAgLa) scripsi; ὑπὸ τῶν δένδρων... τούτων rell.; τραφήναι vix sanum. — 6. καὶ Πίνδαρος· (προστίθησι δὲ Πίνδαρος) ὡς ἐπιλάβοι suspicatur Siebelis; lacunae signum habet SW; id deleuit Dind. — 7. ἐπεὶ τινος πόας vel ἐπεὶ τῆς ἐνταῦθα πόας Siebel. Z. f. A. 1841. p. 508; mihi herbae potius nomen excidisse videtur. — XXIII, 3. ἀπάρχοιντο Siebel. d. l. — 7. Λιμὴν Ulrichs Reisen u. Forschungen in Griechenland I, 233, n. 13. Dind.; λίμνη codd. (λίμνης AgLb) et rell. edd. — XXIV, 5. ὑπερβαλόντι Lb SW. Dind.; propter seq. ὑπὸ δὲ αὐτῶ et καταβάντων restitui ὑπερβάλλοντι cum codd. edd. rell. — XXV, 1. ὠραίου MVaR; πρέου Ag LbPc; πλέου Pd (i. e. ὠραίου, ὠρέου, πρέου, πλέου); πεπεύρου VbLa edd. — 3. Post εἶδον edd. habent λίθου ὄν; utramque vocem omittunt MVabAgPcLb; posteriorem LaPa. — 5. καὶ Δήμητρι τὰ δρώμενα malit Siebel.; accedo. — XXVII, 7. ὡς περ δὴ θεῶν scribendum est. — 8. ἐς Ἰωνίαν vix tolerandum. — XXVIII, 2. Ad αἰ θίζαι herbae cuiusdam nomen desidero. — 4. ὑπὸ ἔχεως? — XXIX, 6. ἐν πέτρῳ μικροῦ σπηλαίου τρόπον malim. — 7. Ἐλλησιν post οἱ δὲ correctura videtur quae in locum irrepsit alienum; in proxime sequentibus enim Ἐλλήσιον, Ἐλλήσιον ὄν, Ἐλλήνιον, Ἐλλησιν ὄν (sic) habent codd. — XXX, 1. Post ἀγάλματα addidi articulum; deinde codicum lectionem ὁ μὲν Λυσίππου restitui, quum articulus in sequentibus τὸ δὲ ἄγ... τὸ ὀρθόν indicare videatur, duo Bacchi tantum simulaera sibi opponi; οἱ μὲν Λυσ. Bekk. SW. Dind. e probabili quidem, at non necessaria Silligii coniectura. — 2. τῶνδε Dind.; τῶσαν edd. codd. — 8. ἐβδομήκοντα πέντε est contra usum Pausaniae, qui πέντε καὶ ἐβδομήκοντα postulat. — 12. ἤκουσι Emperius; ἔχουσι edd. codd. — XXXI, 5. καὶ om. Bekk. cum Schleiermachers; cancellis circumscribunt SW. Dind.; debet abesse copula propter seq. ἐπνομάζουσιν. — XXXII, 2. οὐ πελαγίῳ Dind. e Bekkeri coniectura; οὐ πλάνῳ VaLbPcAgR; οὐκ ἄνω VbLa, marg. R. edd. rell. — 5. γέρονε καὶ Κορωνείας Siebel. Hall. L. Z. EBl. 1840. p. 756. Z. f. A. 1841, p. 510; γέρονεν ἢ Κορωνείας edd. codd. — 7. εἶλεν αὐτῶν τὰς πλείους e Bekkeri coniectura dedit Dind.; placet. — XXXIV, 1. Ἰωνίου codd.

omnes; debuit fortasse restitui; cf. ad 8, 25, 4. — 2. καὶ αἰθεὶν πῦρ Emperius. — 3. ἔργον codd.; ἔριν Valcken. Dind.; possis etiam ἀγῶνα. — 4. καὶ πηγῶν — εἰκασμένοι; constructio turbata, nomen Πέτρα corruptum. — 9. ποιητῶν scripsi; πολιτῶν edd. codd. — 10. ἢ κῶμη τότε ἐκλήθη Siebel. Z. f. A. 1841. p. 510; αἰ κῶμαι τότε ἐκλήθησαν edd. codd. — XXXV, 2. καὶ τὰ παρ' Ἀθηναίους? — 3. οἱ γε Διονύσου τὸν Ἀπόλλωνα est lectio corrupta codicum ab aliis aliter tentata; cf. SW. ad h. l.; Τεκταῖος, οἱ Μουσηγέτην τὸν Ἀπόλλωνα Kayser; Τεκταῖος, οἱ γε δύο ὁμοῦ τὸν Ἀπόλλωνα Siebel. d. l. p. 510 seq. Prae reliquis placet Bergkii coniectura οἱ τὸν Διονυσόδοτον Ἀπόλλωνα. — 6. ἀγαμάτων χρυσοῦ Χάριτες AM VbLa Bekk. Dind.; ἀγαμάτων χρυσῶν Χάριτες Clav. Siebel. SW. PcAgLb. — XXXVII, 5. ἦλθεν ἦδη? — XXXVIII, 1. Lacunam indicavi; seq. πέτρας est accusativus, non genitivus. — 5. Verba πέτραν ἔχον εἶδωλον interpretantur „larva quae saxo insideret;“ ideoque in sequentibus πρὸς τῇ πέτρῳ dederunt Cor. Siebel. SW. Dind.; mihi sensus esse videtur „larva manibus saxum tenens“, ut v. g. ἔχων τὸ ξίφος 5, 18, 4. ἔχων μάζας 9, 39, 11. et innumeris aliis in locis; quam ob causam πρὸς πέτρα restitui. Pro εἶ τι ἦν aptius est ὅ τι ἦν. — 9. Chersiae reddidi Μιδείης ex Ag; idem voluit Dind. praef. p. VIII; Μιδείας rell. — XXXIX, 4. Κόρης.. καλουμένη θήρα Sylb. Siebel. Bekk. SW. VaPcMAGLb; Κόρης.. καλουμένη θήρας AVb; Κόρης.. καλουμένης θήρας (Θήρας) Fac. Dind. La; καλουμένης Ἡρας Ulrichs Reisen und Forschungen in Griechenl. I, 177. n. 22; Ἡρας ἐστὶ καλουμένης Ἡμιόχης Kayser. — 11. τοὺς πόδας post ὀπὴν expunxerim; ante ἀνθρώπων additum est ἂν volente Dind. praef. p. XX. — XL, 2. συνες** εἶται edidi; sic habent LbVn et lacuna latius hiante Ag; συνες ἔσται Pc; συνέσεται MVaR; συνειήλθε (συνεσηήλθε) edd. Vb et in marg. VaR; συνήλθε La. — 9. ἐθέλοντα scripsi; ἐλθόντα edd. codd.; ἐκόντα Emperius.

Liber X.

I, 3. ταῦτα om. MVabLab; silent PcAg; cancellis notat Dind. — 10. Ἀπόλλωνι SW. Dind.; Ἀπόλλωνα codd. et rell. edd.; post hoc nomen expunxi καὶ cum Dind. et τε τὸν scripsi cum Porsono Bekk. Dind.; τότε τὸν codd. et edd. antiqq. — 11. ἐπὶ τῇ γύψῳ coni. Bekk.; receperunt SW. Dind. et sic habet La a pr. m.; ὑπὸ τῇ

γνώσῃ AMVaPcAgLb et sine articulo Vb. Vituperat lectionem meam, utpote ab uno tantum codice oblatam Siebelisius (Z. f. A. 1841. p. 511.); ipse ὑπὸ τῆς γνώσῃ edit, quod ne unus quidem habet codex; ἐπί genuinum esse probat articulus additus; cf. 7, 22, 7, 10, 13 3. — II, 4. ἐς τοὺς συλῶντας Dind. e Facii coniectura a Siebel. Bekk. probata; ἐς τοὺς συνόντας codd. edd. — 6. Φᾶλλον scripsi; Φᾶλλον hoc loco et postea codd.; geminant λ edd. Mox χαλκοῦ edd. antiqq. et codd. Locus difficilis, de quo conferendi Kayserus et Welcker. Kleine Schriften III, 222. Mihi Hippocrates sceletum dedicasse videtur. — 7. (αἰτίαν) ἰδίᾳ dedi cum edd. rece.; fortasse ἰδίᾳ mutandum in αἰτίαν. — III, 2. Στεῖρις scripsi; Στίρις Dind.; Στίρις Siebel. Bekk.; Στερις edd. rel. MVabAgLb; Στερις La; cf. ad 10, 35, 8. — 4. Κρανῶνι Dind.; Κράνῳνι Lb; Κράνῳνι rel.; 5, 8, 8. literam geminant codd. omnes. — IV, 2. γε expungit Dind. praef. p. XXII. — 5. ἐστὶν a librario additum est non animadvertente τὸ ἔπος copulandum esse cum seq. πεποιῆσθαί φασιν. — V, 2. ἢ Ἀθηναῖ; articulum adiecit Dind. praef. p. XIX. — 4. ἐνταῦθα SW Dind.; possis etiam ταύτη; ταῦτα APc; ταῦτα rel. edd. MVabPad AgLab; deinde ἐστὶ La; ἔτη Pc; ἔτι edd. et rel. codd.; quod post τριόδου SW Dind. e LaPa inserunt ἐστὶ omisi cum edd. codd. rel. — 8. εὐναστος? — 9. παρεσχημένος Sylb. Dind.; παρεσχηματισμένος edd. codd.; deinceps ἀπὸ τοῦ τε Bekk. PedAgVbLb; ἀπὸ τε τοῦ rel.; corruptela latere videtur. Cf. Kayser. — 12. Pindari verba sic leguntur apud Galenum (T. III, p. 615. ed. Basil.): Χρῦσαι αἱ δ' ὀξύπεραι αἱ τοῦ ἄειδον Κληθόνες*), unde Χρῦσαι δ' ὑπὲρ αἰετοῦ ἄειδον Κληθόνες eruit Cobet (de arte interpretandi p. 128.); Χρῦσαι δ' ἐξ ὑπὲρ αἰετοῦ | ἄειδον Κληθόνες Schneidewin. Philolog. 5, 366 seq.; Χρῦσαι δ' ἐξ ὑπὲρ αἰετοῦ | ἄειδον Κληθόνες Bergk. Rhein. Mus. N. F. 8, 147 seq.; Χρῦσαι δ' ὀξύ παρ' αἰετοῦ | ἄειδον Κληθόνες Wieseler. in Schneidew. Philol. 6, 736 seq.; Χρῦσαι δ' ἐξ ὑπερφῶν ἄειδον Κληθόνες edd. Pausaniae; Χρῦ-

*) Reddidi haec verba qualia a Cobeto, Bergkio (Poët. Lyr. Gr. p. 222.), Schneidewino et ex parte a Wieselero producuntur, quum editionem Basileensem (1538.) inspicere non potnerim, in qua hoc Pindari fragmentum legitur Tomo V (non III.) p. 615. Non consentiunt in fragmenti lectione editiones Galeni recentiores; sic enim habent (in Galeni Comment. ad Hippocrat. de articulis 3, 23.) Charterius T. XII. p. 376. et Kühn. T. XVIII, 1, p. 519: Χρῦσαι δ' ὀξύπερα αἰετοῦ κληθόνες.

σαι Vb; ὑπαρέτου Pc; υπερέτου MRLbPd; ὑπηρέτου Ag. Equidem Bergkium secutus sum proxime ad codicum Pausaniae vestigia accedentem. — 13. τις expungit Kayserus. — VI, 1. Lacunam indicat Dind.; loci integritatem tueri videtur Franzius in Berl. Jahrb. f. wiss. Kr. 1841. p. 225. — 4. μητρός εἶναι Μελαίνης Kayser. — 5. Πύθην Dind. La; Πύθιν rel. — 7. δὲ ἐ Κρήσιοι ἄνδρ. Meineke Z. f. A. 1845. p. 1067.; δὲ Κρήσιοι ἄνδρ. edd.; δὲ ἐκ κρησιν οἱ ἄνδρ. Va; δὲ ἐκ κρησίοι (sic) οἱ ἄνδρ. Vb; δὲ ἐκ κρησιν οἱ ἄνδρ. M; δὲ ἐκ κρησίν οἱ ἄνδρ. Lb; δὲ ἐκρησι οἱ ἄνδρ. Ag; δὲ ἐκρησίοι ἄνδρ. La. Etiam ἀγιστεύουσι (ἀγιστεύσουσι) corruptum est; cf. Kayser. — VII, 4. ὃς λάμποι Bekk. MVaLbRPcAg; ὁ Λάμπου edd. antiqq. Vb ὀλάμπου La et R ad marg.; Μελάμπους Böckh. SW. Dind.; quod prae reliquis placet. — 5. ἀνλωδῖαν τότε κατέλυσαν Dind. Mox egregie idem μέλη restituit pro μελέτη, quod habent codd. et seq. καὶ θρηνοὶ (καὶ om. MPcAgLb) circumscripsit; potest expungi. — 8. καὶ Ἰολαίδας Keil Sylloge Inscr. Boeot. p. 216, idem tamen correcturam suam retractare videtur in Archäol. Zeitung 1850. p. 208.; καὶ Ὀλαίδας edd. codd. — VIII, 1. συνεδρεῖοντες MVabPcLab; συνεδρεῖοντες edd. Ag. — 3. συντελεῖν om. MPcAgLb; additum a VabLa, non satis apte. — IX, 1. Malim τέμηται δὲ διέξοδοι. — 7. Ἄβας; imo Ἄγας; cf. 3, 11, 5. — 8. Πίσωνος edd. rece. VaLa, et geminata litera Vb; Πίστωνος Bekk. MPcAgLb; Παισωνος edd. antiqq. — 10. Μύνδιον SW Dind. La; Μίδιον VabPcAgLb; Μήλιον Bekk.; Μίδειον edd. rel. Mox Πυρρίας Dind.; Πυρρίας rel. edd. et codd. Κώμων edd. rece. PcAg; Κόμων Lab; Κόνων edd. antiqq. MVab. Deinde Ἀγασιμένης Dind. praef. p. XV; Ἀγεσιμένης SW Va; Ἀγαμένης Clav. Sieb. Bekk. M.; Ἀγεμένης VbPcAgLab; Ἀγυμένης edd. rel. Denique τελευταῖοι scripsi cum Kuhn. Clav. SW Dind. et ante Λακεδαιμόνιοι expunxi οἱ; τελευτᾶ codd.; correctura ai oi margini adscripta procreavit literas ei oi ai, ei oi ai, ei oi ai, quas inter δὲ ei καὶ habent LbPcAg, unde εἶναι fecit Böckhiius, quod receperunt Bekk. SW Dind.; ex eodem fonte fluxit articulus ante Λακεδαιμόνιοι. — 11. φερεπτολέμοισι Dind. (praef. p. III.); φέρει πολέμοισι MVabAgLab; φέρει πολέμοιο edd. In seqq. κακίη τε νομήων coniicit Siebel. Hall L. Z. EBl. 1840. p. 757. Etiam in Musaei oraculo latent corruptelae; codices monstra producunt; in ητταλοισ quo codd. plerique alludunt (ad ηγαλις alii), ἦτ-

της invenit Bergkii conferens Syriani locum in Rhet. Gr. ed. Walz IV, 569. — X, 1. οὔτοι μὲν δὴ, quod omittunt edd. antiqq. VbLa, varia lectio ad seq. οὔτοι μὲν καὶ esse videtur. — 5. τὸ ἐφέξῃς αὐτῶν γένος — Περσεία; verba prorsus absurda; postulat sensus: γένος τὸ ἐς Περσεία καὶ ἐτι πορρωτέρω καθῆμον ἐς Ἡρακλέα. — XI, 5. Οἱ δὲ θησαυροὶ οἱ Θηβαίων Dind. praef. p. XVIII; contra sensum; si quid mutandum, θησαυροὶ ὁ Θηβαίων scribendam foret; at non puto necessarium. Deinde ἐστὶν ὡσαύτως MRPeAgLb; εἰσὶν ὡσαύτως edd. VabLa. — XII, 1, Lacuna haec fere hausit: ... ἐπίκλησιν. Σίβυλλαν δὲ τὴν πρότερον γενομένην ταύτης ταῖς μάλιστα..., nisi malis fortasse ... ἐπίκλησιν τὴν δὲ πρότ. γενομ. ταύτης ταῖς μάλ. — Verba ὑπὸ τῶν Διβύων — ὀνομασθῆναι vix sana sunt. Sic scriptum

Διβύ...

fuisse suspicior: ὑπὸ τῶν Δελφῶν Σίβυλλαν λέγ. ὄν. i. e. ὑπὸ τῶν Δελφῶν Διβύσαν λέγ. ὄν., quod librarii correcturam ad nomen praecedens referentes in ὑπὸ τῶν Διβύων Σίβυλλαν depravarunt. Ad rem cf. Siebel. ad h. l. — 3. πατρός δ' ἐκ σιτοφάγοιο dedi e coniectura Dindorfii praef. p. III; πατρός δὲ κητοφάγοιο Bekk. SW. Dind. PeAgLb et M per correcturam; πατρός δ' αὐ κητοφάγοιο edd. rell. VabLa; at κητοφάγος neque est hominis mortalis descriptio, neque recte opponitur Νύμφη ἀθανάτη. — 6. In epigrammate κενθομένο restituit Meineke Z. f. A. 1849. p. 415; πνθομένα edd. codd. In seqq μοῖραν ἔχουσα (ἔχοισα) κάτω Emperius. Formas doricās ubique restituit Dindorfius. — 10. Lacunam indicavi cum SW Dind. La; quod edd. inserunt ῥάδιον id codices omittunt. — XIII, 1. Δέοντος nomen vitiosum. — 3. ἐλαγίστων dittographia ad ἐλύτρων videtur. — 6. Κορινθίων AVaLa; Κυρηναίων SW Dind. MVbPeAgLb et in marg. Va; recte fortasse. — 7. Ἀμύκλαιος? — 9. ὑπελείποντο Dind.; ὑπελείποντο rell. edd. et codd. — 10. Καλύνθου — εἰόνες. Lectio-num monstra praebent codices, in quibus equidem verborum fragmenta deprehendere mihi videor; a vulnere letali abstineo manus. Ante ναυαγία expunxi καὶ cum Dind., auctoribus Sieb. Bekk. — XV, 2. Στρατηγοὶ — ἐστὶν Αἰτωλῶν; locus turbatus; οἱ Αἰτωλοὶ SW Dind.; οἱ πολλοὶ edd. rell. codd. In sequentibus sic scripserit Pausanias: καὶ ἀγαλμα (s. ἀγάλματα, haec enim varietas turbarum causa fuisse videtur) Ἀρτέμιδος, τὸ δὲ Ἀθηνᾶς, δύο τε Ἀπόλλωνος ἀνάθημιά ἐστὶν Αἰτωλῶν. — 3. Oraculi verba non mutavi, nisi quod e Bekkeri coniectura πᾶσι dedi cum Dind.; πάγην edd. rell. et aliquot

codd.; om. MRPeAgLb — 5. ὅποσοι Ἀθηναίων τὰ ἐπιχώρια ἔγραψαν A. Hecker in Schneidew. Philol. 5, 422. Non necessarium. — XVII, 1. πεντήκοντα uncis includunt Bekk. SW Dind.; at non eiicienda, sed corrigenda est vox. Kayserus 5, 12, 6. respiciens προήκει scribit, et simile verbum postulat sensus. — 5. ἢ καὶ αὐτοῖς... μετέσχον (μετεῖχον) Ἀγρολεῖς Dind. in Stephan. Paris. s. n. Ὀγρόλη et praef. p. XVI. — 6. καταστῆναι — δέος; impedita constructio; Pausaniae manum restituere mihi videor sic scribens: καταστῆναι δὲ ἐς μάχην τῶ Ἑλληνικῷ καὶ τοῖς Τρωσὶν ἐκάλυσε τοὺς βαρβάρους, παρασκευὴ γὰρ (τε om. Va) ἴσοι τῇ ἀπάσῃ τὰ ἐς πόλεμον ἦσαν, ο Θόροσος ποταμὸς ὃς διὰ μέσον σφίσι ἔβεν κ. τ. ἔ. — 10. ναυσὶν οὔτε ὄρους Emperius; ναυσὶ τε ὄρους edd. codd. — 12. ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐς εὐθύ, ἀλλὰ παρὰ τὰ ὕα? — XVIII, 4. ἀπώσαιντο e Bekkeri coniectura; ἀπώσαιντο edd. codd. — 7. Post Γοργίας ἐστὶ expunxi εἰκῶν; cancellis notant edd. rece. — XIX, 11. διάφορα La; διαφορὰ edd. et rell. codd. — XX, 2. ἑξακισχιλίους ἀριθμοῖη τις Dind.; ἐξ. ἀριθμὸν ἢ τις Pe; ἀριθμῶν ἦτις VaAgLb; ἀριθμῶν εἴ τις Vb; ἐξ. ἦν ἀριθμὸν rell. — 4. τούτων ἦγε τὸ ἱππικὸν Μεγαρέυς; intactam reliqui corruptam codicum lectionem; ἦγειτο scripserunt e Böckhii coniectura SW Dind.; in ἱππικὸν ducis latet nomen; Μεγαρέυς alienum est ab hoc loco. Deinde lacunam indicavi sic fere explendam: ἐνενήκοντα καὶ (ἐπτακόσιοι, πλέονες δὲ) ἐπτακισχιλίων ἀρ. ἦσαν οἱ ὀπλιτεύοντες. Excidisse μυρίων suspicatur Brandstätter Aetol. Geschichte p. 188. — XXI, 4. ἢ ἐπὶ πλείστον dedi e con. Bekkeri; ἢ ἐπὶ πλείστ. Dind. e con. SW.; ἐπὶ πλ. Ag; ἐπιπλείστον La; ἐπεὶ πλείστον rell. — 5. Ἡμαὶ δὲ Jacobs; Ἄδ' ἄρα δὲ Bergk. Epistol. gratul. ad Creuzerum p. 17; ἡμῶν δὲ A. Hecker Comment. crit. de Anthol. Graec. (Lugd. B. 1852.) I, 71; ἡ μαρδαλη (sic) M; ἡ μαρδαλη ποθέουσα (sic) Ag; ἡμαρδαλη Lb (?); in Pe epigrammatis initium evanuit; ἡ μάλα δὲ rell. Deinde λαιὸν τότε Spengel; λαιὸν ποτε edd.; λαιὸν ὀπότε MVabPeAgLb, hic sine accentu. Denique εὐτ' ἐπὶ τὸν Γαλατῶν ἡγμάσε θούρον Ἄρη Bergk., qui praeterea ubique formas Doricās restituit; θούρον habent MVaPeLb. — XXII, 1. στενή καὶ ταύτη Sylb.; (cf. §. 8.); στενή καὶ ταύτης edd. antiqq. et codd.; στενή καὶ ἀναντης Clav. Siebel. et edd. seqq. Deinde μετ' αὐτὰ SW; μετὰ ταῦτα (ταῦτα Va) codd.; κατ' αὐτὰ Bekk. Dind. Post ὑπὲρ τῆς excidit πόλεως. Etiam sequentia sunt lacunosa et corrupta; in οιομενον latet fortasse οἱ ὄμοῦ. — 10. ἢ circumscripsi; om. Ag. — ὑπ' αὐ-

της Lab; probat Siebel. Hall. LZ. EBI. 1840. p. 758; ἀπ' αὐτῆς rel.
 — XXIII, 6. ἐκ τῆς μάχης οἱ βάρβαροι, πανταχόθεν δὲ σφισιν.
 — XXIV, 3. ἱεροῖς δ' ὑπὸ κύμασιν; coniecturam in SW propositam
 probat Siebel. d. l. — XXV, 4. ἀνασκοπούμεναι Dind. (praef. p. XXXI.);
 ἀνασκοπούμεναι Siebel. Bekk. SW.; non displicet; ἀνασκοπούμενοι
 edd. rell. et codd. Deinde codicum lectionem θεράπεινα restitui;
 θεράπειναι SW Dind., et ἦ ante Ὀμηρος adieci ex emendatione
 Porsoni; idem fecit Dind. — 5. καὶ notavi, expunxit Dind.
 volente Siebel. Αἰσχυλίνου Dind.; Αἰσχυλήνον edd. codd. —
 XXVI, 1. ὡς Αἰνείου μήτηρ Ἀφροδίτη; Coniecturam in SW pro-
 positam probare videtur Dind.; ἦ post ὡς, et καὶ post μήτηρ om. La.
 — 3. Αἴας δὲ Οἰλέως scripsi; Α. δὲ ὁ ἰλέως VbPeAgLab; Αἴας δὲ ὁ
 Οἰλέως rell. In segmenti fine turbae sunt; ἱεροῖς h. l. ineptum est;
 ἱεροῖς (i. e. θυσίαι) certe exspectatur; deinde ἐπὶ τούτοις interpolati
 tantum habent codices, reliquorum varietas satis demonstrat in libro
 archetypo iam fuisse corruptelas, fortasse correcturas. Mihi ἐπὶ τοῖς
 ἱεροῖς correctura videtur quae in locum alienum se insinuavit; Pau-
 saniae manum sic fere restaurari arbitror: τοῦ ἐν Ἀλλίδι φανέντος
 τέρατος ἔνεκα ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς τὸν Αἴαντα ἐξορκοῦσιν. Alii aliter;
 cf. Kayser et Welcker Composition d. Polygotischen Gemälde in Abh.
 d. Berl. Akad. 1847. 2. p. 90. n. 20. — 4. ὑπὲρ τοῦ Νεοπολέμου τὸν
 τάφον est descriptio loci et praepositio eadem prorsus significatione
 usurpata, qua v. g. 6, 24, 1. legimus ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν τάφον.
 Mox Ἀχιλλεύς ab unciis liberavi, quibus circumscriptum est nomen ap.
 SW Dind. Cf. Kayser. Welcker Z. f. A. 1834. p. 47. Ep. Cycl. II. 14.
 516. et Jacobs ap. Welcker. in Abh. d. Berl. Ak. d. l. p. 85. — 5. τὸ
 μὲν ἔμπροσθεν τῶ ὀπίσθεν προσήγον; — XXVII, 1. Στεκτορήων
 (Στεκτορήων Dind.) Eckhel. D. N. III, 173. (cf. Franz. in Berl. Jahrb. b.
 1841. p. 227.); φρυγῶν ἐς τεκτορήων edd. VabLa; φρυγῶνες τεκτο-
 ρήων MPeAgLb — 4. κάθηται δὲ καὶ ἐπὶ ὄνου La SW Dind.; καὶ
 om. rell.; duo erant aselli (ἐπὶ ὄνου, non ἐπὶ τοῦ ὄνου). — XXVIII, 1.
 Ante ὁ πορθμεὺς excidisse γέρον probare videntur sequentia. — 4.
 τῶ circumseripsi Dindorfium secutus; fortasse inter μάλιστα et τῶ
 hiat oratio; μάλιστα ἄξιον ὅτι (τῶ) ὑπὸ codd. interpolati AVbLa. —
 7. Etiam hunc locum correctura apposita turbasse videtur; sic scri-
 pserit Pausanias: μνήμη γὰρ καὶ ἐν ταύταις Αἰδου. — XXIX, 1.
 ἀνωτέρω τούτων ἱερεῖα οἱ ἑταῖροι SW Dind.; ἀνώτεροι τούτων ἱερεῖα
 καὶ οἱ ἑταῖροι rell. edd. et codd., quod qui velit conservare, lacunam

debet statuere post ἀνώτεροι. Omnino in describenda haec picturae
 parte errasse videtur Pausanias. — 2. Verba Ὀνον δ' οὖν — καὶ
 ὄνος adeo sunt inepta, ut ne ab insulsissimo quidem scriptore sic
 potuerint iustae descriptioni obtrudi. — 3. Ἐπιδόντι (ἀπιδόντι?)
 scripsi; sic v. g. ἀποβλέψαντι c. 30, 6; εἰ δὲ ἀπίδοις c. 31, 1; ἐπιόντι
 edd. codd.; cf. etiam 7, 17, 3. 8, 9, 8, ubi eodem vitio ἀπιόντι habent
 codices. — 4. πεπλεγμένος La SW Dind.; πεπλεγμένοις edd. codd.
 rell.; cf. Siebel. Z. f. A. 1841. p. 515. — 5. ἦσαν γὰρ δὴ κ. τ. εἴ. cf. ad
 h. l. Kayser Siebel. d. l. Welcker. d. l. p. 120.; ἐξ Ὀρχομενοῦ τοῦ ἐν
 Βοιωτίᾳ ἢ Χλωῶρις, ἢ δὲ **. Εἶπον δὲ καὶ ἄλλοιον dedit Dindorfius.
 — 7. Post γυναικῶν expunxi δὲ, quod om. PeAgLb, et simul cum
 τῶν κατελειγμένων MVab. Post θυγάτηρ excidisse Τυρώ suspicatur
 Siebel. d. l. p. 515. — 8. Interpretes neque πρόεισιν eodem sensu acci-
 piunt, quo ἀνεισιν (1, 15, 3.), quod neque usus Pausaniae, neque prae-
 positio ἐπὶ permitttere videtur. — XXX, 3. Neque quid sit ἐπανέχων,
 neque quid δάβδον satis intelligo, neque omnino qualis Agamemnonis
 figura cogitanda sit assequor; fortasse legendum est: ταῖς χερσὶν
 εἶσιν ἀνέχων τὴν δάβδον i. e. sceptri hastile? Cf. 6, 25, 5. — 4. γε-
 νελῶν ὅδε εὐ ἔχει Jacobs apud Welck. d. l.; Ἰασεύς γενελῶν δὲ εὐ
 ἔχει Siebel. Bekk. SW Dind.; καὶ ἐς εὐγένειαν δὲ εὐ ἔχει codd.; γέ-
 νεια δὲ ἔχει malit Dind. praef. p. XXXII. — XXXI, 11. ὑπὸ τῆ πέτρα
 Welck. l. d. p. 124. n. 53. et Alte Denkmäler III, 113; ἐπὶ τῆ πέτρα
 edd. codd. — XXXII, 2. Inter ἀνδρῶν et ἡμιόνοις Porson. Bekk. SW.
 Dind. addunt ἦ, contra sensum; comparat Pausanias eam itineris
 partem quae ex urbe proficiscenti est usque ad antrum Corycium cum
 ea quae ab hoc antro usque ad montis cacumen perducit (§. 7.). —
 8. Post διάφορα expunxi δὲ cum codd. omnibus. — 9. Τιθορέα —
 νύμφης; procul dubio excidit ὄνομα; cf. 10, 33, 4. 6. 9. 10, 38, 4. —
 10. Ante κατασκευὴ expunxi καὶ cum Bekk. Dind.; fortasse in ἦ
 mutandum erat. — 11. Τιθορέων scripsi ubique; Τιθορέων, Τι-
 θοραίων alii; cf. SW ad 10, 32, n. 46. Meineke ad Steph. Byz. p. 623.
 — 12. εἶσιν αἱ οἰκήσεις malim cum Sylburgio; cf. 9, 5, 2. — 19. τό
 τε circumseripsi; τό solus habet La, τε codex nullus; cf. Dind. praef.
 p. XVIII. — XXXIII, 3. καὶ ὥρα χειμῶνος est „vel hiberno tempore.“
 — 5. παρέχεσθαι φ. ἀνερχόμενον Dind.; παρέχεται φ. ἀνερχόμενον
 codd.; ἀνερχόμενος edd. quaedam. — 8. Αἰχμαῖς Dind. La;
 Αἰχμαίαις rell.; cf. Keil Analect. onomat. p. 235. — 10. ὑπὸ τῶν
 ποιμένων La; probat Kayser, nec mihi displicet. Sequentia ἂ μάλιστα

λιστα ἄξιον κ. τ. ε. sunt corrupta, mutila; Dind. lacunam indicat ante *A* et post ἄξιον. Bekkerus post ἄξιον plenius distinguit, ad lectionem editionum antiquarum et codicis Vb (imo La) redit Kayserus; *θίας δὲ μάλιστα ἄξια* La, *θίας δὲ μάλιστα ἄξιον* AVb, quod ab interpolatore profectum adhuc mihi videtur. Omnino circa libri finem multa perditae sunt corrupta; sic statim hoc ipso capite ἡ εὐθεῖα aptam vix admittit interpretationem, post ἀριστέρα (ἀριστεράν) hiat oratio, lectioque inter φασί et σφίσι varians corruptelam indicat, cui medelam fortasse adferunt Lab; *Φάικον* enim habet Lb, *σφίσι Φάικου παῖδα φασίν τοῦ Δίακου* La, unde ante *Φάικου* excidisse *Ναύβολον* mihi adhuc est verisimile. — XXXIV, 3. *ἐοικυῖαι* scripsi cum MValb; *ἐυκυῖαι* PeAg; *ἐν κοινῷ* edd. VbLa; cf. 5, 19, 2. Deinceps *δαρεαῖς* praestat; *δαρεῖς* La. — 7. *ὡς ἀνιῶν τε μηδὲν* Dind. e conl. SW; *ὡς ἀνιόντι μηδὲν* edd. codd.; *ὡς ἀνιῶν τὸ μηδὲν* Buttmann. — 8. *μῆμα τῶν ἐπὶ Kayser*; placet. — XXXV, 3. *οἰκοδόμημα τῶν ἀσθενεστάτων*? — 8. *Στεῖρις*; urbis nomen cum derivatis scripsi per *ει*, quod voluerunt Sylb. Siebel. Dind. alii; *Στεῖριδος* habent AgLab; *ἐν στείρι* Ag, *ἐν στείρι* La; *Στίριν, Στίριν, Στιρέον* rell. — 10. *ὅποσα Δήμητροι ἐποιήθη*. Malim *Δήμητρος* scribere cum La et *ἐς τιμήν* mutare in *ἔστιν*. — XXXVI, 7. Ante *λευκός* articulum adieci. — 8. Scribendum est *Ποσειδῶνος*. — XXXVII, 2. Post *Φακίδι* excidit *Βούλις*. — 3. *κόχλων τῶν ἐς βαφῆν*? — 4. *ἀγῶνα Πύθια* non dixit Pausanias; *Πύθια* vel efficiendum, vel e vestigiis codicis Lb (*πυθίω*) mutandum in *Πυθίαν*. — 7. *ὑδατος, [καὶ] οἱ μὲν*; cf. 1, 26, 5. — XXXVIII, 6. *Πρωτοθρονίας* Dind. praef. p. XXXI; *Πρωτοθρονίης* edd. codd. — 7. *Ἀνάκων, Ἀνάκων* e Siebel. coniectura Dind. — 8. *Μυονία* La Steph. Byz. Dind.; *Μυονία* edd. codd. rell.; deinde ad *Μυῶνες (Μύανες)* cf. quae dixi ad 6, 19, 4.

Signorum explicatio: A = editio Aldina; B ed. Bekkeri; SW edit. Schubarto-Walziana. M codex Mosquensis; Vab codices Vindobonenses; Lab codd. Lugdunenses; Pabcd codd. Parisini; Ag cod. Angelicus; R cod. Riccardianus; Vn cod. Venetus.

A X A I K A.

- 521 I. *Ἡ δὲ τῆς Ἡλείας μέση καὶ Σικυωνίας καθήκουσα μὲν ἐπὶ τὴν πρὸς ἑὸ θάλασσαν, Ἀχαιῶν δὲ ὄνομα τὸ ἐφ' ἡμῶν ἔχουσα ἀπὸ τῶν ἐνοικούντων, αὐτὴ τε Αἰγιαλὸς τὸ ἀρχαῖον καὶ οἱ νεμόμενοι τὴν γῆν ἐκαλοῦντο Αἰγιαλεῖς, λόγῳ μὲν τῷ Σικυωνίων ἀπὸ Αἰγιαλέως βασιλεύσαντος ἐν τῇ νῦν Σικυονίᾳ, εἰδὶ δὲ οἱ φασιν ἀπὸ τῆς χώρας, εἶναι γὰρ τὰ πολλὰ αὐτῆς αἰγιαλόν. 2. Χρόνῳ δὲ ὕστερον 2 ἀποθανόντος Ἑλληνος Ξουθοῦ οἱ λοιποὶ τοῦ Ἑλληνος παῖδες διώκουσιν ἐκ Θεσσαλίας ἐπενεγκόντες αἰτίαν ὡς ἰδίᾳ χρήματα ὑφελόμενος ἔχει τῶν πατρῶων. Ὁ δὲ ἐς Ἀθήνας φηγῶν θυγατέρα Ἐρεχθέως ἤξιώθη λαβεῖν, καὶ παῖδας Ἀχαιοὺν καὶ Ἴωνα ἔσχεν ἐξ αὐτῆς. ἀποθανόντος δὲ Ἐρεχθέως τοῖς παισιν αὐτοῦ δικαστῆς Ξουθὸς ἐγένετο ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, καὶ, ἔγνω γὰρ τὸν πρεσβύτατον Κέκροπα βασιλέα εἶναι, οἱ λοιποὶ τοῦ Ἐρεχθέως παῖδες ἐξελαύνουσιν ἐκ τῆς χώρας αὐτόν· ἀφικόμενῳ δὲ ἐς τὸν Αἰγιαλὸν καὶ οἰκήσαντι αὐτῷ μὲν ἐγένετο ἐνταῦθα ἡ τελευταία, τῶν δὲ οἱ παίδων Ἀχαιὸς μὲν ἐκ τοῦ Αἰγιαλοῦ παραλαβὼν καὶ ἐξ Ἀθηναίων ἐπικούρους κατήλθεν ἐς Θεσσαλίαν καὶ ἔσχε τὴν πατρῶαν ἀρχήν, Ἴωνι δὲ ἐπὶ τοὺς Αἰγιαλεῖς στρατιὰν καὶ ἐπὶ Σελινοῦντα τὸν βασιλέα αὐτῶν ἀθροίσοντι ἀγγέλους ἐπεμπευ ὁ Σελινοῦς, τὴν θυγατέρα Ἑλί- 3 κην, ἣ μόνη οἱ παῖς ἦν, γυναῖκα αὐτῷ διδοῦς, καὶ αὐτὸν Ἴωνα ἐπὶ τῇ ἀρχῇ παῖδα ποιούμενος. καὶ πῶς ταῦτα τῷ 4 Ἴωνι ἐγένετο οὐκ ἀπο γνώμης, καὶ τῶν Αἰγιαλέων τὴν ἀρχὴν Ἴων ἔσχεν ἀποθανόντος Σελινοῦντος, καὶ Ἑλίκην τε ἀπὸ τῆς γυναικὸς ᾤκισεν ἐν τῷ Αἰγιαλῷ πόλιν, καὶ*
- 522 ζοντι ἀγγέλους ἐπεμπευ ὁ Σελινοῦς, τὴν θυγατέρα Ἑλί- κην, ἣ μόνη οἱ παῖς ἦν, γυναῖκα αὐτῷ διδοῦς, καὶ αὐτὸν Ἴωνα ἐπὶ τῇ ἀρχῇ παῖδα ποιούμενος. καὶ πῶς ταῦτα τῷ 4 Ἴωνι ἐγένετο οὐκ ἀπο γνώμης, καὶ τῶν Αἰγιαλέων τὴν ἀρχὴν Ἴων ἔσχεν ἀποθανόντος Σελινοῦντος, καὶ Ἑλίκην τε ἀπὸ τῆς γυναικὸς ᾤκισεν ἐν τῷ Αἰγιαλῷ πόλιν, καὶ

τους ἀνδρώπους ἐκαλεσεν Ἴωνας ἀφ' αὐτοῦ. Τοῦτο οὐ μεταβολὴ τοῦ ὀνόματος, προσθήκη δέ σφισιν ἐγένετο. Αἰγιαλεῖς γὰρ ἐκαλοῦντο Ἴωνες. τῇ χώρᾳ δὲ ἔτι καὶ μᾶλλον διέμεινεν ὄνομα τὸ ἐξ ἀρχῆς. Ὀμήρῳ γοῦν ἐν καταλόγῳ τῶν μετὰ Ἀγαμέμνονος ἐξήρασε τὸ ἀρχαῖον δηλώσαι τῆς γῆς ὄνομα.

Αἰγιαλὸν τ' ἀνὰ πάντα καὶ ἀμφ' Ἑλίην εὐρεῖαν.

5 τότε δὲ ἐπὶ τῆς Ἴωνος βασιλείας πολεμησάντων Ἀθηναί-
οις Ἐλευσινίων, καὶ Ἀθηναίων Ἴωνα ἐπαγαγομένων ἐπὶ
ἡγεμονίᾳ τοῦ πολέμου, τὸν μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ τὸ χρεῶν
ἐπιλαμβάνει, καὶ Ἴωνος ἐν τῷ δήμῳ μνήμα τῷ Ποταμίων
ἔστιν· οἱ δὲ ἀπόγονοι τοῦ Ἴωνος τὸ Ἴώνων ἔσχον κράτος,
ἐς ὃ ὑπ' Ἀχαιῶν ἐξέπεσον καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ δῆμος. 3. Τοῖς
δὲ Ἀχαιοῖς τηρικαῦτα ὑπῆρξε καὶ αὐτοῖς ἐκ Λακεδαιμό-
6 νος καὶ Ἀργούς ὑπὸ Δωριέων ἐξεληλάσθαι. τὰ δὲ ἐς Ἴω-
νας καὶ Ἀχαιοὺς, ὅποσα ἐπράχθη σφίσιν ἐπ' ἀλλήλους,
ἐπέξεισιν ἀντίκα ὁ λόγος μοι προδιηγησαμένῳ καθ' ἡν-
τινα αἰτίαν τοῖς Λακεδαιμόνα οἰκοῦσι καὶ Ἀργος πρὸ τῆς
τῶν Δωριέων καθόδου μόνοις Πελοποννησίων ὑπῆρξεν
Ἀχαιοῖς καλεῖσθαι. Ἀρχανδρος Ἀχαιοῦ καὶ Ἀρχιτέλης
ἐς Ἀργος ἀφίκοντο ἐκ τῆς Φθιώτιδος, ἐλθόντες δὲ ἐγέν-
οντο Δαναοῦ γαμβροί, καὶ Ἀυτομάτην μὲν Ἀρχιτέλης,
Σκαιῶν δὲ ἔλαβεν Ἀρχανδρος. Δηλοῦσι δὲ ἐν Ἀργεὶ κα-
ταμείναντες οὐχ ἥμιστι ἐν τῷδε· Μετανάστην γὰρ τῷ
7 παιδί ὄνομα ἔθετο Ἀρχανδρος. δυνηθέντων δὲ ἐν τε 523
Ἀργεὶ καὶ Λακεδαιμόνι τῶν Ἀχαιοῦ παιδῶν, τοὺς ἀν-
θρώπους τοὺς ἐνταῦθα ἐξενίκησεν Ἀχαιοὺς κληθῆναι.
τοῦτο μὲν σφισιν ὄνομα ἦν ἐν κοινῷ, Δαναοὶ δὲ Ἀργείοις
ἰδίᾳ. Τότε δὲ ὑπὸ Δωριέων ἐκπεπτωκότες ἐκ τε Ἀργούς
καὶ ἐκ Λακεδαιμόνος ἐπεκηρυκνέοντο Ἴωσιν αὐτοὶ τε καὶ
ὁ βασιλεὺς Τισαμενὸς ὁ Ὀρέστου γενέσθαι σύννοκοί σφισιν
ἀνευ πολέμου. τῶν δὲ Ἴώνων τοὺς βασιλέας ὑπέει

δέος, μὴ Ἀχαιῶν ἀναμιχθέντων αὐτοῖς Τισαμενὸν ἐν
κοινῷ βασιλεῖα ἔλονται κατὰ τε ἀνδραγαθίαν καὶ γένους
δόξαν. Ἴώνων δὲ οὐ προσεμένων τοὺς Ἀχαιῶν λόγους, 8
ἀλλὰ ἐπέξελθόντων σὺν ὅπλοις, Τισαμενὸς μὲν ἔπεσεν ἐν
τῇ μάχῃ, Ἴωνας δὲ Ἀχαιοὶ κρατήσαντες ἐπολιόρκουν κα-
ταπεφυγότας ἐς Ἑλίην, καὶ ὕστερον ἀφίᾳσιν ἀπέλθειν
ὑποσπόνδους. Τισαμενοῦ δὲ τὸν νεκρὸν Ἀχαιῶν ἐν
Ἑλίῃ θαψάντων, ὕστερον χρόνῳ Λακεδαιμόνιοι τοῦ ἐν
Δελφοῖς σφίσιν ἀνειπόντος χρηστηρίου κομίζουσι τὰ
ὄστιά ἐς Σπάρτην, καὶ ἦν καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι αὐτῷ τάφος ἐνθα
τὰ δειπνα Λακεδαιμόνιοις ἐστὶ τὰ Φειδίτια καλούμενα.
4. Ἴωνας δὲ ἀφικομένους ἐς τὴν Ἀττικὴν Ἀθηναῖοι καὶ 9
ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Μέλανθος Ἀνδροπόμπου συνοίκους
ἐξεδέξαντο, Ἴωνός τε δὴ ἔνεκα καὶ ἔργων ἃ ἔπραξε πο-
λεμαρχῶν Ἀθηναίους. λέγεται δὲ ὡς ἐν ὑπονοίᾳ ποιού-
μενοι τοὺς Δωριέας οἱ Ἀθηναῖοι, μὴ οὐδὲ αὐτῶν ἐθέλω-
σιν ἀπέχεσθαι, ἰσχύος μᾶλλον οἰκείας ἔνεκα ἢ εὐνοίᾳ τῇ
ἐς τοὺς Ἴωνας συνοίκους σφᾶς ἐδέξαντο.

II. Ἐτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον Μέδων καὶ Νειλεὺς
προεσβύτατοι τῶν Κόδρων παιδῶν ἐστασίασαν ὑπὲρ τῆς
ἀρχῆς, καὶ οὐκ ἔφασκεν ὁ Νειλεὺς ἀνέξεσθαι βασιλευ-
μενος ὑπὸ τοῦ Μέδοντος, ὅτι ὁ Μέδων τὸν ἕτερον ἦν τῶν
524 ποδῶν χωλός. Δόξαν δὲ σφισιν ἀνενεγκεῖν ἐς τὸ χρηστή-
ριον τὸ ἐν Δελφοῖς, δίδωσι Μέδοντι ἢ Πυθία βασιλείαν
τὴν Ἀθηναίων. οὕτω δὴ ὁ Νειλεὺς καὶ οἱ λοιποὶ τῶν Κό-
δρων παιδῶν ἐς ἀποικίαν ἀπεστάλησαν, ἀγαρόντες μὲν
καὶ αὐτῶν Ἀθηναίων τὸν βουλόμενον, τὸ δὲ πλείστον
σφισιν ἦσαν τοῦ στρατεύματος οἱ Ἴωνες. 2. Ἐκ δὲ τῆς 2
Ἑλλάδος τρίτος δὴ οὗτος στόλος ὑπὸ βασιλευσιν ἄλλοίοις
ὄχλοις τε ἄλλοίοις ἐστάλησαν. τὰ μὲν γὰρ ἀρχαιότατα
Ἰόλαος Θηβαῖος, ἀδελφιδοῦς Ἡρακλέους, Ἀθηναίους ἐς
Σαρδῶ καὶ Θεσπιεῦσιν ἡγήσατο· γενεᾷ δὲ μιᾷ πρότερον
1*

ἢ ἐξέπλευσαν ἐξ Ἀθηνῶν Ἴωνες, Λακεδαιμονίους τε καὶ Μινύας τοὺς ἐκβληθέντας ὑπὸ Πελασγῶν ἐκ Δήμου Ἰθάρας ὁ Ἀντισίωνος Θηβαῖος ἤγαγεν ἐς τὴν νῆσον τὴν νῦν μὲν ἀπὸ τοῦ Ἰθάρα τούτου, πρότερον δὲ ὀνομαζομένην Καλλίστην. τρίτον δὲ τότε οἱ Κόδρου παῖδες ἐπετάχθησαν Ἴωσιν ἄρχοντες, οὐδὲν σφισι γένους τοῦ Ἰώνων μετόν, ἀλλὰ Μεσσηνιοὶ μὲν τῶν ἐκ Πύλου τὰ πρὸς Κόδρου καὶ Μελάνθου, Ἀθηναῖοι δὲ ὄντες τὰ πρὸς μητρός. Ἴωσι δὲ τοῦ στόλου οἱ μετασχόντες οἶδε Ἑλλήνων, Θηβαῖοι τε οἱ ὁμοῦ Φιλῶτα γεγονότι ἀπογόνῳ Πηνέλεω, καὶ Ὀρχομένιοι Μινύαι συγγενεῖα τῶν Κόδρου παίδων. μετέσχον δὲ καὶ Φωκεῖς οἱ ἄλλοι πλὴν Δελφῶν, καὶ Ἀβαντες ἐξ Εὐβοίας. τοῖς δὲ Φωκεῦσιν Φιλογένης καὶ Δάμων οἱ Εὐκτῆμονος Ἀθηναῖοι ναῦς τε διδόασιν ἐς τὸν πλοῦν, καὶ αὐτοὶ σφισιν ἐς τὴν ἀποικίαν ἐγένοντο ἡγεμόνες. ὡς δὲ ταῖς ναυσὶν ἐς τὴν Ἀσίαν κατήραν, ἐπ' ἄλλην ἐτρέποντο ἄλλοι τῶν ἐπὶ θαλάσῃ πόλεων, Νειλεὺς δὲ καὶ ἡ σὺν αὐτῷ μοῖρα ἐς Μίλητον. 3. Μιλήσιοι δὲ αὐτοὶ τοιαύδε τὰ ἀρχαιότατά σφισιν εἶναι λέγουσιν· ἐπὶ γενεᾷς μὲν δὴ Ἀνακτορίαν καλεῖσθαι τὴν γῆν, Ἀνακτός τε αὐτόχθονος καὶ Ἀστερίου βασιλεύοντος τοῦ Ἀνακτος· Μιλήτου δὲ κατάραντος στόλῳ Κρητῶν, ἢ τε γῆ τὸ ὄνομα μετέβαλεν ἀπὸ τοῦ Μιλήτου καὶ ἡ πόλις. ἀφίκετο δὲ ἐκ 525 Κρήτης ὁ Μίλητος καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς Μίνω τὸν Εὐρώπης φεύγοντες. οἱ δὲ Κᾶρες οἱ πρότερον νεμόμενοι τὴν χώραν σύνοικοι τοῖς Κρησὶν ἐγένοντο. τότε δὲ ὡς ἐκράτησαν τῶν ἀρχαίων Μιλησίων οἱ Ἴωνες, τὸ μὲν γένος πᾶν τὸ ἄρσεν ἀπέκτειναν πλὴν ὅσοι τῆς πόλεως ἀλισκομένης ἐκδιδράσκουσι, γυναῖκας δὲ καὶ θυγατέρας τὰς ἐκείνων γαμοῦσι. τοῦ δὲ Νειλέως ὁ τάφος ἰόντων ἐς Διδύμους ἐστὶν οὐ πόρρω τῶν πυλῶν ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ. 4. Τὸ δὲ ἱερόν τὸ ἐν Διδύμοις τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὸ

μαυτεῖόν ἐστιν ἀρχαιότερον ἢ κατα τὴν Ἰωνῶν ἐσοικῆσιν· πολλῶν δὲ πρεσβύτερα ἔτι ἢ κατὰ Ἴωνας τὰ ἐς τὴν Ἀστεριν τὴν Ἐφεσίαν ἐστίν. οὐ μὴν πάντα γε τὰ ἐς τὴν θεὸν ἐπύθητο, ἔμοι δοκεῖν, Πίνδαρος, ὃς Ἀμαζόνιας τὸ ἱερόν ἐφη τοῦτο ἰδρῦσασθαι στρατευομένης ἐπὶ Ἀθήνας τε καὶ Θησεία. αἱ δὲ ἀπὸ Θερωάδοντος γυναῖκες ἐθυσαν μὲν καὶ τότε τῇ Ἐφεσίᾳ θεῶ, ἅτε ἐπιστάμεναι τε ἐκ παλαιοῦ τὸ ἱερόν, καὶ ἠνίκα Ἡρακλέα ἐφυγον, αἱ δὲ καὶ Διόνυσον τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἰκέτιδες ἐνταῦθα ἐλθοῦσαι· οὐ μὴν ὑπὸ Ἀμαζόνων γε ἰδρῦθη, Κόρησος δὲ αὐτόχθων καὶ Ἐφεσος, Καῦστρου δὲ τοῦ ποταμοῦ τὸν Ἐφεσον παῖδα εἶναι νομίζουσιν, οὗτοι τὸ ἱερόν εἰσιν οἱ ἰδρυσάμενοι, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἐφέσου τὸ ὄνομά ἐστι τῇ πόλει. λέγεται δὲ τοῦ Καρικοῦ μοῖρα καὶ Ἀνδῶν τὸ πολὺ οἱ νεμόμενοι τὴν χώραν ἦσαν· ὥκουν δὲ καὶ περὶ τὸ ἱερόν ἄλλοι 526 τε ἰκεσίας ἔνεκα καὶ γυναῖκες τοῦ Ἀμαζόνων γένους. 5. Ἀνδροκλος δὲ ὁ Κόδρου, οὗτος γὰρ δὴ ἀπεδέδεικτο Ἰώνων τῶν ἐς Ἐφεσον πλευσάντων βασιλεύς, Ἀέλεγας μὲν καὶ Ἀνδρῶς τὴν ἄνω πόλιν ἔχοντας ἐξέβαλεν ἐκ τῆς χώρας· τοῖς δὲ περὶ τὸ ἱερόν οἰκοῦσι δεῖμα ἦν οὐδέν, ἀλλὰ Ἴωσιν ὄρκους δόντες καὶ ἀνὰ μέρος παρ' αὐτῶν λαβόντες ἐκτὸς ἦσαν πολέμου. ἀφείλετο δὲ καὶ Σάμου Ἀνδροκλος Σαμίους, καὶ ἔσχον Ἐφέσιοι χρόνον τινὰ Σάμου καὶ τὰς προσεχεῖς νήσους. 6. Σαμίων δὲ ἤδη κατεληλυθότων ἐπὶ τὰ οἰκῆα Πριηνεῦσιν ἤμυνεν ἐπὶ τοὺς Κᾶρας ὁ Ἀνδροκλος, καὶ νικῶντος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ. Ἐφέσιοι δὲ ἀνελόμενοι τοῦ Ἀνδροκλου τὸν νεκρὸν ἔθαψαν τῆς σφαιτέρας ἐνθα δείκνυται καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι τὸ μνήμα κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ τοῦ ἱεροῦ παρὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον καὶ ἐπὶ πύλας τὰς Μαγνήτιδας· ἐπίθημα δὲ τῷ μνήματι ἀνὴρ ἐστὶν ὠπλισμένος.

7. Οἱ δὲ Ἴωνες οἱ Μνουῦντα ἐσοικισάμενοι καὶ Πριην- 10

νην Κᾶρας μὲν καὶ οὗτοι τὰς πόλεις ἀφείλοντο· οἰκιστὰι δὲ Μυοῦντος μὲν Κυάροτος ἐγένετο ὁ Κόδρου, Πριηνεῖς δὲ Ἴωσιν ἀναμειγμένοι Θηβαῖοι Φιλώταν τε τὸν ἀπόγονον Πηρέλεω καὶ Ἀλυτον Νειλέως παῖδα ἔσχον οἰκιστάς. Πριηνεῖς μὲν δὴ ὑπὸ Ταβάλου τε τοῦ Πέρσου καὶ ὕστερον ὑπὸ Ἰέρωνος ἀνδρὸς ἐπιχωρίου κακωθέντες ἐς τὸ ἔσχατον ὁμῶς τελοῦσιν ἐς Ἴωνας· Μυοῦντος δὲ οἱ οἰκή-
 11 τορες ἐπὶ τύχη τοιαύδε ἐξέλιπον τὴν πόλιν. κατὰ τὴν Μυουσίαν χώραν θαλάσσης κόλπος ἐσείχεν οὐ μέγας· τοῦτον λίμνην ὁ ποταμὸς ἐποίησεν ὁ Μαϊάνδρος, ἀποτεμόμενος τὸν ἔσπλουν τῇ ἰλύϊ· ὡς δὲ ἐνόσησε τὸ ὕδωρ καὶ οὐκέτι ἦν θάλασσα, οἱ κώνωπες ἀπειρον πλῆθος ἐρίνοντο 527 ἐκ τῆς λίμνης, ἐς ὃ τοὺς ἀνθρώπους ἠνάγκασαν ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. ἀπεχώρησαν δὲ ἐς Μίλητον Μυοῦσιοι τὰ τε ἄλλα ἀγώγιμα καὶ τῶν θεῶν φερόμενοι τὰ ἀγάλματα· καὶ ἦν κατ' ἐμὲ οὐδὲν ἐν Μυοῦντι ὅτι μὴ Διονύσου ναὸς λίθου λευκοῦ. Μυουσίους δὲ γε κατέλαβεν εὐκίοντα καὶ Ἀταρνεῖτας παθεῖν τοὺς ὑπὸ Περγάμου.

III. Κολοφώνιοι δὲ τὸ μὲν ἱερόν τὸ ἐν Κλάρω καὶ τὸ μαντεῖον ἐκ παλαιοτάτου γενέσθαι νομίζουσιν· ἐχόντων δὲ ἔτι τὴν γῆν Καρῶν ἀφικέσθαι φασὶν ἐς αὐτὴν πρώτους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοῆτας καὶ Ρακίου καὶ ὅσον εἶπετο ἄλλο τῷ Ρακίῳ πλῆθος, ἔχον τὰ ἐπὶ θαλάσῃ καὶ ναυσὶν ἰσχυόν· τῆς δὲ χώρας τὴν πολλὴν ἐνέμοντο ἔτι οἱ Κᾶρες. Θερσάνδρου δὲ τοῦ Πολυνείκου καὶ Ἀργείων ἐλόντων Θήβας, ἄλλοι τε αἰχμάλωτοι καὶ ἡ Μαντῶ τῷ Ἀπόλλωνι ἐκομίσθησαν ἐς Δελφούς· Τειρεσίαν δὲ κατὰ τὴν πορείαν 2 τὸ χρεῶν ἐπέλαβεν ἐν τῇ Ἀλιαρτίᾳ. Ἐκπέμψαντος δὲ σφᾶς ἐς ἀποικίαν τοῦ θεοῦ, περαιοῦνται ναυσὶν ἐς τὴν Ἀσίαν, καὶ ὡς κατὰ τὴν Κλάρον ἐγένοντο, ἐπεξίασιν αὐτοῖς οἱ Κοῆτες μετὰ ὀπλων καὶ ἀνάγουσιν ὡς τὸν Ρακίου. ὁ δὲ, μανθάνει γὰρ παρὰ τῆς Μαντοῦς οἵτινές τε ἀνθρώ-

πων ὄντες καὶ κατὰ αἰτίαν ἦντινα ἤκουσι, λαμβάνει μὲν γυναῖκα τὴν Μαντῶ, ποιεῖται δὲ καὶ τοὺς σὺν αὐτῇ συ-
 528 νοίκους. Μόψος δὲ ὁ Ρακίου καὶ Μαντοῦς καὶ τὸ παράπαν τοὺς Κᾶρας ἐξέβαλεν ἐκ τῆς γῆς. Ἴωνες δὲ ὄρκους 3 ποιησάμενοι πρὸς τοὺς ἐν Κολοφῶνι Ἕλληνας συνεπολιτεύοντο, οὐδὲν ἔχοντες πλεόν. βασιλείαν δὲ Ἴώνων ἡγεμόνες Δαμασίχθων λαμβάνει καὶ Πρόμηθος Κόδρου παῖδες. Πρόμηθος δὲ ὕστερον τὸν ἀδελφὸν Δαμασίχθωνα ἀποκτείνας ἐφυγεν ἐς Νάξον, καὶ ἀπέθανε μὲν αὐτόθι ἐν τῇ Νάξῳ, τὸν νεκρὸν δὲ οἴκαδε ἀπαχθέντα κατεδέξαντο οἱ Δαμασίχθωνος παῖδες· καὶ ἐνθα ὁ τοῦ Προμήθου τάφος, Πολυτειχίδες ὄνομά ἐστι τῷ χωρίῳ. Κολο-
 4 φωνίοις δὲ ὅπως μὲν τὴν πόλιν συνέπεσεν ἐρημωθῆναι, προεδήλωσέ μοι τοῦ λόγου τὰ ἐς Λυσιμάχον· ἐμαχέσαντο δὲ Λυσιμάχῳ καὶ Μακεδόσι Κολοφώνιοι τῶν ἀνοικισθέντων ἐς Ἐφεσον μόνοι. τοῖς δὲ ἀποθανούσιν ἐν τῇ μάχῃ Κολοφωνίων τε αὐτῶν καὶ Συμρναίων ἐστὶν ὁ τάφος ἰόντι ἐς Κλάρον ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ.

2. Λεβεδίοις δὲ ἐποίησε μὲν Λυσιμάχος ἀνάστατον 5 τὴν πόλιν, ἵνα δὴ συντέλεια ἐς μέγεθος τῇ Ἐφέσῳ γένοιτο· χώρα δὲ σφισιν ἐς τε τὰ λοιπὰ ἐστὶν εὐδαίμων, καὶ λουτρὰ παρέχεται θερμὰ πλείστα τῶν ἐπὶ θαλάσῃ καὶ ἡδιστα. τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς καὶ τὴν Λέβεδον ἐνέμοντο οἱ Κᾶρες, ἐς ὃ Ἀνδραίμων σφᾶς ὁ Κόδρου καὶ Ἴωνες ἐλαύνουσι. τῷ δὲ Ἀνδραίμονι ὁ τάφος ἐκ Κολοφῶνος ἰόντι ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ, διαβάντι τὸν Καλάοντα ποταμόν.

3. Τέων δὲ ὄκουν μὲν Ὀρχομένιοι Μινύαι σὺν Ἀθά-
 6 μαντι ἐς αὐτὴν ἐλθόντες· λέγεται δὲ ὁ Ἀθάμας οὗτος ἀπόγονος Ἀθάμαντος εἶναι τοῦ Αἰόλου· ἀναμειγμένοι μέντοι τῷ Ἑλληνικῷ καὶ ἐνταῦθα ἦσαν οἱ Κᾶρες. ἐσήγαγε δὲ Ἴωνας ἐς τὴν Τέων Ἀποικὸς ἀπόγονος Μελάνθου τέ-

ταρτος, ὃς τοῖς Ὀρχομενίοις οὐδὲ τοῖς Τηίοις νεώτερον ἐβούλευσεν οὐδέν. ἔτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον ἐκ τε Ἀθηναίων καὶ ἐκ Βοιωτίας ἀφίκοντο ἄνδρες· ἠγοῦντο δὲ τοῦ μὲν Ἀττικοῦ Δάμασος καὶ Νάοκλος Κόδρου παῖδες, τῶν δὲ Βοιωτῶν Γέρης Βοιωτός· καὶ σφᾶς συναμφοτέρους ὅ τε Ἄποικος καὶ οἱ Τηῖοι συνοίκους ἐδέξαντο.

7 4. Ἐρυθραῖοι δὲ τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀφικέσθαι σὺν Ἐρυθρῷ τῷ Ραδαμάνθυνός φασι ἐκ Κρήτης, καὶ οἰκί- 529 στήν τῇ πόλει γενέσθαι τὸν Ἐρυθρον· ἐχόντων δὲ αὐτὴν ὁμοῦ τοῖς Κρησὶ Λυκίων καὶ Καρῶν τε καὶ Παμφύλων, Λυκίων μὲν κατὰ συγγένειαν τὴν Κρητῶν, καὶ γὰρ οἱ Λυκιοὶ τὸ ἀρχαῖόν εἰσιν ἐκ Κρήτης, οἱ Σαρπηδόνη ὁμοῦ ἔφυγον, Καρῶν δὲ κατὰ φιλίαν ἐκ παλαιοῦ πρὸς Μίνω, Παμφύλων δὲ ὅτι γένους μέτεστιν Ἑλληνικοῦ καὶ τούτοις, εἰσὶ γὰρ δὴ καὶ οἱ Πάμφυλοι τῶν μετὰ ἄλωσιν Ἰλίου πλανηθέντων σὺν Κάλχαντι, τούτων τῶν κατελεγμένων ἐχόντων Ἐρυθράς, Κλέοπος ὁ Κόδρου συλλέξας ἐξ ἀπασῶν τῶν ἐν Ἰωνίᾳ πόλεων ὅσους δὴ παρὰ ἐκάστων ἐπεισήγαγεν Ἐρυθραίοις συνοίκους.

8 5. Κλαζομενίοις δὲ καὶ Φωκαεῦσι, πρὶν μὲν ἢ Ἰωνας ἐς τὴν Ἀσίαν ἔλθειν, οὐκ ᾤκουντο αἱ πόλεις· Ἰώνων δὲ ἀφικομένων μοῖρα ἐξ αὐτῶν πλανωμένη μετεπέμψατο ἠγεμόνα παρὰ Κολοφωνίων Πάροφρον, καὶ πόλιν κτίσαντες ὑπὸ τῇ Ἰδῇ τὴν μὲν οὐ μετὰ πολὺ ἐκλείπουσιν, ἐπανιόντες δὲ ἐς Ἰωνίαν Σκύππιον τῆς Κολοφωνίας ἐκτι- 9 σαν. ἀπελθόντες δὲ ἐκουσίως καὶ ἐκ τῆς Κολοφωνίας, οὕτω γῆν τε ἔσχον ἦν καὶ νῦν ἐτι ἔχουσι, καὶ κατεσκευάσαντο ἐν τῇ ἠπείρῳ Κλαζομενάς πόλιν· ἐς δὲ τὴν νῆσον διέβησαν δὴ κατὰ τὸ Περσῶν δέος. Ἀλέξανδρος δὲ ἀναχρόνον ἐμελλεν ὁ Φιλίππου χερρόνησον Κλαζομενάς ἐργάσεσθαι χώματι ἐς τὴν νῆσον ἐκ τῆς ἠπείρου. τούτων τῶν Κλαζομενίων τὸ πολὺ οὐκ Ἰωνες, Κλεωναῖοι δὲ

ἦσαν καὶ ἐκ Φλιοῦντος, ὅσοι Δωριέων ἐς Πελοπόννησον κατελθόντων ἐξέλιπον τὰς πόλεις. Οἱ δὲ Φωκαεῖς γένος 10 μὲν τὸ ἀνεκαθέν εἰσιν ἐκ τῆς ὑπὸ τῷ Παρνασσῷ καλουμένης καὶ ἐς ἡμᾶς ἐτι Φωκίδος, οἱ Φιλογένει καὶ Δάμωνι ὁμοῦ τοῖς Ἀθηναίοις διέβησαν ἐς τὴν Ἀσίαν· τὴν χώραν δὲ οὐ πολέμῳ, κατὰ δὲ ὁμολογίαν λαμβάνουσι παρὰ Κυμαίων. Ἰώνων δὲ οὐ δεχομένων σφᾶς ἐς Πανιώνιον 530 πρὶν ἢ τοῦ γένους βασιλέως τοῦ Κοδριδῶν λάβωσιν, οὕτω παρὰ Ἐρυθραίων καὶ ἐκ Τέω Δεοίτην καὶ Πέρικλον λαμβάνουσι καὶ Ἄβαρτον.

IV. Αἱ δὲ ἐν ταῖς νήσοις εἰσὶν Ἰώνων πόλεις, Σάμος ἢ ὑπὲρ Μυκιάλης καὶ Χίος ἢ ἀπαντικρὺ τοῦ Μίμαντος. 2. Ἄσιος δὲ ὁ Ἀμφιπτολέμου Σάμιος ἐποίησεν ἐν τοῖς ἔπεσιν ὡς Φοῖνικι ἐκ Περιμήδης τῆς Οἰνέως γένοιτο Ἀστυπάλαια καὶ Εὐρώπη, Ποσειδῶνος δὲ καὶ Ἀστυπαλαίας εἶναι παῖδα Ἀγκαῖον, βασιλεύειν δὲ αὐτὸν τῶν καλουμένων Δελέγων· Ἀγκαῖω δὲ τὴν θυγατέρα τοῦ ποταμοῦ λαβόντι τοῦ Μαιάνδρου Σαμίαν γενέσθαι Περιλαον καὶ Ἐνουδον καὶ Σάμον καὶ Ἀλιθέρσην καὶ θυγατέρα ἐπ' αὐτῷ Παρθενόπην, Παρθενόπης δὲ τῆς Ἀγκαίου καὶ Ἀπόλλωνος Λυκομήδην γενέσθαι. Ἄσιος μὲν ἐς τοσοῦτον 2 ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐδήλωσε· 3. Τότε δὲ οἱ τὴν νῆσον οἰκοῦντες ἀνάγκη πλέον ἐδέξαντο ἢ εὐνοία συνοίκους Ἰωνας. ἠγεμῶν δὲ ἦν τοῖς Ἰωσὶ Προκλῆς ὁ Πιτυρέως, αὐτός τε Ἐπιδαυρίος καὶ Ἐπιδαυρίους τὸ πολὺ ἄγων, οἱ ὑπὸ Δηφόντου καὶ Ἀργείων ἐκ τῆς Ἐπιδαυρίας ἐξεπεπτώκεσαν τούτῳ τῷ Προκλεῖ γένος ἦν ἀπὸ Ἰωνος τοῦ Ξούθου. Ἄνδροκλος δὲ καὶ Ἐφέσιοι στρατεύουσιν ἐπὶ Λεώγορον τὸν Προκλέους, βασιλεύοντα μετὰ τὸν πατέρα ἐν Σάμῳ, καὶ μάχῃ νικήσαντες ἐξελαύνουσιν ἐκ τῆς νήσου Σαμίους· αἰτίαν δὲ ἐπέφερον μετὰ Καρῶν σφᾶς ἐπιβουλεύειν Ἰωσὶ. Σαμίων δὲ τῶν φευγόντων οἱ μὲν ἐπὶ τῇ Θράκῃ νῆσον 3

ᾤκησαν, καὶ ἀπὸ τούτων τῆς ἐνοικήσεως Σαμοθράκην τὴν νῆσον καλοῦσιν ἀντὶ Δαρδανίας· οἱ δὲ ὁμοῦ Λεωγῶρον περὶ Ἀναίαν τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ τῇ πέραν βαλόμενοι τεῖχος, δέκα ἔτεσιν ὕστερον διαβάντες ἐν τῇ Σάμῳ τοὺς τε Ἐφεσίους ἐκβάλλουσι καὶ ἀνεσώσαντο τὴν νῆσον.

4 4. Τὸ δὲ ἱερὸν τὸ ἐν Σάμῳ τῆς Ἥρας εἰσὶν οἱ ἰδρύσασθαι φασὶ τοὺς ἐν τῇ Ἀργοῖ πλέοντας, ἐπάγεσθαι δὲ αὐτοὺς τὸ ἄγαλμα ἐξ Ἀργους. Σάμιοι δὲ αὐτοὶ τεχθῆναι νομίζουσιν ἐν τῇ νήσῳ τὴν θεὸν παρὰ τῷ Ἰμβράσῳ ποταμῷ καὶ ὑπὸ τῇ λύγῳ τῇ ἐν τῷ Ἡραίῳ κατ' ἐμὲ ἔτι πεφυ- 531 κνία. εἶναι δ' οὖν τὸ ἱερὸν τοῦτο ἐν τοῖς μάλιστα ἀρχαῖον οὐχ ἥκιστα ἂν τις καὶ ἐπὶ τῷ ἄγαλματι τεκμαίροιο· ἔστι γὰρ δὴ ἀνδρὸς ἔργον Αἰγινήτου Σμίλιδος τοῦ Εὐκλείδου. οὗτος ὁ Σμίλις ἐστὶν ἠλικίαν κατὰ Δαίδαλον, δόξης δὲ οὐκ ἐς τὸ ἴσον ἀφίκετο. 5. Δαιδάλῳ μὲν γὰρ γένους τε Ἀθήνησιν ὑπῆρχεν εἶναι τοῦ βασιλικῷ τῶν καλουμένων Μητιονιδῶν, καὶ ὁμοῦ τῇ τέχνῃ τῆς πλάνης τε ἔνεκα καὶ ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς ἐπιφανέστερος ἐγένετο ἐς ἅπαντας ἀνθρώπους. ἀποκτείνας μὲν ἀδελφῆς παῖδα καὶ ἐπιστάμενος τὰ οἴκοι νόμιμα ἐκουσίως παρὰ Μίνῳ ἔφυγεν ἐς Κρήτην, καὶ αὐτῷ τε ἄγαλματα Μίνῳ καὶ τοῦ Μίνῳ ταῖς θυγατράσιν ἐποίησε, καθότι καὶ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐδήλωσε· 6 καταγνωσθεῖς δὲ ἀδικεῖν ὑπὸ τοῦ Μίνῳ καὶ ἐς δεσμοτήριον ὁμοῦ τῷ παιδὶ ἐμβληθεῖς ἐκδιδράσκει τε ἐκ Κρήτης, καὶ ἐς Ἰνυκὸν Σικελῶν πόλιν ἀφικνεῖται παρὰ Κῶκαλον, καὶ πολέμου παρέσχε τοῖς Σικελοῖς αἰτίαν πρὸς τοὺς Κρη- 7 τας, ὅτι ἔξαιτούντος Μίνῳ μὴ πρόοιτο αὐτὸν ὁ Κῶκαλος. καὶ ἐς τοσοῦτο ὑπὸ τοῦ Κῶκαλου τῶν θυγατέρων ἐσπουδάσθη κατὰ τὴν τέχνην, ὡς καὶ θάνατον τῷ Μίνῳ βου- 7 λεῦσαι τὰς γυναῖκας ἐς χάριν Δαίδαλου. δῆλόν τε ὡς ἀνὰ πᾶσαν μὲν τὴν Σικελίαν, ἐπὶ πλείστον δὲ καὶ Ἰταλίας ἀφίκετο τοῦ Δαίδαλου τὸ ὄνομα. ὁ δὲ Σμίλις, ὅτι μὴ 532

παρὰ Σαμίους καὶ ἐς τὴν Ἠλείαν, παρ' ἄλλους γε οὐδέ-
νας φανερός ἐστιν ἀποδημήσας· ἐς τούτους δὲ ἀφίκετο,
καὶ τὸ ἄγαλμα ἐν Σάμῳ τῆς Ἥρας ὁ ποιήσας ἐστὶν οὗτος.

6. **Ἰωνι δὲ τῷ ποιήσαντι τραγωδίαν ἐστὶν ἐν τῇ 8
συγγραφῇ τοιάδε εἰρημμένα, Ποσειδῶνα ἐς τὴν νῆσον ἔρη-
μον οὔσαν ἀφικέσθαι, καὶ νύμφη τε ἐνταῦθα συγγενέ-
σθαι, καὶ ὑπὸ τὰς ὠδίννας τῆς νύμφης χιόνα ἐξ οὐρανοῦ
πεσεῖν ἐς τὴν γῆν, καὶ ἀπὸ τούτου Ποσειδῶνα τῷ παιδὶ
ὄνομα θέσθαι Χίον· συγγενέσθαι δὲ αὐτὸν καὶ ἑτέρα
νύμφη, καὶ γενέσθαι οἱ παῖδας Ἀγελόν τε καὶ Μέλανα·
ἀνὰ χρόνον δὲ καὶ Οἰνοπίωνα ἐς τὴν Χίον κατᾶραι ναυσὶν
ἐκ Κρήτης, ἔπεσθαι δὲ οἱ καὶ τοὺς παῖδας Τάλον καὶ
Εὐάνθην καὶ Μέλανα καὶ Σάλαγόν τε καὶ Ἀθάμαντα.
Ἀφίκοντο δὲ καὶ Κᾶρες ἐς τὴν νῆσον ἐπὶ τῆς Οἰνοπίωνος 9
βασιλείας καὶ Ἀβαντες ἐξ Εὐβοίας. Οἰνοπίωνος δὲ καὶ
τῶν παιδῶν ἔλαβεν ὕστερον Ἀμφικλος τὴν ἀρχήν· ἀφί-
κετο δὲ ἐξ Ἰστιαίας ὁ Ἀμφικλος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ κατὰ μάν-
τευμα ἐκ Δελφῶν. Ἐκτὼρ δὲ ἀπὸ Ἀμφίκλου τετάρτη γε-
νεᾶ, βασιλείαν γὰρ ἔσχε καὶ οὗτος, ἐπολέμησεν Ἀβάντων
καὶ Καρῶν τοῖς οἰκοῦσιν ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τοὺς μὲν ἀπέ-
κτεινεν ἐν ταῖς μάχαις, τοὺς δὲ ἀπελθεῖν ἠνάγκασεν
ὑποσπόνδους. Γενομένης δὲ ἀπαλλαγῆς πολέμου Χίοις, 10
ἀφικέσθαι τηρικαῦτα ἐς μνήμην Ἐκτορι ὡς σφᾶς καὶ
Ἰῶσι δέοι συνθύειν ἐς Πανιώνιον· τρίποδα δὲ ἄθλον
λαβεῖν αὐτὸν ἐπὶ ἀνδραγαθία παρὰ τοῦ κοινοῦ φησὶ τοῦ
Ἰώνων. τοσαῦτα εἰρηκότα ἐς Χίους Ἰῶνα εὖρισκον· οὐ
μέντοι ἐκεῖνό γε εἰρηκε καθ' ἥντινα αἰτίαν Χίοι τελοῦσιν
ἐς Ἰῶνας.

V. Σμύρναν δὲ ἐν ταῖς δώδεκα πόλεσιν οὔσαν Αἰο-
λέων, καὶ οἰκουμένην τῆς χώρας καθ' ἃ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι
πόλιν καλοῦσιν ἀρχαίαν, Ἰῶνες ἐκ Κολοφῶνος ὀρη-
θέντες ἀφελόμενοι τοὺς Αἰολεῖς ἔσχον· χρόνῳ δὲ ὕστε-

ρον καὶ Ἴωνες μετέδοσαν Συμυρναίοις τοῦ ἐν Πανιώνιῳ 533
 συλλόγον. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Φιλίππου τῆς ἐφ' ἡμῶν πό-
 2 λεως ἐγένετο οἰκιστῆς κατ' ὄψιν οὐείρατος. Ἀλέξανδρον
 γὰρ θηρεύοντα ἐν τῷ ὄρει τῷ Πάγῳ, ὡς ἐγένετο ἀπὸ
 τῆς θήρας, ἀφικέσθαι πρὸς Νεμέσεων λέγουσιν ἱερόν,
 καὶ πηγῇ τε ἐπιτυχεῖν αὐτὸν καὶ πλατάνῳ πρὸ τοῦ ἱεροῦ,
 πεφυκνυῖα δὲ ἐπὶ τοῦ ὕδατος. καὶ ὑπὸ τῇ πλατάνῳ καθεύ-
 3 δοντι κελεύειν φασὶν αὐτῷ τὰς Νεμέσεις ἐπιφανείσας
 πόλιν ἐνταῦθα οἰκίσειν καὶ ἄγειν ἐς αὐτὴν Συμυρναίους,
 ἀναστήσαντα ἐκ τῆς προτέρας. Ἀποστέλλουσιν οὖν ἐς
 Κλάρον θεωροὺς οἱ Συμυρναῖοι περὶ τῶν παρόντων σφί-
 σιν ἐρησομένους, καὶ αὐτοῖς ἔχρησεν ὁ θεός·

Τρὶς μάκαρες κείνοι καὶ τετράκις ἄνδρες ἔσονται,
 οἱ Πάγον οἰκήσουσι πέτρην ἱεροῖο Μέλητος.

οὕτω μετρῶσαντο ἔθειλονταί, καὶ δύο Νεμέσεις νομίζου-
 σιν ἀντὶ μιᾶς, καὶ μητέρα αὐταῖς φασὶν εἶναι Νύκτα,
 ἐπεὶ Ἀθηναῖοί γε τῇ ἐν Ῥαμνοῦντι θεῷ πατέρα λέγουσιν
 εἶναι Ὠκεανόν.

4 2. Ἴωσι δὲ ἔχει μὲν ἐπιτηδειότατα ὠρῶν [κράσεως]
 ἢ χώρα, ἔχει δὲ καὶ ἱερὰ οἷα οὐχ ἑτέρωθι, πρῶτον μὲν τὸ
 τῆς Ἐφεσίας μεγέθους τε ἔνεκα καὶ ἐπὶ τῷ ἄλλῳ πλούτῳ,
 δύο δὲ οὐκ ἐξειργασμένα Ἀπόλλωνος, τό τε ἐν Βραγχί-
 δαις τῆς Μιλησίας καὶ ἐν Κλάρῳ τῇ Κολοφωνίῳ. δύο δὲ
 ἄλλους ἐν Ἰωνίᾳ ναοὺς ἐπέλαβεν ὑπὸ Περσῶν κατακαυ-
 5 θῆναι, τὸν τε ἐν Σάμῳ τῆς Ἦρας καὶ ἐν Φωκαίᾳ τῆς
 Ἀθηνᾶς· θαῦμα δὲ ὅμως ἦσαν καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς λελυ-
 5 μασμένοι. 3. Ἡσθεΐης δ' ἂν καὶ τῷ ἐν Ἐρυθραῖς Ἡρα-
 κλείῳ καὶ Ἀθηνᾶς τῷ ἐν Πριήνῃ ναῷ, τούτῳ μὲν τοῦ
 ἀγάλματος ἔνεκα, Ἡρακλείῳ δὲ τῷ ἐν Ἐρυθραῖς κατὰ
 ἀρχαιότητα. τὸ δὲ ἄγαλμα οὔτε τοῖς καλουμένοις Αἰγι-
 ναίοις οὔτε τῶν Ἀτικῶν τοῖς ἀρχαιοτάτοις ἐμφορές, εἰ
 δέ τι καὶ ἄλλο, ἀκριβῶς ἐστὶν Αἰγύπτιον. σχεδία γὰρ 534

ξύλων, καὶ ἐπ' αὐτῇ ὁ θεὸς ἐκ Τύρου τῆς Φοινίκης ἐξέ-
 πλευσεν· καθ' ἣντινα δὲ αἰτίαν, οὐδὲ αὐτοὶ τοῦτο οἱ
 Ἐρυθραῖοι λέγουσιν. ὡς δὲ ἐς τὴν θάλασσαν ἀφίκετο 6
 ἢ σχεδία τὴν Ἰώνων, φασὶν αὐτὴν ὀρμίσασθαι πρὸς
 ἄκρα καλουμένη Μεσάτη· ἢ δὲ ἐστὶ μὲν τῆς ἠπείρου,
 τοῖς δὲ ἐκ τοῦ Ἐρυθραίων λιμένος ἐς νῆσον τὴν Χίαν
 πλέουσι τοῦτό ἐστι μεσαίτατον. ἐπεὶ δὲ ἢ σχεδία κατὰ
 τὴν ἄκραν ἔσχευεν, ἐνταῦθα πολλὴν μὲν οἱ Ἐρυθραῖοι
 πόνον, οὐκ ἐλάσσονα δὲ ἔσχον οἱ Χίοι ποιούμενοι σπου-
 7 δὴν παρὰ σφᾶς καταγαγεῖν ἐκότεροι τὸ ἄγαλμα. τέ-
 λος δὲ Ἐρυθραῖος ἄνθρωπος, ὃ βίος μὲν ἦν ἀπὸ θα-
 λάσσης γεροντῶς καὶ ἄγρας ἰχθύων, διέφθαρτο δὲ ὑπὸ
 νόσου τοὺς ὀφθαλμούς, ὄνομα δὲ οἱ Φορμίων ἦν, οὗτος
 ὁ ἀλιεὺς εἶδεν ὄψιν οὐείρατος ὡς τὰς Ἐρυθραῖαν γυναῖ-
 8 κας ἀποκείρασθαι δεοὶ τὰς κόμας, καὶ οὕτω τοὺς ἄνδρας
 πλεξαμένους κάλον ἐκ τῶν τριχῶν τὴν σχεδίαν παρὰ
 σφᾶς καταξείν. αἱ μὲν δὴ ἀσταὶ τῶν γυναικῶν οὐδαμῶς
 ὑπακούειν τῷ οὐείρατι ἐβούλοντο· ὁπόσαι δὲ τοῦ Θρα- 8
 κίου γένους ἐδούλευον καὶ οὐσῆσαι σφίσιν ἐλευθέραις ἦν
 ἐνταῦθα βίος, ἀποκείραι παρέχουσιν αὐτάς· καὶ οὕτως
 οἱ Ἐρυθραῖοι τὴν σχεδίαν καθέλκουσιν. ἔσοδος τε δὴ
 ταῖς Θράσσαις ἐς τὸ Ἡρακλείον ἐστὶ γυναικῶν μόναις,
 καὶ τὸ καλῶδιον τὸ ἐκ τῶν τριχῶν καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι οἱ ἐπι-
 9 χῶριοι φυλάσσουσι. καὶ δὴ καὶ τὸν ἀλιέα οἱ αὐτοὶ οὕτοι
 ἀναβλέψαι τε καὶ ὄραν τὸ λοιπὸν τοῦ βίου φασὶν. 4. Ἔστι 9
 δὲ ἐν Ἐρυθραῖς καὶ Ἀθηνᾶς Πολιάδος ναὸς καὶ ἄγαλμα
 ξύλου μεγέθει μέγα καθήμενόν τε ἐπὶ θρόνου, καὶ ἠλα-
 κάτην ἐν ἐκατέρῃ τῶν χειρῶν ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 πόλον. τοῦτο Ἐνδοίου τέγγην καὶ ἄλλοις ἐτεκμαιρόμεθα
 εἶναι, καὶ ἐς τὴν ἐργασίαν ὀρῶντες τοῦ ἔνδον ἀγάλμα-
 35 τος, καὶ οὐχ ἥμισυ ἐπὶ ταῖς Χάρισί τε καὶ Ὠραῖς, αἱ
 πρὶν ἐσελθεῖν ἐστήμασιν ἐν ὑπαίθρῳ λίθου λευκοῦ. ἐποι-

ἤθη δὲ καὶ κατ' ἐμὲ Συμυρναίοις ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ, μεταξὺ
 Κορυφῆς τε ὄρους καὶ θαλάσσης ἀμιγοῦς ὕδατι ἄλλοιφ.
 10 5. Ἡ δὲ Ἰωνία παρέξ τῶν τε ἱερῶν καὶ τῆς τοῦ ἀέρος
 κρᾶσεως παρέχεται καὶ ἄλλα ἐς συγγραφὴν, ἣ μὲν γε
 Ἐφεσία χώρα τὸν τε Κέγγριον ποταμὸν καὶ τοῦ Πίονος
 τοῦ ὄρους τὴν φύσιν καὶ πηγὴν τὴν Ἀλιταίαν. Ἐν δὲ τῇ
 Μιλησίᾳ πηγὴ τέ ἐστι Βιβλῆς καὶ ὅσα ἐς τῆς Βιβλίδος τὸν
 ἔρωτα ἄδουσιν. ἐν δὲ τῇ Κολοφωνίῳ ἄλσος τε τοῦ
 Ἀπόλλωνος, δένδρα μελίαι, καὶ οὐ πόρρω τοῦ ἄλσους
 11 Ἄλης ποταμὸς ψυχρότατος τῶν ἐν Ἰωνίᾳ. Λεβεδίοις δὲ
 τὰ λουτρὰ ἐν τῇ γῆ θαῦμα ἀνθρώποις ὁμοῦ καὶ ἀφέλεια
 γίνεται. ἐστὶ δὲ καὶ Τητοῖς ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ λουτρὰ τῇ Μα-
 κριά, τὰ μὲν ἐπὶ τῷ κλύδωνι ἐν πέτρᾳ χηραμῶ, τὰ δὲ καὶ
 ἐς ἐπίδειξιν πλούτου πεποιημένα. Κλαζομενίοις δὲ λου-
 τρὰ ἐστὶν· ἐν δὲ αὐτοῖς Ἀγαμέμνων ἔχει τιμᾶς. καὶ ἄν-
 τρον μητρός σφισι Πύρρου καλούμενον, καὶ λόγον ἐπὶ
 12 τῷ Πύρρῳ λέγουσι τῷ ποιμένι. Ἐρυθραίοις δὲ ἐστὶ μὲν
 χώρα Χαλκίς, ἀφ' ἧς καὶ τῶν φυλῶν σφίσιν ἡ τρίτη τὸ
 ὄνομα ἐσχηκεν, ἐστὶ δὲ τῆς Χαλκίδος κατατείνουσα ἐς τὸ
 πέλαγος ἄκρα καὶ ἐν αὐτῇ λουτρὰ θαλάσσια, μάλιστα
 τῶν ἐν Ἰωνίᾳ λουτρῶν ἀφέλιμα ἀνθρώποις. 6. Συμυρ-
 ναίοις δὲ ποταμὸς Μέλῆς ὕδωρ ἐστὶ κάλλιστον, καὶ σπή-
 λαιον ἐπὶ ταῖς πηγαῖς, ἐνθα Ὅμηρον ποιῆσαι τὰ ἐπη λέ-
 13 γουσι. Χίοις δὲ ὁ τοῦ Οἰνοπίωνος τάφος θεῶν τε παρέχε-
 ται καὶ τινας καὶ λόγους ἐς τοῦ Οἰνοπίωνος τὰ ἔργα.
 Σαμίοις δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐς τὸ Ἡραῖον τὸ Ῥαδίνης
 καὶ Λεοντίχου μνημῆα ἐστὶ, καὶ τοῖς ὑπὸ ἔρωτος ἀνωμέ-
 νοις εὐχεσθαι καθέστηκεν ἰοῦσιν ἐπὶ τὸ μνημῆα. τὰ μὲν
 δὲ ἐν Ἰωνίᾳ θαύματα πολλά τε καὶ οὐ πολλῶ τινὶ τῶν ἐν
 τῇ Ἑλλάδι ἀποδέοντά ἐστιν.

VI. Τότε δὲ ἀπεληλυθότων Ἰώνων τὴν τε γῆν οἱ 530
 Ἀχαιοὶ τὴν Ἰώνων διελάγχανον καὶ ἐσφικίζοντο ἐς τὰς

πόλεις. αἱ δὲ δύο τε καὶ δέκα ἦσαν ἀριθμὸν, ὅποσαι γε
 καὶ ἐς ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν γνώριμοι, Δύμη μὲν πρὸς
 Ηλίδος πρώτη, μετὰ δὲ αὐτὴν Ὠλενος καὶ Φαραὶ καὶ
 Τροίεια καὶ Ῥύπες καὶ Αἴγιον καὶ Κερύνεια καὶ Βοῦρα,
 ἐπὶ ταύταις δὲ Ἑλίκη καὶ Αἰγαί τε καὶ Αἴγειρα, καὶ Πελ-
 λῆνη πρὸς τῆς Σικυωνίας ἐσχάτη. ἐς ταύτας οἱ Ἀχαιοὶ
 καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐσφικίζοντο πρότερον ἔτι ὑπὸ Ἰώ-
 νων οἰκουμένας. 2. Ἦσαν δὲ οἱ τὸ μέγιστον τοῖς Ἀχαιοῖς 2
 ἔχοντες κράτος οἱ τε Τισαμενοῦ παῖδες Δαϊμένης καὶ
 Σπάρτων καὶ Τέλλης τε καὶ Λεοντομένης· Κομήτης δὲ ὁ
 πρεσβύτατος τῶν Τισαμενοῦ παίδων πρότερον ἔτι διεβε-
 βήκει ναυσὶν ἐς τὴν Ἀσίαν. οὗτοι τε δὴ τηρικαῦτα ἐν τοῖς
 Ἀχαιοῖς ἐδυνάστευον καὶ Δαμασίας ὁ Πενθίλου τοῦ Ὀρέ-
 στου, τοῖς Τισαμενοῦ παισὶν ἀνεψιὸς πρὸς πατρός.
 ἴσχυον δὲ ἐπ' ἴσης τοῖς κατειλεγμένοις καὶ Ἀχαιῶν τῶν
 ἐκ Λακεδαιμόνος Πρενεγένης καὶ ὁ υἱός, ὄνομα δὲ οἱ ἦν
 Πατρυνός· καὶ σφισιν ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἐδόθη κτίσασθαι
 πόλιν ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ Πατρυνός ἐτέθη
 τῇ πόλει.

3. Τὰ δὲ ἐς πόλεμον τοιάδε ἦν τοῖς Ἀχαιοῖς. κατὰ 3
 μὲν τὴν ἐς Ἴλιον ἐπιστρατεῖαν Ἀγαμέμνονος Λακεδαί-
 μονα ἔτι καὶ Ἄργος οἰκοῦντες μεγίστη τοῦ Ἑλληνικοῦ
 μοῖρα ἦσαν· κατὰ δὲ τὴν Ξέρξου καὶ Μήδων ἐπὶ τὴν Ἑλ-
 λάδα οὔτε Λεωνίδα τῆς ἐξόδου τῆς ἐς Θερμοπύλας εἰσὶν
 οἱ Ἀχαιοὶ δῆλοι μετεσχηκότες, οὔτε Ἀθηναίοις ὁμοῦ καὶ
 Θεμιστοκλεῖ πρὸς Εὐβοίᾳ καὶ Σαλαμῖνι ναυμαχῆσαντες,
 οὐδὲ σφᾶς κατάλογος συμμάχων ἔχει Λακωνικὸς ἢ Ἀττι-
 537 κός. ὑστέρησαν δὲ καὶ ἔργου τοῦ Πλαταιᾶσι· δῆλα γὰρ 4
 δὴ ὅτι ἐπὶ τῷ ἀναθήματι τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ τῶν Ἑλλήνων
 μετῆν ἂν καὶ Ἀχαιοῖς γεγράφθαι. δοκεῖν δέ μοι, τὰς πα-
 τρίδας τε ὑπολειφθέντες ἕκαστοι τὰς αὐτῶν ἔσωζον, καὶ
 ἅμα διὰ τὸ ἔργον τὸ πρὸς Τροίαν Λακεδαιμονίους Δω-

οιεις ἀπηξίουσιν σφισιν ἡγεῖσθαι. ἐδήλωσαν δὲ καὶ ἀνά
 χρόνον. Λακεδαιμονίων γὰρ ἐς τὸν πρὸς Ἀθηναίους πό-
 λεμον καταστάντων ὕστερον, ἐς τὴν συμμαχίαν ἦσαν οἱ
 Ἀχαιοὶ πρόθυμοι Πατρῆσι, καὶ ἐς τοὺς Ἀθηναίους οὐχ
 5 ἦσσαν εἶχον γνώμην. Πολέμων δὲ τῶν πολεμηθέντων
 ὕστερον ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ μὲν ἐν Χαιρωνείᾳ Φι-
 λίππου τε ἐναντία καὶ Μακεδόνων οἱ Ἀχαιοὶ μετέσχον,
 ἐς δὲ τὴν Θεσσαλίαν καὶ ἐπὶ τὸν πρὸς Λαμία καλούμενον
 πόλεμον οὐ φασιν ἐκστρατεύσασθαι· οὐ γὰρ πω μετὰ τὸ
 πταῖσμα ἀνενηνοχέαι τὸ ἐν Βοιωτοῖς. 4. Ὁ δὲ τῶν ἐπι-
 χωρίων Πατρῆσιν ἐξηγητὴς τὸν παλαιστὴν Χεῖλωνα
 Ἀχαιῶν μόνον μετασχεῖν ἔφασκε τοῦ ἔργου τοῦ περὶ Λά-
 6 μίαν. οἶδα δὲ καὶ ἄνδρα αὐτὸς Λυδὸν Ἄδραστον ἰδίᾳ καὶ
 οὐκ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τοῦ Λυδῶν ἀμύναντα Ἑλλῆσι. τοῦ
 δὲ Ἀδράστου τούτου χαλκὴν εἰκόνα ἀνέθεσαν οἱ Λυδοὶ
 πρὸ Ἱεροῦ Περσικῆς Ἀρτέμιδος, καὶ ἔγραψαν ἐπίγραμμα
 ὡς τελευτήσειεν ὁ Ἄδραστος ἐναντία Λεωνάτω μαχόμε-
 7 νος ὑπὲρ Ἑλλήνων. Ἡ δὲ ἐς Θερμοπύλας ἐπὶ τὴν Γαλα-
 τῶν στρατιὰν ἔξοδος καὶ τοῖς πᾶσιν ὁμοίως παρώφθη
 Πελοποννησίοις· ἅτε γὰρ πλοῖα οὐκ ἐχόντων τῶν βαρ-
 βάρων, δεινὸν ἔσεσθαι σφισιν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ἠλπίζον,
 εἰ τὸν Κορινθίων ἰσθμὸν ἐκ θαλάσσης τῆς κατὰ Λέχαιον
 ἀποτεριχίσειαν ἐς τὴν ἑτέραν τὴν ἐπὶ Κεγχρέαις θάλασσαν.
 8 5. Τοῦτο μὲν δὴ Πελοποννησίων ἦν τότε ἀπάντων 538
 βούλευμα· ἐπεὶ δὲ Γαλάται ναυσὶν ὄντινα δὴ τρόπον
 διαβεβήκεσαν ἐς τὴν Ἀσίαν, ἐνταῦθα εἶχεν οὕτω τὰ Ἑλ-
 λήνων. προσεστήκεσαν κατ' ἰσχὺν οὐδένες ἔτι τοῦ Ἑλλη-
 νικοῦ. Λακεδαιμονίους μὲν γὰρ τὸ ἐν Λεύκτροις πταῖσμα,
 καὶ ἅμα οἱ τε Ἀρκάδες συνεληλυθότες ἐς Μεγάλην πόλιν
 καὶ οἱ Μεσσήνιοι παροικοῦντες, ἀνασώσασθαι τὴν προ-
 9 τέραν ἔτι εὐδαιμονίαν ἐκώλυνον· Θηβαίοις δὲ ἐς τοσοῦτο
 ηρημώσεν Ἀλέξανδρος τὴν πόλιν, ὡς ἔτεσιν ὕστερον οὐ

πολλοῖς καταχθέντας ὑπὸ Κασάνδρου μηδὲ σώζειν τὰ
 οἰκεία ἀξιόχρεως εἶναι· Ἀθηναίοις δὲ εὐνοία μὲν παρὰ
 τοῦ Ἑλληνικοῦ τῶν ἔργων μάλιστα ὑπῆρχε τῶν ὕστερον,
 ἀναπαύσασθαι δὲ οὐ ποτε ἐκ τοῦ Μακεδόνων πολέμου
 παρῆν αὐτοῖς.

VII. Ἑλλήνων δὲ οὐ τασσομένων τηρικαῦτα ἔτι ἐν
 κοινῷ, ἰδίᾳ δὲ ἐκάστων κατὰ σφᾶς συνισταμένων, οἱ
 Ἀχαιοὶ μάλιστα ἰσχυρον. τυράννων τε γὰρ πλὴν Πελλήνης
 αἱ ἄλλαι πόλεις τὸν χρόνον ἅπαντα ἀπείρως ἐσχήκεσαν·
 αἱ τε ἐκ πολέμων καὶ ἀπὸ τῆς νόσου συμφοραὶ τῆς λοι-
 μώδους οὐκ ἐς τοσοῦτο Ἀχαιοῖς ἐφ' ὅσον τοῖς ἄλλοις ἐγέ-
 νοντο Ἑλλῆσι. συνέδριόν τε οὖν Ἀχαιῶν καλούμενον
 καὶ ἀπὸ κοινοῦ λόγον βουλευμάτα τε ἦν Ἀχαιοῖς καὶ τὰ
 ἔργα. Ἀθροίζεσθαι δὲ ἐς Αἰγίον σφισιν ἔδοξεν· αὕτη 2
 γὰρ μετὰ Ἑλίκην ἐπικλυθεῖσαν πόλεων ἐν Ἀχαΐᾳ τῶν
 ἄλλων δόξῃ προεῖχεν ἐκ παλαιοῦ καὶ ἰσχυρεν ἐν τῷ τότε.
 539 Ἑλλήνων δὲ τῶν λοιπῶν Σικυωνιοὶ συνέδριον προῶτοι
 τοῦ Ἀχαιῶν μετέσχον. μετὰ δὲ Σικυωνίους ἐσήεσαν ἤδη
 καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων οἱ μὲν αὐτίκα, οἱ δὲ χρό-
 νον τινα ἐπισχόντες· τοὺς δὲ καὶ ἐκτὸς οἰκοῦντας τοῦ
 Ἰσθμοῦ συντελεῖν ἐς Ἀχαιοὺς ἔπειθεν, ὅτι ἐς πλεον
 ἰσχύος προῖον ἐώρων αἰεὶ τὸ Ἀχαιῶν. 2. Λακεδαιμόνιοι 3
 δὲ Ἑλλήνων μόνον διάφοροί τε Ἀχαιοῖς τὰ μάλιστα ἦσαν
 καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ πόλεμόν σφισιν ἐπῆγον. Πελλήνην
 μὲν γὰρ Ἀχαιῶν πόλιν Ἄγρις εἶλεν ὁ Εὐδαμίδου βασιλεύων
 ἐν [τῇ] Σπάρτῃ, καὶ ἐξέπεσεν αὐτίκα ἐκ Πελλήνης ὑπὸ
 Ἀράτου καὶ Σικυωνίων· Κλεομένης δὲ ὁ Λεωνίδου τοῦ
 Κλεωνόμου, βασιλεὺς οἰκίας τῆς ἑτέρας, ἀντικαθημέ-
 νους Ἀρατον καὶ Ἀχαιοὺς πρὸς Δύμη παρὰ πολὺ τε
 ἐκράτησεν ἐλθόντας ἐς χεῖρας, καὶ ὕστερον Ἀχαιοῖς καὶ
 Ἀντιγόνῳ συνέθετο εἰρήνην. Ἀντίγονος δὲ οὗτος τηρι- 4
 καῦτα ἀρχὴν τὴν Μακεδόνων εἶχεν, ἐπιτροπεύων Φί-
 PAUSAN. II. 2

λιποῦ τὸν Δημητρίου παῖδα ἔτι ἡλικίαν ὄντα· ἦν δὲ καὶ ἀνεψιὸς τῷ Φιλίπῳ καὶ μητρὶ αὐτοῦ συνώκει. πρὸς τοῦτον οὖν τὸν Ἀντίγονον καὶ Ἀχαιοὺς ποιησάμενος ὁ Κλεομένης σπονδὰς, καὶ αὐτίκα παραβὰς ὅσα ᾤμοσεν, ἠνδραποδίσατο Ἀρκαδῶν Μεγάλην πόλιν· Λακεδαιμονίοις τε τὸ ἐν Σελλασίᾳ πταῖσμα πρὸς Ἀχαιοὺς καὶ Ἀντίγονον Κλεομένους ἔνεκα καὶ ἐπιτορκίας τῆς ἐκείνου συνέβη. Κλεομένους μὲν δὴ καὶ αὐτίς ἐν λόγοις τοῖς Ἀρκαδικοῖς ἀφιζόμεθα ἐς μνήμην· Φίλιππος δὲ ὁ Δημητρίου τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν, ὡς ἀφίκετο ἐς ἄνδρας, παρὰ ἐκόντος Ἀντιγόνου λαβῶν, φόβον τοῖς πᾶσιν Ἑλλησιν ἐνεποίησε τὰ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, προγόνου μὲν οὐκ ὄντος αὐτῷ, τῷ δὲ ἀληθεῖ λόγῳ δεσπότου, τὰ τε ἄλλα αὐτοῦ μιμούμενος καὶ τὰ ἐς θεραπείαν ὅσοις πατρίδας ἀρεστὰ ἦν ἐπ' οἰκείοις προδιδόναι κέρδεσι· προπίνειν δὲ παρὰ 540 τὰ συμπόσια ἐπὶ δεξιότητι καὶ φιλίᾳ κύλικας οὐκ οἴνου, φαρμάκων δὲ ἐς ὄλεθρον ἀνθρώποις, ἃ δὴ ὁ μὲν τοῦ Ἀμύντου Φίλιππος οὐδ' ἐπενόησεν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἀρχὴν, Φιλίπῳ δὲ τῷ Δημητρίου τὰ φάρμακα τόλμημα ἦν ἐλαφρότατον. Κατεῖχε δὲ καὶ τρεῖς πόλεις φρουραῖς, ὀρητήρια εἶναι οἱ κατὰ τῆς Ἑλλάδος· καὶ ἀνόμαζε δὲ ὑπὸ τῆς ὕβρεως καὶ τῆς ἐς τὸ Ἑλληνικὸν ὑπεροψίας κλεῖς τῆς Ἑλλάδος τὰς πόλεις ταύτας. ἐπὶ μὲν γε Πελοποννήσῳ Κόρινθος καὶ ἡ Κορινθίων ἀκρόπολις ἐπετετείχιστο, ἐπὶ δὲ Εὐβοίᾳ καὶ Βοιωτοῖς τε καὶ Φωκεῦσι Χαλκὶς ἢ πρὸς τῷ Εὐρείῳ· κατὰ δὲ Θεσσαλῶν τε αὐτῶν καὶ τοῦ Αἰτωλῶν ἔθνους Μαγνησίαν τὴν ὑπὸ τὸ Πήλιον κατεῖχεν ὁ Φίλιππος. 4. Μάλιστα δὲ Ἀθηναίους καὶ τὸ Αἰτωλικὸν ἐπιστρατείας τε συνεχέσθιν ἐπίεξε καὶ ληστῶν καταδρομαῖς. ἐμνημόνευσε δέ μοι καὶ πρότερον ὁ λόγος ἐν τῇ Ἀτθίδι συγγραφῇ ὅσοι τε Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων ἐναντία Φιλίππου συνήσαντο Ἀθηναίοις, καὶ ὡς ὑπὸ ἀσθενείας

τῶν συμμάχων ἐπὶ Ῥωμαίους καὶ ἐπικουρίαν τὴν ἐκείθεν κατέφευγον οἱ Ἀθηναῖοι. Ῥωμαῖοι δὲ ἐπεπόμφεσαν καὶ οὐ πολλῷ τινὶ ἔμπροσθεν λόγῳ μὲν ἐπικουρήσοντας Αἰτωλοῖς ἐναντία Φιλίππου, τῷ δὲ ἔργῳ μᾶλλον τι ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πραγμάτων. τότε δὲ ἀπο-8 στέλλουσιν Ἀθηναίοις στρατιάν τε καὶ ἡγεμόνα Ὀτίλιον· τοῦτο γάρ οἱ τῶν ὀνομάτων ἦν τὸ ἐκδηλότατον, ἐπεὶ καλοῦνται γε οὐ πατρόθεν οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ ταῦτα Ἑλλησιν, 541 ἀλλὰ καὶ τρία, ὅποτε ὀλίγιστα, καὶ ἔτι πλέονα ὀνόματα ἐκάστῳ τίθενται. τῷ δὲ Ὀτιλίῳ προσετέτακτο ὑπὸ Ῥωμαίων ἀπείργειν ἀπὸ Ἀθηναίων καὶ τοῦ Αἰτωλικοῦ τὸν Φιλίππου πόλεμον. Ὀτίλιος δὲ τὰ μὲν ἄλλα τοῖς πράγ-9 μασι κατὰ τὰ ἐπιτεταγμένα ἐχρῆτο, τάδε δὲ οὐ κατὰ γνώμην οἱ τὴν Ῥωμαίων ἐστὶν εἰργασμένα· Εὐβοέων γὰρ Ἐστίασαν πόλιν καὶ Ἀντίκυραν τὴν ἐν τῇ Φωκίδι ἐλών, ὑπηκόους κατ' ἀνάγκην οὕσας Φιλίππου, ἐποίησεν ἀναστάτους. καὶ τοῦδε ἔνεκα, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐπεὶ ἐπύθετο ἡ βουλή, ἀποστέλλουσιν Ὀτιλίῳ διάδοχον τῆς ἀρχῆς Φλαμίμιον.

VIII. Τότε δὲ ἦκον ὁ Φλαμίμιος Ἐρέτριάν τε διήρπασε τοὺς φρουροῦντας Μακεδόνων μάχη νικήσας, καὶ αὐτίς ἐλάσας ἐπὶ Κόρινθον κατεχομένην ὑπὸ Φιλίππου φρουρᾷ αὐτὸς τε προσεκάθητο πολιορκῶν, καὶ παρὰ Ἀχαιοὺς ἅμα ἀποστέλλων ἐπήγγελλέ σφισιν ἀφικνεῖσθαι πρὸς Κόρινθον στρατιᾷ συμμάχους τε ἀξιοθησομένους καλεῖσθαι Ῥωμαίων καὶ ἅμα εὐνοία τῇ ἐς τὸ Ἑλληνικόν. Ἀχαιοὶ δὲ ἐποιοῦντο μὲν μεγάλως καὶ αὐτὸν ἐν αἰτίᾳ 2 Φλαμίμιον καὶ ἔτι πρότερον Ὀτίλιον, οἱ μετεχειρίσαντο ὡμῶς οὕτω πόλεις Ἑλληνίδας καὶ ἀρχαίας, ἀναμαρτήτους τε οὕσας πρὸς Ῥωμαίους καὶ οὐ κατὰ γνώμην ὑπὸ Μακεδόνων ἀρχομένας· προεωρῶντο δὲ καὶ ὡς ἀντὶ Φιλίππου καὶ Μακεδόνων Ῥωμαῖοι σφίσι τε ἤκοιεν καὶ τῷ Ἑλλη-

νικῶ δεσπότηται προστάττειν. Ῥηθέντων δὲ ἐν τῷ συν-
 3 εδρίῳ πολλῶν καὶ ἐναντίων ἀλλήλοις, τέλος οἱ εὐνοὶ
 Ῥωμαίοις ἐνίκησαν, καὶ Ἀχαιοὶ Φλαμινίῳ Κόρινθον συν-
 4 ἐπολιόρησαν. Κορίνθιοι δὲ ἀπὸ Μακεδόνων ἐλευθερω-
 θέντες μετέσχον αὐτίκα συνεδρίου τοῦ Ἀχαιῶν, μετα-
 σχόντες καὶ πρότερον, ὅτε Ἄρατος καὶ Σικυώνιοι φρου-
 ρᾶν ἐκ τοῦ Ἀκροκορίνθου [τὴν πᾶσαν] ἐξήλασαν καὶ
 ἀπέκτειναν Περσαῖον ὑπὸ Ἀντιγόμου ταχθέντα ἐπὶ τῇ
 φρουρᾷ. 2. Ἀχαιοὶ δὲ τὸ ἀπὸ τούτου σύμμαχοί τε ὠνομά- 542
 ζοντο Ῥωμαίων καὶ ἐς τὰ πάντα ἦσαν πρόθυμοι· καὶ σφι-
 σιν εἶποντο μὲν ἐς Μακεδονίαν καὶ ἐπὶ Φίλιππον, μετέ-
 σχον δὲ καὶ στρατείας ἐς Αἰτωλοὺς, τρίτα δὲ ὁμοῦ Ῥω-
 μαίοις ἐμαχέσαντο ἐναντία Ἀντιόχου καὶ Σύρων.
 4 Ὅσα μὲν δὴ Ἀχαιοὶ Μακεδόσιν ἢ στρατιᾷ τῇ Σύρων
 ἐναντία ἐτάξαντο, φιλίᾳ τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπραξαν· ἐς
 δὲ Αἰτωλοὺς ἐκ παλαιοῦ σφισιν ἦν οἰκεία ἐγγλήματα.
 3. Ἐπεὶ δὲ ἡ Νάβιδος ἐν Σπάρτῃ τυραννὶς κατελέλυτο,
 ἐς πλείστην ὠμότητα ἀνδρὸς ἀφικομένου, τὰ ἐς τοὺς
 5 Λακεδαιμονίους αὐτίκα ἐνεπεπτώκει· καὶ σφᾶς ὑπὸ τὸν
 χρόνον οἱ Ἀχαιοὶ τοῦτον ἐς σύλλογον ὑπάγονται τὸν
 Ἀχαιῶν, καὶ δίκας τε ἐδίκαζόν σφισιν ἐς τὸ ἀκριβέστα-
 τον, καὶ τὰ τείχη τῆς Σπάρτης καταβάλλουσιν ἐς ἔδαφος,
 οἰκοδομηθέντα μὲν καὶ πρότερον ἐτι αὐτοσχεδίως ἐπὶ τε
 τῆς Δημητρίου καὶ ὕστερον τῆς Πύρρου καὶ Ἡπειρωτῶν
 στρατείας, ἐπὶ δὲ τῆς τυραννίδος τῆς Νάβιδος καὶ ἐς τὸ
 ἀσφαλέςτατον ὄχνηθέντα. τὰ τε οὖν τείχη τῆς Σπάρτης
 οἱ Ἀχαιοὶ καθεῖλον, καὶ τὰ ἐς μελέτην τοῖς ἐφήβοις ἐκ
 τῶν Λυκούργου νόμων καταλύσαντες ἐπέταξαν τοῖς
 6 Ἀχαιῶν ἐφήβοις τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύειν. ταῦτα μὲν δὴ καὶ
 ἐς πλέον ἐπέξεισιν αὐθὶς μοι τὰ ἐς Ἀρκάδας· 4. Λακεδαι-
 μόνιοι δέ, ἅτε μεγάλως τοῖς ἐπιτάγμασιν ἀχθόμενοι τοῖς
 Ἀχαιῶν, καταφεύγουσιν ἐπὶ Μετέλλου καὶ ὅσοι σὺν Με-

τέλλῳ κατὰ πρεσβείαν ἦγον ἐκ Ῥώμης. ἀφίκοντο δὲ οὗτοι
 Φιλίππῳ καὶ Μακεδόσι πόλεμον μὲν οὐδένα ἐπάξοντες,
 ἅτε εἰρήνης πρότερον ἐτι Φιλίππῳ καὶ Ῥωμαίοις ὁμο-
 μωσμένης, ὅποσα δὲ ἡ Θεσσαλοῖς ἢ τῶν ἐξ Ἡπείρου τισὶν
 ἐγγλήματα ἦν ἐς Φίλιππον, ταῦτα ἦγον οἱ ὁμοῦ Μετέλλῳ
 543 κρινούντες. Ἔργῳ μὲν δὴ Φιλίππος τε αὐτὸς καὶ ἡ Μα- 7
 κεδόνων ἀκμὴ καθήρητο ὑπὸ Ῥωμαίων. μαχεσάμενος
 γὰρ Φλαμινίου καὶ Ῥωμαίων ἐναντία Φίλιππος ἐν Κυνὸς
 καλουμέναις Κεφαλαῖς λόφοις τὸ ἦττον ἠνέγκατο· ἀλλά
 γε δὴ κατὰ δύναμιν ἀγωνισάμενος αὐτὸς [οὗτος ὁ Φίλιπ-
 πος] τοσοῦτον ἐκρατήθη τῇ συμβολῇ, ὡς στρατιᾶς τε ἦν
 ἦγεν ἀποβαλεῖν τὸ πολὺ, καὶ ἐκ τῶν πόλεων, ὅσας εἶλεν
 ἐν τῇ Ἑλλάδι πολέμῳ παραστησάμενος, ἐξήγαγεν ἐξ ἀπα-
 σῶν τὰς φρουρὰς κατὰ ὁμολογίαν πρὸς Ῥωμαίους. 5. Κατὰ 8
 μέντοι τοῦ λόγου τὸ εὐπρεπὲς παρὰ Ῥωμαίων εὖρητο
 εἰρήνην, δεήσεσι μὲν παντοίοις καὶ δαπάναις χρημάτων
 μεγάλαις. τὰ δὲ ἐς Μακεδόνας δύναμιν τε ἦν ἐπὶ Φιλίπ-
 που περιεβάλοντο τοῦ Ἀμύντου, καὶ ὡς ἐπὶ Φιλίππου
 τοῦ ὕστερου τὰ πράγματ' αἰσιν ἐφθάρη, Σίβυλλα οὐκ
 ἄνευ θεοῦ προεδέσπισεν. ἔχει δὲ οὕτω τὰ χρησθέντα·

Ἀνχοῦντες βασιλεῦσι Μακηδόνες Ἀργεᾶθῃσιν, 9
 ὑμῖν κοιρανέων ἀγαθὸν καὶ πῆμα Φίλιππος.
 ἦτοι ὁ μὲν πρότερος πόλεσιν λαοῖσί τ' ἀνακτας
 θήσει· ὁ δ' ὀπλότερος τιμὴν ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσει,
 δμηθεῖς ἐσπερίοισιν ὑπ' ἀνδράσιν ἠφίοις τε.

Ῥωμαῖοί τε δὴ τὰ πρὸς ἐσπέραν νεμόμενοι τῆς Εὐρώπης
 καθεῖλον τὴν Μακεδόνων ἀρχήν, καὶ τῶν ἐς τὸ συμμαχι-
 κὸν ταχθέντων Ἄτταλος ** καὶ ἐτι ἐκ Μυσίας στρατιᾶς
 πρὸς δὲ ἀνίσχοντα ἦλιον μᾶλλον τι ἢ Μυσία τετραπται.

IX. Τότε δὲ τῷ Μετέλλῳ καὶ τῇ ἄλλῃ πρεσβείᾳ μὴ
 ὑπεριδεῖν Λακεδαιμονίων ἤρεσε καὶ Ἀχαιῶν, τοὺς δὲ
 τὰς ἀρχὰς ἔχοντας ἐς τὸ συνέδριον ἠξίουν συγκαλέσαι

τοὺς Ἀχαιοὺς, ἵνα ἐν κοινῷ διδάξωσιν αὐτοὺς ἡπιώτερον μεταχειρίζεσθαι τὰ ἐν Λακεδαιμόνι. οἱ δὲ σφισιν ἀπειρή-
ναντο μήτε ἐκείνοις Ἀχαιοὺς ἐς σύλλογον μήτε ἄλλω
συνάξειν, ὅστις μὴ ἐπὶ τῷ πράγματι ἐφ' ὅτῳ ποιεῖται τὴν 544
πρόσοδον παρὰ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς ἔχει δόγμα. Μέτελ-
λος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν περιυβρίσθαι
νομίζοντες, ἐπειδὴ ἀφίκοντο ἐς Ῥώμην, πολλὰ ἐπὶ τῆς
βουλῆς καὶ οὐ πάντα [τὰ] ἀληθῆ κατηγοροῦν τῶν Ἀχαιῶν.
2. Τούτων δὲ πλείονα ἐνεκάλουν Ἀχαιοὺς Ἀρεὺς καὶ Ἀλ-
κιβιάδας, Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ δόκιμοι τὰ μάλιστα ἐν
τῇ Σπάρτῃ, τὰ δὲ ἐς Ἀχαιοὺς οὐ δίκαιοι· γενομένους
γὰρ ὑπὸ Νάβιδος φρυγάδας ὑπεδέξαντο αὐτοὺς οἱ Ἀχαιοί,
καὶ ἀποθανόντος Νάβιδος παρὰ γνώμην Λακεδαιμονίων
τοῦ δήμου κατάγουσιν ἐς Σπάρτην. τότε οὖν ἀναβεβη-
κότες καὶ οὗτοι παρὰ τὴν βουλήν προθυμότερα ἐνεκείντο
Ἀχαιοῖς· Ἀχαιοὶ δὲ σφισιν ἀπελθοῦσιν ἐπιβάλλουσιν ἐν
3 τῷ συνεδρίῳ θάνατον ζημίαν. 3. Ῥωμαίων δὲ ἡ βουλή
πέμπουσιν ἄλλους τε ἄνδρας καὶ Ἀππιον Λακεδαιμονίους
καὶ Ἀχαιοῖς τὰ δίκαια ὀρίσαι. Ἀππιος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ
ἔμελλον μὲν οὐδὲ ὀφθέντες Ἀχαιοῖς ἔσεσθαι καθ' ἡδονήν,
οἱ Ἀρεῖα καὶ Ἀλκιβιάδαν ἅμ' αὐτοῖς ἐπήγοντο ἐν τῷ τότε
Ἀχαιοῖς ἐχθίστους· ἐλύπησαν δὲ καὶ ἐς πλεόν τοὺς Ἀχαι-
οὺς, ἐπειδὴ ἐς τὸν σύλλογον αὐτῶν ἐπελθόντες σὺν
4 ὀργῇ μᾶλλον ἐποιοῦντο ἢ πειθοῖ τοὺς λόγους. Λυκόρτας
δὲ ὁ Μεγαπολίτης, οὔτε ἀξιώματι οὐδενὸς Ἀρκάδων
ὑστερος καὶ τι καὶ φρόνημα κατὰ φιλίαν προσειληφώς τὴν
Φιλοποίμενος, λόγῳ τε ἀπέφαινε τὰ ὑπὲρ τῶν Ἀχαιῶν
δίκαια, καὶ ὁμοῦ τοῖς λόγοις καὶ μέμψιν τινὰ ὑπέτεινε
ἐς τοὺς Ῥωμαίους. Ἀππιος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Λυκόρταν
λέγοντα ἐποιοῦντο ἐν χλευασμῷ, καὶ Ἀρέως ἀποψηφίζον-
ται καὶ Ἀλκιβιάδα μῆδὲν ἀδίκημα ἐξ αὐτῶν ἐς Ἀχαιοὺς
εἶναι, Λακεδαιμονίοις τε ἀποστεῖλαι πρέσβεις ἐφιαῖσιν

ἐς Ῥώμην, ἐναντία ἐφιέντες ἢ Ῥωμαίοις συγκείμενα ἦν
καὶ Ἀχαιοῖς· Ἀχαιῶν μὲν γὰρ εἶρητο ἀπὸ τοῦ κοινοῦ
παρὰ τὴν Ῥωμαίων βουλήν ἀπιέναι πρέσβεις, ἰδίᾳ δὲ
545 ἀπείρητο μὴ πρεσβεύεσθαι τὰς πόλεις ὅσαι συνεδρίου
τοῦ Ἀχαιῶν μετείχον. Ἀντιπρεσβευσάμενων δὲ καὶ 5
Ἀχαιῶν Λακεδαιμονίοις, καὶ λόγων ῥηθέντων ὑπὸ ἀμ-
φοτέρων ἐπὶ τῆς βουλῆς, τοὺς αὐτοὺς ἀποστέλλουσιν
αὐθις οἱ Ῥωμαῖοι Λακεδαιμονίοις γενέσθαι καὶ Ἀχαιοῖς
δικαστὰς, Ἀππιον καὶ ὅσοι σὺν ἐκείνῳ πρότερον ἐς τὴν
Ἑλλάδα ἀφίκοντο. Οἱ δὲ τοὺς τε ἐκβληθέντας ὑπὸ Ἀχαιῶν
κατάγουσιν ἐς Σπάρτην, καὶ ὅσων πρὸ κρίσεως ἀπελ-
θόντων κατέγνωστο ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἀδικεῖν, καὶ τὰ ἐπὶ
τούτοις τιμήματα ἔλυσαν. καὶ συντελείας μὲν Λακεδαι-
μονίους ἐς τὸ Ἀχαϊκὸν οὐκ ἀφιαῖσι, περὶ δὲ τῇ ἐκάστου
ψυχῇ ξενικά σφισι διδόασιν εἶναι δικαστήρια, ὅσα δὲ
ἄλλα ἐγκλήματα, λαμβάνειν τε αὐτοὺς καὶ ἐν τῷ Ἀχαϊκῷ
ὑπέχειν τὰς κρίσεις. 4. Ἐτειχίσθη δὲ καὶ ἐξ ἀρχῆς αὐθις
Σπαρτιάταις ὁ κύκλος τοῦ ἄστεως. Λακεδαιμονίων δὲ 6
οἱ κατελθόντες, βουλευόντες παντοῖα ἐπὶ Ἀχαιοῖς, λυ-
πήσειν σφᾶς ἐπὶ τοιῷδε μάλιστα ἤλπιζον. Μεσσηνίους
τοὺς Φιλοποίμενι θανάτου συναιτίους γενέσθαι νομι-
σθέντας καὶ κατὰ αἰτίαν ταύτην ὑπὸ Ἀχαιῶν ἐκπεπω-
κότας, τούτους τε καὶ Ἀχαιῶν αὐτῶν τοὺς φεύγοντας
ἀναβῆναι πείθουσιν ἐς Ῥώμην· σὺν δὲ σφισιν ἀνεληλυ-
θότες καὶ αὐτοὶ γενέσθαι τοῖς ἀνδράσιν ἔπρασσον κάθο-
δον. 5. Ἄτε δὲ τοῦ Ἀππίου Λακεδαιμονίοις συμπροθυ-
μουμένου μεγάλως, Ἀχαιοῖς δὲ ἐπὶ παντὶ ἀντιβαίνοντος,
ἔμελλεν οὐ χαλεπῶς Μεσσηνίων καὶ Ἀχαιῶν τοῖς φεύ-
γουσι τὰ βουλευόμενα ἐς δέον χωρήσειν, γράμματά τε αὐ-
τίκα ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐς τε Ἀθήνας κατεπέμπετο καὶ ἐς
Αἰτωλίαν κατάγειν σφᾶς Μεσσηνίους καὶ Ἀχαιοὺς ἐπὶ τὰ
οικεῖα. τοῦτο Ἀχαιοὺς ἐς τὰ μάλιστα ἠρίασεν, ὡς οὔτε 7

ἄλλως πάσχοντας δίκαια ὑπὸ Ῥωμαίων, καὶ ἐς τὸ ἀνω-546
φελές προὔπηγμένων σφίσι ἐς αὐτούς, οἱ ἐπὶ τὰ Φι-
λίππου καὶ Αἰτωλῶν ἐναντία καὶ αὐθις Ἀντιόχου στρα-
τεύσαντες χάριτι τῇ ἐς Ῥωμαίους ἐγίνοντο ὕστεροι φυγά-
δων ἀνθρώπων καὶ οὐ καθαρῶν χεῖρας. ὅμως δὲ εἴκειν
σφίσι ἐδόκει. τότε μὲν δὴ ἐς τοσοῦτο ἐπράχθη.

Χ. Τολμημάτων δὲ τὸ ἀνοσιώτατον, τὴν πατρίδα
καὶ ἄνδρας προδιδόναι πολίτας ἐπὶ οἰκείοις κέρδεσιν,
ἐμελλε καὶ Ἀχαιοὺς κακῶν ἄρξαι, οὐποτε ἐκ τοῦ χρόνου
παντὸς τὴν Ἑλλάδα ἐκλιπόν. ἐπὶ μὲν γε Δαρείου τοῦ
Ἰστάσπου βασιλεύοντος Περσῶν Ἰῶσι τὰ πράγματα
ἐφθάρη Σαμίων πλὴν ἑνὸς τε καὶ δέκα ἀνδρῶν τῶν ἄλ-
λων τριηράρχων τὸ ναυτικὸν τὸ Ἰώνων προδόντων.
2 μετὰ δὲ Ἰῶνας κεχειρωμένους ἠνδραποδίσαντο καὶ Ἐρέ-
τριαν Μῆδοι· προδότηι δὲ ἐγένοντο οἱ εὐδοκιμοῦντες
μάλιστα ἐν Ἐρετρία, Φίλαγρος Κυνέου καὶ Εὐφορβος
Ἀλκιμάχου. Ξέρξης δὲ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλάνοντι Θεσσα-
λία τε δι' Ἀλευαδῶν προεδόθη, Θήβας δὲ Ἀτταγῖνος καὶ
Τιμηγενίδας προδιδόασι, φερόμενοι τὰ πρῶτα ἐν Θήβαις.
Πελοποννησίων δὲ καὶ Ἀθηναίων πολεμησάντων Ξενίας
Ἡλείος ἐπεχείρησεν Ἡλιν Λακεδαιμονίοις καὶ Ἄγιδι προ-
3 δοῦναι. Οἱ τε Λυσάνδρου καλούμενοι ξένοι χρόνον οὐ-
δένα ἀνέσαν πατρίδας ἐγχειρίζοντες Λυσάνδρῳ τὰς ἐαν-
τῶν. κατὰ δὲ τὴν Φιλίππου βασιλείαν τοῦ Ἀμύντου
Λακεδαιμόνα πόλεων μόνην οὐ προδοθεῖσαν τῶν ἐν Ἑλ-
λησιν εὖροι τις ἄν· αἱ δὲ ἄλλαι πόλεις αἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι
ὑπὸ προδοσίας μᾶλλον ἢ ὑπὸ νόσου πρότερον τῆς λοιμώ-
δους ἐφθάρησαν. Ἀλεξάνδρῳ δὲ τῷ Φιλίππου παρέσχεν
ἢ εὐτυχία μικρὰ ἀνδρῶν προδοτῶν καὶ οὐκ ἄξια λόγου
4 προσδεηθῆναι. Ἐπεὶ δὲ τὸ ἐν Λαμία πταῖσμα ἐγένετο
Ἑλλησιν, Ἀντίπατρος μὲν, ἅτε διαβῆναι ποιούμενος 547
σπουδῆν πρὸς τὸν ἐν τῇ Ἀσία πόλεμον, ἐβδύλετο εἰρήνην

ἐν τάχει συντίθεσθαι, καὶ οἱ διέφερον οὐδὲν εἰ Ἀθήνας
τε ἐλευθέραν καὶ τὴν πᾶσαν Ἑλλάδα ἀφήσει· Δημάδης
δὲ καὶ ὅσον προδοτῶν Ἀθηνησιν ἄλλο ἦν, ἀναπειθουσιν
Ἀντίπατρον μηδὲν ἐς Ἑλληνας φρονῆσαι φιλάνθρωπον,
ἐκφοβήσαντες δὲ Ἀθηναίων τὸν δῆμον ἐς τε Ἀθήνας καὶ
πόλεων τῶν ἄλλων τὰς πολλὰς ἐγένοντο αἴτιοι Μακεδό-
νων ἐσαχθῆναι φρουράς. Βεβαιοὶ δὲ μοι καὶ τότε τὸν 5
λόγον· Ἀθηναῖοι γὰρ μετὰ τὸ ἀτύχημα τὸ ἐν Βοιωτοῖς
οὐκ ἐγένοντο Φιλίππου κατήκοι, ἀλόντων μὲν σφισι
δισχιλίων ὡς ἐκρατήθησαν, παρὰ δὲ τὸ ἔργον χιλίων
φουενθέντων· ἐν Λαμία δὲ περὶ διακοσίους πεδόντων
καὶ οὐ πλέον τι Μακεδόσιν ἐδουλώθησαν. οὕτω μὲν οὐ-
ποτε τὴν Ἑλλάδα ἐπέλειπον οἱ ἐπὶ προδοσία νοσήσαντες·
2. Ἀχαιοὺς δὲ ἀνὴρ Ἀχαιὸς Καλλικράτης τηρικαῦτα ἐς
ἅπαν ἐποίει Ῥωμαίοις ὑποχειρίους. ἀρχὴ δὲ σφισιν ἐγί-
νετο κακῶν Περσεὺς καὶ ἡ Μακεδόνων ἀρχὴ καταλυθεῖσα
ὑπὸ Ῥωμαίων.

Περσεὶ τῷ Φιλίππου πρὸς Ῥωμαίους ἄγοντι εἰρήνην 6
κατὰ συνθήκας ἃς ὁ πατήρ οἱ Φίλιππος ἐποίησατο, ἐπῆλ-
θεν ὑπερβῆναι τοὺς ὅρκους, καὶ ἐπὶ τε ** Σαπαίων τὸν
βασιλέα Ἀβρούπολιν στρατεύμα ἀγαγὼν ἐποίησεν ἀνα-
στάτους Ῥωμαίων συμμάχους ὄντας· Σαπαίων δὲ τούτων
καὶ Ἀρχίλοχος ἐν λαμβείῳ μνήμην ἔσχε. Μακεδόνων δὲ 7
καὶ Περσέως κεχειρωμένων πολέμῳ διὰ τὸ ἐς Σαπαίους
ἀδίκημα, ἄνδρες τῆς Ῥωμαίων βουλῆς δέκα ἐπέμφθησαν
548 καταστησόμενοι πρὸς τὸ ἐπιτηδειότατον Ῥωμαίοις τὰ ἐν
Μακεδονία. ἤμοντας δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα ὑπήρχετο ὁ Καλ-
λικράτης, οὔτε ἔργον τῶν ἐς τὴν κολακείαν οὔτε λόγον
οὐδένα ἐς αὐτοὺς παριείς. ἓνα δὲ τινα ἐξ αὐτῶν ἄνδρα
οὐδαμῶς ἐς δικαιοσύνην πρόθυμον, τοῦτον τὸν ἄνδρα
προσεποίησατο ὁ Καλλικράτης ἐς τοσοῦτον ὥστε αὐτὸν
καὶ ἐς τὸ συνέδριον ἐσελθεῖν τὸ Ἀχαιῶν ἔπεισεν. Ὁ δὲ 8

ὡς ἐς τὸν σύλλογον ἐσηλθεν, ἔλεγεν ὡς πολεμοῦντι πρὸς
 Ῥωμαίους Περσεῖ χρήματα οἱ δυνατώτατοι τῶν Ἀχαιῶν
 παράσχοιεν, συνάraito δὲ καὶ ἐς τὰ ἄλλα. ἐκέλευσεν
 οὖν καταγνῶναι τοὺς Ἀχαιοὺς θάνατον· εἰ δὲ ἐκείνοι
 καταγνοῖεν, τότε καὶ αὐτὸς τὰ ὀνόματα ἐρεῖν ἔφασκε τῶν
 ἀνδρῶν. λέγειν τε δὴ ἐδόκει παντάπασιν ἄδικα, καὶ αὐ-
 τὸν ἠξίουσιν οἱ ἐς τὸν σύλλογον ἐληλυθότες ἤδη, εἰ Περσεῖ
 τὰ αὐτὰ Ἀχαιῶν τινὲς ἔπραξαν, ὀνομαστὶ αὐτῶν ἐκάστου
 μνησθῆναι, πρότερον δὲ οὐ σφᾶς καταγινώσκειν εἰκὸς
 9 εἶναι. ἐνθα δὴ ὡς ἠλέγγετο ὁ Ῥωμαῖος, ἀπετόλμησεν
 εἰπεῖν ὡς οἱ ἐστρατηγηκότες Ἀχαιῶν ἐνέχονται πάντες τῇ
 αἰτίᾳ· πάντας γὰρ φρονῆσαι τὰ Μακεδόνων τε καὶ Περ-
 σέως. Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἔλεγεν ὑπὸ διδασκαλίᾳ τῇ Καλλι-
 κράτους· ἀναστὰς δὲ μετ' αὐτὸν Ξένων, οὗτος οὐκ ἐλα-
 χίστου λόγου παρ' Ἀχαιοῖς, οὕτως ἔφη κατὰ τὴν αἰτίαν
 ἔχει ταύτην· ἐστρατήγησα μὲν Ἀχαιῶν καὶ ἐγὼ, ἀδικίας
 δὲ οὐδὲν ἐς Ῥωμαίους, οὔτε εὐνοίας μοι μέτεστιν ἐς
 Περσέα· καὶ τοῦδε ἕνεκα ἐθέλω μὲν ἐν συνεδρίῳ τῶ
 Ἀχαιῶν, ἐθέλω δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς Ῥωμαίοις ὑπέχειν κρίσιν.
 10 Ὁ μὲν δὴ ὑπὸ συνειδότος ἐπαρησιάζετο ἀγαθοῦ· ὁ δὲ
 ἐπελάβετο αὐτίκα ὁ Ῥωμαῖος τῆς προφάσεως, καὶ ὀπό-
 σοις Καλλικράτης ἐπήγευ αἰτίαν Περσεῖ σφᾶς φρονῆσαι
 τὰ αὐτὰ, ἀνέπεμπεν ἐν δικαστηρίῳ κρίσιν τῶ Ῥωμαίων
 ὑφ' ἑξόντας, ὃ μὴ πω κατελήφει πρότερον Ἕλληνας· οὐδὲ
 γὰρ Μακεδόνων οἱ ἰσχύσαντες μέγιστον, Φίλιππος
 Ἀμύντου καὶ Ἀλέξανδρος, τοὺς ἀνθεστηκότας σφίσι
 Ἕλλήνων ἐς Μακεδονίαν ἐβιάσαντο ἀποσταλῆναι, διδό- 549
 11 ναι δὲ αὐτοὺς ἐν Ἀμφικτυόσιν εἶων λόγον. Τότε δὲ ἐκ
 τοῦ Ἀχαιῶν ἔθρους ὄντινα καὶ ἀναίτιον Καλλικράτης
 ἐθέλησειεν αἰτιάσασθαι, ἀνάγεσθαι πάντα τινὰ ἐκεκῶ-
 ρωτο ἐς Ῥώμην· καὶ ἐγένοντο ὑπὲρ χιλίους οἱ ἀναχθέν-
 τες. τούτους ὑπὸ Ἀχαιῶν οἱ Ῥωμαῖοι προκατεγνώσθαι

νομίζοντες ἐς τε Τυρσηνίαν καὶ ἐς τὰς ἐκεῖ διέπεμψαν
 πόλεις, καὶ Ἀχαιῶν ἄλλοτε ἄλλας ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν πρε-
 σβείας τε καὶ ἰκεσίας ἐπιπεμπόντων λόγον ἐποιούντο οὐ-
 δένα. ἑπτακαιδεκάτῳ δὲ ὕστερον ἔτει τριακοσίους ἢ καὶ 12
 ἐλάσσονας, οἱ μόνοι περὶ Ἰταλίαν Ἀχαιῶν ἐτι ἐλείποντο,
 ἀφιαῖσιν, ἀποχρώντως κολασθῆναι σφᾶς ἠγούμενοι. ὅσοι
 δὲ ἀποδράντες ἄγοντο ἢ εὐθύς ἠνίκα ἀνήγοντο ἐς Ῥώ-
 μην, ἢ ὕστερον ἐκ τῶν πόλεων ἐς ἃς ὑπὸ Ῥωμαίων ἐπέμ-
 φθησαν, πρόφασις οὐδεμία ἦν τούτους ἀλόντας μὴ ὑπο-
 σχεῖν δίκην.

XI. Ῥωμαῖοι δὲ αὐτίς ἀνδρα ἐκ τῆς βουλῆς κατα-
 πέμπουσιν ἐς τὴν Ἑλλάδα· ὄνομα μὲν τῶ ἀνδρὶ ἦν Γάλ-
 λος, ἀπέσταλτο δὲ Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀργείοις ὑπὲρ
 γῆς ἀμφισβητουμένης γενέσθαι δικαστῆς. οὗτος ὁ Γάλ-
 λος ἐς τὸ Ἑλληνικὸν πολλὰ μὲν εἶπε, πολλὰ δὲ καὶ ἔπρα-
 ξεν ὑπερήφανα, Λακεδαιμονίους δὲ καὶ Ἀργείους τὸ
 παράπαν ἔθετο ἐν χλευασίᾳ· πόλεσι γὰρ ἐς τοσοῦτο 2
 ἠκούσαις ἀξιώματος, καὶ ὑπὲρ τῶν ὄρων τῆς χώρας τὰ
 μὲν παλαιότερα ἐς οὐκ ἀφανῆ πόλεμον καὶ ἔργα οὕτως
 ἀφειδῆ προαχθείσαις, κριθείσαις δὲ καὶ ὕστερον παρὰ
 δικαστῆ κοινῶ Φιλίππῳ τῶ Ἀμύντου, αὐτὸς μὲν σφίσι
 ὁ Γάλλος ἀπήξιωσε δικαστῆς καταστῆναι, Καλλικράτει
 δὲ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ἀνδρὶ ἀλάστορι ἐπιτρέπει τὴν
 κρίσιν. Ἀφίκοντο δὲ ὡς τὸν Γάλλον καὶ Αἰτωλῶν οἱ 3
 550 Πλευρωῶνα οἰκοῦντες, συντελείας τῆς ἐς Ἀχαιοὺς ἐθέ-
 λοντες ἄφεισιν εὔρασθαι. καὶ αὐτοῖς ἐπετράπη μὲν ὑπὸ
 τοῦ Γάλλου πρεσβείαν ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ἰδίᾳ παρὰ Ῥω-
 μαίους ἀποστεῖλαι, ἐπετράπη δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων συνεδρίου
 τοῦ Ἀχαιῶν ἀποστῆναι. προσεπεστάλη δὲ ὑπὸ τῆς βου-
 λῆς τῶ Γάλλῳ πόλεις ὀπόσας ἐστὶν οἷός τε [ὡς πλείστας]
 ἀφείναι συλλόγου τοῦ Ἀχαιῶν.

2. Ὁ μὲν δὴ τὰ ἐντεταλμένα ἐποίει, Ἀθηναίων δὲ ὁ 4

δῆμος ἀνάγκη πλέον ἢ ἔκουσίως διαρπάζουσιν Ὠρωπὸν
 ὑπήκοόν σφισιν οὔσαν· πενίας γὰρ ἐς τὸ ἔσχατον Ἀθη-
 ναῖοι τριηκῶντα ἤκον ἄτε ὑπὸ Μακεδόνων πολέμῳ πιε-
 σθέντες μάλιστα Ἑλλήνων. καταφεύγουσιν οὖν ἐπὶ τὴν
 Ῥωμαίων βουλὴν οἱ Ὠρωπιοὶ· καὶ δόξαντες παθεῖν οὐ
 δίκαια, ἐπεστάλη Σικυωνίοις ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐπιβαλεῖν
 σφᾶς Ἀθηναίους ἐς Ὠρωπίους ζημίαν κατὰ τῆς βλάβης
 5 ἧς ἤρξαν τὴν ἀξίαν. Σικυώνιοι μὲν οὖν οὐκ ἀφικόμενοις
 ἐς καιρὸν τῆς κρίσεως Ἀθηναίους ζημίαν πεντακόσια τά-
 λαντα ἐπιβάλλουσι· Ῥωμαίων δὲ ἡ βουλή δεηθεῖσιν Ἀθη-
 ναίους ἀφήσει πλὴν ταλάντων ἑκατὸν τὴν ἄλλην ζημίαν.
 Ἐξέτισαν δὲ οὐδὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ ὑποσχέσεσι
 καὶ δώροις ὑπελθόντες Ὠρωπίους ὑπάγονται σφᾶς ἐς
 ὁμολογίαν, φρουρὰν τε Ἀθηναίων ἐσελθεῖν ἐς Ὠρωπὸν
 καὶ ὁμήρους λαβεῖν παρὰ Ὠρωπίων Ἀθηναίους· ἦν δὲ
 αὐτίς ἐς Ἀθηναίους γένηται ἔγκλημα Ὠρωπίοις, τὴν
 φρουρὰν τότε ἀπάγειν παρ' αὐτῶν Ἀθηναίους, ἀποδοῦ-
 6 ναὶ δὲ καὶ ὀπίσω τοὺς ὁμήρους. Χρόνος τε δὴ οὐ πολὺς ὁ
 μεταξὺ ἦνυστο, καὶ τῶν φρουρῶν ἀδικούσιν ἄνδρες
 Ὠρωπίους. οἱ μὲν δὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπέστελλον ὁμήρους
 τε ἀπαιτήσοντας καὶ φρουρὰν σφισιν ἐξάγειν κατὰ τὰ
 7 συγκείμενα ἐροῦντας· Ἀθηναῖοι δὲ οὐδέτερα ἔφασαν
 ποιήσειν, ἀνθρώπων γὰρ ἐπὶ τῇ φρουρᾷ καὶ οὐ τοῦ
 Ἀθηναίων δήμου τὸ ἀμάχημα εἶναι· τοὺς μὲντοι αὐτὰ
 εἰργασμένους ἐπηγγέλλοντο ὑφέξειν δίκην. 3. Οἱ δὲ Ὠρω-
 πιοὶ κατέφευγόν τε ἐπὶ Ἀχαιοὺς ** τιμωρῆσαι σφισιν·
 Ἀχαιοὺς δὲ ἤρεσκε μὴ τιμωρεῖν φιλία τε καὶ αἰδοῖ τῇ Ἀθη-
 ναίων. ἐνταῦθα οἱ Ὠρωπιοὶ Μεναλκίδα, Λακεδαιμονίῳ
 μὲν γένος, στρατηγούντι δὲ ἐν τῷ τότε Ἀχαιῶν, ὑπι-
 σχυροῦνται δέκα ταλάντων δόσιν, ἦν σφισιν ἐπικουρεῖν
 Ἀχαιοὺς ἄγῃ. ὁ δὲ ἀπὸ τῶν χρημάτων μεταδώσειν Καλ-
 λικράτει τὸ ἥμισυ ὑπισχνεῖτο, ἰσχύοντι διὰ φιλίαν τὴν

Ῥωμαίων ἐν Ἀχαιοῖς μέγιστον. Προσγενομένου δὲ τοῦ 8
 Καλλικράτους πρὸς τὴν Μεναλκίδα γνώμην ἐνεκύρωτο
 κατὰ Ἀθηναίων ἀμύνειν Ὠρωπίοις. καὶ τις ἐξαγγέλλει
 ταῦτα ἐς τοὺς Ἀθηναίους· οἱ δὲ ὡς ἕκαστος τάχους εἶχεν
 ἐς τὸν Ὠρωπὸν ἐλθόντες καὶ αὐτίς κατασύραντες εἴ τι ἐν
 ταῖς προτέροις παρεῖτό σφισιν ἀρπαγαῖς, ἀπάγουσι τὴν
 φρουρὰν. Ἀχαιοὺς δὲ ὑστερήσαντας [τῆς βοηθείας] Με-
 ναλκίδας μὲν καὶ Καλλικράτης ἐσβάλλειν ἐς τὴν Ἀττικὴν
 ἐπειθον· ἀνδισταμένων δὲ ἄλλων τε αὐτοῖς καὶ οὐχ
 ἦκιστα τῶν ἐν Λακεδαιμόνῳ, ἀνεχώρησεν ὀπίσω τὸ στρα-
 τευμα.

XII. Ὠρωπιοὶ δὲ καὶ ὠφελείας σφισιν οὐ γενομένης
 (τῆς βοηθείας) τῆς παρὰ Ἀχαιῶν, ὅμως ὑπὸ Μεναλκίδα
 τὰ χρήματα ἐξεπράχθησαν. ὁ δὲ ὡς τὸ δωροδόκημα εἶχεν
 ἐν χειρὶ, ἐποιεῖτο συμφορὰν εἰ καὶ Καλλικράτει μετα-
 δώσει τῶν λημμάτων. τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀναβολαῖς καὶ
 ἀπάταις ἐχρητὸ ἐς τὴν δόσιν, μετὰ δὲ οὐ πολὺ ἐτόλμησεν
 ἀποστρεφῖν ἐκ τοῦ εὐθέος. βεβαιοὶ δὴ τὸ λεγόμενον ὡς
 552 ἄρ' ἦν καὶ πῦρ ἐς πλέον ἄλλου πυρὸς καίον καὶ λύκος 2
 ἀγριώτερος λύκων ἄλλων καὶ ὠκύτερος ἰέραξ ἰέρακος
 πέτεσθαι, εἶγε καὶ Καλλικράτην ἀνοσιώτατον τῶν τότε
 Μεναλκίδας ὑπερῆρεν ἀπιστία, Καλλικράτην, ὃς ἐλάσ-
 σων παντοίου λήμματος, καὶ ἐπὶ οὐδενὶ οἰκίῳ κέρδει
 πόλει τῇ Ἀθηναίων ἀπηχθημένος, πανσάμενον [μὲν]
 τῆς ἀρχῆς Μεναλκίδα ἐδίωκεν ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς θανάτου
 δίκην· προσβεῦσαι τε γὰρ Ἀχαιῶν ἐναντία ἔφασκεν αὐ-
 τὸν ἐς Ῥώμην, καὶ ἐς τὰ μάλιστα γενέσθαι πρόθυμον
 ἐξελέσθαι τὴν Σπάρτην συνεδρίου τοῦ Ἀχαιῶν. Ἐνταῦθα 3
 ὡς ἀφικνεῖτο ἐς πᾶν ὁ Μεναλκίδας κινδύνου, μεταδίδωσι
 τάλαντα τρία τῶν ἐξ Ὠρωποῦ Μεγαλοπολίτη Διαιῷ. ἐγε-
 γόνει δὲ αὐτῷ καὶ ἀρχῆς διάδοχος τῆς Ἀχαιῶν ὁ Διαιῷς·
 τότε δὲ ὑπὲρ τοῦ λήμματος προθυμούμενος ἐμελλε Με-

ναλκίδα καὶ ἀκόντων Ἀχαιῶν σωτηρίαν παρέξειν. Ἀχαιοὶ δὲ ἐπὶ μὲν τῇ ἀφέσει τοῦ Μενάλκιδά ἰδίᾳ τε ἕκαστος καὶ ἐν κοινῷ Δίαιον ἐποιούντο ἐν αἰτία· 2 Δίαιος δὲ σφᾶς ἀπὸ τῶν ἐς αὐτὸν ἐγκλημάτων μετῆγεν ἐς πραγμάτων ἐλπίδα μειζόνων, προφάσει χρώμενος τοιαῦδε ἐς τὴν ἀπά-
 4 την. Λακεδαιμόνιοι περὶ ἀμφισβητησίμου χώρας καταφρεύγουσιν ἐπὶ τὴν Ῥωμαίων βουλήν· καταφρεύγουσι δὲ αὐτοῖς προεῖπεν ἡ βουλή δικάζεσθαι τὰ ἄλλα πλὴν ψυχῆς ἐν συνεδρίῳ τῷ Ἀχαιῶν. ἡ μὲν δὴ ταῦτα ἀπεκρίνατο· Δίαιος δὲ οὐ τὸν ὄντα ἔλεγεν Ἀχαιοῖς λόγον, ψυχαγωγῶν δὲ αὐτοὺς ἔφασκε παρὰ τῆς Ῥωμαίων σφίσι βεβαίως εἶσθαι βουλῆς καὶ θάνατον ἀνδρῶς καταγνώσασθαι τῶν ἐκ
 5 Σπάρτης. Οἱ μὲν δὴ δικάζειν Λακεδαιμονίους ἤξιουν καὶ ὑπὲρ τῆς ἑκάστου ψυχῆς· Λακεδαιμόνιοι δὲ οὔτε ἀληθῆ συνεχώρουν Δίαιον λέγειν, καὶ ἀνάγειν ἤθελον ἐπὶ τὴν Ῥωμαίων βουλήν. Ἀχαιοὶ δὲ ἀντελαμβάνοντο 553 αὐτῆς ἄλλου λόγου, πόλεις ὅσαι τελοῦσιν ἐς Ἀχαιοὺς μηδεμίαν ἐφ' ἑαυτῆς καθεστηκέναι κυρίαν ἄνευ τοῦ κοινοῦ τοῦ Ἀχαιῶν παρὰ Ῥωμαίους ἰδίᾳ πρεσβείαν ἀποστέλ-
 6 λειν. Πόλεμός τε δὴ ἀπὸ τῶν ἀμφισβητημάτων τούτων Ἀχαιοῖς καὶ Λακεδαιμονίοις ἤρχετο, καὶ Λακεδαιμόνιοι συνιέντες οὐκ ἀξιόμαχοι πρὸς Ἀχαιοὺς εἶναι πρεσβείαις ἐχρῶντο πρὸς τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὸν Δίαιον λόγους. Αἱ μὲν δὴ κατὰ τὰ αὐτὰ αἱ πόλεις ἐποιούντο τὰς ἀποκρίσεις, οὐ σφίσι βεβαίως ἐπαγγέλλοντος στρατηγῶν παρακούειν εἶναι νόμον· Δίαιος γὰρ ἤρχε τῶν Ἀχαιῶν, καὶ ἔφασκεν οὐ τῇ Σπάρτῃ, τοῖς δὲ ταράσσουσιν αὐτὴν
 7 πολεμήσων ἀφίξεσθαι. Ἐρομένων δὲ τῶν γερόντων ὀπίσους ἡγοῖτο ἀδικεῖν, ἐσπέμπει σφίσι τεσσάρων ὀνόμαζα ἀνδρῶν καὶ εἴκοσι πρωτευνόντων τὰ πάντα ἐν Σπάρτῃ. Ἐνταῦθα Ἀγασιθέου ἐνίκησε γνώμη δοκίμου καὶ τὰ πρότερα ὄντος, ἀπὸ δὲ τῆς παραινήσεως τούτης προελ-

θόντος καὶ ἐς πλεονόμοιο· ὅς τοὺς ἀνδρας τούτους ἐκέλευσεν ἐκ Λακεδαιμόνων ἐθέλοντας φεύγειν, μηδὲ αὐτοῦ μένοντας ἐργάσασθαι τῇ Σπάρτῃ πόλεμον· φυγόντας δὲ ἐς Ῥώμην καταχθήσεσθαι σφᾶς οὐ μετὰ πολὺ ἔφασκεν ὑπὸ Ῥωμαίων. καὶ οἱ μὲν ἀπελθόντες ὑπήγοντο ὑπὸ 8 Σπαρτιατῶν ἐς δικαστήριον τῷ λόγῳ, καὶ ἀποθανεῖν ἦσαν καταγενοσμένοι· ἀπεστάλησαν δὲ καὶ ὑπὸ Ἀχαιῶν Καλλικράτης ἐς Ῥώμην καὶ Δίαιος τοῖς φεύγουσιν ἐκ Σπάρτης ἀντιδικήσοντες ἐπὶ τῆς βουλῆς. καὶ αὐτῶν ὁ μὲν κατὰ τὴν ὁδὸν Καλλικράτης τελευτᾷ νόσῳ, οὐδὲ οἶδα εἰ ἀφικόμενος ἐς Ῥώμην ἀφῆλθεν ἂν τι Ἀχαιοὺς ἢ κακῶν σφίσι βεβαίως ἐγένετο μειζόνων ἀρχῆ· Δίαιος δὲ ἐς ἀντιλογίαν Μενάλκιδά καταστὰς ἐπὶ τῆς βουλῆς πολλὰ μὲν εἶπε, τὰ δὲ ἤκουσεν οὐ σὺν κόσμῳ. καὶ σφίσι βεβαίως ἀπεκρί- 9 νατο ἡ βουλή ἀποστελεῖν πρέσβεις, οἱ κρινούσιν ὅσα Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀχαιοῖς διάφορα ἦν ἐς ἀλλήλους. καὶ τοῖς ἐκ Ῥώμης πρέσβεσι σχολαιτέρῳ πως ἐγένετο ἡ ὁδός, 554 ὥστ' ἐξαπατᾶν ὑπῆρχεν ἐξ ἀρχῆς Δίαιῳ τε Ἀχαιοὺς καὶ Μενάλκιδά Λακεδαιμονίους. Τοὺς μὲν δὴ παρήγεν ὁ Δίαιος ὡς τὰ πάντα ἔπεσθαι Λακεδαιμόνιοι σφίσι βεβαίως ὑπὸ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς εἶδιν ἐγνωσμένοι· Λακεδαιμονίους δὲ ὁ Μενάλκιδας ἠπάτα παντελῶς τοῦ συνεδρεῦειν ἐς τὸ Ἀχαϊκὸν ὑπὸ Ῥωμαίων αὐτοὺς ἀπηλλάχθαι.

XIII. Αὐτῆς οὖν ἐκ τῶν ἀντιλογιῶν Λακεδαιμονίοις ὄρηθητο Ἀχαιοὶ πολεμεῖν, καὶ στρατὸς ἐπὶ τὴν Σπάρτην ἠθροίζετο ὑπὸ Λαμοκρίτου στρατηγῆν τῆνικαῦτα Ἀχαιῶν ἠρημένον. περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον ἀφίκετο ἐς Μακεδονίαν στρατιὰ τε Ῥωμαίων καὶ ἡγεμῶν ἐπ' αὐτῇ Μέτελλος, Ἀνδρίσκῳ τῷ Περσέως τοῦ Φιλίππου πολεμή-
 2 σοντες ἀφῆστηκότι ἀπὸ Ῥωμαίων. Καὶ ὁ μὲν ἐν Μακεδονία πόλεμος ἐμελλεν ὡς ῥᾶστα κατὰ τὸ ἐπιτηδειότατον Ῥωμαίοις κριθῆσεσθαι· Μέτελλος δὲ ἀνδρας ὑπὸ τῆς 2

Ῥωμαίων ἀπεσταλμένους βουλῆς ἐπὶ τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πρά-
 γματα ἐκέλευε, πρὶν ἢ ἐς τὴν Ἀσίαν διαβῆναι τοῖς ἡγε-
 μόσιν αὐτοὺς τοῖς Ἀχαιῶν ἐς λόγους ἐλθεῖν, ὅπλα μὲν
 ἐπὶ τὴν Σπάρτην μὴ ἐπιφέρειν σφίσιν ἀπαγορεύοντας,
 τὴν δὲ ἐκ Ῥώμης παρουσίαν τῶν ἀνδρῶν προερούντας
 μένειν, οἳ κατὰ τοῦτο ἦσαν ἀπεσταλμένοι Λακεδαιμο-
 3 νίους δικασταὶ καὶ Ἀχαιοὺς γενέσθαι. Οἳ μὲν δὴ τὰ ἐντε-
 ταλευένα Δαμοκρίτῳ καὶ Ἀχαιοὺς ἐπήγγελλον ἐφθακόσιν
 ἔξοδον ἐπὶ Λακεδαίμονα πεποιῆσθαι, καί, ἐώρων γὰρ
 πρὸς τὴν παραίνεσιν ἀνθεστηκότα τὰ Ἀχαιῶν, ἀπηλ-
 λάσσοντο ἐς τὴν Ἀσίαν. 2. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑπὸ φρο-
 νήματος μᾶλλον ἢ ἰσχύος ἔλαβον μὲν τὰ ὅπλα καὶ ἐπε-
 ξῆλθον ἀμνησούντες τῇ οἰκείᾳ, βιασθέντες δὲ οὐ μετὰ
 πολὺ, ὅσον μὲν ἐς χιλίους οἱ ἡλικία μάλιστα αὐτῶν καὶ
 τόλμῃς ἀκμάζοντες πίπτουσιν ἐν τῇ μάχῃ, τὸ δὲ ἄλλο
 στρατιωτικόν, ὡς ἕκαστος τάχους εἶχεν, ἔφευγον πρὸς
 4 τὴν πόλιν. Εἰ δὲ ὁ Δαμόκριτος προθυμίαν ἐποίησατο,
 τοῖς φεύγουσιν ἐκ τῆς παρατάξεως ὁμοῦ καὶ Ἀχαιοὺς ἐσ- 555
 δραμεῖν ὑπῆρξεν ἂν ἐς τὸ τεῖχος [τῆς Σπάρτης]. νῦν δὲ
 αὐτίκα τε ἀνεκάλεσεν ἀπὸ τῆς διώξεως τοὺς Ἀχαιοὺς,
 καὶ ἐχρήτο καὶ ἐς τὸ ἔπειτα καταδρομαῖς μᾶλλον καὶ ἀρ-
 5 παραῖς ἐκ τῆς χώρας ἢ συντόνῳ πολιορκίᾳ. 3. Δαμοκρίτῳ
 μὲν οὖν ἀπαγαρόντι ὀπίσω τὴν στρατιάν ἐπιβάλλουσιν
 οἱ Ἀχαιοὶ ξημίαν πεντήκοντα ἄτε ἀνδρῶν προδότῃ τάλαντα
 καί, οὐ γὰρ εἶχεν ἐκτίσαι, φεύγων ὄχετο ἐκ Πελοπον-
 νήσου. 4. Δίαιος δὲ Ἀχαιῶν μετὰ Δαμόκριτον στρατη-
 γεῖν ἡρημένος ἀποστέλλαντι αὐτίς Μετέλλῳ πρέσβεις
 ὠμολόγησε μηδένα ἐπάξειν Λακεδαιμονίοις πόλεμον,
 ἀλλὰ ἔστ' ἂν ἤκωσιν ἐκ Ῥώμης, ἀναμενεῖν τοὺς διαλ-
 6 λακτάς. Στρατήγημα δὲ ἄλλο ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους
 παρεῦρε τοιούδε· τὰ ἐν κύκλῳ τῆς Σπάρτης πολιόμενα
 ἐς τὴν Ἀχαιῶν ὑπηγάγετο εὐνοίαν, ἐσήγαγε δὲ ἐς αὐτὰ

καὶ φρουράς, ὀρηγήρια ἐπὶ τὴν Σπάρτην Ἀχαιοὺς εἶναι.
 5. Μενεαλίδας δὲ ἤρρητο μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐναντία τῇ
 Διαιῷ στρατηγεῖν· ἐχόντων δὲ αὐτῶν ἐς τε τὴν πᾶσαν
 πολέμου παρασκευὴν καὶ οὐχ ἥμισυ τοῖς χρήμασιν ἀσθε-
 νῶς, πρὸς δὲ καὶ τῆς γῆς σφίσιν ἀσπόρου μεμενηκίας
 δι *** ας ὅμως τὰς σπονδὰς ὑπερβῆναι, καὶ πόλισμα
 Ἴασον ἐλὼν ἐξ ἐπιδρομῆς ἐπόρθησεν, ἐν ὅροις μὲν χώρας
 τῆς Λακωνικῆς, Ἀχαιῶν δὲ ἐν τῷ τότε ὑπήκοον. Ἐξεργεί- 8
 ρας δὲ αὐτίς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀχαιοὺς πόλεμον ἐν
 ἐγκλήμασί τε ἦν ὑπὸ τῶν πολιτῶν, καί, οὐ γὰρ τινα ἐκ
 τοῦ προσδοκώμενου κινδύνου Λακεδαιμονίοις σωτηρίαν
 εὔρισκεν, ἀφίησιν ἐκουσίως τὴν ψυχὴν πῶν φάρμακον.
 καὶ Μενεαλίδᾳ μὲν τέλος τοιοῦτον ἐγένετο, ἄρξαντι ἐν
 τῷ [ἑαυτοῦ νῶ] τότε μὲν Λακεδαιμονίων ὡς ἂν ὁ ἀμα-
 θέστατος στρατηγός, πρότερον δὲ ἔτι τοῦ Ἀχαιῶν ἔθρους
 ὡς [ἂν] ἀνθρώπων ὁ ἀδικώτατος.

XIV. Ἀφίκοντο δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ ἀποσταλέν-
 556 τες ἐκ Ῥώμης Λακεδαιμονίοις δικασταὶ καὶ Ἀχαιοὺς γενέ-
 θαι, ἄλλοι τε καὶ Ὀρέστης ** τοὺς τε ἐν ἐκάστη πόλει
 τῶν Ἀχαιῶν ἔχοντας τὰς ἀρχὰς καὶ Δίαιον ἐκάλει παρ'
 αὐτόν. Ἀφικόμενοι δὲ ἐνθα ἔτυχεν αὐτοὺς ἐσφαισμένους,
 ἀπεγύμνου τὸν πάντα σφίσιν ἤδη λόγον, ὡς δίκαια
 ἦγοιτο ἢ Ῥωμαίων βουλή μῆτε Λακεδαιμονίους τελεῖν ἐς
 τὸ Ἀχαιῶν, μῆτε αὐτὴν Κόρινθον, ἀφείσθαι δὲ καὶ
 Ἄργος καὶ Ἡράκλειαν τὴν πρὸς Οἴτη καὶ Ὀρχομενίους
 Ἀρκάδας συνεδρίου τοῦ Ἀχαιῶν· γένους τε γὰρ αὐτοῖς
 οὐδὲν τοῦ Ἀχαιῶν μετεῖναι, καὶ ὕστερον τὰς πόλεις προσ-
 χωρῆσαι ταύτας πρὸς τὸ Ἀχαιῶν. 2. Ταῦτα Ὀρέστου 2
 λέγοντος οἱ ἄρχοντες τῶν Ἀχαιῶν, οὐδὲ τὸν πάντα ὑπο-
 μείναντες ἀκούσαι λόγον, ἔθειον ἐς τὸ ἐκτὸς τῆς οἰκίας
 καὶ ἐκάλουν Ἀχαιοὺς ἐς ἐκκλησίαν. Οἳ δὲ ὡς τὰ ἐγνω-
 σμένα ἐπύθοντο ὑπὸ Ῥωμαίων, αὐτίκα ἐτρέποντο ἐπὶ

τους Σπαρτιάτας οἱ Κορίνθω τότε ἔτυχον ἐπιδημοῦντες. συνήραζον δὲ πάντα τινά, καὶ ὄν Λακεδαιμόνιον σαφῶς ὄντα ἠπίσταντο, καὶ ὄτω κουρᾶς ἢ ὑποδημάτων ἕνεκα ἢ ἐπὶ τῇ ἐσθῆτι ἢ κατ' ὄνομα προσγένειτο ὑπόνοια· τοὺς δὲ αὐτῶν καὶ καταφυγεῖν ἐνθα Ὀρέστης ᾤκει φθάνοντας 3 ὅμως καὶ ἐντεῦθεν ἐβιάζοντο ἔλκειν. Ὀρέστης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τῆς τε τόλμης ἐπέχειν τοὺς Ἀχαιοὺς ἐπειρῶντο, καὶ ἐκέλευον μεμνησθαι σφᾶς ὡς ἀδικημάτων καὶ ὕβρεως ἄρχουσιν ἐς Ῥωμαίους. Ἡμέραις δὲ ὕστερον οὐ πολλαῖς οἱ Ἀχαιοὶ Λακεδαιμονίων μὲν αὐτῶν ὅσους εἶχον συνειληφότες, κατατίθενται σφᾶς ἐς δεσμοτήριον, τοὺς ξένους δὲ ἀπ' αὐτῶν διακρίνοντας ἠφίεσαν. ἀποστέλλουσι δὲ καὶ ἐς Ῥώμην ἄλλους τε Ἀχαιῶν τῶν ἐν τέλει καὶ Θεαρίδαν· ὡς δὲ ἀπῆλθον, ἐντυχόντες κατὰ τὴν ἄνοδον Ῥωμαίων πρόεββασιν ἐπὶ τὰ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀχαιῶν ὕστερον ἢ Ὀρέστης ἀπεσταλμένοις, ὁπίσω καὶ αὐτοὶ 4 τρέπονται. Διαιῶ δὲ ἐξήκοντος τοῦ χρόνου τῆς ἀρχῆς στρατηγεῖν ὑπὸ Ἀχαιῶν ἤρεθῆ Κριτόλαος. 3. Τοῦτον δορυμὸς καὶ σὺν οὐδενὶ λογισμῷ τὸν Κριτόλαον πολεμεῖν πρὸς Ῥωμαίους ἔρωσ ἔσχε· καί, ἔτυχον γὰρ τότε ἤδη οἱ 55 παρὰ Ῥωμαίων ἦκοντες τὰ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀχαιῶν δικάσαι, ἀφίκετο μὲν ἐν Τεγέα τῇ Ἀρκάδιον τοῖς ἀνδράσιν ἐς λόγους ὁ Κριτόλαος, ἀθροῖσαι δὲ Ἀχαιοὺς σφισιν ἐς κοινὸν σύλλογον οὐδαμῶς ἠθέλεν, ἀλλὰ ἐς μὲν ἐπήκοον τῶν Ῥωμαίων ἐπεμπευ ἀγγέλους κελεύων τοὺς συνέδρους καλεῖν ἐς τὸ Ἀχαϊκόν, ἰδίᾳ δὲ τοῖς συνέδροις ἐπέστελλεν ἐς τὰς πόλεις ἀπολείπεσθαι σφᾶς τοῦ συλλόγου. ὡς δὲ οὐκ ἀφίκοντο οἱ συνεδρεύοντες, ἐνταῦθα ὁ Κριτόλαος μάλιστα ἐπεδείκνυτο ἀπάτη πρὸς Ῥωμαίους χρώμενος, ὃς ἄλλην ἐκέλευεν ἀναμένειν αὐτοὺς Ἀχαιῶν σύνοδον, ἐς μῆνα ἐσομένην ἔκτον· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἰδίᾳ διαλέξεσθαι σφισιν ἄνευ τοῦ κοινοῦ τοῦ Ἀχαιῶν ἐφασκε.

καὶ οἱ μὲν ἐπεὶ ἀπατῶμενοι συνήκαν, ἀπηλλάσσοντο ἐς Ῥώμην· 4. Κριτόλαος δὲ ἐς Κόρινθον Ἀχαιοὺς ἀθροίσας ἀνέπεισε μὲν ἐπιφέρειν ὄπλα ἐπὶ τὴν Σπάρτην, ἀνέπεισε δὲ καὶ Ῥωμαίους ἐκ τοῦ εὐθέος πόλεμον ἄρασθαι. τὸ μὲν 6 δὲ ἄνδρα βασιλέα καὶ πόλιν ἀνελέσθαι πόλεμον καὶ μὴ εὐτυχῆσαι συνέβη φθόνῳ μᾶλλον ἐκ του δαιμόνων ἢ τοῖς πολεμήσασιν ποιεῖ τὸ ἐγκλημα· θρασύτης δὲ ἢ μετὰ ἀσθενείας μανία ἂν μᾶλλον ἢ ἀτυχία καλοῖτο. ὁ δὲ καὶ Κριτόλαον καὶ Ἀχαιοὺς ἐβλαψε. Παρῶξυνε δὲ καὶ Ἀχαιοὺς Πυθίας βοιωταρχῶν τηνικαῦτα ἐν Θήβαις, καὶ οἱ Θηβαῖοι συνεπιλήψεσθαι προθύμως ἐσηγγέλλοντο τοῦ πολέμου. Ἐαλώκεσαν δὲ οἱ Θηβαῖοι δίκην Μετέλλου δικά- 7 ζοντος, πρώτην Φωκεῦσιν ἐκτίσαι ζημίαν, ὅτι ἐσέβαλον σὺν ὄπλοις ἐς γῆν τὴν Φωκίδα, δευτέραν Εὐβοεῦσιν, ἐδήσασαν γὰρ καὶ Εὐβοέων τὴν χώραν, τρίτην δὲ Ἀμφισσεῦσι, τεμόντες καὶ τὴν Ἀμφισσέων περὶ ἀκμὴν σίτου.

XV. Ῥωμαῖοι δὲ παρὰ τε τῶν ἀνδρῶν διδαχθέντες οὓς ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀπέστειλαν, καὶ ἐκ τῶν γραμμάτων ἂ Μέτελλος ἐπέστελλεν, ἀδικεῖν Ἀχαιῶν κατέγνωσαν· καί, ἦν γὰρ Μόμμιός σφισιν ὑπάτος τότε ἡρημένος, τοῦτον ναὺς τε καὶ στρατιὰν πεζὴν ἐκέλευον ἐπ' Ἀχαιοὺς ἄγειν. 558 Μέτελλος δὲ παραντίκα ἐπέπυστο ὡς Μόμμιος καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς ἐπὶ Ἀχαιοὺς ἀφικνοῖτο, καὶ ἐποιεῖτο σπουδὴν εἰ ἐπιθίεις αὐτὸς πέρας τῷ πολέμῳ φθάνη πρὶν ἢ Μόμμιον ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀφῆχθαι. Ἀγγέλους οὖν παρὰ 2 τοὺς Ἀχαιοὺς ἀπέστελλεν, ἀφιέναι κελεύων σφᾶς συντελείας Λακεδαιμονίους καὶ πόλεις ἄλλας ὁπόσας εἴρητο ὑπὸ Ῥωμαίων, τῆς τε ἐκ τοῦ χρόνου τοῦ προτέρου σφισιν ἀπειθείας οὐδεμίαν παρὰ Ῥωμαίων ὑπισχνεῖτο ὀργὴν γενήσεσθαι. ἅμα τε δὲ ταῦτα ἐπεκηρυκτέτο καὶ ἤλαυνεν ἐκ Μακεδονίας τὸν στρατόν, διὰ Θεσσαλίας τὴν πορείαν καὶ παρὰ τὸν Λαμιακὸν ποιούμενος κόλπον. 2. Κριτό-

λαος δὲ καὶ Ἀχαιοὶ λόγον μὲν φέροντα ἐς σύμβασιν προ-
 3 τείντο οὐδένα, Ἡράκλειαν δὲ προσεκάθητο πολιορκούν-
 παρὰ τῶν κατασκόπων ἐπυνθάνετο ὁ Κριτόλαος Μέτελ-
 λον καὶ Ῥωμαίους διαβεβηκέναι τὸν Σπερχειὸν, ἀπέφεν-
 γον ἐς Σκάρφειαν τὴν Λοκρῶν, οὐδὲ κατὰ τὸ στενὸν τὸ
 Ἡρακλείας τε μεταξὺ καὶ Θερμοπυλῶν τοὺς Ἀχαιοὺς τά-
 4 ξας ἐτόλμησεν ὑπομείναι Μέτελλον· ἀλλὰ ἐς τοσοῦτο
 ἀφίκετο δειμάτος ὡς μηδὲ αὐτὸ ποιήσασθαι τὸ χωρίου
 πρὸς ἀμείνονος ἐλπίδος, ἐνθα ἦν μὲν Λακεδαιμονίους
 ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τὰ ἐς Μήδους, ἦν δὲ καὶ Ἀθηναίους
 τὰ ἐς Γαλάτας οὐδὲν ἀφανέστερα ἐκείνων τολμήματα.
 43. Ὑποφεύγοντας δὲ Κριτόλαον καὶ Ἀχαιοὺς αἰρούσιν
 ὀλίγον πρὸ τῆς Σκαρφείας οἱ ὁμοῦ τῷ Μετέλλῳ, καὶ
 ἀπέκτεινάν τε πλήθει πολλοὺς καὶ ἔλαβον ζῶντας ὅσον
 χιλίους. Κριτόλαος δὲ οὔτε ὄφθη ζῶν μετὰ τὴν μάχην,
 οὔτε ἐν τοῖς νεκροῖς εὐρέθη· εἰ δὲ ἐτόλμησε τῆς πρὸς τῇ
 Οἴτῃ θαλάσσης ἐς ταύτης καταδύναι τὸ τέλμα, παντάπα-
 σιν ἔμελλεν ἄγνωστός τε καὶ ἄπυστος οἰχῆσθεσθαι κατὰ
 5 τοῦ βυθοῦ. Ἐς μὲν οὖν τὴν Κριτολάου τελευτήν καὶ
 ἄλλα πάρεστιν εἰκάζειν· Ἀρκάδων δὲ ἐξεστρατευμένοι
 λογάδες χίλιοι, οἱ Κριτολάῳ τοῦ ἔργου μετέσχον, προῆλ-
 55 θον μὲν ἄχρι Ἐλατείας τῆς Φωκείων, καὶ ἐς τὴν πόλιν ὑπὲρ
 αὐτῶν κατὰ συγγένειαν δὴ τινα παλαιὰν ἐδέχθησαν· ὡς
 δὲ τοῖς Φωκεῦσιν ἢ Κριτολάου συμφορὰ καὶ Ἀχαιῶν
 ἀπηγγέλλετο, ἀπελθεῖν ἐκ τῆς Ἐλατείας κελεύουσι τοὺς
 6 Ἀρκάδας. Ἀπιοῦσι δὲ ὀπίσω σφίσι ἐς τὴν Πελοπόννη-
 σον Μέτελλος καὶ Ῥωμαῖοι περὶ Χαιρώνειαν ἐπιφαίνον-
 ται. ἐνθα δὴ ἐπελάμβανε τοὺς Ἀρκάδας ἐκ θεῶν δίκη
 τῶν Ἑλληνικῶν, οἱ ἐν Χαιρωνείᾳ Φιλίππου καὶ Μακε-
 δόνων ἐναντία ἀγωνιζομένους ἐγκαταλιπόντες Ἕλληνας
 τότε ἐν χωρίῳ τῷ αὐτῷ ἐκτείνοντο ὑπὸ Ῥωμαίων.

4. Ἀχαιοῖς δὲ αὐτίς ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ στρα-
 7 τεύματος παρήει Δίαιος· καὶ δούλους τε ἐς ἐλευθερίαν
 ἤφει, τὸ Μιλτιάδου καὶ Ἀθηναίων βούλευμα πρὸ τοῦ
 ἔργου τοῦ ἐν Μαραθῶνι μιμούμενος, καὶ Ἀχαιῶν συνέ-
 λεγε καὶ Ἀρκάδων ἀπὸ τῶν πόλεων τοὺς ἐν ἡλικίᾳ. Ἐγέ-
 νετο δὲ, ἀναμειγμένων ὁμοῦ καὶ οἰκετῶν, τὸ ἀθροισθῆναι
 ἐς ἑξακοσίους μὲν μάλιστα ἀριθμὸν ἰππεῖς, τὸ δὲ ὀπι-
 8 τεῦον τετρακισχίλιοι τε καὶ μύριοι. Ἐνταῦθα ὁ Δίαιος ἐς
 ἅπαν ἀφίκετο ἀνοίας, ὃς Κριτόλαον καὶ πᾶσαν τὴν Ἀχαιῶν
 ἐπιστάμενος παρασκευὴν κακῶς οὕτως ἀγωνισαμένην
 πρὸς Μέτελλον, ἀπέλεξεν αὐτὸς ὅσον τετρακισχιλίους,
 καὶ ἄρχοντα ἐπ' αὐτοῖς ἔταξεν Ἀλκαμένην. ἀπεστέλλοντο
 δὲ ἐς Μέγαρα, φρουρὰ τε εἶναι Μεγαρεῦσι τοῦ ἄστεως,
 καὶ ἦν Μέτελλος ἐπίη καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, τοῦ πρόσω σφᾶς
 καλύειν. 5. Μέτελλος δὲ ὡς οἱ περὶ Χαιρώνειαν λογάδες 9
 κατέστρωντο οἱ Ἀρκάδων, ἀναστήσας τὸ στρατεύμα
 ἤλαυνεν ἐπὶ τὰς Θήβας· Ἡράκλειάν τε γὰρ ἐπολιόρκησαν
 οἱ Θηβαῖοι μετὰ Ἀχαιῶν, καὶ ἀγῶνος τοῦ πρὸς Σκάρ-
 φειαν μετεσχήμεσαν. Τότε δὲ αὐτοὶ τε καὶ γυναῖκες ἐκλε-
 λοιπότες, πᾶσα ἡλικία, τὴν πόλιν ἐπλανῶντο ἀνά τὴν
 Βοιωτίαν καὶ ἐς τῶν ὄρων τὰ ἄκρα ἀνέφευγον. Μέτελλος 10
 δὲ οὔτε ἱερὰ ἐμπιπράναι θεῶν οὔτε οἰκοδομήματα καθαι-
 ρεῖν εἶα, Θηβαίων τε τῶν ἄλλων μήτε ἀποκτεῖναι μηδένα,
 560 μήτε αἰρεῖν φεύγοντα ἀπηγόρευε· Πυθίαν δὲ ἦν ἔλωσιν,
 ἀνάγειν ἐκέλευσεν ὡς αὐτόν. Ἐξεύρητό τε δὴ αὐτίκα ὁ
 Πυθίας, καὶ ἀναχθεὶς δίκην εἶχεν. Ὡς δὲ πλησίον Με-
 γάρων ἐγένετο ὁ στρατός, οὔτε ὑπέμειναν οἱ περὶ τὸν
 Ἀλκαμένην, καὶ αὐτίκα ἐς Κόρινθον παρὰ τὸ στρατόπε-
 11 δον τὸ Ἀχαιῶν ὄχοντο φεύγοντες. καὶ Μεγαρεῖς μὲν
 παραδιδόασιν ἀμαχῆ Ῥωμαίοις τὴν πόλιν, Μέτελλος δὲ
 ὡς ἀφίκετο παρὰ τὸν Ἴσθμόν, ἐπεκηρυκτέτο καὶ τότε
 Ἀχαιοῖς ἐς εἰρήνην καὶ ὁμολογίαν προκαλούμενος· ἰσχυ-

ρὸς γὰρ τις ἐνέκειτο αὐτῷ πόθος τὰ ἐν Μακεδονίᾳ τε ὁμοῦ καὶ τὰ Ἀχαιῶν κατεργασθῆναι δι' αὐτοῦ. τούτῳ μὲν ταῦτα ἐσπευκότεν Δίαιος ἤναντιοῦτο ὑπὸ ἀγνωμοσύνης.

XVI. Μόμμιος δὲ Ὀρέστην ἅμα ἀγόμενος, τὸν πρότερον ἐπὶ τῇ Λακεδαιμονίᾳ διαφορᾷ καὶ Ἀχαιῶν ἐλθόντα, ἀφίκετο μὲν περὶ ὄρθρον ἐς τὸ τῶν Ῥωμαίων στρατεύμα, ἀποπέμψας δὲ ἐς Μακεδονίαν Μέτελλον καὶ ὅσον εἶπετο ἐκεῖνω, ἀνέμενεν αὐτὸς ἐν τῷ Ἰσθμῷ τὴν πᾶσαν ἀθροισθῆναι παρασκευήν. Ἀφίκετο δὲ ἵππικὸν μὲν πεντακόσιοι τε καὶ τρισχίλιοι, τοῦ πεζοῦ δὲ ἀριθμὸς ἐγένετο ἐς μυριάδας δύο, προσόντων καὶ τούτοις τρισχιλίων· ἐπῆλθον δὲ καὶ τοξόται Κρηῖτες καὶ ἐκ Περγάμου τῆς ὑπὲρ Καῖκον Φιλοποίμην στρατιώτας ἄγων παρὰ 2 Ἀττάλου. Μόμμιος μὲν δὴ τῶν τε ἐξ Ἰταλίας τινᾶς καὶ τὰ ἐπικουρικὰ ἀπατέρω δύο τε καὶ δέκα ἔταξε σταδίοις, πρὸ τοῦ παντὸς εἶναι στρατεύματος φυλακὴν· 2. Ἀχαιοὶ δέ, ἐχόντων ἀφυλακτότερον ὑπὸ φρονήματος τῶν Ῥωμαίων, ἐπιτίθενται ἐπὶ φυλακῆς αὐτοῖς τῆς πρώτης, καὶ τοὺς μὲν φονεύουσι, πλείονας δὲ ἔτι ἐς τὸ στρατόπεδον κατεῖρξαν, καὶ ἀσπίδας ὅσον τε πεντακοσίας εἶλον. Ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ ἔργου καὶ ἐπήρθησαν οἱ Ἀχαιοὶ ποιήσασθαι τὴν ἔξοδον πρότερον πρὶν ἢ Ῥωμαίους ἄρχειν μάχης. 3 Ὡς δὲ ἀντεπῆγε καὶ ὁ Μόμμιος, οἱ μὲν ἐς τὸ ἵππικὸν τῶν Ἀχαιῶν ταχθέντες αὐτίκα ὄχοντο φεύγοντες, τῆς Ῥωμαίων ἵππου μηδὲ τὴν πρώτην ἔφοδον ὑπομείναντες· ὁ δὲ πεζὸς στρατὸς ἀθύμως μὲν εἶχεν ἐπὶ τῶν ἱππέων τῇ τροπῇ, δεξάμενοι δὲ τὴν ἐμβολὴν τοῦ ὀπλιτικοῦ τοῦ Ῥωμαίων, βιαζόμενοι τε τῷ πλήθει καὶ ἀπαγορευόντες τοῖς τραύμασιν ὁμῶς ἀντεῖχον ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, πρὶν γὰρ 561 δὴ Ῥωμαίων λογάδες χίλιοι προσπεσόντες κατὰ τὰ πλάγια 4 ἐς τελέαν τοὺς Ἀχαιοὺς φυγὴν κατέστησαν. Εἰ δὲ

ἐτόλμησεν ἐσθραμεῖν μετὰ τὴν μάχην Δίαιος ἐς Κόρινθον καὶ ὑποδέξασθαι τῷ τείχει τοὺς διαπίπτοντας ἐκ τῆς φυγῆς, κἄν εὔρασθαι τι παρὰ Μομμίου οἱ Ἀχαιοὶ φιλήθροπον ἐδυνήθησαν, ἐς πολιορκίαν καὶ τριβὴν πολέμου καταστάντος. 3. νῦν δὲ ἀρχομένων ἔτι ἐνδιδόναι τῶν Ἀχαιῶν εὐθὺς Μεγάλης πόλεως ἐφευγεν ὁ Δίαιος, οὐδὲν τι γερόμενος ἐς Ἀχαιοὺς ὁμοῖος ἢ καὶ Καλλίστρατος ὁ Ἐμπέδου πρὸς Ἀθηναίους. Τούτῳ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἵππαρ- 5 χήσαντι ἐν Σικελίᾳ, ὅτε Ἀθηναῖοι καὶ ὅσοι ἄλλοι τοῦ στόλου μετεσχήμεσαν ἀπόλλυντο πρὸς τῷ ποταμῷ τῷ Ἀσινάρῳ, τούτῳ τότε τῷ Καλλίστρατῳ παρέστη τόλμα διεκπαῖσαι διὰ τῶν πολεμίων ἄγοντι τοὺς ἱππέας· ὡς δὲ τὸ πολὺν ἀπέσωσεν αὐτῶν ἐς Κατάνην, ἀνέστρεφεν ὀπίσω τὴν αὐτὴν αὐθις ὁδὸν ἐς Συρακούσας, διαρπάζοντας δὲ ἔτι εὐρῶν τὸ Ἀθηναίων στρατόπεδον καταβάλλει τε ὅσον πέντε ἐξ αὐτῶν, καὶ τραύματα ἐπίκαιρα αὐτὸς καὶ ὁ ἵππος λαβόντες ἀφῆσιν τὴν ψυχὴν. οὗτος μὲν δὴ ἀγαθὴν 6 δόξαν Ἀθηναίους καὶ αὐτῷ κτῶμενος, περιποιήσέ τε ὧν ἦρχε καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς ἐκουσίως· 4. Δίαιος δὲ Ἀχαιοὺς ἀπολωλεκὸς Μεγαλοπολίταις κακῶν τῶν ἐφεστηκότων ἦκεν ἄγγελος, ἀποκτείνας δὲ αὐτοχειρὶ τὴν γυναῖκα, ἵνα δὴ μὴ γένοιτο αἰχμάλωτος, τελευτᾷ πιαὶν φάρμακον, εἰκνύαν μὲν παρασχόμενος Μεναλκίδα τὴν ἐς χρήματα 562 πλεονεξίαν, εἰκνύαν δὲ καὶ [τὴν] ἐς τὸν θάνατον δειλίαν.

5. Ἀχαιῶν δὲ οἱ ἐς Κόρινθον ἀποσωθέντες μετὰ τὴν 7 μάχην ἀπεδίδρασκον ὑπὸ νύκτα εὐθύς· ἀπεδίδρασκον δὲ καὶ αὐτῶν Κορινθίων οἱ πολλοί. Μόμμιος δὲ τὸ μὲν παραντίκα, ἀναπεπταμένων ὁμῶς τῶν πυλῶν, ἐπέειχεν ἐς τὴν Κόρινθον παρελθεῖν, ὑποκαθῆσθαι τινα ἐντὸς τοῦ τείχους ὑποπτεύων ἐνέδραν· τρίτη δὲ ἡμέρα μετὰ τὴν μάχην ἦρει τε κατὰ κράτος καὶ ἔκαιε Κόρινθον. τῶν 8 δὲ ἐγκαταληφθέντων τὸ μὲν πολὺ οἱ Ῥωμαῖοι φονεύουσι,

γυναίκας δὲ καὶ παῖδας ἀπέδοτο Μόμμιος· ἀπέδοτο δὲ καὶ οἰκέτας, ὅσοι τῶν ἐς ἐλευθερίαν ἀφεθέντων καὶ μαχσαμένων μετὰ Ἀχαιῶν μὴ εὐθύς ὑπὸ τοῦ πολέμου τὸ ἔργον ἐτεθνήκεσαν. Ἀναθημάτων δὲ καὶ τοῦ ἄλλου κόσμου τὰ μὲν μάλιστα ἀνήκοντα ἐς θάψα ἀνήγετο, τὰ δὲ ἐκείνοις οὐχ ὁμοίου λόγου Φιλοποιέμενι ὁ Μόμμιος τῷ παρ' Ἀττάλου στρατηγῷ δίδωσι· καὶ ἦν Περγαμηνοῖς 9 καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι λάφυρα Κορίνθια. Πόλεων δὲ ὅσαι Ῥωμαίων ἐναντία ἐπολέμησαν τείχη μὲν ὁ Μόμμιος κατέλυε καὶ ὄπλα ἀφηρεῖτο πρὶν ἢ καὶ συμβούλους ἀποσταλῆναι παρὰ Ῥωμαίων· 6. ὡς δὲ ἀφίκοντο οἱ σὺν αὐτῷ βουλευσόμενοι, ἐνταῦθα δημοκρατίας μὲν κατέπαυε, καθίστατο δὲ ἀπὸ τιμημάτων τὰς ἀρχάς. καὶ φόρος τε ἐτάχθη τῇ Ἑλλάδι, καὶ οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες ἐκωλύοντο ἐν τῇ ὑπερορία κτᾶσθαι· συνέδριά τε κατὰ ἔθνος τὰ ἐκάστων, Ἀχαιῶν καὶ τὸ ἐν Φωκεῦσιν ἢ Βοιωτοῖς ἢ ἐτέρωθι πον 10 τῆς Ἑλλάδος, κατελέλυτο ὁμοίως πάντα. 7. Ἐτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον ἐτράποντο ἐς ἔλεον Ῥωμαῖοι τῆς Ἑλλά- 563δος, καὶ συνέδριά τε κατὰ ἔθνος ἀποδιδόασιν ἐκάστοις τὰ ἀρχαῖα καὶ τὸ ἐν τῇ ὑπερορία κτᾶσθαι. ἀφῆκαν δὲ καὶ ὅσοις ἐπιβεβλήκει Μόμμιος ζημίαν· Βοιωτοὺς τε γὰρ Ἡρακλεώταις καὶ Εὐβοεῦσι τάλαντα ἑκατὸν καὶ Ἀχαιοὺς Λακεδαιμονίοις διακόσια ἐκέλευσεν ἐκτίσαι. τούτων μὲν δὴ ἀφεσιν παρὰ Ῥωμαίων εὔροντο Ἕλληνες, ἡγεμῶν δὲ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἀπεστέλλετο. καλοῦσι δὲ οὐχ Ἑλλάδος, ἀλλ' Ἀχαιῶν ἡγεμόνα οἱ Ῥωμαῖοι, διότι ἐχειρώσαντο Ἕλληνας δι' Ἀχαιῶν τότε τοῦ Ἑλληνικοῦ προεστηκότων. Ὁ δὲ πόλεμος ἔσχεν οὗτος τέλος Ἀντιθέου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, Ὀλυμπιάδι δὲ ἐξηκοστῇ πρὸς ταῖς ἑκατὸν, ἦν ἐνίκη Διόδωρος Σικυνώσιος.

XVII. Ἐς ἅπαν δὲ ἀσθενείας τότε μάλιστα κατήλθεν ἡ Ἑλλάς, λυμανθεῖσα κατὰ μέρη καὶ διαπορθηθεῖσα ἐξ

ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ δαίμονος. Ἄργος μὲν, ἐς πλεῖστον ἀφικομένην δυνάμεως πόλιν ἐπὶ τῶν καλουμένων ἡρώων, ὁμοῦ τῇ μεταβολῇ τῇ ἐς Δωριέας ἐπέλιπε τὸ ἐκ τῆς τύχης εὐμενές. Τὸ δὲ ἔθνος τὸ Ἀττικόν, ἀπὸ τοῦ Πελοποννη- 2σίων πολέμου καὶ νόσου τῆς λοιμώδους ἀνενεγκόν τε καὶ αὐθις ἀνανηξάμενον, ἔτεσιν ἐμελλεν οὐ πολλοῖς ὕστερον ἢ Μακεδόνων ἀκμῇ καθαιρηθεῖν. κατέσκηψε δὲ ἐκ Μακεδονίας καὶ ἐς τὰς Βοιωτίας Θῆβας τὸ Ἀλεξάνδρου μή- νημα. Λακεδαιμονίοις δὲ Ἐπαμεινώνδας ὁ Θηβαῖος καὶ αὐθις ὁ Ἀχαιῶν πόλεμος ἐγένετο· ὅτε δὴ καὶ μόγις, ἅτε ἐκ δένδρου λελωβημένου καὶ εὐθὺς τὰ πλείονα, ἀνεβλάστησεν ἐκ τῆς Ἑλλάδος τὸ Ἀχαικόν, καὶ αὐτὸ ἡ κακία τῶν 564στρατηγησάντων ἐκόλουσεν ἔτι αὐξανόμενον. 2. Χρόνος 3 δὲ ὕστερον ἐς Νέρωνα ἢ βασιλεία περιῆλθεν ἡ Ῥωμαίων, καὶ ἐλεύθερον ὁ Νέρων ἀφίησιν ἀπάντων, ἀλλαγὴν πρὸς δῆμον ποιησάμενος τὸν Ῥωμαίων· Σαρδῶ γὰρ τὴν νῆσον ἐς τὰ μάλιστα εὐδαίμονα ἀντὶ Ἑλλάδος σφίσις ἀντέδωκεν. Ἀπιδόντι οὖν ἐς τοῦτο μοι τοῦ Νέρωνος τὸ ἔργον ὀρθότατα εἰρηκέναι Πλάτων ἐφαίνετο ὁ Ἀρίστωνος, ὅποσα ἀδικήματα μεγέθει καὶ τολμηματί ἐστιν ὑπερηκότα, οὐ τῶν ἐπιτυχόντων εἶναι ταῦτα ἀνθρώπων, ψυχῆς δὲ γενναίας ὑπὸ ἀτόπου παιδείας διεφθαρμένης. Οὐ μὲν Ἑλ- 4λησί γε ἐξεγένετο ὄνασθαι τοῦ δώρου· Οὐεσπασιανοῦ γὰρ μετὰ Νέρωνα ἄρξαντος ἐς ἐμφύλιον στάσιν προήχθησαν, καὶ σφᾶς ὑποτελεῖς τε αὐθις ὁ Οὐεσπασιανὸς εἶναι φόρων καὶ ἀκούειν ἐκέλευσεν ἡγεμόνος, ἀπομεμαθηκέναι φήσας τὴν ἐλευθερίαν τὸ Ἑλληνικόν. Τάδε μὲν οὕτω συμβάντα εὕρισκον.

3. Ἀχαιοῖς δὲ ὄροι καὶ Ἠλείοις τῆς χώρας ποταμός 5 τε Λάρισος καὶ Ἀθηνᾶς ἐπὶ τῷ ποταμῷ ναός ἐστι Λαρισαίας, καὶ Ἀχαιῶν πόλις Δύμη σταδίου ὅσον τε τριάκοντα ἀπέχουσα τοῦ Λαρίσου. ταύτην Φίλιππος ὁ Δημη-

τρίου πολεμῶν μόνην τῶν Ἀχαϊκῶν ἔσχεν ὑπήκοον· καὶ ἐπὶ τῇ αἰτία ταύτῃ Σουλπίκιος, ἡγεμῶν καὶ οὗτος Ρω-565
μαίων, ἐπέτρεψε τῇ στρατιᾷ διαρπάσαι τὴν Δύμην· Ἀγρουστος δὲ ὕστερον καὶ προσέειπεν αὐτὴν Πατρεῦσιν.
6 Ἐκαλεῖτο δὲ τὰ μὲν ἀρχαιότερα Πάλεια· ἐχόντων δὲ ἔτι Ἰώνων ὄνομά οἱ μετέθεντο τὸ ἐφ' ἡμῶν, σαφῶς δὲ οὐκ οἶδα εἴτε ἀπὸ γυναικὸς ἐπιχωρίας Δύμης εἴτε ἀπὸ Δύμαντος τοῦ Ἀλγυμίου. ὑπὸ δὲ τοῦ ἐλεγείου τοῦ Ὀλυμπιασιν ἐπὶ τῇ εἰκόνι τῇ Οἰβώτα οὐ προαχθεῖν ἄν τις ἐς ἀλογίαν. Οἰβώτα γὰρ ἀνδρὶ Δυμαίῳ, σταδίῳ μὲν ἀνελομένῳ νίκην Ὀλυμπιάδι ἔκτη, εἰκόνοσ δὲ ἐν Ὀλυμπίᾳ περὶ τὴν ὀρθοκοστὴν Ὀλυμπιάδα κατὰ μάντευμα ἐκ Δελφῶν ἀξιωθέντι, ἐπίγραμμα ἔστιν ἐπ' αὐτῷ λέγον·

7 Οἰνία Οἰβώτας σταδίον νικῶν ὄδ' Ἀχαιοῖς πατρίδα Πάλειαν θῆκ' ὀνομαστοτέραν.

τοῦτο οὖν οὐκ ἄν τινι ἀλογίαν παραστήσειεν, εἰ Πάλειαν ἀλλὰ μὴ Δύμην τὸ ἐπίγραμμα καλεῖ τὴν πόλιν· τὰ γὰρ ἀρχαιότερα ὀνόματα ἐς ποίησιν ἐπάγεσθαι τῶν ὑστέρων καθεστηκός ἐστιν Ἑλλησι, καὶ Ἀμφιάραόν τε καὶ Ἄδραστον Φορωνείδας καὶ Ἐρεχθείδην ἐπονομάζουσι τὸν Θησέα.

8 4. Ὀλίγον δὲ πρὸ τοῦ ἄστεώς ἐστι τῶν Δυμαίων ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ τάφος Σωστράτου· μειράκιον δὲ ἦν τῶν ἐπιχωρίων, γενέσθαι δὲ Ἡρακλέους ἐρώμενόν φασιν αὐτόν, καί, ἀποθανεῖν γὰρ τὸν Σωστράτον Ἡρακλέους ἔτι ὄντος μετὰ ἀνθρώπων, οὕτως οἱ τὸν Ἡρακλέα τό τε μνημα αὐτὸν εἶναι τὸν ποιήσαντα καὶ ἀπαρχὰς ἀπὸ τῶν 566 ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν δοῦναι. ἐπίθημα δὲ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι στήλη τε ἦν ἐπὶ τοῦ χώματος καὶ Ἡρακλῆς ἐπειρησμένος· ἐλέγετο δὲ ὡς οἱ ἐπιχώριοι καὶ ἐναγίζουσι τῷ Σωστράτῳ.

9 5. Δυμαίους δὲ ἔστι μὲν Ἀθηναῖς ναὸς καὶ ἄγαλμα ἐς

τὰ μάλιστα ἀρχαῖον, ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἱερόν σφισι Δινδυμήνῃ μητρὶ καὶ Ἄττῃ πεποιημένον. Ἄττης δὲ ὅστις ἦν, οὐδὲν οἶός τε ἦν ἀπόρροτον ἐς αὐτὸν ἐξευρεῖν. ἀλλὰ Ἐρμησιάνακτι μὲν τῷ τὰ ἐλεγεία γράψαντι πεποιημένα ἔστιν ὡς υἱός τε ἦν Καλαοῦ Φρυγὸς καὶ ὡς οὐ τεκνοποιὸς ὑπὸ τῆς μητρὸς τεχθεῖν. ἐπεὶ δὲ ἠϋξήτο, μετώκησεν ἐς Λυδίας τῷ Ἐρμησιάνακτος λόγῳ, καὶ Λυδοῖς ὄργια ἐτέλει Μητρὸς, ἐς τοσοῦτο ἦκων παρ' αὐτοῖς τιμῆς ὡς Δία Ἄττη νυμεσθήσαντα ἔν ἐπὶ τὰ ἔργα ἐπιπέμψαι τῶν Λυδῶν. Ἐν-10 ταῦθα ἄλλοι τε τῶν Λυδῶν καὶ αὐτὸς Ἄττης ἀπέθανεν ὑπὸ τοῦ υἱός· καὶ τι ἐπόμενον τούτοις Γαλατῶν δρωῶσιν οἱ Πεσβινοῦντα ἔχοντες, ὑῶν οὐχ ἀπτόμενοι. νομίζουσί γε μὴν οὐχ οὕτω τὰ ἐς τὸν Ἄττην, ἀλλὰ ἐπιχώριός ἐστιν ἄλλος σφισιν ἐς αὐτὸν λόγος, Δία ὑπνωμένον ἀφείναι σπέρμα ἐς γῆν, τὴν δὲ ἀνὰ χρόνον ἀνεῖναι δαίμονα διπλᾷ ἔχοντα αἰδοῖα, τὰ μὲν ἀνδρός, τὰ δὲ αὐτῶν γυναικός· ὄνομα δὲ Ἀγδιστιν αὐτῷ τίθενται. θεοὶ δὲ Ἀγδιστιν δῆσαντες τὰ αἰδοῖα οἱ τὰ ἀνδρὸς ἀποκόπτουσιν. Ὡς δὲ ἀπ' 11 αὐτῶν ἀναφῦσα ἀμυγδαλῇ εἶχεν ὠραῖον τὸν καρπὸν, θυγατέρα τοῦ Σαγγαρίου ποταμοῦ λαβεῖν φασὶ τοῦ καρποῦ· ἐσθιμένης δὲ ἐς τὸν κόλπον καρπὸς μὲν ἐκείνος ἦν αὐτίκα ἀφανής, αὐτὴ δὲ ἐκεί· τεκούσης δὲ τράγος περιεῖπε τὸν παῖδα ἐκκείμενον. ὡς δὲ ἀξανομένῳ κάλλους 567 οἱ μετῆν πλέον ἢ κατὰ εἶδος ἀνθρώπου, ἐνταῦθα τοῦ παιδὸς ἔρωσ ἔσχεν Ἀγδιστιν. Ἀϋξήθεντα δὲ Ἄττην ἀποστέλλουσιν ἐς Πεσβινοῦντα οἱ προσήκοντες συνοικήσοντα τοῦ βασιλέως θυγατρὶ. ὑμέναιος δὲ ἦδετο, καὶ Ἀγδιστις 12 ἐφίσταται, καὶ τὰ αἰδοῖα ἀπέκοψε μανεῖς ὁ Ἄττης, ἀπέκοψε δὲ καὶ ὁ τὴν θυγατέρα αὐτῷ διδούς. Ἀγδιστιν δὲ μετάνοια ἔσχεν οἷα Ἄττην ἔδρασε· καὶ οἱ παρὰ Διὸς εὔρετο μήτε σήπεσθαι τι Ἄττη τοῦ σώματος μήτε τήκεσθαι. τὰδε μὲν ἐς Ἄττην τὰ γνωριμώτατα.

13 6. Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῇ Δυμναίᾳ καὶ τοῦ θρομέως Οἰβώτα*** νικήσαντι Ὀλύμπια Ἀχαιῶν πρώτῳ γέρας οὐδὲν ἐξαίρετον παρ' αὐτῶν ἐγένετο εὐρασθαι· καὶ ἐπὶ τούτῳ κατάρας ὁ Οἰβώτας ἐποίησατο μηδενὶ Ὀλυμπικῆν νίκην ἔτι Ἀχαιῶν γενέσθαι. καί, ἦν γὰρ τις θεῶν ᾧ τοῦ Οἰβώτα τελείσθαι τὰς κατάρας οὐκ ἀμελὲς ἦν, διδάσκονταί ποτε οἱ Ἀχαιοὶ καθ' ἣντινα αἰτίαν στεφάνου τοῦ Ὀλυμπιάσιν ἡμάρτανον, διδάσκονται δὲ ἀποστείλαντες 14 ἐς Δελφούς. οὕτω καὶ ἄλλα ἐς τιμὴν σφίσι τοῦ Οἰβώτα ποιήσασι, καὶ τὴν εἰκόνα ἀναθεῖσιν ἐς Ὀλυμπίαν, Σώστρατος Πελληνεὺς σταδίου νίκην ἔσχεν ἐν παισί. Διαμένει δὲ ἐς ἐμὲ ἔτι Ἀχαιῶν τοῖς ἀγωνίζεσθαι μέλλουσι τὰ Ὀλύμπια ἐναγίζειν τῷ Οἰβώτᾳ, καὶ ἦν κρατήσωσιν, ἐν Ὀλυμπία στεφανοῦν τοῦ Οἰβώτα τὴν εἰκόνα.

XVIII. Σταδίους ὅσον τε τεσσαράκοντα προελθόντι ἐκ Δύμης ποταμὸς Πείρος ἐς θάλατταν κάτεισι, καὶ Ἀχαιῶν πόλις ποτὲ Ὠλενος ᾠκείτο παρὰ τῷ Πείρῳ. ὁπόσοι δὲ ἐς Ἡρακλέα καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ πεποιήκασιν, ἔστιν οὐκ ἐλάχιστόν σφίσι δεῖγμα τοῦ λόγου Δεξαμενὸς ὁ ἐν Ὠλένῳ βασιλεύς, καὶ ὁποῖον Ἡρακλῆς παρ' αὐτῷ [Ξενίων] ἔτυχε. καὶ ὅτι μὲν ἦν πόλισμα ἐξ ἀρχῆς μικρὸν ἢ Ὠλενος, μαρτυρεῖ τῷ λόγῳ μου καὶ ἔλεγειον ἐς Εὐρυτίωνα Κένταυρον ὑπὸ Ἐρμησιάννακος πεποιημένον· ἀνὰ χρόνον δὲ τοὺς οἰκῆτορας ἐκλιπεῖν ὑπὸ ἀσθενείας φασὶ τὴν Ὠλενον, καὶ ἐς Πειράς τε καὶ ἐς Εὐρυτείας ἀπο- 568 χωρήσαι.

2 2. Τοῦ δὲ Πείρου ποταμοῦ περὶ τοὺς ὄγδοήκοντα ἀφέστηκε σταδίους Πατρέων ἢ πόλις· οὐ πόρρω δὲ αὐτῆς ποταμὸς Γλαῦκος ἐκδίδωσιν ἐς θάλασσαν. Πατρέων δὲ οἱ τὰ ἀρχαιότατα μνημονεύοντές φασιν Εὐμήλου αὐτόχθονα οἰκῆσαι πρώτον ἐν τῇ χώρᾳ, βασιλεύοντα αὐτὸν ἀνθρώπων οὐ πολλῶν. Τριπολέμου δὲ ἐκ τῆς Ἀττικῆς

ἀφικομένον τὸν τε καρπὸν λαμβάνει τον ἡμερον, καὶ οἰκίσαι διδαχθεὶς πόλιν Ἀρόην ὠνόμασεν ἐπὶ τῇ ἐργασίᾳ τῆς γῆς. ὡς δὲ πρὸς ὕπνον ἐτράπετο ὁ Τριπόλεμος, 3 ἐνταῦθα Ἀνθειαν παῖδα Εὐμήλου τοὺς δράκοντάς φασιν ὑπὸ τοῦ Τριπολέμου τὸ ἄρμα ζεύξαντα ἐθελῆσαι καὶ αὐτὸν σπείραι. καὶ τὸν μὲν ἐπιλαμβάνει τὸ χρεῶν ἐκπεσόντα τοῦ ἄρματος· Τριπόλεμος δὲ καὶ Εὐμήλος Ἀνθειαν πόλιν οἰκίζουσιν ἐν κοινῷ, τοῦ Εὐμήλου παιδὸς ἐπάνυμον. ᾠκίσθη δὲ καὶ τρίτη μεταξὺ Ἀνθείας καὶ 4 Ἀρόης Μεσάτις πόλις. 3. Ὅποσα δὲ οἱ Πατρεῖς περὶ Διονύσου λέγουσι, τραφηναὶ τε αὐτὸν ἐν τῇ Μεσάτει καὶ ἐνταῦθα ἐπιβουλευθέντα ὑπὸ Τιτάνων ἐς παντοῖον ἀφικέσθαι κίνδυνον, οὐκ ἐναντιούμενος τοῖς Πατρεῦσι τῆς Μεσάτεως τὸ ὄνομα αὐτοῖς σφίσι ἐξηγεῖσθαι παρήμι. Ἀχαιῶν δὲ ὕστερον ἐκβαλόντων Ἴωνας, Πατρεὺς ὁ Πρεν- 5 γένους τοῦ Ἀγήνορος ἐς μὲν Ἀνθειαν καὶ ἐς Μεσάτιν μὴ ἐνοικίζεσθαι τοῖς Ἀχαιοῖς ἀπέειπε, περίβολον δὲ τείχους πρὸς τῇ Ἀρόῃ βαλλόμενος μείζονα, ἵνα ἐντός οἱ τοῦ περιβόλου καὶ ἡ Ἀρόῃ γένηται, ὄνομα ἔθετο ἀφ' ἑαυτοῦ Πάτρας τῇ πόλει. 4. Ἀγήνωρ δὲ ὁ πατὴρ τοῦ Πρενγένους Ἀρέως παῖς ἦν τοῦ Ἀμπυκος, ὁ δὲ Ἀμπυξ Πελλίου τοῦ Αἰγινήτου τοῦ Δηρείτου τοῦ Ἀρπάλου τοῦ Ἀμύκλα τοῦ Λακεδαιμόνος. Πατρεῖ μὲν τοιαῦτα ἐς τοὺς προγόνους 6 ὑπάρχοντα ἦν. 5. Ἰδίᾳ δὲ ἀνὰ χρόνον Πατρεῖς διέβησαν ἐς Αἰτωλίαν Ἀχαιῶν μόνοι κατὰ φιλίαν τὴν Αἰτωλῶν, τὸν πόλεμόν σφίσι τὸν πρὸς Γαλάτας συνδιοίσοντες. προσπταίσαντες δ' ἐν ταῖς μάχαις λόγου μειζόνως καὶ ὑπὸ πενίας ἅμα οἱ πολλοὶ πιεζόμενοι Πάτρας μὲν πλὴν 569 ὀλίγων τινῶν ἐκλείπουσιν. οἱ δὲ ἄλλοι κατὰ χώραν ὑπὸ φιλεργίας ἐσκεδάσθησαν, καὶ πολίσματα παρῆς αὐτὰς Πάτρας τοσάδε ἄλλα ᾠκῆσαν, Μεσάτιν καὶ Ἀνθειαν καὶ Βολίνην καὶ Ἀργυρᾶν τε καὶ Ἀρβαν. Ἀγούστος δὲ ἦ 7

τοῦ παράπλου νομίζων κείσθαι καλῶς τὰς Πάτρας ἢ κατ' ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἐπανήγαγεν αὐτίς ἐκ τῶν πολισμάτων τῶν ἄλλων τοὺς ἄνδρας ἐς τὰς Πάτρας· προσσυνέκισε δὲ σφίσι καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς ἐκ Ῥυπῶν, καταβαλὼν ἐς ἔδαφος Ῥύπας. καὶ ἔδωκε μὲν ἐλευθέρους Ἀχαιῶν μόνους τοῖς Πατρεῦσιν εἶναι, ἔδωκε δὲ καὶ [ἐς] τὰ ἄλλα γέρα σφίσι, ὅποσα τοῖς ἀποίκους νέμειν οἱ Ῥωμαῖοι νομίζουσι.

8 6. Πατρεῦσι δὲ ἐν ἄκρᾳ τῆ πόλει Λαφρίας ἱερόν ἐστιν Ἀρτέμιδος· ξενικὸν μὲν τῆ θεῶ τὸ ὄνομα, ἐσηγμένον δὲ ἐτέρωθεν καὶ τὸ ἄγαλμα. Καλυδῶνος γὰρ καὶ Αἰτωλίας τῆς ἄλλης ὑπὸ Ἀγούστου βασιλέως ἐρημωθεῖσης διὰ τὸ ἐς τὴν Νικόπολιν τὴν ὑπὲρ τοῦ Ἀκτίου συνοικίσεσθαι καὶ τὸ Αἰτωλικόν, οὕτω τὸ ἄγαλμα τῆς Λαφρίας οἱ Πατρεῖς ἔσχον.

9 Ὡσαύτως δὲ καὶ ὅσα ἄλλα ἀγάλματα ἐκ τε Αἰτωλίας καὶ παρὰ Ἀκαρνανῶν, τὰ μὲν πολλὰ ἐς τὴν Νικόπολιν κομισθῆναι, Πατρεῦσι δὲ ὁ Ἀγούστος ἄλλα τε τῶν ἐκ Καλυδῶνος λαφύρων καὶ δὴ καὶ τῆς Λαφρίας ἔδωκε τὸ ἄγαλμα, ὃ δὴ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆ Πατρώων εἶχε τιμᾶς. γενέσθαι δὲ ἐπέκλησιν τῆ θεῶ Λαφρίαν ἀπὸ ἀνδρὸς Φωκέως φασί· Λαφρίον γὰρ τὸν Κασταλίου τοῦ Δελφοῦ Καλυδωνίοις ἰδρῦσασθαι τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος τὸ

10 ἀρχαῖον, οἱ δὲ τῆς Ἀρτέμιδος τὸ μῆνιμα τὸ ἐς Οἰνέα ἀνὰ χρόνον τοῖς Καλυδωνίοις ἐλαφρότερον γενέσθαι λέγουσι, καὶ αἰτίαν τῆ θεῶ τῆς ἐπέκλησεως ἐθέλουσιν εἶναι ταύτην. Τὸ μὲν σχῆμα τοῦ ἀγάλματος θηρευούσᾳ ἐστίν, ἐλέφαντος δὲ καὶ χρυσοῦ πεποιήται, Ναυπᾶκτιοι δὲ Μέ- 570 ναιχμος καὶ Σοῖδας εἰργάσαντο· τεκμαίρονται δὲ σφᾶς Κανάχου τοῦ Σικυνίου καὶ τοῦ Αἰγινήτου Κάλλωνος

11 οὐ πολλῶ γενέσθαι τινὶ ἡλικίαν ὑστέρους. 7. Ἄγουσι δὲ καὶ Λαφρία ἑορτὴν τῆ Ἀρτέμιδι οἱ Πατρεῖς ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἐν ἣ τρόπος ἐπιχώριος θυσίας ἐστὶν αὐτοῖς. περὶ μὲν τὸν βωμὸν ἐν κύκλῳ ξύλα ἰστᾶσιν ἔτι χλωρὰ καὶ ἐς ἐκκαίδεκα

ἕκαστον πήχεις· ἐντὸς δὲ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὰ αὐτάτα σφίσι τῶν ξύλων κείται. μηχανῶνται δὲ ὑπὸ τὸν καιρὸν τῆς ἑορτῆς καὶ ἄνοδον ἐπὶ τὸν βωμὸν λειοτέραν, ἐπιφέροντες γῆν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοὺς ἀναβασμούς. πρῶτα μὲν 12 δὴ πομπὴν μεγαλοπρεπεστάτην τῆ Ἀρτέμιδι πομπεύουσι, καὶ ἡ ἱερωμένη παρθένος ὀχεῖται τελευταία τῆς πομπῆς ἐπὶ ἐλάφῳ ὑπὸ τὸ ἄρμα ἐξεγγμένων· ἐς δὲ τὴν ἐπιούσαν τηρικαῦτα ἤδη δρᾶν τὰ ἐς τὴν θυσίαν νομίζουσι, δημοσία τε ἡ πόλις καὶ οὐχ ἦσσαν ἐς τὴν ἑορτὴν οἱ ἰδιῶται φιλοτίμως ἔχουσιν. ἐσβάλλουσι γὰρ ζῶντας ἐς τὸν βωμὸν ὄρνιθας τε τοὺς ἐδωδίμους καὶ ἱερεῖα ὁμοίως ἅπαντα, ἔτι δὲ ὕς ἀγρίους καὶ ἐλάφους τε καὶ δορκάδας, οἱ δὲ καὶ λύκων καὶ ἄρκτων σκύμνους, οἱ δὲ καὶ τὰ τέλεια τῶν θηρίων· κατατιθέασι δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν καὶ δένδρων καρπὸν τῶν ἡμέρων. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου πῦρ ἐνιάσιν ἐς τὰ 13 ξύλα. ἐνταῦθά που καὶ ἄρκτον καὶ ἄλλο τι ἐθεασάμην τῶν ζῶων, τὰ μὲν ὑπὸ τὴν πρώτην ὀρμὴν τοῦ πυρὸς βιαζόμενα ἐς τὸ ἐκτός, τὰ δὲ καὶ ἐκφεύγοντα ὑπὸ ἰσχύος· ταῦτα οἱ ἐμβαλόντες ἐπανάγουσιν αὐτίς ἐς τὴν πυράν. τρωθῆναι δὲ οὐδένα ὑπὸ τῶν θηρίων μνημονεύουσιν.

XIX. Ἔστι δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ ναοῦ τε τῆς Λαφρίας καὶ τοῦ βωμοῦ πεποιημένον μνημα Εὐρυπύλου. τὰ δὲ ὅστις τε ὦν καὶ καθ' ἡντινα αἰτίαν ἀφίκετο ἐς τὴν γῆν ταύτην, δηλώσει μοι καὶ ταῦτα ὁ λόγος προδιηγησαμένῳ πρότερον ὅποια ὑπὸ τοῦ Εὐρυπύλου τὴν ἐπιδημίαν τοῖς ἐνταῦθα ἦν τὰ παρόντα ἀνθρώποις. Ἰώνων τοῖς Ἀρόην καὶ Ἀνθειαν καὶ Μεσάτιν οἰκοῦσιν ἦν ἐν κοινῷ τέμενος καὶ ναὸς Ἀρτέμιδος Τρικλαρίας ἐπέκλησιν, καὶ ἑορτὴν οἱ Ἴωνες αὐτῇ καὶ παννυχίδα ἤγον ἀνὰ πᾶν ἔτος. ἱερωσύνην δὲ εἶχε τῆς θεοῦ παρθένος, ἐς ὃ ἀποστέλλεσθαι 571 παρὰ ἄνδρα ἔμελλε. 2. Λέγουσιν οὖν συμβῆναί ποτε ὡς 2 ἱεραῖσθαι μὲν τῆς θεοῦ Κομαιθῶ τὸ εἶδος καλλίστην παρ-

θένον, τυγχάνειν δὲ αὐτῆς ἐρωῶντα Μελάνιππον, τὰ τε
 ἄλλα τοὺς ἡλικιώτας καὶ ὄψεως εὐπρεπεῖα μάλιστα ὑπε-
 ρηρότα. ὡς δὲ ὁ Μελάνιππος ἐς τὸ ἴσον τοῦ ἐρωτος
 ὑπηγάγετο τὴν παρθένον, ἐμνάτο αὐτὴν παρὰ τοῦ πα-
 τρός. ἔπειτα δὲ πῶς τῷ γῆρας τὰ τε ἄλλα ὡς τὸ πολὺ ἐναν-
 τιούσθαι νέοις, καὶ οὐχ ἥκιστα ἐς τοὺς ἐρωῶντας τὸ ἀνά-
 γητον, ὅπου καὶ Μελάνιππῳ τότε ἐθέλοντι ἐθέλουσαν
 ἄγεσθαι Κομαιθῶ οὔτε παρὰ τῶν ἑαυτοῦ γονέων οὔτε
 3 παρὰ τῶν Κομαιθῶν ἡμέρον ἀπήνησεν οὐδέν. Ἐπέδειξε
 δὲ ἐπὶ πολλῶν τε δὴ ἄλλων καὶ ἐν τοῖς Μελάνιππον πα-
 θήμασιν ὡς μέτεστιν ἐρωτι καὶ ἀνθρώπων συγγῆαι νό-
 μιμα καὶ ἀνατρέψαι θεῶν τιμὰς, ὅπου καὶ τότε ἐν τῷ τῆς
 Ἀρτέμιδος ἱερῷ Κομαιθῶ καὶ Μελάνιππος ἐξέπλησαν
 τοῦ ἐρωτος τὴν ὁρμήν. καὶ οἱ μὲν ἐμελλον τῷ ἱερῷ καὶ ἐς
 τὸ ἔπειτα ἰσα καὶ θαλάμῳ χρῆσεσθαι· τοὺς δὲ ἀνθρώ-
 πους αὐτίκα ἐξ Ἀρτέμιδος μῆνιμα ἐφθειρε, τῆς τε γῆς
 καρπὸν οὐδένα ἀποδιδούσης, καὶ νόσοι σφίσιν οὐ κατὰ
 τὰ εἰωθότα καὶ ἀπ' αὐτῶν θάνατοι πλείονες ἢ τὰ πρό-
 4 τερα ἐγίνοντο. Καταφυγόντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ χρηστήριον
 τὸ ἐν Δελφοῖς, ἤλεγχεν ἡ Πυθία Μελάνιππον καὶ Κομαι-
 θῶ· καὶ ἐκείνους τε αὐτοὺς μάντευμα ἀφίκετο θύσαι τῇ
 Ἀρτέμιδι, καὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος παρθένον καὶ παῖδα, οἷ τὸ
 εἶδος εἶεν κάλλιστοι τῇ θεῷ θύειν. ταύτης μὲν δὴ τῆς
 θυσίας ἕνεκα ὁ ποταμὸς ὁ πρὸς τῷ ἱερῷ τῆς Τρικλαρίας
 5 Ἀμείλιχος ἐκλήθη· τέως δὲ ὄνομα εἶχεν οὐδέν. Παίδων
 δὲ καὶ παρθένων ὅποσοι μὲν ἐς τὴν θεὸν οὐδὲν εἰργασ- 572
 μένοι Μελάνιππον καὶ Κομαιθῶν ἕνεκα ἀπώλλυντο,
 αὐτοὶ τε οἰκτρότατα καὶ οἱ προσήκοντές σφίσιν ἐπασχον,
 Μελάνιππον δὲ καὶ Κομαιθῶ συμφορᾶς ἐκτός γενέσθαι
 τίθεμαι· μόνῳ γὰρ δὴ ἀνθρώπῳ ψυχῆς ἐστὶν ἀντάξιον
 6 κατορθῶσαι τινα ἐρασθέντα. 3. Παύσασθαι δὲ οὕτω λέ-
 γονται θύοντες τῇ Ἀρτέμιδι ἀνθρώπους. ἐκέχρητο δὲ

αὐτοῖς πρότερον ἔτι ἐκ Δελφῶν ὡς βασιλεὺς ξένος παρα-
 γενομένος σφίσιν ἐπὶ τὴν γῆν, ξενικὸν ἅμα ἀγόμενος
 δαίμονα, τὰ ἐς τὴν θυσίαν τῆς Τρικλαρίας παύσει. Ἰλίου
 δὲ ἀλούσης καὶ νεμομένων τὰ λάφυρα τῶν Ἑλλήνων,
 Εὐρύπυλος ὁ Εὐαίμονος λαμβάνει λάφυρα· Διονύσου
 δὲ ἄγαλμα ἦν ἐν τῇ λάφυρα, ἔργον μὲν, ὡς φασιν, Ἡφαί-
 στου, δῶρον δὲ ὑπὸ Διὸς ἐδόθη Δαρδάνῳ. λέγονται δὲ 7
 καὶ ἄλλοι λόγοι δύο ἐς αὐτὴν, ὡς ὅτε ἐφυγεν Αἰνείας
 ἀπολίποι ταύτην τὴν λάφυρα· οἱ δὲ ῥιφήναι φασιν αὐ-
 τὴν ὑπὸ Κασάνδρας συμφορᾶν τῷ εὐρόντι Ἑλλήνων.
 ἦνοιξε δ' οὖν ὁ Εὐρύπυλος τὴν λάφυρα καὶ εἶδε τὸ
 ἄγαλμα. καὶ αὐτίκα ἦν ἐκφρω μετὰ τὴν θέαν. τὰ μὲν δὴ
 πλείονα ἐμαίνετο, ὀλιγάκις δὲ ἐγίνετο ἐν ἑαυτῷ. ἄτε δὲ
 οὕτω διακείμενος, οὐκ ἐς τὴν Θεσσαλίαν τὸν πλοῦν ἐποι-
 εῖτο, ἀλλ' ἐπὶ τε Κίρραν καὶ ἐς τὸν ταύτη κόλπον· ἀνα-
 βὰς δὲ ἐς Δελφοὺς ἐχράτο ὑπὲρ τῆς νόσου. καὶ αὐτῷ γε- 8
 νέσθαι λέγουσι μάντευμα, ἐνθα ἂν ἐπιτύχη θύουσιν
 ἀνθρώποις θυσίαν ξένην, ἐνταῦθα ἰδρύσασθαι τε τὴν
 λάφυρα καὶ αὐτὸν οἰκῆσαι. Ὁ μὲν δὴ ἄνεμος τὰς ναῦς
 τοῦ Εὐρυπύλου κατήνεγκεν ἐπὶ τὴν πρὸς τῇ Ἀρόῃ θά-
 λασσαν· ἐκβὰς δὲ ἐς τὴν γῆν καταλαμβάνει παῖδα καὶ
 παρθένον ἐπὶ τὸν βωμὸν τῆς Τρικλαρίας ἡγμένους. καὶ
 ὁ μὲν ἐμελλεν οὐ χαλεπῶς συνήσειν τὰ ἐς τὴν θυσίαν
 ἀφίκοντο δὲ ἐς μνήμην καὶ οἱ ἐπιχώριοι τοῦ χρησμοῦ,
 βασιλέα τε ἰδόντες ὃν οὕτω πρότερον ἐωράκεσαν, καὶ ἐς 9
 τὴν λάφυρα ὑπενόησαν ὡς εἴη τις ἐν αὐτῇ θεός. καὶ
 573 οὕτω τῷ Εὐρυπύλῳ τε ἡ νόσος καὶ τοῖς ἐνταῦθα ἀνθρώ-
 ποῖς τὰ ἐς τὴν θυσίαν ἐπαύσθη, τό τε ὄνομα ἐτέθη τὸ
 νῦν τῷ ποταμῷ Μείλιχος. Ἐγραψαν δὲ ἤδη τινὲς οὐ τῷ
 Θεσσαλῷ συμβάντα Εὐρυπύλῳ τὰ εἰρημένα, ἀλλὰ Εὐ-
 ρύπυλον Δεξαμενοῦ παῖδα τοῦ ἐν Ὠλένῳ βασιλεύσαντος
 ἐθέλουσιν ἅμα Ἡρακλεῖ στρατεύσαντα ἐς Ἴλιον λαβεῖν
 PAUSAN. II. 4

παρὰ τοῦ Ἡρακλέους τὴν λάρνακα· τὰ δὲ ἄλλα κατὰ τὰ
10 αὐτὰ εἰρήμασι καὶ οὗτοι. Ἐγὼ δὲ οὔτε Ἡρακλῆα ἀγνοῆσαι
τὰ ἐς τὴν λάρνακα, εἰ δὴ τοιαῦτα ἦν, πείθομαι· οὔτε τὰ
ἐς αὐτὴν ἐπιστάμενος δοκεῖ μοι ποτε ἂν δοῦναι δῶρον
συμμαχῆσαντι ἀνδρὶ· οὔτε μὴν οἱ Πατρεῖς ἄλλον τινὰ ἢ
τὸν Εὐαίμονος ἔχουσιν Εὐρύπυλον ἐν μνήμη, καὶ οἱ καὶ
ἐναγίζουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἐπειδὴν τῷ Διονύσῳ τὴν ἑορ-
τὴν ἄγωσι.

XX. Τῷ θεῷ δὲ τῷ ἐντὸς τῆς λάρνακος ἐπίκλησις
μὲν ἔστιν Αἰσυμνήτης, οἱ δὲ αὐτὸν ἐς τὰ μάλιστα θερα-
πεύοντες ἐννέα τέ εἰσιν ἄνδρες, οὓς ἂν ἐκ πάντων ὁ δῆ-
μος προέληται κατ' ἀξίωμα, καὶ ἴσαι γυναῖκες τοῖς ἀν-
δράσι. μιᾷ δὲ ἐν τῇ ἑορτῇ νυκτὶ ἐς τὸ ἐκτὸς φέρει τὴν
λάρνακα ὁ ἱερεὺς. αὕτη μὲν δὴ ἡ νύξ γέρας τοῦτο εἴληφε.
καταβαίνουσι δὲ καὶ ὁπόσοι δὴ τῶν ἐπιχωρίων παῖδες ἐπὶ
τὸν Μείλιχον ἀστάχουσιν ἐστεφανωμένοι τὰς κεφαλὰς·
ἐκόσμου δὲ οὕτω καὶ τὸ ἀρχαῖον οὓς ἄγοιεν τῇ Ἀρτέμιδι
2 θύοντες. τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν στεφάνους μὲν τῶν ἀσταχύων
ἀποτίθενται παρὰ τῇ θεῷ, λουσάμενοι δὲ τῷ ποταμῷ
καὶ αὐθις στεφάνους ἐπιθέμενοι κισσοῦ πρὸς τὸ ἱερόν
ἴασι τοῦ Αἰσυμνήτου. ταῦτα μὲν σφισιν οὕτω δρᾶν καθέ-
στηκε. 2. Τοῦ περιβόλου δὲ ἔστιν ἐντὸς τῆς Λαφρίας καὶ
Ἀθηναῖς ναὸς ἐπίκλησιν Παναχαΐδος· ἐλέφαντος τὸ ἄγαλ-
μα καὶ χρυσοῦ.

3 Ἐρχομένῳ δὲ ἐς τὴν κάτω πόλιν Μητροῦς Δινδυμή-
νης ἔστιν ἱερόν, ἐν δὲ αὐτῷ καὶ Ἄττης ἔχει τιμὰς. τούτου
μὲν δὴ ἄγαλμα οὐδὲν ἀποφαίνουσι· τὸ δὲ τῆς Μητροῦς
λίθου πεποιήται. Ἔστι δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ Διὸς ναὸς Ὀλυμ-
πίου, αὐτὸς τε ἐπὶ θρόνου καὶ ἐστῶσα Ἀθηναῖα παρὰ τὸν
θρόνον. τῆς τε Ἡρας ἄγαλμα τοῦ Ὀλυμπίου πέραν ἱεροῦ
τε Ἀπόλλωνος πεποιήται, καὶ Ἀπόλλων χαλκοῦς γυμνὸς 574
ἑσθῆτος· ὑποδήματα δὲ ὑπὸ τοῖς ποσίν ἔστιν αὐτῷ, καὶ

τῷ ἑτέρῳ ποδὶ ἐπὶ κρανίου βέβηκε βοός. βοῦσι γὰρ χαί- 4
ρειν μάλιστα Ἀπόλλωνα Ἀλκαῖός τε ἐδήλωσεν ἐν ὕμῳ
τῷ ἐς Ἐρμῆν γραψας, ὡς ὁ Ἐρμῆς βοῦς ὑφέλοιτο τοῦ
Ἀπόλλωνος· καὶ ἔτι πρότερον ἢ Ἀλκαῖον γενέσθαι πε-
ποιημένα ἢ Ὀμήρῳ βοῦς Ἀπόλλωνα Λαομέδοντος ἐπὶ
μισθῷ νέμειν. Ποσειδῶνι περιέδθηκεν ἐν Ἰλιάδι τὰ ἔπη.

Ἦτοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν πέρι τείχος ἔδειμα, 5
εὐρύ τε καὶ μάλα καλόν, ἵν' ἄρρηκτος πόλις εἴη·

Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἔλικας βοῦς βουκολέεσκες.

τὰ μὲν δὴ ἐς τὸ κρανίου τοῦ βοός ἐπὶ τοιαῦδε ἂν τις εἰκά-
σειε πεποιησθαι· ἔστι δὲ ἐν ὑπαίθρῳ τῆς ἀγορᾶς ἄγαλμα
τε Ἀθηναῖς καὶ πρὸ αὐτοῦ Πατρεῖς τάφος.

3. Ἐκεῖται δὲ τῆς ἀγορᾶς τὸ ᾠδεῖον, καὶ Ἀπόλλων 6
ἐνταῦθα ἀνάκειται θεᾶς ἄξιος· ἐποιήθη δὲ ἀπὸ λαφύρων,
ἠνίκα ἐπὶ τὸν στρατὸν τῶν Γαλατῶν οἱ Πατρεῖς ἤμυναν
Αἰτωλοῖς Ἀχαιῶν μόνοι. κενόσμηται δὲ καὶ ἐς ἄλλα τὸ
ᾠδεῖον ἀξιολογώτατα τῶν ἐν Ἑλλήσι, πλήν γε δὴ τοῦ
Ἀθήνησι· τοῦτο γὰρ μεγέθει τε καὶ ἐς τὴν πᾶσαν ὑπε-
ρῆκε κατασκευὴν, ἀνήρ δὲ Ἀθηναῖος ἐποίησεν Ἡρώδης
ἐς μνήμην ἀποθανούσης γυναικός. ἐμοὶ δὲ ἐν τῇ Ἀτθίδι
συγγραφῇ τὸ ἐς τοῦτο παρείθη τὸ ᾠδεῖον, ὅτι πρότερον
ἔτι ἐξείργαστό μοι τὰ ἐς Ἀθηναίους ἢ ὑπῆρκετο Ἡρώδης
τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐν Πάτραις δὲ ἰόντι ἐκ τῆς ἀγορᾶς, 7
ἢ τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος πύλη κατὰ τὴν ἐξοδὸν ἔστι
ταύτην, καὶ ἐπιθήματα ἐπὶ τῆς πύλης ἀνδριάντες εἰσὶν
ἐπίχρῳσοι, Πατρεὺς τε καὶ Πρηνυγένης καὶ Ἀθερίων, οἱ
575 Πατρεῖς ἠλικίαν παιδὸς ἔχοντος καὶ αὐτοὶ παῖδες εἰσι.

4. Τῆς δὲ ἀγορᾶς ἀντικρὺς κατ' αὐτὴν τὴν διεξοδὸν τέμε-
νός ἐστιν Ἀρτέμιδος καὶ ναὸς Αἰμνάτιδος. ἐχόντων δὲ 8
ἤδη Λακεδαιμόνα καὶ Ἄργος Δωριέων ὑφελέσθαι Πρην-
υγένην τῆς Αἰμνάτιδος τὸ ἄγαλμα κατὰ ὄψιν ὄνειρατος
λέγουσιν ἐκ Σπάρτης, κοινωνῆσαι δὲ αὐτῷ τοῦ ἐγχειρή-
4*

ματος τῶν δούλων τὸν εὐνούστατον. τὸ δὲ ἄγαλμα τὸ ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἔχουσιν ἐν Μεσόῳ, ὅτι καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ Πρευγένους ἐς τοῦτο ἐκομίσθη τὸ χωρίον· ἐπειδὴν δὲ τῇ Λιμνάτιδι τὴν ἑορτὴν ἄγωσι, τῆς θεοῦ τις τῶν οἰκετῶν ἐκ Μεσόας ἔρχεται τὸ ξάνον κομίζων τὸ ἀρχαῖον ἐς τὸ τέμενος τὸ ἐν τῇ πόλει.

95. Τούτου δὲ τοῦ τεμένους ἐστὶ καὶ ἄλλα τοῖς Πατρεῦσιν ἱερά· πεποιήται δὲ ταῦτα οὐκ ἐν ὑπαίθρῳ, ἀλλὰ ἐσοδος ἐς αὐτὰ διὰ τῶν στοῶν ἐστὶ. τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ, πλὴν ἐσθῆτος, λίθου τὰ ἄλλα· Ἀθηναῖα δὲ ἐλέφαντος εἴργασται καὶ χρυσοῦ. πρὸ δὲ τῆς Ἀθηναῖς τοῦ ἱεροῦ Πρευγένους μνημῆμα ἐστίν· ἐναγίζουσι δὲ καὶ τῷ Πρευγένει κατὰ ἔτος, ὡσαύτως δὲ καὶ Πατρεῖ, τὴν ἑορτὴν τῇ Λιμνάτιδι ἄγοντες. τοῦ θεάτρου δὲ οὐ πόρρω Νεμέσεως ναὸς καὶ ἕτερός ἐστιν Ἀφροδίτης· μεγέθει μεγάλα λίθου λευκοῦ τὰ ἀγάλματα.

XXI. Καὶ Διονύσου κατὰ τοῦτο τῆς πόλεως ἐστὶν ἱερόν ἐπίκλησιν Καλυδανίου· μετεκομίσθη γὰρ καὶ τοῦ Διονύσου τὸ ἄγαλμα ἐκ Καλυδῶνος. ὅτε δὲ ᾤκειτο ἔτι Καλυδῶν, ἄλλοι τε Καλυδανίων ἐγένοντο ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ δὴ καὶ Κόρσεος, ὃν ἀνθρώπων μάλιστα ἐπέλαβεν ἄδικα ἐξ ἔρωτος παθεῖν. ἦρα μὲν Καλλιρόης παρθένου ὀπόσον δὲ ἐς Καλλιρόην ἔρωτος Κορέσω μετὴν, τοσοῦτο εἶχεν ἀπεχθείας ἐς αὐτὸν ἢ παρθένος. ὡς δὲ τοῦ Κορέσου δεήσεις τε ποιουμένου πάσας καὶ δῶρων ὑποσχέσεις παντοίας οὐκ ἐνετρέπετο ἢ γνώμη τῆς παρθένου, ἐκομίζετο ἱκέτης ἤδη παρὰ τοῦ Διονύσου τὸ ἄγαλμα. ὁ δὲ ἤκουσέ τε εὐχομένου τοῦ ἱερέως, καὶ οἱ Καλυδῶνιοι τὸ παρατίκα ὡσπερ ὑπὸ μέθης ἐγίνοντο ἔκφρονες, καὶ ἡ τελευταία σφᾶς παραπλήγας ἐπελάμβανε. καταφεύγουσιν οὖν ἐπὶ τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δωδώνῃ· τοῖς γὰρ τὴν ἡπειρον ταύτην οἰκοῦσι, τοῖς τε Αἰτωλοῖς καὶ τοῖς προσχώροις αὐτῶν

Ἀκαρναῖσι καὶ Ἠπειρώταις, αἱ πέλειαι καὶ τὰ ἐκ τῆς δρυὸς μαντεύματα μετέχειν μάλιστα ἐφαίνετο ἀληθείας. Τότε δὲ τὰ χρησθέντα ἐκ Δωδώνης Διονύσου μὲν ἔλεγεν εἶναι τὸ μῆνιμα, ἔσεσθαι δὲ οὐ πρότερον λύσειν πρὶν ἢ θύσῃ τῷ Διονύσῳ Κόρσεος ἢ αὐτὴν Καλλιρόην ἢ τὸν ἀποθανεῖν αὐτὴν ἐκείνης τολμήσαντα. Ὡς δὲ οὐδὲν ἐς σωτηρίαν εὐρίσκειτο ἢ παρθένος, δεύτερα ἐπὶ τοὺς θρηψαμένους καταφεύγει· ἀμαρτάνουσα δὲ καὶ τούτων, ἐλείπετο οὐδὲν ἔτι ἢ αὐτὴν φονεῦσθαι. προεξεργασθέντων δὲ ὀπόσα ἐς τὴν θυσίαν ἄλλα ἐκ Δωδώνης μεμαντευμένα ἦν, ἢ μὲν ἱερείου τρόπον ἤκτο ἐπὶ τὸν βωμόν, Κόρσεος δὲ ἐφειστήκει μὲν τῇ θυσίᾳ, τῷ δὲ ἔρωτι εἴξας καὶ οὐ τῷ θυμῷ ἑαυτὸν ἀντὶ Καλλιρόης διεργάζεται. ὁ μὲν δὴ ἀπέδειξεν ἔργον ἀνθρώπων ὧν ἴσμεν διατεθεῖς ἐς ἔρωτα ἀπλαστότατα. Καλλιρόη τε ὡς Κόρσεον τεθνεῶτα εἶδεν, μετέπεσε τῇ παιδί ἢ γνώμη, καὶ, ἐσῆι γὰρ αὐτὴν Κορέσου τε ἔλεος καὶ ὅσα ἐς αὐτὸν εἴργασται αἰδώς, ἀπέσφαξέ τε αὐτὴν ἐς τὴν πηγὴν, ἢ ἐν Καλυδῶνι ἐστὶν οὐ πόρρω τοῦ λιμένος, καὶ ἀπ' ἐκείνης οἱ ἔπειτα ἄνθρωποι Καλλιρόην τὴν πηγὴν καλοῦσι.

2. Τοῦ θεάτρου δὲ ἐγγὺς πεποιήται Πατρεῦσι γυναικὸς ἐπιχωρίας τέμενος. Διονύσου δὲ ἐστὶν ἐνταῦθα ἀγάλματα, ἴσοι τε τοῖς ἀρχαίοις πολίσμασι καὶ ὁμώνυμοι· Μεσατέως γὰρ καὶ Ἀνθεύς τε καὶ Ἀροεύς ἐστὶν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα. ταῦτα τὰ ἀγάλματα ἐν τῇ Διονύσου ἑορτῇ κομίζουσιν ἐς τὸ ἱερόν τοῦ Αἰσυμνήτου· τὸ δὲ ἱερόν τοῦτο ἐς τὰ ἐπὶ θαλάσῃ τῆς πόλεως ἐρχομένοις ἐστὶν ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ. ἀπὸ δὲ τοῦ Αἰσυμνήτου κατωτέρω ἰόντι ἄλλο ἱερόν καὶ ἄγαλμα λίθου· καλεῖται μὲν Σωτηρίας, ἰδρῦσασθαι δὲ αὐτὸ ἐξ ἀρχῆς ἀποφυγόντα φασὶ τὴν μανίαν Εὐρύπυλον. 3. Πρὸς δὲ τῷ λιμένι Ποσειδῶνός τε ναὸς καὶ ἄγαλμά ἐστὶν ὀρθὸν λίθου. Ποσει-

δῶν δὲ παρεξ ἢ ὀπόσα ὀνόματα ποιηταῖς πεποιημένα 577
 ἔστιν ἐς ἑπῶν κόσμον καὶ ἰδίᾳ σφίσι ἐπιχώρια ὄντα ἕκα-
 στοι τίθενται, τοσαῖδε ἐς ἅπαντας γεγόνασιν ἐπικλήσεις
 8 αὐτῶ, Πελαγαῖος καὶ Ἀσφάλιός τε καὶ Ἴππιος. ὠνομά-
 σθαι δὲ Ἴππιον τὸν θεὸν πείθοιτο μὲν ἂν τις καὶ ἐπ' αἰ-
 τίας ἄλλαις· ἐγὼ δὲ εὐρέτην ἱππικῆς ὄντα ἀπὸ τούτου
 σχεῖν καὶ τὸ ὄνομα εἰκάξω. Ὀμηρος μὲν γε ἐν ἱππων
 ἄθλοις Μενελάω κατὰ τοῦ θεοῦ τούτου πρόκλησιν πε-
 ριέδηκεν ὄρκου·

Ἴππων ἀψάμενος, γαιήοχον Ἐννοσίγαιον

ὄμνυδι μηδὲν ἐκὼν τὸ ἐμὸν δόλω ἄρμα πεδῆσαι.

9 Πάμφως δέ, ὃς Ἀθηναίους τοὺς ἀρχαιοτάτους ὕμνων
 ἐποίησεν, εἶναι φησι τὸν Ποσειδῶνα

ἱππων τε δωτήρα νεῶν τ' ἰθυκρηδέμων.

οὕτω διὰ τὴν ἱππικὴν καὶ οὐκ ἀπὸ ἐτέρας προφάσεως το
 ὄνομα ἔσχηκεν.

10 4. Ἐν Πάτραις δὲ οὐ πολὺν ἀπωτέρω τοῦ Ποσειδῶνος
 ἱερὰ ἔστιν Ἀφροδίτης· τὸ δὲ ἕτερον τῶν ἀγαλμάτων γε-
 νεᾶ πρότερον ἢ κατ' ἐμὲ ἀλιεῖς ἄνδρες ἀνείλκυσαν ἐν
 δικτύῳ. ἔστι δὲ καὶ ἀγάλματα τοῦ λιμένος ἐγγυτάτω χαλ-
 κοῦ πεποιημένα Ἄρεως, τὸ δὲ Ἀπόλλωνος· καὶ Ἀφρο-
 δίτης, ἧς καὶ πρὸς τῷ λιμένι ἔστι τέμενος, λίθου μὲν
 πρόσωπον καὶ ἄκραι χεῖρες καὶ πόδες, ξύλου δὲ τὰ λοιπὰ
 11 εἰργασται. ἔστι δὲ σφίσι καὶ ἄλσος ἐπὶ θαλάσῃ, δρόμους
 τε ἐπιτηδειοτάτους καὶ ἐς τὰλλα δίαιταν ἠδεῖαν ὥρα πα-
 ρεχόμενον θερυνῆ. ἐν τούτῳ τῷ ἄλσει καὶ ναοὶ θεῶν,
 Ἀπόλλωνος, ὁ δὲ Ἀφροδίτης· πεποιήται λίθου καὶ τού-
 τοις τὰ ἀγάλματα. τοῦ δὲ ἄλσους ἱερὸν ἔχειται Δῆμητρος·
 αὕτη μὲν καὶ ἡ παῖς ἐστᾶσι, τὸ δὲ ἄγαλμα τῆς Γῆς ἔστι
 καθήμενον. 5. Πρὸ δὲ τοῦ ἱεροῦ τῆς Δῆμητρος ἔστι πηγὴ.
 12 ταύτης τὰ μὲν πρὸς τοῦ ναοῦ λίθων ἀνέστηκεν αἱμασιά,
 κατὰ δὲ τὸ ἐκτὸς κάθοδος ἐς αὐτὴν πεποιήται. Μαντεῖον 578

δὲ ἐνταῦθα ἔστιν ἀψευδές, οὐ μὴν ἐπὶ παντί γε πράγ-
 ματι, ἄλλὰ ἐπὶ τῶν καμνόντων. κάτοπτρον καλωδίῳ τῶν
 λεπτῶν δῆσαντες καθιᾶσι, σταθμώμενοι μὴ πρόσω κα-
 θικέσθαι τῆς πηγῆς, ἀλλ' ὅσον ἐπιψαῦσαι τοῦ ὕδατος τῷ
 κύκλῳ τοῦ κατόπτρου. τὸ δὲ ἐντεῦθεν εὐξάμενοι τῇ θεῷ
 καὶ θνυμιάσαντες ἐς τὸ κάτοπτρον βλέπουσι· τὸ δὲ σφίσι
 τὸν νοσοῦντα ἦτοι ζῶντα ἢ καὶ τεθνεῶτα ἐπιδείκνυσι.
 τούτῳ μὲν τῷ ὕδατι ἐς τοσοῦτον μέτεστιν ἀληθείας· 13
 6. Κρανεῶν δὲ τῶν πρὸς Ἀρκίᾳ πλησιαίτατα χρηστήριον
 Ἀπόλλωνός ἐστι Θυρξέως, παρέχεται δὲ ὕδωρ τὸ πρὸς
 ταῖς Κρανεαῖς ἔσω ἐνιδόντα τινὰ ἐς τὴν πηγὴν ὁμοίως
 πάντα ὀπόσα θέλει θεάσασθαι. Ἐν Πάτραις δὲ πρὸς τῷ
 ἄλσει καὶ ἱερὰ δύο ἔστι Σαράπιδος· ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ πε-
 ποιήται μνῆμα Αἰγύπτου τοῦ Βήλου. φυγεῖν δὲ ἐς τὴν
 Ἀρόην οἱ Πατρεῖς φασὶν αὐτὸν τοῖς τε ἐς τοὺς παῖδας
 παθήμασι καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ πεφορικότε τοῦ Ἄργου, καὶ
 ἐς πλεον τοῦ Δαναοῦ δείματι. Ἔστι δὲ καὶ ἱερὸν Πατρεῦ- 14
 σιν Ἀσκληπιοῦ· τοῦτο τὸ ἱερὸν ὑπὲρ τὴν ἀκρόπολιν τῶν
 πυλῶν ἔστιν ἐγγὺς αἰ ἐπὶ Μεσάτιν ἄρουσιν.

7. Αἱ δὲ γυναικῆς εἰσὶν ἐν ταῖς Πάτραις ἀριθμὸν μὲν
 καὶ ἐς δις τῶν ἀνδρῶν· Ἀφροδίτης δέ, εἴπερ ἄλλαις γυ-
 ναιξί, μέτεστι καὶ ταύταις. βίος δὲ αὐτῶν ταῖς πολλαῖς
 ἔστιν ἀπὸ τῆς βύσσου τῆς ἐν τῇ Ἡλιδι φρυμένης· κεκρο-
 φάλους τε γὰρ ἀπ' αὐτῆς καὶ ἐσθῆτα ὑφαίνουσι τὴν ἄλλην.

XXII. Φαράϊ δέ, Ἀχαιῶν πόλις, τελοῦσι μὲν ἐς Πά-
 τρας δόντος Ἀυγούστου, ὁδὸς δὲ ἐς Φαράς Πατρεῶν μὲν
 ἐκ τοῦ ἄστεως στάδιοι πεντήκοντά εἰσι καὶ ἑκατόν, ἀπὸ
 θαλάσσης δὲ ἄνω πρὸς ἠπειρον περὶ ἑβδομήκοντα. ποτα-
 μὸς δὲ ρεῖ πλησίον Φαρῶν Πίερος, ὁ αὐτός, ἐμοὶ δοκεῖν,
 ὃς καὶ τὰ Ὁλένου παρέξεισιν ἐρείπια, ὑπὸ ἀνθρώπων
 τῶν πρὸς θαλάσῃ καλούμενος Πείρος. Πρὸς δὲ τῷ πο-
 579 ταμῷ πλατάνων ἔστιν ἄλσος, κοίλαι τε ὑπὸ παλαιότητος

αἱ πολλαί, καὶ ἤκουσαι μεγέθους ἐς τοσοῦτον ὥστε καὶ
 ἐστιῶνται τῶν χηραμῶν ἐντός, καὶ ὁπόσοις ἂν κατὰ γνώ-
 2 μην ἦ, καὶ ἐγκαθεύδουσι. 2. Περίβολος δὲ ἀγορᾶς μέγας
 κατὰ τρόπον τὸν ἀρχαιότερόν ἐστιν ἐν Φαραῖς, Ἐρμού
 δὲ ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ λίθου πεποιημένον ἄγαλμα, ἔχων
 καὶ γένεια· ἐστιγῶς δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ γῆ παρέχεται μὲν
 τὸ τετράγωνον σχῆμα, μεγέθει δὲ ἐστὶν οὐ μέγας. καὶ
 αὐτῷ καὶ ἐπίγραμμα ἐπεστίν, ἀναθεῖναι αὐτὸ Μεσσηνίου
 Σιμόλου. καλεῖται μὲν δὴ Ἀγοραῖος, παρὰ δὲ αὐτῷ καὶ
 χρηστήριον καθέστηκε. κείται δὲ πρὸ τοῦ ἀγάλματος
 ἐστία λίθου καὶ αὐτῇ, μολίβδῳ δὲ πρὸς τὴν ἐστίαν προσ-
 3 ἔχονται λύχνοι χαλκοῖ. ἀφικόμενος οὖν περὶ ἐσπέραν ὁ
 τῷ θεῷ χρώμενος λιβανωτόν τε ἐπὶ τῆς ἐστίας θυμιᾶ,
 καὶ ἐμπλήσας τοὺς λύχνους ἐλαίου καὶ ἐξάψας τίθησιν ἐπὶ
 τὸν βωμὸν τοῦ ἀγάλματος ἐν δεξιᾷ νόμισμα ἐπιχώριον,
 καλεῖται δὲ χαλκοῦς τὸ νόμισμα, καὶ ἐρωτᾷ πρὸς τὸ οὖς
 τὸν θεὸν ὁποῖόν τι καὶ ἐκάστῳ τὸ ἐρωτήμα ἐστὶ· τὸ ἀπὸ
 τούτου δὲ ἄπεισιν ἐν τῆς ἀγορᾶς ἐπιφραζάμενος τὰ ὧτα.
 προελθὼν δὲ ἐς τὸ ἐκτός τὰς χεῖρας ἀπέσχευ ἀπὸ τῶν
 ὧτων, καὶ ἤστινος ἂν ἐπακούσῃ φωνῆς, μάντευμα ἠρεῖ-
 4 ται. Τοιαύτη καὶ Αἰγυπτίοις ἑτέρα περὶ τοῦ Ἄπιδος τὸ
 ἱερὸν μαντεία καθέστηκεν. Ἐν Φαραῖς δὲ καὶ ὕδωρ ἱερὸν
 ἐστίν· Ἐρμού νᾶμα μὲν τῇ πηγῇ τὸ ὄνομα, τοὺς δὲ ἰχθῦς
 οὐχ ἀφροῦσιν ἐξ αὐτῆς, ἀνάθημα εἶναι τοῦ θεοῦ νομί-
 ζοντες. 3. Ἐστήκασι δὲ ἐγγύτατα τοῦ ἀγάλματος τετρά-
 γωνοι λίθοι τριάκοντα μάλιστα ἀριθμόν· τούτους σέβου-
 σιν οἱ Φαρεῖς, ἐκάστῳ θεοῦ τινὸς ὄνομα ἐπιλέγοντες.
 τὰ δὲ ἐτι παλαιότερα καὶ τοῖς πᾶσιν Ἑλλησι τιμὰς θεῶν
 5 ἀντὶ ἀγαλμάτων εἶχον ἀργοὶ λίθοι. Φαρεῦσι δὲ ὅσον
 πέντε σταδίους καὶ δέκα ἀπωτέρω τῆς πόλεως ἐστὶν ἄλ-
 σος Διοσκούρων. δάφναι μάλιστα ἐν αὐτῷ πεφύκασι,
 ναὸς δὲ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ οὐδὲ ἀγάλματα· κοιμισθῆναι δὲ

οἱ ἐπιχώριοι φασιν ἐς Ῥώμην τὰ ἀγάλματα. ἐν Φαραῖς
 580 δὲ ἐν τῷ ἄλλῳ βωμὸς λίθων λογάδων ἐστὶ. πνθέσθαι δὲ
 οὐκ εἶχον εἰ [ὁ] Φάρης ὁ Φυλοδαμείας τῆς Δαναοῦ σφίσι
 ἢ ὁμῶννμος ἐκείνῳ τις ἐγένετο οἰκιστῆς.

4. Τρίτεια δὲ Ἀχαιῶν καὶ αὕτη πόλις, ἐν μεσογαίῳ 6
 μὲν ὤκισται, τελοῦσι δὲ ἐς Πάτρας καὶ αὐτοὶ βασιλέως
 δόντος. στάδιοι δὲ ἐς Τρίτειαν εἰκοσὶ τε καὶ ἑκατὸν εἰσιν
 ἐν Φαρών. πρὶν δὲ ἢ ἐς τὴν πόλιν ἐσελθεῖν μνημᾶ ἐστὶ
 λευκοῦ λίθου, θεᾶς καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἄξιον καὶ οὐχ ἠμιστα
 ἐπὶ ταῖς γραφαῖς αἱ εἰσιν ἐπὶ τοῦ τάφου, τέχνη Νικίου,
 θρόνος τε ἐλέφαντος καὶ γυνὴ νέα καὶ εἶδους εὖ ἔχουσα
 ἐπὶ τῷ θρόνῳ, θεράπαινα δὲ αὐτῇ προσέστηκε σκιάδιον
 φέρουσα· καὶ νεανίσκος ὀρθὸς οὐκ ἔχων πῶ γένειά ἐστὶ 7
 χιτῶνα ἐνδεδυνῶς καὶ χλαμύδα ἐπὶ τῷ χιτῶνι φοινικῆν
 παρὰ δὲ αὐτὸν οἰκέτης ἀκόντια ἔχων ἐστὶ, καὶ ἄγει κύνας
 ἐπιτηδείας θηρεύουσιν ἀνθρώποις. πνθέσθαι μὲν δὴ τὰ
 ὀνόματα αὐτῶν οὐκ εἶχομεν· ταφῆναι δὲ ἄνδρα καὶ γυ-
 ναῖκα ἐν κοινῷ παρίστατο ἅπασιν εἰκάζειν. 5. Τριτείας δὲ 8
 οἰκιστὴν οἱ μὲν Κελβίδαν γενέσθαι λέγουσιν, ἀφικόμενον
 δὲ ἐκ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικοῖς· οἱ δὲ ὡς Ἄρης συγγένοιτο
 Τριτεία θυγατρὶ Τριτωνος· ἱεραῖσθαι δὲ τῆς Ἀθηνᾶς τὴν
 παρθένον· Μελάνιππον δὲ παῖδα Ἄρεως καὶ Τριτείας
 οἰκίσαι τε ὡς ἠύξῃθη τὴν πόλιν, καὶ θεῖσθαι τὸ ὄνομα
 ἀπὸ τῆς μητρός. 6. Ἐν Τριτεία δὲ ἐστὶ μὲν ἱερὸν καλου- 9
 μένων Μεγίστων θεῶν, ἀγάλματα δὲ σφίσι πηλοῦ πε-
 ποιημένα· τούτοις κατὰ ἔτος ἑορτὴν ἄγουσιν, οὐδέν τι
 ἀλλοίως ἢ καὶ τῷ Διονύσῳ δρωῖσιν Ἕλληνες. ἐστὶ δὲ καὶ
 Ἀθηνᾶς ναὸς, τὸ δὲ ἄγαλμα λίθου τὸ ἐφ' ἡμῶν· τὸ δὲ
 ἀρχαῖον ἐς Ῥώμην, καθὰ οἱ Τριτεεῖς λέγουσιν, ἐκομί-
 σθη. θύειν δὲ οἱ ἐνταῦθα καὶ Ἄρει καὶ τῇ Τριτεία νομί-
 ζουσιν.

7. Αἶδε μὲν οὖν θαλάσσης τέ εἰσιν ἀπωτέρω πόλεις 10

καὶ ἡπειρωτίδες βεβαίως· πλέοντι δὲ ἐς Αἴγιον ἐκ Πα-
τρῶν ἄκρα πρῶτόν ἐστιν ὀνομαζομένη Ρίον, σταδίου δὲ 58
Πατρῶν πεντήκοντα ἀπέχουσα, λιμὴν δὲ ὁ Πάνορμος
σταδίοις πέντε καὶ δέκα ἀπωτέρω τῆς ἄκρας. τοσοῦτους
δὲ ἀφέστηκεν ἑτέροισ ἀπὸ Πανόρμου τὸ Ἀθηναῖς καλού-
μενον τεῖχος. Ἐς δὲ λιμένα Ἐρινεὸν ἐξ Ἀθηναῖς τείχους
παράπλους ἐνενήκοντά εἰσι στάδιοι, ἐξήκοντα δὲ ἐς Αἴ-
γιον ἀπὸ τοῦ Ἐρινεοῦ· ὁδὸς δὲ ἡ περὶ σταδίοις τεσσαρά-
κοντα μάλιστα ἐς τὸν ἀριθμὸν ἀποδεῖ τὸν εἰρημένον.

11 Οὐ πόρρω δὲ τοῦ Πατρώων ἄστεως ποταμὸς τε ὁ Μειλίχως
καὶ τὸ ἱερὸν τῆς Τρικλαρίας ἐστίν, ἄγαλμα οὐδὲν ἐτι
ἔχον. τοῦτο μὲν δὴ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ, προελθόντι δὲ ἀπὸ
τοῦ Μειλίχου ποταμὸς ἐστὶν ἄλλος· ὄνομα μὲν τῷ πο-
ταμῷ Χάραδρος, ὧρα δὲ ἡ ἄρα πίνοντα ἐξ αὐτοῦ τὰ βο-
σκήματα [ὁ φείλει] τίκτειν ἄρρενα ὡς τὰ πλείω συμβαίνει
καὶ τοῦδε ἔνεκα οἱ νομεῖς ἑτέρωσε αὐτὰ τῆς χώρας μεθι-
στάσι, πλὴν γε δὴ τὰς βοῦς. ταύτας δὲ αὐτοῦ καταλεί-
πουσιν ἐπὶ τῷ ποταμῷ, διότι καὶ πρὸς θυσίας οἱ ταυροί
σφισι καὶ ἐς τὰ ἔργα ἐπιτηδειότεροι θηλειῶν βοῶν εἰσὶν
ἐπὶ δὲ τοῖς ἄλλοις κτήνεσι τὸ θῆλυ ἐπὶ πλεον τετίμηται.

XXIII. Μετὰ δὲ τὸν Χάραδρον ἐρείπια οὐκ ἐπιφανῆ
πόλεως ἐστὶν Ἀργυρᾶς, καὶ πηγὴ τε Ἀργυρᾶ ἐν δεξιᾷ
τῆς λεωφόρου καὶ Σέλεμνος ποταμὸς κατιῶν ἐς θάλασ-
σαν. 2. Λόγος δὲ τῶν ἐπιχωρίων ἐς αὐτόν ἐστι, Σέλεμνον
μειράκιον ὠραῖον ποιμαίνειν ἐνταῦθα, Ἀργυρᾶν δὲ εἶναι
μὲν τῶν ἐν θάλασση νυμφῶν, ἐρασθεῖσαν δὲ αὐτὴν Σε-
λέμνου φοιτᾶν τε ὡς αὐτόν φασιν ἐκ θάλασσης ἀνιούσαν,
2 καὶ καθεύδειν παρ' αὐτῷ. μετὰ δὲ οὐ πολὺν χρόνον οὔτε
ὠραῖος ἐτι ἐφαίνετο Σέλεμνος, οὔτε ὡς αὐτόν φοιτήσειν
ἔμελλεν ἢ νύμφη. Σέλεμνον δὲ μονωθέντα Ἀργυρᾶς καὶ
τελευτήσαντα ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ἐποίησεν Ἀφροδίτη ποτα-
μόν. λέγω δὲ τὰ ὑπὸ Πατρώων λεγόμενα. καί, ἦρα γὰρ

καὶ ὕδωρ γενόμενος Ἀργυρᾶς, καθότι ἔχει καὶ ἐπὶ τῷ
582 Αλφειῷ λόγος Ἀρεθούσης ἐτι ἐρᾶν αὐτόν, δωρεῖται καὶ
τῷδε Ἀφροδίτῃ Σέλεμνον, ἐς λήθην ἄγει τὸν ποταμὸν
Ἀργυρᾶς. Ἦκουσα δὲ καὶ ἄλλον ἐπ' αὐτῷ λόγον, τὸ ὕδωρ 3
τοῦ Σέλεμνον σύμφορον καὶ ἀνδράσι εἶναι καὶ γυναιξίν
ἐς ἔρωτος ἱάμα, λουομένοις ἐν τῷ ποταμῷ λήθην ἔρωτος
γίνεσθαι. εἰ δὲ μέτεστιν ἀληθείας τῷ λόγῳ, τιμιώτερον
χρημάτων πολλῶν ἐστὶν ἀνθρώποις τὸ ὕδωρ τοῦ Σε-
λέμνου.

3. Ἀπωτέρω δὲ Ἀργυρᾶς ποταμὸς ἐστὶν ὀνομαζόμε- 4
νος Βολιναῖος, καὶ πόλις ποτὲ ᾤκειτο πρὸς αὐτῷ Βολίνα.
παρθένου [δὲ] ἐρασθῆναι Βολίνης Ἀπόλλωνα, τὴν δὲ
φενύγουσαν ἐς τὴν ταύτη φασὶν ἀφείναι θάλασσαν αὐτήν,
καὶ ἀθάνατον γενέσθαι χάριτι τοῦ Ἀπόλλωνος. 4. Ἐφε-
ξῆς δὲ ἄκρα τε ἐς τὴν θάλασσαν ἔχει, καὶ ἐπ' αὐτῇ λέγε-
ται λόγος ὡς Κρόνος τῆς θαλάσσης ἐνταῦθα ἔρριψε τὸ
δρέπανον, ᾧ τὸν πατέρα Οὐρανὸν ἐλυμήνατο· ἐπὶ τούτῳ
δὲ καὶ τὴν ἄκραν Δρέπανον ὀνομαζουσιν. Ὀλίγον δὲ
ὑπὲρ τὴν λεωφόρον Ῥυπῶν ἐστὶ τὰ ἐρείπια· σταδίου 5
δὲ τὴν χώραν διέξεισι μὲν ποταμὸς Φοῖνιξ, διέξεισι δὲ
καὶ ἕτερος Μειγανίτας, ἐς θάλασσαν ῥέοντες. Στοᾶ δὲ
τῆς πόλεως πλησίον ἐποιήθη Στράτωνι ἀθλητῇ, Ὀλυμ-
πίαςιν ἐπὶ ἡμέρας τῆς αὐτῆς παγκρατίου καὶ πάλης ἀνε-
λομένῳ νίκας. αὕτη μὲν ἐγγυμνάζεσθαι τούτῳ τῷ ἀνδρὶ
ἐποιήθη· Αἰγιεῦσι δὲ Εἰλειθυίας ἱερὸν ἐστὶν ἀρχαῖον,
καὶ ἡ Εἰλειθυία ἐς ἄκρους ἐκ κεφαλῆς τοὺς πόδας ὑφάσ-
ματι κεκάλυπται λεπτῷ, ξόανον πλὴν προσώπου τε καὶ
χειρῶν ἄκρων καὶ ποδῶν· ταῦτα δὲ τοῦ Πεντελησίου λι- 6
θου πεποιήται. καὶ ταῖς χερσὶ τῇ μὲν ἐς εὐθὺ ἐκτέταται,
τῇ δὲ ἀνέχει δᾶδα. Εἰλειθυία δὲ εἰκάσαι τις ἂν εἶναι δᾶ-
δας, ὅτι γυναιξὶν ἐν ἴσῳ καὶ πῦρ εἰσὶν αἱ ὠδῖνες. ἔχοιεν

δ' ἂν λογον καὶ ἐπὶ τοιῶδε αἱ δᾶδες, ὅτι Εἰλειθυιά ἐστὶν ἢ ἐς φῶς ἄγουσα τοὺς παῖδας. ἔργον δὲ τοῦ Μεσσηνίου Δαμοφῶντος ἐστὶ τὸ ἄγαλμα.

7 6. Τῆς δὲ Εἰλειθυίας οὐ μακρὰν Ἀσκληπιοῦ τέ ἐστι τέμενος καὶ ἀγάλματα Ὑγείας καὶ Ἀσκληπιοῦ. ἰαμβεῖον δὲ ἐπὶ τῷ βάρῳ τὸν Μεσσηνίου Δαμοφῶντα εἶναι τὸν εἰρησμένον φησίν. Ἐν τούτῳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τῷ ἱερῷ 583 ἐς ἀντιλογίαν ἀφίκετο ἀνὴρ μοι Σιδόνιος, ὃς ἐγνωκέναι τὰ ἐς τὸ θεῖον ἔφασκε Φοίνικας τὰ τε ἄλλα Ἑλλήνων βέλτιον, καὶ δὴ καὶ Ἀσκληπιῶ πατέρα μὲν σφᾶς Ἀπόλλωνα ἐπιφημίζειν, θνητὴν δὲ γυναῖκα οὐδεμίαν μητέρα· 8 Ἀσκληπιὸν μὲν γὰρ ἄερα γένει τε ἀνθρώπων εἶναι καὶ πᾶσιν ὁμοίως ζῴοις ἐπιτήδειον πρὸς ὑγίαν, Ἀπόλλωνα δὲ ἥλιον, καὶ αὐτὸν ὀρθότατα Ἀσκληπιῶ πατέρα ἐπονομάζεσθαι, ὅτι ἐς τὸ ἀρμόζον ταῖς ὥραις ποιούμενος ὁ ἥλιος τὸν δρόμον μεταδίδωσι καὶ τῷ ἀέρι ὑγείας. ἐγὼ δὲ ἀποδέχεσθαι μὲν τὰ εἰρημένα, οὐδὲν δέ τι Φοινίκων μᾶλλον ἢ καὶ Ἑλλήνων ἔφην τὸν λόγον, ἐπεὶ καὶ ἐν Τιτάνῃ τῆς Σικυωνίων τὸ αὐτὸ ἄγαλμα Ὑγείαν τε ὀνομάζεσθαι, καὶ παιδὶ εἶναι δῆλα ὡς τὸν ἥλιακὸν δρόμον ἐπιγῆς ὑγίαν ποιοῦντα ἀνθρώποις.

9 7. Αἰγιεῦσι δὲ Ἀθηνᾶς τε ναὸς καὶ Ἥρας ἐστὶν ἄλλος. Ἀθηνᾶς μὲν δὴ δύο ἀγάλματα λευκοῦ λίθου· τῆς δὲ Ἥρας τὸ ἄγαλμα ὅτι μὴ γυναιξίν, ἢ ἂν τὴν ἱερωσύνην ἔχη, ἄλλω γε δὴ οὐδενὶ ἐστὶ θεάσασθαι. Διουόσου δὲ πρὸς τῷ θεάτρῳ πεποιήται σφίσι ἱερὸν καὶ ἄγαλμα, οὐκ ἔχων πω γένεια. ἐστὶ δὲ καὶ Διὸς ἐπίκλησιν Σωτήρος ἐν τῇ ἀγορᾷ τέμενος, καὶ ἀγάλματα ἐσελθόντων ἐν ἀριστερᾷ χαλκοῦ μὲν ἀμφοτέρα, τὸ δὲ οὐκ ἔχον πω γένεια ἐφαι- 10 νετο ἀρχαιότερον εἶναι μοι. Ἐν δὲ οἰκῆματι κατευθὺν τῆς ὁδοῦ χαλκοῦ καὶ ταῦτα ἐστὶ μὲν Ποσειδῶν καὶ Ἡρακλῆς, ἐστὶ δὲ Ζεὺς τε καὶ Ἀθηνᾶ· θεοὺς δὲ σφᾶς καλοῦσιν ἐξ

Ἀργουσι, ὡς μὲν ὁ Ἀργείων ἔχει λόγος, ὅτι ἐποιήθησαν ἐν τῇ πόλει τῇ Ἀργείων, ὡς δὲ αὐτοὶ λέγουσιν οἱ Αἰγίεις, παρακαταθήκη σφίσι ὑπὸ Ἀργείων ἐδόθη τὰ ἀγάλματα. καὶ αὐτοῖς καὶ τάδε ἐτι προσταχθῆναι φασιν, ἐκάστη τοῖς 11 584 ἀγάλμασιν ἡμέρα θύειν· αὐτοὶ δὲ σοφισμα εὐρόντες θύειν μὲν πλείστα ὅσα, κατευωχουμένοις δὲ τὰ ἱερεῖα ἐν κοινῷ ἀνάλωμα οὐδὲν ἐς αὐτὰ γίνεσθαι· τέλος δὲ ἀπαιτεῖσθαι ὑπὸ τῶν Ἀργείων, καὶ αὐτοὶ τὰ ἐς τὰς θυσίας ἀναλούμενα ἀπαιτεῖν· τοὺς δέ, οὐ γὰρ ἔχειν ἐκτίσαι, καταλιπεῖν σφίσι αὐτοὺς τὰ ἀγάλματα.

XXIV. Αἰγιεῦσι δὲ ἐστὶ μὲν πρὸς τῇ ἀγορᾷ ναὸς Ἀπόλλωνι καὶ Ἀρτέμιδι ἐν κοινῷ, ἐστὶ δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἱερὸν Ἀρτέμιδος, τοξευούση δὲ εἰκασται, καὶ Ταλθυβίου τοῦ κήρυκος τάφος· κέχωσται δὲ τῷ Ταλθυβίῳ καὶ ἄλλο μνημα ἐν Σπάρτῃ, καὶ αὐτῷ αἱ πόλεις ἐναγίζουσιν ἀμφοτέρα. Πρὸς θαλάσῃ δὲ Ἀφροδίτης ἱερὸν ἐν Αἰγίῳ, 2 καὶ μετ' αὐτὸ Ποσειδῶνος, Κόρης τε πεποιήται τῆς Δήμητρος, καὶ τέταρτον Ὀμαγυρίῳ Διί. ἐνταῦθα Διὸς καὶ Ἀφροδίτης ἐστὶ καὶ Ἀθηνᾶς ἀγάλματα. 2. Ὀμαγύριος δὲ ἐγένετο τῷ Διὶ ἐπίκλησις, ὅτι Ἀγαμέμνων ἠθροισεν ἐς τοῦτο τὸ χωρίον τοὺς λόγον μάλιστα ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀξίους, μεθεξόντας ἐν κοινῷ βουλῆς καθ' ὄντινα χρῆ τρόπον ἐπὶ ἀρχὴν τὴν Προιάμου στρατεύεσθαι. Ἀγαμέμνονι δὲ καὶ ἄλλα ἐστὶν ἐς ἔπαινον, καὶ ὅτι τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀκολουθήσασιν καὶ οὐδεμιᾶς ἐπελθούσης ὑστερον στρατιᾶς τὴν τε Ἴλιον ἐπόρθησε καὶ ὅσαι περίοικοι πόλεις ἦσαν. Ἐφεξῆς 3 δὲ τῷ Ὀμαγυρίῳ Διὶ Παναχαιᾶς ἐστὶ Δήμητρος. παρέχεται δὲ ὁ αἰγιαλός, ἐν ᾧ καὶ τὰ ἱερὰ Αἰγιεῦσιν ἐστὶ τὰ εἰρημένα, ὕδωρ ἄφθονον θεάσασθαι τε καὶ πιεῖν ἐκ πηγῆς ἠδύ. ἐστὶ δὲ σφίσι καὶ Σωτηρίας ἱερὸν. ἰδεῖν μὲν δὴ τὸ ἄγαλμα οὐδενὶ πλὴν τῶν ἱερουμένων ἐστὶ, δρωσὶ δὲ ἄλλα τοιαῦτα· λαμβάνοντες παρὰ τῆς θεοῦ πέμματα ἐπι-

χώρια ἀφιάσιν ἐς θάλασσαν, πέμπειν δὲ τῇ ἐν Συρακού-
 4 σαις Ἀρεθούσῃ φασὶν αὐτά. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα Ἀργιέυσιν
 ἀγάλματα χαλκοῦ πεποιημένα, Ζεὺς τε ἠλικίαν παῖς καὶ
 Ἡρακλῆς, οὐδὲ οὗτος ἔχων πα γένεια, Ἀγελάδα τέχνη
 τοῦ Ἀργείου. τούτοις κατὰ ἔτος ἱερεῖς αἵρετοὶ γίνονται,
 καὶ ἐκάτερα τῶν ἀγαλμάτων ἐπὶ ταῖς οἰκίαις μένει τοῦ
 ἱερουμένου. τὰ δὲ ἔτι παλαιότερα προεκέκριτο ἐκ τῶν 585
 παιδῶν ἱεραῖσθαι τῷ Διὶ ὁ νικῶν κάλλει· ἀρχομένων δὲ
 αὐτῷ γενεῖαν ἐς ἄλλον παῖδα ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει μετῆει τιμή.
 ταῦτα μὲν οὕτως ἐνομιζέτο· ἐς δὲ Ἀργίον καὶ ἐφ' ἡμῶν
 ἔτι συνέδριον τὸ Ἀχαιῶν ἀθροίζεται, καθότι ἐς Θερμο-
 πύλας τε καὶ ἐς Δελφούς οἱ Ἀμφικτυόνες.

5 3. Ἴοντι δὲ ἐς τὸ πρόσω Σελινοῦς τε ποταμός, καὶ
 ἀπωτέρω τεσσαράκοντα Ἀργίου σταδίοις ἐπὶ θάλασση
 χωρίον ἐστὶν Ἐλίκη. 4. Ἐνταῦθα ᾠκητο Ἐλίκη πόλις, καὶ
 Ἴωσιν ἱερὸν ἀγιώτατον Ποσειδῶνος ἢ Ἐλικωνίου. δια-
 μεμένηκε δὲ σφίσι, καὶ ὡς ὑπὸ Ἀχαιῶν ἐκπεσόντες ἐς
 Ἀθήνας καὶ ὕστερον ἐξ Ἀθηναίων ἐς τὰ παραθαλάσσια ἀφί-
 κοντο τῆς Ἀσίας, σέβεσθαι Ποσειδῶνα Ἐλικωνίου· καὶ
 Μιλησίοις τε ἴοντι ἐπὶ τὴν πηγὴν τὴν Βιβλίδα Ποσειδῶ-
 νος πρὸ τῆς πόλεως ἐστὶν Ἐλικωνίου βωμός, καὶ ὡσαύ-
 τως ἐν Τέφῳ περίβολός τε καὶ βωμός ἐστι τῷ Ἐλικωνίῳ
 6 θεῷ ἄξιός. ἔστι δὲ καὶ Ὀμήρω πεποιημένα ἐς Ἐλίκην καὶ
 τὸν Ἐλικωνίου Ποσειδῶνα. χρόνῳ δὲ ὕστερον Ἀχαιοὺς
 τοῖς ἐνταῦθα, ἰκέτας ἄνδρας ἀποστήσασιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ
 καὶ ἀποκτείνασιν, οὐκ ἐμέλλησε τὸ μήνιμα ἐκ τοῦ Πο-
 σειδῶνος, ἀλλὰ σεισμὸς ἐς τὴν χώραν σφίσις αὐτίκα κα-
 τασκήψας τῶν τε οἰκοδομημάτων τὴν κατασκευὴν καὶ
 ὁμοῦ τῇ κατασκευῇ καὶ αὐτὸ τῆς πόλεως τὸ ἔδαφος ἀφα-
 7 νῆς ἐς τοὺς ἔπειτα ἐποίησε. 6. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐπὶ τοῖς
 σεισμοῖς, ὅσοι μεγέθει τε ὑπερήρηκασιν καὶ ἐπὶ μήκιστον
 δικνοῦνται τῆς γῆς, προσημαίνειν ὁ θεὸς κατὰ τὰ αὐτά

ὡς τὸ ἐπίπαν εἰώθειν. ἢ γὰρ ἐπομβροῖαι συνεχεῖς ἢ ἀνῆμοι
 πρὸ τῶν σεισμῶν συμβαίνουσιν ἐπὶ χρόνον πλείονα· καὶ
 ὁ ἀῆρ παρὰ τὴν ἐκάστοτε τοῦ ἔτους ὥραν χειμῶνός τε γί-
 νεται κανυματώδστερος, καὶ ἐν θέρει μετὰ ἀγλῆος μάλ-
 λον ὁ κύκλος παρέχεται τοῦ ἡλίου τὴν χροῖαν παρὰ τὸ
 586 εἰωθὸς ἦτοι ἐς τὸ ἐρυθρότερον ἢ καὶ ἡσυχῇ ῥέπουσαν ἐς
 τὸ μελάντερον. τῶν τε ὑδάτων ὡς τὸ πολὺ ἐπιλείπουσιν 8
 αἱ πηγαί, καὶ ἀνέμων ἔστιν οἷς ἐνέπεσον ἐς τὴν χώραν
 ἐμβολαὶ περιτρέπουσαι τὰ δένδρα, καὶ πον καὶ ἐν τῷ οὐ-
 ρανῷ διαδρομαὶ σὺν πολλῇ τῇ φλογί, τὰ δὲ καὶ ἀστέρων
 ᾠφθη σχήματα οὔτε ἐγνωσμένα ὑπὸ τῶν πρότερον καὶ
 μεγάλην τοῖς ὄρωσιν ἐμποιοῦντα ἐκπλήξιν, ἔτι δὲ καὶ τῆς
 γῆς κάτω πνευμάτων ὑφήγησις ἰσχυρά· ἄλλα τε πολλὰ ὁ
 θεὸς ἐπὶ τοῖς βιαίοις τῶν σεισμῶν ἐθέλει προενδείκνυ-
 σθαι. Τῆς δὲ κινήσεως αὐτῆς καθέστηκεν οὐχ εἷς τρόπος, 9
 ἀλλ' οἱ φροντίσαντες τὰ τοιαῦτα ἐξ ἀρχῆς καὶ οἱ παρ' ἐκεί-
 νων διδαχθέντες ἰδέας καταμαθεῖν ἐδυνήθησαν τοσάσδε
 ἐπὶ τοῖς σεισμοῖς. Ἠπιώτατος μὲν ἐστὶν αὐτῶν, ἦν δὲ ἐν
 κακῷ γε τοσοῦτῳ ῥαστώνῃ ἐνεῖναι τινα ἡγησώμεθα,
 ἐπειδὴν ὁμοῦ τῇ κινήσει τῇ ἀρξαμένη τὸ πρῶτον καὶ τῇ
 ἐς τὸ ἔδαφος τροπῇ τῶν οἰκοδομημάτων ἀντιστάσα ἐναν-
 10 τία κινήσις ἐξεγείρη τὰ ἤδη τραπέντα. καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ
 ἰδέᾳ τοῦ σεισμοῦ κίονας ὄραν ἐστὶν ἀνορθομένους, οἱ
 ὀλίγον ἐδέησαν ἐς ἅπαν ἐκρηφῆναι, καὶ ὅποσα διέστη
 τοίχων, συννερχόμενα ἐς τὸ ἐξ ἀρχῆς· δοκοὶ δέ, ὅσας ἐκ-
 τὸς ὀλισθεῖν ἐποίησεν ἡ κίνησις, ἐπανίασιν αὐτίς ἐς τὰς
 ἔδρας· ὡσαύτως δὲ καὶ ὄχετῶν κατασκευῆς, καὶ εἰ δὴ τι
 ἄλλο ἐπὶ ὕδατος ῥοαῖς προάγει, καὶ τούτων συνδεῖ τὰ
 διεσπασμένα μᾶλλον ἢ ἀνθρώπων τεκτόνων. Ὁ δὲ δὴ
 δεύτερος τῶν σεισμῶν ἀπώλειάν τε τῶν ἐτοιμοτέρων φέ-
 ρει, καὶ ἐφ' ὅτι ἂν βάλῃ τὴν ὀρμὴν, ἀνέκλινεν αὐτίκα
 τοῖς ἐς πολιορκίαν μηχανήμασιν ὁμοίως. Τὸν δὲ αὐτῶν 11

ὀλεθριωτάτου τοιῶδέ τι ἐθέλουσιν εἰκάσειν. τὸ ἐντὸς
 τοῦ ἀνθρώπου πνεῦμα εἰ συνεχεῖ πυρετῶ πυκνότερόν τε
 καὶ ὑπὸ πολλῆς ἄνω τῆς βίας ὠθοῖτο· τοῦτο δὲ ἀλλαχού
 587
 τε τοῦ σώματος ἐπισημαίνει, καὶ ἐν ταῖς χερσὶν ὑπὸ ἐκά-
 τερον μάλιστα τὸν καρπόν. κατὰ ταῦτά οὖν καὶ τὸν σει-
 σμὸν [εἰτ'] εὐθὺς ὑποδύεσθαι τῶν οἰκοδομημάτων καὶ
 θεμέλια ἀναπάλλειν φασὶν αὐτόν, καθότι καὶ τὰ ἔργα
 τῶν σφαλάκων ἐκ μυχοῦ τῆς γῆς ἀναπέμπεται. μόνη τε
 ἢ τοιαύτη κίνησις οὐδὲ τοῦ οἰκισθῆναι ποτε ὑπολείπει
 12 σημεῖα ἐν τῇ γῇ. Τότε δὲ ἰδέαν μὲν ταύτην ἐπὶ τῇ Ἑλίκῃ
 τοῦ σεισμοῦ τὴν ἐς τὸ ἔδαφος ἀνακλίνουσιν, σὺν δὲ αὐτῇ
 καὶ ἄλλο πῆμα τοιούδε οἱ ἐπιγενέσθαι φασὶν ὥρα χειμῶ-
 νος. ἐπῆλθε γὰρ σφίσι ἐπὶ πολὺ τῆς χώρας ἡ θάλασσα,
 καὶ τὴν Ἑλίκην περιέλαβεν ἐν κύκλῳ πᾶσαν· καὶ δὴ καὶ
 τὸ ἄλσος τοῦ Ποσειδῶνος ἐπὶ τοσοῦτον ἐπέσχευ ὁ κλύδων
 ὡς τὰ ἄκρα τῶν δένδρων σύνοπτα εἶναι μόνον. σείσαν-
 τος δὲ ἐξαίφνης τοῦ θεοῦ, καὶ ὁμοῦ τῶ σεισμῶ τῆς θα-
 λάσσης ἀναδραμούσης, καθείκυσεν αὐτανδρον τὸ κῦμα
 13 τὴν Ἑλίκην. τοιοῦτό γε δὴ κατέλαβεν ἕτερον τὴν ἰδέαν
 ἐν Σιπύλῳ πόλιν ἐς χάσμα ἀφανισθῆναι· ἐξ ὅτου δὲ ἡ
 ἰδέα κατεῖργε τοῦ ὄρους, ὕδωρ ἀντόθεν ἐρρῆ, καὶ λίμνη
 τε ὀνομαζομένη Σαλόη τὸ χάσμα ἐγένετο, καὶ ἐρείπια πό-
 λεως δῆλα ἦν ἐν τῇ λίμνῃ, πρὶν ἢ τὸ ὕδωρ ἀπέκρουσεν
 αὐτὰ τοῦ χειμῶρος. σύνοπτα δὲ καὶ Ἑλίκης ἐστὶ τὰ ἐρεί-
 πια, οὐ μὴν ἐτι γε ὁμοίως, ἅτε ὑπὸ τῆς ἄλμης λελυμα-
 σμένα.

XXV. Τὸ δὲ τοῦ Ἰεσίου μῆνιμα πάρεστι μὲν τοῖς 588
 ἐς τὴν Ἑλίκην, πάρεστι δὲ καὶ ἄλλοις διδαχθῆναι πολλοῖς
 ὡς ἔστιν ἀπαραίτητον. Φαίνεται δὲ καὶ ὁ θεὸς παραινῶν
 ὁ ἐν Δωδώνῃ νέμειν ἐς ἰκέτας αἰδῶ. Ἀθηναίους γὰρ ἐπὶ
 ἡλικίας μάλιστα τῆς Ἀφείδαντος ἀφίκετο παρὰ τοῦ ἐν
 Δωδώνῃ Διὸς τὰ ἔπη τάδε·

Φράζεο δ' Ἀρειόν τε πάγον βωμούς τε θυώδεις
 Εὐμενίδων, ὅθι χρῆ Λακεδαιμονίους σ' ἰκετεῦσαι
 δουρὶ πιεζομένους. τοὺς μὴ σὺ κτεῖνε σιδήρῳ,
 μηδ' ἰκέτας ἀδικεῖν· ἰκέται δ' ἱεροὶ τε καὶ ἄγνοί.

Ταῦτα Ἕλλησιν ἤλθεν ἐς μνήμη, ὅτε ἀφίκοντο ἐπὶ Ἀθή- 2
 νας Πελοποννήσιοι, τότε Κόδρου τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ
 Μελάνθου βασιλεύοντος. ὁ μὲν δὲ ἄλλος στρατὸς τῶν
 Πελοποννησίων ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς Ἀττικῆς, ἐπειδὴ ἐπύ-
 θοντο τοῦ Κόδρου τὴν τελευταίην καὶ ὄντινα ἐγένετο αὐτῶ
 τρόπον· οὐ γὰρ εἶναι νίκην ἐτι σφίσι κατὰ τὸ ἐκ Δελφῶν
 μάντευμα ἤλπιζον. Λακεδαιμονίων δὲ ἄνδρες γενόμενοι
 μὲν ἐντὸς τείχους λαυθάνουσιν ἐν τῇ νυκτί, ἅμα δὲ ἡμέρα
 τοὺς τε ἑαυτῶν ἀπεληλυθότας αἰσθάνονται, καὶ ἀθροί-
 ζομένων ἐπ' αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων καταφεύγουσιν ἐς
 τὸν Ἀρειον πάγον καὶ ἐπὶ τῶν θεῶν αἰ Σεμναὶ καλοῦν- 3
 ται τοὺς βωμούς. Ἀθηναῖοι δὲ τότε μὲν διδόασι τοῖς ἰκέ-
 ταις ἀπελθεῖν ἀζημίως, χρόνῳ δὲ ὕστερον αὐτοὶ οἱ ἔχον-
 τες τὰς ἀρχὰς διέφθειραν τῆς Ἀθηνᾶς ἰκέτας τῶν Κύλων
 ὁμοῦ τὴν ἀκρόπολιν κατειληφότων, καὶ αὐτοὶ τε οἱ ἀπο-
 κτείναντες ἐνομίσθησαν καὶ οἱ ἐξ ἐκείνων ἐναγείς τῆς
 θεοῦ. Λακεδαιμονίοις δὲ ἀποκτείνασι καὶ τούτοις ἄνδρας
 ἐς τὸ ἱερόν καταπεφυγότας τὸ ἐπὶ Ταινάρῳ τοῦ Ποσει-
 δῶνος οὐ μετὰ πολὺ ἐσείσθη σφίσι ἡ πόλις συνεχεῖ τε
 ὁμοῦ καὶ ἰσχυρῶ τῶ σεισμῶ, ὥστε οἰκίαν μηδεμίαν τῶν
 ἐν Λακεδαίμονι ἀντισχεῖν. 2. Ἐγένετο δὲ τῆς Ἑλίκης ἀπώ- 4
 589 λεια Ἀστείου μὲν Ἀθήνησιν ἐτι ἄρχοντος, τετάρτῳ δὲ
 ἔτει τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος ἐπὶ ταῖς ἐκατόν, ἦν Δάμων
 Θούριος ἐνίκα τὸ πρῶτον. Ἑλικαέων δὲ οὐκέτι ὄντων
 νέμονται τὴν χώραν οἱ Αἰγίεις.

3. Μετὰ δὲ Ἑλίκην ἀποτραπήσῃ τε ἀπὸ θαλάσσης ἐς 5
 δεξιάν, καὶ ἤξει ἐς πόλισμα Κερύνειαν· ὠκισται δὲ ὑπὲρ
 τὴν λεωφόρον ἐν ὄρει, καὶ οἱ τὸ ὄνομα ἢ δυνάστης ἐπι-
 PAUSAN. II. 5

χώριος ἢ ὁ Κερυνίτης ποταμὸς πεποίηκεν, ὃς ἐξ Ἀρκα-
 δίας καὶ ὄρους Κερυνείας ῥέων Ἀχαιοὺς τοὺς ταύτη πα-
 ρέξεισι. παρὰ τούτους σύνοικοι κατὰ συμφορὰν ἀφίκοντο
 ἐκ τῆς Ἀργολίδος. Μυκηναίους γὰρ τὸ μὲν τείχος ἀλῶναι
 6 κατὰ τὸ ἰσχυρὸν οὐκ ἐδύνατο ὑπὸ Ἀργείων, ἐτετείχιστο
 γὰρ κατὰ ταῦτα τῶ ἐν Τίρυνθι ὑπὸ τῶν Κυκλώπων κα-
 λουμένων, κατὰ ἀνάγκην δὲ ἐκλείπουσι Μυκηναῖοι τὴν
 πόλιν ἐπιλειπόντων σφῆς τῶν σιτίων, καὶ ἄλλοι μὲν τι-
 νες ἐς Κλεωνὰς ἀποχωροῦσιν ἐξ αὐτῶν, τοῦ δήμου δὲ
 πλέον μὲν ἤμισυ ἐς Μακεδονίαν καταφεύγουσι παρὰ
 Ἀλέξανδρον, ὃ Μαρόνιος ὁ Γωβρόου τὴν ἀγγελίαν ἐπί-
 στευσεν ἐς Ἀθηναίους ἀπαγγεῖλαι· ὁ δὲ ἄλλος δῆμος ἀφί-
 κοντο ἐς τὴν Κερύνειαν, καὶ δυνατωτέρα τε ἢ Κερύνεια
 οἰκητόρων πλήθει καὶ ἐς τὸ ἔπειτα ἐγένετο ἐπιφανεστέρα
 7 διὰ τὴν συνοίκησιν τῶν Μυκηναίων. 4. Ἐν Κερυνείᾳ δὲ
 ἐστὶν ἱερὸν Εὐμενίδων· ἰδρῦσασθαι δὲ αὐτὸ Ὀρέστην
 λέγουσιν. ὃς δ' ἂν ἐνταῦθα ἢ αἵματι ἢ ἄλλῳ τῷ μιάσματι
 ἔνοχος ἢ καὶ ἀσεβῆς ἐσέλθῃ θέλων θεάσασθαι, ἀντίκα
 λέγεται δειμασιν ἐκτὸς τῶν φρενῶν γίνεσθαι· καὶ τοῦδε
 ἔνεκα οὐ τοῖς πᾶσιν ἢ ἔσοδος οὐδὲ ἐξ ἐπιδρομῆς ἐστὶ.
 τοῖς μὲν δὲ ἀγάλμασι ξύλων εἰργασμένοις *** μέγεθος
 εἰσὶν οὐ μεγάλοι, κατὰ δὲ τὴν ἔσοδον ἐς τὸ ἱερὸν γυναι-
 κῶν εἰκόνες λίθου τέ εἰσιν εἰργασμένοιαι καὶ ἔχουσαι τέχ-
 νης εὖ· ἐλέγοντο δὲ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἱέρειαι ταῖς Εὐ-
 μενίσιν αἱ γυναῖκες γενέσθαι.

8 5. Ἐκ Κερυνείας δὲ ἐπανελθόντι ἐς τὴν λεωφόρον
 καὶ ὀδεύσαντι οὐκ ἐπὶ πολὺ δεύτερα ἐστὶν ἐς Βοῦραν
 ἀποτραπέσθαι ἀπὸ θαλάσσης ἐς δεξιάν, καὶ ἡ Βοῦρα ἐν 590
 ὄρει κείται· τεθῆναι δὲ φασὶ τῇ πόλει τὸ ὄνομα ἀπὸ γυ-
 ναικὸς Βούρας, θυγατέρα δ' αὐτὴν Ἴωνος τοῦ Φούθου
 καὶ Ἑλίκης εἶναι. ὅτε δὲ Ἑλίκην ἐποίησεν ἄδηλον ἐξ ἀν-
 θρώπων ὁ θεός, τότε καὶ τὴν Βοῦραν σεισμὸς ἐπέλαβεν

ἰσχυρός, ὡς μὴδὲ τὰ ἀγάλματα ἐν τοῖς ἱεροῖς ὑπολειφθῆ-
 ναι τὰ ἀρχαῖα. Ὅποσοι δὲ τηρικαῦτα ἀποδημοῦντες ἢ 9
 στρατείας ἔνεκα ἔτυχον ἢ κατὰ πρόφασιν ἄλλοίαν, μόνοι
 τε οὗτοι Βουραίων ἐλείφθησαν καὶ αὐτοὶ τῆς Βούρας ἐγέ-
 νοντο οἰκισταί. Ναὸς ἐνταῦθα Διμήτρος, ὁ δὲ Ἀφροδίτης
 Διονύσου τέ ἐστὶ, καὶ ἄλλος Εἰλειθυίας. λίθου τοῦ Πεν-
 τελησίου τὰ ἀγάλματα, Ἀθηναίου δὲ ἔργα Εὐκλείδου καὶ
 τῇ Διμήτρῳ ἐστὶν ἐσθής. πεποιήται δὲ καὶ Ἴσιδι ἱερὸν.

6. Καταβάντων δὲ ἐκ Βούρας ὡς ἐπὶ θάλασσαν πο- 10
 ταμὸς τε Βουραϊκὸς ὀνομαζόμενος καὶ Ἡρακλῆς οὐ μέγας
 ἐστὶν ἐν σπηλαίῳ· ἐπίκλησις μὲν καὶ τούτου Βουραϊκός,
 μαντεία δὲ ὑπὸ πίνακι τε καὶ ἀστραγάλοις ἐστὶν. εὐχεται
 μὲν γὰρ πρὸ τοῦ ἀγάλματος ὁ τῷ θεῷ χρώμενος, ἐπὶ δὲ
 τῇ εὐχῇ λαβῶν ἀστραγάλους, οἱ δὲ ἄφθονοι παρὰ τῷ
 Ἡρακλεῖ κείνται, τέσσαρας ἀφήσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης.
 ἐπὶ δὲ παντὶ ἀστραγάλῳ σχῆμά τι γεγραμμένον ἐν πίνακι
 ἐπίτηδες ἐξήγησιν ἔχει τοῦ σχήματος. 7. Σταδίων ἐπὶ τὸν 11
 Ἡρακλεῖα ὡς τριάκοντα ἐξ Ἑλίκης ὁδὸς ἢ εὐθεία ἐστὶ.
 προελθόντι δὲ ἀπὸ τοῦ Ἡρακλέους ποταμὸς ἐς θάλασσαν
 ἐκδίδωσιν ἄενας, ἐξ ὄρους Ἀρκαδικοῦ κατερχόμενος·
 ὄνομα δὲ αὐτῷ τε τῷ ποταμῷ Κραῖτις καὶ ἐνθα αἱ πηγαὶ
 τοῦ ποταμοῦ τῷ ὄρει· ἀπὸ ταύτης τῆς Κραῖτιδος καὶ πρὸς
 Κρότωνι τῇ ἐν Ἰταλίᾳ ποταμὸς ὄνομα ἔσχηκε. Πρὸς δὲ 12
 τῇ Ἀχαϊκῇ Κραῖτιδι Ἀχαιῶν ποτὲ ᾤκειτο Αἰγαὶ πόλις·
 ἐκλειφθῆναι δὲ αὐτὴν ἀνὰ χρόνον ὑπὸ ἀσθενείας λέ-
 γουσι. τούτων δὲ καὶ Ὀμηρος τῶν Αἰγῶν ἐν Ἡρας λόγοις
 ἐποιήσατο μνήμην,

οἱ δὲ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγουσι,
 591 δῆλον ὡς γέρα τοῦ Ποσειδῶνος ἐπ' ἰσῆς ἐν τε Ἑλίκῃ καὶ
 ἐν ταῖς Αἰγαῖς ἔχοντος. Οὐ πολὺ δὲ ἀπωτέρω Κραῖτιδος 13
 σῆμά τε ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ καὶ ἄνδρα εὐρήσεις ἐπὶ τῷ
 μνήματι ἵππῳ παρεστῶτα, ἀμυδρὰν γραφὴν. 8. Ὀδὸς δὲ

ἀπὸ τοῦ τάφου σταδίων ὅσον τριάκοντα ἐπὶ τὸν καλού-
μενον Γαῖον· Γῆς δὲ ἱερὸν ἐστὶν ὁ Γαῖος ἐπίκλησιν Εὐ-
ρουστέρου· ξόανον δὲ τοῖς μάλιστα ὁμοίως ἐστὶν ἀρχαῖον.
γυνὴ δὲ ἡ αἰὲ τὴν ἱερωσύνην λαμβάνουσα ἀριστεύει μὲν
τὸ ἀπὸ τούτου, οὐ μὴν οὐδὲ τὰ πρότερα ἐστὶ πλεόν ἢ
ἐνὸς ἀνδρὸς ἐς πείραν ἀφιγμένη· πίνουσαι δὲ αἷμα ταύ-
ρου δοκιμάζονται· ἢ δ' ἂν αὐτῶν τύχη μὴ ἀληθεύουσα,
αὐτίκα ἐκ τούτου τὴν δίκην ἔσχευ· ἦν δὲ ὑπὲρ τῆς ἱερω-
σύνης ἀφίκωνται γυναῖκες ἐς ἀμφισβήτησιν πλέουες, ἢ
τῷ κλήρω λαχοῦσα προτετίμηται.

XXVI. Ἐς δὲ τὸ ἐπίνειον τὸ Αἰγαιρατῶν, ὄνομα τὸ
αὐτὸ ἢ τε πόλις καὶ τὸ ἐπίνειον ἔχει, ἐς οὖν τὸ ἐπίνειον
Αἰγείρων δύο καὶ ἑβδομήκοντα ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν
Βουραϊκὴν εἰσὶν Ἡρακλέους στάδιοι. Ἐπὶ θαλάσῃ μὲν
δὴ Αἰγαιραταῖς οὐδὲν ἐστὶν ἐς μνήμην· ὁδὸς δ' ἐκ τοῦ
ἐπίνειου δύο σταδίων καὶ δέκα ἐς τὴν ἄνω πόλιν. 2. Ομή-
ρου δὲ ἐν τοῖς ἔπεσιν Ὑπερησία ἠνόμασται· τὸ δὲ ὄνομα
τὸ νῦν ἐγένετο Ἰώνων ἐποικούντων, ἐγένετο δὲ ἐπ' αἰτία
τοιᾶδε. Σικωνίων ἀφίξασθαι στρατὸς ἐμελλεν αὐτοῖς
πολέμιος ἐς τὴν γῆν. οἱ δέ, οὐ γὰρ ἐδόκουν ἀξιόμαχοι
τοῖς Σικωνίοις εἶναι, ἀθροίζουσιν αἰγας, ὁπόσαι σφίσι
ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ· συλλέξαντες δὲ ἔδησαν πρὸς τοὺς κέρα-
σιν αὐτῶν δᾶδας, καὶ ὡς πρόσω νυκτὸς ἦν ἐξάπτουσι
τὰς δᾶδας. Σικωνῖοι δέ, ἰέναι γὰρ συμμαχοῦς τοῖς
Ὑπερησιεῦσιν ἠλπίζον, καὶ εἶναι τὴν φλόγα ἐκ τοῦ ἐπι-
κουρικοῦ πυρός, οἱ μὲν οἴκαδε ἐπανήρχοντο, Ὑπερησι-
εῖς δὲ τῇ τε πόλει τὸ ὄνομα τὸ νῦν μετέθεντο ἀπὸ τῶν
αἰγῶν, καὶ καθότι αὐτῶν ἢ καλλίστη καὶ ἡγουμένη τῶν
ἄλλων ὠκλασεν, Ἀρτέμιδος Ἀγροτέρας ἐποίησαντο ἱερὸν,
τὸ σόφισμα ἐς τοὺς Σικωνίους οὐκ ἄνευ τῆς Ἀρτέμιδος
σφίσι ἐπέλθειν νομίζοντες. οὐ μὴν καὶ αὐτίκα γε ἐξενί-592
κησεν Αἰγαιραν ἀντὶ Ὑπερησίας καλεῖσθαι, ἐπεὶ κατ' ἐμὲ

ἦσαν ἐτι οἱ Ὁρεὸν τὴν ἐν Εὐβοίᾳ τῷ ὀνόματι Ἐστίασαν
ἐκάλουν τῷ ἀρχαίῳ. 3. Παρείχετο δὲ ἡ Αἰγαιρα ἐς συγ-
γραφὴν ἱερὸν Διὸς καὶ ἄγαλμα καθήμενον, λίθου τοῦ
Πεντελησίου, Ἀθηναίου δὲ ἔργον Εὐκλείδου. ἐν τούτῳ
τῷ ἱερῷ καὶ Ἀθηναῖς ἄγαλμα ἔστηκε· πρόσωπόν τε καὶ
ἄκραι χεῖρες ἐλέφαντος καὶ οἱ πόδες, τὸ δὲ ἄλλο ξόανον
χρυσῷ τε ἐπιπολῆς διηνηθισμένον ἐστὶ καὶ φαρμάκοις.
Ἀρτέμιδος τε ναὸς καὶ ἄγαλμα τέχνης τῆς ἐφ' ἡμῶν· ἱερᾶ-5
ται δὲ παρθένος, ἔστ' ἂν ἐς ὠραν ἀφίκηται γάμου. ἔστηκε
δὲ καὶ ἄγαλμα ἐνταῦθα ἀρχαῖον, Ἰφιγένεια ἢ Ἀγαμέμνο-
νος, ὡς οἱ Αἰγαιραταῖς φασιν· εἰ δὲ ἀληθῆ λέγουσιν οὗτοι,
δῆλός ἐστιν ἐξ ἀρχῆς Ἰφιγενεία ποιηθεῖς ὁ ναός. Ἔστι 6
καὶ Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἐς τὰ μάλιστα ἀρχαῖον, τὸ τε ἱερὸν
αὐτὸ καὶ ὁπόσα ἐν τοῖς ἀετοῖς· ἀρχαῖον δὲ καὶ τοῦ θεοῦ
τὸ ξόανον, γυμνός, μεγέθει μέγας. τὸν ποιήσαντα δὲ
εἶχεν οὐδεὶς τῶν ἐπιχωρίων εἰπεῖν· ὅστις δὲ ἦδη τὸν
Ἡρακλέα τὸν ἐν Σικωνίᾳ ἔθεάσατο, τεκμαίροιο ἂν καὶ
ἐν Αἰγαιρᾷ τὸν Ἀπόλλωνα ἔργον εἶναι τοῦ αὐτοῦ Φλια-
σίου Λαφάουζ. Ἀσκληπιοῦ δὲ ἄγάλματα ὀρθὰ ἐστὶν ἐν 7
ναῷ, καὶ Σαράπιδος ἐτέρωθι καὶ Ἰσίδος, λίθου καὶ ταῦτα
Πεντελησίου. τὴν δὲ Οὐρανίαν σέβουσι μὲν τὰ μάλιστα,
ἐσελθεῖν δὲ ἐς τὸ ἱερὸν οὐκ ἐστὶν ἀνθρώποις. θεοῦ δὲ
ἦν Συρίαν ἐπονομάζουσιν, ἐς ταύτης τὸ ἱερὸν ἐσίασιν ἐν
ἡμέραις ῥηταῖς, ἄλλα τε ὅσα νομίζουσι προκαθαριεύσαν-
τες καὶ ἐς τὴν δίαταν. Οἶδα καὶ οἴκημα ἐν Αἰγαιρᾷ θεα-8
σάμενος· ἄγαλμα ἦν ἐν τῷ οἰκήματι Τύχης, τὸ κέρας
φέρουσα τὸ Ἀμαλθείας· παρὰ δὲ αὐτὴν Ἔρως πτερὰ
ἔχων ἐστίν· ἐθέλει δὲ σημαίνειν ὅτι ἀνθρώποις καὶ τὰ
ἐς ἔρωτα τύχη μᾶλλον ἢ ὑπὸ κάλλους κατορθοῦται. Ἐγὼ
μὲν οὖν Πινδάρου τὰ τε ἄλλα πείθομαι τῇ φῶδῃ, καὶ Μοι-
ρῶν τε εἶναι μίαν τὴν Τύχην καὶ ὑπὲρ τὰς ἀδελφάς τι
593 ἰσχύειν. Ἐν Αἰγαιρᾷ δὲ ἐν τούτῳ τῷ οἰκήματι, ἀνὴρ τε 9

ἦδη γέρον ἴσα καὶ ὀδυρόμενος, καὶ γυναῖκες τρεῖς ἀφαιρούμεναι ψέλια εἶσι, καὶ ἴσοι νεανίσκοι ταῖς γυναῖξί, καὶ ὁ ** ἐνδεδυκὼς θώρακα. ἐς τοῦτόν φασιν Ἀχαιοὶς γενομένου πολέμου μαχεσάμενον ἀνδρειότατα Αἰγαιρατῶν τελευτῆσαι, καὶ αὐτοῦ τὸν θάνατον οἱ λοιποὶ τῶν ἀδελφῶν οἴκαδε ἀπήγγειλαν· καὶ τοῦδε ἔνεκα αἶ τε ἀδελφαὶ διὰ τὸ ἐπ' αὐτῷ πένθος ἀποκοσμοῦνται, καὶ τὸν πατέρα ἐπονομάζουσιν οἱ ἐπιχώριοι Συμπαθῆ, ἅτε ἔλεεινὸν καὶ ἐν τῇ εἰκόνι.

10 4. Ὀδὸς δὲ ἐξ Αἰγείρας εὐθεία ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διὸς διὰ τε ὄρων καὶ ἀνάπτης [ἐστῶσά] ἐστι. μῆκος μὲν οὖν τῆς ὁδοῦ τεσσαράκοντά εἰσι στάδιοι, ἄγχι δὲ ἐς Φελλόην, πόλισμα οὐκ ἐπιφανές, οὐδὲ αἰὲν ὠκεῖτο καὶ Ἰώνων ἐτι ἐχόντων τὴν γῆν. Τὰ δὲ περὶ τὴν Φελλόην ἐς φυτεῖαν ἀμπέλων ἐστὶν ἐπιτήδεια· καὶ ὅσα πετρώδη τῆς χώρας
11 ὁρῶς τέ εἰσι καὶ θηρία, ἔλαφοι καὶ ὄες ἄγριοι. εἰ δὲ τινα τῶν ἐν Ἑλλήσι πολισματίων ἀφθόνῳ καταρρεῖται τῷ ὕδατι, ἀριθμεῖν καὶ τὴν Φελλόην ἐστὶν ἐν τούτοις. Θεῶν δὲ ἱερὰ Διούσου καὶ Ἀρτέμιδος ἐστὶν· ἡ μὲν χαλκοῦ πεποιήται, βέλος δὲ ἐκ φαρέτρας λαμβάνουσα· τῷ Διούσῳ δὲ ὑπὸ κινναβάρεως τὸ ἄγαλμά ἐστιν ἐπηνδισμένον. Ἐς δὲ τὸ ἐπίνειον καταβάσιν ἐξ Αἰγείρας καὶ αὐθις ἐς τὰ πρόσω βαδίζουσιν ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ τὸ ἱερόν τῆς Ἀγροτέρας, ἐνθα τὴν αἶγα ὀκλάσαι λέγουσιν.

12 5. Τῆς δὲ Αἰγαιρατῶν ἔχονται Πελληνεῖς· πρὸς Σικυωνῶνος δὲ οὗτοι καὶ μοίρας τῆς Ἀργολίδος Ἀχαιῶν οἰκοῦσιν ἔσχατοι. τὸ δὲ ὄνομα ἐγένετο τῇ πόλει λόγῳ μὲν τῷ Πελληνέων ἀπὸ Πάλλαντος, τῶν Τιτάνων δὲ καὶ Πάλλαντα εἶναι λέγουσι, δόξῃ δὲ τῇ Ἀργείων ἀπὸ ἀνδρὸς Ἀργείου Πέλληνος· Φόρβαντος δὲ εἶναι τοῦ Τριόπα παιδα
13 αὐτὸν λέγουσιν. 6. Αἰγείρας δὲ ἐν τῷ μεταξὺ καὶ Πελλήνης πόλισμα ὑπήκοον Σικυωνίων Δουοῦσσα καλου-

593 μὲνη ἐγένετο μὲν ὑπὸ τῶν Σικυωνίων ἀνάστατος, μνημονεύειν δὲ καὶ Ὅμηρον ἐν καταλόγῳ τῶν σὺν Ἀγαμέμνονι φασιν αὐτῆς ποιήσαντα ἔπος,
οἳ θ' Ὑπερησίην τε καὶ αἰπεινὴν Δουόεσσαν·

Πεισίστρατον δέ, ἠνίκα ἔπη τὰ Ὁμήρου διεσπασμένα τε καὶ ἄλλα ἀλλαχῶ μνημονευόμενα ἤθροιζε, τότε αὐτὸν Πεισίστρατον ἢ τῶν τινὰ ἐταίρων μεταποιῆσαι τὸ ὄνομα ὑπὸ ἀγνοίας. 7. Ἔστι δὲ Ἀριστοναῦται Πελληνεῦσιν ἐπί-
14 νειον. ἐς τοῦτο ἐξ Αἰγείρας τῆς ἐπὶ θαλάσῃ σταδίων ἐστὶν εἴκοσιν ὁδὸς καὶ ἑκατόν· ταύτης δὲ ἡμίσεια ἐς Πελλήνην ἀπὸ τοῦ ἐπίνειου. ὄνομα δὲ Ἀριστοναῦτας γενέσθαι τῷ ἐπίνειῳ λέγουσιν, ὅτι καὶ ἐς τοῦτον τὸν λιμένα ὠρμίσαντο οἱ πλεύσαντες ἐπὶ τῆς Ἀργοῦς.

XXVII. Πελληνεῦσι δὲ ἡ πόλις ἐστὶν ἐπὶ λόφου κατὰ ἄκρον τὴν κορυφὴν ἐς ὄξυ ἀνεστηκότος. τοῦτο μὲν δὴ ἀπότομον καὶ δι' αὐτὸ ἐστὶν ἀοίκητον· τῷ δὲ χθαμαλωτέρῳ πεπόλισται σφισιν οὐ συνεχῆς ἡ πόλις, ἐς δὲ μοίρας νενεμημένη δύο ὑπὸ τῆς ἄκρας μεταξὺ ἀνεχούσης. Ἰόντων δὲ ἐς Πελλήνην ἄγαλμά ἐστιν Ἐρμοῦ κατὰ τὴν ὁδόν, ἐπίκλησιν μὲν Δόλιος, εὐχὰς δὲ ἀνθρώπων ἐτοιμος τελέσαι· σχῆμα δὲ αὐτῷ τετράγωνον, γένειά τε ἔχει καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πῖλον εἰργασμένον. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν 2 ἐς αὐτὴν τὴν πόλιν ἐστὶν Ἀθηνᾶς λίθου μὲν ἐπιχωρίου ναός, ἐλέφαντος δὲ τὸ ἄγαλμα καὶ χρυσοῦ· Φειδίαν δὲ εἶναι τὸν εἰργασμένον φασί, πρότερον ἐτι ἢ ἐν τῇ ἀκροπόλει τε αὐτὸν τῇ Ἀθηναίων καὶ ἐν Πλαταιαῖς ποιῆσαι τῆς Ἀθηνᾶς τὰ ἄγαλματα. λέγουσι δὲ οἱ Πελληνεῖς καὶ ἄδυτον τῆς Ἀθηνᾶς καθήκειν ἐς βάθος τῆς γῆς, εἶναι δὲ τὸ ἄδυτον τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἀγάλματος τῷ βάθῳ, καὶ τὸν ἄερα ἐκ τοῦ ἀδύτου νότιόν τε εἶναι καὶ δι' αὐτὸ τῷ ἐλέφαντι ἐπιτήδειον. Ὑπὲρ δὲ τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐστὶν 3 ἄλλος περιφραδομημένον τείχει Σωτείρας ἐπίκλησιν Ἀρ-

τέμιδος, και ὀμνύουσιν ἐπὶ μεγίστοις αὐτήν· ἔσοδος τε 595
 πλὴν τοῖς ἱερεῦσιν, ἄλλω γε οὐδενὶ ἔστιν ἀνθρώπων.
 ἱερεῖς δὲ ἄνδρες τῶν ἐπιχωρίων εἰσὶ κατὰ δοξάν γένους
 μάλιστα αἰρούμενοι. Τοῦ δὲ ἄλλους τῆς Σατείρας ἱερόν
 ἀπαντικρὺ Διονύσου Λαμπτήρος ἔστιν ἐπίκλησιν· τούτῳ
 και Λαμπτήρια ἑορτὴν ἄγουσι, και δᾶδᾶς τε ἐς τὸ ἱερόν
 κομίζουσιν ἐν νυκτί, και οἴνου κρατήρας ἰστάσιν ἀνὰ
 4 τὴν πόλιν πᾶσαν. Ἔστι και Ἀπόλλωνος Θεοξενίου Πελλ-
 ληνεῦσιν ἱερόν, τὸ δὲ ἄγαλμα χαλκοῦ πεπολήται· και
 ἀγῶνα ἐπιτελοῦσι Θεοξένια τῷ Ἀπόλλωνι, τιθέντες ἀρ-
 γύριον ἄθλα τῆς νίκης, και ἄνδρες ἀγωνίζονται τῶν ἐπι-
 χωρίων. Πλησίον δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος ναὸς ἔστιν Ἀρτέμι-
 δος· τοξενούσης δὲ ἡ θεὸς παρέχεται σχῆμα. φκοδόμηται
 δὲ και ἔλυτρον κρήνης ἐν τῇ ἀγορᾷ, και λουτρά ἔστιν
 αὐτοῖς τὸ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἐπεὶ τοι πίνειν πηγαί
 σφισιν ὑπὸ τὴν πόλιν εἰσὶν οὐ πολλαί· τὸ δὲ χωρίον ἐνθα
 5 αἱ πηγαί, Γλυκείας ὀνομάζουσι. 2. Γυμνάσιον δὲ ἀρχαῖον
 ἐς ἐφήβων μάλιστα ἀνεῖται μελέτην· οὐδὲ ἐς τὴν πολι-
 τεῖαν ἐγγραφήναι πρότερον καθέστηκεν οὐδενὶ πρὶν αἰ-
 ἐφηβέσσωσιν. Ἐνταῦθα ἀνὴρ Πελληνεὺς ἔστηκε Πρό-
 μαχος ὁ Δρύωνος, ἀνελόμενος παγκρατίου νίκας, τὴν
 μὲν Ὀλυμπίασι, τρεῖς δ' Ἰσθμίων και Νεμέα δύο· και
 αὐτοῦ και εἰκόνας ποιήσαντες οἱ Πελληνεῖς τὴν μὲν ἐς
 Ὀλυμπίαν ἀνέθεσαν, τὴν δὲ ἐν τῷ γυμνασίῳ, λίθου ταύ-
 6 τῆν και οὐ χαλκοῦ. λέγεται δὲ και ὡς Κορινθίου συνε-
 σταῶτος πολέμου Πελληνεῦσιν ἀποκτείνειεν ὁ Πρόμαχος
 πλείστους τῶν ἀντιτεταγμένων. λέγεται δὲ και ὡς Που-
 λυδάμαντος τοῦ Σκοτουσσαίου κρατήσειεν ἐν Ὀλυμπίᾳ·
 τὸν δὲ Πουλυδάμαντα δευτέρα τότε ἐς τὸν ἀγῶνα ἀφῆχθαι
 τὸν Ὀλυμπικὸν παρὰ βασιλέως τοῦ Περσῶν ἀνασωθέντα
 οἴκαδε. Θεσσαλοὶ δὲ ἠσθηθῆναι Πουλυδάμαντα οὐχ ὀμο-

λογοῦντες παρέχονται και ἄλλα ἐς πίστιν και ἔλεγειον ἐπὶ
 τῷ Πουλυδάμαντι·

596 Ὡ τροφὴ Πουλυδάμαντος ἀνικατοῦ Σκοτούεσσα.
 Πελληνεῖς δ' οὖν Πρόμαχον τὰ μάλιστα ἄγουσιν ἐν τιμῇ. 7
 Χαίρωνα δὲ δύο ἀνελόμενον πάλης νίκας** και ἐν Ὀλυμ-
 πία τέσσαρας οὐδὲ ἀρχὴν ἐθέλουσιν ὀνομάζειν, ὅτι κατέ-
 λυσε πολιτεῖαν, ἐμοὶ δοκεῖν, τὴν ἐν Πελλήνῃ, δῶρον τὸ
 ἐπιφθονώτατον παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου λαβῶν,
 τύραννος πατρίδος τῆς αὐτοῦ καταστήναι. Ἔστι δὲ και 8
 Εἰλειθυίας Πελληνεῦσιν ἱερόν· τοῦτο ἐν μοίρᾳ τῆς πό-
 λεως τῇ ἐλάσσονί ἔστιν ἰδρυμένον. 3. Τὸ δὲ ὀνομαζόμε-
 νον Ποσειδῖον τὰ μὲν ἀρχαιότερα ἦν δῆμος, ἔρημον δὲ
 ἐφ' ἡμῶν. ἔστι μὲν δὴ τὸ Ποσειδῖον τοῦτο ὑπὸ τὸ γυμνά-
 σιον, διαμεμένηκε δὲ και ἐς τότε ἐτι αὐτῷ Ποσειδῶνος
 ἱερόν νομίζεσθαι.

Πελλήνης δὲ ὅσον στάδια ἐξήκοντα ἀπέχει τὸ Μυ- 9
 σαιον, ἱερόν Δήμητρος Μυσίας. ἰδρῦσασθαι δὲ αὐτὸ
 Μύσιόν φασιν ἄνδρα Ἀργεῖον· ἐδέξατο δὲ οἴκῳ Δήμη-
 τρα και ὁ Μύσιος λόγῳ τῷ Ἀργεῖων. ἔστι δὲ ἄλλος ἐν τῷ
 Μυσαίῳ, δένδρα ὁμοίως τὰ πάντα, και ὕδωρ ἀφθονον
 ἀνεισιν ἐκ πηγῶν. ἄγουσι δὲ και ἑορτὴν τῇ Δήμητροι ἐν-
 ταῦθα ἡμερῶν ἐπτά· τρίτη δὲ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς ὑπέξια- 10
 σιν οἱ ἄνδρες ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καταλειπόμεναι δὲ αἱ γυναῖ-
 κες δρωσιν ἐν τῇ νυκτί ὅποσα νόμος ἔστιν αὐταῖς· ἀπε-
 λαύνονται δὲ οὐχ οἱ ἄνδρες μόνον ἀλλὰ και τῶν κυνῶν
 τὸ ἄρρεν. ἐς δὲ τὴν ἐπιούσαν ἀφικομένων ἐς τὸ ἱερόν
 τῶν ἀνδρῶν, αἱ γυναῖκες τε ἐς αὐτοὺς και ἀνὰ μέρος ἐς
 τὰς γυναῖκας οἱ ἄνδρες γέλωτί τε ἐς ἀλλήλους χροῶνται
 και σκώμμασιν. 4. Ἀπωτέρω δὲ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ Μυ- 11
 σαιῶν ἱερόν ἔστιν Ἀσκληπιοῦ καλούμενον Κῦρος, και
 ἰάματα ἀνθρώποις παρὰ τοῦ θεοῦ γίνετα. ὕδωρ δὲ και
 ἐνταῦθα ἀνέδην ἔστί, και ἐπὶ τῇ μεγίστῃ τῶν πηγῶν τοῦ

Ἀσκληπιοῦ τὸ ἄγαλμα ἴδονται. ποταμοὶ δὲ ἐκ τῶν ὄρων κατέρχονται τῶν ὑπὲρ τὴν Πελλήνην, πρὸς μὲν Αἰγείρας καλούμενος Κριός· ἔχειν δὲ αὐτὸν τὸ ὄνομα ἀπὸ Τιτᾶνος 12 Κριοῦ· Κριός δὲ καὶ ἄλλος ὠνόμασται ποταμός, ὃς ἀρχόμενος ἐκ Σιπύλου τοῦ ὄρους ἐς τὸν Ἑρμον κάτεισι. καθότι δὲ Πελληνεῦσιν ὄροι τῆς χώρας πρὸς Σικυωνίους 597 εἰσί, κατὰ τοῦτο ποταμός σφισι Σύθας, ἔσχατος ποταμῶν τῶν Ἀχαϊκῶν, ἐς τὴν Σικυωνίαν ἐκδίδωσι θάλασσαν.

ΑΡΚΑΔΙΚΑ

I. Ἀρκάδων δὲ τὰ πρὸς τῆς Ἀργείας Τεγεᾶται τε 598 ἔχουσι καὶ Μαντινεῖς. νέμονται δὲ οὗτοι τε καὶ τὸ ἄλλο Ἀρκαδικὸν τὸ μεσόγειον τῆς Πελοποννήσου. Κορινθιοὶ γὰρ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ Ἴσθμῷ πρώτοι· Κορινθίους δὲ τὰ πρὸς θαλάσσης εἰσὶν Ἐπιδαύριοι γείτονες· τὰ δὲ ἐς Ἐπίδαυρον καὶ Τροιζήνα τε καὶ Ἑρμιόνα ὁ κόλπος ἐστὶν ὁ Ἀργολικὸς καὶ ὅσα ἐπιθαλάσσια τῆς Ἀργείας· ταύτης δὲ ἔχονται τῆς χώρας Λακεδαιμονίων περιόικοι, τούτοις δὲ ὄμορος ἡ Μεσσηνία· καταβαίνει γὰρ μέχρι θαλάσσης ἐς 2 Μοθώνην καὶ Πύλον καὶ ἐπὶ Κυπαρισσίας. τὰ δὲ πρὸς Λεγαίου Κορινθίους Σικυῶνιοι προσοικοῦσιν ἔσχατοι ταύτη μοίρας τῆς Ἀργολίδος· μετὰ δὲ Σικυῶνα Ἀχαιοὶ τὸ ἐντεῦθεν εἰσὶν οἱ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν οἰκοῦντες· τὸ δὲ ἕτερον Πελοποννήσου πέρας τὸ ἀπαντικρὺ τῶν Ἐχινάδων οἰκοῦσιν Ἡλεῖοι· τῆς δὲ γῆς τῆς Ἡλείας κατὰ μὲν Ὀλυμπίαν καὶ τοῦ Ἀλφειοῦ τὰς ἐκβολὰς πρὸς τὴν Μεσσηνίαν εἰσὶν ὄροι, τὰ δὲ πρὸς Ἀχαΐαν Λυμαίων εἰσὶν

ὄμοροι. τούτων τῶν κατειλεγμένων καθηκόντων ἐπὶ θά- 3 λασσαν, Ἀρκάδες τὰ ἐντὸς οἰκοῦσιν ἀποκλειόμενοι θαλάσσης πανταχόθεν· ὄθεν σφᾶς καὶ Ὀμηρος ἀφικέσθαι φησὶν ἐς Τροίαν παρ' Ἀγαμέμνονος πλοῖα εἰληφότες καὶ οὐχὶ ναυσὶν οἰκείαις.

2. Φασὶ δὲ Ἀρκάδες ὡς Πελασγὸς γένοιτο ἐν τῇ γῇ 4 599 ταύτῃ πρώτος. εἰκὸς δὲ ἔχει τοῦ λόγου καὶ ἄλλους ὁμοῦ τῷ Πελασγῷ μηδὲ αὐτὸν Πελασγὸν γενέσθαι μόνον· ποίων γὰρ ἂν καὶ ἦρχεν ὁ Πελασγὸς ἀνθρώπων; μεγέθει μέντοι καὶ κατὰ ἀλήνην καὶ κάλλος προεῖχεν ὁ Πελασγός, καὶ γνώμην ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἦν, καὶ τούτων ἔνεκα αἰρεθῆναι μοι δοκεῖ βασιλεύειν ὑπ' αὐτῶν. πεποιήται δὲ καὶ Ἀσίῳ τοιάδε ἐς αὐτόν·

Ἀντίθεον δὲ Πελασγὸν ἐν ὑψικόμοισιν ὄρεσσι γαῖα μέλαιν' ἀνέδωκεν, ἵνα θνητῶν γένος εἴη.

Πελασγὸς δὲ βασιλεύσας τοῦτο μὲν ποιήσασθαι καλύβας 5 ἐπενόησεν, ὡς μὴ ῥιγοῦν τε καὶ ὕεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, μηδὲ ὑπὸ τοῦ καύματος τάλαιπωρεῖν· τοῦτο δὲ τοὺς χιτῶνας τοὺς ἐκ τῶν δερμάτων τῶν ὑῶν, οἷς καὶ νῦν περὶ τε Εὐβοίαν ἔτι χροῶνται καὶ ἐν τῇ Φωκίδι ὁπόσοι βίου σπανίζουσιν, οὗτός ἐστιν ὁ ἔξευρών. καὶ δὴ καὶ τῶν φύλλων τὰ ἔτι χλωρὰ καὶ πόας τε καὶ ῥίζας οὐδὲ ἐδωδίμους, ἀλλὰ καὶ ὀλεθρίους ἐνίας σιτονόμενους τοὺς ἀνθρώπους τούτων μὲν ἔπαυσεν ὁ Πελασγός· ὁ δὲ τὸν καρπὸν τῶν 6 ὄρων οὐτι που πασῶν, ἀλλὰ τὰς βαλάνους τῆς φηγοῦ τροφήν ἐξεῦρεν εἶναι. παρέμεινέ τε ἐνίοις ἐς τοσοῦτο ἀπὸ Πελασγοῦ τούτου ἡ δίαίτα, ὡς καὶ τὴν Πυθίαν, ἥνικα Λακεδαιμονίους γῆς τῆς Ἀρκάδων ἀπηγόρευεν ἄπτεσθαι, καὶ τάδε εἰπεῖν τὰ ἔπη·

Πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασι,
οἳ σ' ἀποκωλύσουσιν· ἐγὼ δέ τοι οὐ τι μεγάριον.

Πελασγοῦ δὲ βασιλεύοντος γενέσθαι καὶ τῆ χώρα Πελασ-
γίαν φασὶν ὄνομα.

II. Λυκάων δὲ ὁ Πελασγοῦ τοσάδε εὗρεν ἢ ὁ πατήρ 61
οἱ σοφώτερα· Λυκόσουραν τε γὰρ πόλιν ὠκίσεν ἐν τῷ
ὄρει τῷ Λυκαίῳ, καὶ Δία ἠνόμασε Λυκαίου, καὶ ἀγῶνα
ἔθηκε Λύκαια. οὐχὶ δὲ τὰ παρ' Ἀθηναίοις Παναθήναια
τεθῆναι πρότερα ἀποφαίνομαι· τούτῳ γὰρ τῷ ἀγῶνι
Ἀθήναια ὄνομα ἦν, Παναθήναια δὲ κληθῆναι φασὶν ἐπὶ
Θησέως, ὅτι ὑπὸ Ἀθηναίων ἐτέθη συνειλεγμένων ἐς μίαν
2 ἀπάντων πόλιν. Ὁ δὲ ἀγὼν ὁ Ὀλυμπικός, ἐπανάγουσι
γὰρ δὴ αὐτὸν ἐς τὰ ἀνωτέρω τοῦ ἀνθρώπων γένους,
Κρόνον καὶ Δία αὐτόθι παλαῖσαι λέγοντες, καὶ ὡς Κού-
ρητες δράμοιεν πρώτοι, τούτων ἕνεκα ἐκτὸς ἔστω μοι
τοῦ παρόντος λόγου. Δοκῶ δὲ ἔγωγε Κέκροπι ἡλικίαν
τῷ βασιλεύσαντι Ἀθηναίων καὶ Λυκάωνι εἶναι τὴν αὐτήν,
3 σοφία δὲ οὐχ ὁμοία σφᾶς ἐς τὸ θεῖον χρῆσασθαι. ὁ μὲν
γὰρ Δία τε ἠνόμασεν Ὑπατον πρώτος, καὶ ὅποσα ἔχει
ψυχὴν, τούτων μὲν ἠξίωσεν οὐδὲν θῦσαι, πέμματα δὲ
ἐπιχώρια ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καθήγισεν, ἃ πελάγους καλοῦ-
σιν ἔτι καὶ ἐς ἡμᾶς Ἀθηναῖοι· Λυκάων δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν
τοῦ Λυκαίου Διὸς βρέφος ἤνεγκεν ἀνθρώπου, καὶ ἔθυσσε
τὸ βρέφος, καὶ ἔσπεισεν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὸ αἷμα. καὶ
αὐτὸν αὐτίκα ἐπὶ τῇ θυσίᾳ γενέσθαι λύκον φασὶν ἀντὶ
4 ἀνθρώπου. Καὶ ἐμὲ γε ὁ λόγος οὗτος πείθει, λέγεται δὲ
ὑπὸ Ἀρκάδων ἐκ παλαιοῦ, καὶ τὸ εἰκὸς αὐτῷ πρόσεστιν.
οἱ γὰρ δὴ τότε ἄνθρωποι ξένοι καὶ ὁμοτράπεζοι θεοῖς
ἦσαν ὑπὸ δικαιοσύνης καὶ εὐσεβείας, καὶ σφισιν ἐναρ-
γῶς ἀπήντα παρὰ τῶν θεῶν τιμὴ τε οὐσιν ἀγαθοῖς καὶ
ἀδικήσασιν ὠσαύτως ἢ ὀργή, ἐπεὶ τοὶ καὶ θεοὶ τότε ἐγι-
νοντο ἐξ ἀνθρώπων, οἱ γέρα καὶ ἐς τὸδε ἔτι ἔχουσιν, ὡς
Ἀρισταῖος καὶ Βριτόμαρτις ἢ Κορητικὴ καὶ Ἡρακλῆς ὁ
Ἀλκμήνης καὶ Ἀμφιάραος ὁ Οἰκλέους, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς 601

Πολυδενύκης τε καὶ Κάστωρ. οὕτω πείθοιτο ἂν τις καὶ 5
Λυκάονα θηρίον καὶ τὴν Ταντάλου Νιόβην γενέσθαι
λίθου. ἐπ' ἐμοῦ δέ, κακία γὰρ δὴ ἐπὶ πλείστον ἠΰξετο
καὶ γῆν τε ἐπενέμετο πᾶσαν καὶ πόλεις πάσας, οὔτε θεὸς
ἐγένετο οὐδεὶς ἔτι ἐξ ἀνθρώπου, πλην ὅσον λόγῳ καὶ
κολακείᾳ πρὸς τὸ ὑπερέχον, καὶ ἀδίκους τὸ μήνιμα τὸ ἐκ
τῶν θεῶν ὀφέ τε καὶ ἀπελθοῦσιν ἐνθὲνδε ἀπόκειται.
3. Ἐν δὲ τῷ παντὶ αἰῶνι πολλὰ μὲν πάλαι συμβάντα, τὰ 6
δὲ καὶ ἔτι γινόμενα ἄπιστα εἶναι πεποιήμασιν ἐς τοὺς
πολλοὺς οἱ τοῖς ἀληθέσιν ἐποικοδομοῦντες ἐψευσμένα.
λέγουσι γὰρ δὴ ὡς Λυκάονος ὕστερον αἰεὶ τις ἐξ ἀνθρώ-
που λύκος γίνοιτο ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ Λυκαίου Διός, γί-
νοιτο δὲ οὐκ ἐς ἅπαντα τὸν βίον· ὅποτε δὲ εἴη λύκος, εἰ
μὲν κρεῶν ἀπόσχοιτο ἀνθρωπίνων, ὕστερον ἔτει δεκάτῳ
φασὶν αὐτὸν αὐθις ἀνθρώπον ἐκ λύκου γίνεσθαι, γε-
σάμενον δὲ ἐς αἰεὶ μένειν θηρίον. Ὡσαύτως δὲ καὶ Νιό- 7
βην λέγουσιν ἐν Σιπύλῳ τῷ ὄρει θέρους ὦρα κλαίειν.
ἦδη δὲ καὶ ἄλλα ἤκουσα, τοῖς γρουψὶ στίγματα ὅποια καὶ
ταῖς παρδάλεσιν εἶναι, καὶ ὡς οἱ Τροίτῳνες ἀνθρώπου
φωνῇ φθέγγονται· οἱ δὲ καὶ φυσᾶν διὰ κόχλου τετραπη-
μένης φασὶν αὐτούς. Ὅποσοι δὲ μυθολογήμασιν ἀκούον-
τες ἠδονται, πεφύκασιν καὶ αὐτοῖ τι ἐπιτερατεύεσθαι· καὶ
οὕτω τοῖς ἀληθέσιν ἐλυμήναντο συγκεραννύντες αὐτὰ
ἐψευσμένοις.

III. Τρίτη δὲ ὕστερον γενεᾷ μετὰ Πελασγὸν ἐς τε
πόλεων καὶ ἐς ἀνθρώπων πλῆθος ἐπέδωκεν ἡ χώρα. Νύκ-
τιμος μὲν γὰρ πρεσβύτατός τε ἦν καὶ εἶχε τὸ πᾶν κράτος·
οἱ δὲ ἄλλοι παῖδες τοῦ Λυκάονος πόλεις ἐνταῦθα ἐκτίζον
ἐνθα ἐκάστῳ μάλιστα ἦν κατὰ γνώμην. Πάλλας μὲν καὶ
Ὀρεσθεὺς καὶ Φίγαλος Παλλάντιον, Ὀρεσθεὺς δὲ Ὀρε-
σθάσιον, Φιγαλλαν δὲ οἰκίξει Φίγαλος. Παλλαντίου μὲν 2
602 δὴ καὶ Στησίχορος ὁ Ἰμεραῖος ἐν Γηρουνηίδι ἐποιήσατο

μνήμη· Φιγαλία δὲ καὶ Ὀρεσθάσιον χρόνῳ μεταβά-
λουσι τὰ ὀνόματα, Ὀρέστειόν τε ἀπὸ Ὀρέστου κληθεῖσα
τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ Φιαλία ἀπὸ τοῦ Βουκολίωνος παι-
δὸς Φιάλου. Τραπεζεύς δὲ καὶ Λασεάτας καὶ Μακαρεὺς
καὶ Ἐλισσῶν καὶ Ἀκακός τε καὶ Θῶκνος Θωκνίαν πόλιν,
ὁ δὲ Ἀκακῆσιον ἐκτίσεν. ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ Ἀκάου καὶ
Ὀμηρος λόγῳ τῶ Ἀρκάδων ἐς Ἐρμῆν ἐποίησεν ἐπίκλησιν.
3 Ἀπὸ δὲ Ἐλισσόντος ἢ τε πόλις καὶ ὁ ποταμὸς Ἐλισσῶν τὰ
ὀνόματα ἐσχῆκασιν. ὡσαύτως δὲ καὶ Μακαρία τε καὶ
Λασέα καὶ Τραπεζοῦς ἀπὸ τῶν Λυκάωνος ἐκλήθησαν καὶ
αὐταὶ παίδων. Ὀρχομενὸς δὲ ἐγένετο οἰκιστὴς Μεθυ-
δρίου τε καλουμένης καὶ Ὀρχομενίων, οὓς ἐν τοῖς ἔπεισι
πολυμήλους ὠνόμασεν Ὀμηρος. ὑπὸ δὲ Ὑψοῦντος καὶ
*** Μελαινεαί τε ἐκτίσθησαν καὶ Ὑψοῦς, ἔτι δὲ Θυραϊόν
τε καὶ Αἰμονιαί· δόξη δὲ τῆ Ἀρκάδων καὶ ἡ Θυρέα ἐν τῇ
Ἀργολίδι γῆ καὶ ὁ Θυρεάτης καλούμενος κόλπος ἀπὸ τοῦ
4 Θυραϊάτα τούτου τὰ ὀνόματα ἐσχῆκασιν. Μαντινεὺς δὲ
καὶ Τεγεάτης καὶ Μαίναλος, ὁ μὲν τῶν ἐν Ἀρκαδία πό- 60
λεων ὀνομαστοτάτην τὸ ἀρχαῖον Μαίναλον, Τεγεάτης δὲ
καὶ Μαντινεὺς Τεγέαν κτίζουσι καὶ Μαντινίαν. ὠνο-
μάσθησαν δὲ καὶ ἀπὸ Κρῶμον Κρῶμοι, καὶ Χαρισία Χα-
ρίσιον ἔχουσα οἰκιστήν, Τρικώλωνοι δὲ ἀπὸ Τρικόλωνος,
καὶ ἀπὸ μὲν Περαλθου Περαλθεῖς, Ἀσέα δὲ ἀπὸ Ἀσειάτα
καὶ ** Λυκόα καὶ Σουματία ἀπὸ Σουματέως. Ἀλίφηρος
δὲ καὶ Ἡραιεὺς ἐπώνυμοι καὶ οὗτοι πόλεσιν εἰσιν ἀμφο-
5 τεροι. 2. Οἰνωτρος δὲ ὁ τῶν παίδων νεώτατος Λυκάου
ἄρσένων, Νύκτιμον τὸν ἀδελφὸν χρήματα καὶ ἄνδρας
αἰτήσας, ἐπεραιώθη ναυσὶν ἐς Ἰταλίαν, καὶ ἡ Οἰνωτρία
χώρα τὸ ὄνομα ἔσχεν ἀπὸ Οἰνώτρου βασιλεύοντος. Οὗτος
ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐς ἀποικίαν στόλος πρῶτος ἐστάλη· ἀνα-
ριθμουμένῳ δὲ ἐς τὸ ἀκριβέστατον οὐδὲ ἐκ τῶν βαρβά-

ρων οὐδένας πρότερον ἢ Οἰνωτρος ἀφίκοντο ἐς τὴν ἀλ-
λοδαπήν.

3. Ἐπὶ δὲ τῷ γένει παντὶ τῷ ἄρσενι θυγάτηρ Λυκά- 6
ονι ἐγένετο Καλλιστώ. ταύτη τῇ Καλλιστοῖ, λέγω δὲ τὰ
λεγόμενα ὑπὸ Ἑλλήνων, συνεγένετο ἐρασθεὶς Ζεὺς. Ἡρα
δὲ ὡς ἐφώρασεν, ἐποίησεν ἄρκτον τὴν Καλλιστώ, Ἀρτε-
μις δὲ ἐς χάριν τῆς Ἡρας κατετόξευσεν αὐτήν. καὶ ὁ
Ζεὺς Ἐρμῆν πέμπει σῶσαι τὸν παῖδά οἱ προσταξας, ὃν ἐν
τῇ γαστρὶ εἶχεν ἡ Καλλιστώ. Καλλιστῶ δὲ αὐτὴν ἐποίη- 7
σεν ἀστέρας καλουμένην ἄρκτον μεγάλην, ἧς καὶ Ὀμηρος
ἐν Ὀδυσσεύς ἀνάπλω παρὰ Καλυψοῦς μνήμη ἔσχε·

Πληιάδας τ' ἐσορῶντα καὶ ὄψε δύνοντα Βοώτην
ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν.

604 ἔχουεν δ' ἂν καὶ ἄλλως τὸ ὄνομα οἱ ἀστέρες ἐπὶ τιμῇ τῇ
Καλλιστοῦς, ἐπεὶ τάφον γε αὐτῆς ἀποφαίνουσιν οἱ Ἀρ-
κάδες.

IV. Μετὰ δὲ Νύκτιμον ἀποθανόντα Ἀρκὰς ἐξεδέ-
ξατο ὁ Καλλιστοῦς τὴν ἀρχήν· καὶ τὸν τε ἡμέρον καρπὸν
ἐσηγάγετο οὗτος παρὰ Τριπολέμου, καὶ τὴν ποίησιν ἐδί-
δαξε τοῦ ἄρκτου, καὶ ἐσθῆτα ὑφαίνεσθαι καὶ ἄλλα, τὰ ἐς
ταλασίαν μαθὼν παρ' Ἀδρίστα. ἀπὸ τούτου δὲ βασιλεύ-
σαντος Ἀρκαδία τε ἀντὶ Πελασγίας ἡ χώρα καὶ ἀντὶ Πε-
λασγῶν Ἀρκάδες ἐκλήθησαν οἱ ἄνθρωποι. 2. Συνοικῆσαι 2
δὲ οὐ θυγητῇ γυναικὶ αὐτόν, ἀλλὰ νύμφῃ Δρυάδι ἔλεγον·
Δρυάδας γὰρ δὴ καὶ Ἐπιμηλιάδας, τὰς δὲ αὐτῶν ἐκά-
λον Ναιῖδας, καὶ Ὀμήρῳ γε ἐν τοῖς ἔπεισι Ναιῖδων νυμ-
φῶν μάλιστά ἐστι μνήμη. Τὴν δὲ νύμφην ταύτην κα-
λοῦσιν Ἐρατώ, καὶ ἐκ ταύτης φασὶν Ἀρκαδί Ἀζᾶνα καὶ
Ἀφείδαντα γενέσθαι καὶ Ἐλατον· ἐγεγόνει δὲ αὐτῷ πρό-
τερον ἔτι Ἀντόλαος νόθος. Τοῖς δὲ παισίν, ὡς ἠϋξήθη- 3
σαν, διένειμεν Ἀρκὰς τριχῇ τὴν χώραν, καὶ ἀπὸ μὲν
Ἀζᾶνος ἢ Ἀζανία μοῖρα ὠνομάσθη· παρὰ τούτων δὲ

αποικισθῆναι λέγουσιν ὅσοι περὶ τὸ ἄντρον ἐν Φρουγία
τὸ καλούμενον Στεῦνος καὶ Πέγκαλαν ποταμὸν οἰκοῦσιν.
Ἀφείδας δὲ Τεγέαν καὶ τὴν προσεγγὶ ταύτης ἔλαχεν· ἐπὶ
τούτῳ δὲ καὶ ποιηταὶ καλοῦσιν Ἀφειδάντειον κληρὸν τὴν
4 Τεγέαν. 3. Ἐλατος δὲ ἔσχε τὸ ὄρος τὴν Κυλλήνην, ἔτι
τότε οὐδὲν ἀνώνυμον· χρόνῳ δὲ ὕστερον μετώκησεν ὁ
Ἐλατος ἐς τὴν νῦν καλουμένην Φωκίδα, καὶ τοῖς τε Φω-
κεῦσιν ἤμυνεν ὑπὸ Φλεγυῶν πολέμῳ πιεζομένοις καὶ
Ἐλατείας πόλεως ἐγένετο οἰκιστής. Παῖδα δὲ Ἀζᾶνι μὲν 605
Κλείτορα, Ἀφειδάντι δὲ Ἄλεον, Ἐλάτῳ δὲ φασὶν εἶναι
πέντε, Αἰπυτον, Περέα, Κυλλήνα, Ἴσχνον, Στύμφηλον.
5 Ἐπὶ δὲ Ἀζᾶνι τῷ Ἀρκάδος τελευτήσαντι ἄθλα ἐτέθη πρῶ-
τον· εἰ μὲν καὶ ἄλλα, οὐκ οἶδα, ἱπποδρομίας δὲ ἐτέθη.
Κλείτῳ μὲν δὴ ὁ Ἀζᾶνος ἐν Λυκοσῶρα τε ᾤκει, καὶ ἦν
τῶν βασιλέων δυνατώτατος, καὶ Κλείτορα ᾤκισεν ἀφ'
6 αὐτοῦ πόλιν. Ἄλεος δὲ εἶχε τὴν πατρῴαν λῆξιν. Ἀπὸ δὲ
Ἐλάτου τῶν παίδων Κυλλήνην τὸ ὄρος καλοῦσιν ἀπὸ
Κυλλήνος, καὶ ἀπὸ Στυμφήλου πηγῆ τε ὀνομάζεται καὶ
πόλις Στύμφηλος ἐπὶ τῇ πηγῇ. τὰ δὲ ἐς τὸν θάνατον
Ἴσχνος τοῦ Ἐλάτου πρότερον ἔτι ἐν τῇ συγγραφῇ τῇ Ἀρ-
γολίδι ἐδήλωσα. παῖδα δὲ Περεὶ ἄρρενα μὲν φασὶν οὐ-
δένα, Νείαιραν δὲ γενέσθαι θυγατέρα· ταύτην γυναῖκα
ἔσχεν Ἀντόλυκος, οἰκῶν μὲν ἐν τῷ ὄρει τῷ Παρνασῶ,
λεγόμενος δὲ Ἐρμουῦ παῖς εἶναι, Δαιδαλίωνος δὲ ὦν τῷ
ἀληθεὶ λόγῳ.

7 4. Κλείτορι δὲ τῷ Ἀζᾶνος οὐ γενομένων παίδων, ἐς
Αἰπυτον Ἐλάτου περιεχώρησεν ἡ Ἀρκάδων βασιλεία.
τὸν δὲ Αἰπυτον ἐξελθόντα ἐς ἄγραν θηρίων μὲν τῶν
ἀλκιμωτέρων οὐδέν, σῆψ δὲ οὐ προιδόμενον ἀποκτί-
νυσι. τὸν δὲ ὄφιν τοῦτον καὶ αὐτός ποτε εἶδον· κατὰ
ἔχιν ἐστὶ τὸν μικρότατον, τέφρα ἐμφορῆς, στίγμασιν οὐ
συνεχέσι πεποικιλμένος· κεφαλὴ δὲ ἐστὶν αὐτῷ πλατεῖα

καὶ τράχηλος στενός, γαστέρα δὲ ἔχει μείζονα καὶ οὐρὰν
βραχεῖαν· βαδίζει δὲ οὗτός τε καὶ ὄφρις ἕτερος ὁ κεράστης
606 καλούμενος ἐνδιδόντες ἐς τὰ πλάγια, ὥσπερ οἱ καρκίνοι.
5. Μετὰ δὲ Αἰπυτον ἔσχεν Ἄλεος τὴν ἀρχήν· Ἀγαμήδης 8
μὲν γὰρ καὶ Γόρτυς οἱ Στυμφήλου τέταρτον γένος ἦσαν
ἀπὸ Ἀρκάδος, Ἄλεος δὲ τρίτον ὁ Ἀφειδαντος. Ἄλεος δὲ
τῇ τε Ἀθηνᾷ τῇ Ἀλέᾳ τὸ ἱερὸν ἀνοδόμησεν ἐν Τεγέᾳ τὸ
ἀρχαῖον, καὶ αὐτῷ κατεσκεύαστο αὐτόθι ἡ βασιλεία. Γόρ-
τυς δὲ ὁ Στυμφήλου πόλιν Γόρτυνα ᾤκισεν ἐπὶ ποταμῷ
καλεῖται δὲ Γορτύνιος καὶ ὁ ποταμός. 6. Ἀλέῳ δὲ ἄρσενες
μὲν παῖδες Λυκούργος τε καὶ Ἀμφιδάμας καὶ Κηφεύς,
θυγάτηρ δὲ ἐγένετο Ἀῦγη. ταύτῃ τῇ Ἀῦγῃ τῷ Ἐκαταίου 9
λόγῳ συνεγένετο Ἡρακλῆς, ὅποτε ἀφίκοιτο ἐς Τεγέαν
τέλος δὲ καὶ ἐφωράθη τετοκυῖα ἐκ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ
αὐτὴν ὁ Ἄλεος ἐσθόμενος ὁμοῦ τῷ παιδί ἐς λάρνακα ἀφί-
ησιν ἐς θάλασσαν. καὶ ἡ μὲν ἀφίκετο ἐς Τεύθραντα, δυ-
νάστην ἄνδρα ἐν Καΐκου πεδίῳ, καὶ συνώκησεν ἐρα-
σθέντι τῷ Τεύθραντι· καὶ νῦν ἐστὶ μὲν Ἀῦγης μνήμα ἐν
Περγάμῳ τῇ ὑπὲρ τοῦ Καΐκου, γῆς χῶμα λίθου περιεχό-
μενον κρηπίδι, ἐστὶ δὲ ἐν τῷ μνήματι ἐπίθημα χαλκοῦ
πεποικημένον, γυνὴ γυμνή. 7. Μετὰ δὲ Ἄλεον τελευτή- 10
σαντα Λυκούργος ὁ Ἀλέου τὴν βασιλείαν πρεσβεῖα ἔσχε·
παρέσχετο δὲ ἐς μνήμην Ἀρηίδου, ἄνδρα πολεμικόν,
δόλω καὶ οὐ σὺν τῷ δικαίῳ κτείνας. γενομένων δὲ αὐτῷ
παίδων Ἀγκαίου τε καὶ Ἐπόχου, τὸν μὲν νοσήσαντα ἐπι-
λαμβάνει τὸ χρεῶν, Ἀγκαῖος δὲ Ἰάσονί τε τοῦ πλοῦ μετέ-
σχεν ἐς Κόλχους, καὶ ὕστερον ὁμοῦ Μελεάργῳ τὸ ἐν Κα-
λυδῶνι κατεργαζόμενος θηρίον ἀπέθανεν ὑπὸ τοῦ υἱός.
Λυκούργος μὲν δὴ πορρωτάτω γήρως ἀφίκετο ἐπιδῶν
τοὺς παῖδας ἀμφοτέρους τελευτήσαντας.

V. Λυκούργου δὲ ἀποθανόντος Ἐχεμος ὁ Ἀερόπου
607 τοῦ Κηφέως τοῦ Ἀλέου τὴν Ἀρκάδων ἔσχεν ἀρχήν. Ἐπὶ
PAUSAN. II. 6

τούτου Δωριεῖς κατιόντας ἐς Πελοπόννησον ὑπὸ ἡγεμόνι Ἰλλῶ τῷ Ἡρακλέους Ἀχαιοὶ περὶ Ἴσθμὸν τὸν Κορινθίων κρατοῦσι μάχῃ, καὶ Ἐχέμος ἀποκτείνουσιν Ἰλλον μονομαχῆσαντά οἱ κατὰ πρόκλησιν. τάδε γὰρ ἐφαίνετο εἰκότα εἶναί μοι μᾶλλον ἢ ὁ πρότερος λόγος, ἐν ᾧ βασιλεύειν τε Ἀχαιῶν τηρικαῦτα Ὀρέστῃν ἔγραψα, καὶ Ἰλλον Ὀρέστου βασιλεύοντος ἀποπειρᾶσαι καθόδου τῆς ἐς Πελοπόννησον. φαίνονται δ' ἂν τῷ ὑστέρῳ τῶν λόγων καὶ Τιμάνδρα συνοικήσασα ἢ Τυνδάρεω τῷ ἀποκτείναντι Ἰλλον Ἐχέμω.

2. Ἀγαπήνωρ δὲ ὁ Ἀγκαίου τοῦ Λυκούργου μετὰ Ἐχέμον βασιλεύσας ἐς Τροίαν ἡγήσατο Ἀρκάσι. Ἰλίου δὲ ἀλούσης ὁ τοῖς Ἑλλήσι κατὰ τὸν πλοῦν τὸν οἰκαδε ἐπιγενομένος χειμῶν Ἀγαπήνωρ καὶ τὸ Ἀρκάδων ναυτικὸν κατήνεγκεν ἐς Κύπρον, καὶ Πάφου τε Ἀγαπήνωρ ἐγένετο οἰκιστὴς καὶ τῆς Ἀφροδίτης κατεσκευάσατο ἐν Παλαίπαφῳ τὸ ἱερόν· τέως δὲ ἡ θεὸς παρὰ Κυπρίων τιμᾶς εἶχεν ἐν Γολγοῖς καλουμένῳ χωρίῳ. χρόνῳ δὲ ὕστερον Λαοδίκη γεγυῖα ἀπὸ Ἀγαπήνωρος ἐπεμψεν ἐς Τεγέαν τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Ἀλέα πέπλον· τὸ δὲ ἐπὶ τῷ ἀναδήματι ἐπιγραμμά καὶ αὐτῆς Λαοδίκης ἅμα ἐδήλου τὸ γένος·

Λαοδίκης ὄδε πέπλος· ἑᾶ δ' ἀνέθηκεν Ἀθηνᾷ πατριδ' ἐς εὐρύχορον Κύπρου ἄπο ζαθέας.

3. Ἀγαπήνωρ δὲ οὐκ ἀνασωθέντος οἰκαδε ἐξ Ἰλίου, παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Ἰππόθους Κερκινόου τοῦ Ἀγαμήδους τοῦ Στυμφήλου. καὶ τῷ μὲν ἐπιφανὲς συμβῆναι παρὰ τὸν βίον φασὶν οὐδέν, πλην ὅσον οὐκ ἐν Τεγέᾳ τὴν βασιλείαν κατεστήσατο, ἀλλὰ ἐν Τραπεζοῦντι· Αἰπυτος δὲ ὁ Ἰππόθου μετὰ τὸν πατέρα ἔσχε τὴν ἀρχήν, καὶ Ὀρέστῃς ὁ Ἀγαμέμνονος κατὰ μαντείαν τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος μετώκησεν ἐς Ἀρκαδίαν ἐκ Μυκητῶν. Αἰ-608

πύτῳ δὲ τῷ Ἰππόθου παρελθεῖν ἐς τὸ ἱερόν τοῦ Ποσειδῶνος το ἐν Μαντινείᾳ τολμήσαντι, ἔσοδος δὲ ἀνθρώ-

ποις οὔτε τότε ἐς αὐτὸ ἦν οὔτε ἄχρῃ ἡμῶν ἔστιν, ἐς τοῦτο ἐσελθόντι τυφλωθῆναι καὶ οὐ μετὰ πολὺ τῆς συμφορᾶς τελευτῆσαι οἱ τὸν βίον ἐγένετο.

4. Κυψέλου δὲ τοῦ Αἰπύτου βασιλεύοντος μετὰ Αἰ-6
πυτου, ὁ Δωριέων στόλος οὐ διὰ τοῦ Κορινθίων Ἴσθμοῦ, καθὰ ἐπὶ τρεῖς τὰς πρότερον γενεάς, ναυσὶ δὲ κατὰ τὸ ὄνομαζόμενον Ἴριον κάτεισιν ἐς Πελοπόννησον, πυνθα-
νόμενός τε τὰ ἐς αὐτοὺς ὁ Κύψελος, ὃν τῶν Ἀριστομάχου
παιδῶν οὐκ ἔχοντά πω γυναῖκα εὗρισκε, τούτῳ τὴν θυ-
γατέρα ἐκδοὺς καὶ οἰκιστάμενος τὸν Κρεσφόντην αὐτός
τε καὶ οἱ Ἀρκάδες ἐκτὸς ἐστήκεσαν δειμάτος. 5. Ολαίας 7
δὲ ἦν Κυψέλου παῖς, ὃς καὶ τῆς ἀδελφῆς τὸν παῖδα Αἰ-
πυτου, σὺν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ ἐκ Λακεδαιμόνος καὶ Ἀργους
Ἡρακλεῖδαι κατάγουσιν ἐς Μεσσήνην. Τοῦ δὲ ἦν Βου-
κολίων, τοῦ δὲ Φιάλος, ὃς τὸν Λυκάονος Φίγαλον οἰ-
στήν ὄντα ἀφελόμενος τὴν τιμὴν Φιαλίαν τὸ ὄνομα τῇ
πόλει μετέθετο ἀφ' ἑαυτοῦ· οὐ μὴν καὶ ἐς ἅπαν γε ἐξε-
νίκησεν. Ἐπὶ δὲ Σίμου τοῦ Φιάλου βασιλεύοντος ἠφα-8
νίσθη Φιγαλεῦσιν ὑπὸ πυρὸς τῆς Μελαίνης Δήμητρος
τὸ ἀρχαῖον ξόανον· ἐσήμαινεν δὲ ἄρα οὐ μετὰ πολὺ ἐσε-
σθαι καὶ αὐτῷ Σίμῳ τοῦ βίου τὴν τελευτήν. Πόμπου δὲ
ἐκδεξαμένου τοῦ Σίμου τὴν ἀρχήν, Αἰγινῆται κατὰ ἐμπο-
ρίαν ἐσέπλεον ναυσὶν ἐς Κυλλήνην, ἐκεῖθεν δὲ ὑπόζυ-
γίοις τὰ φορτία ἀνήγον παρὰ τοὺς Ἀρκάδας· * ἀντὶ τού-
του ἐτίμησεν ὁ Πόμπος μεγάλως, καὶ δὴ καὶ ὄνομα Αἰγι-
νήτην τῷ παιδί ἐθετο ἐπὶ τῶν Αἰγινήτων τῇ φιλίᾳ.

6. Μετὰ δὲ Αἰγινήτην Πολυμήστῳ ἐγένετο ὁ Αἰγινήτου 9
609 βασιλεὺς Ἀρκάδων, καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ Χάριλλος
πρῶτον τότε ἐς τὴν Τεγεατῶν ἐσβάλλουσι στρατιᾷ· καὶ
σφᾶς αὐτοὶ τε οἱ Τεγεᾶται καὶ γυναῖκες ὄπλα ἐνδύσαι
μάχῃ νικῶσι, καὶ τὸν τε ἄλλον στρατὸν καὶ αὐτὸν Χάριλ-
λον ζῶντα αἰροῦσι. Χαρίλλου μὲν δὴ καὶ τῆς σὺν αὐτῷ

στρατιᾶς ἐς πλεον μνήμην ποιησόμεθα ἐν τοῖς Τεγεατι-
 10 κοῖς· Πολυμήστορι δὲ οὐ γενομένων παιδῶν παρέλαβεν
 Αἰχμῖς τὴν ἀρχὴν, Βριάκκα μὲν παῖς, Πολυμήστορος δὲ
 ἀδελφιδούς· Αἰγινήτου γὰρ ἦν καὶ Βριάκκας, νεώτερος
 δὲ ἦν Πολυμήστορος. 7. Αἰχμῖδος δὲ βασιλεύσαντος Λα-
 κεδαιμονίους ἐγένετο ὁ πρὸς Μεσσηνίους πόλεμος. τοῖς
 δὲ Ἀρκάσι ἐπῆρχε μὲν ἐς τοὺς Μεσσηνίους εὐνοία ἐξ
 ἀρχῆς, τότε δὲ καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ πρὸς Λακεδαιμονίους
 ἐμαχέσαντο μετὰ Ἀριστοδήμου βασιλεύοντος ἐν Μεσ-
 11 σήνῃ. 8. Ἀριστοκράτης δὲ ὁ Αἰχμῖδος τάχα μὲν πού καὶ
 ἄλλα ἐς τοὺς Ἀρκάδας ὕβρισεν· ἃ δὲ ἀνοσιώτατα ἔργων
 ἐς θεοὺς ἐργασάμενον οἶδα αὐτόν, ἐπέξεισί μοι ταῦτα ὁ
 λόγος. ἔστιν Ἀρτέμιδος ἱερὸν Ὑνίας ἐπίκλησιν. τοῦτο
 ἐν ὄροις μὲν ἔστιν Ὀρχομενίων, πρὸς δὲ τῇ Μαντινικῇ
 σέβουσιν ἐκ παλαιότατον καὶ οἱ πάντες Ἀρκάδες Ὑνίαν
 Ἀρτεμιν. ἐλάμβανε δὲ τὴν ἱερωσύνην τῆς θεοῦ τότε ἔτι
 12 κόρη παρθένος. Ἀριστοκράτης δὲ, ὥς οἱ πειρῶντι τὴν
 παρθένον ἀντέβαινε ἀεὶ τὰ παρ' αὐτῆς, τέλος καταφυ-
 γούσαν ἐς τὸ ἱερὸν παρὰ τῇ Ἀρτέμιδι ἤσχηκεν. ὥς δὲ ἐς
 ἅπαντας ἐξηγγέλθη τὸ τόλμημα, τὸν μὲν καταλιθοῦσιν
 οἱ Ἀρκάδες, μετεβλήθη δὲ ἐξ ἐκείνου καὶ ὁ νόμος· ἀντι-
 γὰρ παρθένου διδώσι τῇ Ἀρτέμιδι ἱερειαν γυναικα, ὁμι-
 13 λίας ἀνδρῶν ἀποχωρῶντως ἔχουσιν. 9. Τούτου δὲ νιὸς
 ἐγένετο Ἰκέτας, Ἰκέτα δὲ Ἀριστοκράτης ἄλλος ὁμώνυμος
 τε τῷ προγόνῳ, καὶ δὴ καὶ τοῦ βίου τὴν αὐτὴν ἔσχεν
 ἐκείνῳ τελευτήν· κατελίθωσαν γὰρ καὶ τοῦτον οἱ Ἀρκά-
 δες, φωρᾶσαντες δῶρα ἐκ Λακεδαιμόνος εὐληφότεα καὶ
 Μεσσηνίοις τὸ ἐπὶ τῇ μεγάλῃ Τάφρῳ πταῖσμα προδοσίαν
 τοῦ Ἀριστοκράτους οὔσαν. αὕτη δὲ ἡ ἀδικία καὶ τῷ γένει
 τῷ ἀπὸ Κυψέλου παντὶ παρέσχευ αἰτίαν πανσθήναι τῆς
 ἀρχῆς.

VI. Τὰ μὲν δὴ ἐς τοὺς βασιλεῖς πολυπραγμονήσαντι

610 μοι κατὰ ταῦτα ἐγενεαλόγησαν οἱ Ἀρκάδες· κοινῇ δὲ
 Ἀρκάσι ἐπῆρχεν ἐς μνήμην τὰ μὲν ἀρχαιοτάτα ὁ πρὸς
 Ἰλῖον πόλεμος, δεύτερα δὲ ὅποσα ἀμύνοντες Μεσσηνίους
 Λακεδαιμονίαν ἐναντία ἐμαχέσαντο· μέτεστι δὲ καὶ πρὸς
 Μήδους σφίσι ἐργον τοῦ ἐν Πλαταιαῖς. Λακεδαιμονίους 2
 δὲ ἀνάγκη πλεον καὶ οὐ μετ' εὐνοίας ἐπὶ τε Ἀθηναίους
 συνεστρατεύσαντο καὶ ἐς τὴν Ἀσίαν μετὰ Ἀγησιλάου διέ-
 βησαν, καὶ δὴ καὶ ἐς Λεῦκτρα αὐτοῖς τὰ Βοιωτικὰ ἠκο-
 λούθησαν. τὸ δὲ ὑποπτον τὸ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους
 ἀλλαγῶ τε ἐπεδείξαντο, καὶ μετὰ τὸ ἀτύχημα Λακεδαι-
 μονίαν τὸ ἐν Λεῦκτροις παρὰ Θηβαίους αὐτίκα ἀπ' αὐ-
 τῶν μετέστησαν. Φιλίππῳ δὲ καὶ Μακεδόσιν ἐν Χαιρω-
 νεῖα, καὶ ὕστερον ἐν Θεσσαλίᾳ πρὸς Ἀντίπατρον οὐκ
 ἐμαχέσαντο μετὰ Ἑλλήνων, οὐ μὴν οὐδὲ τοῖς Ἑλλησιν
 ἐναντία ἐτάξαντο. Πρὸς Γαλάτας δὲ τοῦ ἐν Θερμοπύλαις 3
 κινδύνου φασὶ Λακεδαιμονίων ἔνεκα οὐ μετασχεῖν, ἵνα
 μὴ σφίσι οἱ Λακεδαιμόνιοι κακουργοῖεν τὴν γῆν ἀπόν-
 των τῶν ἐν ἡλικίᾳ. συνεδρίου δὲ τῶν Ἀχαιῶν μετέσχον
 οἱ Ἀρκάδες προθυμότεα Ἑλλήνων. Ὅποσα δὲ αὐτοῖς
 οὐχὶ ἐν κοινῷ, κατὰ πόλεις δὲ ἰδίᾳ συμβεβηκότα εὕρισκον,
 ἀποθησόμεθα αὐτῶν ἕκαστον ἐς τὸ οἰκίον τοῦ λόγου.

2. Εἰσὶν οὖν ἐς Ἀρκαδίαν ἐσβολαὶ κατὰ τὴν Ἀργεῖαν 4
 πρὸς μὲν Ὑσιῶν καὶ ὑπὲρ τὸ ὄρος τὸ Παρθένιον ἐς τὴν
 Τεγεατικὴν, δύο δὲ ἄλλαι κατὰ Μαντίνειαν διὰ τε Πρί-
 νου καλουμένης καὶ διὰ Κλίμακος. αὕτη δὲ εὐρυτέρα τέ
 ἔστι καὶ ἡ κάθοδος εἶχεν αὕτη βασιμίδας ποτὲ ἐμπεπονη-
 μένας. Ὑπερβαλόντων δὲ τὴν Κλίμακα χωρίον ἔστιν ὀνο-
 μαζόμενον Μελαγγεῖα, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτόθεν τὸ πότιμον
 Μαντινεῦσι κάτεισιν ἐς τὴν πόλιν. Προελθόντι δὲ ἐκ 5
 τῶν Μελαγγεῖων, ἀπέχοντι τῆς πόλεως στάδια ὡς ἐπτά
 ἔστι κρήνη καλουμένη Μελιαστῶν· οἱ Μελιασταὶ δὲ οὐ-
 τοι δρωσὶ τὰ ὄργια τοῦ Διονύσου, καὶ Διονύσου τε μέγα-

ρον πρὸς τῇ κρήνῃ καὶ Ἀφροδίτης ἐστὶν ἱερὸν Μελαινί-
δος. ἐπίκλησιν δὲ ἡ θεὸς ταύτην κατ' ἄλλο μὲν ἔσχεν
οὐδέν, ὅτι δὲ ἀνθρώπων μὴ τὰ πάντα αἰ μίξεις ὡσπερ τοῖς
6 κτήνεσι μεθ' ἡμέραν, τὰ πλείω δὲ εἰσιν ἐν νυκτί. Ἡ δὲ 611
ὑπολειπομένη τῶν ὁδῶν στενωτέρα ἐστὶ τῆς προτέρας
καὶ ἄγει διὰ τοῦ Ἀρτεμισίου. τούτου δὲ ἐπεμνήσθη καὶ
ἔτι πρότερον τοῦ ὄρους, ὡς ἔχοι μὲν ναὸν καὶ ἄγαλμα
Ἀρτέμιδος, ἔχοι δὲ καὶ τοῦ Ἰνάχου τὰς πηγὰς. Ὁ δὲ Ἰνα-
χος ἐφ' ὅσον μὲν πρόεισι κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν διὰ τοῦ
ὄρους, τοῦτό ἐστιν Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσιν ὄρος τῆς
χώρας· ἀποστρέψας δὲ ἐκ τῆς ὁδοῦ τὸ ὕδωρ διὰ τῆς Ἀρ-
γείας ἤδη τὸ ἀπὸ τούτου κάτεισι, καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸν Ἰνα-
χον ἄλλοι τε καὶ Αἰσχύλος ποταμὸν καλοῦσιν Ἀργεῖον.

VII. Ὑπερβαλόντα δὲ ἐς τὴν Μαντινικὴν διὰ τοῦ
Ἀρτεμισίου πεδίον ἐκδέχεται σὲ Ἀργὸν καλούμενον, κα-
θάπερ γε καὶ ἐστὶ· τὸ γὰρ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ κατερχό-
μενον ἐς αὐτὸ ἐκ τῶν ὁρῶν Ἀργὸν εἶναι τὸ πεδίον ποιεῖ,
ἐκάλυε τε οὐδὲν ἂν τὸ πεδίον τοῦτο εἶναι λίμνην, εἰ μὴ
2 τὸ ὕδωρ ἠφρανίζετο ἐς χάσμα γῆς. ἀφανισθὲν δὲ ἐνταῦθα
ἄνεισι κατὰ τὴν Δίην· ἐστὶ δὲ ἡ Δίη κατὰ τὸ Γενέθ-
λιον καλούμενον τῆς Ἀργολίδος, ὕδωρ γλυκὺ ἐκ θαλάσ-
σης ἀνερχόμενον. τὸ δὲ ἀρχαῖον καὶ καθέσσαν ἐς τὴν Δί-
νην τῷ Ποσειδῶνι ἵππους οἱ Ἀργεῖοι κεκοσμημένους
χαλινοῖς. γλυκὺ δὲ ὕδωρ ἐν θαλάσῃ δῆλόν ἐστιν ἐν-
ταῦθά τε ἀνιὸν ἐν τῇ Ἀργολίδι, καὶ ἐν τῇ Θεσπρωτίδι
3 κατὰ τὸ Χειμέριον καλούμενον. θαύματος δὲ ἔτι πλεονός
ἐστὶν ἐν Μαιάνδρῳ ζέον ὕδωρ, τὸ μὲν ἐκ πέτρας, περι-
έχοντος τοῦ θεύματος τὴν πέτραν, τὸ δὲ καὶ ἐκ τῆς ἰλύος
ἄνεισι τοῦ ποταμοῦ. Πρὸ Δικαιαρχίας δὲ τῆς Τυρσηνῶν
ὕδωρ τε ἐν θαλάσῃ ζέον καὶ νῆσος δι' αὐτὸ ἐστὶ χειρο-
ποίητος, ὡς μηδὲ τοῦτο τὸ ὕδωρ Ἀργὸν [εἶναι] ἀλλὰ σφισι
λουτρὰ θεομά.

4. Τοῦ δὲ Ἀργοῦ καλουμένου πεδίου Μαντινεῦσιν 4
ὄρος ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ, σκηρῆς τε Φιλίππου τοῦ Ἀμύν-
του καὶ κώμης ἐρείπια ἔχον Νεστάνης· πρὸς ταύτη γὰρ
στρατοπεδεύσασθαι τῇ Νεστάνῃ Φίλιππον λέγουσι, καὶ
τὴν πηγὴν αὐτόθι ὀνομάζουσιν ἔτι ἀπὸ ἐκείνου Φιλίπ-
πιον. ἀφίκετο δὲ ἐς Ἀρκαδίαν Φίλιππος οἰκειωσόμενος
τε Ἀρκάδας καὶ ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ σφᾶς τοῦ ἄλλου δια-
612 στήσων. Φίλιππον δὲ βασιλέων μὲν τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ 5
ὅσοι Μακεδόσι γεγόνασιν ὕστερον, τούτων μὲν πείθοιτο
ἂν τις μέγιστα αὐτὸν ἔργα ἐπιδείξασθαι, στρατηγὸν δὲ
ἀγαθὸν οὐκ ἂν τις φρονῶν ὀρθὰ καλέσειεν αὐτόν, ὅς γε
καὶ ὄρκους θεῶν κατεπάτησεν αἰεὶ καὶ σπονδὰς ἐπὶ παντὶ
ἐψεύσατο, πίστιν τε ἠτίμασε μάλιστα ἀνθρώπων. καὶ οἱ 6
τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ μήνιμα ἀπήνησεν οὐκ ὀψέ, πρῶτα δὲ ὦν
ἴσμεν. Φίλιππος μὲν οὐ πρόσω βιώσας ἔξ τε καὶ τεσσα-
ράκοντα ἐτῶν τὸ μάντευμα ἐξετέλεσε τὸ ἐκ Δελφῶν, ὃ
δὴ χρωμένῳ οἱ περὶ τοῦ Πέρσου γενέσθαι λέγουσιν,
Ἔστεπται μὲν ὁ ταῦρος, ἔχει τέλος, ἐστὶν ὁ θύσων.
Τοῦτο μὲν δὴ οὐ μετὰ πολὺ ἐδήλωσεν οὐκ ἐς τὸν Μῆδον,
ἀλλὰ ἐς αὐτὸν ἔχον Φίλιππον· 5. Ἐπὶ δὲ Φιλίππῳ τελευ- 7
τήσαντι Φιλίππου παῖδα νῆπιον, γεγονότα δὲ ἐκ Κλεο-
πάτρας ἀδελφίδης Ἀττάλου, τούτου τὸν παῖδα ὁμοῦ τῇ
μητρὶ Ὀλυμπιάς ἐπὶ σκεύους χαλκοῦ πυρὸς ἐπιβεβλημέ-
νου διέφθειρεν ἔλκουσα· χρόνῳ δὲ ὕστερον καὶ Ἀριδαῖον
ἀπέκτεινεν. ἐμελλε δὲ ἄρα ὁ δαίμων καὶ τὸ γένος τὸ Κασ-
σάνδρον κακῶς ἐξαμήσειν· Κασσάνδρῳ δὲ οἱ παῖδες ἐκ
Θεσσαλονίκης γεγόνασι τῆς Φιλίππου, Θεσσαλονίκη δὲ
ἦσαν καὶ Ἀριδαίῳ μητέρες Θεσσαλαί. τὰ δὲ ἐς Ἀλέξαν-
δρον καὶ τοῖς πᾶσιν ὁμοίως δῆλόν ἐστιν [Ἀλεξάνδρου 8
θάνατος]. Εἰ δὲ τοῦ ἐς Γλαῦκον τὸν Σπαρτιάτην ἐποιή-
σατο ὁ Φίλιππος λόγον καὶ τὸ ἔπος ἐφ' ἐκάστου τῶν ἔρ-
γων ἀνεμίμησεν αὐτόν,

Ἄνδρὸς δ' εὐόρκου γενεῇ μετόπισθεν ἀρείων,
οὐκ ἂν οὕτω δίχα λόγου δοκῆ μοι θεῶν τις Ἀλεξάνδρου
τε ὁμοῦ τὸν βίον καὶ ἀκμὴν τὴν Μακεδόνων σβέσαι. τότε
μὲν ἡμῖν ἐγένετο ἐπεισόδιον τῷ λόγῳ.

VIII. Μετὰ δὲ τὰ ἐρείπια τῆς Νεστάνης ἱερὸν *Δήμη-* 613
τρός ἐστιν ἄγιον, καὶ αὐτῇ καὶ ἑορτὴν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἄγου-
σιν οἱ Μαντινεῖς. καὶ κατὰ τὴν Νεστάνην ὑπόκειται μά-
λιστα μοῖρα μὲν καὶ αὐτῇ τοῦ πεδίου τοῦ Ἀργοῦ, Χορὸς
δὲ ὀνομάζεται Μαιρᾶς. τοῦ πεδίου δὲ ἐστὶν ἡ διέξοδος
τοῦ Ἀργοῦ σταδίων δέκα. 2. ὑπερβάς δὲ οὐ πολὺ ἐς ἕτερον
καταβήσῃ πεδίου· ἐν τούτῳ δὲ παρὰ τὴν λεωφόρον ἐστὶν
2 Ἀρνη καλουμένη κρήνη. λέγεται δὲ καὶ τοιάδε ὑπὸ Ἀρκά-
δων, Ῥέα ἠνίκα Ποσειδῶνα ἔτεκε, τὸν μὲν ἐς ποιμνὴν
καταθέσθαι δίαίταν ἐνταῦθα ἔξοντα μετὰ τῶν ἀρνῶν,
ἐπὶ τούτῳ δὲ ὀνομασθῆναι καὶ τὴν πηγὴν, ὅτι περὶ αὐτὴν
ἐποιμαίνοντο οἱ ἄρνες· φάναι δὲ αὐτὴν πρὸς τὸν Κρόνον
τεκεῖν ἵππον, καὶ οἱ πᾶλλον ἵππου καταπιεῖν ἀντὶ τοῦ
3 παιδὸς δοῦναι, καθὰ καὶ ὕστερον ἀντὶ τοῦ Διὸς λίθου
3 ἔδωκεν αὐτῷ κατειλημένον σπαργάνοις. Τούτοις Ἑλλή-
νων ἐγὼ τοῖς λόγοις ἀρχόμενος μὲν τῆς συγγραφῆς εὐη-
θίας ἔνεμον πλέον, ἐς δὲ τὰ Ἀρκάδων προσηλυθῶς
πρόνοιαν περὶ αὐτῶν τοιάνδε ἐλάμβανον· Ἑλλήνων τοὺς
νομιζομένους σοφοὺς δι' αἰνιγμάτων πάλαι καὶ οὐκ ἐκ
τοῦ εὐθέως λέγειν τοὺς λόγους, καὶ τὰ εἰρημένα οὖν ἐς
τὸν Κρόνον σοφίαν εἶναι τινα εἰκάζον Ἑλλήνων. τῶν
μὲν δὴ ἐς τὸ θεῖον ἠκόντων τοῖς εἰρημένοις χρησόμεθα.
4 3. Μαντινέων δὲ ἡ πόλις σταδίους μάλιστά που δώ-
δεκά ἐστὶν ἀπωτέρω τῆς πηγῆς ταύτης. Μαντινεὺς μὲν
οὖν ὁ Λυκάονος ἐτέρωθι φαίνεται οἰκίσας τὴν πόλιν, ἣν
ὀνομάζουσι καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι οἱ Ἀρκάδες· ἐκεῖθεν δὲ Ἀντι-
νόη Κηφέως τοῦ Ἀλέου θυγάτηρ κατὰ μάντευμα ἀνα-
στήσασα τοὺς ἀνθρώπους ἤγαγεν ἐς τοῦτο τὸ χωρίον,

ὄφιν, ὅποιον, οὐ μνημονεύουσιν, ἠγεμόνα ποιησαμένη
τῆς ὁδοῦ· καὶ διὰ τοῦτο ὁ παρὰ τὴν πόλιν ῥέων τὴν νῦν
ποταμὸς Ὀφίς ὄνομα ἔσχηκεν. εἰ δὲ Ὀμήρου χρὴ τεκμαι- 5
ρόμενον τοῖς ἔπεισι συμβαλέσθαι γνώμην, τὸν ὄφιν τοῦ-
614 τον δράκοντα εἶναι πείθομαι. περὶ Φιλοκτῆτου μὲν ἐν
νεῶν καταλόγῳ ποιήσας ὡς ἀπολίποιεν αὐτὸν οἱ Ἑλλη-
νες ἐν Δήμῳ τάλαιπωροῦντα ὑπὸ τοῦ ἔλικου, ἐπὶ κλῆσιν
οὐκ ἔθετο ὄφιν τῷ ὕδρῳ· τὸν δράκοντα δὲ ὄν ἐς τοὺς
Τρωᾶς ἀφῆκεν ὁ ἀετός, ἐκάλεσεν ὄφιν. οὕτω τὸ εἶδος
ἔχει καὶ τῇ Ἀντινόῃ τὸν ἠγεμόνα γενέσθαι δράκοντα.

4. Μαντινεῖς δὲ μάχην μὲν τὴν ἐν Δικαιεῦσιν οὐκ 6
ἐμαχέσαντο πρὸς Λακεδαιμονίους μετὰ Ἀρκάδων τῶν
ἄλλων, ἐν δὲ τῷ Πελοποννησίῳ καὶ Ἀθηναίων πολέμῳ
συνέστησαν ἐπὶ Λακεδαιμονίους μετὰ Ἠλείων, καὶ παρα-
γενομένου συμμαχικοῦ σφίσι ἐξ Ἀθηναίων Λακεδαιμο-
νίαν ἐναντία ἐμαχέσαντο· μετέσχον δὲ καὶ τοῦ ἐς Σικε-
λίαν στόλου κατὰ Ἀθηναίων φιλίαν. 5. Χρόνῳ δὲ ὕστερον 7
Λακεδαιμονίων στρατιὰ καὶ Ἀγησίπολις ὁ Πανσανίου
βασιλεὺς ἐσέβαλον ἐς τὴν Μαντινικὴν. ὡς δὲ ἐκράτησεν
ὁ Ἀγησίπολις τῇ μάχῃ καὶ ἐς τὸ τεῖχος κατέκλεισε τοὺς
Μαντινεῖς, εἶλεν οὐ μετὰ πολὺ τὴν πόλιν, οὐ πολιορκία
κατὰ τὸ ἰσχυρόν, τὸν δὲ Ὀφιν ποταμὸν ἀποστρέψας σφί-
σιν ἐς τὸ τεῖχος ὠμῆς ὠκοδομημένον τῆς πλίνθου. ἐς μὲν 8
δὴ μηχανημάτων ἐμβολὴν ἀσφάλειαν ἢ πλίνθος παρέχε-
ται μᾶλλον ἢ ὅποσα λίθου πεποιημένα ἐστίν· οἱ μὲν γὰρ
κατάγνυνται τε καὶ ἐκπηδῶσιν ἐκ τῶν ἀρμονιῶν, ἢ δὲ
πλίνθος ἐκ μηχανημάτων μὲν οὐκ ὁμοίως πονεῖ, διαλύ-
εται δὲ ὑπὸ τοῦ ὕδατος οὐχ ἥσσον ἢ ὑπὸ τοῦ ἡλίου κηρός.
Τοῦτο οὐκ Ἀγησίπολις τὸ στρατήγημα ἐς τὸ τεῖχος τῶν 9
Μαντινέων ἐστὶν ὁ συνεῖς, ἀλλὰ πρότερον ἔτι Κίμωνι
ἐξευρέθη τῷ Μιλτιάδου Βόγγη πολιορκοῦντι ἄνδρα Μῆ-
615 δον καὶ ὅσοι Περσῶν Ἡϊόνα τὴν ἐπὶ Στρομόνι εἶχον

Ἀργεῖοις δὲ καθεστηκός καὶ ἀδόμενον ὑπὸ Ἑλλήνων
 ἐμιμήσατο. Ὡς δὲ εἶλε τὴν Μαντινείαν, ὀλίγον μὲν τι κα-
 τέλιπεν οἰκείσθαι, τὸ πλεῖστον δὲ ἐς ἔδαφος καταβαλὼν
 10 αὐτῆς κατὰ κόμας τοὺς ἀνθρώπους διώκισε. 6. Μαντι-
 νέας δὲ ἐκ τῶν κωμῶν κατάξεν ἐς τὴν πατρίδα ἐμελλόν
 Θηβαῖοι μετὰ τὸ ἔργον τὸ ἐν Λεύκτροις. κατελθόντες δὲ
 οὐ τὰ πάντα ἐγένοντο δίκαιοι· περιληφθέντες δὲ ἐπικη-
 ρυκευόμενοι Λακεδαιμονίοις καὶ εἰρήνην ἰδίᾳ πρὸς αὐ-
 τοὺς ἄνευ τοῦ Ἀρκάδων κοινουῦ πράσσοντες, οὕτω διὰ
 τὸ δέος τῶν Θηβαίων ἐς τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν
 μετεβάλλοντο ἐκ τοῦ φανεροῦ, καὶ τῆς Μαντινικῆς πρὸς
 Ἐπαμεινώνδαν καὶ Θηβαίους μάχης Λακεδαιμονίων γι-
 νομένης ὁμοῦ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐτάξαντο οἱ Μαντινεῖς.
 11 τούτων δὲ ὕστερον διαφορὰ ἐγένετο Μαντινεῦσιν ἐς τοὺς
 Λακεδαιμονίους, καὶ ἀπ' αὐτῶν μετέστησαν ἐς τὸ Ἀχαι-
 κόν. καὶ Ἄγιν τὸν Εὐδαμίδου βασιλεύοντα ἐν Σπάρτῃ
 νικῶσιν ἀμύνοντες τῇ σφετέρᾳ, νικῶσι δὲ προσλαβόντες
 Ἀχαιῶν στρατιὰν καὶ Ἄρατον ἡγεμόνα ἐπ' αὐτῇ. Μετέ-
 σχον δὲ καὶ πρὸς Κλεομένην τοῦ ἔργου τοῖς Ἀχαιοῖς, καὶ
 συγκαθεῖλον Λακεδαιμονίων τὴν ἰσχύν. Ἀντιγόνου δὲ
 ἐν Μακεδονίᾳ Φίλιππον τὸν Περσέως πατέρα ἔτι παῖδα
 ἐπιτροπεύοντος καὶ Ἀχαιοῖς ἐς τὰ μάλιστα ὄντος ἐπιτη-
 δείου, ἄλλα τε ἐς τιμὴν αὐτοῦ Μαντινεῦσιν ἐποιήθη,
 12 καὶ ὄνομα τῇ πόλει μετέθεντο Ἀντιγόνειαν. Χρόνῳ δὲ
 ὕστερον Ἀγούστου πρὸς τῇ ἄκρᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ
 Ἀκτίου ναυμαχῆσαι μέλλοντος Μαντινεῖς ἐμαχέσαντο
 ὁμοῦ Ῥωμαίοις, τὸ δὲ ἄλλο Ἀρκαδικὸν συνετάχθησαν
 Ἀντανίφ, καὶ ἄλλο μὲν, ἐμοὶ δοκεῖν, οὐδέν, ὅτι δὲ ἐφρό-
 νουν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ Ἀγούστου. Δέκα δὲ ὕστερον
 γενεαῖς ἐβασίλευσέ τε Ἀδριανός, καὶ ἀφελὼν Μαντινεῦσι
 τὸ ὄνομα τὸ ἐκ Μακεδονίας ἐπακτὸν ἀπέδωκεν αὐτῆς
 Μαντινείαν καλεῖσθαι σφίσι τὴν πόλιν.

616 IX. Ἔστι δὲ Μαντινεῦσι ναὸς διπλους μάλιστα πον
 κατὰ μέσον τοίχῳ διεργόμενος· τοῦ ναοῦ δὲ τῇ μὲν
 ἀγαλμὰ ἐστὶν Ἀσκληπιοῦ, τέχνη Ἀλκαμένους, τὸ δὲ ἕτε-
 ρον Ἀητοῦς ἐστὶν ἱερὸν καὶ τῶν παιδῶν· Πραξιτέλης δὲ
 τὰ ἀγάλματα εἰργάσατο τρίτη μετὰ Ἀλκαμένην ὕστερον
 γενεᾷ. τούτων πεποιημένα ἐστὶν ἐπὶ τῷ βᾶθρῳ Μοῦσα
 καὶ Μαρσύας αὐλῶν. Ἐνταῦθα ἀνὴρ ἐπιείργασται στήλῃ
 Πολύβιος ὁ Λυκόρτα. καὶ τοῦ μὲν ἐπιμνησθησόμεθα καὶ 2
 ἐν τοῖς ἔπειτα, Μαντινεῦσι δὲ ἐστὶ καὶ ἄλλα ἱερά, τὸ μὲν
 Σωτήρος Διός, τὸ δὲ Ἐπιδώτου καλουμένου· ἐπιδιδόσαι
 γὰρ δὴ ἀγαθὰ αὐτὸν ἀνθρώποις. ἐστὶ δὲ καὶ Διοσκούρων
 καὶ ἐτέρωθι Δήμητρος καὶ Κόρης ἱερὸν· πῦρ δὲ ἐνταῦθα
 καίουσι, ποιούμενοι φροντίδα μὴ λάθῃ σφίσι ἀποσβε-
 σθέν. Καὶ Ἦρας πρὸς τῷ θεάτρῳ ναὸν ἔθεασάμην· Πρα- 3
 ξιτέλης δὲ τὰ ἀγάλματα αὐτῆν τε καθήμενην ἐν θρόνῳ
 καὶ παρεστῶσας ἐποίησεν Ἀθηναῖν καὶ Ἥβην παῖδα Ἦρας.
 2. Πρὸς δὲ τῆς Ἦρας τῷ βωμῷ καὶ Ἀρκάδος τάφος τοῦ
 Καλλιστοῦς ἐστὶ. τὰ δὲ ὅσα τοῦ Ἀρκάδος ἐπηράγοντο
 ἐκ Μαινάλου χρησμοῦ σφίσι ἐλθόντος ἐκ Δελφῶν·
 Ἔστι δὲ Μαιναλίη δυσχείμερος, ἐνθα τε κείται 4
 Ἀρκάς, ἀφ' οὗ δὴ πάντες ἐπικλησιν καλέονται.
 ἐνθα σ' ἐγὼ κέλομαι στείχειν, καὶ εὐφροῦ θυμῷ
 Ἀρκάδ' αἰραμένους κατάγειν εἰς ἄστν ἔρανον,
 οὐ τρίοδος καὶ τετράοδος καὶ πεντακέλευθος,
 ἐνθα τε δὴ τέμενός τε θυηλάς τ' Ἀρκαδί τεύχειν.
 τὸ δὲ χωρίον τοῦτο, ἐνθα ὁ τάφος ἐστὶ τοῦ Ἀρκάδος, κα-
 λοῦσιν Ἥλιον βωμούς. Τοῦ θεάτρον δὲ οὐ πόρρω μνή- 5
 ματα προήκοντά ἐστιν ἐς δόξαν, τὸ μὲν Ἔστια καλουμένη
 κοινή, περιφερὲς σχῆμα ἔχουσα· Ἀντινόην δὲ αὐτόθι
 ἐλέγετο κείσθαι τὴν Κηφέως· τῷ δὲ στήλῃ τε ἐφέστηκε,
 καὶ ἀνὴρ ἰσπεύς ἐπιείργασμένος ἐστὶν ἐπὶ τῇ στήλῃ, Γρύ-
 λος ὁ Ξενοφάντος. 3. Τοῦ θεάτρον δὲ ὀπισθεν ναοῦ τε 6

Ἀφροδίτης ἐπίκλησιν Συμμαχίας ἐρείπια καὶ ἄγαλμα 617
 ἐλείπετο· τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἐπὶ τῷ βάθρῳ τὴν ἀναθεῖσαν
 τὸ ἄγαλμα ἐδήλου θυγατέρα εἶναι Πασέου Νικίππην· τὸ
 δὲ ἱερόν κατεσκευάσαντο τοῦτο οἱ Μαντινεῖς ὑπόμνημα
 ἐς τοὺς ἔπειτα τῆς ὁμοῦ Ῥωμαίοις ἐπ' Ἀκτίῳ ναυμαχίας.
 Σέβουσι δὲ καὶ Ἀθηναῖν Ἀλέαν, καὶ ἱερόν τε καὶ ἄγαλμα
 7 Ἀθηναῖς ἐστὶν Ἀλέας αὐτοῖς. 4. Ἐνομήσθη δὲ καὶ Ἀντίνοῦς
 σφίσι εἶναι θεός· ναῶν δὲ ἐν Μαντινεῖα νεώτατος ἐστὶν
 ὁ τοῦ Ἀντίνου ναός· οὗτος ἐσπουδάσθη περισσῶς δὴ τι
 ὑπὸ βασιλέως Ἀδριανοῦ· ἐγὼ δὲ μετ' ἀνθρώπων μὲν ἐτι
 αὐτὸν ὄντα οὐκ εἶδον, ἐν δὲ ἀγάλμασιν εἶδον καὶ ἐν γρα-
 φαῖς· ἔχει μὲν δὴ γέρα καὶ ἐτέρωθεν, καὶ ἐπὶ τῷ Νείῳ πόλις
 Αἰγυπτίῳ ἐστὶν ἐπάνυμος Ἀντίνοῦ· τιμὰς δὲ ἐν Μαν-
 τινεία κατὰ τοιούδε ἐσχηκε· γένος ἦν ὁ Ἀντίνοῦς ἐκ (Βι-
 θυνίου πόλεως) Βιθυνίας τῆς ὑπὲρ Σαγγαρίου ποταμοῦ·
 οἱ δὲ Βιθυνεῖς Ἀρκάδες τέ εἰσι καὶ Μαντινεῖς τὰ ἀνωθεν.
 8 τούτων ἕνεκα ὁ βασιλεὺς κατεστήσατο αὐτῷ καὶ ἐν Μαν-
 τινεία τιμὰς, καὶ τελετὴ τε κατὰ ἔτος ἕκαστον καὶ ἀγῶν
 ἐστὶν αὐτῷ διὰ ἔτους πέμπτον· οἶκος δὲ ἐστὶν ἐν τῷ γυμ-
 νασίῳ Μαντινεῦσιν ἀγάλματα ἔχων Ἀντίνοῦ καὶ ἐς τὰλλα
 θεὰς ἄξιος, λίθων ἕνεκα οἷς κεκόσμηται, καὶ ἀπιδόντι ἐς
 τὰς γραφάς· αἱ δὲ Ἀντίνοῦ εἰδὲν αἱ πολλαί, Διονύσω
 μάλιστα εἰκασμέναι· καὶ δὴ καὶ τῆς ἐν Κεραμεικῷ γρα-
 φῆς, ἣ τὸ ἔργον ἔχει τὸ Ἀθηναίων ἐν Μαντινεῖα, καὶ
 9 ταύτης αὐτόθι ἐστὶ μίμημα. 5. Μαντινεῦσι δὲ ἐν τῇ
 ἀγορᾷ γυναικός τε εἰκὼν χαλκῆ, καὶ Μαντινεῖς καλοῦσι
 Διομένειαν Ἀρκάδος, καὶ ἡρώδην ἐστὶ Ποδάρου· φασὶ δὲ
 ἀποθανεῖν αὐτὸν ἐν τῇ πρὸς Ἐπαμεινώνδαν καὶ Θηβαί-
 οὺς μάχῃ· γενεαῖς δὲ τρισὶν ἐμοῦ πρότερον μετέθεσαν
 τοῦ τάφου τὸ ἐπίγραμμα ἐς ἄνδρα ἀπόγονον μὲν ἐκείνου
 Ποδάρου καὶ ὁμώνυμον, γεγονότα δὲ καθ' ἡλικίαν ὡς
 10 πολιτείας ἤδη Ῥωμαίων μετεληφέναι· Ποδάρην δ' ἐπ'

618 ἐμοῦ τὸν ἀρχαῖον ἐτίμων οἱ Μαντινεῖς λέγοντες ὡς ἄρι-
 στος μὲν καὶ αὐτῶν καὶ τῶν συμμαχῶν γένοιτο ἐν τῇ
 μάχῃ Γούλος ὁ Ξενοφῶντος, ἐπὶ δὲ τῷ Γούλῳ Κηφισό-
 δωρος Μαραθῶνιος, οὗτος δὲ τηρικαῦτα Ἀθηναίοις
 ἐτύγγανεν ἰππαρχῶν, τρίτα δὲ ἀνδραγαθίας Ποδάρη
 νέμουσιν.

Χ. Ἐς Ἀρκαδίαν δὲ τὴν ἄλλην εἰσὶν ἐκ Μαντινεῖας
 ὁδοί· ὁπόσα δὲ ἐφ' ἐκάστης αὐτῶν μάλιστα ἦν θεὰς ἄξια,
 ἐπέξειμι καὶ ταῦτα· ἰόντι ἐς Τεγέαν ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ
 τῆς λεωφόρου παρὰ τοῖς Μαντινεῶν τείχεσι χωρίον ἐς
 τῶν ἵππων τὸν δρόμον, καὶ οὐ πόρρω τούτου στάδιον,
 ἐνθα ἐπὶ τῷ Ἀντίῳ τὸν ἀγῶνα τιθέασιν. 2. Ὑπὲρ δὲ τοῦ
 σταδίου τὸ ὄρος ἐστὶ τὸ Ἀλήσιον, διὰ τὴν ἄλλην, ὡς φασὶ,
 καλούμενον τὴν Ῥέας, καὶ Δῆμητρος ἄλσος ἐν τῷ ὄρει.
 παρὰ δὲ τοῦ ὄρους τὰ ἔσχατα τοῦ Ποσειδῶνός ἐστι τοῦ 2
 Ἰππίου τὸ ἱερόν, οὐ πρόσω στάδιον Μαντινεῖας· τὰ δὲ
 ἐς τὸ ἱερόν τοῦτο ἐγὼ τε ἀκοὴν γράφω καὶ ὅσοι μνήμην
 ἄλλοι περὶ αὐτοῦ πεποιήνται· τὸ μὲν δὴ ἱερόν τὸ ἐφ'
 ἡμῶν ὠκοδομήσατο Ἀδριανὸς βασιλεὺς, ἐπιστήσας τοῖς
 ἐργαζομένοις ἐπόπτας ἄνδρας, ὡς μήτε ἐνίδοι τις ἐς τὸ
 ἱερόν τὸ ἀρχαῖον μήτε τῶν ἐρειπίων τι αὐτοῦ μετακι-
 νοῖτο· πέριξ δὲ ἐκέλευε τὸν ναὸν σφᾶς οἰκοδομεῖσθαι
 τὸν καινόν· τὰ δὲ ἐξ ἀρχῆς τῷ Ποσειδῶνι τὸ ἱερόν τοῦτο
 Ἀγαμήδης λέγονται καὶ Τροφῶνιος ποιῆσαι, δρυῶν ξύλα
 ἐργασάμενοι καὶ ἀρμόσαντες πρὸς ἄλληλα· ἐσόδου δὲ ἐς 3
 αὐτὸ εἰργοντες ἀνθρώπους ἔρουμα μὲν πρὸ τῆς ἐσόδου
 προεβάλοντο οὐδέν, μίτον δὲ διατείνουσιν ἐρεοῦν, τάχα
 μὲν που τοῖς τότε ἄγουσι τὰ θεῖα ἐν τιμῇ δεῖμα καὶ τοῦτο
 ἔσεσθαι νομίζοντες, τάχα δ' ἂν τι μετεῖη καὶ ἰσχύος τῷ
 μίτῳ· φαίνεται δὲ καὶ Αἰπυτος ὁ Ἰππόθου μήτε πηδήσας
 619 ὑπὲρ τὸν μίτον μήτε ὑποδύς, διακόψας δὲ αὐτὸν ἐσελθῶν
 ἐς τὸ ἱερόν· καὶ ποιήσας οὐχ ὅσα ἐτυφλώθη τε ἐμπεσόον-

4 τος ἐς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶ τοῦ κύματος, καὶ αὐτίκα
 ἐπιλαμβάνει τὸ χρεῶν αὐτόν. 3. Θαλάσσης δὲ ἀναφαί-
 νεσθαι κύμα ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ λόγος ἐστὶν ἀρχαῖος· εἰ-
 κότα δὲ καὶ Ἀθηναῖοι λέγουσιν ἐς τὸ κύμα τὸ ἐν ἀκρο-
 πόλει, καὶ Καρῶν οἱ Μύλασα ἔχοντες ἐς τοῦ θεοῦ τὸ
 ἱερόν ὃν φωνῇ τῇ ἐπιχωρία καλοῦσιν Ὀσοργῶα. Ἀθη-
 ναίοις μὲν δὴ σταδίους μάλιστα εἰκοσιν ἀφέστηκε τῆς
 πόλεως ἢ πρὸς Φαλήρω θάλασσα· ὡσαύτως δὲ καὶ Μυ-
 λασεῦσιν ἐπίκειον σταδίους ὀγδοήκοντα ἀπέχον ἐστὶν
 ἀπὸ τῆς πόλεως· Μαντινεῦσι δὲ ἐκ μακροτάτων τε ἢ θά-
 λασσα ἄνευσι καὶ ἐκφανέστατα δὴ κατὰ τοῦ θεοῦ γνώμην.
 5 4. Πέραν δὲ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος τροπαιὸν ἐστὶ
 λίθου πεποιημένον ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Ἄργιδος. λέ-
 γεται δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς μάχης. τὸ μὲν δεξιὸν εἶχον οἱ
 Μαντινεῖς αὐτοί, στρατιάν τε ἀπὸ πάσης ἡλικίας καὶ
 στρατηγὸν παρεχόμενοι Ποδάρην, ἀπόγονον τρίτον Πο-
 δάρου τοῦ Θηβαίοις ἐναντία ἀγωνισαμένου. παρῆν δὲ
 σφίσι καὶ μάντις Ἡλείος Θρασύβουλος Αἰνέου τῶν Ἰαμι-
 δῶν· οὗτος ὁ ἀνὴρ νίκην τε τοῖς Μαντινεῦσι προηγό-
 6 ρευσε, καὶ αὐτὸς σφίσι τοῦ ἔργου μετέσχευ. ἐπὶ δὲ τῷ
 εὐωνύμῳ πᾶν τὸ ἄλλο Ἀρκαδικὸν ἐτάσσοντο· ἄρχοντες
 δὲ κατὰ πόλεις τε ἦσαν καὶ Μεγαλοπολιτῶν Λυδιάδης καὶ
 Λεωκίδης. Ἀράτῳ δὲ ἐπετέτραπτο καὶ Σικωνίοις τε καὶ
 Ἀχαιοῖς τὸ μέσον. Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ Ἄργις ἐπέξετει-
 ναν τὴν φάλαγγα, ὡς τῶν ἐναντίων τῷ στρατεύματι ἀν-
 τιπαρήκοιεν· τὸ μέσον δὲ Ἄργις καὶ οἱ περὶ τὸν βασιλέα
 7 εἶχον. Ἄρατος δὲ ἀπὸ συγκειμένου πρὸς τοὺς Ἀρκαδας
 ὑπέφενγεν αὐτὸς τε καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς οἷα δὴ τῶν
 Λακεδαιμονίων σφίσιν ἐγκειμένων· ὑποφεύγοντες δὲ
 ἅμα τὸ σύνταγμα σφῶν ἠρέμα ἐποίουν μηχανοειδές. Λακε-
 δαιμόνιοι δὲ καὶ Ἄργις νίκην τε ἠλπίζον, καὶ τοῖς περὶ
 τὸν Ἄρατον ἐνέκειντο ἀθροοὶ μᾶλλον· ἐπικολούθουν δὲ

σφίσι καὶ οἱ ἀπὸ τῶν κεράτων, Ἄρατον καὶ τὴν σὺν αὐτῷ
 στρατιάν τρέψασθαι μέγα ἀγώνισμα ἠγούμενοι. Ἐλαθὸν 8
 τε δὴ κατὰ νότου γενόμενοι σφίσιν οἱ Ἀρκαδες, καὶ οἱ
 620 Λακεδαιμόνιοι κνικωθέντες τῆς τε ἄλλης στρατιᾶς τὸ
 πολὺ ἀποβάλλουσι, καὶ βασιλεὺς ἔπεσεν Ἄργις Εὐδαμί-
 δου. Φανῆναι δὲ καὶ τὸν Ποσειδῶνα ἀμύνοντά σφίσιν
 ἔφασαν οἱ Μαντινεῖς, καὶ τοῦδε ἔνεκα τροπαιὸν ἐποιή-
 σαντο ἀνάθημα τῷ Ποσειδῶνι. Πολέμῳ δὲ καὶ ἀνθρώ- 9
 πων φόνους παρεῖναι θεοὺς ἐποίησαν μὲν ὅσοις τὰ ἠρώων
 ἐμέλησεν ἐν Ἰλίῳ παθήματα, ἄδεται δὲ ὑπὸ Ἀθηναίων
 ὡς θεοὶ σφίσιν ἐν Μαραθῶνι καὶ ἐν Σαλαμῖνι τοῦ ἔργου
 μετέσχοιεν· ἐκδηλότατα δὲ ὁ Γαλατῶν στρατὸς ἀπώλετο
 ἐν Δελφοῖς ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ ἐναργῶς ὑπὸ δαιμόνων.
 οὕτω καὶ Μαντινεῦσιν ἔπεται οὐκ ἄνευ τοῦ Ποσειδῶνος
 τὸ κράτος γενέσθαι σφίσι. Λεωκίδους δὲ τοῦ Μεγαλο- 10
 πολιτῶν ὁμοῦ Λυδιάδῃ στρατηγήσαντος πρόγονον ἑνα-
 τον Ἀρκεσίλαον οἰκοῦντα ἐν Λυκοσοῦρα λέγουσιν οἱ Ἀρ-
 κάδες ὡς ἴδοι τὴν ἱερὰν τῆς καλουμένης Δεσποίνης ἔλα-
 φον πεποννηκίαν ὑπὸ γῆρας· τῇ δὲ ἐλάφῳ ταύτῃ ψάλιον
 τε εἶναι περὶ τὸν τράχηλον, καὶ γράμματα ἐπὶ τῷ ψάλιῳ,
 Νεβρὸς εἶναι ἑάλων, ὅτ' ἐς Ἰλιον ἦν Ἀγαπήνωρ.
 Οὗτος μὲν δὴ ἐπιδείκνυσιν ὁ λόγος ἔλαφον εἶναι πολλῷ
 καὶ ἐλέφαντος μακροβιώτερον θηρίον.

XI. Μετὰ δὲ τὸ ἱερόν τοῦ Ποσειδῶνος χωρίον ὑπο-
 δέχεται σε δρυῶν πλήρες, καλούμενον Πέλαγος· καὶ ἐκ
 Μαντινείας ἢ ἐς Τεγέαν ὁδὸς φέρει διὰ τῶν δρυῶν. Μαν-
 τινεῦσι δὲ ὄροι πρὸς Τεγεάτας εἰσὶν ὁ περιφερῆς ἐν τῇ λε-
 ωφόρῳ βωμός. 2. Εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἐς
 ἀριστεράν ἐκτραπήναι θελήσειας, σταδίους τε ἤξεις μάλι-
 στά που πέντε καὶ ἐπὶ τῶν Πελίου θυγατέρων ἀφίξῃ τοὺς
 τάφους. ταύτας φασὶν οἱ Μαντινεῖς μετοικῆσαι ἐπὶ σφᾶς
 τὰ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς ὀνειδῆ φεγγούσας. Ὡς γὰρ 2

δὴ ἀφίκετο ἡ Μήδεια ἐς Ἴωλκόν, αὐτίκα ἐπεβούλευε τῷ Πελῖα, τῷ ἔργῳ μὲν συμπράσσουσα τῷ Ἰάσονι, τῷ λόγῳ δὲ ἀπεχθανομένη. ἐπαγγέλλεται τοῦ Πελλίου ταῖς θυγατρῶσιν ὡς τὸν πατέρα αὐταῖς, ἣν ἐθέλωσιν, ἀποφανοὶ νέον ἀντὶ γέροντος παλαιοῦ. κατασφάξασα δὲ ὄτῳ δὴ τρόπῳ 621 κριὸν τὰ κρέα ὁμοῦ φαρμάκοις ἐν λέβητι ἤψησεν, οἷς ἐκ τοῦ λέβητος τὸν κριὸν τὸν ἐφόμενον ἄρνα ἐξήγαγε ζῶντα.

3 Παραλαμβάνει τε δὴ τὸν Πελλίαν κατακόψασα ἐψῆσαι, καὶ αὐτὸν ἐκομίσαντο αἱ θυγατέρες οὐδὲ ἐς ταφὴν ἐτι ἐπιτήθειον. τοῦτο ἠνάγκασε τὰς γυναῖκας ἐς Ἀρκαδίαν μετακοῖναι, καὶ ἀποθανούσας τὰ μνήματα ἐχώσθη σφίσι αὐτοῦ· ὀνόματα δὲ αὐταῖς ποιητῆς μὲν ἔθετο οὐδεὶς, ὅσα γε ἐπελεξάμεθα ἡμεῖς, Μίκων δὲ ὁ ζωγράφος Ἀστερόπειάν τε εἶναι καὶ Ἀντινόην ἐπὶ ταῖς εἰκόσιν αὐτῶν ἐπέγραψεν.

4 3. Χωρίον δὲ ὀνομαζόμενον Φοῖζων περὶ εἰκοσὶ πον σταδίους τῶν τάφων ἐστὶν ἀπωτέρω τούτων· * δὲ Φοῖζων μνήμα ἐστὶ λίθου περιεχόμενον κρηπίδι, ἀνέχον δὲ οὐ πολὺ ὑπὲρ τῆς γῆς. κατὰ τοῦτο ἢ τε ὁδὸς μάλιστα στενὴ γίνεται, καὶ τὸ μνήμα Ἀρηϊθίου λέγουσιν εἶναι Κορυνήτου διὰ τὸ ὄπλον ἐπονομασθέντος. Κατὰ δὲ τὴν ἐς 5 Παλλάντιον ἐκ Μαντινείας ἄγουσαν προελθόντι ὡς τριάκοντά πον σταδίους, παρῆκει κατὰ τοῦτο ἐς τὴν λειωφόρον ὁ τοῦ Πελάγουσ καλουμένου δρυμὸς, καὶ τὰ ἵππικὰ τὸ Ἀθηναίων τε καὶ Μαντινέων ἐνταῦθα ἐμαχέσαντο ἐναντία τῆς Βοιωτίας ἵππου. 4. Ἐπαμεινώνδαν δὲ ἀποθανεῖν Μαντινεῖς μὲν ὑπὸ Μαχαιρίωνος Μαντινέως φασὶν ἀνδρὸς· ὡσανύτως δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι Σπαρτιάτην λέγουσιν εἶναι τὸν ἀποκτείναντα Ἐπαμεινώνδαν, τίθενται δὲ Μαχαιρίωνα ὄνομα καὶ οὗτοι τῷ ἀνδρὶ. Ὁ δὲ 6 Ἀθηναίων ἔχει λόγος, ὁμολογοῦσι δὲ αὐτῷ καὶ Θηβαῖοι, τρωθῆναι τὸν Ἐπαμεινώνδαν ὑπὸ Γρύλου· παραπλήσια 622

δὲ σφίσι ἐστὶ καὶ τὰ ἐν τῇ γραφῇ τῇ τὸ ἔργον ἐχούσῃ τὸ ἐν Μαντινείᾳ. φαίνονται δὲ οἱ Μαντινεῖς Γρύλον μὲν δημοσίᾳ τε θάψαντες, καὶ ἐνθα ἔπεσεν ἀναθέντες εἰκόνα ἐπὶ στήλης ὡς ἀνδρὸς ἀρίστου τῶν συμμάχων· Μαχαιρίωνα δὲ λόγῳ μὲν καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι λέγουσιν, ἔργῳ δὲ οὔτε ἐν Σπάρτῃ Μαχαιρίων ἐστὶν οὐδεὶς, οὐ μὴν οὐδὲ παρὰ Μαντινεῦσιν, ὅτῳ γερόνασιν ὡς ἀνδρὶ ἀγαθῷ τιμαί. Ὡς δὲ ἐτέρωτο ὁ Ἐπαμεινώνδας, 7 ἐκκομίζουσιν ἐτι ζῶντα ἐκ τῆς παρατάξεως αὐτόν. ὁ δὲ τέως μὲν τὴν χεῖρα ἔχων ἐπὶ τῷ τραύματι ἐταλαιπώρει καὶ ἐς τοὺς μαχομένους ἀφέωρα, ὀπόθεν δὲ ἀπέβλεπεν ἐς αὐτοὺς ἰσχυρῶς Σκοπὴν οἱ ἔπειτα, λαβόντος δὲ ἴσου τοῦ ἀγῶνος πέρας, οὕτω τὴν χεῖρα ἀπέσχευ ἀπὸ τοῦ τραύματος, καὶ αὐτὸν ἀφέντα τὴν ψυχὴν ἔθαψαν ἐνθα σφίσι ἐγένετο ἡ συμβολή. 5. Τῷ τάφῳ δὲ κίων τε ἐφέ- 8 στηκε καὶ ἄσπις ἐπ' αὐτῷ δράκοντα ἔχουσα ἐπειρασμένον. ὁ μὲν δὲ δράκων ἐθέλει σημαίνειν γένους τῶν Σπαρτιῶν καλουμένων εἶναι τὸν Ἐπαμεινώνδαν. στήλαι δὲ εἶσιν ἐπὶ τῷ μνήματι, ἡ μὲν ἀρχαία καὶ ἐπίγραμμα ἔχουσα Βοιωτίου, τὴν δὲ αὐτὴν τε ἀνέθηκεν Ἀδριανὸς βασιλεὺς καὶ ἐποίησε τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῇ. τὸν δὲ 9 Ἐπαμεινώνδαν τῶν παρ' Ἑλλήσι στρατηγίας ἔνεκα εὐδοκιμησάντων μάλιστα ἐπαινέσαι τις ἂν, ἢ ὕστερόν γε οὐδενὸς ποιήσασθαι. Λακεδαιμονίων μὲν γὰρ καὶ Ἀθηναίων τοῖς ἡγεμόσι πόλεων τε ἀξίωμα ὑπῆρχεν ἐκ παλαιοῦ καὶ οἱ στρατιῶται φρονήματος τὸ ἴσον ἔχοντες· Θηβαίους δὲ Ἐπαμεινώνδας ἀθύμους τὰς γνώμας καὶ ἄλλων ἀκούειν εἰωθότας ἀπέφηνεν ἐν οὐ πολλῷ πρωτεύοντας.

6. Ἐγερόνει δὲ τῷ Ἐπαμεινώνδᾳ μαντεία πρότερον 10 ἐτι ἐκ Δελφῶν πέλαγος αὐτὸν φυλάσσεισθαι. καὶ ὁ μὲν τριήρους τε μὴ ἐπιβῆναι μηδὲ ἐπὶ νεῶς φορτίδος πλεῦσαι 623 δεῖμα εἶχε· τῷ δὲ ἄρα Πέλαγος δρυμὸν καὶ οὐ θάλασσαν

προέλεγεν ὁ δαίμων. χωρία δὲ τὰ ὁμώνυμα καὶ Ἀννίβαν ὕστερον τὸν Καρχηδόσιον καὶ πρότερον ἔτι Ἀθηναίους 11 ἠπάτησεν. Ἀννίβα γὰρ χρησμὸς ἀφίκετο παρὰ Ἀμμωνος ὡς ἀποθανῶν γῆ καλυφθήσεται τῇ Λιβύσῃ. ὁ μὲν δὴ ἠλπιζεν ἀρχὴν τε τὴν Ῥωμαίων καθαιρήσειν καὶ οἴκαδε ἐς τὴν Λιβύην ἐπανελθῶν τελευτήσειν γῆρα τὸν βίον. Φλαμινίου δὲ τοῦ Ῥωμαίου ποιουμένου σπουδὴν ἐλεῖν ζῶντα αὐτόν, ἀφικόμενος παρὰ Προυσίαν ἰκέτης καὶ ἀπώσθεις ὑπ' αὐτοῦ ἀνεπήδα τε ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ γυμνωθέντος τοῦ ξίφους τιτρώσκειται τὸν δάκτυλον. προελθόντι δὲ οἱ στάδια οὐ πολλὰ πυρετός τε ἀπὸ τοῦ τραύματος καὶ ἡ τελευταία τριταῖα συνέβη· τὸ δὲ χωρίον ἐνθα 12 ἀπέθανε καλοῦσιν οἱ Νικομηδεῖς Λίβυσσαν. Ἀθηναίους δὲ μάντευμα ἐκ Δωδώνης Σικελίαν ἤλθεν οἰκίσειν· ἡ δὲ οὐ πόρρω τῆς πόλεως ἡ Σικελία λόφος ἐστὶν οὐ μέγας. οἱ δὲ οὐ συμφρονήσαντες τὸ εἰρημένον ἐς τε ὑπερορίους στρατείας προήχθησαν καὶ ἐς τὸν Συρακοσίων πόλεμον. ἔχοι δ' ἂν τις καὶ πλέονα τοῖς εἰρημένοις εἰκότα ἄλλα ἐξευρεῖν.

XII. Τοῦ τάφου δὲ τοῦ Ἐπαμεινώνδα μάλιστα που σταδίου μῆκος Διὸς ἀφέστηκεν ἰσθμὸν ἐπέκλησιν Χάρμωνος. Ἀρχαίων δὲ ἐν τοῖς δρυμοῖς εἰσὶν αἱ δρυὲς διάφοροι, καὶ τὰς μὲν πλατυφύλλους αὐτῶν, τὰς δὲ φηγοὺς καλοῦσιν· αἱ τρίται δὲ ἀραιὸν τὸν φλοιὸν καὶ οὕτω δὴ τι παρέχονται κοῦφον, ὥστε ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐν θαλάσῃ ποιῶνται σημεῖα ἀγκύραις καὶ δικτύοις· ταύτης τῆς δρυὸς τὸν φλοιὸν ἄλλοι τε Ἰώνων καὶ Ἐρμησιάναξ ὁ τὰ ἐλεγεία ποιῆσας φελλὸν ὀνομάζουσιν. 624

2 Ἐς Μεθύδριον δὲ πόλιν μὲν οὐκέτι, κώμην δὲ ἐς τὸ Μεγαλοπολιτικὸν συντελοῦσαν, ἐς τοῦτό ἐστι τὸ Μεθύδριον ἐκ Μαντινείας ὁδός. 2. προελθόντι δὲ σταδίους τριάκοντα πεδίου τε ὀνομαζόμενον Ἀλκιμέδων καὶ ὑπὲρ

τοῦ πεδίου τὸ ὄρος ἐστὶν ἡ Ὀστρακίνα, ἐν δὲ αὐτῷ σπηλαιον, ἐνθα ὤκησεν Ἀλκιμέδων, ἀνὴρ τῶν καλουμένων ἠρώων. τούτου τοῦ Ἀλκιμέδωντος θυγατρὶ συγγενέσθαι 3 Φιαλοῖ, ὡς Φιγαλεῖς λέγουσιν, Ἡρακλέα. ὡς δὲ ἦσθετο αὐτὴν ὁ Ἀλκιμέδων τεκοῦσαν, ἐκτίθησιν ἀπολουμένην ἐς τὸ ὄρος, σὺν δὲ αὐτῇ καὶ τὸν παῖδα ὃν ἔτεκε· καλοῦσι δὲ Αἰχμαγόραν αὐτὸν οἱ Ἀρχαῖες. ἀνακλαίουτος δὲ ὡς ἐξέκειτο τοῦ παιδός, κίσσα ἢ ὄρνις ἐπήκουε τε ὀδυρομένου καὶ ἀπεμιμῆτο τὰ κλαύματα· καὶ πῶς ὁ Ἡρακλῆς 4 ἐρχόμενος τὴν ὁδὸν ταύτην ἐπήκουσε τῆς κίσσης, καὶ ἐνόμισε γὰρ παιδὸς εἶναι καὶ οὐκ ὄρνιθος τὸν κλαυθμόν, ἐτρέπετο εὐθὺς τῆς φωνῆς· γνωρίσας δὲ αὐτὴν τε ἔλυσεν ἀπὸ τῶν δεσμῶν καὶ τὸν παῖδα ἀνεσώσατο. ἔξ ἐκείνου δὲ ἡ πλησίον πηγὴ Κίσσα ἀπὸ τῆς ὄρνιθος ὀνομάζεται. 3. Τεσσαράκοντα δὲ ἀπὸ τῆς πηγῆς στάδια ἀφέστηκε Πετροσάκα καλούμενον χωρίον· Μεγαλοπολιτῶν δὲ καὶ Μαντινέων ὄρος ἐστὶν ἡ Πετροσάκα.

Ἐπὶ δὲ ὁδοῖς ταῖς κατειλεγμέναις δύο ἐς Ὀρχομενόν 5 εἰσὶν ἄλλαι, καὶ τῇ μὲν ἐστὶ καλούμενον Λάδα στάδιον, ἐς ὃ ἐποιεῖτο Λάδας μελέτην δρόμου, καὶ παρ' αὐτὸ ἰσθμὸν Ἀρτέμιδος, καὶ ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ γῆς χῶμα ὑψηλόν· Πηνελόπης δὲ εἶναι τάφον φασίν, οὐκ ὁμολογοῦντες τὰ ἐς αὐτὴν ποιήσει τῇ Θεσπρωτίδι ὀνομαζομένη. Ἐν ταύτῃ 6 μὲν γέ ἐστι τῇ ποιήσει ἐπανήκοντι ἐκ Τροίας Ὀδυσσεὶ τεκεῖν τὴν Πηνελόπην Πτολιπόρθην παῖδα· Μαντινέων δὲ ὁ ἐς αὐτὴν λόγος Πηνελόπην φησὶν ὑπὸ Ὀδυσσεύως καταγνώσθαι ὡς ἐπισπαστοὺς ἐσαγάγοιτο ἐς τὸν οἶκον, καὶ ἀποπεμφθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ, τὸ μὲν παραντίκα ἐς Λακεδαιμόνα ἀπελθεῖν, χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐκ τῆς Σπάρτης ἐς Μαντινείαν μετοικῆσαι, καὶ οἱ τοῦ βίου τὴν τελευτήν ἐνταῦθα συμβῆναι. 4. Τοῦ τάφου δὲ ἔχεται τοῦ- 7 625 του πεδίου οὐ μέγα, καὶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ, τὰ

ἐρείπια ἐτι Μαντινείας ἔχον τῆς ἀρχαίας· καλεῖται δὲ τὸ χωρίον τοῦτο ἐφ' ἡμῶν Πτόλις. κατὰ δὲ τὸ πρὸς ἄρκτον αὐτῆς προελθόντι ὁδὸν οὐ μακρὰν Ἀλαλκομενεῖας ἐστὶ πηγή. τῆς Πτόλεως δὲ μετὰ σταδίουσιν τριάκοντα κώμης τε ἐρείπια καλουμένης Μαιράς, εἰ δὴ ἐνταῦθα καὶ μὴ ἐν τῇ Τεγεατῶν ἐτάφη· Τεγεάταις γὰρ τοῦ λόγου τὸ εἶκός καὶ οὐ Μαντινεῦσιν ἔπεται, Μαιρὰν τὴν Ἄτλαντος παρὰ σφίσι ταφῆναι. τάχα δ' ἂν καὶ ἀπόγονος τῆς Ἄτλαντος Μαιράς ἕτερα Μαιρὰ ἀφίκοιτο ἐς τὴν Μαντινικὴν.

8 5. Λεῖπεται δὲ ἐτι τῶν ὁδῶν ἡ ἐς Ὀρχομενόν, καθ' ἣντινα Ἀγχισία τε ὄρος καὶ Ἀγχίσιον μνημῆα ἐστὶν ὑπὸ τοῦ ὄρους τοῖς ποσίν. ὡς γὰρ δὴ ἐκομίζετο ἐς Σικελίαν ὁ Αἰνείας, ἔσχέ ταῖς ναυσὶν ἐς τὴν Λακωνικὴν, καὶ πόλεων τε Ἀφροδισιάδος καὶ Ἡτιδος ἐγένετο οἰκιστής, καὶ τὸν πατέρα Ἀγχίσιον κατὰ πρόφασιν δὴ τινα παραγενόμενον ἐς τοῦτο τὸ χωρίον καὶ αὐτόθι τοῦ βίου τῇ τελευτῇ χρησάμενον ἔθαψεν ἐνταῦθα· καὶ τὸ ὄρος τοῦτο ἀπὸ τοῦ
9 Ἀγχίσιου καλοῦσιν Ἀγχισίαν. τούτου δὲ συντελοῦσιν ἐς πίστιν Αἰολέων οἱ Ἴλιον ἐφ' ἡμῶν ἔχοντες, οὐδαμοῦ τῆς σφετέρας ἀποφαίνοντες μνημῆα Ἀγχίσιου. πρὸς δὲ τοῦ Ἀγχίσιου τῷ τάφῳ ἐρείπια ἐστὶν Ἀφροδίτης ἱεροῦ, καὶ Μαντινέων ὄροι πρὸς Ὀρχομενίους καὶ ἐν ταῖς Ἀγχισίαις εἰσίν.

XIII. Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῇ Ὀρχομενίαν, ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ Ἀγχισιῶν, ἐν ὑπέρῳ τοῦ ὄρους τὸ ἱερόν ἐστὶ τῆς Ἰννίας Ἀρτέμιδος· μέτεστι δὲ αὐτοῦ καὶ Μαντινεῦσι *** καὶ ἱερειαν καὶ ἄνδρα ἱερέα. τούτοις οὐ μόνον τὰ ἐς τὰς μύξεις ἀλλὰ καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἀγιστεύειν καθέστηκε τὸν χρόνον τοῦ βίου πάντα, καὶ οὔτε λουτρὰ οὔτε δάματα λοιπὴ κατὰ τὰ αὐτὰ σφίσι καθὰ καὶ τοῖς πολλοῖς ἐστίν, οὐδὲ ἐς οἰκίαν παρῆσιν ἀνδρὸς ἰδιώτου. τοιαῦτα οἶδα ἕτερα ἐνιαυτὸν καὶ οὐ πρόσω Ἐφεσίων ἐπιτηδεύον-

τας τοὺς τῇ Ἀρτέμιδι ἱστιάτορας τῇ Ἐφεσίᾳ γινομένους, καλουμένους δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν Ἐσσηνας. τῇ δὲ Ἀρτέμιδι τῇ Ἰννίᾳ καὶ ἑορτὴν ἄγουσιν ἐπέτειον.

2. Ὀρχομενίους δὲ ἡ προτέρα πόλις ἐπὶ ὄρους ἦν 2 ἄκρα τῇ κορυφῇ, καὶ ἀγορᾶς τε καὶ τειχῶν ἐρείπια λείπεται· τὴν δὲ ἐφ' ἡμῶν πόλιν ὑπὸ τὸν περιβόλον οἰκοῦσι τοῦ ἀρχαίου τείχους. θεῶς δὲ αὐτόθι ἄξια πηγή τε, ἀφ' ἧς ὑδρεύονται, καὶ Ποσειδῶνός ἐστι καὶ Ἀφροδίτης ἱερά· λίθου δὲ τὰ ἀγάλματα. πρὸς δὲ τῇ πόλει ξοάνον ἐστὶν Ἀρτέμιδος· ἴδρται δὲ ἐν κέδρῳ μεγάλῃ, καὶ τὴν θεὸν ὀνομάζουσιν ἀπὸ τῆς κέδρον Κεδρεᾶτιν. Σωροὶ δὲ ὑπὸ 3 τὴν πόλιν λίθων εἰσὶ διεστηγότες ἀπὸ ἀλλήλων, ἐπενήθησαν δὲ ἐν πολέμῳ πεσοῦσιν ἀνδράσιν. οἷς τισὶ δὲ Πελοποννησίων ἐπολέμησαν τῶν ἄλλων ἢ Ἀρκάδων αὐτῶν, οὔτε ἐπιγράμματα ἐπὶ τοῖς τάφοις ἐσήμαιεν οὔτε οἱ Ὀρχομενοὶ μνημονεύουσιν.

3. Ἔστι δὲ ἀπαντικρὺ τῆς πόλεως ὄρος Τραχύν. τὸ δὲ 4 ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ διὰ χαράδρας ῥέον κολῆς μεταξὺ τῆς τε πόλεως καὶ τοῦ Τραχέος ὄρους κάτεισιν ἐς ἄλλο Ὀρχομενίον πεδίον. τὸ δὲ πεδίον τοῦτο μεγέθει μὲν μέγα, τὰ πλείω δὲ ἐστὶν αὐτοῦ λίμνη. ἴοντι δὲ ἐξ Ὀρχομενοῦ καὶ σταδίουσιν προελθόντι ὅσον τρεῖς ἢ μὲν εὐθεία ἐπὶ πόλιν Καφρὰν ἄγει, παρὰ τε αὐτὴν τὴν χαράδραν,
627 καὶ μετὰ ταύτην ἐν ἀριστερᾷ παρὰ τὸ ὕδωρ τὸ λιμνάζον· ἡ δὲ ἕτερα τῶν ὁδῶν διαβάντι τὸ ὕδωρ τὸ διὰ τῆς χαράδρας ῥέον ὑπὸ τὸ Τραχύν ἐστὶν ὄρος. 4. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν 5 ταύτην πρῶτον μὲν μνημῆα ἐστὶν Ἀριστοκράτους, ὃς βία ποτὲ ἤσχυνε τὴν ἱερομένην τῇ Ἰννίᾳ θεῶ παρθένον. Μετὰ δὲ τοῦ Ἀριστοκράτους τὸν τάφον πηγαὶ τέ εἰσι καλούμεναι Τενεῖαι, καὶ ἀπέχει τῶν πηγῶν στάδια ὡς ἑπτὰ Ἄμιλος χωρίον· πόλιν δὲ τὴν Ἄμιλόν ποτε εἶναι λέγουσι. 5. Κατὰ τοῦτο αὐθις τὸ χωρίον δίχα ἡ ὁδὸς τέμ-

νεται, καὶ ἡ μὲν ἐπὶ Στύμφηλον, ἡ δὲ ἐς Φενεὸν αὐτῶν
6 ἄγει. κατὰ δὲ τὴν ἐς Φενεὸν ἐκδέχεται σε ὄρος· ἐν δὲ τῷ
ὄρει τούτῳ συνάπτουσιν Ὀρχομενίων καὶ Φενεατῶν τε
καὶ Καρυατῶν ὄροι τῆς γῆς. ἀνατείνει δὲ ὑπὲρ τοὺς
ὄρους κρημνὸς ὑψηλός· πέτραν Καρυατικὴν ὀνομάζουσι
τὸν κρημνόν. Μετὰ δὲ τοὺς ὄρους τῶν κατελειγμένων
πόλεων φάραγξ τε ὑπόκειται, καὶ φέρει δι' αὐτῆς ἡ ἐς
Φενεὸν ὁδός. κατὰ μέσην δὲ που μάλιστα τὴν φάραγγα
ὑδρὸς ἀνεισιν ἐκ πηγῆς, καὶ ἐπὶ τῷ πέρατι τῆς φάραγγος
Καρυαὶ χωρίον.

XIV. Φενεατῶν δὲ τὸ πεδίον κεῖται μὲν ὑπὸ ταῖς
Καρυαῖς, πλεονάσαντος δὲ ποτε αὐτῷ τοῦ ὕδατος κατα-
κλυσθῆναι φασὶ τὴν ἀρχαίαν Φενεὸν, ὥστε καὶ ἐφ' ἡμῶν
σημεῖα ἐλείπετο ἐπὶ τῶν ὄρων ἐς ἃ ἐπαναβῆναι τὸ ὕδωρ
λέγουσι. Καρυῶν δὲ στάδια πέντε ἀφῆστηκεν ἢ τε Ὀρυ-
ξις καλουμένη καὶ ἕτερον ὄρος Σκιάθις· ὑφ' ἑκατέρῳ δὲ
ἐστὶ τῷ ὄρει βάραθρον τὸ ὕδωρ καταδεχόμενον τὸ ἐκ τοῦ
2 πεδίου. 2. Τὰ δὲ βάραθρα οἱ Φενεᾶται ταῦτά φασιν εἶναι
χειροποίητα, ποιῆσαι δὲ αὐτὰ Ἡρακλέα τηρικαῦτα ἐν
Φενεῷ παρὰ Λαονόμη τῇ Ἀμφιτρούωνος μητρὶ οἰκοῦντα·
γενέσθαι γὰρ Ἀμφιτρούωνα ἐκ Λαονόμης Ἀλκαίῳ τῆς
Γουνέως, γυναικὸς Φενεατίδος, καὶ οὐκ ἐκ τῆς Πέλοπος
Λυσιδίκης. Εἰ δὲ Ἡρακλῆς ἀληθεῖ λόγῳ παρὰ τοὺς Φε- 628
νεάτας μετώκησε, πείθοιτο ἂν τις διωχθέντα ἐκ Τίρυν-
θος ὑπὸ Εὐρυσθέως αὐτὸν οὐκ ἀντίκα ἐς Θήβας, πρό-
3 τερον δὲ ἐς Φενεὸν ἀφικέσθαι. 3. Διὰ μέσου δὲ ὠρυξεν
Ἡρακλῆς τοῦ Φενεατῶν πεδίου ρεῦμα εἶναι τῷ ποταμῷ
τῷ Ὀλβίῳ, ὃν τινα Ἀροάμιον Ἀρκάδιον καλοῦσιν ἕτεροι,
καὶ οὐκ Ὀλβιον. μῆκος μὲν τοῦ ὀρύγματος στάδιοι πεν-
τήκοντά εἰσι· βάθος δὲ, ὅσον μὴ πεπτωκός ἐστιν αὐτοῦ,
καὶ ἐς τριάκοντα καθήκει πόδας. Οὐ μὲν ταύτη γε ἐτι
κάτεισιν ὁ ποταμός, ἀλλὰ ἐς τὸ ρεῦμα ἀπεχώρησεν αὐτίς

τὸ ἀρχαῖον, καταλιπὼν τὸ ἔλυτρον τοῦ Ἡρακλέους τὸ
ἔργον.

4. Τῶν βαράθρων δὲ τῶν ἐν τοῖς εἰρημένους πεποι- 4
ημένων ὄρεσιν ἀπωτέρω πενήκοντά που σταδίοις ἐστὶν
ἡ πόλις· οἰκιστὴν δὲ οἱ Φενεᾶται λέγουσιν ἄνδρα αὐτό-
χθονα εἶναι Φενεόν. Ἔστι δὲ σφισιν ἀκρόπολις ἀπότομος
πανταχόθεν, τὰ μὲν πολλὰ ἔχουσα οὕτως, ὀλίγα δὲ αὐτῆς
καὶ ὠχυρώσαντο ὑπὲρ ἀσφαλείας. ἐνταῦθα ἐν τῇ ἀκρο-
πόλει ναός ἐστὶν Ἀθηναῖς ἐπίκλησιν Τριτωνίας· ἐρείπια
δὲ ἐλείπετο αὐτοῦ μόνα. καὶ Ποσειδῶν χαλκοῦς ἔστηκεν 5
ἐπ' αὐτῆν Ἴππιος· ἀναθεῖναι δὲ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ποσει-
δῶνος Ὀδυσσεᾶ ἔφασαν· ἀπολέσθαι γὰρ Ἴππους τῷ
Ὀδυσσεῖ, καὶ αὐτὸν γῆν τὴν Ἑλλάδα κατὰ ζήτησιν ἐπι-
όντα τῶν ἵππων ἰδρῦσασθαι μὲν ἱερὸν ἐνταῦθα Ἀρτέμι-
δος, καὶ Εὐρύππαν ὀνομάσαι τὴν θεόν, ἐνθα τῆς Φενεα-
τικῆς χώρας εὗρε τὰς ἵππους, ἀναθεῖναι δὲ καὶ τοῦ
Ποσειδῶνος τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἴππίου. Τῷ δὲ Ὀδυσσεῖ λέ- 6
γουσιν εὐρόντι τὰς ἵππους γενέσθαι οἱ κατὰ γνώμην ἐν
χώρᾳ τῇ Φενεατῶν ἔχειν ἵππους, καθάπερ γε καὶ τὰς
βοῦς ἐν τῇ ἠπειρῷ τῆς Ἰθάκης ἀπαντικρὺ τρέφειν αὐτόν.
καὶ μοι καὶ γράμματα οἱ Φενεᾶται παρεῖχοντο ἐπὶ τοῦ
ἀγάλματος γεγραμμένα τῷ βάρθρῳ, τοῦ Ὀδυσσεῶς δὴ τι
πρόσταγμα τοῖς ποιμαίνουσι τὰς ἵππους. 5. Τὰ μὲν δὴ 7
ἄλλα ἐπομένους ἡμῖν τῷ Φενεατῶν λόγῳ εἰκὸς προσέεται·
τὸ δὲ ἄγαλμα Ὀδυσσεᾶ ἀναθεῖναι τὸ χαλκοῦν οὐκ ἔχω
πείθεσθαι σφισιν· οὐ γὰρ πῶ τότε τοῦ χαλκοῦ τὰ ἀγάλ-
ματα διὰ παντὸς ἠπίσταντο ἐργάσασθαι καθάπερ ἔσθητα
ἐξυφαίνοντες. τρόπον δὲ ὅστις ἦν αὐτοῖς ἐς τὰ χαλκᾶ
629 ἐργασίας, ἔδειξεν ἤδη μοι τοῦ ἐς Σπαρτιάτας λόγου τὰ
ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἰππάτου Διός. Διέχεαν δὲ χαλκὸν 8
πρῶτοι καὶ ἀγάλματα ἔχωνεύσαντο Ροϊκός τε Φιλαίου
καὶ Θεόδωρος Τηλεκλέους Σάμιοι. Θεοδώρου δὲ ἔργον

ἦν καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ λίθου τῆς σμαράγδου σφραγίς, ἣν Πολυκράτης ὁ Σάμου τυραννήσας ἐφόρει τε τὰ μάλιστα καὶ ἐπ' αὐτῇ περισσῶς δὴ τι ἠγάλλετο.

- 9 6. Φενεατῶν δὲ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως καταβαίνοντι ἔστι μὲν στάδιον, ἔστι δὲ ἐπὶ λόφου μνημα Ἴφικλέους ἀδελφοῦ τε Ἡρακλέους καὶ Ἰολάου πατρός. Ἰόλαον μὲν δὴ τὰ πολλὰ Ἡρακλεῖ συγκάμνειν λέγουσιν Ἕλληνες. Ἴφικλῆς δὲ ὁ Ἰολάου πατήρ, ἠνίκα ἐμαχέσατο Ἡρακλῆς πρὸς Ἡλείου τε καὶ Ἀνγέαν τὴν προτέραν μάχην, τότε ὑπὸ τῶν παιδῶν ἐτρώθη τῶν Ἀκτορος, καλουμένων δὲ ἀπὸ Μολίνης τῆς μητρός· καὶ ἤδη κάμνοντα κομίζουσιν οἱ προσήκοντες ἐς Φενεόν. ἐνταῦθα ἀνὴρ Φενεάτης αὐτὸν Βουφάγος καὶ ἡ τοῦ Βουφάγου γυνὴ Πρώμνη περιεῖπόν τε εὖ καὶ ἀποθανόντα ἐκ τοῦ τραύματος ἔθαψαν.
- 10 Ἴφικλεῖ μὲν δὴ καὶ ἐς τόδε ἔτι ἐναγίζουσιν ὡς ἦρωϊ,
7. θεῶν δὲ τιμῶσιν Ἐρμῆν Φενεᾶται μάλιστα, καὶ ἀργῶνα ἄγουσιν Ἐρμῆα, καὶ ναός ἐστιν Ἐρμοῦ σφίσι καὶ ἄγαλμα λίθου· τοῦτο ἐποίησεν ἀνὴρ Ἀθηναῖος, Εὐχέρι Εὐβουλίδου. ὀπισθεν δὲ ἐστὶ τοῦ ναοῦ τάφος Μυρτίλου. τοῦτον Ἐρμοῦ παῖδα εἶναι Μυρτίλου λέγουσιν Ἕλληνες, ἠνιοχεῖν δὲ αὐτὸν Οἰνομάω· καὶ ὁπότε ἀφίκοιτό τις μνάμενος τοῦ Οἰνομάου τὴν θυγατέρα, ὁ μὲν ἠπειγέτο ὁ Μυρτίλος σὺν τέχνῃ τοῦ Οἰνομάου τὰς ἵππους, ὁ δὲ ἐν τῷ δρόμῳ τὸν μνηστῆρα, ὁπότε ἐγγὺς γένοιτο, κατηκόντιζεν. Ἴπποδαμείας δὲ ἦρα μὲν καὶ αὐτὸς ὁ Μυρτίλος, ἐς δὲ τὸν ἀργῶνα ἀτόλμως ἔχων ὑπέικε καὶ ἠνιοχεῖ τῷ Οἰνομάω. τέλος δὲ καὶ ἀναφανῆναι τοῦ Οἰνομάου προδότην φασὶν αὐτὸν ὑπαχθέντα ὄρκους, ὡς οἱ νύκτα ὁ Πέλοψ μίαν Ἴπποδαμεία συγγενέσθαι παρήσει. Ἀναμνήσκοντα οὖν τῶν ὀρκῶν ὁ Πέλοψ ἐξέβαλεν ἐκ τῆς νεώς· Φενεᾶται δὲ τοῦ Μυρτίλου τὸν νεκρὸν ἐβληθέντα ὑπὸ τοῦ κλύδωνος λέγουσιν ἀνελόμενοι θάψαι, καὶ νύκτωρ

630 κατὰ ἔτος ἐναγίζουσιν αὐτῷ. Ἔστι δὲ ὁ Πέλοψ δηλὸς οὐ 12
πολλὴν τινα παραπλεύσας θάλασσαν, ἀλλὰ ὅσον ἀπὸ τοῦ Ἀλφειοῦ τῶν ἐκβολῶν ἐς τὸ ἐπίνειον τὸ Ἡλείων. οὐκ ἂν οὖν τό γε πέλαγος τὸ Μυρτῶον ἀπὸ Μυρτίλου τοῦ Ἐρμοῦ φαίνοιτο κεκλημένον, ἀρχόμενόν τε ἀπὸ Εὐβοίας καὶ παρ' Ἑλένην ἔρημον νῆσον καθῆκον ἐς τὸ Αἰγαῖον· ἀλλὰ μοι δοκοῦσιν Εὐβοέων οἱ τὰ ἀρχαῖα μνημονεύοντες εἰκότα εἰρηκέναι λέγοντες ἀπὸ γυναικὸς Μυρτοῦς τῷ πελάγει γεγενῆσθαι τὸ ὄνομα τῷ Μυρτῷ.

XV. Φενεᾶταις δὲ καὶ Δήμητρος ἐστὶν ἱερὸν ἐπίκλησιν Ἐλευσινίας, καὶ ἄγουσι τῇ θεῷ τελετὴν, τὰ Ἐλευσῖνι δρώμενα καὶ παρὰ σφίσι τὰ αὐτὰ φάσκοντες καθεστηκέναι· ἀφικέσθαι γὰρ αὐτοῖς Ναὸν κατὰ μάντευμα ἐκ Δελφῶν, τρίτον δὲ ἀπόγονον Εὐμόλπου τοῦτον εἶναι τὸν Ναόν. Παρὰ δὲ τῆς Ἐλευσινίας τὸ ἱερὸν πεποιήται Πέτρομα καλούμενον, λίθοι δύο ἠρμοσμένοι πρὸς ἀλλήλους μεγάλοι. ἄγοντες δὲ παρὰ ἔτος ἦντινα τελετὴν μεί- 2
ζονα ὀνομάζουσιν, τοὺς λίθους τούτους τρηκαῦτα ἀνοίγουσι, καὶ λαβόντες γράμματα ἐξ αὐτῶν ἔχοντα τὰ ἐς τὴν τελετὴν καὶ ἀναγνόντες ἐς ἐπήκουον τῶν μυστῶν κατέθεντο ἐν νυκτὶ αὐτῆς τῇ αὐτῇ. Φενεατῶν δὲ οἶδα τοὺς πολλοὺς καὶ ὀμνύντας ὑπὲρ μεγίστων τῷ Πετρώματι. καὶ ἐπίθημα ἐπ' αὐτῷ περιφερές ἐστιν, ἔχον ἐντὸς Δή- 3
μητρος πρόσωπον Κιδαρίας· τοῦτο ὁ ἱερεὺς περιθέμενος τὸ πρόσωπον ἐν τῇ μείζονι καλουμένῃ τελετῇ θάβδους κατὰ λόγον δὴ τινας τοὺς ὑποχθονίους παλεῖ. Φενεατῶν δὲ ἐστὶ λόγος, καὶ πρὶν ἢ Ναόν, ἀφικέσθαι καὶ ἐνταῦθα Δήμητρα πλανωμένην· ὅσοι δὲ Φενεατῶν οἶκω τε καὶ ξενίῳις ἐδέξαντο αὐτήν, τούτοις τὰ ὄσπρια ἢ θεὸς τὰ ἄλλα, κύαμον δὲ οὐκ ἐδωκέ σφίσι. Κύαμον μὲν οὖν ἐφ' 4
ὄτῳ μὴ καθαρὸν εἶναι νομίζουσιν ὄσπριον, ἐστὶν ἱερὸς 631
ἐπ' αὐτῷ λόγος· οἱ δὲ τῷ Φενεατῶν λόγῳ δεξάμενοι τὴν

θεόν, Τρισαύλης και Δαμιθάλης, ἐποίησαντο μὲν Δῆμητρος ναὸν Θεσμίας ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Κυλλήνῃ, κατεστήσαντο δὲ αὐτῇ και τελετῆν, ἦντινα και νῦν ἄγουσιν. ὁ δὲ ναὸς οὗτος τῆς Θεσμίας σταδίου πεντε μάλιστα που και δεκα ἀπωτέρω τῆς πόλεως.

5 2. Ἐς δὲ Πελλήνην ἐκ Φενεοῦ και ἐς Αἰγειραν ἰόντι Ἀχαιῶν πόλιν, πεντε που προεληλυθότι και δεκα σταδίους Ἀπόλλωνός ἐστι Πυθίου ναός· ἐρείπια δὲ ἐλείπετο αὐτοῦ μόνα και βωμὸς μέγας λίθου λευκοῦ. ἐνταῦθα ἐτι και νῦν Ἀπόλλωνι Φενεᾶται και Ἀρτέμιδι θύουσιν, Ἡρακλέα ἐλόντα Ἴλιον τὸ ἱερόν λέγοντες ποιῆσαι. 3. Ἔστι δὲ αὐτόθι και ἡρώων μνήματα, ὅσοι σὺν Ἡρακλεῖ στρατείας ἐπὶ Ἠλείους μετασχόντες οὐκ ἀπεσώθησαν οἴκαδε ἐκ τῆς 6 μάχης. τέθραπται δὲ Τελαμῶν μὲν ἐγγύτατα τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἀροαίου, ἀπωτέρω μικρόν ἢ ἐστι τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος, Χαλκῶδων δὲ οὐ πόρρω κρήνης καλουμένης Οἰνόης. τὸν μὲν δὴ Ἐλεφήνορος τοῦ Εὐβοεῦσιν ἐς Ἴλιον ἡγησαμένου και τὸν Αἰαντός τε και Τεύκρον, τούτων μὲν τοὺς πατέρας οὐκ ἀποδέξατο ἂν τις ἐν τούτῳ πεσεῖν τῷ ἄγῳνι. πῶς μὲν γὰρ ἂν συνεπελάβετο Ἡρακλεῖ τοῦ ἔργου Χαλκῶδων, ὃν πρότερον ἐτι ἀποκτεῖναι Ἀμφιτρύων και μαρτυρεῖται και πιστεύειν ἄξιόν ἐστιν ἐν Θῆ- 7 βαις; πῶς δὲ Τεύκρος ᾤκισεν ἂν Σαλαμίνα ἐν Κύπρῳ πόλιν μηδενός, ὡς ἀνέστρεψεν ἐκ Τροίας, ἐκβαλόντος ἐκ τῆς οἰκείας; τίς δ' ἂν ἐξήλασεν ἄλλος πλὴν ὁ Τελαμῶν αὐτόν; δῆλα οὖν ἐστι Χαλκῶδοντα οὐ τὸν ἐξ Εὐβοίας και Τελαμῶνα οὐ τὸν Αἰγινήτην ἐπὶ Ἠλείους Ἡρακλεῖ μετεσχηκέναι τῆς στρατείας· ὁμῶννυμοι δὲ ἐπιφανέσιν ἄνδρες ἀφανέστεροι και ἐφ' ἡμῶν ἐτι και τὸν ἅπαντα ἐγίνοντο ὁμοίως χρόνον.

8 4. Φενεάταις δὲ πρὸς τὸ Ἀχαικὸν τὸ ὄμορον οὐ καθ' ἐν ὄροι τῆς γῆς εἰσίν, ἀλλὰ πρὸς μὲν Πελλήνην ὁ καλού- 632

μενος Παρίνας, πρὸς δὲ τὴν Αἰγειράτιν τὸ ἐπ' Ἀρτεμιν. Ἐν δὲ αὐτῶν Φενεατῶν τῇ χώρᾳ μετὰ τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου προήξεις τε οὐκ ἐπὶ πολὺ και ἐντὸς ἔση τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ τὸ ὄρος ἀγούσης τὴν Κραθιδιν. ἐν 5 τούτῳ τῷ ὄρει τοῦ ποταμοῦ τῆς Κραθιδίδος εἰσιν αἱ πηγαί· ῥεῖ δὲ ἐς θάλασσαν παρὰ Αἰγᾶς, ἐρημον τὰ ἐπ' ἐμοῦ χωρίον, τὰ δὲ παλαιότερα Ἀχαιῶν πόλιν. Ἀπὸ τούτου δὲ καλεῖται τοῦ Κραθιδος και ἐν Ἰταλίᾳ ποταμὸς ἐν γῇ τῇ Βροετίας. ἐν δὲ τῇ Κραθιδι τῷ ὄρει Πυρωνίας ἱερόν ἐστιν Ἀρτέμιδος· και τὰ ἐτι ἀρχαιότερα παρὰ τῆς θεοῦ ταύτης ἐπήγοντο Ἀργεῖοι πῦρ ἐς τὰ Λερναῖα.

XVI. Ἐκ δὲ Φενεοῦ πρὸς ἥλιον ἰόντι ἀνίσχοντα ὄρους ἐστὶν ἄκρα Γερόντειον, και κατὰ ταύτην ὁδός· Φενεάταις δὲ ὄροι πρὸς Στυμφαλίους τῆς γῆς τούτο ἐστι τὸ Γερόν- 2 τειον. τοῦ Γεροντείου δὲ ἐν ἀριστερᾷ διὰ τῆς Φενεατικῆς ὁδεύοντι ὄρη Φενεατῶν ἐστὶ Τρίκρηνα καλούμενα, και εἰσίν αὐτόθι κρηναὶ τρεῖς· ἐν ταύταις λούσαι τεχθέντα Ἐρμῆν αἱ περὶ τὸ ὄρος λέγονται νύμφαι, και ἐπὶ τούτῳ τὰς πηγὰς ἱεράς Ἐρμοῦ νομίζουσιν. 2 Τρίκρηνων δὲ οὐ πόρρω ἄλλο ἐστὶν ὄρος Σηπία, και Αἰπύτῳ τῷ Ἐλάτου λέγουσιν ἐνταῦθα γενέσθαι τὴν τελευτὴν ἐκ τοῦ ὄφραως, και οἱ και τὸν τάφον ἐποίησαν αὐτόθι· οὐ γὰρ οἶά τε ἦν σφίσιν ἐς τὸ πρόσω φέρειν τὸν νεκρόν. Τούτους οἱ Ἀρκάδες τοὺς ὄφεις γίνεσθαι και ἐφ' ἡμῶν ἐτι ἐν τῷ ὄρει φασίν, οὐ μέντοι πολλοὺς γε, ἀλλὰ και μάλιστα σπανίους· ἄτε γὰρ τοῦ ἔτους τὸ πολὺ νειφομένου τοῦ ὄρους, οἱ τε ἀποληφθέντες τῶν φωλεῶν ἐκτὸς ὑπὸ τῆς χιόνος διαφθεῖρονται, και ἦν πρότερον καταφυγόντες τύχῳσιν ἐς τὰ φωλεᾶ, ὅμως ἢ χιῶν μέρος τι αὐτῶν ἀπόλλυσιν, ἄτε και ἐς αὐτὰ τὰ φωλεᾶ καθικνουμένου τοῦ κρημοῦ. Τὸν δὲ τοῦ Αἰπύτου τάφον σπουδῆ μάλιστα ἐθεασάμην, 3 ὅτι ἐν τοῖς ἐς τοὺς Ἀρκάδας ἔπεσιν ἔσχεν Ὅμηρος λόγον

τοῦ Αἰλύτου μνήματος. ἔστι μὲν οὖν γῆς χῶμα οὐ μέγα, λίθου κρηπίδι ἐν κύκλῳ περιεχόμενον. Ὁμήρῳ δέ, οὐ γὰρ εἶδεν ἀξιολογώτερον μνῆμα, εἰκότως παρεῖξεν ἐμελλε θαῦμα, ἐπεὶ καὶ Ἡφαίστου τὸν χορὸν ἐπὶ τῇ Ἀχιλλέως ἀσπίδι εἰργασμένον εἰκάξει χορῶ Δαιδάλου ποιηθέντι, 4 σοφώτερα οὐ θεασάμενος. Τάφους δὲ ἀξίους θαύματος ἐπιστάμενος πολλοὺς δυοῖν ἐξ αὐτῶν ἐπιμνησθήσομαι, τοῦ τε ἐν Ἀλικαρνασῶ καὶ ἐν τῇ Ἑβραίων. ὁ μὲν δὴ ἐν Ἀλικαρνασῶ Μανσῶλῳ βασιλεύσαντι Ἀλικαρνασέων πεποιήται, μέγεθος δὲ οὕτω δὴ τί ἐστι μέγας καὶ ἐς κατασκευὴν περίβλεπτος τὴν πᾶσαν, ὥστε καὶ Ῥωμαῖοι μεγάλως δὴ τι αὐτὸν θαυμάζοντες τὰ παρὰ σφίσιν ἐπιφανῆ 5 μνήματα Μανσῶλεια ὀνομάζουσιν. Ἑβραίοις δὲ Ἑλένης γυναικὸς ἐπιχωρίας τάφος ἐστὶν ἐν πόλει Σολύμοις, ἣν ἐς ἔδαφος κατέβαλεν ὁ Ῥωμαίων βασιλεύς. μεμηγάνηται δὲ ἐν τῷ τάφῳ τὴν θύραν, ὁμοίως παντὶ οὕσαν τῷ τάφῳ λιθίνην, μὴ πρότερον διανοίγεσθαι, πρὶν ἂν ἡμέραν τε αἰεὶ καὶ ὄραν τὸ ἔτος ἐπαγάγῃ τὴν αὐτήν· τότε δὲ ὑπὸ μόνου τοῦ μηχανήματος ἀνοιχθεῖσα καὶ οὐ πολὺ ἐπισχοῦσα συνεκλείσθη δι' ὀλίγης. τοῦτον μὲν δὴ οὕτω τὸν δὲ ἄλλον χρόνον ἀνοῖξαι πειρώμενος ἀνοίξαις μὲν οὐκ ἂν, κατὰξίς δὲ αὐτὴν πρότερον βιαζόμενος.

XVII. Μετὰ δὲ τοῦ Αἰλύτου τὸν τάφον ὄρος τε ὑψηλότατον ὄρων τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ Κυλλήνῃ καὶ Ἐρμου Κυλληνίου κατερομιμένος ναός ἐστὶν ἐπὶ κορυφῆς τοῦ ὄρους. δῆλα δὲ ἐστὶν ἀπὸ Κυλλήνος τοῦ Ἐλάτου τῷ τε ὄρει τὸ 2 ὄνομα καὶ ἡ ἐπίκλησις γεγενημένη τῷ θεῷ. τοῖς δὲ ἀνθρώποις τὸ ἀρχαῖον, ὅποσα καὶ ἡμεῖς καταμαθεῖν ἐδυνήθημεν, τοσάδε ἦν ἀφ' ὧν τὰ ξόανα ἐποιοῦντο, ἔβενος, κυπάρισσος, αἱ κέδροι, τὰ δρυῖνα, ἡ μίλαξ, ὁ λωτός· τῷ δὲ Ἐρμῇ τῷ Κυλληνίῳ τούτων μὲν ἀπὸ οὐδενός, θύου δὲ πεποιημένον τὸ ἄγαλμά ἐστιν. ὁκτὼ δὲ εἶναι ποδῶν

634 μάλιστα αὐτὸ εἰκάσομεν. 3. Παρέχεται δὲ καὶ θαῦμα τοῖ- 3 ὄνδε ἢ Κυλλήνῃ· κόσσυφοι γὰρ οἱ ὄρνιθες ὀλόλευκοί εἰσιν ἐν αὐτῇ. οἱ δὲ ὑπὸ Βοιωτῶν καλούμενοι γένος ἄλλο πού τί εἰσιν ὄρνιθων, οὐκ ᾠδικόν. ἀετοὺς μὲν οὖν ὀνομαζομένους κυνίας μάλιστα εἰκότως κύκνῳ λευκότητι οἶδα ἐν Σιπύλῳ θεασάμενος περὶ λίμνην καλουμένην Ταντάλου· ὅς δὲ ἀγρίους λευκοὺς καὶ ἄρκτους τῶν Θρακίων λευκὰς ἤδη πον καὶ ἄνδρες ἐκτήσαντο ἰδιῶται. λαγῶ δὲ καὶ ἔλαφοι, τὸ μὲν Λιβυκὸν θρέμμα οἱ λαγῶ 4 εἰσιν οἱ λευκοί· ἔλαφους δὲ ἐν Ῥώμῃ λευκὰς εἰδόν τε καὶ ἰδὼν θαῦμα ἐποίησάμην, ὁπόθεν δὲ ἢ τῶν ἡπείρων οὕσαι ἢ νησιώτιδες ἐκομίσθησαν, οὐκ ἐπήλθεν ἐρέσθαι μοι. τάδε μὲν ἡμῖν λελέχθω τῶν ἐν Κυλλήνῃ κοσσύφων ἕνεκα, ὡς μὴ τοῖς φηθεῖσιν ἐς τὴν χροῶν αὐτῶν ἀπιστοίη μηδεῖς.

4. Ἔχεται δὲ ἄλλο ὄρος Κυλλήνης Χελυδόρεα, ἐνθα 5 εὐρῶν χελώνην Ἐρμῆς ἐκδείραι τὸ θηρίον καὶ ἀπ' αὐτῆς λέγεται ποιήσασθαι λύραν. ἐνταῦθα Φερεάταις καὶ Πελληνεῦσιν ὄροι τῆς γῆς εἰσὶ, καὶ τοῦ ὄρους τῶν Χελυδορέων οἱ Ἀχαιοὶ τὸ πλεον νέμονται.

5. Ἐκ Φερεοῦ δὲ ἰόντι ἐπὶ ἐσπέρας καὶ ἡλίου δυσμῶν 6 ἢ μὲν ἀριστερὰ τῶν ὁδῶν ἐς πόλιν ἄγει Κλείτορα, ἐν δεξιᾷ δὲ ἐπὶ Νάνακριν καὶ τὸ ὕδωρ τῆς Στυγός. τὸ μὲν δὴ ἀρχαῖον ἢ Νάνακριν πόλισμα ἦν Ἀρκαδῶν, καὶ ἀπὸ τῆς Ἀνκάονος γυναικὸς τὸ ὄνομα εἰλήφει· τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν ἐρείπια ἦν, οὐδὲ τούτων τὰ πολλὰ ἔτι δῆλα. τῶν δὲ ἐρείπιων οὐ πόρρω κρημνός ἐστιν ὑψηλός· οὐχ ἔτερον δ' ἐς τοσοῦτον ἀνήκοντα ὕψους οἶδα. καὶ ὕδωρ κατὰ τοῦ κρημνοῦ στάζει· καλοῦσι δὲ Ἕλληνες αὐτὸ ὕδωρ Στυγός.

XVIII. εἶναι δὲ τὴν Στύγα Ἡσίοδος μὲν ἐν Θεογονίᾳ πεποίηκεν, Ἡσιόδου γὰρ δὴ ἔπη τὴν Θεογονίαν εἰσὶν οἱ νομίζουσι, πεποιημένα οὖν ἐστὶν ἐνταῦθα Ὠκεανοῦ θυγατέρα τὴν Στύγα, γυναῖκα δὲ αὐτὴν εἶναι Πάλλαντος.

ἔοικότα δὲ πεποιημένοι τούτοις καὶ Λίνον φασίν· ἔμοι δὲ δὲ
ἐπιλεγόμενον παντάπασιν ἐφαίνετο ταῦτά γε εἶναι κίβ-
2 δηλα. Ἐπιμενίδης δὲ ὁ Κρήσις εἶναι μὲν καὶ οὗτος θυγα-
τέρα Ὀκεανοῦ τὴν Στύγα ἐποίησε, συνοικεῖν δὲ αὐτὴν
οὐ Πάλλαντι, ἀλλὰ ἐκ Πείραντος Ἐχιδναν τεκεῖν, ὅστις
δὴ ὁ Πείρας ἐστί. μάλιστα δὲ τῆς Στυγὸς τὸ ὄνομα ἐς τὴν
ποίησιν ἐπισημαίνεται Ὀμηρος. ἐν μὲν γε Ἡρας ἐποίησεν
ὄρκω,

Ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεῖν
καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ.

Ταῦτα μὲν δὴ ἐποίησεν ὡς ἂν ἰδῶν ἐς τὸ ὕδωρ τῆς Στυ-
γὸς στάζον· βούλεται δὲ καὶ ἐν καταλόγῳ τῶν μετὰ Γου-
νέως Τιταρησίῳ ποταμῷ εἶναι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς Στυγὸς.
3 ἐποίησε δὲ καὶ ἐν Αἰδον ὕδωρ εἶναι, καὶ Ἀθηναῖον τὸν Δία
οὐ μεμνησθαί φησιν ὅτι δι' αὐτῆς Ἡρακλέα ἐσωζεν ἐκ
τῶν Εὐρυσθέως ἄθλων·

Εἰ γὰρ ἐγὼ τόδε ἤδη ἐνὶ φρεσὶ πενκαλίμησιν,
εὐτέ μιν εἰς Αἶδαο πυλάρταο προὔπεμψεν
ἐξ Ἐρέβους ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Αἶδαο
οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ θέεθρα.

4 2. Τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τοῦ κρηνοῦ τοῦ παρὰ τὴν Νώνα-
κριν στάζον ἐσπίπτει μὲν πρῶτον ἐς πέτραν ὑψηλὴν,
διεξελεθὼν δὲ διὰ τῆς πέτρας ἐς τὸν Κραῖθιν ποταμὸν
κάτεισι· θάνατον δὲ τὸ ὕδωρ φέρει τοῦτο καὶ ἀνθρώπων
καὶ ἄλλω ζῳῶ παντί. λέγεται δὲ ὅτι γένοιτό ποτε ὄλεθρος
ἀπ' αὐτοῦ καὶ αἰξίν, οἱ τοῦ ὕδατος ἐπιον πρῶτον. χρόνῳ
δὲ ὕστερον ἐγνωσθή καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο πρόσεστι τῷ ὕδατι
5 τῶν ἐς θαῦμα ἠκόντων. Ἰταλὸς μὲν γε καὶ κρύσταλλος
καὶ μόρρα καὶ ὅσα ἐστὶν ἀνθρώποις ἄλλα λίθου ποιού-
630 μενα, καὶ τῶν σκευῶν τὰ κεραμεῖα, τὰ μὲν ὑπὸ τῆς Στυ-
γὸς τοῦ ὕδατος φήγνυται· κεράτινα δὲ καὶ ὀστέινα σίδη-
ρός τε καὶ χαλκός, ἐτι δὲ μόλιβδος τε καὶ κασσίτερος καὶ

ἄργυρος καὶ τὸ ἤλεκτρον ὑπὸ τούτου σήπεται τοῦ ὕδατος.
τὸ δὲ αὐτὸ μέταλλοις τοῖς πᾶσι καὶ ὁ χρυσοῦς πένονθε·
καίτοι γε καθαρεύειν [γε] τὸν χρυσοῦν ἀπὸ τοῦ λοῦ ἢ τε
ποίητρια μάρτυς ἐστὶν ἡ Λεσβία καὶ αὐτὸς ὁ χρυσοῦς ἐπι-
δείκνυσιν. Ἔδωκε δὲ ἄρα ὁ θεὸς τοῖς μάλιστα ἀπερομι- 6
μένοις κρατεῖν τῶν ὑπερηρότων τῆ δόξῃ. τοῦτο μὲν γὰρ
τὰ μάρμαρα ἀπόλλυσθαι πέφυκεν ὑπὸ τοῦ ὄξους· τοῦτο
δὲ τὸν ἀδάμαντα λίθον ὄντα ἰσχυρότατον τοῦ τράγου
κατατῆκει τὸ αἶμα. καὶ δὴ καὶ τὸ ὕδωρ οὐ δύναται τῆς
Στυγὸς ὀπλήν ἵππου βιάσασθαι μόνην, ἀλλὰ ἐμβληθὲν
κατέχεται τε ὑπ' αὐτῆς καὶ οὐ διεργάζεται τὴν ὀπλήν.
Εἰ δὲ καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου συνέβη τὴν τελευ-
τὴν διὰ τοῦ φαρμάκου γενέσθαι τούτου, σαφῶς μὲν οὐκ
οἶδα, λεγόμενον δὲ οἶδα.

3. Ὑπὲρ δὲ τὴν Νώνακριν ὄρη τε καλούμενα Ἀροά- 7
νια καὶ σπήλαιόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς. ἐς τοῦτο ἀναφυγεῖν τὸ
σπήλαιον τὰς θυγατέρας τὰς Προίτου μανείσας λέγουσιν,
ἃς ὁ Μελάμπους θυσίαις τε ἀπορορήτοις καὶ καθαροῖς
κατήγαγεν ἐς χωρίον καλούμενον Λουσούς. τοῦ μὲν δὴ
ὄρους τῶν Ἀροανίων Φενεῦται τὰ πολλὰ ἐνέμοντο· οἱ δὲ
ἐν ὄροις ἤδη Κλειτορίων εἰσὶν οἱ Λουσοί. πόλις μὲν δὴ 8
ποτε εἶναι λέγουσι τοὺς Λουσούς, καὶ Ἀγησίλας ἀνὴρ
Λουσέως ἀνηγορεύθη κέλῃτι ἵππων νικῶν, ὅτε πρῶτην
ἐπὶ ταῖς δέκα ἐτίθεισαν πυθιάδα Ἀμφικτυόνες· τὰ δὲ ἐφ'
ἡμῶν οὐδὲ ἐρείπια ἐτι λειπόμενα ἦν Λουσῶν. τὰς δὲ
637 θυγατέρας τοῦ Προίτου κατήγαγεν ὁ Μελάμπους ἐς τοὺς
Λουσούς καὶ ἠκέσατο τῆς μανίας ἐν Ἀρτέμιδος ἱερῷ· καὶ
ἀπ' ἐκείνου τὴν Ἀρτεμιν ταύτην Ἡμερασίαν καλοῦσιν
οἱ Κλειτόριοι.

XIX. Εἰσὶ δὲ τινες γένους μὲν καὶ οὗτοι τῶν Ἀρκά-
δων, ὄνομα δὲ σφισι Κυναιθαεῖς, οἱ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ
ἄγαλμα ἀνέθεσαν τοῦ Διός, κεραννὸν ἐν ἐκατέρᾳ ἔχοντα

τῇ χειρὶ· οὗτοι οἱ Κυναιθαεῖς τεσσαράκοντα ἀπωτέρω
 τοῦ ** σταδίοις μᾶλλον οἰκοῦσι, καὶ σφισιν ἐν ἀγορᾷ πε-
 ποιήνται μὲν θεῶν βωμοί, πεποιήται δὲ Ἀδριανοῦ βασι-
 2 λέως εἰκῶν. τὰ δὲ μάλιστα ἤκουτα ἐς μνήμην Διονύσου
 ἐστὶν ἐνταῦθα ἱερόν, καὶ ἑορτὴν ὥρα ἄγουσι χειμῶνος,
 ἐν ἣ ἴψα ἀηλιμμένοι ἄνδρες ἐξ ἀγέλης βοῶν ταῦρον,
 ὃν ἂν σφισιν ἐπὶ νοῦν αὐτὸς ὁ θεὸς ποιήσῃ, ἀράμενοι
 κομίζουσι πρὸς τὸ ἱερόν. Θυσία μὲν τοιαύτη σφίσι κα-
 θεστήκε· 2. πηγὴ δὲ ἐστὶν αὐτόθι ὕδατος ψυχροῦ, δύο
 μάλιστα ἀπὸ τοῦ ἄστεως ἀπωτέρω σταδίοις, καὶ ὑπὲρ αὐ-
 3 τῆς πλάτανος πεφνκυῖα. ὅς δ' ἂν ὑπὸ κυνὸς κατασχετοῦ
 λύσῃ ἦτοι ἔλκος ἢ καὶ ἄλλως κίνδυνον εὗρηται, τὸ ὕδωρ
 οἱ πίνουσι ἴαμα· καὶ Ἄλυσον τοῦδε ἔνεκα ὀνομάζουσι
 τὴν πηγὴν. καὶ οὕτω φαίνοιο ἂν Ἀρκάσι τὸ μὲν πρὸς
 Φενεῶ ὕδωρ, ὃ Στύγα ὀνομάζουσιν, ἐπ' ἀνθρώπου
 συμφορᾷ ἀνευρημένον, ἢ δὲ πηγὴ ἢ ἐν Κυναιθαεῦσιν
 4 ἀγαθὸν οὐσα ἀντίροπον τῶ ἐκεῖ πῆματι. 3. Λεῖπεται δὲ
 ἐκ Φενεοῦ τῶν ὁδῶν, αἱ εἰσι πρὸς ἡλίου δυσμῶν, τὰ ἐν
 ἀριστερᾷ. αὕτη δὲ ἡ ὁδὸς ἄγει μὲν ἐς Κλείτορα, καθήκει
 δὲ παρὰ τοῦ Ἡρακλέους τὸ ἔργον, ὃ τῶ ποταμῶ ρεῦμα
 ἐποίησεν εἶναι τῶ Ἀροανίῳ. παρὰ τοῦτο ἡ ὁδὸς κάτεισιν
 ἐπὶ χωρίον Λυκουρίας, καὶ ἐστὶ Φενεάταις ἢ Λυκουρία
 πρὸς Κλειτορίουσ ὄροι τῆς γῆς.

XX. Προελθόντων δὲ σταδίοις ὡς πεντήκοντα ἐκ 633
 Λυκουρίας ἐπὶ τοῦ Λάδωνος ἀφίξῃ τὰς πηγὰς. ἤκουσα
 δὲ ὡς τὸ ὕδωρ τὸ λιμνάζον ἐν τῇ Φενεατικῇ, κατερχόμε-
 μον ἐς τὰ βάραθρα τὰ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἀνεισιν ἐνταῦθα
 καὶ ποιεῖ τῶ Λάδωνι τὰς πηγὰς. τοῦτο μὲν δὴ οὐκ ἔχω
 σαφῶς εἰπεῖν, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἐστὶν ἔχον· ὁ δὲ
 Λάδων ποταμῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι ὕδωρ παρέχεται κάλλι-
 στον, ἔχει δὲ καὶ ἄλλως ἐς ἀνθρώπους φήμην [Δάφνης
 2 τε εἵνεκα] καὶ τὰ ἀδόμενα ἐς τὴν Δάφνην. Τοῦ λόγου δὲ

τοῦ ἐς Δάφνην τὰ μὲν ** Συρίας τοῖς οἰκοῦσιν ἐπὶ Ὀρόντη
 ποταμῶ παρήμι, λέγεται δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὑπὸ Ἀρκά-
 δων καὶ Ἡλείων. Οἰνομάῳ τῶ δυναστεύσαντι ἐν Πίσῃ
 Δεύκιππος ἦν υἱός. οὗτος ἐρασθεῖς Δάφνης ὁ Δεύκιππος
 ἐκ μὲν τοῦ εὐθέος μνώμενος γυναῖκα ἔξεν ἀπεγίνωσκεν
 αὐτὴν ἄτε ἅπαν τὸ ἄρσεν γένος φεύγουσαν· παρέστη δὲ
 οἱ τοιόνδε ἐς αὐτὴν σόφισμα. ἔτρεφεν ὁ Δεύκιππος κό- 3
 μὴν τῶ Ἀλφειῶ· ταύτην οἶα δὴ παρθένος πλεξάμενος
 τὴν κόμην, καὶ ἐσθῆτα ἐνδύς γυναικείαν, ἀφίκετο ὡς
 τὴν Δάφνην, ἐλθὼν δὲ Οἰνομάου τε ἔλεγεν εἶναι θυγά-
 τηρ, καὶ ὡς συνθηρᾶν ἐθέλοι τῇ Δάφνῃ. Ἄτε δὲ εἶναι
 παρθένος νομιζόμενος, καὶ τὰς ἄλλας ὑπερβεβλημένους
 παρθένους γένους τε ἀξιώματι καὶ σοφίᾳ τῇ ἐς τὰ κυνη-
 γέσια, πρὸς δὲ καὶ τῇ θεραπείᾳ περισσῇ χρώμενος, ἐς
 φιλιαν ἰσχυρὰν ἐπάγεται τὴν Δάφνην. Οἱ δὲ τὸν Ἀπόλ- 4
 λωνος ἔρωτα ἐς αὐτὴν ἄδοντες καὶ τὰδε ἐπιλέγουσιν,
 Ἀπόλλωνα Δευκίπῳ νεμεσῆσαι τῆς ἐς τὸν ἔρωτα εὐδαι-
 μονίας. αὐτίκα δὲ ἐπεθύμησεν ἐν τῶ Λάδωνι ἢ Δάφνῃ
 καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι νήχεσθαι, καὶ τὸν Δεύκιππον
 ἀποδύουσιν ἄκοντα· ἰδοῦσαι δὲ οὐ παρθένον τοῖς τε
 ἀκοντίοις αὐτὸν καὶ ἐγχειριδίοις τύπτουσαι διέφθειραν.
 ταῦτα μὲν δὴ οὕτω λέγουσι.

639 XXI. Τοῦ Λάδωνος δὲ τῶν πηγῶν ἀπέχει στάδια
 ἐξήκοντα ἢ Κλειτορίων πόλις· ἡ δὲ ὁδὸς ἢ ἀπὸ τῶν πηγῶν
 τοῦ Λάδωνός ἐστὶν αὐλῶν στενὸς παρὰ τὸν Ἀροάνιον πο-
 ταμόν. πρὸς δὲ τῇ πόλει διαβήσῃ ποταμὸν καλούμενον
 Κλείτορα. ἐκδίδωσιν οὖν ὁ Κλείτωρ ἐς τὸν Ἀροάνιον, οὐ
 πλέον τῆς πόλεως σταδίοις ἀπέχοντα ἑπτὰ. Εἰσὶ δὲ ἰχθῦς 2
 ἐν τῶ Ἀροανίῳ καὶ ἄλλοι καὶ οἱ ποικιλίαι καλούμενοι
 τούτους λέγουσι τοὺς ποικιλίας φθέγγεσθαι κίχλη τῇ
 ὄρνιθι ἑοικός. ἐγὼ δὲ ἀρρευθέντας μὲν εἶδον, φθεγγο-
 μένων δὲ ἤκουσα οὐδὲν καταμείνας πρὸς τῶ ποταμῶ καὶ
 PAUSAN. II. 8

ἐς ἡλίου δυσμᾶς, ὅτε δὴ φθέγγεσθαι μάλιστα ἐλέγοντο οἱ ἰχθυῖς.

3 2. Τῇ δὲ Κλειτορίων πόλει τὸ μὲν ὄνομα ἀπὸ τοῦ παιδὸς ἐτέθη τοῦ Ἀζάνος, οἰκεῖται δ' ἐν ὀμαλῶ, κύκλω δὲ ὄρη περιέχοντά ἐστιν οὐ μεγάλη. Κλειτορίοις δὲ ἱερά τὰ ἐπιφανέστατα Διμητρος, τὸ δὲ Ἀσκληπιοῦ, τρίτου δὲ ἐστὶν Ἑλλειθυίας*** εἶναι, καὶ ἀριθμὸν ἐποίησεν οὐδένα ἐπ' αὐτοῖς. Λύκιος δὲ Ὀλλῆν ἀρχαιότερος τὴν ἡλικίαν, Δηλίους ὕμνους καὶ ἄλλους ποιήσας καὶ ἐς Ἑλλείθυιάν [τε], εὐλινόν τε αὐτὴν ἀνακαλεῖ, δῆλον ὡς τῇ Περωμένη τὴν 4 αὐτὴν, καὶ Κρόνου πρεσβυτέραν φησὶν εἶναι. Κλειτορίοις δὲ καὶ Διοσκούρων καλουμένων δὲ Θεῶν Μεγάλων ἐστὶν ἱερόν, ὅσον τέσσαρα ἀπέχον στάδια ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ ἀγάλματά ἐστιν αὐτοῖς χαλκᾶ. 3. Πεποιήται δὲ καὶ ἐπὶ ὄρους κορυφῆς σταδίους τριάκοντα ἀπωτέρω τῆς πόλεως ναὸς καὶ ἄγαλμα Ἀθηναῖς Κορίας.

XXII. Ἐπανάγει δὲ ὁ λόγος με ἐπὶ Στύμφηλον καὶ 64 ἐπὶ τοὺς Φενεατῶν καὶ Στυμφηλίων ὄρους τὸ ὀνομαζόμενον Γερόντειον. Στυμφήλιοι δὲ τεταγμένοι μὲν οὐ μετὰ Ἀρκαδίων ἐτι εἰσὶν, ἀλλ' ἐς τὸ Ἀργολικὸν συντελοῦσι, μεταστάντες ἐς αὐτὸ ἐθελονταί· γένους δὲ εἶναι σφᾶς τοῦ Ἀρκαδίων τὰ ἔπη μαρτυρεῖ τὰ Ὀμήρου, καὶ ὁ Στύμφηλος ὁ οἰκιστὴς ἀπόγονος ἦν τρίτος Ἀρκαδὸς τοῦ Καλλιστοῦς. Λέγεται δὲ ἐξ ἀρχῆς ἐτέρωθι οἰκισθῆναι τῆς 2 χώρας καὶ οὐκ ἐς τὴν ἐφ' ἡμῶν πόλιν. 2. Ἐν δὲ τῇ Στυμφήλῳ τῇ ἀρχαίᾳ Τημένον φασὶν οἰκῆσαι τὸν Πελασγοῦ, καὶ Ἦραν ὑπὸ τοῦ Τημένου τραφῆναι τούτου, καὶ αὐτὸν ἱερά τῇ θεῷ τρία ἰδρῦσασθαι καὶ ἐπικλήσεις τρεῖς ἐπ' αὐτῇ θέσθαι, παρθένῳ μὲν ἐτι οὔσῃ Παιδί· γηραμένην δὲ τῷ Διὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν Τελείαν· διενεχθεῖσαν δὲ ἐφ' ὅτῳ δὴ ἐς τὸν Δία καὶ ἐπανήκουσαν ἐς τὴν Στύμφηλον ὀνόμασεν ὁ Τήμενος Χήραν. τάδε μὲν ὑπὸ Στυμφηλίων

λεγόμενα οἶδα ἐς τὴν θεόν· 3. Ἡ δὲ ἐφ' ἡμῶν πόλις τῶν 3 μὲν εἰρημένων οὐδέν, ἄλλα δὲ εἶχε τοσαύδε. ἔστιν ἐν τῇ Στυμφηλίων πηγῇ, καὶ ἀπὸ ταύτης ὕδωρ βασιλεὺς Ἀδριανὸς Κορινθίοις ἤγαγεν ἐς τὴν πόλιν. ἐν δὲ τῇ Στυμφήλῳ χειμῶνος μὲν ὄρα λίμνην τε οὐ μεγάλην ἢ πηγὴν καὶ ἀπ' αὐτῆς ποταμὸν ποιεῖ τὸν Στύμφηλον· ἐν θέρει δὲ προλιμνάζει μὲν οὐδὲν ἐτι, ποταμὸς δὲ αὐτίκα ἐστὶν ἀπὸ τῆς πηγῆς. οὗτος ἐς χάσμα γῆς κάτεισιν ὁ ποταμὸς, ἀναφανόμενος δὲ αὐθις ἐν τῇ Ἀργολίδι μεταβάλλει τὸ ὄνομα, καὶ αὐτὸν ἀντὶ Στυμφήλου καλοῦσιν Ἐρασίον. 4. Ἐπὶ δὲ τῷ ὕδατι τῷ ἐν Στυμφήλῳ κατέχει λόγος ὄρνι- 4 θᾶς ποτε ἀνδροφάγους ἐπ' αὐτῷ τραφῆναι· ταύτας κατατοξεῦσαι τὰς ὄρνιθας Ἡρακλῆς λέγεται. Πείσανδρος δὲ αὐτὸν ὁ Καμινεὺς ἀποκτείνει τὰς ὄρνιθας οὐ φησιν, ἀλλὰ ὡς ψόφῳ κροτάλων ἐκδιώξειεν αὐτάς. γῆς δὲ τῆς Ἀράβων ἢ ἐρημος παρέχεται καὶ ἄλλα θηρία καὶ ὄρνιθας καλουμένας Στυμφηλίδας, λεόντων καὶ παρδάλεων οὐ- 64 δέν τι ἡμερωτέρας ἀνθρώποις. Αὐταὶ τοῖς ἐπὶ ἄγραν αὐ- 5 τῶν ἀφικνουμένοις ἐπιπέτανται, καὶ τιτρώσκουσί τε τοῖς ῥάμφεσι καὶ ἀποκτείνουσιν. ὅσα μὲν δὴ χαλκοῦ καὶ σιδήρου φοροῦσιν ἀνθρώποι, διατροπῶσιν αἱ ὄρνιθες· ἦν δὲ ἐσθῆτα φλοῖνην παχεῖαν πλέξωνται, τὰ ῥάμφη τῶν Στυμφηλίδων ὑπὸ τῆς ἐσθῆτος ἔχεται τῆς φλοῖνης, καθὰ καὶ πτέρυγες ὄρνιθων τῶν μικρῶν προσέχονται τῷ ἰξῶ. Αὐταὶ μέγεθος μὲν κατὰ γέρανόν εἰσιν αἱ ὄρνιθες, εἰκόνασι δὲ ἰβεσι, ῥάμφη δὲ ἀλκιμώτερα φέρουσι καὶ οὐ σκολιά, ὥσπερ αἱ ἰβεις. Εἰ μὲν δὴ καὶ αἱ κατ' ἐμὲ ὄρνιθες αἱ Ἀρά- 6 βιοὶ τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ ποτὲ ὄρνιθων τὸ ὄνομα, εἶδος δὲ οὐ τὸ αὐτὸ ἐκείναις ἔχουσιν, οὐκ οἶδα· εἰ δὲ τὸν πάντα αἰῶνα κατὰ τὰ αὐτὰ ἰεραξὶ καὶ ἀετοῖς καὶ Στυμφηλίδες εἰσὶν ὄρνιθες, Ἀράβιον τε εἶναι μοι θέρεμμα αἱ ὄρνιθες αὐταὶ φαίνονται, καὶ δύναίτο ἂν πετομένη ποτὲ ἀπόμοιρα ἐξ 8*

αὐτῶν ἐς Ἀρκαδίαν ἀφικέσθαι ἐπὶ Στύμφηλον. Ὑπὸ μὲν δὴ τῶν Ἀράβων ἄλλο τί που ἐξ ἀρχῆς καλοῖντο ἂν καὶ οὐ Στυμφηλίδες· τοῦ Ἡρακλέους δὲ ἡ δόξα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν πρὸ τοῦ βαρβαρικοῦ τετιμημένου ἐξενίκησεν ὡς καὶ τὰς ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Ἀράβων Στυμφηλίδας καὶ ἐπὶ ἡμῶν 7 ὀνομάζεσθαι. 5. Ἐν Στυμφήλῳ δὲ καὶ ἱερόν Ἀρτέμιδος ἐστὶν ἀρχαῖον Στυμφηλίας· τὸ δὲ ἄγαλμα ξοανόν ἐστὶ τὰ πολλὰ ἐπίχρυσον. πρὸς δὲ τοῦ ναοῦ τῷ ὀρόφῳ πεποιημένοι καὶ αἱ Στυμφηλίδες εἰσὶν ὄρνιθες· σαφῶς μὲν οὖν χαλεπὸν ἦν διαγνώσκειν πότερον ξύλου ποίημα ἢ ἡ γύψου, τεκμαιρομένοις δὲ ἡμῖν ἐφαίνετο εἶναι ξύλου μάλλον ἢ γύψου. εἰσὶ δὲ αὐτόθι καὶ παρθένοι λίθου λευκοῦ, σκέλη δὲ σφισίν ἐστὶν ὀρνίθων, ἐστᾶσι δὲ ὀπισθε τοῦ 8 ναοῦ. 6. Λέγεται δὲ καὶ ἐφ' ἡμῶν γενέσθαι θαῦμα τοιόνδε. ἐν Στυμφήλῳ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Στυμφηλίας τὴν ἑορτὴν τὰ τε ἄλλα ἦγον οὐ σπουδῆ, καὶ τὰ ἐς αὐτὴν καθεστηκότα ὑπερέβαινον τὰ πολλὰ. ἐσπεσοῦσα οὖν ὕλη κατὰ τοῦ βαράθρου τὸ στόμα, ἢ κάτεισιν ὁ ποταμὸς [ὅς ἐστὶν ὁ Στύμφαλος] ἀνείργε μὴ καταδύεσθαι τὸ ὕδωρ, λίμνην τε ὅσον ἐπὶ τετρακοσίους σταδίους τὸ πεδίον σφίσι 9 γενέσθαι λέγουσι. Φασὶ δὲ ἐπεσθαι θηρευτὴν ἄνδρα ἐλάφῳ φευγούσῃ, καὶ τὴν μὲν ἐς τὸ τέλμα ἴεσθαι, τὸν δὲ 642 ἄνδρα τὸν θηρευτὴν ἐπακολουθοῦντα ὑπὸ τοῦ θυμοῦ κατόπιν τῆς ἐλάφου νήχεσθαι· καὶ οὕτω τὸ βάραθρον τὴν τε ἐλάφον καὶ ἐπ' αὐτῇ τὸν ἄνδρα ὑπεδέξατο. τούτοις δὲ τοῦ ποταμοῦ τὸ ὕδωρ ἐπακολουθῆσαι φασιν, ὥστε ἐς ἡμέραν Στυμφηλίοις ἐξήρατο ἅπαν τοῦ πεδίου τὸ λιμνάζον· καὶ ἀπὸ τούτου τῇ Ἀρτέμιδι τὴν ἑορτὴν φιλοτιμία πλέονι ἄγουσι.

XXIII. Μετὰ δὲ Στύμφηλόν ἐστὶν Ἀλέα, συνεδρίου μὲν τοῦ Ἀργολικοῦ μετέχουσα καὶ αὕτη, Ἀλεον δὲ τὸν Ἀφείδαντος γενέσθαι σφίσι ἀποφαίνουσιν οἰκιστὴν.

Θεῶν δὲ ἱερὰ αὐτόθι Ἀρτέμιδος ἐστὶν Ἐφεσίας καὶ Ἀθηνῶν Ἀλέας, καὶ Διονύσου ναὸς καὶ ἄγαλμα. τούτω παρὰ ἑτος Σκιέρειαν ἑορτὴν ἄγουσι, καὶ ἐν Διονύσου τῇ ἑορτῇ κατὰ μάντευμα ἐκ Δελφῶν μαστιγοῦνται γυναῖκες, καθὰ καὶ οἱ Σπαρτιατῶν ἔφηβοι παρὰ τῇ Ὀρθίᾳ.

2. Ἐδήλωσα δὲ ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐς Ὀρχομενίους ὡς 2 πρῶτα μὲν παρὰ τὴν χαράθραν ἐστὶν ἡ εὐθεία, τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ ὕδατος τοῦ λιμνάζοντος. ἐν δὲ τῷ πεδίῳ τῷ Καφυῶν πεποιήται γῆς χῶμα, δι' οὗ ἀπείργεται τὸ ὕδωρ τὸ ἐκ τῆς Ὀρχομενίας μὴ εἶναι Καφνεῦσιν βλάβος τῇ ἐνεργῶ. Κατὰ δὲ τὸ ἐντὸς τοῦ χῶματος παρέξουσιν ὕδωρ ἄλλο, πλήθει μὲν ὅσον τε εἶναι ποταμόν, κατερχόμενον δὲ ἐς χάσμα γῆς ἀνεισιν αὐτὸς παρὰ Νάσους καλουμένας· τὸ δὲ χωρίον ἐνθα ἀνεισιν ὀνομάζεται Ῥεῦνος· ἀνατεῖλαν δὲ ἐνταῦθα τὸ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τούτου παρέχεται ποταμὸν ἀναον Τράγον. 3. τὸ δὲ ὄνομα ἐστὶ 3 μὲν δῆλον ἀπὸ Κηφέως τοῦ Ἀλέου τῇ πόλει γεγυῖος, ὀνομάζεσθαι δὲ αὐτὴν φωνῇ τῇ Ἀρκαδίων Καφυῶν ἐκνευίκηκε. φασὶ δὲ οἱ Καφυεῖς τὰ ἀνωθεν ἐκ τῆς Ἀττικῆς εἶναι χώρας, ἐκβληθέντες δὲ ὑπὸ Αἰγέως ἐξ Ἀθηνῶν ἐς Ἀρκαδίαν φυγεῖν καὶ ἰκέται γενόμενοι Κηφέως οἰκῆσαι 643 ἐνταῦθα. Τὸ μὲν δὴ πόλισμα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῷ πέρατι ὀρῶν οὐκ ἄγαν ὑψηλῶν παρὰ τοῖς ποσίν ἐστὶ· Καφυάταις δὲ ἱερὰ θεῶν Ποσειδῶνός ἐστι καὶ ἐπίκλησιν Κνακαλησίας Ἀρτέμιδος. ἐστὶ δὲ αὐτοῖς καὶ ὄρος Κνάκαλος, 4 ἐνθα ἐπέτειον τελετὴν ἄγουσι τῇ Ἀρτέμιδι. ὀλίγον δὲ ὑπὲρ τὴν πόλιν πηγὴ τέ ἐστι, καὶ ἐπὶ τῇ πηγῇ πλάτανος μεγάλη καὶ εὐειδῆς πέφυκε· καλοῦσι δὲ αὐτὴν Μενελαῖδα, Μενέλαον στρατὸν ἀθροίζοντα ἐς Τροίαν ἀφικέσθαι τε ἐνταῦθα καὶ ἐπὶ τῇ πηγῇ τὴν πλάτανου φντεῦσαι λέγοντες· ἐφ' ἡμῶν δὲ καὶ τὴν πηγὴν κατὰ ταῦτα τῇ πλάτανῳ καλοῦσι Μενελαῖδα. 4. Εἰ δὲ Ἑλλήνων τοῖς λόγοις 5

επόμενον καταριθμύσασθαι δεῖ με ὅποσα δένδρα σῶα ἔτι καὶ τεθνηλότα λείπεται, πρεσβύτατον μὲν ἢ λύγος ἐστὶν αὐτῶν ἢ ἐν τῷ Σαμίων πεφυκυῖα ἱερῷ Ἦρας, μετὰ δὲ αὐτὴν ἢ ἐν Δωδώνῃ δρυς, καὶ ἐλαία τε ἢ ἐν Ἀκροπόλει καὶ ἢ παρὰ Δηλίοις· τρίτα δὲ ἔνεκα ἀρχαιότητος νέμοιεν ἂν τῇ δάφνῃ τῇ παρὰ σφίσις οἱ Σύροι· τῶν δὲ ἄλλων ἢ πλάτανός ἐστιν αὕτη παλαιότατον.

6 5. Καρυῶν δὲ ἀφέστηκεν ὅσον στάδιον Κονδυλέα χωρίον, καὶ Ἀρτέμιδος ἄλσος καὶ ναός ἐστὶν ἐνταῦθα καλουμένης Κονδυλεάτιδος τὸ ἀρχαῖον· μετονομασθῆναι δὲ ἐπὶ αἰτία τὴν θεὸν φασι τοιαύτη. παιδία περὶ τὸ ἱερὸν παίζοντα, ἀριθμὸν δὲ αὐτῶν οὐ μνημονεύουσιν, ἐπέτυχε καλωδίω, δῆσαντα δὲ τὸ καλωδίον τοῦ ἀγάλματος περὶ 7 τὸν τραχήλον ἐπέλεγεν ὡς ἀπάγχουτο ἢ Ἀρτεμις. φωράσαντες δὲ οἱ Καρυεῖς τὰ ποιηθέντα ὑπὸ τῶν παιδίων καταλεύουσιν αὐτά· καὶ σφίσι ταῦτα ἐργασαμένοις ἐδέπεσεν ἐς τὰς γυναῖκας νόσος, τὰ ἐν τῇ γαστρὶ πρὸ τοκετοῦ τεθνεῶτα ἐκβάλλεσθαι, ἐς ὃ ἢ Πυθία θάψαι τε τὰ παιδία ἀνεῖπε καὶ ἐναγίζειν αὐτοῖς κατὰ ἔτος· ἀποθανεῖν γὰρ αὐτὰ οὐ σὺν δίκῃ. Καρυεῖς δὲ ποιοῦσι τὰ τε ἄλλα 644 ἔτι καὶ νῦν κατ' ἐκεῖνο τὸ μάντευμα, καὶ τὴν ἐν ταῖς Κονδυλέαις θεόν, προσεῖναι γὰρ καὶ τόδε ἔτι τῷ χρησμῷ φασί, καλοῦσιν Ἀπαγχομένην ἐξ ἐκείνου. 6. Ἀνελθῶν δὲ ἐκ Καρυῶν ὅσον σταδίους ἑπτὰ ἐπὶ Νάσους καλουμένης καταβῆσθαι· πεντήκοντα δὲ προελθόντι αὐτόθεν σταδίους ἐστὶν ὁ Λάδων. διαβῆσθαι τε δὴ τὸν ποταμόν, καὶ ἐπὶ δρυμὸν ἀφίξῃ Σόρωνα διὰ τε Ἀργεαθῶν καὶ Λυκούτων καλουμένων καὶ Σκοτάνης. ἄγει μὲν δὴ ὁ Σόρων 9 τὴν ἐπὶ Φωφίδος· θηρία δὲ οὐτός τε καὶ ὅσοι δρυμοὶ τοῖς Ἀρκάσις εἰσὶν ἄλλοι παρέχονται τοσάδε, ἀγρίους ὕς καὶ ἄρκτους καὶ χελώνας μεγίστας μεγέθει· λύρας ἂν ποιῆσαι οὐκ ἐξ αὐτῶν χελώνης Ἰνδικῆς λύρα παρισουμένης. τοῦ

Σόρωνος δὲ πρὸς τοῖς πέρασιν ἔστι μὲν Πάου κώμης ἐρείπια, εἰσὶ δὲ οὐ πολὺ ἀπωτέρω καλούμεναι Σεῖραι· ὄροι δὲ Κλειτορίους τῆς χώρας πρὸς Φωφιδίους εἰσὶν αἱ Σεῖραι.

XXIV. Φωφίδος δὲ οἱ μὲν φασι οἰκιστὴν γενέσθαι Φωφίδα τὸν Ἄρρωνος τοῦ Ἐρμάνθου τοῦ Ἀρίστα τοῦ Παρθάονος τοῦ Περιφήτου τοῦ Νυκτίμου· τοῖς δὲ ἐστὶν εἰρημένα θυγατέρα Φωφίδα εἶναι Ξάνθου τοῦ Ἐρμάνθου τοῦ Ἀρκάδος. τάδε μὲν οὖν οὕτω κατὰ τὴν Ἀρκάδων ἐς τοὺς βασιλέας ἔχει μνήμην· ὁ δὲ ἀληθέστατος τῶν 2 λόγων ἐστὶν Ἐρνος τοῦ ἐν Σικανίᾳ δυναστεύσαντος παῖδα εἶναι τὴν Φωφίδα, ἢ *** ἐς τὸν οἶκον οὐκ ἤξιον, καταλείπει δὲ ἔχουσιν ἐν τῇ γαστρὶ παρὰ Λυκόρτα, ξένω μὲν ὄντι αὐτοῦ, κατοικοῦντι δὲ ἐν πόλει Φηγία, πρὸ δὲ τοῦ Φηγέως τῆς βασιλείας Ἐρμάνθου καλουμένη· ἐπιτραφέντες δὲ αὐτόθι Ἐχέφρων καὶ Πρόμαχος Ἡρακλέους τε ὄντες καὶ τῆς γυναικὸς τῆς Σικανῆς μετέθεντο τῇ Φηγίᾳ τὸ ὄνομα Φωφίδα ἀπὸ τῆς μητρὸς. 2. Ἔστι δὲ καὶ Ζα- 3 645 κυνθίων τῇ ἀκροπόλει Φωφίς ὄνομα, ὅτι ναυσὶν ἐς τὴν νῆσον ἐπεραιώθη πρῶτος καὶ ἐγένετο οἰκιστὴς ἀνὴρ Φωφίδιος, Ζάκυνθος ὁ Δαρδάνου. Σεραίων μὲν δὴ σταδίους ἐστὶν ἀπωτέρω τριάκοντα ἢ Φωφίς· παρὰ δὲ αὐτὴν ὅ τε Ἀροάνιος ποταμὸς καὶ ὀλίγον ἀπωτέρω τῆς πόλεως Ἐρμάνθος ῥέουσιν. ἔχει δὲ τὰς πηγὰς ὁ Ἐρμάνθος ἐν 4 ὄρει Λαμπείᾳ· τὸ δὲ ὄρος τοῦτο ἱερὸν εἶναι Πανὸς λέγεται· εἴη δ' ἂν τοῦ ὄρους τοῦ Ἐρμάνθου μοῖρα ἢ Λάμπεια. ἐποίησε δὲ Ὅμηρος ὡς ἐν Ταυγέτῳ τε καὶ Ἐρμάνθῳ *** θηρευτῆς οὖν *** τῆς Λαμπείας ὁ Ἐρμάνθος, καὶ Ἀρκαδίαν διεξελθὼν ἐν δεξιᾷ μὲν τὸ ὄρος ἔχων τὴν Φολόην, ἐν ἀριστερᾷ δὲ πάλιν Θέλπουσαν χώραν, κάτεισιν ἐς τὸν Ἀλφειόν. Λέγεται δὲ ὡς Ἡρακλῆς κατὰ πρόσταγμα 5 Εὐρουσθέως παρὰ τῷ Ἐρμάνθῳ θηράσειεν ἕν μεγέθει καὶ ἀλκῇ τοὺς ἄλλους ὑπερηρότα. Κυμαῖοι δὲ οἱ ἐν Ὀπι-

κοῖς σὺς ὀδόντας ἀνακειμένους παρὰ σφίσι ἐν Ἀπόλλωνος ἱερῷ λόγῳ μὲν λέγουσιν ὡς οἱ ὀδόντες ὑὸς εἶεν τοῦ Ἐρμυανθίου, τῷ λόγῳ δὲ αὐτῶν οὐδ' ἐπ' ὀλίγον μέ-
 6 τεστι τοῦ εἰκότος. 3. Ψωφιδίοις δὲ ἐν τῇ πόλει τοῦτο μὲν Ἀφροδίτης ἱερὸν Ἐρμυανθίου ἐστὶν ἐπίκλησιν, [ἧς] ἐρείπια ἐφ' ἡμῶν ἐλείπετο αὐτοῦ μόνα· ἐλέγοντο δὲ οἱ Ψωφίδος αὐτὸ ἰδρῦσασθαι παῖδες. καὶ τῷ λόγῳ τὸ εἶκός προσέστι·
 7 ἐστὶ γὰρ καὶ ἐν Σικελίᾳ τῆς Ἐρμυανθίου ἱερὸν ἐν τῇ χώρᾳ 646 τῇ Ἐρμυανθίου, ἀγιώτατόν τε ἐκ παλαιότατον καὶ οὐκ ἀπο-
 8 δέον πλούτῳ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Πάφῳ. Προμάχον δὲ καὶ Ἐχέφρονος τῶν Ψωφίδος οὐκ ἐπιφανῆ κατ' ἐμὲ ἐτι ἦν τὰ ἡρώα. 4. Τέθαπται δὲ καὶ Ἀλκμαίων ἐν Ψωφίδι ὁ Ἀμφι-
 9 αράου, καὶ οἱ τὸ μνημῆμα ἐστὶν οἴκημα οὔτε μεγέθει μέγα οὔτε ἄλλως κεκοσμημένον· περὶ δὲ αὐτὸ κυπάρισσοι πε-
 10 φύκασιν ἐς τοσοῦτον ὕψους ἀνήκουσαι, ὥστε καὶ τὸ ὄρος τὸ πρὸς τῇ Ψωφίδι κατεσκιάζετο ὑπ' αὐτῶν. ταύτας οὐκ ἐθέλουσιν ἐκκόπτειν ἱεράς τοῦ Ἀλκμαίωνος νομί-
 11 ζοντες· καλοῦνται δὲ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων παρθένοι. Ὁ δὲ Ἀλκμαίων ἠνίκα τὴν μητέρα ἀποκτείνας ἔφυγεν ἐξ Ἀρ-
 12 γουσι, τότε ἐς τὴν Ψωφίδα ἔλθων, Φηγίαν ἐτι ἀπὸ τοῦ Φηγέως ὀνομαζομένην, συνώκησεν Ἀλφειβοῖα τῇ Φηγέως θυγατρὶ, καὶ αὐτῇ δῶρα ὡς το εἶκός καὶ ἄλλα καὶ τὸν ὄρμον δίδωσιν. ὡς δὲ οἰκοῦντι αὐτῷ παρα τοῖς Ἀρ-
 13 κάσι οὐδὲν ἐγένετο ἢ νοσος ῥᾶων, κατεφυγεν ἐπὶ τὸ μαντεῖον τὸ ἐν Δελφοῖς, καὶ αὐτὸν ἢ Πυθία διδάσκει τὸν Ἐριφύλης ἀλάστορα ἐς ταύτην οἱ μόνην χώραν οὐ συνα-
 14 κολουθήσειν, ἧτις ἐστὶ νεωτάτη καὶ ἡ θάλασσα τοῦ μη-
 15 τρώου μιάσματος ἀνέφηγεν ὕστερον αὐτήν. Καὶ ὁ μὲν ἐξευρών τοῦ Ἀχελῷου τὴν πρόσχωσιν ἐνταῦθα ᾤκησε, καὶ γυναῖκα ἔσχε Καλλιρόην τοῦ Ἀχελῷου θυγατέρα λόγῳ τῷ Ἀκαρνάνων, καὶ οἱ παῖδες Ἀκαρνάν τε καὶ Ἀμ-
 16 φότερος ἐγένοντο· ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀκαρνάνος τοῖς ἐν τῇ

ἡπειρῶ ταύτη τὸ ὄνομα τὸ νῦν γενέσθαι λέγουσι τὰ πρὸ τούτου Κούρησι καλουμένοις. Ἐς ἐπιθυμίας δὲ ἀνοήτους πολλοὶ μὲν ἄνδρες, γυναῖκες δὲ ἐτι πλέον ἐξοκέλουσιν. ἐπεθύμησεν ἢ Καλλιρόη τῆς Ἐριφύλης οἱ γενέσθαι τὸν 10 ὄρμον, καὶ δι' αὐτὸ ἐς τὴν Φηγίαν τὸν Ἀλκμαίωνα ἔστει-
 11 λεν ἄκοντα, καὶ αὐτὸν ὑπὸ Φηγέως τῶν παίδων Τημέου καὶ Ἀξίονος δολοφονηθέντα ἐπέλαβεν ἢ τελευτή. Τοῦ Φηγέως δὲ οἱ παῖδες τῷ Ἀπόλλωνι ἀναθεῖναι τῷ ἐν Δελ-
 12 φοῖς λέγονται τὸν ὄρμον. καὶ ἐπὶ τούτων βασιλευόντων ἐν Φηγίᾳ τότε ἐτι καλουμένη τῇ πόλει στρατεύσαι φασιν Ἕλληνας ἐς Τροίαν· σφᾶς δὲ οἱ Ψωφίδιοι τοῦ στόλου φασὶν οὐ μετασχεῖν, ὅτι αὐτῶν τοῖς βασιλευσιν οἱ Ἀρ-
 13 γείων ἀπηχθάνοντο ἡγεμόνες, κατὰ γένος τε τῷ Ἀλκμαί-
 14 ωνι οἱ πολλοὶ προσήκοντες καὶ τῆς ἐπιστρατείας αὐτῷ κοινωνήσαντες τῆς ἐς Θήβας. 5. Τὰς δὲ Ἐχινάδας νήσους 11 ὑπὸ τοῦ Ἀχελῷου μὴ σφᾶς ἡπειρον ἄχοι ἡμῶν ἀπειρογά-
 12 σθαι γέγονε δι' αἰτίας τὸ Αἰτωλῶν ἔθνος· γεγόνασι δὲ αὐτοῖ τε ἀνάστατοι καὶ ἡ γῆ σφίσι πᾶσα ἠορήμωται· ταῖς Ἐχινάσι οὖν, ἅτε ἀσπόρου μενούσης τῆς Αἰτωλίας, οὐχ ὁμοίως ὁ Ἀχελῷος ἐπάγει τὴν ἰλύν. μαρτύριον δέ μοι τοῦ λόγου· ὁ γὰρ Μαίανδρος διὰ τῆς Φρυγῶν καὶ Καρῶν ἀρουμένης ὅσα ἐτη ῥέων τὴν μεταξὺ Προήνης καὶ Μιλή-
 13 του θάλασσαν ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ πεποίηκεν ἡπειρον. 6. Ψωφιδίοις δὲ καὶ παρὰ τῷ Ἐρμυανθίῳ ναός ἐστὶν Ἐρμυανθίου καὶ ἄγαλμα. Ποιεῖται δὲ πλὴν τοῦ Αἰγυπτίου Νείλου ποταμοῖς τοῖς ἄλλοις λίθου λευκοῦ τὰ ἀγάλματα· τῷ Νείλῳ δὲ, ἅτε διὰ τῆς Αἰθιοπῶν κατιόντι ἐς θάλασσαν, μέλανος λίθου τὰ ἀγάλματα ἐργάζεσθαι νομίζουσιν. 7. Ὅν δὲ ἤκουσα ἐν Ψωφίδι ἐπὶ Ἀγλαῷ λόγον ἀνδρὶ 13 Ψωφιδίῳ κατὰ Κροῖσον τὸν Λυδὸν ὄντι ἡλικίαν, ὡς ὁ Ἀγλαὸς τὸν χρόνον τοῦ βίου πάντα γένοιτο εὐδαίμων· οὐ με ἐπειθεν ὁ λόγος. Ἀλλὰ ἀνθρώπων μὲν τῶν ἐφ'

ἑαυτοῦ κακὰ ἂν τις ἐλάσσοι ἀναδέξαιτο, καθὰ καὶ ναῦς
 14 ἦσον ἂν χειμασθεῖη νεὸς ἄλλης· ἄνδρα δὲ συμφορῶν
 αἰεὶ σπάντα ἐκτὸς ἢ τὰ πάντα οὐρίῳ ναῦν χρησαμένην
 πνεύματι οὐκ ἔστιν ὅπως δυνησόμεθα ἐξευρεῖν, ἐπεὶ καὶ
 Ὅμηρος κατακείμενον παρὰ τῷ Διὶ ἀγαθῶν πίθον, τὸν
 δὲ ἕτερον κακῶν ἐποίησεν, ὑπὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ
 δεδιδαγμένος, ὃς αὐτὸν ποτε Ὅμηρον κακοδαίμονά τε
 προσεῖπε καὶ ὄλβιον ὡς φύντα ἐπὶ ἀμφοτέροις ὁμοίως.

XXV. Ἐς δὲ Θέλπουσαν ἰόντι ἐκ Φωφίδος πρώτα
 μὲν χωρίον Τροπαία ἐστὶν ὀνομαζόμενον ἐν ἀριστερᾷ
 τοῦ Λάδωνος, Τροπαίων δὲ ἔχεται θρυμὸς Ἀφροδίσιον
 τρίτα δὲ ἐστὶν ἀρχαῖα ἐν στήλῃ γράμματα, ὅροι Φωφι-
 δίοις πρὸς τὴν Θελπουσίαν χώραν. Ἐν δὲ τῇ γῆ τῇ Θελ-
 πουσίᾳ ποταμὸς ἐστὶν Ἄρσην καλούμενος· τοῦτον οὖν
 διαβήσῃ, καὶ ὅσον πέντε ἀπ' αὐτοῦ σταδίου ἀφίξῃ καὶ
 εἰκοσι ἐπὶ ἑρεῖπια Καοῦντος κώμης καὶ ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ
 2 Καοῦσιον, πεποιημένον ἐν τῇ ὁδῷ. 2. Τοῦ δὲ ἱεροῦ τού-
 του σταδίου τεσσαράκοντα μάλιστα ἀφέστηκεν ἡ πόλις·
 τεθῆναι δὲ αὐτῇ ὄνομα ἀπὸ νύμφης λέγουσι Θελπούσης,
 ταύτην δὲ θυγατέρα εἶναι Λάδωνος. τῷ δὲ Λάδωνι ἄρχε-
 ται μὲν τὸ ὕδωρ ἐν πηγαῖς τῆς Κλειτορίας, καθὰ ὁ λόγος
 ἐδήλωσεν ἤδη μοι· ῥεῖ δὲ πρῶτον μὲν παρὰ Λευκάσιον
 χωρίον καὶ Μεσόβοα καὶ διὰ τῶν Νάσων ἐπὶ τὴν Ὀρυγᾶ
 τε καὶ Ἀλοῦντα ὀνομαζόμενον, ἐξ Ἀλοῦντος δὲ ἐπὶ Θα-
 λιάδας τε καὶ ἐπὶ Δῆμητρος ἱερὸν κάτεισιν Ἐλευσινίας.
 3 Τὸ δὲ ἱερὸν τοῦτο ἐστὶ μὲν Θελπουσίαν ἐν ὄροις· ἀγάλ-
 ματα δὲ ἐν αὐτῷ, ποδῶν ἑπτὰ οὐκ ἀποδέον ἕκαστον,
 Δῆμητρος ἐστὶ καὶ ἡ παῖς καὶ ὁ Διόνυσος, τὰ πάντα
 ὁμοίως λίθου. Μετὰ δὲ τῆς Ἐλευσινίας τὸ ἱερὸν [καὶ]
 Θέλπουσαν τὴν πόλιν ὁ Λάδων παρεξέεισιν ἐν ἀριστερᾷ,
 κειμένην μὲν ἐπὶ λόφου μεγάλου, τὰ πλείω δὲ ἐφ' ἡμῶν
 ἔρημον, ὥστε καὶ τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τῷ πέρατι οὐδ' ἂν φασιν

ἐν τῷ μεσαιτάτῳ ποιηθῆναι τὸ ἐξ ἀρχῆς. 3. Ἔστι δὲ ἐν
 649 Θελπούσῃ ναὸς Ἀσκληπιοῦ καὶ θεῶν ἱερὸν τῶν δώδεκα·
 τούτου τὰ πολλὰ ἐς ἔδαφος ἔκειτο ἤδη. Μετὰ δὲ Θέλπου- 4
 σαν ἐπὶ τὸ ἱερὸν τῆς Δῆμητρος ὁ Λάδων κάτεισι τὸ ἐν
 Ὀγκείῳ· καλοῦσι δὲ Ἐρινὺν οἱ Θελπούσιοι τὴν θεόν,
 ὁμολογεῖ δὲ σφίσι καὶ Ἀντίμαχος ἐπιστρατεῖαν Ἀργείων
 ποιήσας ἐς Θήβας· καὶ οἱ τὸ ἔπος ἔχει,

Δῆμητρος τόθι φασὶν Ἐρινύος εἶναι ἐδεθλον.

Ὁ μὲν δὲ Ὀγκίος Ἀπόλλωνός ἐστι κατὰ τὴν φήμην, καὶ
 ἐν τῇ Θελπουσίᾳ περὶ τὸ χωρίον ἐδυνάστευε τὸ Ὀγκεῖον.
 4. Τῇ θεῷ δὲ Ἐρινύς γέγονεν ἐπικλήσις· πλανωμένη γὰρ 5
 τῇ Δῆμητροι, ἠνίκα τὴν παῖδα ἐξήτει, λέγουσιν ἔπεσθαί
 οἱ τὸν Ποσειδῶνα ἐπιθυμοῦντα αὐτῇ μιχθῆναι, καὶ τὴν
 μὲν ἐς ἵππον μεταβαλοῦσαν ὁμοῦ ταῖς ἵπποις νέμεσθαι
 ταῖς Ὀγκίῳ, Ποσειδῶν δὲ συνήσιν ἀπατώμενος, καὶ
 συγγίνεται τῇ Δῆμητροι ἄρσενι ἵππῳ καὶ αὐτὸς εἰκασθεῖς·
 τὸ μὲν δὲ παραντίκα τὴν Δῆμητρα ἐπὶ τῷ συμβάντι ἔχειν 6
 ὀργίλως, χρόνῳ δὲ ὕστερον τοῦ τε θυμοῦ παύσασθαι
 καὶ τῷ Λάδωνι ἐθελῆσαι φασιν αὐτὴν λούσασθαι. Ἐπὶ
 τούτῳ καὶ ἐπικλήσις τῇ θεῷ γεγόνασι, τοῦ μηνίματος
 μὲν ἕνεκα Ἐρινύς, ὅτι τὸ θυμῷ χρῆσθαι καλοῦσιν ἐρι-
 νύειν οἱ Ἀρκάδες, Λουσία δὲ ἐπὶ τῷ λούσασθαι τῷ Λά-
 δωνι. τὰ δὲ ἀγάλματά ἐστι τὰ ἐν τῷ ναῷ ξύλου, πρόσωπα
 δὲ σφίσι καὶ χεῖρες ἄκρα καὶ πόδες εἰσὶ Παρίου λίθου·
 τὸ μὲν δὲ τῆς Ἐρινύος τὴν τε κίστην καλουμένην ἔχει καὶ 7
 ἐν τῇ δεξιᾷ δᾶδα, μέγεθος δὲ εἰκάζομεν ἑννέα εἶναι πο-
 δῶν αὐτῆν· ἡ Λουσία δὲ ποδῶν ἕξ ἐφαίνετο εἶναι. Ὅσοι
 650 δὲ Θέμιδος καὶ οὐ Δῆμητρος τῆς Λουσίας τὸ ἄγαλμα εἶ-
 ναι νομίζουσι, μάταια ἴστωσαν ὑπειληφότες. 5. Τὴν δὲ
 Δῆμητρα τεκεῖν φασὶν ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος θυγατέρα, ἧς
 τὸ ὄνομα ἐς ἀτελέστους λέγειν οὐ νομίζουσι, καὶ ἵππον
 τὸν Ἀρείονα· ἐπὶ τούτῳ δὲ παρὰ σφίσι τῶν Ἀρκάδων πρώτοις

8 Ἴππιον Ποσειδῶνα ὀνομασθῆναι. ἐπάγονται δὲ ἐξ Ἰλιά-
δος ἔπη καὶ ἐκ Θηβαΐδος μαρτυρία σφισιν εἶναι τῷ λόγῳ,
ἐν μὲν Ἰλιάδι ἐς αὐτὸν Ἀρείονα πεποιῆσθαι,

Οὐδ' εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρείονα διὸν ἐλαύνειν,
Ἀδρήστου ταχὺν ἵππον, ὃς ἐκ θεόφιν γένος ἦεν·
ἐν δὲ τῇ Θηβαΐδι ὡς Ἀδραστος ἐφευγεν ἐκ Θηβῶν
εἴματα λυγρὰ φέρων σὺν Ἀρείονι κυανοχαίτη.
Αἰνίσσεσθαι οὖν ἐθέλουσι τὰ ἔπη Ποσειδῶνα Ἀρείονι
9 εἶναι πατέρα. Ἀντίμαχος δὲ παῖδα εἶναι γῆς φησίν·

Ἀδρήστος Ταλαῶ υἱὸς Κρηθηΐδαο
πρωτίστος Δυναῶν εὐαινέτω ἤλασεν ἵππῳ,
Καιρόν τε κραιπνὸν καὶ Ἀρείονα Θελπουσαῖον,
τόν ῥά τ' Ἀπόλλωνος σχεδὸν ἄλσεος Ὀγκαιοιο
αὐτῇ γαί' ἀνέδωκε, σέβας θνητοῖσιν ἰδέσθαι.

10 Δύναιτο δ' ἂν καὶ ἀναφύντι ἐκ γῆς τῷ ἵππῳ ἐκ θεοῦ τε
εἶναι τὸ γένος καὶ αἱ τρίχες οἱ τὴν χροῖαν εἰκέναι κυανῶ.
λέγεται δὲ καὶ τοιάδε, Ἡρακλέα πολεμοῦντα Ἠλείους αἰ-
τῆσαι παρ' Ὀγυιον τὸν ἵππον καὶ ἐλεῖν τὴν Ἥλιον ἐπὶ τῷ
Ἀρείονι ὀχούμενον ἐς τὰς μάχας, δοθῆναι δὲ ὑπὸ Ἡρα-
κλέους ὕστερον Ἀδράστῳ τὸν ἵππον. ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐς τὸν 65
Ἀρείονα ἐποίησεν Ἀντίμαχος

ὃς ῥά ποτ' Ἀδρήστῳ τριτάτῳ δέδμηθ' ὑπ' ἄνακτι.

11 6. Ὁ δὲ Λάδων τῆς Ἐρινύος τὸ ἱερὸν ἀπολιπὼν ἐν
ἀριστερᾷ, παρῆξεισιν ἐν ἀριστερᾷ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος
τοῦ Ὀγκαιάτου τὸν ναόν, τὰ δὲ ἐν δεξιᾷ παρὰ Ἀσκληπιοῦ
Παιδὸς ἱερὸν, ἐνθα Τρυγόνος μνημῆμά ἐστι [τροφοῦ]. τρο-
φὸν δὲ Ἀσκληπιοῦ τὴν Τρυγὸνα εἶναι λέγουσιν· ἐν γὰρ
τῇ Θελπούσῃ τῷ Ἀσκληπιῶ παιδί ἐκκειμένῳ φασὶν ἐπι-
τυχόντα Αὐτόλαον Ἀρκάδος υἱὸν νόθον ἀναθέσθαι τὸ
παιδίον, καὶ ἐπὶ τούτῳ παῖδα Ἀσκληπιὸν*** εἰκότα εἶναι
μᾶλλον ἠγούμην, ὃ καὶ ἐδήλωσα ἐν τοῖς Ἐπιδαυρίων.

127. Ἔστι δὲ Τουθῶα ποταμός· ἐμβάλλει δὲ ἐς τὸν Λάδωνα

καὶ ἡ Τουθῶα κατὰ τὸν Θελπουσίῳν ὄρον πρὸς Ἡραιεῖς,
καλούμενον δὲ ὑπὸ Ἀρκάδων Πεδίον. καθότι δὲ αὐτὸς
ὁ Λάδων ἐκδίδωσιν ἐς τὸν Ἀλφειὸν, Κοράκων ὀνόμασται
ναῶς. Οἱ δὲ ἤγηται τὴν Ἐνίσπην καὶ Στρατίνην τε καὶ
Ῥίπην τὰς ὑπὸ Ὀμήρου κατειλεγμένας γενέσθαι νήσους
ποτὲ ἐν τῷ Λάδωνι ὑπὸ ἀνθρώπων οἰκουμένας· ἃ οἱ
πεπιστευκότες μάταια ἴστωσαν· οὐ γὰρ ἂν ποτε οὐδὲ νηὶ 13
παρισουμένας πορθμίδι παράσχοιτο ὁ Λάδων νήσους.
κάλλους μὲν γὰρ ἔνεκα οὐθενὸς ποταμῶν δεύτερος οὔτε
τῶν βαρβαρικῶν ἐστὶν οὔτε Ἕλληνος, μέγεθος δὲ οὐ το-
σοῦτος ὡς ἐν αὐτῷ καὶ νήσους ἀναφαίνεσθαι, καθάπερ
ἐν Ἰστρῳ τε καὶ Ἡριδανῷ.

652 XXVI. Ἡραιεῦσι δὲ οἰκιστῆς μὲν γέγονεν Ἡραιεὺς ὁ
Λυκάονος, κεῖται δὲ ἡ πόλις ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἀλφειοῦ, τὰ
μὲν πολλὰ ἐν ἡρέμα προσάντει, τὰ δὲ καὶ ἐπ' αὐτὸν κα-
θήκει τὸν Ἀλφειόν. Δρόμοι τε παρὰ τῷ ποταμῷ πεποι-
ηται μυρσίαις καὶ ἄλλοις ἡμέροις διακεκριμένοι δέν-
δροις· καὶ τὰ λουτρὰ αὐτόθι. 2. Εἰσὶ δὲ καὶ Διονύσῳ
ναοί· τὸν μὲν καλοῦσιν αὐτῶν Πολίτην, τὸν δὲ Αὐξίτην.
καὶ οἰκημῆμά ἐστι σφισιν ἐνθα τῷ Διονύσῳ τὰ ὄρνια ἄγου- 2
σιν. ἔστι καὶ ναὸς ἐν τῇ Ἡραίᾳ Πανὸς ἅτε τοῖς Ἀρκάσιν
ἐπιχωρίου. τῆς δὲ Ἡρας τοῦ ναοῦ καὶ ἄλλα ἐρείπια καὶ
οἱ κίονες ἔτι ἐλείποντο. Ἀθλητὰς δέ, ὅποσοι γεγονάσιν
Ἀρκάσιν, ὑπερῆρκε τῇ δόξῃ Δαμάρετος Ἡραιεὺς, ὃς τὸν
ὀπλίτην δρόμον ἐνίκησεν ἐν Ὀλυμπίᾳ πρῶτος. Ἐς δὲ τὴν 3
Ἠλείαν κατιῶν ἐξ Ἡραίας, στάδια μὲν πον πεντεκαίδεκα
ἀποσχωὼν Ἡραίας διαβήσῃ τὸν Λάδωνα, ἀπὸ τούτου δὲ
ἐς Ἐρύμανθον ὅσον εἴκοσι ἀφίξῃ σταδίους. 3. Τῇ δὲ
Ἡραίᾳ ὄροι πρὸς τὴν Ἠλείαν λόγῳ μὲν τῷ Ἀρκάδων
ἐστὶν ὁ Ἐρύμανθος, Ἠλεῖοι δὲ τὸν Κοροΐβου τάφον φασὶ
τὴν χώραν σφισιν ὀρίζειν. ἠνίκα δὲ τὸν ἀγῶνα τὸν Ὀλυμ- 4
πικὸν ἐκλιπόντα ἐπὶ χρόνον πολὺν ἀνευέωσατο Ἴφιτος

καὶ αὐτὸς ἐξ ἀρχῆς Ὀλύμπια ἤγαγον, τότε δρόμου σφίσειν
ἄθλα ἐτέθη μόνον καὶ ὁ Κόροιβος ἐνίκησε· καὶ ἔστιν ἐπί-
γραμμα ἐπὶ τῷ μνήματι ὡς Ὀλυμπίᾳσιν ὁ Κόροιβος ἐνί-
κησεν ἀνθρώπων πρῶτος, καὶ ὅτι τῆς Ἡλείας ἐπὶ τῷ
πέρατι ὁ τάφος αὐτῷ πεποιήται.

5 4. Ἔστι δὲ Ἀλίφθρα πόλισμα οὐ μέγα· ἐξελείφθη γὰρ
ὑπὸ οἰκητόρων πολλῶν ὑπὸ τὸν συνοικισμόν τῶν Ἀρκά-
δων ἐς Μεγάλην πόλιν. ἐς τοῦτο οὖν τὸ πόλισμα ἐρχόμε-
νος ἐξ Ἡραίας τὸν τε Ἀλφειὸν διαβήσῃ, καὶ σταδίων μά-
λιστά που δέκα διελθῶν πεδίον ἐπὶ ὄρος ἀφίξῃ, καὶ αὐτὸς
στάδια ὅσον τριάκοντα ἐς τὸ πόλισμα ἀναβήσῃ διὰ τοῦ
6 ὄρους. Ἀλιφθρεῦσι δὲ τὸ μὲν ὄνομα τῇ πόλει γέγονεν
ἀπὸ Ἀλιφθροῦ Λυκάονος παιδός, ἰερά δὲ Ἀσκληπιοῦ τέ-
ἔστι καὶ Ἀθηνᾶς, ἣν θεῶν σέβονται μάλιστα, γενέσθαι
καὶ τραφήναι παρὰ σφίσειν αὐτὴν λέγοντες· καὶ Διὸς τε
ἰδρύσαντο Λεχεάτου βωμὸν ἅτε ἐνταῦθα τὴν Ἀθηνᾶν
7 τεκόντος, καὶ κρήνην καλοῦσι Τριτανίδα, τὸν ἐπὶ τῷ
7 ποταμῷ τῷ Τριτῶνι οἰκειούμενοι λόγον. τῆς δὲ Ἀθηνᾶς
τὸ ἄγαλμα πεποιήται χαλκοῦ, Ὑπατοδώρου ἔργον, θεῆς
ἄξιον μεγέθους τε ἔνεκα καὶ ἐς τὴν τέχνην. ἄγουσι δὲ
καὶ πανηγυρίην ὅτῳ δὴ θεῶν· δοκῶ δὲ σφᾶς ἄγειν τῇ
Ἀθηνᾷ. ἐν ταύτῃ τῇ πανηγύρει Μνιάγρῳ προθύουσιν,
ἐπευχόμενοι τε κατὰ τῶν ἱερῶν τῷ ἥρωϊ καὶ ἐπικαλού-
μενοι τὸν Μνιάγρον· καὶ σφίσι ταῦτα δράσασιν οὐδὲν
8 ἔτι ἀναρὸν εἶσιν αἱ μνῖαι. 5. Κατὰ δὲ τὴν ἐξ Ἡραίας
ἄγουσαν ἐς Μεγάλην πόλιν εἰσι Μελαινεαί· ταύτας ᾤκισε
μὲν Μελαινεὺς ὁ Λυκάονος, ἔρημος δὲ ἦν ἐφ' ἡμῶν,
ὔδατι δὲ καταρρεῖται. Μελαινεῶν δὲ τεσσαράκοντά ἐστιν
ἀνωτέρω σταδίοις Βουφάγιον, καὶ ὁ ποταμὸς ἐνταῦθα
ἔχει πηγὰς ὁ Βουφάγος κατιῶν ἐς τὸν Ἀλφειόν. τοῦ Βου-
φάγου δὲ περὶ τὰς πηγὰς ὄροι πρὸς Μεγαλοπολίτας Ἡραι-
εῦσιν εἶσιν.

XXVII. Ἡ δὲ Μεγάλη πόλις νεωτάτη πόλεων ἐστίν
οὐ τῶν Ἀρκαδικῶν μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν Ἑλληνίᾳ, πλήν
ὅσων κατὰ συμφορὰν ἀρχῆς τῆς Ῥωμαίων μεταβεβήκασιν
οἰκήτορες· συνήλθον δὲ ὑπὲρ ἰσχύος ἐς αὐτὴν οἱ Ἀρκά-
δες, ἅτε καὶ Ἀργεῖους ἐπιστάμενοι τὰ μὲν ἔτι παλαιότερα
μόνον οὐ κατὰ μίαν ἡμέραν ἐκάστην κινδυνεύοντας ὑπὸ
Λακεδαιμονίων παραστῆναι τῷ πολέμῳ, ἐπειδὴ δὲ ἀν-
θρώπων πλήθει τὸ Ἄργος ἐπηύξησαν καταλύσαντες Τί-
ρυνθα καὶ Ὑσιᾶς τε καὶ Ὀρνεᾶς καὶ Μυκήνας καὶ Μίδειαν
καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο πόλισμα οὐκ ἀξιόλογον ἐν τῇ Ἀργολίδι
ἦν, τὰ τε ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἀδεέστερα τοῖς Ἀργείοις
ὑπάρξαντα καὶ ἅμα ἐς τοὺς περιοίκους ἰσχὴν γενομένην
654 αὐτοῖς. γνώμη μὲν τοιαύτη συνωκίζοντο οἱ Ἀρκάδες, 2
2. τῆς πόλεως δὲ οἰκιστῆς Ἐπαμεινώνδας ὁ Θηβαῖος σὺν
τῷ δικαίῳ καλοῖτο ἄν· τοὺς τε γὰρ Ἀρκάδας οὗτος ἦν ὁ
ἐπεγείρας ἐς τὸν συνοικισμόν, Θηβαίων τε χιλίους λογά-
δας καὶ Παμμένην ἀπέστειλεν ἡγεμόνα ἀμύνειν τοῖς
Ἀρκάσιν, εἰ καλύειν πειραῖνται οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸν
οἰκισμόν. Ἡιρέθησαν δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων οἰκισταὶ
Λυκομήδης καὶ Ὀπολέας καὶ Τίμων τε καὶ Πρόξενος,
οὔτοι μὲν ἐκ Τεγέας, Λυκομήδης δὲ καὶ Ὀπολέας Μαν-
τινεῖς, Κλειτορίων δὲ Κλεόλαος καὶ Ἀκρίφιος, Εὐκαμ-
πίδας δὲ καὶ Ἰερώνυμος ἐκ Μαινάλου, Παρρασίων δὲ
Ποσειδάκης τε καὶ Θεόξενος. 3. Πόλεις δὲ τοσαύτῃς ἦσαν 3
ὀπόσας ὑπὸ τε προθυμίας καὶ διὰ τὸ ἔχθος τὸ Λακεδαι-
μονίων πατρίδας σφίσειν οὕσας ἐκλιπεῖν ἐπέιδοντο οἱ
Ἀρκάδες, Ἀλέα, Παλλάντιον, Εὐταία, Σουμάτειον, Ἰα-
σαία, Περαιθεῖς, Ἐλισσῶν, Ὀρεσθάσιον, Δίπαια, Λύ-
καια· ταύτας μὲν ἐκ Μαινάλου· ἐκ δὲ Εὐτρησίων Τρι-
κόλωνοι καὶ Ζοῖτιον καὶ Χαρισία καὶ Πτολέδεσμα καὶ
Κναῦσον καὶ Παρώρεια· παρὰ δὲ Αἰγυπτῶν ** [καὶ] Σκιρ-4
τώνιον καὶ Μαλαία καὶ Κρωμοὶ καὶ Βλένινα καὶ Λεῦκ-

τρον· Παρρασίων δὲ Λυκοσωρεῖς, Θωκνεῖς, Τραπεζοῦντιοί, Προσεῖς, Ἀκακήσιον, Ἀκόντιον, Μακαρία, Δασέα· ἐκ δὲ Κυνοραίων τῶν ἐν Ἀρκαδία Γόρτυς καὶ Θεῖσά ἢ πρὸς Λυκαίῳ καὶ Λυκαῖᾶται καὶ Ἀλίφθρα· ἐκ δὲ τῶν συντελούντων ἐς Ὀρχομενὸν Θεῖσά, Μεθύδιον, Τεῦθις· προσεγένετο δὲ καὶ Τρίπολις ὀνομαζομένη, Καλλιὰ καὶ Δίποινα καὶ Νῶνακρῖς. τὸ μὲν δὴ ἄλλο Ἀρκαδικὸν οὔτε τι παρέλυε τοῦ κοινοῦ δόγματος καὶ συνελέγοντο ἐς τὴν Μεγάλην πόλιν σπουδῇ· Λυκαῖᾶται δὲ καὶ Τρικολωνεῖς καὶ Λυκοσουρεῖς τε καὶ Τραπεζοῦντιοί μετεβάλλοντο Ἀρκαδῶν μόνον, καί, οὐ γὰρ συνεχώρουν ἐτι τὰ ἄσθη τὰ ἀρχαῖα ἐκλιπεῖν, οἱ μὲν αὐτῶν καὶ ἄκοντες ἀνάγκη κατήγοντο ἐς τὴν Μεγάλην πόλιν, 4. Τραπεζοῦντιοὶ δὲ ἐκ Πελοποννήσου τὸ παράπαν ἐξεχώρησαν, ὅσοι γε αὐτῶν ἐλείφθησαν καὶ μὴ σφᾶς ὑπὸ τοῦ θυμοῦ παραντίκα διεχώρησαντο οἱ Ἀρκαῖδες· τοὺς δὲ αὐτῶν ἀνασωθέντας ἀναπλεύσαντας ναυσὶν ἐς τὸν Πόντον συνοίκους ἐδέξαντο μητροπολίτας τ' ὄντας καὶ ὁμωνύμους οἱ Τραπεζοῦντα ἔχοντες τὴν ἐν τῷ Εὐξείνῳ. Λυκοσουρεῦσι δὲ καὶ ἀπειθήσασιν ἐνέμετο ὅμως παρὰ τῶν Ἀρκαδῶν αἰδῶς Δῆμητρος τε ἔνεκα καὶ Δεσποίνης ἐλθόντας ἐς τὸ ἱερόν.

7 5. Τῶν δὲ ἄλλων τῶν κατειλεγμένων πόλεων αἱ μὲν ἐς ἅπαν εἶσιν ἐφ' ἡμῶν ἐρημοί, τὰς δὲ ἔχουσιν οἱ Μεγαλοπολίται κώμας, Γόρτυνα, Δίποινας, Θεῖσάν τὴν πρὸς Ὀρχομενῷ, Μεθύδιον, Τεῦθιν, Καλλιὰς, Ἐλισσόντα. μόνη δὲ ἐξ αὐτῶν Παλλάντιον ἐμελλεν ἄρα ἠπιωτέρου πειραῶσθαι καὶ τότε τοῦ δαίμονος. τοῖς δὲ Ἀλιφθρεῦσι παραμεμένηκεν ἐξ ἀρχῆς πόλιν σφᾶς καὶ ἐς τότε νομίζεσθαι.

8 6. Συνφασίθη δὲ ἡ Μεγάλη πόλις ἐνιαυτῷ τε τῷ αὐτῷ καὶ μηνί [τε] ὀλίγοις ὕστερον ἢ τὸ πταῖσμα ἐγένετο Λακεδαιμονίων τὸ ἐν Λεύκτροις, Φρασικλείδου μὲν Ἀθή-

νησιν ἄρχοντος, δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος καὶ δευτέρας, ἦν Δάμων Θούριος ἐνίκα στάδιον. 7. Μεγαλοπολίταις δὲ ἐς τὴν Θηβαίων συμμαχίαν ἐγγραφείσιν ἀπὸ Λακεδαιμονίων δεῖμα ἦν οὐδέν. ὥς δὲ ἐς τὸν πόλεμον τὸν ἱερόν ὀνομασθέντα οἱ Θηβαῖοι κατέστησαν καὶ αὐτοῖς ἐπέκειντο οἱ Φωκεῖς, τὴν τε ὄμορον τῇ Βοιωτῶν ἔχοντες καὶ ὄντες οὐκ ἀδύνατοι χρήμασιν ἄτε τὸ ἱερόν τὸ ἐν Δελφοῖς κατειληφότες, τῆνικαῦτα οἱ Λακεδαιμόνιοι προθυμίας μὲν [οὖν] ἔνεκα Ἀρκαδίας τε ἂν τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς Μεγαλοπολίτας ἐποίησαν ἀναστάτους, ἀμυνομένων δὲ τῶν τότε οὐκ ἀδύμως, καὶ ἅμα τῶν περιόικων ἀπροφασίστως σφίσι ἐπικουρούντων, λόγον μὲν συνεπέσειεν οὐδὲν ἄξιον γενέσθαι παρὰ οὐδετέρων· Φίλιππον δὲ τὸν Ἀμύντου καὶ Μακεδόνων τὴν ἀρχὴν οὐκ ἦκιστα ἀξήθηται τὸ ἔχθος τὸ Ἀρκαδῶν ἐς Λακεδαιμονίους ἐποίησε, καὶ Ἑλλήσιν ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ αὐθις περὶ Θεσσαλίαν τοῦ ἀγῶνος οὐ μετέσχον οἱ Ἀρκαῖδες. 8. Χρόνον δὲ οὐ μετὰ πολὺν Ἀριστόδημος Μεγαλοπολίταις ἀνέφυ τυραννος, Φιγαλεὺς μὲν γένος καὶ υἱὸς Ἀρτύλα, ποιησαμένου δὲ αὐτὸν Τριταίου τῶν οὐκ ἀδυνάτων ἐν Μεγάλῃ πόλει. τούτῳ τῷ Ἀριστοδήμῳ καὶ τυρανοῦντι ἐξεγένετο ὅμως ἐπικληθῆναι Χρηστῷ. ἐπὶ τούτου τυρανοῦντος ἐσβάλλουσιν ἐς τὴν Μεγαλοπολίτιν στρατιᾷ Λακεδαιμόνιοι καὶ τοῦ βασιλέως Κλεομένου ὁ πρεσβύτατος τῶν παίδων Ἀκρότατος· ἐγευαλόγησα δὲ ἦδη τὰ τε ἐς τοῦτον καὶ ἐς τὸ πᾶν γένος τῶν ἐν Σπάρτῃ βασιλέων. Γενομένης δὲ ἰσχυρᾶς μάχης καὶ ἀποθανόντων πολλῶν παρ' ἀμφοτέρων κρατούσιν οἱ Μεγαλοπολίται τῇ συμβολῇ· καὶ ἄλλοι τε διεφθάρησαν Σπαρτιατῶν καὶ Ἀκρότατος, οὐδέ οἱ τὴν πατρίαν παραλαβεῖν ἐξεγένετο ἀρχὴν. 9. Μετὰ δὲ Ἀριστόδημον τελευτήσαντα δύο μάλιστα ὕστερον γενεαῖς ἐτυράννησε Λυδιαδῆς οἴκου μὲν οὐκ

ἀφανοῦς, φύσιν δὲ φιλότιμος ὦν καὶ οὐχ ἥμιστα, ὡς 65
 ἐπέδειξεν ὕστερον, καὶ φιλόπολις. ἔσχε μὲν γὰρ ἔτι νέος
 ὦν τὴν ἀρχήν· ἐπεὶ δὲ ἤρχετο φρονεῖν, κατέπαυεν ἑαυ-
 τὸν ἐκὼν τυραννίδος, καίπερ ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἦδη οἱ τῆς
 ἀρχῆς καθωρισμένης. Μεγαλοπολιτῶν δὲ συντελούν-
 των ἦδη τότε ἐς τὸ Ἀχαικόν, ὃ Λυδιάδης ἐν τε αὐτοῖς
 Μεγαλοπολίταις καὶ ἐν τοῖς πᾶσιν Ἀχαιοῖς ἐγένετο οὕτω
 13 δόκιμος ὡς Ἀράτῳ παρισωθῆναι τὰ ἐς δόξαν. Λακεδαι-
 μόνιοι δὲ αὐτοῖ τε πανδημεὶ καὶ ὁ τῆς οἰκίας βασιλεὺς τῆς
 ἐτέρας Ἄγρις ὃ Εὐδαμίδου στρατεύουσιν ἐπὶ Μεγάλῃν
 πόλιν παρασκευῇ μείζονι καὶ ἀξιολογωτέρῃ τῆς ὑπὸ
 Ἀροτάτου συναχθείσης· καὶ μάχῃ τε ἐπέξεληθόντας τοὺς
 Μεγαλοπολίτας ἐνίκησαν, καὶ μηχανήματα ἰσχυρὸν προσ-
 ἄγοντες τῷ τείχει τὸν πύργον τὸν ταύτη δι' αὐτοῦ σεί-
 ονσι, καὶ ἐς τὴν ὑστεραίαν καταρσίψειν τῷ μηχανήματι
 14 ἤλπιζον. Ἐμελλε δ' ἄρα οὐχ Ἑλλησιν ὁ Βορέας ἔσεσθαι
 μόνον τοῖς πᾶσιν ὄφελος, τοῦ Μήδων ναυτικοῦ ταῖς
 Σηπιάσι προσράξας τὰς πολλὰς, ἀλλὰ καὶ Μεγαλοπολί-
 τας ὁ ἄνεμος οὗτος ἐρρύσατο μὴ ἀλῶναι· κατέλυσέ τε
 γὰρ τὸ μηχανήμα τοῦ Ἄγριδος καὶ διεφόρησεν ἐς ἀπώλειαν
 παντελῆ βιαίῳ τῷ πνεύματι ὁμοῦ καὶ συνεχεῖ. Ὁ δὲ Ἄγρις
 ὅτῳ τὰ ἐκ τοῦ Βορέου μὴ ἐλείν τὴν Μεγάλῃν πόλιν ἐγέ-
 νετο ἐμποδῶν, ἔστιν ὁ τὴν ἐν Ἀχαΐᾳ Πελλήνην ἀφαιρε-
 θεὶς ὑπὸ Ἀράτου καὶ Σικωνίων καὶ ὕστερον πρὸς Μαν-
 15 τινεῖα χρησάμενος τῷ τέλει. 10. Μετὰ δὲ οὐ πολὺν χρόνον
 Κλεομένης ὁ Λεωνίδου Μεγάλῃν πόλιν κατέλαβεν ἐν
 σπονδαῖς. Μεγαλοπολιτῶν δὲ οἱ μὲν ἐν τῇ νυκτὶ εὐθύς
 τότε ἀμύνοντες τῇ πατρίδι ἐπεπτώκεσαν, ἔνθα καὶ Λυ-
 διάδην ἀγωνιζόμενον ἀξίως λόγου κατέλαβεν ἐν τῇ μάχῃ
 τὸ χρεῶν· τοὺς δὲ αὐτῶν Φιλοποίμην ὁ Κραύγιδος ὅσον
 τε τὰ δύο μέρη τῶν ἐν ἡλικίᾳ καὶ παῖδας ἅμα ἔχων καὶ
 16 γυναικας διέφυγεν ἐς τὴν Μεσσηνίαν. Κλεομένης δὲ

τούς τε ἐγκαταληφθέντας ἐφόρευε καὶ κατέσκαπτε τε καὶ
 ἔκαιε τὴν πόλιν. Μεγαλοπολίται μὲν δὴ τρόπον ὁποῖον
 658 ἀνεσώσαντο τὴν αὐτῶν καὶ ὅποια κατελθοῦσιν αὐθις
 ἐπράχθη σφίσι, δηλώσει τοῦ λόγου μοι τὰ ἐς Φιλοποί-
 μενα· Λακεδαιμονίων δὲ τῷ δήμῳ τοῦ τῶν Μεγαλοπολι-
 τῶν παθήματος μέτεστιν αἰτίας οὐδέν, ὅτι σφίσι ἐκ
 βασιλείας μετέστησεν ἐς τυραννίδα ὁ Κλεομένης τὴν
 πολιτείαν.

11. Μεγαλοπολίταις δὲ καὶ Ἡραιεῦσι κατὰ τὰ εἰρη-17
 μένα ἦδη μοι τοῦ Βουφάγου ποταμοῦ περὶ τὰς πηγὰς
 εἰσὶν ὄροι τῆς χώρας. γενέσθαι δὲ τῷ ποταμῷ τὸ ὄνομα
 ἀπὸ Βουφάγου φασὶν ἦρωος, εἶναι δὲ Ἰαπετοῦ τε παῖδα
 αὐτὸν καὶ Θόρακος· ταύτην καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ Θόρ-
 νακα ὀνομάζουσι. λέγουσι δὲ καὶ ὡς ἐν Φολόῃ τῷ ὄρει
 τοξεύσειεν Ἀρτεμις Βουφάγον ἔργα τολμήσαντα οὐχ
 ὅσια ἐς τὴν θεόν.

XXVIII. Ἴόντι δὲ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῶν πηγῶν πρῶ-
 τα μὲν σε ἐκδέξεται Μάραθα χωρίον, μετὰ δὲ αὐτὸ Γόρ-
 τυς κώμη τὰ ἐπ' ἐμοῦ, τὰ δὲ ἔτι ἀρχαιότερα πόλις. ἔστι
 δὲ αὐτόθι ναὸς Ἀσκληπιοῦ λίθου Πεντελησίου· [καὶ]
 αὐτὸς τε οὐκ ἔχων πῶ γενεῖα, καὶ Ἰγνείας ἄγαλμα·
 Σκόπα δὲ ἦν ἔργα. λέγουσι δὲ οἱ ἐπιχώριοι καὶ τάδε, ὡς
 Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου τὸν θῶρακα καὶ δόρυ ἀναθεῖη
 τῷ Ἀσκληπιῷ· καὶ ἐς ἐμέ γε ἔτι ὁ θῶραξ καὶ τοῦ δόρατος
 ἦν ἡ αἰχμή.

2. Τὴν δὲ Γόρτυνα ποταμὸς διέξεισιν ὑπὸ μὲν τῶν 2
 περὶ τὰς πηγὰς ὀνομαζόμενος Λούσιος, ἐπὶ λουτροῖς δὲ
 τοῖς Διὸς τεχθέντος· οἱ δὲ ἀπώτερω τῶν πηγῶν καλοῦ-
 σιν ἀπὸ τῆς κώμης Γορτύνιον. οὗτος ὁ Γορτύνιος ὕδωρ
 ψυχρότατον παρέχεται ποταμῶν. Ἴστρον μὲν γε καὶ Ρῆ-
 νον, ἔτι δὲ Ἰπανίν τε καὶ Βορυσθένην καὶ ὅσων ἄλλων
 ἐν ὄρω χειμῶνος τὰ ρεύματα πήγνυται, τούτους μὲν

χειμερίουσ κατά ἐμὴν δόξαν ὀρθῶσ ὀνομάσαι τις ἄν· οἱ
 ῥέουσι μὲν διὰ γῆσ τὸ πολὺ τοῦ χρόνον νεφομένησ,
 3 ἀνάπλεωσ δὲ κρυμοῦ καὶ ὁ περὶ αὐτοῦσ ἐστὶν ἀήρ. ὅσοι
 δὲ γῆν διεξίασιν εὐ τῶν ὠρῶν ἔχουσαν, καὶ θέρουσ σφίσι
 τὸ ὕδωρ πινόμενόν τε καὶ λουομένονσ ἀνθρώπουσ ἀνα-659
 ψύχει, χειμῶνοσ δὲ ἀνιαρόν οὐκ ἐστὶ, τούτουσ ἐγὼ φημι
 παρέχεσθαι σφῶσ ὕδωρ ψυχρόν. ψυχρόν μὲν δὴ ὕδωρ
 καὶ Κύδνου τοῦ διεξιόντοσ Ταρσεῖσ καὶ Μέλανοσ τοῦ
 παρὰ Σίδην τὴν Παμφύλων· Ἄλεντοσ δὲ τοῦ ἐν Κολο-
 φῶνι καὶ ἐλεγείων ποιηταὶ τὴν ψυχρότητα ἄδουσι. Γορ-
 τύνιοσ δὲ προήκει καὶ ἐσ πλέον ψυχρότητοσ, μάλιστα δὲ
 ὦρα θέρουσ. ἔχει μὲν δὴ τὰσ πηγὰσ ἐν Θεισόᾳ τῇ Με-
 θυδριεῦσιν ὁμόρῳ· καθότι δὲ τῷ Ἀλφειῷ τὸ ῥεῦμα ἀνα-
 κοινοῖ, καλοῦσι Ραιτέασ.

4 3. Τῇ χώρᾳ δὲ τῇ Θεισόᾳ προσεχῆσ κώμη Τεῦθίσ
 ἐστὶ· πάλαι δὲ ἦν πόλισμα ἢ Τεῦθισ. ἐπὶ δὲ τοῦ πολέμου
 τοῦ πρὸσ Ἰλίῳ ἰδίᾳ παρείχοντο οἱ ἐνταῦθα ἡγεμόνα·
 ὄνομα δὲ αὐτῷ Τεῦθιν, οἱ δὲ Ὅρνυτόν φασιν εἶναι. ὡσ
 δὲ τοῖσ Ἑλλησιν οὐκ ἐγίνετο ἐπίφορα ἐξ Αὐλίδοσ πνεύ-
 ματα, ἀλλὰ ἄνεμοσ σφῶσ βίαιοσ ἐπὶ χρόνον εἶχεν ἐγκλεί-
 σασ, ἀφίκετο ὁ Τεῦθισ Ἀγαμέμνονι ἐσ ἀπέχθειαν, καὶ
 5 ὀπίσω τοῦσ Ἀρκάδασ ὧν ἦρχεν ἀπάξειν ἐμελλον. ἐνταῦθα
 Ἀθηναῖν λέγουσι Μέλανι τῷ Ὠποσ εἰκασμένην ἀποτρέ-
 πειν τῆσ ὁδοῦ Τεῦθιν τῆσ οἴκαδε. ὁ δὲ, ἅτε οἰδοῦντοσ
 αὐτῷ τοῦ θυμοῦ, παίει τὴν θεὸν τῷ δόρατι ἐσ τὸν μηρόν·
 ἀπήγαγε δὲ καὶ ἐκ τῆσ Αὐλίδοσ ὀπίσω τὸν στρατόν. Ἀνα-
 στρέψασ δὲ ἐσ τὴν οἰκείαν τὴν θεὸν ἔδοξεν αὐτὴν τετρα-
 μένην φανῆναί οἱ τὸν μηρόν. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου κατέλαβε
 Τεῦθιν φθινιάδησ νόσοσ, μόνοισ τε Ἀρκάδων τοῖσ ἐν-
 6 ταῦθα οὐκ ἀπεδίδου καρπὸν οὐδένα ἢ γῆ. Χρόνω δὲ
 ὕστερον ἄλλα τε ἐχρήσθη σφίσι ἐκ Δωδώνησ, ὁποῖα
 δρωῶντεσ ἰλάσασθαι τὴν θεὸν ἐμελλον, καὶ ἄγαλμα ἐποι-

ἤσαντο Ἀθηναῖσ ἔχον τραῦμα ἐπὶ τοῦ μηροῦ. τοῦτο καὶ
 αὐτοῦσ τὸ ἄγαλμα εἶδον, τελαμῶνι πορφυρῷ τὸν μηρόν
 κατειλημένον. καὶ ἄλλα ἐν Τεῦθιδι, Ἀφροδίτησ τε ἱερὸν
 660 καὶ Ἀρτέμιδοσ ἐστὶ. ταῦτα μὲν δὴ ἐνταῦθα ἐστὶ.

4. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ Γόρτυνοσ ἐσ Μεγάλην 7
 πόλιν πεποιῆται μνήμα τοῖσ ἀποθανοῦσιν ἐν τῇ πρὸσ
 Κλεομένην μάχῃ. τὸ δὲ μνήμα τοῦτο ὀνομάζουσιν οἱ Με-
 γαλοπολίται Παραιβασίον, ὅτι ἐσ αὐτοῦσ παρεσπόνθησεν
 ὁ Κλεομένησ. Παραιβασίον δὲ ἔχεται πεδίον ἐξήκοντα
 σταδίων μάλιστα· καὶ πόλεωσ ἐρείπια Βρένθησ ἐστὶν ἐν
 δεξιᾷ τῆσ ὁδοῦ, καὶ ποταμόσ ἐξείσιν αὐτόθεν Βρενθεά-
 τησ, καὶ ὅσον σταδίουσ προελθόντι πέντε κάτεισιν ἐσ
 τὸν Ἀλφειόν.

XXIX. Διαβάντων δὲ Ἀλφειὸν χώρα τε καλουμένη
 Τραπεζοντία καὶ πόλεωσ ἐστὶν ἐρείπια Τραπεζοῦντοσ.
 καὶ αὐτίσ ἐπὶ τὸν Ἀλφειὸν ἐν ἀριστερᾷ καταβαίνοντι ἐκ
 Τραπεζοῦντοσ, οὐ πόρρω τοῦ ποταμοῦ Βάθοσ ἐστὶν ὀνο-
 μαζόμενον, ἐνθα ἄγουσι τελετὴν διὰ ἔτουσ τρίτου Θεαῖσ
 Μεγάλαισ· καὶ πηγὴ τε αὐτόθι ἐστὶν Ὀλυμπιάσ καλου-
 μένη τὸν ἔτερον τῶν ἐνιαυτῶν οὐκ ἀπορρέουσα, καὶ
 πλησίον τῆσ πηγῆσ πῦρ ἄνεισι. 2. Λέγουσι δὲ οἱ Ἀρκάδεσ
 τὴν λεγομένην Γιγάντων μάχην καὶ θεῶν ἐνταῦθα καὶ
 οὐκ ἐν τῇ Θρακίᾳ γενέσθαι Παλλήνη, καὶ θύουσιν
 ἀστραπαῖσ αὐτόθι καὶ θυέλλαισ τε καὶ βρονταῖσ. Γιγάν- 2
 των δὲ ἐν μὲν Ἰλιάδι οὐδεμίαν ἐποιήσατο Ὅμηροσ μνή-
 μην· ἐν Ὀδυσσεείᾳ δὲ ἔγραψε μὲν ὡσ ταῖσ Ὀδυσσεέωσ ναυσι
 Λαιστργόνεσ ἐπέλθοιεν Γίγασι καὶ οὐκ ἀνδράσιν εἰκα-
 σμένοι, ἐποίησε δὲ καὶ τὸν βασιλέα τῶν Φαιάκων λέ-
 γοντα εἶναι τοῦσ Φαίακασ θεῶν ἐγγύσ ὡσπερ Κύκλωπασ
 καὶ τὸ Γιγάντων ἔθνοσ. ἐν τε οὖν τούτοισ δηλοῖ θνητοῦσ
 ὄντασ καὶ οὐ θεῖον γέννοσ τοῦσ Γιγαντασ, καὶ σαφέτερον
 ἐν τῷδε ἔτι,

Ὅς ποδ' ὑπερθύμοισι Γιγάντεσιν βασιλευεν·
 ἄλλ' ὁ μὲν ᾤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ᾤλετο δ' αὐτος.
 Ἐθέλουσι δ' αὐτῷ λαὸς ἐν τοῖς ἔπεσιν ἀνθρώπων οἱ πολ-
 3 λοι καλεῖσθαι. 3. Δράκοντας δὲ ἀντὶ ποδῶν τοῖς Γίγασιν
 εἶναι, πολλαχῆ τε ὁ λόγος ἄλλη καὶ ἐν τῷδε ἐδείχθη μά-
 λιστα ὡς ἔστιν εὐήθης. Ὀρόντην τὸν Σύρων ποταμὸν οὐ
 τὰ πάντα ἐν ἰσοπέδῳ μέχρι θαλάσσης ῥέοντα, ἀλλὰ ἐπὶ 661
 κρημνὸν τε ἀπορροῶγα καὶ ἐς κάταντες ἀπ' αὐτοῦ φερό-
 μενον, ἠθέλησεν ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἀναπλεῖσθαι ναυ-
 σὶν ἐκ θαλάσσης ἐς Ἀντιόχειαν πόλιν· ἔλυτρον οὖν σὺν
 πόνῳ τε καὶ δαπάνῃ χρημάτων ὀρυζάμενος ἐπιτήδειον
 4 ἐς τὸν ἀνάπλου, ἐξέτρεψεν ἐς τοῦτο τὸν ποταμὸν. ἀνα-
 ξηρανθέντος δὲ τοῦ ἀρχαίου ρεύματος κεραμεῖα τε ἐν
 αὐτῷ σορὸς πλέον ἢ ἐνός τε καὶ δέκα εὐρέθη πηχῶν, καὶ
 ὁ νεκρὸς μέγεθός τε ἦν κατὰ τὴν σορὸν καὶ ἀνθρώπος
 διὰ παντὸς τοῦ σώματος. τοῦτον τὸν νεκρὸν ὁ ἐν Κλάρῳ
 θεός, ἀφικομένων ἐπὶ τὸ χρηστήριον τῶν Σύρων, εἶπεν
 Ὀρόντην εἶναι, γένους δὲ αὐτὸν εἶναι τοῦ Ἰνδῶν. Εἰ δὲ
 τὴν γῆν τὸ ἀρχαῖον οὐσαν ὑγρὰν ἔτι καὶ ἀνάπλεων νοτί-
 δος θερμαίνων ὁ ἥλιος τοὺς πρώτους ἐποίησεν ἀνθρώ-
 πους, ποίαν εἰκὸς ἔστιν ἄλλην χώραν ἢ προτέραν τῆς
 Ἰνδῶν ἢ μεῖζονας ἀνεῖναι τοὺς ἀνθρώπους, ἢ γε καὶ ἐς
 ἡμᾶς ἔτι καὶ ὄψεως τῷ παραλόγῳ καὶ μεγέθει διάφορα
 ἐκτρέφει θηρία;
 5 4. Τοῦ δὲ χωρίου τοῦ ὀνομαζομένου Βάθους στα-
 δίου ὡς δέκα ἀφέστηκε καλουμένη Βασιλῆς· ταύτης ἐγένε-
 νετο οἰκιστὴς Κύνελος ὁ Κρεσφόντη τῷ Ἀριστομάχου
 τὴν θυγατέρα ἐκδύς· ἐπ' ἐμοῦ δὲ ἐρείπια ἢ Βασιλῆς ἦν,
 καὶ Δῆμητρος ἱερὸν ἐν αὐτοῖς ἐλείπετο Ἐλευσινίας. Ἐν-
 τεῦθεν δὲ προϊὼν τὸν Ἀλφειὸν αὐτὸς διαβήσῃ, καὶ ἐπὶ
 Θωκυίαν ἀφίξῃ, τὸ ὄνομα ἀπὸ Θῶκνου τοῦ Ἀνκάουτος
 ἔχουσαν, ἐς ἅπαν δὲ ἐφ' ἡμῶν ἔρημον· ἐλέγετο δὲ ὁ

Θῶκνος ἐν τῷ λόφῳ κτίσαι τὴν πόλιν. ποταμὸς δὲ ὁ Ἀμί-
 νιος ῥέων παρὰ τὸν λόφον ἐς τὸν Ἐλισσόντα ἐκδίδωσι,
 καὶ οὐ πολὺ ἄπωθεν ἐς τὸν Ἀλφειὸν ὁ Ἐλισσῶν.

XXX. Ὁ δὲ Ἐλισσῶν οὗτος ἀρχόμενος ἐκ κώμης
 ὀμανύμου, καὶ γὰρ τῇ κώμῃ τὸ ὄνομα Ἐλισσῶν ἔστι,
 τὴν τε Δικαιέων καὶ τὴν Λυκαϊᾶτιν χώραν, τρίτα δὲ αὐ-
 τὴν διεξελθὼν Μεγάλην πόλιν, ** σταδίοις ἀπωτέρω
 662 Μεγαλοπολιτῶν τοῦ ἄστεως κάτεισιν ἐς τὸν Ἀλφειὸν.
 πλησίον δὲ ἤδη τῆς πόλεως Ποσειδῶνός ἐστιν Ἐπόπτου
 ναός· ἐλείπετο δὲ τοῦ ἀγάλματος ἢ κεφαλῆ.

2. Δικαιούντος δὲ τὴν Μεγάλην πόλιν τοῦ ποταμοῦ 2
 τοῦ Ἐλισσόντος, καθὰ δὴ καὶ Κνίδον καὶ Μιτυλήνην
 δίχα οἱ εὐριποὶ νέμονται, ἐν μέρει τῷ πρὸς ἄρκτους,
 δεξιῶ δὲ κατὰ τὸ μετέωρον τοῦ ποταμοῦ, πεποιήται σφι-
 σιν ἀγορά· περίβολος δὲ ἔστιν ἐν ταύτῃ λίθων καὶ ἱερὸν
 Λυκαίου Διός. ἔσοδος δ' ἐς αὐτὸ οὐκ ἔστι· τὰ γὰρ ἐντός
 ἔστι δὴ σύνοπτα, βωμοὶ τέ εἰσι τοῦ θεοῦ καὶ τράπεζαι
 δύο καὶ αἰετοὶ ταῖς τραπέζαις ἴσοι. καὶ ἄγαμα Πανός 3
 λίθου πεποιημένον· ἐπίκλησις δὲ Οἰνόεις ἔστιν αὐτῷ,
 τὴν τε ἐπίκλησιν γενέσθαι τῷ Πανὶ ἀπὸ νύμφης Οἰνόης
 λέγουσι, ταύτην δὲ σὺν ἄλλαις τῶν νυμφῶν καὶ ἰδίᾳ γε-
 νέσθαι τροφὸν τοῦ Πανός. ἔστι δὲ πρὸ τοῦ τεμένου
 τούτου χαλκοῦν ἄγαμα Ἀπόλλωνος θεᾶς ἄξιον, μέγεθος
 μὲν ἐς πόδας δώδεκα, ἐκομίσθη δὲ ἐκ τῆς Φιγαλέων συν-
 τέλειᾳ ἐς κόσμον τῇ Μεγάλῃ πόλει. Τὸ δὲ χωρίον ἐνθα 4
 τὸ ἄγαμα ἴδρυντο ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ Φιγαλέων, ὀνομάζεται
 Βᾶσσαι· τῷ θεῷ δὲ ἢ ἐπίκλησις ἠκολούθηκε μὲν ἐκ τῆς
 Φιγαλέων, ἐφ' ὅτῳ δὲ ὄνομα ἔσχεν Ἐπικούριος, δηλώ-
 σει μοι τὰ ἐς Φιγαλέας τοῦ λόγου. ἔστι δὲ ἐν δεξιᾷ τοῦ
 Ἀπόλλωνος ἄγαμα οὐ μέγα Μητροῦς θεᾶν, τοῦ ναοῦ δέ,
 ὅτι μὴ οἱ κίονες, ἄλλο ὑπόλοιπον οὐδέν. Πρὸ δὲ τοῦ 5
 ναοῦ τῆς Μητροῦς ἀνδριάς μὲν οὐδεὶς ἔστι, δηλαδὲ ἦν

τὰ βάθρα ἐφ' ὧν ἀνδριάντες ποτὲ ἐστήκεισαν. ἐλεγείον δὲ ἐπὶ ἐνὸς γεγραμμένον τῶν βάθρων Διοφάνους φησὶν εἶναι τὴν εἰκόνα, Διαιίου μὲν υἱοῦ, συντάξαντος δὲ ἀνδρὸς πρώτου Πελοπόννησον τὴν πᾶσαν ἐς τὸν ὀνομα-
 6 σθέντα Ἀχαιῶν σύλλογον. 3. Στοᾶν δὲ τῆς ἀγορᾶς ὀνομαζομένην Φιλίππειον οὐ Φίλιππος ἐποίησεν ὁ Ἀμύντου, χαριζόμενοι δὲ οἱ Μεγαλοπολίται τὴν ἐπωνυμίαν διδόν-
 σιν αὐτῷ τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐμοῦ δὲ Ἀκακῆσιου πρὸς 663
 αὐτῇ ναὸς κατεβέβλητο, καὶ οὐδὲν ἐλείπετο ὅτι μὴ χε-
 λῶνῃ λίθου. Ταύτης δὲ ἔχεται τῆς Φιλίππειου μέγεθος ἀποδέουσα ἑτέρα στοᾶ, Μεγαλοπολίταις δὲ αὐτόθι ὠκοδομημένα ἐστὶ τὰ ἀρχαῖα, ἀριθμὸν οἰκήματα ἕξ· ἐν ἐνὶ δὲ ἐστὶν αὐτῶν Ἐφεσίας ἄγαλμα Ἀρτέμιδος, καὶ ἐν ἑτέρῳ
 7 χαλκοῦς Πᾶν πηχναῖος ἐπίκλησιν Σκολείτας. μετεκομίσθη δὲ ἀπὸ λόφου τοῦ Σκολείτα· καὶ ὁ λόφος οὗτος τοῦ τείχους ἐστὶν ἐντός, ἀπὸ δὲ αὐτοῦ κάτεισιν ὕδωρ ἐς τὸν Ἐλισσόντα ἐκ πηγῆς. τῶν ἀρχαίων δὲ ὀπίσθε ναὸς Τύχης καὶ ἄγαλμα λίθου πεποιήται ποδῶν πέντε οὐκ ἀποδέον. στοᾶν δὲ ἦντινα καλοῦσι Μυρόπαλιν, ἐστὶ μὲν τῆς ἀγο-
 ρᾶς, ὠκοδομήθη δὲ ἀπὸ λαφύρων, ἠνίκα τὸ πταῖσμα ἐγένετο Ἀκροτάτῳ τῷ Κλεομένους καὶ Λακεδαιμονίων τοῖς συστρατεύεσσι, μαχεσαμένοις πρὸς Ἀριστόδημον
 8 τυραννίδα ἐν Μεγάλῃ πόλει τότε ἔχοντα. 4. Μεγαλοπολίταις δὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐστὶν ὀπίσθεν τοῦ περιβόλου τοῦ ἀνεμιμένου τῷ Ἀνκαίῳ Διὶ ἀνὴρ ἐπειρασμένος ἐπὶ στήλῃ, Πολύβιος Ἀνκόρτα· γέγραπται δὲ καὶ ἐλεγεία ἐπ' αὐτῷ λέγοντα ὡς ἐπὶ γῆν καὶ θάλασσαν πᾶσαν πλανηθεῖν, καὶ ὅτι σύμμαχος γένοιτο Ῥωμαίων καὶ παύσειεν αὐτοὺς ὀργῆς ἐς τὸ Ἑλληνικόν. συνέγραψε δὲ ὁ Πολύβιος οὗτος καὶ ἄλλα ἔργα Ῥωμαίων, καὶ ὡς Καρχηδονίοις κατέστησαν ἐς πόλεμον, αἰτία τε ἦτις ἐγένετο αὐτοῦ, καὶ ὡς ὁψὲ οὐκ ἄνευ κινδύνων μεγάλων Ῥωμαῖοι Σικιπίωνι

***ὄν τινα Καρχηδονιακὸν ὀνομάζουσι τέλος τε ἐπιθέντα 9
 τῷ πολέμῳ καὶ τὴν Καρχηδόνα καταβαλόντα ἐς ἔδαφος. Ὅσα μὲν δὴ Πολυβίῳ παραιοῦντι ὁ Ῥωμαῖος ἐπέθετο, ἐς ὀρθὸν ἐχώρησεν αὐτῷ. ἃ δὲ οὐκ ἠκροῦτο διδάσκοντος, γενέσθαι οἱ λέγουσιν ἀμαρτήματα. Ἑλλήνων δὲ ὅποσαι πόλεις ἐς τὸ Ἀχαιῶν συνετέλουν, παρὰ Ῥωμαίων εὔραντο αὐταὶ Πολυβίων σφισι πολιτείας τε καταστήσασθαι καὶ νόμους θεῖναι. τῆς δ' εἰκότος τοῦ Πολυβίου τὸ βουλευτήριον ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ.

5. Τοῦτο μὲν δὴ ἐστὶν ἐνταῦθα, στοᾶν δὲ τῆς ἀγο-
 10 ρᾶς Ἀριστάνθρειον ἐπίκλησιν ἄνδρα τῶν ἀστῶν Ἀρίστανδρον οἰκοδομησάμενον λέγουσι. ταύτης τῆς στοᾶς ἐστὶν
 664 ἐγγυτάτω ὡς πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα ἱερὸν Σωτήρος ἐπίκλησιν Διός· κεκόσμηται δὲ περίξ κίονσι. καθεζομένη δὲ τῷ Διὶ ἐν θρόνῳ παρεστήμασι τῇ μὲν ἡ Μεγάλῃ πόλις, ἐν ἀριστερᾷ δὲ Ἀρτέμιδος Σωτείρας ἄγαλμα. ταῦτα μὲν λίθου τοῦ Πεντελησίου Ἀθηναῖοι Κηφισόδοτος καὶ Ξενοφῶν εἰργάσαντο.

XXXI. Τὸ δὲ ἕτερον πέρας τῆς στοᾶς παρέχεται τὸ πρὸς ἥλιου δυσμῶν περίβολον Θεῶν ἱερὸν τῶν μεγάλων. αἱ δὲ εἰσὶν αἱ μεγάλαί Θεαὶ Δημήτηρ καὶ Κόρη, καθότι ἐδήλωσα ἤδη καὶ ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ συγγραφῇ· τὴν Κόρην δὲ Σώτειραν καλοῦσιν οἱ Ἀρκάδες. ἐπειρασμένοι δὲ ἐπὶ τύπων πρὸ τῆς ἐσόδου τῇ μὲν Ἀρτεμις, τῇ δὲ Ἀσκληπιός ἐστι καὶ Ἰγία. Θεαὶ δὲ αἱ μεγάλαὶ Δημήτηρ μὲν 2
 λίθου διὰ πάσης, ἡ δὲ Σώτειρα τὰ ἐσθῆτος ἐχόμενα ξύλου πεποιήται· μέγεθος δὲ ἑκατέρας πέντε πού καὶ δέκα εἰσὶ πόδες. Τὰ τε ἄγαλματα *** καὶ πρὸ αὐτῶν κόρας ἐποίησεν οὐ μεγάλας, ἐν χιτῶσὶ τε καθήκουσιν ἐς σφυρά, καὶ ἀνθῶν ἀνάπλεων ἑκατέρω τάλαρον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ φέρει· εἶναι δὲ θυγατέρες τοῦ Λαμοφῶντος λέγονται· τοῖς δὲ ἐπανάγουσιν ἐς τὸ θειότερον δοκεῖ σφᾶς Ἀθηναίων

τε εἶναι καὶ Ἀρτεμιν τὰ ἄνθη μετὰ τῆς Περσεφόνης συλ-
 3 λεγούσας. ἔστι δὲ καὶ Ἡρακλῆς παρὰ τῆς Δήμητρος μέγε-
 θος μάλιστα πῆχυν· τοῦτον τὸν Ἡρακλέα εἶναι τῶν
 Ἰδαίων καλουμένων Δακτύλων Ὀνομάκριτός φησιν ἐν
 τοῖς ἔπεσι. κεῖται δὲ τράπεζα ἔμπροσθεν, ἐπειρασμένοι
 τε ἐπ' αὐτῆς δύο τέ εἰσιν Ὠραι καὶ ἔχων Παν σύριγγα καὶ
 Ἀπόλλων κιθαρίζων. ἔστι δὲ καὶ ἐπίγραμμα ἐπ' αὐτοῖς
 4 εἶναι σφᾶς θεῶν τῶν πρώτων. 2. Πεποιήνται δὲ ἐπὶ τῆ
 τραπέζῃ καὶ Νύμφαι· Νέδα μὲν Δία φέρουσα ἐτι νήπιον
 παιδα, Ἀνθρακία δὲ νύμφη τῶν Ἀρκαδικῶν καὶ αὕτη
 δᾶδα ἔχουσα ἔστιν, Ἀγνώ δὲ τῆ μὲν ὑδρίαν, ἐν δὲ τῆ
 ἑτέρα χειρὶ φιάλην· Ἀρχιρόης δὲ καὶ Μυρτώσεως εἰσὶν
 ὑδρίαι τὰ φορήματα, καὶ ὕδωρ δῆθεν ἀπ' αὐτῶν κάτει-
 σιν. τοῦ περιβόλου δὲ ἔστιν ἐντὸς Φιλίου Διὸς ναός,
 Πολυκλείτου μὲν τοῦ Ἀργείου τὸ ἄγαλμα, Διονύσω δὲ
 ἔμπερές· κόθορνοι τε γὰρ τὰ ὑποδήματά ἐστιν αὐτῷ, 665
 καὶ ἔχει τῆ χειρὶ ἔκπωμα, τῆ δὲ ἑτέρα ἄρσον, κάθηται
 δὲ ἀετὸς ἐπὶ τῷ ἄρσον· καίτοι τοῖς γε ἐς Διόνυσον λεγο-
 5 μένοις τοῦτο οὐχ ὁμολογοῦν ἔστί. τοῦτον δὲ ὀπισθεν
 τοῦ ναοῦ δένδρων ἔστιν ἄλσος οὐ μέγα, θριγκῶ περι-
 εχόμενον. ἐς μὲν δὴ τὸ ἐντὸς ἔσοδος οὐκ ἔστιν ἀνθρώ-
 ποις· πρὸ δὲ αὐτοῦ Δήμητρος καὶ Κόρης ὅσον τε ποδῶν
 τριῶν εἰσὶν ἀγάλματα. 3. Ἔστι δὲ ἐντὸς τοῦ περιβόλου
 τῶν μεγάλων Θεῶν καὶ Ἀφροδίτης ἱερόν. πρὸ μὲν δὴ
 τῆς ἑσόδου ξοανά ἐστιν ἀρχαῖα, Ἡρα καὶ Ἀπόλλων τε
 καὶ Μοῦσαι· ταῦτα κομισθῆναι φασιν ἐκ Τραπεζοῦντος.
 9 Ἀγάλματα δὲ ἐν τῷ ναῷ Δαμοφῶν ἐποίησεν, Ἐρμῆν ξύ-
 λου καὶ Ἀφροδίτης ξοανον· καὶ ταύτης χεῖρές εἰσι λίθου
 καὶ πρόσωπόν τε καὶ ἄκροι πόδες. τὴν δὲ ἐπέκλησιν τῆ
 θεῶ Μαχανίτιν ὀρθότατα ἔθεντο, ἔμοι δοκεῖν Ἀφροδίτης
 γὰρ ἕνεκα καὶ ἔργων τῶν ταύτης πλείσται μὲν ἐπιτεχνή-
 σεις, παντοῖα δὲ ἀνθρώποις ἀνευρημένα ἐς λόγους ἔστί.

ἔστήκασιν δὲ καὶ ἀνδριάντες ἐν οἰκίῳ, Καλλιγνώτου 7
 τε καὶ Μέντα καὶ Σωσιγένοους τε καὶ Πάλου· καταστή-
 σασθαι δὲ οὗτοι Μεγαλοπολίταις λέγονται πρώτον τῶν
 μεγάλων Θεῶν τὴν τελετὴν, καὶ τὰ δρώμενα τῶν ἐν
 Ἐλευσίνι ἔστι μιμήματα. Κεῖται δὲ ἐντὸς τοῦ περιβόλου
 θεῶν τοσάδε ἄλλων ἀγάλματα, τὸ τετράγωνον παρεχό-
 μενα σχῆμα, Ἐρμῆς τε ἐπέκλησιν Ἀγήτωρ καὶ Ἀπόλλων
 καὶ Ἀθηναῖα τε καὶ Ποσειδῶν, ἐτι δὲ Ἥλιος ἐπωνυμίαν
 ἔχων Σωτήρ τε εἶναι καὶ Ἡρακλῆς. ἠκοδόμηται δὲ καὶ
 σφίσιν ** μεγέθει μέγα, καὶ ἄγουσιν ἐνταῦθα τὴν τελε-
 τὴν ταῖς Θεαῖς.

5. Τοῦ ναοῦ δὲ τῶν μεγάλων Θεῶν ἔστιν ἱερόν ἐν 8
 δεξιᾷ καὶ Κόρης· λίθου δὲ τὸ ἄγαλμα ποδῶν ὀκτὸ μάλ-
 ιστα· ταινίαι δὲ ἐπέχουσι διὰ παντὸς τὸ βάθρον. ἐς
 τοῦτο τὸ ἱερόν γυναιξὶ μὲν τὸν πάντα ἔστιν ἔσοδος χρό-
 νον, οἱ δὲ ἄνδρες οὐ πλέον ἢ ἅπαξ κατὰ ἔτος ἕκαστον ἐς
 666 αὐτὸ ἔσιασι. 6. Γυμνάσιον δὲ τῆ ἀγορᾷ συνεχὲς κατὰ
 ἡλίου δυσμάς ἔστιν ἠκοδομημένον. Τῆς στοᾶς δὲ ἦν 9
 ἀπὸ τοῦ Μακεδόνοιο Φιλίππου καλοῦσι, ταύτης εἰσὶ δύο
 ὀπισθεν λόφοι, οὐκ ἐς ὕψος ἀνήκοντες· ἐρείπια δὲ Ἀθη-
 νᾶς ἱεροῦ Πολιάδος ἐπὶ αὐτῷ, καὶ τῷ ἑτέρῳ ναός ἔστιν
 Ἡρας Τελείας, ὁμοίως καὶ ταῦτα ἐρείπια. ὑπὸ τούτῳ
 τῷ λόφῳ Βάθυλλος καλουμένη πηγὴ συντελεῖ καὶ αὕτη
 τῷ ποταμῷ Ἐλισσόντι ἐς μέγεθος. τοσάδε ἐνταῦθα ἀξι-
 ὄχρεα ἦν.

XXXII. Ἡ δὲ ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ μοῖρα ἢ κατὰ
 μεσημβρίαν παρείχετο ἐς μνήμην θεάτρον μέγιστον τῶν
 ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἐν δὲ αὐτῷ καὶ ἀεναός ἔστιν ὕδατος πηγῆ.
 τοῦ θεάτρον δὲ οὐ πόρρω λείπεται τοῦ βουλευτηρίου θε-
 μέλια, ὃ τοῖς Μυρίοις ἐπεποίητο Ἀρκαδῶν· ἐκαλεῖτο δὲ
 ἀπὸ τοῦ ἀναθέντος Θεοσίλιον. πλησίον δὲ οἰκίαν, ἰδιώ-
 του κατ' ἐμὲ κτήμα ἀνδρός, Ἀλεξάνδρου τῷ Φιλίππου

τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐποίησαν. ἔστι δὲ ἄγαλμα Ἄμμωνος πρὸς τῇ οἰκίᾳ, τοῖς τετραγώνοις Ἐρμαῖς εἰκασμένον, κέρατα
 2 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχον κριοῦ. τὸ δὲ τῶν Μουσῶν Ἀπόλλωνός τε ἱερὸν καὶ Ἐρμού κατασκευασθέν σφισιν ἐν κοινῷ, παρείχεται ἐς μνήμην θεμέλια οὐ πολλά. ἦν δὲ καὶ τῶν Μουσῶν μία ἔτι καὶ Ἀπόλλωνος ἄγαλμα κατὰ τοὺς Ἐρμαῖς τοὺς τετραγώνους τέχνην. ἐρείπια δὲ καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἦν τὸ ἱερὸν, πλὴν ὅσον πρόναός τε ἐλείπετο ἔτι καὶ ἄγαλματα ἀριθμὸν τρία, ἐπίκλησις δὲ Οὐρανία, τῇ δ' ἔστι Πάνδημος, τῇ τρίτῃ δὲ οὐδὲν ἐτίθεντο.
 3 2. Ἀπέχει δὲ οὐ πολὺ Ἄρεως βωμός. ἐλέγετο δὲ ὡς καὶ ἱερὸν ἐξ ἀρχῆς ἠεροδομήθη τῷ θεῷ. πεποιήται δὲ καὶ στάδιον ὑπὲρ τῆς Ἀφροδίτης, τῇ μὲν ἐπὶ τὸ θέατρον καθήκον, καὶ κρήνη σφισιν ἔστιν αὐτόθι, ἦν ἱερὰν Διο-
 661 νύσου νομίζουσι. κατὰ δὲ τὸ ἕτερον τοῦ σταδίου πέρασ Διονύσου ναὸς ἐλέγετο ὑπὸ τοῦ θεοῦ κεραυνωθῆναι γενεαῖς δύο ἑμοῦ πρότερον, καὶ ἐρείπια οὐ πολλά ἔτι ἐς ἐμὲ ἦν αὐτοῦ. Ἡρακλέους δὲ κοινὸς καὶ Ἐρμού πρὸς τῷ σταδίῳ ναὸς μὲν οὐκέτι ἦν, μόνος δὲ σφισι βωμός ἐλείπετο.
 4 3. Ἔστι δὲ ἐν τῇ μοῖρᾳ ταύτῃ λόφος πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, καὶ Ἀγροτέρας ἐν αὐτῷ ναὸς Ἀρτέμιδος, ἀνάθημα Ἀριστοδήμου καὶ τοῦτο. τῆς δὲ Ἀγροτέρας ἔστιν ἐν δεξιᾷ τέμενος. ἐνταῦθα ἔστι μὲν ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ καὶ ἄγαλματα, αὐτὸς τε καὶ Ὑγία, εἰσὶ δὲ ὑποκαταβάντι ὀλίγον θεοί, παρέχονται δὲ καὶ οὗτοι σχῆμα τετραγώνον, Ἐργάται δὲ ἔστιν αὐτοῖς ἐπίκλησις, Ἀθηναῖα τε Ἐργάνη καὶ Ἀπόλλων Ἀγνιεύς. τῷ δὲ Ἐρμῇ καὶ Ἡρακλεῖ καὶ Εἰλειθυία πρόσεστιν ἐξ ἐπῶν τῶν Ὀμήρου φήμη, τῷ μὲν Διός τε αὐτὸν διάκονον εἶναι καὶ ὑπὸ τὸν Ἄϊδην ἄγειν τῶν ἀπογοινομένων τὰς ψυχάς, Ἡρακλεῖ δὲ ὡς πολλοὺς τε καὶ χαλεποὺς τελέσειεν ἄθλους. Εἰλειθυία δὲ ἐποίησεν
 5 ἐν Ἰλιάδι ὠδίνας γυναικῶν μέλειν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ὑπὸ

τὸν λόφον τοῦτον Ἀσκληπιοῦ Παιδὸς ἱερὸν. τούτου μὲν δὴ τὸ ἄγαλμα ὀρθὸν πεποιήται πηχναῖον μάλιστα, Ἀπόλλωνος δὲ ἐν θρόνῳ κάθηται ποδῶν ἐξ οὐκ ἀποδέον μέγεθος. ἀνάκειται δὲ αὐτόθι καὶ ὄστᾳ ὑπερηρότα ἢ ὡς ἀνθρώπου δοκεῖν. καὶ δὴ καὶ ἐλέγετο ἐπ' αὐτοῖς εἶναι τῶν Γιγάντων ἑνός, οὗς ἐς τὴν συμμαχίαν τῆς Πέρας ἤθροισεν Ὀπλάδαμος, ἃ δὴ καὶ ἐς ὕστερον ἐπέξειδιν ἡμῖν ὁ λόγος. τούτου δὲ ἔστι πηγὴ τοῦ ἱεροῦ πλησίον, καὶ ἀπ' αὐτῆς ὁ Ἐλισσῶν τὸ ὕδωρ δέχεται κατερχόμενον.

XXXIII. Εἰ δὲ ἡ Μεγάλη πόλις προθυμία τε τῇ πάσῃ συνοικισθεῖσα ὑπὸ Ἀρκάδων καὶ ἐπὶ μεγίσταις τῶν Ἑλλήνων ἐλπίσιν ἐς αὐτὴν κόσμον τὸν ἅπαντα καὶ εὐδαιμονίαν τὴν ἀρχαίαν ἀφήρηται καὶ τὰ πολλὰ ἔστιν αὐτῆς ἐρείπια ἐφ' ἡμῶν, θαῦμα οὐδὲν ἐποιήσαμην, εἰδὼς τὸ δαιμόνιον νεώτερα αἰεὶ τινα ἐθέλον ἐργάζεσθαι, καὶ ὁμοίως τὰ πάντα τὰ τε ἐγγυρὰ καὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ τὰ γινόμενά τε καὶ ὁπόσα ἀπόλλυνται μεταβάλλουσαν τὴν τύχην, καὶ ὅπως ἂν αὐτῇ παριστῆται μετὰ ἰσχυρᾶς ἀνάγκης ἄγουσαν. Μυκῆναι μὲν γε τοῦ πρὸς Ἰλίῳ πολέμου τοῖς 2 Ἑλλήσιν ἠγῆσαμένη, καὶ Νίνος ἐνθα ἦν Ἀσσυριοῖς βασιλεία, καὶ Βοιωτῆται Θῆβαι προστῆναι τοῦ Ἑλληνικοῦ ποτὲ ἀξιοθεῖσαι, αἱ μὲν ἠρήμονται πανώλεθροι, τὸ δὲ ὄνομα τῶν Θηβῶν ἐς ἀκρόπολιν μόνην καὶ οἰκήτορας καταβέβηκεν οὐ πολλούς. τὰ δὲ ὑπερηρότα πλοῦτῳ τὸ ἀρχαῖον, Θῆβαι τε αἱ Αἰγύπτιοι καὶ ὁ Μινύης Ὀρχομενός καὶ ἡ Δῆλος τὸ κοινὸν Ἑλλήνων ἐμπόριον, αἱ μὲν ἀνδρὸς ἰδιώτου μέσου δυνάμει χρημάτων καταδέουσιν ἐς εὐδαιμονίαν, ἡ Δῆλος δὲ, ἀφελόντι τοὺς ἀφικνούμενους παρ' Ἀθηναίων ἐς τοῦ ἱεροῦ τὴν φρουράν, Δηλίων γε ἕνεκα ἔρημός ἐστιν ἀνθρώπων. Βαβυλῶνος δὲ τοῦ μὲν Βήλου 3 τὸ ἱερὸν λείπεται, Βαβυλῶνος δὲ ταύτης, ἦντινα εἶδε πόλεων τῶν τότε μεγίστην ἥλιος, οὐδὲν ἔτι ἦν εἰ μὴ

τεῖχος, καθὰ καὶ Τίρυνθος τῆς ἐν τῇ Ἀργολίδι. ταῦτα μὲν δὴ ἐποίησεν ὁ δαίμων εἶναι τὸ μηδέν· ἢ δὲ Ἀλεξάνδρου πόλις ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἡ Σελεύκων παρὰ τῷ Ὀρόντῃ χθῆς τε ὠμισμένοι καὶ πρῶν ἐς τοσοῦτο ἐπιδεδώκασιν μεγέθους καὶ εὐδαιμονίας, ὅτι σφᾶς ἡ τύχη δεξιούται.

4 2. Ἐπιδείκνυται δὲ καὶ ἐν τῷδε ἔτι τὴν ἰσχὺν μείζονα καὶ θαύματος πλείονος ἢ κατὰ συμφορὰς καὶ εὐπραγίας πόλεων. Ἀἴμονον γὰρ πλοῦν ἀπαίχεν οὐ πολὺν Χρῦση νῆσος, ἐν ἣ καὶ τῷ Φιλοκτῆτῃ γενέσθαι συμφορὰν ἐκ τοῦ ὕδρου φασί· ταύτην κατέλαβεν ὁ κλύδων πᾶσαν, καὶ κατέδυν τε ἡ Χρῦση καὶ ἠφάνισται κατὰ τοῦ βυθοῦ. νῆ- 60
σον δὲ ἄλλην καλουμένην Ἰεράν*** τόνδε οὐκ ἦν χρόνον. οὕτω μὲν τὰ ἀνθρώπινα πρόσκαιρά τε καὶ οὐδαμῶς ἐστὶν ἐχυρά.

XXXIV. Ἐκ δὲ Μεγάλῃς πόλεως ἰόντι ἐς Μεσσήνην, καὶ σταδίους μάλιστα προελθόντι ἐπτὰ, ἔστιν ἐν ἀριστερᾷ τῆς λεωφόρου θεῶν ἱερόν· καλοῦσι δὲ καὶ αὐτὰς τὰς θεὰς καὶ τὴν χώραν τὴν περὶ τὸ ἱερόν Μανίας· δοκεῖν δέ μοι, θεῶν τῶν Εὐμενίδων ἐστὶν ἐπίκλησις, καὶ Ὀρέστην ἐπὶ τῷ φόνῳ τῆς μητρός φασιν αὐτόθι μανῆναι.

2 2. Οὐ πόρρω δὲ τοῦ ἱεροῦ γῆς χωμὰ ἐστὶν οὐ μέγα, ἐπίθημα ἔχον λίθου πεποιημένον δάκτυλον, καὶ δὴ καὶ ὄνομα τῷ χωματί ἐστι Δακτύλου μνήμα· ἐνταῦθα ἐκφρονα Ὀρέστην γενόμενον λέγουσιν ἕνα τῆς ἐτέρας τῶν χειρῶν ἀποφαγεῖν δάκτυλον. τούτῳ δὲ ἐστὶν ἕτερον συνέχες χωρίον Ἄκη καλούμενον, ὅτι ἐγένετο ἐν αὐτῷ τῆς νόσου τῷ Ὀρέστῃ τὰ ἰάματα· πεποιήται δὲ Εὐμενίδι καὶ 3
αὐτόθι ἱερόν. ταῦτας τὰς θεὰς, ἠνίκα τὸν Ὀρέστην ἐκφρονα ἔμελλον ποιήσιν, φασὶν αὐτῷ φανῆναι μελαίνας· ὡς δὲ ἀπέφαγε τὸν δάκτυλον, τὰς δὲ αὐτῆς δοκεῖν οἱ λευκάς εἶναι, καὶ αὐτὸν σωφρονῆσθαι τε ἐπὶ τῇ θεᾷ, καὶ οὕτω ταῖς μὲν ἐνήμισεν ἀποτρέπων τὸ μῆνιμα αὐτῶν,

ταῖς δὲ ἔθυσσε ταῖς λευκαῖς· ὁμοῦ δὲ αὐταῖς καὶ Χάρισι θύειν νομίζουσι. πρὸς δὲ τῷ χωρίῳ τοῖς Ἄκεσιν ἕτερόν ἐστιν ** ὀνομαζόμενον ἱερόν, ὅτι Ὀρέστης ἐνταῦθα ἐκείρατο τὴν κόμην, ἐπειδὴ ἐντὸς ἐγένετο αὐτοῦ. Πελοπον- 4
νησίων δὲ οἱ τὰ ἀρχαῖα μνημονεύοντες πρότερα τῷ Ὀρέστη τὰ ἐν Ἀρκαδίᾳ γενέσθαι φασὶν ὑπὸ Ἐρινύων τῶν Κλυταιμνήστρας ἢ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ τὴν κρίσιν, καὶ αὐτῷ κατήγορον οὐ τὸν Τυνδάρεων, περιεῖναι γὰρ οὐκέτι 670
ἐκείνον, Περίλαον δὲ ἐπιστῆναι, δίκην ἐπὶ τῷ αἵματι τῆς μητρός αἰτοῦντα, ἅτε ἀνεψιὸν τῆς Κλυταιμνήστρας Ἰκαρίου γὰρ παῖδα εἶναι Περίλαον, γενέσθαι δὲ ὕστερον καὶ θυγατέρας τῷ Ἰκαρίῳ.

3. Ἐκ Μανιῶν δὲ ὁδὸς ἐπὶ τὸν Ἀλφειὸν ἐστὶν ὅσον 5
πέντε σταδίων καὶ δέκα· κατὰ τοῦτο Γαθεάτας ποταμὸς ἐκδίδωσιν ἐς τὸν Ἀλφειὸν· ἐς δὲ τὸν Γαθεάταν πρότερον ἔτι κάτεισιν ὁ Καρνίων. τούτῳ μὲν δὴ αἱ πηγαὶ γῆς εἰσὶ τῆς Αἰγυτίδος ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Κρεάτα τὸ ἱερόν, τῷ Γαθεάτῃ δὲ τῆς Κρωμίτιδος χώρας ἐν Γαθεάταις. ἢ δὲ 6
Κρωμίτις ἀνωτέρω τοῦ Ἀλφειοῦ σταδίους ὡς τεσσαράκοντά ἐστι, καὶ ἐν αὐτῇ πόλεως Κρωμίων οὐ παντάπασιν τὰ ἐρείπια ἦν ἐξίτηλα. ἐκ δὲ Κρωμίων ὡς εἴκοσι στάδια ἐστὶν ἐπὶ Νυμφάδα· καταρρεῖται δὲ ὕδατι καὶ δένδρων ἀνάπλεως ἐστὶν ἡ Νυμφάς. καὶ ἀπ' αὐτῆς στάδια εἴκοσι ἐστὶν ἐπὶ τὸ Ἐρμαῖον, ἐς ὃ Μεσσηνίοις καὶ Μεγαλοπολίταις εἰσὶν ὄροι· πεποιήνται δὲ αὐτόθι καὶ Ἐρμῆν ἐπὶ στήλῃ.

XXXV. Αὕτη μὲν ἐπὶ Μεσσήνην, ἕτερα δὲ ἐκ Μεγάλῃς πόλεως ἐπὶ Καρνάσιον ἄγει τὸ Μεσσηνίων· καὶ ταύτη πρῶτα μὲν σε ὁ Ἀλφειὸς ἐκδέξεται, καθότι καὶ Μαλοῦς καὶ ὁ Σκῦρος ἐς αὐτὸν κατέρχονται προανακωνοσάμενοι τὸ ρεῦμα. Αὐτόθεν δὲ ἔχων τὸν Μαλοῦντα ἐν δεξιᾷ μετὰ σταδίους ὡς τριάκοντα διαβήσῃ τε αὐτὸν

καὶ ἀναβήσῃ δι' ὁδοῦ προσαντεστέρως ἐς χωρίον καλού-
2 μενον Φαιδρίαν. 2. Φαιδρίου δὲ ὡς πέντε ἀπέχει καὶ δέκα
σταδίου κατὰ Δέσποιναν ὀνομαζόμενον Ἐρμαῖον· ὄρει
Μεσσηνίων πρὸς Μεγαλοπολίτας καὶ οὗτοι, καὶ ἀγάλ-
ματα οὐ μεγάλα Δεσποίνης τε καὶ Δήμητρος, ἔτι δὲ καὶ
Ἐρμου πεποιήται καὶ Ἡρακλέους· δοκεῖν δὲ μοι καὶ τὸ
ὑπὸ Δαιδάλου ποιηθῆναι τῷ Ἡρακλεῖ ξόανον ἐν μεθορίῳ
τῆς Μεσσηνίας καὶ Ἀρκάδων ἐνταῦθα εἰσθήκει.

3 3. Ἡ δὲ ἐς Λακεδαίμονα ἐκ Μεγάλης πόλεως ὁδός,
ἐπὶ μὲν τὸν Ἀλφειὸν στάδιοι τριάκοντά εἰσιν· ἀπὸ δὲ
τοῦδε παρὰ ποταμὸν ὀδεύσας Θειοῦντα, κάτεισι δὲ καὶ
ὁ Θειοῦς οὗτος ἐς τὸν Ἀλφειὸν, ἀπολιπὼν οὖν τὸν Θε-
οῦντα ἐν ἀριστερᾷ σταδίῳ ἀπὸ τοῦ Ἀλφειοῦ τεσσαρά-
κοντα ἤξει μάλιστα ἐς Φαλαισίας· ἀπέχουσι δὲ αἱ Φα-
λαισῖαι σταδίου εἴκοσι τοῦ Ἐρμαίου τοῦ κατὰ Βελεμίναν. 671

4 4. λέγουσι μὲν δὴ οἱ Ἀρκάδες τὴν Βελεμίναν τῆς σφετέ-
ρας οὔσαν τὸ ἀρχαῖον ἀποτεμέσθαι Λακεδαιμονίου· λέ-
γειν δὲ οὐκ εἰκότα ἐφαίνοντό μοι καὶ ἄλλων ἕνεκα, καὶ
μάλιστα ὅτι μοι δοκοῦσι Θηβαῖοι μηδὲ τοῦτο ἐλασσομέ-
νους περιδεῖν τοὺς Ἀρκάδας, εἰ σφισιν ἔσεσθαι σὺν τῷ
δικαίῳ τὸ ἐπανόρθωμα ἔμελλεν.

5 5. Εἰσὶ δὲ ἐκ Μεγάλης πόλεως καὶ ἐς τὰ χωρία ὁδοὶ
τὰ ἐντὸς Ἀρκადίας, ἐς μὲν Μεθύδιον ἑβδομήκοντα
στάδιοι καὶ ἑκατὸν, τρισὶ δὲ ἀπὸ Μεγάλης πόλεως ἀπα-
τέρω σταδίοις καὶ δέκα Σκιαδῖς τε καλούμενον χωρίον
καὶ Ἀρτέμιδος Σκιαδίτιδος ἐρείπια ἔστιν ἱεροῦ· ποιῆσαι
δὲ αὐτὸ ἐλέγετο Ἀριστόδημος ὁ τυραννήσας. Ἐντεῦθεν
μετὰ σταδίου ὡς δέκα πόλεως Χαρισιῶν ὑπομνήματά
ἔστιν οὐ πολλά, σταδίων δὲ ἄλλων δέκα ἔστιν ἀπὸ Χα-
6 ρισιῶν ἐς Τρικολώνους ὁδός. 6. πόλις δὲ ἦσαν καὶ οἱ Τρι-
κόλωνοι ποτε· μένει δὲ αὐτόθι καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ἐπὶ λό-
φου Ποσειδῶνος ἱερὸν καὶ ἄγαλμα τετράγωνον, καὶ δέν-

θρον περι τὸ ἱερὸν ἔστιν ἄλσος. Ταύταις μὲν δὴ οἱ Λυ-
κάονος παῖδες ἐγένοντο οἰκισταί, Ζοιτίαν δὲ ἀπώτερω
μὲν Τρικολώνων πέντε πού καὶ δέκα σταδίοις, κειμένην
δὲ οὐ κατ' εὐθύ, ἀλλ' ἐκ Τρικολώνων ἐν ἀριστερᾷ, Ζοι-
τεία οἰκίσαι τὸν Τρικολώνου λέγουσι. Παρωρεὺς δὲ ὁ νε-
ώτερος Τρικολώνου τῶν παίδων Παρωρίαν καὶ οὗτος
ἔκτισεν, ἀπέχουσαν Ζοιτίας σταδίου δέκα. ἔρημοι δὲ 7
[καὶ] ἐς ἐμὲ ἦσαν ἀμφοτέρω· μένει δὲ ἐν Ζοιτία Δήμη-
τρος ναὸς καὶ Ἀρτέμιδος [οἱ καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν]. Ἐρείπια δὲ
πόλεων καὶ ἄλλα, Θυραίου μὲν σταδίοις πέντε ἀπώτερω
Παρωρίας καὶ δέκα, τὰ δὲ Ὑψούντος ἔστιν ἐν ὄρει κει-
μένῳ μὲν ὑπὲρ τοῦ πεδίου, καλουμένῳ δὲ Ὑψούντι. ἡ
δὲ Θυραίου τε καὶ Ὑψούντος μεταξὺ ὄρεινὴ πᾶσα ἔστι καὶ
θηριώδης· Λυκάονος δὲ εἶναι Θυραίου τε καὶ Ὑψούντα
προεδήλωσεν ἡμῖν ὁ λόγος.

7. Τρικολώνων δὲ ἔστιν ἐν δεξιᾷ πρώτα μὲν ἀνάτης 8
ὁδὸς ἐπὶ πηγῇ καλουμένους Κρουνούς· σταδίου δὲ ὡς
τριάκοντα καταβάντι ἐκ Κρουνῶν τάφος ἔστι Καλλι-
στοῦς, χῶμα γῆς ὑψηλόν, δένδρα ἔχον πολλὰ μὲν τῶν
672 ἀκάρπων, πολλὰ δὲ καὶ ἡμερα. ἐπὶ δὲ ἄκρῳ τῷ χῶματι
ἱερὸν ἔστιν Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Καλλίστης· δοκεῖν δὲ
μοι καὶ Πάμφως μαθῶν τι παρὰ Ἀρκάδων πρώτος Ἀρτε-
μιν ἐν τοῖς ἔπεσιν ἀνόμασε Καλλίστην. Σταδίου δὲ ἀν- 9
τόθεν μὲν πέντε καὶ εἴκοσι, Τρικολώνων δὲ ἑκατὸν τοὺς
σύμπαντας ἀπέχουσα ἐπὶ γε τοῦ Ἐλισβόντος, κατὰ δὲ
τὴν εὐθείαν Μεθύδιον, αὕτη γὰρ δὴ ἐκ Τρικολώνων
ἔτι λείπεται, Ἀνεμῶσά τε ἔστι χωρίον καὶ ὄρος Φάλαν-
θου, ἐν αὐτῷ δὲ ἐρείπια ἔστι Φάλανθου πόλεως· Ἀγε-
λάου δὲ τοῦ Στυμφήλου παῖδα εἶναι τὸν Φάλανθον λέ-
γουσιν. 8. Ὑπὲρ τούτου δὲ πεδίον τέ ἔστι Πάλου καλού- 10
μενον, καὶ μετ' αὐτὸ Σχοινοῦς, ἀπὸ ἀνδρὸς Βοιωτοῦ
Σχοινέως ἔχων τὴν κλησιν. εἰ δὲ ὁ Σχοινεὺς ἀπεδήμη-

σεν οὗτος παρὰ τοὺς Ἀρκάδας, εἶεν ἂν καὶ οἱ τῆς Ἀτ-
λάντης δρόμοι σύνεγγυς τῷ Σχοινοῦντι ὄντες ἀπὸ τῆς
τούτου θυγατρὸς τὸ ὄνομα εἰληφότες. Ἐξῆς δὲ ἐστὶν . . . ,
ἐμοὶ δοκεῖν, καλούμενον, καὶ τοῖς πᾶσιν Ἀρκάδιαν εἶναι
τὴν χώραν φασὶν ἐνταῦθα.

- XXXVI. Τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἐς μνήμην οὐδὲν ἄλλο ὅτι
μὴ αὐτὸ τὸ Μεθύδριον λείπεται· ὁδὸς δὲ ἐκ Τρικολώ-
νων ἐς αὐτὸ στάδιοι τριῶν δέοντες τεσσαράκοντα καὶ
ἐκατόν. ὠνομάσθη μὲν δὴ Μεθύδριον, ὅτι κολωνός
ἐστὶν ὑψηλὸς Μαλοῖτα τε ποταμοῦ καὶ Μυλάοντος μέσος,
ἐφ' ᾧ τὴν πόλιν ὁ Ὀρχομενὸς ᾤκισε· πρὶν δὲ ἢ συντελεῖν
ἐς τὸ Μεγαλοπολιτικόν, γεγόνασι καὶ Μεθυδριεῦσιν
2 ἀνδράσιν Ὀλυμπικαὶ νῆκαι. 2. Ἔστι δὲ ἐν Μεθυδρίῳ Πο- 673
σειδῶνός τε Ἰππίου ναός. οὗτος μὲν ἐπὶ τῷ Μυλάοντι
ἐστὶ· τὸ δὲ ὄρος τὸ Θαυμασίον καλούμενον κεῖται μὲν
ὑπὲρ τὸν ποταμὸν τὸν Μαλοῖταν, ἐθέλουσι δὲ οἱ Μεθυ-
δριεῖς τὴν Ῥεάν, ἥνικα τὸν Δία εἶχεν ἐν τῇ γαστρὶ, ἐς
τοῦτο ἀφικέσθαι τὸ ὄρος, παρασκευάσασθαι δὲ αὐτῇ καὶ
βοήθειαν, ἣν ὁ Κρόνος ἐπ' αὐτὴν ἔη, τὸν τε Ὀπλάδαμον
3 καὶ ἄλλους ὅσοι περὶ ἐκεῖνον ἦσαν Γίγαντες· καὶ τεκεῖν
μὲν συγχωροῦσιν αὐτὴν ἐν μοίρᾳ τινὶ τοῦ Λυκαίου, τὴν
δὲ ἐς τὸν Κρόνον ἀπάτην καὶ ἀντὶ τοῦ παιδὸς τὴν λεγο-
μένην ὑπὸ Ἑλλήνων ἀντίδοσιν τοῦ λίθου γενέσθαι φα-
σὶν ἐνταῦθα. ἐστὶ δὲ πρὸς τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους σπή-
λαιον τῆς Ῥεάς, καὶ ἐς αὐτὸ ὅτι μὴ γυναιξὶ μόναις ἱεραῖς
τῆς θεοῦ, ἀνθρώπων γε οὐδενὶ ἐσελθεῖν ἐστὶ τῶν ἄλλων.
4 Μεθυδρίου δὲ ὡς τριάκοντα ἀπέχει σταδίους Νυμ-
φασίας πηγῆ· τοσοῦτοι δὲ ἀπὸ Νυμφασίας ἕτεροι πρὸς
τοὺς Μεγαλοπολιτῶν εἰσὶ καὶ Ὀρχομενίων τε κοινούς καὶ
Καφρυατῶν ὄρους.
5 3. Μεγαλοπολίταις δὲ διὰ τῶν ἐπὶ τὸ ἔλος ὀνομαζο-
μένων πυλῶν, διὰ τούτων ὀδεύουσιν ἐς Μαίναλον παρα

τὸν ποταμὸν τὸν Ἐλισσόντα ἐστὶ τῆς ὁδοῦ ἐν ἀριστερᾷ
Ἀγαθοῦ Θεοῦ ναός· εἰ δὲ ἀγαθῶν οἱ θεοὶ δοτῆρές εἰσιν
ἀνθρώποις, Ζεὺς δὲ ὑπατος θεῶν ἐστὶν, ἐπόμενος ἂν
τις τῷ λόγῳ τὴν ἐπίκλησιν ταύτην Διὸς τεκμαίροιο εἶ-
ναι. Προελθόντι δὲ οὐ πολὺ ἐστὶ μὲν γῆς χῶμα Ἀριστο-
δήμου τάφος, ὃν οὐδὲ τυραννοῦντα ἀφείλοντο μὴ ἐπο-
νομάσαι χρηστὸν, ἐστὶ δὲ Ἀθηναῖς ἱερὸν ἐπίκλησιν Μα-
χανίτιδος, ὅτι βουλευμάτων ἐστὶν ἢ θεὸς παντοίων καὶ
ἐπιτεργνημάτων εὐρέτις. 4. Πεποιήται δὲ ἐν δεξιᾷ τῆς 6
ὁδοῦ Βορέα τῷ ἀνέμῳ τέμενος, καὶ οἱ Μεγαλοπολίται
θυσίας θύουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος, καὶ θεῶν οὐδενὸς Βορέαν
ὑστερον ἄγουσιν ἐς τιμὴν ἅτε σωτήρα γενόμενόν σφισιν
ἀπὸ Λακεδαιμονίων τε καὶ Ἄγιδος. ἐξῆς δὲ Ὀικλέους
τοῦ Ἀμφιαράου πατρὸς μνήμα ἐστὶν, εἰ γε δὴ ἐπέλαβεν
αὐτὸν τὸ χρεῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ καὶ μὴ τῆς ἐπὶ Λαομέδοντα
674 Ἡρακλεῖ στρατείας μετασχόντα. μετὰ τοῦτό ἐστι Δήμη-
τρος καλουμένης ἐν ἔλει ναός τε καὶ ἄλσος· τοῦτο στα-
δίοις πέντε ἀπαιτέρῳ τῆς πόλεως, γυναιξὶ δὲ ἐς αὐτὸ
ἔσοδος ἐστὶ μόναις. Τριάκοντα δὲ ἐστὶν ἀπαιτέρῳ στα- 7
δίοις Παλίσκιος ὀνομαζομένη γῶρα. ἐκ Παλίσκιου δὲ ἀφι-
έντι μὲν ἐν ἀριστερᾷ τὸν Ἐλῶφον ὄντα οὐκ ἀέναον, καὶ
προελθόντι ὅσον εἴκοσι σταδίους, ἄλλα τε ἐρείπια Πε-
ραιθέων καὶ ἱερὸν λείπεται Πανός. 5. ἦν δὲ τὸν χειμάρ-
ρον διαβῆς, κατ' εὐθὺ πέντε μὲν σταδίοις καὶ δέκα
ἀπαιτέρῳ τοῦ ποταμοῦ πεδίον ἐστὶ, διελθόντι δὲ τοῦτο,
τὸ ὄρος ὁμώνυμον τῷ πεδίῳ τὸ Μαίναλιον. τοῦ δὲ ὄρους
ὑπὸ τοῖς καταλήγουσι πόλεως σημεῖα Λυκόας καὶ Ἀρτέ-
μιδος ἱερὸν καὶ ἄγαλμά ἐστι χαλκοῦν Λυκοάτιδος. Ἐν δὲ 8
τοῖς κατὰ μεσημβρίαν τοῦ ὄρους Σουμητία ᾤκιστο. Ἐν
τούτῳ δὲ εἰσὶ τῷ ὄρει καὶ αἱ καλούμεναι Τριόδοι, καὶ τὰ
ὅσα Ἀρκάδος τοῦ Καλλιστοῦς ἀνείλοντο ἐντεῦθεν κατὰ
τὸ ἐκ Δελφῶν μάντευμα οἱ Μαντινεῖς. λείπεται δὲ καὶ
10*

αὐτῆς ἐτι ἐρείπια Μαινάλου, ναοῦ τε σημεῖα Ἀθηνᾶς, καὶ στάδιον ἐς ἀθλητῶν ἀγῶνα, καὶ τὸ ἕτερον αὐτῶν ἐς ἵππων δρόμον. Τὸ δὲ ὄρος τὸ Μαινάλιον ἱερὸν μάλιστα εἶναι Πανὸς νομίζουσιν, ὥστε οἱ περὶ αὐτὸ καὶ ἐπακρο-
9 ἄσθαι συρίζοντος τοῦ Πανὸς λέγουσι. 6. Τοῦ δὲ τῆς Δε-
σποίνης ἱεροῦ καὶ Μεγαλοπολιτῶν τοῦ ἄστεως στάδιοι τεσσαράκοντα μεταξύ εἰσιν· ἡμῖσιν μὲν τῆς ὁδοῦ πρὸς τοῦ Ἀλφειοῦ τὸ ρεῦμα, διαβάντων δὲ μετὰ μὲν δύο ἀπο τοῦ Ἀλφειοῦ σταδίου Μακαρεῶν ἐστὶν ἐρείπια, αὐτόθεν δὲ ἐς ἐρείπια ἄλλα τὰ Δασεῶν ἑπτὰ εἰσι στάδιοι, τοσοῦτοι δὲ ἐκ Δασεῶν πρὸς τὸν Ἀκακῆσιον ὀνομαζόμενον λόφον.
10 ὑπὸ τούτῳ δὲ τῷ λόφῳ πόλις τε ἦν Ἀκακῆσιον, Ἐρμού τε Ἀκακῆσιου λίθου πεποιημένον ἄγαλμα καὶ ἐς ἡμᾶς ἐστὶν ἐπὶ τοῦ λόφου· τραφῆναι δὲ Ἐρμῆν παῖδα αὐτόθι καὶ Ἀκακὸν τὸν Ἀνκάονος γενέσθαι οἱ τροφῆα Ἀρκάδων ἐστὶν 675 ἐξ αὐτὸν λόγος. διάφορα δὲ τούτοις Θηβαῖοι, καὶ αὐτίς οὐχ ὁμολογοῦντα τοῖς Θηβαίων Ταναγραῖοι λέγουσιν.

XXXVII. Ἀπὸ δὲ Ἀκακῆσιου τέσσαρας σταδίου ἀπέχει τὸ ἱερὸν τῆς Δεσποίνης. πρῶτα μὲν δὴ αὐτόθι Ἡγεμόνης ναὸς ἐστὶν Ἀρτέμιδος, καὶ χαλκοῦν ἄγαλμα ἔχον δάδας· ποδῶν ἕξ εἶναι μάλιστα αὐτὸ εἰκάζομεν ἐντεῦθεν δὲ ἐς τὸν ἱερὸν περίβολον τῆς Δεσποίνης ἐστὶν ἔσοδος. ἰόντων δὲ ἐπὶ τὸν ναὸν στοᾶ τέ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ καὶ ἐν τῷ τοίχῳ λίθου λευκοῦ τύποι πεποιημένοι, καὶ τῷ μὲν εἰσὶν ἐπειρασμένοι Μοῖραι καὶ Ζεὺς ἐπίκλησιν Μοιραγέτης, δευτέρῳ δὲ Ἡρακλῆς τρίποδα Ἀπόλλωνα ἀφαιρούμενος· ὅποια δὲ ἐς αὐτοὺς ἐπυνθανόμην γενέ-
2 ἔχοντα ἐς Δελφοὺς ἀφικώμεθα. Ἐν δὲ τῇ στοᾷ τῇ παρὰ τῇ Δεσποίνῃ μεταξὺ τῶν τύπων τῶν κατελεγεμένων πι-
νάκιόν ἐστι γεγραμμένον, ἔχον τὰ ἐς τὴν τελετὴν. Νύμφαι δὲ εἰσι καὶ Πᾶνες ἐπὶ τῷ (τρίτῳ) τύπῳ, ἐπὶ δὲ τῷ

τετάρτῳ Πολύβιος ὁ Ἀνκόρτα· καὶ οἱ ἐπίγραμμα ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς τε μὴ ἂν σφαλῆται τὴν Ἑλλάδα, εἰ Πολυβίῳ τὰ πάντα ἐπέιδετο, καὶ ἀμαρτούση δι' ἐκείνου βοήθειαν αὐτῇ γενέσθαι μόνου. πρὸ δὲ τοῦ ναοῦ Δημητρί τε ἐστὶ βωμὸς καὶ ἕτερος Δεσποίνῃ, μετ' αὐτὸν δὲ μεγάλης Μητρός. Θεῶν δὲ αὐτὰ τὰ ἀγάλματα, Δέσποινα καὶ ἡ 3 Δημήτηρ τε καὶ ὁ θρόνος ἐν ᾧ καθέζονται, καὶ τὸ ὑπό-
θημα τὸ ὑπὸ τοῖς ποσίν ἐστὶν ἑνὸς ὁμοίως λίθου· καὶ οὔτε τῶν ἐπὶ τῇ ἐσθῆτι οὔτε ὁπόσα εἰργασται περὶ τὸν θρόνον οὐδὲν ἐστὶν ἑτέρου λίθου προσεχῆς σιδήρῳ καὶ κόλλῃ, ἀλλὰ τὰ πάντα ἐστὶν εἰς λίθος. οὗτος οὐκ ἐσε-
κομίσθη σφίσις ὁ λίθος, ἀλλὰ κατὰ ὄψιν ὀνειράτος λέ-
γουσιν αὐτὸν ἐξευρεῖν ἐντὸς τοῦ περιβόλου τὴν γῆν ὀρύ-
ξαντες. τῶν δὲ ἀγαλμάτων ἐστὶν ἑκατέρου μέγεθος κατὰ τὸ Ἀθήνησιν ἄγαλμα μάλιστα τῆς Μητρός· Δαμοφῶντος 4 δὲ καὶ ταῦτα ἔργα. ἡ μὲν οὖν Δημήτηρ δᾶδα ἐν δεξιᾷ φέρει, τὴν δὲ ἑτέραν χεῖρα ἐπιβέβληκεν ἐπὶ τὴν Δέσποι-
676 ναν· ἡ δὲ Δέσποινα σκῆπτρόν τε καὶ τὴν καλουμένην κίστην ἐπὶ τοῖς γόνασιν ἔχει, τῆς δὲ ἔχεται τῇ δεξιᾷ τῆς κίστης. τοῦ θρόνου δὲ ἑκατέρωθεν Ἀρτεμις μὲν παρὰ τὴν Δημήτρα ἔστηκεν ἀμπεχομένη δέρμα ἐλάφου καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων φαρέτραν ἔχουσα, ἐν δὲ ταῖς χερσὶ τῇ μὲν λαμπάδα ἔχει, τῇ δὲ δράκοντας δύο. παρὰ δὲ τὴν Ἀρτε-
μιν κατάκειται κύων, οἷαι θηρεύειν εἰσὶν ἐπιτήδειοι.
3. Πρὸς δὲ τῆς Δεσποίνης τῷ ἀγάλματι ἔστηκεν Ἄνυτος 5 σχῆμα ὠπλισμένου παρεχόμενος· φασι δὲ οἱ περὶ τὸ ἱερὸν τραφῆναι τὴν Δέσποιναν ὑπὸ τοῦ Ἄνυτου, καὶ εἶναι τῶν Τιτάνων καλουμένων καὶ τὸν Ἄνυτον. Τιτᾶνας δὲ πρῶτος ἐς πόλιν ἐσήγαγεν Ὀμηρος, θεοὺς εἶναι σφᾶς ὑπὸ τῷ καλουμένῳ Ταρτάρῳ· καὶ ἐστὶν ἐν Ἡρᾶς ὄρκῳ τὰ ἔπη. παρὰ δὲ Ὀμήρου Ὀνομάκριτος παραλαβὼν τῶν Τιτάνων τὸ ὄνομα Διονύσῳ τε συνέθηκεν ὄργια, καὶ

εἶναι τοὺς Τιτᾶνας τῷ Διονύσῳ τῶν παθημάτων ἐποίησεν
 6 αὐτουργούς. τὰ μὲν δὴ ἐς τὸν Ἄνυτον ὑπὸ Ἀρκάδων
 λέγεται. Δῆμητρος δὲ Ἄρτεμιν θυγατέρα εἶναι καὶ οὐ
 Λητοῦς, ὄντα Αἰγυπτίων τὸν λόγον Αἰσχύλος ἐδίδαξεν
 Εὐφορίωνος τοὺς Ἕλληνας. Τὰ δὲ ἐς Κούρητας, οὗτοι
 γὰρ ὑπὸ τῶν ἀγαλμάτων πεποιήνται, καὶ τὰ ἐς Κορύ-
 βαντας ἐπιγραφασμένους ἐπὶ τοῦ βᾶθρου, γένος δὲ οἶδε
 ἄλλοιον καὶ οὐ Κούρητες, τὰ ἐς τούτους παρήμι ἐπιστά
 7 μενος. 4. Τῶν δὲ ἡμέρων οἱ Ἀρκάδες δένδρον ἀπάντων
 πλὴν φοιᾶς ἐσκομίζουσιν ἐς τὸ ἱερόν. Ἐν δεξιᾷ δὲ ἐξίοντι
 ἐκ τοῦ ναοῦ κάτωτρον ἠεροσμένον ἐστὶν ἐν τῷ τοίχῳ
 τοῦτο ἦν τις προσβλέπη τὸ κάτωτρον, ἑαυτὸν μὲν ἦτοι
 παντάσῃ ἀμυδρῶς ἢ οὐδὲ ὄψεται [τὴν] ἀρχήν, τὰ δὲ
 ἀγάλματα τῶν θεῶν καὶ αὐτὰ καὶ τὸν θρόνον ἐστὶν ἐναρ-
 8 γῶς θεάσασθαι. 5. Παρὰ δὲ τὸν ναὸν τῆς Δεσποίνης ὀλί-
 γον ἐπαναβάντι ἐν δεξιᾷ Μέγαρόν ἐστι καλούμενον, καὶ
 τελετὴν τε δρῶσιν ἐνταῦθα καὶ τῇ Δεσποίνῃ θύουσιν
 ἱερεῖα οἱ Ἀρκάδες πολλά τε καὶ ἄφθονα. θύει μὲν δὲ αὐ-
 τῶν ἕκαστος ὃ τι κέκτηται· τῶν ἱερείων δὲ οὐ τὰς φάρυγ-
 γας ἀποτέμνει ὡσπερ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις θυσίαις, κῶλον δὲ
 ὃ τι ἂν τύχη, τοῦτο ἕκαστος ἀπέκοψε τοῦ θύματος. 677
 9 6. Ταύτην μάλιστα θεῶν σέβουσιν οἱ Ἀρκάδες τὴν Δέ-
 σποιναν, θυγατέρα δὲ αὐτὴν Ποσειδῶνος φασὶν εἶναι
 καὶ Δῆμητρος. ἐπίκλησις ἐς τοὺς πολλοὺς ἐστὶν αὐτῇ
 Δέσποινα, καθάπερ καὶ τὴν ἐκ Διὸς Κόρην ἐπονομάζου-
 σιν, ἰδίᾳ δὲ ἐστὶν ὄνομα Περσεφόνη, καθὰ Ὅμηρος καὶ
 ἐτι πρότερον Πάμφως ἐποίησαν· τῆς δὲ Δεσποίνης τὸ
 10 ὄνομα ἔδεισα ἐς τοὺς ἀτελέστους γράφειν. 7. Ὑπὲρ δὲ τὸ
 καλούμενον Μέγαρόν ἐστιν ἄλσος τῆς Δεσποίνης ἱερόν
 θριγκῶ λίθων περιεχόμενον· ἐντὸς δὲ αὐτοῦ δένδρα καὶ
 ἄλλα καὶ ἐλαία καὶ πρῖνος ἐκ ῥίζης μιᾶς πεφύνασι· τοῦτο
 οὐ γεωργου σοφίας ἐστὶν ἔργον. ὑπὲρ δὲ τὸ ἄλσος καὶ

Ἰπλίου Ποσειδῶνος, ἄτε πατὴρ τῆς Δεσποίνης, καὶ
 θεῶν ἄλλων εἰσὶ βωμοί· τῷ τελευταίῳ δὲ ἐπίγραμμά
 ἐστὶ θεοὺς αὐτὸν τοῖς πᾶσιν εἶναι κοινόν.

8. Ἐντεῦθεν δὲ ἀναβήσῃ διὰ κλίμακος ἐς ἱερόν Πα- 11
 μός· πεποιήται δὲ καὶ στοὰ ἐς τὸ ἱερόν καὶ ἄγαλμα οὐ
 μέγα. θεῶν δὲ ὁμοίως τοῖς δυνατωτάτοις καὶ τούτῳ
 μέτεστι τῷ Πανὶ ἀνθρώπων τε εὐχὰς ἄγειν ἐς τέλος καὶ
 ὅποια ἔοικεν ἀποδοῦναι πονηροῖς. παρὰ τούτῳ τῷ Πανὶ
 πῦρ οὐ ποτε ἀποσβεννύμενον καίεται. 9. λέγεται δὲ ὡς
 τὰ ἐτι παλαιότερα καὶ μαντεύοιτο οὗτος ὁ θεός, προ-
 φῆτιν δὲ Ἐρατῶ νύμφην αὐτῷ γενέσθαι ταύτην ἢ Ἀρ-
 κάδι τῷ Καλλιστοῦς συνώκησε. μνημονεύουσι δὲ καὶ 12
 ἔπη τῆς Ἐρατοῦς, ἃ δὴ καὶ αὐτὸς ἐπελεξάμην. ἐνταῦθα
 ἐστὶ μὲν βωμὸς Ἄρεως, ἐστὶ δὲ ἀγάλματα Ἀφροδίτης ἐν
 ναῷ, λίθου τὸ ἕτερον λευκοῦ, τὸ δὲ ἀρχαιότερον αὐτῶν
 ξύλου. ὡσαύτως δὲ καὶ Ἀπόλλωνός τε καὶ Ἀθηνᾶς ξόανά
 ἐστὶ· τῇ δὲ Ἀθηνᾷ καὶ ἱερόν πεποιήται.

678 XXXVIII. Ἀνωτέρω δὲ ὀλίγον τείχους τε περίβολος
 τῆς Λυκοσούρας ἐστὶ καὶ οἰκήτορες ἐνεῖσιν οὐ πολλοί.
 πόλεων δὲ, ὅποσας ἐπὶ τῇ ἠπείρῳ ἔδειξε γῆ καὶ ἐν νήσοις,
 Λυκόσουρά ἐστι πρεσβυτάτη, καὶ ταύτην εἶδεν ὁ ἥλιος
 πρώτην· ἀπὸ ταύτης δὲ οἱ λοιποὶ ποιεῖσθαι πόλεις μεμα-
 θήκασιν ἀνθρώποι.

2. Ἐν ἀριστερᾷ δὲ τοῦ ἱεροῦ τῆς Δεσποίνης τὸ ὄρος 2
 ἐστὶ τὸ Ἀνκαῖον· καλοῦσι δὲ αὐτὸ καὶ Ὀλυμπον, καὶ Ἰε-
 ρῶν [γε] ἕτεροι τῶν Ἀρκάδων κορυφήν. τραφήναι δὲ τὸν
 Δία φασὶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ· καὶ χώρα τέ ἐστὶν ἐν τῷ
 Ἀνκαίῳ Κρητέα καλουμένη, αὕτη δὲ ἡ Κρητέα ἐστὶν ἐξ
 ἀριστερᾶς Ἀπόλλωνος ἄλσους ἐπίκλησιν Παρρασίον, καὶ
 τὴν Κρητὴν ἐνθα ὁ Κρητῶν ἔχει λόγος τραφήναι Δία,
 τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι καὶ οὐ τὴν νῆσον ἀμφισβητοῦσιν
 οἱ Ἀρκάδες. 3. Ταῖς Νύμφαις δὲ ὀνόματα, ὑφ' ὧν τὸν 3

Δία τραφήναι λέγουσι, τίθενται Θεϊσάν και Νέδαν και
 Ἄγνω· και ἀπὸ μὲν τῆς Θεϊσάας πόλις ἀκείτο ἐν τῇ Παρ-
 ρασίᾳ, τὰ δὲ ἐπ' ἑμοῦ μοίρας τῆς Μεγαλοπολιτιδός ἐστιν
 ἡ Θεϊσάα κάμη, τῆς Νέδας δὲ ὁ ποταμὸς τὸ ὄνομα ἔσχηκε,
 τῆς δὲ Ἄγνους [ἡ] ἐν τῷ ὄρει τῷ Λυκαίῳ πηγῇ, ἢ κατὰ
 τὰ αὐτὰ ποταμῶ τῷ Ἰστρῷ πέφυκεν ἴσον παρέχεσθαι τὸ
 4 ὕδωρ ἐν χειμῶνι ὁμοίως και ἐν ὄρῳ θερόν. ἦν δὲ αὐ-
 χμὸς χρόνον ἐπέχῃ πολὺν και ἤδη σφίσι τὰ σπέρματα ἐν
 τῇ γῆ και τὰ δένδρα αὐαίνηται, τηρικαῦτα ὁ ἱερεὺς τοῦ
 Λυκαίου Διὸς προσενεξάμενος ἐς τὸ ὕδωρ και θύσας
 ὅποσα ἐστὶν αὐτῷ νόμος, καθίησι δρυὸς κλάδον ἐπιπο-
 λῆς και οὐκ ἐς βάθος τῆς πηγῆς· ἀνακινηθέντος δὲ τοῦ
 ὕδατος ἀνεισιν ἀγλὺς εἰκνῖα ὁμίχλη· διαλιπούσα δὲ
 ὀλίγον γίνεται νέφος ἡ ἀγλὺς, και ἐς αὐτὴν ἄλλα ἐπαγο-
 μένη τῶν νεφῶν ὑετὸν τοῖς Ἀρκάσις ἐς τὴν γῆν κατιέναι
 5 ποιεῖ. 4. Ἔστι δὲ ἐν τῷ Λυκαίῳ Πανός τε ἱερὸν και περὶ
 αὐτὸ ἄλσος δένδρων, και ἱππόδρομός τε και πρὸ αὐτοῦ
 στάδιον· τὸ δὲ ἀρχαῖον τῶν Λυκαίων ἦγον τὸν ἀγῶνα
 ἐνταῦθα. ἔστι δὲ αὐτόθι και ἀνδριάντων βάρβα, οὐκ
 ἐπόντων ἐτι ἀνδριάντων· ἐλεγείον δὲ ἐπὶ τῶν βάρβαρον
 ἐνὶ Ἀστύνακτός φησιν εἶναι τὴν εἰκόνα, τὸν δὲ Ἀστύ-
 ἀνακτα εἶναι γένος τῶν ἀπὸ Ἀρκάδος.

6 5. Τὸ δὲ ὄρος παρέχεται τὸ Λυκαίον και ἄλλα ἐς 679
 θαῦμα και μάλιστα τόδε. τέμενός ἐστιν ἐν αὐτῷ Λυκαίου
 Διὸς, ἔσοδος δὲ οὐκ ἐστὶν ἐς αὐτὸ ἀνθρώποις· ὑπερι-
 δόντα δὲ τοῦ νόμου και ἐσελθόντα ἀνάγκη πᾶσα αὐτὸν
 ἐνιαυτοῦ πρόσω μὴ βιάσθαι. και τὰδε ἐτι ἐλέγετο, τὰ
 ἐντὸς τοῦ τεμένους γενόμενα ὁμοίως πάντα και θηρία
 και ἀνθρώπους οὐ παρέχεσθαι σκιάν· και διὰ τοῦτο ἐς
 τὸ τέμενος θηρίου καταφεύγοντος οὐκ ἐθέλει οἱ συνεσ-
 πίπτειν ὁ κυνηγέτης, ἀλλὰ ὑπομένων ἐκτὸς και ὄρῳ
 τὸ θηρίον οὐδεμίαν ἀπ' αὐτοῦ θεῖται σκιάν. Χρόνον

μὲν δὴ τὸν ἴσον ἐπεισὶ τε ὁ ἥλιος τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ καρ-
 κίνον και ἐν Συήνῃ τῇ πρὸ Αἰθιοπίας οὔτε ἀπὸ δένδρων
 οὔτε ἀπὸ τῶν ζώων γενέσθαι σκιάν ἐστι· τὸ δὲ ἐν τῷ
 Λυκαίῳ τέμενος τὸ αὐτὸ ἐς τὰς σκιὰς αἰεὶ τε και ἐπὶ πα-
 σῶν πέπονθε τῶν ὄρῳ.

Ἔστι δὲ ἐπὶ τῇ ἄκρῃ τῇ ἀνωτάτῳ τοῦ ὄρους γῆς 7
 χῶμα, Διὸς τοῦ Λυκαίου βωμός, και ἡ Πελοπόννησος τὰ
 πολλὰ ἐστὶν ἀπ' αὐτοῦ σύνοπτος· πρὸ δὲ τοῦ βωμοῦ
 κίονες δύο ὡς ἐπὶ ἀνίσχοντα ἐστήκασιν ἥλιον, αἰετοὶ δὲ
 ἐπ' αὐτοῖς ἐπίχουσοι τὰ γε ἐτι παλαιότερα ἐπεποιήντο.
 ἐπὶ τούτου τοῦ βωμοῦ τῷ Λυκαίῳ Διὶ θύουσιν ἐν ἀπορ-
 ρήτῳ· πολυπραγμονῆσαι δὲ οὐ μοι τὰ ἐς τὴν θυσίαν ἡδὺ
 ἦν, ἐχέτω δὲ ὡς ἔχει και ὡς ἔσχεν ἐξ ἀρχῆς.

6. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ὄρους Ἀπόλ- 8
 λωνος ἱερὸν ἐπίκλησιν Παρρασίου· τίθενται δὲ αὐτῷ
 και Πύθιον ὄνομα. ἄγοντες δὲ τῷ θεῷ κατὰ ἔτος ἐορτὴν
 θύουσι μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ κάπρον τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Ἐπι-
 κουρίῳ, θύσαντες δὲ ἐνταῦθα αὐτίκα τὸ ἱερεῖον κομί-
 ζουσιν ἐς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Παρρασίου σὺν
 αὐλῷ τε και πομπῇ, και τὰ τε μηρία ἐκτεμόντες καιούσι
 και δὴ και ἀναλίσκουσιν αὐτόθι τοῦ ἱερείου τὰ κρέα.
 ταῦτα μὲν οὕτω ποιεῖν νομίζουσι.

7. Τοῦ Λυκαίου δὲ τὰ πρὸς τῆς ἄρκτου γῆ [τε] ἡ 9
 Θεϊσοαία· οἱ δὲ ἀνθρώποι μάλιστα οἱ ταύτη νύμφην τὴν
 680 Θεϊσοάν ἄγουσιν ἐν τιμῇ. διὰ δὲ τῆς χώρας τῆς Θεϊσοαίας
 ῥέοντες ἐμβάλλουσιν ἐς τὸν Ἀλφειὸν Μυλάων, ἐπὶ δὲ
 αὐτῷ Νοῦς και Ἀχελῷος και Κέλαδος τε και Νάλιφος.
 Ἀχελῷῳ δὲ τῷ Ἀρκάδι εἰσὶν ἄλλοι δύο ὁμώνυμοὶ τε αὐτῷ
 ποταμοὶ και τὰ ἐς δόξαν φανερώτεροι· τὸν μὲν γε ἐπὶ 10
 τὰς Ἐμινάδας κατιόντα Ἀχελῷον διὰ τῆς Ἀκαρνανίων και
 δι' Αἰτωλίας ἔφησεν ἐν Ἰλιάδι Ὅμηρος ποταμῶν τῶν
 πάντων ἄρχοντα εἶναι, ἕτερον δὲ Ἀχελῷον ῥέοντα ἐκ Σι-

πύλου τοῦ ὄρους ἐποιήσατο αὐτόν τε τὸν ποταμὸν καὶ τὸ ὄρος τὸν Σίπυλον τοῦ λόγου προσθήκην τοῦ ἐς Νιόβην· τρίτῳ δ' οὖν καὶ τῷ περὶ τὸ ὄρος τὸ Λύκαιόν ἐστιν ὄνομα Ἀχελῷος.

11 8. Τῆς Λυκοσούρας δὲ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ Νόμια ὄρη καλούμενα, καὶ Πανός τε ἱερὸν ἐν αὐτοῖς ἐστὶ Νομίου, καὶ τὸ χωρίον ὀνομάζουσι Μέλπειαν, τὸ ἀπὸ τῆς σύριγγος μέλος ἐνταῦθα Πανὸς εὐρεθῆναι λέγοντες. κληθῆναι δὲ τὰ ὄρη Νόμια προχειρότατον μὲν ἐστὶν εἰκάζειν ἐπὶ τοῦ Πανὸς ταῖς νομαῖς, αὐτοὶ δὲ οἱ Ἀρκάδες νύμφης εἶναι φασὶν ὄνομα.

XXXIX. Παρὰ δὲ τὴν Λυκόσουραν ὡς ἐπὶ ἡλίῳ δυσμᾶς ποταμὸς Πλατανιστῶν παρέξεισιν· ἀνδρὶ δὲ ἰόντι ἐς Φιγαλίαν ἀνάγκη πᾶσα διαβῆναι τὸν Πλατανιστῶνα. μετὰ δὲ αὐτόν ἐστιν ἄνοδος ὅσον τε σταδίου 2 τριάκοντα ἢ πλείους τῶν τριάκοντα οὐ πολλῶ. 2. Τὰ δὲ ἐς τὸν Λυκάονος Φίγαλον, οὗτος γὰρ δὴ τῇ πόλει τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο οἰκιστής, καὶ ὡς μετέβαλεν ἀνὰ χρόνον ἀπὸ Φιάλου Βουκολίανος τὸ ὄνομα ἢ πόλις καὶ αὐθὶς τε ἀνεσώσατο τὸ ἀρχαῖον, τότε μὲν καὶ πρότερον ἐτι ἐσημαίνεν ἡμῖν ὁ λόγος. λέγεται δὲ καὶ ἄλλα οὐκ ἀξιόχρεα ἐς πίστιν, ἀνδρα αὐτόχθονα εἶναι τὸν Φίγαλον καὶ οὐ Λυκάονος παῖδα· τοῖς δὲ εἰρημένον ἐστὶν ὡς ἡ Φιγαλία 3 νύμφη τῶν καλουμένων εἰη Δουάδων. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἠνίκα Ἀρκάσιν ἐπεχείρησαν καὶ ἐσέβαλον ἐς τὴν Φι-681 γαλίαν στρατιᾷ, μάχῃ τε νικῶσι τοὺς ἐπιχωρίους καὶ ἐπολιόρκουν προσκαθεζόμενοι· κινδυνεύοντος δὲ ἀλῶναι τοῦ τείχους ἐκδιδράσκουσιν οἱ Φιγαλεῖς, ἢ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι σφᾶς ἀφιάσιν ἐξελεῖν ὑποσπόνδους. Ἐγένετο δὲ ἡ τῆς Φιγαλίας ἄλωσις καὶ Φιγαλέων ἢ ἐξ αὐτῆς φυγὴ Μιλτιάδου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντας, δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς τριακοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν Χίονις Λά-

κων εἶκα το τρίτον. Φιγαλέων δὲ τοῖς διαπεφευγῶσιν 4 ἔδοξεν ἀφικόμενοις ἐς Δελφοὺς ἐρωτᾶν ὑπὲρ καθόδου τὸν θεόν· καὶ σφίσις ἡ Πυθία καθ' αὐτοὺς μὲν πειρωμένοις ἐς Φιγαλίαν κατελεθεῖν οὐχ ὄραν ἔφη καθόδου, εἰ δὲ λογάδας ἑκατὸν ἐξ Ὀρεσθασίου προσλάβοιεν, τοὺς μὲν ἀποθανεῖσθαι παρὰ τὴν μάχην, Φιγαλεῦσι δὲ ἐβασθαι δι' αὐτῶν καθόδου. Ὀρεσθάσιοι δὲ ὡς τὴν γενομένην Φιγαλεῦσιν ἐπύθοντο μαντεῖαν, ἄλλος ἐφθάνεν ἄλλον σπουδῇ λογάδων τε τῶν ἑκατὸν αὐτὸς ἕκαστος γενέσθαι καὶ ἐξόδου τῆς ἐς Φιγαλίαν μετασχεῖν. παρελ-5 θόντες δὲ ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων φρουρὰν ἄγουσιν πάντα ἐς τέλος τὸν χρησμόν· καὶ γὰρ αὐτοῖς λόγον μαχεσαμένοις ἀξίως ἐπεγένετο ἡ τελευτή, καὶ ἐξελάσαντες τοὺς Σπαρτιάτας παρέσχον Φιγαλεῦσιν ἀπολαβεῖν τὴν πατρίδα. 3. Κεῖται δὲ ἡ Φιγαλία ἐπὶ μετεώρου μὲν καὶ ἀποτόμου τὰ πλέονα, καὶ ἐπὶ τῶν κρημνῶν ὠκοδομημένα ἐστὶ τείχη σφίσις· ἀνελθόντι δὲ ὁμαλῆς ἐστὶν ὁ λόφος ἤδη καὶ ἐπίπεδος. ἐστὶ δὲ Σωτείρας τε ἱερὸν ἐνταῦθα Ἀρτέμιδος καὶ ἄγαλμα ὄρθον λίθου· ἐκ τούτου δὲ τοῦ ἱεροῦ καὶ τὰς πομπὰς σφίσι πέμπειν κατέστη. 4. Ἐν δὲ 6 τῷ γυμνασίῳ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἐρμοῦ ἀμπεχομένῳ μὲν ἔοικεν ἱμάτιον, καταλήγει δὲ οὐκ ἐς πόδας, ἀλλὰ ἐς τὸ τετράγωνον σχῆμα. πεποιήται δὲ καὶ Διονύσου ναός· ἐπίκλησις μὲν ἐστὶν αὐτῷ παρὰ τῶν ἐπιχωρίων Ἀκρατόφορος, τὰ κάτω δὲ οὐκ ἐστὶ σύνοπτα τοῦ ἀγάλματος ὑπὸ δάφνης τε φύλλων καὶ κισσῶν. ὀπόσον δὲ αὐτοῦ καθορᾶν ἐστὶν, ἐπαλήλιπται *** κιννάβαρι ἐκλάμπειν· εὐρίσκεσθαι δὲ ὑπὸ τῶν Ἰβήρων ὁμοῦ τῷ χρυσῷ λέγεται.

682 XL. Φιγαλεῦσι δὲ ἀνδριάς ἐστὶν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Ἀραρχίανος τοῦ παγκρατιαστοῦ, τὰ τε ἄλλα ἀρχαῖος καὶ οὐχ ἡμιστὰ ἐπὶ τῷ σχήματι· οὐ διεστᾶσι μὲν πολὺ οἱ πόδες, καθεῖνται δὲ παρὰ πλευρὰν αἱ χεῖρες ἄχρι τῶν

γλουτῶν. πεποιήται μὲν δὴ ἡ εἰκὼν λίθου, λέγουσι δὲ καὶ ἐπίγραμμα ἐπ' αὐτὴν γραφῆναι. καὶ τοῦτο μὲν ἠφάνιστο ὑπὸ τοῦ χρόνου, 2. τῷ δὲ Ἀρραχίῳ ἐγένοντο Ὀλυμπικαὶ νῆκαι δύο μὲν Ὀλυμπιάσι ταῖς πρὸ τῆς τετάρτης καὶ πεντημοστῆς, ἐγένετο δὲ καὶ ἐν αὐτῇ σὺν δικαίῳ τε ἐκ τῶν ἑλλανοδικῶν καὶ Ἀρραχίῳ αὐτοῦ τῇ ἀρετῇ. 2 ὡς γὰρ δὴ πρὸς τὸν καταλειπόμενον ἔτι τῶν ἀνταγωνιστῶν ἐμάχετο ὑπὲρ τοῦ κοτίνου, ὁ μὲν προέλαβεν ὅστις δὴ ὁ ἀνταγωνιζόμενος, καὶ τοῖς ποσὶ τὸν Ἀρραχίῳ εἶχεν ἑξωκῶς, καὶ τὸν τράχηλον ἐπέεξεν ἅμα αὐτοῦ ταῖς χερσίν· ὁ δὲ Ἀρραχίῳ ἐκκλῆ τῶν ἐν τῷ ποδὶ τοῦ ἀνταγωνιζομένου δάκτυλον, καὶ Ἀρραχίῳ τε τὴν ψυχὴν ἀφίησιν ἀγγόμενος, καὶ ὁ ἄγχων τὸν Ἀρραχίῳ ὑπὸ τοῦ δακτύλου τῆς ὀδύνης κατὰ τὸν καιρὸν ἀπαγορεύει τὸν αὐτόν. Ἡλείοι δὲ ἔστεφάνωσάν τε καὶ ἀνηγόρευσαν νικῶντα τοῦ Ἀρραχίῳ τὸν νεκρόν. 3. Ἐοικὸς δὲ καὶ Ἀργείους οἶδα ἐπὶ Κρεύγῃ ποιήσαντας Ἐπιδαμνίῳ πύκτη· καὶ γὰρ Ἀργεῖοι τεθνεῶτι ἔδωσαν τῷ Κρεύγῃ τῶν Νεμείων τὸν στέφανον, ὅτι ὁ πρὸς αὐτὸν μαχόμενος Δαμοξένος Συρακόσιος παρέβη τὰ ὠμολογημένα σφίσι ἐς ἀλλήλους. ἐφέξειν μὲν γὰρ ἔμελλεν ἑσπέρα πνικτεύουσι αὐτοῖς, συνέθεντο δὲ ἐς ἐπήκοον ἀνὰ μέρος τὸν ἕτερον ὑποσχεῖν αὐτῶν τῷ ἑτέρῳ πληγὴν. τοῖς δὲ πνικτεύουσι οὐκ ἦν πω τηνικαῦτα ἰμάς ὀξὺς ἐπὶ τῷ καρπῷ τῆς χειρὸς ἑκατέρας, ἀλλὰ ταῖς μειλίχαις ἔτι ἐπύκτενον, ὑπὸ τὸ κοῖλον δέοντες τῆς χειρὸς, ἵνα οἱ δάκτυλοι σφίσι ἀπολείπωνται γυμνοί· αἱ δὲ ἐκ βοέας ὠμῆς ἰμάντες λεπταὶ τὸν τρόπον τινὰ ἀρχαῖον πεπλεγμένοι δι' ἀλλήλων ἦσαν 4 αἱ μειλίχαι. Τότε οὖν ὁ μὲν τὴν πληγὴν ἀφῆκεν ἐς τοῦ Δαμοξένου τὴν κεφαλὴν· ὁ δὲ ἀνασχεῖν τὴν χεῖρα ὁ Δα- 683 μόξενος ἐκέλευσε τὸν Κρεύγαν, ἀνασχόντος δὲ παίει τοῖς δακτύλοις ὀρθοῖς ὑπὸ τὴν πλευράν, ὑπὸ δὲ ἀκμῆς

τε τῶν ὀνύχων καὶ βίας τῆς πληγῆς τὴν χεῖρα ἐς τὸ ἐντὸς καθεῖς καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν σπλάγγνων ἐς τὸ ἐκτὸς ἔλκων ἀπέροξε. καὶ ὁ μὲν τὴν ψυχὴν αὐτίκα ὁ Κρεύγας 5 ἀφίησιν, οἱ δὲ Ἀργεῖοι τὸν Δαμοξένον ἄτε τὰ συγκείμενα ὑπερβάντα καὶ ἀντὶ μιᾶς κερημένον πολλαῖς ἐς τὸν ἀντίπαλον ταῖς πληγαῖς ἐξελεύουσι. τῷ Κρεύγῃ δὲ τὴν νίκην τεθνεῶτι ἔδωσαν καὶ ἐποίησαντο εἰκόνα ἐν Ἀργεῖ ἢ καὶ ἐς ἐμὲ ἔκειτο ἐν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Λυκίου.

XLI. Φιγαλεῦσι δὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καὶ πολυάνδριον τῶν λογάδων τῶν Ὀρεσθασίων ἔστί, καὶ ὡς ἤρωσιν αὐτοῖς ἐναγίζουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος. 2. Ποταμὸς δὲ ὁ καλού- 2 μενος Λύμαξ ἐκδίδωσι μὲν ἐς τὴν Νέδαν παρ' αὐτὴν ῥέων Φιγαλίαν, γενέσθαι δὲ τοῦνομά φασι τῷ ποταμῷ καθαρσίαν τῶν Πέας ἔνεκα. ὡς γὰρ δὴ τεκοῦσαν τὸν Δία ἐκάθησαν ἐπὶ ταῖς ὠδίσι αἱ Νύμφαι, τὰ καθάρματα ἐς τοῦτον ἐμβάλλουσι τὸν ποταμόν· ὠνόμαζον δὲ ἄρα οἱ ἀρχαῖοι αὐτὰ λύματα. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ὅμηρος, ἀπολυμάνεσθαι τε ἐπὶ [τῇ] λύσει τοῦ λοιμοῦ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐμβάλλειν τὰ λύματα εἰπὼν σφᾶς ἐς θάλασσαν. 3. Εἰσὶ 3 δὲ αἱ πηγαὶ τῆς Νέδας ἐν ὄρει τῷ Κεραυνίῳ· τοῦ Λυκαίου δὲ μοῖρά ἐστι. καθότι [δὲ] ἐγγύτατα ἡ Νέδα Φιγαλέων τῆς πόλεως γίνεται, κατὰ τοῦτο οἱ Φιγαλέων παῖδες ἀποκείρονται τῷ ποταμῷ τὰς κόμας. τὰ δὲ πρὸς θάλασση καὶ ἀναπλεῖται ναυσὶν οὐ μεγάλαις ἡ Νέδα. ποταμῶν δὲ ὁπόσους ἴσμεν Μαίανδρος μὲν σκολιῷ μάλιστα κάτεισι τῷ ρεύματι, ἐς τε τὸ ἄνω καμπὰς καὶ αὐθις 684 ἐπιστροφὰς παρεχόμενος πλείστας· δευτέρα δὲ ἐλιγμῶν γε ἔνεκα φέροιο ἂν ἡ Νέδα. Σταδίους δὲ ὅσον δώδεκα 4 ἀνωτέρω Φιγαλίας θερμά τέ ἐστι λουτρά, καὶ τούτων οὐ πόρρω κάτεισιν ὁ Λύμαξ ἐς τὴν Νέδαν· ἢ δὲ συμβάλλουσι τὰ ρεύματα, ἔστι τῆς Εὐρυνόμης τὸ ἱερόν, ἅγιόν τε ἐκ παλαιοῦ καὶ ὑπὸ τραχύτητος τοῦ χωρίου δυσπρόσ-

οδον· περι αὐτὸ καὶ κυπάρισσοι πεφύκασι πολλαὶ τε
 5 καὶ ἀλλήλαις συνεχεῖς· τὴν δὲ Εὐρυνόμην ὁ μὲν τῶν
 Φιγαλέων δήμος ἐπέκλησιν εἶναι πεπίστευκεν Ἀρτέμιδος·
 ὅσοι δὲ αὐτῶν παρελήφασιν ὑπομνήματα ἀρχαῖα, θυ-
 γατέρα Ὠκεανοῦ φασὶν εἶναι τὴν Εὐρυνόμην, ἧς δὴ καὶ
 Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐποίησατο μνήμην, ὡς ὁμοῦ Θετίδι
 ὑποδέξαιτο Ἥφαιστον· ἡμέρα δὲ τῇ αὐτῇ κατὰ ἔτος ἕκα-
 6 στὸν τὸ ἱερὸν ἀνοιγνύουσι τῆς Εὐρυνόμης· τὸν δὲ ἄλλον
 χρόνον οὐ σφισιν ἀνοιγνύει καθέστηκεν· τηρικαῦτα
 δὲ καὶ θυσίας δημοσίαι τε καὶ ἰδιῶται θύουσιν· ἀφικέ-
 σθαι μὲν δὴ μοι τῆς ἑορτῆς οὐκ ἐξεγένετο ἐς καιρὸν, οὐδὲ
 τῆς Εὐρυνόμης τὸ ἄγαλμα εἶδον· τῶν Φιγαλέων δὲ
 ἤκουσα ὡς χουσαῖ τε τὸ ξόανον συνδέουσιν ἄλυσεις καὶ
 εἰκῶν γυναικὸς τὰ ἄχρι τῶν γλουτῶν, τὸ ἀπὸ τούτου δὲ
 ἐστὶν ἰχθύς· θυγατρὶ μὲν δὴ Ὠκεανοῦ καὶ ἐν βυθῷ τῆς
 θαλάσσης ὁμοῦ Θετίδι οἰκούσῃ παρέχοιτο ἂν τι ἐς γνώ-
 ρισμα αὐτῆς ὁ ἰχθύς· Ἀρτέμιδι δὲ οὐκ ἐστὶν ὅπως ἂν
 μετὰ γε τοῦ εἰκότος λόγου μετεῖη τοιοῦτου σχήματος.

7 5. Περιέχεται δὲ ἡ Φιγαλία ὄρεσιν, ἐν ἀριστερῷ μὲν
 ὑπὸ τοῦ καλουμένου Κωτιλίου, τὰ δὲ ἐς δεξιὰν ἕτερον
 προβεβλημένου ἐστὶν αὐτῆς ὄρος τὸ Ἐλάϊον· ἀπέχει δὲ
 τῆς πόλεως ἐς τεσσαράκοντα τὸ Κωτίλιον μάλιστα στα-
 δίους· ἐν δὲ [τῷ] αὐτῷ χωρίῳ τέ ἐστι καλούμενον Βᾶσσαι
 καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἐπικουρίου, λίθου καὶ
 8 αὐτὸς καὶ ὁ ὄροφος· Ναῶν δὲ ὅσοι Πελοποννησίους εἰσὶ,
 μετὰ γε τὸν ἐν Τερέα, προτιμῶτο οὗτος ἂν τοῦ λίθου τε
 ἐς κάλλος καὶ τῆς ἀρμονίας ἕνεκα· τὸ δὲ ὄνομα ἐγένετο
 τῷ Ἀπόλλωνι ἐπικουρήσαντι ἐπὶ νόσῳ λοιμῶδει, καθότι
 καὶ παρ' Ἀθηναίους ἐπωνυμίαν ἔλαβεν Ἀλεξίμακος ἀπο-
 9 τρέφας καὶ τούτοις τὴν νόσον· ἔπανσε δὲ ὑπὸ τὸν [τῶν]
 Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων πόλεμον καὶ τοὺς Φιγα-
 λέας, καὶ οὐκ ἐν ἑτέρῳ καιρῷ· μαρτύρια δὲ αἶ τε ἐπι-

κλήσεις ἀμφοτέραι τοῦ Ἀπόλλωνος εἰκός τι ὑποσημαί-
 νουσαι, καὶ Ἰκτίνος ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ ἐν Φιγαλία ναοῦ
 γενοῦς τῇ ἡλικίᾳ κατὰ Περικλέα καὶ Ἀθηναίους τὸν
 Παρθενῶνα καλούμενον κατασκευάσας· ἐδίδαξε δὲ ὁ
 λόγος ἤδη μοι τὸ ἄγαλμα εἶναι τοῦ Ἀπόλλωνος Μεγαλο-
 πολιτῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ.

6. Ἔστι δὲ ὕδατος ἐν τῷ ὄρει τῷ Κωτιλίῳ πηγὴ, καὶ 10
 ὅπου συνέγραψεν ἤδη τις ἀπὸ ταύτης τῷ ποταμῷ τὸ
 ρεῦμα τῷ Λύμακι ἀρχεσθαι, συνέγραψεν οὔτε αὐτὸς
 θεασάμενος οὔτε ἀνδρὸς ἀκοῆν ἰδόντος· ἂ καὶ ἀμφοτέρω
 παρήσαν ἐμοί· τὸ μὲν ποταμοῦ ρεῦμα ὃν ἐωρῶμεν, τῆς
 δὲ ἐν τῷ Κωτιλίῳ πηγῆς οὐκ ἐπὶ πολὺ ἐξικνούμενον τὸ
 ὕδωρ, ἀλλὰ ἐντὸς ὀλίγου παντάπασιν ἀφανὲς γινόμενον·
 οὐ μὴν οὐδὲ ὅπου τῆς Ἀρκαδίων ἐστὶν ἡ πηγὴ τῷ Λύμακι
 ἐπῆλθε πολυπραγμονῆσαι μοι· Ἔστι δὲ ὑπὲρ τὸ ἱερὸν
 τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἐπικουρίου Κωτίλον μὲν ἐπέκλησιν,
 Ἀφροδίτη δὲ ἐστὶν ἐν Κωτίλῳ· καὶ αὐτῇ ναὸς τε ἦν οὐκ
 ἔχων ἐτι ὄροφον καὶ ἄγαλμα ἐπεποιήτο.

XIII. Τὸ δὲ ἕτερον τῶν ὄρων τὸ Ἐλάϊον ἀπωτέρω
 μὲν Φιγαλίας ὅσον τε σταδίοις τριάκοντά ἐστι, Δῆμητρος
 δὲ ἄντρον αὐτόθι ἱερὸν ἐπέκλησιν Μελαίνης· 2. ὅσα μὲν
 δὴ οἱ ἐν Θελοπούσῃ λέγουσιν ἐς μίξιν τὴν Ποσειδῶνός τε
 καὶ Δῆμητρος, κατὰ ταῦτα σφισιν οἱ Φιγαλεῖς νομίζουσι·
 τεχθῆναι δὲ ὑπὸ τῆς Δῆμητρος οἱ Φιγαλεῖς φασὶν οὐχ
 ἵππον, ἀλλὰ τὴν Δέσποιναν ἐπονομαζομένην ὑπὸ Ἀρκα-
 δων· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου λέγουσι θυμῷ τε ἅμα ἐς τὸν Πο-
 2 σειδῶνα αὐτὴν καὶ ἐπὶ τῆς Περσεφόνης τῇ ἀρπαγῇ πέν-
 θει χωμένην μέλαιναν ἐσθῆτα ἐνδύσαι, καὶ ἐς τὸ σπή-
 λαιον τοῦτο ἐλθοῦσαν ἐπὶ χρόνον ἀπεῖναι πολύν· ὡς δὲ
 ἐφθείρετο μὲν πάντα ὅσα ἡ γῆ τρέφει, τὸ δὲ ἀνθρώπων
 γένος καὶ ἐς πλέον ἀπώλλυτο ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, θεῶν μὲν
 686 ἄλλων ἥπιστατο ἄρα οὐδεὶς ἐνθα ἀπεκέρυπτο ἡ Δημή-

3 τῆρ, τὸν δὲ Πᾶνα ἐπιέναι μὲν τὴν Ἀρκαδίαν καὶ ἄλλοις
αὐτὸν ἐν ἄλλῳ θηρεύειν τῶν ὄρῶν, ἀφικόμενον δὲ καὶ
πρὸς τὸ Ἐλαίον κατοπτεῦσαι τὴν Δήμητρα, σχήματός τε
ὡς εἶχε καὶ ἐσθῆτα ἐνεδέδυτο ποίαν· πυθέσθαι δὲ τὸν
Δία ταῦτα παρὰ τοῦ Πανός, καὶ οὕτως ὑπ' αὐτοῦ πεμ-
φθῆναι τὰς Μοίρας παρὰ τὴν Δήμητρα· τὴν δὲ πεισθῆ-
ναί τε ταῖς Μοίραις καὶ ἀποθέσθαι μὲν τὴν ὄργην, ὑφεί-
ναι δὲ καὶ τῆς λύπης. 3. σφᾶς δὲ ἀντὶ τούτων φασὶν οἱ
Φιγαλεῖς τὸ τε σπήλαιον νομίσαι τοῦτο ἱερὸν Δήμητρος,
καὶ ἐς αὐτὸ ἄγαλμα ἀναθεῖναι ξύλου. πεποιῆσθαι δὲ
4 οὕτω σφίσι τὸ ἄγαλμα· καθέζεσθαι μὲν ἐπὶ πέτρα, γυ-
ναικὶ δὲ εἰοκέναι τάλλα πλήν κεφαλῆν· κεφαλῆν δὲ καὶ
κόμην εἶχεν ἵππου, καὶ δρακόντων τε καὶ ἄλλων θηρίων
εἰκόνας προσεπεφύκεσαν τῇ κεφαλῇ· χιτῶνα δὲ ἐνεδέ-
δυτο καὶ ἐς ἄκρους τοὺς πόδας· δελφίς δὲ ἐπὶ τῆς χειρὸς
ἦν αὐτῇ, περιστερὰ δὲ ἡ ὄρνις ἐπὶ τῇ ἑτέρῃ. ἐφ' ὧ μὲν
δὴ οἱ τὸ ξόανον ἐποιήσαντο οὕτως, ἀνδρὶ οὐκ ἀσυνέτω
γνώμην ἀγαθῶ δὲ καὶ τὰ ἐς μνήμην δηλὰ ἐστὶ· Μέλαι-
ναν δὲ ἐπουμάσαι φασὶν αὐτήν, ὅτι καὶ ἡ θεὸς μέλαιναν
5 τὴν ἐσθῆτα εἶχε. Τοῦτο μὲν δὴ τὸ ξόανον οὔτε ὅτου
ποίημα ἦν, οὔτε ἡ φλόξ τρόπον ὄντινα ἐπέλαβεν αὐτό,
μνημονεύουσιν· 4. ἀφανισθέντος δὲ τοῦ ἀρχαίου Φιγα-
λεῖς οὔτε ἄγαλμα ἄλλο ἀπέδιδον τῇ θεῷ, καὶ ὅποσα
ἐς ἑορτὰς καὶ θυσίας, τὰ πολλὰ δὴ παρῶπτό σφισιν, ἐς
ὃ ἡ ἀκαρπία ἐπιλαμβάνει τὴν γῆν, καὶ ἰκετεύουσιν αὐ-
τοῖς χρᾶ τάδε ἡ Πυθία·

6 Ἀρκαδες Ἀζᾶνες βαλανηφάγοι, οἱ Φιγάλειαν
νάσσασθ' ἵππολεχοῦς Δηοῦς κρυπτήριον ἄντρον,
ἤκετε πενδόμενοι λιμοῦ λύσειν ἀλγινόεντος,
μοῦνοι δις νομάδες, μοῦνοι πάλιν ἀγριοδαῖται.
Δηὼ μὲν σέ γ' ἔπαυσε νομῆς, Δηῶ δὲ νομῆων
ἐλκησισταχῶν καὶ ἀναστοφάγον πάλι θῆκε,

687

νοσφισθεῖσα γέρα προτέρων τιμᾶς τε παλαιάς.
καὶ σ' ἄλληλοφάγον θῆσει τάχα καὶ τεκνοδαίτην,
εἰ μὴ πανδήμοις λοιβαῖς χόλον ἰλάσσεσθε
σῆραγγός τε μυχὸν θείαις κοσμήσετε τιμαῖς.

Ὡς δὲ οἱ Φιγαλεῖς ἀνακομισθέν τὸ μάντευμα ἤκουσαν, 7
τὰ τε ἄλλα ἐς πλεόν τιμῆς ἢ τὰ πρότερα τὴν Δήμητρα
ἤγον, καὶ Ὀνάταν τὸν Μίκωνος Αἰγινήτην πείθουσιν
ἐφ' ὅσῳ δὴ μισθῶ ποιῆσαι σφισιν ἄγαλμα Δήμητρος.
Τοῦ δὲ Ὀνάτα τούτου Περγαμηνοῖς ἐστὶν Ἀπόλλων χαλ-
κοῦς, θαῦμα ἐν τοῖς μάλιστα μεγέθους τε ἔνεκα καὶ ἐπὶ
τῇ τέχνῃ. τότε δὴ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀνευρῶν γραφὴν ἢ μί-
μημα τοῦ ἀρχαίου ξοάνου, τὰ πλείω δέ, ὡς λέγεται, καὶ
κατὰ ὄνειράτων ὄψιν, ἐποίησε χαλκοῦν Φιγαλεῦσιν
ἄγαλμα, γενεᾷ μάλιστα ὕστερον τῆς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
ἐπιστρατείας τοῦ Μήδου. Μαρτυρεῖ δὲ μοι τῷ λόγῳ 8
κατὰ γὰρ τὴν Ξέρξου διάβασιν ἐς τὴν Εὐρώπην Συρα-
κουσῶν τε ἐτυράννει καὶ Σικελίας τῆς ἄλλης Γέλων ὁ
Δεινομένους· ἐπεὶ δὲ ἐτελεύτησε Γέλων, ἐς Ἴέρωνα
ἀδελφὸν Γέλωνος περιῆλθεν ἡ ἀρχή· Ἴέρωνος δὲ ἀπο-
θανόντος πρότερον πρὶν ἢ τῷ Ὀλυμπίῳ Διὶ ἀναθεῖναι
τὰ ἀναθήματα ἃ εὗξατο ἐπὶ τῶν ἵππων ταῖς νίκαις, οὕτω
Δεινομένης ὁ Ἴέρωνος ἀπέδωκεν ὑπὲρ τοῦ πατρὸς.
Ὀνάτα καὶ ταῦτα ποιήματα, καὶ ἐπιγράμματα ἐν Ὀλυμ- 9
πίᾳ, τὸ μὲν ὑπὲρ τοῦ ἀναθήματός ἐστιν αὐτῶν·

Σόν ποτε νικήσας, Ζεῦ Ὀλύμπιε, σεμνὸν ἀγῶνα
τεθρίππῳ μὲν ἄπαξ, μοννοκέλητι δὲ δίς,
δῶρ' Ἴέρων τάδε σοι ἐχαρίσσατο· παῖς δ' ἀνέθηκε
Δεινομένης πατρὸς μνήμα Συρακοσίου.

688 τὸ δὲ ἕτερον λέγει τῶν ἐπιγραμμάτων

10

Υἱὸς μὲν με Μίκωνος Ὀνάτας ἐξετέλεσεν
νάσῳ ἐν Αἰγίνῃ δώματα ναιετάων.

11

ἢ δὲ ἡλικία τοῦ Ὀνάτα κατὰ τὸν Ἀθηναῖον Ἠγίαν καὶ Ἀγελάδαν ἂν συμβαίνοι τὸν Ἀργεῖον.

- 11 5. Ταύτης μάλιστα ἐγὼ τῆς Δήμητρος ἕνεκα ἐς Φιγαλίαν ἀφικόμεν, καὶ ἔθυσα τῇ θεῷ, καθὰ καὶ οἱ ἐπιχώριοι νομίζουσιν, οὐδέν, τὰ δὲ ἀπὸ τῶν δένδρων τῶν ἡμέρων τὰ τε ἄλλα καὶ ἀμπέλου καρπὸν, καὶ μελισσῶν τε κηρία καὶ ἐρίων τὰ μὴ ἐς ἐργασίαν πω ἤκοντα, ἀλλὰ ἔτι ἀνάπλευ τοῦ οἰσύπου, [ἄ] τιθέασιν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἠεροδομημένον πρὸ τοῦ σπηλαίου, θέντες δὲ καταχέουσιν αὐτῶν ἔλαιον. ταῦτα ἰδιώταις τε ἀνδράσι καὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος Φιγαλέων τῷ κοινῷ καθέστηκεν ἐς τὴν θυσίαν.
- 12 Ἰέρεια δὲ σφίσιν ἐστὶν ἡ δρωῶσα, σὺν δὲ αὐτῇ καὶ τῶν Ἱεροθυτῶν καλουμένων ὁ νεώτατος· οἱ δὲ εἰσι τῶν ἀστῶν τρεῖς ἀριθμὸν. 6. Ἔστι δὲ δρυῶν τε ἄλσος περὶ τὸ σπήλαιον, καὶ ὕδωρ ψυχρὸν ἀνείσιν ἐκ πηγῆς. Τὸ δὲ ἄγαλμα τὸ ὑπὸ τοῦ Ὀνάτα ποιηθὲν οὔτε ἦν κατ' ἐμέ, οὔτε εἰ ἐγένετο ἀρχὴν Φιγαλεῦσιν, ἠπίσταντο οἱ πολλοί.
- 13 τῶν δὲ ἐντυχόντων ἡμῖν ἔλεγεν ὁ πρεσβύτατος γενεαῖς πρότερον τρισὶν ἢ κατ' αὐτὸν ἐμπεσεῖν ἐς τὸ ἄγαλμα ἐκ τοῦ ὀρόφου πέτρας, ὑπὸ τούτων δὲ καταγῆναι καὶ ἐς ἅπαν ἐφασκεν αὐτὸ ἀφανισθῆναι· καὶ ἔν γε τῷ ὀρόφῳ δῆλα καὶ ἡμῖν ἔτι ἦν καθὰ ἀπερωρώγεσαν αἱ πέτραι.

XLIII. Ἀπαιτεῖ δὲ ἡμᾶς τὸ μετὰ τοῦτο ὁ λόγος τό τε Παλλάντιον, εἰ δὴ τι αὐτόθι ἐστὶν ἐς μνήμην, καὶ καθ' ἥντινα βασιλεὺς αἰτίαν Ἀντωνίνου ὁ πρότερος πόλιν τε ἀντὶ κώμης ἐποίησε Παλλάντιον καὶ σφίσιν ἐλευθερίαν 2 καὶ ἀτέλειαν ἔδωκεν εἶναι φόρων. 2. Φασὶ δὴ γενέσθαι καὶ γνώμην καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἀριστον τῶν Ἀρκάδων ὄνομα Εὐάνδρον, παῖδα δὲ αὐτὸν νύμφης τε εἶναι, θυγατρὸς τοῦ Λάδωνος, καὶ Ἐρμού· σταλέντα δὲ ἐς ἀποικίαν, καὶ ἄγοντα Ἀρκάδων τῶν ἐκ Παλλαντίου στρατιάν, παρὰ τῷ ποταμῷ πόλιν τῷ Θύβριδι οἰκίσαι· καὶ Ῥωμαίων μέ-

ρος τῆς καθ' ἡμᾶς πόλεως, ὃ ἦκειτο ὑπὸ τοῦ Εὐάνδρου 689 καὶ Ἀρκάδων τῶν συνακολουθησάντων, ὄνομα ἔσχε Παλλάντιον κατὰ μνήμην τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ· χρόνῳ δὲ ὕστερον μετέπεσε τὸ ὄνομα ἐν ἀναιρέσει γραμμάτων τοῦ τε λ̄ καὶ τοῦ ν̄. τούτων μὲν τῶν λελεγμένων ἕνεκα Παλλαντιεῦσιν ἐκ βασιλέως ἐγένοντο δωρεαί. 3. Ὁ δὲ 3 Ἀντωνίνος, ὅτῳ καὶ ἐς Παλλαντιεῖς ἐστὶν εὐεργετήματα, πόλεμον μὲν Ῥωμαίοις ἐθελουτῆς ἐπηγάγετο οὐδένα, πολέμου δὲ ἄρξαντας Μαύρους, Λιβύων τῶν αὐτονόμων τὴν μεγίστην μοῖραν, νομάδας τε ὄντας καὶ τοσῶδε ἔτι δυσμαχετέρους τοῦ Σκυθικοῦ γένους ὅσῳ μὴ ἐπὶ ἀμαξῶν, ἐπὶ ἵππων δὲ αὐτοὶ τε καὶ αἱ γυναῖκες ἤλωντο, τούτους μὲν ἐξ ἀπάσης ἐλαύνων τῆς χώρας ἐς τὰ ἔσχατα ἠνάγκασεν ἀναφυγεῖν Λιβύης, ἐπὶ τε Ἀτλαντα τὸ ὄρος καὶ ἐς τοὺς πρὸς τῷ Ἀτλαντι ἀνθρώπους· ἀπετέμετο 4 δὲ καὶ τῶν ἐν Βριτανίᾳ Βριγάντων τὴν πολλήν, ὅτι ἐπεσβαίνειν καὶ οὗτοι σὺν ὀπλοῖς ἤρξαν ἐς τὴν Γενουνίαν μοῖραν, ὑπηκόους Ῥωμαίων. Ἀνίαν δὲ καὶ Καρῶν τὰς πόλεις Κῶν τε καὶ Ρόδου ἀνέτροψε μὲν βίαιος ἐς αὐτὰς κατασηήφας σεισμὸς· βασιλεὺς δὲ Ἀντωνίνος καὶ ταύτας ἀνεσώσατο δαπανημάτων τε ὑπερβολῇ καὶ ἐς τὸν ἀνοικισμὸν προθυμία. χρημάτων δὲ ἐπιδόσεις ὀπόσας καὶ Ἑλλησι καὶ τοῦ βαρβαρικοῦ τοῖς δεηθεῖσι, 690 καὶ ἔργων κατασκευὰς ἐν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ περὶ Ἰωνίαν καὶ περὶ Καρχηδόνα τε καὶ ἐν γῆ τῇ Σύρων, τάδε μὲν ἄλλοι ἔγραψαν ἐς τὸ ἀκριβέστατον. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπε- 5 λίπετο οὗτος καὶ ἄλλοι τοιόνδε ἐς μνήμην. ὅσοις τῶν ὑπηκόων πολίταις ὑπήρχεν εἶναι Ῥωμαίων, οἱ δὲ παῖδες ἐτέλουν σφίσιν ἐς τὸ Ἑλληνικόν, τούτοις ἐλείπετο ἢ κατανεῖμαι τὰ χρήματα ἐς οὐ προσήκοντας ἢ ἐπαυξῆσαι τὸν βασιλέως πλοῦτον κατὰ νόμον δὴ τινα· Ἀντωνίνος δὲ ἐφῆκε καὶ τούτοις διδόναι σφᾶς παῖσι τὸν κληρον,

προτιμήσας φανῆναι φιλόφρωνος ἢ ὠφέλιμον ἐς χρήματα φυλάξει νόμον. Τοῦτον Εὐσεβῆ τὸν βασιλέα ἐκάλεσαν οἱ Ῥωμαῖοι, διότι τῇ ἐς τὸ θεῖον τιμῇ μάλιστα 6 ἐφαίνετο χρώμενος. δόξη δὲ ἐμῇ καὶ τὸ ὄνομα τὸ Κύρου φέροιο ἂν τοῦ πρεσβυτέρου, πατὴρ ἀνθρώπων καλούμενος. 4. Ἀπέλιπε δὲ καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ παῖδα ὁμώνυμον· ὁ δὲ Ἀντωνῖνος οὗτος ὁ δεύτερος καὶ τοὺς τε Γερμανούς, μαχιμωτάτους καὶ πλείστους τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ βαρβάρων, καὶ ἔθνος τὸ Σαυροματῶν πολέμου καὶ ἀδικίας ἄρξαντας τιμωρούμενος ἐπεξῆλθε.

XLIV. Τὰ δὲ [δη] ἐπίλοιπα ἡμῖν τοῦ Ἀρκαδικοῦ λόγον, ἔστιν ἐκ Μεγάλης πόλεως ἐς Παλλάντιον ὁδὸς καὶ ἐς Τεγέα, ἄγουσα ἢ αὐτὴ μέχρι τοῦ καλουμένου Χώματος. κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν Λαδοκεία σφισιν ὠνόμασται τὰ πρὸ τοῦ ἄστεως, ἀπὸ Λαδοκού τοῦ Ἐχέμου. 2. καὶ μετὰ ταῦτα Αἰμονιαὶ πόλις ἦσαν τὸ ἀρχαῖον, οἰκιστὴς δὲ Αἰμων ἐγένετο αὐταῖς ὁ Ἀνκάονος· διαμεμένηκε δὲ καὶ ἐς τὸδε Αἰμονιάς τὸ χωρίον τοῦτο ὀνομάζεσθαι. 2 μετὰ δὲ Αἰμονιάς ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ πόλεως ἔστιν Ὀρεσθασίου καὶ ἄλλα ὑπολειπόμενα ἐς μνήμην καὶ Ἀρτέμιδος ἱεροῦ κίονες ἔτι· ἐπίκλησις δὲ Ἰέρεια τῇ Ἀρτέμιδι 691 ἔστι. Τὴν δὲ εὐθείαν ἴοντι ἐξ Αἰμονιῶν Ἀφροδισίον τέ ἔστιν ὀνομαζόμενον καὶ μετ' αὐτὸ ἄλλο χωρίον τὸ Ἀθηναίων· τούτου δὲ ἐν ἀριστερᾷ ναὸς ἔστιν Ἀθηναῖς καὶ 3 ἄγαλμα ἐν αὐτῷ λίθου. τοῦ Ἀθηναίου δὲ μάλιστα εἰκόνειν ἀπαιτέρω σταδίοις ἐρείπια Ἀσέας ἔστί, καὶ ὁ λόφος ἀκρόπολις τότε οὕσα τείρους σημεῖα ἔχει καὶ ἐς τὸδε. 3. Σταδίου δὲ ὅσον πέντε ἀπὸ Ἀσέας τοῦ Ἀλφειοῦ μὲν ὀλίγον ἄπο τῆς ὁδοῦ, τοῦ δὲ Εὐρώτα παρ' αὐτὴν ἔστιν ἢ πηγὴ τὴν ὁδὸν· πρὸς τε τοῦ Ἀλφειοῦ τῇ πηγῇ ναὸς τε Μητρὸς θεῶν ἔστιν οὐκ ἔχων ὄροφον καὶ λέοντες 4 δύο λίθου πεποιημένοι. Τοῦ δὲ Εὐρώτα τὸ ὕδωρ ἀνα-

κεράννεται πρὸς τὸν Ἀλφειόν, καὶ ὅσον ἐπὶ εἴκοσι σταδίου κοινῶ προΐασι τῷ ρεύματι· καταλθόντες δὲ ἐς χάσμα, ὁ μὲν αὐτῶν ἄνεισιν αὐθις ἐν τῇ γῇ τῇ Λακεδαιμονίων ὁ Εὐρώτας, ὁ δὲ Ἀλφειὸς ἐν Πηγαῖς τῆς Μεγαλοπολίτιδος. 4. Ἔστι δὲ ἄνοδος ἐξ Ἀσέας ἐς τὸ ὄρος τὸ Βόρειον καλούμενον, καὶ ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ τοῦ ὄρους σημεῖα ἔστιν ἱεροῦ· ποιῆσαι δὲ τὸ ἱερὸν Ἀθηναῖ τε Σωτεῖρα καὶ Ποσειδῶνι Ὀδυσσεῖα ἐλέγετο ἀνακομισθέντα ἐξ Ἰλίου.

Τὸ δὲ ὀνομαζόμενον Χῶμα ὄροι Μεγαλοπολίταις 5 τῆς γῆς πρὸς Τεγεάτας καὶ Παλλαντιεῖς εἰσί· καὶ τὸ Παλλαντικὸν πεδῖον ἔστιν ἐκτραπειεῖν ἐς ἀριστερὰν ἀπὸ τοῦ Χώματος. 5. Ἐν δὲ Παλλαντίῳ ναὸς τε καὶ ἀγάλματα λίθου Πάλλαντος, τὸ δὲ ἕτερον ἔστιν Εὐάνδρου· καὶ Κόρης τε τῆς Δήμητρος ἱερὸν, καὶ οὐ πολὺ ἀπαιτέρω Πολυβίου σφισιν ἀνδριάς ἔστι. τῷ λόφῳ δὲ τῷ ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅσα ἀκρόπολις τὸ ἀρχαῖον ἐχρῶντο· λείπεται δὲ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ἐπὶ κορυφῇ τοῦ λόφου θεῶν ἱερὸν. ἐπίκλησις μὲν δὴ ἔστιν αὐτοῖς Καθαροί, περὶ μεγίστων 6 δὲ αὐτόθι καθεστήμασιν οἱ ὄροιοι. καὶ ὀνόματα μὲν τῶν θεῶν οὐκ ἴσασιν, ἢ καὶ εἰδότες οὐ θέλουσιν ἐξαγορεύειν· Καθαροὺς δὲ ἐπὶ τοιαῦδε ἂν τις κληθῆναι τεκμαίροιο, ὅτι αὐτοῖς οὐ κατὰ ταῦτα ὁ Πάλλας ἔθυσε καθὰ καὶ ὁ πατὴρ οἱ τῷ Ἀνκαίῳ Διί.

6. Τοῦ δὲ καλουμένου Χώματος ἐν δεξιᾷ πεδίου 7 692 ἔστί τὸ Μανθουρικόν· ἔστι δὲ ἐν ὄροις ἤδη Τεγεατῶν τὸ πεδῖον, ὃν σταδίων πον πεντήκοντα μάλιστα ἄχρι Τεγέας. ἔστι δὲ ὄρος οὐ μέγα ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ καλούμενον Κρήσιον· ἐν δὲ αὐτῷ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀφνειοῦ πεποιήται. Ἀερόπη γὰρ Κηφέως τοῦ Ἀλέου συνεγένετο Ἄρης, καθὰ οἱ Τεγεᾶται λέγουσι· καὶ ἢ μὲν ἀφίησιν ἐν ταῖς ὠδίσι τὴν ψυχὴν, ὁ δὲ παῖς καὶ τεθυνηκίας εἶχετο 8 ἔτι τῆς μητρὸς, καὶ ἐκ τῶν μαστῶν εἴλκεν αὐτῆς γάλα

πολὺ καὶ ἄφθονον. καί, ἣν γὰρ τοῦ Ἄρεως γνώμη τὰ γινόμενα, τούτων ἕνεκα Ἀφνειὸν τὸν θεὸν ὀνομάζουσι· τῷ δὲ παιδίῳ ὄνομα τεθῆναι φασὶν Ἀέροπον. 7. Ἔστι δὲ κατὰ τὴν ἐς Τεγεᾶν ὁδὸν Λευκάνιος καλουμένη κρήνη· θυγατέρα δὲ Ἀφείδαντος λέγουσιν εἶναι τὴν Λευκάνην, καὶ οὐ πόρρω τοῦ Τεγεατῶν οἰάσεως μνήμᾳ ἐστίν.

XLV. Τεγεᾶται δὲ ἐπὶ μὲν Τεγεάτου τοῦ Λυκάονος τῇ χώρᾳ φασὶν ἀπ' αὐτοῦ γενέσθαι μόνῃ τὸ ὄνομα, τοῖς δὲ ἀνθρώποις κατὰ δήμους εἶναι τὰς οἰκήσεις, Γαρεάτας καὶ Φυλακεῖς καὶ Καρνάτας τε καὶ Κορυθεῖς, ἔτι δὲ Παταχίδας καὶ Οἰάτας Μανθυρεῖς τε καὶ Ἐχενήθεις· ἐπὶ δὲ Ἀφείδαντος βασιλεύοντος καὶ ἑνατὸς σφισι δῆμος προσεγένετο Ἀφείδαντες. τῆς δὲ ἐφ' ἡμῶν πόλεως οὐκιστῆς ἐγένετο Ἄλεος. 2. Τεγεαταῖς δὲ παρεῖξ ἢ τὰ Ἀρκάδων κοινά, ἐν οἷς ἐστὶ μὲν ὁ πρὸς Ἰλίῳ πόλεμος, ἐστὶ δὲ τὰ Μηδικὰ τε καὶ ἐν Διπαιεῦσιν ὁ πρὸς Λακεδαιμονίους ἀγὼν, παρεῖξ οὖν τῶν καταλελειμμένων ἰδίᾳ Τεγεαταῖς ἐστὶν αὐτοῖς τοσάδε ἐς δόξαν. τὸν γὰρ ἐν Καλυδωνίῳ ἦν Ἀρκαῖος ὑπέμεινε ὁ Λυκούργου τρωθεῖς, καὶ Ἀταλάντη τοξέυει τὸν ἦν, καὶ ἔτυχε πρώτη τοῦ θηρίου· τούτων ἕνεκα αὐτῇ ἢ κεφαλῇ τε τοῦ ὑὸς καὶ τὸ δέσμα ζᾶριστεῖα ἐδόθη. Ἡρακλειδῶν δὲ ἐς Πελοπόννησον κατιόντων Ἔχεμος ὁ Ἀερόπου Τεγεάτης ἐμονομάχησεν ἰδίᾳ πρὸς Ἰλλου, καὶ ἐκράτησε τοῦ Ἰλλου τῇ μάχῃ. Λακεδαιμονίους τε οἱ Τεγεᾶται πρῶτοι Ἀρκάδων σφίσι ἐπιστρατεύσαντας ἐνίκησαν, καὶ αἰχμαλώτους αἰρουῦσιν αὐτῶν τοὺς πολλούς.

3. Τεγεαταῖς δὲ Ἀθηναῖς τῆς Ἀλέας τὸ ἱερὸν τὸ ἀρχαῖον ἐποίησεν Ἄλεος· χρόνῳ δὲ ὕστερον κατεσκευάσαντο οἱ Τεγεᾶται τῇ θεῷ ναὸν μέγαν τε καὶ θεᾶς ἄξιον. ἐκείνο μὲν δὴ πῦρ ἠφάνισεν ἐπινεμηθὲν ἐξαίφνης, Διο-

φάντου παρ' Ἀθηναίους ἄρχοντος, δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς ἑκτης καὶ ἐνενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἦν Εὐπόλεμος Ἠλείος ἐνίκα στάδιον. 4. Ὁ δὲ ναὸς ὁ ἐφ' ἡμῶν πολὺ δὴ τι τῶν ὀναῶν, ὅσοι Πελοποννησίους εἰσὶν, ἐς κατασκευὴν προέχει τὴν ἄλλην καὶ ἐς μέγεθος. ὁ μὲν δὴ πρῶτός ἐστιν αὐτῷ κόσμος τῶν κίωνων Δωριος, ὁ δὲ ἐπὶ τούτῳ Κορινθίος· ἐστήκασι δὲ καὶ ἐκτὸς τοῦ ναοῦ κίονες ἐργασίας τῆς Ἰωνῶν. Ἀρχιτέκτονα δὲ ἐπυρθανόμην Σκόπαν αὐτοῦ γενέσθαι τὸν Πάριον, ὃς καὶ ἀγάλματα πολλαχού τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τὰ δὲ καὶ περὶ Ἰωνίαν τε καὶ Καρίαν ἐποίησε. τὰ δὲ ἐν τοῖς αἰετοῖς, ἐστὶν ἐμπροσθεν ἡ6 θήρα τοῦ ὑὸς τοῦ Καλυδωνίου· πεποιημένου δὲ κατὰ μέσον μάλιστα τοῦ ὑὸς τῇ μὲν ἐστὶν Ἀταλάντη καὶ Μελέαγρος καὶ Θησεὺς Τελαμών τε καὶ Πηλεὺς καὶ Πολυδεύκης καὶ Ἰόλαος, ὃς τὰ πλείστα Ἡρακλεῖ συνέκαμνε τῶν ἔργων, καὶ Θεστίου παῖδες, ἀδελφοὶ δὲ Ἀλθαίας, Πρόθους καὶ Κομήτης· κατὰ δὲ τοῦ ὑὸς τὰ ἕτερα Ἀγκαῖον 7 ἔχοντα ἤδη τραύματα καὶ ἀφέντα τὸν πέλεκυν ἀνέχων ἐστὶν Ἐποχος, παρὰ δὲ αὐτὸν Κάστρω καὶ Ἀμφιάρομος Ὀικλέους, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Ἰππόθους ὁ Κερκύνος τοῦ Ἀγαμήδους τοῦ Στυμφήλου· τελευταῖος δὲ ἐστὶν εἰργασμένος Πειρίθους. τὰ δὲ ὀπισθεν πεποιημένα ἐν τοῖς αἰετοῖς Τηλέφου πρὸς Ἀχιλλεῖα ἐστὶν ἐν Καῖκου πεδίῳ μάχη.

694 XLVI. Τῆς δὲ Ἀθηναῖς τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀλέας τὸ ἀρχαῖον, σὺν δὲ αὐτῇ καὶ ὑὸς τοῦ Καλυδωνίου τοὺς ὀδόντας ἔλαβεν ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς Αὐγουστος, Ἀντωνίου πολέμῳ καὶ τὸ Ἀντωνίου νικήσας συμμαχικόν, ἐν ᾧ καὶ οἱ Ἀρκάδες πλὴν Μαντινέων ἦσαν οἱ ἄλλοι. 2. φαίνεται δὲ οὐκ ἄρξας ὁ Αὐγουστος ἀναθήματα καὶ ἔδη θεῶν ἀπάγεσθαι παρὰ τῶν κρατηθέντων, καθεστηκότι δὲ ἐκ παλαιοῦ χρησάμενος. Ἰλλου τε γὰρ ἀλούσης καὶ νεμο-

μένων τὰ λάφυρα Ἑλλήνων Σθενέλῳ τῷ Καπανέως τὸ
 ξόανον τοῦ Διὸς ἐδόθη τοῦ Ἐρκείου· καὶ ἔτεσιν ὕστερον
 πολλοῖς Δωριέων ἐς Σικελίαν ἐσοικιζομένων Ἀντίφημος
 ὁ Γέλας οἰκιστὴς, πόλισμα Σικανῶν Ὀμφάκην πορθη-
 3 σας, μετεκόμισεν ἐς Γέλαν ἄγαλμα ὑπὸ Δαιδάλου πε-
 ποιημένον. βασιλέα τε τῶν Περσῶν Ξέρξην τὸν Δαρείου,
 χωρὶς ἢ ὅσα ἐξεκόμισε τοῦ Ἀθηναίων ἄστεως, τοῦτο μὲν
 ἐκ Βραυρῶνος ἄγαλμα ἴσμεν τῆς Βραυρωνίας λαβόντα
 Ἀρτέμιδος, τοῦτο δὲ αἰτίαν ἐπενεγκῶν Μιλησίοις ἐθε-
 λοκακῆσαι σφᾶς ἐναντία Ἀθηναίων ἐν τῇ Ἑλλάδι ναυ-
 μαχήσαντας τὸν χαλκοῦν ἔλαβεν Ἀπόλλωνα τὸν ἐν Βραγ-
 χίδαῖς. καὶ τὸν μὲν ὕστερον ἐμελλε χρόνῳ Σέλευκος
 καταπέμψειν Μιλησίοις· Ἀργείοις δὲ τὰ ἐκ Τίρυνθος
 4 ἐτι καὶ ἐς ἐμέ, τὸ μὲν παρὰ τὴν Ἥραν ξόανον, τὸ δὲ ἐν
 Κυζι-
 κηνοὶ τε ἀναγκάσαντες πολέμῳ Προκοννησίους γενέσθαι
 σφίσι συνοίκους Μητρὸς Δινδυμήνης ἄγαλμα ἔλαβον ἐκ
 Προκοννήσου· τὸ δὲ ἄγαλμά ἐστι χρυσοῦ, καὶ αὐτοῦ τὸ
 πρόσωπον ἀντὶ ἐλέφαντος ἵππων τῶν ποταμίων ὀδόντες
 εἰσὶν εἰργασμένοι. Βασιλεὺς μὲν δὴ Ἀγροῦστος καθε-
 στηκότα ἐκ παλαιοῦ καὶ ὑπὸ τε Ἑλλήνων νομιζόμενα καὶ
 βαρβάρων εἰργάσατο· Ῥωμαίοις δὲ τῆς Ἀθηνᾶς τὸ ἄγαλ-
 μα τῆς Ἀλέας ἐς τὴν ἀγορὰν τὴν ὑπὸ Ἀγροῦστου ποιη-
 5 θείσαν, ἐς ταύτην ἐστὶν ἰόντι. τοῦτο μὲν δὴ ἐνταῦθα
 ἀνάκειται ἐλέφαντος διὰ παντὸς πεπονημένον, τέχνη δὲ
 Ἐνδοίου· τοῦ δὲ ὑὸς τῶν ὀδόντων κατεῖχθαι μὲν τὸν
 ἕτερόν φασι οἱ ἐπὶ τοῖς θαύμασιν, ὁ δ' ἐτι ἐξ αὐτῶν 69
 λειπόμενος ἀνέκειτο ἐν βασιλέως κήποις, ἐν ἱερῷ Διο-
 νύσου, τὴν περιμέτρον τοῦ μήκους παρεχόμενος ἐς ἡμῖν
 μάλιστα ὀργυιᾶς.

XLVII. Τὸ δὲ ἄγαλμα ἐν Τεγέα τὸ ἐφ' ἡμῶν ἐκομί-
 σθη μὲν ἐκ δήμου τοῦ Μανθουρέων, Ἴππία δὲ παρὰ

τοῖς Μανθουρεῦσιν εἶχεν ἐπίκλησιν, ὅτι τῷ ἐκείνων λό-
 γῳ γινόμενης τοῖς θεοῖς πρὸς Γίγαντας μάχης ἐπήλασεν
 Ἐγκελάδῳ ἵππων τὸ ἄρμα. Ἀλέαν μὲντοι καλεῖσθαι καὶ
 ταύτην ἐς τε Ἑλληνας τοὺς ἄλλους καὶ ἐς αὐτοὺς Πελο-
 ποννησίους ἐκνευίκηκε. τῷ δὲ ἀγάλματι τῆς Ἀθηνᾶς
 τῇ μὲν Ἀσκληπιός, τῇ δὲ Ὑγίεια παρεστῶσά ἐστι λίθου
 τοῦ Πεντελησίου, Σκόπα δὲ ἔργα Παρίου. 2. Ἀναθή-2
 ματα δὲ ἐν τῷ ναῷ τὰ ἀξιολογώτατα, ἔστι μὲν τὸ δέσμα
 ὑὸς τοῦ Καλυδωνίου, διεσῆπετο δὲ ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ
 ἐς ἅπαν ἦν τριχῶν ἤδη ψιλόν, εἰσὶ δὲ αἱ πέδαι κρεμά-
 μεναι, πλὴν ὅσας ἠφάνισεν αὐτῶν ἴος, ἃς γε ἔχοντες
 Λακεδαιμονίων οἱ αἰχμάλωτοι τὸ πεδίον Τεγεάταις ἔσκα-
 πτον. κλίνη τε ἱερὰ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ Αὔρης εἰκῶν
 γραφῇ μεμιμημένη, Μαρπήσσης τε ἐπίκλησιν Χοίρας,
 γυναικὸς Τεγεάτιδος, ἀνάκειται τὸ ὄπλον. ταύτης μὲν 3
 δὴ ποιησόμεθα καὶ ὕστερον μνήμην· ἱερᾶται δὲ τῇ Ἀθη-
 νᾶ παῖς χρόνον οὐκ οἶδα ὅσον τινα, πρὶν δὲ ἠβάσκειν
 καὶ οὐ πρόσω, τὴν ἱερωσύνην. τῇ θεῷ δὲ ποιηθῆναι
 τὸν βωμὸν ὑπὸ Μελάμποδος τοῦ Ἀμυθᾶνος λέγουσιν·
 εἰργασμένοι δὲ ἐπὶ τῷ βωμῷ Ῥέα μὲν καὶ Οἰνὸν νύμφη
 παῖδα ἐτι νήπιον Δία ἔχουσιν, ἑκατέρωθεν δὲ εἰσὶ τέσ-
 σαρες ἀριθμὸν, Γλαύκη καὶ Νέδα καὶ Θεισόα καὶ Ἀν-
 θρακία, τῇ δὲ Ἰδη καὶ Ἀγνώ καὶ Ἀλκινόη τε καὶ Φοῖξα.
 πεποιήται δὲ καὶ Μουσῶν καὶ Μνημοσύνης ἀγάλματα.

3. Τοῦ ναοῦ δὲ οὐ πόρρω στάδιον χῶμα γῆς ἐστὶ, 4
 καὶ ἄγουσιν ἀγῶνας ἐνταῦθα, Ἀλεαῖα ὀνομάζοντες ἀπὸ
 696 τῆς Ἀθηνᾶς, τὸν δὲ Ἀλώτια, ὅτι Λακεδαιμονίων τὸ πολὺ
 ἐν τῇ μάχῃ ζῶντας εἶλον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς πρὸς ἄρκτον
 τοῦ ναοῦ κρήνη, καὶ ἐπὶ ταύτῃ βιασθῆναι τῇ κρήνῃ φα-
 σὶν Αὔρην ὑπὸ Ἡρακλέους, οὐχ ὁμολογοῦντες Ἐκαταίῳ
 τὰ ἐς αὐτήν. ἀπατέρω δὲ τῆς κρήνης ὅσον σταδίους τρι-
 σὶν ἐστὶν Ἐρμου ναὸς Αἰπύτου.

5 4. Τεγεάταις δέ ἐστι καὶ ἄλλο ἱερὸν Ἀθηναῶς Πολιά-
τιδος· ἐκάστου δὲ ἅπαξ ἔτους ἱερεὺς ἐς αὐτὸ ἔσεισι. τὸ
τοῦ Ἐρύματος ἱερὸν ὀνομάζουσι, λέγοντες ὡς Κηφεὶ τῷ
Ἀλέου γένοιτο δωρεὰ παρὰ Ἀθηναῶς ἀνάλωτον ἐς τὸν
πάντα χρόνον εἶναι Τεγέαν· καὶ αὐτῷ φασὶν ἐς φυλα-
κὴν τῆς πόλεως ἀποτεμουῖσαν τὴν θεὸν δοῦναι τριχῶν
6 τῶν Μεδούσης. Ἐς δὲ τὴν Ἀρτεμιν τὴν Ἡγεμόνην
τὴν αὐτὴν τοιάδε λέγουσιν. Ὀρχομενίων τῶν ἐν Ἀρκα-
δίᾳ τυραννίδα ἔσχεν Ἀριστομηλίδας· ἐρασθεὶς δὲ Τε-
γεάτιδος παρθένου καὶ ἐγκρατῆς ὅτῳ δὴ τρόπῳ γενόμε-
νος ἐπιτρέπει τὴν φρουρὰν αὐτῆς Χρονίῳ. καὶ ἡ μὲν,
πρὶν ἀναχθῆναι παρὰ τὸν τύραννον, ἀποκτίνουσιν ἑαυ-
τὴν ὑπὸ δειμάτος τε καὶ αἰδοῦς, Χρόνιον δὲ Ἀρτέμιδος
ἐπήγειρεν ὄψις ἐπὶ Ἀριστομηλίδαν· φονεύσας δὲ ἐκεῖ-
νον καὶ ἐς Τεγέαν φυγῶν ἐποίησεν ἱερὸν τῇ Ἀρτέμιδι.

XLVIII. Τῆς ἀγορᾶς δὲ μάλιστα ἑοικυίας πλίνθῳ
κατὰ τὸ σχῆμα, Ἀφροδίτης ἐστὶν ἐν αὐτῇ ναὸς καλουμέ-
νης ἐν πλινθίῳ καὶ ἄγαλμα λίθου. στήλαις δὲ ἐπιερ-
γασμένοι τῇ μὲν Ἀντιφάνης ἐστὶ καὶ Κρίστος καὶ Τυρω-
νίδας τε καὶ Πυρρίας, οἱ νόμους Τεγεάταις θέμενοι τι-
μὰς καὶ ἐς τὸδε παρ' αὐτῶν ἔχουσιν· ἐπὶ δὲ τῇ ἑτέρᾳ
στήλῃ πεποιημένος ἐστὶν Ἰάσιος, ἵππου τε ἐχόμενος καὶ
κλάδον ἐν τῇ δεξιᾷ φέρων φοῖνικος· νικῆσαι δὲ ἵππῳ
φασὶν ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸν Ἰάσιον, ὅτε Ἡρακλῆς ἔθετο ὁ
2 Θηβαῖος τὰ Ὀλύμπια. 2. Ἐν μὲν δὲ Ὀλυμπίᾳ κοτίνου
τῷ νικῶντι δίδοσθαι στέφανον καὶ ἐν Δελφοῖς δάφνης, 69
τοῦ μὲν ἤδη τὴν αἰτίαν ἀπέδωκα ἐν τοῖς ἐς Ἡλείους, τοῦ
δὲ καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα δηλώσω· ἐν Ἰσθμῷ δὲ ἡ πίτυς καὶ
ἐν Νεμέᾳ τὰ σέλινα ἐπὶ τοῦ Παλαίμονος καὶ τοῦ Ἀρχε-
μόρου τοῖς παθήμασιν ἐνομίσθησαν. οἱ δὲ ἀγῶνες φοῖ-
νικος ἔχουσιν οἱ πολλοὶ στέφανον· ἐς δὲ τὴν δεξιάν ἐστι
3 καὶ πανταχοῦ τῷ νικῶντι ἐστιθέμενος φοῖνιξ. ἐνομίσθη

δὲ ἐπὶ τοιῷδε· Θησεία ἀνακομιζόμενον ἐκ Κρήτης φασὶν
ἐν Δήλῳ ἀγῶνα ποιήσασθαι τῷ Ἀπόλλωνι, στεφανοῦν
δὲ αὐτὸν τοὺς νικῶντας τῷ φοῖνικι. τοῦτο μὲν δὴ ἄρξαι
λέγουσιν ἐντεῦθεν· τοῦ δὲ φοῖνικος τοῦ ἐν Δήλῳ μνή-
μην ἐποίησατο καὶ Ὀμηρος ἐν Ὀδυσσεύς ἱκεσία πρὸς τὴν
Ἀλκίονου θυγατέρα.

3. Ἔστι δὲ καὶ Ἄρειος ἄγαλμα ἐν τῇ Τεγεατῶν ἀγο-
4 ρᾷ. τοῦτο ἐκτετύπεται μὲν ἐπὶ στήλῃ, Γυναικοθοῖναν
δὲ ὀνομάζουσιν αὐτόν. ἐπὶ ** [τὸν] Λακωνικὸν πόλε-
μον καὶ Χαρίλλου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως τὴν πρῶ-
την ἐπιστρατείαν λαβοῦσαι αἱ γυναικῆς σφισιν ὄπλα
ἐλόγων ὑπὸ τὸν λόφον ὃν Φυλακτορίδα ἐφ' ἡμῶν ὀνομά-
ζουσι· συνελθόντων δὲ τῶν στρατοπέδων καὶ τολμήματα
ἀποδεικνυμένων ἐκατέρωθεν τῶν ἀνδρῶν πολλά τε καὶ
ἄξια μνήμης, οὕτω φασὶν ἐπιφανῆναί σφισι τὰς γυναι-
5 κας, καὶ εἶναι τὰς ἐργασαμένας ταύτας τῶν Λακεδαιμο-
νίων τὴν τροπὴν, Μάρπησσαν δὲ τὴν Χοίραν ἐπονομα-
ζομένην ὑπερβαλέσθαι τῇ τόλμῃ τὰς ἄλλας γυναῖκας,
αἰῶναι δὲ ἐν τοῖς Σπαρτιάταις καὶ αὐτὸν Χαρίλλον· καὶ
τὸν μὲν ἀφεθέντα ἄνευ λύτρων, καὶ ὄρκον Τεγεάταις
δόντα μήποτε Λακεδαιμονίους στρατεύσειν ἔτι ἐπὶ Τε-
γέαν, παραβῆναι τὸν ὄρκον, τὰς γυναῖκας δὲ τῷ Ἄρει
θῦσαι τε ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἰδίᾳ τὰ ἐπινίκια, καὶ τοῦ
ἱερείου τῶν κρεῶν οὐ μεταδοῦναι σφᾶς τοῖς ἀνδράσιν.
698 ἀντὶ τούτων μὲν τῷ Ἄρει γέγονεν ἐπίκλησις· 4. πεποίη-
6 ται δὲ καὶ Διὸς Τελείου βωμὸς καὶ ἄγαλμα τετράγωνον·
περισσῶς γὰρ δὴ τι τῷ σχήματι τούτῳ φαίνονται μοι
χαίρειν οἱ Ἀρκάδες. καὶ μνήματά ἐστιν ἐνταῦθα Τεγεά-
του τοῦ Ανκάονος καὶ Μαιρᾶς γυναικὸς τοῦ Τεγεάτου·
θυγατέρα [δὲ] Ἀτλαντός φασὶν εἶναι τὴν Μαιράν, ἧς δὴ
καὶ Ὀμηρος ἐποίησατο μνήμην ἐν Ὀδυσσεύς λόγοις πρὸς
Ἀλκίονον περὶ τε ὁδοῦ τῆς ἐς ἄδην καὶ ὀπόσων ἐθεά-

7 σατο ἐκεῖ τὰς ψυχὰς. 5. Τὴν δὲ Ἐλλειθυϊαν οἱ Τεγεᾶται, καὶ γὰρ ταύτης ἔχουσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ ναὸν καὶ ἄγαλμα, ἐπονομάζουσιν Ἀΰγην ἐν γόνασι, λέγοντες ὡς Ναυπλίῳ παραδοίῃ τὴν θυγατέρα Ἄλκος ἐντειλάμενος ἐπαναγόντα αὐτὴν ἐς θάλασσαν καταποντῶσαι· τὴν δὲ, ὡς ἦγετο, πεσεῖν τε ἐς γόνατα καὶ οὕτω τεκεῖν τὸν παῖδα ἔνθα τῆς Ἐλλειθυίας ἐστὶ τὸ ἱερόν. οὗτος ὁ λόγος διάφορος μὲν ἐστὶν ἐτέρῳ λόγῳ, λάθρα τὴν Ἀΰγην τεκεῖν τοῦ πατρὸς καὶ ἐκτεθῆναι τὸν Τήλεφον λέγοντι ἐς τὸ ὄρος τὸ Παρθένιον, καὶ τῷ παιδί ἐκκειμένῳ διδόναι γάλα ἔλαφον· λέγεται δὲ οὐδὲν ἦσσαν καὶ οὗτος ὑπὸ 8 Τεγεατῶν ὁ λόγος. 6. Πρὸς δὲ τῷ ἱερῷ τῆς Ἐλλειθυίας ἐστὶ Γῆς βωμός. ἔχεται δὲ τοῦ βωμοῦ λίθου λευκοῦ στήλη· ἐπὶ δὲ αὐτῆς Πολύβιος ὁ Ἀνκόρτα καὶ ἐπὶ ἐτέρῃ στήλῃ τῶν παιδῶν τῶν Ἀρκάδος Ἐλατός ἐστὶν εἰργασμένος.

XLIX. Οὐ πόρρω δὲ τῆς ἀγορᾶς θέατρον τέ ἐστι καὶ πρὸς αὐτῷ βᾶθρα εἰκόνων χαλκῶν· αὐταὶ δὲ οὐκ εἰσὶν ἔτι αἱ εἰκόνες. ἔλεγείον δὲ ἐφ' ἐνὶ τῶν βᾶθρων ἐστὶ Φιλοποίμενος τὸν ἀνδριάντα εἶναι. Τούτου δὲ Ἕλληνας τοῦ Φιλοποίμενος οὐχ ἦμιστα, ἀλλὰ καὶ μάλιστα ἔχουσι μνήμην γνώμης τε ἕνεκα ἣν παρέσχετο, καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων ὅποσα ἐτόλμησε. τὰ μὲν δὴ ἐς γένους δόξαν ὁ πατήρ οἱ Κραῦγίς Ἀρκάδων ἐλείπετο οὐδενὸς τῶν ἐν Μεγάλῃ πόλει· τελευτήσαντος δὲ τοῦ Κραῦγιδος ἐπὶ παιδί 700 ἔτι νηπίῳ τῷ Φιλοποίμενι ἐπετρόπευσεν αὐτὸν ἀνὴρ Μαντινεὺς Κλέανδρος, φεύγων μὲν ἐκ Μαντινείας καὶ ἐν Μεγάλῃ πόλει οἰκῶν μετὰ τὴν οἰκοθεν συμφορὰν, ξενίας [δὲ] ὑπαρχούσης αὐτῷ πατρικῆς ἐς οἶκον τὸν Κραῦγιδος. διδασκάλοις δὲ ὁμιλῆσαι τὸν Φιλοποίμενα καὶ ἄλλοις καὶ Μεγαλοφάνει τε καὶ Ἐκδήλῳ λέγουσι· τοὺς 3 δὲ Ἀρκεσιλάου φασὶν εἶναι Πιταναίου μαθητάς. 2. Μέ-

γεθος μὲν δὴ καὶ σώματος ῥώμην ἀπέδει Πελοποννησίων οὐδενός, τὸ δὲ εἶδος ἦν τοῦ προσώπου κακός. καὶ ἐπὶ μὲν τοὺς στεφανίτας ἀγῶνας ὑπερφερόνησεν ἀσκήσαι, γῆν δὲ ἦν ἐκέκτητο ἐργαζόμενος οὐδὲ τὰ θηρία ἡμέλει τὰ ἄγρια ἐξαιρεῖν. Ἐπιλέγεσθαι δὲ καὶ βιβλία φασὶν αὐτὸν σοφιστῶν τε τῶν εὐδοκιμούντων παρ' Ἑλλησικῶν καὶ ὅσα ἐς πολέμων μνήμην, καὶ εἰ δὴ τι ἔχει διδασκαλίαν στρατηγημάτων. καταστήσασθαι δὲ τὸν βίον πάντα ἐθέλων γνώμης τῆς Ἐπαμεινώνδου καὶ ἔργων εἶναι τῶν ἐκείνου μίμησιν, οὐ τὰ πάντα ἦν ἐξισωθῆναι δυνατός· Ἐπαμεινώνδα γὰρ τὰ τε ἄλλα ἢ ψυχῇ καὶ μάλιστα πράως εἶχε τὰ ἐς ὀργήν, τῷ δὲ Ἀρκάδι μετῆν γε θυμοῦ. 3. Καταλαβόντος δὲ Κλεομένους Μεγάλῃν πόλιν, Φιλοποίμην οὔτε τῆς συμφορᾶς ἐξεπλάγη τὸ ἀπροσδόκητον, καὶ τῶν ἐν ἡλικίᾳ τὰ δύο μάλιστα μέρη καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας ἀπέσωσεν ἐς Μεσσήνην, συμμάχων σφίσι ἐν τῷ τότε καὶ εὐνῶν τῶν Μεσσηνίων ὄντων. καί, ἦσαν γὰρ τῶν διαπεφευγῶτων οἷς ὁ Κλεομένης ἐπεκηρυκεύετο μεταγινώσκων τε ἐπὶ τῷ τολμήματι καὶ πρὸς Μεγαλοπολίτας ἐθέλειν σπένδεσθαι κατιόντας ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν, ἐπεισεν ἐν κοινῷ τοὺς πολίτας ὁ Φιλοποίμην μεθ' ὅπλων τὴν κάθοδον οἰκαδε εὐρίσκεισθαι, μηδὲ ἐς ὁμολογίας τε καὶ σπονδὰς λέναι. 4. Γενομένης δὲ ἐν Σελλασίᾳ πρὸς Κλεομένην τε καὶ Λακεδαιμονίους μάχης, ἣν Ἀχαιοὶ καὶ Ἀρκάδες ἀπὸ τῶν πόλεων πασῶν, σὺν δὲ σφίσι καὶ Ἀντίγονος ἐμαχέσατο ἄγων ἐκ Μακεδονίας στρατιάν, ἐτέτακτο μὲν τηρικαῦτα ὁ Φιλοποίμην ἐν τοῖς ἰππεῦσιν, ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ πεζῷ τοῦ ἔργου τὸ πλεῖστον ἐώρα ληψόμενον τὴν κρίσιν, ὀπλίτης ἐκὼν ἐγένετο, καὶ αὐτὸν λόγου κινδυνεύοντα ἀξίως τῶν τις ἐναντίων δι' ἀμφοτέρων ἐπειρε τῶν μηρῶν· ὁ δὲ καὶ ἐς τοσοῦτο ὅμως πεπεδημένος τὰ τε γόνατα ἐνέκλιε καὶ ἐς τὸ πρόσω χωρεῖν

ἐβιάζετο, ὥστε καὶ ὑπὸ τῶν ποδῶν τοῦ κινήματος τὸ δόρυ ἐκλασεν. Ἐπεὶ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὁ Κλεομένης ἐκρατήθησαν καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον ἀνέστρεψε Φιλοποίμην, ἐνταῦθα ἐξ ἀμφοτέρων αὐτοῦ τῶν μηρῶν οἱ ἰατροὶ τῇ μὲν τὸν σαυρωτήρα ἐξείλκον, τῇ δὲ τὴν αἰχμήν. Ἀντίγονος δὲ ὡς ἐπύθετο καὶ εἶδεν αὐτοῦ τὰ τολμήματα, ἐποιεῖτο σπουδὴν ἐπάγεσθαι Φιλοποίμενα ἐς Μακεδο-
7 νίαν. τῷ δὲ Ἀντιγόνου μὲν ὀλίγον μελήσειν ἐμελλε-
πραιωσάμενος δὲ νηὶ ἐς Κρήτην, πόλεμος γὰρ κατεῖχεν αὐτὴν ἐμφύλιος, ἐπετέτακτο ἡγεμῶν μισθοφόρος. Ἐπανήκων δὲ ἐς Μεγάλην πόλιν ἀντίκα ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἦρητο ἄρχειν [καὶ] τοῦ ἵππικου, καὶ σφᾶς ἀρίστους Ἑλλήνων ἀπέφαινεν ἵππεύειν. Ἀχαιῶν δὲ καὶ ὅσοι συν-
τεταγμένοι τοῖς Ἀχαιοῖς ἦσαν περὶ Λάρισον μαχομένων ποταμὸν πρὸς Ἡλείους καὶ τὸ Αἰτωλικὸν ἐπικουροῦντας κατὰ συγγένειαν Ἡλείοις, πρῶτα μὲν Δημόφαντον ἀπέ-
κτεινεν αὐτοχειρίᾳ τοῖς ἐναντίοις ἡγεμόνα ὄντα τῆς ἵπ-
που, δευτέρα δὲ καὶ τὸ ἄλλο ἵππικὸν τῶν Αἰτωλῶν καὶ τῶν Ἡλείων ἐτρέψατο.

Λ. Ἄτε δὲ ἤδη τῶν Ἀχαιῶν ἀφορώντων ἐς αὐτὸν καὶ τὰ πάντα ἐκείνων ποιουμένων, τοῖς τεταγμένοις αὐτῶν ἐν τῷ πεζῷ μετέβαλε τῶν ὄπλων τὴν σκευὴν· φοροῦντας γὰρ μικρὰ δοράτια καὶ ἐπιμηκέστερα ὄπλα κατὰ τοὺς Κελτικοὺς θυρεοὺς ἢ τὰ γέγραα τὰ Περσῶν ἐπεισε θώ-
ρακας τε ἐνδύεσθαι καὶ ἐπιτίθεσθαι κνημίδας, πρὸς δὲ ἀσπίσιν Ἀργολικαῖς χρῆσθαι καὶ τοῖς δόρασι μεγάλοις.
2. Μαχανίδου δὲ ἐν Λακεδαίμονι ἀναφύντος τυράννου καὶ αὐτίς πολέμου τοῖς Ἀχαιοῖς πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ Μαχανίδαυ συνεστηκότος, ἡγεῖτο μὲν τοῦ Ἀχαικοῦ Φιλοποίμην· γινομένης δὲ πρὸς Μαντινεία μάχης Λακε-
δαιμονίω μὲν οἱ φίλοι τοὺς ἀσκεύους τῶν Ἀχαιῶν νι-
κῶσι, καὶ φεύγουσιν αὐτοῖς ἐπέκειτο ὁ Μαχανίδας, τῇ

δὲ φάλαγγι ὁ Φιλοποίμην τῶν πεζῶν τρέπεται τῶν Λα-
κεδαιμονίων τοὺς ὀπίτας, καὶ ἀναχωροῦντι ἀπὸ τῆς διαώξεως Μαχανίδα συντυχῶν ἀποκτίνουσιν αὐτόν. Λα-
κεδαιμονίους δὲ ἠτυχηκόσι τῇ μάχῃ περιεγεγόνει μείζων ἢ κατὰ τὸ πταῖσμα εὐτυχία, γεγονόσιιν ἐλευθέρους ἀπὸ τοῦ τυράννου. 3. Μετὰ δὲ οὐ πολὺ ἀγόντων Νέμεια 3
Ἀργείων ἔτυχε μὲν τῶν κίθαροφθῶν τῷ ἀγῶνι ὁ Φιλο-
ποίμην παρών· Πυλάδου δὲ Μεγαλοπολίτου μὲν ἀν-
δρὸς γένος, κίθαροφθοῦ δὲ τῶν ἐφ' αὐτοῦ δοκιμωτάτου καὶ ἀνηρημένου Πυθικὴν νίκην, τότε ἄδοντας Τιμοθέου νόμον τοῦ Μιλησίου, Πέρσας, καὶ καταρξαμένου τῆς ᾠδῆς

Κλεινὸν ἐλευθερίας τεύχων μέγαν Ἑλλάδι κόσμον,
ἀπεῖδεν ἐς τὸν Φιλοποίμενα τὸ Ἑλληνικόν, καὶ ἐπεση-
μήναντο τῷ κρότῳ φέρειν ἐς ἐκείνον τὸ ἄσμα. τοιοῦτο ἐς Θεμιστοκλέα ἄλλο ἐν Ὀλυμπίᾳ πυνθάνομαι συμβῆναι·
καὶ γὰρ Θεμιστοκλέους ἐς τιμὴν ἐπανέστη τὸ ἐν Ὀλυμ-
πιά θέατρον. 4. Φίλιππος δὲ ὁ Δημητρίου Μακεδόνων 4
βασιλεύς, ὃς καὶ Ἄρατον φαρμάκῳ τὸν Σικυώνιον ἀπέ-
κτεινε, ἀπέστειλεν ἄνδρας ἐς Μεγάλην πόλιν φονεῦσαι σφισι Φιλοποίμενα ἐντειλάμενος· ἀμαρτῶν δὲ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἐμισήθη πᾶσαν. Θηβαῖοι δὲ κεκρατηκότες μάχῃ Μεγαρέας καὶ ἤδη τοῦ Μεγαρικοῦ τείχους ἐπιβαίνοντες, ἀπάτη τῶν Μεγαρέων μετελθόντων αὐτούς, ὡς ἦκοι Φιλοποίμην σφίσι ἐς τὴν πόλιν, ἐς τοσοῦτο εὐλαβείας προῆλθον ὡς οἰκαδε ἀποχωρῆσαι καταλιπόντες ἄπρακτον τοῦ πολέμου τὸ ἔργον. 5. Ἐν δὲ Λακεδαίμονι αὐτίς ἐπα-
702 νέστη τυράννος Νάβις, ὃς Πελοποννησίων πρώτοις ἐπέθετο Μεσσηνίους· ἐπελθῶν δὲ σφισιν ἐν νυκτὶ καὶ οὐδαμῶς τὴν ἐφοδὸν ἐλπίζουσιν εἶλε μὲν πλὴν τῆς ἀκρο-
πόλεως τὸ ἄστυ, ἀφικομένου δὲ ἐς τὴν ὑστεραίαν στρα-
τιᾷ Φιλοποίμενος ἐξέπεσεν ὑπόσπονδος ἐκ Μεσσήνης.

6 Φιλοποίμην δέ, ὡς ἐξῆκέν οἱ στρατηγοῦντι ὁ χρόνος
καὶ ἄρχειν ἄλλοι τῶν Ἀχαιῶν ἤρητο, αὐθις ἐς Κρήτην
διέβη καὶ ἐπεκούρησε Γορτυνίους πολέμῳ πιεζομένοις.
ποιουμένων δὲ ἐν ὄργῃ διὰ τὴν ἀποδημίαν τῶν Ἀρκά-
δων αὐτόν, ἐπάνεισί τε ἐν Κρήτης, καὶ Ῥωμαίους πόλε-
7 μον κατελάμβανεν ἐπανηρομένους πρὸς Νάβιν. παρε-
σκευασμένων δὲ ἐπὶ τὸν Νάβιν ναυτικὸν τῶν Ῥωμαίων,
ὁ Φιλοποίμην ὑπὸ προθυμίας μεθέξειν ἐμελλε τοῦ ἀγῶ-
νος, ἅτε δὲ ἐς ἅπαν ἀπείρωσ θαλάσσης ἔχων τριήρους
ἔλαθεν ἐπιβάς ρεούσης, ὥστε καὶ ἐσῆλθε Ῥωμαίους καὶ
τὸ ἄλλο συμμαχικὸν μνήμη τῶν ἐπῶν ὧν ἐν καταλόγῳ
πεποίηκεν Ὅμηρος ἐπὶ τῇ Ἀρκάδων ἀμαθία τῇ ἐς θά-
8 λασσαν. Ἡμέραις δὲ ὕστερον τῆς ναυμαχίας οὐ πολλαῖς
Φιλοποίμην καὶ ὁ σὺν αὐτῷ λόχος φυλάξαντες νύκτα
ἀσέληνον τὸ στρατόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων κατεμπι-
πρᾶσιν ἐν Γυθίῳ. ἐνταῦθα ἀπέλαβεν ἐν δυσχωραῖς
Νάβις Φιλοποίμενά τε αὐτόν καὶ ὅσοι περὶ αὐτὸν τῶν
Ἀρκάδων ἦσαν· ἦσαν δὲ ἄλλως μὲν ἀγαθοὶ τὰ ἐς πόλε-
9 μον, ἀριθμὸν δὲ οὐ πολλοί. Φιλοποίμην δὲ τὴν τάξιν
ἦν τεταγμένους ἀπῆγεν ὀπίσω, ταύτην ὑπαλλάξας τὰ
μάλιστα ἰσχυρὰ τῶν χωρίων πρὸς αὐτοῦ καὶ οὐ πρὸς
τῶν πολεμίων ἐποίησεν εἶναι· κρατήσας δὲ τῇ μάχῃ Νά-
βιν, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῇ νυκτὶ καταφουεύσας
πολλούς, δοξῆς ἔτι ἐς πλεον παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἦρθη.

10 Μετὰ δὲ ταῦτα Νάβις μὲν ἐς εἰρημένον χρόνον σπονδὰς
παρὰ Ῥωμαίων εὐράμενος τελευτᾷ, πρὶν ἢ οἱ τοῦ πολέ-
μου τὰς ἀνοχὰς ἐξήκειν, ὑπὸ ἀνδρὸς Καλυδωνίου κατὰ
μὲν δὴ συμμαχίας πρόφασιν ἦκοντος, πολεμίου δὲ τῷ
ἔργῳ καὶ ἐπ' αὐτὸ ἐσταλμένου τοῦτο ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν.

II. Φιλοποίμην δὲ ὑπὸ τὸν καιρὸν ἐσπεσῶν τοῦτον 703
ἐς τὴν Σπάρτην ἠνάγκασεν ἐς τὸ Ἀχαιῶν Λακεδαιμο-
νίους συντελέσαι. μετὰ δὲ οὐ πολὺν χρόνον Τίτος μὲν

Ῥωμαίων τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα ἡγεμῶν καὶ Διοφάνης
ὁ Διαιὸν Μεγαλοπολίτης, ἄρχειν ἐν τῷ τότε ἡρημένος
τῶν Ἀχαιῶν, ἤλαυνον ἐπὶ τὴν Λακεδαίμονα, ἐπενεγκόν-
τες αἰτίαν Λακεδαιμονίοις βουλευεῖν σφᾶς νεώτερα ἐς
Ῥωμαίους· Φιλοποίμην δὲ, καίπερ ἐν τῷ παρόντι ἰδιώ-
της ὧν, ἀπέκλεισεν ὁμως ἐπιούσιν αὐτοῖς τὰς πύλας.
Λακεδαιμόνιοι δὲ τούτων τε ἔνεκα καὶ ὧν ἐς ἀμφοτέρους 2
τοὺς τυράννους ἐτόλμησεν, ἐδίδοσαν οἶκον αὐτῷ τὸν
Νάβιδος ἐς πλεον ἢ τάλαντα ἑκατόν· ὁ δὲ ὑπερεφρόνησέ
τε τῶν χρημάτων, καὶ ἐκέλευε τοὺς Λακεδαιμονίους θε-
ραπεύειν δόσεσιν ἀνθ' αὐτοῦ τοὺς ἐν τῷ συλλόγῳ τῶν
Ἀχαιῶν πιδανούς τῷ πλήθει· ταῦτα δὲ ἐς Τιμόλαον
αὐτῷ λέγουσιν ὑποσημαίνεσθαι. ἀπεδείχθη δὲ καὶ αὐθις
Ἀχαιῶν στρατηγῆσαι. Λακεδαιμονίων δὲ τηρικαῦτα ἐς 3
ἔμφυλον προηγμένων στάσιν, τριακοσίους μὲν τῆς στά-
σεως μάλιστα αἰτίους ἐξέβαλεν ἐκ Πελοποννήσου καὶ
τῶν Εἰλώτων τε ἀπέδοτο ὅσον τρισχιλίους, τείχη δὲ πε-
ριεῖλε τῆς Σπάρτης, καὶ τοῖς ἐφήβοις προεῖπε μὴ τὰ ἐκ
τῶν νόμων τῶν Λυκούργου μελετᾶν, ἐφήβοις δὲ τοῖς
Ἀχαιῶν κατὰ ταῦτα ἀσκεῖσθαι. καὶ τοῖς μὲν ὕστερον
ἀποδώσειν ἐμελλον Ῥωμαῖοι παιδείαν τὴν ἐπιχώριον·
Ἀντίοχον δὲ ἀπόγονον Σελεύκου τοῦ ὀνομασθέντος Νι- 4
κάτορος καὶ Σύρων τὴν σὺν αὐτῷ στρατιὰν Μανίου καὶ
Ῥωμαίων ἐν Θερμοπύλαις **, καὶ Ἀρισταίνου τοῖς Ἀχαι-
οῖς τοῦ Μεγαλοπολίτου παραινοῦντος ἐπαινεῖν τὰ Ῥω-
704 μαίοις ἀρέσκοντα ἐπὶ παντὶ μηδὲ ἀνθίστασθαί σφισιν
ὑπὲρ μηδενός, ὁ Φιλοποίμην ἀπεῖδεν ἐς τὸν Ἀρισταίνου
σὺν ὄργῃ, καὶ αὐτὸν τῇ Ἑλλάδι ἔφη τὴν πεπωμένην
ἐπιταχύνειν· Λακεδαιμονίων δὲ τοὺς φεύγοντας Μανίου
καταδέξασθαι θέλοντος, τῷ μὲν ἀντέπραξεν ἐς τὸ βού-
λευμα, ἐκείνου δὲ ἀπελθόντος, τότε ἤδη κατελθεῖν τοὺς
φυγάδας ἐφίησιν ἐς Σπάρτην.

- 5 2. Ἐμελλε δ' ἄρα ὑπεροφίας δίκη περιήξειν καὶ Φιλοποίμενα. ὥς γὰρ δὴ τῶν Ἀχαιῶν ὄγδοον ἀπεδείχθη τότε ἡγεμῶν, ἀνδρὶ οὐ τῶν ἀδόξων ἀνείδισεν ἀλῶναι ζῶντα ὑπὸ τῶν πολεμίων αὐτόν. καί, ἦν γὰρ τηρικαῦτα ἐς Μεσσηνίους Ἀχαιοὺς ἐγκλημα, Ἀνκόρταν σὺν τῇ στρατιᾷ ὁ Φιλοποίμην ἀποστέλλει δηρώσοντα τῶν Μεσσηνίων τὴν χώραν· αὐτὸς δὲ τρίτῃ μάλιστα ὕστερον ἡμέρᾳ πυρετῶ τε ἐχόμενος πολλῶ καὶ πρόσω βεβιωκῶς ἑβδομήκοντα ἐτῶν, ὅμως ἠπείγετο μετασχεῖν Ἀνκόρτα τοῦ ἔργου· ἰππέας δὲ καὶ πελταστὰς ἦγεν ὅσον ἐξήκοντα.
- 6 3. Ἀνκόρτας μὲν δὴ καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς ἀνέστρεφον ἤδη τηρικαῦτα ἐς τὴν οἰκίαν, οὔτε ἐργασάμενοι μέγα Μεσσηνίους οὐδὲν οὔτε αὐτοὶ πάθοντες· Φιλοποίμενα δέ, ἐβλήθη γὰρ ἐν τῇ μάχῃ τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπέπεσεν ἀπὸ τοῦ ἵππου, ζῶντα ἐς Μεσσήνην ἄρουσιν αὐτόν. Συνελθόντων δὲ αὐτίκα ἐς ἐκκλησίαν, διάφοροι παρὰ πολὺ καὶ οὐ πάντων κατὰ ταῦτα ἐρίνοντο αἱ γνώμαι.
- 7 Δεινοκράτης δὲ καὶ ὅσοι τῶν Μεσσηνίων ἦσαν δυνατοὶ χορήμασι, παρεκελεύοντο ἀποκτεῖναι Φιλοποίμενα· οἱ δὲ τοῦ δήμου περιποιῆσαι τὰ μάλιστα εἶχον σπουδὴν, πλεον τι ἢ παντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ πατέρα ὀνομάζοντες. Δεινοκράτης δὲ καὶ ἀκόντων Μεσσηνίων ἐμελλεν ἄρα
- 8 Φιλοποίμενα ἀναιρήσειν ἐσπέμψας φάρμακον. Ἀνκόρτας δὲ μετ' οὐ πολὺ ἀθροίσας ἐκ τε Ἀρκαδίας καὶ παρὰ Ἀχαιῶν δύναμιν ἐστράτευσεν ἐπὶ Μεσσήνην, καὶ ὁ δῆμος αὐτίκα ὁ τῶν Μεσσηνίων προσεχώρησε τοῖς Ἀρκάσι, καὶ οἱ Φιλοποίμενι αἰτίαν θανάτου παρασχόντες ἀλόντες πλὴν Δεινοκράτους ὑπέσχον τιμωρίαν οἱ ἄλλοι· Δεινοκράτης δὲ ἀφίησιν αὐτοχειρίᾳ τὴν ψυχὴν. κατάγουσι δὲ καὶ ἐς Μεγάλην πόλιν τοῦ Φιλοποίμενος τὰ ὄσῳ οἱ Ἀρκάδες.

LII. Καὶ ἤδη τὸ μετὰ τοῦτο ἐς ἀνδρῶν ἀγαθῶν φο- 706

ρὰν ἔληξεν ἡ Ἑλλάς. 2. Μιλτιάδης μὲν γὰρ ὁ Κίμωνος τοὺς τε ἐς Μαραθῶνα ἀποβάντας τῶν βαρβάρων κρατήσας μάχῃ καὶ τὸν Μήδων ἐπισχῶν στόλον ἐγένετο εὐεργέτης πρῶτος κοινῇ τῆς Ἑλλάδος, Φιλοποίμην δὲ ὁ Κραύγιδος ἔσχατος. οἱ δὲ πρότερον Μιλτιάδου λαμπρὰ ἔργα ἀποδειξάμενοι, Κόδρος τε ὁ Μελάνθου καὶ ὁ Σπάρτιάτης Πολύδωρος καὶ Ἀριστομένης ὁ Μεσσήνιος καὶ εἰ δὴ τις ἄλλος, πατρίδας ἕκαστοι τὰς αὐτῶν καὶ οὐκ ἀθροῶν φανοῦνται τὴν Ἑλλάδα ἀφελήσαντες. Μιλτιά- 2
δου δὲ ὕστερον Λεωνίδας ὁ Ἀναξανδρίδου καὶ Θεμιστοκλῆς ὁ Νεοκλέους ἀπώσαντο ἐκ τῆς Ἑλλάδος Ξέρξην, ὁ μὲν ταῖς ναυμαχίαις ἀμφοτέροις, Λεωνίδας δὲ ἀγῶνι τῷ ἐν Θερμοπύλαις. Ἀριστείδην δὲ τὸν Λυσιμάχου καὶ Πανσανίαν τὸν Κλεομβρότου Πλαταιᾶσιν ἠγησαμένους, τὸν μὲν τὰ ὕστερον ἀφείλετο ἀδικήματα εὐεργέτην μὴ ὀνομασθῆναι τῆς Ἑλλάδος, Ἀριστείδην δέ, ὅτι ἔταξε φόρους τοῖς τὰς νήσους ἔχουσιν Ἑλλησι· προ Ἀριστείδου δὲ ἦν ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν ἀτελὲς φόρων. Ξάνθιππος 3
δὲ ὁ Ἀρίφρονος καὶ Κίμων, ὁ μὲν ὁμοῦ Λεωτυχίδῃ τῷ βασιλεύοντι ἐν Σπάρτῃ τὸ Μήδων ναυτικὸν ἐφθειρὲν ἐν Μυκάλῃ, Κίμωνι δὲ πολλὰ καὶ ἄξια ζήλου κατειργασμένα ἐστὶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων. τοὺς δὲ ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον, καὶ μάλιστα αὐτῶν τοὺς εὐδοκίμησαντας, φαίη τις ἂν αὐτόχειρας καὶ ὅτι ἐγγύτατα καταποντιστὰς εἶναι σφᾶς τῆς Ἑλλάδος. κευκακωμένον δὲ ἤδη τὸ Ἑλληνικὸν Κόνων ὁ Τιμο- 4
θέου καὶ Ἐπαμεινώνδας ἀνεκτήσατο ὁ Πολύμνιδος, ὁ μὲν ἐκ τῶν νήσων καὶ ὅσα ἐγγυτάτω θαλάσσης, Ἐπαμεινώνδας δὲ ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἀπὸ θαλάσσης ἄνω Λακεδαιμονίων τὰς φρουρὰς καὶ ἀρμωστὰς ἐκβαλόντες 706 καὶ δεκαδοχίας καταπαύσαντες· Ἐπαμεινώνδας δὲ καὶ πόλεσιν οὐκ ἀφανέσι, Μεσσήνη καὶ Μεγάλῃ πόλει τῇ

5 Ἀρκάδων, λογιωτέραν τὴν Ἑλλάδα ἐποίησεν. εἶναι δὲ ἀπάντων Ἑλλήνων καὶ Λεωσθένην τίθεμαι καὶ Ἀρατον εὐεργέτας· ὁ μὲν γὰρ τὸ Ἑλλήνων μισθοφορικὸν τὸ ἐν Πέρσiais περὶ πέντε πονυριάδας ἐπὶ θάλασσαν καταβάνας ναυσὶν ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀνέσωσε καὶ ἄκοντος Ἀλεξάνδρου· τὰ δὲ ἐς Ἀρατον ἐδήλωσεν ἤδη μοι τοῦ λόγου τὰ ἐς Σικυωνίους.

6 3. Τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἔστιν ἐπὶ τῷ Φιλοποίμενι τὸ ἐν Τεγέα·

Τοῦδ' ἀρετὰ καὶ δόξα καθ' Ἑλλάδα, πολλὰ μὲν ἀλκαῖς
πολλὰ δὲ καὶ βουλαῖς ἔργα πονησαμένου,
Ἀρκάδος αἰχμητᾶ Φιλοποίμενος, ᾧ μέγα κῦδος
ἔσπετ' ἐνὶ πτολέμῳ δουράτος ἀγεμόνι.
μανύει δὲ τρόπαια τετυγμένα διςσά τυράννων
Σπάρτας· ἀυξομένην δ' ἄρατο δουλοσύναν.
ὣν ἔνεκεν Τεγέα μεγαλόφρονα Κραυγίδος υἱόν
στάσεν ἀμώμητον κράντορ' ἐλευθερίας.

LIH. Τοῦτο μὲν δὴ ἐνταῦθα ἔστιν ἐπίγραμμα· τῷ δὲ Ἀπόλλωνι οἱ Τεγεᾶται τῷ Ἀγνιεῖ τὰ ἀγάλματα ἐπ' αἰτία φασὶν ἰδρῦσασθαι τοιαῦδε. Ἀπόλλωνα καὶ Ἀρτεμιν ἐπὶ πᾶσαν λέγουσι χώραν τιμωρεῖσθαι τῶν τότε ἀνθρώπων ὅσοι Αθηοῦς, ἠνίκά εἶχεν ἐν τῇ γαστρὶ, πλανωμένης καὶ ἀφικομένης ἐς τὴν γῆν ἐκείνην οὐδένα ἐποίησαντο αὐτῆς λόγον. ὡς δὲ ἄρα καὶ ἐς τὴν Τεγεατῶν ἐληλυθέναι τοὺς θεοὺς, ἐνταῦθα υἱὸν Τεγεάτου Σκέφρον προσελθόντα τῷ Ἀπόλλωνι ἐν ἀπορρήτῳ διαλέγεσθαι πρὸς αὐτόν· Λειμῶν δέ, ἦν δὲ καὶ ὁ Λειμῶν οὗτος Τεγεάτου τῶν παιδῶν, ὑπονοήσας ἔγκλημα ἔχειν ἐς ἑαυτὸν τὰ ὑπὸ Σκέφρον λεγόμενα, ἀποκτίνυσιν ἐπι-
3 δραμῶν τὸν ἀδελφόν. καὶ Λειμῶνα μὲν τοξευθέντα ὑπὸ 70
Ἀρτέμιδος περιήλθεν αὐτίκα ἢ δίκη τοῦ φόνου· Τεγεάτης δὲ καὶ Μαιρὰ τὸ μὲν παραντίκα Ἀπόλλωνι καὶ

Ἀρτέμιδι θύουσιν, ὕστερον δὲ ἐπιλαβούσης ἀκαρπίας ἰσχυρᾶς ἦλθε μάντευμα ἐκ Δελφῶν Σκέφρον θρηνεῖν. καὶ ἄλλα τε ἐν τοῦ Ἀγνιέως τῇ ἐορτῇ δρῶσιν ἐς τιμὴν τοῦ Σκέφρον, καὶ ἡ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεία διαίκει τινὰ ἅτε αὐτὴ τὸν Λειμῶνα ἢ Ἀρτεμιν. 2. Λέγουσι δὲ καὶ 4 ὅσοι Τεγεάτου τῶν παιδῶν ἐλείποντο, μετοικῆσαι σφᾶς ἐκουσίως ἐς Κρήτην, Κύδωνα καὶ Ἀρχήδιον καὶ Γόρτυνα· καὶ ἀπὸ τούτων φασὶν ὀνομασθῆναι τὰς πόλεις Κυδωνίαν καὶ Γόρτυνὰ τε καὶ Κατρέα. Κρηῆτες δὲ οὐχ ὁμολογοῦντες τῷ Τεγεατῶν λόγῳ Κύδωνα μὲν Ἀνακαλίδος θυγατρὸς Μίνω καὶ Ἐρμοῦ, Κατρέα δὲ φασὶν εἶναι Μίνω, τὸν δὲ Γόρτυνα Ῥαδάμανθυνος. Ἐς δὲ αὐτὸν 5 Ῥαδάμανθυν Ὀμήρου μὲν ἔστιν ἐν Πρωτέως πρὸς Μενέλαον λόγοις ὡς ἐς τὸ πεδίον ἦξι Μενέλαος τὸ Ἠλύσιον, πρότερον δὲ ἐτι Ῥαδάμανθυν ἐνταῦθα ἦκειν· Κιναίδων δὲ ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐποίησεν ὡς Ῥαδάμανθυσ μὲν Ἠφαιστον, Ἠφαιστος δὲ εἶη Τάλω, Τάλων δὲ εἶναι Κρητὸς παῖδα. οἱ μὲν δὴ Ἑλλήνων λόγοι διάφοροι τὰ πλέονα καὶ οὐχ ἦμιστα ἐπὶ τοῖς γένεσιν εἰσι· 3. Τεγεαταῖς δὲ 6 τοῦ Ἀγνιέως τὰ ἀγάλματα τέσσαρά εἰσιν ἀριθμόν, ὑπὸ φυλῆς ἐν ἐκάστης ἰδρυσμένον. ὀνόματα δὲ αἱ φυλαὶ παρ-
έχονται Κλαρεῶτις, Ἴπποδοῖτις, Ἀπολλωνιάτις, Ἀθανεᾶτις· καλοῦνται δὲ ἀπὸ τοῦ κλήρου ὃν τοῖς παισὶν Ἀρκὰς ἐποίησεν ὑπὲρ τῆς χώρας, καὶ ἀπὸ Ἴππόθου τοῦ Κερκυόνος.

Ἔστι δὲ καὶ Διμήτρος ἐν Τεγέα καὶ Κόρης ναός, ἃς 7 ἐπονομάζουσι Καρποφόρους, πλησίον δὲ Ἀφροδίτης καλουμένης Παφίας· ἰδρῦσατο αὐτὴν Λαοδίκη, γεγονυῖα μὲν, ὡς καὶ πρότερον ἐδήλωσα, ἀπὸ Ἀγαπήνορος 708
ὅς ἐς Τροίαν ἠγήσατο Ἀρκάσιν, οἰκοῦσα δὲ ἐν Πάφῳ. τούτου δὲ ἔστιν οὐ πόρρω Διονύσου τε ἰσθὰ δύο καὶ Κόρης βωμὸς καὶ Ἀπόλλωνος ναὸς καὶ ἄγαλμα ἐπίχρον-

- 8 σον· Χειρίσοφος δὲ ἐποίησε, Κρής μὲν γένος, ἡλικίαν δὲ αὐτοῦ καὶ τὸν διδάξαντα οὐκ ἴσμεν. ἡ δὲ δίαίτα ἡ ἐν Κνώσῳ Δαιδάλω παρὰ Μίνῳ συμβάσα ἐπὶ μακρότερον δόξαν τοῖς Κρησὶ καὶ ἐπὶ ξοάνων ποιήσει παρεσκεύασε. παρὰ δὲ τῷ Ἀπόλλωνι ὁ Χειρίσοφος ἔστηκε λίθου πεποιημένος.
- 9 Καλοῦσι δὲ οἱ Τεγεᾶται καὶ ἐστὶαν Ἀρκάδων κοινὴν. ἐνταῦθά ἐστιν ἄγαλμα Ἡρακλέους· πεποίηται δὲ οἱ ἐπὶ τοῦ μηροῦ τραῦμα ἀπὸ τῆς μάχης ἣν πρῶτος Ἴπποκόωντος τοῖς παισὶν ἐμαχέσατο. 4. Τὸ δὲ χωρίον τὸ ὑψηλόν, ἐφ' οὗ καὶ οἱ βωμοὶ Τεγεᾶταις εἰσὶν οἱ πολλοί, καλεῖται μὲν Διὸς Κλαρίου, δῆλα δὲ ὡς ἐγένετο ἡ ἐπίκλησις τῷ θεῷ τοῦ κλήρου τῶν παίδων ἕνεκα τῶν Ἀρκάδος. Ἄγουσι δὲ ἑορτὴν αὐτόθι Τεγεᾶται κατὰ ἔτος· καὶ σφισιν ἐπιστρατεῦσαι Λακεδαιμονίους ποτὲ ὑπὸ τὸν καιρὸν τῆς ἑορτῆς λέγουσι, καί, νείφειν γὰρ τὸν θεόν, τοὺς μὲν ῥιγοῦν καὶ ὄντας ἐν τοῖς ὅπλοις κάμνειν, αὐτοὶ δὲ ἐκείνων κρύφα πῦρ καῦσαι, καὶ ὡς οὐκ ἠνωχλοῦντο ὑπὸ τοῦ κρυμοῦ, τὰ ὅπλα ἐνδύντες ἐξελθεῖν τε ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ σχεῖν ἐν τῷ ἔργῳ πλέον φασίν.
5. Ἐθεασάμην δὲ καὶ ἄλλα ἐν Τεγέᾳ τοσάδε, Ἄλεον οἰκίαν καὶ Ἐχέμου μνήμα καὶ ἐπειρασμένην ἐς στήλην τὴν Ἐχέμου πρὸς τὸν Ὕλλον μάχην.
- 11 Ἐκ Τεγέας δὲ ἴοντι ἐς τὴν Λακωνικὴν ἔστι μὲν βωμὸς ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ Πανός, ἔστι δὲ καὶ Λυκαίου Διὸς· λείπεται δὲ καὶ θεμέλια ἱερῶν. οὗτοι μὲν δὴ εἰσὶν οἱ βωμοὶ σταδίοις δύο ἀπωτέρω τοῦ τείχους, προελθόντι δὲ ἀπ' αὐτῶν μάλιστά που σταδίοις ἑπτὰ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Λιμνάτιδος καὶ ἄγαλμά ἐστιν ἐβένου ξύλου· τρόπος δὲ τῆς ἐργασίας ὁ Αἰγίνατος καλούμενος ὑπὸ Ἑλλήνων. τούτου δὲ ὅσον δέκα ἀπωτέρω σταδίοις Ἀρτέμιδος Κνωκατίδος ἔστι ναοῦ τὰ ἐρείπια.

- 709 LIV. Λακεδαιμονίοις δὲ καὶ Τεγεᾶταις ὄροι τῆς γῆς ὁ ποταμὸς ἐστὶν ὁ Ἀλφειός. τούτου τὸ ὕδωρ ἄρχεται μὲν ἐν Φυλάκῃ, κάτεισι δὲ οὐ πόρρω τῆς πηγῆς καὶ ἄλλο ὕδωρ ἐς αὐτὸν ἀπὸ πηγῶν μεγέθει μὲν οὐ μέγαλον, πλεόνων δὲ ἀριθμὸν· καὶ διὰ τοῦτο τῷ χωρίῳ Σύμβολα γέγονεν ὄνομα. 2. Φαίνεται δὲ ὁ Ἀλφειὸς παρὰ τοὺς ἄλλους ποταμοὺς φύσιν τινὰ ἰδίαν παρεχόμενος τοιάνδε· ἀφανίζεσθαι τε γὰρ κατὰ γῆς ἐθέλει πολλάκις καὶ αὐτὸς ἀναφαίνεσθαι. προελθὼν μὲν γὰρ ἐκ Φυλάκης καὶ τῶν καλουμένων Συμβόλων ἐς τὸ πεδίον κατέδυν τὸ Τεγεατικόν· ἀνατείλας δὲ ἐν Ἀσείᾳ καὶ τὸ ρεῦμα ἀναμίξας τῷ Εὐρώτᾳ τὸ δεύτερον ἤδη κάτεισιν ἐς τὴν γῆν· ἀνασχὼν δὲ ἐνθα Πηγὰς 3 ὀνομαζοῦσιν οἱ Ἀρκάδες, καὶ παρὰ γῆν τε τὴν Πισαίαν καὶ παρὰ Ὀλυμπίαν ἐξελθὼν, ἐκδίδωσιν ὑπὲρ Κυλλήνης, ἐπινείου τοῦ Ἠλείων, ἐς τὴν θάλασσαν. ἔμελλε δὲ ἄρα μηδὲ Ἀδρίας ἐπισχῆσειν αὐτὸν τοῦ πρόσω· διανοηζάμενος δὲ καὶ τοῦτον, μέγα οὔτω καὶ βίαιον πέλαγος, ἐν Ὀρτυγίᾳ τῇ πρὸ Συρακουσῶν ἐπιδείκνυσιν Ἀλφειὸς τε ὦν καὶ πρὸς Ἀρέθουσαν τὸ ὕδωρ ἀνακοινοῦμενος.
3. Ἡ δὲ εὐθεία ἐπὶ Θυρέαν τε καὶ κόμας τὰς ἐν τῇ 4 Θυρεάτιδι ἐκ Τεγέας παρείχετο ἐς συγγραφὴν Ὀρέστου τοῦ Ἀγαμέμνονος μνήμα, καὶ ὑφελέσθαι Σπαρτιάτην τὰ ὅστ' αὐτόθεν οἱ Τεγεᾶται λέγουσι· καθ' ἡμᾶς δὲ οὐκέτι πυλῶν ἐντὸς ἐγένετο ὁ τάφος. ῥεῖ δὲ καὶ Γαράτης ποταμὸς κατὰ τὴν ὁδόν. διαβάντι δὲ τὸν Γαράτην καὶ προελθόντι σταδίοις δέκα Πανός ἔστιν ἱερὸν καὶ πρὸς αὐτῷ δρυς, ἱερὰ καὶ αὕτη τοῦ Πανός.
4. Ἡ δὲ ἐς Ἄργος ἐκ Τεγέας ὁχήματι ἐπιτηδαιοτάτη 5 καὶ τὰ μάλιστά ἐστι λεωφόρος. ἔστι δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρῶτα μὲν ναὸς καὶ ἄγαλμα Ἀσκληπιοῦ· μετὰ δὲ ἐκτραπέισιν ἐς ἀριστερὰ ὅσον στάδιον Ἀπόλλωνος ἐπίκλησιν Πυθίου καταλελυμένον ἔστιν ἱερὸν καὶ ἐρείπια ἐς ἅπαν.

Κατὰ δὲ τὴν εὐθείαν αἶ τε δρυὲς εἰσὶ πολλαὶ καὶ Δήμη-710
 τρος ἐν τῷ ἄλσει τῶν δρυῶν ναὸς ἐν Κορυθνεῦσι καλου-
 μένης· πλησίον δὲ ἄλλο ἐστὶν ἱερὸν Διονύσου Μύστου.
 65. Τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἄρχεται τὸ ὄρος τὸ Παρθένιον· ἐν
 δὲ αὐτῷ τέμενος δεικνύται Τηλέφου, καὶ ἐνταῦθα παῖδα
 ἐκκείμενόν φασιν αὐτὸν ὑπὸ ἐλάφου τραφῆναι. ἀπω-
 τέρω δὲ ὀλίγον Πανός ἐστὶν ἱερὸν, ἐνθα Φιλιππίδη φα-
 νῆναι τὸν Πᾶνα καὶ εἰπεῖν τὰ πρὸς αὐτὸν Ἀθηναῖοί τε
 7 καὶ κατὰ ταῦτα Τεγεᾶται λέγουσι. Παρέχεται δὲ τὸ
 Παρθένιον καὶ ἐς λύρας ποιήσιν χελώνας ἐπιτηδειοτά-
 τας, ἃς οἱ περὶ τὸ ὄρος ἄνθρωποι καὶ αὐτοὶ λαμβάνειν
 δεδοίκασι καὶ ξένους οὐ περιορῶσιν αἰρουῦντας· ἱεράς
 γὰρ σφᾶς εἶναι τοῦ Πανὸς ἡγνῆται. ὑπερβαλόντι δὲ τὴν
 κορυφὴν τοῦ ὄρους ἐστὶν ἐν τοῖς ἤδη γεωργουμένοις
 Τεγεατῶν ὄρος καὶ Ἀργείων, κατὰ Ὑσῖας τὰς ἐν τῇ Ἀρ-
 γολίδι.

Αἶδε μὲν Πελοποννήσου μοῖραι καὶ πόλεις τε ἐν
 ταῖς μοῖραις καὶ ἐν ἐκάστη πόλει τὰ ἀξιολογώτατά ἐστιν
 ἐς μνήμην.

ΒΟΙΩΤΙΚΑ.

1. Ἀθηναῖοις δὲ ἡ Βοιωτία καὶ κατὰ ἄλλα τῆς Ἀτ-711
 τικῆς ἐστὶν ὄμορος, πρὸς δὲ Ἐλευθερῶν οἱ Πλαταιεῖς.
 Βοιωτοὶ δὲ τὸ μὲν πᾶν ἔθνος ἀπὸ Βοιωτοῦ τὸ ὄνομα
 ἔσχηκεν, ὃν Ἰτῶνου παῖδα καὶ νύμφης [δὴ] Μελανίπ-
 πης, Ἰτῶνον δὲ Ἀμφικτυόνος εἶναι λέγουσι· καλοῦν-
 ται δὲ κατὰ πόλεις ἀπὸ τε ἀνδρῶν καὶ τὰ πλείω γυναι-
 κῶν. 2. Οἱ δὲ Πλαταιεῖς τὸ ἐξ ἀρχῆς, ἐμοὶ δοκεῖν, εἰ-
 σὶν ἀυτόχθονες· ὄνομα δὲ σφισιν ἀπὸ Πλαταίας, ἣν 712
 2 θυγατέρα εἶναι (Ἀσωποῦ) τοῦ ποταμοῦ νομίζουσιν. Ὅτι

μὲν δὴ καὶ οὗτοι τὸ ἀρχαῖον ἐβασιλεύοντο, δὴλά ἐστι·
 βασιλείαι γὰρ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐ δημοκρα-
 τίαί πάσαι καθεστήμεσαν. τῶν δὲ βασιλέων ἄλλον μὲν
 οὐδένα οἱ Πλαταιεῖς ἴσασι, μόνον δὲ Ἀσωπὸν καὶ ἐτι
 πρότερον Κιθαιρῶνα· καὶ τὸν μὲν ἀφ' αὐτοῦ θέσθαι
 τῷ ὄρει τὸ ὄνομα, τὸν δὲ τῷ ποταμῷ λέγουσι. δοκῶ δὲ
 καὶ τὴν Πλάταιαν, ἀφ' ἧς κέκληται [καὶ] ἡ πόλις, βασι-
 λέως Ἀσωποῦ καὶ οὐ τοῦ ποταμοῦ παῖδα εἶναι.

Πλαταιεῦσι δὲ πρὸ μὲν τῆς μάχης ἣν Ἀθηναῖοι Μα-3
 ραθῶνι ἐμαχέσαντο οὐδὲν ὑπῆρχεν ἐς δόξαν· μετασχόν-
 τες δὲ τοῦ Μαραθῶνι ἀγῶνος, ὕστερον καταβεβηκότος
 ἤδη Ξέρξου καὶ ἐς τὰς ναῦς ἐτόλμησαν μετ' Ἀθηναίων
 ἐσβῆναι, Μαρδόνιον δὲ τὸν Γωβρόου Ξέρξῃ στρατη-
 γοῦντα ἠμύναντο ἐν τῇ σφετέρᾳ. 3. Δίς δὲ σφᾶς κατέ-
 λαβε γενέσθαι τε ἀναστάτους καὶ ἀνδῖς ἐς Βοιωτίαν
 καταχθῆναι. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ πολέμου τοῦ Πελοποννη-4
 σίοις πρὸς Ἀθηναίους γενομένου Λακεδαιμόνιοι πολιορ-
 κία Πλάταιαν ἐξείλον· ἀνοικισθείσης δὲ ἐπὶ τῆς εἰρήνης
 ἦν πρὸς βασιλεία τῶν Περσῶν γενέσθαι τοῖς Ἕλλησιν
 ἐπραξεν Ἀνταλκίδας ἀνὴρ Σπαρτιάτης, καὶ τῶν Πλα-
 ταιέων κατελθόντων ἐξ Ἀθηνῶν, τοὺς δὲ αὐδῖς ἐμελ-
 λεν ἐπιλήψεσθαι κακὸν δεύτερον. ἐκ μὲν γε τοῦ ἐμφα-
 νοῦς πόλεμος πρὸς τοὺς Θηβαίους οὐκ ἦν συνεστηκώς,
 ἀλλὰ οἱ Πλαταιεῖς μένειν τὴν εἰρήνην σφίσι ἐφασαν,
 ὅτι τὴν Καδμείαν Λακεδαιμονίους κατασχοῦσιν οὔτε βου-
 λεύματος οὔτε ἔργου μετεσχήμεσαν. Θηβαῖοι δὲ ἀπέ-5
 φαινον τὴν τε εἰρήνην Λακεδαιμονίους εἶναι τοὺς πρᾶ-
 ξαντας, καὶ ὕστερον παραβάντων ἐκείνων λελύσθαι καὶ
 ἄπασιν ἡξιῶν τὰς σπονδάς. Οὐκ ἀνύποπτα οὖν ἡγού-
 μενοι οἱ Πλαταιεῖς τὰ ἐκ τῶν Θηβαίων διὰ φυλακῆς εἰ-
 713 χον ἰσχυρᾶς τὴν πόλιν, καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς, ὅποσοι ἀπω-
 τέρω τοῦ ἄστεως ἦσαν, οὐδὲ ἐς τούτους ἀνὰ πᾶσαν ἡρ-

χοντο ἡμέραν, ἀλλά, ἠπίσταντο γὰρ τοὺς Θηβαίους ὡς πανδημεὶ καὶ ἅμα ἐπὶ πλείστον εἰώθεσαν βουλευέσθαι, παρεφύλασσαν τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ τοσοῦτῳ καθ' ἡσυχίαν ἐφεώρων τὰ ἑαυτῶν καὶ οἱ ἔσχατοι γεωργοῦντες. Νεοκλῆς δὲ ὅς τότε βοιωταρχῶν ἔτυχεν ἐν Θήβαις, οὐ γὰρ αὐτὸν οἱ Πλαταιεῖς ἐλελήθεσαν ἐπὶ τῇ τέχνῃ, προεῖπε τῶν Θηβαίων ἕκαστόν τινα ἰέναι πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ὁμοῦ τοῖς ὄπλοις, καὶ σφᾶς αὐτίκα οὐ τὴν εὐθείαν ἀπὸ τῶν Θηβῶν τὴν πεδιάδα, τὴν δὲ ἐπὶ Ῥσιᾶς ἦγε πρὸς Ἐλευθερῶν τε καὶ τῆς Ἀττικῆς, ἣ μὴδὲ σκοπὸς ἐτέτακτο ὑπὸ τῶν Πλαταιέων, γενήσεσθαι δὲ περὶ τὰ τείχη περὶ μεσοῦσαν μάλιστα ἐμελλε τὴν ἡμέραν. Πλαταιεῖς δὲ ἄγειν Θηβαίους νομίζοντες ἐκκλησίαν ἐς τοὺς ἀγροὺς ἀποκεκλειμένοι τῶν πυλῶν ἦσαν. Πρὸς δὲ τοὺς ἐγκαταληφθέντας ἐποίησαντο οἱ Θηβαῖοι σπονδὰς, ἀπελθεῖν σφᾶς πρὸ ἡλίου δύντος ἀνδρας μὲν σὺν ἐνὶ, γυναῖκας δὲ δύο ἱμάτια ἕκαστην ἔχουσαν. Συνέβη δὲ ἐναντία τοῖς Πλαταιεῦσιν ἐν τῷ τότε ἡ τύχη ἢ ὡς ὑπὸ Ἀρχιδάμου καὶ Λακεδαιμονίων τὸ πρότερον ἦλωσαν. Λακεδαιμόνιοι μὲν γε αὐτοὺς ἐξεπολιόρκησαν ἀπείροντες διπλῶ τείχει μὴ ἐξελθεῖν τοῦ ἄστεως, Θηβαῖοι δὲ ἐν τῷ τότε ἀφελόμενοι μὴ ἐσελθεῖν σφᾶς ἐς τὸ δτείχος. Ἐγένετο δὲ ἡ ἄλωσις Πλαταίας ἡ δευτέρα μάχης μὲν τρίτῃ τῆς ἐν Λεύκτροις ἔτει πρότερον, Ἀστείου δὲ Ἀθήνησιν ἄρχοντος. καὶ ἡ μὲν πόλις ὑπὸ τῶν Θηβαίων καθηρέθη πλὴν τὰ ἱερά, τοῖς δὲ Πλαταιεῦσιν ὁ τρόπος τῆς ἀλώσεως σωτηρίαν παρέσχεν ἐν ἴσῳ πᾶσιν· ἐκπε- 714 σόντας δὲ σφᾶς ἐδέξαντο αὐτίς οἱ Ἀθηναῖοι. Φιλίππου δέ, ὡς ἐκράτησεν ἐν Χαιρωνείᾳ, φρουρὰν τε ἐσαγαγόντος ἐς Θήβας καὶ ἄλλα ἐπὶ καταλύσει τῶν Θηβαίων πράσσοντος, οὕτω καὶ οἱ Πλαταιεῖς ὑπ' αὐτοῦ κατήχθησαν.

II. Γῆς δὲ τῆς Πλαταιίδος ἐν τῷ Κιθαιρῶνι ὀλίγον τῆς εὐθείας ἐκτραπέεισιν ἐς δεξιὰ Ῥσιῶν καὶ Ἐρυθρῶν ἐρείπια ἔστι. πόλεις δὲ ποτε τῶν Βοιωτῶν ἦσαν, καὶ νῦν ἔτι ἐν τοῖς ἐρείπιοις τῶν Ῥσιῶν ναὸς ἔστιν Ἀπόλλωνος ἡμίεργος καὶ φρέαρ ἱερὸν· πάλαι δὲ ἐκ τοῦ φρέατος κατὰ τὸν Βοιωτῶν λόγον ἐμαντεύοντο πίνοντες. 2. Ἐπανελθοῦσι δὲ ἐς τὴν λεωφόρον ἔστιν αὐτίς ἐν δεξιᾷ Μαρδονίου λεγόμενον μνήμα εἶναι. καὶ ὅτι μὲν εὐθύς ἦν μετὰ τὴν μάχην ἀφανῆς ὁ Μαρδονίου νεκρός, ἔστιν ὠμολογημένον· τὸν δὲ θάψαντα οὐ κατὰ ταῦτα, ὅστις ἦν, λέγουσι. φαίνεται δὲ Ἀρτόντης ὁ Μαρδονίου πλείστα μὲν δοὺς Διονυσοφάνει δῶρα ἀνδρὶ Ἐφεσίῳ, δοὺς μέντοι καὶ ἄλλοις Ἰώνων ὡς οὐδὲ ἐκείνοις ἀμελῆς γενόμενον ταφῆναι Μαρδόκιον. αὕτη μὲν ἀπ' Ἐλευθερῶν ἐς Πλάταιαν ἄγει.

3. Τοῖς δὲ ἐκ Μεγάρων ἰοῦσι πηγὴ τέ ἔστιν ἐν δεξιᾷ 3 καὶ προελθοῦσιν ὀλίγον πέτρα· καλοῦσι δὲ τὴν μὲν Ἀκταίανος κοίτην, ἐπὶ ταύτῃ καθεύδειν φασὶ τῇ πέτρᾳ τὸν Ἀκταίωνα ὁπότε κάμοι θηρεύων, ἐς δὲ τὴν πηγὴν ἐνιδεῖν λέγουσιν αὐτὸν λουμένης Ἀρτέμιδος ἐν τῇ πηγῇ. Στησίχορος δὲ ὁ Ἱμεραῖος ἔγραψεν ἐλάφου περιβαλεῖν δέρμα Ἀκταίωφι τὴν θεόν, παρασκευάζουσάν οἱ τὸν ἐκ τῶν κυνῶν θάνατον, ἵνα δὴ μὴ γυναῖκα Σεμέλην λάβοι. ἐγὼ δὲ ἄνευ θεοῦ πείθομαι νόσον λύσσαν τοῦ Ἀκταίω- 4 νος ἐπιλαβεῖν τοὺς κύνας· μανέντες δὲ καὶ οὐ διαγινώσκοντες διαφορήσειν ἐμελλον πάντα τινὰ ὅτῳ περιτύχοιεν. Καθότι δὲ τοῦ Κιθαιρῶνος Πενθεὶ τῷ Ἐχίονος ἐγένετο ἡ συμφορὰ, ἡ Οἰδίποδα ὅπῃ τεχθέντα ἐξέθεσαν, οἶδεν οὐδεὶς, καθάπερ γε ἴσμεν τὴν Σχιστὴν 715 ὁδὸν τὴν ἐπὶ Φωκέων, ἐφ' ἣ τὸν πατέρα Οἰδίπου ἀπέκτεινεν. [ὁ δὲ Κιθαιρῶν τὸ ὄρος Διὸς ἱερὸν Κιθαιρω-

νίου ἐστίν] ἃ δὴ καὶ ἐς πλέον ἐπέξειμι, ἐπειδὴν ἐς αὐτὰ ὁ λόγος καθήκη μοι.

5 4. Κατὰ δὲ τὴν ἔσοδον μάλιστα τὴν ἐς Πλάταιαν τάφοι τῶν πρὸς Μήδους μαχασαμένων εἰσί. τοῖς μὲν οὖν λοιποῖς ἐστὶν Ἑλληνισμὸν κοινόν. Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Ἀθηναίων τοῖς πεσοῦσιν ἰδίᾳ τὴν εἰσὶν οἱ τάφοι, καὶ ἐλεγείᾳ ἐστὶ Σιμωνίδου γεγραμμένα ἐπ' αὐτοῖς. οὐ πόρρω δὲ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων Διὸς ἐστὶν Ἐλευθερίου βωμός. τούτους μὲν δὴ χαλκοῦ, τοῦ Διὸς δὲ τὸν τε βωμὸν καὶ τὸ ἄγαλμα ἐποίησαν λευκοῦ λίθου. Ἄγουσι δὲ καὶ νῦν ἐτι ἀγῶνα διὰ ἔτους πέμπτον, τὰ Ἐλευθέρια, ἐν ᾧ μέγιστα γέρα πρόκειται δρόμου. θεοῦσι δὲ ὠπλισμένοι πρὸ τοῦ βωμοῦ. τρόπαιον δὲ ὁ τῆς μάχης τῆς Πλαταιῶσιν ἀνέθεσαν οἱ Ἕλληνες, πεντεκαίδεκα σταδίοις μάλιστα ἔστηκεν ἀπωτέρω τῆς πόλεως.

7 5. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ πόλει προτοῦσιν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ καὶ τοῦ ἀγάλματος ἃ τῷ Διὶ πεποιήται τῷ Ἐλευθερίῳ, Πλαταιᾶς ἐστὶν ἡρώων. καὶ μοι τὰ ἐς αὐτὴν ἦδη, τὰ λεγόμενα καὶ ὅποια αὐτὸς εἰκάξον, ἐστὶν εἰρημμένα. Πλαταιεῦσι δὲ ναὸς ἐστὶν Ἥρας, θεᾶς ἄξιος μεγέθει τε καὶ ἐς τῶν ἀγαλμάτων τὸν κόσμον. ἐσελθοῦσι μὲν Ῥέα τὸν πέτρον κατελιγμένον σπαργάνοις, οἷα δὴ τὸν παῖδα ὃν ἔτεκε, Κρόνῳ κομίζουσα ἐστὶ. τὴν δὲ Ἥραν Τελείαν καλοῦσι, πεποιήται δὲ ὄρθον μεγέθει ἄγαλμα μέγα. λίθου δὲ ἀμφοτέρω τοῦ Πεντελησίου, Πραξιτέλους δὲ ἐστὶν ἔργα. ἐνταῦθα καὶ ἄλλο Ἥρας ἄγαλμα καθήμενον Καλλίμαχος ἐποίησε. Νυμφευομένην δὲ τὴν θεὸν ἐπὶ λόγῳ τοιῶδε ὀνομάζουσιν.

III. Ἥραν ἐφ' ὅτῳ δὴ πρὸς τὸν Δία ὠργισμένην ἐς Εὐβοίαν φασὶν ἀναχωρῆσαι, Δία δέ, ὡς οὐκ ἐπειθεν αὐτήν, παρὰ Κιθαιρῶνα λέγουσιν ἐλθεῖν δυναστεύοντα 716 ἐν Πλαταιαῖς τότε. εἶναι γὰρ τὸν Κιθαιρῶνα οὐδενὸς

σοφίαν ὕστερον. οὗτος οὖν κελεύει τὸν Δία ἄγαλμα ξύλου ποιησάμενον ἄγειν ἐπὶ βοῶν ζεύγους ἐγκεκαλυμμένον, λέγειν δὲ ὡς ἄγοιτο γυναῖκα Πλάταιαν τὴν Ἄσωπον. καὶ ὁ μὲν ἐπρασσε κατὰ τὴν παραίνεσιν τοῦ Κιθαιρῶνος. Ἥρα δὲ ἐπέπυστό τε αὐτίκα καὶ αὐτίκα ἀφίκετο. ὡς δὲ ἐπλησίαζε τῇ ἀμάξῃ καὶ τοῦ ἀγάλματος τὴν ἐσθῆτα περιέρορξεν, ἦσθη τε τῇ ἀπάτῃ ξόανον εὐρούσα ἀντινύμφης γυναικός, καὶ διαλλαγὰς ποιεῖται πρὸς τὸν Δία.

2. Ἐπὶ ταύταις ταῖς διαλλαγαῖς Δαίδαλα ἑορτὴν ἄγουσιν, ὅτι οἱ πάλαι τὰ ξόανα ἐκάλουν δαίδαλα. ἐκάλουν δέ, ἐμοὶ δοκεῖν, πρότερον ἐτι ἢ Δαίδαλος ὁ Παλαμάωνος ἐγένετο Ἀθήνησι. τούτῳ δὲ ὕστερον ἀπὸ τῶν δαιδάλων ἐπὶ κλησὶν γενέσθαι δοκῶ καὶ οὐκ ἐκ γενετῆς τεθῆναι τὸ ὄνομα.

3. Δαίδαλα οὖν ἄγουσιν οἱ Πλαταιεῖς ἑορτὴν 3 δι' ἔτους ἐβδόμου μὲν, ὡς ἔφασκεν ὁ τῶν ἐπιχωρίων ἐξηγητής, ἀληθεῖ μὲντοι λόγῳ δι' ἐλάσσονος καὶ οὐ τοσούτου χρόνου. ἐθελήσαντες δὲ ἀπὸ Δαιδάλων ἐς Δαίδαλα ἔτερα ἀναριθμῆσαι τὸν μεταξὺ χρόνον ἐς τὸ ἀκριβέστατον οὐκ ἐγενόμεθα οἰοί τε. Ἄγουσι δὲ οὕτω τὴν ἑορτὴν. δρυμός ἐστιν Ἀλαλκομενῶν οὐ πόρρω. μέγιστα 4 τῶν ἐν Βοιωτίᾳ στελέχη δρυῶν ἐστὶν ἐνταῦθα. ἐς τοῦτον οἱ Πλαταιεῖς ἀφικόμενοι τὸν δρυμὸν προτίθενται μοῖρας κρεῶν ἐφθῶν. ὄρνιθες δὲ οἱ μὲν ἄλλοι σφίσι ἠκιστὰ εἰσὶ δι' ὄχλου, τῶν κοράκων δέ, οὗτοι γὰρ σφίσι ἐπιφοιτῶσιν, ἔχουσιν ἀκριβῆ τὴν φρουράν. τὸν δὲ αὐτῶν ἀρπάζαντα κρέας, ἐφ' ὅτῳ τῶν δένδρων καθεδεῖται, φυλάσσουσιν. ἐφ' οὗ δ' ἂν καθεσθῆ, τεμόντες ποιοῦσιν ἀπὸ τούτου τὸ δαίδαλον. δαίδαλον γὰρ δὴ καὶ τὸ ξόανον αὐτὸ ὀνομάζουσι.

4. Ταύτην μὲν ἰδίᾳ 5 οἱ Πλαταιεῖς ἑορτὴν ἄγουσι, Δαίδαλα μικρὰ ὀνομάζουτες. Δαιδάλων δὲ ἑορτὴν τῶν μεγάλων καὶ οἱ Βοιωτοὶ σφίσι συνεορτάζουσι, δι' ἐξηκοστοῦ δὲ ἄγουσιν ἔτους.

ἐκλιπεῖν γὰρ τοσοῦτον χρόνον τὴν ἑορτὴν φασιν, ἥνικα οἱ Πλαταιεῖς ἔφευγον. ἕξανα δὲ τεσσαρεσκαίδεκα ἔτοιμάσφισιν ἐστὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον παρασκευασθέντα δὲ ἐν Δαίδαλοις τοῖς μικροῖς. Ταῦτα ἀναίρουνται κλήρω Πλαταιεῖς, Κορωναῖοι, Θεσπιεῖς, Ταναγραῖοι, Χαιρωνεῖς, Ὀρχομένιοι, Λεβαδεῖς, Θηβαῖοι· διαλλαγῆναι γὰρ καὶ οὗτοι Πλαταιεῦσιν ἤξιωσαν καὶ συλλόγου μετασχεῖν κοινοῦ καὶ ἐς Δαίδαλα θυσίαν ἀποστέλλειν, ὅτε Κασσανδρὸς ὁ Ἀντιπάτρον τὰς Θήβας ἀνώκησε. τῶν δὲ πολισμάτων ὅποσα ἐστὶν ἐλάσσονος λόγου, συντέλειαν αἰρουῦνται. τὸ δὲ ἄγαλμα κοσμήσαντες * * παρὰ τὸν Ἀσωπὸν καὶ ἀναθέντες ἐπὶ ἁμάξαν, γυναῖκα ἐπιστάσι νυμφεύτριαν· οἱ δὲ αὐτὸς κληροῦνται καθ' ἥντινα τάξιν τὴν πομπὴν ἀνάξουσιν· τὸ δ' ἐντεῦθεν τὰς ἁμάξας ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ πρὸς ἄκρον τὸν Κιθαιρῶνα ἐλαύνουσιν. εὐτρέπισται δὲ σφισιν ἐπὶ τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους βωμός· ποιούσιν δὲ τρόπῳ τοιῶδε τὸν βωμόν· ξύλα τετράγωνα ἁρμόζοντες πρὸς ἄλληλα συντιθέασιν κατὰ ταῦτα καὶ εἰ λίθων ἐποιοῦντο οἰκοδομίαν, ἐξάραντες δὲ ἐς ὕψος φρούρανα ἐπιφέρουσιν. Αἱ μὲν δὲ πόλεις καὶ τὰ τέλη θήλειαν θύσαντες τῇ Ἡρᾷ βούν ἕκαστοι καὶ ταῦρον τῷ Διί, τὰ ἱερεῖα οἴνου καὶ θυμιαμάτων πλήρη καὶ τὰ δαίδαλα ὁμοῦ καθαγίζουσιν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ἰδιῶται δὲ ὅποσα δὴ θύουσιν οἱ πλούσιοι· τοῖς δὲ οὐχ ὁμοίως δυναμένοις τὰ λεπτότερα τῶν προβάτων θύειν καθέστηκε, καθαγίζειν δὲ τὰ ἱερεῖα ὁμοίως πάντα. σὺν δὲ σφισι καὶ αὐτὸν τὸν βωμόν ἐπιλαβὸν τὸ πῦρ ἐξανήλωσε· μεγίστην δὲ ταύτην φλόγα καὶ ἐκ μακροτάτου σύνοπτον οἶδα ἀρθεῖσαν. 5. Ὑπὸ δὲ τῆς κορυφῆς ἐφ' ἣ τὸν βωμόν ποιῶνται, πέντε πον μάλιστα καὶ δέκα ὑποκαταβάντι σταδίου νυμφῶν ἐστὶν ἄντρον Κιθαιρωνίδων, Σφραγί-

διον μὲν ὀνομαζόμενον, μαντεύεσθαι δὲ τὰς νύμφας τὸ ἀρχαῖον αὐτόθι ἔχει λόγος.

IV. Πλαταιεῦσι δὲ Ἀθηναῖς ἐπίκλησιν Ἀρείας ἐστὶν ἱερόν· ἠκοδομήθη δὲ ἀπὸ λαφύρων ἃ τῆς μάχης σφισιν Ἀθηναῖοι τῆς Μαραθῶνι ἀπένευμαν. Τὸ μὲν δὲ ἄγαλμα ξοανόν ἐστὶν ἐπίχρυσον, πρόσωπον δὲ οἱ καὶ χεῖρες ἄκραι καὶ πόδες λίθου τοῦ Πεντελησίου εἰσί. μέγεθος μὲν οὐ πολὺ δὴ τι ἀποδεῖ τῆς ἐν ἀκροπόλει χαλκῆς, ἦν καὶ αὐτὴν Ἀθηναῖοι τοῦ Μαραθῶνι ἀπαρχὴν ἀγῶνος ἀνέθηκαν· Φειδίας δὲ καὶ Πλαταιεῦσιν ἦν ὁ τῆς Ἀθηναῖς τὸ ἄγαλμα ποιήσας. Γραφαὶ δὲ εἰσιν ἐν τῷ ναῷ² Πολυγνώτου μὲν Ὀδυσσεὺς τοὺς μνηστῆρας ἤδη καταειργασμένος, Ὀνασία δὲ Ἀδράστου καὶ Ἀργείων ἐπὶ Θήβας ἢ προτέρα στρατεία. αὐταὶ μὲν δὲ εἰσιν ἐπὶ τοῦ προναοῦ τῶν τοίχων αἱ γραφαί, κεῖται δὲ τοῦ ἀγάλματος πρὸς τοῖς ποσὶν εἰκὼν Ἀριμνήστου· ὁ δὲ Ἀριμνήστος ἐν τε τῇ πρὸς Μαρδόνιον μάχῃ καὶ ἔτι πρότερον ἐς Μαραθῶνα Πλαταιεῦσιν ἠγήσατο.

2. Ἔστι δὲ καὶ Δῆμητρος ἐπίκλησιν Ἐλευσινίας³ ἱερόν ἐν Πλαταιαῖς καὶ Ἀήτιον μνήμα· τῶν δὲ ἠγεμόνων οἱ Βοιωτοὺς ἐς Τροίαν ἤγαγον, μόνος ἀνέστρεψεν οἴκαδε οὗτος ὁ Αἴητος. Τὴν δὲ κρήνην τὴν Γαργαφίαν Μαρδόνιος καὶ ἡ ἵππος συνέχεεν ἢ Περσῶν, ὅτι τὸ Ἐλλήνων στρατεύμα τὸ ἀντικαθήμενόν σφισιν ἀπ' αὐτῆς ἐπινεν· ὕστερον μέντοι τὸ ὕδωρ ἀνεσώσαντο οἱ Πλαταιεῖς.

3. Ἐκ Πλαταιας δὲ ἰούσιν ἐς Θήβας ποταμός ἐστὶν⁴ Ὀερόη· θυγατέρα δὲ εἶναι τὴν Ὀερόην τοῦ Ἀσωποῦ λέγουσι. πρὶν δὲ ἢ διαβῆναι τὸν Ἀσωπὸν, παρ' αὐτὸ τὸ ρεῦμα ἀποτραπεῖσιν ἐς τὰ κάτω καὶ προελθοῦσιν ὅσον τεσσαράκοντα στάδια ἐστὶν ἐρείπια Σκώλου· Δῆμητρος δὲ καὶ Κόρης ἐν τοῖς ἐρειπίοις οὐκ ἐξειργασμένος ὁ ναός,

ἡμίσεια δὲ καὶ ταῖς θεαῖς ἐστὶ τὰ ἀγάλματα. ἀποκρί-
νει δὲ καὶ νῦν ἐτι ἀπὸ τῆς Θηβαίων τὴν Πλαταιίδα ὁ
Ἀσωπός.

V. Γῆν δὲ τὴν Θηβαῖδα οἰκῆσαι πρῶτον λέγουσιν ⁷¹⁰
Ἐκτηνας, βασιλέα δὲ εἶναι τῶν Ἐκτηνῶν ἄνδρα αὐτό-
χθονα Ὠγγυγον· καὶ ἀπὸ τούτου τοῖς πολλοῖς τῶν ποιη-
τῶν ἐπίκλησις ἐς τὰς Θήβας ἐστὶν Ὠγγύγαι. καὶ τούτους
μὲν ἀπολέσθαι λοιμῶδει νόσῳ φασίν, ἐσοικίσασθαι δὲ
μετὰ τοὺς Ἐκτηνας ἐς τὴν χώραν Ἰαντας καὶ Ἄσους,
Βοιωτία, ἐμοὶ δοκεῖν, γένη καὶ οὐκ ἐπηλύδων ἀνθρώ-
πων. Κάδμου δὲ καὶ τῆς Φοινίκων στρατιᾶς ἐπελθού-
σης μάχῃ νικηθέντες οἱ μὲν Ἰαντες ἐς τὴν νύκτα τὴν
ἐπερχομένην ἐκδιδράσκουσι, τοὺς δὲ Ἄσους ὁ Κάδμος
γενομένους ἱκέτας καταμεῖναι καὶ ἀναμιχθῆναι τοῖς Φοί-
2 νιξιν εἶπεν. Τοῖς μὲν οὖν Ἄσοι κατὰ κόμας ἐτι ἦσαν
αἱ οἰκίσεις· Κάδμος δὲ τὴν πόλιν τὴν καλουμένην ἐτι
καὶ ἐς ἡμᾶς Καδμείαν ᾤκισεν. ἀνξηθείσης δὲ ὕστερον
τῆς πόλεως, οὕτω τὴν Καδμείαν ἀκρόπολιν συνέβη τῶν
κάτω γενέσθαι Θηβῶν. Κάδμω δὲ γάμος τε ἐπιφανῆς
ὑπῆρξεν, εἰ δὴ θυγατέρα Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως κατὰ
λόγον τὸν Ἑλλήνων ἔσχε· καὶ αἱ θυγατέρες εἰλήφασιν
αὐτῷ φήμην, Σεμέλη μὲν τεκεῖν ἐκ Διός, Ἰνώ δὲ θεῶν
3 εἶναι τῶν θαλασσίων. Ἐπὶ μὲν δὲ Κάδμου μέγιστον
μετὰ γε αὐτὸν Κάδμον ἠδύναντο οἱ Σπαρτοί, Χθόνιος
καὶ Ὑπερήνωρ καὶ Πέλωρος καὶ Οὐδαῖος· Ἐχίονα δὲ ὡς
προέχοντα κατ' ἀνδραγαθίαν γαμβρὸν ἠξίωσεν ὁ Κάδμος
ποιήσασθαι. τοὺς δὲ ἄνδρας τούτους, οὐ γὰρ τι ἠδυνά-
μην ἐς αὐτοὺς παρευρεῖν, ἔπομαι τῷ μύθῳ Σπαρτοῦς
διὰ τὸν τρόπον ὅτινα ἐγένοντο ὀνομασθῆναι. Κάδμου
δὲ ἐς Ἰλλυριοὺς καὶ Ἰλλυριῶν ἐς τοὺς καλουμένους Ἐγ-
χελέας μετοικήσαντος, Πολύδωρος ὁ Κάδμου τὴν ἀρχὴν
4 ἔσχε. 2. Πενθεὺς δὲ ὁ Ἐχίονος ἴσχυε μὲν καὶ αὐτὸς

720 κατὰ γένους ἀξίωμα καὶ φιλίᾳ τοῦ βασιλέως, ὧν δὲ ἐς
τὰ λοιπὰ ὑβριστῆς καὶ ἀσεβῆς Διονύσου δίκην ἔσχεν ἐκ
τοῦ θεοῦ. Πολυδώρου δὲ ἦν Λαβδάκος· ἐμελλε δὲ ἄρα
αὐτόν, ὡς οἱ παρίστατο ἢ τελευτῆ, παῖδα ἐτι ἀπολεί-
ψειν, καὶ ἐπιτρέπει τὸν τε υἱὸν καὶ τὴν ἀρχὴν Νυκτεῖ.
Τὰ δὲ ἐφεξῆς μοι τοῦ λόγου προεδήλωσεν ἡ Σικυωνία ⁵
συγγραφή, τοῦ τε Νυκτέως τὸν θάνατον, ὅτινα γένοιτο
τρόπον, καὶ ὡς ἐς Λύκον ἀδελφὸν Νυκτέως ἢ τε ἐπιμέ-
λεια τοῦ παιδὸς περιῆλθε καὶ ἡ Θηβαίων δυναστεία.
Λύκος δὲ παρέδωκε μὲν ἀνξηθέντι Λαβδάκῳ τὴν ἀρχὴν·
γενομένης δὲ οὐ μετὰ πολὺ καὶ τούτῳ τῆς τελευτῆς, ὁ
δὲ ἐπετρόπευσεν αὐτῆς Λαῖον Λαβδάκου παῖδα.

3. Λύκου δὲ ἐπιτροπεύοντος δευτέρου κατίασιν Ἀμ-6
φίων καὶ Ζῆθος δύναμιν ἀγείραντες. καὶ Λαῖον μὲν
ὑπεκκλέπτουσιν οἷς ἦν ἐπιμελὲς μὴ γενέσθαι τὸ Κάδμου
γένος ἐς τοὺς ἔπειτα ἀνώνυμον, Λύκον δὲ οἱ τῆς Ἀντιό-
πης παῖδες τῇ μάχῃ κρατοῦσιν. ὡς δὲ ἐβασίλευσαν, τὴν
πόλιν τὴν κάτω προσώκισαν τῇ Καδμείᾳ καὶ Θήβας ὄνο-
μα ἔθεντο κατὰ συγγένειαν τὴν Θήβης. μαρτυρεῖ δέ ⁷
μοι τῷ λόγῳ καὶ Ὅμηρος ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ·

οἱ πρῶτοι Θήβης ἔδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο
πύργωσάν τ', ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερώ περ ἔοντε.

4. Ὅτι δὲ Ἀμφίων ἦδε καὶ τὸ τεῖχος ἐξειργάζετο πρὸς
τὴν λύραν, οὐδένα ἐποιήσατο λόγον ἐν τοῖς ἔπεσι. δόξαν
δὲ ἔσχεν Ἀμφίων ἐπὶ μουσικῇ τὴν τε ἀρμονίαν τὴν Λυ-
δῶν κατὰ κῆδος τὸ Ταντάλου παρ' αὐτῶν μαθῶν, καὶ
721 χορδὰς ἐπὶ τέσσαρασι ταῖς πρότερον τρεῖς ἀνευρών. Ὅ8
δὲ τὰ ἔπη τὰ ἐς Εὐρώπην ποιήσας φησὶν Ἀμφίονα χρη-
σασθαι λύρα πρῶτον Ἐρμουῦ διδάξαντος. πεποίηκε δὲ
καὶ λίθων καὶ θηρίων ** ὅτι καὶ ταῦτα ἄδων ἦγε. Μυρῶ
δὲ Βυζαντία ποιήσασα ἔπη καὶ ἐλεγεία Ἐρμῇ βωμόν φη-

σιν ἰδρύνασθαι πρῶτον Ἀμφίονα καὶ ἐπὶ τούτῳ λύραν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν. λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐν Ἄιδου δίκην δίδωσιν Ἀμφίων ὧν ἐς Αἰθῶν καὶ τοὺς παῖδας καὶ αὐτὸς ἄπερριψε· κατὰ δὲ τὴν τιμωρίαν τοῦ Ἀμφίονος ἔστι ποιήσεως Μιννάδος, ἔχει δὲ ἐς Ἀμφίονα κοινῶς καὶ ἐς τὸν Θράκα Θάμνριν. 5. Ὡς δὲ τὸν οἶκον τὸν Ἀμφίονος καὶ Ζήθου τὸν μὲν ἢ νόσος ἢ λοιμώδης ἠρήμωσε, Ζήθῳ δὲ τὸν παῖδα ἀπέκτεινεν ἢ τεκοῦσα κατὰ δὴ τινα ἀμαρτίαν, ἐτεθνήκει δὲ ὑπὸ λύπης καὶ αὐτὸς ὁ Ζήθος, οὕτω Λαῖον ἐπὶ βασιλείᾳ κατάγουσιν οἱ Θηβαῖοι.

10 Λαῖῳ δὲ βασιλεύοντι καὶ γυναῖκα ἔχοντι Ἰοκάστην μάντευμα ἦλθεν ἐκ Δελφῶν ἐκ τοῦ παιδός οἱ τὴν τελευτήν, εἰ τέκοι τινα Ἰοκάστη, γενήσεσθαι. καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τούτῳ τὸν Οἰδίποδα ἐκτίθησιν· ὁ δὲ καὶ τὸν πατέρα ἀποκτενεῖν ἐμελλεν, ὡς ἠϋξήθη, καὶ τὴν μητέρα ἔγημε. παῖδας δὲ ἐξ αὐτῆς οὐ δοκῶ οἱ γενέσθαι, μάρτυρι Ὀμήρω χρώμενος, ὃς ἐποίησεν ἐν Ὀδυσσεΐᾳ,

11 Μητέρα δ' Οἰδιπόδαο ἴδον καλὴν Ἐπικάστην,
ἢ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀνδρείησι νόοιο
γρημαμένη ᾧ νείει· ὁ δ' ὄν πατέρ' ἔξεναρίζας
γῆμεν· ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισι.
Πῶς οὖν ἐποίησαν ἀνάπυστα ἄφαρ, εἰ δὴ τέσσαρες ἐξ Ἰοκάστης ἐγένοντο παῖδες τῷ Οἰδίποδι; ἐξ Εὐρυγανείας 722
δὲ τῆς Ἰπέρφαντος ἐγερόνεσαν. δηλοῖ δὲ καὶ ὁ τὰ ἔπη ποιήσας ἢ Οἰδιπόδια ὀνομάζουσι· καὶ Ὀνασίας Πλαταιῶσιν ἔγραψε κατηφῆ τὴν Εὐρυγανείαν ἐπὶ τῇ μάχῃ 12 τῶν παιδῶν. 6. Πολυνείκης δὲ περιόντος μὲν καὶ ἄρχοντος Οἰδίποδος ὑπεξῆλθεν ἐκ Θηβῶν δέει μὴ τελεσθεῖεν ἐπὶ σφίσι αἱ κατὰ τοῦ πατρός· ἀφικόμενος δὲ ἐς Ἄργος καὶ θυγατέρα Ἀδράστου λαβὼν κατῆλθεν ἐς Θήβας μετὰ πεμπτος ὑπὸ Ἐτεοκλέους μετὰ τὴν τελευτὴν Οἰδίποδος. κατελθὼν δὲ ἐς διαφορὰν προήχθη τῷ

Ἐτεοκλεῖ, καὶ οὕτω τὸ δεύτερον ἔφυγε. δεηθεὶς δὲ Ἀδράστου δοῦναί οἱ δύναντι τὴν κατάξουσιν, τὴν τε στρατιὰν ἀπόλλυσι καὶ πρὸς τὸν Ἐτεοκλέα αὐτὸς μονομαχεῖ κατὰ πρόκλησιν. καὶ οἱ μὲν μονομαχοῦντες ἀπο- 13 θνήσκουσιν, ἐς δὲ Λαοδάμαντα τὸν Ἐτεοκλέους καθηκούσης τῆς βασιλείας Κρέων ὁ Μενοικέως ἐδυνάστευεν ἐπιτροπέων τὸν παῖδα. 7. Ἦδη δὲ Λαοδάμαντος ἠϋξήμενος καὶ ἔχοντος τὴν ἀρχήν, δεύτερον τότε ἄγουσι τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὰς Θήβας. ἀντεστρατοπεδευμένων δὲ καὶ τῶν Θηβαίων περὶ Γλισᾶντα, ὡς ἐς χεῖρας συνήλθον, Αἰγιαλέα μὲν τὸν Ἀδράστου Λαοδάμας ἀποκτί- νυσι, κρατησάντων δὲ τῇ μάχῃ τῶν Ἀργείων Λαοδάμας σὺν τοῖς ἐθέλουσιν ἔπεσθαι Θηβαίων ὑπὸ τὴν ἐπιούσαν νύκτα ἀπεχώρησεν ἐς Ἰλλυριοῦς. Τὰς δὲ Θήβας ἐλόντες 14 οἱ Ἀργεῖοι παραδιδόασιν Θερσάνδρῳ Πολυνείκους παιδί. Ὡς δὲ τοῖς σὺν Ἀγαμέμνονι ἐς Τροίαν στρατεύουσιν ἢ διαμαρτία τοῦ πλοῦ γίνεται καὶ ἢ πληγὴ περὶ Μυσίαν, ἐνταῦθα καὶ τὸν Θερσάνδρον κατέλαβεν (ἀποθανεῖν) ὑπὸ Τηλέφου μάλιστα Ἑλλήνων ἀραθὸν γενόμενος ἐν τῇ μάχῃ, καὶ οἱ τὸ μῆμα ἐς Καῖκου πεδῖον ἐλαύνοντι 723 ἔστιν ἐν Ἐλαίᾳ πόλει, λίθος ὁ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ τῆς ἀγορᾶς· καὶ ἐναγίζειν οἱ ἐπιχώριοι φασιν αὐτῷ. 8. Τελευ- 15 τήσαντος δὲ Θερσάνδρου καὶ δευτέρα ἐπὶ τῷ Ἀλέξανδρον καὶ ἐς Ἴλιον ἀθροισμένου στόλου Πηνέλεων ἄρχοντα εἴλοντο, ὅτι οὐκ ἐν ἡλικίᾳ πῶ Τισαμενὸς ἦν ὁ Θερσάνδρου. Πηνέλεω δὲ ἀποθανόντος ὑπὸ Εὐρυπύλου τοῦ Τηλέφου Τισαμενὸν βασιλέα αἰροῦνται, Θερσάνδρου τε ὄντα καὶ Δημωνιάσσης τῆς Ἀμφιαράου. Τῶν δὲ Ἐρι- νύων τῶν Λαῖου καὶ Οἰδίποδος Τισαμενῷ μὲν οὐκ ἐγένετο μῆμα, Ἀντεσίῳ δὲ τῷ Τισαμενοῦ, ὥστε καὶ παρὰ τοὺς Δωριέας μετόκησε τοῦ θεοῦ χρήσαντος. Ἀν- 16 τεσίῳ δὲ ἀπελθόντος, οὕτω βασιλέα εἴλοντο Λαμα-

σίχθονα Ὀφέλτου τοῦ Πηνέλεω. τούτου δὲ ἦν τοῦ Δαμασίχθονος Πτολεμαῖος, τοῦ δὲ Ξάνθος, ὃν Ἀνδρόποπος μονομαχήσαντά οἱ δόλω καὶ οὐ σὺν τῷ δικαίῳ κτείνει. τὸ δὲ ἐντεῦθεν διὰ πλειόνων πολιτεύεσθαι μὴδὲ ἀπ' ἀνδρὸς ἐνὸς ἠρτῆσθαι τὰ πάντα ἄμεινον ἐφαίνετο τοῖς Θηβαίοις.

VI. Τῶν δὲ σφισιν ἐν ἀγῶσι πολέμου γενομένων εὐτυχημάτων καὶ ὡς ἑτέρως τοσάδε φανερώτατα ὄντα εὗρισκον. ἐκρατήθησαν ὑπὸ Ἀθηναίων μάχη Πλαταιεῦσιν ἀμυνάντων, ὅτε σφῶς ἐπέλαβεν ὑπὲρ τῶν ὄρων πολεμῆσαι τῆς χώρας. προσέπταισαν δὲ καὶ δεύτερον Ἀθηναίοις ἀντιταξάμενοι περὶ Πλάταιαν, ἥνικα δοκοῦσιν ἐλέσθαι τὰ βασιλείως Ξέρξου πρὸ τῶν Ἑλληνικῶν. Τῆς δὲ αἰτίας ταύτης δημοσίᾳ σφισιν οὐ μέτεστιν, ὅτι ἐν ταῖς Θήβαις ὀλιγαρχία καὶ οὐχὶ ἡ πάτριος πολιτεία τηρικαῦτα ἴσχυεν· εἰ γοῦν Πεισιστράτου τυραννοῦντος ἔτι ἢ τῶν παίδων Ἀθήνησιν ἀφίκετο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ὁ βάρβαρος, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ καὶ Ἀθηναίους κατέλαβεν ἂν ἐγκλημα μηδισμοῦ. ὕστερον μέντοι καὶ Θηβαίοις νίκη κατ' 724 Ἀθηναίων ἐπὶ Δηλίῳ τῷ Ταναγραίων ἐγένετο, καὶ Ἰπποκράτης τε ὁ Ἀρίφρονος, στρατηγῶν Ἀθηναίους, καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς τὸ πολὺ ἔπεσε. Λακεδαιμονίοις δὲ παραντίκα μὲν ἀπελθόντος τοῦ Μήδου καὶ ἄχρι τοῦ Πελοποννησίου πρὸς Ἀθηναίους πολέμου τὰ ἐκ Θηβῶν εἶχεν ἐπιτηδείως· διαπολεμηθέντος δὲ τοῦ πολέμου καὶ Ἀθηναίοις καταλυθέντος τοῦ ναυτικοῦ, μετ' οὐ πολὺ Θηβαῖοι μετὰ Κορινθίων ἐς τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους πόλεμον προήχθησαν. Κρατηθέντες δὲ μάχη περὶ Κόρινθον τε καὶ ἐν Κορωνείᾳ, νικῶσιν αὐθις ἐν Λεύκτροις ἐπιφανεστάτην νίκην, ὅποσας γενομένας Ἑλλήσιν ἴσμεν κατὰ Ἑλλήνων· καὶ δεκαδαρχίας τε ἅς Λακεδαιμόνιοι κατέστησαν ἐν ταῖς πόλεσιν ἔπαυσαν, καὶ ἀρμοστὰς τοὺς

Σπαρτιάτας ἐκβάλλουσιν. Ὑστερον δὲ καὶ τὸν Φωκικὸν πόλεμον, ὀνομαζόμενον δὲ ὑπὸ Ἑλλήνων ἱερὸν, συνεχῶς δέκα ἔτεσιν ἐπολέμησαν. 2. Εἴρηται δὲ μοι καὶ ἐν τῇ Ἀτιδίδι συγγραφῇ τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ σφάλμα συμφορὰν γενέσθαι τοῖς πᾶσιν Ἑλλήσι· Θηβαίους δὲ καὶ ἐς πλεόν κατέλαβεν, οἷς γε καὶ ἐσήχθη ἐς τὴν πόλιν φρουρά. Φιλίππου δὲ ἀποθανόντος καὶ ἐς Ἀλέξανδρον ἡκούσης τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς, Θηβαίοις ἐπήλθεν ἐξελεῖν τὴν φρουράν· ποιήσασι δὲ ταῦτα προσεσήμαινεν αὐτίκα ὁ θεὸς τὸν ἐπιόντα ὄλεθρον, καὶ σφισιν ἐν Δήμητρος ἱερῷ Θεσμοφόρου σημεῖα ἐγένετο ἐναντία ἢ πρὸ τοῦ ἔργου τοῦ ἐν Λεύκτροις· τότε μὲν γὰρ τοῦ ἱεροῦ 6 τὰς θύρας ὑφάσματι ἀράχλαι λευκῷ, κατὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου καὶ Μακεδόνων ἔφοδον μέλαν ἐξύφηναν. λέγεται δὲ καὶ Ἀθηναίοις ὑσαι τέφραν ὁ θεὸς ἐναντιῶ πρότερον πρὶν ἢ τὸν πόλεμον τὸν ἐπαχθέντα ὑπὸ Σύλλα τὰ μεγάλα σφισιν ἐνεγκεῖν παθήματα.

VII. Τότε δὲ τοὺς Θηβαίους γενομένους ἀναστάτους ὑπὸ Ἀλεξάνδρου καὶ διαπεδόντας ἐς Ἀθήνας ὕστερον Κάσσανδρος ὁ Ἀντιπάτρου κατήγαγεν. ἐς δὲ τῶν Θηβῶν τὸν οἰκισμὸν προθυμότεροι μὲν ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, 725 συνεπελάβοντο δὲ καὶ Μεσσήμιοι καὶ Ἀρκάδων οἱ Μεγάλην πόλιν ἔχοντες. 2. Δοκεῖ δὲ μοι τὰς Θήβας οἰκί-2 σαι ὁ Κάσσανδρος κατὰ ἔχθος Ἀλεξάνδρου μάλιστα· ἐπεξῆλθε δὲ καὶ τὸν πάντα οἶκον Ἀλεξάνδρου φθείρων, ὃς Ὀλυμπιάδα γε παρέβαλε καταλεῦσαι τοῖς ἐπ' αὐτὴν Μακεδόνων παρωξυσμένοις, καὶ τοὺς παῖδας Ἀλεξάνδρου, τὸν τε ἐκ Βαρσίνης Ἡρακλέα, καὶ Ἀλέξανδρον τὸν ἐκ Ρωξάνης, ἀπέκτεινεν ὑπὸ φαρμάκων. Οὐ μὴν οὐδὲ αὐτὸς χείρων τὸν βίον κατέστρεψεν· ἐπλήσθη γὰρ ὑδέρω, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ζῶντι ἐγένοντο εὐλαί. 3. Τῶν 3 δὲ οἱ παίδων Φίλιππον μὲν τὸν πρεσβύτατον, ὡς μετ'

οὐ πολὺν παρέλαβε τὴν ἀρχὴν, ἀπήγαγεν ὑπολαβοῦσα νόσος φθινώδης, Ἀντίπατρος δὲ ὁ μετ' ἐκείνον Θεσσαλονικήν τὴν μητέρα ἀποκτείνουσι, Φιλίππου τε οὖσαν τοῦ Ἀμύντου καὶ Νικασιπόλιδος· ἀπέκτεινε δὲ Ἀλεξάνδρῳ νέμειν πλέον εὐνοίας αἰτιασάμενος. Ὁ δὲ Ἀλεξάνδρος ἦν νεώτατος τῶν Κασσάνδρου παίδων· ἐπαγαρόμενος δὲ Δημήτριον τὸν Ἀντιγόνου καθείλε μὲν δι' ἐκείνου καὶ ἐτιμωρήσατο τὸν ἀδελφὸν Ἀντίπατρον, ἀνεφάνη μὲντοι φονεὰ ἐξευρηκὼς ἑαυτῷ καὶ οὐ σύμμαχον. Κασσάνδρῳ μὲν ὅστις δὴ θεῶν τὴν δίκην ἐμελλεν ἀποδώσειν· 4. Θηβαίους δὲ ἐπὶ μὲν Κασσάνδρῳ πᾶς ὁ ἀρχαῖος περίβολος ἀνφικίσθη, ἔδει δὲ ἄρα καὶ ὕστερον κακῶν σφᾶς μεγάλων γενέσασθαι. Μιθριδάτῃ γὰρ καταστάντι ἐς τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον προσεχώρησαν Θηβαῖοι κατ' ἄλλο, ἐμοὶ δοκεῖν, οὐδέν, τοῦ δὲ Ἀθηναίων δήμου φίλια. Σύλλα δὲ ἐσβαλόντος ἐς τὴν Βοιωτίαν δεῖμα ἔσχε τοὺς Θηβαίους, καὶ ἐγνωσιμάχησάν τε αὐτίκα καὶ ἐτράποντο αὐτίς ἐς τὴν Ῥωμαίων φίλιαν. 5 Σύλλας δὲ ἐς αὐτοὺς ἐχρήτο ὅμως τῷ θυμῷ, καὶ ἄλλα τε ἐξεῦρεν ἐπὶ λύμῃ τῶν Θηβαίων, καὶ τὴν ἡμίσειαν ἀπετέμετο αὐτῶν τῆς χώρας κατὰ πρόφασιν τοιαύτην. ἠνίκα ἤρχετο τοῦ πρὸς Μιθριδάτην πολέμου, χρημάτων ἐσπάνιξε· συνέλεξεν οὖν ἐκ τε Ὀλυμπίας ἀναθήματα 726 καὶ τὰ ἐξ Ἐπιδαύρου καὶ τὰ ἐκ Δελφῶν, ὅποσα ὑπελίποντο οἱ Φωκεῖς. ταῦτα μὲν δὴ διένειμε τῇ στρατιᾷ, τοῖς θεοῖς δὲ ἀντέδωκεν ἀντὶ τῶν χρημάτων γῆς τὴν ἡμίσειαν τῆς Θηβαΐδος. Τὴν μὲν δὴ ἀφαίρετον χώραν ὕστερον Ῥωμαίων χάριτι ἀνεσώσαντο οἱ Θηβαῖοι, τὰ δὲ ἄλλα ἐς τὸ ἀσθενέστατον ἀπ' ἐκείνου προήχθησαν· καὶ σφισιν ἢ μὲν κάτω πόλις πᾶσα ἔρημος ἦν ἐπ' ἐμοῦ πλὴν τὰ ἱερά, τὴν δὲ ἀκρόπολιν οἰκοῦσι Θήβας καὶ οὐ Καδμείαν καλουμένην.

VIII. Διαβεβηκότι δὲ ἤδη τὸν Ἀσωπὸν καὶ τῆς πόλεως δέκα μάλιστα ἀφεστηκότι σταδίους Ποτνιαῶν ἐστὶν ἐρείπια καὶ ἐν αὐτοῖς ἄλλος Δημήτριος καὶ Κόρης. τὰ δὲ ἀγάλματα ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ παρὰ τὰς Ποτνιαῖς * * τὰς θεὰς ὀνομάζουσιν. Ἐν χρόνῳ δὲ εἰρημένῳ δρωῶσι καὶ ἄλλα ὅποσα καθέστηκέ σφισι, καὶ ἐς τὰ μέγαρα καλούμενα ἀφιάσιν ὕς τῶν νεογνῶν· τοὺς δὲ ὕς τούτους ἐς τὴν ἐπιούσαν τοῦ ἔτους ὦραν ἐν Δωδώνῃ φασὶν ἐπὶ * * λόγῳ τῷδε ἄλλος πού τις πεισθήσεται. ἐνταῦθα καὶ Διονύσου ναὸς ἐστὶν Αἰγοβόλου. θύοντες γὰρ τῷ θεῷ 2 προήχθησάν ποτε ὑπὸ μέθης ἐς ὕβριν, ὥστε καὶ τοῦ Διονύσου τὸν ἱερέα ἀποκτείνουσιν· ἀποκτείναντας δὲ αὐτίκα ἐπέλαβε νόσος λοιμώδης, καὶ σφισιν ἀφίκετο ἱαμα ἐκ Δελφῶν τῷ Διονύσῳ θύειν παιδα ὠραῖον· ἔτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον τὸν θεὸν φασὶν αἶγα ἱερεῖον ὑπαλλάξαι σφισιν ἀντὶ τοῦ παιδός. Δείκνυται δὲ ἐν Ποτνιαῖς καὶ φρέαρ· τὰς δὲ ἵππους τὰς ἐπιχωρίους τοῦ ὕδατος πιούσας τούτου μανῆναι λέγουσιν.

2. Ἐκ δὲ τῶν Ποτνιαῶν ἰούσιν ἐς Θήβας ἐστὶν ἐν 3 δεξιᾷ περίβολος τῆς ὁδοῦ οὐ μέγας καὶ κίονες ἐν αὐτῷ· διαστήναι δὲ Ἀμφιαράῳ τὴν γῆν ταύτη νομίζουσιν, ἐπιλέγοντες καὶ τάδε ἐτι, μήτε ὄρνιδας ἐπὶ τῶν κίωνων καθέζεσθαι τούτων, μήτε πόαν τὴν ἐνταῦθα μήτε ἡμερον ζῶον μήτε τῶν ἀγρίων νέμεσθαι.

3. Θηβαίους δὲ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ἀρχαίου τεῖ- 4 χους ἐπὶ ἀριθμὸν ἦσαν πύλαι, μένουσι δὲ καὶ ἐς ἡμᾶς ἐτι. τεθῆναι δὲ τὰ ὀνόματα ἐπυυθανόμην σφισιν ἀπὸ τε Ἠλέκτρας ἀδελφῆς Κάδμου, καὶ Προίτισιν ἀπὸ ἀνδρός τῶν ἐπιχωρίων· ἠλικίαν δὲ Προίτου καὶ τὸ ἀνωτέρω γένος χαλεπα ἦν εὐρεῖν. τὰς δὲ Νηϊστας ὀνομασθῆναι φασὶν ἐπὶ τῷδε· ἐν ταῖς χορδαῖς νήτην καλοῦσιν ἐξ αὐτῶν· ταύτην οὖν τὴν χορδὴν Ἀμφίονα ἐπὶ ταῖς πύλαις

ταύταις ἀνευρεῖν λέγουσιν. ἤδη δὲ ἤκουσα καὶ ὡς Ζή-
 θου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀμφίονος τῷ παιδί ὄνομα Νήϊς
 γένοιτο, ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ Νήϊδος τὰς πύλας κληθῆναι
 ταύτας. πύλας δὲ Κρηναίας, τὰς δὲ Ὑψίστας ἐπὶ λόφῳ
 τοιῶδε ὀνομάζουσι *** πρὸς δὲ ταῖς Ὑψίσταις Διὸς ἱερὸν 728
 ἐπίκλησίν ἐστιν Ὑψίστου. τὰς δὲ ἐπὶ ταύταις πύλας ὀνο-
 μάζουσιν Ὠγγρίας. τελευταῖαι δὲ εἰσὶν Ὀμολαῖδες·
 ἐφαίνεται δὲ εἶναι μοι καὶ τὸ ὄνομα νεώτατον ταῖς πύ-
 λαις ταύταις, αἱ δὲ Ὠγγρίαὶ τὸ ἀρχαιότατον. Τὰς δὲ
 Ὀμολαῖδας κληθῆναι φασὶν ἐπὶ τοιῶδε. ἦνίκα ὑπὸ Ἀρ-
 γείων μάχῃ πρὸς Γλισᾶντι ἐκρατήθησαν, τότε ὁμοῦ Λαο-
 δάμαντι τῷ Ἐτεοκλέους ὑπεξέλασιν οἱ πολλοί. τούτων
 οὐκ μοῖρα τὴν μὲν ἐς τοὺς Ἰλλυριοὺς πορείαν ἀπαύνησε,
 τραπόμενοι δὲ ἐς Θεσσαλοὺς καταλαμβάνουσιν Ὀμόλην,
 ὁρῶν τῶν Θεσσαλικῶν καὶ εὐγενῶν μάλιστα καὶ ὕδασιν
 ἐπιρροεμένην. Θερσάνδρον δὲ τοῦ Πολυνεΐκου ἀνα-
 καλεσαμένου σφᾶς ἐπὶ τὰ οἰκεία, τὰς πύλας διὰ ὧν τὴν
 κάθοδον ἐποιούντο ἀπὸ τῆς Ὀμόλης ὀνομάζουσιν Ὀμο-
 λαῖδας. Ἐρχομένῳ δὲ ἐκ Πλαταίας ἔσοδος ἐς τὰς Θή-
 βας κατὰ πύλας ἐστὶν Ἠλέκτρας, καὶ ταύτη Καπανεία
 τὸν Ἰππόου βιαιοτέρας ποιούμενον πρὸς τὸ τεῖχος τὰς
 προσβολὰς βληθῆναι κεραννῶ λέγουσι.

IX. Τὸν δὲ πόλεμον τοῦτον, ὃν ἐπολέμησαν Ἀρ-
 γεῖοι, νομίζω πάντων ὅσοι πρὸς Ἕλληνας ἐπὶ τῶν κα-
 λουμένων ἡρώων ἐπολεμήθησαν ὑπὸ Ἑλλήνων, γενέσθαι
 λόγου μάλιστα ἄξιον. ὁ μὲν γὰρ Ἐλευσινίων πρὸς Ἀθη-
 ναίους τοὺς ἄλλους, ὡσαύτως δὲ καὶ Θηβαίων πρὸς Μι-
 νυῖας, τὴν τε ἐφοδὸν δι' ὀλίγου τῶν ἐπιστρατευσαμέ-
 νων καὶ ἐν μάχῃ παρέσχοντο μιᾷ τὴν κρίσιν, ἐς ὁμολο-
 γίας τε ἀντίκα ἐτράποντο καὶ σπονδὰς. Ὁ δὲ Ἀργείων
 στρατὸς ἐς Βοιωτίαν τε μέσῃν ἀφίκετο ἐκ μέσης Πελο-
 ποννήσου, καὶ ὁ Ἀδραστός ἐξ Ἀρκαδίας καὶ παρὰ Μεσ-

σηνίων συμμαχικὰ ἤθροισεν. Ὠσαύτως δὲ καὶ τοῖς Θη-
 βαίοις μισθοφορικὰ ἤλθε παρὰ Φωκέων καὶ ἐκ τῆς Μι-
 νυῖδος χώρας οἱ Φλεγυαί. γενομένης δὲ πρὸς τῷ Ἰσμη-
 νίῳ μάχῃ ἐκρατήθησαν οἱ Θηβαῖοι τῇ συμβολῇ, καὶ ὡς
 ἐτράποντο, καταφεύγουσιν ἐς τὸ τεῖχος· ὅτε δὲ οὐκ 3
 ἐπισταμένων τῶν Πελοποννησίων μάχεσθαι πρὸς [τὸ]
 τεῖχος, ποιουμένων δὲ θυμῷ μᾶλλον ἢ σὺν ἐπιστήμῃ
 τὰς προσβολὰς, πολλοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ τεύχους βάλλοντες
 φονεύουσιν αὐτῶν οἱ Θηβαῖοι, κρατοῦσι δὲ ὕστερον καὶ
 τοὺς ἄλλους ἐπέξελθόντες τεταραγμένοις, ὡς τὸ σύμπαν
 στρατεύμα πλήν Ἀδραστοῦ φθαρῆναι. ἐγένετο δὲ καὶ
 αὐτοῖς τὸ ἔργον οὐκ ἄνευ κακῶν μεγάλων, καὶ ἀπ' ἐκεί-
 νου τὴν σὺν ὀλέθρῳ τῶν κρατησάντων Καθμείαν ὀνο-
 μάζουσι νίκην. 2. Ἐτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον ὁμοῦ 4
 Θερσάνδρῳ στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς Θήβας οὗς Ἐπιγόνους
 καλοῦσιν Ἕλληνες. δῆλοι δὲ εἰσι καὶ τούτοις οὐ τὸ Ἀρ-
 γολικὸν μόνον, οὐδὲ οἱ Μεσσήνιοι καὶ Ἀρκαῖδες ἡκολου-
 θηκότες, ἀλλὰ καὶ ἔτι ἐκ Κορίνθου καὶ Μεγαρέων ἐπι-
 κληθέντες ἐς τὴν συμμαχίαν. ἤμυναν δὲ καὶ Θηβαίοις
 οἱ πρόσοικοι, καὶ μάχῃ πρὸς Γλισᾶντι ἀπὸ ἀμφοτέρων
 ἐγένετο ἰσχυρά. Τῶν δὲ Θηβαίων οἱ μὲν ἀντίκα ὡς 5
 ἠττήθησαν, ὁμοῦ Λαοδάμαντι ἐκδιδράσκουσιν, οἱ δὲ
 ὑπολειφθέντες πολιορκία παρέστησαν. 3. Ἐποιήθη δὲ
 ἐς τὸν πόλεμον τοῦτον καὶ ἔπη Θηβαῖς. τὰ δὲ ἔπη ταῦτα
 Καλλίνος, ἀφικόμενος αὐτῶν ἐς μνήμην, ἔφησεν Ὀμη-
 ρον τὸν ποιήσαντα εἶναι· Καλλίνῳ δὲ πολλοί τε καὶ
 ἄξιοι λόγου κατὰ ταῦτα ἔγνωσαν. Ἐγὼ δὲ τὴν ποιήσιν
 ταύτην μετὰ γὰρ Ἰλιάδα καὶ τὰ ἔπη τὰ ἐς Ὀδυσσεῖα
 ἐπαινῶ μάλιστα. Πόλεμον μὲν δὴ ὃν Ἀργεῖοι καὶ Θη-
 βαῖοι τῶν Οἰδίποδος παίδων ἔνεκα ἐπολέμησαν, ἐς το-
 σὺνδε ἔστω μνήμη.

Χ. Πολυάνθριον δὲ οὐ μακρὰν ἀπὸ τῶν πυλῶν ἐστὶ· κείνται δὲ ὀπίσθους κατέλαβεν ἀποθανεῖν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Μακεδόσιν ἀντιτεταγμένους. οὐ πόρρω δὲ ἀποφαίνουσι χωρίον ἐνθα Κάδμου λέγουσιν, ὅτῳ πιστά, τοῦ δράκοντος, ὃν ἀπέκτεινεν ἐπὶ τῇ κρήνῃ, τοὺς ὀδόντας σπείραντος, ἄνδρας δὲ ἀπὸ τῶν ὀδόντων ἀνεῖναι τὴν γῆν. 730

2. Ἔστι δὲ λόφος ἐν δεξιᾷ τῶν πυλῶν ἱερὸς Ἀπόλλωνος· καλεῖται δὲ ὅτε λόφος καὶ ὁ θεὸς Ἰσμήμιος, παραρρέοντος τοῦ ποταμοῦ ταύτῃ τοῦ Ἰσμηνίου. πρῶτα μὲν δὴ λίθου κατὰ τὴν ἑσόδον ἐστὶν Ἀθηναῖα καὶ Ἐρμιῆς, ὀνομαζόμενοι Πρόναοι· ποιῆσαι δὲ αὐτὸν Φειδίας, τὴν δὲ Ἀθηναῖαν λέγεται Σκόπας· μετὰ δὲ ὁ ναὸς ᾠκοδομηται. τὸ δὲ ἄγαλμα μεγέθει τε ἴσον τῷ ἐν Βραγχίδαϊς ἐστὶ καὶ τὸ εἶδος οὐδὲν διαφόρως ἔχον· ὅστις δὲ τῶν ἀγαλμάτων τούτων τὸ ἕτερον εἶδε καὶ τὸν εἰργασμένον ἐπύθετο, οὐ μεγάλη οἱ σοφία καὶ τὸ ἕτερον θεασαμένῳ Κανάχον ποιῆμα ὃν ἐπίστασθαι. διαφέρουσι δὲ τοσόνδε· ὁ μὲν γὰρ 3 ἐν Βραγχίδαϊς χαλκοῦ, ὁ δὲ Ἰσμηνίος ἐστὶ κέδρου. 3. Ἔστι δ' ἐνταῦθα λίθος ἐφ' ᾧ Μαντῶ φασὶ τὴν Τειρεσίου καθέζεσθαι. οὗτος μὲν πρὸ τῆς ἑσόδου κεῖται, καὶ οἱ τὸ ὄνομά ἐστι καὶ ἐς ἡμᾶς ἐτι Μαντοῦς δίφρος· ἐν δεξιᾷ δὲ τοῦ ναοῦ λίθου πεποιημένας εἰκόνας Ἡνιόχης εἶναι, τὴν δὲ Πύρρας λέγουσι, θυγατέρας δὲ αὐτὰς εἶναι Κρέουτος, ὃς ἐδυνάστευεν ἐπιτροπεύων Λαοδάμαντα τὸν Ἐτε- 4 οκλέους. 4. Τόδε γε καὶ ἐς ἐμὲ ἐτι γινόμενον οἶδα ἐν Θήβαις· τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Ἰσμηνίῳ παῖδα οἴκου τε δοκίμου, καὶ αὐτὸν εὐ μὲν εἶδους, εὐ δὲ ἔχοντα καὶ φάμης, ἱερέα ἐνιαύσιον ποιοῦσιν· ἐπίκλησις δὲ ἐστὶν οἱ δαφνηφόρος· στεφάνους γὰρ φύλλων δάφνης φοροῦσιν οἱ παῖδες. εἰ μὲν οὖν πᾶσιν ὁμοίως καθέστηκεν ἀναθεῖναι δαφνηφορήσαντας χαλκοῦν τῷ θεῷ τρίποδα, οὐκ ἔχω δηλῶσαι· δοκῶ δὲ οὐ πᾶσιν εἶναι νόμον· οὐ γὰρ δὴ πολ-

λοὺς ἐώρων αὐτόθι ἀνακειμένους· οἱ δ' οὖν εὐδαιμονέστεροι τῶν παίδων ἀνατιθέασιν. Ἐπιφανῆς δὲ μάλιστα ἐπὶ τε ἀρχαιότητι καὶ τοῦ ἀναθέντος τῇ δόξῃ τριπλοῦς ἐστὶν Ἀμφιτρούωνος ἀνάθημα ἐπὶ Ἡρακλεῖ δαφνηφορήσαντι.

5. Ἀνωτέρω δὲ τοῦ Ἰσμηνίου τὴν κρήνην ἰδοὺς ἂν ὁ ἦντινα Ἀρεῶς φασὶν ἱερὰν εἶναι καὶ δράκοντα ὑπὸ τοῦ Ἀρεῶς ἐπιτετάχθαι φύλακα τῇ πηγῇ. πρὸς ταύτῃ τῇ κρήνῃ τάφος ἐστὶ Κανάθου· Μελίας δὲ ἀδελφὸν καὶ 731 Ὠκεανοῦ παῖδα εἶναι Κανάθου λέγουσι, σταλῆναι δὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ζητήσοντα ἠρπασμένην τὴν ἀδελφήν. ὡς δὲ Ἀπόλλωνα εὐρῶν ἔχοντα τὴν Μελίαν οὐκ ἐδύνατο ἀφελέσθαι, πῦρ ἐτόλμησεν ἐς τὸ τέμενος ἐνεῖναι τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦτο ὃ νῦν καλοῦσιν Ἰσμήμιον· καὶ αὐτὸν ὁ θεός, καθά φασιν οἱ Θηβαῖοι, τοξεύει. Κανάθου μὲν 6 ἐνταῦθά ἐστι μνήμα, Ἀπόλλωνι δὲ παῖδας ἐκ Μελίας γενέσθαι λέγουσι Τήνερον καὶ Ἰσμήμιον· Τήνερον μὲν Ἀπόλλων μαντικὴν δίδωσι, τοῦ δὲ Ἰσμηνίου τὸ ὄνομα ἔσχεν ὁ ποταμός. οὐ μὴν οὐδὲ τὰ πρότερα ἦν ἀνώνυμος, εἰ δὴ καὶ Λάδων ἐκαλεῖτο πρὶν Ἰσμήμιον γενέσθαι τὸν Ἀπόλλωνος.

XI. Ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῶν πυλῶν ἄς ὀνομαζοῦσιν Ἠλέκτρας, οἰκίας ἐστὶν ἐρείπια ἐνθα οἰκῆσαι φασὶν Ἀμφιτρούωνα διὰ τὸν Ἠλεκτρούωνος θάνατον φεύγοντα ἐκ Τίρουνθος. καὶ τῆς Ἀλκμήνης ἐστὶν ἐτι ὁ θάλαμος ἐν τοῖς ἐρειπίοις δῆλος. οἰκοδομησάμενος δὲ αὐτὸν τῷ Ἀμφιτρούωνι Τροφώνιον φασὶ καὶ Ἀγαμήδην, καὶ ἐπίγραμμα ἐπ' αὐτῷ ἐπιγραφῆναι τόδε·

Ἀμφιτρούων ὅτ' ἐμελλ' ἀγαγέσθαι δεῦρο γυναῖκα
Ἀλκμήνην, θάλαμόν γ' εἰλίξατο τοῦτον ἑαυτῷ,
Ἀγχάσιος δ' ἐποίησε Τροφώνιος ἠδ' Ἀγαμήδης.

Τοῦτο μὲν ἐνταῦθα οἱ Θηβαῖοι γραφῆναι λέγουσιν· ἐπι- 2

δεικνύουσι δὲ Ἡρακλέους τῶν παίδων τῶν ἐκ Μεγάρων
 μνήμα, οὐδέν τι ἄλλοίως τὰ ἐς τὸν θάνατον λέγοντες
 ἢ Σησίχορος ὁ Ἱμεραῖος καὶ Πανύσιος ἐν τοῖς ἔπεσιν
 ἐποίησαν. Θηβαῖοι δὲ καὶ τάδε ἐπιλέγουσιν, ὡς Ἡρα-
 κλῆς ὑπὸ τῆς μανίας καὶ Ἀμφιτύωνα ἐμελλεν ἀποκτι-
 νῦναι, πρότερον δὲ ἄρα ὕπνος ἐπέλαβεν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ
 λίθου τῆς πληγῆς· Ἀθηναῖν δὲ εἶναι τὴν ἐπαφείδαν οἱ
 τὸν λίθον τοῦτον, ὅτινα Σωφρονιστήρα ὀνομάζουσιν.

3 2. Ἐνταῦθα εἰσὶν ἐπὶ τύπου γυναικῶν εἰκόνες· ἀμυ-732
 δρότερα ἢ δὴ τὰ ἀγάλματα. ταύτας καλοῦσιν οἱ Θηβαῖοι
 Φαρμακίδας, πεμφθῆναι δὲ ὑπὸ τῆς Ἥρας φασὶν ἐμπό-
 δια εἶναι ταῖς ὠδίσι· Ἀλκμήνης. αἱ μὲν δὴ ἐπέιχον
 Ἀλκμήνην μὴ τεκεῖν· Τειρεσίον δὲ θυγατρὶ Ἰστορίδι
 σοφισμα ἐπεισὶν ἐς τὰς Φαρμακίδας, ἐς ἐπήκοον αὐτῶν
 ὀλολύξαι· τετοκέναι γὰρ τὴν Ἀλκμήνην. οὕτω τὰς μὲν
 ἀπατηθείσας ἀπελθεῖν, τὴν δὲ Ἀλκμήνην τεκεῖν φασὶν.

4 Ἐνταῦθα Ἡρακλείον ἐστίν, ἀγαλμα δὲ τὸ μὲν λίθου
 λευκοῦ Πρόμαχος καλούμενον, ἔργον δὲ Ξενοκρίτου καὶ
 Εὐβίου Θηβαίων· τὸ δὲ ξόανον τὸ ἀρχαῖον Θηβαῖοί τε
 εἶναι Δαίδαλου νενομίκασι καὶ αὐτῷ μοι παρίστατο ἔχειν
 οὕτω. 3. Τοῦτον ἀνέθηκεν αὐτός, ὡς λέγεται, Δαίδαλος
 ἐκτίων εὐεργεσίας χάριν. ἠνίκα γὰρ ἐφευγεν ἐκ Κρή-
 της πλοῖα οὐ μεγάλα αὐτῷ καὶ τῷ παιδί Ἰκάρῳ ποιησά-
 μενος, πρὸς δὲ καὶ ταῖς ναυσίν, ὃ μὴ πω τοῖς τότε ἐξεύ-
 ρητο, ἰστία ἐπιτεχνησάμενος, ὡς τοῦ Μίνω ναυτικοῦ
 τὴν εἰρεσίαν φθάνοιεν ἐπιφόρῳ τῷ ἀνέμῳ χρώμενοι,
 5 τότε αὐτὸς μὲν σώζεται Δαίδαλος, Ἰκάρῳ δὲ κυβερνῶντι
 ἀμαθέστερον ἀνατραπῆναι τὴν ναῦν λέγουσιν· ἀποπνι-
 γέντι δὲ ἐξήνεγκεν ὁ κλύδων ἐς τὴν ὑπὲρ Σάμου νῆσον
 ἔτι οὐσαν ἀνώνυμον. Ἐπιτυχῶν δὲ Ἡρακλῆς γνωρίζει
 τὸν νεκρὸν, καὶ ἔθαψεν ἔνθα καὶ νῦν ἔτι αὐτῷ χῶμα οὐ
 μέγα ἐπὶ ἄκρας ἐστὶν ἀνεγούσης ἐς τὸ Αἰγαῖον. ἀπὸ δὲ

τοῦ Ἰκάρου τούτου ὄνομα ἢ τε νῆσος καὶ ἢ περὶ αὐτὴν
 θάλασσα ἔσχηκε. 4. Θηβαῖοις δὲ τὰ ἐν τοῖς ἀετοῖς Πρα-6
 ξιτέλης ἐποίησε τὰ πολλὰ τῶν δώδεκα καλουμένων
 ἄθλων· καὶ σφισι τὰ ἐς τὰς ὄρνιθας ἐνδεί τὰς ἐπὶ Στυμ-
 φήλῳ, καὶ ὡς ἐκάθηρεν Ἡρακλῆς τὴν Ἠλείαν χώραν·
 733 ἀντὶ τούτων δὲ ἢ πρὸς Ἀνταῖον πάλη πεποιήται. Θρα-
 σύβουλος δὲ ὁ Λύκου καὶ Ἀθηναίων οἱ σὺν αὐτῷ τυραν-
 νίδα τὴν τῶν τριάκοντα καταλύσαντες, ὀρμηθεῖσι γὰρ
 σφισιν ἐκ Θηβῶν ἐγένετο ἢ κἀδοδος, Ἀθηναῖν καὶ Ἡρα-
 κλέα κολοσσοῦ ἐπὶ λίθου τύπου τοῦ Πεντέλης, ἔργα
 δὲ Ἀλκαμένους, ἀνέθηκαν ἐς τὸ Ἡρακλείον.

Τοῦ δὲ Ἡρακλείου γυμνάσιον ἔχεται καὶ στάδιον, 7
 ἀμφοτέρα ἐπώνυμα τοῦ θεοῦ. 5. Ἐπὲρ δὲ τὸν Σωφρο-
 νιστήρα λίθον βωμός ἐστιν Ἀπόλλωνος ἐπέκλησιν Σπο-
 δίου, πεποιήται δὲ ἀπὸ τῆς τέφρας τῶν ἱερείων. μαν-
 τικὴ δὲ καθέστηκεν αὐτόθι ἀπὸ κληθόνων, ἣ δὴ καὶ
 Σμυρναίους μάλιστα Ἑλλήνων χρώμενους οἶδα· ἐστὶ
 γὰρ καὶ Σμυρναῖοις ὑπὲρ τὴν πόλιν κατὰ τὸ ἐκτὸς τοῦ
 τείχους Κληθόνων ἱερόν.

XII. Τῷ δὲ Ἀπόλλωνι Θηβαῖοι τῷ Σποδίῳ ταύρους
 ἔθνον τὸ ἀρχαῖον· καὶ ποτε παρούσης σφισι τῆς ἑορτῆς
 ἢ τε ὦρα κατήπειγε τῆς θυσίας καὶ οἱ πεμφθέντες ἐπὶ
 τὸν ταῦρον οὐχ ἦμον· οὕτω δὴ παρατυχούσης ἀμάξης
 τὸν ἕτερον τῶν βοῶν τῷ θεῷ θύουσι, καὶ ἀπ' ἐκείνου
 ἐργάτας βοῦς θύειν νομίζουσι. Λέγεται δὲ καὶ ὅδε ὑπὸ
 αὐτῶν λόγος, ὡς ἀπιόντι ἐκ Δελφῶν Κάδμῳ τὴν ἐπὶ
 Φωκίαν βοῦς γένοιτο ἡγεμῶν τῆς πορείας, τὴν δὲ βοῦν
 ταύτην παρὰ βουκόλων εἶναι τῶν Πελάγοντος ὠνητὴν·
 ἐπὶ δὲ ἑκατέρῃ τῆς βοῦς πλευρᾷ σημείον ἐπεῖναι λευκόν,
 εἰκασμένον κύκλῳ τῆς σελήνης, ὅποτε εἴη πλήρης. ἔδει 2
 δὲ ἄρα Κάδμῳ καὶ τὸν σὺν αὐτῷ στρατὸν ἐνταῦθα οἰ-
 κῆσαι κατὰ τοῦ θεοῦ τὴν μαντείαν, ἔνθα ἢ βοῦς ἐμελλε

καμουσα ὀκλάσειν· ἀποφαίνουσιν οὖν καὶ τοῦτο το
χωρίον. 2. Ἐνταῦθα ἔστι μὲν ἐν ὑπαίθρῳ βωμὸς καὶ 734
ἄγαλμα (Ἀθηνᾶς)· ἀναθεῖναι δὲ αὐτὸ Κάδμου λέγουσι.
τοῖς οὖν νομίζουσιν ἐς γῆν ἀφικέσθαι Κάδμου τὴν Θη-
βαῖδα Αἰγύπτιον καὶ οὐ Φοίνικα ὄντα, ἔστιν ἐναντίον
τῷ λόγῳ τῆς Ἀθηνᾶς ταύτης τὸ ὄνομα, ὅτι Ὅγγα κατὰ
γλῶσσαν τὴν Φοινίκων καλεῖται καὶ οὐ Σαῖς κατὰ τὴν
3 Αἰγυπτίων φωνήν. 3. Φασὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι, καθότι τῆς
ἀκροπόλεως ἀγορὰ σφισιν ἐφ' ἡμῶν πεποιήται, Κάδμου
τὸ ἀρχαῖον οἰκίαν εἶναι· θαλάμῳ δὲ ἀποφαίνουσι τοῦ
μὲν Ἀρμονίας ἐρείπια καὶ ὃν Σεμέλης φασὶν εἶναι· τοῦ-
τον δὲ καὶ ἐς ἡμᾶς ἐτι ἄβατον φυλάσσουσιν ἀνθρώποις.
Ἑλλήνων δὲ τοῖς ἀποδεχομένοις ἄσαι Μούσας ἐς τὸν
Ἀρμονίας γάμον τὸ χωρίον ἔστιν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἔνθα
4 δὴ φασὶ τὰς θεὰς ἄσαι. Λέγεται δὲ καὶ τότε, ὡς ὁμοῦ
τῷ κερανῶ βληθέντι ἐς τὸν Σεμέλης θάλαμον πέσοι
ξύλον ἐξ οὐρανοῦ· Πολύδωρον δὲ τὸ ξύλον τοῦτο χαλκῶ
λέγουσιν ἐπικοσμήσαντα Διόνυσον καλέσαι Κάδμου.
πλησίον δὲ Διονύσου ἄγαλμα, καὶ τοῦτο Ὀνασιμήδης
ἐποίησε δι' ὅλου πλήρες ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ· τὸν βωμὸν
δὲ οἱ παῖδες εἰργάσαντο οἱ Πραξιτέλους.
5 4. Ἀνδριάς τέ ἐστι Προνόμον ἀνδρὸς ἀνλήσαντος
ἐπαγωγότατα ἐς τοὺς πολλούς. τέως μὲν γε ἰδέας ἀνλῶν
τρεις ἐκτῶντο οἱ ἀνληταί, καὶ τοῖς μὲν ἀνλήμα ἠῦλον
τὸ Δωρίον, διάφοροι δὲ αὐτοῖς ἐς ἄρμονίαν τὴν Φρύγιον
ἐπεποιήντο οἱ ἀνλοί, τὸ δὲ καλούμενον Λύδιον ἐν ἀνλοῖς 735
ἠύλειτο ἄλλοις. Πρόνομος δὲ ἦν ὃς πρῶτος ἐπενόησεν
ἀνλούς ἐς ἅπαν ἄρμονίας εἶδος ἔχοντας ἐπιτηδείως,
πρῶτος δὲ διάφορα ἐς τοσοῦτο μέλη ὑπ' ἀνλοῖς ἠύλησε
6 τοῖς αὐτοῖς. Λέγεται δὲ ὡς καὶ τοῦ προσώπου τῷ σχή-
ματι καὶ τῇ τοῦ παντὸς κινήσει σώματος περισσῶς δὴ
τι ἔτερε τὰ θέατρα· καὶ οἱ καὶ ἄσμα πεποιημένον ἔστι

προσόδιον ἐς Δῆλον τοῖς ἐπ' Εὐρίπῳ Χαλκιδεῦσι. τοῦ-
τόν τε οὖν ἐνταῦθα οἱ Θηβαῖοι καὶ Ἐπαμεινώνδαν τὸν
Πολύμυδος ἀνέθεσαν.

XIII. Τῷ δ' Ἐπαμεινώνδα τὰ μὲν τῶν προγόνων
ὑπῆρχεν ἐς γένους δόξαν, ὁ δὲ οἱ πατὴρ χρημάτων ἕνεκα
μέσου ἀνδρὸς ἀπέδει Θηβαίου· διδάγματα δὲ αὐτοῖς τὰ
τε ἐπιχώρια ἔμαθεν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, καὶ ὡς ἦδη
μειράκιον ἦν, ἐφοίτησεν ὡς Λύσι, ἀνδρα γένος μὲν
Ταραντίνου, ἐπιστάμενον δὲ τοὺς Πυθαγόρου τοῦ Σα-
μίου λόγους. λέγεται δὲ ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἠνίκα ἐπο-
λέμουν Λακεδαιμόνιοι Μαντινεῦσι, πεμφθῆναι σὺν
ἄλλοις ἀνδράσιν ἐκ Θηβῶν Λακεδαιμονίους ἀμύνειν·
ἔχοντα δὲ τραύματα ἐν τῇ μάχῃ Πελοπίδαν ἐξέσωσεν ἐς
ἅπαν ἀφικόμενος κινδύνου. Χρόνῳ δὲ ὕστερον κατὰ 2
προσβείαν ἐς Σπάρτην ἦγοντα Ἐπαμεινώνδαν, ὅτε Λα-
κεδαιμόνιοι συντίθεσθαι τοῖς Ἑλλήσιν ἔφασαν εἰρήνην
τὴν ἐπὶ Ἀνταλκίδου καλουμένην, τηρικαῦτα Ἐπαμει-
νώνδαν ἤρετο Ἀγησίλαος, εἰ κατὰ πόλιν ὁμνύναι Βοιω-
τοὺς ἔασουσιν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης· οὐ πρότερόν γε, εἶπεν,
ὦ Σπαρτιάται, πρὶν ἢ καὶ τοὺς περιοίκους ὁμνύοντας
κατὰ πόλιν ἴδωμεν τοὺς ὑμετέρους. 2. Ὡς δὲ ὁ Λακε- 3
δαιμονίων καὶ Θηβαίων ἐξῆρτο ἦδη πόλεμος καὶ οἱ Λα-
κεδαιμόνιοι δυνάμει καὶ αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων ἐπὶ
τοὺς Θηβαίους ἤεσαν, Ἐπαμεινώνδας μὲν ἔχων τοῦ
στρατοῦ μοῖραν ἀντεκάθητο ὑπὲρ τῆς Κηφισίδος λίμνης
ὡς ποιησομένων ταύτη Πελοποννησίων τὴν ἐσβολήν,
736 Κλεόμβροτος δὲ ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐπὶ Ἀμβρω-
σου τρέπεται τῆς Φωκέων· ἀποκτείνας δὲ Χαιρέαν, ὃς
φυλάσσειν διετέτακτο τὰς παρόδους, καὶ ἄλλους τοὺς
σὺν αὐτῷ Θηβαίους, ὑπερέβη, καὶ ἐς Λεῦκτρα ἀφικνεῖ-
ται τὰ Βοιωτία. Ἐνταῦθα καὶ αὐτῷ Κλεομβρότῳ καὶ 4
Λακεδαιμονίων τῷ κοινῷ σημεία ἐγένετο ἐκ τοῦ θεοῦ.

τοῖς βασιλεῦσιν αὐτῶν ἐς τὰς ἐξόδους πρόβατα εἶπετο θεοῖς τε εἶναι θυσίας καὶ πρὸ τῶν ἀγῶνων καλλιερεῖν. ταῖς δὲ ποιμναῖς ἡγεμόνες τῆς πορείας ἦσαν αἶγες· κατοιάδας οἱ ποιμένες ὀνομάζουσιν αὐτάς. τότε οὖν ὀρμήσαντες ἐς τὴν ποιμνὴν λύκοι τοῖς μὲν προβάτοις ἐγίνοντο οὐδὲν βλάβος, οἱ δὲ τὰς αἶγας τὰς κατοιάδας ἔκτεινον.

5 3. Ἐλέγετο δὲ καὶ μῆνιμα ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐκ τῶν θυγατέρων εἶναι τῶν Σκεδάσων. Σκεδάσῳ γὰρ περὶ Λεῦκτρα οἰκοῦντι θυγατέρες Μολπία γίνεται καὶ Ἰππώταύτας ἐς ὥραν ἤδη προηκούσας Λακεδαιμονίων ἄνδρες βιάζονται παρὰ Θέμιδα Φρουραρχίδας καὶ Παρθένιος, καὶ αὐτὲ παρθένοι παραντίκα, οὐ γὰρ σφισιν ἀνεκτὰ ἐφαίνετο εἶναι τὰ τῆς ὕβρεως, ἀπάγχουσι αὐτάς· καὶ ὁ Σκεδάσος, ὡς ἐς Λακεδαίμονα ἐλθόντι οὐδεμίᾳ ἐγένετο αὐτῷ δίκη, οὕτως ἐς τὰ Λεῦκτρα ἐπανήκων αὐτὸν

6 διεργάζεται. Τότε δὲ ὁ Ἐπαμεινώνδας Σκεδάσῳ καὶ ταῖς παισὶν ἐνήγγιξε τε καὶ εὐχέτο, ὡς οὐ μᾶλλον ὑπὲρ σωτηρίας Θηβαίων ἢ καὶ τιμωρίας ἐκείνων τὸν ἀγῶνα ἐσόμενον. Τῶν δὲ βοιωταρχούντων οὐ κατὰ ταῦτα ἐγίνοντο αἱ γνώμαι, διεστηκῦται δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων· Ἐπαμεινώνδα μὲν γὰρ ἤρεσκε καὶ Μάλγιδι καὶ Ξενοκράτει κατὰ τάχος πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ποιεῖσθαι μάχην, Δημοκλείδας δὲ καὶ Δημοφίλος καὶ Σιμάγγελος συμβάλειν μὲν οὐκ εἶων, ἐκέλευον δὲ ὑπεκθεμένους ἐς τὴν Ἀττικὴν γυναικας καὶ παῖδας ὡς πολιορκησομένους

7 αὐτοὺς παρασκευάζεσθαι. Τῶν μὲν δὲ ἕξ ἐς τοσοῦτον ἦν κεχωρισμένα τὰ βουλευόμενα· προσγενομένης δὲ ψῆ- 737 φου τοῖς περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδαν τοῦ ἑβδόμου τῶν Βοιωταρχῶν, ὃς ἐφρούρει μὲν τὴν κατὰ τὸν Κιθαιρῶνα ἐσβολήν, ὄνομα δὲ ἦν οἱ Βακχυλίδης, τούτου τοῦ ἀνδρός, ὡς ἐπανῆλθεν ἐς τὸ στρατόπεδον, προσθεμένου τοῖς περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδαν, τότε καὶ πᾶσιν ἐδέδοκτο

ἀγῶνι διακρίνεσθαι. Τῷ δὲ Ἐπαμεινώνδα καὶ ἐς ἄλλους 8 Βοιωτῶν ὑποπτα ἦν, ἐς δὲ τοὺς Θεσπιεῖς καὶ περισσότερον· δεισας οὖν μὴ σφᾶς παρὰ τὸ ἔργον προδῶσιν, ἀποχώρησιν παρεῖχεν ἀπὸ στρατοπέδου τοῖς ἐθέλουσιν οἴκαδε· καὶ οἱ Θεσπιεῖς τε ἀπαλλάσσονται πανδημῆι καὶ εἰ τισὶν ἄλλοις Βοιωτῶν ὑπὴν δύσνοια ἐς τοὺς Θηβαίους.

4. Ὡς δὲ ἐς χεῖρας συνήεσαν, ἐνταῦθα οἱ σύμμαχοι τῶν 9 Λακεδαιμονίων, ἅτε αὐτοῖς καὶ τὸν πρὸ τοῦ χρόνου οὐκ ἀρεσκόμενοι, τὸ ἔχθος μάλιστα ἐπεδείκνυντο, οὔτε κατὰ χώραν μένειν ἐθέλοντες, ἐνδιδόντες δὲ ὅπη σφισιν οἱ πολέμιοι προσφέρουτο. Αὐτοὺς δὲ Λακεδαιμονίους καὶ Θηβαίους ἕξ ἴσον καθίστη τοὺς μὲν ἐμπειρία τε ἢ προὔπαρχουσα, καὶ ἅμα αἰδουμένους μὴ καταλῦσαι τῆς Σπάρτης τὸ ἀξίωμα, Θηβαῖοι δὲ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ πρὸ γυναικῶν καὶ παίδων τὸν κίνδυνον ἐφεστηκότα ἐώρων. Ὡς δὲ ἄλλοι τε Λακεδαιμονίων τῶν ἐν τέλει 10 καὶ ὁ βασιλεὺς ἐτεθνήκει Κλεόμβροτος, ἐνταῦθα τοὺς Σπαρτιάτας καὶ ταλαιπωρουμένους ἐπελάμβανεν ἀνάγκη μὴ ἐνδιδοῦναι· παρὰ γὰρ τοῖς Λακεδαιμονίοις αἰσχιστον ἐδέδοκτο εἶναι βασιλέως νεκρὸν ἐπὶ ἀνδράσι πολεμίοις γενόμενον περιοφθῆναι.

Θηβαίοις μὲν ἡ νίκη κατεῖργαστο ἐπιφανεστάτη πα- 11 σῶν, ὅποσας κατὰ Ἑλλήνων ἀνείλοντο Ἕλληνες· Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐς τὴν ὑστεραίαν τοὺς τεθνεῶτας διενοοῦντο ὡς θάψοντες, καὶ ἀποστέλλουσι κήρυκα ἐς τοὺς Θηβαίους. Ἐπαμεινώνδας δὲ ἐπιστάμενος ὡς ἐπικρύπτεσθαι τὰς συμφορὰς αἰεὶ ποτε οἱ Λακεδαιμόνιοι πεφύκασιν, ἔφασκεν ἀναίρεσθαι τῶν νεκρῶν προτέροις αὐτῶν διδοῦναι τοῖς συμμάχοις, ἐπὶ δὲ ἐκείνοις ἀνελομένοις οὕτω καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἤξιον θάπτειν τοὺς αὐτῶν. ὡς δὲ τῶν συμμάχων οἱ μὲν οὐδὲ ἀρχὴν ἀνηροῦντο 12 738 ἅτε οὐ τεθνεῶτός σφισιν οὐδενός, τῶν δὲ ὀλίγον ἐφαί-

νετο εἶναι τὸ διεφθαρμένον, οὕτω Λακεδαιμόνιοι τε ἔθαπτον τοὺς αὐτῶν, καὶ ἤδη Σπαρτιάτας ἐξελέγκτο εἶναι τοὺς κειμένους. Ἀπέθανον δὲ Θηβαίων καὶ ὅσοι παρέμειναν Βοιωτῶν ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα ἄνδρες, Λακεδαιμονίων δὲ αὐτῶν πλείους ἢ χίλιοι.

XIV. Τὸ μὲν δὴ παραντίκα ὁ Ἐπαμεινώνδας μετὰ τὴν μάχην Πελοποννησίων τοῖς λοιποῖς ἀπιέναι προειπὼν ἐπὶ τὰ οἰκεία, Λακεδαιμονίους ἐν τοῖς Δεῦκτροις εἶχεν ἀπειλημένους· ὡς δὲ ἤκουε τοὺς ἐκ τῆς πόλεως Σπαρτιάτας βοηθήσοντας τοῖς σφετέροις ἐς Δεῦκτρα ἵεναι πανδημεί, δίδωσιν οὕτω τοῖς ἀνδράσιν ἀπελθεῖν ὑποσπόνδους, ἔφη τε ἄμεινον ἔσεσθαι τὸν πόλεμόν σφισιν ἐκ Βοιωτῶν ἐς τὴν Λακεδαίμονα ἀπάσασθαι. Θεσπιεῦσι δὲ ὑφορωμένοις τὴν τε ἐξ ἀρχῆς ἐκ τῶν Θηβαίων δυσμένειαν καὶ τὴν ἐν τῷ παρόντι αὐτῶν τύχην, τὴν μὲν πόλιν ἔδοξεν ἐκλιπεῖν, ἀναφεύγειν δὲ ἐς Κερησσόν. ἔστι δὲ ἐγγυρὸν χωρίον ὁ Κερησσός [ἐς τὴν] Θεσπιέων, ἐς ὃ καὶ πάλαι ποτὲ ἀνεσκευάσαντο κατὰ τὴν ἐπιστρατείαν τὴν Θεσσαλῶν. Οἱ δὲ Θεσσαλοὶ τότε, ὡς ἔλειν τὸν Κερησσόν σφισι πειρωμένοις ἐφαίνετο ἐλπίδος κρείσσον, ἀφίκοντο ἐς Δελφοὺς παρὰ τὸν θεόν, καὶ αὐτοῖς γίνεται μάντευμα τοιόνδε·

Δεῦκτρα τέ μοι σκίοεντα μέλει καὶ Ἀλήσιον οὐδας,
καί μοι τῷ Σκεδάσον μέλετον δυσπενθέε κούρα.

ἔνθα μάχη πολύδακρος ἐπέρχεται· οὐδέ τις αὐτὴν φράσεται ἀνθρώπων, πρὶν κούριον ἀγλαὸν ἤβην Δωριέες ὀλέσωσ', ὅταν αἰσιμον ἡμαρ ἐπέλθῃ.

τουτάκι δ' ἔστι Κερησσός ἀλώσιμος, ἄλλοτε δ' οὐχί. 739

42. Τότε δὲ ὁ Ἐπαμεινώνδας ὡς τοὺς Θεσπιεῖς καταφεύγοντας ἐς τὸν Κερησσόν ἐξεῖλε, πρὸς τὰ ἐν Πελοποννήσῳ παραντίκα ἔσπευδεν ἄτε καὶ τῶν Ἀρκάδων προθύμως μεταπεμπομένων. ἔλθων δὲ Ἀργείους μὲν προσ-

ελάβετο ἔκουσίους συμμάχους, Μαντινέας δὲ κατὰ κώμας ὑπὸ Ἀγησιπόλιδος διωκισμένους ἐς τὴν ἀρχαίαν συνηγαγεν αὐθις πόλιν· τὰ δὲ πολίσματα τὰ Ἀρκάδων ὅποσα εἶχεν ἀσθενῶς, καταλύσαι πείσας τοὺς Ἀρκάδας, πατρίδα ἐν κοινῷ σφίσιν ᾤκισεν, ἢ Μεγάλη καὶ ἐς ἡμᾶς ἐτι καλεῖται πόλις. Ὁ μὲν δὴ χρόνος βοιωταρχοῦντι Ἐπαμεινώνδα διήνυστο, τεθνήσκει δὲ ἐτέτακτο ἐπιλαβόντα ἄνδρα τῆς ἀρχῆς. ὁ οὖν Ἐπαμεινώνδας ὑπεριδὼν ὡς οὐκ ὄντα ἐν καιρῷ τὸν νόμον ἐβοιωτάρχει· καὶ ἀφικόμενος τῷ στρατῷ πρὸς τὴν Σπάρτην, ὡς οὐκ ἀντεπῆγεν Ἀγησίλαος μαχόμενος, οὕτω πρὸς τὸν οἰκισμὸν τρέπεται Μεσσήνης, καὶ οἰκιστὴς Μεσσηνίοις τοῖς νῦν ἐστὶν Ἐπαμεινώνδας· καὶ μοι τὰ ἐς τὸν οἰκισμὸν ἐδήλωσε τὰ ἐς αὐτοὺς ἔχοντα Μεσσηνίους. 3. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ τῶν Θηβαίων σύμμαχοι κατέτρεχον διασκεδασθέντες χώραν τὴν Λακωνικὴν καὶ ἤρπαζον τὰ ἐξ αὐτῆς. τοῦτο Ἐπαμεινώνδα παρέστησεν ὀπίσω Θηβαίους ἐς Βοιωτίαν ἀπαγαγεῖν. καὶ ὡς προῖων τῷ στρατῷ κατὰ Δέχαμον ἐγίνετο καὶ διεξιέναι τῆς ὁδοῦ τὰ στενὰ καὶ δύσβατα ἐμελλεν, Ἴφικράτης ὁ Τιμοθέου πελταστὰς καὶ ἄλλην Ἀθηναίων ἔχων δύναμιν ἐπιχειρεῖ τοῖς Θηβαίοις. Ἐπαμεινώνδας δὲ τοὺς ἐπιθεμένους τρέπεται καὶ πρὸς αὐτὸ ἀφικόμενος Ἀθηναίων τὸ ἄστυ, ὡς ἐπεξιέναι μαχόμενους τοὺς Ἀθηναίους ἐκώλυεν Ἴφικράτης, ὁ δὲ αὐθις ἐς τὰς Θήβας ἀπήλυνε. 4. Καὶ δίκην μὲν ἔφυγεν ὑπὲρ θανάτου, διότι ἐβοιωτάρχησεν ἐξήκοντος ἤδη τοῦ χρόνου· λέγονται δὲ οἱ δικάξεν λαχόντες οὐδὲ ἀρχὴν περὶ αὐτοῦ θέσθαι τὴν ψῆφον.

740 XV. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐν Θεσσαλίᾳ δυναστεύων Ἀλέξανδρος Πελοπίδαν ἐλθόντα, ἀφίκετο δὲ ὡς παρὰ ἄνδρα ἰδίᾳ τε εὖνονν αὐτῷ καὶ Θηβαίων φίλον τῷ κοινῷ, παραρηνόμενον δὴ τὸν Πελοπίδαν ὁ Ἀλέξανδρος δῆσας

εἶχεν ὑπὸ ἀπιστίας τε καὶ ὕβρεως. Θηβαῖοι δὲ ἐπεξίεναι
 παραντίκα ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον ὠρηγντο. Ἡγεμόνας
 μὲν τῆς ἐξόδου Κλεομένην καὶ Ἰπατον ἐποίησαντο βοι-
 ωταρχοῦντας ἐν τῷ τότε. Ἐπαμεινώνδα δὲ συνέβαινε
 2 ἐν τοῖς στρατευομένοις τετάχθαι. γεροντίας δὲ ἐκτός
 Πυλῶν οἱ τῆς δυνάμεως, ἐπιτίθεται σφισιν ἐν δυσχω-
 ρίαις λοχήσας ὁ Ἀλέξανδρος. ὡς δὲ ἐφάνετο ἄπορα
 εἶναι τὰ τῆς σωτηρίας, οὕτω δὴ ὁ τε λοιπὸς στρατὸς
 ἠγεμόνα ποιοῦνται τὸν Ἐπαμεινώνδα καὶ οἱ βοιωτάρ-
 χαι παραχωροῦσιν ἐκουσίως τῆς ἀρχῆς. Ἀλέξανδρος δὲ
 οὔτε ἐτι ἐθάρρει τὸν πόλεμον, στρατηγοῦντα ὄρων τοῖς
 ἐναντίοις Ἐπαμεινώνδα, καὶ ἐκὼν Πελοπίδαν ἀφίησιν.
 3 2. Ἐν ὅσῳ δὲ ἀπῆν ὁ Ἐπαμεινώνδας, Ὁρχομενίους Θη-
 βαῖοι ποιοῦσιν ἀναστάτους ἐκ τῆς χώρας· συμφορὰν δὲ
 τὴν ἀνάστασιν τοῖς Ὁρχομενίοις ἐνόμιζεν ὁ Ἐπαμεινών-
 δας, καὶ οὐ ποτ' ἂν ἐξεργασθῆναι τόλμημα τοιοῦτον
 4 αὐτοῦ γε παρόντος ἔφασκεν ὑπὸ Θηβαίων. Ὡς δὲ βοι-
 ωταρχεῖν αὐτίς ἤρητο καὶ στρατῷ Βοιωτῶν ἀφίκετο
 αὐτίς ἐς Πελοπόννησον, ἐκράτησε μὲν περὶ Λέχαιον
 Λακεδαιμονίους μάχῃ, σὺν δὲ σφισιν Ἀχαιῶν Πελλη-
 νίας καὶ Ἀθηναίων οὓς Χαβρίας ἤγεν ἐξ Ἀθηνῶν. Θη-
 βαῖοις δὲ ἦν καθεστηκὸς τοὺς μὲν ἄλλους ὀπόσους αἰχμα-
 λώτους ἔλοιεν ἀφιέναι χρημάτων, τοὺς δὲ ἐκ Βοιωτῶν
 φεύγοντας ζημιοῦν θανάτῳ. Πόλισμα οὖν ἐλὼν Σικυ-
 ωνίων Φοιβίαν, ἐνθα ἦσαν τὸ πολὺ οἱ Βοιωτῆται φρυγάδες,
 στιγμὴν ἀφίησι τοὺς ἐγκαταληφθέντας, ἄλλην σφίσι 741
 5 ἦν ἔτυχε πατρίδα ἐπονομάζων ἐκάστη. 3. Ὡς δὲ ἀφίκετο
 πρὸς Μαντίνειαν τῇ στρατιᾷ, νικῶν καὶ τότε ὑπὸ ἀν-
 δρὸς ἀπέθανεν Ἀθηναῖον, καὶ Ἀθήνησιν ἐν ἵππων μάχῃ
 τὸν Ἐπαμεινώνδα ὁ ἀνὴρ οὗτος γέγραπται φονεύων
 Γρύλος ὁ Ξενοφῶντος, Ξενοφῶντος δὲ τοῦ Κύρου ὁδοῦ

μετασχόντος ἐπὶ βασιλέα Ἀρταξέρξην καὶ ὀπίσω τοῖς
 Ἑλλησιν ἐπὶ θάλασσαν ἠγησαμένον.

Τῷ δὲ ἀνδριάντι τοῦ Ἐπαμεινώνδου καὶ ἐλεγεία 6
 ἔπεστιν ἄλλα τε ἐς αὐτὸν λέγοντα, καὶ ὅτι Μεσσήνης γέ-
 νοιτο οἰκιστῆς καὶ τοῖς Ἑλλησιν ὑπάρξειεν ἐλευθερία δι'
 αὐτοῦ. καὶ οὕτως ἔχει τὰ ἐλεγεία·

Ἡμετέραις βουλαῖς Σπάρτη μὲν ἐκείρατο δόξαν,

Μεσσήνη δ' ἰερὴ τέκνα χρόνῳ δέχεται.

Θήβης δ' ὅπλοισιν Μεγάλη πόλις ἐστεφάνωται,

αὐτόνομος δ' Ἑλλὰς πᾶς ἐν ἐλευθερίῃ.

τούτῳ μὲν τσαῦτα ἦν ἐς δόξαν.

XVI. Οὐ πόρρω δὲ ἐστὶ ναὸς Ἀμμωνος· καὶ τὸ ἄγαλ-
 μα ἀνέθηκε μὲν Πίνδαρος, Καλάμιδος δὲ ἐστὶν ἔργον.
 Ἀπέπεμψε δὲ ὁ Πίνδαρος καὶ Λιβύης ἐς Ἀμμωνίους τῷ
 Ἀμμωνι ὕμνον· οὗτος καὶ ἐς ἐμὲ ἦν ὁ ὕμνος ἐν τριγώνῳ
 στήλῃ παρὰ τὸν βωμὸν ὃν Πτολεμαῖος ὁ Λάγου τῷ Ἀμ-
 μωνι ἀνέθηκε. Θηβαῖοις δὲ μετὰ τοῦ Ἀμμωνος τὸ ἱερὸν
 οἰωνοσκοπεῖόν τε Τειρεσίου καλούμενον καὶ πλησίον
 Τύχης ἐστὶν ἱερὸν· φέρει μὲν δὴ Πλοῦτον παῖδα· ὡς δὲ 2
 Θηβαῖοι λέγουσι, χεῖρας μὲν τοῦ ἀγάλματος καὶ πρόσω-
 πον Ξενοφῶν εἰργάσατο Ἀθηναῖος, Καλλιστόνικος δὲ
 τὰ λοιπὰ ἐπιχώριος. Σοφὸν μὲν δὴ καὶ τούτοις τὸ βου-
 λευμα, ἐσθεῖναι Πλοῦτον ἐς τὰς χεῖρας ἅτε μητρὶ ἢ
 τροφῷ τῇ Τύχῃ, σοφὸν δὲ οὐχ ἦσσαν Κηφισοδότου· καὶ
 742 γὰρ οὗτος τῆς Εἰρήνης τὸ ἄγαλμα Ἀθηναῖοις Πλοῦτον
 ἔχουσαν πεποίηκεν.

2. Ἀφροδίτης δὲ Θηβαῖοις ξόανά ἐστιν οὕτω δὴ 3
 ἀρχαῖα ὥστε καὶ ἀναθήματα Ἀρμονίας εἶναι φασιν
 [αὐτὰ], ἐργασθῆναι δὲ αὐτὰ ἀπὸ τῶν ἀκροστολίων ἁ-
 ταῖς Κάδμον ναυσὶν ἦν ξύλου πεποιημένα. καλοῦσι δὲ
 Οὐρανίαν, τὴν δὲ αὐτῶν Πάνδημον, καὶ Ἀποστροφίαν

τὴν τρίτην· ἔθετο δὲ τῇ Ἀφροδίτῃ τὰς ἐπωνυμίας ἢ
 4 Ἀρμονία, τὴν μὲν Οὐρανίαν ἐπὶ ἔρωτι καθαρῷ καὶ
 ἀπηλλαγμένῳ πόθου σωματίων, Πάνδημον δὲ ἐπὶ ταῖς
 μίξεσι, τρίτη δὲ Ἀποστροφίαν, ἵνα ἐπιθυμίας τε ἀνόμου
 καὶ ἔργων ἀνοσίων ἀποστρέφῃ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων·
 πολλὰ γὰρ τὰ μὲν ἐν βαρβάροις ἠπίστατο ἢ Ἀρμονία,
 τὰ δὲ καὶ παρ' Ἑλλήσιν ἤδη τετολυμμένα, ὅποια καὶ
 ὕστερον ἐπὶ τῇ Ἀδώνιδος μητρὶ καὶ ἐς Φαίδραν τε τὴν
 5 Μίνω καὶ ἐς τὸν Θραῖκα Τηρέα ἄδεται. 3. Τὸ δὲ τῆς
 Δήμητρος ἱερὸν τῆς Θεσμοφόρου Κάδμου καὶ τῶν ἀπο-
 γόνων οἰκίαν ποτὲ εἶναι λέγουσι· Δήμητρος δὲ ἄγαλμα
 ὄσον ἐς στέφρα ἐστὶν ἐν τῷ φανερῷ. καὶ ἀσπίδες ἐνταῦθα
 ἀνάκεινται χαλκαῖ· Λακεδαιμονίων δὲ ὀπόσοι τῶν ἐν
 τέλει περὶ Λεῦκτρα ἐτελεύτησαν, φασὶν εἶναι.
 6 4. Πρὸς δὲ ταῖς καλουμέναις πύλαις Προϊτίσι θεά-
 τρον ὠκοδόμηται, καὶ ἐγγυτάτω τοῦ θεάτρου Διονύσου
 ναὸς ἐστὶν ἐπίκλησιν Λυσίου· Θηβαίων γὰρ αἰχμαλώ-
 τους ἀνδρας ἐχομένους ὑπὸ Θρακῶν, ὡς ἀγόμενοι κατὰ
 τὴν Ἀλιαρτίαν ἐγίνοντο, ἔλυσεν ὁ θεός, καὶ ἀποκτείναι
 σφισὶ τοὺς Θραῖκας παρέδωκεν ὑπνωμένους. Ἐνταῦθα
 οἱ Θηβαῖοι τὸ ἕτερον τῶν ἀγαλμάτων φασὶν εἶναι Σεμέ-
 λης· ἐνιαυτοῦ δὲ ἅπαξ ἐκάστου τὸ ἱερὸν ἀνοιγνύναι
 7 φασὶν ἐν ἡμέραις τακταῖς. καὶ οἰκίας τῆς Ἀνκου τὰ ἐρεί-
 πια καὶ Σεμέλης μνημῆα ἐστὶν· Ἀλκμήνης δὲ οὐ μνημῆα, 743
 γενέσθαι δὲ αὐτὴν ὡς ἀπέθανε λίθον φασὶν ἐξ ἀνθρώ-
 που, καὶ Μεγαρεῦσι τὰ ἐς αὐτὴν οὐχ ὁμολογοῦσι· διά-
 φορα δὲ καὶ τὰ λοιπὰ ὡς τὸ πολὺ ἀλλήλοις λέγουσιν
 Ἑλληνας. Θηβαίους δὲ ἐνταῦθα καὶ τὰ μνημῆα πεποι-
 ῆται τῶν Ἀμφίονος παιδῶν, χωρὶς μὲν τῶν ἀρσένων,
 ἰδία δὲ ταῖς παρθένους.

XVII. Πλησίον δὲ Ἀρτέμιδος ναὸς ἐστὶν Εὐκλείας·
 Σκόπα δὲ τὸ ἄγαλμα ἔργον. ταφῆναι δὲ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ

θυγατέρας Ἀντιποίνου λέγουσιν, Ἀνδροκλείαν τε καὶ
 Ἀλκίδα. μελλούσης γὰρ πρὸς Ὀρχομενίους γίνεσθαι
 μάχης Θηβαίους καὶ Ἡρακλεῖ, λόγιόν σφισιν ἦλθεν ἔσε-
 σθαι τοῦ πολέμου κράτος ἀποθανεῖν αὐτοχειρίᾳ θελή-
 σαντος ὃς ἂν τῶν ἀστῶν ἐπιφανέστατος κατὰ γένους
 ἀξίωμα ἦ. Ἀντιποίνω μὲν οὖν, τούτῳ γὰρ τὰ ἐς τοὺς
 προγόνους μάλιστα ὑπῆρχεν ἐνδοξα, οὐχ ἡδὺν ἦν ἀπο-
 θνήσκειν πρὸ τοῦ δήμου, ταῖς δὲ Ἀντιποίνου θυγατρά-
 σιν ἤρεσκε· διεργασάμεναι δὲ αὐτὰς τιμὰς ἀντὶ τούτων
 ἔχουσι. Τοῦ ναοῦ δὲ τῆς Εὐκλείας Ἀρτέμιδος λέων 2
 ἐστὶν ἐμπροσθε, λίθου πεποιημένος· ἀναθεῖναι δὲ ἐλέ-
 γετο Ἡρακλῆς Ὀρχομενίους καὶ τὸν βασιλέα αὐτῶν
 Ἐργῖνον τὸν Κλυμένου νικήσας τῇ μάχῃ. πλησίον δὲ
 Ἀπόλλων τέ ἐστὶν ἐπίκλησιν Βοηδρόμιος καὶ Ἀγοραῖος
 Ἐρμῆς καλούμενος, Πινδάρου καὶ τοῦτο ἀνάθημα. Ἀπέ-
 χει δὲ ἡ πυρὰ τῶν Ἀμφίονος παιδῶν ἡμισυ σταδίου μά-
 λιστα ἀπὸ τῶν τάφων· μένει δὲ ἡ τέφρα καὶ ἐς τὸδε ἔτι
 ἀπὸ τῆς πυρᾶς. 2. Πλησίον δὲ Ἀμφιτρύωνος δύο ἀγάλ- 3
 ματα λίθινα λέγουσιν Ἀθηναῖς ἐπίκλησιν Ζωστηρίας·
 λαβεῖν γὰρ τὰ ὄπλα αὐτὸν ἐνταῦθα, ἠνίκα Εὐβοεῦσι
 καὶ Χαλκιδόντι ἐμελλεν ἀντιτάξεσθαι. τὸ δὲ ἐνδύναι
 τὰ ὄπλα ἐκάλουν ἄρα οἱ παλαιοὶ ζώσασθαι· καὶ δὴ Ὀμη-
 ρον ἄρει τὸν Ἀγαμέμνονα ποιήσαντα εἰκέναι τὴν ζώ-
 νην, τῶν ὀπλων τὴν σκευὴν φασὶν εἰκάζειν.

744 3. Ζήθῳ δὲ μνημῆα καὶ Ἀμφίονι ἐν κοινῷ γῆς χωμῆα 4
 ἐστὶν οὐ μέγα. ὑφαιρεῖσθαι δὲ ἐθέλουσιν ἀπ' αὐτοῦ
 τῆς γῆς οἱ Τιθορέαν ἐν τῇ Φωκίδι ἔχοντες, ἐθέλουσι δέ,
 ἐπειδὴν τὸν ἐν οὐρανῷ ταῦρον ὁ ἥλιος διεξίη· τηρῆκαῦτα
 γὰρ ἦν ἀπ' αὐτοῦ λαβόντες γῆν τῷ Ἀντιόπης μνηματι
 **, Τιθορεεῦσιν οἴσει καρπὸν ἢ χώρα, Θηβαίους δὲ οὐχ
 ὁμοίως. καὶ ἐπὶ τούτῳ φρουρὰν οἱ Θηβαῖοι τότε ἔχουσι

5 τοῦ μνήματος. Ταῦτα δὲ αἱ πόλεις αὐταὶ πεπιστεύκασιν
ἐκ χρησμῶν τῶν Βάκιδος· ἔστι γὰρ καὶ τάδε ἐν τοῖς
χρησμοῖς·

ἀλλ' ὅποταν Τιθορεὺς Ἀμφιόνι τε Ζήθῳ τε
χύτλα καὶ εὐχλωὰς μελίγματ' ἐνὶ χθονὶ χεύῃ
θελγομένου ταύροιο κλυτοῦ μένει ἡέλιοιο,
καὶ τότε δὴ πεφύλαξο πόλει κακὸν οὐκ ἀλαπαδνόν
ἐρχόμενον· καρποὶ γὰρ ἀποφθινύθουσιν ἐν αὐτῇ
γαίῃς δασσαμένων, Φώκου δ' ἐπὶ σῆμα φερόντων.

6 Φώκου δὲ μνῆμα ὁ Βάκιδος εἰρηκεν ἐπὶ αἰτία τοιαῦδε. ἡ
γυνὴ τοῦ Λύκου Διόνυσον θεῶν μάλιστα ἤγεν ἐν τιμῇ
παθούσης δὲ αὐτῆς τὰ λεγόμενα Διόνυσος νεμεσᾷ τῇ
Ἀντιόπῃ· ἐπίφθονοι δὲ αἰεὶ πῶς παρὰ θεῶν αἱ ὑπερβο-
λαὶ τῶν τιμωριῶν εἰσὶ. λέγουσιν Ἀντιόπην μανῆσαι καὶ
ἐκστᾶσαν τῶν φρενῶν ἀνὰ πᾶσαν πλανᾶσθαι τὴν Ἑλ-
λάδα, Φῶκον δὲ τὸν Ὀρνυτίανος τοῦ Σισύφου περι-
τίθησιν ἥτις ἦν καὶ ἔχειν γυναῖκα ἰασάμενον· καὶ δὴ ὁ
7 τάφος ἐν κοινῷ τῇ Ἀντιόπῃ καὶ Φώκῳ πεποιήται. 5. Τοῦς 745
δὲ παρὰ τὸ Ἀμφιόνος μνῆμα λίθους, οἳ κάτωθεν ὑπο-
βέβληνται, μήτε ἄλλως εἰργασμένοι πρὸς τὸ ἀκριβέστα-
τον, ἐκείνας εἶναι φασὶ τὰς πέτρας αἱ τῇ ᾠδῇ τοῦ Ἀμ-
φιόνος ἠκολούθησαν. τοιαῦτα δὲ ἕτερα λέγεται καὶ περὶ
Ὀρφέως, ὡς κιθαροδοῦντι ἔποιτο αὐτῷ τὰ θηρία.

XVIII. Ἐκ Θηβῶν δὲ ὁδὸς ἐς Χαλκίδα κατὰ πύλας
ταύτας ἐστὶ τὰς Προϊτίδας. τάφος δὲ ἐπὶ τῇ λεωφόρῳ
δείκνυται Μελανίππου, Θηβαίων ἐν τοῖς μάλιστα ἀγα-
θοῦ τὰ πολεμικά· καὶ ἠνίκα ἐπεστράτευσαν οἱ Ἀργεῖοι,
Τυδέα ὁ Μελανίππος οὗτος καὶ ἀδελφῶν τῶν Ἀδράστου
Μημιστέα ἀπέκτεινε, καὶ οἱ καὶ αὐτῷ τὴν τελευταίην ὑπὸ
2 Ἀμφιαράῳ γενέσθαι λέγουσι. 2. Τούτου δὲ ἐγγύτατα
τρεῖς εἰσὶν ἀργοὶ λίθοι· Θηβαίων δὲ οἱ τὰ ἀρχαῖα μνη-
μονεύοντες Τυδέα φασὶν ἐνταῦθα εἶναι τὸν κείμενον,

ταφῆναι δὲ αὐτὸν ὑπὸ Μαίονος· καὶ ἐς μαρτυρίαν τοῦ
λόγου παρέσχον τῶν ἐν Ἰλιάδι ἔπος,

Τυδέος ὃν Θήβῃσι χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτει.

3. Ἐξῆς δὲ ἐστὶ τῶν Οἰδίποδος παίδων μνήματα, τὰ 3
δ' ἐπ' αὐτοῖς δρωμένα οὐ θεασάμενος πιστὰ ὅμως ὑπεί-
ληφα εἶναι. φασὶ γὰρ καὶ ἄλλοις οἱ Θηβαῖοι τῶν καλου-
μένων ἡρώων καὶ τοῖς παισὶν ἐναγίζειν τοῖς Οἰδίποδος·
τούτοις δὲ ἐναγίζόντων αὐτῶν τὴν φλόγα, ὡσαύτως δὲ
καὶ τὸν ἀπ' αὐτῆς καπνὸν διχῆ διίστασθαι. ἐμὲ δὲ ἐπη-
γάγοντο ὧν λέγουσιν ἐς πίστιν ἰδόντα ἄλλο τοιόνδε. Ἐν 4
Μυσία τῇ ὑπὲρ Καῖκου πόλισμά ἐστι Πιονίαι, τὸν δὲ
οικιστὴν οἱ ἐνταῦθα Πίονιν τῶν τινὰ ἀπογόνων τῶν
Ἡρακλέους φασὶν εἶναι· μελλόντων δὲ ἐναγίζειν αὐτῷ
καπνὸς αὐτόματος ἄνεισιν ἐκ τοῦ τάφου. ταῦτα μὲν οὖν
συμβαίνοντα εἶδον, Θηβαῖοι δὲ καὶ Τειρεσίου μνῆμα
ἀποφαίνουσι, πέντε μάλιστα καὶ δέκα ἀπωτέρω στα-
δίους ἢ Οἰδίποδος τοῖς παισὶν ἐστὶν ὁ τάφος· ὁμολογοῦν-
τες δὲ καὶ οὗτοι συμβῆναι Τειρεσίᾳ τὴν τελευταίην ἐν τῇ
Ἀλιαρτία, τὸ παρὰ σφίσις ἐθέλουσιν εἶναι κενὸν μνῆμα.

746 4. Ἔστι δὲ καὶ Ἐκτορος Θηβαίους τάφος τοῦ Προιά- 5
μου πρὸς Οἰδιποδία καλουμένη κρήνῃ· κομίσαι δὲ αὐ-
τοῦ τὰ ὄστα ἐξ Ἰλίου φασὶν ἐπὶ τοιαῦδε μαντεύματι·

Θηβαῖοι Κάδμοιο πόλιν καταναϊετᾶοντες,
αἱ κ' ἐθέλητε πάτραν οἰκεῖν σὺν ἀμύμονι πλούτῳ,
Ἐκτορος ὄστια Προιαμίδου κομίσαντες ἐς οἶκους
ἐξ Ἀσίης Διὸς ἐννεσείης ἦρωα σέβεσθαι.

Τῇ δὲ Οἰδιποδία κρήνῃ τὸ ὄνομα ἐγένετο, ὅτι ἐς αὐτὴν 6
τὸ αἶμα ἐνίψατο Οἰδίπους τοῦ πατρῷου φόνου. πρὸς δὲ
τῇ πηγῇ τάφος ἐστὶν Ἀσφοδίκου· καὶ ὁ Ἀσφοδίκος οὗ-
τος ἀπέκτεινεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Ἀργεῖους Παρθενο-
παῖον τὸν Ταλαοῦ, καθὰ οἱ Θηβαῖοι λέγουσιν, ἐπεὶ τὰ

γε ἐν Θηβαῖδι ἔπη τὰ ἐς τὴν Παρθενοπαίου τελευτὴν Περικλύμενον τὸν ἀνελόντα φησὶν εἶναι.

XIX. Ἐπὶ ταύτῃ τῇ λεωφόρῳ χωρίον ἐστὶ Τευμησός· Εὐρώπην δὲ ὑπὸ Διὸς κρυφθῆναι φασὶν ἐνταῦθα. ἕτερος δὲ ἐς ἀλώπεκα ἐπέκλυσεν Τευμησίαν λόγος ἐστίν, ὡς ἐκ μηνύματος Διονύσου τὸ θηρίον ἐπ' ὀλέθρῳ τραφείῃ Θηβαίων, καὶ ὡς ὑπὸ τοῦ κυνὸς ὄν Προκρίδι τῇ Ἐρεχθίδεως ἔδωκεν Ἀρτεμις ἀλίσκεσθαι μέλλουσα αὐτὴ τε λίθος ἐγένετο ἢ ἀλώπηξ καὶ ὁ κύων οὗτος. Καὶ Ἀθηναῖς ἐν Τευμησῷ Τελχινίας ἐστὶν ἱερόν, ἄγαλμα οὐκ ἔχον· ἐς δὲ τὴν ἐπέκλυσιν αὐτῆς ἐστὶν εἰκάζειν ὡς τῶν ἐν Κύπρῳ ποτὲ οἰκησάντων Τελχίνων ἀφικομένη μοῖρα ἐς Βοιωτοὺς ἱερόν ἰδρύσατο Ἀθηναῖς Τελχινίας.

2. Τευμησοῦ δὲ ἐν ἀριστερᾷ σταδίους προελθόντι ἐπὶ τὰ Γλισᾶντός ἐστὶν ἐρείπια, πρὸ δὲ αὐτῶν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ χῶμα οὐ μέγα, ὕλη τε ἀργία σύσκιον καὶ ἡμέ- 747
ροις δένδροις. ἐτάφησαν δὲ αὐτόθι οἱ μετὰ Αἰγιάλεως ποιησάμενοι τοῦ Ἀδράστου τὴν ἐς Θήβας στρατείαν, ἄλλοι τε Ἀργείων τῶν ἐν τέλει καὶ Πρόμαχος ὁ Παρθενοπαίου· τῷ δὲ Αἰγιάλει γενέσθαι τὸ μνήμα ἐν Παραῖς 748
πρότερον ἔτι ἐν τῇ συγγραφῇ τῇ Μεγαρίδι ἐδήλωσα.
- 3 Κατὰ δὲ τὴν ἐς Γλισᾶντα εὐθείαν ἐκ Θηβῶν λίθοις χωρίον περιεχόμενον λογάσιν Ὀφειως καλοῦσιν οἱ Θηβαῖοι κεφαλὴν, τὸν ὄφιν τοῦτον, ὅστις δὴ ἦν, ἀνασχεῖν ἐνταῦθα ἐκ τοῦ φωλεοῦ λέγοντες τὴν κεφαλὴν, Τειρεσίαν δὲ ἐπιτυχόντα ἀποκόψαι μαχαίρῃ. τὸ μὲν δὴ χωρίον τοῦτο ἐπὶ λόγῳ καλεῖται τοιαῦδε. 3. Ἐπεὶ δὲ Γλισᾶντός ἐστὶν ὄρος Ἰπάτος καλούμενον, ἐπὶ δὲ αὐτῷ Διὸς Ἰπάτου ναὸς καὶ ἄγαλμα. τὸν δὲ ποταμὸν τὸν χεῖμαρρον Θερωάδοντα ὀνομάζουσιν. Ἀναστρέψαντι δὲ ἐπὶ τὴν Τευμησὸν καὶ ὁδὸν τὴν ἐς Χαλκίδα Χαλκιάδοντος μνήμα ἐστὶν, ὃς ἀπέθανεν ὑπὸ Ἀμφιτρώωνος μάχης πρὸς Θη-

βαίους Εὐβοεῦσι γενομένης. 4. Ἐξῆς δὲ πόλεων ἐρεί- 4
πία ἐστὶν Ἄρματος καὶ Μυκαλησοῦ· καὶ τῇ μὲν τὸ ὄνομα ἐγένετο ἀφανισθέντος, ὡς οἱ Ταναγραῖοί φασιν, ἐνταῦθα Ἀμφιαράῳ τοῦ ἄρματος, καὶ οὐχ ὅπου λέγουσιν οἱ Θηβαῖοι· Μυκαλησοῦν δὲ ὀμολογοῦσιν ὀνομασθῆναι διότι ἢ βοῦς ἐνταῦθα ἐμνήσατο ἢ Κάδμον καὶ τὸν σὺν αὐτῷ στρατὸν ἄγουσα ἐς Θήβας. ὅτινα δὲ τρόπον ἐγένετο ἢ Μυκαλησσοῦ ἀνάστατος, τὰ ἐς Ἀθηναίους ἔχοντα ἐδήλωσέ μοι τοῦ λόγου. Πρὸς θάλασσαν δὲ τῆς 5
Μυκαλησοῦ Διήμητρος Μυκαλησσίας ἐστὶν ἱερόν· κλείεσθαι δὲ αὐτὸ ἐπὶ νυκτὶ ἐκάστη καὶ αὐτὴς ἀνοίγεσθαι φασὶν ὑπὸ Ἡρακλέους, τὸν δὲ Ἡρακλέα εἶναι τῶν Ἰδαίων καλουμένων Δακτύλων. δεικνυταὶ δὲ αὐτόθι καὶ θαῦμα τοιούδε· πρὸ τοῦ ἀγάλματος τῶν ποδῶν τιθέασιν ὅσα ἐν ὀπώρα πέφυκεν ἢ γῆ φέρειν, ἃ διὰ παντὸς μένει τεθ- 6
ηλότα τοῦ ἔτους.

5. Τοῦ δὲ Εὐρόπου τὴν Εὐβοίαν κατὰ τοῦτο ἀπὸ 6
τῆς Βοιωτῶν διεύροτος, τῆς τε Διήμητρος ἐν δεξιᾷ τὸ ἱερόν τῆς Μυκαλησσίας καὶ ὀλίγον ἀπ' αὐτοῦ προελ- 7
θόντι ἐστὶν Ἀυλῖς· ὀνομασθῆναι δὲ ἀπὸ τῆς Ὠγύγου θυγατρὸς φασὶν αὐτήν. Ναὸς δὲ Ἀρτέμιδος ἐστὶν ἐνταῦθα καὶ ἄγαλματα λίθου λευκοῦ, τὸ μὲν δᾶδας φέρον, τὸ δὲ ἔοικε τοξευούσῃ. φασὶ δὲ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ μελ- 7
λόντων ἐκ μαντείας τῆς Κάλχαντος Ἰφιγένειαν τῶν Ἑλλήνων θύειν, τὴν θεὸν ἀντ' αὐτῆς ἔλαφον τὸ ἱερεῖον ποιῆσαι. Πλατάνου δὲ ἦς καὶ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐποίη- 7
σατο μνήμην, τὸ ἔτι τοῦ ξύλου περιὸν φυλάσσουσιν ἐν τῷ ναῷ. λέγεται δὲ ὡς ἐν Ἀυλίδι πνεῦμα τοῖς Ἕλλησιν οὐκ ἐρίνετο ἐπίφορον, φανέντος δὲ ἐξαίφνης ἀνέμου σφίσειν οὐρίου θύειν τῇ Ἀρτέμιδι ὅτι ἕκαστος εἶχε, θή- 7
λεά τε ἱερεῖα καὶ ἄρσενα ὁμοίως· καὶ ἀπ' ἐκείνου δια- 7
μεμένηκεν ἐν Ἀυλίδι πάντα τὰ ἱερεῖα εἶναι δόκιμα. Δεί-

κινυται δὲ καὶ ἡ πηγὴ παρ' ἣν ἡ πλάτανος ἐπεφύκει, καὶ ἐπὶ λόφου πλησίον τῆς Ἀγαμέμνονος σκηνῆς οὐδὸς χαλ-
8 κοῦ. φοίνικες δὲ πρὸ τοῦ ἱεροῦ πεφύκασιν, οὐκ ἐς ἅπαν ἐδώδιμον παρεχόμενοι καρπὸν ὡσπερ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, τοῦ δὲ ἐν Ἰωνίᾳ τῶν φοινίκων καρποῦ πεπανώτερον. Ἄνθρωποι δὲ ἐν τῇ Ἀύλλιδι οἰκοῦσιν οὐ πολλοί, γῆς δὲ εἰσὶν οὗτοι κερამεῖς. νέμονται Ταναγραῖοι ταύτην τε τὴν χώραν καὶ ὅση περὶ Μυκαλησῶν ἐστὶ καὶ Ἄρμα.

XX. Ἔστι δὲ τῆς Ταναγραίας ἐπὶ θαλάσῃ καλούμενον Δῆλιον· ἐν δὲ αὐτῷ καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Αἰητοῦς ἐστὶν ἀγάλματα. 2. Ταναγραῖοι δὲ οἰκιστὴν σφισι Ποίμανδρον γενέσθαι λέγουσι Χαιρησίλειω παῖδα τοῦ Ἰασίου τοῦ Ἐλευθῆρος· (τοῦτον δ') Ἀπόλλωνός τε καὶ Αἰθούσης εἶναι τῆς Ποσειδῶνος. Ποίμανδρον δὲ γυναικὰ φασιν ἀγαγέσθαι Ταναγραν θυγατέρα Αἰόλου· Κορίννη δὲ ἐστὶν ἐς αὐτὴν πεποιημένα Ἀσωποῦ παῖδα εἶναι. 2 ταύτης τοῦ βίου προελθούσης ἐπὶ μακρότατον, τοὺς περιοίκους φασὶν ἀφελόντας τὸ ὄνομα τὴν τε γυναικὰ αὐτὴν καλεῖν Γραιάν καὶ ἀνὰ χρόνον τὴν πόλιν· διαμεῖναι τε τὸ ὄνομα ἐς τοσοῦτον ὡς καὶ Ὀμηρον ἐν καταλόγῳ ποιῆσαι,

Θέσπειαν Γραιάν τε καὶ εὐρύχορον Μυκαλησῶν. 74
χρόνῳ δὲ ὕστερον τὸ ὄνομα τὸ ἀρχαῖον ἀνεσώσαντο.

3 3. Ἔστιν Ὠρίωνος μνήμα ἐν Τανάγρα, καὶ ὄρος Κηρύκιον, ἐνθα Ἐρμῆν τεχθῆναι λέγουσι, Πόλος τε ὀνομαζόμενον χωρίον· ἐνταῦθα Ἀτλαντα καθήμενον πολυπραγμονεῖν τὰ τε ὑπὸ γῆν φασὶ καὶ τὰ οὐράνια, πεποιῆσθαι δὲ καὶ Ὀμήρῳ περὶ τούτου,

Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅσπερ θαλάσσης πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δὲ τε κίονας αὐτός μακράς, αἱ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν.

44. Ἐν δὲ τοῦ Διονύσου τῷ ναῷ θεὰς μὲν καὶ τὸ ἀγαλαμα

ἄξιον, λίθου τε ὃν Παρίου καὶ ἔργον Καλάμιδος, θαῦμα δὲ παρέχεται μείζον ἐτι ὁ Τρίτων. Ὁ μὲν δὲ σεμνότερος ἐς αὐτὸν λόγος τὰς γυναικὰς φησὶ τὰς Ταναγραίων πρὸ τοῦ Διονύσου τῶν ὀργίων ἐπὶ θαλάσῃ καταβῆναι καθαρείων ἕνεκα, νηχομέναις δὲ ἐπιχειρῆσαι τὸν Τρίτωνα, καὶ τὰς γυναικὰς εὐξασθαι Διονύσον σφισιν ἀφικέσθαι βοηθόν· ὑπακοῦσαι τε δὴ τὸν θεὸν καὶ τοῦ Τρίτωνος κρατῆσαι τῇ μάχῃ. Ὁ δὲ ἕτερος λόγος ἀξιώματι 5 μὲν ἀποδεῖ τοῦ προτέρου, πιθανώτερος δὲ ἐστὶ. φησὶ γὰρ δὴ οὗτος, ὅποσα ἐλαύνοντο ἐπὶ θαλάσῃ βροκήματα, ὡς ἐλόχα τε ὁ Τρίτων καὶ ἤρπαζεν· ἐπιχειρεῖν δὲ αὐτὸν καὶ τῶν πλοίων τοῖς λεπτοῖς, ἐς ὃ οἱ Ταναγραῖοι κρατῆρα οἴνου προτιθέασιν αὐτῷ. καὶ τὸν αὐτίκα ἔρχεσθαι λέγουσιν ὑπὸ τῆς ὀσμῆς, πίνοντα δὲ ἐρριφθαι κατὰ τῆς ἡόνος ὑπνωμένον, Ταναγραῖον δὲ ἄνδρα πελέκει παίδαντα ἀποκόψαι τὸν ἀνχένα αὐτοῦ· καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔπεστιν αὐτῷ κεφαλὴ· ὅτι δὲ μεθυσθέντα εἶλεν, ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ Διονύσου νομίζουσιν ἀποθανεῖν αὐτόν.

750 XXI. Εἶδον δὲ καὶ ἄλλον Τρίτωνα ἐν τοῖς Ῥωμαίων θαύμασι, μεγέθει τοῦ παρὰ Ταναγραίοις ἀποδέοντα. παρέχονται δὲ ἰδέαν οἱ Τρίτωνες· ἔχουσιν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ κόμην οἷα τὰ βατράχια τὰ ἐν ταῖς λίμναις χρόαν τε καὶ ὅτι τῶν τριχῶν οὐκ ἂν ἀποκρίναις μίαν ἀπὸ τῶν ἄλλων· τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα φολίδι λεπτῇ πέφρικέ σφισι κατὰ ἰχθύν ῥίνην. βράγχια δὲ ὑπὸ τοῖς ὠσίν ἔχουσι καὶ ῥίνα ἀνθρώπου, στόμα δὲ εὐρύτερον καὶ ὀδόντας θηρίου· τὰ δὲ ὄμματα, ἔμοι δοκεῖν, γλανκὰ, καὶ χεῖρές εἰσιν αὐτοῖς καὶ δάκτυλοι καὶ ὄνυχες τοῖς ἐπιθέμασιν ἐμφορεῖς τῶν κόχλων· ὑπὸ δὲ τὸ στέφνον καὶ τὴν γαστέρα οὐρά σφισιν ἀντὶ ποδῶν οἷα περ τοῖς δελφῖσιν ἐστίν. 2. Εἶδον δὲ καὶ ταύρους τοὺς τε Αἰθιοπικούς, 2 οὓς ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι ὀνομάζουσι ρινόκερω, ὅτι σφί-

σιν ἐπ' ἄκρα τῆ ῥινὶ ἐν ἐκάστῳ κέρας καὶ ἄλλο ὑπὲρ
 αὐτὸ οὐ μέγα, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς οὐδὲ ἀρχὴν κέρατά
 ἔστι, καὶ τοὺς ἐκ Παιόνων· οὗτοι δὲ οἱ ἐκ Παιόνων ἔς
 τε τὸ ἄλλο σῶμα δασεῖς καὶ ἀμφὶ τὸ στέφνον μάλιστα
 εἰσι καὶ τὴν γένυν· καμήλους τε Ἰνδικὰς χρωμα εἰκα-
 3 σμένας παρδάλεσιν. 3. Ἔστι δὲ ἄλλη καλούμενου θη-
 5 ρίον, εἶδος μὲν ἐλάφου καὶ καμήλου μεταξὺ, γίνεται δὲ
 ἐν τῇ Κελτῶν γῆ. θηρίων δὲ ὧν ἴσμεν μόνην ἀνιχνεύ-
 σαι καὶ προϊδεῖν οὐκ ἔστιν ἀνθρώπων· σταλεῖσι δὲ ἔς
 ἄγρην ἄλλων καὶ τήνδε ἔς χειρὰ ποτε δαίμων ἄγει·
 ὄσφραται μὲν γε ἀνθρώπου [καὶ] πολὺ ἔτι ἀπέχουσα, ὡς
 φασι, καταδύεται δὲ ἔς φάραγγας καὶ σπήλαια τὰ βα-
 θύτατα. οἱ θηρεύοντες οὖν, ὅποτε ἐπὶ βραχύτατον,
 σταδίων τὴν πεδιάδα χιλίων ἢ καὶ ὄρος περιλαβόντες
 τὸν κύκλον μὲν οὐκ ἔστιν ὅπως διαλύσουσιν, ἐπισυν-
 10 ἰόντες δὲ αἰεὶ τὰ ἐντὸς γινόμενα τοῦ κύκλου πάντα αἰ-
 ροῦσι τὰ τε ἄλλα καὶ τὰς ἄλλας. εἰ δὲ μὴ τύχοι ταύτη
 φωλεύουσα, ἑτέρα γε ἄλλην ἐλεῖν ἔστιν οὐδεμία μηχανή.
 44. Θηρίον δὲ ἐν τῷ Κτησίῳ λόγῳ τῷ ἐς Ἰνδοῦς, μαρτι-
 χόρα ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, ὑπὸ δὲ Ἑλλήνων φησὶν ἀνδροφά-
 γον λελέχθαι, εἶναι πείθομαι τὸν τίγριν· ὀδόντας δὲ
 αὐτὸ τριστοίχους καθ' ἑκατέραν τὴν γένυν καὶ κέντρα
 ἐπὶ ἄκρας ἔχειν τῆς οὐρᾶς, τούτοις δὲ τοῖς κέντροις ἐγ-
 γύθεν ἀμύνεσθαι καὶ ἀποπέμπειν ἔς τοὺς πορρωτέρω
 τοξότου ἀνδρὸς οἷστῷ ἴσον, ταύτην οὐκ ἀληθῆ τὴν φή-
 5 μην οἱ Ἰνδοὶ δέξασθαι δοκοῦσί μοι παρ' ἀλλήλων ὑπὸ
 τοῦ ἄγαν ἔς τὸ θηρίον δειμάτος. Ἠπατήθησαν δὲ καὶ
 ἐς τὴν χροάν αὐτοῦ, καὶ ὅποτε κατὰ τοῦ ἡλίου φανεῖη
 σφίσειν ὁ τίγρις τὴν αὐγὴν, ἐρυθρὸς τ' ἐδόκει καὶ ὁμό-
 χρους, ἢ ὑπὸ τῆς ὠκύτητος, ἢ εἰ μὴ θεοί, διὰ τὸ ἐν ταῖς
 ἐπιστροφαῖς συνεχές, ἄλλως τε καὶ οὐκ ἐγγύθεν γινο-
 10 μένης τῆς θεάς. Δοκῶ δέ, εἰ καὶ Λιβύης τις ἢ τῆς Ἰν- 75

δῶν ἢ Ἀράβων γῆς ἐπέρχοιτο τὰ ἔσχατα, ἐθέλων θηρία
 ὅποσα παρ' Ἑλλήσιν ἐξευρεῖν, τὰ μὲν οὐδὲ ἀρχὴν αὐτὸν
 εὐρήσειν, τὰ δὲ οὐ κατὰ ταῦτά ἔχειν φανεῖσθαι οἱ. Οὐδὲ
 γὰρ δὴ ἀνθρώπος μόνον ὁμοῦ τῷ ἀέρι καὶ τῇ γῆ δια-
 φόροις οὔσι διάφορον κτᾶται καὶ τὸ εἶδος, ἀλλὰ καὶ τὰ
 λοιπὰ τὸ αὐτὸ ἂν πάσχοι τοῦτο, ἐπεὶ καὶ τὰ θηρία αἰ-
 5 ἀσπίδες τοῦτο μὲν ἔχουσιν αἱ Λίβυσσαι παρὰ τὰς Αἰγυ-
 πτίας τὴν χροάν, τοῦτο δὲ ἐν Αἰθιοπία μελαίνας τὰς
 ἀσπίδας οὐ μείον ἢ καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἢ γῆ τρέφει.
 οὔτω χρὴ πάντα τινα μῆτε ἐπίδρομον τὴν γνώμην, μῆτε
 ἀπίστως ἔχειν ἔς τὰ σπανιώτερα, ἐπεὶ τοὶ καὶ ἐγὼ πτε-
 ροτούς ὄφεις οὐ θεασάμενος πείδομαι, διότι ἀνὴρ Φρυγῆ
 ἤγαγεν ἔς Ἰωνίαν σκορπίον ταῖς ἀκρίσιν ὁμοιώτατα πτερά
 10 ἔχοντα.

XXII. Ἐν Τανάγρα δὲ παρὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου
 Θεμίδος ἔστιν, ὁ δὲ Ἀφροδίτης, καὶ ὁ τρίτος τῶν ναῶν
 Ἀπόλλωνος, ὁμοῦ δὲ αὐτῷ [καὶ] Ἀρτεμίδος τε καὶ Ἀθηῶ.
 2. Ἐς δὲ τοῦ Ἐρμου τὰ ἱερά τοῦ τε Κριοφόρου καὶ ὄν
 Προμάχου καλοῦσι, τοῦ μὲν ἔς τὴν ἐπίκλησιν λέγουσιν
 ὡς ὁ Ἐρμῆς σφίσειν ἀποτρέψαι νόσον λοιμώδη περὶ τὸ
 5 τεῖχος κριὸν περιενεγκῶν, καὶ ἐπὶ τούτῳ Κάλαις ἐποίη-
 σεν ἄγαλμα Ἐρμου φέροντα κριὸν ἐπὶ τῶν ὤμων. ὅς δ'
 ἂν εἶναι τῶν ἐφήβων προκριθῆ τὸ εἶδος κάλλιστος, οὐ-
 10 τος ἐν τοῦ Ἐρμου τῇ ἑορτῇ περιέσειν ἐν κύκλῳ τοῦ τεί-
 χους ἔχων ἄρα ἐπὶ τῶν ὤμων. Τὸν δὲ Ἐρμῆν λέγουσι 2
 τὸν Προμάχου Ἐρετριέων ναυσὶν ἐξ Εὐβοίας ἔς τὴν Τα-
 ναγραίαν σχόντων τοὺς τε ἐφήβους ἐξαγαγεῖν ἐπὶ τὴν
 μάχην, καὶ αὐτὸν ἄτε ἐφηβὸν σπλεγγίδι ἀμυνόμενον
 μάλιστα ἐργάσασθαι τῶν Εὐβοέων τροπὴν. Κεῖται δὲ
 ἐν τοῦ Προμάχου τῷ ἱερῷ τῆς [τε] ἀνδράχου τὸ ὑπό-
 15 λοιπον· τραφῆναι δὲ ὑπὸ τῷ δένδρῳ τὸν Ἐρμῆν τούτῳ
 νομίζουσιν. Οὐ πόρρω δὲ θέατρον τε καὶ πρὸς αὐτῷ

στοὰ πεποιήται. Εὐ δέ μοι Ταναγραῖοι νομίσαι τὰ ἐς 753
 τοὺς θεοὺς μάλιστα δοκοῦσιν Ἑλλήνων· χωρὶς μὲν γὰρ
 αἱ οἰκίαι σφίσι, χωρὶς δὲ τὰ ἱερὰ ὑπὲρ αὐτὰς ἐν καθαροῦ
 3 τέ ἐστι καὶ ἐκτὸς ἀνθρώπων. 3. Κορίννης δέ, ἡ μόνη
 δὴ ἐν Ταναγραῖ ἄσματα ἐποίησε, ταύτης ἐστὶ μὲν μνημα
 ἐν περιφανεί τῆς πόλεως, ἐστὶ δὲ ἐν τῷ γυμνασίῳ γρα-
 φή, ταινία τὴν κεφαλὴν ἢ Κόριννα ἀναδομένη τῆς νί-
 κης ἕνεκα ἣν Πίνδαρον ἄσματι ἐνίκησεν ἐν Θήβαις.
 φαίνεται δέ μοι νικῆσαι τῆς διαλέκτου τε ἕνεκα, ὅτι
 ἦδεν οὐ τῆ φωνῇ τῆ Δωρίδι ὡσπερ ὁ Πίνδαρος, ἀλλὰ
 ὁποῖα συνήσειν ἐμελλον Αἰολεῖς, καὶ ὅτι ἦν γυναικῶν
 τότε δὴ καλλίστη τὸ εἶδος, εἴ τι τῆ εἰκόνι δεῖ τεκμαίρε-
 4 σθαι. 4. Ἔστι δὲ καὶ γένη δύο ἐνταῦθα ἀλεκτρονῶν,
 οἳ τε μάχιμοι καὶ οἳ κόσσυφοι καλούμενοι. τούτων τῶν
 κοσσύφων μέγεθος μὲν κατὰ τοὺς Λυδοὺς ἐστὶν ὄρι-
 θας, χροὰ δὲ ἐμφερῆς κόρακι, κάλλια δὲ καὶ ὁ λόφος
 κατὰ ἀνεμώνην μάλιστα· λευκὰ δὲ σημεῖα οὐ μεγάλα
 ἐπὶ τε ἄκρῳ τῷ ῥάμφει καὶ ἐπὶ ἄκρας ἔχουσι τῆς οὐρᾶς.
 οὔτοι μὲν τοιοῦτο παρέχονται τὸ εἶδος.

5 5. Τῆς δὲ Βοιωτίας τὰ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Εὐρύπου
 Μεσάσιον ὄρος καλούμενον καὶ ὑπ' αὐτῷ Βοιωτῶν ἐπὶ
 θαλάσσης πόλις ἐστὶν Ἀθηδῶν· γενέσθαι δὲ τῆ πόλει τὸ
 ὄνομα οἳ μὲν ἀπὸ Ἀθηδόνος νύμφης, οἳ δὲ ἄνδαν δυ-
 ναστεῦσαι λέγουσιν ἐνταῦθα, Ποσειδῶνός τε παῖδα καὶ
 Ἀλκινόης τῆς Ἀτλαντος. Ἀθηδονίοις δὲ μάλιστα που
 κατὰ μέσον τῆς πόλεως Καβείρων ἱερὸν καὶ ἄλσος περὶ
 αὐτό ἐστι, πλησίον δὲ Δήμητρος καὶ τῆς παιδὸς ναός,
 6 καὶ ἀγάλματα λίθου λευκοῦ. Διονύσου τε ἱερὸν πε-754
 ποιήται καὶ ἀγαλμα πρὸ τῆς πόλεως κατὰ τὸ ἐς τὴν ἠπει-
 ρον. Ἐνταῦθα εἰσὶ μὲν τάφοι τῶν Ἰφιμεδείας καὶ
 Ἀλωέως παίδων· γενέσθαι δὲ σφίσι τοῦ βίου τὴν τελευ-
 τὴν ὑπὸ Ἀπόλλωνος κατὰ τὰ αὐτὰ Ὅμηρος πεποιήκασι

καὶ Πίνδαρος, ** ὡς ἐπιλάβοι τὸ χρεῶν αὐτοὺς ἐν Νάξῳ
 τῇ ὑπὲρ Πάρου κειμένη. 6. Τούτων τε δὴ ἐστὶ τῇ Ἀν-
 θηδόνι μνηματα, καὶ ἐπὶ τῇ θαλάσῃ καλούμενον Γλαύ-
 κου πῆδημα. εἶναι δὲ αὐτὸν ἀλιέα, καὶ ἐπεὶ τῆς πόας 7
 ἔφαγε, δαίμονα ἐν θαλάσῃ γενέσθαι καὶ ἀνθρώποις τὰ
 ἐσόμενα ἐς τὸδε προλέγειν οἳ τε ἄλλοι πιστὰ ἤγγηται,
 καὶ οἳ τὴν θάλασσαν πλέοντες πλείστα ἀνθρώπων ἐς τὴν
 Γλαύκου μαντικὴν κατὰ ἔτος ἕκαστον λέγουσι. Πινδά-
 ρῳ δὲ καὶ Αἰσχύλῳ πυνθανομένοις παρὰ Ἀθηδονίων,
 τῷ μὲν οὐκ ἐπὶ πολὺ ἐπῆλθεν ἄσαι τὰ ἐς Γλαῦκον, Αἰ-
 σχύλῳ δὲ καὶ ἐς ποιήσειν δράματος ἐξήρησε.

XXIII. Θηβαίοις δὲ πρὸ τῶν πυλῶν ἐστὶ τῶν Προ-
 τίδων καὶ τὸ Ἰολαῖον καλούμενον γυμνάσιον, καὶ στά-
 διον κατὰ ταῦτα τῷ τε ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ τῷ Ἐπιδαυρίων
 γῆς χῶμα· ἐνταῦθα δεικνύται καὶ ἡρῶν Ἰολαίου. τε-
 λευτῆσαι δὲ ἐν Σαρδοῖ τὸν τε Ἰόλαον αὐτὸν καὶ Ἀθη-
 ναίων καὶ Θεσπιέων τοὺς συνδιαβάντας ὁμολογοῦσι καὶ
 οἳ Θηβαῖοι. 2. Ὑπερβάντι δὲ τοῦ σταδίου τὰ ἐν δεξιᾷ 2
 δρόμος ἵππων καὶ ἐν αὐτῷ Πινδάρου μνημᾶ ἐστὶ. Πίν-
 δαρον δὲ ἠλικίαν ὄντα νεανίσκον καὶ ἰόντα ἐς Θεσπιάς
 ὥρα καύματος περὶ μεσοῦσαν μάλιστα ἡμέραν κόπος καὶ
 ὕπνος ἀπ' αὐτοῦ κατελάμβανεν. Ὁ μὲν δὴ ὡς εἶχε κα-
 τακλίνεται βραχὺ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ· μέλισσαι δὲ αὐτῷ
 καθεύδοντι προσεπέτοντό τε καὶ ἐπλάσσαν πρὸς τὰ χεῖλη
 τοῦ κηροῦ. ἀρχὴ μὲν Πινδάρῳ ποιεῖν ἄσματα ἐγένετο 3
 755 τοιαύτη· εὐδοκιμοῦντα δὲ αὐτὸν ἤδη ἀνὰ πᾶσαν τὴν
 Ἑλλάδα ἐς πλέον δόξης ἤρην ἢ Πυθία ἀνειποῦσα Δελ-
 φοῖς, ὁπόσων ἀπήρχοντο τῷ Ἀπόλλωνι, μοῖραν καὶ Πιν-
 δάρῳ τὴν ἴσῃν ἀπάντων νέμειν. Λέγεται δὲ καὶ ὀνει-
 ρατος ὄψιν αὐτῷ γενέσθαι προήκοντι ἐς γῆρας· ἐπιστάσα
 ἢ Περσεφόνη οἳ καθεύδοντι οὐκ ἔφασκεν ὑμνηθῆναι
 μόνη θεῶν ὑπὸ Πινδάρου, ποιήσειν μέντοι καὶ ἐς ἀν-

4 τὴν ἄσμα Πίνδαρον ἐλθόντα ὡς αὐτήν. Τὸν μὲν αὐτίκα τὸ χρεῶν ἐπιλαμβάνει, πρὶν ἐξῆκειν ἡμέραν δεκάτην ἀπὸ τοῦ ὄνειρατος· ἦν δὲ ἐν Θήβαις γυνὴ πρεσβύτις γένους ἔνεκα προσήκουσα Πινδάρῳ καὶ τὰ πολλὰ μεμελετηγυῖα ἄδειν τῶν ἁσμάτων· ταύτη Πίνδαρος ἐνύπνιον τῇ πρεσβύτιδι ἐπιστάς ὕμνον ἦσεν ἐς Περσεφόνην· ἢ δὲ αὐτίκα, ὡς ἀπέλιπεν αὐτήν ὁ ὕπνος, ἔγραψε ταῦτα, ὁποῖα τοῦ ὄνειρατος ἤκουσεν ἄδοντας. ἐν τούτῳ τῷ ἁσματι ἄλλαι τε ἐς τὸν Ἄιδην εἰσὶν ἐπικλήσεις καὶ ὁ χρυσήμιος, δῆλα ὡς ἐπὶ τῆς Κόρης τῇ ἀραγαῇ.

5 3. Ἐντεῦθεν ἐς Ἀκραίφνιον ἔστιν ὁδὸς τὰ πλείω πεδιάς. εἶναι δὲ ἐξ ἀρχῆς τε μοῖραν τῆς Θηβαϊδος τὴν πόλιν φασί, καὶ ὕστερον διαπεσόντας Θηβαίων ἐς αὐτήν ἀνδρας εὐρισκόν, ἠνίκα Ἀλέξανδρος ἐποίει τὰς Θήβας ἀναστάτους· ὑπὸ δὲ ἀσθενείας καὶ γήρας οὐδὲ ἐς τὴν Ἀττικὴν ἀποσωθῆναι δυνηθέντες ἐνταῦθα ὤκησαν. Κεῖται μὲν τὸ πόλισμα ἐν ὄρει τῷ Πτώω, θεῆας δὲ ἄξια ἐνταῦθα Διονύσου ναὸς ἔστι καὶ ἄγαλμα.

6 Προελθόντι δὲ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐν δεξιᾷ πέντε πού καὶ δέκα σταδίου τοῦ Ἀπόλλωνός ἔστι τοῦ Πτώου τὸ ἱερόν. εἶναι δὲ Ἀθάμαντος καὶ Θεμιστοῦς παῖδα τὸν Πτώον, ἀφ' οὗ τῷ τε Ἀπόλλωνι ἐπικλήσις καὶ τῷ ὄρει τὸ ὄνομα ἐγένετο, Ἄσιος ἐν τοῖς ἔπεσιν εἶρηκε. Πρὸ δὲ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Μακεδόνων ἐπιστρατείας καὶ ὀλέθρου τοῦ Θηβαίων μαντεῖον ἦν αὐτόθι ἀψευδές· καὶ ποτε ἄνδρα Εὐρωπία, ὄνομα δὲ οἱ εἶναι Μῦν, τοῦτον ἀποσταλέντα ὑπὸ Μαρδονίου τὸν Μῦν ἐπερέσθαι τε φωνῇ τῇ σφετέρᾳ, καὶ οἱ χρῆσαι τὸν θεὸν οὐχ ἑλληνί- 756
σαντα οὐδὲ αὐτὸν διαλέκτῳ τῇ Καρικῇ.

7 4. Ὑπερβαλόντων δὲ τὸ ὄρος τὸ Πτώον ἔστιν ἐπὶ θαλάσσης Βοιωτῶν πόλις Λάρυμνα· γενέσθαι δὲ αὐτῇ τὸ ὄνομά φασιν ἀπὸ Λαρυμνῆς τῆς Κύνου· τοὺς δὲ ἀνω-

τέρῳ προγόνους δηλώσει μοι τὰ ἔχοντα ἐς Λοκροὺς τοῦ λόγου. Καὶ συνετέλει δὲ ἐς Ὀποῦντα ἢ Λάρυμνα τὸ ἀρχαῖον· Θηβαίων δὲ ἐπὶ μέγα ἰσχύος προελθόντων, τηλικαῦτα ἐκουσίως μετετάξαντο ἐς Βοιωτοὺς. Διονύσου δὲ ἐνταῦθα ναὸς καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν πεποιήται. Λιμὴν δὲ σφισίν ἔστιν ἀγχιβαθῆς, καὶ τὰ ὄρη τὰ ὑπὲρ τὴν πόλιν ὑῶν παρέχεται θήραν ἀγρίων.

XXIV. Ἐξ Ἀκραίφνιου δὲ ἰόντι εὐθείαν ἐπὶ λίμνην τὴν Κηφισίδα, οἱ δὲ Κωπαῖδα ὀνομάζουσι τὴν αὐτήν, πεδῖον καλούμενόν ἔστιν Ἀθαμάντιον· οἰκῆσαι δὲ Ἀθάμαντα ἐν αὐτῷ φασίν. Ἐς δὲ τὴν λίμνην ὁ τε ποταμὸς ὁ Κηφισὸς ἐκδίδωσιν, ἀρχόμενος ἐν Διλαίας τῆς Φωκίας, καὶ διαπλευσάντι εἰς Κῶπαι. κείνται δὲ αἱ Κῶπαι πόλισμα ἐπὶ τῇ λίμνῃ· 2. τούτου δὲ καὶ Ὀμηρὸς ἐποίησατο ἐν καταλόγῳ μνήμην· ἐνταῦθα Δῆμητρος καὶ Διονύσου καὶ Σαραπίδος ἔστιν ἱερά. Λέγουσι δὲ οἱ Βοιω- 2
τοὶ καὶ πολίσματα ἄλλα πρὸς τῇ λίμνῃ ποτέ, Ἀθήνας καὶ Ἐλευσίνα, οἰκείσθαι, καὶ ὡς ὄρα χειμῶνος ἐπικλύσασα ἠφάνισεν αὐτὰ ἢ λίμνη. Οἱ μὲν δὲ ἰχθύς οἱ ἐν τῇ Κηφισίδι οὐδὲν τι διάφορον ἐς ἄλλους ἰχθύς τοὺς λιμναίους ἔχουσιν· αἱ δὲ ἐγγέλεις αὐτόθι καὶ μεγέθει μέγισται καὶ ἐσθίειν εἰσὶν ἠδισται.

3. Κωπῶν δὲ ἐν ἀριστερᾷ σταδίῳ προελθόντι ὡς 3
δώδεκα εἰσὶν Ὀλυμνες, Ὀλυμνέων δὲ ἐπτὰ πού στάδια Ἰηττος ἀφέστηκε, κῶμαι νῦν τε οὔσαι καὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς· μοίρας δὲ, ἐμοὶ δοκεῖν, τῆς Ὀρχομενίας εἰσὶ καὶ αὐταὶ καὶ πεδῖον τὸ Ἀθαμάντιον. Καὶ ὅσα μὲν ἐς Ἰηττον ἄνδρα Ἀργεῖον καὶ Ὀλμιον τὸν Σισύφου λεγόμενα ἤκουον, προσέεται καὶ αὐτὰ τῇ Ὀρχομενίᾳ συγγραφῇ· 757
θεῆας δὲ ἄξιον ἐν μὲν Ὀλυμσιν οὐδ' ἐπὶ βραχύτατον παρεῖχον οὐδέν, ἐν Ἰηττῳ δὲ ναὸς ἔστιν Ἡρακλέους, καὶ ἰάματα εὐρασθαι παρὰ τούτου τοῖς κάμνονσιν ἔστιν,

όντος οὐχὶ ἀγάλματος σὺν τέχνῃ, λίθου δὲ ἀργοῦ κατὰ τὸ ἀρχαῖον.

4 4. Τῆττον δὲ στάδια ὡς εἰκοσιν ἀπέχουσι Κύρτωνες· τὸ δὲ ἀρχαῖον ὄνομα τῷ πολισμάτι φασὶν εἶναι Κυρτώνην. ὤκισται δὲ ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ, καὶ Ἀπόλλωνός ἐστιν ἐνταῦθα ναός τε καὶ ἄλσος· ἀγάλματα δὲ ὄρθα Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος ἐστίν. Ἔστι δὲ αὐτόθι καὶ ὕδωρ ψυχρὸν ἐκ πέτρας ἀνερχόμενον· νυμφῶν δὲ ἱερὸν ἐπὶ τῇ πηγῇ καὶ ἄλσος οὐ μέγα ἐστίν· ἡμερα δὲ ὁμοίως πάντα ἐν τῷ ἄλσει δένδρα.

5 5. Ἐκ δὲ Κυρτώνων ὑπερβάλλουσι τὸ ὄρος πόλισμά ἐστι Κορσεία, ὑπὸ δὲ αὐτῷ δένδρων ἄλσος οὐχ ἡμέρων· πρῖνοι τὸ πολὺ εἰσιν. Ἐρμοῦ δὲ ἄγαλμα οὐ μέγα ἐν ὑπαίθρῳ τοῦ ἄλσους ἔστηκε. τοῦτο ἀπέχει Κορσείας ὅσον τε ἡμισὺν σταδίου. Καταβάντων δὲ ἐς τὸ χθαμαλὸν ποταμὸς Πλατάνιος καλούμενος ἐκδίδωσιν ἐς θάλασσαν· ἐν δεξιᾷ δὲ τοῦ ποταμοῦ Βοιωτῶν ἔσχατοι ταύτη πόλις οἰκοῦσιν Ἀλὰς ἐπὶ θαλάσῃ, ἢ τὴν Λοκρίδα ἠπειρον ἀπὸ τῆς Εὐβοίας διείργει.

XXV. Θηβαίους δὲ τῶν πυλῶν ἐστὶν ἐγγύτατα τῶν Νηιστῶν Μενοικέως μνήμα τοῦ Κρέοντος· ἀπέκτεινε δὲ ἐκουσίως αὐτὸν κατὰ τὸ μάντευμα τὸ ἐκ Δελφῶν, ἠνίκα Πολυνείκης καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς ἀφίκοντο ἐξ Ἄργους. Τοῦ δὲ Μενοικέως ἐπιπέφυκε ροιὰ τῷ μνήματι· τοῦ καρποῦ δὲ ὄντος ὠραίου διαρρηξάντι σοι τὸ ἐκτὸς λοιπὸν ἐστὶν εὐρεῖν τὸ ἐνδον αἵματι ἐμφερές. αὕτη μὲν δὴ τεθηλὸς δένδρον ἐστὶν ἢ ροιὰ· ἄμπελον δὲ φῦναι μὲν οἱ Θηβαῖοι παρὰ σφίσι πρώτοις φασὶν ἀνθρώπων, ἀποφῆναι δὲ οὐδὲν ἐτι ἐς αὐτὴν ὑπόμνημα εἶχον.

22. Τοῦ δὲ Μενοικέως οὐ πόρρω τάφου τοὺς παῖδας λέγουσιν Οἰδίποδος μονομαχήσαντας ἀποθανεῖν ὑπὸ ἀλλήλων· σημεῖον δὲ τῆς μάχης αὐτῶν κίων, καὶ ἀσπίς 75δ

ἔπεστιν ἐπ' αὐτῷ λίθου. Δείκνυται δὲ τι χωρίον ἐνταῦθα Ἦραν Θηβαῖοί φασιν Ἡρακλεῖ παιδί ἐτι ἐπισχεῖν γάλα κατὰ δὴ τινα ἀπάτην ἐκ Διός. καλεῖται δὲ ὁ σύμπας οὗτος (τόπος) Σῦρμα Ἀντιγόνης· ὡς γὰρ τὸν τοῦ Πολυνείκου ἀρασθαί οἱ προθυμουμένη νεκρὸν οὐδεμία ἐφαίνετο φαστῶν, δεύτερα ἐπενόησεν ἔλκειν αὐτόν, ἐς ὃ ἐλλυσέ τε καὶ ἐπέβαλεν ἐπὶ τοῦ Ἐπεοκλέους ἐξημμένην τὴν πυρᾶν.

3. Διαβάντων δὲ ποταμὸν καλούμενον ἀπὸ γυναικὸς 3 τῆς Λύκου Δίρκην, ὑπὸ ταύτης δὲ ἔχει λόγος Ἀντιόπην κακοῦσθαι, καὶ δι' αὐτὸ ὑπὸ τῶν Ἀντιόπης παίδων συμβῆναι τῇ Δίρκῃ τὴν τελευταίην, διαβάσιν οὖν τὴν Δίρκην οἰκίας τε ἐρείπια τῆς Πινδάρου καὶ μητρὸς Δινδυμήνης ἱερὸν, Πινδάρου μὲν ἀνάθημα, τέχνη δὲ τὸ ἄγαλμα Ἀριστομήδους τε καὶ Σωκράτους Θηβαίων. μιᾷ δὲ ἐφ' ἐκάστων ἐτῶν ἡμέρα, καὶ οὐ πέρα, τὸ ἱερὸν ἀνοίγειν νομίζουσιν. ἐμοὶ δὲ ἀφικέσθαι τε ἐξεγερόναι τὴν ἡμέραν ταύτην, καὶ τὸ ἄγαλμα εἶδον λίθου τοῦ Πεντέλησι καὶ αὐτὸ καὶ τὸν θρόνον.

4. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ἀπὸ τῶν πυλῶν τῶν Νηιστῶν 4 τὸ μὲν Θεμίδος ἐστὶν ἱερὸν καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου, τὸ δὲ ἐφεξῆς Μοιρῶν, τὸ δὲ Ἀγοραίου Διός· οὗτος μὲν δὴ λίθου πεποιήται, ταῖς Μοίραις δὲ οὐκ ἐστὶν ἀγάλματα. καὶ ἀπωτέρω μικρὸν Ἡρακλῆς ἔστηκε ἐν ὑπαίθρῳ Πινοκολούστης ἐπωνυμίαν ἔχων, ὅτι τῶν κηρύκων, ὡς οἱ Θηβαῖοι λέγουσιν, ἀπέτεμεν ἐπὶ λάβῃ τὰς ρίνας, οἱ παρὰ Ὀρχομενίων ἀφίκοντο ἐπὶ τοῦ δασμοῦ τὴν ἀπαίτησιν.

5. Σταδίου δὲ αὐτόθεν πέντε προελθόντι καὶ εἰ- 5 κοσι Δήμητρος Καβείρας καὶ Κόρης ἐστὶν ἄλσος· ἐσελθεῖν δὲ τοῖς τελεσθεῖσιν ἐστι. Τούτου δὲ τοῦ ἄλσους ἐπτά που σταδίου τῶν Καβείρων τὸ ἱερὸν ἀφέστηκεν.

Οἵτινες δὲ εἰσιν οἱ Κάβειροι καὶ ὅποιά ἐστιν αὐτοῖς καὶ τῇ μητρὶ τὰ δρώμενα, σιωπὴν ἄγοντι ὑπὲρ αὐτῶν συγκ-
6 γνώμη παρὰ ἀνδρῶν φιληκόων ἔστω μοι. 6. Τοσοῦτο δὲ δηλώσαι με καὶ ἐς ἅπαντας ἐκώλυσεν οὐδέν, ἦντινα λέγουσιν ἀρχὴν οἱ Θηβαῖοι γενέσθαι τοῖς δρωμένοις. Πόλιν γὰρ ποτε ἐν τούτῳ φασὶν εἶναι τῷ χωρίῳ καὶ ἄν- 759
7 δρας ὀνομαζομένους Καβείρους, Προμηθεὶ δὲ ἐνὶ τῶν Καβείρων καὶ Αἰτναίῳ τῷ Προμηθέως ἀφικομένην Δήμητρα ἐς γνώσιν παρακαταθέσθαι σφίσι. ἦτις μὲν δὴ ἦν ἡ παρακαταθήκη, καὶ τὰ ἐς αὐτὴν γινόμενα, οὐκ ἐφαίνετο ὅσιόν μοι γράφειν. Δήμητρος δ' οὖν Καβεί-
7 ροις δῶρόν ἐστιν ἡ τελετή. Κατὰ δὲ τὴν Ἐπιγόνων στρατείαν καὶ ἄλωσιν τῶν Θηβῶν ἀνέστησαν μὲν ὑπὸ τῶν Ἀργείων οἱ Κάβειροι, ἐξελείφθη δὲ ἐπὶ χρόνον τινα καὶ ἡ τελετή. Πελαργὴν δὲ ὕστερον τὴν Ποτνέως καὶ Ἰσθμιάδην Πελαργὴ συνοικοῦντα καταστήσασθαι μὲν τὰ ὄργια αὐτοῦ λέγουσιν ἐξ ἀρχῆς, μετενεγκεῖν δὲ αὐτὰ
8 ἐπὶ τὸν Ἀλεξιάρουν καλούμενον. ὅτι δὲ τῶν ὄρων ἐκτὸς ἐμύησεν ἡ Πελαργὴ τῶν ἀρχαίων, Τηλώνδης καὶ ὅσοι γένους τῶν Καβείρων ἐλείποντο κατῆλθον αὐτῆς ἐς τὴν Καβειραίαν. Πελαργὴ μὲν δὴ κατὰ μάντευμα ἐκ Δωδώνης καὶ ἄλλα ἐμέλλεν ἐς τιμὴν καταστήσεσθαι, καὶ ἡ θυσία φέρον ἐν τῇ γαστρὶ ἱερεῖον. 7. Τὸ δὲ μήνυμα τὸ ἐκ τῶν Καβείρων ἀπαραίτητόν ἐστιν ἀνθρώποις, ὡς
9 ἐπέδειξε δὴ πολλαχῇ. τὰ γὰρ δὴ δρώμενα ἐν Θήβαις ἐτόλμησαν ἐν Ναυπάκτῳ κατὰ ταῦτα ἰδιῶται δρᾶσαι, καὶ σφᾶς οὐ μετὰ πολὺν ἐπέλαβεν ἡ δίκη. ὅσοι δὲ ὁμοῦ Μαγδονίῳ τῆς στρατιᾶς τῆς Ξέρξου περὶ Βοιωτίαν ἐλείφθησαν, τοῖς παρελθούσιν αὐτῶν ἐς τὸ ἱερόν τῶν Καβείρων τάχα μὲν πού καὶ χρημάτων μεγάλων ἐλπίδι, τὸ πλεόν δέ, ἐμοὶ δοκεῖν, τῇ ἐς τὸ θεῖον ὀλιγογρία, τούτοις παραφρονῆσαι τε συνέπεσεν αὐτίκα καὶ ἀπώλοντο ἐς θά-

λασάν τε καὶ ἀπὸ τῶν κορημῶν ἑαυτοὺς ῥίπτοντες. Ἀλεξάνδρου δέ, ὡς ἐνίκησε τῇ μάχῃ, Θήβας τε αὐτὰς 10 καὶ σύμπασαν τὴν Θηβαΐδα διδόντος πυρὶ, ἄνδρες τῶν 760 ἐκ Μακεδονίας ἐλθόντες ἐς τῶν Καβείρων τὸ ἱερόν ἄτε ἐν γῇ τῇ πολεμῖα κεραννοῖς τε ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἀστραπαῖς ἐφθάρησαν. οὕτω μὲν τὸ ἱερόν τοῦτό ἐστιν ἐξ ἀρχῆς ἅγιον.

XXVI. Τοῦ Καβειρίου δὲ ἐν δεξιᾷ πεδίον ἐστὶν ἐπὶ-
νυμον Τηνέρου μάντεως, ὃν Ἀπόλλωνος παῖδα εἶναι καὶ Μελίας νομίζουσι, καὶ Ἡρακλέους ἱερόν μέγα ἐπέκλησιν Ἴπποδέτου· τοὺς τε γὰρ Ὀρχομενίους φασὶν ἐς τοῦτο ἀφίχθαι στρατιᾷ, καὶ τὸν Ἡρακλέα νύκτωρ τοὺς Ἴππους λαβόντα συνδῆσαι σφίσι τοὺς ὑπὸ τοῖς ἄρμασι. 2. Προ- 2
ελθόντων δὲ τὸ ὄρος ἐστὶν ὅθεν τὴν Σφίγγα λέγουσιν ὀρμασθαι ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν ἀρπαζομένων αἰνιγμα ἄδου-
σαν. Οἱ δὲ κατὰ ληστείαν σὺν δυνάμει ναυτικῇ πλα-
νωμένην φασὶν αὐτὴν ἐς τὴν πρὸς Ἀνθηδόνην σχεῖν θά-
λασσαν, καταλαβοῦσαν δὲ τὸ ὄρος τοῦτο ἀρπαγαῖς χρῆ-
σθαι, πρὶν ἐξεῖλεν Οἰδίπους αὐτὴν ὑπερβαλόμενος πλή-
θει στρατιᾶς, ἣν ἀφίκετο ἔχων ἐκ Κορίνθου. Λέγεται 3
δὲ καὶ ὡς νόθη Λαῖου θυγάτηρ εἴη, καὶ ὡς τὸν χρησμὸν τὸν Κάδμῳ δοθέντα ἐκ Δελφῶν διδάξειεν αὐτὴν κατὰ εὐνοίαν ὁ Λαῖος· ἐπίστασθαι δὲ πλὴν τοὺς βασιλέας οὐ-
δένα ἄλλον τὸ μάντευμα. ὅποτε οὖν τῇ Σφιγγὶ ἀμφι-
σβητήσων τις ἀφίκοιτο τῆς ἀρχῆς, γενέσθαι γὰρ τῷ Λαῖῳ ἐκ παλλακῶν υἱός, καὶ τὰ χρησθέντα ἐκ Δελφῶν ἐς Ἐπικάστην μόνην καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνης ἔχειν παῖδας, τὴν οὖν Σφίγγα χρῆσθαι σοφίσμασιν ἐς τοὺς ἀδελφούς, ὡς τὸν Κάδμῳ γενόμενον χρησμὸν εἰδεῖεν ἂν Λαῖου γε ὄντες· οὐκ ἔχοντας δὲ αὐτοὺς ἀποκρίνασθαι, θανάτῳ 4
ζημιῶν, ἄτε οὐ προσηκόντως ἀμφισβητοῦντας γένους

τε καὶ ἀρχῆς. Οἰδίπους δὲ ἄρ' ἀφίκετο ὑπὸ ὀνείρατος
δεδιδαγμένος τὸν χρησμόν.

5 3. Ἀπὸ δὲ τοῦ ὄρους τούτου πέντε ἀπέχει καὶ δέκα 761
σταδίους πόλεως ἐρείπια Ὀγγηστοῦ· φασὶ δὲ ἐνταῦθα
οἰκῆσαι Ποσειδῶνος παῖδα Ὀγγηστόν. ἐπ' ἐμοῦ δὲ ναός
τε καὶ ἄγαλμα Ποσειδῶνος ἐλείπετο Ὀγγηστίου καὶ τὸ
6 ἄλσος, ὃ δὴ καὶ Ὅμηρος ἐπήνεσε. 4. Τραπομένῳ δὲ
ἀπὸ τοῦ Καβειρίου τὴν ἐν ἀριστερᾷ καὶ προελθόντι ὡς
πεντήκοντα σταδίους Θεσπία ὑπὸ τὸ ὄρος τὸν Ἐλικῶνα
ᾠκίσται. θυγατέρα δὲ εἶναι Θεσπίαν λέγουσιν Ἀσωποῦ,
καὶ ἀπὸ ταύτης κληθῆναι τὴν πόλιν. οἱ δὲ Θεσπιὸν φα-
7 σιν ἐξ Ἀθηναίων ἐλθόντα τὸ ὄνομα τῇ πόλει δοῦναι· γε-
γονέναι δὲ ἀπὸ Ἐρεχθέως αὐτόν. 5. Θεσπιεῦσι δὲ ἐν τῇ
πόλει Σαώτου Διὸς ἔστι χαλκοῦν ἄγαλμα· ἐπιλέγουσι
δὲ ὡς λυμαινομένου τὴν πόλιν ποτὲ αὐτοῖς δράκοντος
προστάξειεν ὁ θεὸς τὸν κλήρω τῶν ἐφήβων κατὰ ἔτος
ἕκαστον λαχόντα δίδοσθαι τῷ θηρίῳ. τῶν μὲν δὴ δια-
φθαρέντων μνημονεύειν τὰ ὀνόματα οὐ φασιν· ἐπὶ δὲ
Κλεοστράτῳ λαχόντι τὸν ἐραστὴν αὐτοῦ Μενέστρατον
8 λέγουσιν ἐπιτεχνήσασθαι. χαλκοῦν θώρακα ἐποίησατο
ἔχοντα ἐπὶ ἐκάστη τῶν φολίδων ἄγκιστρον ἐς τὸ ἄνω
νεῦον· τοῦτον τὸν θώρακα ἐνδύς παρέδωκε τῷ δρά-
κοντι ἐκουσίας αὐτόν, παραδοὺς δὲ ἀπολείσθαι τε καὶ
αὐτὸς ἀπολεῖν ἔμελλε τὸ θηρίον. Ἀντὶ τούτου μὲν τῷ
Διὶ γέγονεν ἐπίκλησις Σαώτης· τὸ δὲ ἄγαλμα τὸ Διο-
νύσου καὶ αὐτῆς Τύχης, ἐτέρωθι δὲ Ὑγείας, ** τὴν δὲ
Ἀθηναίαν τὴν Ἐργάνην καὶ αὐτὴν καὶ Πλούτῶν οἱ παρ-
εστηκότα ἐποίησε ***.

XXVII. Θεῶν δὲ οἱ Θεσπιεῖς τιμῶσιν Ἐρωτα μάλιστα
ἐξ ἀρχῆς, καὶ σφισιν ἄγαλμα παλαιότατόν ἐστιν ἀργῶς
λίθος. Ὅστις δὲ ὁ καταστησάμενος Θεσπιεῦσιν Ἐρωτα
θεῶν σέβεσθαι μάλιστα, οὐκ οἶδα. σέβονται δὲ οὐδέν τι

ἦσον καὶ Ἑλλησποντίων Παριανοί, τὸ μὲν ἀνέκαθεν
ἐξ Ἰωνίας καὶ Ἐρυθρῶν ἀφαισμένοι, τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν
τελοῦντες ἐς Ῥωμαίους. 2. Ἐρωτα δὲ ἄνθρωποι μὲν οἱ 2
πολλοὶ νεώτατον θεῶν εἶναι καὶ Ἀφροδίτης παῖδα ἤγη-
762 ται. Ἀνίκιος δὲ Ὀλῆν, ὃς καὶ τοὺς ὕμνους τοὺς ἀρχαιο-
τάτους ἐποίησεν Ἑλλησιν, οὗτος ὁ Ὀλῆν ἐν Ἐλλειθυίας
ὕμνῳ μητέρα Ἐρωτος τὴν Ἐλλειθυίαν φησιν εἶναι. Ὀλῆ-
νος δὲ ὕστερον Πάμφως τε ἔπη καὶ Ὀρφεὺς ἐποίησαν·
καὶ σφισιν ἀμφοτέροις πεποιημένα ἔστιν ἐς Ἐρωτα, ἵνα
ἐπὶ τοῖς δρωμένοις Ἀνκομίδαι καὶ ταῦτα ἄδωσιν· ἐγὼ
δὲ ἐπελεξάμην *** ἀνδρὶ ἐς λόγους δαδουχοῦντι. καὶ
τῶν μὲν οὐ πρόσω ποιήσομαι μνήμην· Ἡσίοδον δὲ ἢ τὸν
Ἡσίοδῳ Θεογονίαν ἐσποίησαντα οἶδα γράψαντα ὡς Χάος
πρῶτον, ἐπὶ δὲ αὐτῷ Γῆ τε καὶ Τάρταρος καὶ Ἐρως γέ-
νοιτο. Σαπφῶ δὲ ἢ Λεσβία πολλά τε καὶ οὐχ ὁμολο- 3
γοῦντα ἀλλήλοις ἐς Ἐρωτα ἦσε. 3. Θεσπιεῦσι δὲ ὕστε-
ρον χαλκοῦν εἰργάσατο Ἐρωτα Λύσιππος, καὶ ἔτι πρό-
τερον τούτου Πραξιτέλης λίθου τοῦ Πεντέλης. καὶ ὅσα
μὲν εἶχεν ἐς Φοῦνην καὶ τὸ ἐπὶ Πραξιτέλει τῆς γυναικὸς
σόφισμα, ἐτέρωθι ἤδη μοι δεδήλωται· πρῶτον δὲ τὸ
ἄγαλμα κινήσαι τοῦ Ἐρωτος λέγουσι Γάϊον δυναστεύ-
σαντα ἐν Ῥώμῃ, Κλαυδίου δὲ ὀπίσω Θεσπιεῦσιν ἀπο-
πέψαντος Νέρωνα αὐτῆς δεύτερα ἀνάσπαστον ποιῆσαι.
Καὶ τὸν μὲν φλόξ αὐτόθι διέφθειρε· τῶν δὲ ἀσεβη- 4
σάντων ἐς τὸν θεὸν ὁ μὲν ἀνθρώπῳ στρατιώτῃ διδοὺς
αἰεὶ τὸ αὐτὸ σὺνθημα μετὰ ὑπόουλον γλευσίας ἐς τοσοῦτο
προήγαγε θυμοῦ τὸν ἄνθρωπον ὥστε σὺνθημα δίδόντα
αὐτὸν διεργάζεται, Νέρωνι δὲ παρέξ ἢ τὰ ἐς τὴν μητέρα
ἔστι καὶ ἐς γυναικῆς γαμετὰς ἐναγῆ τε καὶ ἀνέραστα
τολμήματα. Τὸν δὲ ἐφ' ἡμῶν Ἐρωτα ἐν Θεσπιαῖς ἐποίη-
σεν Ἀθηναῖος Μηνόδωρος, τὸ ἔργον τὸ Πραξιτέλους
μιμούμενος. 4. Ἐνταῦθα καὶ αὐτοῦ Πραξιτέλους Ἀφρο- 5

δίτη καὶ Φρύνης ἐστὶν εἰκῶν· λίθου καὶ ἡ Φρύνη καὶ 763
ἡ θεός. ἐστὶ δὲ καὶ ἐτέρωθεν Ἀφροδίτης Μελαινίδος
ἱερὸν, καὶ θέατρον τε καὶ ἀγορὰ θεῆς ἄξια· ἐνταῦθα
Ἡσίοδος ἀνάκειται χαλκοῦς. Τῆς ἀγορᾶς οὐ πόρρω
Νίκη τε χαλκοῦ καὶ ναὸς Μουσῶν ἐστὶν οὐ μέγας· ἀγάλ-
ματα δὲ ἐν αὐτῷ μικρὰ λίθου πεποιημένα.

6 5. Καὶ Ἡρακλέους Θεσπιεῦσίν ἐστιν ἱερὸν· ἱεράται
δὲ αὐτοῦ παρθένος, ἐστ' ἂν ἐπιλάβῃ τὸ χροῶν αὐτήν.
αἴτιον δὲ τούτου φασὶν εἶναι τοιόνδε, Ἡρακλέα ταῖς θυ-
γατρᾶσι πενήτηκοντα οὔσαις ταῖς Θεστίου συγγενέσθαι
πάσαις πλην μιᾶς ἐν τῇ αὐτῇ νυκτί· ταύτην δὲ οὐκ ἐθε-
λήσαι οἱ τὴν μίαν μιχθῆναι· *** νομίζοντα δικάσαι
μένειν παρθένον πάντα αὐτήν τὸν βίον ἱερωμένην αὐ-
7 τῷ. Ἐγὼ δὲ ἤκουσα μὲν καὶ ἄλλον λόγον, ὡς διὰ πα-
σῶν ὁ Ἡρακλῆς τῶν Θεστίου παρθένων διεξέλθοι τῇ
αὐτῇ νυκτί, καὶ ὡς ἄρσενας παῖδας αὐτῷ πάσαι τέκοιεν,
διδύμους δὲ ἢ τε νεωτάτη καὶ ἢ προεβυτάτη· ἐκεῖνο δὲ
οὐκ ἐστὶν ὅπως ἠγήσομαι πιστόν, Ἡρακλέα ἐπὶ τοσοῦτο
ὀργῆς ἀνδρὸς φίλου θυγατρὶ ἀφικέσθαι. πρὸς δὲ καὶ
ἠνίκα ἔτι ἦν μετ' ἀνθρώπων, τιμωροῦμενός τε ἄλλους
ὑβρίζοντας καὶ μάλιστα ὅσοι θεῶν ἀσεβεῖς ἦσαν, οὐκ
ἂν αὐτὸς γε κατεστήσατο αὐτῷ ναόν τε καὶ ἱερίαν ὡς-
8 περ δὴ θεός. Ἀλλὰ γὰρ ἐφαίνετό μοι τὸ ἱερὸν τοῦτο
ἀρχαιότερον ἢ κατὰ Ἡρακλέα εἶναι τὸν Ἀμφικτύωνος,
καὶ Ἡρακλέους τοῦ καλουμένου τῶν Ἰδαίων Δακτύλων,
οὗ δὴ καὶ Ἐρυθραίους τοὺς ἐς Ἰωνίαν καὶ Τυρίους ἱερά
ἔχοντας εὗρισκον. οὐ μὴν οὐδ' οἱ Βοιωτοὶ τοῦ Ἡρα-
κλέους ἠγνόουν τοῦτο τὸ ὄνομα, ὅπου γε αὐτοὶ τῆς Μυ-
καλησσίας Διμήτρος Ἡρακλεῖ τῷ Ἰδαίῳ τὸ ἱερὸν ἐπιτε-
τράφθαι λέγουσιν.

XXVIII. Ὁ δὲ Ἐλικῶν ὄρων τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐν
τοῖς μάλιστα ἐστὶν εὐγεῶς καὶ δένδρων ἡμέρων ἀνά-

764 πλεως· καὶ οἱ τῆς ἀνδράχου θάμνοι παρέχονται τῶν
πανταχοῦ καρπὸν αἰξίν ἠδίστον. λέγουσι δὲ οἱ περὶ τὸν
Ἐλικῶνα οἰκοῦντες καὶ ἀπάσας ἐν τῷ ὄρει τὰς πόας καὶ
τὰς ῥίζας ἤμιστα ἐπὶ ἀνθρώπου θανάτῳ φνέσθαι. καὶ
δὴ καὶ τοῖς ὄφεισι τὸν ἴον ποιοῦσιν ἐνταῦθα ἀσθενέστε-
ρον αἰ νομαί, ὥστε καὶ διαφεύγουσι τὰ πολλὰ οἱ δηγθέν-
τες, ἢν ἀνδρὶ Λίβυι γένους τοῦ Φύλλων ἢ καὶ ἄλλως
προσφόροις ἐπιτύχωσι τοῖς φαρμάκοις. 2. Ἔστι μὲν δὴ 2
ὁ ἴος τοῖς ἀγριωτάτοις τῶν ὄφειων καὶ ἄλλως ὀλέθριος
ἐς τε ἀνθρώπους καὶ ζῶα ὁμοίως τὰ πάντα, συντελοῦσι
δὲ οὐχ ἤμιστα ἐς ἰσχύν σφισι τοῦ ἰοῦ καὶ αἰ νομαί, ἐπεὶ
τοι καὶ ἀνδρὸς ἀκούσας οἶδα Φοίνικος ὡς ἐν τῇ ὄρεινῃ
τῇ Φοινίκης ἀγριωτέρους τοὺς ἔχεις ποιοῦσιν αἰ ῥίζαι.
Ἔφη δὲ ἀνθρώπον ἰδεῖν αὐτὸς ἀποφεύγοντα ὀρμὴν
ἔχεως, καὶ τὸν μὲν ἐπὶ τι ἀναδραμεῖν δένδρον, τὸν δὲ
ἔχιν, ὡς ἦλθεν ὑστερος, ἀποπνεῦσαι πρὸς τὸ δένδρον
τοῦ ἰοῦ καὶ οὐ ζῆν ἔτι τὸν ἀνθρώπον. Τούτου μὲν τοι-
αῦτα ἤκουσα· ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῇ Ἀραβῶν ὅσοι τῶν ἔχεων 3
περὶ τὰ δένδρα τὰ πάλσαμα οἰκοῦσι, τοιάδε ἄλλα ἐς αὐ-
τοὺς συμβαίνοντα οἶδα. μέγεθος μὲν κατὰ μυρσίνης
θάμνον τὰ πάλσαμά ἐστι, φύλλα δὲ αὐτοῖς κατὰ τὴν
πόαν τὸ σάμφουχον. ἔχεων δὲ τῶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ καθ'
ὁπόσους καὶ πλείονες καὶ ἐλάσσονες ὑπὸ ἕναστον ἀνλί-
ζονται δένδρον· τροφή γὰρ αὐτοῖς ὁ τῶν παλσάμων
ἐστὶν ὁπὸς ἠδίστη, καὶ ἔτι καὶ ἄλλως τῇ σκιᾷ τῶν φυ-
τῶν χαίρουσιν. Ἐπὶ οὖν συλλέγειν τοῦ παλσάμου τὸν 4
ὀπὸν ἀφίκηται τοῖς Ἀραβῶν ὄρα, ξύλων δύο ἕναστος
σκυτάλας ἐπὶ τοὺς ἔχεις [ἐσ]φέρει, κροτοῦντες δὲ τὰ
ξύλα ἀπελαύνουσι τοὺς ἔχεις· ἀποκτείνειν δὲ αὐτοὺς
765 οὐκ ἐθέλουσιν ἱεροῦς τῶν παλσάμων νομίζοντες. ἦν δὲ
καὶ ὑπὸ ἔχεων δηγθῆναι τῷ συμβῆ, τὸ μὲν τραῦμά ἐστὶν
ὀποῖον καὶ ὑπὸ σιδήρου, δεῖμα δὲ ἄπεστι τὸ ἀπὸ τοῦ

ίου· ἄτε γὰρ σιτουμένοις τοῖς ἔχει μύρον τὸ εὐοσμότατον, μετακεράνυσί σφισιν ἐκ τοῦ θανατώδους ἐς τὸ ἠπιώτερον ὁ ἰός. ταῦτα μὲν δὴ ἔχοντά ἐστιν οὕτω.

XXIX. Θῦσαι δὲ ἐν Ἐλικῶνι Μούσαις πρώτους καὶ ἐπονομάσαι τὸ ὄρος ἰερὸν εἶναι Μουσῶν Ἐφιάλτην καὶ Ἰωτον λέγουσιν, οἰκίσαι δὲ αὐτοὺς καὶ Ἄσκηρην· καὶ δὴ καὶ Ἥγησίονους ἐπὶ τῷδε ἐν τῇ Ἀτθίδι ἐποίησεν·

Ἄσκηρ δ' αὖ παρέλεκτο Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

ἢ δὴ οἱ τέκε παῖδα περιπλομένων ἐνιαυτῶν

Οἰοκλον, ὃς πρῶτος μετ' Ἀλωέος ἔκτισε παιδῶν

Ἄσκηρην, ἢ δ' Ἐλικῶνος ἔχει πόδα πιδακόμεντα.

- 2 Ταύτην τοῦ Ἥγησίονος τὴν ποιήσιν οὐκ ἐπελεξάμην, ἀλλὰ πρότερον ἄρα ἐκλελοιπυῖα ἦν πρὶν ἢ ἐμέ γενέσθαι· Κάλλιππος δὲ Κορίνθιος ἐν τῇ ἐς Ὀρχομενίους συγγραφῇ μαρτύρια ποιεῖται τῷ λόγῳ τὰ Ἥγησίονος ἔπη· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡμεῖς πεποιήμεθα παρὰ τοῦ Καλλίππου διδασθέντες. Ἄσκηρ μὲν δὴ πύργος εἰς ἐπ' ἐμοῦ καὶ ἄλλο οὐδὲν ἐλείπετο ἐς μνήμην. 2. Οἱ δὲ τοῦ Ἀλωέως παῖδες ἀριθμὸν τε Μούσας ἐνόμισαν εἶναι τρεῖς, καὶ ὀνόματα αὐταῖς ἔθεντο Μελέτην καὶ Μνήμην καὶ Ἀοιδήν. 3 χρόνῳ δὲ ὕστερόν φασί Πίερον Μακεδόνα, ἀφ' οὗ καὶ Μακεδόσιν ὠνόμασται τὸ ὄρος, τοῦτον ἐλθόντα ἐς Θεσπιάς ἐννέα τε Μούσας καταστήσασθαι καὶ τὰ ὀνόματα τὰ νῦν μεταδέσθαι σφίσι. ταῦτα δὲ ἐνόμιζεν οὕτως ὁ Πίερος ἢ σοφώτερά οἱ εἶναι φανέντα, ἢ κατὰ τι μάντευμα, ἢ παρὰ του διδασχθεῖς τῶν Θερακῶν· δεξιώτερον γὰρ τὰ τε ἄλλα ἐδόκει τοῦ Μακεδονικοῦ τὸ ἔθνος εἶναι πάλαι τὸ Θερακίον, καὶ οὐχ ὁμοίως ἐς τὰ θεῖα ὀλίγων. 4 Εἰσὶ δ' οἱ καὶ αὐτῷ θυγατέρας ἐννέα Πιέρῳ γενέσθαι λέγουσι, καὶ τὰ ὀνόματα ἄπερ ταῖς θεαῖς τεθῆναι καὶ 766 ταύταις, καὶ ὅσοι Μουσῶν παῖδες ἐκλήθησαν ὑπὸ Ἑλλήνων, θυγατριδοῦς εἶναι σφῶς Πιέρου. Μίμνερος

δὲ ἔλεγεία ἐς τὴν μάχην ποιήσας τὴν Συφυραίων πρὸς Γύγην τε καὶ Λυδούς, φησὶν ἐν τῷ προοίμῳ θυγατέρας Οὐρανοῦ τὰς ἀρχαιοτέρας Μούσας, τούτων δὲ ἄλλας νεωτέρας εἶναι Διὸς παῖδας. 3. Ἐν Ἐλικῶνι δὲ πρὸς τὸ ἄλσος ἰόντι τῶν Μουσῶν ἐν ἀριστερᾷ μὲν ἢ Ἀγανίπην πηγῇ, θυγατέρα δὲ εἶναι τὴν Ἀγανίπην τοῦ Τερμησοῦ λέγουσι· ῥεῖ δὲ καὶ οὗτος ὁ Τερμησὸς περὶ τὸν Ἐλικῶνα· τὴν δὲ εὐθείαν ἐρχομένην πρὸς τὸ ἄλσος ἐστὶν εἰκὼν Εὐφῆμης ἐπειρησμένη λίθῳ· τροφὸν δὲ εἶναι τὴν Εὐφῆμην λέγουσι τῶν Μουσῶν. ταύτης τε οὖν εἰκὼν καὶ 6 μετ' αὐτὴν Λίνος ἐστὶν ἐν πέτρῳ μικρᾷ σπηλαίου τρόπον εἰρησμένη· τούτῳ κατὰ ἔτος ἕκαστον πρὸ τῆς θυσίας τῶν Μουσῶν ἐναγίζουσι. Λέγεται δὲ ὡς ὁ Λίνος οὗτος παῖς μὲν Οὐρανίας εἶη καὶ Ἀμφιμάρου τοῦ Ποσειδῶνος, μεγίστην δὲ τῶν τε ἐφ' αὐτοῦ καὶ ὅσοι πρότερον ἐγένοντο λάβοι δόξαν ἐπὶ μουσικῇ, καὶ ὡς Ἀπόλλων ἀποκτείνειεν αὐτὸν ἐξιζοῦμενον κατὰ τὴν φθῆν. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Λίνου τὸ ἐπ' αὐτῷ πένθος διήλθεν 7 ἄρα καὶ ἄχρι τῆς βαρβάρου πάσης, ὡς καὶ Αἰγυπτίοις ἄσμα γενέσθαι Λίνον· καλοῦσι δὲ τὸ ἄσμα Αἰγύπτιοι τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ Μανέρων. Οἱ δὲ Ἕλλησιν ἔπη ποιήσαντες, Ὅμηρος μὲν, ἄτε ἄσμα Ἕλλησιν ὃν ἐπιστάμενος τοῦ Λίνου τὰ παθήματα, ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως ἔφη τῇ ἀσπίδι ἄλλα τε ἐργάσασθαι τὸν Ἥφαιστον καὶ κιδαρῶδὸν παῖδα ἄδοντα τὰ ἐς Λίνον·

τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι πάϊς φόρμιγγι λιγείη

ἰμερόεν κιδάριζε, Λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν.

- 767 Πάμφως δέ, ὃς Ἀθηναίοις τῶν ὕμνων ἐποίησε τοὺς ἀρχαιοτάτους, οὗτος ἀκμάζοντος ἐπὶ τῷ Λίνῳ τοῦ πένθους Οἰτόλινον ἐκάλεσεν αὐτόν. Σαπφῶ δὲ ἢ Λεσβία τοῦ Οἰτόλινου τὸ ὄνομα ἐκ τῶν ἐπῶν τῶν Πάμφως μαθοῦσα Ἄδωνιν ὁμοῦ καὶ Οἰτόλινον ἤσεν. Θεβαῖοι δὲ λέγουσι

παρὰ σφίσι ταφῆναι τὸν Λίνον, καὶ ὡς μετὰ τὸ πταΐσμα τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ τὸ Ἑλληνικὸν Φίλιππος ὁ Ἀμύντου κατὰ δὴ τινα ὄψιν ὀνειράτος τὰ ὀστᾶ ἀνελόμενος τοῦ
9 Λίνου κομίσειεν ἐς Μακεδονίαν· ἐκείνον μὲν δὴ αὐθις ἐξ ἐνυπνίων ἄλλων ὀπίσω τοῦ Λίνου τὰ ὀστᾶ ἐς Θήβας ἀποστειλῆναι, τὰ δὲ ἐπιθήματα τοῦ τάφου, καὶ ὅσα σημεῖα ἄλλα ἦν, ἀνὰ χρόνον φασὶν ἀφανισθῆναι. Λέγεται δὲ καὶ ἄλλα τοιαύδε ὑπὸ Θηβαίων, ὡς τοῦ Λίνου τούτου γένοιτο ὕστερον ἕτερος Λίνος καλούμενος Ἰσμηίου, καὶ ὡς Ἡρακλῆς ἔτι παῖς ὦν ἀποκτείνειεν αὐτὸν διδάσκαλον μουσικῆς ὄντα. Ἐπη δὲ οὔτε ὁ Ἀμφιμάρου Λίνος οὔτε ὁ τούτου γενόμενος ὕστερον ἐποίησαν· ἢ καὶ ποιηθέντα ἐς τοὺς ἔπειτα οὐκ ἦλθεν.

XXX. Ταῖς Μούσαις δὲ ἀγάλματα τὰ μὲν πρῶτὰ ἐστὶ Κηφισοδότου τέχνη πάσαις, προελθόντι δὲ οὐ πολὺ τρεῖς μὲν εἰσὶν αὐθις Κηφισοδότου, Στρογγυλίου δὲ ἕτερα τοσαῦτα, ἀνδρὸς βοῦς καὶ ἵππους ἄριστα εἰργασμένου· τὰς δὲ ὑπολοιπὸς τρεῖς ἐποίησεν Ὀλυμπιοσθένης. καὶ Ἀπόλλων χαλκοῦς ἐστὶν ἐν Ἑλικῶνι καὶ Ἐρμῆς μαχόμενοι περὶ τῆς λύρας, καὶ Διόνυσος ὁ μὲν Λυσιππου, τὸ δὲ ἄγαλμα ἀνέθηκε Σύλλας τοῦ Διονύσου τὸ ὀρθόν, ἔργον τῶν Μύρωνος θεᾶς μάλιστα ἄξιον μετὰ γε τὸν Ἀθήνησιν Ἐρεχθέα. ἀνέθηκε δὲ οὐκ οἰκοθεν, Ὀρχομενίους δὲ ἀφελόμενος τοὺς Μινύας. τοῦτό ἐστι τὸ ὑπὸ Ἑλλήνων λεγόμενον θυμαίμασιν ἀλλοτριόις τὸ θεῖον σέβεσθαι.

2 2. Ποιητὰς δὲ ἢ καὶ ἄλλως ἐπιφανεῖς ἐπὶ μουσικῇ τοσῶνδε εἰκόνας ἀνέθεσαν, Θάμυρι μὲν αὐτὸν τε ἤδη τυφλὸν καὶ λύρας κατεαργίας ἐφαπτόμενον· Ἀρίων δὲ ὁ Μηθυμναῖός ἐστιν ἐπὶ δελφίνος. Ὁ δὲ Σακάδα τοῦ 768 Ἀργείου τὸν ἀνδριάντα πλάσας, οὐ συνεῖς Πινδάρου τὸ ἐς αὐτὸν προοίμιον, ἐποίησεν οὐδὲν ἐς τὸ μῆκος τοῦ σώ-

ματος εἶναι τῶν αὐλῶν μείζονα τὸν αὐλητὴν. Κάθηται 3 δὲ καὶ Ἡσιόδος κιθάραν ἐπὶ τοῖς γόνασιν ἔχων, οὐδὲν τι οἰκτεῖον Ἡσιόδῳ φόρημα· δῆλα γὰρ δὴ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐπῶν ὅτι ἐπὶ βάρβδου δάφνης ἦδε. περὶ δὲ Ἡσιόδου τε ἡλικίας καὶ Ὀμήρου πολυπραγμονήσαντι ἐς τὸ ἀκριβέστατον οὐ μοι γράφειν ἠδὲ ἦν, ἐπισταμένῳ τὸ φιλαίτιον ἄλλων τε καὶ οὐκ ἤμιστα ὅσοι κατ' ἐμὲ ἐπὶ ποιήσει τῶν ἐπῶν καθεστήμεσαν. 3. Ὀρφεὶ δὲ τῷ Θρακί πε- 4 ποιῆται μὲν παρεστῶσα αὐτῷ Τελετή, πεποιῆται δὲ περὶ αὐτὸν λίθου τε καὶ χαλκοῦ θηρία ἀκούοντα ἄδοντος. Πολλὰ μὲν [δὴ] καὶ ἄλλα πιστεύουσιν οὐκ ὄντα Ἑλληνες, καὶ δὴ καὶ Ὀρφέα Καλλιόπης τε εἶναι Μούσης καὶ οὐ τῆς Πιέρου, καὶ οἱ τὰ θηρία ἰέναι πρὸς τὸ μέλος ψυχαγωγούμενα, ἐλθεῖν δὲ καὶ ἐς τὸν Ἀιδην ζῶντα αὐτὸν παρὰ τῶν κάτω θεῶν τὴν γυναῖκα αἰτοῦντα. Ὁ δὲ Ὀρφεύς, ἐμοὶ δοκεῖν, ὑπερεβάλετο ἐπῶν κόσμῳ τοὺς πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ μέγα ἦλθεν ἰσχύος οἷα πιστευόμενος εὐρηκέναι τελετὰς θεῶν καὶ ἔργων ἀνοσίων καθαρισμὸς νόσων τε ἰάματα καὶ τροπὰς μηνιμάτων θεῶν. Τὰς δὲ 5 γυναϊκάς φασὶ τῶν Θρακῶν ἐπιβουλεύειν μὲν αὐτῷ θάνατον, ὅτι σφῶν τοὺς ἀνδρας ἀκολουθεῖν ἐπεισεν αὐτῷ πλανωμένῳ, φόβῳ δὲ τῶν ἀνδρῶν οὐ τολμᾶν· ὡς δὲ ἐνεφορήσαντο οἶνον, ἐξεργάζονται τὸ τόλμημα, καὶ τοῖς ἀνδράσιν ἀπὸ τούτου κατέστη μεθυσκομένους ἐς τὰς μάχας χωρεῖν. Εἰσὶ δὲ οἱ φασὶ κεραννωθέντι ὑπὸ τοῦ θεοῦ συμβῆναι τὴν τελευτήν Ὀρφεὶ· κεραννωθῆναι δὲ αὐτὸν τῶν λόγων ἔνεκα ὧν ἐδίδασκεν ἐν τοῖς μυστηρίοις οὐ πρότερον ἀκηκοότας ἀνθρώπους. Ἄλλοις δὲ [προ-] 6 εἰρημένον ἐστὶν ὡς προαποθανούσης οἱ τῆς γυναϊκὸς 769 ἐπὶ τὸ Ἄσρον δι' αὐτὴν τὸ ἐν τῇ Θεσπρωτίδι ἀφίκετο· εἶναι γὰρ πάλαι νεκρομαντεῖον αὐτόθι· νομίζοντα δὲ οἱ ἔπεσθαι τῆς Εὐρυδίκης τὴν ψυχὴν, καὶ ἀμαρτόντα

ὡς ἐπεστράφη, αὐτόχειρα αὐτὸν ὑπὸ λύπης αὐτοῦ γενέσθαι. λέγουσι δὲ οἱ Θράκες, ὅσαι τῶν ἀηδόνων ἔχουσι νεοσσιᾶς ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ Ὀρφέως, ταύτας ἦδιον καὶ 7 μείζον τι ἄδειν. Μακεδόνων δὲ οἱ χώραν τὴν ὑπὸ τὸ ὄρος τὴν Πιερίαν ἔχοντες καὶ πόλιν Δίον φασὶν ὑπὸ τῶν γυναικῶν γενέσθαι τὴν τελευταίην ἐνταῦθα τῷ Ὀρφεϊ. ἴοντι δὲ ἐκ Δίου τὴν ἐπὶ τὸ ὄρος καὶ στάδια προελθού-
 8 θότι εἴκοσι κίων τέ ἐστιν ἐν δεξιᾷ καὶ ἐπίθημα ἐπὶ τῷ κίονι ὕδρια λίθου· ἔχει δὲ τὰ ὄστα τοῦ Ὀρφέως ἢ ὕδρια, 8 κατὰ οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι. 4. Περὶ δὲ καὶ ποταμὸς Ἐλικῶν· ἄχρι σταδίων ἑβδομήκοντα πέντε προελθόντι τὸ ρεῦμα ἀφανίζεται τὸ ἀπὸ τούτου κατὰ τῆς γῆς· διαλείπον δὲ μάλιστα δύο καὶ εἴκοσι στάδια ἀνεῖσι τὸ ὕδωρ αὐτίς, καὶ ὄνομα Βαφύρας ἀντὶ Ἐλικῶνος λαβῶν κατεῖσιν ἐς θάλασσαν ναυσίπορος. Τοῦτον οἱ Διασταὶ τὸν ποταμὸν ἐπιρρεῖν διὰ παντὸς τῆ γῆ τὰ ἐξ ἀρχῆς φασί, τὰς γυναικας δὲ αὐτὸν Ὀρφέα ἀπέκτειναν ἐναπονήψασθαι οἱ θελήσαι τὸ αἷμα, καταδύναί τε ἐπὶ τούτῳ τὸν ποταμὸν ἐς τὴν γῆν, ἵνα δὴ μὴ τοῦ φόνου καθάρσια τὸ 9 ὕδωρ παράσχηται. 5. Ἦκουσα δὲ καὶ ἄλλον ἐν Λαρίσῃ λόγον, ὡς ἐν τῷ Ὀλύμπῳ πόλις οἰκοῖτο Λίβηθρα, ἣ ἐπὶ Μακεδονίας τέτραπται τὸ ὄρος, καὶ εἶναι οὐ πόρρω τῆς πόλεως τὸ τοῦ Ὀρφέως μνήμα· ἀφικέσθαι δὲ τοῖς Λιβηθροῖς παρὰ τοῦ Διονύσου μάντευμα ἐκ Θράκης, ἐπειδὴν ἴδῃ τὰ ὄστα τοῦ Ὀρφέως ἥλιος, τηρικαῦτα ὑπὸ σνὸς ἀπολεῖσθαι Λιβηθροῖς τὴν πόλιν. οἱ μὲν δι' οὐ πολλῆς φροντίδος ἐποιούντο τὸν χρησμόν, οὐδὲ ἄλλο τι θηρίον οὕτω μέγα καὶ ἄλκιμον ἔσεσθαι νομίζοντες ὡς εἰλεῖν σφίσι τὴν πόλιν, σὺ δὲ θρασύτητος μετεῖναι μᾶλλον ἢ 770 10 ἰσχύος. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκει τῷ θεῷ, συνέβαινέ σφισι τοιάδε. ποιμὴν περὶ μεσοῦσαν μάλιστα τὴν ἡμέραν ἐπικλίνων αὐτὸν πρὸς τοῦ Ὀρφέως τὸν τάφον, ὃ μὲν ἐκάθειπεν ὁ

ποιμὴν, ἐπήει δὲ οἱ καὶ καθειδόντι ἔπη τε ἄδειν τῶν Ὀρφέως καὶ μέγα καὶ ἠδὺ φωνεῖν. Οἱ οὖν ἐγγύτατα νέμοντες ἢ καὶ ἀροῦντες, ἕκαστοι τὰ ἔργα ἀπολείποντες, ἠθροίζοντο ἐπὶ τοῦ ποιμένου τὴν ἐν τῷ ὕπνῳ ῥῆθ'· καὶ ποτε ὠθοῦντες ἀλλήλους καὶ ἐρίζοντες ὅστις ἐγγύτατα ἔσται τῷ ποιμένι ἀνατρέπουσι τὸν κίονα, καὶ κατεάγη τε ἀπ' αὐτοῦ πεσοῦσα ἢ θήκη καὶ εἶδεν ἥλιος ὅ τι ἦν τῶν ὀστέων τοῦ Ὀρφέως λοιπόν. Αὐτίκα δὲ ἐν τῇ ἔπερ- 11 χομένη νυκτὶ ὃ τε θεὸς κατέχει πολὺν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸ ὕδωρ, καὶ ὁ ποταμὸς ὁ Σῦς, τῶν δὲ περὶ τὸν Ὀλυμπον χειμάρρων καὶ ὁ Σῦς ἐστί, τότε οὖν οὗτος ὁ ποταμὸς κατέβαλε μὲν τὰ τεῖχη Λιβηθροῖς, θεῶν δὲ ἱερά καὶ οἴκους ἀνέτρεψεν ἀνθρώπων, ἀπέπνιξε δὲ τοὺς τε ἀνθρώπους καὶ τὰ ἐν τῇ πόλει ζῶα ὁμοίως τὰ πάντα. ἀπολομένων δὲ ἤδη Λιβηθροῖων, οὕτως οἱ ἐν Δίῳ Μακεδόνες, κατὰ γε τὸν λόγον τοῦ Λαρισαίου ξένου, ἐς τὴν ἑαυτῶν τὰ ὄστα κομίζουσι τοῦ Ὀρφέως. Ὅστις δὲ περὶ 12 ποιήσεως ἐπολυπραγμόνησεν ἤδη, τοὺς Ὀρφέως ὕμνους οἶδεν ὄντας ἕκαστόν τε αὐτῶν ἐπὶ βραχύτατον καὶ τὸ σύμπαν οὐκ ἐς ἀριθμὸν πολὺν πεποιημένους· 6. Λυκομίδαι δὲ ἰσασί τε καὶ ἐπάδουσι τοῖς δρωμένοις. κόσμῳ μὲν δὴ τῶν ἐπῶν δευτερεῖα φέροντο ἂν μετὰ γε Ὀμήρου τοὺς ὕμνους, τιμῆς δὲ ἐκ τοῦ θείου καὶ ἐς πλεον ἐκείνων ἤκουσι.

XXXI. Καὶ Ἀρσινόης ἐστὶν ἐν Ἐλικῶνι εἰκὼν, ἣν 771 Πτολεμαῖος ἔγρημεν ἀδελφὸς ὦν. τὴν δὲ Ἀρσινόην στρουθὸς φέρει χαλκῆ τῶν ἀπτήμων· περὰ μὲν γε καὶ αὐταὶ κατὰ ταῦτα ταῖς ἄλλαις φύουσιν, ὑπὸ δὲ βάρους καὶ διὰ μέγεθος οὐχ οἶά τέ ἐστιν ἀνέχειν σφᾶς ἐς τὸν ἀέρα τὰ περὰ.

2. Ἐνταῦθα καὶ Τηλέφῳ τῷ Ἡρακλέους γάλα ἐστὶν 2 ἔλαφος παιδὶ μικρῷ διδοῦσα, καὶ βοῦς τε παρ' αὐτὸν
 PAUSAN. II. 16

καὶ ἄγαλμα Πριάπου θεᾶς ἄξιον. τούτω τιμαὶ τῷ θεῷ δέδονται μὲν καὶ ἄλλως, ἐνθα εἰσὶν αἰγῶν νομαὶ καὶ προβάτων ἢ καὶ ἔσμοι μελισσῶν· Λαμψακηνοὶ δὲ ἐς πλεον ἢ θεοὺς τοὺς ἄλλους νομίζουσι, Διονύσου τε αὐτὸν παῖδα εἶναι καὶ Ἀφροδίτης λέγοντες.

- 3 3. Ἐν δὲ τῷ Ἐλικῶνι καὶ ἄλλοι τρίποδες κεῖνται, καὶ ἀρχαιότατος ὄν ἐν Χαλκίδι λαβεῖν τῇ ἐπ' Εὐρίπω λέγουσιν Ἡσίοδον νικήσαντα ᾠδῇ. Περιοικοῦσι δὲ καὶ ἄνδρες τὸ ἄλσος, καὶ ἑορτὴν τε ἐνταῦθα οἱ Θεσπιεῖς καὶ ἀγῶνα ἄγουσι Μουσεία· ἄγουσι δὲ καὶ τῷ Ἐρωτι, ἅθλα οὐ μουσικῆς μόνον ἀλλὰ καὶ ἀθληταῖς τιθέντες. Ἐπαναβάντι δὲ στάδια ἀπὸ τοῦ ἄλσους τούτου ὡς εἰκόσιν ἔστιν ἢ τοῦ Ἴππου καλουμένη κρήνη· ταύτην τὸν Βελλεροφόντου ποιῆσαι φασιν ἵππον, ἐπιψύσαντα ὅπλη 4 τῆς γῆς. 4. Βοιωτῶν δὲ οἱ περὶ τὸν Ἐλικῶνα οἰκοῦντες παρελημμένα δόξῃ λέγουσιν, ὡς ἄλλο Ἡσίοδος ποιῆσαι οὐδὲν ἢ τὰ Ἐργα· καὶ τούτων δὲ τὸ ἐς τὰς Μούσας ἀφαιροῦσι προοίμιον, ἀρχὴν τῆς ποιήσεως εἶναι τὸ ἐς τὰς Ἐριδας λέγοντες· καὶ μοι μόλυβδον ἐδείκνυσαν, ἐνθα ἢ πηγῇ, τὰ πολλὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου λελυμασμένον· ἐγγέ- 5 γραπται δὲ αὐτῷ τὰ Ἐργα. Ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα κεχωρισμένη τῆς προτέρας, ὡς πολὺν τινα ἐπῶν ὁ Ἡσίοδος ἀριθμὸν ποιήσειεν, ἐς γυναικᾶς τε ἀδόμενα, [καὶ] ἄς μεγάλας ἐπονομάζουσιν Ἠοίας, καὶ Θεογονίαν τε καὶ ἐς τὸν μάντιν Μελάμποδα, καὶ ὡς Θεσεύς ἐς τὸν Ἄιδην 772 ὁμοῦ Πειρίθῳ καταβαίη, παραινέσεις τε Χείρωνος ἐπὶ διδασκαλίᾳ δὴ τῇ Ἀχιλλέως, καὶ ὅσα ἐπὶ Ἐργοῖς τε καὶ ἡμέραις. οἱ δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσι καὶ ὡς μαντικὴν Ἡσίοδος διδαχθεῖη παρὰ Ἀκαρνάνων· καὶ ἔστιν ἔπη μαντικά, ὅποσα [τε] ἐπελεξάμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ ἐξηγή- 6 σεις ἐπὶ τέρασιν. 5. Ἐναντία δὲ καὶ ἐς τοῦ Ἡσίοδου τὴν τελευταίην ἔστιν εἰρημένα. ὅτι μὲν γὰρ οἱ παῖδες τοῦ

Γανύτορος Κτίμενος καὶ Ἄντιφος ἔφυγον ἐς Μολυκρίαν ἐκ Ναυπάκτου διὰ τοῦ Ἡσίοδου τὸν φόνον, καὶ αὐτόθι ἀσεβήσασιν ἐς Ποσειδῶνα ἐγένετο τῇ Μολυκρία σφίσιν ἢ δίκη, τάδε μὲν καὶ οἱ πάντες κατὰ ταῦτα εἰρή- κασι· τὴν δὲ ἀδελφὴν τῶν νεανίσκων οἱ μὲν ἄλλου τοῦ φασιν αἰσχύναντος Ἡσίοδον λαβεῖν οὐκ ἀληθῆ τὴν τοῦ ἀδικήματος δόξαν, οἱ δὲ ἐκείνου γενέσθαι τὸ ἔργον. τὰ μὲν δὴ ἐς Ἡσίοδον καὶ αὐτὸν καὶ ἐς τὰ ἔπη διάφορα ἐπὶ τοσοῦτον εἰρηται.

6. Ἐπὶ δὲ ἄκρα τῇ κορυφῇ τοῦ Ἐλικῶνος ποταμὸς 7 οὐ μέγας ἔστιν ὁ Λάμος. Θεσπιέων δὲ ἐν τῇ γῇ Δονακῶν ἔστιν ὀνομαζόμενος· ἐνταῦθά ἔστι Ναρκίσσου πηγῇ, καὶ τὸν Ναρκίσσον ἰδεῖν ἐς τοῦτο τὸ ὕδωρ φασίν, οὐ συνέντα δὲ ὅτι ἑώρα σκιὰν τὴν ἑαυτοῦ λαθεῖν τε αὐτὸν ἐρασθέντα αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ἐπὶ τῇ πηγῇ οἱ συμβῆναι τὴν τελευταίην. Τοῦτο μὲν δὴ παντάπασιν εὐή- 8 θες, ἢλικίας ἤδη τινὰ ἐς τοῦτο ἤκοντα ὡς ὑπὸ ἔρωτος ἀλίσκεσθαι, μηδὲ ὁποῖόν τι ἄνθρωπος καὶ ὁποῖόν τι ἀνθρώπου σκιὰ διαγνῶναι. Ἔχει δὲ καὶ ἕτερος ἐς αὐτὸν 8 λόγος, ἦσσον μὲν τοῦ προτέρου γνώριμος, λεγόμενος δὲ καὶ οὗτος, ἀδελφὴν γενέσθαι Ναρκίσσω δίδυμον, τὰ τε ἄλλα ἐς ἅπαν ὁμοῖον τὸ εἶδος καὶ ἀμφοτέροις ὡσανύ- 773 τως κόμην εἶναι, καὶ ἐσθῆτα ἐοικυῖαν αὐτοὺς ἐνδύεσθαι, καὶ δὴ καὶ ἐπὶ θήραν ἰέναι μετὰ ἀλλήλων· Ναρκίσσον δὲ ἐρασθῆναι τῆς ἀδελφῆς, καὶ ὡς ἀπέθανεν ἢ παῖς, φοιτῶντα ἐπὶ τὴν πηγὴν συνιέναι μὲν ὅτι τὴν ἑαυτοῦ σκιὰν ἑώρα, εἶναι δὲ οἱ καὶ συνιέντι ἑραστώνην τοῦ ἔρω- 9 τος ἄτε οὐκ ἑαυτοῦ σκιὰν δοξάζοντι, ἀλλὰ εἰκόνα ὁρᾶν τῆς ἀδελφῆς. Ναρκίσσον δὲ ἄνθος ἢ γῆ καὶ πρότερον 9 ἔφυεν, ἔμοι δοκεῖν, εἰ τοῖς Πάμφω τεκμαίρεσθαι χρὴ τι ἡμᾶς ἔπεσι· γεγονῶς γὰρ πολλοῖς πρότερον ἔτεσιν ἢ Ναρκίσσος ὁ Θεσπιεὺς Κόρην τὴν Δήμητρος φησιν ἀρ- 16*

πασθῆναι παίζουσαν καὶ ἄνθη συλλέγουσαν, ἀρπασθῆναι δὲ οὐκ ἴοις ἀπατηθεῖσαν, ἀλλὰ ναρκίσοις.

XXXII. Τοῖς δὲ ἐν Κρεύσιδι, ἐπινείω τῷ Θεσπιέω, οἰκοῦσιν ἐν κοινῷ μὲν ἐστὶν οὐδέν, ἐν ἰδιώτου δὲ ἀνδρὸς ἄγαλμα ἦν Διονύσου, γύψου πεποιημένον καὶ ἐπικεκοσμημένον γραφῇ. πλοῦς δὲ ἐς Κρεῦσιν ἐστὶν ἐκ Πελοποννήσου σκολιὸς τε καὶ ἄλλως οὐκ εὐδῖος· ἄκραι τε γὰρ ἀνέγουσιν ὡς μὴ κατ' εὐθὺ τῆς θαλάσσης περαιοῦσθαι, καὶ ἅμα ἐκ τῶν ὄρων καταπνέουσιν ἄνεμοι βίαιοι.

- 2 2. Πλέοντι δὲ ἐκ Κρεύσιδος οὐ πελαγίω, παρὰ δὲ αὐτὴν Βοιωτίαν, πόλις ἐστὶν ἐν δεξιᾷ Θίσβη. πρῶτα μὲν ὄρος ἐστὶ πρὸς θαλάσση· τοῦτο δὲ ὑπερβαλόντα πεδίον σε ἐκδέχεται καὶ μετὰ τοῦτο ἄλλο ὄρος· ἐν δὲ ταῖς ὑπωρείαις ἐστὶ πόλις. Ἡρακλέους δὲ ἱερὸν καὶ ἄγαλμα ὄρθον ἐνταῦθά ἐστι λίθου, καὶ Ἡράκλεια ἑορτὴν ἄγουσι.
- 3 τὸ δὲ πεδίον τὸ μεταξὺ τῶν ὄρων ἐκάλυεν οὐδὲν λίμνην ὑπὸ πλήθους εἶναι τοῦ ὕδατος, εἰ μὴ διὰ μέσον χῶμά σφισιν ἐπεποιήτο ἰσχυρόν· καὶ οὕτω παρὰ ἔτος ἐς μὲν τὰ ἐπέκεινα τοῦ χώματος ἐκτρέπουσι τὸ ὕδωρ, τὸ δὲ ἐπὶ τὰ ἔτερα αὐτοῦ γεωργοῦσι. Θίσβην δὲ λέγουσιν ἐπιχώριον εἶναι νύμφην, ἀφ' ἧς ἡ πόλις τὸ ὄνομα ἔσχηκεν.
- 4 3. Παραπλέοντι δὲ αὐτόθεν πόλισμά ἐστιν οὐ μέγα ἐπὶ θαλάσση Τίφα. Ἡράκλειόν τε Τιφαιεύσιν ἐστὶ, καὶ 774 ἑορτὴν ἄγουσιν ἐπέτειον. Οὗτοι Βοιωτῶν μάλιστα ἐκ παλαιοῦ τὰ θαλάσσια ἐθέλουσιν εἶναι σοφοί, Τίφην ἄνδρα μνημονεύοντες ἐπιχώριον, ὡς προκριθεῖη γενέσθαι τῆς Ἀργοῦς κυβερνήτης· ἀποφαίνουσι δὲ καὶ πρὸ τῆς πόλεως ἔνθα ἐκ Κόλχων ὀπίσω κομιζομένην ὀρμίσασθαι τὴν Ἀργὴν λέγουσιν.
- 5 4. Ἀπὸ δὲ Θεσπίας ἴοντι ἄνω πρὸς ἠπειρον ἐστὶν Ἀλιάρτος. ὅστις δὲ Ἀλιάρτου γέγονε καὶ Κορωνείας

οἰκιστῆς, οὗ με ἀπὸ τῶν ἐς Ὀρχομενίους ἐχόντων εἰκὸς ἦν χωρίζειν. Κατὰ δὲ τὴν ἐπιστρατείαν τοῦ Μήδου φρονήσασιν Ἀλιαρτίοις τὰ Ἑλλήνων μοῖρα τῆς Ξέρξου στρατιᾶς γῆν τε σφισιν ὁμοῦ καὶ τὴν πόλιν ἐπέξῆλθε καίονσα. Ἐν Ἀλιάρτῳ δὲ ἐστὶ Λύσανδρον τοῦ Λακεδαιμονίου μνημα· προσβαλὼν γὰρ τῶν Ἀλιαρτίων πρὸς τὸ τεῖχος στρατιᾶς ἐκ τε Θηβῶν ἐνουσῆς ἔνδον καὶ ἐξ Ἀθηναίων, καὶ ἐπεξελθόντων τῶν πολεμίων, ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ. 5. Λύσανδρον δὲ τὰ μὲν ἐς τὰ μάλιστα ἐπαινέσαι, 6 τὰ δὲ καὶ πικρῶς ἐστὶ μέμψασθαι. Σοφίαν μὲν γε τοιαύτην ἐπεδείξατο. ἠγούμενος Πελοποννησίων ταῖς τριήρεσιν Ἀντίοχον κυβερνήτην ὄντα Ἀλκιβιάδου, φυλάξας Ἀλκιβιάδην ἀπόντα τοῦ ναυτικοῦ, τηρικαῦτα τὸν Ἀντίοχον ἐπηγάγετο ἐς ἐλπίδα ὡς ὄντα ἀξιόμαχον ναυμαχῆσαι Λακεδαιμονίοις, καὶ ἀναγαγόμενον ὑπὸ θράσους τε καὶ ἀλαζονείας ἐνίκησεν αὐτὸν οὐ πόρρω τοῦ Κολοφωνίων ἄστεως. Ὡς δὲ καὶ δεύτερα ὁ Λύσανδρος 7 ἐπὶ τὰς τριήρεις ἀφίκετο ἐν Σπάρτης, ἡμερώσατο μὲν οὕτω Κύρον ὡς χρήματα, ὅποτε ἐς τὸ ναυτικὸν αἰτοίη, παρῆναι οἱ κατὰ καιρὸν τε καὶ ἄφθονα· ὁμοούντων δὲ 775 ναυσὶν ἑκατὸν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς Ἀθηναίων, εἶλεν αὐτῶν τὰ πλοῖα ἐσκεδασμένους ἐπὶ τε ὕδωρ τοὺς ναύτας καὶ ἐπὶ ἀγορὰν φυλάξας. Παρέσχετο δὲ καὶ ἔργον τοιοῦδε ἐς δικαιοσύνην. Αὐτόλυκῳ τῷ παγκρατιάδαντι, 8 οὗ δὴ καὶ εἰκόνα ἰδὼν οἶδα ἐν Πρυτανείῳ τῷ Ἀθηναίων, τούτῳ τῷ ἀνδρὶ ἐς ἀμφισβήτησιν ὅτου δὴ κτήματος Ἐτεόνικος ἦλθεν ὁ Σπαρτιάτης· ὡς δὲ ἄρα λέγων ἠλίσκετο οὐ δίκαια, ἦν γὰρ δὴ τηρικαῦτα Ἀθηναίοις τῶν τριάκοντα ἡ ἀρχή, καὶ παρῆν ἔτι ὁ Λύσανδρος, τούτων ἔνεκα Ἐτεόνικος πληγῶν τε ἄρχειν ἐπήρθη καὶ ἀμυνάμενον τὸν Αὐτόλυκον ἦγεν ἐπὶ Λύσανδρον, παντάπασιν ἐκείνον ἐς χάριν τὴν ἑαυτοῦ δικάσειν ἐλπίζων· Λύσαν-

δρος δὲ ἀδικεῖν Ἐτεόνικον κατέγνω, καὶ ἀπέπεμψεν
 9 ἀτιμάσας τῷ λόγῳ. 6. Τάδε μὲν Λυσάνδρῳ τὰ ἐς δόξαν
 ὑπάγοντα ἦν, ἄλλα δὲ τοσάδε ὄνειδη. Φιλοκλέα γὰρ
 Ἀθηναῖον ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς καὶ αὐτὸν στρατηγούοντα
 καὶ Ἀθηναίων τῶν ἄλλων ὅσον τετρακισχιλίους αἰχμα-
 λώτους ὄντας ἀπέκτεινεν ὁ Λυσάνδρος, καὶ σφισιν οὐδὲ
 ἀποθανοῦσιν ἐπήνεγκε γῆν, ὃ καὶ Μήδων τοῖς ἀποβάσιν
 ἐς Μαραθῶνα ὑπῆρξε παρ' Ἀθηναίων καὶ αὐτῶν Λακε-
 δαιμονίων τοῖς πεσοῦσιν ἐν Θερμοπύλαις ἐκ βασιλέως
 Ξέρξου. Μείζονα δὲ ἐτι Λακεδαιμονίοις ὄνειδη γενέ-
 σθαι παρεσκεύασεν ὁ Λυσάνδρος ἐπὶ τε δεκαδραχμαῖς
 ἄς κατέστησε ταῖς πόλεσι καὶ ἐπὶ τοῖς Λάκωσιν ἀρμοσταῖς.
 10 Λακεδαιμονίων δὲ χρήματα οὐ νομιζόντων κτᾶσθαι κατὰ
 δῆ τι μάντευμα, ὡς ἢ φιλοχρηματία μόνη γένοιτο ἂν
 ἀπώλεια τῆ Σπάρτη, ὃ δὲ καὶ χρημάτων πόθον σφισιν
 ἐνεποίησεν ἰσχυρόν. ἐγὼ μὲν δὴ Πέρσαις τε ἐπόμενος 776
 καὶ δικάζων νόμῳ γε τῷ ἐκείνων βλάβος κρίνω Λακε-
 δαιμονίοις μᾶλλον ἢ ὠφέλειαν γενέσθαι Λυσάνδρου.

XXXIII. Ἐν Ἀλιάρτῳ δὲ τοῦ τε Λυσάνδρου μνημα
 καὶ Κέκροπος τοῦ Πανδίωνός ἐστιν ἡρώων. τὸ δὲ ὄρος
 τὸ Τιλφουσίον καὶ ἡ Τιλφουσα καλουμένη πηγὴ στα-
 δίους μάλιστα Ἀλιάρτου πεντήκοντα ἀπέχουσι. Λέγεται
 δὲ ὑπὸ Ἑλλήνων Ἀργείους μετὰ τῶν Πολυνείκους παί-
 δων ἐλόντας Θήβας ἐς Δελφούς τῷ θεῷ καὶ ἄλλα τῶν
 λαφύρων καὶ Τειρεσίαν ἄγειν· καί, εἴχετο γὰρ δίψη,
 καθ' ὁδὸν φασιν αὐτὸν πίνοντα ἀπὸ τῆς Τιλφούσης
 ἀφεῖναι τὴν ψυχὴν· καὶ ἔστι τάφος αὐτῷ πρὸς τῇ πηγῇ.
 2 τὴν δὲ θυγατέρα τοῦ Τειρεσίου δοθῆναι μὲν φασι τῷ
 Ἀπόλλωνι ὑπὸ τῶν Ἀργείων, προστάξαντος δὲ τοῦ θεοῦ
 ναυσίν ἐς τὴν νῦν Ἰωνίαν καὶ Ἰωνίας ἐς τὴν Κολοφωνίαν
 περαιωθῆναι. καὶ ἡ μὲν αὐτόθι συνώκησεν ἡ Μαντῶ
 Ρακίῳ Κρητί· τὰ δὲ ἄλλα ἐς Τειρεσίαν, ἐτῶν τε ἀριθ-

μὸν ὧν γεγράφασιν αὐτὸν βιῶναι, καὶ ὡς ἐκ γυναικὸς
 ἐς ἄνδρα ἠλλάγη, καὶ ὅτι Ὅμηρος ἐποίησεν ἐν Ὀδυσσεΐα
 συνετὸν εἶναι γνώμην Τειρεσίαν τῶν ἐν Αἴδου μόνου,
 ταῦτα μὲν καὶ οἱ πάντες ἴσασι ἀκοῇ· 2. Ἀλιαρτίοις δὲ 3
 ἔστιν ἐν ὑπαίθρῳ θεῶν ἱερὸν ἄς Πραξιδίας καλοῦσιν
 ἐνταῦθα ὁμνίουσι μὲν, ποιοῦνται δὲ οὐκ ἐπίδρομον τὸν
 ὄρκον. ταῦταις μὲν ἔστι πρὸς τῷ ὄρει τῷ Τιλφουσίῳ
 τὸ ἱερὸν· ἐν Ἀλιάρτῳ δὲ εἰσι ναοί, καὶ σφισιν οὐκ ἀγάλ-
 ματα ἔνεστιν, οὐκ ὄροφος ἔπεστιν· οὐ μὴν οὐδὲ οἷς
 τισὶν ἐποιήθησαν, οὐδὲ τοῦτο ἠδυνάμην πυθέσθαι.

3. Ἔστι δὲ ἐν τῇ Ἀλιαρτίᾳ ποταμὸς Λόφισ. λέγεται 4
 δὲ τῆς χώρας ἀγχινοῦσιν οὐσῆς τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ ὕδατος
 οὐκ ὄντος ἐν αὐτῇ ἄνδρα τῶν δυναστευόντων ἐλθόντα
 ἐς Δελφούς ἐπερέσθαι τρόπον ὄντινα ὕδωρ εὐρήσουσιν
 777 ἐν τῇ γῇ· τὴν δὲ Πυθίαν προστάσσειν, ὃς ἂν ἐπανάηκοντι
 ἐς Ἀλιάρτον ἐντύχη οἱ πρὸ τῶν ἄλλων, τούτου δεῖν φο-
 νέα γενέσθαι αὐτόν· ἐντυχεῖν τε δὴ αὐτῷ παραγενομένῳ
 τὸν υἱὸν Λόφιν, καὶ τὸν οὐ μελλήσαντα τῷ ξίφει τὸν
 νεανίσκον παῖσαι· καὶ τὸν μὲν ἐτι ἔμπνουν περιθεῖν,
 ὅπου δὲ ῥυῆναι τὸ αἷμα, ὕδωρ ἐντεῦθεν ἀνεῖναι τὴν
 γῆν. ἐπὶ τούτῳ μὲν ὁ ποταμὸς καλεῖται Λόφισ.

4. Ἀλαλκομεναὶ δὲ κώμη μὲν ἔστιν οὐ μεγάλη, καὶ 5
 ται δὲ ὄρους οὐκ ἄγαν ὑψηλοῦ πρὸς τοῖς ποσὶν ἐσχάτοις.
 γενέσθαι δὲ αὐτῇ τὸ ὄνομα οἱ μὲν ἀπὸ Ἀλαλκομενέως
 ἀνδρὸς ἀντόχθονος, ὑπὸ τούτου δὲ Ἀθηναίων τραφήναι
 λέγουσιν· οἱ δὲ εἶναι καὶ τὴν Ἀλαλκομενίαν τῶν Ὠγύ-
 γου θυγατέρων φασίν. Ἀπωτέρω δὲ τῆς κώμης ἐπεποί-
 ητο ἐν τῷ χθαμαλῷ τῆς Ἀθηναίων ναὸς καὶ ἄγαλμα ἀρ-
 χαίου ἐλέφαντος. Σύλλα δὲ ἔστι μὲν καὶ τὰ ἐς Ἀθηναίους 6
 ἀνήμερα καὶ ἡθους ἀλλότρια τοῦ Ῥωμαίων, ἑοικότα δὲ
 τούτοις καὶ τὰ ἐς Θηβαίους τε καὶ Ὀρχομενίους· προσ-
 εξειργάσατο δὲ καὶ ἐν ταῖς Ἀλαλκομεναῖς, τῆς Ἀθηναίων

τὸ ἄγαλμα αὐτὸ σιλήσας. τοῦτον μὲν τοιαῦτα ἐς τὴν Ἑλληνίδας πόλεις καὶ θεοὺς τοὺς Ἑλλήνων ἐμμανέντα ἐπέλαβεν ἀχαριστοτάτη νόσος πασῶν· φθειρῶν γὰρ ἦνθησεν, ἢ τε πρότερον εὐτυχία δοκοῦσα ἐς τοιοῦτο περιήλθεν αὐτῷ τέλος· τὸ δὲ ἱερόν ἐν ταῖς Ἀλαλκομεναῖς ἡμελήθη τὸ ἀπὸ τοῦδε ἄτε ἡρημωμένον τῆς θεοῦ.

7 Ἐγένετο δὲ καὶ ἄλλο ἐπ' ἐμοῦ τοιόνδε ἐς κατάλυσιν τοῦ ναοῦ· κισσός οἱ προσπεφυκώς μέγας καὶ ἰσχυρὸς διέλυσεν ἐκ τῶν ἁρμονιῶν καὶ διέσπα τους λίθους ἀπ' ἀλλήλων. 5. Περὶ δὲ καὶ ποταμὸς ἐνταῦθα οὐ μέγας χεῖμαρος· ὀνομάζουσι δὲ Τρίτωνα αὐτόν, ὅτι τὴν Ἀθηναίων τραφῆναι παρὰ ποταμῷ Τρίτωνι ἔχει λόγος, ὡς δὴ τοῦτον τὸν Τρίτωνα ὄντα καὶ οὐχὶ τὸν Λιβύων, ὃς ἐς τὴν πρὸς Λιβύην θάλασσαν ἐκδίδωσιν ἐκ τῆς Τριτωνίδος λίμνης.

XXXIV. Πρὶν δὲ ἐς Κορώνειαν ἐξ Ἀλαλκομενῶν 778 ἀφικέσθαι, τῆς Ἰτωνίας Ἀθηναῖς ἐστὶ τὸ ἱερόν· καλεῖται δὲ ἀπὸ Ἰτώνου τοῦ Ἀμφικτυόνος, καὶ ἐς τὸν κοινὸν συνίασιν ἐνταῦθα οἱ Βοιωτοὶ σύλλογον. Ἐν δὲ τῷ ναῷ χαλκοῦ πεποιημένα Ἀθηναῖς Ἰτωνίας καὶ Διὸς ἐστὶν ἄγαλματα· τέχνη δὲ Ἀγορακρίτου, μαθητοῦ τε καὶ ἑρωμένου Φειδίου. ἀνέθεσαν δὲ καὶ Χαρίτων ἄγαλματα ἐπ' 2 ἐμοῦ. Λέγεται δὲ καὶ τοιόνδε, Ἰοδάμαν ἱερωμένην τῇ θεῷ νύκτωρ ἐς τὸ τέμενος ἐσελθεῖν, καὶ αὐτῇ τὴν Ἀθηναίων φανῆναι, τῷ χιτῶνι δὲ τῆς θεοῦ τὴν Μεδούσης ἐπεῖναι τῆς Γοργόνης κεφαλῆν· Ἰοδάμαν δέ, ὡς εἶδε, γενέσθαι λίθου. καὶ διὰ τοῦτο ἐπιτιθεῖσα γυνὴ πῦρ ἀνάπασαν ἡμέραν ἐπὶ τῆς Ἰοδάμας τὸν βωμόν, ἐς τοὺς ἐπιλέγει τῇ Βοιωτῶν φωνῇ Ἰοδάμαν ζῆν καὶ αἰτεῖν πῦρ.

3 2. Κορώνεια δὲ παρέρχεται μὲν ἐς μνήμην ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Ἐρμοῦ βωμόν Ἐπιμηλίου, τὸν δὲ Ἀνέμων. κατωτέρω δὲ ὀλίγον Ἦρας ἐστὶν ἱερόν καὶ ἄγαλμα ἀρχαῖον, Πυθιδώρου τέχνη Θηβαίου· φέρει δὲ ἐπὶ τῇ χειρὶ Σειρήνας·

τὰς γὰρ δὴ Ἀχελῷου θυγατέρας ἀναπεισθείσας φασὶν ὑπὸ Ἦρας καταστῆναι πρὸς τὰς Μούσας ἐς φθῆς ἔργον· αἱ δὲ ὡς ἐνίκησαν, ἀποτίλασαι τῶν Σειρήνων τὰ πτερὰ ποιήσασθαι στεφάνους ἀπ' αὐτῶν λέγονται. 3. Κορώνεια δὲ σταδίους ὡς τεσσαράκοντα ὄρος ἀπέχει τὸ Λιβηθριον· ἄγαλματα δὲ ἐν αὐτῷ Μουσῶν τε καὶ Νυμφῶν ἐπίκλησιν ἐστὶ Λιβηθριῶν· καὶ πηγαί, τὴν μὲν Λιβηθριάδα ὀνομάζουσιν, ἢ δὲ ἑτέρα Πέτρα, γυναικὸς μαστοῖς εἶδιν εἰκασμένοι, καὶ ὅμοιον γάλακτι ὕδωρ ἀπ' αὐτῶν ἀνεισιν.

4. Ἐς δὲ τὸ ὄρος τὸ Λαφύστιον καὶ ἐς τοῦ Διὸς τοῦ 5 Λαφυστίου τὸ τέμενος εἰσὶν ἐκ Κορώνειας στάδιοι μάλιστα εἴκοσι. λίθου μὲν τὸ ἄγαλμά ἐστιν· Ἀθάμαντος δὲ θύειν Φοῖβον καὶ Ἑλλήν ἐνταῦθα μέλλοντος πεμφθῆναι κριὸν τοῖς παισὶ φασὶν ὑπὸ Διὸς, ἔχοντα τὸ ξριον 779 χρυσοῦν, καὶ ἀποθρᾶναι σφᾶς ἐπὶ τοῦ κριοῦ τούτου. Ἀνωτέρω δὲ ἐστὶν Ἡρακλῆς Χάροψ ἐπίκλησιν· ἐνταῦθα δὲ οἱ Βοιωτοὶ λέγουσιν ἀναβῆναι τὸν Ἡρακλέα ἄγοντα τοῦ Ἰδίου τὸν κύνα. Ἐκ δὲ Λαφυστίου κατιόντι ἐς τῆς Ἰτωνίας Ἀθηναῖς τὸ ἱερόν ποταμὸς ἐστὶ Φάλαρος ἐς τὴν Κηφισίδα ἐκδιδὸνς λίμνην.

5. Τοῦ δὲ ὄρους τοῦ Λαφυστίου πέραν ἐστὶν Ὀρχο- 6 μενός, εἴ τις Ἑλλήσιν ἄλλη πόλις, ἐπιφανῆς καὶ αὐτὴ ἐς δόξαν. εὐδαιμονίας δὲ ποτε ἐπὶ μέγιστον προαχθεῖσαν ἔμελλεν ἄρα ὑποδέξασθαι τέλος καὶ ταύτην οὐ πολὺ τι ἀποδέον ἢ Μυκήνας τε καὶ Δῆλον. περὶ δὲ τῶν ἀρχαίων τοιαῦτ' ἦν ὁπόσα καὶ μνημονεύουσιν. Ἀνδρέα πρῶτον ἐνταῦθα Πηνειοῦ παῖδα τοῦ ποταμοῦ λέγουσιν ἐποικῆσαι, καὶ ἀπὸ τούτου τὴν γῆν Ἀνδρηίδα ὀνομασθῆναι. Παραγενομένου δὲ ὡς αὐτὸν Ἀθάμαντος, ἀπέ- 7 νειμε τῆς αὐτοῦ τῷ Ἀθάμαντι τὴν τε περὶ τὸ Λαφύστιον χώραν καὶ τὴν νῦν Κορώνειαν καὶ Ἀλιαρτίαν. Ἀθάμας

δὲ ἄτε οὐδένα οἱ παίδων τῶν ἀρσένων λελεῖσθαι νομί-
ζων, τὰ μὲν γὰρ ἐς Λέαρχόν τε καὶ Μελικέρτην ἐτόλμη-
σεν αὐτός, Λεύκωνι δὲ ὑπὸ νόσου τελευτῆσαι συνέβη,
Φοῖξον δὲ ἄρα οὐκ ἠπίστατο ἢ αὐτὸν περιόντα ἢ γένος
ὑπολειπόμενον Φοῖξου, τούτων ἔνεκα ἐποίησατο Ἀλιάρ-
τον καὶ Κόρωνον τοὺς Θεοσάνδρου τοῦ Σισύφου· Σι-
8 σύφου γὰρ ἀδελφὸς ἦν ὁ Ἀθάμας. Ὑστερον δὲ ἀνα-
στρέψαντος ἐκ Κόλων οἱ μὲν αὐτοῦ Φοῖξον φασίν, οἱ
δὲ Πρόεσβωνος, γεγονέναι δὲ Φοῖξω τὸν Πρόεσβωνα ἐκ
τῆς Αἰήτου θυγατρὸς, οὕτω συγχωροῦσιν οἱ Θεοσάν-
δρου παῖδες οἶκον μὲν τὸν Ἀθάμαντος Ἀθάμαντι καὶ
τοῖς ἀπὸ ἐκείνου προσήκειν, αὐτοὶ δὲ, μοῖραν γὰρ δι-
δωσί σφισιν Ἀθάμας τῆς γῆς, Ἀλιάρτου καὶ Κορωνείας
9 ἐγένοντο οἰκισταί. Πρότερον δὲ ἔτι τούτων Ἀνδρέως
Εὐῖππην θυγατέρα Λεύκωνος λαμβάνει παρὰ Ἀθάμαν-
τος γυναικα, καὶ υἱὸς Ἐτεοκλῆς αὐτῷ γίνεται, Κηφισοῦ
δὲ τοῦ ποταμοῦ κατὰ τῶν ποιητῶν τὴν φήμην, ὥστε
καὶ τῶν ποιησάντων τινὲς Κηφισιάδην τὸν Ἐτεοκλέα
10 ἐκάλεσαν ἐν τοῖς ἔπεσιν. Οὗτος ὡς ἐβασίλευσεν ὁ Ἐτεο-
κλῆς, τὴν μὲν χώραν ἀπὸ Ἀνδρέως ἔχειν τὸ ὄνομα 780
εἶασε, φυλὰς δὲ Κηφισιάδα, τὴν δὲ ἑτέραν ἐπώνυμον
αὐτῷ κατεστήσατο. Ἀφικόμενῳ δὲ πρὸς αὐτὸν Ἄλμω
τῷ Σισύφου δίδωσιν οἰκῆσαι τῆς χώρας οὐ πολλήν,
καὶ ἡ κώμη τότε ἐκλήθη Ἄλμωνες ἀπὸ τοῦ Ἄλμου τού-
του· χρόνῳ δὲ ἐξενίκησεν ὕστερον (ὄνομα) εἶναι τῇ
κώμῃ Ὀλμωνας.

XXXV. Τὸν δὲ Ἐτεοκλέα λέγουσιν οἱ Βοιωτοὶ Χάρι-
σιν ἀνθρώπων θῦσαι πρῶτον. καὶ ὅτι μὲν τρεῖς εἶναι
Χάριτας κατεστήσατο ἴσασιν, ὀνόματα δὲ οἷα ἔθετο
αὐταῖς οὐ μνημονεύουσιν· ἐπεὶ Λακεδαιμόνιοί γε εἶναι
Χάριτας δύο καὶ Λακεδαίμονα ἰδρύσασθαι τὸν Ταῦρέ-
της φασίν αὐτάς, καὶ ὀνόματα θεῖσθαι Κλήταν καὶ Φαέν-

ναν. Ἐοικότα μὲν δὴ Χάρισιν ὀνόματα καὶ ταῦτα, εἰ- 2
κότα δὲ καὶ παρ' Ἀθηναίοις· τιμῶσι γὰρ ἐκ παλαιοῦ
καὶ Ἀθηναῖοι Χάριτας Ἀνξῶ καὶ Ἡγεμόνην. τὸ γὰρ τῆς
Καρπούς ἐστὶν οὐ Χάριτος ἀλλὰ Ὄρας ὄνομα· τῇ δὲ
ἑτέρᾳ τῶν Ὄρων νέμουσιν ὄμοῦ τῇ Πανδρόσῳ τιμᾶς οἱ 3
Ἀθηναῖοι, ὁμολογῶν τὴν θεὸν ὀνομάζοντες. Παρὰ δὲ 3
Ἐτεοκλέους τοῦ Ὀρχομενίου μαθόντες τρισὶν ἤδη νομί-
ζομεν Χάρισιν εὐχεσθαι· καὶ Ἀγγελίων τε καὶ Τεκταῖος
οἱ γε Διονύσου τὸν Ἀπόλλωνα ἐραζόμενοι Δηλίοις,
τρεῖς ἐποίησαν ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ Χάριτας· καὶ Ἀθή-
νησι πρὸ τῆς ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἐσόδου Χάριτες εἶσι καὶ
αὐταὶ τρεῖς· παρὰ δὲ αὐταῖς τελετὴν ἄγουσιν ἐς τοὺς
781 πολλοὺς ἀπόρητον. Πάμφως μὲν δὴ πρῶτος ὧν ἴσμεν 4
ἦσεν ἐς Χάριτας, πέρα δὲ οὔτε ἀριθμοῦ πέρα οὔτε ἐς τὰ
ὀνόματά ἐστιν οὐδὲν αὐτῷ πεποιημένον· Ὅμηρος δὲ,
ἐμνημόνευσε γὰρ Χαρίτων καὶ οὗτος, τὴν μὲν Ἡφαιστοῦ
γυναικα εἶναι λέγει, καὶ ὄνομα αὐτῇ τίθεται Χάριν,
Πασιδέας δὲ εἶναι φησὶν ἐραστήν *** [ἐν δὲ] Ἔπνου
τοῖς λόγοις τὸ ἔπος ἐποίησεν

Ἡ μὲν μοι δώσειν Χαρίτων μίαν ὀπλοτεράων.
Τούτου δὲ ἔνεκα ὑπόνοια δὴ παρέστη τιςὶν ὡς Χάριτας
ἄρα καὶ πρεσβυτέρας οἶδεν ἄλλας Ὅμηρος. Ἡσίοδος δὲ 5
ἐν Θεογονίᾳ, προσιέσθω δὲ ὄρω φίλον τὴν Θεογονίαν,
ἐν δ' οὖν τῇ ποιήσει ταύτη τὰς Χάριτας φησὶν εἶναι Διὸς
τε καὶ Εὐφροσύνης, καὶ σφισιν ὀνόματα Εὐφροσύνην τε
καὶ Ἀγλαΐαν εἶναι καὶ Θαλίαν. κατὰ ταῦτα δὲ ἐν ἔπεσιν
ἔστι τοῖς Ὀνομακρίτου. Ἀντίμαχος δὲ οὔτε ἀριθμὸν Χα-
ρίτων οὔτε ὄνομα εἰπὼν Αἰγλης εἶναι θυγατέρας καὶ
Ἡλίου φησὶν αὐτάς. Ἐρμησιάννακι δὲ τῷ τὰ ἐλεγεία γρά-
ψαντι τοσόνδε οὐ κατὰ τὴν τῶν πρότερον δόξαν ἐστὶν
αὐτῷ πεποιημένον, ὡς ἡ Πειθὼ Χαρίτων εἴη καὶ αὐτῇ
μία. 2. Ὅστις δὲ ἦν ἀνθρώπων ὁ γυμνὰς πρῶτος Χάριτας 6

ἦτοι πλάσας ἢ γραφῆ μιμησάμενος, οὐχ οἶόν τε ἐγένετο
 πνυθέσθαι με, ἐπεὶ τὰ γε ἀρχαιότερα ἐχούσας ἐσθῆτα οἷ
 τε πλάσται καὶ κατὰ ταῦτα ἐποιοῦν οἱ ζωγράφοι, καὶ
 Σμυρναίοις τοῦτο μὲν ἐν τῷ ἱερῷ τῶν Νεμέσεων ὑπὲρ
 τῶν ἀγαλμάτων χρυσοῦ Χάριτες ἀνάκεινται, τέχνη Βου-
 πάλου, τοῦτο δὲ σφισιν ἐν τῷ Ὁιδείῳ Χάριτος ἐστὶν
 εἰκῶν, Ἀπελλοῦ γραφῆ, Περγαμηνοῖς δὲ ὡσαύτως ἐν 782
 7 τῷ Ἀττάλου θαλάμῳ, Βουπάλου καὶ αὐταὶ· καὶ πρὸς
 τῷ ὀνομαζομένῳ Πυθίῳ Χάριτες καὶ ἐνταῦθ' αἰεὶ, Πυ-
 θαγόρου γράφαντος Παρίου· Σωκράτης τε ὁ Σωφρο-
 νίσκου πρὸ τῆς ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἐσόδου Χαρίτων εἰργά-
 σατο ἀγάλματα Ἀθηναίοις. καὶ ταῦτα μὲν ἐστὶν ὁμοίως
 ἅπαντα ἐν ἐσθῆτι· οἱ δὲ ὕστερον, οὐκ οἶδα ἐφ' ὅτῳ,
 μεταβεβλήκασιν τὸ σχῆμα αὐταῖς. Χάριτας γοῦν οἱ κατ'
 ἐμὲ ἐπλασόν τε καὶ ἔγραφον γυμνάς.

XXXVI. Γενομένης δὲ Ἐτεοκλεί τῆς τελευτῆς ἢ βα-
 σιλεία περιῆλθεν ἐς τὸ Ἄλμου γένος. Ἄλμῳ δὲ αὐτῷ
 μὲν θυγατέρες Χρυσογένεια ἐγένετο καὶ Χρῦση· Χρῦ-
 σης δὲ τῆς Ἄλμου καὶ Ἄρεως ἔχει φήμη γενέσθαι Φλε-
 γύαν, καὶ τὴν ἀρχήν, τοῦ Ἐτεοκλέους ἀποθανόντος
 ἄπαιδος, ὁ Φλεγύας ἔσχεν οὗτος. Τῇ μὲν δὴ χώρα τῇ
 2 πάσῃ Φλεγυαντίδα ὄνομα εἶναι μετέθεντο ἀντὶ Ἀνδρη-
 2 δος, πόλις δὲ ἐγένετο ἢ τε ἐξ ἀρχῆς οἰκισθεῖσα ἢ Ἀν-
 δρηῆς, καὶ προσέκτισεν ὁ Φλεγύας ὁμώνυμον αὐτῷ, τοὺς
 τὰ πολεμικὰ ἀρίστους Ἑλλήνων συλλέξας ἐς αὐτήν.
 2. Καὶ ἀπέστησάν τε ἀνὰ χρόνον ἀπὸ τῶν ἄλλων Ὀρχο-
 μενίων ὑπὸ ἀνοίας καὶ τολμῆς οἱ Φλεγύαι, καὶ ἦγον καὶ
 ἔφερον τοὺς προσοίκους· τέλος δὲ καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν
 συλήσουτες στρατεύουσι τὸ ἐν Δελφοῖς, ὅτε καὶ Φιλάμ-
 μων λογάσιν Ἀργείων ἐπ' αὐτοὺς βοηθήσας αὐτὸς τε
 3 ἀπέθανεν ἐν τῇ μάχῃ καὶ οἱ τῶν Ἀργείων λογάδες. Τοὺς
 δὲ Φλεγύας πολέμῳ μάλιστα Ἑλλήνων χαίρειν μαρτυρεῖ

μοι καὶ ἔπη τῶν ἐν Ἰλιάδι περὶ Ἄρεως καὶ Φόβου τοῦ
 Ἄρεως πεποιημένα,

Τὰ μὲν ἄρ' εἰς Ἐφύρους πόλεμον μετὰ θωρήσσεσθον
 ἢ μετὰ Φλεγύας μεγαλήτορας.

783 Ἐφύρους δὲ ἐνταῦθα, ἐμοὶ δοκεῖν, τοὺς ἐν τῇ Θεσπρω-
 τίδι ἠπειρῶ λέγει. Τὸ μὲν δὴ Φλεγυῶν γένος ἀνέτρε-
 ψεν ἐκ βάρων ὁ θεὸς κεραννοῖς συνεχέσι καὶ ἰσχυροῖς
 σεισμοῖς· τοὺς δὲ ὑπολειπομένους νόσος ἐπιπεσοῦσα
 ἔφθειρε λοιμώδης· ὀλίγοι δὲ καὶ ἐς τὴν Φωκίδα δια-
 φεύγουσιν ἐξ αὐτῶν.

3. Φλεγύα δὲ οὐ γενομένων παιδῶν ἐκδέχεται Χρῦ- 4
 σης τὴν ἀρχήν, Χρυσογενείας τε ἂν τῆς Ἄλμου καὶ
 Ποσειδῶνος. τούτῳ δὲ υἱὸς γίνεται Χρῦση Μινύας, καὶ
 ἀπ' αὐτοῦ Μινύαι καὶ νῦν ἐτι ἂν ἦρχεν ὀνομάζονται.
 Πρόσοδοι δὲ ἐγίνοντο τῷ Μινύα τηλικαῦται μέγεθος
 ὡς ὑπερβαλέσθαι τοὺς πρὸ αὐτοῦ πλοῦτῳ· θησαυρόν
 τε ἀνθρώπων ἂν ἴσμεν Μινύας πρῶτος ἐς ὑποδοχὴν
 χορημάτων ἠκοδομήσατο. Ἕλληνας δὲ ἄρα εἰσὶ δεινοὶ τὰ 5
 ὑπερόρια ἐν θανάτῳ τίθεσθαι μείζονι ἢ τὰ οἰκεία,
 ὅποτε γε ἀνδράσιν ἐπιφανέσιν ἐς συγγραφὴν πυραμίδας
 μὲν τὰς παρὰ Αἰγυπτίοις ἐπήλθεν ἐξηγήσασθαι πρὸς τὸ
 ἀκριβέστατον, θησαυρὸν δὲ τὸν Μινύου καὶ τὰ τείχη τὰ
 ἐν Τίρυνθι οὐδὲ ἐπὶ βραχὺ ἦγαγον μνήμης, οὐδὲν ὄντα
 ἐλάττους θανάτου. 4. Μινύου δὲ ἦν Ὀρχομενός, καὶ 6
 ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος ἢ τε πόλις Ὀρχομενός καὶ οἱ
 ἄνδρες ἐκλήθησαν Ὀρχομενιοί· διέμεινε δὲ οὐδὲν ἦσσαν
 καὶ Μινύας ἐπονομάζεσθαι σφᾶς ἐς διάκρισιν ἀπὸ Ὀρχο-
 μενίων τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ. Παρὰ τοῦτον τὸν Ὀρχομενὸν
 βασιλεύοντα Ἰηττος ἀφίκετο ἐξ Ἄργους, φεύγων ἐπὶ
 τῷ Μολούρου φόνῳ τοῦ Ἀρίσβαντος, ὄντινα ἀπέκτεινεν
 ἐπὶ γυναικὶ ἐλὼν γαμετῆ· καὶ αὐτῷ τῆς χώρας ἀπένει-
 μεν Ὀρχομενός ὅση νῦν περὶ τε Ἰηττόν ἐστι τὴν κώμην

7 καὶ ἡ ταύτη προσεχῆς. Τήττου δὲ ἐποίησατο μνήμην καὶ
ὁ τὰ ἔπη συνυθεις ἄς μεγάλας Ἡοίας καλοῦσιν Ἕλληνας
Τήττος δὲ Μόλουρον Ἀρίσβαντος φίλον υἱόν
κτείνας ἐν μεγάροις εὐνῆς ἔνεχ' ἧς ἀλόχοιο,
οἶκον ἀποπρολιπὼν φεῦγ' Ἄργεος ἱπποβότοιο, 784
ἔξεν δ' Ὀρχομενὸν Μινυήιον· καὶ μιν ὄ γ' ἦρος
δέξατο, καὶ κτεάνων μοῖραν πόρην ὡς ἐπεικῆς.

8 Πρῶτος δὲ οὗτος ὁ Τήττος δίκην μοιχείας λαβῶν δῆλός
ἔστι· καὶ χρόνῳ ὕστερον Δράκοντος Ἀθηναίους δεσμο-
θετήσαντος ἐκ τῶν ἐκείνου κατέστη νόμων, οὓς ἔγραφεν
ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἄλλων τε ὁπόσων ἄδειαν εἶναι χρή, καὶ
δὴ καὶ τιμωρίας μοιχοῦ. Τὸ δὲ ἀξίωμα τῶν Μινυῶν
ἐπὶ τοσοῦτο ἤδη προῆκτο, ὥστε καὶ Νηλεὺς Κρηθέως
βασιλεύων Πύλου γυναῖκα ἔσχεν ἐξ Ὀρχομενοῦ Χλωρῶν
Ἀμφίονος τοῦ Ἰασίου.

XXXVII. Ἔδει δὲ ἄρα πανσθῆναι καὶ τὸ Ἄλμον γέ-
νος· οὐχ ὑπολείπεται γὰρ παῖδα Ὀρχομενός, καὶ οὕτως
ἐς Κλυμένον τὸν Πρέσβανος τοῦ Φοῖξον περιῆλθεν ἡ
ἀρχή. Κλυμένοι δὲ γίνονται παῖδες, πρεσβύτατος μὲν
Ἐργίνος, ἐπὶ δὲ αὐτῷ Στράτιος καὶ Ἄρρων καὶ Πύλεος,
νεώτατος δὲ Ἀξεύς. 2. Κλυμένον μὲν ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ
Ὀρχηστίου Ποσειδῶνος Θηβαίων φονεύουσιν ἄνδρες,
ἐξ ἀφορμῆς μικρᾶς ἐς ἅπαν θυμοῦ προαχθέντες· Ἐργί-
νος δὲ ὁ πρεσβύτατος τῶν Κλυμένου παίδων τὴν βασι-
2 λείαν παραλαμβάνει. Δύναμιν δὲ αὐτίκα αὐτός τε καὶ
οἱ ἀδελφοὶ συλλέξαντες ἦλθον ἐπὶ τὰς Θήβας· καὶ μάχη
μὲν ἐκράτησαν, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου χωροῦσιν ἐς ὁμολο-
γίαν Θηβαίους κατὰ ἔτος ἕκαστον τελεῖν δασμὸν τοῦ
Κλυμένου φόνου. Ἡρακλέους δὲ ἐπιτραφέντος ἐν Θή-
βαις, οὕτω τοῦ δασμοῦ τε ἠλευθερώθησαν οἱ Θηβαῖοι
3 καὶ οἱ Μινυῖαι μεγάλως τῷ πολέμῳ προσέπταισαν. Ἐργί-
νος δὲ ἄτε κευκακωμένων ἐς τὸ ἔσχατον τῶν πολιτῶν

πρὸς μὲν τὸν Ἡρακλέα ἐποίησατο εἰρήνην, πλοῦτον δὲ
785 τὸν πρότερον καὶ εὐδαιμονίαν ἐκείνην ἀνασώσασθαι
ζητῶν ἠμέλησεν ἀπάντων ὁμοίως τῶν ἄλλων, ὥστε καὶ
ἔλαθεν ἄγαμος καὶ ἄπαις ἀφικόμενος ἐς γῆρας. Ὡς δὲ
αὐτῷ χρήματα συνείλεκτο, ἐνταῦθα ἐπεθύμησέν οἱ γε-
νέσθαι παῖδας· ἔλθοντι δὲ ἐς Δελφοὺς καὶ ἑρομένῳ 4
περὶ παίδων χά' τάδε ἡ Πυθία·

Ἐργίνε Κλυμένιο παῖ Πρεσβανιάδαο,
ὄψ' ἦλθες γενεὴν διζήμενος, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
ἴστοβοῆι γέροντι νέην ποτίβαλλε κορώνην.

3. Λαβόντι δὲ αὐτῷ νέαν γυναῖκα κατὰ τὸ μάντευμα
Τροφάνιος γίνεται καὶ Ἀγαμήδης. (λέγεται δὲ ὁ Τρο- 5
φάνιος Ἀπόλλωνος εἶναι καὶ οὐκ Ἐργίνου· καὶ ἐγὼ τε
πέιδομαι καὶ ὅστις παρὰ Τροφάνιον ἦλθε δὴ μαντευ-
σόμενος. Τούτους φασίν, ὡς ἠνέξθησαν, γενέσθαι
δεινούς θεοῖς τε ἱερὰ κατασκευάσασθαι καὶ βασιλεία
ἀνθρώποις· καὶ γὰρ τῷ Ἀπόλλωνι τὸν ναὸν ἠκοδόμη-
σαν τὸν ἐν Δελφοῖς καὶ Τριεὶ τὸν θησαυρόν. Ἐποίησαν
δὲ ἐνταῦθα τῶν λίθων ἕνα εἶναι σφισιν ἀφαιρεῖν κατὰ
τὸ ἔκτος· καὶ οἱ μὲν αἰεὶ τι ἀπὸ τῶν τιθεμένων ἐλάμβα-
νον· Τριεὺς δὲ εἶχετο ἀφασία, κλείς μὲν καὶ σημεῖα τὰ
ἄλλα ὁρῶν ἀκίνητα, τὸν δὲ ἀριθμὸν αἰεὶ τῶν χρημάτων
ἐλάττονα. ἴστησιν οὖν ὑπὲρ τῶν ἀγγείων, ἐν οἷς ὁ τε 6
ἄργυρος ἐνὴν καὶ ὁ χρυσός οἱ, πάγας ἢ τι καὶ ἄλλο, ὃ
τὸν ἐσελθόντα καὶ ἀπτόμενον τῶν χρημάτων καθέξειν
ἐμελλεν. ἐσελθόντος δὲ τοῦ Ἀγαμήδους, τὸν μὲν ὁ
δεσμός κατεῖχε, Τροφάνιος δὲ ἀπέτεμεν αὐτοῦ τὴν κε-
φαλὴν, ὅπως μὴ ἡμέρας ἐπισχούσης ἐκείνος γένοιτο ἐν
αἰκίαις καὶ αὐτὸς μηνυθείη μετέχων τοῦ τολμήματος.
786 Καὶ Τροφάνιον μὲν ἐνταῦθα ἐδέξατο ἡ γῆ διαστᾶσα, 7
ἐνθα ἔστιν ἐν τῷ ἄλσει τῷ ἐν Λεβαδείᾳ βόθρος τε Ἀγα-
μήδους καλούμενος καὶ πρὸς αὐτῷ στήλη. Τὴν δὲ ἀρχὴν

τῶν Ὀρχομενίων ἔσχεν Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος Ἄρεως εἶναι λεγόμενοι· μητρὸς δὲ Ἀστυόχης ἦσαν τῆς Ἀκτορος τοῦ Ἀξέως τοῦ Κλυμένου· καὶ ὑπὸ τούτοις ἠγεμόσι Μινυαὶ στρατεύουσιν ἐς Τροίαν. Μετέσχον Ὀρχομενιοὶ καὶ τοῖς Κόδρου παισὶν ἐς Ἰωνίαν τοῦ στόλου. Γενομένους δὲ ἀναστάτους ὑπὸ Θηβαίων κατήγαγεν αὐτοὺς ἐς Ὀρχομενὸν Φίλιππος ὁ Ἀμύντου· τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ δαιμονίου σφίσι ἐς τὸ ἀσθενέστερον ἐμελλεν αἰεὶ ῥέψειν.

XXXVIII. Ὀρχομενίοις δὲ πεποιήται ** καὶ Διονύσου, τὸ δὲ ἀρχαιότατον Χαρίτων ἐστὶν ἱερόν. τὰς μὲν δὴ πέτρας σέβουσί τε μάλιστα, καὶ τῷ Ἐπεικλεῖ αὐτὰς πεσεῖν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φασίν· τὰ δὲ ἀγάλματα τὰ σὺν κόσμῳ πεποιημένα ἀνετέθη μὲν ἐπ' ἐμοῦ, λίθου δὲ ἐστὶ 2 καὶ ταῦτα. 2. Ἔστι δὲ σφίσι καὶ κρήνη θεῆς Ἀξία· καταβαίνουσι δὲ ἐς αὐτὴν ὕδωρ οἰσοντες. Θησαυρὸς δὲ ὁ Μινύου, θαῦμα ὄν τῶν ἐν Ἑλλάδι αὐτῇ καὶ τῶν ἐτέρωθεν οὐδενὸς ὕστερον, πεποιήται τρόπου τοιούδε· λίθου μὲν εἰργασται, σχῆμα δὲ περιφερές ἐστιν αὐτῷ, κορυφὴ δὲ οὐκ ἐς ἄγαν ὄξυ ἀνηγμένη· τὸν δὲ ἀνωτάτω τῶν λίθων 3 φασίν ἀρμονίαν παντὶ εἶναι τῷ οἰκοδομήματι. 3. Τάφοι δὲ Μινύου τε καὶ Ἡσιόδου. καταδέξασθαι δὲ φασὶν οὕτω τοῦ Ἡσιόδου τὰ ὄσῃ. νόσου καταλαμβανούσης λοιμῶδους καὶ ἀνθρώπους καὶ τὰ βοσκήματα ἀποστέλλουσι θεωρὸς παρὰ τὸν θεόν. τούτοις δὲ ἀποκρίνασθαι λέγουσι τὴν Πυθίαν, Ἡσιόδου τὰ ὄσῃ ἐκ τῆς Ναυπακτίας ἀγαγοῦσιν ἐς τὴν Ὀρχομενίαν, ἄλλο δὲ εἶναι σφίσι οὐδὲν ἴαμα. τότε δὲ ἐπερέσθαι δεύτερα ὅπου 787 τῆς Ναυπακτίας αὐτὰ ἐξευρήσουσι, καὶ αὐτοὺς τὴν Πυθίαν εἰπεῖν ὡς μηνύσοι κορώνη σφίσι. οὕτω τοῖς θεοπρόποις ἀποβάσειν ἐς τὴν γῆν πέτραν τε οὐ πόρρω τῆς ὁδοῦ καὶ τὴν ὄριθα ἐπὶ τῇ πέτρῃ φασὶν ὀφθῆναι· καὶ

τοῦ Ἡσιόδου [τε] τὰ ὄσῃ εὔρον ἐν χηραμῷ τῆς πέτρας, καὶ ἐλεγεία ἐπὶ τῷ μνήματι ἐπιγέγραπται·

Ἄσκη μὲν πατρίσι πολυλήϊος, ἀλλὰ θανόντος
ὄσῃα πληξίππων γῆ Μινυῶν κατέχει
Ἡσιόδου, τοῦ πλείστον ἐν Ἑλλάδι κῦδος ὄρεται
ἀνδρῶν κρινομένων ἐν βασάνῳ σοφίης.

4. Περὶ δὲ Ἀκταίωνος λεγόμενα ἦν Ὀρχομενίοις, 5 λυμαίνεσθαι τὴν γῆν πέτραν ἔχον εἰδωλον. ὡς δὲ ἐχρῶντο ἐν Δελφοῖς, κελεύει σφίσι ὁ θεός, ἀνευρόντας εἴ τι ἦν Ἀκταίωνος λοιπόν, κρύψαι γῆ· κελεύει δὲ καὶ τοῦ εἰδώλου χαλκῆν ποιησαμένους εἰκόνα πρὸς πέτραν σιδήρῳ δῆσαι. τοῦτο καὶ αὐτὸς δεδεμένον τὸ ἄγαλμα εἶδον· καὶ τῷ Ἀκταίῳ ἐναγίζουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος.

5. Σταδίους δὲ ἀφέστημεν ἑπτὰ Ὀρχομενοῦ ναός τε 6 Ἡρακλέους καὶ ἄγαλμα οὐ μέγα. ἐνταῦθα τοῦ ποταμοῦ τοῦ Μέλανός εἰσιν αἱ πηγαί, καὶ ὁ Μέλας ἐς λίμνην καὶ οὗτος τὴν Κηφισίδα ἐκδίδωσιν. Ἐπέχει μὲν δὴ καὶ ἄλλως τῆς Ὀρχομενίας τὸ πολὺ ἢ λίμνη, χειμῶνος δὲ ὥρα νότου τὰ πλείω πνεύσαντος ἔπεισιν ἐπὶ πλεον τῆς χώρας τὸ ὕδωρ. Θηβαῖοι δὲ τὸν ποταμὸν τὸν Κηφισὸν φασὶν 7 ὑπὸ Ἡρακλέους ἐς τὸ πεδίον ἀποστραφῆναι τὸ Ὀρχομενίον· τέως δὲ αὐτὸν ὑπὸ τὸ ὄρος ἐς θάλασσαν ἐξιέναι, πρὶν ἢ τὸν Ἡρακλέα τὸ χάσμα ἐμφράξαι τὸ διὰ τοῦ 788 ὄρους. Ἐπίσταται μὲν οὖν καὶ Ὅμηρος λίμνην ἄλλως τὴν Κηφισίδα οὔσαν καὶ οὐχ ὑπὸ Ἡρακλέους πεποιημένην, καὶ ἐπὶ τῷδε εἶρηκε·

λίμνη κεκλιμένος Κηφισίδι·

6. Ἐχει δὲ οὐδὲ εἰκότα λόγον τοὺς Ὀρχομενίους μὴ καὶ τὸ 8 χάσμα ἐξευρεῖν καὶ τοῦ Ἡρακλέους ἀναρρήξαντας τὸ ἔργον ἀποδοῦναι τὴν διέξοδον τῷ Κηφισῷ τὴν ἀρχαίαν, ἐπεὶ μηδὲ ἄχρι τῶν Τρωϊκῶν χρόμασιν ἀδυνάτως εἶχον.

μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ Ὅμηρος ἐν Ἀχιλλέως ἀποκρίσει
πρὸς τοὺς παρὰ Ἀγαμέμνονος πρέσβεις·

οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσσεται,

δῆλα δῆπουθεν ὡς καὶ τότε προσιόντων τοῖς Ὀρχομε-
νίοις χρημάτων πολλῶν.

9 Ἀσπληθόνα δὲ ἐκλιπεῖν τοὺς οἰκήτοράς φασιν ὕδα-
τος σπανίζοντας· γενέσθαι δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ Ἀσπληθόνος
τῆ πόλει, τοῦτον δὲ εἶναι νύμφης τε Μιδείας καὶ Πο-
σειδάωνος. ὁμολογεῖ δὲ καὶ ἔπη σφίσις ἃ ἐποίησε Χερ-
σίας, ἀνὴρ Ὀρχομενίος·

ἐκ δὲ Ποσειδάωνος ἀγακλειτῆς τε Μιδείης

Ἀσπληθῶν γένεθ' υἱὸς ἀν' εὐρύχορον πολίεθρον.

10 Τοῦδε τοῦ Χερσίου τῶν ἐπῶν οὐδεμία ἦν ἔτι κατ' ἐμὲ
μνήμη, ἀλλὰ καὶ τάδε ἐπηγάγετο ὁ Κάλλιππος ἐς τὸν
αὐτὸν λόγον τὸν ἔχοντα ἐς Ὀρχομενίους. τοῦτον δὲ τοῦ
Χερσίου καὶ ἐπίγραμμα οἱ Ὀρχομενιοὶ τὸ ἐπὶ τῷ Ἡσιό-
δου τάφῳ μνημονεύουσιν.

XXXIX. Τὰ μὲν δὴ πρὸς τῶν ὄρων Φωκεῖς ὑπεροι-
κοῦσιν Ὀρχομενίων, ἐν δὲ τῷ πεδίῳ Λεβάρειά ἐστιν
αὐτοῖς ὄμορος. αὕτη τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς φηκεῖτο ἐπὶ μετεώ-
ρου, καὶ ὠνομάζετο Μίδεια ἀπὸ τῆς Ἀσπληθόνης μητρὸς·
Λεβάδου δὲ ἐξ Ἀθηναίων ἐς αὐτὴν ἀφικομένου κατέβησάν
τε ἐς τὸ χθαμαλὸν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐκλήθη Λεβάρεια
ἢ πόλις ἀπ' αὐτοῦ. πατέρα δὲ τοῦ Λεβάδου, καὶ καθ'
ἦντινα αἰτίαν ἦλθεν, οὐκ ἴσασιν ἄλλο ἢ γυναῖκα εἶναι
2 Λεβάδου Λαιονίην. 2. Κεκόσμηται μὲν δὴ τὰ ἄλλα σφί- 789
σιν ἢ πόλις ὁμοίως τοῖς Ἑλλήνων μάλιστα εὐδαίμοσι,
διείργει δὲ ἀπ' αὐτῆς τὸ ἄλσος τοῦ Τροφωνίου ***
φασὶ δ' ἐνταῦθα Ἐρκυναν ὁμοῦ Κόρη τῇ Διμήτρος
παίζουσαν καὶ ἔχουσαν χῆμα ἀφείναι· τοῦτον ἄκουσαν·
ἐς δὲ ἄντρον κοῖλον ἐσπέντος καὶ ὑπὸ λίθον ἀποκρύ-
ψαντος αὐτόν, ἐσελθοῦσα ἢ Κόρη λαμβάνει τὸν ὄρνυθα

ὑπὸ τῷ λίθῳ κατακείμενον· φηναί τε δὴ τὸ ὕδωρ ὅθεν
ἀνείλετο ἢ Κόρη τὸν λίθον, καὶ ὀνομασθῆναι τὸν ποτα-
μὸν ἐπὶ τούτῳ λέγουσιν Ἐρκυναν. Καὶ ἔστι μὲν πρὸς τῇ 3
ὄχθῃ τοῦ ποταμοῦ ναὸς Ἐρκύνης, ἐν δὲ αὐτῷ παρθένος
χῆμα ἔχουσα ἐν ταῖς χερσίν· εἰσὶ δὲ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ
ποταμοῦ τε αἱ πηγαὶ καὶ ἀγάλματα ὄρθα, περιειλιγμέ-
νοι δὲ εἰσὶν αὐτῶν τοῖς σκήπτροις δράκοντες. ταῦτα
εἰκάσαι μὲν ἂν τις Ἀσκληπιοῦ τε εἶναι καὶ Ὑγείας, εἴεν
δ' ἂν Τροφώνιος καὶ Ἐρκυννα, ἐπεὶ μὴδὲ τοὺς δράκοντας
Ἀσκληπιοῦ μᾶλλον ἢ καὶ Τροφωνίου νομίζουσιν ἱερούς
εἶναι. Ἐπὶ δὲ τῷ ποταμῷ μνημᾶ ἐστὶν Ἀρκεσιλάου·
Ἀήτην δὲ ἀνακομίσαι τοῦ Ἀρκεσιλάου τὰ ὄσῳ ἐκ Τροίας.
3. Τὰ δὲ ἐπιφανέστατα ἐν τῷ ἄλσει Τροφωνίου ναὸς καὶ 4
ἄγαλμά ἐστιν, Ἀσκληπιῶ καὶ τοῦτο εἰκασμένον· Πρα-
ξιτέλης δὲ ἐποίησε τὸ ἄγαλμα. ἔστι δὲ καὶ Διμήτρος
ἱερὸν ἐπίκλησιν Εὐρώπης, καὶ Ζεὺς Ἰέτιος ἐν ὑπαίθρῳ.
ἀναβάσι δὲ ἐπὶ τὸ μαντεῖον, καὶ αὐτόθεν ἰοῦσιν ἐς τὸ
πρόσω τοῦ ὄρους, Κόρης ἐστὶ καλουμένη θήρα καὶ Διὸς
Βασιλέως ναὸς. τοῦτον μὲν δὴ διὰ τὸ μέγεθος ἢ καὶ
τῶν πολέμων τὸ ἀλλεπάλληλον ἀφείκασιν ἡμέρονον· ἐν
δὲ ἑτέρῳ ναῷ Κρόνου καὶ Ἥρας καὶ Διὸς ἐστὶν ἀγάλ-
ματα. ἔστι δὲ καὶ Ἀπόλλωνος ἱερόν. 4. Κατὰ δὲ τὸ μαν- 5
τεῖον τοιάδε γίνεται. ἐπειδὴν ἄνδρὶ ἐς τοῦ Τροφωνίου
κατιέναι δόξῃ, πρῶτα μὲν τεταγμένων ἡμερῶν διαίταν
ἐν οἰκίῳματι ἔχει· τὸ δὲ οἰκίωμα Δαίμονός τε ἀγαθοῦ καὶ
Τύχης ἱερόν ἐστιν ἀγαθῆς. διαιτώμενός τε ἐνταῦθα τὰ
790 τε ἄλλα καθαρῆς καὶ λουτρῶν εἴργεται θερμῶν· τὸ δὲ
λουτρόν ὁ ποταμὸς ἐστὶν ἢ Ἐρκυννα· καὶ οἱ καὶ κρέα
ἄφθονά ἐστιν ἀπὸ τῶν θυσιαίων· θύει γὰρ δὴ ὁ κατιῶν
αὐτῷ τε τῷ Τροφωνίῳ καὶ τοῦ Τροφωνίου τοῖς παισὶ,
πρὸς δὲ Ἀπόλλωνί τε καὶ Κρόνῳ καὶ Διὶ ἐπίκλησιν Βα-
σιλεῖ καὶ Ἥρα τε Ἡνίοχῃ καὶ Διμήτρῳ ἦν ἐπονομάζοντες
17*

6 Εὐρώπην τοῦ Τροφάνιου φασὶν εἶναι τροφόν. καθ' ἑκάστην δὲ τῶν θύσιων ἀνὴρ μάντις παρὼν ἐς τοῦ ἱερείου τὰ σπλάγγνα ἐνορᾷ, ἐνιδῶν δὲ προθεσπίζει τῷ κατιόντι εἰ δὴ αὐτὸν εὐμενῆς ὁ Τροφάνιος καὶ ἵλεως δέξεται. τῶν μὲν δὲ ἄλλων ἱερέων τὰ σπλάγγνα οὐχ ὁμοίως δηλοῖ τοῦ Τροφάνιου τὴν γνώμην· ἐν δὲ νυκτὶ ἢ κάτεισιν ἕκαστος, ἐν ταύτῃ κριὸν θύουσιν ἐς βόθρον, ἐπικαλούμενοι τὸν Ἀγαμήδην. θυμάτων δὲ τῶν πρότερον πεφηνότων αἰσίων λόγος ἐστὶν οὐδεὶς, εἰ μὴ καὶ τοῦδε τοῦ κριοῦ τὰ σπλάγγνα τὸ αὐτὸ θέλοι λέγειν· ὁμολογούντων δὲ καὶ τούτων, τότε ἕκαστος ἤδη κάτεισιν

7 εὐέλπιδος. κάτεισι δὲ οὕτω. Πρῶτα μὲν ἐν τῇ νυκτὶ αὐτὸν ἄγουσιν ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὴν Ἐρκυνίαν, ἀγαγόντες δὲ ἐλαίῳ χρίουσι καὶ λούουσι δύο παῖδες τῶν ἀστῶν ἔτη τρία ποῦ καὶ δέκα γερονότες, οὓς Ἐρμᾶς ἐπονομάζουσιν· οὗτοι τὸν καταβαίνοντά εἰσιν οἱ λούοντες καὶ ὅποσα χρῆ διακονούμενοι ἅτε παῖδες. τὸ ἐντεῦθεν ὑπὸ τῶν ἱερέων οὐκ αὐτίκα ἐπὶ τὸ μαντεῖον, ἐπὶ δὲ ὕδατος πηγᾶς ἄγεται·

8 αἱ δὲ ἐγγύτατά εἰσιν ἀλλήλων. ἐνταῦθα δὲ χρῆ πιεῖν αὐτὸν Ἀθήνης τε ὕδωρ καλούμενον, ἵνα λήθη γένηται οἱ πάντων ἃ τέως ἐφρόντιζε, καὶ ἐπὶ τῷδε ἄλλο αὐτίς ὕδωρ πίνει Μνημοσύνης, ἀπὸ τούτου τε μνημονεύει τὰ ὀφθέντα οἱ καταβάντι. Θεασάμενος δὲ ἄγαλμα ὃ ποιῆσαι Δαίδαλόν φασιν, ὑπὸ δὲ τῶν ἱερέων οὐκ ἐπι- 791

9 δείκνυται πλὴν ὅσοι παρὰ τὸν Τροφάνιον μέλλουσιν ἔρχεσθαι, τοῦτο τὸ ἄγαλμα ἰδὼν καὶ θεραπεύσας τε καὶ εὐξάμενος ἔρχεται πρὸς τὸ μαντεῖον, χιτῶνα ἐνδεδυκῶς λινοῦν καὶ ταινίαις τὸν χιτῶνα ἐπιζωσθεὶς καὶ ὑποδη- 9

σάμενος ἐπιχωρίας κρηπίδας. 5. Ἔστι δὲ τὸ μαντεῖον ὑπὲρ τὸ ἄλσος ἐπὶ τοῦ ὄρους. κρηπίς μὲν ἐν κύκλῳ περιβέβληται λίθου λευκοῦ, περίοδος δὲ τῆς κρηπίδος κατὰ ἄλων τὴν ἐλαχίστην ἐστίν· ὕψος δὲ ἀποδέουσα δύο

εἶναι πήχεις. ἐφεστήμασι δὲ ἐπὶ τῇ κρηπίδι ὀβελοὶ καὶ αὐτοὶ χαλκοὶ καὶ αἱ συνέχουσιν σφᾶς ζῶναι· διὰ δὲ αὐτῶν θύραι πεποίηται. τοῦ περιβόλου δ' ἐντὸς χάσμα γῆς ἐστὶν οὐκ αὐτόματον, ἀλλὰ σὺν τέχνῃ καὶ ἀρμονίᾳ πρὸς τὸ ἀκριβέστατον ἀκοδομημένον. Τοῦ δὲ οἰκοδο- 10

μήματος τούτου τὸ σχῆμα εἰκασταὶ κριβάνω· τὸ δὲ εὖρος ἢ διάμετρος αὐτοῦ τέσσαρας παρέχοιτο ἂν ὡς εἰκάσαι πήχεις· βάθος δὲ τοῦ οἰκοδομήματος οὐκ ἂν οὐδὲ τοῦτο εἰκάσαι τις ἐς πλεον ὀκτῶ καθήκειν πήχων. Κατάβασις δὲ οὐκ ἐστὶ πεποιημένη σφίσι ἐς τὸ ἔδαφος· ἐπειδὴν δὲ ἀνὴρ ἔρχεται παρὰ τὸν Τροφάνιον, κλίμακα αὐτῷ κομίζουσι στενὴν καὶ ἐλαφράν. καταβάντι δὲ ἐστὶν ὀπή μεταξὺ τοῦ τε ἔδαφους καὶ τοῦ οἰκοδομήματος· σπιθαμῶν τὸ εὖρος δύο, τὸ δὲ ὕψος ἐφαίνετο εἶναι σπιθαμῆς. Ὁ οὖν κατιὼν κατακλίνας ἑαυτὸν ἐς τὸ ἔδαφος, ἔχων 11

μάζας μεμαγμένας μέλιτι προεμβάλλει τε ἐς τὴν ὀπήν τοὺς πόδας καὶ αὐτὸς ἐπιχωρεῖ, τὰ γόνατά οἱ τῆς ὀπῆς ἐντὸς γενέσθαι προθυμούμενος· τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα αὐτίκα ἐφειλκύνθη τε καὶ τοῖς γόνασιν ἐπέδραμεν, ὥσπερ ποταμῶν ὁ μέγιστος καὶ ἀκνύτατος συλληφθέντα ὑπὸ δίνης ἀποκρούσειεν ἂν ἄνθρωπον. Τὸ δὲ ἐντεῦθεν τοῖς ἐντὸς τοῦ ἀδύτου γενομένοις οὐχ εἷς οὐδὲ ὁ αὐτὸς τρόπος ἐστὶν ὅτω διδάσκονται τὰ μέλλοντα, ἀλλὰ πού τις καὶ εἶδε καὶ ἄλλος ἤκουσεν. Ἀναστρέψαι δὲ ὀπίσω 792

τοῖς καταβᾶσι διὰ στομίον τε ἐστὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ προεκθεόντων σφίσι τῶν ποδῶν. Ἀποθανεῖν δὲ οὐδένα 12

τῶν καταβάντων λέγουσιν, ὅτι μὴ μόνον τῶν Δημητρίου τινὰ δορυφόρων. τοῦτον δὲ οὐτε ποιῆσαι περὶ τὸ ἱερόν φασιν οὐδὲν τῶν νενομισμένων, οὔτε χρησόμενον τῷ θεῷ καταβῆναι, χρυσὸν δὲ καὶ ἄργυρον ἐκκομίζειν ἐλπίζοντα ἐκ τοῦ ἀδύτου. λέγεται δὲ καὶ τούτου τὸν νεκρὸν ἐτέρωθι ἀναφανῆναι καὶ οὐ κατὰ στόμα

ἐκβληθῆναι τὸ ἱερόν. Ἐς μὲν δὴ τὸν ἄνθρωπον λεγομέ-
 13 νων καὶ ἄλλων εἰρηταί μοι τὰ ἀξιολογώτατα· τὸν δὲ
 ἀναβάντα παρὰ τοῦ Τροφωνίου παραλαβόντες αὐτὸς οἱ
 ἱερεῖς καθίζουσιν ἐπὶ θρόνον Μνημοσύνης καλούμενον,
 κείται δὲ οὐ πόρρω τοῦ ἀδύτου, καθεσθέντα δὲ ἐνταῦθα
 ἀνερωτῶσιν ὅποσα εἶδέ τε καὶ ἐπύθετο· μαθόντες δὲ
 ἐπιτρέπουσιν αὐτὸν ἤδη τοῖς προσήκουσιν. οἱ δὲ ἐς τὸ
 οἶκημα ἔνθα καὶ πρότερον διητᾶτο παρὰ τε Τύχη καὶ
 Δαίμονι ἀγαθοῖς, ἐς τοῦτο ἀράμενοι κομίζουσι κάτοχόν
 τε ἐτι τῷ δείματι καὶ ἀγνωτᾶ ὁμοίως αὐτοῦ τε καὶ τῶν
 πέλας. ὕστερον μέντοι τὰ τε ἄλλα οὐδέν τι φρονήσει
 14 μείον ἢ πρότερον, καὶ γέλωσ ἐπάνεισιν οἱ. Γράφω δὲ
 οὐκ ἀκοήν, ἀλλὰ ἑτέρους τε ἰδὼν καὶ αὐτὸς τῷ Τροφω-
 νίῳ χρησάμενος. Τούς δὲ ἐς τοῦ Τροφωνίου κατελθόν-
 τας ἀνάγκη σφᾶς, ὅποσα ἤκουσεν ἕκαστος ἢ εἶδεν, ἀνα-
 θεῖναι γεγραμμένα ἐν πίνακι. Δείπεται δ' ἐτι καὶ τοῦ
 Ἀριστομένους ἐνταῦθα ἢ ἀσπίς· τὰ δὲ ἐς αὐτὴν ὅποια
 ἐγένετο, ἐδήλωσα ἐν τοῖς προτέροις τοῦ λόγου.

XL. Τὸ δὲ μαντεῖον οἱ Βοιωτοὶ τοῦτο οὐ πεπυσμένοι
 πρότερον ἐπ' αἰτία τοιαῦδε ἔγνωσαν. θεωροὺς ἀφ' ἐκά-
 στης πόλεως ἄνδρας ἀποστέλλουσιν ἐς Δελφούς· οὐ γὰρ
 δὴ σφισιν ἔτος δεύτερον ὕεν ὁ θεός. τούτοις αἰτουσιν
 ἐπανόρθωμα τοῦ ἀνῆμοῦ προσέταξεν ἡ Πυθία παρὰ
 Τροφώνιον ἐς Λεβάδειαν ἐλθοῦσιν εὐρασθαι παρὰ ἐκεί-
 2 νου τὸ ἱαμα. Ὡς δὲ ἐς τὴν Λεβάδειαν ἐλθόντες οὐκ 793
 ἐδύναντο εὐρεῖν τὸ μαντεῖον, ἐνταῦθα τῶν ἐξ Ἀκρα-
 φνίου πόλεως Σάων, οὗτος δὲ ἦν καὶ ἡλικία τῶν θεω-
 ρῶν πρεσβύτατος, εἶδεν ἐσμὸν μελισσῶν*** ὅποι ποτ'
 ἂν ἀποτρόπωνται καὶ αὐτοὺς ἔπεσθαι. ἀντίκα δὴ τὰς
 μελίσσας ἐς τοῦτο ἐσπετομένας ὄρα τῆς γῆς, καὶ συνες
 *** εταί σφίσι ἐς τὸ μαντεῖον. Τοῦτον τὸν Σάωνα καὶ
 τὴν ἱερουργίαν τὴν καθεστηκυῖαν, καὶ ὅποσα περὶ τὸ

χρηστήριον δρῶσιν ἄλλα, διδαχθῆναι παρὰ τοῦ Τρο-
 φωνίου φασί.

2. Δαιδάλου δὲ τῶν ἔργων δύο μὲν ταῦτά ἐστιν ἐν 3
 Βοιωτία, Ἡρακλῆς τε ἐν Θήβαις καὶ παρὰ Λεβαδεῦσιν
 ὁ Τροφώνιος, τσαῦτα δὲ ἕτερα ζόανα ἐν Κρήτῃ, Βρι-
 τόμαρτις ἐν Ὀλοῦντι καὶ Ἀθηναῖα παρὰ Κνωσίοις· παρὰ
 τούτοις δὲ καὶ ὁ τῆς Ἀριάδνης χορός, οὗ καὶ Ὀμηρος ἐν
 Ἰλιάδι μνήμην ἐποιήσατο, ἐπειρασμένος ἐστὶν ἐπὶ λευ-
 κοῦ λίθου. καὶ Δηλίοις Ἀφροδίτης ἐστὶν οὐ μέγα ζόα-
 νον, λελυμασμένον τὴν δεξιὰν χεῖρα ὑπὸ τοῦ χρόνου·
 κάτεισι δὲ ἀντὶ ποδῶν ἐς τετράγωνον σχῆμα. Πείθομαι 4
 τοῦτο Ἀριάδην λαβεῖν παρὰ Δαιδάλου, καὶ ἠνίκα ἠκο-
 λούθησε τῷ Θεσεί, τὸ ἄγαλμα ἐπεκομίζετο οἰκοθεν·
 ἀφαιρεθέντα δὲ αὐτῆς τὸν Θεσέα οὕτω φασὶν οἱ Δήλιοι
 τὸ ζόανον τῆς θεοῦ ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δηλίῳ,
 ἵνα μὴ οἴκαδε ἐπαγόμενος ἐς ἀνάμνησιν τε Ἀριάδνης
 ἐφέλκηται καὶ αἰὲ νέας ἐπὶ τῷ ἔρωτι εὐρίσκηται τὰς
 συμφοράς. πέρα δὲ οὐκ οἶδα ὑπόλοιπα ὄντα τῶν Δαι-
 δάλου· τοῖς γὰρ ἀνατεθεισὶν ὑπὸ Ἀργείων ἐς τὸ Ἡραῖου
 καὶ ἐς Γέλαν τὴν ἐν Σικελίᾳ κομισθεῖσιν ἐξ Ὀμφάκης
 ἀφανισθῆναι σφισιν ὁ χρόνος καθέστηκεν αἴτιος.

3. Λεβαδέων δὲ ἔχονται Χαιρωνεῖς. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ 5
 πόλις καὶ τούτοις Ἄρρη τὸ ἀρχαῖον· θυγατέρα δὲ εἶναι
 λέγουσιν Αἰόλου τὴν Ἄρρη, ἀπὸ δὲ ταύτης κληθῆναι
 καὶ ἑτέραν ἐν Θεσσαλίᾳ πόλιν· τὸ δὲ νῦν τοῖς Χαιρω-
 νεῦσιν ὄνομα γεγονέναι ἀπὸ Χαιρώνος, ὃν Ἀπόλλωνός
 794 φασιν εἶναι, μητέρα δὲ αὐτοῦ Θηρῶ τὴν Φύλαντος εἶναι.
 Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ τὰ ἔπη τὰς μεγάλας Ἡοίας ποιήσας
 Φύλας δ' ὄππυεν κούρην κλειτοῦ Ἰολάου 6
 Λειπεφίλην· ἦν δ' εἶδος Ὀλυμπιάδεσσι ὁμοίη,
 Ἰππότην δὲ οἱ νῖον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτικτεν
 Θηρῶ τ' εὐειδῆ, ἰκέλην φαέεσσι σελήνης.

Θηρὰ δ' Ἀπόλλωνος ἐν ἀγκοίνῃσι πεσοῦσα
γείνατο Χαιρώνος κρατερὸν μένος ἰπποδάμοιο.

Ὅμηρος δὲ ἐπιστάμενος, ἐμοὶ δοκεῖν, Χαιρώνειάν τε
ἤδη καὶ Λεβαδειαν καλουμένας, ὅμως τοῖς ἀρχαίοις
ἐχρήσατο ὀνόμασιν ἐς αὐτάς, καθότι καὶ Αἴγυπτον τὸν
ποταμὸν εἶπεν, οὐ Νεῖλον.

- 7 4. Χαιρωνεῦσι δὲ δύο ἐστὶν ἐν τῇ χώρᾳ τρόπαια,
ἃ Ῥωμαῖοι καὶ Σύλλας ἔστησαν, Ταξίλον καὶ στρατιὰν
τὴν Μιθριδάτου κρατήσαντες. Φίλιππος δὲ οὐκ ἀνέ-
θηκεν ὁ Ἀμύντου τρόπαιον, οὔτε ἐνταῦθα οὔτε ὀπόσας
μάχας ἄλλας βαρβάρους ἢ καὶ Ἑλλήνας ἐνίκησεν· οὐ
γὰρ τι Μακεδόσιν ἰστάναι τρόπαια ἦν νενομισμένον.
- 8 Λέγεται δὲ ὑπὸ Μακεδόνων Κάρανον βασιλεύοντα ἐν
Μακεδονίᾳ κρατῆσαι μάχῃ Κισσέως, ὃς ἐδυνάστευεν ἐν
χώρᾳ τῇ ὁμόρῳ. καὶ ὁ μὲν τρόπαιον ὁ Κάρανος κατὰ
νόμους τοὺς Ἀργείων ἔστησεν ἐπὶ τῇ νίκῃ· ἐπελθόντα
δὲ φασὶν ἐκ τοῦ Ὀλύμπου λέοντα ἀνατρέψαι τε τὸ τρό-
9 παιον [καὶ] ἀφανισθῆναι *** [συνεῖναι τῇ] γνώμῃ, Κά-
ρανον δὲ οὐκ εὖ βουλευσασθαι, βαρβάροις τοῖς περιοι-
κοῦσιν ἐς ἐχθραν ἐθέλοντα ἀδιάλλακτον καταστῆναι·
χρῆναι γὰρ μήτε ὑπὸ αὐτοῦ Κάρανου μήτε ὑπὸ τῶν
ὑστερον βασιλευσόντων Μακεδονίας τρόπαια ἴστασθαι,
εἰ ἐς εὐνοίαν ποτε τοὺς προσχώρους ὑπάξονται. μαρτυ-795
ρεῖ δὲ τῷ λόγῳ καὶ Ἀλέξανδρος οὐκ ἀναστήσας οὔτε ἐπὶ
Λαρείῳ τρόπαια οὔτε ἐπὶ ταῖς Ἰνδικαῖς νίκαις.
- 10 5. Προσιόντων δὲ τῇ πόλει πολυάνδριον Θηβαίων
ἐστὶν ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον ἀγῶνι ἀποθανόντων· ἐπι-
γέγραπται μὲν δὴ ἐπίγραμμα οὐδέν, ἐπίθημα δὲ ἔπεστιν
αὐτῷ λέων· φέροι δ' ἂν ἐς τῶν ἀνδρῶν μάλιστα τὸν
θυμὸν· ἐπίγραμμα δὲ ἄπεστιν, ἐμοὶ δοκεῖν, ὅτι οὐδὲ
ἐοικότα τῇ τόλμῃ σφίσι τὰ ἐκ τοῦ δαίμονος ἠκολούθησε.
116. Θεῶν δὲ μάλιστα Χαιρωνεῖς τιμῶσι τὸ σκῆπτρον ὃ

ποιῆσαι Διὶ φησὶν Ὅμηρος Ἥφαιστον, παρὰ δὲ Διὸς λα-
βόντα Ἐρμῆν δοῦναι Πέλοπι, Πέλοπα δὲ Ἀτρεὶ καταλι-
πεῖν, τὸν δὲ Ἀτρεῖα Θυέστη, παρὰ Θυέστου δὲ ἔχειν Ἀγα-
μέμνονα· τοῦτο οὖν τὸ σκῆπτρον σέβουσι, δόρον ὀνομά-
ζοντες. καὶ εἶναι μὲν τι θειότερον οὐχ ἤμιστα δηλοῖ τὸ ἐς
τοὺς ἀνθρώπους ἐπιφανὲς ἐξ αὐτοῦ· φασὶ δὲ ἐπὶ τοῖς 12
ὄροις αὐτῶν καὶ Πανοπέων τῶν ἐν τῇ Φωκίᾳ εὐρεθῆ-
ναι, σὺν δὲ αὐτῷ καὶ χρυσὸν εὐρασθαι τοὺς Φωκεῖς,
σφίσι δὲ ἀσμένους ἀντὶ χρυσοῦ γενέσθαι τὸ σκῆπτρον.
κομισθῆναι δὲ αὐτὸ ἐς τὴν Φωκίδα ὑπὸ Ἠλέκτρας τῆς
Ἀγαμέμνονος πείθομαι. Ναὸς δὲ οὐκ ἔστιν αὐτῷ δημο-
σία πεποιημένος, ἀλλὰ κατὰ ἔτος ἕκαστον ὁ ἱερωμένος
ἐν οἰκίᾳ ἐχει τὸ σκῆπτρον· καὶ οἱ θυεῖαι ἀνὰ πᾶσαν
ἡμέραν θύονται, καὶ τράπεζα παράκειται παντοδαπῶν
κρεῶν καὶ πεμμάτων πλήρης.

XLI. Ὅποσα δὲ εἶναι τῶν Ἥφαιστον ποιηταί τε
ἄδουσι καὶ τῶν ἀνθρώπων ἠκολούθηκεν ἢ φήμη, τού-
των, ὅτι μὴ τὸ Ἀγαμέμνονος σκῆπτρον, ἄλλο γε οὐδὲν
ἀξιόχρεόν ἐστιν ἐς πίστιν. Λύκιοι μὲν γε ἐν Πατάροις
ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος χαλκοῦν ἐπιδεικνύουσι κρα-
τῆρα, ἀνάθημα εἶναι φάμενοι Τηλέφου καὶ ἔργον Ἥφαι-
796 στον· καὶ σφᾶς, ὡς γε εἰκός, λέληθε Θεόδωρον καὶ
Ῥοῖκον Σαμίους εἶναι τοὺς διαχέαντας χαλκὸν πρώτους.
Πατρῆες δὲ οἱ Ἀχαιοὶ λόγῳ μὲν λέγουσιν ὅτι Ἥφαιστον 2
ποίημά ἐστιν ἢ λάραξ ἦν Εὐρύπυλος ἠνεργεν ἐξ Ἰλίου,
ἔργῳ δὲ οὐ παρέχουσιν αὐτὴν θεάσασθαι. 2. Ἔστι δὲ
Ἀμαθῶν ἐν Κύπρῳ πόλις· Ἀδώνιδος ἐν αὐτῇ καὶ
Ἀφροδίτης ἱερόν ἐστιν ἀρχαῖον· ἀνακείσθαι δὲ ἐνταῦθα
λέγουσιν ὄρμον Ἀρμονία μὲν δοθέντα ἐξ ἀρχῆς, καλού-
μενον δὲ Ἐριφύλης, ὅτι αὐτὴ δῶρον ἔλαβεν ἐπὶ τῷ ἀν-
δρί· ὃν ἀνέθεσαν μὲν οἱ παῖδες ἐς Δελφούς οἱ Φηγέως,
τρόπον δὲ ὄντινα ἐκτήσαντο αὐτόν, ἐδήλωσεν ἤδη μοι

τὰ ἐς Αρκάδας ἔχοντα, ἐσυλήθη δὲ ὑπὸ τυράννων τῶν
3 ἐν Φωκεῦσιν. οὐ μὴν παρὰ Ἀμαθουσίους γε ἐν τῷ ἱερῷ
τοῦ Ἀδωνίδος, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐστίν· ἐν Ἀμαθοῦντι μὲν
γάρ ἐστι λίθοι χλωροί, συνδέοντος χρυσοῦ σφᾶς, ὁ ὄρ-
μος· τὸν δὲ τῇ Ἐριφύλῃ δοθέντα Ὅμηρός φησιν ἐν
Ὀδυσσεΐα πεποιῆσθαι χρυσοῦ, καὶ οὕτως ἔχει·

Ἡ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.

4 οὐ μὴν οὐδὲ ἠγνόει τοὺς ὄρμους τοὺς ποικίλους· ἐν μὲν
γε τοῖς Εὐμαίου λόγοις πρὸς Ὀδυσσεΐα, πρὶν ἢ ἐκ Πύλου
Τηλέμαχον ἀφικέσθαι σφίσι ἐπὶ τὴν ἀλλήν, ἐν τούτοις
τοῖς λόγοις ἐστίν·

Ἥλυθ' ἀνὴρ πολυίδρις ἐμοῦ πρὸς δῶματα πατρὸς
χρῦσειον ὄρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔεργτο.

5 καὶ ἐν Πηλεόπης δῶροις· ἄλλους τε γὰρ τῶν μνηστῆ-
ρων δῶρα καὶ Εὐρύμαχον διδόντα Πηλεόπη πεποιήκεν·

Ὀρμον δ' Εὐρύμαχος πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔνευκε
χρῦσειον, ἠλέκτροισιν ἔεργμένον, ἠέλιον ὣς.

Ἐριφύλην δὲ οὐ χρυσοῦ καὶ λίθοις ποικίλον δέξασθαι
φησιν ὄρμον. οὕτω τὸ εἶκος τῷ σκήπτρῳ πρόσεστιν εἶ-
ναι μόνον ποίημα Ἡφαίστου.

6 3. Ἔστι δὲ ὑπὲρ τὴν πόλιν κρημνὸς Πετραχὸς κα-797
λούμενος· Κρόνον δὲ ἐθέλουσιν ἐνταῦθα ἀπατηθῆναι
δεξιόμενον ἀντὶ Διὸς πέτρων παρὰ τῆς Ρέας, καὶ ἀγαλμα
7 Διὸς οὐ μέγα ἐστὶν ἐπὶ κορυφῇ τοῦ ὄρους. Ἐνταῦθα ἐν
τῇ Χαιρωνείᾳ μύρα ἀπὸ ἀνθῶν ἔψουσι κρίνου καὶ ῥό-
δου καὶ ναρκίσσου καὶ ἱρεως· ταῦτα ἀλγηδόνων ἰάματα
ἀνθρώποις γίνεται. τὸ δὲ ἐκ τῶν ῥόδων ποιούμενον, εἰ
καὶ ἀγάλματα εἰργασμένα ξύλον χοίσις, φύεται καὶ ταῦτα
σηπεδόμος. ἢ δὲ ἱρις φύεται μὲν ἐν ἔλεσι, μέγεθος δ'
ἐστὶν ἴση κρίνῳ, χροῖαν δὲ οὐ λευκή, καὶ ὀσμὴν ἀποδεῖ
κρίνου.

ΦΩΚΙΚΑ.

798 1. Γῆς δὲ τῆς Φωκίδος ὅσον μὲν περὶ Τιθορέαν καὶ
Δελφούς ἐστὶν αὐτῆς, ἐκ παλαιοτάτου φανερὰ τὸ ὄνομα
τοῦτο εἰληφνυῖα ἐστὶν ἀπὸ ἀνδρὸς Κορινθίου Φώκου τοῦ
Ὀρνυτίανος· ἔτεσι δ' ὕστερον οὐ πολλοῖς ἐξενίκησε καὶ
ἀπάσῃ γενέσθαι τῇ ἐφ' ἡμῶν καλουμένη Φωκίδι, Αἰγι-
νητῶν ναυσὶν ἐς τὴν χώραν διαβάντων ὁμοῦ Φώκῳ τῷ
Αλακοῦ. Τὰ μὲν δὲ ἀπαντικρὺ Πελοποννήσου καὶ τὰ 2
ἐπὶ Βοιωτίας καθήκουσιν ἐπὶ θάλασσαν οἱ Φωκεῖς, τῇ
μὲν ἐς Κίρραν τὸ ἐπίγειον Δελφῶν, τῇ δὲ ἐπὶ Ἀντίκυ-
ραν πόλιν· τὰ δὲ πρὸς τοῦ Λαμιακοῦ κόλπου Λοκροὶ
σφᾶς παραθαλασσίους οἱ Ἐπικνημίδιοι καλύουσιν εἶναι·
οὔτοι γὰρ δὴ εἰσὶν οἱ ταύτη τὴν Φωκίδα ὑπεροικοῦντες,
Σκαρφεῖς μὲν τὰ ἐπέκεινα Ἐλατείας, ὑπὲρ δὲ Ῥάμπολιν
καὶ Ἄβας οἱ πόλιν τε Ὀποῦντα καὶ Ὀπουντίων ἐπί-
γειον νεμόμενοι Κῦνον.

2. Τὰ δὲ ἐπιφανέστατα Φωκεῦσιν ἐστὶν ἐν κοινῷ 3
[ταῦτα]· πολέμου γὰρ τοῦ πρὸς Ἴλιῳ μετεσχῆμασι, καὶ
Θεσσαλῶν ἐναντία ἐπολέμησαν πρότερον ἔτι ἢ ἐλάσαι
τὸν Μῆδον ἐπὶ Ἑλληνας, ὅτε δὴ καὶ ἐπεδείξαντο οἱ Φω-
799 κεῖς ἔργα ἐς μνήμην. Κατὰ γὰρ τὴν Ῥάμπολιν, ἢ τοὺς
Θεσσαλοὺς προσεδέχοντο ἐμβαλεῖν σφίσι ἐς τὴν χώραν,
ὑδρίας κεράμον πεποιημένας κατορύξαντες καὶ ἐπ' αὐ-
τάς γῆν ἐπιφορήσαντες ὑπέμενον τὴν ἵππον τῶν Θεσ-
σαλῶν· οἱ δὲ, ἄτε οὐ προπεπυσμένοι τῶν Φωκέων τὴν
τέχνην, ἐπελάσαντες τοὺς ἵππους λανθάνουσιν ἐπὶ τὰς
ὑδρίας. Ἐνταῦθα ἀπεχλωῶντο μὲν οἱ ἵπποι τῶν ποδῶν
ἐσπιπτόντων σφίσι ἐς τὰς ὑδρίας, ἐκτείνοντο δὲ καὶ
ἀπέπιπτον οἱ ἄνδρες ἀπὸ τῶν ἵππων. Ὡς δὲ οἱ Θεσσα- 4

λοὶ μείζονι ἢ τὰ πρότερα ἐς τοὺς Φωκέας χρώμενοι τῇ ὀργῇ συνελέχθησαν ἀπὸ τῶν πόλεων πασῶν καὶ ἐς τὴν Φωκίδα ἐστρατεύοντο, ἐνταῦθα οἱ Φωκεῖς ἐν οὐ μικρῷ ποιούμενοι δείματι τὴν τε ἄλλην τῶν Θεσσαλῶν ἐς τὸν πόλεμον παρασκευὴν καὶ οὐχ ἥμιστι τῆς ἵππου τὸ πλῆθος καὶ ὁμοῦ τῷ ἀριθμῷ τὴν ἐς τοὺς ἀγῶνας τῶν τε ἵππων καὶ αὐτῶν μελέτην τῶν ἱπέων, ἀποστέλλουσιν ἐς Δελφοὺς αἰτοῦντες τὸν θεὸν ἐμφυγεῖν τὸν ἐπιόντα κίνδυνον· καὶ αὐτοῖς ἀφίκετο μάντευμα·

Συμβάλειω θνητὸν τε καὶ ἀθάνατον μαχέσασθαι,
νίκην δ' ἀμφοτέροις δώσω, θνητῷ δέ νυ μᾶλλον.

53. Ταῦτα ὡς ἐπύθοντο οἱ Φωκεῖς, λογάδας τριακοσίους καὶ Γέλωνα ἐπ' αὐτοῖς ἄρχοντα ἀποστέλλουσιν ἐς τοὺς πολεμίους ἄρτι ἀρχομένης νυκτός, προστάξαντές σφισι κατοπευθεῖν τε τὰ τῶν Θεσσαλῶν ὄντινα ἀφανέστατον δύναιτο τρόπον, καὶ αὐθις ἐς τὸ στρατεύμα ἐπανήκειν κατὰ τῶν ὁδῶν τὴν μάλιστα ἀγνωστον, μηδὲ ἐκόντας μάχης ἄρχειν. οὗτοι ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν οἱ λογάδες ἀπώλοντο ἀθρόοι καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ ἡγούμενός σφισι Γέλων, συμπατούμενοί τε ὑπὸ τῶν ἵππων καὶ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν 6 φονευόμενοι. Καὶ ἡ συμφορὰ σφῶν κατάπληξιν τοῖς ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου τῶν Φωκέων τηλικαύτην ἐνεποίησαν, ὥστε [καὶ] τὰς γυναῖκας καὶ παῖδας καὶ ὅσα τῶν 800 κτημάτων ἄγειν ἦν σφίσιν ἢ φέρειν, ἔτι δὲ καὶ ἐσθῆτα καὶ χρυσόν τε καὶ ἄργυρον καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν ἐς ταῦτό συλλέξαντες πυρὰν ὡς μεγίστην ἐποίησαν, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἀριθμὸν τριάκοντα ἀνδρας ἀπολείπουσι· προσετέτακτο δὲ τοῖς ἀνδράσιν, εἰ ἠττάσθαι τοὺς Φωκέας συμβαίνοι τῇ μάχῃ, τότε δὲ προαποσφάξαι μὲν τὰς γυναῖκας τε καὶ παῖδας καὶ ὡς ἱερεῖα ἀναθέντας ταῦτά τε καὶ τὰ χρήματα ἐπὶ τὴν πυρὰν καὶ ἐνέντας πῦρ οὕτως ἤδη διαφθαρῆναι καὶ αὐτοὺς ἦτοι ὑπ' ἀλλήλων ἢ

ἐς τὴν ἵππου τῶν Θεσσαλῶν ἐσπίπτοντας. Ἀπὸ τούτου μὲν ἅπαντα τὰ ἀνάληγτα βουλευόμενα ἀπόνοια ὑπὸ Ἑλλήνων ὀνομάζεται Φωκική. 4. Τότε δὲ οἱ Φωκεῖς ἐποιούνησαν αὐτίκα ἐπὶ τοὺς Θεσσαλοὺς ἔξοδον. στρατηγοὶ δὲ 8 ἦσαν σφισι Ροῖός τε Ἀμβρωσεύς καὶ Ῥαμπολίτης Δαίφραντης, οὗτος μὲν [δὴ] ἐπὶ τῇ ἵππῳ, δυνάμεως δὲ τῆς πεζῆς ὁ Ἀμβρωσεύς. ὁ δὲ χάραν ἐν τοῖς ἄρχουσιν ἔχων τὴν μεγίστην μάντις ἦν (Τελλίας) ὁ Ἡλείος, καὶ ἐς τὸν Τελλίαν τοῖς Φωκεῦσι τῆς σωτηρίας ἀπέκειντο αἱ ἐλπίδες. Ὡς δὲ ἐς χεῖρας συνήεσαν, ἐνταῦθα τοῖς Φωκεῦσιν 9 ἐγίνετο ἐν ὀφθαλμοῖς τὰ ἐς τὰς γυναῖκας καὶ ἐς τὰ τέκνα δόξαντα, τὴν τε σωτηρίαν οὐκ ἐν βεβαίῳ σφίσιν ἐώρων σαλεύουσιν, καὶ τούτων ἕνεκα ἐς παντοῖα ἀφικνοῦντο τολημήματα· προσγενομένου δὲ καὶ τοῦ ἐκ θεῶν εὐμενοῦς, νίκην τῶν τότε ἀνείλοντο ἐπιφανεστάτην. Τότε 10 801 τὸ λόγιον τὸ γεγενημένον τοῖς Φωκεῦσι παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῖς πᾶσιν Ἑλλήσιν ἐγνώσθη· τὸ γὰρ σύνθημα κατὰ τὰ αὐτὰ ὑπὸ τῶν στρατηγούντων ἐδίδοτο ἐν ταῖς μάχαις Θεσσαλοῖς μὲν Ἀθηναῖς Ἰτωνίας, τοῖς δὲ ὁ ἐπάνυμος Φῶκος. Ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ ἔργου καὶ ἀναθήματα οἱ Φωκεῖς ἀπέστειλαν ἐς Δελφοὺς Ἀπόλλωνι Τελλίαν τε τὸν μάντιν καὶ ὅσοι μαχομένοις ἄλλοι σφίσιν ἐστρατήγησαν, σὺν δὲ αὐτοῖς καὶ ἥρωας τῶν ἐπιχωρίων· ἔργα δὲ αἱ εἰκόνες Ἀριστομέδοντός εἰσιν Ἀργείου.

5. Εὐρέθη δὲ καὶ ὕστερον τοῖς Φωκεῦσιν οὐκ ἀπο- 11
θέον σοφία τῶν προτέρων. ὡς γὰρ δὴ τὰ στρατόπεδα ἀντεκάθητο περὶ τὴν ἐς τὴν Φωκίδα ἐβολὴν, λογάδες Φωκέων πεντακόσιοι φυλάξαντες πλήρη τὸν κύκλον τῆς σελήνης ἐπιχειροῦσιν ἐν τῇ νυκτὶ τοῖς Θεσσαλοῖς, αὐτοὶ τε ἀληλιμμένοι γύψῳ καὶ ἐνδεδυκότες ὄπλα λευκὰ ἐπὶ τῇ γύψῳ. ἐνταῦθα ἐξεργασθῆναι φόνον τῶν Θεσσαλῶν

λέγεται πλείστον, θειότερόν τι ἡγουμένων ἢ κατὰ ἔφοδον πολεμίων τὸ ἐν τῇ νυκτὶ συμβαῖνον. ὁ δὲ Ἥλείος ἦν Τελλίας ὃς καὶ ταῦτα τοῖς Φωκεῦσιν ἐμηχανήσατο ἐς τοὺς Θεσσαλοὺς.

11. Ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν Εὐρώπην ὁ Περσῶν στρατὸς διέβη, λέγεται τοὺς Φωκέας φρονῆσαι μὲν ὑπὸ ἀνάγκης τὰ βασιλέως, αὐτομολῆσαι δὲ ἐκ τῶν Μήδων καὶ ἐς τὸ Ἑλληνικὸν παρὰ τὸ ἔργον τὸ Πλαταιᾶσι παρατάξασθαι. Χρόνῳ δὲ ὕστερον κατέλαβεν αὐτοὺς ζημιωθῆναι χρήμασιν ὑπὸ Ἀμφικτυόνων· οὐδὲ ἔχω τοῦ λόγου τὸ ἀληθὲς ἐξευρεῖν, εἴτε ἀδικήσασιν ἐπεβλήθη σφίσι, εἴτε Θεσσαλοὶ κατὰ τὸ ἐκ παλαιοῦ μῖσος γενέσθαι τὴν ζημίαν τοῖς Φωκεῦσιν 2 ἦσαν οἱ πράξαντες. Ἐχόντων δὲ ἀδύμως αὐτῶν πρὸς τῆς ζημίας τὸ μέγεθος, Φιλόμηλος σφᾶς ὑπολαβὼν ὁ Θεοτίμου, Φωκέων οὐδενὸς ἀξιώματι ὕστερος, πατρὶς 802 δὲ αὐτῷ Λέιδων τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἦν πόλεων, οὗτος οὖν ὁ Φιλόμηλος τὴν τε ἔκτισιν αὐτοῖς ἀδύνατον ἀπέφηνε τῶν χρημάτων, καὶ ἀνέπειθε τὸ ἱερὸν καταλαβεῖν τὸ ἐν Δελφοῖς, λέγων καὶ ἄλλα ἐπαγωγὰ καὶ ὡς τὰ Ἀθηναίων καὶ ἐκ Λακεδαιμόνος ἐπιτήδεια ἐξ ἀρχῆς ἐστὶν αὐτοῖς, Θηβαίων δὲ καὶ εἴ τις ἄλλος κατασταίη σφίσι ἐς πόλεμον, περιέσεσθαι καὶ ἀρετῇ σφᾶς καὶ 3 δαπάνῃ χρημάτων. ταῦτα τοῦ Φιλομήλου λέγοντος οὐκ ἐγένετο ἀκούσια τῷ πλήθει τῶν Φωκέων, εἴτε τὴν γνώμην σφίσι τοῦ θεοῦ βλέποντος, εἴτε καὶ αὐτοῖς πεφυκόσιν ἐπίπροσθεν εὐσεβείας τὰ κέρδη ποιείσθαι. 2. Τὴν δὲ τῶν Δελφῶν κατάληψιν ἐποίησαντο οἱ Φωκεῖς Ἡρακλείδου μὲν πρωτανεύοντος ἐν Δελφοῖς καὶ Ἀγαδοκλέους Ἀθήνησιν ἄρχοντος, τετάρτῳ δὲ ἔτει πέμπτης Ὀλυμπιάδος ἐπὶ ταῖς ἑκατόν, ἦν Πρωῶρος ἐνίκῃ Κυρη- 4 ναῖος στάδιον. Καταλαβοῦσι δὲ αὐτοῖς τὸ ἱερὸν ξενικά τε αὐτίκα τὰ ἰσχυρότατα τῶν ἐν Ἑλλήσιν ἡθροίσθη, καὶ

οἱ Θηβαῖοι σφισιν ἐς πόλεμον ἐκ τοῦ φανεροῦ καθεστῆκεσαν, διάφοροι καὶ τὰ πρότερα ὄντες. χρόνος μὲν δὴ ἐγένετο ὃν ἐπολέμησαν, δέκα ἔτη συνεχῶς· καὶ ἐν τούτῳ πολέμῳ μήκει πολλάκις μὲν οἱ Φωκεῖς καὶ τὰ παρ' αὐτοῖς ξενικά ἐνίκησε, πολλάκις δὲ ἦν τὰ τῶν Θηβαίων ἐπικρατέστερα. Γενομένης δὲ κατὰ Νεῶνα πόλιν συμβολῆς ἐτάροντο οἱ Φωκεῖς, καὶ ὁ Φιλόμηλος ῥίπτει τε αὐτὸν ἐν τῇ φυγῇ κατὰ ὑψηλοῦ καὶ ἀποτόμου κρημνοῦ καὶ ἀφίησιν οὕτω τὴν ψυχὴν· ἐτέτακτο δὲ καὶ ἄλλως τοῖς Ἀμφικτυόσιν ἐς τοὺς συλῶντας αὐτῇ ἢ δίκῃ. 3. Μετὰ δὲ Φιλόμηλον τελευτήσαντα Ὀνομάρχῳ μὲν τὴν ἡγεμονίαν διδόασιν οἱ Φωκεῖς, ἐς δὲ τῶν Θηβαίων τὴν συμμαχίαν προσεχώρησε Φίλιππος ὁ Ἀμύντου· καί, ἐκράτησε γὰρ Φίλιππος τῆς συμβολῆς, φεύγων ὁ Ὀνομάρχος καὶ ἐπὶ θάλασσαν ἀφικόμενος ἐνταῦθα ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν κατηκοντίσθη τῶν οἰκείων, ὡς τὴν ἡσάν σφισιν ὑπὸ ἀτολμίας συμβᾶσαν τῆς ἐκείνου καὶ ἐς τὸ 803 στρατηγεῖν ἀπειρίας. 4. Ὀνομάρχῳ μὲν τέλος τοῦ βίου 6 τοιοῦτον ἐπήγαγεν ὁ δαίμων, στρατηγὸν δὲ αὐτοκράτορα εἴλοντο ἀδελφὸν τοῦ Ὀνομάρχου Φαῦλον. ** παρεληλυθέναι τε δὴ ἄρτι ἐπὶ τῶν Φωκέων τὴν ἀρχὴν, καὶ ὄψιν ὀνειράτος ἰδεῖν τοιάνδε. ἐν τοῖς ἀναθήμασι τοῦ Ἀπόλλωνος μίμημα ἦν χαλκοῦν χροιοτέρου, κατερρηγμένος τε ἤδη τὰς σάρκας καὶ τὰ ὀστά ὑπολειπομένου μόνα· ἀνάθημα δὲ ὑπὸ Δελφῶν Ἰπποκράτους ἐλέγετο εἶναι τοῦ ἱατροῦ. τούτῳ δὴ ἑαυτὸν εοικέναι τῷ ἀνάθηματι ἔδοξεν ὁ Φαῦλος· αὐτίκα δὲ ὑπολαβοῦσα αὐτὸν φθοῶδης νόσος ἐπετέλει τοῦ ἐνυπνίου τὴν μαντείαν. 5. Φαῦλου δὲ ἀποθανόντος ἐς Φάλαικον τὸν παῖδα αὐ- 7 τοῦ περιεχώρησεν ἢ ἐν Φωκεῦσι δυναστεία· καὶ ἐπεὶ ἔσχεν ὁ Φάλαικος (αἰτίαν) ἰδίᾳ περιποιεῖσθαι τῶν ἱερῶν χρημάτων, ἐπαύθη τῆς ἀρχῆς. διαβὰς δὲ ναυσὶν ἐς

Κρήτην ὁμοῦ Φωκέων τοῖς ἠρημένοις τὰ ἐκείνου καὶ μοῖρα τοῦ ξενικοῦ, Κυδωνία προσκαθήμενος, οὐ γὰρ οἱ δίδονται χρήματα ἐβούλοντο αἰτοῦντι, τῆς στρατιᾶς τὸ πολὺ ἀπόλλυσι καὶ αὐτὸς ἀπώλετο.

III. Δεκάτῳ δὲ ὕστερον ἔτει μετὰ τὴν τοῦ ἱεροῦ κατάληψιν ἐπέθηνεν ὁ Φίλιππος πέρας τῷ πολέμῳ, Φωκικῷ τε καὶ ἱερῷ κληθέντι τῷ αὐτῷ, Θεοφίλου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντας, ὀγδόης δὲ Ὀλυμπιάδος καὶ ἑκατοστῆς ἔτει πρώτῳ, ἦν Πολυκλῆς ἐνίκα στάδιον Κυρηναῖος. 2. καὶ ἐς ἔδαφος ἀλοῦσαι κατεβλήθησαν τῶν Φωκέων αἱ πόλεις· ἀριθμὸς δὲ ἦν αὐτῶν Ἄλλαϊα καὶ Ἰάμπολις καὶ Ἀντίκυρα καὶ Παραποτάμιοι καὶ Πανοπέως τε καὶ Δαυλῆς. Τούτων μὲν δὴ ὄνομα ἦν ἐκ παλαιοῦ, καὶ οὐχ ἠμίσητα ἐπῶν ἔνεκα τῶν Ὀμήρου· τὰς δὲ αὐτῶν ἢ στρατιὰ καταπρήσασα ἢ μετὰ Ξέρξου γνωριμώ- 804 τέρας ἐς τὸ Ἑλληνικὸν ἐποίησεν, Ἐρωχὸν καὶ Χαράδραν καὶ Ἀμφικλείαν καὶ Νεῶνα καὶ Τιθρώνιον καὶ Δρυμαίαν. αἱ δὲ ἄλλαι, πλήν γε δὴ Ἐλατείας, τὰ πρότερα οὐκ ἐπιφανεῖς ἦσαν, Τραχίς τε ἢ Φωκικὴ καὶ Μεδεῶν ὁ Φωκικὸς καὶ Ἐχεδάμεια καὶ Ἀμβρωσος καὶ Λέδων καὶ Φλυγόνιον ἔτι καὶ Στεῖρις. Τότε δὲ κατεσκάφησαν τε αἱ κατειλεγμέναι, καὶ ἐς κόμας πλήν Ἄβας ἠκίσθησαν αἱ ἄλλαι· Ἄβαλοις δὲ ἐκτὸς ἀσεβείας ὑπῆρχε καθεστηκέναι, καὶ οὔτε τοῦ ἱεροῦ τῆς καταλήψεως οὔτε τοῦ 3 πολέμου μετεσχήμεσαν. Ἀφηρέθησαν δὲ οἱ Φωκεῖς καὶ μετεῖναι σφισιν ἱεροῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς καὶ συνόδου τῆς ἐς τὸ Ἑλληνικόν, καὶ τὰς ψήφους αὐτῶν Μακεδόσιν ἔδοσαν οἱ Ἀμφικτυόνες. ἀνὰ χρόνον μέντοι τοῖς Φωκεῦσιν αἱ πόλεις ἀνακίσθησαν καὶ ἐς τὰς πατρίδας κατήχθησαν ἐκ τῶν κωμῶν, πλήν εἰ μὴ ἀνοικισθῆναι τινὰς ἐκώλυσεν ἀσθένειά τε ἢ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἢ τῶν χρημάτων ἐν τῷ τότε ἔνδεια· Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι σφᾶς

ἦσαν οἱ κατάγοντες, πρὶν ἢ τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ συμβῆναι πταῖσμα Ἑλλήσι. 3. Καὶ ἀγῶνος τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ 4 μετέσχον οἱ Φωκεῖς, καὶ ὕστερον περὶ Λαμίας καὶ ἐν 805 Κραννῶνι ἐναντία Ἀντιπάτρου καὶ Μακεδόνων ἐμαχέσαντο· Γαλάτας δὲ καὶ τὴν Κελτικὴν στρατιὰν προθυμώτατα ἠμύνοντο Ἑλλήνων, θεῶ τε τιμωροῦντες τῷ ἐν Δελφοῖς καὶ ἐς ἀπολογίαν ἄμα, ἐμοὶ δοκεῖν, τῶν ἀρχαίων ἐγκλημάτων. τούτοις μὲν δὴ τοιαῦτα ὑπῆρχεν ἐς μνήμην.

IV. Στάδια δὲ ἐκ Χαιρωνείας εἴκοσιν ἐς Πανοπέας ἐστί, πόλιν Φωκέων, εἶγε ὀνομάσαι τις πόλιν καὶ τούτους, οἷς γε οὐκ ἀρχεῖα, οὐ γυμνάσιόν ἐστιν, οὐ θέατρον, οὐκ ἀγορὰν ἔχουσιν, οὐχ ὕδωρ κατερχόμενον ἐς κρήνην, ἀλλὰ ἐν στέγαις κοίλαις κατὰ τὰς καλύβας μάλιστα τὰς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἐνταῦθα οἰκοῦσιν ἐπὶ χαράδρα. ὅμως δὲ ὄροι τε τῆς χώρας εἰσὶν αὐτοῖς ἐς τοὺς ὁμούς, καὶ ἐς τὸν σύλλογον συνέδρους καὶ οὗτοι πέμπουσι τὸν Φωκικόν. Καὶ γενέσθαι μὲν τῇ πόλει τὸ ὄνομα λέγουσιν ἀπὸ τοῦ Ἐπειοῦ πατρός, αὐτοὶ δὲ οὐ Φωκεῖς, Φλεγυαὶ δὲ εἶναι τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐς τὴν γῆν διαφυγεῖν φασὶ τὴν Φωκίδα ἐκ τῆς Ὀρχομενίας. Πανοπέων δὲ τὸν ἀρχαῖον 2 θεώμενοι περίβολον ἑπτὰ εἶναι σταδίων μάλιστα εἰκάζομεν· ὑπῆει τε ἐπῶν ἡμᾶς τῶν Ὀμήρου μνήμη ὧν ἐποίησεν ἐς Τιτυόν, καλλίχορον τῶν Πανοπέων ὀνομάσας τὴν πόλιν, καὶ ὧς ἐν τῇ μάχῃ τῇ [γε] ἐπὶ τῷ Πατρόκλου νεκρῷ καὶ Σχεδίον τὸν Ἰφίτου βασιλεύοντα Φωκέων καὶ ἀποθανόντα ὑφ' Ἐκτορος κατοικεῖν εἶπεν ἐν τῷ Πανοπεῖ. Τοῦτο μὲν δὴ ἐφαίνετο ἡμῖν ἔχειν αἰτίαν, φόβῳ τῶν Βοιωτῶν, κατὰ γὰρ τοῦτό ἐστιν ἐκ τῆς Βοιωτίας ἢ ἐς τὴν Φωκίδα ἐσβολὴ ῥάστη, ἐνταῦθα οἰκεῖν τὸν βασιλέα ἄτε φρουρίῳ τῷ Πανοπεῖ χρώμενον· τὸ ἔτε- 3 ρον δὲ οὐκ ἐδυνήθη συμβαλέσθαι πρότερον, ἐφ' ὅτῳ

καλλίχορον τὸν Πανοπέα εἴρηκε, πρὶν ἢ ἐδιδάχθην ὑπὸ 806
τῶν παρ' Ἀθηναίους καλουμένων Θυιάδων. 2. Αἱ δὲ
Θυιάδες γυναῖκες μὲν εἰσὶν Ἀττικάι, φοιτῶσαι δὲ ἐς
τὸν Παρνασσὸν παρὰ ἔτος αὐταὶ τε καὶ αἱ γυναῖκες Δελ-
φῶν ἄγουσιν ὄργια Διονύσω. ταύταις ταῖς Θυιάσι κατὰ
τὴν ἐξ Ἀθηνῶν ὁδὸν καὶ ἀλλαχοῦ χοροὺς ἰστάναι καὶ
παρὰ τοῖς Πανοπεῦσι καθέστηκε· καὶ ἡ ἐπίκλησις ἢ ἐς
τὸν Πανοπέα Ὀμήρου ὑποσημαίνειν τῶν Θυιάδων δοκεῖ
τὸν χορόν.

4 3. Πανοπεῦσι δὲ ἐστὶν ἐπὶ τῇ ὁδῷ πλίνθου τε ὠμῆς
οἰκῆμα οὐ μέγα καὶ ἐν αὐτῷ λίθου τοῦ Πεντέλῃσιν
ἄγαλμα, ὃν Ἀσκληπιόν, οἱ δὲ Προμηθεά εἶναι φασί· καὶ
παρέχονται γε τοῦ λόγου μαρτύρια. λίθοι κεῖνται σφι-
σιν ἐπὶ τῇ χαράδρῃ, μέγεθος μὲν ἑκάτερος ὡς φόρτον
ἀποχοῶντα ἀμάξης εἶναι, χρῶμα δὲ ἐστὶ πηλοῦ σφίσιν,
οὐ γεῶδους, ἀλλ' οἷος ἂν χαράδρας γένοιτο ἢ χειμάρρου
ψαμμώδους· παρέχονται δὲ καὶ ὄσμην ἐγγύτατα χρωτὶ
ἀνθρώπου. ταῦτα ἐτι λείπεσθαι τοῦ πηλοῦ λέγουσιν ἐξ
οὔ καὶ ἅπαν ὑπὸ τοῦ Προμηθεῶς τὸ γένος πλασθῆναι
5 τῶν ἀνθρώπων. 4. Ἐνταῦθα ἐπὶ τῇ χαράδρῃ καὶ Τιτυοῦ
μνημῆμά ἐστι. περίοδος μὲν τοῦ χώματος τρίτον μάλιστα
που σταδίου· τὸ δὲ ἔπος [ἐστίν] ἐν Ὀδυσειᾷ,

κειμένον ἐν δαπέδῳ· ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα
οὐκ ἐπὶ μεγέθει πεποιῆσθαι τοῦ Τιτυοῦ φασίν, ἀλλ'
ἐνθα ὁ Τιτυὸς ἐτέθη, Πλέθρα ἐννέα εἶναι τῷ χωρίῳ
6 (ὄνομα). Κλέων δὲ ἀνὴρ Μάγνης, οἱ τῷ Ἐρμῷ προσοι-
κοῦσιν, ἔφασκεν ἐς τὰ παράδοξα ἀπίστους εἶναι τῶν
ἀνθρώπων οἷς ἂν μὴ παρὰ τὸν αὐτῶν γένηται βίον
θεάμασιν ἐπιτυχεῖν λόγου μείζοσιν, αὐτὸς δὲ καὶ Τιτυὸν
καὶ ἄλλους ἔφη πείθεσθαι γεγονέναι κατὰ τὴν φήμην·
τυχεῖν γὰρ δὴ ὦν ἐν Γαδείροις, καὶ ἐκπλεῦσαι μὲν αὐ-
τὸς τε καὶ τὸν ἄλλον πάντα ὄχλον ἐκ τῆς νήσου κατὰ τὸ

Ἡρακλέους πρόσταγμα, ὡς δὲ αὐτὸς ἐπανήκειν ἐς τὰ
807 Γάδειρα, ἄνδρα εὐρεῖν θαλάσσιον ἐκπεπτωκότα ἐς τὴν
γῆν· τοῦτον πλέθρα μὲν πέντε μάλιστα ἐπέχειν, κεραυ-
νωθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ θεοῦ καίεσθαι. οὗτος μὲν δὴ
ταῦτα ἔλεγεν.

5. Πανοπέως δὲ ὅσον στάδια ἐπτὰ ἀπέχει Δαυλῆς. 7
οἱ δὲ ἐνταῦθα ἄνθρωποι πλῆθος μὲν εἰσὶν οὐ πολλοί,
μεγέθει δὲ καὶ ἀλκῇ καὶ ἐς ἐμὲ ἐτι δοκιμώτατοι Φωκῶν.
τὸ δὲ ὄνομα τῇ πόλει τεθῆναι λέγουσιν ἀπὸ Δαυλίδος
νύμφης, θυγατέρα δὲ εἶναι τοῦ Κηφισοῦ τὴν Δαυλίδα.
τοῖς δὲ ἐστὶν εἰρημένον ὡς τὸ χωρίον, ἐνθα ἡ πόλις
ὠκίσθη, παρείχετο συνεχῆ δένδρα, καλεῖσθαι δὲ τὰ
δασέα ὑπὸ τῶν παλαιοῦν δαῦλα· ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ Αἰσχύ-
λον τὰ Γλαῦκου τοῦ Ἀνθηδονίου γένεια ὑπήνην ὠνο-
μακέναι δαῦλον. 6. Ἐνταῦθα ἐν τῇ Δαυλίδι παραθεῖναι 8
τῷ Τηρεῖ τὸν παῖδα αἱ γυναῖκες λέγονται, καὶ ἀνθρώ-
ποις τῶν ἐπὶ τραπέζῃ μισμαίων τοῦτο ἤρξεν. Ὁ δὲ
ἔποψ ἐς ὃν ἔχει λόγος τὸν Τηρέα ἀλλαγῆναι, οὗτος ὁ
ὄρνις μέγεθος μὲν ὀλίγον ἐστὶν ὑπὲρ ὄρνυγα, ἐπὶ τῇ
κεφαλῇ δὲ οἱ τὰ πτερὰ ἐς λόφου σχῆμα ἐξήρται. Θαυμά- 9
σαι δὲ ἄξιον, ὅτι ἐν τῇ γῇ ταύτῃ χελιδόνες οὔτε τίκτου-
σιν οὔτε ἐκλέπουσί γε τὰ ῥά, οὐδ' ἂν ἀρχὴν πρὸς οἰκῆ-
ματος ὀρόφῳ νεοσσιᾶν χελιδῶν ποιήσαιο· λέγουσι δὲ
οἱ Φωκεῖς ὡς τῇ Φιλομήλῃ καὶ ὄρνιθι οὔσῃ Τηρέως
δεῖμα καὶ τῆς πατρίδος ἐπεστι τῆς Τηρέως. Δαυλιεῦσι
δὲ Ἀθηνᾶς ἱερόν καὶ ἄγαλμά ἐστιν ἀρχαῖον· τὸ δὲ ξόα-
νον τὸ ἐτι παλαιότερον λέγουσιν ἐπαγαγέσθαι Πρόκνην
ἐξ Ἀθηνῶν. 7. Ἔστι δὲ τῆς Δαυλῆς χώρα καλουμένη 10
Τρωνίς· ἐνταῦθα ἡρώων ἤρω ἀρχηγέτου πεποιῆται· τὸν
δὲ ἤρω τοῦτον Ξάνθιππον οὐκ ἀφανῆ τὰ ἐς πόλεμον,
οἱ δὲ Φῶκον εἶναι τὸν Ὀρνυτίανος τοῦ Σισύφου φασίν.
ἔχει δ' οὖν ἐπὶ ἡμέρα τε πάση τιμάς, καὶ ἄγοντες ἱερεῖα

οὐ Φωκίαις τὸ μὲν αἶμα δι' ὀπῆς ἐσχέουσιν ἐς τὸν τάφον, τὰ δὲ κρέα ταύτη σφίσις ἀναλοῦν καθέστηκεν.

V. Ἔστι δὲ καὶ ἄνοδος διὰ τῆς Δαυλίδος ἐς τὰ ἄκρα τοῦ Παρνασοῦ, μακροτέρα τῆς ἐκ Δελφῶν, οὐ μέντοι καὶ κατὰ ταῦτα χαλεπή. Ἐς δὲ τὴν ἐπὶ Δελφῶν εὐθείαν ἀναστρέψαντι ἐκ Δαυλίδος, καὶ ἰόντι ἐπὶ τὸ πρόσω, ἔστιν οἰκοδόμημα ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ καλούμενον Φωκικόν, ἐς ὃ ἀπὸ ἐκάστης πόλεως συνίασιν οἱ Φωκίαις. 2 μεγέθει μὲν μέγα τὸ οἰκημα, ἐντὸς δὲ αὐτοῦ κίονες κατὰ μῆκος εἰσιν ἐστηκότες· ἀναβασμοὶ δὲ ἀπὸ τῶν κίωνων ἀνήκουσιν ἐς ἐκάτερον τοῖχον, καὶ ἐπὶ τῶν ἀναβασμῶν τούτων οἱ συνιόντες τῶν Φωκίων καθέζονται. πρὸς δὲ τῷ πέρατι κίονες μὲν οὐκ εἰσιν οὐδὲ ἀναβασμοί, Διὸς δὲ ἄγαλμα καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἥρας, τὸ μὲν ἐν θρόνῳ τοῦ Διὸς, ἐκατέρωθεν δὲ ἡ μὲν κατὰ δεξιά, ἡ δὲ κατὰ ἀριστερὰ παρεστῶσα ἡ Ἀθηνᾶ πεποιήται.

3 2. Προϊὼν δὲ αὐτόθεν ἐπὶ ὁδὸν ἀφίξῃ καλουμένην Σχιστήν· ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὁδῷ τὰ ἐς τὸν φόνον τοῦ πατρὸς Οἰδίποδι εἰργάσθη. ἔδει δὲ ἄρα παθημάτων τῶν Οἰδίποδος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὑπολειφθῆναι μνημόσυνα. τεχθέντος μὲν γε διαπειράντες διὰ τῶν σφυρῶν κέντρα ἐκτιθέασιν αὐτὸν ἐς τῆς Πλαταιίδος ὄρος τὸν Κιθαίρωννα· Κόρινθος δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τῷ Ἰσθμῷ χώρα τροφὸς τῷ Οἰδίποδι ἐγένετο· γῆ δὲ ἡ Φωκίς καὶ ὁδὸς ἡ Σχιστὴ τοῦ πατρῶου φόνου τὸ μίasma ὑπεδέξατο· Θηβαίους δὲ καὶ ἐς πλέον γάμων τέ σφίσι τῶν Οἰδίποδος καὶ ἀδικίας 4 τῆς Ἐτεοκλέους ἐστὶν ἡ φήμη. Οἰδίποδι μὲν ὁδὸς ἡ Σχιστὴ καὶ τόλμημα τὸ ἐπ' αὐτῇ κακῶν ἤρχε, καὶ τὰ τοῦ Λαῖου μνήματα καὶ οἰκέτου τοῦ ἐπομένου ἐνταῦθα ἐστὶν ἐν μεσαιάτῳ τῆς τριόδου, καὶ ἐπ' αὐτῶν λίθοι λογάδες σεσωρευμένοι· Δαμασίστρατον δὲ ἄνδρα ἐν

Πλαταιαῖς βασιλεύοντα ἐπιτυχεῖν τε κειμένους τοῖς νεκροῖς καὶ θάψαι φασὶν αὐτούς.

3. Ἡ δὲ λεωφόρος αὐτόθεν ἢ ἐς Δελφούς καὶ προ- 5 σάντης γίνεται μᾶλλον καὶ ἀνδρὶ εὐζώνῳ χαλεπωτέρα. Λέγεται δὲ πολλὰ μὲν καὶ διάφορα ἐς αὐτοὺς Δελφούς, πλείω δὲ ἐτι ἐς τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ μαντεῖον. φασὶ γὰρ 809 δὴ τὰ ἀρχαιότατα Γῆς εἶναι τὸ χρηστήριον, καὶ Δάφνιδα ἐπ' αὐτῷ τετάχθαι πρόμαντιν ὑπὸ τῆς Γῆς· εἶναι δὲ αὐτὴν τῶν περὶ τὸ ὄρος νυμφῶν. Ἔστι δὲ ἐν Ἑλλήσι 6 ποταμοῖς, ὄνομα μὲν τοῖς ἐπεσὶν ἐστὶν Εὐμολπία, Μουσαῖω δὲ τῷ Ἀντιοφήμου προσποιουσί τὰ ἔπη· πεποιημένον οὖν ἐστὶν ἐν τούτοις Ποσειδῶνος ἐν κοινῷ καὶ Γῆς εἶναι τὸ μαντεῖον, καὶ τὴν μὲν χρᾶν αὐτῆν, Ποσειδῶνι δὲ ὑπῆρέτην ἐς τὰ μαντεύματα εἶναι Πύρκανα. καὶ οὕτως ἔχει τὰ ἔπη·

Αὐτίκα δὲ Χθονίης σφῶν δὴ πινυτὸν φάτο μῦθον,
σὺν δὲ τε Πύρκων ἀμφίπολος κλυτοῦ Ἐννοσιγαίου.
χρόνῳ δὲ ὕστερον, ὅσον Γῆ μετῆν δοθῆναι Θέμιδι ὑπ' αὐτῆς λέγουσιν, Ἀπόλλωνα δὲ παρὰ Θέμιδος λαβεῖν δωρεάν. Ποσειδῶνι δὲ ἀντὶ τοῦ μαντείου Καλαύρειαν ἀντιδοῦναί φασιν αὐτὸν τὴν πρὸ Τροίξῃνος. Ἦκουσα 7 δὲ καὶ ὡς ἄνδρες ποιμαίνοντες ἐπιτύχοιεν τῷ μαντεῖῳ, καὶ ἐνθεοί τε ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ ἀτμοῦ καὶ ἐμαντεύσαντο ἐξ Ἀπόλλωνος. 4. Μεγίστη δὲ καὶ παρὰ πλείστον ἐς Φημονόην δόξα ἐστίν, ὡς πρόμαντις γένοιτο ἡ Φημονόη τοῦ θεοῦ πρώτη καὶ πρώτη τὸ ἐξάμετρον ἦσε. Βοιωτῶν δὲ ἐπιχωρία γυνὴ ποιήσασα ὕμνον Δελφοῖς ἔφη κατασκευάσασθαι τὸ μαντεῖον τῷ θεῷ τοὺς ἀφικομένους ἐξ Ἰπερβορέων τοὺς τε ἄλλους καὶ Ὠλήνα· τοῦτον δὲ καὶ μαντεύσασθαι πρῶτον καὶ ἄσαι πρῶτον τὸ ἐξάμετρον. πε- 8 ποίηκε δὲ ἡ Βοιωτὴ τοιάδε·

Ἐνθα τοι εὐμνηστον χρηστήριον ἐκτελέσαντο

παῖδες Ὑπερβορέων Παγασὸς καὶ δῖος Ἀγνιεύς.
ἐπαριθμοῦσα δὲ καὶ ἄλλους τῶν Ὑπερβορέων, ἐπὶ τε-
λευτῇ τοῦ ὕμνου τὸν Ὀλλῆνα ὠνόμασεν

Ὀλλῆν θ', ὃς γένητο πρῶτος Φοῖβοιο προφάτας,
πρῶτος δ' ἀρχαίων ἐπέων τεκτάναι' αἰοιδάν.

Οὐ μέντοι τὰ γε ἦγοντα ἐς μνήμην ἐς ἄλλον τινά, ἐς δὲ
9 γυναικῶν μαντείαν ἀνήκει μόνων. 5. Ποιηθῆναι δὲ τὸν
ναὸν τῷ Ἀπόλλωνι τὸ ἀρχαιότατον δάφνης φασί, κομι-
σθῆναι δὲ τοὺς κλάδους ἀπὸ τῆς δάφνης τῆς ἐν τοῖς
Τέμπεσι· καλύβης δ' ἂν σχῆμα οὗτός γε ἂν εἴη παρ-
εσχημένος ὁ ναός. δεύτερα δὲ λέγουσιν οἱ Δελφοὶ γε-
νέσθαι ὑπὸ μελισσῶν τὸν ναόν, ἀπὸ τοῦ τε κηροῦ τῶν
μελισσῶν καὶ ἐκ πτερωῶν· πεμφθῆναι δὲ ἐς Ὑπερβορέους
10 φασὶν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. Λέγεται δὲ καὶ ἕτε-
ρος λόγος, ὡς τὸν ναὸν κατασκευάσατο ἀνὴρ Δελφός,
ὄνομα δὲ αὐτῷ Πτεράν εἶναι· κατὰ τοῦτο οὖν γενέσθαι
καὶ τῷ ναῷ τοῦνομα ἀπὸ τοῦ οἰκοδομήσαντος· ἀπὸ τού-
του δὲ τοῦ Πτερά καὶ πόλιν Κρητικὴν προσθήκη γραμ-
ματος Ἀπτεραίου φασὶν ὀνομάζεσθαι. Τὸν γὰρ δὴ
λόγον τὸν ἔχοντα ἐς τὴν ἐν τοῖς ὄρεσιν ἀξιομένην πτε-
ριν, ὡς ἐκ τῆς πόας ταύτης γλωρᾶς ἔτι διεπλέξαντο
11 ναόν, οὐδὲ ἀρχὴν προσίεμαι τὸν λόγον τοῦτου. Τὰ δὲ
ἐς τὸν τρίτον τῶν ναῶν, ὅτι ἐγένετο ἐκ χαλκοῦ, θαῦμα
οὐδέν, εἰ γὰρ Ἀκρίσιος μὲν θάλαμον χαλκοῦν τῇ θυγατρὶ
ἐποίησατο, Λακεδαιμονίοις δὲ Ἀθηναῖς ἱερὸν Χαλκιοίκου
καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι λείπεται, Ῥωμαίοις δὲ ἡ ἀγορὰ μεγέθους
ἕνεκα καὶ κατασκευῆς τῆς ἄλλης θαῦμα οὐσα παρέχεται
τὸν ὄροφον χαλκοῦν· οὕτω καὶ ναὸν τῷ Ἀπόλλωνι οὐκ
12 ἂν ἄπο γε τοῦ εἰκότος εἴη γενέσθαι χαλκοῦν. τὰ μέντοι
ἄλλα με οὐκ ἐπειθεν ὁ λόγος, ἢ Ἡφαίστου τὸν ναὸν
τέχνην εἶναι, ἢ τὰ ἐς τὰς φθόους τὰς χρυσᾶς, ἃ δὴ Πίν-
δαρος ἦσεν ἐπ' ἐκείνῳ τῷ ναῷ,

Χρῦσαι δ' ἐξῦπερθ' αἰετοῦ

ἄειδον Κηληδόνες.

811 οὗτος μὲν δὴ ταῦτα ἐς μίμησιν, ἐμοὶ δοκεῖν, τῶν παρ'
Ὀμήρω Σειρήνων ἐποίησεν. οὐ μὴν οὐδὲ τρόπον ὄντινα
ἀφανισθῆναι συνέπεσε τῷ ναῷ, κατὰ ταῦτα εἰρημένα
εὔρισκον· καὶ γὰρ ἐς χάσμα γῆς ἐσπεσεῖν αὐτὸν καὶ ὑπὸ
πυρὸς τακῆναι λέγουσιν. Τέταρτος δὲ ὑπὸ Τροφωνίου 13
μὲν εἰργάσθη καὶ Ἀγαμήδους, λίθου δὲ αὐτὸν ποιηθῆ-
ναι μνημονεύουσι· κατεκαύθη δὲ Ἐρξικλείδου μὲν Ἀθή-
νησιν ἄρχοντος, πρῶτω δὲ τῆς ὀγδοῆς Ὀλυμπιάδος ἔτει
καὶ πεντηκοστῆς, ἣν Κροτωνιάτης ἐνίκη Διόγνητος.
τὸν δ' ἐφ' ἡμῶν τῷ θεῷ ναὸν ὠκοδόμησαν μὲν ἀπὸ τῶν
ἱερῶν οἱ Ἀμφικτυόνες χρημάτων, ἀρχιτέκτων δὲ [τις]
Σπίνδαρος ἐγένετο αὐτοῦ Κορίνθιος.

VI. Πόλιν δὲ ἀρχαιοτάτην οἰκισθῆναι φασὶν ἐνταῦθα
ὑπὸ Παρνασοῦ, Κλεοδώρας δὲ εἶναι νύμφης παῖδα αὐ-
τόν· καὶ οἱ πατέρας, καθάπερ γε καὶ ἄλλοις τῶν καλου-
μένων ἠρώων, Ποσειδῶνά τε θεὸν καὶ Κλεόπομπον
ἄνδρα ἐπονομάζουσιν. ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ Παρνασοῦ τῷ
τε ὄρει τὸ ὄνομα τεθῆναι λέγουσι καὶ [ἀπὸ τούτου] Παρ-
νασίαν ὀνομασθῆναι νάπην· τῶν πετομένων τε ὀρνίθων
τὴν ἀπ' αὐτῶν μαντείαν γενέσθαι Παρνασοῦ τὸ εὔρημα.
2. Ταύτην μὲν οὖν κατακλυσθῆναι τὴν πόλιν ὑπὸ τῶν 2
ὄμβρων τῶν κατὰ Δευκαλίωνα συμβάντων· τῶν δὲ ἀν-
θρώπων ὅσοι διαφυγεῖν τὸν χειμῶνα ἠδυνήθησαν, λυ-
κῶν ὠρουγαῖς ἀπεσώθησαν ἐς τοῦ Παρνασοῦ τὰ ἄκρα
ὑπὸ ἡγεμόσι τῆς πορείας τοῖς θηρίοις, πόλιν δὲ ἦν ἔκτι-
σαν, ἐκάλεσαν ἐπὶ τούτῳ Λυκώρειαν. λέγεται δὲ καὶ 3
ἄλλος διάφορος λόγος τῷ προτέρῳ, Ἀπόλλωνι ἐκ νύμ-
φης Κωρυκίας γενέσθαι Λυκῶρον, καὶ ἀπὸ μὲν Λυκῶ-
ρου πόλιν Λυκώρειαν, τὸ ἄντρον δὲ ὀνομασθῆναι τὸ
Κωρύκιον ἀπὸ τῆς νύμφης. λέγεται δὲ καὶ τάδε, Κε-

λαινώ θυγατέρα Τάμω τῷ Λυκώρου γενέσθαι, Δελφὸν
 δέ, ἀφ' οὗ τῇ πόλει τὸ ὄνομα τὸ ἐφ' ἡμῶν ἐστί, Κελαι-
 4 νοῦς τε αὐτὸν τῆς Τάμου καὶ Ἀπόλλωνος εἶναι. Οἱ δὲ
 Καστάλιόν τε ἄνδρα αὐτόχθονα καὶ θυγατέρα ἐθέλου- 812
 σιν αὐτῷ γενέσθαι Θυίαν, καὶ ἱεῖσθαι τε τὴν Θυίαν
 Διονύσῳ πρῶτον καὶ ὄργια ἀγαγεῖν τῷ θεῷ· ἀπὸ ταύ-
 τῆς δὲ καὶ ὕστερον ὄσαι τῷ Διονύσῳ μαίνονται Θυι-
 άδας καλεῖσθαι φασιν ὑπὸ ἀνθρώπων· Ἀπόλλωνος δ'
 οὖν παῖδα καὶ Θυίας νομίζουσιν εἶναι Δελφόν. οἱ δὲ
 μητρὸς μὲν Μελαίνης φασίν αὐτόν, θυγατρὸς Κηφισοῦ.
 5 3. Χρόνῳ δὲ ὕστερον καὶ Πυθῶ τὴν πόλιν, οὗ Δελφοῦς
 μόνον ἐκάλεσαν οἱ περιουκοῦντες, καθὰ καὶ Ὀμηρῶ πε-
 ποιημένα ἐν καταλόγῳ Φωκέων ἐστίν. Οἱ μὲν δὴ γενεα-
 λογεῖν τὰ πάντα ἐθέλοντες παῖδα εἶναι Δελφοῦ Πύθην
 καὶ ἀπὸ τούτου βασιλεύσαντος γενέσθαι τῇ πόλει τὸ
 ὄνομα ἠγῆται· λόγος δὲ ὅς ἦκει τῶν ἀνθρώπων ἐς τοὺς
 πολλοὺς, τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοξευθέντα σῆπείσθαι
 φησιν ἐνταῦθα, καὶ διὰ τοῦτο [τὸ] ὄνομα τῇ πόλει γενέ-
 σθαι Πυθῶ· πύθεισθαι γὰρ δὴ τὰ σηπόμενα οἱ τότε ἔλε-
 γον, καὶ τοῦδε ἕνεκα Ὀμηρὸς πεποίηκεν ὡς ἡ τῶν Σει-
 ρήνων νῆσος ἀνάπλεως ὄστων εἴη, ὅτι οἱ τῆς ῥόδῃς
 6 αὐτῶν ἀκούοντες ἐπύθοντο ἄνθρωποι. Τὸν δὲ ἀποθα-
 νόντα ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ποιηταὶ μὲν δράκοντα εἶναι
 καὶ ἐπὶ τῷ μαντεῖῳ φύλακα ὑπὸ Γῆς τετάχθαι φασί·
 λέγεται δὲ καὶ ὡς Κροῦ δύναστεύοντος ἀνδρὸς περὶ
 Εὐβοίαν παῖς γένοιτο ὑβριστῆς, καὶ ἐσύλησε μὲν τοῦ
 θεοῦ τὸ ἱερόν, ἐσύλησε δὲ καὶ οἴκους ἀνδρῶν εὐδαιμό-
 νων. Ὡς δὲ ἐπεστράτευσεν καὶ δεύτερον, ἐνταῦθα οἱ Δελ-
 φοὶ τὸν Ἀπόλλωνα ἰκέτερον ἀμύναί σφισι τὸν ἐπιόντα
 7 κίνδυνον· καὶ ἡ Φημονόη πρόμαντις τηρικαῦτα οὕσα ἐν
 ἑξαμέτρῳ σφίσι ἐχρησεν·

Ἄρχοῦ δὴ βαρὺν ἰὸν ἐπ' ἀνέρι Φοῖβος ἐφήσει

813 σίντη Παρνησοῖο· φόνον δὲ ἐ Κρήσιοι ἄνδρες
 χεῖρας ἀγιστεύουσι· τὸ δὲ κλέος οὐ ποτ' ὀλεῖται.

VII. Ἔοικε δὲ ἐξ ἀρχῆς τὸ ἱερόν τὸ ἐν Δελφοῖς ὑπὸ
 ἀνθρώπων ἐπιβεβουλεύσθαι πλείστων ἤδη. οὗτός τε ὁ
 Εὐβοεὺς ληστής, καὶ ἔτεσιν ὕστερον τὸ ἔθνος τὸ Φλε-
 γυῶν, ἐτι δὲ Πύρρος ὁ Ἀχιλλέως ἐπεχείρησεν αὐτῷ, καὶ
 δυναμέως μοῖρα τῆς Ξέρου, καὶ οἱ χρόνον τε ἐπὶ πλεί-
 στον καὶ μάλιστα τοῦ θεοῦ τοῖς χρήμασιν ἐπελθόντες,
 οἱ ἐν Φωκεῦσι δυνάσται, καὶ ἡ Γαλατῶν στρατιά. Ἐμελλε
 δὲ ἄρα οὐδὲ τῆς Νέρωνος ἐς πάντα ὀλιγορίας ἀπειρά-
 τως ἔξειν, ὅς τὸν Ἀπόλλωνα πεντακοσίας θεῶν τε ἀνα-
 μιξ ἀφείλετο καὶ ἀνθρώπων εἰκόνας χαλκῆς.

2. Ἀρχαιότατον δὲ ἀγώνισμα γενέσθαι μνημονεύ- 2
 οῦσι καὶ ἐφ' ᾧ πρῶτον ἄθλα ἔθεσαν, ἄσαι ὕμνον ἐς τὸν
 θεόν· καὶ ἦσε καὶ ἐνίκησεν ἄδων Χρυσόθεμις ἐκ Κρή-
 τῆς, οὗ δὴ ὁ πατήρ λέγεται Καρμάνωρ καθῆραι Ἀπόλ-
 λωνα. Χρυσόθεμιδος δὲ ὕστερον Φιλάμμωνά τε ῥόδη
 μνημονεύουσι νικῆσαι καὶ ἐπ' ἐκείνῳ Θάμυριν τὸν Φι-
 λάμμωνος. Ὀρφέα δὲ σεμνολογία τῇ ἐπὶ τελεταῖς καὶ
 ὑπὸ φρονήματος τοῦ ἄλλου καὶ Μουσαῖον τῇ ἐς πάντα
 μιμήσει τοῦ Ὀρφέως οὐκ ἐθελήσαι φασιν αὐτοὺς ἐπὶ
 ἀγῶνι μουσικῆς ἐξετάζεσθαι. Φασὶ δὲ καὶ Ἐλευθῆρα 3
 ἀνελέσθαι Πυθικὴν νίκην μέγα καὶ ἠδὺ φωνοῦντα, ἐπεὶ
 ἄδειν γε αὐτόν οὐχ αὐτοῦ τὴν ῥόδην. λέγεται δὲ καὶ
 Ἡσίοδον ἀπελαθῆναι τοῦ ἀγωνίσματος ἅτε οὐ καθαρί-
 ζειν ὁμοῦ τῇ ῥόδῃ δεδιδαγμένον. Ὀμηρὸς δὲ ἀφίκετο μὲν
 ἐς Δελφοῦς ἐρησόμενος ὅποσα καὶ ἔδειτο, ἔμελλε δὲ
 αὐτῷ καὶ καθαρίζειν διδαχθέντι ἀχρεῖον τὸ μάθημα ὑπὸ
 τῶν ὀφθαλμῶν τῆς συμφορᾶς γενήσεσθαι. 3. Τῆς δὲ 4
 τεσσαρακοστῆς ὀλυμπιάδος καὶ ὀγδόης, ἣν Γλανκίας ὁ
 Κροτωνιάτης ἐνίκησε, ταύτης ἔτει τρίτῳ ἄθλα ἔθεσαν
 οἱ Ἀμφικτυόνες καθαρωδίας μὲν καθὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς,

προσέθεσαν δὲ καὶ ἀλφιδίας ἀγώνισμα καὶ ἀλῶν·
 ἀνηγορεύθησαν δὲ νικῶντες Κεφαλλήν τε ὃς λάμποι
 κιθαροψοδία, καὶ ἀλφιδὸς Ἀρκὰς Ἐχέμβροτος, Σακιάδας
 δὲ Ἀργεῖος ἐπὶ τοῖς ἀλῶσι· ἀνείλετο δὲ ὁ Σακιάδας 814
 5 οὗτος καὶ ἄλλας δύο τὰς ἐφεξῆς ταύτης πυθιάδας. Ἔθε-
 σαν δὲ καὶ ἄθλα τότε ἀθληταῖς πρῶτον, τὰ τε ἐν Ὀλυμ-
 πιά πλην τεθρίππου, καὶ αὐτοὶ νομοθετήσαντες δολίχου
 καὶ διαύλου παισὶν εἶναι δρόμον. δευτέρῳ δὲ πυθιάδι
 οὐκ ἐπὶ ἄθλοις ἐκάλεσαν ἐτι ἀγωνίζεσθαι, στεφανίτην
 δὲ τὸν ἀγῶνα ἀπὸ τούτου κατεστήσαντο· καὶ ἀλφιδίαν
 τε κατέλυσαν, καταγνόντες οὐκ εἶναι τὸ ἄκουσμα εὐφη-
 μον· ἢ γὰρ ἀλφιδία μέλη τε ἦν ἀλῶν τὰ σκυθρωπό-
 τατα, καὶ ἔλεγεία [καὶ θρηνοὶ] προσαδόμενα τοῖς ἀλῶσι.
 6 Μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ τοῦ Ἐχέμβροτου τὸ ἀνάθημα, τρί-
 πους χαλκοῦς ἀνατεθειὲς τῷ Ἡρακλεῖ τῷ ἐν Θήβαις· ἐπί-
 γραμμα δὲ ὁ τρίπους εἶχεν·

Ἐχέμβροτος Ἀρκὰς ἔθηκε τῷ Ἡρακλεῖ
 νικῆσας τόδ' ἄγαλμ' Ἀμφικτυόνων ἐν ἀέθλοις,
 Ἐλλησιν δ' ἄδων μέλεα καὶ ἔλέγους.

Κατὰ τοῦτο μὲν τῆς ἀλφιδίας ἐπαύθη τὸ ἀγώνισμα·
 προσέθεσαν δὲ καὶ ἵππων δρόμον· ἀνηγορεύθη δὲ ἐπὶ
 7 τῷ ἄρματι Κλεισθένης ὁ Σικυῶνος τυραννίσας. Ὀγδὴ
 δὲ πυθιάδι προσενομοθέτησαν κιθαριστὰς τοὺς ἐπὶ τῶν
 κρουμάτων τῶν ἀφῶνων· καὶ Τεγεάτης ἔστεφανοῦτο
 Ἀγέλαος. Τρίτη δὲ πυθιάδι ἐπὶ ταῖς εἰκοσι προστιθέα-
 σιν ὀπλίτην δρόμον· καὶ ἐπ' αὐτῷ Τιμαίητος ἐκ Φλιοῦν-
 τος ἀνείλετο τὴν δάφνην, Ὀλυμπιάσιν ὕστερον πέντε ἢ
 Δαμάρετος Ἡραιεὺς ἐνίκησεν. Ὀγδὴ δὲ ἐπὶ τεσσαρά-
 κοντα πυθιάδι καὶ συνωρίδος εἶναι κατεστήσαντο δρό-
 μον· καὶ Ἐξημετίδου Φωκέως ἐνίκησεν ἢ συνωρίς.
 Πέμπτη δὲ πυθιάδι ἀπὸ ταύτης πῶλους ἔξευξαν ὑπὸ
 ἄρματι· καὶ παρέδραμεν Ὀρφῶνδα Θηβαίου τέθριππον.

Παγκράτιον δὲ ἐν παισὶ καὶ συνωρίδα τε πῶλων καὶ 8
 πῶλων κέλητα πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον κατεδέξαντο
 Ἡλείων, τὸ μὲν πρώτη πυθιάδι ἐπὶ ταῖς ἐξήκοντα, καὶ
 Ἰολαῖδας ἐνίκα Θηβαῖος· διαλιπόντες δὲ ἀπὸ ταύτης
 μίαν κέλητι ἔθεσαν δρόμον πῶλω, ἐνάτη δὲ ἐπὶ ταῖς ἐξή-
 κοντα συνωρίδι πωλικῇ· καὶ ἐπὶ μὲν τῷ πῶλω τῷ κέλητι
 815 Ἀνκόρμας ἀνηγορεύθη Λαρισταῖος, Πτολεμαῖος δὲ ἐπὶ τῇ
 συνωρίδι Μακεδῶν· ἔχαιρον γὰρ δὴ Μακεδόνες οἱ ἐν
 Αἰγύπτῳ καλούμενοι βασιλεῖς, καθάπερ γε ἦσαν. δάφνης
 δὲ στέφανος ἐπὶ τῶν Πυθίων τῇ νίκη κατ' ἄλλο μὲν
 ἔμοι δοκεῖν εἶναι οὐδέν, ὅτι δὲ τῆς Λάδωνος θυγατρὸς
 Ἀπόλλωνα ἐρασθῆναι κατέσχηκεν ἢ φήμη.

VIII. Καταστήσασθαι δὲ συνέδριον ἐνταῦθα Ἑλλή-
 νων οἱ μὲν Ἀμφικτυόνα τὸν Δευκαλίωνος νομίζουσι, καὶ
 ἀπὸ τούτου τοῖς συνελθοῦσιν ἐπίκλησιν Ἀμφικτυόνας
 γενέσθαι· Ἀνδροτίων δὲ ἐν τῇ Ἀτθίδι ἔφη συγγραφῇ ὡς
 τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀφίκοντο ἐς Δελφοὺς παρὰ τῶν προσοικούν-
 των συνεδρεύοντες, καὶ ὀνομασθῆναι μὲν Ἀμφικτιόνας
 τοὺς συνελθόντας, ἐκνικῆσαι δὲ ἀνὰ χρόνον τὸν νῦν σφι-
 σιν ὄνομα. 2. Ὑπὸ μὲν δὴ Ἀμφικτυόνος αὐτοῦ φασὶν ἐς 2
 συνέδριον κοινὸν τὸσάδε γένη τοῦ Ἑλληνικοῦ συναχθῆ-
 ναι, Ἴωνας, Δόλοπας, Θεσσαλοὺς, Αἰνιᾶνας, Μάγνητας,
 Μαλιέας, Φθιώτας, Δωριεῖς, Φωκέας, Λοκροὺς τῇ Φω-
 κίδι ὁμόρους ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Κνήμιδι. καταλαβόντων
 δὲ Φωκέων τὸ ἱερόν, καὶ ὕστερον δεκάτῳ ἔτει λαβόντος
 816 πέρας τοῦ πολέμου, μεταβολὴν καὶ τὰ Ἀμφικτυόνων ἔσχε·
 Μακεδόνες μὲν γὰρ τελεῖν ἐς Ἀμφικτυόνας εὗραντο,
 Φωκέων δὲ τὸ ἔθνος καὶ ἐκ τοῦ Δωρικοῦ Λακεδαιμόνιοι
 μετασχόντες ἐπαύσαντο Ἀμφικτυονίας, οἱ μὲν τοῦ τολμή-
 ματος ἕνεκα οἱ Φωκεῖς, οἱ δὲ συμμαχίας εὗραντο οἱ Λα-
 κεδαιμόνιοι τῆς Φωκέων ζημίαν. Βρέννου δὲ τὸν Γαλα- 3
 τῶν στρατὸν ἀγαγόντος ἐς Δελφοὺς προθυμίαν ἐς τὸν

πόλεμον οἱ Φωκεῖς πλείστην τοῦ Ἑλληνικοῦ παρέσχοντο, καὶ ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου μετασχεῖν Ἀμφικτυονίας αὐτοῖς καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἐγένετο ἀξίωμα αὐτοῖς ἀνασώσασθαι τὸ ἀρχαῖον. βασιλεὺς δὲ Ἀγούστος μετεῖναι καὶ Νικοπολίταις τοῖς πρὸς τῷ Ἀκτίῳ συνεδρίου τοῦ Ἀμφικτυόνων ἠθέλησε· Μάγνητας μὲν οὖν καὶ Μαλιεῖς καὶ Αἰνιᾶνας καὶ Φθιώτας Θεσσαλοῖς συντελεῖν, τὰς ψήφους δὲ ὅσαι τούτων τε καὶ Δολόπων, οὐ γὰρ ἔτι ἦν Δολόπων γένος, 4 Νικοπολίτας φέρειν. 3. Οἱ [δὲ] Ἀμφικτυόνες οἱ ἐπ' ἐμοῦ τριάκοντα ἀριθμῷ ἦσαν. ἐκ Νικοπόλεως μὲν καὶ Μακεδονίας τε καὶ Θεσσαλῶν, ἀπὸ ἐκάστων ἀριθμῷ ἦσαν ἕξ, Βοιωτῶν δέ, Θεσσαλίαν γὰρ καὶ οὗτοι τὰ ἀρχαιότερα ᾤκησαν καὶ Αἰολεῖς τηρικαῦτα ἐκαλοῦντο, καὶ ἐκ Φωκέων τε καὶ Δελφῶν, παρὰ τούτων δυο ἐκάστων· εἰς δὲ 5 ἐκ Δωρίδος τῆς ἀρχαίας. πέμπουσι δὲ καὶ Λοκροὶ οἱ τε καλούμενοι Ὀζόλαι καὶ οἱ πέραν Εὐβοίας ἕνα ἐκάτεροι· καὶ Εὐβοεὺς ἐστὶν εἷς· Πελοποννησίων δὲ ἕξ Ἀργούς καὶ Σικυῶνος καὶ Κορίνθου σὺν Μεγαρεῦσιν ἐστὶν εἷς, καὶ εἷς Ἀθηναῖος. Αἱ μὲν δὲ πόλεις Ἀθηναίαι καὶ Δελφοὶ καὶ ἡ Νικόπολις, αὗται μὲν ἀποστέλλουσι συνεδρεύοντας ἐς Ἀμφικτυονίαν πᾶσαν· ἀπὸ δὲ ἔθνων τῶν κατελεγμένων ἐκάστη πόλις ἀνὰ μέρος ἐς Ἀμφικτυόνας καὶ ἐν χρόνου περιόδῳ συντελεῖν ἐστίν.

6 4. Ἐσελθόντι δὲ ἐς τὴν πόλιν εἰσὶν ἐφεξῆς ναοί· καὶ ὁ μὲν πρῶτος αὐτῶν ἐρείπια ἦν, ὁ ἐπὶ τούτῳ δὲ κενὸς καὶ ἀγαλμάτων καὶ ἀνδριάντων· ὁ δὲ αὐτῶν τρίτος καὶ ὁ τέταρτος, ὁ μὲν τῶν ἐν Ῥώμῃ βασιλευσάντων εἶχεν οὐ πολλῶν τινῶν εἰκόνας, ὁ τέταρτος δὲ Ἀθηναῖς καλεῖται Προνοίας. Τῶν δὲ ἀγαλμάτων τὸ ἐν τῷ προνάῳ Μασσαλιωτῶν ἀνάθημά ἐστι, μεγέθει τοῦ ἔνδον ἀγάλματος μείζον. Οἱ δὲ Μασσαλιῶται Φωκαέων εἰσὶν ἀποικοὶ τῶν ἐν 817 Ἰωνίᾳ, μοῖρα καὶ αὕτη τῶν ποτὲ Ἀρπαγον τὸν Μῆδον

φυγόντων ἐκ Φωκαίας· γενόμενοι δὲ ναυδὲν ἐπικρατέστεροι Καρχηδονίων, τὴν τε γῆν ἣν ἔχουσιν ἐκτήσαντο καὶ ἐπὶ μέγα ἀφίκοντο εὐδαιμονίας. τῶν μὲν δὲ Μασσαλιωτῶν χαλκοῦν τὸ ἀνάθημά ἐστι· χρυσοῦ δὲ ἀσπίδα ὑπὸ Κροίσου τοῦ Λυδοῦ τῇ Ἀθηναίᾳ τῇ Προνοίᾳ δοθεῖσαν, ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Δελφῶν ὡς Φιλόμηλος αὐτὴν ἐσύλησε. πρὸς δὲ τῷ ἱερῷ τῆς Προνοίας Φυλάκον τέμενός ἐστιν ἤρωος· καὶ ὁ Φυλάκος οὗτος ὑπὸ Δελφῶν ἔχει φήμην κατὰ τὴν ἐπιστρατείαν σφίσιν ἀμῦναι τὴν Περσῶν. Ἐν δὲ τοῦ γυμνασίου τῷ ὑπαίθρῳ πεφυκέναι ποτὲ 8 ἀργίαν φασὶν ὕλην, καὶ Ὀδυσεέα, ἠνίκα ὡς τὸν Αὐτόλυκον ἀφικόμενος μετὰ τοῦ Αὐτόλυκου τῶν παιδῶν ἐθήρνευε, τότε αὐτὸν τὸ τραῦμα τὸ ὑπὲρ τοῦ γόνατος ἐνταῦθα σχεῖν ὑπὸ τοῦ σῦός. 5. Τραπομένῳ δὲ ἐς ἀριστερὰν ἀπὸ τοῦ γυμνασίου, καὶ ὑποκαταβάντι οὐ πλέον, ἔμοι δοκεῖν, ἢ τρία στάδια, ποταμὸς ἐστὶν ὀνομαζόμενος Πλεῖστος· οὗτος ὁ Πλεῖστος ἐπὶ Κίρραν τὸ ἐπίνειον Δελφῶν καὶ τὴν ταύτην κάτεισι θάλασσαν. Ἐκ δὲ τοῦ γυμνασίου τὴν ἐς 9 τὸ ἱερὸν ἀνιόντι ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ τὸ ὕδωρ τῆς Κασταλλίας, καὶ πιεῖν ἠδύ. δοῦναι δὲ τὸ ὄνομα τῇ πηγῇ γυναῖκα λέγουσιν ἐπιχωρίαν, οἱ δὲ ἄνδρα Καστάλιον. Πανύασις δὲ ὁ Πολυάρχου πεποιηκὼς ἐς Ἡρακλέα ἔπη θυγατέρα Ἀχελῷου τὴν Κασταλίαν φησὶν εἶναι· λέγει γὰρ δὴ περὶ τοῦ Ἡρακλέους·

Παρνησὸν νιφόμεντα θεοῖς διὰ πρῶσι περήσας
ἔκετο Κασταλλίης Ἀχελῷδος ἄμβροτον ὕδωρ.

Ἦκουσα δὲ καὶ ἄλλο τοιόνδε, τὸ ὕδωρ τῇ Κασταλίᾳ πο- 10
ταμοῦ δῶρον εἶναι τοῦ Κηφισοῦ. τοῦτο ἐποίησε καὶ Ἀλκαῖος ἐν προοιμίῳ τῷ ἐς Ἀπόλλωνα· βεβαιοῦνται δὲ οὐχ ἥμισυ οἱ Διλαεῖς, οἱ ἐς τοῦ Κηφισοῦ τὴν πηγὴν πέμματα ἐπιχώρια καὶ ἄλλα ὅποσα νομίζουσιν ἀφιασιν

ἐν τισιν εἰρημέναις ἡμέραις, καὶ αὐτὸς ἐν τῇ Κασταλίᾳ⁸¹⁸
φασὶν αὐτὰ ἀναφαίνεσθαι.

IX. Δελφοῖς δὲ ἡ πόλις ἄναντες διὰ πάσης παρέχε-
ται σχῆμα· κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ τῇ πόλει τῇ ἄλλῃ καὶ ὁ ἱε-
ρὸς περίβολος τοῦ Ἀπόλλωνος. οὗτος δὲ μεγέθει μέγας
καὶ ἀνωτάτω τοῦ ἄστεως ἐστὶ· τέμνεται δὲ καὶ ἔξοδοι
δι' αὐτοῦ συνεχεῖς. Ὅποσα δὲ τῶν ἀναθημάτων εἶναι
μοι λόγου μάλιστα ἄξια ἐφαίνετο, ποιησόμεθα αὐτῶν
2 μνήμην. Ἀθλητὰς μὲν οὖν καὶ ὅσοι ἀγωνισταὶ μουσικῆς
τῶν ἀνθρώπων τοῖς πλείοσιν ἐγένοντο μετὰ οὐδενὸς
λογισμοῦ, οὐ πᾶν τι ἠγοῦμαι σπουδῆς ἄξιους· ἀθλη-
τὰς δὲ ὅποσοι τι καὶ ὑπελίποντο ἐς δόξαν, ἐν λόγῳ σφᾶς
ἐδήλωσα τῷ ἐς Ἡλείους. Φαῦλῳ δὲ Κροτωνιάτῃ, — Ὀλυμ-
πίασι μὲν οὐκ ἔστιν αὐτῷ νίκη, τὰς δὲ Πυθοῖ πεντάθλου
δύο ἀνείλετο καὶ σταδίου τὴν τρίτην· ἐναυμάχησε δὲ καὶ
ἐναντία τοῦ Μήδου ναῦν τε παρασκευασάμενος οἰκίαν,
καὶ Κροτωνιατῶν ὅποσοι ἐπεδήμουν τῇ Ἑλλάδι ἀνεβίβα-
σε — τοῦτου ἐστὶν ἀνδρίας ἐν Δελφοῖς. τὰ μὲν δὲ ἐς
3 τὸν Κροτωνιάτην οὕτως εἶχεν. 2. Ἐσελθόντι δὲ ἐς τὸ
τέμενος χαλκοῦς ταῦρος τέχνη μὲν Θεοπρόπου ἐστὶν
Αἰγινήτου, Κορκυραίων δὲ ἀνάθημα. λέγεται δὲ ὡς ταῦ-
ρος ἐν τῇ Κορκύρᾳ καταλιπὼν τὰς ἄλλας βοῦς καὶ ἀπὸ
τῆς νομῆς κατερχόμενος ἐμνηκᾶτο ἐπὶ θαλάσῃ· γινομέ-
νου δὲ ἐπὶ ἡμέρᾳ πάσῃ τοῦ αὐτοῦ κάτεισιν ἐπὶ θάλασσαν
ὁ βουκόλος, καὶ εἶδεν ἰχθύων τῶν θύννων ἀτέκμαρτον
4 τι ἀριθμῷ πλήθος. καὶ ὁ μὲν δῆλα τοῖς ἐν τῇ πόλει Κορ-
κυραίοις ἐποίησεν· οἱ δὲ, ἔλαιν γὰρ τοὺς θύννους προ-
αιρούμενοι τὴν ἄλλως ταλαιπωρίαν εἶχον, θεωρὸν ἀπο-
στέλλουσιν ἐς Δελφοὺς· καὶ οὕτω Ποσειδῶνι τε ἐκείνῳ
θύουσι τὸν ταῦρον, καὶ αὐτίκα μετὰ τὴν θυσίαν αἰροῦ-
σι τοὺς ἰχθῦς, καὶ σφισι τὸ ἀνάθημα ἐν Ὀλυμπίᾳ τε καὶ
5 ἐν Δελφοῖς ἐστὶν ἡ δεκάτη τῆς ἄγρας. 3. Ἐφεξῆς δὲ

Τεγεατῶν ἀναθήματα ἀπὸ Λακεδαιμονίων Ἀπόλλων
819 ἐστὶ καὶ Νίκη, καὶ οἱ ἐπιχώριοι τῶν ἠρώων, Καλλιστώ
τε ἡ Ἀνκάνος καὶ Ἀρκὰς ὁ ἐπώνυμος τῆς γῆς καὶ οἱ τοῦ
Ἀρκάδος παῖδες Ἐλατος καὶ Ἀφείδας καὶ Ἀζάν, ἐπὶ δὲ
αὐτοῖς Τριφύλος· τούτῳ δὲ ἦν οὐκ Ἐρατῶ τῷ Τριφύλῳ
μήτηρ, ἀλλὰ Λαοδάμεια ἡ Ἀμύκλα τοῦ ἐν Λακεδαίμονι
βασιλεύσαντος· ἀνάκειται δὲ καὶ Ἐρασος Τριφύλου παῖς.
Οἱ δὲ εἰργασμένοι τὰ ἀγάλματα Πανσανίας ἐστὶν Ἀπολ- 6
λωνιάτης, οὗτος μὲν τὸν τε Ἀπόλλωνα καὶ Καλλιστώ,
τὴν δὲ Νίκην καὶ τοῦ Ἀρκάδος τὴν εἰκόνα ὁ Σικυνώνιος
Δαίδαλος· Ἀντιφάνης δὲ Ἀργεῖος καὶ Σαμόλας Ἀρκίς,
οὗτος μὲν τὸν Τριφύλον καὶ Ἀζάνα, Ἐλατον δὲ καὶ Ἀφεί-
δαντὰ τε καὶ Ἐρασον ὁ Ἀργεῖος. Ταῦτα μὲν δὲ οἱ Τε-
γεᾶται ἐπεμψαν ἐς Δελφοὺς Λακεδαιμονίους, ὅτε ἐπὶ
σφᾶς ἐστρατεύσαντο, αἰχμαλώτους ἐλόντες· 4. Λακε- 7
δαιμονίων δὲ ἀπαντικρὺ τούτων ἀναθημάτων ἐστὶν ἀπὸ
Ἀθηναίων, Διόσκουροι καὶ Ζεὺς καὶ Ἀπόλλων τε καὶ
Ἄρτεμις, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Ποσειδῶν τε καὶ Ἀψάνδρος ὁ
Ἀριστοκρίτου στεφανούμενος ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, Ἄβας
τε ὃς τῷ Ἀψάνδρῳ τότε ἐμαντεύετο, καὶ Ἐρμῶν ὁ τὴν
ναῦν τοῦ Ἀψάνδρου τὴν στρατηγίδα κυβερνῶν. τοῦ- 8
τον μὲν δὲ τὸν Ἐρμῶνα Θεόκοσμος ποιήσειν ἐμελλεν ὁ
Μεγαρεὺς ἅτε ὑπὸ τῶν Μεγαρέων ἐγγραφέντα ἐς τὴν
πολιτείαν· οἱ δὲ Διόσκουροι Ἀντιφάνους εἰσὶν Ἀργεῖου,
καὶ ὁ μάντις τέχνη Πίσωνος ἐκ Καλαυρείας τῆς Τροιζη-
νίων· Ἀθηνόδωρος δὲ καὶ Λαμέας, ὁ μὲν τὴν Ἄρτεμιν
τε καὶ Ποσειδῶνα εἰργάσατο, ἔτι δὲ τὸν Ἀψάνδρον,
Ἀθηνόδωρος δὲ τὸν Ἀπόλλωνα ἐποίησε καὶ τὸν Δία·
οὗτοι δὲ Ἀρκάδες εἰσὶν ἐκ Κλειτόρος. Ἀνάκεινται δὲ καὶ 9
ὀπισθεν τῶν κατελειγμένων ὅσοι συγκατειργάσαντο τῷ
Ἀψάνδρῳ τὰ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἢ αὐτῶν Σπαρτιατῶν
ἢ ἀπὸ τῶν συμμαχησάντων· εἰσὶ δὲ οἷδε, Ἄρακος μὲν

καὶ Ἐριάνθης, ὁ μὲν αὐτῶν ἐκ Λακεδαιμόνων, ὁ δὲ Ἐριάν-
 θης Βοιωτίας * * * ὑπὲρ τοῦ Μίμαντος, ἐντεῦθεν μὲν 820
 Ἀστυκράτης, Χίοι δὲ Κηφισοκλῆς καὶ Ἐρμόφαντος τε καὶ
 Ἰκέσιος, Τίμαρχος δὲ καὶ Διαγόρας Ῥόδιοι, Κνίδιος δὲ
 Θεόδαμος, ἐκ δὲ Ἐφέσου Κιμμέριος, καὶ Μιλήσιος Αἰαντί-
 10 δης. Τούτους μὲν δὴ ἐποίησε Τίσανδρος, τοὺς δὲ ἐφε-
 ξῆς Ἄλυπος Σικυώνιος, Θεόπομπον Μύνδιον καὶ Κλεο-
 μῆδην Σάμιον καὶ ἐξ Εὐβοίας Ἀριστοκλέα τε Καρύστιον
 καὶ Ἀυτόνομον Ἐρετριέα καὶ Ἀριστόφαντον Κορίνθιον
 καὶ Ἀπολλόδωρον Τροιζήνιον καὶ ἐξ Ἐπιδαύρου Δίωνα
 τῆς ἐν τῇ Ἀργολίδι. ἐχόμενοι δὲ τούτων Ἀξιόνικός ἐστιν
 Ἀχαιὸς ἐκ Πελλήνης, ἐκ δὲ Ἐρμιόνης Θεάρης, καὶ Φω-
 κεύς τε Πυρραίας καὶ Κώμων Μεγαρέως καὶ Ἀγασιμένης
 Σικυώνιος, ἐκ δὲ Ἀμβρακίας καὶ Κορίνθου τε καὶ Λευ-
 κίδος Τηλυκράτης καὶ Πυθόδοτος Κορίνθιος καὶ Ἀμ-
 βρακιώτης Εὐαντίδας· τελευταῖοι δὲ Ἐπικυρίδας καὶ
 Ἐτεόνικος Λακεδαιμόνιοι· Πατροκλέους δὲ καὶ Κανά-
 11 χου φασὶν ἔργα. 5. Τὴν δὲ πληγὴν Ἀθηναῖοι τὴν ἐν
 Αἰγὸς ποταμοῖς οὐ μετὰ τοῦ δικαίου συμβῆναι σφισιν
 ὁμολογοῦσι· προδοθῆναι γὰρ ἐπὶ χρήμασιν ὑπὸ τῶν
 στρατηγησάντων, Τυδέα δὲ εἶναι καὶ Ἀδείμαντον οἱ τὰ
 δῶρα ἐδέξαντο παρὰ Λυσάνδρου. καὶ ἐς ἀπόδειξιν τοῦ
 λόγου Σιβύλλης παρέχονται τῶν χρησμῶν·

Καὶ τότε Ἀθηναίοισι βαρύντονα κήδεα θῆσει
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὐπὲρ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
 νησί φερεπτολέμοισι μάχην καὶ δηϊοτήτα,
 ὀλλυμέναις δολεροῖσι τρόποις κακότητι νομῶν.

Τὰ δὲ ἕτερα ἐκ Μουσαίου χρησμῶν μνημονεύουσι·

Καὶ γὰρ Ἀθηναίοισιν ἐπέροχεται ἄγριος ὄμβρος
 ἠγεμόνων κακότητι· παραιφασίη δὲ τις ἔσται,
 ἠτταλοῖς ἠμούσουσι πόλιν, τίσουσι δὲ ποιμήν.

12 ταῦτα μὲν δὴ ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω· 6. τὸν δὲ ὑπὲρ

821

τῆς καλουμένης Θυρέας Λακεδαιμονίων ἀγῶνα καὶ Ἀρ-
 γείων, Σίβυλλα μὲν καὶ τοῦτον προεθέσπισεν ὡς συμ-
 βήσοιτο ἐξ ἴσου ταῖς πόλεσιν, Ἀργεῖοι δὲ ἀξιούντες ἐσχη-
 κέναι πλέον ἐν τῷ ἔργῳ χαλκοῦν ἵππον, τὸν δούρειον
 δῆθεν, ἀπέστειλαν ἐς Δελφούς· τὸ δὲ ἔργον Ἀντιφά-
 νους ἐστὶν Ἀργείου.

X. Τῷ βάρῳ δὲ τῷ ὑπὸ τὸν ἵππον τὸν δούρειον
 [δὴ] ἐπίγραμμα μὲν ἐστὶν ἀπὸ δεκάτης τοῦ Μαραθωνίου
 ἔργου τεθῆναι τὰς εἰκόνας· εἰσὶ δὲ Ἀθηνᾶ τε καὶ Ἀπόλ-
 λων καὶ ἀνὴρ τῶν στρατηγησάντων Μιλτιάδης· ἐκ δὲ
 τῶν ἠρώων καλουμένων Ἐρεχθεύς τε καὶ Κέκροψ καὶ
 Πανδίων, [οὔτοι μὲν δὴ] καὶ Λεῶς τε καὶ Ἀντίοχος ὁ ἐκ
 Μήδας Ἡρακλεῖ γενόμενος τῆς Φύλαντος, ἔτι δὲ Αἰγεύς
 τε καὶ παίδων τῶν Θησέως Ἀκάμας, οὔτοι μὲν καὶ φυ-
 λαῖς Ἀθήνησιν ὀνόματα κατὰ μάντευμα ἔδοσαν τὸ ἐκ
 Δελφῶν· ὁ δὲ Μελάνθου Κόδρος καὶ Θησεύς καὶ Φυ-
 λεύς, οὔτοι δὲ οὐκέτι τῶν ἐπωνύμων εἰσὶ. τοὺς μὲν δὴ 2
 κατειλεγμένους Φειδίας ἐποίησε, καὶ ἀληθεῖ λόγῳ δε-
 κάτη καὶ οὔτοι τῆς μάχης εἰσὶν· Ἀντίγονον δὲ καὶ τὸν
 παῖδα Δημήτριον καὶ Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτιον χρόνῳ
 ὕστερον ἀπέστειλαν ἐς Δελφούς, τὸν μὲν Αἰγύπτιον
 καὶ εὐνοία τινὶ ἐς αὐτόν, τοὺς δὲ Μακεδόνας τῷ ἐς αὐ-
 τοὺς δέει.

2. Πλησίον δὲ τοῦ ἵππου καὶ ἄλλα ἀναθήματά ἐστιν 3
 Ἀργείων, οἱ ἠγεμόνες τῶν ἐς Θήβας ὁμοῦ Πολυνεΐκει
 στρατευσάντων, Ἀδραστός τε ὁ Ταλαοῦ καὶ Τυδεὺς
 Οἰνέως καὶ οἱ ἀπόγονοι Προΐτου Καπανεύς Ἰππόνου καὶ
 Ἐτέοκλος ὁ Ἴφιος, Πολυνεΐκης τε καὶ ὁ Ἰππομέδων
 822 ἀδελφῆς Ἀδράστου παῖς· Ἀμφιαράου δὲ καὶ ἄρμα ἐγγὺς
 πεποιήται καὶ ἐφεστηκὸς Βάτων ἐπὶ τῷ ἄρματι, ἠνίο-
 χός τε τῶν ἵππων καὶ τῷ Ἀμφιαράῳ καὶ ἄλλως προσή-
 κων κατὰ οἰκειότητα· τελευταῖος δὲ Ἀλιθέρης ἐστὶν

4 αὐτῶν. Οὗτοι μὲν δὴ Ἰπατοδώρου καὶ Ἀριστογείτονός
 εἶσιν ἔργα, καὶ ἐποίησαν σφᾶς, ὡς αὐτοὶ Ἀργεῖοι λέ-
 γουσιν, ἀπὸ τῆς νίκης ἦντινα ἐν Οἰνότη τῇ Ἀργείᾳ αὐτοὶ
 τε καὶ Ἀθηναίων ἐπίκουροι Λακεδαιμονίους ἐνίκησαν.
 Ἀπὸ δὲ τοῦ αὐτοῦ, ἐμοὶ δοκεῖν, ἔργον καὶ τοὺς Ἐπι-
 γόνους ὑπὸ Ἑλλήνων καλουμένους ἀνέθεσαν οἱ Ἀργεῖοι.
 κεῖνται γὰρ δὴ εἰκόνες καὶ τούτων, Σθένελος καὶ Ἀλ-
 κμαίων, κατὰ ἡλικίαν, ἐμοὶ δοκεῖν, πρὸ Ἀμφιλόχου
 τετιμημένος, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Πρόμαχος καὶ Θέρσανδρος
 καὶ Αἰγιαλέως τε καὶ Διομήδης· ἐν μέσῳ δὲ Διομήδους
 5 καὶ τοῦ Αἰγιαλέως ἐστὶν Εὐρύαλος. Ἀπαντικρὺ δὲ αὐ-
 τῶν ἀνδριάντες εἶσιν ἄλλοι· τούτους δὲ ἀνέθεσαν οἱ
 Ἀργεῖοι τοῦ οἰκισμοῦ τοῦ Μεσσηνίων Θηβαίοις καὶ Ἐπα-
 μεινῶνδᾳ μετασχόντες. ἡρώων δὲ εἶσιν αἱ εἰκόνες, Δα-
 ναὸς μὲν βασιλέων ἰσχύσας ἐν τῷ Ἀργεῖ μάλιστα, Ἰπερ-
 μνήστρα δὲ ἄτε καθαρὰ χεῖρας μόνη τῶν ἀδελφῶν παρὰ
 δὲ αὐτὴν καὶ Ὀλυκεὺς καὶ ἅπαν τὸ ἐφεξῆς αὐτῶν γένος
 τὸ ἐς Ἡρακλέα τε καὶ ἔτι πρότερον καθῆκον ἐς Περσέα.
 6 3. Ταραντίνων δὲ οἱ ἵπποι οἱ χαλκοὶ καὶ αἰχμάλωτοι
 γυναῖκες ἀπὸ Μεσσαπίων εἶσιν, ὁμόρων τῇ Ταραντί-
 νων βαρβάρων, Ἀγελάδα δὲ ἔργα τοῦ Ἀργείου. Τά-
 ραντα δὲ ἀπέμισαν μὲν Λακεδαιμόνιοι, οἰκιστῆς δὲ
 ἐγένετο Σπαρτιάτης Φάλανθος. στελλομένῳ δὲ ἐς ἀποι-
 κίαν τῷ Φαλάνθῳ λόγιον ἦλθεν ἐκ Δελφῶν ὑετοῦ αὐ-
 τὸν αἰσθόμενον ὑπὸ αἰθρα, τηρικαῦτα καὶ χώραν κτή-
 7 σεσθαι καὶ πόλιν. τὸ μὲν δὴ παραντίκα οὔτε ἰδίᾳ τὸ 823
 μάντευμα ἐπισκεψάμενος οὔτε πρὸς τῶν ἐξηγητῶν τινὰ
 ἀνακουνώσας κατέσχε ταῖς ναυσὶν ἐς Ἰταλίαν· ὡς δὲ οἱ
 νικῶντι τοὺς βαρβάρους οὐκ ἐγένετο οὔτε τινὰ ἐλεῖν
 τῶν πόλεων οὔτε ἐπικρατῆσαι χώρας, ἐς ἀνάμνησιν
 ἀφικνεῖτο τοῦ χρησμοῦ, καὶ ἀδύνατα ἐνόμιζεν οἱ τὸν
 θεὸν χρῆσαι· μὴ γὰρ ἂν ποτε ἐν καθαροῦ καὶ αἰθρίῳ τῷ

ἀέρι ὑσθῆναι. Καὶ αὐτὸν ἡ γυνὴ ἀθύμως ἔχοντα, ἠκο-
 λουθήκει γὰρ οἰκοθεν, τὰ τε ἄλλα ἐφιλοφρονεῖτο, καὶ
 ἐς τὰ γόνατα ἐσθεμένη τὰ αὐτῆς τοῦ ἀνδρὸς τὴν κεφα-
 λὴν ἐξέλεγε τοὺς φθειρας· καὶ πως ὑπὸ εὐνοίας δακρῶ-
 σαι παρίσταται τῇ γυναικὶ ὁρώσῃ τοῦ ἀνδρὸς ἐς οὐδὲν
 προχωροῦντα τὰ πράγματα. προέχει δὲ ἀφειδέστερον 8
 τῶν δακρῶν, καί, ἔβρεχε γὰρ τοῦ Φαλάνθου τὴν κε-
 φαλήν, συνήσῃ τε τῆς μαντείας, ὄνομα γὰρ δὴ ἦν
 Αἰθρα τῇ γυναικί, καὶ οὕτω τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ Τάραντα
 τῶν βαρβάρων εἶλε μεγίστην καὶ εὐδαιμονεστάτην τῶν
 ἐπὶ θαλάσῃ πόλεων. 4. Τάραντα δὲ τὸν ἦρω Ποσει-
 δῶνός φασὶ καὶ ἐπιχωρίας νύμφης παῖδα εἶναι, ἀπὸ δὲ
 τοῦ ἦρωος τεθῆναι τὰ ὀνόματα τῇ πόλει τε καὶ τῷ πο-
 ταμῷ· καλεῖται γὰρ δὴ Τάρας κατὰ τὰ αὐτὰ τῇ πόλει
 καὶ ὁ ποταμὸς.

XI. Πλησίον δὲ τοῦ ἀναθήματος τοῦ Ταραντίνων
 Σικυωνίων ἐστὶ θησαυρός· χρήματα δὲ οὔτε ἐνταῦθα
 ἴδοις ἂν οὔτε ἐν ἄλλῳ τῶν θησαυρῶν. Κνίδιοι δὲ ἐκό-
 μισαν ἀγάλματα ἐς Δελφούς· Τριόπαν οἰκιστὴν τῆς Κνί-
 δου παρεστῶτα ἵππῳ καὶ Ἀητῷ καὶ Ἀπόλλωνά τε καὶ
 Ἄρτεμιν ἀφιέντας τῶν βελῶν ἐπὶ Τιτυόν· τὰ δὲ καὶ
 τετραμένον ἐστὶν ἤδη τὸ σῶμα. ταῦτα ἔστηκε παρὰ τὸν
 Σικυωνίων θησαυρόν.

2. Ἐποιήθη δὲ καὶ ὑπὸ Σιφυίων ἐπὶ αἰτία τοιαύδε 2
 θησαυρός. Σιφυίοις ἡ νῆσος χρυσοῦ μέταλλα ἦνεγκε,
 καὶ αὐτοὺς τῶν προσιόντων ἐκέλευσεν ὁ θεὸς ἀποφέ-
 ρειν δεκάτην ἐς Δελφούς· οἱ δὲ τὸν θησαυρὸν ὠκοδο-
 μήσαντο καὶ ἀπέφερον τὴν δεκάτην. ὡς δὲ ὑπὸ ἀπλη-
 824 στίας ἐξέλιπον τὴν φορὰν, ἐπικλύσασα ἡ θάλασσα ἀφανῆ
 τὰ μέταλλά σφισιν ἐποίησεν. 3. Ἀνέθεσαν δὲ καὶ ἀν- 3
 δριάντας Λιπαραῖοι ναυμαχίᾳ κρατήσαντες Τυρρηνῶν.
 οἱ δὲ Λιπαραῖοι οὗτοι Κνιδίων μὲν ἦσαν ἀποικοί, τῆς

δὲ ἀποικίας ἡγεμόνα γενέσθαι φασὶν ἄνδρα Κνιδίον·
 ὄνομα δὲ εἶναι οἱ Πένταθλον Ἀντίοχος ὁ Ξενοφάνους
 Συρακούσιος ἐν τῇ Σικελιώτιδι συγγραφῇ φησί. λέγει
 δὲ καὶ ὡς ἐπὶ Παχύνῳ τῇ ἄκρῳ τῇ ἐν Σικελίᾳ κτίσαντες
 πόλιν αὐτοὶ μὲν ἐκπίπτουσιν ὑπὸ Ἐλύμων καὶ Φοινί-
 κων πολέμῳ πιεσθέντες, τὰς νήσους δὲ ἔσχον ἐρήμους
 ἔτι ἢ ἀναστήσαντες τοὺς ἐνοικοῦντας, ἃς [καὶ] κατὰ τὰ
 ἔπη τὰ Ὀμήρεια Αἰόλον καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ὀνομάζουσι.
 4 τούτων Λιπάραν μὲν κτίσαντες πόλιν ἐνταῦθα οἰκοῦσιν,
 Ἴεραν δὲ καὶ Στρογγύλην καὶ Διδύμας γεωργοῦσι δια-
 βαίνοντες ναυσὶν ἐς αὐτάς. Ἐν δὲ τῇ Στρογγύλῃ καὶ πῦρ
 δῆλόν ἐστιν ἀνιόν ἐκ τῆς γῆς. καὶ ἐν Ἴερα δὲ πῦρ τε αὐτό-
 ματον ἐπὶ ἄκρας ἀνακαίεται τῆς νήσου, καὶ ἐπὶ θαλάσῃ
 λουτρά ἐστιν ἐπιτήδεια, εἰ δέξεται σε ἡπίως τὸ ὕδωρ,
 ἐπεὶ ἄλλως γε χαλεπὸν ὑπὸ ζεστότητός ἐστιν ἐμβαίνεισθαι.
 5 4. Οἱ δὲ θησαυροὶ Θηβαίων ἀπὸ ἔργου τῶν ἐς πόλε-
 μον, καὶ Ἀθηναίων ἐστὶν ὡσαύτως· Κνιδίους δὲ οὐκ οἶδα
 εἰ ἐπὶ νίκη τινὶ ἢ ἐς ἐπίδειξιν εὐδαιμονίας ᾤκοδομή-
 σαντο, ἐπεὶ Θηβαίους γε ἀπὸ ἔργου τοῦ ἐν Λεύκτροις καὶ
 Ἀθηναίους ἀπὸ τῶν ἐς Μαραθῶνα ἀποβάντων ὁμοῦ Δά-
 τιδί εἶσιν οἱ θησαυροί. Κλεωναῖοι δὲ ἐπιέσθησαν μὲν
 κατὰ τὸ αὐτὸ Ἀθηναίους ὑπὸ νόσου τῆς λοιμώδους, κατὰ
 δὲ μάντευμα ἐκ Δελφῶν ἔθυσαν τράγον ἀνίσχοντι ἔτι τῷ 825
 ἡλίῳ, καί, εὐραντο γὰρ λύσειν τοῦ κακοῦ, τράγον χαλκοῦν
 ἀποπέμπουσι τῷ Ἀπόλλωνι. Ποτιδαιατῶν δὲ τῶν ἐν
 Θράκῃ καὶ Συρακουσίῳ, τῶν μὲν ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ἀπὸ
 τοῦ Ἀττικοῦ τοῦ μεγάλου πταίσματος, Ποτιδαιᾶται δὲ
 εὐσεβείᾳ τῇ ἐς τὸν θεὸν ἐποίησαν.
 6 5. Ὡκοδόμησαν δὲ καὶ Ἀθηναῖοι στοὰν ἀπὸ χρημά-
 των ἃ ἐν τῷ πολέμῳ σφίσις ἐγένετο ἀπὸ τε Πελοποννη-
 σίων καὶ ὅσοι Πελοποννησίους ἦσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ
 σύμμαχοι. Ἀνάκειται δὲ καὶ πλοίων τὰ ἄκρα κοσμήματα

καὶ ἀσπίδες χαλκαί· τὸ δὲ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτοῖς
 ἀριθμεῖ τὰς πόλεις ἀφ' ὧν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ἀκροθίνια
 ἀπέστειλαν, τὴν τε Ἡλείων καὶ Λακεδαιμονίων, Σι-
 κωνῶν τε καὶ Μέγαρα, καὶ Πελληνέας Ἀχαιῶν, Ἀμβρα-
 κίαν τε καὶ Λευκάδα καὶ αὐτὴν Κόρινθον· γενέσθαι
 δὲ ἀπὸ τῶν ναυμαχιῶν τούτων καὶ θυσίαν Θησεὶ καὶ
 τῷ Ποσειδῶνι ἐπὶ τῷ ὀνομαζομένῳ Ρίῳ. καὶ μοι φαί-
 νεται τὸ ἐπίγραμμα ἐς Φορμίωνα τὸν Ἀσωπίχου ἔχειν
 καὶ ἐς τοῦ Φορμίωνος τὰ ἔργα.

XII. Πέτρα δὲ ἐστὶν ἀνίσχουσα ὑπὲρ τῆς γῆς· ἐπὶ
 ταύτῃ Δελφοὶ σταθάν φασὶν ἄσαι τοὺς χρησμούς ὄνομα
 Ἥροφίλην, Σίβυλλαν δὲ ἐπέκλησιν *** τὴν πρότερον
 γενομένην. ταύτην ταῖς μάλιστα ὁμοίως οὖσαν ἀρχαίαν
 εὐρισκον, ἣν θυγατέρα Ἑλληνες Διὸς καὶ Λαμίας τῆς
 Ποσειδῶνός φασὶν εἶναι, καὶ χρησμούς τε αὐτὴν γυναι-
 κῶν πρώτην ἄσαι καὶ ὑπὸ τῶν Λιβύων Σίβυλλαν λέ-
 γουσιν ὀνομασθῆναι. Ἡ δὲ Ἥροφίλη νεωτέρα μὲν ἐκεί- 2
 νης, φαίνεται δὲ ὅμως πρὸ τοῦ πολέμου γεγонуῖα καὶ
 826 αὐτῆ τοῦ Τρωικοῦ, καὶ Ἑλένην τε προεδήλωσεν ἐν τοῖς
 χρησμοῖς ὡς ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης τρα-
 φήσοιτο ἐν Σπάρτῃ, καὶ ὡς Ἴλιον ἀλώσεται δι' αὐτὴν
 ὑπὸ Ἑλλήνων. Δῆλιοι δὲ καὶ ὕμνον μέμνηται τῆς γυ-
 ναικὸς ἐς Ἀπόλλωνα. καλεῖ δὲ οὐχ Ἥροφίλην μόνον,
 ἀλλὰ καὶ Ἄρτεμιν ἐν τοῖς ἔπεσιν αὐτὴν, καὶ Ἀπόλλωνος
 γυνὴ γαμετή, τοτὲ δὲ ἀδελφὴ καὶ αὐτῆς θυγάτηρ φησὶν
 εἶναι. ταῦτα μὲν δὴ μαινομένη τε καὶ ἐκ τοῦ θεοῦ κάτο- 3
 χος πεποίηκεν· ἐτέρωθι δὲ εἶπε τῶν χρησμῶν ὡς μητρὸς
 μὲν ἀθανάτης εἶη μιᾶς τῶν ἐν Ἴδη νυμφῶν πατρὸς δὲ
 ἀνθρώπου· καὶ οὕτω λέγει τὰ ἔπη·

Εἰμι δ' ἐγὼ γεγαυῖα μέσον θνητοῦ τε θεᾶς τε,
 νύμφης ἀθανάτης, πατρὸς δ' ἐκ σιτοφάγοιο,
 μητρόθεν Ἴδογενῆς, πατρὸς δέ μοι ἐστὶν ἐρυθρή

Μάρπησος, μητρὸς ἱερή, ποταμὸς τ' Ἴδωνεύς.
 2. Ἦν δὲ ἐτι καὶ νῦν ἐν τῇ Ἰδῇ τῇ Τρωϊκῇ πόλει Μαρ-
 πήσσου τὰ εἰρήνια, καὶ ἐν αὐτοῖς οἰκήτορες ὄσον ἐξή-
 κοντα ἄνθρωποι· ὑπέρουθρος δὲ πᾶσα ἡ περὶ τὴν Μάρ-
 πήσσου γῆ καὶ δεινῶς ἐστὶν ἀνχυμώδης, ὥστε καὶ τῷ
 Ἰδωνεῖ ποταμῷ καταδύεσθαι τε ἐς τὴν γῶραν καὶ ἀνα-
 σχόντι τὸ αὐτὸ ἀνθὺς πάσχειν, τέλος δὲ καὶ ἀφανίζεσθαι
 κατὰ τῆς γῆς, αἴτιον ἐμοὶ δοκεῖν ἐστὶν ὅτι λεπτή τε κατὰ
 τοῦτο καὶ σφραγγώδης ἐστὶν ἡ Ἰδῆ. Ἀπέχει δὲ Ἀλεξαν-
 δρείας τῆς ἐν τῇ Τρωάδι τεσσαράκοντα ἢ Μάρπησος
 5 καὶ διακόσια στάδια. 3. Τὴν δὲ Ἡροφίλην οἱ ἐν τῇ
 Ἀλεξανδρείᾳ ταύτη νεωκόρον τε τοῦ Ἀπόλλωνος γενέ-
 σθαι τοῦ Σμινθέως, καὶ ἐπὶ τῷ ὄνειρατι τῷ Ἐκάβης
 χρῆσαι φασὶν αὐτὴν ἃ δὴ καὶ ἐπιτελεσθέντα ἴσμεν. αὐτὴ
 ἡ Σίβυλλα ὤκησε μὲν τὸ πολὺ τοῦ βίου ἐν Σάμῳ, ἀφί-
 κητο δὲ καὶ ἐς Κλάρον τὴν Κολοφωνίαν καὶ ἐς Ἀηλόν
 τε καὶ ἐς Δελφούς· ὁπότε δὲ ἀφίκοιτο, ἐπὶ ταύτης ἴστα-
 6 μένη τῆς πέτρας ἦδε. τὸ μέντοι χρεῶν αὐτὴν ἐπέλαβεν
 ἐν τῇ Τρωάδι, καὶ οἱ τὸ μνήμα ἐν τῷ ἄλσει τοῦ Σμιν-
 θέως ἐστὶ, καὶ ἐλεγείον ἐπὶ τῆς στήλης·

Ἄδ' ἐγὼ ἅ Φοίβοιο σαφηγορὸς εἰμι Σίβυλλα,
 τῷδ' ὑπὸ λαϊνέῳ σάματι κευθομένα,
 παρθένος ἀνδάεσσα τὸ πρὶν, νῦν δ' αἰὲν ἄναυδος,
 μοῖρα ὑπὸ στιβαρῶ τάνδε λαχοῦσα πέδαν,
 ἀλλὰ πέλας Νύμφαισι καὶ Ἐρμῇ τῷδ' ὑπόκειμαι,
 μοῖραν ἔχουσ' Ἐκάτω τᾶς τότε ἀνακτορίας.
 ὁ μὲν δὲ παρὰ τὸ μνήμα ἔστηκεν Ἐρμῆς λίθου τετρά-
 γωνον σχῆμα· ἐξ ἀριστερᾶς δὲ ὕδωρ τε κατερχόμενον
 7 ἐς κρήνην καὶ τῶν Νυμφῶν ἐστὶ τὰ ἀγάλματα. 4. Ἐρου-
 θραῖοι δέ, ἀμφισβητοῦσι γὰρ τῆς Ἡροφίλης προθυμό-
 τατα Ἑλλήνων, Κώρυνκόν τε καλούμενον ὄρος καὶ ἐν
 τῷ ὄρει σπήλαιον ἀποφαίνουσι, τεχθῆναι τὴν Ἡροφί-

λην ἐν αὐτῷ λέγοντες, Θεοδώρου δὲ ἐπιχωρίου ποιμένος
 καὶ νύμφης παῖδα εἶναι· Ἰδαίαν δὲ ἐπίκλησιν γενέσθαι
 τῇ νύμφῃ κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, τῶν δὲ χωρίων τὰ δα-
 σέα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἰδας τότε ὀνομάζεσθαι. τὸ δὲ
 ἔπος τὸ ἐς τὴν Μάρπησσον καὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἰδω-
 νέα, τοῦτο οἱ Ἐρουθραῖοι τὸ ἔπος ἀφαιροῦσιν ἀπὸ τῶν
 χρησμῶν.

Τὴν δὲ ἐπὶ ταύτῃ χρησμούς κατὰ ταῦτα εἰπούσαν 8
 ἐκ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικοῖς εἶναι, καλεῖσθαι δὲ [αὐτὴν]
 828 Δημῶ συνέγραψεν Ὑπέροχος ἀνὴρ Κυμαῖος. χρησμὸν
 δὲ οἱ Κυμαῖοι τῆς γυναικὸς ταύτης οὐδένα εἶχον ἐπι-
 δεῖξασθαι, λίθου δὲ ὕδριαν ἐν Ἀπόλλωνος ἱερῷ δει-
 κνύουσιν οὐ μεγάλην, τῆς Σιβύλλης ἐνταῦθα κείσθαι
 φάμενοι τὰ ὄστα. 5. Ἐπετράφη δὲ καὶ ὕστερον τῆς Δη- 9
 μῶς παρὰ Ἐβραίοις τοῖς ὑπὲρ τῆς Παλαιστίνης γυνή
 χρησμολόγος, ὄνομα δὲ αὐτῇ Σάββη· Βηρόσου δὲ εἶναι
 πατρὸς καὶ Ἐρμάνθης μητρὸς φασὶ Σάββην· οἱ δὲ αὐ-
 τὴν Βαβυλωνίαν, ἔτεροι δὲ Σίβυλλαν καλοῦσιν Αἴ-
 γυπτίαν.

Φαεννὶς δὲ θυγάτηρ βασιλεύσαντος ἀνδρὸς ἐν Χάοσι 10
 καὶ αἱ Πελειαὶ παρὰ Λαδοαναίους ἐμαντεύσαντο μὲν ἐκ
 θεοῦ καὶ αὐταί, Σίβυλλαι δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων οὐκ ἐκλή-
 θησαν. τῆς μὲν δὲ πυθέσθαι τὴν ἡλικίαν καὶ ἐπιλέξα-
 σθαι τοὺς χρησμούς *** Ἀντιόχου γὰρ μετὰ τὸ ἀλώ-
 ναι Δημήτριον ἀντίκα ἐς τὴν ἀρχὴν καθισταμένου
 γέγονε Φαεννὶς. τὰς Πελειάδας δὲ Φημονόης τε ἐτι
 προτέρας γενέσθαι λέγουσι, καὶ ἄσαι γυναικῶν πρώτας
 τάδε τὰ ἔπη·

Ζεὺς ἦν, Ζεὺς ἐστὶ, Ζεὺς ἔσσειται· ὦ μεγάλε Ζεῦ.

Γὰ καρποὺς ἀνίει, διὸ κλήζετε ματέρα γαῖαν.

Χρησμολόγους δὲ ἀνδρας Κύπριόν τε Εὐκλον καὶ 11
 Ἀθηναῖον Μουσαῖον τὸν Ἀντιοφῆμου καὶ Λύκον τὸν

Πανδίοιος, τούτους τε γενέσθαι καὶ ἐκ Βοιωτίας Βάκιν φασὶ κατάσχετον ἄνδρα ἐκ νυμφῶν· τούτων πλὴν Λύκου τῶν ἄλλων ἐπελεξάμην τοὺς χρησμούς.

Τοσαῦται μὲν ἄχρι ἐμοῦ λέγονται γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἐκ θεοῦ μαντεύσασθαι· ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τῷ πολλῷ καὶ αὐτίς γένοιτο ἂν ἕτερα τοιαῦτα.

XIII. Βίσωνος δὲ ταύρου τῶν Παιονικῶν χαλκοῦ πεποιημένην κεφαλὴν Δρωπίων Δέοντος ἔπεμψεν ἐς Δελφοὺς βασιλεὺς Παιόνων. 2. οὗτοι οἱ βίσωνες χαλεπώτατοι θηρίων εἰσὶν ἀλίσκεσθαι ζῶντες, καὶ δίκτυα οὐκ ἂν οὕτω γένοιτο ἰσχυρὰ τῇ ἐμβολῇ. θηρεύονται δὲ οὗτοι τρόπον τοιούδε. ἐπειδὴν χωρίον οἱ ἀγρεύοντες πρᾶνές εὖρωσι καθῆκον ἐς κοιλότητα, πρῶτα μὲν φράγματι ἰσχυρῷ πέριξ ὠχυρώσαντο, δευτέρον δὲ τὸ κάταντες καὶ τὸ περὶ τῷ πέρατι ὁμαλὸν αὐτοῦ νεοδάρτοις βύρσαις κατεστόρεσαν· ἦν δὲ τύχῃσιν ἀπορούντες βυρσῶν, τότε καὶ τὰ αὐτὰ τῶν δερμάτων ὑπὸ ἐλαίου σφίσειν ὀλισθηρὰ ποιεῖται. Τὸ δὲ ἐντεῦθεν οἱ μάλιστα ἵππευεῖν ἀγαθοὶ συνελάνουσιν ἐς τὸ εἰρημένον χωρίον τοὺς βίσωνας· οἱ δὲ εὐθύς ἐν ταῖς πρώταις τῶν βυρσῶν ὀλισθόντες κατὰ τοῦ πρᾶνουῦς κυλίνδονται, ἕως κατενεχθῶσιν ἐς τὸ ὁμαλόν. ἐρομιμένοι δὲ ἐνταῦθα ἡμέληνται κατ' ἀρχάς· τετάρτη δὲ ἢ πέμπτη μάλιστα ἡμέρα τῶν μὲν ἤδη τοῦ θυμοῦ τὸ πολὺ ὁ λιμὸς ἀφαιρεῖ καὶ ἢ 3 ταλαιπωρία, οἱ δὲ σφίσειν, οἷς τέχνη τιθασεῖν, προσφέρουσιν ἔτι κειμένοις πίτυος τῆς ἡμέρου καρπὸν προεκέψαντες ἐκ τῶν [ἐλαχίστων] ἐλύτρων· ἑτέρας δὲ οὐκ ἂν τροφῆς τό γε παραντίκα ἄψαιτο τὰ θηρία· τέλος δὲ διαλαβόντες δεσμοῖς ἄγουσι. καὶ τοὺς μὲν τρόπον αἰροῦσι τὸν εἰρημένον.

4 3. Τοῦ βίσωνος δὲ τῆς κεφαλῆς καταντικρὺ τῆς χαλκῆς ἀνδριάς ἐστὶ θώρακά τε ἐνδεδυκῶς καὶ γλαμῦδα

ἐπὶ τῷ θώρακι· Ἀνδρίων δὲ ἀνάθημα οἱ Δελφοὶ λέγουσιν Ἀνδρεία εἶναι τὸν οἰκιστήν. τὸ τε ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀθηνᾶς τε καὶ Ἀρτέμιδος Φωκέων ἀναθήματά ἐστιν ἀπὸ Θεσσαλῶν ὁμόρων τε πλὴν ὅσον οἱ Λοκροὶ σφᾶς οἱ Ἐπικνημίδιοι διείργουσι, καὶ αἱ ἐκ πολέμων ὄντων. Ἀνέθεσαν δὲ καὶ οἱ ἐν Φαρσάλῳ Θεσσαλοί, καὶ 5 Μακεδόνων οἱ ὑπὸ τῇ Πιερίᾳ πόλιν Διον οἰκοῦντες, Κυρηναῖοι τε τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ ἐν Λιβύῃ, οὗτοι μὲν τὸ ἄρμα καὶ ἐπὶ τῷ ἄρματι ἄγαλμα Ἄμμωνος, Μακεδόνες δὲ οἱ ἐν Δίῳ τὸν Ἀπόλλωνα ὃς εἰλημμένος ἐστὶ τῆς ἐλάφου, Φαρσάλιοι δὲ Ἀχιλλέα τε ἐπὶ ἵππῳ, καὶ ὁ Πάτροκλος συμπαραθεῖ οἱ τῷ ἵππῳ. Κορίνθιοι δὲ οἱ Δωριεῖς ὠκοδόμησαν θησαυρὸν καὶ οὗτοι· καὶ ὁ χρυσὸς ὁ ἐκ Λυδῶν ἀνέκειτο ἐνταῦθα. Τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦ Ἡρα- 6 830 κλέους ἀνάθημά ἐστι Θηβαίων, ὅτε Φωκεῦσιν ἐπολέμησαν τὸν ἱερὸν καλούμενον πόλεμον. εἰσὶ καὶ εἰκόνες χαλκαῖ Φωκέων ἀναθέντων, ἠνίκα δευτέρα συμβολῇ τὸ ἵππικὸν ἐτρέψαντο τὸ ἐκ Θεσσαλίας. Φλιάσιοι δὲ ἐκόμισαν ἐς Δελφοὺς Δία τε χαλκοῦν καὶ ὁμοῦ τῷ Διὶ ἄγαλμα Αἰγίνης. 4. Ἐκ δὲ Μαντινείας τῆς Ἀρκάδων Ἀπόλλων χαλκοῦς ἐστὶν ἀνάθημα· οὗτος οὐ πόρρω τοῦ Κορινθίων ἐστὶ θησαυροῦ.

Ἡρακλῆς δὲ καὶ Ἀπόλλων ἔχονται τοῦ τρίποδος καὶ 7 ἐς μάχην περὶ αὐτοῦ καθίστανται· Αἰτῶ μὲν δὴ καὶ Ἀρτεμις Ἀπόλλωνα, Ἀθηνᾶ δὲ Ἡρακλέα ἐπέχουσι τοῦ θυμοῦ. Φωκέων καὶ τοῦτο ἐστὶν ἀνάθημα, ὅτε σφίσειν ἐπὶ τοὺς Θεσσαλοὺς Τελλίας ἠγήσατο Ἥλειος. τὰ μὲν δὴ ἄλλα ἀγάλματα Διὸς τε ἐν κοινῷ καὶ Ἀμνυκλαῖος, τὴν δὲ Ἀθηνᾶν καὶ Ἀρτεμιν Χιόνις ἐστὶν εἰργασμένος· Κορινθίους δὲ εἶναι φασιν αὐτούς. Λέγεται δὲ ὑπὸ 8 Δελφῶν Ἡρακλεῖ τῷ Ἀμφιτρούωνος ἐλθόντι ἐπὶ τὸ χρηστήριον τὴν πρόμαντιν Ξενοκλείαν οὐκ ἐθελῆσαι οἱ

χρᾶν διὰ τοῦ Ἰφίτου τὸν φόνον· τὸν δὲ ἀράμενον τὸν τρίποδα ἐκ τοῦ ναοῦ φέρειν ἔξω, εἰπεῖν τε δὴ τὴν πρόμαντιν·

ἄλλος ἄρ' Ἡρακλῆς Τιρύνθιος, οὐχὶ Κανωβεύς·
πρότερον γὰρ ἔτι ὁ Αἰγύπτιος Ἡρακλῆς ἀφίκετο ἐς Δελφούς. τότε δὲ ὁ Ἀμφικτύωνος τὸν τε τρίποδα ἀποδίδωσι τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ παρὰ τῆς Ξενοκλείας ὁπόσα ἐδεῖτο ἐδιδάχθη. παραδεξάμενοι δὲ οἱ ποιηταὶ τὸν λόγον μάχην Ἡρακλέους πρὸς Ἀπόλλωνα ὑπὲρ τρίποδος ἄδουσιν.

9 5. Ἐν κοινῷ δὲ ἀνέθεσαν ἀπὸ ἔργου τοῦ Πλαταιᾶσιν οἱ Ἕλληνες χρυσοῦν τρίποδα δράκοντι ἐπικείμενον χαλκῷ. ὅσον μὲν δὴ χαλκὸς ἦν τοῦ ἀναθήματος, σῶον καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἦν· οὐ μέντοι κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὸν χρυσόν οἱ Φωκῆων ὑπελίποντο ἠγεμόνες. Ταραντῖνοι δὲ καὶ ἄλλην δεκάτην ἐς Δελφούς ἀπὸ βαρβάρων Πεννητικῶν ἀπέστειλαν· τέχνη μὲν τὰ ἀναθήματα Ὀνάτα τοῦ Αἰγινήτου καὶ Καλύνθου τε ἐστικῶσι ἔργου, εἰκόνες δὲ καὶ πεζῶν καὶ ἰππέων, βασιλεὺς Ἰαπύγων Ὀπις ἦκων τοῖς Πεννητικῶσι σύμμαχος. οὗτος μὲν δὴ εἰκασταὶ τεθνεῶτι ἐν τῇ μάχῃ, οἱ δὲ αὐτῷ κειμένῳ ἐφεστηκότες ὁ ἦρως Τάρας ἐστὶ καὶ Φάλανθος ὁ ἐκ Λακεδαιμόνος, καὶ 831 οὐ πόρρω τοῦ Φάλανθου δελφίς· πρὶν γὰρ δὴ ἐς Ἰταλίαν ἀφικέσθαι ναυαγία τε ἐν τῷ πελάγει τῷ Κρισαίῳ τὸν Φάλανθον χρήσασθαι καὶ ὑπὸ δελφίνος ἐκκομισθῆναι φασιν ἐς τὴν γῆν.

XIV. Οἱ δὲ πελέκεις Περικλύτου τοῦ Εὐθύμαχου Τενεδίου ἄνδρος ἐπὶ λόγῳ ἀνάθημά εἰσιν ἀρχαίαι. 2. Κύκνον παῖδα εἶναι Ποσειδῶνος καὶ βασιλεύειν φασὶν ἐν Κολώναις· αἱ δὲ φηκοῦντο ἐν τῇ γῇ τῇ Τρωάδι αἱ 2 Κολῶναι κατὰ νῆσον κείμεναι Λεύκοφρον. Ἐχοντος δὲ θυγατέρα ὄνομα Ἡμιθέαν τοῦ Κύκνου καὶ υἱὸν καλού-

μενον Τέννην ἐκ Προκλείας, ἢ Κλυτίου μὲν ἦν θυγάτηρ, ἀδελφὴ δὲ Καλήτορος, ὃν Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἀποθανεῖν φησὶν ὑπὸ Αἴαντος, ὅτε ὑπὸ τὴν Πρωτεσιλάου ναῦν ἔφερον ὁ Καλήτωρ τὸ πῦρ, — ταύτης οὖν ἀποθανούσης ἢ ἐπισηλοῦσα Φυλονόμη ἢ Κραγᾶσου, διήμαρτε γὰρ ἐρασθεῖσα τοῦ Τέννου, ψεύδεται πρὸς τὸν ἄνδρα ὡς αὐτὴ μὲν οὐκ ἐθέλουσα, τὸν δὲ αὐτῇ Τέννην συγγενέσθαι θελήσαντα· καὶ ὁ Κύκνος πείθεται τῇ ἀπάτῃ, καὶ ἐς λάρακα ἐνθήμενος ὁμοῦ τῇ ἀδελφῇ Τέννην ἐς θάλασσαν σφᾶς ἀφίησι. σῶζονται τε δὴ πρὸς 3 τὴν νῆσον οἱ παῖδες τὴν Λεύκοφρον, καὶ ὄνομα ἢ νῆσος τὸ νῦν ἔσχευ ἀπὸ τοῦ Τέννου. Κύκνος δέ, οὐ γὰρ τὸν πάντα ἐμελλε χρόνον ἀγνοήσκειν ἀπατώμενος, ἔπλει παρὰ τὸν υἱὸν ἀγνοίαν τε ὁμολογήσων τὴν αὐτοῦ καὶ παρατησόμενος τὸ ἀμάρτημα· προσορμισαμένου δὲ τῇ νήσῳ καὶ ἐξάψαντος ἀπὸ τῆς νεῶς πρὸς τινα ἢ πέτραν ἢ δένδρον τοὺς κάλους, Τέννης πελέκει σφᾶς ἀπέκοψεν ὑπὸ τοῦ θυμοῦ. Ἐπὶ τούτῳ μὲν ἐς τοὺς ἀρνούμενους στε- 4 ρεῶς λέγεσθαι καθέστηκεν ὡς ὁ δεῖνα ὅστις δὴ Τενεδίῳ πελέκει τόδε τι ἀποκόψειε. Τέννην μὲν ὑπὸ Ἀχιλλέως ἀποθανεῖν ἀμύνοντα τῇ οἰκείᾳ φασὶν Ἕλληνες· Τενεδιοὶ δὲ ἀνα χρόνον ὑπὸ ἀσθενείας προσεχώρησαν τοῖς Ἀλεξάνδροισιν ἐν τῇ ἠπείρῳ τῇ Τρωάδι ἔχουσιν.

3. Ἕλληνες δὲ οἱ ἐναντία βασιλέως πολεμήσαντες 832 ἀνέθεσαν μὲν Δία ἐς Ὀλυμπίαν χαλκοῦν, ἀνέθεσαν δὲ καὶ ἐς Δελφούς Ἀπόλλωνα ἀπὸ ἔργων τῶν ἐν ταῖς ναυσὶν ἐπὶ τε Ἀρτεμισίῳ καὶ ἐν Σαλαμῖνι. Λέγεται δὲ καὶ ὡς Θεμιστοκλῆς ἀφίκοιτο ἐς Δελφούς λαφύρων τῶν Μηδικῶν κομίζων τῷ Ἀπόλλωνι· ἐρωτήσαντα δὲ ὑπὲρ τῶν ἀναθημάτων εἰ ἐντὸς ἀναθήσει τοῦ ναοῦ, ἐκέλευεν αὐτὸν ἢ Πυθίᾳ τὸ παράπαν ἀποφέρειν ἐκ τοῦ ἱεροῦ. καὶ ἔχει οὕτω τὰ ἐς τοῦτο τοῦ χρησμοῦ·

Μη μοι Περσῆος σκύλων περικαλλέα κόσμον
νηῶ ἔγκαταθῆς· οἰκόνδ' ἀπόπεμπε τάχιστα.

6 Θαῦμα οὖν ἐπιούμεθα εἰ ἀπηξίωσεν ἐκείνου μόνου μη
προσέσθαι τὰ ἀπὸ τῶν Μήδων. καὶ οἱ μὲν ἀπώσασθαι
ἂν τὸν θεὸν καὶ ἅπαντα ὁμοίως ἠγοῦντο ὅσα ἀπὸ τοῦ
Πέρσου, εἰ, ὥσπερ ὁ Θεμιστοκλῆς, καὶ οἱ ἄλλοι πρότε-
ρον ἢ ἀναθεῖναι σφῶς ἐπήροντο τὸν Ἀπόλλωνα· οἱ δὲ
εἰδότες τὸν θεὸν ὅτι ἰκέτης τοῦ Πέρσου γενήσοιτο ὁ Θε-
μιστοκλῆς, ἐπὶ τούτῳ τὰ δῶρα ἔφασαν οὐκ ἐθελῆσαι
λαβεῖν, ἵνα μὴ ἀναθέντι τὸ ἔχθος ἅπανστον ποιήσῃ
ἀπὸ τοῦ Μήδου. Στρατεῖαν δὲ τὴν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα [ἀπὸ]
τοῦ βαρβάρου ἐστὶν εὐρεῖν προσηθείσαν μὲν ἐν τοῖς
Βάκιδος χρησμοῖς, πρότερον δὲ ἔτι Εὐκλῶ τὰ ἐς αὐτὴν
πεποιημένα ἐστί.

7 4. Δελφῶν δὲ ἀνάθημά ἐστὶν αὐτῶν πλησίον τοῦ
βωμοῦ τοῦ μεγάλου λύκος χαλκοῦς. λέγουσι δὲ τῶν τοῦ
θεοῦ χρημάτων συλήσαντα ἄνθρωπον, τὸν μὲν ὁμοῦ
τῷ χρυσίῳ κατακρούσαντα ἔχειν αὐτὸν ἔνθα τοῦ Παρ-
νασοῦ μάλιστα ἦν συνεχὲς ὑπὸ ἀργίων δένδρων, λύκον
δὲ ἐπιθέσθαι οἱ καθένδοντι, καὶ ἀποθανεῖν τε ὑπὸ τοῦ
λύκου τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὡς ἐς τὴν πόλιν ὁσημέραι
φοιτῶν ὠρύετο ὁ λύκος· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἄνευ θεοῦ παρα-
γίνεσθαι σφισιν ὑπελάμβανον, οὕτως ἐπακολουθοῦσι
τῷ θηρίῳ, καὶ ἀνευρίσκουσι τε τὸ ἱερὸν χρυσίον καὶ
ἀνέθεσαν λύκον τῷ θεῷ χαλκοῦν. 833

XV. Φοῦνης δὲ εἰκόνα ἐπίχρυσον Πραξιτέλης μὲν
εἰργάσατο ἑραστής καὶ οὗτος, ἀνάθημα δὲ αὐτῆς Φρύ-
νης ἐστὶν ἡ εἰκὼν. Τὰ δὲ ἐφεξῆς ταύτη, τὰ μὲν ἀγάλ-
ματα τοῦ Ἀπόλλωνος, Ἐπιδαύριοι τὸ ἕτερον οἱ ἐν τῇ
Ἀργολίδι ἀπὸ Μήδων, τὸ δὲ αὐτῶν Μεγαρεῖς ἀνέθεσαν
Ἀθηναίους μάχη πρὸς Νισαία κρατήσαντες. Πλαταιέων
δὲ βουῆς ἐστὶν, ἠνίκα ἐν τῇ σφετέρῃ καὶ οὗτοι Μαροδό-

νιον τὸν Γωβρύου μετὰ Ἑλλήνων ἠμύναντο τῶν ἄλλων.
Καὶ αὐτῆς δύο Ἀπόλλωνος, τὸ μὲν Ἡρακλεωτῶν τῶν
πρὸς τῷ Εὐξείνῳ, τὸ δὲ Ἀμφικτυόνων ἐστίν, ὅτε Φω-
κεῦσιν ἐπεργαζομένοις τοῦ θεοῦ τὴν χώραν ἐπέβαλον
χρημάτων ζημίαν. Ὁ δὲ Ἀπόλλων οὗτος καλεῖται μὲν 2
ὑπὸ Δελφῶν Σιτάκας, μέγεθος δὲ πέντε πηχῶν καὶ
τριάκοντά ἐστι. στρατηγοὶ δὲ οἱ Αἰτωλοὶ καὶ Ἀρτέμιδος,
τὸ δὲ Ἀθηναῖς, δύο τε Ἀπόλλωνος ἀγάλματα ἐστὶν Αἰ-
τωλῶν, ἠνίκα σφισιν ἐξεργάσθη τὰ ἐς Γαλάτας. 2. Στρα-
τιὰν δὲ τὴν Κελτῶν, ὡς ἐκ τῆς Εὐρώπης διαβήσοιτο ἐς
τὴν Ἀσίαν ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν πόλεων, Φαεννίς προεδή-
λωσεν ἐν τοῖς χρησμοῖς γενεᾶ πρότερον ἢ ἐπράχθη τὸ
ἔργον·

Δὴ τότε ἀμειψάμενος στεῖνον πόρον Ἑλλησπόντου 3
αὐλήσει Γαλατῶν ὀλοὸς στρατός, οἱ δ' ἀθεμίστως
Ἀσίδα πορθήσουσι· θεὸς δ' ἔτι κύντερα θήσει
πᾶσι μάλ' οἱ ναίουσι παρ' ἠτόνεσσι θαλάσσης
εἰς ὀλίγον· τάχα γὰρ σφιν ἀσσητήρα Κρονίων
ὀρμήσει, ταύροιο διοτρεφῆος φίλον νιόν,
ὃς πᾶσιν Γαλάτησιν ὀλέθριον ἦμαρ ἐφήσει.

Παῖδα δὲ εἶπε ταύρου τὸν ἐν Περγάμῳ βασιλεύσαντα
Ἄτταλον· τὸν δὲ αὐτὸν τοῦτον καὶ ταυρόκερων προσεί-
ρηκε χρηστήριον.

Ἴππικῶν δὲ ἠγεμόνας ἀναβεβηκότας ἐπὶ ἵππους Φε- 4
ραῖοι παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι ἔστησαν τρεψάμενοι τὴν Ἀττι-
κὴν ἵππον. 3. Τὸν δὲ φοίνικα ἀνέθεσαν Ἀθηναῖοι τὸν
χαλκοῦν, καὶ αὐτὸν καὶ Ἀθηναῖς ἀγάλμα ἐπίχρυσον ἐπὶ
834 τῷ φοίνικι, ἀπὸ ἔργων ὧν ἐπ' Εὐρυμέδοντι ἐν ἡμέρᾳ
τῇ αὐτῇ τὸ μὲν πέζῃ, τὸ δὲ νασίην ἐν τῷ ποταμῷ κατώρ-
θωσαν. τούτου τοῦ ἀγάλματος ἐνιαχοῦ τὸν ἐπ' αὐτῷ
χρυσὸν ἐθεώμην λελυμασμένον. ἐγὼ μὲν δὴ τὸ ἔγκλημα 5
ἐς κακούργους τε ἦγον καὶ φῶρας ἀνθρώπους· Κλειτό-

δημος δέ, ὅποσοι τὰ Ἀθηναίων ἐπιχώρια ἔγραψαν ὁ ἀρχαιότατος, οὗτος ἐν τῷ λόγῳ φησὶ τῷ Ἀττικῷ, ὅτε Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ἐπὶ Σικελίᾳ τὸν στόλον, ὡς ἔθνος τι ἄπειρον κοράκιων κατῆρε τότε ἐς Δελφούς, καὶ περιέκοπτον τε τοῦ ἀγάλματος τούτου καὶ ἀπέρρησσαν τοῖς ῥάμφεσιν ἀπ' αὐτοῦ τὸν χρυσόν· λέγει δὲ καὶ ὡς τὸ δόρυ καὶ τὰς γλαυκὰς καὶ ὅσος καρπὸς ἐπὶ τῷ φοίνικι ἐπεποίητο ἐς μίμησιν τῆς ὀπίρας, κατακλάσαιεν καὶ 6 ταῦτα οἱ κόρακες. Ἀθηναῖοις μὲν δὴ καὶ ἄλλα σημεῖα μὴ ἐκπλεῦσαι σφᾶς ἀπαγορεύοντα ἐς Σικελίαν διηγῆσατο ὁ Κλειτόδημος. 4. Κυρηναῖοι δὲ ἀνέθεσαν ἐν Δελφοῖς Βάττον ἐπὶ ἄρματι, ὃς ἐς Λιβύην ἤγαγε σφᾶς ναυσὶν ἐκ Θήρας. ἠνίοχος μὲν τοῦ ἄρματός ἐστι Κυρήνη, ἐπὶ δὲ τῷ ἄρματι Βάττος τε καὶ Λιβύη στεφανοῦσά ἐστιν 7 αὐτόν· ἐποίησε δὲ Ἀμφίων Ἀκέστορος Κνωσῖος. Ἐπεὶ δὲ ᾤκισε Βάττος τὴν Κυρήνην, λέγεται καὶ τῆς φωνῆς γενέσθαι οἱ τοιόνδε ἱαμα· ἐπιὼν τῶν Κυρηναίων τὴν χώραν ἐν τοῖς ἐσχάτοις αὐτῆς ἐρήμοις ἔτι οὔσι θεᾶται λέοντα, καὶ αὐτὸν τὸ δεῖμα τὸ ἐκ τῆς θέας βοῆσαι σαφές καὶ μέγα ἠνάγκασεν. Οὐ πόρρω δὲ τοῦ Βάττου καὶ ἄλλον ἔστησαν οἱ Ἀμφικτυόνες Ἀπόλλωνα ἀπὸ τοῦ ἀδικήματος τοῦ ἐς τὸν θεὸν τῶν Φωκίων.

XVI. Τῶν δὲ ἀναθημάτων ἃ οἱ βασιλεῖς ἀπέστειλαν οἱ Ἀνδῶν, οὐδὲν ἔτι ἦν αὐτῶν εἰ μὴ σιδηροῦν μόνον τὸ ὑπόθημα τοῦ Ἀλυάττου κρατήρος. τοῦτο Γλαύκων μὲν ἐστὶν ἔργον τοῦ Χίου, σιδήρου κόλλησιν ἄνδρὸς εὐρόντος· ἔλασμα δὲ ἕκαστον τοῦ ὑποθήματος ἔλασματι ἄλλῳ προσεχὲς οὐ περόναις ἐστὶν ἢ κέντροις, μόνη δὲ ἢ κόλλα συνέχει τε καὶ ἐστὶν αὕτη τῷ σιδήρῳ δεσμός. 2 σχῆμα δὲ τοῦ ὑποθήματος κατὰ πύργον μάλιστα ἐς μύ- 83 ουρον ἀνιόντα ἀπὸ εὐρύτερου τοῦ κάτω· ἐκάστη δὲ πλευρὰ τοῦ ὑποθήματος οὐ διὰ πάσης πέφρακται, ἀλλὰ

εἶσιν αἱ πλάγμαι τοῦ σιδήρου ζῶναι ὡσπερ ἐν κλίμακι οἱ ἀναβασμοί· τὰ δὲ ἔλασματὰ τοῦ σιδήρου τὰ ὀρθὰ ἀνέστραπται κατὰ τὰ ἄκρα ἐς τὸ ἐκτός, καὶ ἔδρα τοῦτο ἦν τῷ κρατῆρι.

2. Τὸν δὲ ὑπὸ Δελφῶν καλούμενον ὀμφαλόν, λίθου 3 πεπονημένον λευκοῦ, τοῦτο εἶναι τὸ ἐν μέσῳ γῆς πάσης αὐτοῖ τε λέγουσιν οἱ Δελφοί, καὶ ἐν ᾧδῇ τινὶ Πίνδαρος ὁμολογοῦντά σφίσι ἐποίησε. Λακεδαιμονίων δὲ ἀνά- 4 θημά ἐστιν ἐνταῦθα, Καλάμιδος δὲ ἔργον, Ἐρμιόνη ἢ Μενελάου θυγάτηρ, καὶ συνοικήσασα Ὀρέστη τῷ Ἀγαμέμνονος καὶ ἔτι πρότερον Νεοπτολέμῳ τῷ Ἀχιλλέως. Εὐρύδαμον δὲ στρατηγόν τε Αἰτωλῶν καὶ στρατοῦ τοῦ Γαλατῶν ἐναντία ἠγησάμενον ἀνέθεσαν οἱ Αἰτωλοί.

3. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Κρητικοῖς ὄρεσι καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι 5 Ἐλυρος πόλις· οὗτοι οὖν αἶγα χαλκῆν ἀπέστειλαν ἐς Δελφούς. δίδωσι δὲ νηπίοις ἢ αἰξ Φυλακίδη καὶ Φιλάνδρῳ γάλα· παιδᾶς δὲ αὐτοῦς οἱ Ἐλύριοι φασὶν Ἀπόλλωνός τε εἶναι καὶ Ἀκακαλλίδος νύμφης, συγγενέσθαι δὲ τῇ Ἀκακαλλίδι Ἀπόλλωνα ἐν πόλει Τάρρα καὶ οἴκῳ Καρμάνορος.

Καρύστιοι δὲ οἱ Εὐβοεῖς βοῦν καὶ οὗτοι χαλκοῦν 6 παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι ἔστησαν ἀπὸ ἔργου τοῦ Μηδικοῦ. βοῦς δὲ οἱ Καρύστιοι καὶ οἱ Πλαταιεῖς τὰ ἀναθήματα ἐποίησαντο, ὅτι ἐμοὶ δοκεῖν ἀπασάμενοι τὸν βάρβαρον τὴν τε ἄλλην βεβαίως ἐκτῆσαντο εὐδαιμονίαν καὶ ἀροῦν ἐλευθέρην τὴν γῆν. στρατηγῶν δὲ εἰκόνας καὶ Ἀπόλλωνά τε καὶ Ἄρτεμιν τὸ ἔθνος τὸ Αἰτωλικὸν ἀπέστειλαν καταστρεψάμενοι τοὺς ὁμόρους σφίσιν Ἀκαρνανίας.

4. Παραλογώτατον δὲ ἐπυνθανόμεν ὑπάρξαν Λιπα- 7 ραίοις ἐς Τυρσηνοῦς. τοὺς γὰρ δὴ Λιπαραίους ἐναντία ναυμαχῆσαι τῶν Τυρσηνῶν ναυσὶν ὡς ἐλαχίσταις ἐκέ- 836 λευσεν ἢ Πυθία. πέντε οὖν ἀνάγονται τριήρεσιν ἐπὶ

τοὺς Τυρσηνοὺς· οἱ δὲ ἀπηξίουν γὰρ μὴ ἀποδεῖν Λιπαραίων τὰ ναυτικά, ἀντανάγονται σφίσιν ἴσαις ναυσι. ταύτας τε οὖν αἰροῦσιν οἱ Λιπαραῖοι καὶ ἄλλας πέντε ὑστέρας σφίσιν ἀνταναχθείσας, καὶ τρίτην νεῶν πεντάδα καὶ ὠσαύτως τετάρτην ἐχειρώσαντο. Ἀνέθεσαν οὖν ἐς Δελφοὺς ταῖς ἀλούσαις ναυσὶν ἀριθμὸν ἴσα 8 Ἀπόλλωνος ἀγάλματα. Ἐχειρατίδης δὲ ἀνὴρ Λαρισαῖος τὸν Ἀπόλλωνα ἀνέθηκε τὸν μικρόν, καὶ ἀπάντων πρῶτον τεθῆναι τῶν ἀναθημάτων τοῦτό φασιν οἱ Δελφοί.

XVII. Βαρβάρων δὲ τῶν πρὸς τῇ ἐσπέρᾳ οἱ ἔχοντες Σαρδῶ, εἰκόνα οὗτοι χαλκῆν τὸν ἐπώνυμόν σφίσιν ἀπέστειλαν. 2. Ἡ δὲ Σαρδῶ μέγεθος μὲν καὶ εὐδαιμονίαν ἐστὶν ὁμοία ταῖς μάλιστα ἐπαινουμέναις· ὄνομα δὲ αὐτῇ τὸ ἀρχαῖον ὃ τι μὲν ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἐγένετο οὐκ οἶδα, Ἑλλήνων δὲ οἱ κατ' ἐμπορίαν ἐσπλέοντες Ἴχνοῦσαν ἐκάλεσαν, ὅτι τὸ σχῆμα τῇ νήσῳ κατ' ἴχνος μάλιστα ἐστὶν ἀνθρώπου. μῆκος δὲ αὐτῆς εἴκοσι στάδιοι καὶ ἑκατόν εἰσι καὶ χίλιοι, εὖρος δὲ ἐς εἴκοσι τε καὶ τετρα- 2 κοσίους πεντήκοντα. Πρῶτοι δὲ διαβῆναι λέγονται ναυσὶν ἐς τὴν νῆσον Λίβυες· ἡγεμῶν δὲ τοῖς Λίβυσιν ἦν Σάρδος ὁ Μακῆριδος, Ἡρακλέους δὲ ἐπονομασθέντος ὑπὸ Αἰγυπτίων τε καὶ Λιβύων. Μακῆριδι μὲν δὴ αὐτῶν τὰ ἐπιφανέστατα ὁδὸς ἐγένετο ἢ ἐς Δελφοὺς· Σάρδῳ δὲ ἡγεμονία τε ὑπήρξε τῶν Λιβύων ἢ ἐς τὴν Ἴχνοῦσαν, καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ Σάρδου τούτου μετέβαλεν ἢ νήσος. Οὐ μέντοι τοὺς γε αὐτόχθονας ἐξέβαλεν ὁ τῶν Λιβύων στόλος, σύνοικοι δὲ ὑπ' αὐτῶν οἱ ἐπελθόντες ἀνάγκη μᾶλλον ἢ ὑπὸ εὐνοίας ἐδέχθησαν. καὶ πόλεις μὲν οὔτε οἱ Λίβυες οὔτε τὸ γένος τὸ ἐγγώθιον ἠπίσταντο ποιήσασθαι· σποράδες δὲ ἐν καλύβαις τε καὶ σπηλαίοις, ὡς 3 ἕκαστοι τύχοιεν, ὤκησαν. 3. Ἐτεσι δὲ ὕστερον μετὰ τοὺς Λίβυας ἀφίκοντο ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐς τὴν νῆσον οἱ μετ

837 Ἀρισταίου. παῖδα δὲ λέγουσιν Ἀρισταίου Ἀπόλλωνός τε εἶναι καὶ Κυρήνης· ἐπὶ δὲ τοῦ Ἀκταίωνος περισσῶς ἀλγήσαντα τῇ συμφορᾷ καὶ Βοιωτία τε καὶ πάσῃ τῇ Ἑλλάδι κατὰ ταῦτά ἀχθόμενον, οὕτως ἐς τὴν Σαρδῶ μετοικῆσαι φασιν αὐτόν. Οἱ δὲ καὶ Δαίδαλον ἀποδρᾶναι 4 τηρικαῦτα Καμίκου διὰ τὴν ἐπιστρατείαν τὴν Κρητῶν καὶ ἀποικίας ἐς τὴν Σαρδῶ μετασχεῖν τῷ Ἀρισταίῳ νομίζουσιν· ἔχοι δ' ἂν λόγον οὐδένα Αὐτονόῃ τῇ Κάδμου συνοικήσαντι τῷ Ἀρισταίῳ Δαίδαλον ἢ ἀποικίας ἢ ἄλλου τινὸς μετεσχημέναι, ὃς ἡλικίαν κατὰ Οἰδίποδα ἦν βασιλεύοντα ἐν Θήβαις. Πόλιν δ' οὖν οἰκίζουσιν οὐδεμίαν οὐδ' οὗτοι, ὅτι ἀριθμῶ τε καὶ ἰσχύϊ ἐλάσσονες ἐμοὶ δοκεῖν ἢ κατὰ πόλεως ἦσαν οἰκισμὸν. 4. Μετὰ δὲ 5 Ἀρισταίου Ἰβηρες ἐς τὴν Σαρδῶ διαβαίνουσιν ὑπὸ ἡγεμονίᾳ τοῦ στόλου Νώρακι, καὶ ὠκίσθη Νώρα πόλις ὑπὸ αὐτῶν· ταύτην πρώτην γενέσθαι πόλιν μνημονεύουσιν ἐν τῇ νήσῳ· παῖδα δὲ Ἐρυσθείας τε τῆς Γηρῶνου καὶ Ἐρμου λέγουσιν εἶναι τὸν Νώρακα. Τετάρτη δὲ μοῖρα Ἰολαίου Θεσπίων τε καὶ ἐκ τῆς Ἀττικῆς στρατιὰ κατήρην ἐς Σαρδῶ, καὶ Ὀλβίαν μὲν πόλιν οἰκίζουσιν, ἰδίᾳ δὲ Ὀργυλὴν οἱ Ἀθηναῖοι διασώζοντες τῶν δῆμων τῶν οἴκοι τινὸς τὸ ὄνομα· ἢ καὶ αὐτὸς τοῦ στόλου μετεῖχεν Ὀργυλος. Ἔστι δ' οὖν καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι χωρία τε Ἰολαία ἐν τῇ Σαρδοῖ, καὶ Ἰόλαος παρὰ τῶν οἰκητόρων ἔχει τιμᾶς. Ἰλίου δὲ ἀλισκομένης ἄλλοι τε ἐκφεύγουσι τῶν 6 Τρωῶν καὶ οἱ ἀποσωθέντες μετὰ Αἰνείου· τούτων μοῖρα ἀπενεχθεῖσα ὑπὸ ἀνέμων ἐς Σαρδῶ ἀνεμίχθησαν τοῖς προενοικοῦσιν Ἑλλησι. καταστῆναι δὲ ἐς μάχην τῷ Ἑλληνικῷ καὶ τοῖς Τρωσὶν ἐκώλυσε τοὺς βαρβάρους· παρασκευῇ τε γὰρ ἴσοι τῇ ἀπάσῃ τὰ ἐς πόλεμον ἦσαν, 838 καὶ ὁ Θόρσος ποταμὸς διὰ μέσου σφίσι ῥέων τῆς χώρας ἐπ' ἴσης καὶ ἀμφοτέροις διαβαίνειν παρεῖχε δέος. Ὑστε- 7

ρον μέντοι πολλοῖς ἔτεσιν οἱ Λίβυες ἐπεραιώθησάν τε αὐθις ἐς τὴν νῆσον στόλω μείζονι καὶ ἤρξαν ἐς τὸ Ἑλληνικὸν πολέμον. τὸ μὲν δὴ Ἑλληνικὸν ἐς ἅπαν ἐπέλαβε φθαρηῆναι, ἢ ὀλίγον ἐγένετο ἐξ αὐτοῦ τὸ ὑπολείφθεν· οἱ δὲ Τρωῆς ἐς τῆς νήσου τὰ ὑψηλὰ ἀναφεύγουσι, καταλαβόντες δὲ ὄρη δύσβατα ὑπὸ σκολόπων τε καὶ κρημνῶν Ἰλιεῖς μὲν ὄνομα καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἔχουσι, Λίβυσι μέντοι τὰς μορφὰς καὶ τῶν ὄπλων τὴν σκευὴν καὶ ἐς τὴν πᾶσαν διαίταν ἐοίκασιν. 5. Ἔστι δὲ νῆσος οὐ πολὺ ἀπέχουσα τῆς Σαρδοῦς, Κύρονος ὑπὸ Ἑλλήνων, ὑπὸ δὲ Λιβύων τῶν ἐνοικούντων καλουμένη Κορσική. ἐκ ταύτης μοῖρα οὐκ ἐλαχίστη στάσει πιεσθεῖσα ἀφίκετο ἐς τὴν Σαρδῶ, καὶ ἄκησαν τῆς χώρας ἀποτεμόμενοι τῆς ἐν τοῖς ὄρεσιν· ὑπὸ μέντοι τῶν ἐν τῇ Σαρδοῖ τῷ ὀνόματι 9 ὀνομάζονται τῷ οἰκοθεν Κορσοί. Καρχηδόνιοι δὲ ὅτε ναυτικῶ μάλιστα ἰσχυσαν, κατεστρέψαντο μὲν καὶ ἅπαντας τοὺς ἐν τῇ Σαρδοῖ πλὴν Ἰλιεῶν τε καὶ Κορσῶν, τούτοις δὲ μὴ ἐς δουλείαν ὑπαχθῆναι τὸ ἐχρὸν ἤρκεσε τῶν ὄρων, ὥρισαν δὲ ἐν τῇ νήσῳ καὶ αὐτοὶ πόλιν οἱ Καρχηδόνιοι, Κάραλιν τε καὶ Σύλκους. τοῦ δὲ ἐπικουρικοῦ τῶν Καρχηδονίων Λίβυες ἢ Ἰβηρες ἐς ἀμφισβήτησιν λαφύρων ἀφικόμενοι καὶ ὡς εἶχον ὄργῆς ἀποστάτες ἐσωκίσαυτο ἐς τὰ ὑψηλὰ καὶ οὗτοι τῆς νήσου. Βαλαροὶ τὸ ὄνομα ἐστὶν αὐτοῖς κατὰ γλώσσαν τὴν Κυρσίων· Βαλαροὺς γὰρ τοὺς φυγάδας καλοῦσιν οἱ Κύρ- 10 νιοι. 6. Γένη μὲν τοσαῦτα τὴν Σαρδῶ καὶ ἐσωκισμένα οὕτω νέμεται· τῆς δὲ νήσου τὰ πρὸς τῆς ἄρκτου καὶ ἠπείρου τῆς κατὰ Ἰταλίαν ἐστὶν ὄρη δύσβατα τὰ πέρατα συνάπτουτα ἀλλήλοις· καὶ ἦν παραπλήρης, ναυσὶν οὐτε ὄρμονος παρέχεται κατὰ τοῦτο ἡ νῆσος, πνεύματά τε ἄτοκα καὶ ἰσχυρὰ αἱ ἄκραί τῶν ὄρων καταπέμπουσιν ἐς 11 τὴν θάλασσαν. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα διὰ μέσης αὐτῆς ὄρη 839

χθαμαλώτερα. ὁ δὲ ἀῆρ ὁ ἐνταῦθα θολερός τε ὡς ἐπίπαν ἐστὶ καὶ νοσώδης· αἰτιοὶ δὲ οἱ τε ἄλλες οἱ πηγνύμενοι καὶ ὁ νότος βαρὺς καὶ βίαιος ἐγκείμενος· οἱ ἄνεμοί τε οἱ ἀπὸ τῆς ἄρκτου διὰ τὸ ὑψηλὸν τῶν ὄρων τῶν πρὸς τῆς Ἰταλίας κωλύονται πνέοντες θέρους ὥρα τὸν τε ἀέρα τὸν ταύτη καὶ τὴν γῆν ἀναψύχειν. Οἱ δὲ τὴν Κύρονος σταδίου φασὶν οὐ πλέονας ἀπὸ τῆς Σαρδοῦς ἢ ὅκτω τῇ θαλάσῃ διεύγεσθαι, ὄρεινήν τε οὖσαν καὶ ἐς ὕψος διὰ πάσης ἀνήκουσαν· τὸν Ζέφυρον οὖν καὶ Βορέαν ὑπὸ τῆς Κύρονος κωλύεσθαι νομίζουσι μὴ καὶ ἄκρι τῆς Σαρδοῦς ἐξικνεῖσθαι. Ὅφεις δὲ οὔτε οἱ ἐπὶ 12 συμφορᾷ τῇ ἀνθρώπων οὐτε ὅσον ἀνώλεθρον αὐτῶν, οὐδὲ οἱ λύκοι τρέφεσθαι πεφύκασιν. οἱ δὲ κριοὶ μέγεθος μὲν τοὺς ἐτέρωθι οὐκ ὑπερβάλλουσιν, εἶδος δὲ ἐστὶν αὐτοῖς ὁποῖον ἐν πλαστικῇ τις ἐν τῇ Αἰγυπτίᾳ ποιήσειεν ἀγρίου κριοῦ· τὰ μέντοι ἀμφὶ τὸ στήθος δασύτερά ἐστιν αὐτοῖς ἢ ὡς πρὸς Αἰγυπτίαν τέχνην εἰκάσαι· κέρατα δὲ οὐ διεστηκότα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἀλλὰ ἐς εὐθὺ παρὰ τὰ ὦτα ἔχουσιν ἐληλιγμένα· ὠκύντητι δὲ ἅπαντα τὰ θηρία ὑπερήρασι. 7. Πλὴν δὲ ἡ βοτάνης μιᾶς 13 καθαρεύει καὶ ἀπὸ φαρμάκων ἡ νῆσος, ἢ ἐργάζεται θάνατον· ἡ πόα δὲ ἡ ὀλέθριος σελίνῳ μὲν ἐστὶν ἐμφορῆς, τοῖς φαγοῦσι δὲ γελῶσιν ἐπιγίνεσθαι τὴν τελευταίην λέγουσιν. ἐπὶ τούτῳ δὲ Ὀμηρός τε καὶ οἱ ἔπειτα ἄνθρωποι τὸν ἐπὶ οὐδενὶ ὕγει Σαρδάνιον γέλατα ὀνομάζουσι. φύεται δὲ μάλιστα ἡ πόα περὶ τὰς πηγὰς, οὐ μέντοι μεταδίδωσί γε καὶ τῷ ὕδατι τοῦ ἰοῦ. τὸν μὲν δὲ περὶ τῆς Σαρδοῦς λόγον ἐπεισηγαγόμεθα ἐς τὴν Φωκίδα συγγραφῆν, ὅτι οὐχ ἦκιστα καὶ ἐς ταύτην οἱ Ἕλληνες τὴν νῆσον ἀνηκόως εἶχον.

840 XVIII. Τὸν δὲ ἵππον, ὃς ἐφεξῆς τῇ εἰκόνι ἐστὶ τοῦ Σάρδου, Ἀθηναῖος Καλλίας Λυσιμαχίδου πατρὸς ἀνα- 20*

θείναι φησιν, ἰδία περιποιησάμενος ἀπὸ τοῦ πρὸς Πέρσας πολέμου χρήματα. 2. Ἀχαιοὶ δὲ ἀνέθεσαν Ἀθηναῖς ἄγαλμα πόλιν τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ παραστησάμενοι πολιορκία· τῇ πόλει δὲ ἦν εἶλον Φάνα τοῦνομα ἦν. γενέσθαι δὲ χρόνον φασὶν οὐκ ὀλίγον τῇ πολιορκίᾳ· καὶ ὡς ἀδυνάτως εἶχον ἔλειν τὴν πόλιν, θεωροὺς ἀποστέλλουσιν 2 ἐς Δελφούς, καὶ αὐτοῖς ἀφίκετο μάντευμα·

Γῆς Πέλοπος ναέται καὶ Ἀχαιῖδος, οἱ ποτὶ Πυθῶ ἤλθετε πευσόμενοι ὡς κε ποτιέθρον ἔλητε, ἀλλ' ἄγε δὴ φράζεσθε λάχος πόσον ἡμᾶρ ἕκαστον λαῶν πιόντων ῥύεται πόλιν, ἣ δὲ πέπωκεν οὔτω γὰρ κεν ἔλοιτε Φάναν πυργήρεα κώμην.

3 Οὐ συνιέντες οὖν ὁποῖόν τι ἤθελεν ὁ χρησμὸς λέγειν, οἱ μὲν οἴκαδε ἀποπλεῖν ἐβουλεύοντο διαλύσαντες τὴν πολιορκίαν, οἱ δὲ ἐντὸς τοῦ τείχους οἱ τε ἄλλοι ἐν οὐδενὶ λόγῳ σφᾶς ἐποιοῦντο καὶ γυνὴ πρόεισιν ἐκ τοῦ τείχους ὕδωρ ἐκ τῆς ὑπὸ τῷ τείχει λαβεῖν πίδακος. Ἐπιδραμόντες δὲ ἐκ τοῦ στρατεύματος αἰχμάλωτόν τε τὴν γυναικα αἰρουῖσι, καὶ διδάσκονται παρ' αὐτῆς οἱ Ἀχαιοὶ ὅτι τὸ ὀλίγον τὸ ἐκ τῆς πίδακος ὕδωρ, ὁπότε ἐφ' ἑκάστης λάβοιεν τῆς νυκτός, διεμετροῦντο αὐτό, καὶ ἄλλο ἦν τοῖς ἔνδον ἀλέξημα οὐδὲν ἐς δίψαν. οὔτω δὴ συγγέαιτες οἱ Ἀχαιοὶ τὴν πηγὴν τὸ πόλισμα αἰρουῖσι.

4 3. Ρόδιοι δὲ οἱ ἐν Αἰνιδῷ παρὰ ταύτην τὴν Ἀθηναῖν τὸ ἄγαλμα ἔστησαν τοῦ Ἀπόλλωνος. ἀνέθεσαν δὲ καὶ Ἀμβρακιῶται χαλκοῦν ὄνον, νυκτομαχίᾳ Μολοσσοὺς νικήσαντες. λόχον μὲν σφισιν ἐν νυκτὶ οἱ Μολοσσοὶ παρεσκεύασαν· ὄνου δέ, ὃς ἐλαυνόμενος ἐκ τοῦ ἀγροῦ τότε ἔτυχε, ὄνον θήλειαν διώκοντος σὺν ὕβρει τε τῇ 84 ἄλλῃ καὶ τραχύτητι τοῦ φθέγγματος, ὡσανύτως δὲ καὶ τοῦ ἀνδρὸς ὃς τὸν ὄνον ἤλαννε βοῶντος ἀσαφῆ τε καὶ ἄκοσμα, οὔτως οἱ τε ἐκ τῆς ἐνέδρας τῶν Μολοσσῶν ἐξανί-

στάνται ταραχθέντες, καὶ οἱ Ἀμβρακιῶται φωράσαντες τὰ ἐπὶ σφίσι βεβουλευμένα ἐπιχειροῦσιν ἐν τῇ νυκτὶ, καὶ ἐκράτησαν μάχῃ τῶν Μολοσσῶν.

4. Ὁρνεῖται δὲ οἱ ἐν τῇ Ἀργολίδι πολέμῳ σφᾶς 5 Σικυωνίων πιεζόντων τῷ Ἀπόλλωνι εὔξαντο, εἰ ἀπώσαιντο ἐκ τῆς πατρίδος τῶν Σικυωνίων τὸν στρατόν, πομπὴν τε ἐν Δελφοῖς αὐτῷ στελεῖν ὁσημέραι καὶ ἱερεῖα θύσειν οἷα δὴ καὶ ὅσα ἀριθμόν. νικῶσί τε δὴ μάχῃ τοὺς Σικυωνίους, καὶ ὡς σφισιν ἐφ' ἡμέρας πάσης ἀποδιδούσι τὰ κατὰ τὴν εὐχὴν δαπάνη τε ἦν μεγάλη καὶ μείζων ἔτι τοῦ ἀναλώματος ἢ ταλαιπωρία, οὔτω δὴ σόφισμα εὐρίσκουσιν ἀναθεῖναι τῷ θεῷ θυσίαν τε καὶ πομπὴν χαλκᾷ ποιήματα.

5. Ἔστιν ἐνταῦθα καὶ ἄθλων τῶν Ἡρακλέους τὸ 6 ἐς τὴν ὕδραν, ἀνάθημά τε ὁμοῦ Τισαγόρου καὶ τέχνη, σιδήρου καὶ ἡ ὕδρα καὶ ὁ Ἡρακλῆς. σιδήρου δὲ ἔργασίαν τὴν ἐπὶ ἀγάλμασι χαλεπωτάτην καὶ πόνου συμβέβηκεν εἶναι πλείστον· θαύματος μὲν δὴ καὶ τοῦ Τισαγόρου τὸ ἔργον, ὅστις δὴ ὁ Τισαγόρας, θαύματος δὲ οὐκ ἐλαχίστου καὶ ἐν Περγάμῳ λέοντός τε καὶ ὑὸς ἀγρίου κεφαλαί, σιδήρου καὶ αὐταί· Διονύσῳ δὲ ἀναθήματα σφᾶς ἐποίησαντο.

6. Φωκίων δὲ οἱ ἔχοντες Ἐλάτειαν, ἀντέσχον γὰρ 7 τῇ Κασάνδρου πολιορκίᾳ Ὀλυμπιοδώρου σφίσιν ἐξ Ἀθηναίων ἀμύνοντος, λέοντα τῷ Ἀπόλλωνι χαλκοῦν ἀπέμπουσιν ἐς Δελφούς. ὁ δὲ Ἀπόλλων ὁ ἐγγυτάτω τοῦ λέοντος Μασσαλιωτῶν ἐστὶν ἀπὸ τῆς πρὸς Καρχηδονίους ἀπαρχῆς ναυμαχίας.

7. Πεποιήται δὲ ὑπὸ Αἰτωλῶν τρόπαιόν τε καὶ γυναικὸς ἄγαλμα ὠπλισμένης, ἣ Αἰτωλία δῆθεν· ταῦτα 842 ἀνέθεσαν ἐπιθέντες οἱ Αἰτωλοὶ Γαλάταις δίκην ὠμότη-

τος ἐς Καλλιέας. Ἐπίχρυσος δὲ εἰκὼν, ἀνάθημα Γοργίου τοῦ ἐκ Λεοντίων, αὐτὸς Γοργίας ἐστίν.

XIX. Παρὰ δὲ τὸν Γοργίαν ἀνάθημά ἐστιν Ἀμφικτυόνων Σκιωναῖος Σκύλλης, ὃς καταδύουσι καὶ ἐς τὰ βαθύτατα θαλάσσης πάσης ἔχει φήμην· ἐδιδάξατο δὲ καὶ Ὑδ-
 2 ναν τὴν θυγατέρα δύεσθαι. οὗτοι περὶ τὸ ὄρος τὸ Πήλιον ἐπιπεσόντος ναυτικῶ τῷ Ξέρξου βιαίου χειμῶνος προσεξεργάσαντό σφισιν ἀπώλειαν, τὰς τε ἀγκύρας καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο ἔργον αὐτῶν τριήρεσιν ἦν ὑφέλκοντες. Ἀντι-
 3 2. Τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἔρχομαι διηγησόμενος λόγον Λέσβιον. ἀλιεῦσιν ἐν Μηθύμνῃ τὰ δίκτυα ἀνεῖλκυσεν ἐκ θαλάσσης πρόσωπον ἐλαίας ξύλου πεποιημένον· τοῦτο ἰδέαν παρείχετο φέρουσαν μὲν τι ἐς τὸ θεῖον, ξένην δὲ καὶ ἐπὶ θεοῖς Ἑλληνικοῖς οὐ καθεστῶσαν. ἤρουντο οὖν οἱ Μηθυμναῖοι τὴν Πυθίαν ὅτου θεῶν ἢ καὶ ἡρώων ἐστὶν ἡ εἰκὼν· ἢ δὲ αὐτοὺς σέβεσθαι Διόνυσον Φαλλῆνα ἐκέλευσεν. ἐπὶ τούτῳ οἱ Μηθυμναῖοι ξόανον μὲν τὸ ἐκ τῆς θαλάσσης παρὰ σφίσι ἐχόντες καὶ θυσιάαι καὶ εὐχαῖαι τιμῶσι, χαλκοῦν δὲ ἀποπέμπουσιν ἐς Δελφοὺς.
 4 3. Τὰ δὲ ἐν τοῖς ἀετοῖς, ἐστὶν Ἄρτεμις καὶ Ἀθηὰ καὶ Ἀπόλλων καὶ Μοῦσαι, δύοσι τε Ἥλιον, καὶ Διόνυσός τε καὶ αἱ γυναῖκες αἱ Θυιάδες. τὰ μὲν δὴ πρῶτα αὐτῶν Ἀθηναῖος Πραξίας μαθητῆς Καλάμιδος ἐστὶν ἐργασάμενος· χρόνου δὲ ὡς ὁ ναὸς ἐποιεῖτο ἐγγινομένου Πραξίαν μὲν ἐμελλεν ἀπάξειν τὸ χρῶν, τὰ δὲ ὑπο-
 843 λειπόμενα τοῦ ἐν τοῖς ἀετοῖς κόσμου ἐποίησεν Ἀνδροσθένης, γένος μὲν καὶ οὗτος Ἀθηναῖος, μαθητῆς δὲ Εὐ-

κάδμου. Ὅπλα δὲ ἐπὶ τῶν ἐπιστυλίων χρυσαῖα, Ἀθηναῖοι μὲν τὰς ἀσπίδας ἀπὸ τοῦ ἔργου τοῦ Μαραθῶνι ἀνέθεσαν, Αἰτωλοὶ δὲ τὰ τε ὀπίσθε καὶ τὰ ἐν ἀριστερῇ Γαλατῶν δὴ ὅπλα· σχῆμα δὲ αὐτῶν ἐστὶν ἐγγυτάτω τῶν Περσικῶν γέροντων.

4. Γαλατῶν δὲ τῆς ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπιστρατείας ἔχει μὲν τινα μνήμην καὶ ἢ ἐς τὸ βουλευτήριον ἡμῖν τὸ Ἀτ-
 5 τικὸν συγγραφὴ· προάγει δὲ ἐς τὸ σαφέστερον τὰ ἐς αὐτοὺς ἠθρήλησα ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐς Δελφοὺς, ὅτι ἔργων τῶν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους τὰ μέγιστα Ἑλλήσιν ἐνταῦθα ἦν. Ὑπερόριον μὲν οἱ Κέλτοι στρατείαν πρώτην ὑπὸ ἡγεμόνι ἐποίησαντο Καμβαύλῃ· προελθόντες δὲ ἄκρι τῆς Θράκης τὸ πρόσω τῆς πορείας οὐκ ἀπεθάρσησαν, καταγρόντες αὐτῶν ὅτι ὀλίγοι τε ἦσαν καὶ οὐκ ἀξιόμαχοι κατ' ἀριθμὸν Ἑλλήσιν. Ἐπεὶ δὲ καὶ δεύτερον ἐπιφέρειν ἐδόκει ὅπλα ἐπὶ τὴν ἄλλαν, ἐνήγον δὲ μά-
 6 λιστα οἱ ὁμοῦ Καμβαύλῃ ἐκστρατεύσαντες ἄτε ληστειῶν τε ἤδη γεγενημένοι καὶ ἀρπαγῆς καὶ κερδῶν ἐς ἔρωτα ἤκουτες, πολὺς μὲν δὴ πεζός, οὐκ ἐλάχιστοι δὲ ἠθροίσθησαν καὶ ἐς τὸ ἱππικόν. ἐς μοίρας οὖν τρεῖς ἐνεμον οἱ ἡγεμόνες τὸν στρατόν, καὶ ἄλλος ἐξ αὐτῶν ἐπὶ ἄλλην ἐτέτακτο ἵεναι χώραν. Ἐπὶ μὲν οὖν Θράκας καὶ τὸ ἔθ-
 7 νος τὸ Τριβαλλῶν ἐμελλε Κερέθριος ἡγήσεσθαι· τοῖς δὲ ἐς Παιονίαν ἰούσι Βρέννος ἦσαν καὶ Ἀκχώριος ἄρχοντες· Βόλγιος δὲ ἐπὶ Μακεδόνας τε καὶ Ἰλλυριοὺς ἤλασε, καὶ ἐς ἀγῶνα πρὸς Πτολεμαῖον κατέστη τότε ἔχοντα τὴν Μακεδόνων βασιλείαν. Πτολεμαῖος δὲ ἦν οὗτος ὃς Σέλευκόν τε ἐδολοφόνησε τὸν Ἀντιόχου, καταπεφευγὸς ὅμως ἰκέτης ὡς αὐτόν, καὶ εἶχεν ἐπίκλησιν Κεραννός διὰ τὸ ἄγαν τολμηρόν. καὶ ὁ μὲν αὐτός τε ὁ Πτολεμαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ μάχῃ, καὶ τῶν Μακεδόνων ἐγένετο οὐκ ἐλάχιστη φθορά· προελθεῖν δὲ ὡς ἐπὶ τὴν

Ἑλλάδα οὐδὲ τότε ἐθάρσθησαν οἱ Κελτοί, καὶ ὁ δεύτερος
 8 οὗτω στόλος ἐπανήλθεν ἐς τὴν οἰκίαν. 5. Ἐνθα δὴ ὁ 844
 Βρέννος πολὺς μὲν ἐν συλλόγοις τοῖς κοινοῖς, πολὺς δὲ
 καθ' ἕκαστον ἦν τῶν ἐν τέλει Γαλατῶν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
 ἐπαίρων στρατεύεσθαι, ἀσθένειάν τε Ἑλλήνων τὴν ἐν
 τῷ παρόντι διηγούμενος, καὶ ὡς χρήματα πολλὰ μὲν ἐν
 τῷ κοινῷ, πλείονα δὲ ἐν ἱεροῖς τὰ τε ἀναθήματα καὶ
 ἄργυρος καὶ χρυσός ἐστιν ἐπίσημος. ἀνέπεισέ τε δὴ τοὺς
 Γαλάτας ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ αὐτῷ συνάρχου-
 9 6. Ὁ δὲ ἀθροισθεὶς στρατὸς πεζοὶ μὲν μυριάδες ἐγένοντο
 πεντεκαίδεκα προσόντων σφίσι δισχιλίων, οἱ δὲ ἵππεύ-
 οντες τετρακόσιοι καὶ δισμύριοι. τοσοῦτοι μὲν ἦσαν τῶν
 ἵππέων τὸ αἰεὶ ἐνεργόν, ἀριθμὸς δὲ αὐτῶν ὁ ἀληθῆς
 διακόσιοί τε καὶ χίλιοι καὶ ἕξ μυριάδες· δύο γὰρ οἰκέ-
 10 ται περὶ ἕκαστον τῶν ἵππευόντων ἦσαν, ἀγαθοὶ καὶ ἀ-
 τοὶ τὰ ἵππικὰ καὶ ἵππους ὁμοίως ἔχοντες. Γαλατῶν δὲ
 τοῖς ἵππεύουσιν ἀγῶνος συνεστηκότος ὑπομένοντες τῆς
 τάξεως ὀπισθεν οἱ οἰκέται τοσάδε σφίσι ἐγίνοντο χρή-
 σιμοὶ· τῷ γὰρ ἵππῃ συμβᾶν ἢ τῷ ἵππῳ πεσεῖν, τὸν μὲν
 ἵππον παρεῖχεν ἀναβῆναι τῷ ἀνδρὶ, τελευτήσαντος δὲ
 τοῦ ἀνδρὸς ὁ δοῦλος ἀντὶ τοῦ δεσπότου τὸν ἵππον ἀνέ-
 βαινε· εἰ δὲ ἀμφοτέρους ἐπιλάβοι τὸ χρεῶν, ἐνταῦθα
 ἔτοιμος ἦν ἵππεύς. λαμβανόντων δὲ τραύματα αὐτῶν
 ὁ μὲν ὑπεξῆγε τῶν δούλων ἐς τὸ στρατόπεδον τὸν
 τραυματίαν, ὁ δὲ καθίστατο ἐς τὴν τάξιν ἀντὶ τοῦ ἀπελ-
 11 θόντος. Ταῦτα ἐμοὶ δοκεῖν ἐνομίσθη τοῖς Γαλάταις ἐς
 μίμησιν τοῦ ἐν Πέρσαις ἀριθμοῦ τῶν μυρίων, οἱ ἕκα-
 λοῦντο Ἀθάνατοι. διάφορα δὲ ἦν, ὅτι κατελέγοντο ἀντὶ
 τῶν ἀποδινησκόντων ὑπὸ μὲν Περσῶν τῆς μάχης ὕστε-
 ρον, Γαλάταις δὲ ὑπ' αὐτὴν τοῦ ἔργου τὴν ἀκμὴν ὁ
 ἀριθμὸς ἀπεπληροῦτο τῶν ἵππέων. τοῦτο ἀνόμαζον τὸ

845 σύνταγμα τριμαρκισίαν τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ· καὶ ἵππον
 τὸ ὄνομα ἴστω τις μάρκαν ὄντα ὑπὸ τῶν Κελτῶν. πα-12
 ρασκευῇ μὲν τοσαύτῃ καὶ μετὰ διανοίας τοιαύτης ἐπὶ
 τὴν Ἑλλάδα ὁ Βρέννος ἤλανε.

XX. Τοῖς δὲ γε Ἑλλήσι κατεπεπτώκει μὲν ἐς ἅπαν
 τὰ φρονήματα, τὸ δὲ ἰσχυρὸν τοῦ δειμάτος προῆγεν ἐς
 ἀνάγκην τῇ Ἑλλάδι ἀμύνειν. ἐσῶων δὲ τὸν ἐν τῷ πα-
 ρόντι ἀγῶνα οὐχ ὑπὲρ ἐλευθερίας γενησόμενον, καθὰ
 ἐπὶ τοῦ Μῆδου ποτέ, οὐδὲ δοῦσιν ὕδωρ καὶ γῆν τὰ ἀπὸ
 τούτου σφίσι ἀδειαν φέροντα· ἀλλὰ τὰ τε ἐς Μακε-
 δόνας καὶ Θρᾶκας καὶ Παίονας τὰ ἐπὶ τῆς προτέρας κα-
 ταδρομῆς τῶν Γαλατῶν ἐτι σφίσι ἐκείτο ἐν μνήμῃ,
 καὶ τὰ ἐν τῷ παρόντι τὰ ἐς Θεσσαλοὺς παρανομήματα
 ἀπηγγέλλετο. ὡς οὖν ἀπολωλέναι δέον ἢ ἐπικρατεστέ-
 ρους εἶναι, κατ' ἄνδρα τε ἰδίᾳ καὶ αἱ πόλεις διέκειντο ἐν
 κοινῷ.

2. Πάρεστι δέ, ὅστις ἐθέλοι καὶ ἀνταριθμῆσαι τοὺς XX. 1.
 τε ἐπὶ βασιλέα Ξέρξην ἐς Πύλας καὶ τοὺς τότε ἐναντία
 Γαλατῶν ἀθροισθέντας. ἐπὶ μὲν γε τὸν Μῆδον ἀφί-
 κοντο τοσοῖδε Ἑλλήνων· Λακεδαιμόνιοι οἱ μετὰ Λεω-
 νίδου τριακοσίων οὐ πλείονες, Τεγεᾶται πεντακόσιοι
 καὶ ἐκ Μαντινείας ἴσοι, παρὰ δὲ Ὀρχομενίων Ἀρκά-
 δων εἴκοσί τε καὶ ἑκατόν, ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων χίλιοι τῶν
 ἐν Ἀρκαδίᾳ πόλεων, ὀγδοήκοντα δὲ ἐκ Μυκητῶν, καὶ
 ἐκ Φλιοῦντος διακόσιοι, διπλάσιοι δὲ τούτων Κορίν-
 θιοὶ· παρεγένοντο δὲ καὶ Βοιωτῶν ἑπτακόσιοι ἐκ Θε-
 σπείας καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι. χίλιοι δὲ Φωκέων
 ἐφύλασσαν μὲν τὴν ἀτραπὸν ἐν τῇ Οἴτῃ, προσέστω δὲ
 τῷ παντὶ Ἑλληνικῷ καὶ ὁ ἀριθμὸς ὁ τούτων. Λοκροὺς 2
 δὲ τοὺς ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Κνήμιδι Ἡρόδοτος μὲν οὐχ
 846 ὑπήγαγεν ἐς ἀριθμὸν, ἀλλ' ἀφικέσθαι σφᾶς ἀπὸ πα-
 σῶν ἔφη τῶν πόλεων· τεκμήρασθαι δὲ ἀριθμὸν καὶ

τούτων ἔστιν ἐγγύτατα τοῦ ἀληθοῦς· ἐς Μαραθῶνα γὰρ Ἀθηναῖοι σὺν ἡλικία τε τῆ ἀρχαίῳ καὶ δούλοις ἐνακισχιλίων ἀφίκοντο οὐ πλείους· τὸ οὖν μάχιμον Λοκρῶν τὸ ἐς Θερμοπύλας ἔλθόν οὐκ ἂν ὑπὲρ γε ἑξακισχιλίους ἀριθμοῖη τις. οὕτω γένοιτο ἂν ὁ σύμπας στρατὸς διακόσιοι καὶ χίλιοι καὶ μύριοι. φαίνονται δὲ οὐδὲ οὗτοι τὸν χρόνον πάντα ἐπὶ τῆ φρουρᾷ τῶν Πυλῶν καταμείναντες· πλὴν γὰρ Λακεδαιμονίων τε αὐτῶν καὶ Θεσπιέων καὶ Μυκηναίων προαπέλιπον τὸ πέ-
 3 ρας τῆς μάχης οἱ λοιποί. 3. Ἐπὶ δὲ τοὺς ἀπὸ Ὠκεανοῦ βαρβάρους τοσοῖδε ἐς Θερμοπύλας ἀφίκοντο Ἕλληνες· ὀπλίται μύριοι καὶ ἵππος πεντακοσία παρὰ Βοιωτῶν· ἐβοιωτάρχουν δὲ Κηφισόδοτος καὶ Θεαρίδας καὶ Διογένης καὶ Λύσανδρος. ἐκ δὲ Φωκέων ἵππεις πεντακόσιοι καὶ ἐς τρισχιλίους ὁ ἀριθμὸς τῶν πεζῶν· στρατηγοὶ δὲ
 4 Φωκέων Κριτόβουλος τε ἦν καὶ Ἀντίοχος. Λοκρούς δὲ τοὺς ἐπὶ Ἀταλάντῃ τῇ νήσῳ Μειδίας ἤγεν· ἀριθμὸς δὲ αὐτῶν ἑπτακόσιοι, καὶ ἵππικόν σφισιν οὐ προσῆν. παρὰ δὲ Μεγαρέων ἀφίκοντο ὀπλίται τετρακόσιοι· τούτων ἦγε τὸ ἵππικὸν Μεγαρεύς. Αἰτωλῶν δὲ πλείστη τε ἐγένετο στρατιὰ καὶ ἐς πᾶσαν μάχης ἰδέαν, ἣ μὲν ἵππος οὐ λέγουσιν ὀπόση, ψιλοὶ δὲ ἐνενημόντα καὶ ** ἑπτακισχιλίων ἀριθμὸν ἦσαν οἱ ὀπλιτεύοντες. Αἰτωλοὺς δὲ ἤγον Πολύαρχος καὶ Πολύφρων τε καὶ Λακρά-
 5 τής. Ἀθηναίων δὲ στρατηγὸς μὲν Κάλλιππος ἦν ὁ Μοιροκλέους, καθὰ ἐδήλωσα καὶ ἐν τοῖς προτέροις τοῦ λόγου, δύναμις δὲ τριήρεις τε αἱ πλώϊμοι πᾶσαι, πεντακόσιοι δὲ ἐς τὸ ἵππικόν, χίλιοι δὲ ἐτάσσοντο ἐν τοῖς πεζοῖς· καὶ ἡγεμονίαν οὗτοι κατ' ἀξίωμα εἶχον τὸ ἀρχαῖον. βασιλέων δὲ ξενικὰ πεντακόσιοί τε ἐκ Μακεδονίας καὶ ἐκ τῆς Ἀσίας ἴσοι σφίσι ἀφίκοντο ἀριθμὸν· 847 ἄρχοντες δὲ τῶν μὲν παρ' Ἀντιγόνου πεμφθέντων

Ἀριστόδημος ἦν Μακεδῶν, τῶν δὲ παρὰ Ἀντιόχου τε καὶ ἐκ τῆς Ἀσίας Τελέσαρχος τῶν ἐπὶ Ὀρόντῃ Σύρων.

4. Τοῖς δὲ ἐς Θερμοπύλας ἀθροισθεῖσιν Ἑλλήνων, 6 ὡς ἐπύθοντο περὶ τε Μαγνησίαν καὶ γῆν τὴν Φθιωτίν ὄντα ἤδη τῶν Γαλατῶν τὸν στρατὸν, ἔδοξεν ἤδη ψιλοὺς τε ἐς χιλίους καὶ [ἐς] τὴν ἵππον ἀπολέξαντας ἀποστεῖλαι σφᾶς ἐπὶ τὸν Σπερχεῖόν, ἵνα μηδὲ τὸν ποταμὸν διαβῆναι τοῖς βαρβάροις ἄνευ ἀγῶνός τε καὶ κινδύνων ἐγγένηται. οἱ δὲ ἔλθόντες τὰς γεφύρας τε καταλύουσι καὶ αὐτοὶ παρὰ τὴν ὄχθην ἐστρατοπεδεύσαντο. Ἦν δὲ οὐδὲ ὁ Βρέννος οὔτε πάντα ἀσύνητος, οὔτε ἀπείρωσ εἶχεν, ὡς ἂν τις βάρβαρος, σοφίσματα ἐς πολεμίους ἐξευρεῖν. εὐθύς οὖν τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ οὐ καθότι ἦν τὰ 7 ἀρχαῖα τῷ ποταμῷ ζεύγματα, ἀλλὰ ἐς τὸ κάτω, ὡς μή τις τοῖς Ἕλλησι διαβαινόντων γένοιτο αἰσθησις, καὶ ἣ μάλιστα ὁ Σπερχεῖὸς διεχέιτο ἐς πλεόν τοῦ πεδίου καὶ ἔλος τε ἐποίει καὶ λίμνην ἀντὶ βιαίου καὶ στενοῦ ρεύματος, κατὰ τοῦτο ὁ Βρέννος ὅσον μυρίους τῶν Γαλατῶν ἀπέστειλεν, ὅποσοι τε νεῖν ἠπίσταντο ἐξ αὐτῶν καὶ ὅστις τῷ μήκει τοῦ σώματος ἐτύγχανεν ὦν ὑπὲρ τοὺς πολλούς· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλως οἱ Κελτοὶ μακροῦ πάντας ὑπερηκότες μήκει τοὺς ἀνθρώπους. Οὗτοι μὲν οὖν 8 διαβαίνουσιν ἐν τῇ νυκτὶ διανηχόμενοι ὡδε τὸ λιμνωδὲς τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ ὄπλα, τοὺς ἐπιχωρούς θυρεοὺς, ἐποιεῖτο ἕκαστος ἀντὶ σχεδίας· οἱ δὲ αὐτῶν μήκιστοι διελθεῖν ἐμβαδὸν τὸ ὕδωρ ἐδυνήθησαν. Οἱ δὲ Ἕλληνες οἱ ἐπὶ τῷ Σπερχεῖῳ, πυνθάνονται γὰρ ὅτι κατὰ τὸ ἔλος διέβη μοῖρα τῶν βαρβάρων, αὐτίκα ἐς τὸ στρατεύμα ἀναχωροῦσι.

XXI. Βρέννος δὲ τοῖς περὶ τὸν Μαλιακὸν κόλπον οἰκοῦσι ζευγνύει τὸν Σπερχεῖόν ἐπέτασεν· οἱ δὲ ἦμνον τὸ ἔργον σπουδῇ τῷ τε ἐκείνου δέει, καὶ ἀπελ-

θειν ἐκ τῆς χώρας σφίσιν ἐπιθυμοῦντες τοὺς βαρβάρους μὴδὲ ἐπὶ πλεον κακουργεῖν μένοντας. Ὁ δὲ ὡς 9
κατὰ τὰς γεφύρας διεβίβασε τὴν στρατιάν, ἐχώρει 848
πρὸς τὴν Ἡρακλειαν· καὶ διήρπασαν μὲν τὰ ἐκ τῆς
χώρας οἱ Γαλάται καὶ ἀνθρώπους τοὺς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν
ἐγκαταληφθέντας ἐφόνευσαν, τὴν πόλιν δὲ οὐχ εἶλον.
ἔτει γὰρ πρότερον τούτων οἱ Αἰτωλοὶ συντελεῖν τοὺς
Ἡρακλεώτας ἠνάγκασαν ἐς τὸ Αἰτωλικόν· τότε οὖν
ἠμύνοντο ὡς περὶ πόλεως οὐδὲν τι Ἡρακλεώταις μᾶλλον
ἢ καὶ αὐτοῖς προσηκούσης. ἦν δὲ καὶ τῷ Βρένω
τὰ μὲν Ἡρακλεωτῶν ἐλάσσονος φροντίδος, ἀγώνισμα
δὲ ἐποιεῖτο ἐξελάσαι τε ἐκ τῶν στενωπῶν τοὺς ἀντικαθη-
μένους καὶ παρελθεῖν ἐς τὴν ἐντὸς Θερμοπυλῶν Ἑλ-
λάδα.

XXI. 1. 2. Προελθὼν οὖν ἀπὸ τῆς Ἡρακλείας, ἐπυνθάνετο
γὰρ παρὰ αὐτομόλων τοὺς συνειλεγμένους ἐς Πύλας
ἀπὸ ἐκάστης πόλεως, ὑπερεφρόνει τε τοῦ Ἑλληνικοῦ,
καὶ ἦρχεν ἐς τὴν ἐπιούσαν μάχης ἅμα ἀνίσχοντι τῷ
ἡλίῳ, οὔτε Ἕλληνα ἔχων μάντιν οὔτε ἱεροῖς ἐπιχωρίοις
χρῶμενος, εἰ δὲ ἔστι γε μαντεία Κελτική. ἐνταῦθα οἱ
Ἕλληνες ἐν σιγῇ τε ἐπήεσαν καὶ ἐν κόσμῳ· καὶ ὡς ἀφί-
κοντο ἐς χεῖρας, οὔτε σφίσιν οἱ πεζοὶ τοσοῦτο ἀπὸ τῆς
τάξεως ἐξέθεον ὥστε τὴν φάλαγγα ἐπιταράσσειν τὴν οἰ-
κείαν, καὶ οἱ ψιλοὶ μένοντες κατὰ χώραν τὰ τε ἀκόντια
2 ἐπεμπον καὶ ὅσα ἀπὸ τῶν τόξων ἢ σφενδονῶν. τὰ δὲ
ἵππικὰ ἀμφοτέροις ἀχρεῖα ἐγένετο ἅτε οὐ στενοῦ μόνου
χωρίου τοῦ κατὰ τὰς Πύλας ὄντος, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ αὐτο-
φουῶς πέτρας λείου καὶ διὰ τῶν ρευμάτων τὸ συνεχές
τὰ πλείονα καὶ ὀλισθηροῦ. Τοῖς δὲ Γαλάταις τὰ μὲν τῆς
σκευῆς ἀσθενέστερα ἦν· θυρεοὺς γὰρ τοὺς ἐπιχωρίους
εἶχον, καὶ ἄλλο σφίσιν οὐκ ἦν ὄπλον σκέπη σώματος·
3 πλεον δὲ ἐτι ἐμπειρία τῇ ἐς τὰ πολεμικὰ ἀπέδεον. Οἱ

δὲ ἐν ὄργῃ τε ἐπὶ τοὺς ἐναντίους καὶ θυμῷ μετὰ οὐδε-
νὸς λογισμοῦ, καθάπερ τὰ θηρία, ἐχώρουν· καὶ οὔτε
849 πελέεσι διαιρουμένους ἢ ὑπὸ μαχαιρῶν ἢ ἀπόνοια
τοὺς ἐμπνέοντας ἐτι ἀπέλειπεν, οὔτε ὅσοι βέλεσι καὶ
ἀκοντίοις διεπείροντο, ὑψήρουν τοῦ θυμοῦ, μέχρι οὐ
παρέμενεν ἡ ψυχὴ· οἱ δὲ καὶ ἐκ τῶν τραυμάτων τὰ δό-
ρατα οἷς ἐβέβληντο ἀνασπῶντες ἠφίεσαν τε ἐς τοὺς Ἑλ-
ληνας καὶ ἐχρῶντο ἐκ χειρός. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἐπὶ τῶν 4
τριήρων Ἀθηναῖοι μόγις μὲν καὶ οὐκ ἄνευ κινδύνου,
παραπλεύσαντες δὲ ὅμως διὰ τῆς ἰλῦος, ἢ ἐπὶ πλείστον
ἐπέχει τῆς θαλάσσης, καὶ τὰς ναῦς ὅτι ἐγγύτατα τῶν
βαρβάρων σχόντες, βέλεσι τε παντοίοις ἐς τὰ πλάγια
καὶ τοξεύμασιν ἐς αὐτοὺς ἐχρῶντο. Καμνόντων δὲ λό-
γου μειζύως τῶν Κελτῶν, καὶ ἅτε ἐν στενοχωρίᾳ μι-
κρὰ μὲν δρώντων διπλάσια δὲ καὶ τετραπλάσια πασχόν-
των, ἀναχωρεῖν ἐς τὸ στρατόπεδον ἐσήμαινόν σφίσιν οἱ
ἡγεμόνες. οἱ δὲ ἀτάκτως καὶ σὺν οὐδενὶ ἀναστρέφον-
τες κόσμῳ πολλοὶ μὲν συνεπατήθησαν ὑπὸ ἀλλήλων,
πολλοὶ δὲ ἐς τὸ τέλμα ἐμπεσόντες ἠφανίσθησαν κατὰ
τοῦ πηλοῦ, καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐλάσσων ἀναχωροῦσιν αὐ-
τοῖς ἢ ἐν τοῦ ἀγῶνος συνέβη τῇ ἀκμῇ.

3. Τοὺς μὲν δὲ Ἕλληνας τὸ Ἀττικόν ὑπερεβάλετο 5
ἀρετῇ τὴν ἡμέραν ταύτην· αὐτῶν δὲ Ἀθηναίων Κυ-
θίας μάλιστα ἐγένετο ἀγαθός, νέος τε ἡλικίαν καὶ τότε
ἐς ἀγῶνα ἐλθὼν πολέμου πρῶτον. ἀποθανόντος δὲ
ὑπὸ τῶν Γαλατῶν τὴν ἀσπίδα οἱ προσήκοντες ἀνέθεσαν
τῷ Ἐλευθερίῳ Διί, καὶ ἦν τὸ ἐπίγραμμα

Ἡμαὶ δὲ ποθέουσα νέαν ἐτι Κυθίου ἦβην

ἀσπίς ἀριζήλου φωτός, ἄγαλμα Διί,

ἄς διὰ δὴ πρῶτας λαιὸν τότε πῆχυν ἔτεινευ,

εὐτ' ἐπὶ τὸν Γαλάταν ἤμασε θυῶρος Ἄρης.

Τοῦτο μὲν δὲ ἐπεγέγραπτο πρὶν ἢ τοὺς ὁμοῦ Σύλλα 6

καὶ ἄλλα τῶν Ἀθήνησι καὶ τὰς ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Ἐλευθερίου Διὸς καθελεῖν ἀσπίδας. 4. Τότε δὲ ἐν ταῖς Θερμοπύλαις οἱ μὲν Ἕλληνες μετὰ τὴν μάχην τοὺς τε αὐτῶν ἔθαπτον καὶ ἐσκύλευον τοὺς βαρβάρους. Οἱ Γα-850
λάται δὲ οὔτε ὑπὲρ ἀναιρέσεως τῶν νεκρῶν ἐπεκηρυ-
κεύοντο, ἐποιούντο τε ἐπ' ἴσης γῆς σφᾶς τυχεῖν ἢ θη-
ροία τε αὐτῶν ἐμφορηθῆναι καὶ ὅσον τεθνεῶσι πολέ-
7 μίον ἐστὶν ὀρνίθων. Ὀλιγῶρος δὲ αὐτοὺς ἐς τῶν ἀπο-
γυνομένων ἔχειν τὰς ταφὰς δύο ἐμοὶ δοκεῖν τὰ ἀναπέι-
θοντα ἦν, πολεμίους τε ἀνδρας ἐκπλήξαι, καὶ ὅτι ἐστὶ
τεθνεῶτων οὐδὲ ἔθους οἶκτος αὐτοῖς. Ἀπέθανον δὲ
παρὰ τὴν μάχην τεσσαράκοντα μὲν τοῦ Ἑλληνικοῦ,
τοὺς δὲ τῶν βαρβάρων οὐχ οἷόν τε ἦν ἀκριβῶς ἐξευ-
ρεῖν· πολὺ γὰρ καὶ τὸ ἀφανισθὲν κατὰ τῆς ἰλύος ἐγέ-
νετο ἐξ αὐτῶν.

XXII. Ἐβδόμη δὲ ὕστερον μετὰ τὴν μάχην λόχος
τῶν Γαλατῶν ἀνελθεῖν ἐς τὴν Οἴτην ἐπεχείρησε κατὰ
Ἡράκλειαν· ἀτραπὸς δὲ στενὴ καὶ ταύτη μετ' αὐτὰ τὰ
ἐρείπια ἀνήκει τὰ Τραχίνοις· ἦν δὲ καὶ ἱερὸν Ἀθηναῶν
τότε ὑπὲρ τῆς * * Τραχινίδος καὶ ἀναθήματα ἐν αὐτῷ.
ἐς τε οὖν τὴν Οἴτην ἀναβήσεσθαι κατὰ τὴν ἀτραπὸν
ἠλπίζον, καὶ ἅμα προσέσεσθαι σφισιν ἐν παρεργῷ τὰ
ἐκ τοῦ ἱεροῦ * * * τὴν φρουρὰν οιομένου Τελεσάρχου.
καὶ νικῶσι μὲν τοὺς βαρβάρους τῇ μάχῃ, αὐτὸς δὲ ἐπε-
σεν ὁ Τελεσάρχος, ἀνὴρ, εἶπερ τις καὶ ἄλλος, πρόθυ-
μος ἐς τὰ Ἑλλήνων.

2 2. Οἱ μὲν δὴ ἡγεμόνες τῶν βαρβάρων οἱ ἄλλοι κα-
τεπεπλήγεσαν τὸ Ἑλληνικόν, καὶ ἠπόρουσαν ἅμα ὑπὲρ
τῶν μελλόντων, ἐς οὐδὲν σφισι πλέον προχωροῦντα
ὀρῶντες τὰ ἐν χερσὶ· τῷ δὲ Βρέννω λογισμὸς παρίστατο
ὡς, εἰ ἀναγκάσει τοὺς Αἰτωλοὺς οἰκαδε ἐς τὴν Αἰτω-
λίαν ἀναχωρῆσαι, ῥᾶων ἤδη γενήσοιτο ὁ πόλεμος ἀν-

τῷ πρὸς τὸ Ἑλληνικόν. Ἀπολέξας οὖν τῆς στρατιᾶς μυ-
ριάδας τοῦ πεζοῦ τέσσαρας καὶ ὅσον ὀκτακοσίους ἰπ-
πέας, Ὀρεστόριον τε αὐτοῖς καὶ Κόμβουτιν ἐπίστησιν
ἄρχοντας· οἱ ὀπίσω κατὰ τοῦ Σπερχεῖοῦ τὰς γεφύρας 3
851 καὶ αὐθις διὰ Θεσσαλίας ὀδεύσαντες ἐμβάλλουσιν ἐς
τὴν Αἰτωλίαν. καὶ τὰ ἐς Καλλιέας Κόμβουτις οἱ ἐργα-
σάμενοι καὶ Ὀρεστόριος ἦσαν, ἀνοσιώτατά τε ὧν ἀκοῇ
ἐπιστάμεθα, καὶ οὐδὲν τοῖς ἀνθρώπων τολμήμασιν
ὅμοια. γένος μὲν γε πᾶν ἐξέκοψαν τὸ ἄρσεν, καὶ ὁμοί-
ως γέροντες τε καὶ τὰ νήπια ἐπὶ τῶν μητέρων τοῖς
μαστοῖς ἐφρονεύετο· τούτων δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ γάλα-
κτος πιότερα ἀποκτείνοντες ἐπινόον τε οἱ Γαλάται τοῦ
αἵματος καὶ ἤπτοντο τῶν σαρκῶν. Γυναῖκες δὲ καὶ 4
ὄσαι ἐν ὥρᾳ τῶν παρθένων, ὄσαι μὲν φρονήματος τι
αὐτῶν εἶχον, ἐαντὰς ἐφθησαν ὡς ἠλίσκετο ἡ πόλις δι-
ειργασμένα· τὰς δὲ ἔτι περιούσας ἐς ἰδέαν ὕβρεως
πᾶσαν μετὰ ἀνάγκης ἤγον ἰσχυρᾶς, ἄτε ἴσον μὲν ἐλέου,
ἴσον δὲ τὰς φύσεις καὶ ἔρωτος ἀπέχοντες. καὶ ὄσαι μὲν
τῶν γυναικῶν ταῖς μαχαίραις τῶν Γαλατῶν ἐπετύγγα-
νον, αὐτοχειρία τὰς ψυχὰς ἠφίεσαν· ταῖς δὲ οὐ μετὰ
πολὺ ὑπάρξειν τὸ χρεῶν ἐμελλεν ἢ τε ἀσιτία καὶ ἢ
ἀϋπνία, ἀστόργων βαρβάρων ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις
ὑβρίζοντων· οἱ δὲ καὶ ἀφιείδαις τὰς ψυχὰς, οἱ δὲ καὶ
ἤδη νεκραῖς συνεγίνοντο ὅμως. 3. Αἰτωλοὶ δὲ πεπυ- 5
σμένοι τε παρὰ ἀγγέλων ἦσαν ὅποια σφᾶς κατελήφε-
σαν συμφοραί, καὶ ἀντίκα ὡς τάχους εἶχον ἀναστήσαν-
τες ἀπὸ τῶν Θερμοπυλῶν τὴν δύναμιν ἠπείγοντο ἐς
τὴν Αἰτωλίαν, τὰ τε παθήματα τῶν Καλλιέων ἐν ὀργῇ
ποιούμενοι, καὶ πλέον ἔτι τὰς οὐχ ἐαλωκνίας πῶ δια-
σώσασθαι πόλεις προθυμούμενοι. Ἐξεστρατεύοντο δὲ
καὶ οἰκοθεν ἀπὸ τῶν πόλεων πασῶν οἱ ἐν ἡλικίᾳ, ἀνα-
μειγμένοι δ' ἦσαν ὑπὸ ἀνάγκης τε καὶ φρονήματος καὶ

οὐ γεγηρακότες· συνεστρατεύοντο δὲ σφίσι καὶ αἱ γυναῖκες ἐκουσίως, πλεον ἐς τοὺς Γαλάτας καὶ τῶν ἀνδρῶν τῷ θυμῷ χρώμεναι. 4. Ὡς δὲ οἱ βάρβαροι συλήσαντες τοὺς τε οἴκους καὶ τὰ ἱερά καὶ ἐνέντες πῦρ ἐς τὸ Κάλλιον ἐκομίζοντο τὴν αὐτήν, ἐνταῦθα Πατρεῖς μὲν ἐπικουροῦντες Αἰτωλοῖς Ἀχαιῶν μόνοι προσέκειντο ἐξ ἐναντίας τοῖς βαρβάροις ἅτε ὀπλιτεύειν δεδιδαγμένοι, καὶ ὑπὸ πλήθους τε τῶν Γαλατῶν καὶ τῆς ἐς τὰ ἔργα ἀπονοίας μάλιστα ἐταλαιπώρησαν· οἱ δὲ Αἰτωλοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ Αἰτωλαὶ παρὰ πᾶσαν τεταγμένοι τὴν ὁδὸν ἐσηκόντιζόν τε ἐς τοὺς βαρβάρους, καὶ οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ τοὺς ἐπιχωρίους ἐχόντων θυρεοὺς ὀλίγα αὐτῶν ἠμάρτανον, διακοντάς τε ἀπέφενγον οὐ χαλεπῶς, καὶ ἀναστρέφουσιν ἀπὸ τῆς διώξεως ἐπέκειντο αὐτῆς σπουδῆ. Καλλιεύσι δὲ καίπερ δεινὰ οὕτω παθοῦσιν ὡς μὴδὲ τὰ ὑπὸ Ὀμήρου πεποιημένα ἐς τε Λαιστρυγόνας καὶ ἐς Κύκλωπα ἐκτὸς εἶναι δοκεῖν ἀληθείας, ὅμως κατὰ τὴν ἀξίαν ἐγίνετο ἢ ὑπὲρ αὐτῶν δίκη· ἀπὸ γὰρ τῶν τεσσάρων μυριάδων προσόντων σφίσι ὀτακασίων ἐλάσσονες ἡμίσειον ἐς τὸ στρατόπεδον οἱ βάρβαροι τὸ πρὸς Θερμοπύλαις ἀπεσώθησαν.

8 5. Περὶ δὲ τοὺς Ἑλληνας ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τοὺς ἐν Θερμοπύλαις συνέβαινε ἄλλα τοιαῦτα. ἀτραπὸς ἐστὶ διὰ τοῦ ὄρους τῆς Οἴτης μία μὲν ἢ ὑπὲρ Τραχίνος, ἀπότομός τε τὰ πλείω καὶ ὄρθιος δεινῶς, ἑτέρα δὲ ἢ διὰ τῆς Αἰνιάνων ὀδεῦσαι στρατῷ ῥάων, δι' ἧς καὶ Ἰθάκης ποτὲ Μῆδος κατὰ νότου τοῖς περὶ Λεωνίδην ἐπέθετο Ἑλλησι. Κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπηγγέλλοντο ἄξειν Βρέννον οἱ Ἡρακλεῶται καὶ οἱ Αἰνιᾶνες, οὐ κακονοία τῇ ἐς τὸ Ἑλληνικόν, τοὺς δὲ Κελτοὺς ἐκ τῆς χώρας σφίσι ἀπελθεῖν μὴδὲ ἐγκαθημένους φθείρειν περὶ πολλοῦ ποιούμενοι. καὶ μοι φαίνεται Πίνδαρος ἀληθῆ

καὶ ἐν τῷδε εἰπεῖν, ὅς πάντα τινὰ ὑπὸ κακῶν οἰκείων ἐφη πιέζεσθαι, ἐπὶ δὲ ἀλλοτρίοις κήδεσιν ἀπήμαντον εἶναι. Τότε δὲ ἢ τῶν Αἰνιάνων καὶ [ἢ] τῶν Ἡρακλεῶ-10 τῶν ὑπόσχεσις ἐπήγειρε τὸν Βρέννον· καὶ Ἀχιχάριον μὲν κατέλειπεν ἐπὶ τῇ στρατιᾷ, προειπὼν, ἐπειδὴν περιλάβωσιν αὐτοὶ τὸ Ἑλληνικόν, τηρικαῦτα καὶ ἐκείνοις ἐφόδου καιρὸν εἶναι· ἀπολέξας δὲ αὐτὸς μυριάδας τοῦ

853 στρατοῦ τέσσαρας ἐποιεῖτο τὴν ὁδὸν διὰ τῆς ἀτραποῦ. καὶ πῶς ἐπ' ἐκείνης συνέβαινε τῆς ἡμέρας τὴν τε ὁμί-11 χλην κατὰ τοῦ ὄρους καταχεῖσθαι πολλὴν καὶ ἀμαυρὸν ὑπ' αὐτῆς εἶναι τὸν ἥλιον, ὥστε τῶν Φωκέων τοῖς ἔχουσιν ἐπὶ τῇ ἀτραπῷ τὴν φρουρὰν οὐ πρότερον ἐπιόντες οἱ βάρβαροι παρέσχοντο αἰσθησθαι πρὶν ἢ πλησίον ἐγεγόνεσαν. Ἐνταῦθα δὲ οἱ μὲν μάχης ἤρχον, οἱ δὲ ἠμύνοντο ἐρωμένως, τέλος δὲ ἐβιάσθησαν καὶ ἀναχωροῦσιν ἀπὸ τῆς ἀτραποῦ καταδραμόντες μέντοι παρὰ τοὺς συμμαχούς καὶ ἀπαγγείλαντες τὰ παρόντα ἐφθῆσαν πρὶν ἢ ἀκριβῆ καὶ πανταχόθεν τελέαν γενέσθαι τοῦ Ἑλληνικοῦ τὴν κύκλωσιν. ἐνθα δὲ οἱ ἐπὶ τῶν τρι-12 ἠρών Ἀθηναῖοι φθάνουσιν ὑπεξαγαρόντες ἐκ τῶν Θερμοπυλῶν τὸ Ἑλληνικόν. καὶ οἱ μὲν κατὰ τὰς πατρίδας ἕκαστοι τὰς αὐτῶν ἐσκεδάσθησαν.

XXIII. Ὁ δὲ Βρέννος οὐδένα ἔτι ἐπισχῶν χρόνον, πρὶν ἢ τοὺς ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τοῦ σὺν τῷ Ἀχιχάριῳ παραγενέσθαι, τὴν ὁδὸν ἐποιεῖτο ἐπὶ τοὺς Δελφούς. οἱ δὲ καταφεύγουσιν ὑπὸ δειμάτος ἐπὶ τὸ χρηστήριον· καὶ ὁ θεὸς σφᾶς οὐκ εἶα φοβεῖσθαι, φυλάξειν δὲ αὐτὸς ἐπηγγέλλετο τὰ ἑαυτοῦ. 2. Οἱ δὲ ἀφικόμενοι τιμωρεῖν 13 τῷ θεῷ τοσοῖδε ἐγένοντο Ἑλλήνων· Φωκεῖς μὲν ἀπὸ τῶν πόλεων πασῶν, ἐκ δὲ Ἀμφίσσης ὀπλίται τετρακόσιοι, παρὰ δὲ Αἰτωλῶν ὀλίγοι μὲν τινες αὐτίκα, ὅτε ἐπύθοντο ἐς τὸ πρόσω χωροῦντας τοὺς βαρβάρους, δια-

κοσίους δὲ καὶ χιλίους Φιλόμηλος ἤγαγεν ὕστερον. τὸ δὲ μάλιστα ἐν ἀκμῇ τῶν Αἰτωλῶν ἐτρόπετο ἐπὶ τὴν μετὰ τοῦ Ἀχιωρίου στρατιάν, καὶ μάχης μὲν οὐκ ἦρχον, ὀδενόντων δὲ ἐπέκειντο ἀεὶ τοῖς ἐσχάτοις, ἀρπάζοντες τε τὰ τῶν σκευαγωγούντων καὶ αὐτοὺς τοὺς ἄνδρας φονεύοντες· καὶ ἡ πορεία κατὰ ταύτην μάλιστα ἐγίνετο σφισι βραδεία τὴν αἰτίαν. κατέλειπε δὲ καὶ περὶ τὴν Ἡράκλειαν ὁ Ἀχιωρίος μοῖραν, οἱ ἔμελλον φρουρήσειν τὰ ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου χρήματα.

854
XXIII. 1. 3. Βρέννω δὲ καὶ τῇ στρατιᾷ τῶν τε Ἑλλήνων οἱ ἐς Δελφούς ἀθροισθέντες ἀντετάξαντο, καὶ τοῖς βαρβάρους ἀντεστήμηναι τὰ ἐκ τοῦ θεοῦ ταχύ τε καὶ ὦν ἴσμεν φανερώτατα. ἢ τε γὰρ γῆ πᾶσα, ὅσῃν ἐπέειχεν ἡ τῶν Γαλατῶν στρατιά, βιαίως καὶ ἐπὶ πλείστον ἐσειέτο τῆς 2 ἡμέρας, βρονταί τε καὶ κεραυνοὶ συνεχεῖς ἐγίνοντο· καὶ οἱ μὲν ἐξέπληττον τε τοὺς Κελτοὺς καὶ δέχεσθαι τοῖς ὡσὶ τὰ παραγγελλόμενα ἐκώλυνον, τὰ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἐς ὄντινα κατασκήψαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς πλησίον καὶ αὐτοὺς ὁμοίως καὶ τὰ ὄπλα ἐξῆπτε. Τὰ τε τῶν ἡρώων τηρικαυτὰ σφισιν ἐφάνη φάσματα, ὁ Ὑπέροχος καὶ ὁ Λαόδοκός τε καὶ Πύρρος· οἱ δὲ καὶ τέταρτον τὸν 3 Φύλακον ἐπιχώριον Δελφοῖς ἀπαριθμοῦσιν ἦρωα. Ἀπέθανον δὲ καὶ αὐτῶν παρὰ τὸ ἔργον τῶν Φωκέων ἄλλοι τε ἀριθμὸν πολλοὶ καὶ Ἀλεξιμάχος, ὃς ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ μάλιστα Ἑλλήνων ἡλικίας τε τῷ ἀκμάζοντι καὶ ἰσχυρῶς σώματος καὶ τῷ ἐρωμένῳ τοῦ θυμοῦ κατεχρήσατο ἐς τῶν βαρβάρων τὸν φόνον· Φωκεῖς δὲ εἰκόνα τοῦ Ἀλεξιμάχου ποιησάμενοι ἀπέστειλαν τῷ Ἀπόλλωνι ἐς Δελ- 4 φούς. Τοιοῦτοις μὲν οἱ βάρβαροι παρὰ πᾶσαν τὴν ἡμέραν παθήμασί τε καὶ ἐκπλήξει συνείχοντο· τὰ δὲ ἐν τῇ νυκτὶ πολλῷ σφᾶς ἔμελλεν ἀλγεινότερα ἐπιλήψασθαι· οἳ γὰρ ἰσχυρὸν καὶ υφειτὸς ἦν ὁμοῦ τῷ ῥίγῃ,

πέτραι τε ἀπολισθάνουσαι τοῦ Παρνασοῦ μεγάλαι καὶ κρημνοὶ καταρρηγνύμενοι σκοπὸν τοὺς βαρβάρους εἶχον, καὶ αὐτοῖς οὐ κατὰ ἓνα ἢ δύο, ἀλλὰ κατὰ τριάκοντα καὶ ἔτι πλείοσιν, ὡς ἕκαστοι ἐν τῷ αὐτῷ φρουροῦντες ἢ καὶ ἀναπανόμενοι τύχοιεν, ἀθροῖς ἢ ἀπώλεια ἐγένετο ὑπὸ τῆς ἐμβολῆς τῶν κρημνῶν. 4. Ἀμα δὲ τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι οἱ Ἕλληνες ἐπήεσαν σφισιν ἐκ τῶν Δελφῶν, οἱ μὲν ἄλλοι τὴν ἐπὶ τὸ στρατεύμα εὐθείαν, οἱ Φωκεῖς δὲ ἄτε καὶ μᾶλλον ἔχοντες τῶν χωρίων ἐμπείρως κατέ- 855 βησαν τε διὰ τῆς χιόνης κατὰ τὰ ἀπότομα τοῦ Παρνασοῦ, καὶ ἔλαθον κατὰ νότον γενόμενοι τοῖς Κελτοῖς, ἠκόντιζόν τε ἐς αὐτοὺς καὶ ἐτόξεον σὺν οὐδενὶ ἀπὸ τῶν βαρβάρων δείματι. Οἱ δὲ ἀρχομένης μὲν τῆς μάχης, 6 καὶ μάλιστα οἱ περὶ τὸν Βρέννον, οὗτοι δὲ μήκιστοί τε ἦσαν καὶ ἀκμιώτατοι τῶν Γαλατῶν, τότε μὲν ὑπὸ προθυμίας ἐπιαντεῖχον βαλλόμενοι τε πανταχόθεν καὶ οὐκ ἦσαν ὑπὸ τοῦ ῥίγους, μάλιστα οἱ τραυματαῖα, ταλαιπωροῦντες· ὡς δὲ καὶ ὁ Βρέννος ἔλαβε τραύματα, ἐκείνον μὲν λιποψυχήσαντα ἐκκομίζουσιν ἐκ τῆς μάχης, οἱ δὲ βάρβαροι πανταχόθεν σφισιν ἐγκειμένων τῶν Ἑλλήνων ὑπέφευγόν τε ἄκοντες καὶ ἑαυτῶν τοὺς ἀδυνάτους διὰ τραύματα ἔπεσθαι καὶ ἀρρωστίαν φονεύουσι.

5. Καὶ οἱ μὲν ἐστρατοπεδεύσαντο ἔνθα ἡ νύξ κατέ- 7 λάμβανεν ἀναχωροῦντας· ἐν δὲ τῇ νυκτὶ φόβος σφισιν ἐπίπτει Πανικός· τὰ γὰρ ἀπὸ αἰτίας οὐδεμιᾶς δειμάτα ἐκ τούτου φασὶ γίνεσθαι. ἐνέπεσε μὲν ἐς τὸ στρατεύμα ἡ ταραχὴ περὶ βραδείαν τὴν ἐσπέραν, καὶ ὀλίγοι τὸ κατ' ἀρχᾶς ἐγένοντο οἱ παραχθέντες ἐκ τοῦ νοῦ, ἐδόξαζόν τε οὗτοι κτύπου τε ἐπελαννομένων ἵππων καὶ ἐφόδου πολεμίων (αἰσθάνεσθαι)· μετὰ δὲ οὐ πολὺ καὶ ἐς ἅπαντας διέδρα ἡ ἄνοια. ἀναλαβόντες οὖν τὰ ὄπλα καὶ διαστάν- 8 τες ἔκτεινόν τε ἀλλήλους καὶ ἀνὰ μέρος ἐκτείνοντο,

οὔτε γλώσσης τῆς ἐπιχωρίου συνιέντες, οὔτε τὰς ἀλλήλων μορφὰς οὔδ' ἐπὶ θυρεῶν καθορῶντες τὰ σχήματα· ἀλλὰ ἀμφοτέραις ταῖς τάξεσιν ὁμοίως ὑπὸ τῆς ἐν τῷ παρόντι ἀνοίας οἳ τε ἄνδρες οἳ ἀνθεστηκότες εἶναι σφισιν Ἕλληνας καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ὄπλα ἐφαίνοντο καὶ Ἑλλάδα ἀφιέναι τὴν φωνήν, ἣ τε ἐκ τοῦ θεοῦ μανία πλείστον ἐξειργάσατο ὑπ' ἀλλήλων τοῖς Γαλάταις τὸν φόνον.

9 Τῶν δὲ Φωκῶν ὅσοι κατελείποντο κατὰ τοὺς ἀγρούς 856 φυλακῆς βοσκημάτων ἔνεκα, πρῶτοί τε ἦσθοντο καὶ ἀπαγγέλλουσι τοῖς Ἕλλησι τὰ ἐν τῇ νυκτὶ κατασχόντα τοὺς βαρβάρους· ἀναθαρσῆσαντες δὲ οἱ Φωκεῖς προθυμότερον ἔτι ἐνέκειντο τοῖς Κελτοῖς, διὰ φυλακῆς τε πλείονος τὰς ἐπαύσεις ἐποιοῦντο, καὶ τὰ ἐς βίου χρεῖαν οὐ περιεώρων σφᾶς ἐκ τῆς χώρας ἀμαχεὶ λαμβάνοντας· ἐργάζοντο τε ἀντίκα τοῖς Γαλάταις διὰ παντός τοῦ στρατοῦ καὶ σίτου καὶ ὅσα ἐς τροφήν ἄλλα ἔνδεια ἰσχυρά.

10 6. Πλήθος δὲ τὸ ἐν τῇ Φωκίδι αὐτῶν ἀναλωθέν, ὀλίγω μὲν ἐξακισχιλίων ἐλάσσονες οἱ ἐν ταῖς μάχαις, οἳ δὲ ἐν τῇ χειμερίῳ διαφθαρέντες νυκτὶ καὶ ὕστερον οἱ ἐν τῷ Πανικῷ δειμάτι ἐγένοντο ὑπὲρ τοὺς μυρίους, τοσοῦτοι δὲ ἄλλοι καὶ ὑπὸ τοῦ λιμοῦ.

11 7. Ἀθηναίων δὲ ἄνδρες ἐπισκεψόμενοι μὲν ἀφίκοντο τὰ ἐν Δελφοῖς· τότε δὲ ἐπανήκοντες τὰ τε ἄλλα ἠγγέλλον ὅποια συμβεβήκει τοῖς βαρβάροις, καὶ τὰ ἐκ τοῦ θεοῦ κατειληφότα. οἳ δὲ αὐτοὶ τε ἐξεστρατεύοντο, καὶ ὡς τὴν Βοιωτίαν διώδευον, οἱ Βοιωτοὶ σφισιν ἀνείχθησαν· οὕτω δὲ ἀμφοτέροις τοῖς βαρβάροις ἐπακολουθοῦντες ἐλόχων τε καὶ ἔκτεινον τοὺς αἰεὶ ἐσχάτους. τοῖς δὲ φεύγουσιν ὁμοῦ τῷ Βρέννῳ καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀκχωρίου ἐν τῇ προτέρᾳ νυκτὶ ἀνείχθησαν· βραδείαν γὰρ τὴν πορείαν ἐποίησάν σφισιν οἱ Αἰτωλοί, τοῖς τε ἀκοντίοις ἐς αὐτοὺς ἀφειδέστερον καὶ ὅτῳ τύχοιεν καὶ ἄλλῳ χρω-

μενοι, ὥστε ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ πρὸς τῇ Ἡρακλεία μοῖρα οὐ πολλὴ διέφυγεν ἐξ αὐτῶν. 8. Τῷ δὲ Βρέννῳ κατὰ μὲν τὰ τραύματα ἐλείπετο ἔτι σωτηρίας ἐλπίς· τῶν δὲ πολιτῶν φόβῳ φασὶν αὐτὸν καὶ τῇ αἰδοῖ πλέον, ἅτε τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι κακῶν αἰτίον, ἔκουσίως ἀφεῖναι τὴν ψυχὴν ἀκράτου πίνοντα τοῦ οἴνου. Καὶ τὸ ἀπὸ τούτου 13 δὲ οἱ βάρβαροι μέχρι μὲν τοῦ Σπερχεῖοῦ χαλεπῶς ἐκομίσθησαν, τῶν Αἰτωλῶν βιαίως σφίσι ἐγκειμένων ὡς δὲ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν Σπερχεῖον, [οἱ] ἐντεῦθεν ὑποκαθήμενοι Θεσσαλοὶ καὶ οἱ Μαλιεῖς ἐνεφορήθησαν οὕτω σφῶν ὡς μηδένα οἴκαδε ἀποσωθῆναι.

9. Ἐγένετο δὲ τῶν Κελτῶν στρατεία τε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ ἀπώλεια Ἀναξικράτους Ἀθήνησιν ἄρχοντος, 857 δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ἣν Λάδας Αἰγίεὺς ἐνίκα στάδιον· τῷ δὲ ἔτει τῷ ἐφεξῆς Δημοκλέους Ἀθήνησιν ἄρχοντος, οἳ δὲ αὐτίς ἐς τὴν Ἀσίαν διαβαίνουσιν οἱ Κελτοί. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω γενόμενα ἴστω τις.

XXIV. Ἐν δὲ τῷ προναῶ τῷ ἐν Δελφοῖς γεγραμμένα ἐστὶν ὠφελήματα ἀνθρώποις ἐς βίον· ἐγράφη δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν οὓς γενέσθαι σοφοὺς λέγουσιν Ἕλληνας. οὗτοι δὲ ἦσαν ἐκ μὲν Ἰωνίας Θαλῆς τε Μιλήσιος καὶ Προηνεὺς Βίας, Αἰολέων δὲ τῶν ἐν Λέσβῳ Πιπτακὸς Μιτυληναῖος, ἐκ δὲ Δωριέων τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Κλεόβουλος Αἰνιδίος, καὶ Ἀθηναῖος τε Σόλων καὶ Σπαρτιάτης Χίλων· τὸν δὲ ἕβδομον Πλάτων ὁ Ἀρίστανος ἀντὶ Περιάνδρου τοῦ Κυψέλου Μύσωνα κατείλοχε τὸν Χηνέα· κάμη δὲ ἐν τῇ Οἰτῇ τῷ ὄρει φκοῦντο αἱ Χῆναι. οὗτοι οὖν οἱ ἄνδρες ἀφικόμενοι ἐς Δελφοὺς ἀνέθεσαν τῷ Ἀπόλλωνι τὰ ἀδόμενα Γυνῶδι σαντὸν καὶ Μηδὲν ἄγαν. οὗτοι μὲν δὴ ἐνταῦθα ἔγραψαν τὰ εἰρημένα.

2. Θεάσαιο δ' ἂν καὶ εἰκόνα Ὀμήρου χαλκῆν ἐπὶ 2

στήλη, καὶ ἐπιλέξει τὸ μάντευμα ὃ γενέσθαι τῷ Ὀμήρῳ λέγουσιν·

Ὀλβιε καὶ δύσδαιμον, ἔφες γὰρ ἐπ' ἀμφοτέροισι,
πατρίδα δίζηαι. μητρὶς δέ τοι, οὐ πατρὶς ἐστίν.
ἐστὶν Ἴος νῆσος μητρὸς πατρὶς, ἣ σε θανόντα
δέξεται. ἀλλὰ νέων παιδῶν αἰνιγμα φύλαξαι.

3. Δεικνύουσι δὲ οἱ Ἴηται καὶ Ὀμήρου μνήμα ἐν τῇ
νήσῳ καὶ ἐτέρωθι Κλυμένης, τὴν Κλυμένην μητέρα
3 εἶναι τοῦ Ὀμήρου λέγοντες. Κύπριοι δέ, οἰκιοῦνται
γὰρ δὴ καὶ οὗτοι Ὀμηρον, Θεμιστῶ τε αὐτῷ μητέρα
εἶναι τῶν τινᾶ ἐπιχωρίων γυναικῶν λέγουσι, καὶ ὑπὸ
Εὐκλου προθεσπισθῆναι τὰ ἐς τὴν γένεσιν τὴν Ὀμήρου
φασὶν ἐν τοῖσδε·

Καὶ τότε ἐν εἰναλίῃ Κύπρῳ μέγας ἔσσει' αἰοῖός,
ὄν τε Θεμιστῶ τέξει ἐπ' ἀγροῦ δια γυναικῶν,
νόσφι πολυκτεάνοιο πολὺκλειτον Σαλαμῖνος.
Κύπρον δὲ προλιπὼν διερός θ' ὑπὸ κύμασιν ἀρθεῖς,
Ἑλλάδος εὐρουχόρου μῦθος κακὰ πρῶτος αἰείσας,
ἔσσειται ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.

Ταῦτα ἡμεῖς ἀκούσαντές τε καὶ ἐπιλεξάμενοι τοὺς χρη-
σμους, ἰδίᾳ δὲ οὐδένα αὐτῶν λόγον οὔτε ἐς πατρίδα
οὔτε περὶ ἡλικίας Ὀμήρου γράφομεν.

4. Ἐν δὲ τῷ ναῷ πεποιήται μὲν Ποσειδῶνος βωμός,
ὅτι τὸ μαντεῖον τὸ ἀρχαιότατον κτῆμα ἦν καὶ Ποσειδῶ-
νος, ἔστηκε δὲ καὶ ἀγάλματα Μοιρῶν δύο· ἀντὶ δὲ αὐ-
τῶν τῆς τρίτης Ζεὺς τε Μοιραγέτης καὶ Ἀπόλλων σφίσι
παρέστηκε Μοιραγέτης. Θεάσαιο δ' ἂν ἐνταῦθα καὶ
ἐστίαν, ἐφ' ἣ Νεοπτόλεμον τὸν Ἀχιλλέως ὁ ἱερεὺς ἀπέ-
κτεινε τοῦ Ἀπόλλωνος· τὰ δὲ ἐς τοῦ Νεοπτολέμου τὴν
5 τελευτήν ἐστιν ἡμῖν ἐτέρωθι εἰρημένα. Ἀνάκειται δὲ
οὐ πόρρω τῆς ἐστίας θρόνος Πινδάρου· σιδήρου μὲν
ἐστὶν ὁ θρόνος, ἐπὶ δὲ αὐτῷ φασὶν, ὅποτε ἀφίκοιτο ἐς

Δελφούς, καθέζεσθαι τε τὸν Πίνδαρον καὶ ἄδειν ὅποσα
τῶν ἁσμάτων ἐς Ἀπόλλωνα ἐστίν. ἐς δὲ τοῦ ναοῦ τὸ
ἐσωτάτω παρῆσι τε ἐς αὐτὸ ὀλίγοι, καὶ χρυσοῦν Ἀπόλ-
λωνος ἕτερον ἄγαλμα ἀνάκειται.

5. Ἐξελθόντι δὲ τοῦ ναοῦ καὶ τραπέντι ἐς ἀριστερὰ 6
περίβολός ἐστι καὶ Νεοπτολέμου τοῦ Ἀχιλλέως ἐν αὐτῷ
859 τάφος· καὶ οἱ κατὰ ἔτος ἐναγίζουσι οἱ Δελφοί. Ἐπα-
ναβάντι δὲ ἀπὸ τοῦ μνήματος λίθος ἐστὶν οὐ μέγας·
τούτου καὶ ἔλαιον ὁσημέραι καταχέουσι καὶ κατὰ ἑορτὴν
ἐκάστην ἔρια ἐπιτιθέασιν τὰ ἀργά· ἔτι δὲ καὶ δόξα ἐς
αὐτόν, δοθῆναι Κρόνῳ τὸν λίθον ἀντὶ [τοῦ] παιδός,
καὶ ὡς αὐθις ἤμεσεν αὐτόν ὁ Κρόνος.

Ἰοῦσι δὲ ὡς ἐπὶ τὸν ναὸν αὐθις μετὰ τοῦ λίθου τὴν 7
θέαν ἐστὶν ἡ Κασσοτὶς καλουμένη πηγή· τεῖχος δὲ οὐ
μέγα ἐπ' αὐτῇ, καὶ ἡ ἀνοδος διὰ τοῦ τεύχους ἐστὶν ἐπὶ
τὴν πηγήν. ταύτης τῆς Κασσοτίδος δύεσθαι τε κατὰ
τῆς γῆς λέγουσι τὸ ὕδωρ καὶ ἐν τῷ ἀδύτῳ τοῦ θεοῦ τὰς
γυναῖκας μαντικὰς ποιεῖν· τὴν δὲ τῇ κρήνῃ δεδωκυῖαν
τὸ ὄνομα τῶν περὶ τὸν Παρνασσὸν νυμφῶν φασὶν εἶναι.

XXV. Ὑπὲρ δὲ τὴν Κασσοτίδα ἐστὶν οἰκημα γραφᾶς
ἔχον τῶν Πολυγνώτου, ἀνάθημα μὲν Κνιδίων, καλεῖται
δὲ ὑπὸ Δελφῶν Λέσχῃ, ὅτι ἐνταῦθα συνιόντες τὸ ἀρ-
χαῖον τὰ τε σπουδαιότερα διελέγοντο καὶ ὅποσα μυ-
θώδη. τοιαῦτα εἶναι πολλὰ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλ-
λάδα Ὀμηρος ἐν Μελανθοῦς λοιδορίᾳ πρὸς Ὀδυσσεῖα
ἐδήλωσεν·

Οὐδ' ἐθέλεις εὐδαιεν χαλκήϊον ἐς δόμον ἐλθῶν
ἠέ που ἐς λέσχην, ἀλλ' ἐνθάδε πόλλ' ἀγορεύεις.

2. Ἐς τοῦτο οὖν ἐσελθόντι τὸ οἶκημα τὸ μὲν σύμπαν τὸ 2
ἐν δεξιᾷ τῆς γραφῆς Ἰλιός τέ ἐστιν ἐαλωκυῖα καὶ ἀπό-
πλους ὁ Ἑλλήνων. Μενελάῳ δὲ τὰ ἐς τὴν ἀναγωγὴν
εὐτρεπίζουσι, καὶ ναῦς τε γεγραμμένη καὶ ἄνδρες ἐντὸς

ναῦται καὶ ἀναμιξὲ παῖδες· ἐν μέσῃ δὲ ἐστὶ τῇ νηϊ ὁ
 κυβερνήτης Φρόντις κοντοὺς δύο ἔχων. Ὅμηρος δὲ Νέ-
 στορα ἐποίησεν ἄλλα τε διαλεγόμενον πρὸς Τηλέμαχον
 καὶ περὶ τοῦ Φρόντιδος, ὡς πατὴρ μὲν Ὀνήτορος, Με-
 νελάου δὲ ἦν κυβερνήτης, δοκιμώτατος δὲ ἐς τὴν τέχ-
 νην, καὶ ὡς Σούνιον ἦδη τὸ ἐν τῇ Ἀττικῇ παραπλέοντα 860
 ἐπέλαβεν αὐτὸν τὸ χρεῶν· καὶ τέως ὁμοῦ Νέστορι ὁ
 Μενελάος πλέων, τότε κατὰ αἰτίαν ἀπελείφθη ταύτην,
 ἵνα μνήματος καὶ ὅσα ἐπὶ νεκροῖς ἄλλα ἀξιόσπειε τὸν
 3 Φρόντιν. Οὗτός τε οὖν ἐν τοῦ Πολύγνωτου τῇ γραφῇ,
 καὶ ὑπ' αὐτὸν Ἰθαίμενης τέ τις κομίζων ἐσθῆτα καὶ
 Ἐχόιαξ διὰ τῆς ἀποβάθρας κατιῶν ἐστίν, ὑδρίαν ἔχων
 χαλκῆν. Καταλύουσι δὲ καὶ τοῦ Μενελάου τὴν σκηπὴν
 οὐ πόρρω τῆς νεῶς οὖσαν Πολίτης καὶ Στρόφιός τε καὶ
 Ἄλφιός. καὶ ἄλλην διαλύων σκηπὴν ἐστίν Ἀμφιάλος.
 ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀμφιάλου τοῖς ποσὶ κάθηται παῖς· ἐπί-
 γραμμα δὲ οὐκ ἐστὶ τῷ παιδί, γένεια δὲ μόνω τῷ Φρόν-
 τιδι. καὶ μόνου τούτου τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ἐς Ὀδυσσεῖα
 ποιήσεως ἔμαθε· τῶν δὲ ἄλλων ἐμοὶ δοκεῖν τὰ ὀνόματα
 4 συνέθηκεν αὐτὸς ὁ Πολύγνωτος. Βρισηῖς δὲ ἐστῶσα
 καὶ Διομήδη τε ὑπὲρ αὐτῆς καὶ Ἴφρις πρὸ ἀμφοτέρων
 εἰοκάσιν ἀνασκοπούμεναι τὸ Ἑλένης εἶδος. κάθηται δὲ
 αὐτῇ τε ἡ Ἑλένη καὶ Εὐρυβάτης πλησίον· τὸν Ὀδυσσεῖος
 εἶναι κήρυκα εἰκάζομεν, οὐ μὴν εἶχεν ἤδη γένεια. θε-
 ράπαινα δὲ Ἥλέκτρα καὶ Πανθαλίς, ἡ μὲν τῇ Ἑλένῃ
 παρέστηκεν, ἡ δὲ ὑποδεῖ τὴν δέσποιναν ἡ Ἥλέκτρα·
 διάφορα δὲ καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα ἢ Ὅμηρος ἔθετο ἐν
 Ἰλιάδι, ἢ καὶ Ἑλένην καὶ ἰούσας ὁμοῦ τῇ Ἑλένῃ τὰς
 5 δούλας ἐπὶ τὸ τεῖχος πεποίηκε. 3. Κάθηται δὲ ὑπὲρ τὴν
 Ἑλένην πορφυροῦν ἀνὴρ ἀμπεχόμενος ἱμάτιον καὶ ἐς τὰ
 μάλιστα κατηφής· Ἑλενον εἶναι τεκμήριον ἂν τὸν Πρι-
 ἄμου καὶ πρὶν ἢ [καὶ] τὸ ἐπίγραμμα ἐπιλέξασθαι. πλη-

σίον δὲ τοῦ Ἑλένου Μέγης ἐστὶ· τέτρωται δὲ τὸν βρα-
 χίονα ὁ Μέγης, καθὰ δὴ καὶ Λέσχεως ὁ Αἰσχυλίνου
 Πυρραῖος ἐν Ἰλλου πέρσιδι ἐποίησε· τρωθῆναι δὲ ὑπὸ
 τὴν μάχην τοῦτον, ἦν ἐν τῇ νυκτὶ ἐμαχέσαντο οἱ Τρῶες,
 861 ὑπὸ Ἀδμήτου φησὶ τοῦ Ἀνγείου. Γέγραπται δὲ καὶ 6
 Λυκομήδης παρὰ τὸν Μέγητα ὁ Κρέοντος, ἔχων τραῦμα
 ἐπὶ τῷ καρπῷ· Λέσχεως οὕτω φησὶν αὐτὸν ὑπὸ Ἀγῆ-
 νορος τρωθῆναι. δῆλα οὖν ὡς ἄλλως γε οὐκ ἂν ὁ Πο-
 λύγνωτος ἔγραψεν οὕτω τὰ ἔλλα σφίσι, εἰ μὴ ἐπελέξατο
 τὴν ποιήσιν τοῦ Λέσχεω· προσεπέθηκε μέντοι καὶ σφυ-
 ροῦ τῷ Λυκομήδει καὶ τρίτον τραῦμα ἐν τῇ κεφαλῇ.
 τέτρωται δὲ καὶ Εὐρύαλος ὁ Μηκιστέως κεφαλὴν τε καὶ
 ἐπὶ τῇ χειρὶ τὸν καρπὸν. Οὗτοι μὲν δὴ ἀνωτέρω τῆς 7
 Ἑλένης εἰσὶν ἐν τῇ γραφῇ· ἐφεξῆς δὲ τῇ Ἑλένῃ μήτηρ
 τε ἡ Θησέως ἐν χρῶ κεκαρμένη καὶ παίδων τῶν Θησέως
 Δημοφῶν ἐστὶ φροντίζων, ὅσα γε ἀπὸ τοῦ σχήματος,
 εἰ ἀνασώσασθαι οἱ τὴν Αἴθραν ἐνέσται. Ἀργεῖοι δὲ καὶ
 ἐκ τῆς Σίνιδος θυγατρὸς γενέσθαι Θησεὶ Μελάνιππον
 λέγουσι, καὶ ὡς ἀνέλοιτο ὁ Μελάνιππος δρόμου νίκην,
 ὅτε οἱ Ἐπίγονοι καλούμενοι Νέμεια δεύτεροισι οὗτοι ἔθε-
 σαν μετὰ Ἀδραστον. Λέσχεως δὲ ἐς τὴν Αἴθραν ἐποίη- 8
 σεν, ἠνίκα ἠλίσκετο Ἴλιον, ὑπέξελθούσαν ἐς τὸ στρα-
 τόπεδον αὐτὴν ἀφικέσθαι τὸ Ἑλλήνων καὶ ὑπὸ τῶν
 παίδων γνωρισθῆναι τῶν Θησέως, καὶ ὡς παρ' Ἀγα-
 μέμνονος αἰτήσαι Δημοφῶν αὐτὴν· ὁ δὲ ἐκείνῳ μὲν
 ἐθέλειν χαρίζεσθαι, ποιήσειν δὲ οὐ πρότερον ἔφη πρὶν
 Ἑλένην πείσαι· ἀποστείλαντι δὲ αὐτῷ κήρυκα ἔδωκεν
 Ἑλένη τὴν χάριν. εἰοικεν οὖν ὁ Εὐρυβάτης ὁ ἐν τῇ
 γραφῇ ἀφῆχθαι τε ὡς τὴν Ἑλένην τῆς Αἴθρας ἕνεκα, καὶ
 τὰ ἐντεταλμένα ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπαγγέλλειν.
 4. Γυναῖκες δὲ αἱ Τρωάδες αἰχμαλώτοις τε ἤδη καὶ ὀδυ- 9
 ρομέναις εἰοκάσι. γέγραπται μὲν Ἀνδρομάχη, καὶ ὁ

παῖς οἱ προσέστηκεν ἑλόμενος τοῦ μαστοῦ· τούτῳ Λέ-
 σχεως φησέντι ἀπὸ τοῦ πύργου συμβῆναι λέγει τὴν τε-
 λευτήν, οὐ μὴν ὑπὸ δόγματός γε Ἑλλήνων, ἀλλ' ἰδίᾳ
 Νεοπτόλεμον αὐτόχειρα ἐθελῆσαι γενέσθαι. Γέγραπται
 δὲ Μηδεσικάστη, θυγατέρων μὲν Πριάμου καὶ αὐτῆ
 τῶν νόθων, ἐξορκίσθαι δὲ ἐς Πηδαίον πόλιν φησὶν αὐ-
 τὴν Ὅμηρος Ἰμβροῖω Μέντορος [παιδί] ἀνδρὶ συνοικου- 862
 10 σαν. Ἡ μὲν δὴ Ἀνδρομάχη καὶ ἡ Μηδεσικάστη καλύμ-
 ματά εἰσιν ἐπικείμενοι, Πολυξένη δὲ κατὰ τὰ εἰδισμένα
 παρθένους ἀναπέπλεκται τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ τρίχας· ἀπο-
 θανεῖν δὲ αὐτὴν ἐπὶ τῷ Ἀχιλλέως μνήματι ποιηταὶ τε
 ἄδουσι, καὶ γραφὰς ἐν τε Ἀθήναις καὶ Περγάμῳ τῇ
 ὑπὲρ Καϊκου θεασάμενος οἶδα ἐχούσας ἐς τῆς Πολυξένης
 11 τὰ παθήματα. Ἐγραψε δὲ καὶ Νέστορα τῇ κεφαλῇ τε
 ἐπικείμενον πῖλον καὶ ἐν τῇ χειρὶ δόρυ ἔχοντα· καὶ ἵπ-
 πος κονίεσθαι μέλλοντος παρέχεται σχῆμα. ἄχρη μὲν δὴ
 τοῦ ἵππου αἰγιαλός τε καὶ ἐν αὐτῷ ψηφίδες ὑποφαίνον-
 ται, τὸ δὲ ἐντεῦθεν οὐκέτι ἔοικεν εἶναι θάλασσα.

XXVI. Τῶν δὲ γυναικῶν τῶν μεταξὺ τῆς τε Αἰθρας
 καὶ Νέστορός εἰσιν ἄνωθεν τούτων αἰχμαλῶτοι καὶ αὐ-
 ται Κλυμένη τε καὶ Κρέουσα καὶ Ἀριστομάχη καὶ Ξενο-
 δίκη. Κλυμένην μὲν οὖν Στησίχορος ἐν Ἰλλίου πέριδι
 κατηγόρηκεν ἐν ταῖς αἰχμαλώτοις· ὡσαύτως δὲ καὶ
 Ἀριστομάχην ἐποίησεν ἐν Νόστοις θυγατέρα μὲν Πριά-
 μου Κριτολάου δὲ γυναῖκα εἶναι τοῦ Ἰκετάονος· Ξενο-
 δίκης δὲ μνημονεύσαντα οὐκ οἶδα οὔτε ποιητὴν οὔτε
 ὅσοι λόγων συνθέται· ἐπὶ δὲ τῇ Κρεούσῃ λέγουσιν ὡς
 ἡ θεῶν μήτηρ καὶ Ἀφροδίτη δουλείας ἀπὸ Ἑλλήνων
 αὐτὴν ἐρρύσαντο· εἶναι γὰρ δὴ καὶ Αἰνείου τὴν Κρέ-
 2 σιν Εὐρυδίκην γυναῖκα Αἰνεία. Γεγραμμένοι δὲ ἐπὶ
 κλίης ὑπὲρ ταύτας Ἀηνώμη τε καὶ Μητιόχη, καὶ Πει-

σίς ἐστὶ καὶ Κλεοδίκη· τούτων ἐν Ἰλιάδι καλουμένη μι-
 κρᾷ μόνης ἐστὶ τὸ ὄνομα τῆς Ἀηνώμης, τῶν δ' ἄλλων
 ἔμοι δοκεῖν συνέθηκε τὰ ὀνόματα ὁ Πολύγνωτος. Γέ-
 γραπται δὲ καὶ Ἐπειὸς γυμνὸς καταβάλλον ἐς ἔδαφος
 τῶν Τρῶων τὸ τεῖχος· ἀνέχει δὲ ὑπὲρ αὐτὸ ἡ κεφαλὴ
 τοῦ ἵππου μόνῃ τοῦ δουρείου. Πολυποίτης δὲ ὁ Πει-
 ρίδου δεδεμένος τὴν κεφαλὴν ταινία, καὶ παρ' αὐτὸν
 Ἀκάμας ἐστὶν ὁ Θησέως ἐπικείμενος τῇ κεφαλῇ κράνος·
 λόφος δὲ ἐπὶ τῷ κράνει πεποιήται. καὶ Ὀδυσσεύς τέ 3
 ἐστὶν ἐνδεδικώς θώρακα· [Ὀδυσσεύς.] Αἶας δὲ Οἰλέως
 ἔχων ἀσπίδα βωμῷ προσέστηκεν, ὀμνύμενος ὑπὲρ τοῦ
 863 ἐς Κασσάνδραν τολμήματος· ἡ δὲ κάθηται τε ἡ Κασσάν-
 δρα χαμαι καὶ τὸ ἄγαλμα ἔχει τῆς Ἀθηνᾶς, εἶγε δὴ ἀνέ-
 τρεψεν ἐκ βάθρων τὸ ξόανον, ὅτε ἀπὸ τῆς ἱεσίας αὐτὴν
 ὁ Αἶας ἀφείλκε· γεγραμμένοι δὲ καὶ οἱ παῖδες εἰσιν οἱ
 Ἀτρεῶς, ἐπικείμενοι καὶ οὗτοι κράνη· Μενελάω δὲ
 ἀσπίδα ἔχοντι δράκων ἐπὶ τῇ ἀσπίδι ἐστὶν εἰργασμένος
 τοῦ ἐν Ἀυλίδι φανέντος ἐπὶ τοῖς ἱερείοις τέρατος ἕνεκα
 ἐπὶ τούτοις τὸν Αἶαντα ἐξορκούσιν. Κατ' εὐθὺν δὲ τοῦ 4
 ἵππου τοῦ παρὰ τῷ Νέστορι Νεοπτόλεμος ἀπεκτονῶς
 ἐστὶν Ἐλασον, ὅστις δὴ ὁ Ἐλασος. οὗτος μὲν δὴ ὀλίγον
 ἐμπνέοντι ἔτι εἰκασταὶ· Ἀστίνυον δέ, οὗ δὴ ἐποίησατο
 καὶ Λέσχεως μνήμην, πεπτωκότα ἐς γόνυ ὁ Νεοπτόλεμος
 ξίφει παίει. Νεοπτόλεμον δὲ μόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ φο-
 νεύοντα ἔτι τοὺς Τρῶας ἐποίησεν ὁ Πολύγνωτος, ὅτι
 ὑπὲρ τοῦ Νεοπτόλεμον τὸν τάφον ἡ γραφὴ πᾶσα ἐμελ-
 λεν αὐτῷ γενήσεσθαι. Τοῦ δὲ Ἀχιλλέως τῷ παιδί Ὅμη-
 ρος μὲν Νεοπτόλεμον ὄνομα ἐν ἀπάσῃ οἱ τίθεται τῇ
 ποιήσει· τὰ δὲ Κύπρια ἔπη φησὶν ὑπὸ Λυκομήδους μὲν
 Πύρρον, Νεοπτόλεμον δὲ ὄνομα ὑπὸ Φοίνικος αὐτῷ
 τεθῆναι, ὅτι Ἀχιλλεὺς ἡλικία ἔτι νέος πολεμεῖν ἤρξατο.
 2. Γέγραπται δὲ βωμός τε καὶ ὑπὸ δειμάτος παῖς μικρός 5

ἐχόμενος τοῦ βωμοῦ· κείται δὲ καὶ θώραξ ἐπὶ τῷ βωμῷ χαλκοῦς. κατὰ δὲ ἐμὲ σπάνιον τῶν θωράκων τὸ σχῆμα ἦν τούτων, τὸ δὲ ἀρχαῖον ἐφόρουσιν αὐτούς. δύο ἦν χαλκᾶ ποιήματα, τὸ μὲν στέρνῳ καὶ τοῖς ἀμφὶ τὴν γαστέρα ἀρμόζον, τὸ δὲ ὡς νώτου σκέπην εἶναι· γνάλα ἐκαλοῦντο· τὸ μὲν ἔμπροσθεν τὸ δὲ ὀπίσθεν προσῆγον, 6 ἔπειτα περόναις συνῆπτον πρὸς ἄλληλα. Ἀσφάλειαν δὲ ἀποχωρῶσαν ἐδόκει παρέχεσθαι καὶ ἀσπίδος χωρὶς ἐπὶ τούτῳ καὶ Ὅμηρος Φόρκυα τὸν Φρύγα οὐκ ἔχοντα ἀσπίδα ἐποίησεν, ὅτι αὐτῷ γυαλοθώραξ ἦν. Ἐγὼ δὲ γραφῇ μεμιμημένον τοῦτον ἐθεασάμην ὑπὸ τοῦ Πολυγνώτου, καὶ ἐν Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας Καλλιπῶν ὁ 864 Σάμιος Πατρόκλη τοῦ θώρακος τὰ γνάλα ἀρμοζούσας ἔγραψε γυναῖκας. 3. Τοῦ βωμοῦ δὲ ἐπέκεινα Λαοδίκην ἔγραφεν ἐστῶσαν. ταύτην οὔτε ὑπὸ ποιητοῦ κατελεγμένην ἐν ταῖς αἰχμαλώτοις ταῖς Τρωάσιν εὔρισκον, οὔτε ἄλλως ἐφαίνετο ἔχειν μοι τὸ εἶκος ἢ ἀφεθῆναι τὴν Λαοδίκην ὑπὸ Ἑλλήνων. Ὅμηρος μὲν γε ἐδήλωσεν ἐν Ἰλιάδι Μενελάου καὶ Ὀδυσσεῶς ξενίαν παρὰ Ἀντήνορος, καὶ ὡς Ἐλικίῳ ἢ Λαοδίκῃ συνοικοῖη τῷ Ἀντήνορος· 8 Λέσχεως δὲ τετραμένον τὸν Ἐλικίονα ἐν τῇ νυκτομαχίᾳ γνωρισθῆναι τε ὑπὸ Ὀδυσσεῶς καὶ ἐξαχθῆναι ζῶντα ἐκ τῆς μάχης φησὶν. Ἐποιτο ἂν οὖν τῇ Μενελάου καὶ Ὀδυσσεῶς κηδεμονία περὶ οἶκον τὸν Ἀντήνορος μηδὲ ἐς τοῦ Ἐλικίονος τὴν γυναῖκα ἔργον δυσμενὲς ὑπὸ Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου γενέσθαι. Εὐφορίων δὲ ἀνὴρ Χαλκιδεὺς σὺν οὐδενὶ εἰκότι τὰ ἐς τὴν Λαοδίκην ἐποίη- 9 σεν. Ἐφεξῆς δὲ τῇ Λαοδίκῃ ὑποστάτης τε λίθου καὶ λουτήριόν ἐστιν ἐπὶ τῷ ὑποστάτῃ χαλκοῦν· Μέδουσα δὲ κατέχουσα ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις τὸ ὑπόστατον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κάθηται· ἐν δὲ ταῖς Πριάμου θυγατρᾶσιν ἀριθμῆσαι τις ἂν καὶ ταύτην κατὰ τοῦ Ἱμεραίου τὴν

ῥόδην. παρὰ δὲ τὴν Μέδουσαν ἐν χρῶ κεκαρμένη πρεσβύτις ἢ ἀνθρωπός ἐστιν εὐνοῦχος, παιδίον δὲ ἐν τοῖς γόνασιν ἔχει γυμνόν· τὸ δὲ τὴν χεῖρα ὑπὸ δείματος ἐπίπροσθε τῶν ὀφθαλμῶν πεποιήται.

XXVII. Νεκροὶ δέ, ὁ μὲν γυμνὸς Πήλις ὄνομα ἐπὶ τὸν νῶτόν ἐστιν ἐρριμμένος, ὑπὸ δὲ τὸν Πήλιν Ἥιονεύς τε κείται καὶ Ἄδμητος ἐνδεδυκότες ἔτι τοὺς θώρακας· καὶ αὐτῶν Λέσχεως Ἥιονέα ὑπὸ Νεοπτολέμου, τὸν δὲ ὑπὸ Φιλοκίτου φησὶν ἀποθανεῖν τὸν Ἄδμητον. ἄλλοι δὲ ἀνωτέρω τούτων, ὑπὲρ μὲν τὸ λουτήριον Λεώκριτός ἐστιν ὁ Πουλυδάμαντος τεθνεὺς ὑπὸ Ὀδυσσεῶς, ὑπὲρ δὲ Ἥιονέα τε καὶ Ἄδμητον Κόροιβος ὁ Μυγδόνος· τούτου μνημῆα τε ἐπιφανὲς ἐν ὄροις πεποιήται Φρυγῶν 365 Στεκτορηῶν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ποιηταῖς Μυγδόνας ὄνομα ἐπὶ τοῖς Φρυξί τιθεσθαι καθέστηκεν. Ἀφίκετο μὲν δὲ ἐπὶ τὸν Κασσάνδρας ὁ Κόροιβος γάμον, ἀπέθανε δέ, ὡς μὲν ὁ πλείων λόγος, ὑπὸ Νεοπτολέμου, Λέσχεως δὲ ὑπὸ Διομήδους ἐποίησεν. Εἰσὶ δὲ καὶ ἐπάνω τοῦ Κο- 2 ροίβου Πριάμος καὶ Ἀξίῳν τε καὶ Ἀγήνωρ. Πριάμον δὲ οὐκ ἀποθανεῖν ἔφη Λέσχεως ἐπὶ τῇ ἐσχάρᾳ τοῦ Ἐρκειίου, ἀλλὰ ἀποσπασθέντα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ πάρεργον τῷ Νεοπτολέμῳ πρὸς ταῖς τῆς οἰκίας γενέσθαι θύραις. Ἐς δὲ Ἐκάβην Στησίχορος ἐν Ἰλίου πέριδι ἐποίησεν ἐς Λυκίαν ὑπὸ Ἀπόλλωνος αὐτὴν κομισθῆναι. Ἀξίονα δὲ παῖδα εἶναι Πριάμου Λέσχεως καὶ ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑπὸ Εὐρυπύλου τοῦ Εὐαίμονος φησι. Τοῦ Ἀγήνορος δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητὴν Νεοπτολέμος αὐτόχειρ ἐστὶ καὶ οὕτω φαίνοιτο ἂν Ἐχεκλος μὲν φονευθεὶς ὁ Ἀγήνορος ὑπὸ Ἀχιλλέως, Ἀγήνωρ δὲ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Νεοπτολέμου. Λαομέδοντος δὲ τὸν νεκρὸν Σίνων τε ἑταῖρος 3 Ὀδυσσεῶς καὶ Ἀγχιάλός εἰσιν ἐκκομίζοντες. γέγραπται δὲ καὶ ἄλλος τεθνεὺς, ὄνομά οἱ Ἐρεσος· τὰ δὲ ἐς Ἐρε-

σόν τε καὶ Λαομέδοντα, ὅσα γε ἡμεῖς ἐπιστάμεθα, ἦσεν
οὐδέεις. 2. Ἔστι δὲ οἰκία τε ἢ Ἀντήνορος, καὶ παρδάλεως
κρεμάμενον δέσμα ὑπὲρ τῆς ἐσόδου, σύνθημα εἶναι τοῖς
Ἕλλησιν ἀπέχεσθαι σφᾶς οἴκου τοῦ Ἀντήνορος. Γέ-
γραπται δὲ Θεανῶ τε καὶ οἱ παῖδες, Γλαῦκος μὲν καθή-
μενος ἐπὶ θῶρακι γνάλοισι συνηροσμένῳ, Εὐρύμαχος
4 δὲ ἐπὶ πέτρα. παρὰ δὲ αὐτὸν ἔστηκεν Ἀντήνωρ, καὶ
ἐφεξῆς θυγάτηρ Ἀντήνορος Κρινῶ· παιδίον δὲ ἢ Κρινῶ
φέρει νήπιον. τῶν προσώπων δὲ ἅπασιν οἶον ἐπὶ συμ-
φορᾷ σχῆμά ἐστι. κιβωτὸν δὲ ἐπὶ ὄνον καὶ ἄλλα τῶν 886
σκευῶν εἶσιν ἀνατιθέντες οἰκέται· κάθηται δὲ καὶ ἐπὶ
ὄνου παιδίον μικρόν. Κατὰ τοῦτο τῆς γραφῆς καὶ ἔλε-
γεῖόν ἐστι Σιμωνίδου·

Γράψε Πολύγνωτος, Θάσιος γένος, Ἀγλαοφῶντος
νιός, περφομένην Ἰλίου ἀκρόπολιν.

XXVIII. Τὸ δὲ ἕτερον μέρος τῆς γραφῆς, τὸ ἐξ ἀρι-
στερᾶς χειρὸς, ἔστιν Ὀδυσσεὺς καταβεβηκὸς ἐς τὸν
Ἄιδην ὀνομαζόμενον, ὅπως Τειρεσίῳ τὴν ψυχὴν περὶ
τῆς ἐς τὴν οἰκίαν ἐπέρηται σωτηρίας· ἔχει δὲ οὕτω τὰ
ἐς τὴν γραφὴν. Ἰδῶρ εἶναι ποταμὸς εἰσὶν, δηλὰ ὡς ὁ
Ἀχέρον, καὶ κάλαμοί τε ἐν αὐτῷ πεφυκότες, καὶ ἀμ-
δρᾶ οὕτω δὴ τι τὰ εἶδη τῶν ἰχθύων σκιάς μᾶλλον ἢ
ἰχθύς εἰκάσει. καὶ ναῦς ἐστὶν ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ ὁ
2 πορθμεὺς ἐπὶ ταῖς κώπαις. ἐπηκολούθησε δὲ ὁ Πολύ-
γνωτος ἐμοὶ δοκεῖν ποιῆσαι Μιννάδι· ἔστι γὰρ δὴ ἐν τῇ
Μιννάδι ἐς Θεσεία ἔχοντα καὶ Πειρίθου·

Ἐνθ' ἦτοι νέα μὲν νεκράμβατον, ἣν ὁ γεραῖός
πορθμεὺς ἦγε Χάρων, οὐκ ἔλλαβον ἐνδοθεν ὄρου.
ἐπὶ τούτῳ οὖν καὶ Πολύγνωτος γέροντα ἔγραψεν ἦδη
3 τῇ ἡλικίᾳ τὸν Χάρωνα. Οἱ δὲ ἐπιβεβηκότες τῆς νεῶς
οὐκ ἐπιφανεῖς ἐς ἅπαν εἶσιν οἷς προσήκουσι. Τέλλης
μὲν ἡλικίαν ἐφήβου γεγονῶς φαίνεται, Κλεόβοια δὲ ἔτι

παρθένος, ἔχει δὲ ἐν τοῖς γόνασι κιβωτὸν, ὁποίας ποι-
εῖσθαι νομίζουσι Δῆμητροι. ἐς μὲν δὴ τὸν Τέλλιν το-
σοῦτον ἤκουσα ὡς ὁ ποιητὴς Ἀρχίλοχος ἀπόγονος εἶη
τρίτος Τέλλιδος· Κλεόβοιαν δὲ ἐς Θάσον τὰ ὄργια τῆς
Δῆμητρος ἐνεργεῖν πρώτην ἐκ Πάρου φασίν. Ἐπὶ δὲ 4
τοῦ Ἀχέροντος τῇ ὄχθῃ μάλιστα [τῷ] ὑπὸ τοῦ Χάρωνος
τὴν ναῦν ἀνὴρ οὐ δίκαιος ἐς πατέρα ἀγχομένος ἐστίν
867 ὑπὸ τοῦ πατρός. 2. Περὶ πλείστον γὰρ δὴ ἐποίουντο οἱ
πάλαι γονεάς, ὥσπερ ἔστιν ἄλλοις τε τεκμήρασθαι καὶ
ἐν Κατάνῃ τοῖς καλουμένοις Εὐσεβέσιν, οἳ, ἥνικα ἐπέ-
ρει τῇ Κατάνῃ πῦρ τὸ ἐκ τῆς Αἴτνης, χρυσὸν μὲν καὶ
ἄργυρον ἐν οὐθενὸς μερίδι ἐποίησαντο, οἱ δὲ ἐφευγον
ἀράμενος μητέρα, ὁ δὲ αὐτῶν τὸν πατέρα· προϊόντας
δὲ οὐ σὺν ῥαστώνῃ καταλαμβάνει σφᾶς τὸ πῦρ ἐπειγό-
μενον τῇ φλογί, καί, οὐ γὰρ κατετίθεντο οὐδ' οὕτω
τοὺς γονεάς, διχῆ σχισθῆναι λέγεται τὸν ῥύακα, καὶ
αὐτούς τε τοὺς νεανίσκους, σὺν δὲ αὐτοῖς τοὺς γονεάς
τὸ πῦρ οὐδὲν σφισι λυμηνάμενον παρεξήλθεν. οὗτοι 5
μὲν δὴ τιμᾶς καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι παρὰ Καταναίων ἔχουσι.
Ἐν δὲ τῇ Πολυγνώτου γραφῇ πλησίον τοῦ ἀνδρός ὅς
τῷ πατρὶ ἐλυμαίνετο καὶ δι' αὐτὸ ἐν Ἄιδου κακὰ ἀνα-
πίμπλησι, τούτου πλησίον ἱερὰ σεσυληκῶς ἀνὴρ ὑπέσχε
δίκη· γυνὴ δὲ ἢ κολάζουσα αὐτὸν φάρμακα ἄλλα τε
καὶ ἐς αἰκίαν οἶδεν ἀνθρώπων. 3. Περισσῶς δὲ ἄρα 6
εὐσεβεῖα θεῶν ἔτι προσέκειντο οἱ ἄνθρωποι, ὡς Ἀθη-
ναῖοί τε δηλὰ ἐποίησαν, ἥνικα εἶλον Ὀλυμπίου Διὸς
ἐν Συρακούσαις ἱερόν, οὔτε κινήσαντες τῶν ἀναθη-
μάτων οὐδὲν, τὸν ἱερέα τε τὸν Συρακούσιον φύλακα
ἐπ' αὐτοῖς ἔασαντες· ἐδήλωσε δὲ καὶ ὁ Μῆδος Δάτις
λόγοις τε, οὓς εἶπε πρὸς Δηλίους, καὶ τῷ ἔργῳ, ἥνικα
ἐν Φοινίσσῃ νηὶ ἄγαλμα εὐρών Ἀπόλλωνος ἀπέδωκεν
αὐτῶν Ταναγραῖοις ἐς Δήλιον. οὕτω μὲν τὸ θεῖον καὶ

οὐ πάντες τότε ἦγον ἐν τιμῇ, καὶ ἐπὶ λόγῳ τοιούτῳ τὰ
 7 ἐς τὸν συλήσαντα ἱερά ἔγραψε Πολύγνωτος. 4. Ἔστι δὲ
 ἀνωτέρω τῶν κατειλεγμένων Εὐρύνομος· δαίμονα εἶναι 868
 τῶν ἐν Ἴδου φασὶν οἱ Δελφῶν ἐξηγηταὶ τὸν Εὐρύνο-
 μον, καὶ ὡς τὰς σάρκας περιεσθίει τῶν νεκρῶν, μόνον
 σφίσι ἀπολείπων τὰ ὄστιά. Ἡ δὲ Ὀμήρου ποιήσις ἢ ἐς
 Ὀδυσσεῖα καὶ ἢ Μινυῖας τε καλουμένη καὶ οἱ Νόστοι,
 μνήμη γὰρ ἐν ταύταις καὶ Ἴδου καὶ τῶν ἐκεῖ δειμάτων
 ἐστίν, ἴσασιν οὐδένα Εὐρύνομον δαίμονα. Τοσοῦτο
 μέντοι δηλώσω, ὁποῖός τε ὁ Εὐρύνομος καὶ ἐπὶ ποίου
 γέγραπται τοῦ σχήματος· κυανοῦ τὴν χροίαν μεταξὺ ἐστὶ
 καὶ μέλανος, ὁποῖαι καὶ τῶν μυιῶν αἱ πρὸς τὰ κρέα
 εἰσὶ προσιζάνουσαι, τοὺς δὲ ὀδόντας φαίνει, καθέξο-
 8 μένω δὲ ὑπέστρωται οἱ δέρμα γυπός. Ἐφεξῆς δὲ μετὰ τὸν
 Εὐρύνομον ἢ τε ἐξ Ἀρκαδίας Ἀύγη καὶ Ἴφιμέδεια ἐστὶ.
 καὶ ἢ μὲν παρὰ Τεύθραντα ἦλθεν ἐς Μυσίαν, καὶ γυναι-
 κῶν, ὁπόσαις ἐς τὸ αὐτὸ Ἡρακλέα ἀφικέσθαι λέγουσι,
 μάλιστα δὴ παῖδα ἑοικότα ἔτεκε τῷ πατρὶ· τῇ δ' Ἴφιμε-
 δεία γέρα δέδοται μεγάλα ὑπὸ τῶν ἐν Μυλάσοις Καρῶν.

XXIX. Τῶν δὲ ἤδη μοι κατειλεγμένων εἰσὶν ἀνω-
 τέρω τούτων ἱερεῖα οἱ ἑταῖροι τοῦ Ὀδυσσεῶς Περιμή-
 δης καὶ Εὐρύλοχος φέροντες· τὰ δὲ ἐστὶ μέλανες κριοὶ
 τὰ ἱερεῖα. 2. Μετὰ δὲ αὐτοὺς ἀνὴρ ἐστὶ καθήμενος, ἐπί-
 γραμμα δὲ Ὀκνον εἶναι λέγει τὸν ἄνθρωπον· πεποιήται
 μὲν πλέκων σχοινίου, παρέστηκε δὲ θήλεια ὄνος ὑπε-
 σθίουσα τὸ πεπλεγμένον αἰ τοῦ σχοινίου. τοῦτον εἶναι
 τὸν Ὀκνον φίλεργόν φασιν ἄνθρωπον, γυναῖκα δὲ ἔχειν
 δαπανηράν· καὶ ὁπόσα συλλέξαιτο ἐργαζόμενος, οὐ
 2 πολὺ ἂν ὕστερον ὑπὸ ἐκείνης ἀνήλωτο. ταῦτα οὖν ἐς
 τοῦ Ὀκνου τὴν γυναῖκα ἐθέλουσιν ἀνίξασθαι τὸν Πο- 869
 λύγνωτον. Οἶδα δὲ καὶ ὑπὸ Ἴωνων, ὅποτε ἰδοιέν τινα
 πονοῦντα ἐπὶ οὐδενὶ ὄνησιν φέροντι, ὑπὸ τούτων εἰρη-

μένον ὡς ὁ ἀνὴρ οὗτος συνάγει τοῦ Ὀκνου τὴν θώ-
 μιγγα. Ὀκνον δ' οὖν καὶ μάντεων οἱ ὀρῶντες τοὺς οἰώ-
 νοὺς καλοῦσιν τινα ὀρνίθια, καὶ ἐστὶν οὗτος ὁ ὄκνος μέ-
 γιστος μὲν καὶ κάλλιστος ἐρωδιῶν, εἰ δὲ ἄλλος τις
 ὀρνίθων, σπάνιός ἐστι καὶ οὗτος. Γέγραπται δὲ καὶ 3
 Τιτύος οὐ κολαζόμενος ἐτι, ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ συνεχοῦς τῆς
 τιμαρίας ἐς ἅπαν ἐξανηλωμένος, ἀμυδρὸν καὶ οὐδὲ
 ὀλόκληρον εἶδωλον. Ἐπιδόντι δὲ ἐφεξῆς τὰ ἐν τῇ γραφῇ
 ἐστὶν ἐγγυτάτω τοῦ στρέφοντος τὸ καλῶδιον Ἀριάδνη·
 κάθηται μὲν ἐπὶ πέτρας, ὄρα δὲ ἐς τὴν ἀδελφὴν Φαί-
 δραν, τό τε ἄλλο αἰωρουμένην σῶμα ἐν σειρᾷ καὶ ταῖς
 χερσὶν ἀμφοτέρωθεν τῆς σειρᾶς ἐχομένην· παρῆχε δὲ
 τὸ σχῆμα καίπερ ἐς τὸ εὐπροπέστερον πεποιημένον συμ-
 βάλλεσθαι τὰ ἐς τῆς Φαίδρας τὴν τελευτήν. τὴν δὲ 4
 Ἀριάδνην ἢ κατὰ τινα ἐπιτυχῶν δαίμονα ἢ καὶ ἐπίτηδες
 αὐτὴν λοχῆσας ἀφείλετο Θησεία ἐπιπλεύσας Διόνυσος
 στόλῳ μείζονι, οὐκ ἄλλος κατὰ ἐμὴν δόξαν, ἀλλὰ ὁ
 πρῶτος μὲν ἐλάσας ἐπὶ Ἴνδου στρατιᾷ, πρῶτος δὲ Εὐ-
 φράτην γεφυρώσας ποταμόν· Ζεῦγμά τε ὠνομάσθη πό-
 λις, καδ' ὅτι ἐξενύχθη τῆς χώρας ὁ Εὐφράτης, καὶ ἐστὶν
 ἐνταῦθα ὁ κάλος καὶ ἐς ἡμᾶς ἐν ᾧ τὸν ποταμὸν ἐξευξεν
 ἀμπελίνοισι ὁμοῦ πεπλεγμένους καὶ κισσοῦ κλήμασι. τὰ 5
 μὲν δὲ ἐς Διόνυσον πολλὰ ὑπὸ τε Ἑλλήνων λεγόμενα
 870 καὶ ὑπὸ Αἰγυπτίων ἐστίν. 3. Ὑπὸ δὲ τὴν Φαίδραν ἐστὶν
 ἀνακεκλιμένη Χλωρίς ἐπὶ τῆς Θυίας γόνασιν. οὐχ ἄμαρ-
 τήσεται μὲν δὴ οὐδὲ ὅστις φησὶ φιλίαν εἶναι ἐς ἀλλήλας,
 ἠνίκα ἔτυχον αἱ γυναῖκες ζῶσαι· ἦσαν γὰρ δὴ ἢ μὲν ἐξ
 Ὀρχομενοῦ τοῦ ἐν Βοιωτίᾳ [Χλωρίς], ἢ δὲ *** χώρας.
 εἶπον δὲ καὶ ἄλλον ἐς αὐτὰς λόγον, τῇ μὲν συγγενέσθαι
 Ποσειδῶνα τῇ Θυίᾳ, Χλωρίν δὲ Ποσειδῶνος παιδί Νηλεῖ
 συνοικῆσαι. Παρὰ δὲ τὴν Θυίαν Πρόκρις τε ἔστηκεν ἢ 6
 Ἐρεχθέως καὶ μετ' αὐτὴν Κλυμένη· ἐπιστρέφει δὲ αὐτῇ

τὰ νῶτα ἢ Κλυμένη. ἔστι δὲ πεποιημένα ἐν Νόστοις Μινύου μὲν τὴν Κλυμένην θυγατέρα εἶναι, γήμασθαι δὲ αὐτὴν Κεφάλῳ τῷ Δηϊονος καὶ γενέσθαι σφίσιν Ἴφικλον παῖδα. τὰ δὲ ἐς τὴν Πρόκριν καὶ οἱ πάντες ἄδουσι, ὡς προτέρα Κεφάλῳ ἢ Κλυμένη συνώκησε, καὶ ὄν 7 τρόπον ἐτελεύτησεν ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. Ἐσωτέρω δὲ τῆς Κλυμένης Μεγάραν τὴν ἐκ Θηβῶν ὄψει· ταύτην γυναῖκα ἔσχεν Ἡρακλῆς τὴν Μεγάραν, καὶ ἀπεπέμψατο ἀνὰ χρόνον 8 αἵτε παιδῶν τε ἐστερημένος τῶν ἐξ αὐτῆς καὶ αὐτὴν ἠγοούμενος οὐκ ἐπὶ ἀμείνوني τῷ δαίμονι γῆμαι. Γυναικῶν τῶν κατελεγεμένων ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἢ τε Σαλμωνείως θυγάτηρ ἐπὶ πέτρας καθεζομένη καὶ Ἐριφύλη παρ' αὐτὴν ἔστιν ἐστῶσα, διὰ μὲν τοῦ χιτῶνος ἀνέχουσα ἄκρους παρὰ τὸν τράχηλον τοὺς δακτύλους, τοῦ χιτῶνος δὲ ἐν τοῖς κοίλοις εἰκάσεις τῶν χειρῶν ἐκείνον τὸν 8 ὄρμον αὐτὴν ἔχειν. 4. Ὑπὲρ δὲ τὴν Ἐριφύλην ἔγραψεν Ἐλπήνορά τε καὶ Ὀδυσσεῖα ὀκλάζοντα ἐπὶ τοῖς ποσίν, ἔχοντα ὑπὲρ τοῦ βόθρου τὸ ξίφος· καὶ ὁ μάντις Τειρεσίας πρόεισιν ἐπὶ τὸν βόθρον· μετὰ δὲ τὸν Τειρεσίαν ἐπὶ πέτρας ἢ Ὀδυσσεῖως μήτηρ Ἀντίκλειά ἐστιν· ὁ δὲ Ἐλπήνωρ ἀμπέχεται φορμὸν ἀντὶ ἐσθῆτος, σύνηδες 9 τοῖς ναύταις φόρημα. Κατωτέρω δὲ τοῦ Ὀδυσσεῖως ἐπὶ θρόνων καθεζόμενοι Θησεὺς μὲν τὰ ξίφη, τό τε Πειρίθου καὶ τὸ ἑαυτοῦ, ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις ἔχει, ὁ δὲ ἐς τὰ ξίφη βλέπων ἔστιν ὁ Πειρίθους· εἰκάσαις ἂν ἄχθεσθαι τοῖς ξίφεσιν αὐτὸν ὡς ἀχρεῖοις καὶ ὄφελός 871 σφίσιν οὐ γεγεννημένοις ἐς τὰ τολμήματα. Πανύσις δὲ ἐποίησεν ὡς Θησεὺς καὶ Πειρίθους ἐπὶ τῶν θρόνων παράσχοιντο σχῆμα οὐ κατὰ δεσμῶτας, προσφυνῆς δὲ ἀπὸ 10 τοῦ χρωτὸς ἀντὶ δεσμῶν σφίσιν ἔφη τὴν πέτραν. Θησεῖως δὲ καὶ Πειρίθου τὴν λεγομένην φιλίαν ἐν ἀμφο-

τέραις ἐδήλωσεν Ὅμηρος ταῖς ποιήσεσι, καὶ Ὀδυσσεὺς μὲν πρὸς Φαίακας λέγων ἔστι,

καὶ νῦ κ' ἔτι προτέρους ἴδον ἀνέρας, οὓς ἔθελόν περ,
Θησέα Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·
πεποιήται δὲ αὐτῷ καὶ ἐν Ἰλιάδι ὁ Νέστωρ ἄλλα τε ἐπὶ Ἀγαμέμνονος καὶ Ἀχιλλέως νουθεσία καὶ ἔπη τάδε εἰρηκίως·

Οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας οὐδὲ ἴδωμαι,
οἷον Πειρίθοόν τε Δρύαντά τε ποιμένα λαῶν,
Καινέα τ' Ἐξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφημον,
Θησέα τ' Αἰγείδην ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν.

XXX. Ἐφεξῆς δὲ τὰς Πανδάρω θυγατέρας ἔγραψεν ὁ Πολύγνωτος. Ὅμηρος δὲ ἐν Πηνελόπης λόγοις ἔστιν ὡς ἀποθάνοιεν μὲν ταῖς παρθέναις οἱ γεινόμενοι κατὰ μήνημα ἐκ θεῶν, αὐτὰς δὲ ὄρφανὰς τραφῆναι μὲν ὑπὸ Ἀφροδίτης, λαβεῖν δὲ καὶ παρ' ἄλλων θεῶν, Ἡρας μὲν φρονεῖν τε ἱκανὰς εἶναι καὶ εἶδος καλὰς, μήκος δὲ τοῦ σώματος Ἀρτεμίν φησιν αὐταῖς δωρήσασθαι, ἔργα δὲ γυναιξὶν ἀρμόζοντα ὑπ' Ἀθηναῖς διδαχθῆναι. Ἀφροδίτην μὲν ἐς οὐρανὸν ἀνέροχθεσθαι παρὰ Διὸς γάμον εὐδαίμονα ἐθέλουσαν ταῖς παισὶν εὐρασθαι· τὰς δὲ ἀπούσης ἐκείνης ἀρπασθῆναι τε ὑπὸ Ἀρπυιῶν καὶ Ἐρινύσιν ὑπ' αὐτῶν δοθῆναι. τάδε μὲν ἔστιν ἐς αὐτὰς 872 Ὅμηρος πεποιημένα· Πολύγνωτος δὲ κόρας τε ἐστεφανωμένας ἄνθεσι καὶ παιζούσας ἔγραψεν ἀστραγάλοις ὄνομα δὲ αὐταῖς Καμειρώ τε καὶ Κλυτίη. Τὸν δὲ Πανδάρω Μιλήσιόν τε ἐκ Μιλήτου τῆς Κρητικῆς ὄντα ἴστω τις, καὶ ἀδικήματος ἐς τὴν κλοπὴν Ταυτάλω καὶ τοῦ ἐπὶ τῷ ὄρκῳ μετασχόντα σοφίσματος. Μετὰ δὲ τοῦ 3 Πανδάρω τὰς κόρας Ἀντίλοχος τὸν μὲν ἕτερον ἐπὶ πέτρας τῶν ποδῶν, τὸ δὲ πρόσωπον καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις ἔχων ἔστιν. Ἀγαμέμνων δὲ

μετὰ τὸν Ἀντίλοχον σκήπτρῳ τε ὑπὸ τὴν ἀριστερὰν
 μασχάλην ἐρειδόμενος καὶ ταῖς χερσὶν ἐπανεύχων ῥάβδον.
 Πρωτεσίλαος δὲ πρὸς Ἀχιλλεῖα ἀφορᾷ καθεζόμενον, καὶ
 ὁ Πρωτεσίλαος [τοιούτων] ** παρέχεται σχῆμα· ὑπὲρ δὲ
 τὸν Ἀχιλλεῖα Πάτροκλός ἐστιν ἐστηκώς. οὗτοι πλὴν τοῦ
 4 Ἀγαμέμνονος οὐκ ἔχουσι γένεια οἱ ἄλλοι. 2. Γέγραπται
 δὲ ὑπὲρ αὐτοὺς Φῶκος τε ἠλικίαν μειράκιον καὶ Ἰασεὺς
 γενεῖων ὅδε εὖ ἔχει· δακτύλιον δὲ ἐκ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ
 Φῶκου περιαιρούμενος χειρὸς ἐπὶ τοιῶδέ ἐστι λόγῳ.
 Φῶκῳ τῷ Αἰακοῦ διαβάντι ἐξ Αἰγίνης ἐς τὴν νῦν κα-
 λουμένην Φωκίδα, καὶ ἀνθρώπων τε ἀρχὴν τῶν ἐν τῇ
 ἡπείρῳ ταύτῃ κτήσασθαι καὶ αὐτῷ θέλουσι ἐνταῦθα
 οἰκῆσαι, ἀφίκετο ἐπὶ πλείστον ὁ Ἰασεὺς φιλίας, καὶ οἱ
 δῶρα ἄλλα τε, ὡς τὸ εἰκός, ἐδώρησατο καὶ λίθου σφρα-
 γίδα ἐνδεδεμένην χρυσῷ· Φῶκῳ δὲ οὐ μετὰ πολὺν χρό-
 νον ἀνακομισθέντι ἐς Αἰγίνα Πηλεὺς αὐτίκα ἐβού-
 λευσε τοῦ βίου τὴν τελευτήν· καὶ τοῦδε ἔνεκα ἐν τῇ
 γραφῇ ἐς ἀνάμνησιν ἐκείνης τῆς φιλίας ὁ τε Ἰασεὺς τὴν
 σφραγίδα ἐστὶν ἐθέλων θεάσασθαι καὶ ὁ Φῶκος παρεῖς
 5 λαβεῖν αὐτήν. 3. Ὑπὲρ τούτους Μαιρά ἐστιν ἐπὶ πέτρα
 καθεζόμενη· περὶ δὲ αὐτῆς πεποιημένα ἐστὶν ἐν Νόστοις
 ἀπελθεῖν μὲν παρθένον ἔτι ἐξ ἀνθρώπων, θυγατέρα δὲ
 αὐτὴν εἶναι Προῖτον τοῦ Θερσάνδρου, τὸν δὲ εἶναι
 Σισύφου. Ἐφεξῆς δὲ τῆς Μαιρᾶς Ἀκταίων ἐστὶν ὁ Ἀρι-
 σταίου καὶ ἡ τοῦ Ἀκταίωνος μήτηρ, νεβρὸν ἐν ταῖς χερ-
 σὶν ἔχοντες ἐλάφου καὶ ἐπὶ δέσματι ἐλάφου καθεζόμενοι·
 κύων τε θηρευτικὴ παρακατάκειται σφίσι βίου τοῦ
 6 Ἀκταίωνος ἔνεκα καὶ τοῦ ἐς τὴν τελευτήν τρόπου.
 6 Ἀποβλέψαντι δὲ αὐθις ἐς τὰ κάτω τῆς γραφῆς ἐστὶν
 ἐφεξῆς μετὰ τὸν Πάτροκλον οἷα ἐπὶ λόφου τινὸς Ὀρφεὺς
 καθεζόμενος, ἐπάπτεται δὲ καὶ τῇ ἀριστερᾷ κινάρας,
 τῇ δὲ ἑτέρῃ χειρὶ ἰτέας κλώνές εἰσιν ὧν ψαύει, προσ-

ανακέκλιται δὲ τῷ δένδρῳ· τὸ ἄλσος ἔοικεν εἶναι τῆς
 Περσεφόνης, ἐνθα αἰγίροι καὶ ἰτέαι δόξη τῇ Ὀμήρου
 περὶ φάσιν. Ἑλληνικὸν δὲ τὸ σχῆμά ἐστι τῷ Ὀρφεῖ, καὶ
 οὔτε ἡ ἐσθῆς οὔτε ἐπίθημά ἐστιν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ Θεράκιον.
 τῷ δένδρῳ δὲ τῇ ἰτέᾳ κατὰ τὸ ἕτερον μέρος προσανα-
 7 κεκλιμένος ἐστὶν αὐτῇ Προμέδων. εἰσὶ μὲν δὴ οἱ νομί-
 ζουσι καθάπερ ἐς πόλιν ἐπεισῆχθαι τοῦ Προμέδοντος
 τὸ ὄνομα ὑπὸ τοῦ Πολυγνώτου· τοῖς δὲ εἰρημένον ἐστὶν
 ἄνδρα Ἑλληνα ἐς τὴν ἄλλην ἅπασαν γενέσθαι φιλή-
 κοον μουσικὴν καὶ ἐπὶ τῇ ῥῶδῃ μάλιστα τῇ Ὀρφείως.
 4. Κατὰ τοῦτο τῆς γραφῆς Σχεδῖος ὁ Φωκεῦσιν ἡγήσα-
 8 μενος ἐς Τροίαν καὶ μετὰ τοῦτον Πελλᾶς ἐστὶν ἐν θρόνῳ
 καθεζόμενος, τὰ γένεια ὁμοίως καὶ τὴν κεφαλὴν πο-
 λῖος, ἐνορᾷ δὲ ἐς τὸν Ὀρφέα· ὁ δὲ Σχεδῖος ἐγγειριδίον
 τε ἔχων καὶ ἄρρωστὴν ἐστὶν ἐστεφανωμένος. Θαμύριδι
 δὲ ἐγγὺς καθεζόμενος τοῦ Πελλίου διεφθαμέναι αἱ ὄψεις
 καὶ ταπεινὸν ἐς ἅπαν σχῆμά ἐστι, καὶ ἡ κόμη πολλὴ μὲν
 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, πολλὴ δὲ αὐτῷ καὶ ἐν τοῖς γενείοις·
 λύρα δὲ ἔρριπται πρὸς τοῖς ποσί, κατεαγότες αὐτῆς οἱ
 πήχεις καὶ αἱ χορδαὶ κατερωγυῖαι. 5. Ὑπὲρ τούτου 9
 ἐστὶν ἐπὶ πέτρας καθεζόμενος Μαρσύας, καὶ Ὀλυμπος
 παρ' αὐτὸν παιδός ἐστιν ὠραίου καὶ αὐλεῖν διδασκομέ-
 νου σχῆμα ἔχων. Οἱ δὲ ἐν Κελαιναῖς Φρύγες ἐθέλουσι
 μὲν τὸν ποταμὸν ὃς διέξεισιν αὐτοῖς διὰ τῆς πόλεως
 ἐκείνῳ ποτε εἶναι τὸν ἀλχητῆρ, ἐθέλουσι δὲ καὶ εὔρημα
 εἶναι τοῦ Μαρσύου τὸ Μητροῶν ἀύλημα· φασὶ δὲ ὡς
 καὶ τὴν Γαλατῶν ἀπώσαιντο στρατιὰν τοῦ Μαρσύου
 σφίσιν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ὕδατι τε ἐκ τοῦ ποταμοῦ καὶ
 μέλει τῶν ἀλῶν ἀμύναντος.

874 XXXI. Εἰ δὲ ἀπίδοις πάλιν ἐς τὸ ἄνω τῆς γραφῆς,
 ἐστὶν ἐφεξῆς τῷ Ἀκταίῳ Αἴας ὁ ἐκ Σαλαμῖνος καὶ
 Παλαμῆδης τε καὶ Θερσίτης κύβοις χρώμενοι παιδιᾷ.

τοῦ Παλαμήδους τῷ εὐρήματι· Ἄλας δὲ ὁ ἕτερος ἐς αὐ-
 τοὺς ὄρα παίζοντας. τούτῳ τῷ Ἄλαντι τὸ χρωμᾶ ἐστὶν
 οἷον ἂν ἀνδρὶ ναυαγῷ γένοιτο ἐπανθούσης τῷ χρωτὶ
 2 ἐτι τῆς ἄλμης. ἐς δὲ τὸ αὐτὸ ἐπίτηδες τοῦ Ὀδυσσεύος
 τοὺς ἐχθροὺς ἤγαγεν ὁ Πολύγνωτος. Ἀφίκετο δὲ ἐς
 Ὀδυσσεύος δυσμένειαν ὁ τοῦ Οἰλέως Ἄλας, ὅτι τοῖς
 Ἕλλησιν Ὀδυσσεὺς παρήνει καταλιθῶσαι τὸν Ἄλαντα
 ἐπὶ τῷ ἐς Κασσάνδραν τολμήματι· Παλαμήδην δὲ ἀπο-
 πνιγῆναι προελθόντα ἐπὶ ἰχθύων θήραν, Διομήδην δὲ
 τὸν ἀποκτείναντα εἶναι καὶ Ὀδυσσεῖα ἐπιλεξάμενος ἐν
 3 ἔπεσιν οἶδα τοῖς Κυπρίοις. Μελέαγρος δὲ ὁ Οἰλέως
 ἀνωτέρω μὲν ἢ ὁ τοῦ Οἰλέως Ἄλας ἐστὶν ἐν τῇ γραφῇ,
 εἶοικε δὲ ὄρῳντι ἐς τὸν Ἄλαντα. τούτοις πλὴν τῷ Παλα-
 μήδει γένεια ἐστὶ τοῖς ἄλλοις. 2. Ἐς δὲ τοῦ Μελεάγρου
 τὴν τελευταίην Ὀμήρῳ μὲν ἐστὶν εἰρημένα ὡς ἡ Ἐρινὺς
 καταρῶν ἀκούσαι τῶν Ἀλθαίας καὶ ἀποθάνοι κατὰ ταύ-
 την ὁ Μελέαγρος τὴν αἰτίαν· αἱ δὲ Ἥοιαι τε καλούμεναι
 καὶ ἡ Μινυὰς ὠμολογήκασιν ἀλλήλαις· Ἀπόλλωνα γὰρ
 δὴ αὐταὶ φασὶν αἱ ποιήσεις ἀμῦναι Κούρησιν ἐπὶ τοὺς
 Αἰτωλοὺς, καὶ ἀποθανεῖν Μελέαγρον ὑπὸ Ἀπόλλωνος.
 4 Τὸν δὲ ἐπὶ τῷ δαλῶ λόγον, ὡς δοθεῖν μὲν ὑπὸ Μοιρῶν
 τῇ Ἀλθαίᾳ, Μελεάγρῳ δὲ οὐ πρότερον ἔδει τὴν τελευ-
 τὴν συμβῆναι πρὶν ἢ ὑπὸ πυρὸς ἀφανισθῆναι τὸν δα-
 λόν, καὶ ὡς ὑπὸ τοῦ θυμοῦ καταπρήσειεν αὐτὸν ἡ
 Ἀλθαία, τοῦτον τὸν λόγον Φρόνιχος ὁ Πολυφράδμονος
 πρῶτος ἐν δράματι ἔδειξε Πλευρωναίαις·
 κρυερὸν γὰρ οὐκ
 ἤλυξεν μόρον, ὠκεία δὲ νιν φλόξ κατεδαίσατο,
 δαλοῦ περδομένου ματρὸς ὑπ' αἰνᾶς κακομηγάνου.
 οὐ μὴν φαίνεται γε ὁ Φρόνιχος προαγαγὼν τὸν λόγον ἐς 875
 πλέον ὡς εὐρημα ἂν τις οἰκείον, προσαψάμενος δὲ αὐτοῦ
 μόνον ἄτε ἐς ἅπαν ἤδη διαβεβοημένου τὸ Ἑλληνικόν.

Ἐν δὲ τοῖς κάτω τῆς γραφῆς μετὰ τὸν Θρακῆ εἰσι 5
 Θάμυριν Ἐκτωρ μὲν καθεζόμενος· ἀμφοτέρως ἔχει τὰς
 χεῖρας περὶ τὸ ἀριστερὸν γόνυ, ἀνωμένου σχῆμα ἐμ-
 φαίνων· μετὰ δὲ αὐτὸν Μέμνων ἐστὶν ἐπὶ πέτρα καθε-
 ζόμενος καὶ Σαρπηδῶν συνεχῆς τῷ Μέμνωνι· ἐπικέκλι-
 ται δὲ τὸ πρόσωπον ἐπὶ τὰς χεῖρας ἀμφοτέρως ὁ Σαρπη-
 δῶν· ἡ δὲ ἑτέρα τῶν χειρῶν τοῦ Μέμνωνος ἐπὶ τῷ ὤμῳ
 τοῦ Σαρπηδότος κεῖται. γένεια μὲν πᾶσιν ἐστὶν αὐτοῖς, 6
 ἐν δὲ τοῦ Μέμνωνος τῇ γλαμῦδι καὶ ὄρνιθες εἰσὶν ἐπειρ-
 γασμένοι· Μεμνονίδες ταῖς ὄρνισιν ἐστὶν ὄνομα, κατὰ
 δὲ ἔτος οἱ Ἕλλησπόντιοί φασὶν αὐτὰς ἐν εἰρημέναις ἡμέ-
 ραις ἰέναι τε ἐπὶ τοῦ Μέμνωνος τὸν τάφον, καὶ ὀπόσον
 τοῦ μνήματος δένδρον ἐστὶν ἡ πόας ψιλόν, τοῦτο καὶ
 σαίρουσιν αἱ ὄρνιθες καὶ ὑγροῖς τοῖς πτεροῖς τοῦ Αἰσῆ-
 που τῷ ὕδατι φαίνουσι. παρὰ δὲ τῷ Μέμνωνι καὶ παῖς 7
 Αἰθίοψ πεποιήται γυμνός, ὅτι ὁ Μέμνων βασιλεὺς ἦν
 τοῦ Αἰθιοπίων γένους. Ἀφίκετο μέντοι ἐς Ἴλιον οὐκ ἀπὸ
 Αἰθιοπίας, ἀλλὰ ἐκ Σούσων τῶν Περσικῶν καὶ ἀπὸ
 τοῦ Χοάσπου ποταμοῦ, τὰ ἔθνη πάντα ὅσα ὦκει μεταξὺ
 ὑποχείρια πεποιημένος. Φρόγες δὲ καὶ τὴν ὁδὸν ἐτι
 ἀποφαίνουσι δι' ἧς τὴν στρατιὰν ἤγαγε, τὰ ἐπίτομα
 ἐκλεγόμενος τῆς χώρας· τέτμηται δὲ διὰ τῶν μονῶν ἡ
 ὁδός.

3. Ἐπερὶ δὲ τὸν Σαρπηδόνα τε καὶ Μέμνονα, ἐστὶν 8
 ὑπερὸ αὐτοὺς Πάρις οὐκ ἔχων πω γένεια· κροτεῖ δὲ ταῖς
 χερσίν, οἷος ἂν γένοιτο ἀνδρὸς ἀγροίκου κρότος· εἰοικέ-
 ναι τὸν Πάριν φήσεις τῷ ψόφῳ τῶν χειρῶν Πενθεσί-
 λειαν παρ' αὐτὸν καλοῦντι. ἐστὶ δὲ καὶ ἡ Πενθεσίλεια
 ὄρῳσα ἐς τὸν Πάριν, τοῦ προσώπου δὲ εἶοικε τῷ νεύ-
 ματι ὑπερορᾶν τε αὐτὸν καὶ ἐν οὐδενὸς τίθεσθαι λόγῳ·
 τὸ δὲ σχῆμά ἐστι τῇ Πενθεσίλειᾳ, παρθένος τόξον ἔχου-
 σα τοῖς Σκυθικοῖς ἐμφορῆς καὶ παρδάλεως δέσμα ἐπὶ

9 τῶν ὤμων. Αἱ δὲ ὑπὲρ τὴν Πενθεσίλειαν φέρονσαι 876
 μὲν εἰσιν ὕδωρ ἐν κατεαγόνειν ὄστράκοις, πεποιήται δὲ
 ἢ μὲν ἔτι ὠραία τὸ εἶδος, ἢ δὲ ἤδη τῆς ἡλικίας προή-
 κουσα· ἰδίᾳ μὲν δὴ οὐδὲν ἐπίγραμμα ἐπὶ ἑκατέρῃ τῶν
 γυναικῶν, ἐν κοινῷ δὲ ἔστιν ἐπὶ ἀμφοτέραις εἶναι σφᾶς
 10 τῶν οὐ μεμνημένων. Τῶν γυναικῶν ἀνωτέρω τούτων
 ἔστιν ἡ Λυκάονος Καλλιστῶ καὶ Νομίας τε καὶ ἡ Νηλέως
 Πηρώ· ταύτης ἔδνα τῶν γάμων βοῦς ὁ Νηλεὺς ἦται τὰς
 Ἰφίκλου. τῇ Καλλιστοῖ δὲ ἀντὶ μὲν στρωμνῆς ἔστιν
 αὐτῇ δέσμα ἄρκτου, τοὺς πόδας δὲ ἐν τοῖς Νομίας γό-
 νασι εἶναι κειμένους. ἐδήλωσε δὲ μοι τὰ πρότερα τοῦ
 λόγου φάναι τοὺς Ἀρκάδας Νομίαν εἶναι σφισιν ἐπι-
 χόριον νύμφην· τὰς νύμφας δὲ εἶναι πολὺν μὲν τινα
 ἀριθμὸν βιούσας ἑτῶν, οὐ μόντοι παράπαν γε ἀπλη-
 λαγμένους θανάτου ποιητῶν ἔστιν ἐς αὐτὰς λόγος. Μετὰ
 δὲ τὴν Καλλιστῶ καὶ ὅσαι σὺν ἐκείνῃ γυναῖκες, κρημ-
 νοῦ τε σχῆμά ἐστι καὶ ὁ Αἰόλου Σίσυφος ἀνῶσαι πρὸς
 11 τὸν κρημνὸν βιαζόμενος τὴν πέτραν. 4. Ἔστι δὲ καὶ
 πίδαξ ἐν τῇ γραφῇ, πρεσβύτης δὲ ἀνδρῶπος, ὁ δὲ ἔτι
 παῖς, καὶ γυναῖκες, νέα μὲν ὑπὸ τῇ πέτρῃ, παρὰ δὲ τὸν
 πρεσβύτην εἰκνυῖα ἐκείνῃ τὴν ἡλικίαν· οἱ μὲν ἄλλοι
 φέροντες ὕδωρ ἔτι, τῇ δὲ γραῖ κατεᾶχθαι τὴν ὑδρίαν
 εἰκάσεις· ὅσον δὲ ἐν τῷ ὄστράκῳ λοιπὸν ἦν τοῦ ὕδατος,
 ἐκχέουσα ἔστιν αὐτῆς ἐς τὸν πίδακα. Ἐτεκμαιρόμεθα δ'
 εἶναι καὶ τούτους τῶν τὰ δρώμενα Ἐλευσῖνι ἐν οὐδενὸς
 θεμένων λόγῳ· οἱ γὰρ ἀρχαιότεροι τῶν Ἑλλήνων τελε-
 τὴν τὴν Ἐλευσινίαν πάντων, ὅποσα ἐς εὐσέβειαν ἦκει,
 τοσοῦτῳ ἦγον ἐντιμότερον ὄσῳ καὶ θεοῦς ἐπίπροσθεν
 12 ἠρώων. Ὑπὸ τούτῳ δὲ τῷ πίδακι Τάνταλος καὶ ἄλλα
 ἔχων ἔστιν ἀλγεινά, ὅποσα Ὅμηρος ἐπ' αὐτῷ πεποιή-
 κεν, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς πρόσθετιν οἶ καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἐπηρητη-
 μένου λίθου δαίμα. Πολύγνωτος μὲν δηλὸς ἔστιν ἐπα-

πολουθήσας τῷ Ἀρχιλόχῳ λόγῳ· Ἀρχιλόχος δὲ οὐκ
 οἶδα εἴτε ἐδιδάχθη παρὰ ἄλλων τὰ ἐς τὸν λίθον, εἴτε καὶ
 αὐτὸς ἐς τὴν ποιήσιν ἐσηνέγκατο.

Τοσαῦτη μὲν πλῆθος καὶ εὐπρεπείας ἐς τοσοῦτόν
 ἔστιν ἦκουσα ἢ τοῦ Θεσίου γραφῆ.

877 XXXII. Τοῦ περιβόλου δὲ τοῦ ἱεροῦ θεάτρον ἔχε-
 ται θεᾶς ἄξιον· ἐπαναβάντι δὲ ἐκ τοῦ περιβόλου **
 Διονύσου δὲ ἄγαλμα ἐνταῦθα Κνιδίῳ ἔστιν ἀνάθημα.
 Στάδιον δὲ σφισιν ἀνωτάτω τῆς πόλεως τοῦτό ἐστιν·
 ἐπεποιήτο δὲ ἐκ τῆς πέτρας, ὅποια περὶ τὸν Παρνασσὸν
 εἰσιν αἱ πολλαί, ἄχρι Ἀθηναῖος Ἡρώδης λίθῳ τῷ Πεντέ-
 λησιν αὐτὸ μετεκόσμησε. Τὰ μὲν δὴ ἀνήκοντα ἐς συγ-
 γραφὴν τοσαῦτά τε καὶ τοιαῦτα κατ' ἐμὲ ἦν τὰ λειπό-
 μενα ἐν Δελφοῖς.

2. Ἴόντι δὲ ἐκ Δελφῶν ἐπὶ τὰ ἄκρα τοῦ Παρνασοῦ, 2
 σταδίοις μὲν ὅσον ἐξήκοντα ἀπωτέρω Δελφοῦ ἔστιν
 ἄγαλμα χαλκοῦν, καὶ ῥᾶων ἐξῶν ἄνδρῳ, ἡμίονοις τε
 καὶ ἵπποις ἐπὶ τὸ ἄντρον ἔστιν ἄνοδος τὸ Κωρύνιον.
 τούτῳ δὲ τῷ ἄντρῳ γενέσθαι τὸ ὄνομα ἀπὸ νύμφης
 Κωρυνίας ἐδήλωσα ὀλίγῳ τι ἔμπροσθεν· σπηλαίων δὲ
 ὧν εἶδον θεᾶς ἄξιον μάλιστα ἐφαίνετο εἶναι μοι. 3. Ὅσα 3
 μὲν γὰρ ἐπὶ τε αἰγιαλοῖς καὶ ἀρχιβαθεὶ τῇ θαλάσῃ,
 τούτων μὲν οὐδὲ ἀριθμὸν ἂν τις ἐθέλων ἐξεύροι· ὀνο-
 μαστότατα δὲ ἐν τε Ἑλλήσι καὶ ἐν γῆ τῇ βαρβάρων
 ἔστι· Φρύγες οἱ ἐπὶ ποταμῷ Περγάλα, τὰ δὲ ἄνωθεν
 ἐξ Ἀρκαδίας καὶ Ἀζάνων ἐς ταύτην ἀφικόμενοι τὴν χώ-
 ραν, δεικνύουσι ἄντρον καλούμενον Στεῦνος, περι-
 φερές τε καὶ ὕψους ἔχον εὐπρεπῶς· Μητρὸς δὲ ἔστιν
 ἱερόν, καὶ ἄγαλμα Μητρὸς πεποιήται. Θεμισώμιον δὲ 4
 τὸ ὑπὲρ Λαοδικίας Φρύγες μὲν καὶ τοῦτο οἰκοῦσιν·
 ὅτε δὲ ὁ Γαλατῶν στρατὸς ἔφερε καὶ ἦγεν Ἰωνίαν καὶ
 Ἰωνίας τὰ ὄμορα, οἱ Θεμισωνεῖς φασὶν αὐτοῖς Ἡρακλέα

βοηθὸν καὶ Ἀπόλλωνα γενέσθαι καὶ Ἐρμῆν· τούτους γὰρ τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν ἄντρον τε δι' ὀνειράτων δεῖξαι, καὶ ἀποκρυφθῆναι Θεμισωνεῦσι καὶ γυναιξίν 5 αὐτῶν καὶ παισὶν ἐς τοῦτο προστάξαι τὸ ἄντρον. καὶ ἐπὶ τούτῳ πρὸ τοῦ σπηλαίου σφίσειν ἀγάλματα οὐ μέγαλα ἐστὶν Ἡρακλέους καὶ Ἐρμοῦ τε καὶ Ἀπόλλωνος, 878 Σπηλαῖται καλούμενοι. τὸ δὲ ἀπέχει ὅσον τριάκοντα τοῦ ἄστεως σταδίου· ὕδατος δὲ εἰσὶν ἐν αὐτῷ πηγαί· οὔτε δὲ ἔσοδος ἐς αὐτὸ φέροι οὔτε ἐπὶ πολὺ ἢ αὐγὴ δίεσι τοῦ ἡλίου, τοῦ τε ὀρόφου τὰ πλείονα ἐγγυτάτω 6 τοῦ ἐδάφους γίνεται. 4. Ἔστι δὲ καὶ τοῖς ἐπὶ ποταμῷ Αἰθαίῳ Μάγνησιν Ἰλαι καλούμενον χωρίον· ἐνταῦθα Ἀπόλλωνι ἀνεῖται σπήλαιον, μεγέθους μὲν ἕνεκα οὐ πολλοῦ θανάματος, τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος τὰ μάλιστα ἀρχαῖον, καὶ ἰσχὺν ἐπὶ ἔργῳ παρέχεται παντί· καὶ αὐτῷ ἄνδρες ἱεροὶ κατὰ κρημνῶν τε ἀποτόμων καὶ πετρῶν πηδῶσιν ὑψηλῶν, καὶ ὑπερμύκη δένδρα ἐριπόντες ἐκ ριζῶν κατὰ τὰ στενωτάτα τῶν ἀτραπιῶν 7 ὁμοῦ τοῖς ἄχθεσιν ὀδεύουσι. 5. Τὸ δὲ ἄντρον τὸ Κωρονίκιον μεγέθει τε ὑπερβάλλει τὰ εἰρημένα, καὶ ἐστὶν ἐπὶ πλείστον ὀδεῦσαι δι' αὐτοῦ καὶ ἄνευ λαμπτήρων· ὃ τε ὄροφος ἐς αὐταρκῆς ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἀνέστηκε, καὶ ὕδωρ τὸ μὲν ἀνερχόμενον ἐκ πηγῶν, πλεόν δὲ ἐτι ἀπὸ τοῦ ὀρόφου στάζει, ὥστε καὶ δῆλα ἐν τῷ ἐδάφει σταλαγμῶν τὰ ἴχνη διὰ παντός ἐστι τοῦ ἄντρον. Ἰερὸν δὲ αὐτὸ οἱ περὶ τὸν Παρνασσὸν Κωρονίκιον τε εἶναι Νυμφῶν καὶ Πανὸς μάλιστα ἡγνῆται. Ἀπὸ δὲ τοῦ Κωρονίκιον χαλεπὸν ἦδη καὶ ἀνδρὶ εὐζώνῳ πρὸς τὰ ἄκρα ἀφικέσθαι τοῦ Παρνασοῦ· τὰ δὲ νεφῶν τέ ἐστὶν ἀνωτέρω τὰ ἄκρα, καὶ αἱ Θυιάδες ἐπὶ τούτοις τῷ Διονύσῳ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι μαίνονται.

8 6. Τιθορέα δὲ ἀπωτέρω Δελφῶν ὀρθοῦντα, ὡς

εἰκάσαι, σταδίοις ἐστὶν ἰόντι τὴν διὰ τοῦ Παρνασοῦ· τὴν δὲ οὐ πάντα ὀρεινήν, ἀλλὰ καὶ ὀχίμασιν ἐπιτήδειον πλεόνων ἐτι ἐλέγετο εἶναι σταδίων. Διάφορα ἐς τὸ ὄνομα οἶδα τῆς πόλεως Ἡροδότῳ τε εἰρημένα ἐν ἐπιστρατεία τοῦ Μήδου καὶ Βάκιδι ἐν χρησμοῖς. Βάκις 9 μὲν γε Τιθορέας τοὺς ἐνθάδε ἐκάλεσεν ἀνθρώπους· Ἡροδότου δὲ ὃ ἐς αὐτοὺς λόγος ἐπιόντος φησὶ τοῦ βαρβάρου τοὺς ἐνταῦθα οἰκοῦντας ἀναφυγεῖν ἐς τὴν κορυφήν, ὄνομα δὲ Νεῶνα μὲν τῇ πόλει, Τιθορέαν δὲ εἶναι 879 τοῦ Παρνασοῦ τῆς ἄκρας. εἰοικεν οὖν ἀνὰ χρόνον πρῶτα μὲν δὴ τῇ ἀπάσῃ χώρᾳ, μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀνωκίσθησαν ἀπὸ τῶν κωμῶν, ἐκνικῆσαι καὶ ἐπὶ τῇ πόλει Τιθορέαν μὴδὲ ἐτι Νεῶνα ὀνομάζεσθαι. Τιθορέα δὲ οἱ ἐπιχώριοι τεθῆναι φασὶν ἀπὸ Τιθορέας νύμφης, οἶα τὸ ἀρχαῖον λόγῳ τῶ ποιητῶν ἐφύοντο ἀπὸ τε ἄλλων δένδρων καὶ μάλιστα ἀπὸ τῶν δρυῶν. Γενεᾶ δὲ 10 ἢ με γενέσθαι μιᾷ πρότερον ἐς τὸ χεῖρον ἔτρεψεν ὁ δαίμων τὰ ἐν τῇ Τιθορέᾳ. θεάτρου μὲν δὴ κατασκευὴ καὶ περίβολός ἐστιν ἀγορᾶς ἀρχαιοτέρας· τὰ δὲ τῶν ἐν τῇ πόλει μάλιστα ἐς μνήμην ἡκοντα Ἀθηναῖς ἐστὶν ἄλσος καὶ ναός τε καὶ ἄγαλμα, καὶ Ἀντιόπης μνήμα ἐστὶ καὶ Φώκον. 7. Καὶ μοι τοῦ λόγου τὰ ἔχοντα ἐς Θηβαίους ἐδήλωσε μὲν ὡς ἡ Ἀντιόπη δι' ὀργὴν ἐκ Διονύσου μανείη, καὶ κατὰ αἰτίαν ἦντινα ἐπεσπάσατο ἐκ τοῦ θεοῦ τὸ μῆνιμα, ἐδήλωσε δὲ καὶ ὡς ἐρασθέντι Φώκῳ τῷ Ὀρνυ- 11 τίωνος συνώκησε καὶ τέθαπται ὁμοῦ τῷ Φώκῳ, καὶ Βάκιδι ὅποιά ἐστι τῷ χρησμολόγῳ κοινὰ ἐς τοῦτον τὸν τάφον καὶ ἐς τὸν Ζήθου τε ἐν Θήβαις καὶ Ἀμφίονος. τὰ μὲν δὴ ἐς συγγραφήν τῶν ἐν τῷ πολισμάτι, ὅτι μὴ τὰ εἰρημένα, ἄλλο ἢ οὐδέν. ποταμὸς δὲ παρὰ τῶν Τιθορέων δέων τὴν πόλιν ποτόν σφίσι γίνεται καταβαίνουσί τε ἐπὶ τὴν ὀχθὴν καὶ ἀρουμένοις τὸ ὕδωρ· ὄνομα δὲ ἐστὶν αὐτῷ Καχάλης.

12 8. Σταδίοις δὲ ἀπωτέρω Τιθορέας ἑβδομήκοντα
ναὸς ἔστιν Ἀσκληπιοῦ, καλεῖται δὲ Ἀρχαγέτας· τιμὰς δὲ
παρὰ αὐτῶν ἔχει Τιθορέων καὶ ἐπ' ἴσης παρὰ Φωκέων
τῶν ἄλλων. ἐντὸς μὲν δὴ τοῦ περιβόλου τοῖς τε ἰκέταις
καὶ ὅσοι τοῦ θεοῦ δοῦλοι, τούτοις μὲν ἐνταῦθ' αἰεὶ καὶ
οἰκήσεις· ἐν μέσῳ δὲ ὅ τε ναὸς καὶ ἄγαλμα λίθου πε-
ποιημένον, γένεια ἔχον μέγεθος καὶ ὑπὲρ δύο πόδας·
κλίνη δὲ ἐν δεξιᾷ κεῖται τοῦ ἀγάλματος. θύειν δὲ αὐτῶ
τὰ πάντα ὁμοίως νομίζουσι πλὴν αἰγῶν. 880

13 9. Τοῦ δὲ Ἀσκληπιοῦ περὶ τεσσαράκοντα ἀπέχει
σταδίους περίβολος καὶ ἄδυτον ἱερὸν Ἴσιδος, ἀγιώτατον
ὅποσα Ἑλληνες θεῶ τῇ Αἰγυπτίᾳ πεποιήνται· οὔτε γὰρ
περιοικεῖν ἐνταῦθα οἱ Τιθορεῖς νομίζουσι, οὔτε ἔσο-
δος ἐς τὸ ἄδυτον ἄλλοις γε ἢ ἐκείνοις ἔστιν οὐδ' ἂν αὐτῇ
προτιμήσασα ἢ Ἴσις καλέσῃ σφᾶς δι' ἐνυπνίων. Τὸ δὲ
αὐτὸ καὶ ἐν ταῖς ὑπὲρ Μαιάνδρου πόλεσι θεοὶ ποιοῦσιν
οἱ καταχθόνιοι· οὐδ' γὰρ ἂν ἐς τὰ ἄδυτα ἐσίεναι θελή-
14 σωσιν, ἀποστέλλουσι αὐτοῖς ὄνειράτων ὄψεις. Ἐν δὲ
τῇ Τιθορέᾳ καὶ δις ἐκάστου τοῦ ἔτους τῇ Ἰσιδι πανηγύ-
ριον ἄγουσι, τὴν μὲν τῷ ἤρῳ, τὴν δὲ μετοπωρινῇ.
τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ πρότερον κατὰ ἑκατέραν τῶν πανηγύ-
ρειων, ὅσοις ἔστιν ἐσελθεῖν ἄδεια, τὸ ἄδυτον ἐκκαθαί-
ρουσι τρόπον τινὰ ἀπόρητον, καὶ δὴ καὶ τῶν ἱερῶν
ἂ ἐπὶ τῆς προτέρας ἐνεβλήθη πανηγύρεως, τούτων
ὅποσα ἂν ὑπολειπόμενα εὗρωσι κομίζουσι ἐς τὸ αὐτὸ
ἄει χωρίον καὶ κατορύσσουσι ἐνταῦθα· δύο τε ἀπὸ
τοῦ ἄδυτου στάδια ἐτεκμαιρόμεθα ἐς τοῦτο εἶναι τὸ χω-
15 ρίον. Ταύτῃ μὲν δὴ τῇ ἡμέρᾳ τσαυτὰ περὶ τὸ ἱερὸν
δραῶσι· τῇ δὲ ἐπιούσῃ σκηναὶς οἱ καπηλεύοντες ποιοῦν-
ται καλάμου τε καὶ ἄλλης ὕλης αὐτοσχεδίου· τῇ τελευ-
ταίᾳ δὲ τῶν τριῶν πανηγυρίζουσι πιπράσκοντες καὶ
ἀνδράποδα καὶ κτήνη τὰ πάντα, ἔτι δὲ ἐσθῆτας καὶ ἀρ-

γυρον καὶ χρυσόν. μετὰ δὲ μεσοῦσαν τὴν ἡμέραν τρέ-16
πονται πρὸς θυσίαν. Θύουσι δὲ καὶ βοῦς καὶ ἐλάφους
οἱ εὐδαιμονέστεροι, ὅσοι δὲ εἰσιν ἀποδέοντες πλούτῳ,
καὶ γῆνας καὶ ὄρνιθας τὰς μελεαγρίδας· ὕσι δὲ ἐς τὴν
θυσίαν οὐ νομίζουσι οὐδὲ οἰσὶ χρῆσθαι καὶ αἰξίν.
Ὅσοις μὲν δὴ καθαγίσασιν τὰ ἱερεῖα ἐς τὸ ἄδυτον ἀπο-
στεῖλαι * * * πεποιημένους ἀρχῆν, καθελίξαι δεῖ
σφᾶς τὰ ἱερεῖα λίνου τελαμῶσιν ἢ βύσσου· τρόπος δὲ
τῆς σκευασίας ἔστιν ὁ Αἰγύπτιος. πομπεύει τε δὴ 17
πάντα ὅσα ἔθυσαν, καὶ οἱ μὲν ἐς τὸ ἄδυτον τὰ ἱερεῖα
ἐσπέμπουσιν, οἱ δὲ ἔμπροσθε τοῦ ἄδυτου καθαγίζουσι
881 τὰς σκηναὶς καὶ ἀποχωροῦσιν αὐτοὶ σπουδῇ. καὶ φασὶ
ποτε ἀνθρώπων οὐ τῶν καταβαινόντων ἐς τὸ ἄδυτον,
βέβηλον δέ, ἠνίκα ἤρχετο ἢ πυρὰ καίεσθαι, τρηκταῦτα
ἐσελθεῖν ἐς τὸ ἄδυτον ὑπὸ πολυπραγμοσύνης τε καὶ
τόλμης, καὶ οἱ πάντα ἀνάπλεα εἰδώλων φαίνεσθαι, καὶ
ἀναστρέφαι μὲν αὐτὸν ἐς τὴν Τιθορέαν, διηγησάμενον
δὲ ἂ ἐθεάσατο ἀφεῖναι τὴν ψυχὴν. 10. Ἐοικότα δὲ ἂν-18
δρὸς ἦκουσα Φοίνικος, ἄγειν τῇ Ἰσιδι Αἰγυπτίους τὴν
ἐορτήν, ὅτε αὐτὴν τὸν Ὄσιριν πενθεῖν λέγουσι· τρη-
κταῦτα δὲ καὶ ὁ Νεῖλος ἀναβαίνειν σφίσι ἀρχεται, καὶ
τῶν ἐπιχωρίων πολλοῖς ἔστιν εἰρημένα ὡς τὰ αὖξοντα
τὸν ποταμὸν καὶ ἄρδειν τὰς ἀρούρας ποιοῦντα τὰ δά-
κρυά ἐστι τῆς Ἰσιδος. τότε οὖν τὸν Ῥωμαῖον, ὃς ἐπετέ-
τραπτο Αἰγυπτῶν, ἀνδρα ἔφη χρήμασιν ἀναπέσαντα ἐς
τὸ ἄδυτον καταπέμψαι τῆς Ἰσιδος τὸ ἐν Κόπτῳ· καὶ ὁ
ἐσπεμφθεὶς ἀνέστρεψε μὲν ἐκ τοῦ ἄδυτου, διηγησάμενον
δὲ ὅποσα ἐθεάσατο καὶ τοῦτον αὐτίκα ἐπνυθανόμην τε-
λευτήσαι. τὸ ἔπος οὖν ἀληθεύειν εἶοικε τὸ Ὀμήρου, σὺν
οὐδενὶ αἰσίῳ τοὺς θεοὺς τῶ γένει τῶν ἀνθρώπων ἑναρ-
γῶς ὀραῖσθαι.

11. Τὸ δὲ ἔλαιον τὸ ἐν τῇ Τιθορέᾳ ἀποδεῖ μὲν πλή-19

θει τοῦ τε Ἀττικοῦ καὶ τοῦ Σικωνίου, χρόα δὲ ὑπερβάλλει καὶ ἡδονῇ [τό τε] Ἰβηρικὸν καὶ τὸ ἐκ τῆς νήσου τῆς Ἰστρίας· καὶ μύρα τε ἀπ' αὐτοῦ παντοῖα ἔψουσι, καὶ τὸ ἔλαιον ὡς βασιλέα ἄγουσιν.

XXXIII. Ἐτέρα δὲ ἐκ Τιθορέας ὁδὸς ἢ ἐπὶ Λέδοντιά ἐστιν· πόλις δὲ ποτε ἐνομιζέτο καὶ αὕτη, κατ' ἐμὲ δὲ ὑπὸ ἀσθενείας ἐξελελοίπεσαν οἱ Λεδόντιοι τὴν πόλιν, καὶ ἄνθρωποι περὶ ἑβδομήκοντα οἱ οἰκοῦντες ἦσαν ἐπὶ τῷ Κηφισῷ· Λέδων δ' οὖν ὄνομα ταῖς οἰκῆσεσίν ἐστιν αὐτῶν, καὶ ἐς τὸν Φωκῶν σύλλογον κοινὸν τελεῖν 882 ἤξιώονται καὶ οὗτοι, καθάπερ γε καὶ οἱ Πανοπεῖς. Τῶν δὲ ἀνθρώπων οἱ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ Κηφισῷ τεσσαράκοντά ἐστιν ἀνωτέρω σταδίοις Λέδοντος τῆς ἀρχαίας τὰ ἐρείπια, καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ ἀνδρὸς λαβεῖν τὴν πόλιν φασὶν 2 αὐτόχθονος. Κακῶν δὲ ἀπέλαυσαν μὲν ἀνιάτων καὶ ἄλλαι πόλεις δι' ἀδικίαν ἐπιχωρίων ἀνδρῶν· ἐς τελέαν δὲ ἀπώλειαν ὠλισθον Ἴλιον μὲν διὰ τὴν ἐς Μενέλαον ὕβριν τοῦ Ἀλεξάνδρου, Μιλήσιοι δὲ διὰ τὸ ἐς τὰς ἐπιθυμίας Ἐστιαίου πρόχειρον καὶ ἔρωτα ἄλλοτε μὲν τῆς ἐν Ἠδωνοῖς πόλεως, τοτὲ δὲ εἶναι Δαρείου σύμβουλον, ἄλλοτε δὲ ἐπανήκειν ἐς Ἰωνίαν. καὶ δὴ καὶ Λεδοντίους Φιλόμηλος ἀσέβειαν τὴν ἐαυτοῦ δημοσίᾳ παρέσχε σφίσιν ἀναμάξασθαι.

3 2. Λίλαια δὲ ἡμέρας μὲν ὁδὸν καὶ ὥρα χειμῶνος ἀπέχει Δελφῶν κατιοῦσι διὰ τοῦ Παρασοῦ· στάδια δὲ ἑτεκμαιρόμεθα ὀγδοήκοντα εἶναι τῆς ὁδοῦ καὶ ἑκατόν. Τοὺς δὲ ἐνταῦθα ἀνθρώπους, καὶ ἐπειδὴ ἀνωκίσθη αὐτοῖς ἡ πόλις, ἀτύχημα ἐκ Μακεδονίας δευτέρου σφᾶς ἔμελλεν ἐπιλήψασθαι. πολιορκηθέντες γὰρ ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Δημητρίου παρέστησαν κατὰ συνθήκας, καὶ ἐσῆλθη φρουρά σφισιν ἐς τὴν πόλιν, ἕως οὗ ἀνὴρ ἐπιχώριος, ὄνομα δὲ οἱ ἦν Πάτρων, τοὺς τε ἐν ἡλικίᾳ τῶν

πολιτῶν συνέστησεν ἐπὶ τὴν φρουράν, καὶ κρατήσας τοὺς Μακεδόνας μάχῃ ἠνάγκασεν ἀπελθεῖν σφᾶς ὑποσπόνδους· Λίλαιεὶς δὲ αὐτὸν ἀντὶ τῆς εὐεργεσίας ταύτης ἀνέθεσαν ἐς Δελφούς. Ἔστι δὲ ἐν Λίλαιᾳ θέατρον 4 καὶ ἀγορά τε καὶ λουτρά· ἔστι δὲ καὶ θεῶν ἱερά, Ἀπόλλωνος, τὸ δὲ Ἀρτέμιδος· ἀγάλματα δὲ ὀρθὰ ἐργασίας τε τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Πεντέλῃσι λιθοτομίας. Λίλαιαν δὲ τῶν καλουμένων Ναῖδων καὶ θυγατέρα εἶναι τοῦ Κηφισοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς νύμφης τὸ ὄνομα τεθῆναι τῇ πόλει φασί· καὶ ὁ ποταμὸς ἐνταῦθα ἔχει τὰς πηγὰς· ἀνεῖσι δὲ ἐκ τῆς 5 πηγῆς οὐ τὰ πάντα μεθ' ἡσυχίας, ἀλλ' ὡς τὰ πλείω συμβαίνει 883 μεσουσῆς μάλιστα τῆς ἡμέρας παρέχεσθαι φωνὴν ἀνερχόμενον· εἰκάσαις ἂν μνηκωμένῳ ταύρω τὸν ἦχον τοῦ ὕδατος. ἔχει δὲ ἡ Λίλαια καὶ πρὸς τὰς τοῦ ἔτους ὥρας μετοπώρου καὶ ἐν θέρει καὶ ἦρος ἐπιπηδείας· τὸν δὲ χειμῶνα μὴ ὁμοίως ἦπιον γίνεσθαι κωλύει τὸ ὄρος ὁ Παρασός.

3. Χαράδρα δὲ εἴκοσιν ἀπωτέρω σταδίοις ἐστὶν 6 ὑπὲρ ὑψηλοῦ κειμένη κρημνοῦ, καὶ ὕδατος οἱ ἐνταῦθα σπανίζουσιν ἄνθρωποι· ποτὸν δὲ σφίσι ποταμὸς ἐστὶ Χάραδρος κατερχομένοις ὅσον τρία ἐπ' αὐτὸν στάδια· ἐκδίδωσι δὲ ἐς τὸν Κηφισόν, καὶ μοι τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ φαίνεται τεθῆναι τοῦ Χαράδρου τῇ πόλει. Χαράδραϊοις δὲ Ἠρώων καλουμένων εἶσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ βωμοί, καὶ αὐτοὺς οἱ μὲν Διοσκούρων, οἱ δὲ ἐπιχωρίων εἶναι φασὶν Ἠρώων. 4. Γῆ δὲ διακεκριμένως ἀρίστη τῆς 7 Φωκίδος ἐστὶν ἢ παρὰ τὸν Κηφισὸν καὶ φυτεῦσαι καὶ σπείρειν καὶ ἀνεῖναι νομάς· καὶ γεωργεῖται ταῦτα μάλιστα τῆς χώρας, ὥστε καὶ λόγος ἐστὶ πόλιν μὲν Παραποταμίους μὴ ὀνομασθῆναι, ἐπὶ δὲ τῶν παρὰ τὸν Κηφισὸν γεωργούντων πεποιῆσθαι τὸ ἔπος, οἱ τ' ἄρα παρὰ ποταμὸν Κηφισὸν δίον ἔναιον.

8 τούτῳ τῷ λόγῳ διάφορα μὲν ἐν τῇ Ἡροδότου συγγραφῇ, διάφορα δὲ ἐστὶν αὐτῷ καὶ ὅσα ἐπὶ ταῖς νίκαις ταῖς Πυθικαῖς μνημονεύουσιν. Ἀμφικτυόνες γὰρ Πύθια ἐτίθεισαν πρῶτον, καὶ Αἰχμίας Παραποτάμιος πυγμὴν ἐνίκησεν ἐν παισίν· ὡσαύτως δὲ Ἡρόδοτος καταλέγων τὰς πόλεις ὅσας βασιλεὺς Ξέρξης τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἐπέκρησε, καὶ Παραποταμίους κατεῖλοχεν ἐν αὐταῖς πόλιν. οὐ μὲντοι οἱ Παραποτάμοι γε ὑπὸ Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν ἀνθρῶσθησαν, ἀλλὰ ἐς τὰς ἄλλας πόλεις οἱ ἀνθρῶποι κατενεμήθησαν ὑπὸ τε ἀσθενείας καὶ σπάνει χρημάτων. Παραποταμίων μὲν δὴ οὔτε ἐρείπια ἔτι ἦν, οὔτε ἐνθα τῆς χώρας ᾠκίσθη ἡ πόλις μνημονεύουσιν.

9 5. Ὀδὸς δὲ ἡ ἐς Ἀμφικλειαν σταδίων ἐκ Αἰλαίας ἐστὶν ἐξήκοντα. ταύτην τὴν Ἀμφικλειαν ἐλυμήναντο οἱ τε ἐπιχώριοι τῷ ὀνόματι, καὶ Ἡρόδοτος μὲν Ἀμφικλειαν ἐκάλεσεν ἐπόμενος τῷ ἀρχαιοτάτῳ τῶν λόγων, Ἀμφικ-884 τυόνες δὲ δόγμα ἐπὶ τῇ τῶν πόλεων ἀπωλείᾳ τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἐξευεγκόντες ὄνομα ἔθεντο αὐτῇ Ἀμφικλειαν. Οἱ δὲ ἐπιχώριοι τοιάδε ἐπ' αὐτῇ λέγουσι, δυνάστην ἄνδρα ἐπιβουλήν ἐχθρῶν ὑποπεύσαντα ἐς νήπιου παιδα καταθέσθαι τὸν παιδα ἐς ἄγγειον, καὶ ἀποκρύψαι τῆς χώρας ἐνθα οἱ ἄδειαν ἔσεσθαι πλείστην ἠπίστατο· λύκον μὲν δὴ ἐπιχειρεῖν τῷ παιδί, δράκοντα δὲ ἰσχυρὰν 10 ἔχειν τὴν φρουρὰν ἐσπειραμένον περὶ τὸ ἄγγειον. ὡς δὲ ὁ πατὴρ ἦλθε τοῦ παιδός, τὸν δράκοντα ἐπιβουλεύσαι τῷ παιδί ἐλπίζων ἀφίησι τὸ ἀκόντιον, καὶ ἐκείνου τε καὶ ὁμοῦ τῷ δράκοντι τὸν παιδα ἀπέκτεινε· διδασχθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν ποιμαινόντων ὡς εὐεργέτην καὶ φύλακα τοῦ παιδός ἀπεκτονῶς εἶη, πυρὰν τῷ δράκοντι καὶ τῷ παιδί ἐποίησεν ἐν κοινῷ. τό τε δὴ χωρίον εἰκέναι καὶ ἐς τὸδε καιομένην πυρᾶ φασί, καὶ ἀπὸ τοῦ δράκοντος ἐκείνου τὴν πόλιν ἐθέλουσιν Ὀφικεῖαν ὀνομασθῆναι.

ἂ μάλιστα ἄξιον Διονύσῳ δρῶσιν ὄργια, ἔσοδος δὲ ἐς 11 τὸ ἄδυτον οὐδὲ ἐν φανερωῷ σφίσειν ἄγαλμα οὐκ ἔστι. Λέγεται δὲ ὑπὸ τῶν Ἀμφικλειέων μάντιν τέ σφισι τὸν θεὸν τοῦτον καὶ βοηθὸν νόσων καθεστηκέναι· τὰ μὲν δὴ νοσήματα αὐτοῖς Ἀμφικλειεῦσι καὶ τοῖς προσοικοῦσιν ἰᾶται δι' ὄνειράτων, πρόμαντις δὲ ὁ ἱερεὺς ἐστι, χρᾶ δὲ ἐκ τοῦ θεοῦ κάτοχος.

6. Ἀμφικλείας δὲ ἀπωτέρω σταδίοις πεντεκαίδεκά 12 ἐστὶ Τιθρωνίων ἐν πεδίῳ κείμενον· παρέχεται δὲ οὐδὲν ἐς μνήμην. ἐκ Τιθρωνίου δὲ εἴκοσιν ἐς Δρυμαίαν στάδιοι· καθ' ὅτι δὲ αὕτη ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἐς Δρυμαίαν ἐξ Ἀμφικλείας ἡ [εὐθεία] παρὰ τὸν Κηφισὸν συμμίσγουσιν, ἐστὶν Ἀπόλλωνος Τιθρωνεῦσιν ἐνταῦθα ἄστος τε καὶ βωμοί. πεποιήται δὲ καὶ ναός· ἄγαλμα δὲ οὐκ ἔστιν. Ἀπέχει δὲ Ἀμφικλείας ἡ Δρυμαία σταδίους ὀγδοήκοντα ἀποτραπέντι ἐς ἀριστεράν *** κατὰ Ἡροδότου τοὺς 885 λόγους, Ναυβολεῖς δὲ τὰ ἀρχαιότερα· καὶ οἰκιστὴν οἱ ἐνταῦθα γενέσθαι φασι Φᾶκον παῖδα τοῦ Αἰακοῦ. Δήμητρος δὲ Θεσμοφόρον Δρυμαίοις ἱερόν ἐστιν ἀρχαῖον, καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν λίθου πεποιήται· καὶ αὐτῇ Θεσμοφόρια ἑορτὴν ἄγουσιν ἐπέτειον.

XXXIV. Ἐλάτεια δὲ τῶν ἐν Φωκεῦσι μεγίστη πόλεων ἐστὶ τῶν ἄλλων μετὰ γε τοὺς Δελφούς· κεῖται δὲ κατὰ Ἀμφικλειαν, καὶ ἐς αὐτὴν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ὁδὸς ἐστὶν ἐξ Ἀμφικλείας σταδίων, πεδιάς ἡ πολλή, καὶ αὐθις οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀνάτης ἡ ἐγγυτάτω τοῦ Ἐλατέων ἄστεως. ρεῖ δὲ ἐν τῇ πεδιάδι ὁ Κηφισός· αἱ δὲ ὠτίδες καλούμεναι παρὰ τὸν Κηφισὸν νέμονται μάλιστα ὀρνίθων. 2. Ἐλατεῦσι δὲ ἐξεγένετο μὲν Κάσσανδρον καὶ 2 τὴν Μακεδόνων ἀπάσασθαι στρατιάν, ὑπῆρξε δὲ καὶ Ταξίλου Μιθριδάτη στρατηγοῦντος τὸν πόλεμόν σφισιν ἐκφυγεῖν· ἀντὶ τούτου δὲ τοῦ ἔργου Ῥωμαῖοι δεδώκασιν

αὐτοῖς ἐλευθέρους ὄντας ἀτελῆ νέμεσθαι τὴν χώραν.
 Ἀμφισβητοῦσι δὲ οὗτοι ξενικοῦ γένους, καὶ Ἀρκάδες
 φασὶν εἶναι τὸ ἀρχαῖον. Ἐλατον γὰρ τὸν Ἀρκάδος, ἥνικα
 ἐπὶ τὸ ἱερὸν Φλεγῦναι τὸ ἐν Δελφοῖς ἐστρατεύσαντο,
 ἀμῦναι τε τῷ θεῷ καὶ ἐν τῇ Φωκίδι ὁμοῦ τῷ στρατεύ-
 ματι αὐτὸν καταμείναντα Ἐλατείας οἰκιστὴν γενέσθαι.
 3 Ἐν δὲ ταῖς Φωκίαν πόλεσιν ἃς ὁ Μῆδος ἐνέπρησεν,
 ἀριθμησάμενος καὶ τὴν Ἐλατείαν ἔστιν ἐν ταύταις. συμφο-
 ραὶ δὲ αἱ μὲν πρὸς Φωκίας τοὺς ἄλλους γεγονασί σφι-
 σιν εἰκνυαί· τὰ δὲ καὶ ἰδίᾳ τοῖς Ἐλατεῦσιν ἐκ Μακε-
 δόνων παρεσκευάσεν ὁ δαίμων. καὶ ἐπὶ μὲν Κασάνδρου
 πολεμήσαντος Ὀλυμπιόδωρος κατέστη μάλιστα αἴτιος
 ἄπρακτον τοῖς Μακεδόσι γενέσθαι πολιορκίαν· Φίλιπ-
 πος δὲ ὁ Δημητρίου τὸν τε ἐν Ἐλατεία δῆμον πρὸς τὸ
 ἔσχατον δέους ἤγαγε, καὶ ὑπηγάγετο ἅμα τοὺς δυνα-
 4 τωτέρους δωρεᾶ. Τίτος μὲν δὴ ὁ ἄρχων Ῥωμαίων, τὸ 886
 γὰρ δὴ Ἑλληνικὸν ἅπαν ἐλευθερώσαν ἀπέσταλτο ἐκ
 Ῥώμης, πολιτείαν τε Ἐλατεῦσιν ἀποδώσειν τὴν ἀρχαίαν
 ἐπηγγέλλετο, καὶ δι' ἀγγέλων ἐπεκηρυκνέυετο σφισιν
 ἀπὸ Μακεδόνων ἀφίστασθαι· οἱ δὲ ὑπὸ ἀγνωμοσύνης,
 ὁ δῆμος ἢ οἱ ἔχοντες τὰς ἀρχάς, Φιλίππῳ τε ἦσαν πιστοὶ
 καὶ ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου πολιορκία παρέστησαν. Χρόνῳ
 δὲ οἱ Ἐλατεῖς ὕστερον Ταξίλου τε Μιθριδάτη στρατη-
 γούντος καὶ τῶν ἐκ τοῦ Πόντου βαρβάρων ἀντέσχον τῇ
 πολιορκίᾳ· ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐλευθέρους εἶναι τῷ ἔργῳ
 5 δέδοται σφισιν ὑπὸ Ῥωμαίων. Τῶν δὲ Κοστοβῶκων τὸ
 ληστικὸν τὸ κατ' ἐμὲ τὴν Ἑλλάδα ἐπιδραμὸν ἀφίκετο
 καὶ ἐπὶ τὴν Ἐλατείαν· ἐνθα δὴ ἀνὴρ Μνησίβουλος λό-
 χον τε περὶ αὐτὸν ἀνδρῶν συνέστησε, καὶ καταφονεύσας
 πολλοὺς τῶν βαρβάρων ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ. Οὗτος ὁ
 Μνησίβουλος δρόμον νίκας καὶ ἄλλας ἀνείλετο, καὶ
 ὀλυμπιάδι πέμπτῃ πρὸς ταῖς τριάκοντά τε καὶ διακο-

σiais σταδίου καὶ τοῦ σὺν τῇ ἀσπίδι διαύλου· ἐν Ἐλα-
 τεία δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ δρομέως, Μνησιβούλου χαλ-
 κοῦς ἔστηκεν ἀνδριάς. 3. Ἡ δὲ ἀγορὰ αὐτῆ τέ ἐστι θεᾶς 6
 ἀξία καὶ ὁ Ἐλατος ἐπειργασμένος στήλη· σαφῶς δὲ οὐκ
 οἶδα εἴτε τιμῶντες οἶα οἰκιστὴν εἴτε καὶ μνήματος ἐπί-
 θημα ἐποίησαντο τὴν στήλην. Τῷ δὲ Ἀσκληπιῷ ναὸς
 ᾠκοδόμηται καὶ ἄγαλμα γένεια ἔχον ἐστὶ· τοῖς δὲ ἐργα-
 σαμένοις τὸ ἄγαλμα ὀνόματα μὲν Τιμοκλῆς καὶ Τιμαρ-
 χίδης, γένους δὲ εἰσὶ τοῦ Ἀττικοῦ. Ἐπὶ τῷ πέρατι δὲ
 τῷ ἐν δεξιᾷ τῆς πόλεως θεάτρον τέ ἐστι καὶ χαλκοῦν
 Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἀρχαῖον· ταύτην τὴν θεὸν λέγουσιν
 ἀμῦναι σφισιν ἐπὶ τοὺς ὁμοῦ Ταξίλῳ βαρβάρους.

4. Ἐλατείας δὲ ὅσον σταδίους εἰκοσιν ἀφέστηκεν 7
 Ἀθηνᾶς ἐπὶ κλησιν Κραναιᾶς ἱερὸν, ἢ δὲ ὁδὸς ἐπὶ το-
 σοῦτον ἀναντεστέρα ὡς ἀνιᾶν τε μηδὲν καὶ λεληθέναι
 μᾶλλον αὐτῆς τὸ ἀναντες. λόφος δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῷ
 πέρατι τὰ πλείω μὲν ἀπότομος, οὐ μέντοι ἄγαν ἢ μεγέ-
 887 θους ἔχων ἐστὶν ἢ ὕψους· ἐπὶ τούτῳ τῷ λόφῳ τὸ ἱερὸν
 πεποιήται, καὶ στοαὶ τέ εἰσὶ καὶ οἰκῆσεις διὰ τῶν στοῶν,
 ἐνθα οἰκοῦσιν οἷς τὴν θεὸν θεραπεύειν καθέστηκε, καὶ
 ἄλλοις καὶ μάλιστα τῷ ἱερωμένῳ. τὸν δὲ ἱερεᾶ ἐκ παλ- 8
 δων αἰροῦνται τῶν ἀνθρώπων, πρόνοιαν ποιούμενοι πρό-
 τερον τῆς ἱερωσύνης ἐξήκειν οἱ τὸν χρόνον πρὶν ἢ ἡβῆ-
 σαι· ἱεροῦται δὲ ἔτη συνεχῆ πέντε, ἐν οἷς τὴν τε ἄλλην
 δίαιταν ἔχει παρὰ τῇ θεῷ, καὶ λουτρὰ αἱ ἀσάμινθοι
 κατὰ τρόπον εἰσὶν αὐτῷ τὸν ἀρχαῖον. Τὸ δὲ ἄγαλμα
 ἐποίησαν μὲν καὶ τοῦτο οἱ Πολυκλέους παῖδες, ἔστι δὲ
 ἐσκευασμένον ὡς ἐς μάχην, καὶ ἐπειργασται τῇ ἀσπίδι
 τῶν Ἀθήνησι μίμημα ἐπὶ τῇ ἀσπίδι τῆς καλουμένης ὑπὸ
 Ἀθηναίων Παρθένου.

XXXV. Ἐς Ἄβας δὲ ἀφικέσθαι καὶ ἐς Γάμπολιν ἔστι
 μὲν [καὶ] ἐξ Ἐλατείας ὄρεινὴν ὁδὸν ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἐλα-
 23*

τέων ἄστεως· ἢ δὲ ἐπὶ Ὀποῦντα λεωφόρος ἢ ἐξ Ὀρχο-
 μενοῦ καὶ ἐς ταύτας φέρει τὰς πόλεις. ἴοντι οὖν ἐς
 Ὀποῦντα ἐξ Ὀρχομενοῦ καὶ ἐκτραπέντι οὐ πολὺ ἐς ἀρι-
 στεράν ὁδὸς ἢ ἐς Ἄβας. Οἱ δὲ ἐν ταῖς Ἄβαις ἐς γῆν τὴν
 Φωκίδα λέγουσιν ἀφικέσθαι ἐξ Ἄργου, καὶ τὸ ὄνομα
 ἀπὸ Ἄβαντος τοῦ οἰκιστοῦ λαβεῖν τὴν πόλιν, τὸν δὲ
 Λυγκέως τε καὶ Ὑπερμνήστρας τῆς Δαναοῦ παῖδα εἶναι.
 2. Ἀπόλλωνος δὲ ἱερὰς νενομίκασι εἶναι καὶ Ἄβας ἐκ
 παλαιοῦ, καὶ χρηστήριον καὶ αὐτόθι ἦν Ἀπόλλωνος.
 2 Θεῶ δὲ τῶ ἐν Ἄβαις οὐχ ὁμοίως Ῥωμαῖοί τε ἀπένειμαν
 τὰ ἐς τιμὴν καὶ ὁ Πέρσης, ἀλλὰ Ῥωμαῖοι μὲν εὐσεβείᾳ
 τῇ ἐς τὸν Ἀπόλλωνα Ἄβαιοις δεδώκασι αὐτονόμους
 σφᾶς εἶναι, στρατιὰ δὲ ἢ μετὰ Ξέρξου κατέπρησε καὶ
 τὸ ἐν Ἄβαις ἱερόν. Ἑλλήνων δὲ τοῖς ἀντισταῖσι τῶ βαρ-
 βάρῳ τὰ κατακαυθέντα ἱερὰ μὴ ἀνιστάναι σφίσι εἶδο-
 ξεν, ἀλλὰ ἐς τὸν πάντα ὑπολείπεσθαι χρόνον τοῦ
 ἐχθροῦ ὑπομνήματα· καὶ τοῦδε ἕνεκα οἱ τε ἐν τῇ Ἀλιαρ-
 τία ναοὶ καὶ Ἀθηναίους τῆς Ἥρας ἐπὶ ὁδῶ τῇ Φαληρικῇ
 καὶ ὁ ἐπὶ Φαλήρῳ τῆς Δήμητρος καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι ἡμί-
 3 καυτοὶ μένουσι. τοιαύτην θείαν καὶ τοῦ ἐν Ἄβαις ἱεροῦ 888
 τότε γε εἶναι δοκῶ, ἐς ὃ ἐν τῶ πολέμῳ τῶ Φωκικῷ βια-
 σθέντας μάχῃ Φωκέων ἄνδρας καὶ ἐς Ἄβας ἐκπεφευ-
 γότας αὐτούς τε οἱ Θηβαῖοι τοὺς ἱκέτας καὶ τὸ ἱερόν,
 δεύτερον δὲ οὗτοι μετὰ Μήδους, ἔδοσαν πυρὶ· εἰστήκει
 δ' οὖν καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι οἰκοδομημάτων ἀσθενέστατον ὀπό-
 σα δὴ ἢ φλόξ ἐλυμήνατο, ἅτε ἐπὶ τῶ Μηδικῷ προλω-
 βησαμένῳ πυρὶ αὐθις ὑπὸ τοῦ Βοιωτίου πυρὸς κατειρ-
 γασμένον. 3. Παρὰ δὲ τὸν ναὸν τὸν μέγαν ἐστὶν ἄλλος
 ναός, ἀποδέων ἐκείνου μέγεθος· βασιλεὺς δὲ Ἀδριανὸς
 ἐποίησε τῶ Ἀπόλλωνι· τὰ δὲ ἀγάλματα ἀρχαιότερα καὶ
 αὐτῶν ἐστὶν Ἀβαίων ἀνάθημα, χαλκοῦ δὲ εἰργασται
 καὶ ὁμοίως ἐστὶν ὄρθά, Ἀπόλλων καὶ Λητώ τε καὶ Ἀρ-

τεμις. Ἄβαιοις δὲ ἐστὶ μὲν θέατρον, ἐστὶ δὲ καὶ ἀγορά
 σφίσι, κατασκευῆς ἀμφοτέρω ἀρχαίας.

4. Ἐπανελθόντα δὲ ἐς τὴν ὁδὸν τὴν ἐς Ὀποῦντα 5
 εὐθείαν Ἰάμπολις τὸ ἀπὸ τούτου σε ἐκδέξεται. τῶν δὲ
 ἐνταῦθα ἀνθρώπων καὶ αὐτὸ κατηγορεῖ τὸ ὄνομα οἴτι-
 νες ἦσαν ἐξ ἀρχῆς καὶ ὀπόθεν ἐξαναστάντες ἀφίκοντο ἐς
 ταύτην τὴν χώραν· Ἰαντες γὰρ οἱ ἐκ Θηβῶν Κάδμου
 καὶ τὸν σὺν ἐκείνῳ φυγόντες στρατὸν ἀφίκοντο ἐν-
 ταῦθα. τὰ μὲν δὴ ἀρχαιότερα ὑπὸ τῶν προσχώρων ἐκα-
 λούντο Ἰάντων πόλις, χρόνῳ μὲντοι ὕστερον Ἰάμπολιν
 ἐξενίκησεν ὀνομασθῆναι. Ἄτε δὲ καὶ βασιλέως Ξέρξου 6
 καταπρήσαντος τὴν πόλιν καὶ αὐθις Φιλίππου κατασκά-
 φαντος, ὅμως τὰ ὑπολειπόμενα ἦν ἀγορά τε ἀρχαίας
 κατασκευῆς καὶ βουλευτήριον, οἰκημα οὐ μέγα, καὶ
 θέατρον οὐ πόρρω τῶν πυλῶν. Ἀδριανὸς δὲ βασιλεὺς
 στοὰν ᾠκοδομήσατο, καὶ ἐπάνυμος ἢ στοὰ τοῦ ἀναθέν-
 τος βασιλέως ἐστὶ. φρεῶρ δὲ σφίσι ἐστὶν ἐν· ἀπὸ τού-
 του μόνου καὶ πίνουσι καὶ λούονται, ἀπ' ἄλλου δὲ
 ἔχουσιν οὐδενός, πλήν γε δὴ ὥρα χειμῶνος τὸ ἐκ τοῦ
 θεοῦ. Σέβονται δὲ μάλιστα Ἀρτεμιν, καὶ ναὸς Ἀρτέμι- 7
 δός ἐστὶν αὐτοῖς· τὸ δὲ ἄγαλμα ὁποῖόν τι ἐστὶν οὐκ ἐδή-
 λωσα· δις γὰρ καὶ οὐ πλέον ἐκάστου ἐνιαυτοῦ τὸ ἱερόν
 ἀνοιγνύναι νομίζουσιν. ὀπόσα δ' ἂν τῶν βοσκημάτων
 889 ἱερὰ ἐπονομάσσωσιν εἶναι τῇ Ἀρτέμιδι, ἄνευ νόσου ταῦ-
 τα καὶ πιότερα τῶν ἄλλων ἐκτρέφεσθαι λέγουσιν.

5. Ἐσβολὴ δὲ ἐκ Χαιρωνείας ἐς γῆν τὴν Φωκίδα οὐ 8
 μόνον ἢ εὐθείᾳ ἐστὶν ἐς Δελφούς, ἢ διὰ τε Πανοπέως
 καὶ παρὰ τὴν Δαυλίδα καὶ ὁδὸν τὴν Σχιστήν· φέρει δὲ
 ἐκ Χαιρωνείας καὶ ἕτερα τραχεῖά τε ὁδὸς καὶ ὄρεινὴ τὰ
 πλέονα ἐς πόλιν Φωκέων Στεῖριν· μῆκος δὲ εἴκοσι στά-
 διοι τῆς ὁδοῦ καὶ ἑκατόν. Οἱ δὲ ἐνταῦθά φασιν οὐ Φω-
 κεῖς, Ἀθηναῖοι δὲ εἶναι τὰ ἄνωθεν, καὶ ἐκ τῆς Ἀττικῆς

ὁμοῦ Πετεῶ τῷ Ὀρνέως ἀφικέσθαι διωχθέντι ὑπὸ Αἰ-
 γέως ἐξ Ἀθηναίων· ὅτι δὲ τῷ Πετεῶ τὸ πολὺ ἐκ τοῦ δήμου
 τοῦ Στειριέων ἠκολούθησεν, ἐπὶ τούτῳ κληθῆναι τὴν
 9 πόλιν Στεῖρον. Στειρίταις δὲ ἐστὶν ἐπὶ ὑψηλοῦ καὶ πε-
 τρώδους ἢ οἰκησῆς· σπανίζουσιν οὖν κατὰ τοῦτο ὕδατος
 θέρουσ ὥρα· φρέατα γὰρ ἀντόθι οὔτε πολλὰ οὔτε ὕδαρ
 παρεχόμενά ἐστιν ἐπιτήδειον. ταῦτα μὲν δὴ λουτρά σφίσι
 καὶ ὑποζυγίους ποτὸν γίνεται· τὸ δὲ ὕδαρ οἱ ἄνθρωποι
 τὸ πότιμον ὅσον στάδια τέσσαρα ὑποκαταβαίνοντες λαμ-
 βάνουσιν ἐκ πηγῆς· ἢ δὲ ἐν πέτραις ἐστὶν ὄρωρυγμένη,
 10 καὶ ἀρούονται κατιόντες ἐς τὴν πηγὴν. Δήμητρος δὲ ἐπί-
 κλησιν Στειρίτιδος ἱερὸν ἐστὶν ἐν Στεῖρι· πλίνθου μὲν
 τῆς ὤμης τὸ ἱερὸν, λίθου δὲ τοῦ Πεντέλῃσι τὸ ἄγαλμα,
 δᾶδας ἢ θεὸς ἔχουσα. παρὰ δὲ αὐτῇ κατελιημένον ταινί-
 ας ἄγαλμα ἀρχαῖον εἴ τι ἄλλο, ὅποσα Δήμητροι ἐς τιμῆν.
 XXXVI. Ἐς δὲ Ἀμβρωσον στάδιοι περὶ ἐξήκοντά
 εἰσιν ἐκ Στειρέως· πεδιάς ἢ ὁδός, ὄρων ἐν μέσῳ πεδίου
 κείμενον. ἄμπελοι δὲ τὸ πολὺ εἰσι τοῦ πεδίου, καὶ ἐν
 γῆ τῇ Ἀμβρωσέων οὐ συνεχεῖς μὲν ὥσπερ αἱ ἄμπελοι, 890
 πεφύκασι μέντοι καὶ αἱ θάμνοι. τὴν δὲ θάμνον ταύτην
 Ἴωνες μὲν καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν κόκκον, Γαλάται δὲ
 οἱ ὑπὲρ Φρυγίας φωνῇ τῇ ἐπιχωρίῳ σφίσιον ὀνομάζουσιν
 ὕς. γίνεται δὲ αὕτη μέγεθος μὲν ἢ κόκκος κατὰ τὴν
 ῥάμνον καλουμένην, φύλλα δὲ μελάντερα μὲν καὶ μαλα-
 κώτερα ἢ ἢ σχῆνος, τὰ μέντοι ἄλλα ἑοικῶτα ἔχει τῇ
 3 σχίνῳ. ὁ δὲ αὐτῆς καρπὸς ὅμοιος τῷ καρπῷ τῆς στρύ-
 χου, μέγεθος δὲ ἐστὶ κατὰ ὄροβον. γίνεται δὲ τι ἐν τῷ
 καρπῷ τῆς κόκκου βραχὺ ζῶον· τοῦτο εἰ ἀφίκοιτο ἐς
 τὸν ἀέρα πεπανθέντος τοῦ καρποῦ, πέτεται τε αὐτίκα
 καὶ ἑοικὸς κώνωπι φαίνοιτο ἄν· νῦν δὲ πρότερον, πρὶν
 ἢ τὸ ζῶον κινηθῆναι, συλλέγουσι τῆς κόκκου τὸν καρ-
 πόν, καὶ ἐστὶ τοῖς ἐρίοις ἢ βαφῇ τὸ αἷμα τοῦ ζῶου.

2. Ἡ δὲ Ἀμβρωσος κεῖται μὲν ὑπὸ τὸ ὄρος τὸν Παρ- 3
 νασόν, τὰ ἐπέκεινα δὲ ἢ Δελφοί· τεθῆναι δὲ τὸ ὄνομα
 τῇ πόλει ἀπὸ ἤρωός φασιν Ἀμβρώσου. Θηβαῖοι δὲ ἐς
 τὸν Μακεδόνων καὶ Φιλίππου καθιστάμενοι πόλεμον
 περιέβαλον τῇ Ἀμβρώσῳ διπλοῦν τεῖχος· τὸ δὲ ἐστὶν
 ἐπιχωρίου λίθου, χροῖαν μέλανος, ἐς τὰ μάλιστα ἰσχυ-
 ροῦ· κύκλος δὲ ἐκάτερος τοῦ τεύχους πλάτος μὲν ἀπο-
 δέων ὀλίγον ἐστὶν ὄργυιās, τὸ δὲ ὕψος ἐς ἡμίσειάν τε
 καὶ δύο ὄργυιās, ὅπου μὴ τὸ τεῖχος πεπόνηκε· διάστημα 4
 δὲ ἀπὸ τοῦ προτέρου τῶν κύκλων ἐπὶ τὸν δευτέρου
 ἐστὶν ὄργυιā· κατασκευὴ δὲ πύργων ἢ ἐπάλξεων ἢ εἴ τι
 ἄλλο ἐς εὐπρέπειαν τεύχους, παρεῖται τὰ πάντα σφίσι
 ἅτε τειχίζουσιν ἐπὶ μόνῳ τῷ αὐτίκα ἀμύνεσθαι. Ἔστι
 δὲ ἀγορά τε Ἀμβρωσεῦσιν οὐ μεγάλη, καὶ ἀνδριάντων
 ἐν αὐτῇ λίθου πεποιημένων κατεάγασιν οἱ πολλοί.

3. Τραπέντι δὲ ἐπὶ Ἀντίκυραν ἀνάτης τὰ πρώτᾳ 5
 ἐστὶν ὁδός· ἀναβάντι δὲ ὅσον δύο στάδια ὁμαλές τε
 χωρίον καὶ ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ Δικτυνναίας ἐπίκλησιν
 ἱερὸν ἐστὶν Ἀρτέμιδος. ταύτην οἱ Ἀμβρωσεῖς ἄγουσι
 891 μάλιστα ἐν τιμῇ· τῷ δὲ ἀγάλματι ἐργασία τέ ἐστὶν Αἰ-
 γυναία, καὶ μέλανος τοῦ λίθου πεποιήται. τὸ δὲ ἀπὸ
 τοῦ ἱεροῦ τῆς Δικτυνναίας κατάντης ὁδὸς ἐς Ἀντίκυραν
 πᾶσά ἐστι. Τὰ δὲ ἀρχαιότερα ὄνομα εἶναι Κυπάρισσον
 τῇ πόλει φασί, καὶ Ὅμηρον ἐν Φωκέων καταλόγῳ τὸ
 ὄνομα θελήσαι θέσθαι γε αὐτόν, ὅτι ἦδη τηρικαῦτα
 ἐκαλεῖτο Ἀντίκυρα· εἶναι γὰρ δὴ τὸν Ἀντικυρέα κατὰ
 Ἡρακλέα ἠλικίαν. Κεῖται μὲν δὴ ἡ πόλις κατὰ Μεδεῶ- 6
 νος τὰ ἐρείπια· ἐδήλωσα δὲ ἀρχομένης τῆς ἐς Φωκέας
 *** ἐς τὸ ἱερὸν ἀσεβῆσαι τὸ ἐν Δελφοῖς. Ἀντικυρέας
 δὲ ἐποίησε μὲν ἀναστάτους καὶ ὁ Ἀμύντου Φίλιππος,
 ἐποίησε δὲ καὶ δευτέρα Ὀτίλιος ὁ Ῥωμαῖος, ὅτι ἦσαν

ὑπήκοοι καὶ οὗτοι Φιλίππου τοῦ Δημητρίου βασιλεύον-
 τος Μακεδόνων· ὁ δὲ ἐπὶ τὸν Φίλιππον ἀμύνειν Ἀθη-
 7 ναίους ὁ Ὀτίλλιος ἀπέσταλτο ἐκ Ῥώμης. 4. Τὰ δὲ ὄρη τὰ
 ὑπὲρ τὴν Ἀντικύραν πετρώδη τε ἄγαν ἐστί, καὶ ἐν αὐ-
 τοῖς φύεται μάλιστα ὁ ἔλλεβορος. ὁ μὲν αὐτοῦ μέλας
 χωρεῖται ἀνθρώποις καὶ ἔστι γαστρὶ καθάρσιον, ὁ δὲ
 ἕτερος ὁ λευκὸς δι' ἐμέτου καθαίρειν πέφυκε· τὸ δὲ
 φάρμακον τὸ ἐς τὴν κάθαρσιν ἢ τοῦ ἔλλεβορου ρίζα
 8 ἐστίν. Ἀντικυρεῦσι δὲ εἰσὶ μὲν ἀνδριάντες ἐν τῇ ἀγορᾷ
 χαλκοῖ, ἔστι δὲ σφισιν ἐπὶ τῷ λιμένι Ποσειδῶνι οὐ μέγα
 ἱερὸν, λογάσιν ἠεροδομημένον λίθοις· κεκονιάται δὲ τὰ 892
 ἐντός. τὸ δὲ ἄγαλμα ὀρθὸν χαλκοῦ πεποιημένον, βέ-
 βηκε δὲ ἐπὶ δελφῖνι τῷ ἐτέρῳ τῶν ποδῶν· κατὰ τοῦτο
 9 τρίαινά ἐστιν αὐτῷ. Τοῦ γυμνασίου δὲ ἐν τῷ καὶ τὰ
 λουτρά σφισι πεποιήται, τούτου πέραν ἄλλο γυμνασίον
 ἐστὶν ἀρχαῖον· ἀνδριάς δὲ ἔστηκεν ἐν αὐτῷ χαλκοῦς·
 φησὶ δὲ ἐπ' αὐτῷ τὸ ἐπίγραμμα Ξενοδάμον παγκρατια-
 στήν Ἀντικυρέα ἐν ἀνδράσιν Ὀλυμπικὴν ἀνηρῆσθαι νί-
 κην. εἰ δὲ ἀληθεύει τὸ ἐπίγραμμα, Ὀλυμπιάδι τῇ πρώτῃ
 μετὰ δέκα καὶ διακοσίας φαίνοιτο ἂν τὸν κότινον ὁ Ξενο-
 10 δαμος εἰληφώς· αὕτη δὲ ἐν τοῖς Ἡλείων γραμμασι παρ-
 ἐν φρέατι ὕδατος πηγῇ· σκέπη δὲ ἀπὸ ἡλίου τῷ φρέατι
 ὄροφος τε καὶ ἀνέχοντες τὸν ὄροφον κίονες. ἔστι δὲ οὐ
 πολὺ ἀνωτέρω τοῦ φρέατος λίθοις τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ἠερο-
 δομημένον μνήμα· ταφῆναι δὲ φασιν ἐνταῦθα τοὺς Ἰφί-
 νότα ἐν τῇ οἰκίᾳ· Σχεδίῳ δὲ ἐν μὲν γῆ τῇ Τροάδι τὴν
 τελευταίην συμβῆναι λέγουσιν, ἀχθῆναι δὲ οἰκαδε καὶ
 τούτου τὰ ὄστα.

XXXVII. Τῆς πόλεως δὲ ἐν δεξιᾷ, δύο μάλιστα προ-

ελθόντι ἀπ' αὐτῆς σταδίου, πέτρα τέ ἐστὶν ὑψηλή,
 μοῖρα ὄρους ἢ πέτρα, καὶ ἱερὸν ἐπ' αὐτῆς πεποιημένον
 ἐστὶν Ἀρτέμιδος· ἔργον τῶν Πραξιτέλους, δῆδα ἔχουσα
 τῇ δεξιᾷ καὶ ὑπὲρ τῶν ὤμων φαρέτραν· παρὰ δὲ αὐτὴν
 κύων ἐν ἀριστερᾷ· μέγεθος δὲ ὑπὲρ τὴν μεγίστην γυ-
 ναῖκα τὸ ἄγαλμα.

2. Τῇ δὲ γῆ τῇ Φωκίδι ἐστὶν ὄμορος ἢ ὀνομάζεται
 μὲν ἀπὸ Βούλωνος ἀγαρόντος τὴν ἀποικίαν ἀνδρός,
 συνωκίσθη δὲ ἐκ πόλεων τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Δωρίδι.
 λέγονται δὲ οἱ Βούλιοι Φιλομήλου καὶ Φωκίων ***
 σύλλογον τὸν κοινόν. Ἐς δὲ τὴν Βούλιον ἐκ μὲν τῆς
 Βοιωτίας Θίσβης σταδίων ἐστὶν ὁδὸς ὄγδοήκοντα, ἐξ
 Ἀντικύρας δὲ τῆς Φωκίων δι' ἠπείρου μὲν καὶ εἰ ἀρ-
 χὴν ἐστὶν οὐκ οἶδα· οὕτω δύσβατα ὄρη καὶ τραχέα τὰ
 893 μεταξὺ Ἀντικύρας τέ ἐστὶ καὶ Βούλιδος· [ἐς δὲ τὸν] ***
 λιμένα σταδίων ἐξ Ἀντικύρας ἐστὶν ἑκατόν, τὰ δὲ ἀπὸ
 τοῦ λιμένος στάδια ὁδοῦ τῆς πεζῆς τῆς ἐς Βούλιον ἑπτὰ
 εἶναι μάλιστα εἰκάζομεν. 3. Κάτεισι δὲ καὶ ποταμὸς 3
 ἐς θάλασσαν ταύτην χεῖμαρρος, ὃν οἱ ἐπιχώριοι ὀνομά-
 ζουσιν Ἡράκλειον. κείται δὲ ἐπὶ ὑψηλοῦ τε ἢ Βούλις
 καὶ ἐν παράπλῳ περαιομένοις ἐξ Ἀντικύρας ἐς Λέχαιον
 τὸ Κορινθίων. Οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐνταῦθα πλέον ἡμί-
 σεις κόχλων ἐς βαφὴν πορφύρας εἰσὶν ἄλιεις. Κατα-
 σκευὴ δὲ ἢ ἐν τῇ Βούλιδι οὔτε ἢ ἄλλη θαύματος πολ-
 λοῦ, καὶ ἱερὰ θεῶν ἐστὶν Ἀρτέμιδος, τὸ δὲ αὐτῶν Διο-
 νύσου· τὰ δὲ ἄγαλματα ξύλου μὲν ἐστὶν εἰργασμένα,
 ὅστις δὲ ἦν ὁ ποιήσας οὐχ οἶοί τε ἐγενόμεθα συμβαλέσθαι.
 θεῶν δὲ ὄντινα οἱ Βούλιοι σέβουσι μάλιστα, Μέγιστον
 μὲν ὀνομάζουσι, Διὸς δὲ κατὰ ἡμετέραν δόξαν ἐστὶν
 ἐπίκλησις. καὶ πηγὴ Βουλίου ἐστὶ καλουμένη Σάνιον.
 4. Ἐς δὲ Κίρραν τὸ ἐπίνειον Δελφῶν ὁδὸς μὲν 4
 σταδίων ἐξήκοντά ἐστὶν ἐκ Δελφῶν· καταβάντι δὲ ἐς

τὸ πεδίον ἰππόδρομος τέ ἐστι καὶ ἀγῶνα Πύθια ἄγου-
 σιν ἐνταῦθα τὸν ἰππικόν. τὰ μὲν δὴ ἐς τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ
 Ταράξιππον ἐδήλωσέ μοι τὰ ἐς Ἡλείου τοῦ λόγου·
 ὁ δὲ ἰππόδρομος ἔοικε τοῦ Ἀπόλλωνος τάχα μὲν πον καὶ
 αὐτὸς τῶν ἰππευόντων τινὰ ἀνιάσαι, ἅτε ἀνθρώποις
 τοῦ δαίμονος ὁμοίως ἐπὶ ἔργῳ παντὶ καὶ ἀμείνω καὶ τὰ
 χεῖρῳ νέμοντος· οὐ μέντοι καὶ αὐτὸς ταραχὴν τοῖς ἰπ-
 ποῖς ὁ ἰππόδρομος οὔτε κατὰ αἰτίαν ἤρωος, οὔτε ἐπ'
 5 ἄλλῃ πέφυκεν ἐργάζεσθαι προφάσει. Τὸ δὲ πεδίον τὸ
 ἀπὸ τῆς Κίρρας ψιλόν ἐστὶν ἅπαν, καὶ φυτεύειν δένδρα
 οὐκ ἐθέλουσιν, ἢ ἐκ τινος ἀρᾶς ἢ ἀχρεῖον τὴν γῆν ἐς
 δένδρων τροφήν εἰδότες. Λέγεται δὲ ἐς τὴν Κίρραν
 * * * καὶ ἀπὸ τῆς Κίρρας τὸ ὄνομα τὸ ἐφ' ἡμῶν τεθῆναι
 τῷ χωρίῳ φασίν. Ὀμηρος μέντοι Κρῖσαν ἐν τε Ἰλιάδι
 ὁμοίως καὶ ὕμνῳ τῷ ἐς Ἀπόλλωνα ὀνόματι τῷ ἐξ ἀρχῆς 894
 καλεῖ τὴν πόλιν. Χρόνῳ δὲ ὕστερον οἱ ἐν τῇ Κίρρᾳ
 ἄλλα τε ἠσέβησαν ἐς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἀπετέμνοντο
 6 τοῦ θεοῦ τῆς χώρας. πολεμεῖν οὖν πρὸς τοὺς Κιρραίους
 ἔδοξεν Ἀμφικτυόσι, καὶ Κλεισθένην τε Σικυωνίων τυ-
 ραννοῦντα προεστήσαντο ἠγεμόνα εἶναι καὶ Σόλωνα ἐξ
 Ἀθηναίων ἐπηγάγοντο συμβουλευεῖν. χρωμένοις δὲ σφι-
 σιν ὑπὲρ νίκης ἀνεῖπεν ἡ Πυθία,
 οὐ πρὶν τῆσδε πόλης ἐρεῖψετε πύργον ἐλόυτες,
 πρὶν κεν ἐμῷ τεμένει κυανώπιδος Ἀμφικρύτης
 κῦμα ποτικλύξῃ κελαδοῦν ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
 5. Ἐπεισεν οὖν ὁ Σόλων καθιερωῖσαι τῷ θεῷ τὴν Κιρ-
 ραίαν, ἵνα δὴ τῷ τεμένει τῷ Ἀπόλλωνος γένηται γείτων
 7 ἢ θάλασσα. Εὐρέθη δὲ καὶ ἕτερον τῷ Σόλωνι σόφισμα
 ἐς τοὺς Κιρραίους· τοῦ γὰρ Πλείστου τὸ ὕδωρ ῥέον διὰ
 ὀχετοῦ σφίσειν ἐς τὴν πόλιν ἀπέστρεψεν ἀλλαχόσε ὁ Σό-
 λων. καὶ οἱ μὲν πρὸς τοὺς πολιορκοῦντας ἐτι ἀντείχον
 ἕκ τε φρεάτων καὶ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ πίνοντες·

ὁ δὲ τοῦ ἔλλεβόρου τὰς ῥίζας ἐμβαλὼν ἐς τὸν Πλείστον,
 ἐπειδὴ ἱκανῶς τοῦ φαρμάκου τὸ ὕδωρ ἤσθητο ἔχον, ἀνέ-
 στρεψεν αὐτὸς ἐς τὸν ὀχετόν· καὶ, ἐνεφορήσαντο γὰρ
 ἀνέδην οἱ Κιρραῖοι τοῦ ὕδατος, [καὶ] οἱ μὲν ὑπο ἀπαύ-
 στου τῆς διαρροίας ἐξέλιπον οἱ ἐπὶ τοῦ τείχους τὴν
 φρουράν, Ἀμφικτυόνες δὲ ὡς εἶλον τὴν πόλιν, ἐπρά-8
 ξαντο ὑπὲρ τοῦ θεοῦ δίκας παρὰ Κιρραίων, καὶ ἐπίνειον
 Δελφῶν ἐστὶν ἡ Κίρρα· παρέχεται δὲ καὶ ἐς θεῶν Ἀπόλ-
 λωνος καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Ἀητοῦς ναόν τε καὶ ἀγάλματα
 μεγέθει μεγάλα καὶ ἐργασίας Ἀττικῆς. ἢ δὲ Ἀδράστεια
 895 ἴδρονται μὲν ἐν τῷ αὐτῷ σφίσει, μεγέθει δὲ τῶν ἄλλων
 ἀποδέουσα ἀγαλμάτων ἐστίν.

XXXVIII. Ἡ δὲ γῆ ἡ Λοκρῶν τῶν καλουμένων
 Ὀζολῶν προσεχῆς τῇ Φωκίᾳ ἐστὶ κατὰ τὴν Κίρραν.
 Ἐς δὲ τὴν ἐπίκλησιν τῶν Λοκρῶν τούτων διάφορα
 ἤκουσα, ὁμοίως δὲ ἅπαντα δηλώσω. Ὀρεσθεῖ τῷ Δευκα-
 λίκωνος βασιλεύοντι ἐν τῇ χώρᾳ κύων ἔτεκεν ἀντὶ σκυ-
 λακος ξύλου· κατορύξαντος δὲ τοῦ Ὀρεσθέως τὸ ξύλου
 ἅμα τῷ ἦρι φῦναι ἄμπελον ἀπ' αὐτοῦ λέγουσι, καὶ ἀπὸ
 τοῦ ξύλου τῶν ὄζων γενέσθαι τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις.
 Οἱ δὲ Νέσσον πορθμεύοντα ἐπὶ τῷ Εὐνήρῳ τραθῆναι 2
 μὲν ὑπὸ Ἡρακλέους, οὐ μέντοι καὶ αὐτίκα γε ἀποθα-
 νεῖν, ἀλλὰ ἐς τὴν γῆν ταύτην ἐκφυγεῖν νομίζουσι, καὶ
 ὡς ἀπέθανε σήπεσθαι τε ἄταφον καὶ ὀσμῆς τῷ ἐνταῦθα
 ἀέρι μεταδοῦναι δυσώδους. ὁ δὲ τρίτος τῶν λόγων καὶ
 ὁ τέταρτος, ὁ μὲν ποταμοῦ τινὸς ἄτοπον τὴν τε ἀτμίδα
 καὶ αὐτὸ φησιν εἶναι τὸ ὕδωρ, ὁ δὲ τὸν ἀσφόδελον
 φύεσθαι πολὺν καὶ ἀνθοῦντα * * ὑπὸ τῆς ὀσμῆς. Λέ-3
 γεται δὲ καὶ ὡς οἱ πρῶτοι τῶν ἐνταῦθα ἀνθρώπων ἦσαν
 αὐτόχθονες, ἐσθῆτα δὲ οὐκ ἐπιστάμενοί πω ὑφαί-
 νεσθαι σκέπην πρὸς τὸ ῥίγος θηρίων δέρματα ἐποι-
 οῦντο ἀδέφητα, τὸ δασὺ τῶν δερμάτων ἐς τὸ ἐκτός

ὑπὲρ εὐπρεπείας τρέποντες· ἐμελλεν οὖν κατὰ τὸ αὐτὸ
 ταῖς βύρσαις καὶ ὁ χρώς σφισιν ἔσεσθαι δυσώδης.
 4 2. Δελφῶν δὲ ἀπωτέρω σταδίοις εἰκοσί τε καὶ
 ἑκατὸν ἔστιν Ἄμφισσα μεγίστη καὶ ὀνομαστοτάτη πόλις
 τῶν Λοκρῶν. ἔσποιοῦσι δὲ αὐτοὺς ἐς τὸ Αἰτωλικὸν
 αἰσχύνῃ τῶν Ὀζολῶν τοῦ ὀνόματος· καὶ δὴ καὶ ἔχει 896
 λόγον εἰκότα, ὅτε βασιλεὺς ὁ Ῥωμαίων ἀναστάτους
 ἐς τὸν Νικοπόλεως συνοικισμὸν ἐποίησεν Αἰτωλοὺς,
 ἀποχωρήσαι τοῦ δήμου τὸ πολὺ ἐς τὴν Ἄμφισσαν. τὸ
 μέντοι ἐξ ἀρχῆς γένους τοῦ Λοκρῶν εἰσί· τεθῆναι δὲ τῇ
 πόλει τὸ ὄνομα ἀπὸ Ἀμφίσης τῆς Μάκαρος τοῦ Αἰόλου
 φασί, καὶ Ἀπόλλωνα ἐραστὴν γενέσθαι τῆς Ἀμφίσης.
 53. Κεκόσμηται δὲ ἡ πόλις κατασκευῆ τε τῇ ἄλλῃ, καὶ
 τὰ μάλιστα ἤκοντα ἐς μνήμην ἔστι μὲν μνήμα Ἀμφί-
 σης, ἔστι δὲ Ἀνδραίμονος· σὺν δὲ αὐτῷ ταφῆναι λέ-
 γουσι καὶ Γόργην τὴν Οἰνέως συνοικήσασαν τῷ Ἀν-
 δραίμονι. Ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει ναὸς σφισιν Ἀθηνᾶς
 καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν χαλκοῦ πεποιημένον, κομισθῆναι δὲ
 ὑπὸ Θόαντός φασιν αὐτὴν ἐξ Ἰλίου καὶ εἶναι λαφύρων
 6 τῶν ἐκ Τροίας· οὐ μὴν καὶ ἐμὲ γε ἐπειθον. ἐδήλωσα
 δὲ ἐν τοῖς προτέροις τοῦ λόγου Σαμίους Ροῖκον Φιλαίου
 καὶ Θεόδωρον Τηλεκλέους εἶναι τοὺς εὐρόντας χαλκῶν
 ἐς τὸ ἀκριβέστατον τῆξαι· καὶ ἐχώνενσαν οὗτοι πρῶ-
 τοι. Θεόδωρον μὲν δὴ οὐδὲν ἔτι οἶδα ἐξευρών, ὅσα γε
 χαλκοῦ πεποιημένα· ἐν δὲ Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας
 πρὸς τὸ οἶκημα ἐρχομένῳ τὸ ἔχον τὰς γραφὰς λί-
 θου θριγκὸς ἔστιν ὑπὲρ τοῦ βωμοῦ τῆς Πρωτο-
 θρονίας καλουμένης Ἀρτέμιδος· ἀγάλματα δὲ ἄλλα τε
 ἐπὶ τοῦ θριγκοῦ καὶ γυναικὸς εἰκῶν πρὸς τῷ πέρατι
 ἔστηκε, τέχνη τοῦ Ροῖκου, Νύκτα δὲ οἱ Ἐφέσιοι κα-
 7 λούσι. Τοῦτο οὖν τὸ ἄγαλμα τῆς ἐν τῇ Ἀμφίση Ἀθη-
 νᾶς καὶ ἰδεῖν ἔστιν ἀρχαιότερον καὶ ἀργότερον τῆν

τέχνην. Ἄγουσι δὲ καὶ τελετὴν οἱ Ἀμφισσεῖς Ἀνάκτων
 καλουμένων παιδῶν· οἵτινες δὲ θεῶν εἰσὶν οἱ Ἀνακτες
 παῖδες, οὐ κατὰ ταῦτά ἐστιν εἰρημένον, ἀλλὰ εἶναι
 897 Διοσκούρους, οἱ δὲ Κούρητας, οἱ δὲ πλέον τι ἐπίστα-
 σθαι νομίζοντες Καβείρους λέγουσι.

4. Τούτων δὲ τῶν Λοκρῶν τοσαῖδε ἄλλαι πόλεις 8
 εἰσὶν, ἄνω μὲν ὑπὲρ Ἀμφίσης πρὸς ἠπειρον Μυωνία,
 σταδίοις ἀπωτέρω τριάκοντα Ἀμφίσης· οὗτοι καὶ τῷ
 Διὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ εἰσὶν οἱ ἀναθέντες Μυᾶνες τὴν ἀσπίδα.
 κεῖται δὲ τὸ πόλισμα ἐπὶ ὑψηλοῦ, καὶ σφισιν ἄλσος καὶ
 βωμὸς θεῶν Μειλιχίων ἔστι· νυκτεριναὶ δὲ αἱ θυσίαι
 θεοῖς τοῖς Μειλιχίοις εἰσί, καὶ ἀναλῶσαι τὰ κρέα αὐ-
 τόθι πρὶν ἢ ἥλιον ἐπισχεῖν νομίζουσι. καὶ Ποσειδῶνός
 ἔστιν ὑπὲρ τὴν πόλιν τέμενος καλούμενον Ποσειδώνιον,
 ἐν δὲ αὐτῷ ναὸς Ποσειδῶνος· τὸ δὲ ἄγαλμα ἐς ἐμὲ οὐκ ἦν.

5. Οὗτοι μὲν δὴ ὑπεροικοῦσιν Ἀμφίσης· ἐπὶ θαλάσῃ 9
 σης δὲ Οἰάνθεια καὶ ταύτῃ ὁμοροῦσά ἐστι Ναύπακτος.
 πλὴν δὲ Ἀμφίσης, ὑπ' Ἀχαιῶν οἱ ἄλλοι Πατρῶν
 ἄρχονται, βασιλέως σφίσι δόντος Ἀγρόστου. Ἐν Οἰαν-
 θείᾳ δὲ Ἀφροδίτης τε ἱερὸν, καὶ ὀλίγον ὑπὲρ τὴν πόλιν
 κυπαρίσσου τε ἀναμῆξ καὶ τῆς πίτυός ἐστιν ἄλσος, καὶ
 ναὸς τε Ἀρτέμιδος καὶ ἄγαλμα ἐν τῷ ἄλσει· γραφαὶ δὲ
 ἐπὶ τῶν τοίχων ἐξίτηλοι τε ἦσαν ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ
 οὐδὲν ἔτι ἐλείπετο ἐς θεῶν αὐτῶν. Κληθῆναι δὲ ἀπὸ 10
 γυναικὸς ἢ νύμφης τεκμαίρομαι τὴν πόλιν, ἐπεὶ ἐπὶ
 Ναυπάκτῳ γε οἶδα εἰρημένον ὡς Λωριεῖς οἱ ὁμοῦ τοῖς
 Ἀριστομάχου παισὶ τὰ πλοῖα αὐτόθι ἐποίησαντο, οἷς ἐς
 Πελοπόννησον ἐπεραιώθησαν· καὶ ἀντὶ τούτου γενέ-
 σθαι τὸ ὄνομα τῷ χωρίῳ φασί. τὰ δὲ μοι Ναυπακτίων,
 ὡς τοῖς ἐς Ἰθάμην ἀποστᾶσιν ὁμοῦ τῷ σεισμῷ τῷ ἐν
 Λακεδαιμόνι Ἀθηναῖοι Ναύπακτον ἐνοικήσαι σφισιν
 ἔδοσαν ἀφελόμενοι τοὺς Λοκρούς, καὶ ὡς τοῦ Ἀθη-

ναίων ὕστερον παίσματος τοῦ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς Λακεδαιμόνιοι τοὺς Μεσσηνίους ἐδίωξαν καὶ ἐκ τῆς Ναυπάκτου, τάδε μὲν ἐπέξηλθέ μοι καὶ ἐς πλεόν ἢ Μεσσηνία συγγραφή· ἐκλιπόντων δὲ ὑπὸ ἀνάγκης τῶν Μεσσηνίων, οὕτως οἱ Λοκροὶ συνελέχθησαν αὐθις ἐς τὴν 11 Ναυπάκτον. 6. Τὰ δὲ ἔπη τὰ Ναυπάκτια ὀνομαζόμενα ὑπὸ Ἑλλήνων ἀνδρὶ ἐσποιοῦσιν οἱ πολλοὶ Μιλησίῳ· Χάρων δὲ ὁ Πύθω φησὶν ἀντὶ ποιῆσαι Ναυπάκτιον 898 Καρκίνου. ἐπόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς τῇ τοῦ Λαμψακηνοῦ δόξῃ· τίνα γὰρ καὶ λόγον ἔχοι ἂν ἔπεσιν ἀνδρὸς Μιλησίου πεποιημένοις ἐς γυναικας τεθῆναί σφισιν ὄνομα 12 Ναυπάκτια; Ἐνταῦθα ἔστι μὲν ἐπὶ θαλάσῃ ναὸς Ποσειδῶνος καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν χαλκοῦ πεποιημένον, ἔστι δὲ καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου· σχῆμα δὲ ἀκοντιζούσης παρέχεται, καὶ ἐπίκλησιν εἴληφεν Αἰτωλή. Ἀφροδίτη δὲ ἔχει μὲν ἐν σπηλαίῳ τιμᾶς· εὐχονται δὲ καὶ ἄλλων ἔνεκα, καὶ αἱ γυναῖκες μάλιστα αἱ 13 χῆραι γάμον αἰτοῦσι παρὰ τῆς θεοῦ. 7. Τοῦ δὲ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἱερὸν ἐρείπια ἦν, ἐξ ἀρχῆς δὲ φησὶν ὀδομήσεν αὐτὸ ἀνὴρ ἰδιώτης Φαλύσιος. νοσήσαντι γὰρ οἱ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ οὐ πολὺ ἀποδέον τυφλῶ ὁ ἐν Ἐπιδαύρῳ πέμπει θεὸς Ἀνύτην τὴν ποιήσασαν τὰ ἔπη φέρουσαν σεσημασμένην δέλτον. τοῦτο ἐφάνη τῇ γυναικὶ ὄψις ὀνειρατος, ὕπαρ μέντοι ἦν ἀντίκα· καὶ εὐρέ τε ἐν ταῖς χερσὶ ταῖς αὐτῆς σεσημασμένην δέλτον, καὶ πλεύσασα ἐς τὴν Ναυπάκτον ἐκέλευσεν ἀφελόντα τὴν σφραγίδα Φαλύσιον ἐπιλέγεσθαι τὰ γεγραμμένα. τῷ δὲ ἄλλως μὲν οὐ δυνατὰ ἐφαίνετο ἰδεῖν τὰ γράμματα ἔχοντι οὕτω τῶν ὀφθαλμῶν· ἐλπίζων δὲ τι ἐκ τοῦ Ἀσκληπιοῦ χρηστὸν ἀφαιρεῖ τὴν σφραγίδα, καὶ ἰδὼν ἐς τὸν κηρὸν ὑγιῆς τε ἦν, καὶ δίδωσι τῇ Ἀνύτῃ τὸ ἐν τῇ δέλτῳ γεγραμμένον, στατήρας δισχιλίους χρυσοῦ.

INDEX.

(Numerus primus libri est, secundus capituli, tertius segmenti.)

- Abae opp. Phocidis, Phociae cladis immune 10 3 2. Phocensium asylum ib. 3. oraculum 4 32 5. 10 35 1.
 Abantes pop. Euboeae 5 22 4. coloniam ducunt in Chium 7 4 9.
 Abantidas Sicyonis tyrannus 2 8 2.
 Abantis regio 5 22 3.
 Abaris Hyperboreus 3 13 2.
 Abartus e Codri genere 7 3 10.
 Abas Lyncei f. 2 16 2. 10 35 1.
 Abas Melampodis f. 1 43 5.
 Abas vates Lysandri 10 9 7.
 Abasa ins. Aethiopiae 6 26 9.
 Abia Hylli nutritrix 4 30 1.
 Abia Messeniae opp. ib.
 abortus epidemicus 8 23 7.
 Abrupolis rex Sapaeorum 7 10 6.
 Abydus opp. 3 9 12.
 Acacallis Minois f. 8 53 4.
 Acacallis nympa 10 16 5.
 Acacesium Arcadiae opp. 8 3 2, 8 27 41, 8 36 10.
 Acacesius collis 8 36 9.
 Aeacus Lyaonis f. 8 3 2, 8 36 10.
 Academia 1 29 2.
 Aeamas Thesei f. eponymus 1 5 3. pictus 10 26 2. eius statua 10 10 1.
 Acanthus Lacedaem. Ol. 5 8 7.
 Acarnan Alemaeonis f. 8 24 9.
 Acarnanes Atheniensium adversus Antipatrum socii 1 25 4. ab Aetolis victi 10 16 6. ab Agesilao reprimuntur 3 10 2. Messenios in Oeniadis oppugnant 4 25 8. olim Curetes 8 24 9. divinationem docent Hesiodum 9 31 5.
 Acastus pictus 1 18 1. patri funebres ludos instituit 3 18 16. 6 20 19. Iphicium coronat 5 17 10.
 accipiter accipitre velocior 7 12 2.
 Aee locus Arcadiae 8 34 2.
 Acesidae ara 5 14 7.
 Aesis apud Epidaurios, qui aliis Euame- rion 2 11 7.
 Acesius v. Acesis.
 Acestium e Themistodis posteris 1 37 1.
 Acestor fictor 6 17 4. 10 15 6.
 acetum uniones resolvit 8 18 6.
 Achaeus Xuthi f. 7 1 2 et 3.
 Achaei ab Achaei filii dicuntur Argivi et Lacedaemonii 7 1 7, 3 13 14. Argis et Lacedaemone eieci Ionum in Peloponneso sedes occupant 5 1 1. 7 6 1. Romanorum socii 7 6 3. Ptolemaei 2 8 5. deficiunt a Romanis 2 1 2. Messenios oppugnant 4 29 11. Lacedaemoniis semper infensi 7 7 3. cum Lacedaemoniis bellum gerunt ib. et 12 6. Paracyparissii 3 22 9.
 Achaeorum reges 7 6 2. bella et res gestae 7 6 3 — 7 17 4. concilium 2 1 2. eius auctor 8 30 5. ratio et locus 7 7 1, 7 24 4. abolitio 7 16 9. armatura 8 50 1. donaria 5 25 8. 6 15 2. 10 18 1. fines 7 17 5. portus 4 34 6. urbes duodecim 7 6 1.
 Achaëia Hyperborea 5 7 8.
 Achaia fons 4 33 7.
 Acharnae demus Atticus 1 31 6.
 Acheloi fl. tres 8 38 9.
 Achelous Aetoliae fl. Callirrhoes pater 8 24 9. Castaliae 10 8 9. Sirenum 9 34 3. cum Hercule luctatur 3 18 6, 6 19 12. eius alluvio 8 24 9 et 11, ara 1 34 3, 1 41 2, pisces marini 4 34 1.
 ἀχρωῖς populus alba 5 14 2.
 Acheron fl. Thesprotidis 1 17 5, 5 14 2, 10 28 1.
 Acherusia palus 1 17 5, 2 35 10.
 Achilles Chironi educandus traditur 3 18 12. an Helenam a Tyndareo petierit 3 24 10. ad Troiam eur profectus ib. Helenae maritus 3 19 13. cum Memnone pugnat 3 18 12, 5 19 1, 5 22 2. Tennem interficit 10 14 4. eius interitus 1 14 1. monumentum inane 6 23 3. templa 3 20 8, 3 24 5, 3 19 11, statua equestris 10 13 5, hasta 3 3 8, clipeus 9 29 7. insula ei Leuce sacra 3 19 11.
 Achilles portus 3 25 4.
 Achiladaeus Corinthiorum dux 4 19 2.
 Acichorius Gallorum dux 10 19 7 et 8, 10 22 10 et 13, 10 23 12.
 Acidus fl. 5 5 8.
 Acontion opp. Arcadiae 8 27 4.
 Acraea Asterionis fluvii filia 2 17 2.
 Ἀκραϊον ὄρος 2 17 2.
 Acraephnum urbs Boeotiae 9 23 5, 9 40 2.

Acratus daemon comes Bacchi 1 2 5.
 Acratae opp. Laconic. 3 21 7.
 Acratas proeus Hippodamiae 6 21 10.
 Acratae Acratarum incolae 3 22 5.
 Acrophus Clitorius 8 27 2.
 Acrisius Abantis f. 2 16 2, Eurydices maritus 3 13 8. cum Proeto de imperio contendit 2 25 7. filiam custodit aeneo thalamo 2 23 7, 10 5 11. disci iactu a Perseo interemptus 2 16 2.
 Acritas promont. 4 34 12.
 Acrocorinthus Soli sacra 2 1 6, 2 4 6, 7 7 6.
 ἀκροκορίνης 6 4 1.
 acropolis Atheniensium olim πόλις dicta 1 26 6.
 ἀκροστόλια lignea 9 16 3.
 Acrotatus Aerei f. 3 6 4.
 Acrotatus Cleomenis f. 1 13 5, 3 6 2. in acie cadit 8 27 11, 8 30 7.
 Actaea antiquum Atticae nomen 1 2 6.
 Actaeon Aristaei f. 10 30 5, 10 17 3. a Diana in cervum mutatus 1 44 5, 9 2 3. eius spectrum 9 38 5, cubile 9 2 3.
 Actaeus primus Atheniensium rex 1 2 6, 1 14 7.
 ἀκτῆ et αἰγιαλὸς differant 2 34 9.
 Actiacum praedium 8 8 12.
 Actium 10 8 3.
 Actor Azei f. 9 37 7.
 Actor Phorbantis f. 5 1 11.
 Actoris filii Molionidae 8 14 9. regni Elei participes 5 1 11. ab Hercule occisi 2 15 1, 3 18 15, 5 2 1. eorum uxores 5 3 3.
 Acusilaus Diagorae f. Ol. 6 7 1 et 3.
 Acusilaus de Mycenaeo 2 16 4.
 adamas ut dometur 8 18 6.
 Adamatas Tarentinus 6 14 11.
 Ἀδωνίης effigies 5 18 2.
 Adimantus Athen. a Spartanis corruptus 4 17 3, 10 9 11.
 Admetus Augeae f. 10 25 5.
 Admetus (Phaereti f.) 5 17 10, 3 18 16.
 Admetus a Philocteta occisus 10 27 1.
 Adonis cecinit Sappho 9 29 8. deflent Argivae 2 20 6. eius mater 9 16 4, fanum 9 41 2, myrtus 6 24 7.
 Adramyttium opp. 4 27 9.
 Adrastea fons 2 15 3.
 Adrasteae signum 10 37 8.
 Adrastus Lydus 7 6 6.
 Adrastus Polynicis f. 2 20 5.
 Adrastus Talai f. 8 25 8, Phoronides 7 17 7, Sicyonis rex 2 6 6. Arionem equum ab Hercule accipit 8 25 10. evadit 9 9 2. Thesei opem implorat 1 39 2. Adrasti domus 2 23 2, gener 9 5 12, obitus et cultus 1 43 1, heroum 1 30 4, statua 10 10 3.
 Adrianus imp. eponymus 1 1 5. Hebraeos,

qui defecerant, subigit ib. viam Scironiam munit 1 44 6. balneum Corinthi struit 2 3 5. e Stymphalo Corinthum aquas ducit ib. 8 22 3. Nemeis equestrem cursum reddit 6 16 4, Mantinea pristinum nomen 8 8 12. Neptuni Hippiti templum reficit Mantinea 8 10 2. Epaminondae stelam et epigramma ponit 8 11 8. Abis et Athenis templa aedificat 10 34 4, 1 18 6, Athenis etiam gymnasium 1 18 9, Hyampoli porticum 10 35 6, Lupiae portum 6 19 9. Iunoni pavonem consecrat 2 17 6. eius laus et staturae 1 3 2, 1 18 6, 1 24 7, studia in Antinoum 8 9 7.
 Adriaticum mare 5 25 3, 8 54 3.
 Adristas 8 4 1.
 adulterium Messeniam et Troiam perdidit 4 20 5. adulterii poena 9 36 8.
 adytum Palaemonis 2 2 1. Endymionis 5 1 4. Trophonii 4 16 7. Minervae 7 27 2. adyta a profanis non intrantur sine periculo 10 32 17.
 Aeaceum 2 29 6 et 9.
 Aeacidarum fatum 1 14 1, genealogia 2 29 2.
 Aeacides Arybbae f. 1 11 1 et 3 — 4.
 Aeacus Iovis f. Aeginae rex 2 29 2. iudex 1 39 6. Graeciae pluviam impetrat 1 44 9, 2 29 7. Aeaci uxores ib. 9, filii ib. 2.
 Aeantides Milesius 10 9 9.
 Aechmaeus Parapotamius victor Pyth. 10 33 8.
 Aechmagoras Herculis f. 8 12 3.
 Aechmis Briacae f. Arcadiae rex 8 5 10.
 Aechtes Solis f. 2 3 10, 9 34 8.
 Aegae opp. Macedoniae 1 6 3, Achaiae 7 25 12, 8 15 9.
 Aegaeum mare 1 1 1. eius insulae 2 22 1.
 Aegeae opp. 5 21 11.
 Aegaeus Ocolyci f. 3 15 8, 4 7 8.
 Aegaeus Pandionis minoris f. Athen. rex 1 5 2 et 4. Lyci frater 4 2 6. Uraniae Veneris cultum Athenis introducit 1 14 7. quos expellit in Arcadiam migrant 8 23 3. eius interitus et heroum 1 22 4 et 5. statua 10 10 1.
 Aegiae opp. Lacon. 3 21 5.
 Aegiale quae postea Sicyon 2 6 5.
 Aegialea urbs 2 3 6. peste afflicta 2 7 7. eversa ib. 1.
 Aegialeus Adrasti f. 1 43 1. ἀντόχθων 2 5 6. rex Sicyonis ib. 7 1 1. eius heroum 1 44 4, statua 10 10 4, interitus 9 5 13, monumentum 9 19 2, nepotes 2 5 6.
 Aegialus postea Achaia 5 1 1, 7 1 1.
 Aegialenses 7 1 1.
 Aegienses Achajae pop. 3 12 7.
 Aegila Lacon. locus 4 17 1.
 Aegimius Pamphyli pater 2 28 6.

Aegina Asopi filia insulae nomen dat 2 5 2, 2 29 2. rapta a Iove 2 5 1. eius signum 5 22 6, 10 13 6.
 Aegina insula 2 29 2 — 30 4.
 Aeginaei operis signa 1 42 5, 2 30 1, 5 25 13, 7 5 5, 8 53 11, 10 17 12, 10 36 5.
 Aeginetae navibus valent 2 29 5. Persis studentes a Cleomene comprimuntur 3 4 2. cum Arcadibus commercium exercent 8 5 8.
 Aeginetes Deritae f. 7 18 5.
 Aeginetes Pompei f. Arcadiae rex 8 5 8.
 Aegira opp. et navale Achaiae 7 26 1—9.
 aegis aurea 5 12 4.
 Aegisthus cum Agamemnone Cassandrae geminos interficit 2 16 6. a Nauplii filiis iuvatur 1 22 6. eius cum Agamemnone simulata unde orta 2 18 2. filia Erigone 2 18 6. sepulchrum 2 16 6.
 Aegium opp. 7 6 1, 7 22 10, 7 23 5 — 24 4. Achaici synedrii locus 7 7 2, 7 24 4.
 Aegles e Sole filiae Gratiae 9 35 5.
 ad Aegospotamos clades 3 8 6, 3 11 5, 3 17 4, 4 17 3, 9 32 7, 10 9 11. pugnae socii 10 9 7 — 10, manubiae 3 18 8.
 Aegosthena 1 44 4.
 Aegyptii proceri 1 35 5. navalibus quam pedestribus praellis aptiores 3 6 5. cum Phrygibus de antiquitate certant 1 14 2. Linum lugent 9 29 7. Dianam Cereris filiam perhibent 8 37 6. ab Agesilao adjuvantur 3 10 2, 4 17 5. Aegyptii reges Macedoniae nomine gaudent 10 7 8: eorum statuariae Athenis 1 8 6, 1 9 8.
 Aegyptii viri de Taraxippo Amphione Orpheo sententia 6 20 18.
 Aegyptium marmor 1 18 6. simulacra 4 32 1, 7 5 5, pleraque lignea 2 19 3.
 Aegyptus Beli f. 7 21 13. eius filiorum monumentum 2 24 2.
 Aegyptus (?) Eleus. (Aesypus? Aepyptus?) 6 12 6, 6 2 8.
 Aegyptus fl. 9 40 6.
 Aegyptus Thelxionis f. 2 5 7.
 Aegys opp. a Spartanis deletur 3 2 5.
 Aegytae ib. 8 27 4. Aegyptis Arcadiae pars 8 34 5.
 Aeneas Anchisae f. Palladium transfert in Italiam 2 23 5. in Laconica urbes condit, in Arcadia patrem sepelit 3 22 11, 8 12 8. cum Diomede pugnat 5 22 2. eius uxor Creusa an Eurydice 10 26 1. sociorum pars in Sardiniam delata 10 17 6. statua aenea 2 21 1. arca 7 19 7.
 Aeneas Eleus ex Iamidarum gente 8 10 5, 6 2 4.
 Aenesidemus Leontinorum tyrannus 5 22 7. alius Leontinus ib.
 Aenetus Lacedaem. Ol. 3 18 7.
 Aenianes Amphictyones 10 8 2. Thessalis PAUSAN. II.

accensentur ib. 3. Brennum per Octam montem ducunt 10 22 9.
 aenigmatibus usi veteres Graeciae sapientes 8 8 3.
 Aenus opp. Thraciae 5 27 12.
 Aeolenses in Troade 6 4 9, in Lesbo 10 24 1. Ilii incolae 1 35 4, 8 12 9. postea Boeoti 10 8 4. Aeolensium urbes XII 7 5 1.
 Aeoli insulae 10 11 3.
 Aeolidas v. Olidas.
 Aeolis a Gra occupatur 3 2 1.
 Aeolus Hippodamiae proeus 6 21 11.
 Aeolus Aethlii pater 5 8 2, Crethei 4 2 5, Macaris 10 38 4, Magnetis 6 21 11, Perieris 6 22 2, Tanagrae 9 20 1.
 Aepea opp. Messen. 4 34 5.
 Aepytiadae vel Aepytidae 4 3 8, 4 9 4 et 9.
 Aepytyus Cresphontis f. iustitia et prudentia clarus 4 3 8. ab Holaea et Heraclidis restitutus 4 5 1, 8 5 7.
 Aepytyus Elati f. 8 4 4 et 7. eius interitus et sepulchrum ib. 8 16 3.
 Aepytyus Hippothoi f. Arcadium rex caecatur 8 5 5, 8 10 3.
 Aepytyus Nilei f. Prienen condit 7 2 10.
 Aepytyus vid. Aegyptus.
 aër fetidus e mari 5 25 3.
 Aërope Cephei f. ex Marte gravida partu perit 8 44 7.
 Aëropia v. Aperopia.
 Aëropus Cephei f. 8 5 1.
 Aëropus Martis f. 8 44 8.
 aes Tartessium 6 19 2. aeris fusores primi 8 14 8, 9 41 1, 10 38 6. aenea heroum arma 3 3 8. aeneae portae 5 10 10. aenea statua solida 9 12 4. aeneum templum, thalamus, tectum 10 5 11. aeneum papaver in summa tecti testudine 5 20 9. aeneum limen 9 19 8. aenea opera veterum qualia 8 14 7. aeneum signum antiquissimum 3 17 6.
 Aeschines Argivus 4 26 7.
 Aeschines Eleus Ol. 6 14 13.
 Aeschylus Leschae pater 10 25 5.
 Aeschylus Aesimidis pater 4 5 10.
 Aeschylus Asterionis pater 6 3 1.
 Aeschylus Euphorionis f. a Baccho tragodiam facere iubetur 1 21 2. Hieroni familiaris 1 2 3. maris regem Iovem appellat 2 24 4. Inachum fluvium Argivum 8 6 6. Dianam Cereris filiam esse tradit 8 37 6. Furiarum crinem serpentibus implicat 1 28 6. eius fabula Glaucus 9 22 7, 10 4 7. Septem ad Thebas 2 20 5. Satyri 2 13 6. epitaphium 1 14 5.
 Aeschylus Symmachi pater 6 1 3.
 Aesculapius Apollinis f. et Hygiae pater, allegorice aër 7 23 7 — 8. infans expositus et a turtura nutritus 8 25 11, a capra 2 26 5. Epidauri inprimis cultus

- 2 26 3. inde Sicyonem advectus 2 10 3. eius natales et patria 2 26 3, mater Arsinœ Leucippi filia 3 26 7, 4 3 2, uxor 2 29 1, filii 4 3 2, 4 31 12, dracones 2 11 8, 3 23 4 — 7, lavacrum 2 27 6, lucus 2 27 1, templa 1 21 4, 2 10 2, 2 13 5, 2 23 4, 3 22 10, 3 26 10, 4 30 1, 4 31 10, 7 21 14, 7 23 7, 7 27 11, 8 25 3. sacra Pergami 3 26 10, in insula Co 3 23 6. imberbis 8 28 1.
- Ἀσκληπιὸς ἐν Ἀμιάδων* 3 14 2, *ἄγχιτας* 3 14 7, *ἀρχαγέτης* 10 32 12, *ἀλλώνιος* 4 36 7, *Γορτύνης* 2 11 8, *Δημῆντος* 6 21 4, *λατρός* 2 26 9, *Καύσιος* 8 25 1, *Κοτύλης* 3 19 7, *παῖς* 8 25 11, 8 32 5. *φιλόλαος* 3 22 9.
- Aesepus fl. Phrygiae 10 31 6.
Aesimides 1 3 3. Aeschylus f. 4 5 10.
Aesymmetes deus 7 20 1, 7 21 6.
Aesymnium Megar. 1 43 3.
Aesymnus Megarensis 1 43 3.
Aesypus Timonis fl. Ol. 6 2 8. (Timonis pater 6 12 6.)
aetas aurea 5 7 6.
Aetha equa Agamemnonis 5 8 3.
Aethidae duo 4 32 2.
Aethiopes Oceani accolae 1 33 3. ebena radices erunt 1 42 5. Solis mensam fabulantur 6 26 2, 1 33 4.
Aethiopia supra Syenen 5 7 4. eius aspidēs nigrae 9 21 6, tauri 9 21 2.
Aethiopiens campus 1 33 4.
Aethlius Aeoli vel Iovis f. Elidis rex 5 1 3, 5 8 2.
Aethra Phalanthi uxor 10 10 8.
Aethra Pithei f. 2 32 9. a Neptuno compressa 2 33 1. a Dioscuris capta 5 19 3. e captivitate liberata 10 25 7.
Aethusa Neptuni f. 9 20 1.
Aëtius Anthae f. rex Troezeniorum 2 30 8, 2 31 10.
Aetnae crateres fatidici 3 23 9, rivi ardentēs 10 28 4.
Aetnaeus Promethei f. 9 25 6.
Aetoli ab Aetolo dicti 5 1 8. Acarnanibus inimici 4 25 3, 10 16 6. ab Agesilao adiuvantur 3 10 2. in Elidis consortium veniunt 5 4 2. a Cylone tyrannide liberantur 6 14 11. cum Thessalis bellum gerunt 6 16 2. Gallos strenue propulsant 1 4 4, 10 20 4, 10 22 13, 10 23 12. tropaeum de Gallis dedicant Delphis 10 15 2, 10 19 1 et 4. in Actiacam Nicopolin translati 10 38 4, 7 18 8. *ἀνάστατοι* 8 24 11.
Aetoliae simulacrum 10 19 1.
Aetolus Endymionis f. 5 1 4. Elidis rex. Epeo succedit et caedis causa solum vertit 5 1 8.
Aetolus Oxyli f. 5 4 4.
- Africa Battum coronat 10 15 6. homines ibi feri 2 21 6.
Africanus ventus vitibus noxius 2 34 2.
Agamedes Stympheli f. 8 4 8.
Agamedes Ergini f. 9 37 4. cum Trophoio Almenae thalamum aedificat 9 11 1.
Apollini templum, Hyrieo thesaurum 9 37 5, 10 5 13. Neptuno *Ἰππῖω* templum 8 10 2. eius invocatio 9 39 6, scrobs 9 37 7.
Agamedidas Thersandri pater 3 16 6.
Agamemnon a Thyeste Vulcani sceptrum accipit 9 40 11. Sicyonis regnum obtinet 2 6 7. an Aegistho praebuerit inimicitiarum causam 2 18 2. Anlide Dianae sacrificat 3 9 3. Calchanti ut se sequatur persuadet 1 43 1. eius laudes 7 24 2, monumentum 2 16 6 et 3 19 6, tentorii limen 9 19 7, statua 5 25 9, imago picta 10 30 3. Clazomenis cultus 7 5 11.
Agamenes Sicyonius vid. Agasimenes.
Agamator Mantinensis pugil 6 9 9.
Aganippe Permessi f. fons 9 29 5.
Agapenor Ancaei f. Arcadiae rex 8 5 2, 8 10 10, 8 53 7.
Agasicles Archidami f. rex Spartaee v. Agasicles.
Agasicles Sicyonius 2 10 3.
Agasimenes Sicyonius 10 9 10.
Agasisthenes Laced. 7 12 7.
Agasthenes Augeae f. Elidis rex 5 3 3.
Agathinus Eleus 6 13 11.
Agathocles archon Athen. 10 2 3.
Agathocles Lysimachi f. a Getis captus 1 9 6. novercae insidiis exstinctus 1 10 3.
Agathocles Siciliiae tyrannus 6 12 2.
ἀγαθῶν θεῶν templum 8 36 5.
Agdistis androgynus 7 17 10.
Agdistis mons 1 4 5.
Ageladas Argivus statuaris, Onatae et Hegiae aequalis 8 42 10, 4 33 2, 6 8 6, 6 10 6, 6 14 11, 7 24 4, 10 10 6.
Agelaus Stymphali f. 8 35 9.
Agelaus Tegeates Pyth. 10 7 7.
Ageles Chius Ol. 6 15 2.
Agelochus Tisameni f. 3 11 5.
Agelus Neptuni f. 7 4 8.
Agemachus Cyzicenus Ol. 6 13 7.
Agenor Arei f. 7 18 5.
Agenor Pleuronis f. 3 13 8.
Agenor Thebanus pugil 6 6 2.
Agenor Triopae f. 1 14 2. rex Argivorum 2 16 1.
Agenor Troianus occisus a Neoptolemo 10 27 2, 10 25 6.
Agesarehus Tritaensis Ol. 6 12 8.
Agasicles Archidami fil. rex Spartaee 3 7 6.
Agesilas Lusensis Pyth. 8 18 8.
Agesilaus Archidami f. 3 8 1, Archidami pater 6 4 9. Spartaee regnum Leotychildi

- praecipit 3 8 8. altero pede claudus ib. 10. Anlide sacra facere vetatur 3 9 3. in Asiam traiecit 3 9 1. domum redire cogitur ib. 12, 4 17 5. Aetolis auxilium fert 3 20 10. in Aegyptum profectus rem bene gerit ib. Epaminondae cedit 9 14 5, 9 13 2. eius mors et sepultura 3 10 2.
Agesilaus Doryssi f. rex Lacedaem. 3 2 4.
Agasimenes v. Agasimenes.
Agesipolis Cleombroti f. rex Spartaee 1 13 5, 3 6 2.
Agesipolis Pausaniae f. rex Spartaee 3 5 7. Mantineam capit 8 8 7.
Agetor Arcas 5 21 3.
Agiadas Eleus 6 10 9.
Agius Agelochi fil. vates 3 11 5.
Agidae, seu Agiadae, Eurysthenis posterii 3 2 1. eorum series 3 2 — 6, sepulera 3 14 2. ultimus Cleomenes Leonidae f. 3 7 1.
Agis Archidami f. rex Spartaee 3 8 1. Eleis bellum infert 3 8 3. filium suum spurium esse dicit ib. 7.
Agis Archidami f. Agesilai n. 3 10 5.
Agis Eudamidae f. rex Spartaee 3 10 5. Megalopolin oppugnat 8 27 13. Pellenen capit 2 8 5, 7 7 3. ad Mantineam superatur 8 8 11 et 10 5 — 11. occumbit 8 10 8.
Agis Eurysthenis f. 3 2 1.
Aglaiia Gratia 9 35 5.
Aglaphon Polygnoti pater 10 27 4.
Aglauros Ceeropsis f. 1 2 6. eius septimum sacrum 1 18 2.
Aglauus Psophidius per totam vitam beatus 8 24 13.
Agnaptus architectus 5 15 6, 6 20 10 et 13.
ἄγχιτας v. Aesculapius.
ἄγνος frutex 3 14 7.
ἄγνωστοι θεοὶ 1 14, 5 14 8.
ἄγῶνος effigies 5 20 3, 5 26 3.
Agoneas Colophonius 6 17 4.
agonothetae Olymp. 5 9 4.
Agoracritus stat. Phidiae disc. et amasius 9 34 1.
Agorius Damosii f. 5 4 3.
Agrae locus Atticae 1 19 6.
Agraenus Temeni f. v. Argaenus.
Agrigentorum donarium 5 25 5.
Agrii filii Oeneum Aetolia pellunt 2 25 2.
Agrolas Pelasgus vel Siculus 1 28 3.
ἀγροτέρα v. Diana.
ἀγνῖα Eleis i. q. Atticis *στενωπός* 5 15 2.
Agyieus Hyperboreus 10 5 8.
Aiax Oilei f. Cassandram violat 1 15 2, 10 26 3. cum Ulixee similitatem exercet 10 31 1. Locris adest 3 19 12.
Aiax Telamonis f. Alcethoi successor 1 42 4. corpore procerō 1 35 5. pictus 10 31 1. cum Hectore pugnat 5 19 2. posterum parum clari 2 29 4. statua inter eponymos 1 5 2. templum, statua, honores 1 35 2 et 3. flos ib. Achillis arma ad tumulum eius delata 1 35 4.
Aiax uterque redivivus 3 19 13.
Aidoneus fl. Idae 10 12 3 et 4.
alabastrum marmor 1 18 9.
Alaea festum Minervae 8 47 4.
Alagonia Eleutherolaconum opp. 3 21 7, 3 26 11.
Alalcomenae opp. Boeotiae 9 3 4, 9 33 5.
Alalcomeneus Minervae nutricius 9 33 4.
Alalcomenia Ogygi f. 9 33 4.
Alalcomenias fons 8 12 7.
ἄλαστωρ 1 30 1, 7 11 2, 8 24 8.
Alcaenetus Lepreata Ol. 6 7 8.
Alcaeus Amphitryonis pater 8 14 2.
Alcaeus poeta hymno in Mercurium 7 20 4, proemio in Apollinem 10 8 10.
Alcamenes Achaeorum praetor 7 15 8.
Alcamenes stat. Praxiteles antiquior, Phidiae aequalis 1 15, 1 8 4, 1 19 2, 1 20 3, 1 24 3, 2 30 2, 5 10 8, 8 9 1, 9 11 6.
Alcamenes Telecli f. rex Spartaee 3 2 7, 4 4 4, 4 5 9.
Alcander Lycurgo excutit oculum 3 18 2.
Alcathous Pelopis f. leonem Cithaerionium conficit 1 41 3 et 6. muros Megar. reficit 1 41 6, 1 42 1 — 2. filiorum alterum interficit 1 42 6. eius heroum 1 43 4.
Alcathous Porthaonis f. 6 20 17, 6 21 10.
alce Celtica fera 5 12 1, 9 21 3.
Alcenor Perilai pater, Argivus 2 20 7.
Alcestis Peliae f. 5 17 11.
Alcetas Arybbae f. Epirotarum rex 1 11 4.
Alcetas Tharypi f. Epirotarum rex 1 11 1.
Alcetus Alcinoi f. Arcas pugil 6 9 2.
Alcibiadas Spartanus ab Achaeis hostis iudicatus 7 9 2.
Alcibiades Arcadas et Eleos a Lacedaemoniis abstrahit 1 29 13. eius victoria Nem. 1 22 7, statua a Samiis posita 6 3 15.
Alcidamia Buni mater 2 3 10.
Alcidamidas Messenius Rhegium abit 4 23 6.
Alcidoceus Scopii f. ab Oxylo occisus 5 3 7.
Alcimachus Euphorbi pater Eretriensis 7 10 2.
Alcimedon campus 8 12 2.
Alcimedon heros 8 12 2.
Alcimi heroum 3 15 1.
Alcinoë nympa 8 47 3.
Alcinous Arcas 6 9 2.
Alcinous Eleus 6 1 4.
Alcippe Martis f. ab Halirrhothio compressa 1 21 4.
Alcis Antipoeni f. 9 17 1.
Alcis Tisidis pater 4 9 3.
Alcmaeon Amphiarai f. 2 20 5, 5 17 7, 6 17 6. Amphilocho natu maior 10 10 4.

- divini cultus expertus 1 34 3. exsul et vagus 8 24 7 — 10.
 Alcmaeon Silli f. 2 18 8.
 Alcmaeonidae 2 18 9.
 Alcon Laconica dialecto usus 3 15 2. de Dioscuris 1 41 4, 3 26 2. de Gratiarum nominibus 3 18 6.
 Alcmena Amphiarai et Eriphyles f. 5 17 8. a Iove decepta 5 18 3. in saxum versa 9 16 7. eius pariter a lunone inhibitus 9 11 3, thalamus 9 11 1, mors et sepulcrum 1 41 1, ara 1 19 3.
 Alcon Hippocoontis f. 3 14 7.
 Alcyone Atlantis f. 2 30 8. e Neptuno parit 9 22 5. soror Taygetes 3 18 10.
 Alcyonia palus immensa profunditate 2 37 5.
 Aleae Arcadicae situs, conditor, memorabilia 8 23 1, 8 27 3.
 Aleator Anaxagorae f. 2 8 5.
 Ales fl. Colophon. admodum frigidus 7 5 10, 8 28 3.
 Alesiae locus Lacon. 3 20 2.
 Ἀλῆσιον οὐδᾶς 9 14 3.
 Aletes mons 8 10 1.
 Aletes Hippotae f. Corintho potitur 2 4 3, 5 18 8.
 Aleuadae Leotychem corrumpunt 3 7 9. Thessaliam Xerxi produnt 7 10 2.
 Aleus Aphidantis f. 8 4 4. Arcadiae rex 8 4 8. Aleam condit 8 23 1, Tegeam 8 45 1. eius filii et filia Auge 8 4 8, domus Tegeae 8 53 10.
 Alexander Ptolemaei φιλομήτορος frater 1 9 1.
 Alexander Alexandri Magni e Rhoxane f. 1 6 3. a Cassandro veneno interemptus 9 7 2.
 Alexander Amyntae f. 7 25 6.
 Alexander Cassandri f. 9 7 3. a Demetrio occisus ib. et 1 10 1, 1 36 6.
 Alexander Lysimachi f. 1 10 4 et 5.
 Alexander Magnus Epirota et Aeacides 1 9 8. in Mimante perfodiendo frustra laborat 2 1 5. tropaea nulla statuit 9 40 9. thoracem et hastam Aesculapio suspendit 8 28 1. Alexandriam condit 5 21 9, Smyrnam 7 5 1. Pellenensibus tyrannum imponit 7 27 7. Thebas evertit 9 23 5 et 6, 9 25 10. ab Anaximene Lampsacenis placatur 6 18 2. eius pater Ammon 4 14 8, filii et uxores 9 7 2, iracundia 6 18 2, felicitas 4 35 4, 7 10 3, periculum in Oxydracis 1 6 2, interitus 8 18 6, 8 7 7, sepultura Memphi 1 6 3, 1 7 1, statua 1 9 4, Iovis habitu 5 25 1, equestris 6 11 1, genus a Cassandro extinctum 9 7 2, domus Megalopoli 8 32 1.
 Alexander Neoptolemi f. 1 11 3 et 7.
 Alexander Pheraeus 6 5 2, 9 15 1.
 Alexander Pleuronius poeta epicus 2 22 7.
 Alexander Priami f. 3 12 6.
 Alexander Pyrrhi f. 4 35 3.
 Alexandra s. Cassandra Priami f. 3 19 6. eius templum et signum ib., 3 26 5.
 Alexandria Aegypti urbs 5 21 9, 8 33 3. trans Pharum 6 23 6. Alexandrinorum ἐπιλήσεις 5 21 12.
 Alexandria Troadis urbs 10 12 4.
 Alexanor Machaonis f. Aesculapio templum statuit 2 11 5. a Sicyoniis colitur ib. 6 et 23 4. Polemoeratis frater 2 38 6.
 Alexiarus locus Boeotiae 9 25 7.
 Alexibius Arcas Ol. 6 17 4.
 Aleximachus Phocensis 10 22 3.
 Alexinicus Eleus Ol. 6 17 7.
 Alexis Sicyonius Canthari pater 6 3 6.
 Alimusii demus Atticus 1 31 1.
 Aliphera Arcadiae opp. 8 26 5, 8 27 4 et 7.
 Alipherus Lycaonis f. Alipherae conditor 8 3 4, 8 26 6.
 Alitherses Ancaei et Samiae f. 7 4 1. eius status 10 10 3.
 Alizonum apes 1 32 1.
 Almones v. Olmones.
 Almus v. Halmus.
 Aloeus Solis f. 2 1 1. 2 3 10. eius filiorum interitus et sepulcra 9 22 6.
 Alope Cercyonis filia 1 5 2, 1 39 3. Chocri fabula 1 14 3.
 Alopecus Irbi f. 3 16 9.
 Alpheaea v. Diana.
 Alpheisiboea Phegei f. 8 24 8.
 Alpheus Lacedaemonius 3 12 9.
 Alpheus Pisae fl. 3 8 4. septem Elidis fluvios recipit 5 7 1, 6 22 6. Iovi amicus 5 13 11. Dianam amat 6 22 9. Arethusam 5 7 2. oleastrum gignit 5 14 3. eius fontes et meatus 5 7 1, 8 44 3. transitu stantis diebus interdictum feminis 5 6 7. effigies 5 10 7. ara et cultus 5 14 6. ei comam alit Leucippus 8 20 3.
 Alphius pius 10 25 3.
 ἄλφος 5 5 11.
 Alpius locus Laconiae 3 18 2.
 Althaea Thestii f. 8 45 6, Meleagri mater 10 31 3 — 4.
 Althepia regio 2 30 5.
 Althepus Neptuni f. Troezeniorum rex 2 30 5, 2 32 8.
 Altis Iovis Olympici locus 5 10 1, arae ibi positae 5 14 4 — 15 9. paludosa 5 11 10. platanis consita 5 27 11.
 Alxion Oenomai pater 5 1 6.
 Alyattae Lydi crater 10 16 1, aetas 5 10 3.
 Alycaea Arcadiae opp. 8 27 3.
 Alypus Sicyonius stat. 6 1 3, 6 8 5, 10 9 10.
 Alyssus fons rabiem sanans 8 19 3.
 Amadocus Hyperboreus 1 4 4.
 Amaltheae cornu 4 30 6, 6 19 6, 6 25 4, 7 28 8.

- Amarynceus Pythii f. Elei regni particeps 5 1 11, 5 3 4.
 Amarynthus opp. Euboeae 1 31 5.
 Amathus opp. Cypri 9 41 2.
 Amazonum expeditio contra Athenienses 1 41 7. invicta fortitudo 1 15 2. quousque progressae sint 3 25 3. Dianam Ephesiam dedicant 4 31 7. supplices ad eam confugiunt 7 2 7.
 Ἀμαζονική ἀσπίς 1 41 7.
 Ambraciotaes Thesprot. pop. 5 23 2. Molossos vincant 10 18 4. ab Augusto Nicopolin translata 5 23 3.
 Ambrosus heros 10 36 3.
 Ambrosus opp. Phocidis 9 13 3, 10 3 2, 10 36 1. eius muri 4 31 5, 10 36 3.
 Amertes Eleus Ol. 6 8 1.
 Amilichus fl. 7 19 5.
 Amilus Arcadiae vicus, olim urbs 8 13 5.
 Aminius fl. Arcadiae 8 29 5.
 Ammon unde appellatus 4 23 10. Alexandri M. pater 4 14 8. ei ara a Ptolemaeo Lagi posita 9 16 1, ab Eleis 5 15 11. templum signum hymni a Pindaro dedicati 9 16 1. templum et oraculum 3 18 3, 3 21 8, 6 8 3, 8 11 11. signa 8 32 1, 10 13 5.
 Ammonii Libyae pop. 3 18 3, 9 16 1.
 Amnisus Cretae opp. 1 18 5.
 Amoris natales 9 27 2, arae 1 30 1, 6 23 3, comites 1 43 6, cultus praecipuus 9 27 1, festum et ludus 9 31 3, signa 3 26 5, alatus 1 33 7. Fortunae adstat 7 26 8, Gratias 6 24 7. cum Anterote contendit 6 23 5. Iyram tenet 2 27 3. Venerem emergentem excipit 5 11 8.
 amoris infausti exempla 7 19 2, 7 21 1.
 Ampeha opp. Messeniae a Lacedaemoniis capitur 4 5 8.
 Amphialus 10 25 3.
 Amphianax Antimachi f. 3 25 10.
 Amphiarus Phoronides 7 17 7. Oiclis f. 3 12 5, 6 17 6. Alcmaeonis et Amphilochoi pater 2 18 4, 2 20 5. aprum Calydonium venatur 8 45 7. cum Lycurgo pugnat 3 18 12. Melanippam occidit 9 18 1. vaticinandi arte imbuitur 2 13 7. hiatu terrae absorbetur 1 34 2, 2 23 2, 9 8 3, 9 19 4. somnia interpretatur 1 34 5. eius familia 5 17 7, consecratio et cultus 1 34 1, fons 1 34 4 et 2 37 5, templum 2 23 2, heroum 3 12 5, signum curule 10 10 3.
 Amphiclea s. Amphicaea, opp. Phocidis 10 3 2, 10 33 9.
 Amphicles Agidis f. 3 16 9.
 Amphiclus Euboeensis Chium obtinet 7 4 9.
 Amphictyon Deucalionis f. 10 8 1. Atheniensium rex 1 2 5 et 6. Itoni pater 9 1 1 et 5 1 4.
 Amphictyones unde dicti 10 8 1. Delphi cum templum restituant 10 5 13. Pythicos ludos instituunt 6 14 10, 10 7 4, 10 33 8. praemia victoribus tribuunt 6 4 3. Cirrhaeis bellum inferunt 10 37 6. Scyllidi et filiae statuas ponunt 10 19 1. Phocenses multant 10 2 1. eorum numerus 10 8 2, concilii locus 7 24 4, civitates et populi 10 8 2, donarium de multa Phocensium 10 15 1 et 7.
 Amphictyonia Argivorum 4 5 2.
 Amphidamas Alei f. 8 4 8.
 Amphilochous Amphiarai f. 2 18 4, 2 20 5. Alcmaeone minor natu 10 10 4. eius oraculum et ara 1 34 3, heroum 3 15 8, liberorum ara 1 34 3.
 Amphilochoi pop. 2 18 5.
 Amphilytus Bacchiades, Eumeli pater 2 1 1.
 Amphimachus Cleati e Theronice f. 5 3 3.
 Amphimachus Polyxenii f. 5 3 4.
 Amphimarus Neptuni f. 9 29 6.
 Amphion Cnossius Acestoris f. Ptolechi disc. 6 3 5, 10 15 6.
 Amphion Iasii f. 9 36 8.
 Amphion et Zethus Antiopes f. Thebas condunt 2 6 4, 9 5 6. eorum monumentum et sacra 9 17 4, 10 32 11. Amphion affinis Tantalos et musicae magicaeque peritus 9 5 7, 6 20 18. νήτην invenit 9 8 4. apud inferos poenas dat 9 5 8. domus eius excisa 9 5 9. liberorum interitus 2 21 9. rogos 9 17 2. monumenta 9 16 7. ad Amphipolim praelium 1 10 2.
 Amphitolemus Asii pater 2 6 4, 7 4 1.
 Amphissa Locrorum urbs 3 9 9, 10 22 13, 10 38 4.
 Amphissa Macaris f. 10 38 4.
 Amphissenses ab Arato invaduntur 2 8 4. Phocenses lacessunt 3 9 9.
 Amphisthenes Amphiclis f. 3 16 9.
 Amphithemis Thebanus 3 9 8.
 Amphitrite Theseo coronam donat auream 1 17 3. signa eius 2 1 7 et 8.
 Amphitryo Alcaei et Laonomeis f. 8 14 2. eius domus 9 11 1, exsilium ib., donaria 9 10 4, 9 17 3, sepulcrum 1 41 1.
 Amphitus fl. 4 33 3.
 Amphoterus Alcmaeonis f. 8 24 9.
 Amphrysus v. Ambrysus.
 Ampyx Peliae f. 7 18 5, Mopsi pater 5 17 10.
 Amycla Niobes f. 2 21 9.
 Amyclae 3 18 7 — 19 6. ab Amycla conditae 3 1 3. a Spartanis expugnatae 3 2 6. in vicum versae 3 19 6. ab Aristomene captae 4 18 3.
 Amyclaeenses a Doriensibus victi 3 12 9. ab Iphicrate caesi 3 10 1.
 Amyclaeus stat. 10 13 7.
 Amyclas Lacedaemonis f. 3 1 3, 7 18 5. eius filia Laodamia 10 9 5.
 amygdalus e genitalibus Attis nata 7 17 11.

- Anymone Danai f. 2 37 1, 4 35 2.
 Anymone fl. 2 37 1, 5 17 11.
 Amyntas Hellanici f. Ephesius, paneratiastes 6 4 5.
 Amyntas Philippi pater 5 20 10.
 Amythaon Crethei f. Olympicos ludos instituit 5 8 2.
 Amythaon Melampodis pater 2 18 4, 6 17 6.
 ἀναβῆται 5 9 2.
 Anacharsis sapientis nomen petit 1 22 8.
 Anaclethra saxum 1 43 2.
 Anacreon Teius Polycrati familiaris 1 2 3, post Sappho carmina amatoria scripsit 1 25 1.
 Anaea urbs 7 4 3.
 ἀναπτες Dioscuri 2 22 6, pueri 10 38 7.
 Anactoria quae postea Miletus 7 2 5.
 Anactorii Corinthiorum coloni transferuntur Nicopolin 5 23 3.
 Anactoron Phliasiurum 2 14 4.
 Ἀνάγκης ara 2 4 6.
 Anagyrsii demus Atticus 1 31 1.
 Anaphlystus Troezenis f. demi Attici conditor 2 30 9.
 Anauchidas Eleus Ol. 5 27 12, 6 14 11, 6 16 1.
 Anax Terrae f. 1 36 6. Anactoriam condit 7 2 5.
 Anaxagoras Aegineta stat. 5 23 3.
 Anaxagoras Argivorum rex, Megapenthis f. 2 18 4.
 Anaxagoridae Argivorum reges 2 18 5, 2 30 10.
 Anaxander Eurycratis f. Spartae rex 3 3 4, 4 15 3. Messeniam populatur 3 14 4. a Messeniis funditur 4 16 2. epistola eius ab hostibus intercepta 4 22 6.
 Anaxander Laced. Ol. 6 1 7.
 Anaxandra Thersandri f. 3 16 6.
 Anaxandrides Leontis f. rex Spartae 3 3 5.
 Anaxias v. Anaxis.
 Anaxibia Agamemnonis soror 2 29 4.
 Anaxicrates Athen. archon 10 23 14.
 Anaxidamus Zeuxidami f. Spartae rex 3 7 6, 4 15 3.
 Anaxilas Rhegii tyrannus 5 26 4. Messenios in Italiam recessit 4 23 6.
 Anaximenes historici stratagemata 6 18 2-4.
 Anaxippus Mendaes 5 25 7.
 Anaxirrhoe Coroni f. Epei uxor 5 1 6.
 Anaxis et Mnasinus Dioseurorum f. 2 22 5, 3 18 13.
 Ancaeus Lycurgi f. Argonauta 8 4 10. Meleagri socius in conficiendo apro Calydonio ib. et 8 45 2 et 7.
 Ancaeus Neptuni ex Astypalaea f. Lelegum rex 7 4 1.
 Anchemus mons Atticae 1 32 2.
 Anchialus 10 27 3.
 Anchionis Ol. v. Chionis.
- Anchisae monumentum 8 12 8.
 Anchisia mons Arcadiae 8 12 8.
 ancora a Mida inventa 1 4 5.
 Ancyra opp. Phrygiae 1 4 5.
 Andania urbi nomen dat 4 1 8, 4 33 6.
 Andania Messeniorum regia 4 1 2, 4 3 7. interiorum sedes 4 3 16. praestantis inventutis ferax 4 14 7. deseritur 4 26 6. eius rudera 4 33 6.
 ἀνδροαγνος arbor 9 22 2, 9 28 1.
 Andraemon Codri f. 7 3 5.
 Andraemon Thoantis pater 5 3 7. eius uxor et monumentum 10 38 5.
 Andreas Argivus stat. 6 16 7.
 Andreis regio et urbs 9 34 6, 9 36 1.
 Andreas Penei f. 9 34 6. Andrum condit 10 13 4. eius uxor 9 34 9.
 Andriotum Bacchanalia 6 26 2, donarium 10 13 4.
 Andrius Persei f. 7 13 1.
 Androcles Androclis nepos 4 16 2, 4 17 9.
 Androcles Phintiae f. Messeniorum rex 4 4 4. cum Antiocho contendit 4 5 6. eius posterii 4 14 3, 4 15 7.
 Androclea Antipoeni f. 9 16 1.
 Androclides Thebanus ab Artaxerxe corruptus 3 9 8.
 Androclus Codri f. Ephesum occupat 7 2 8. Samum capit 7 4 2. cadit in pugna 7 2 8. eius sepulcrum ib. 9.
 Androdamas Phliantis et Chthonophyles f. 2 6 6, 2 7 6, 2 12 6.
 Androgei pater et caedes 1 27 10, ara 1 1 2, 1 1 4.
 Andromache Hectoris uxor 10 25 9, Pyrrhi 1 11 1, Heleni ib. et 2 23 6.
 Andromachus Abderita 6 14 12.
 ἀνδροπαγνος bellua 9 24.
 Andropompus Bori f. 2 18 8. Xanthum dolo occidit 9 5 16.
 Androsthene Athen. stat. Eucadmi disc. 10 19 4.
 Androsthene Lochaei f. pancratiastes 6 1.
 Androtion ἐν τῇ συγγραφῇ τῆς Ἀττικῆς 6 7 6. de Amphictyonibus 10 8 1.
 Anemosa vicus Arcadiae 8 35 9.
 Angelion et Tectaeus stat., Dipoeni et Scyllidis disc. 2 32 5, 9 35 3.
 anguillae Copaides 9 24 2.
 Anigraea via 2 38 4.
 Anigrades nymphae 5 5 11.
 Anigrus fl. 5 5 3. olim Minyaeus 5 6 3. eius ostium, fons, odor 5 5 7.
 anima hominis immortalis esse traditur a Chaldaeis et Magis 4 32 4.
 animalia quibusdam regionibus peculiaria 2 28 1. alba insolita 8 17 3. variant pro coeli et terrae diversitate 9 21 6.
 Anio fl. 4 35 10.
 Annibal in terra Libyssa inhumatus 8 11 11.

- annulus gemmatus 10 30 4.
 Anochus Tarentinus Ol. 6 14 11.
 Anolympiades 6 22 3.
 Anonus fons 3 20 7.
 anser puellae ludicrum 9 39 2.
 Antaeus 9 11 6.
 Antagoras Cons 3 4 9.
 Antagoras Rhodius Antigono familiaris 1 2 3.
 Antalcidae pax 9 14, 9 13 2.
 Antander Messeniorum dux 4 7 4, 4 10 5.
 Antasus (Antassus) Melanis pater 2 4 4, 5 18 7.
 Antenor stat. 1 8 5.
 Antenor Menelaum et Ulysses hospitio excipit 10 26 7. eius uxor et liberi 10 27 3, domus insigne ib.
 Anteros 6 23 3 et 5, 1 30 1.
 Anthas Neptuni f. Troezeniorum rex 2 30 8, 9 22 5.
 Anthea Achaiae opp. 7 18 3 et 6.
 Anthea Messeniae opp. 4 31 1.
 Anthea Troezeniae opp. 2 30 8.
 Antheas Eumeli f. 7 18 3.
 Anthedon nympa 9 22 5.
 Anthedon opp. Boeotiae 6 10 1, 9 22 5, 9 26 2.
 Anthemoeritus a Megarensibus occisus 1 36 3.
 Anthium puteus 1 39 1.
 Anthracia nympa 8 31 4, 8 47 3.
 Anticlea Dioclis filia 4 30 2.
 Anticlea Ulixis mater 10 29 8.
 Anticyra opp. Phocidis, olim Cyparissus 10 36 5, excisa 7 7 9, 10 3 1, 6 36 6.
 Anticyreus Herculi aequalis 10 36 5.
 Antigone Polynicem fratrem cremat 9 25 2.
 Antigonea quae ante Mantinea 8 8 11.
 Antioni expeditio contra Ptolemaeum Lagi 1 6 4. filius Demetrius ib. mors 1 6 7, 1 16 1. statuae 6 11 1, 6 16 2, 10 10 2.
 Antigonus Demetrii f. 2 34 1. a Lysimacho superatur 1 10 2. Macedoniam recuperat 1 13 7, 1 16 2. a Pyrrho fugatur 1 13 2. Eleis tyrannum imponit 5 5 1. Pyrrhum in Peloponneso adoritur 1 13 7. Atticam invadit 1 1 1, 1 7 3, 1 30 4, 3 6 4. contra Gallos auxilia mittit 10 20 5. eius status 6 15 7.
 Antigonus Philippi tutor 2 8 4, 6 16 3, 8 8 11. patruelis et vitricus 7 7 4. Arato auxilium fert 2 9 2-3. Cleomenem superat 8 49 5.
 Antiochus in ins. Leuce 3 19 13. pictus 10 30 3. eius f. Paeon 2 18 8.
 Antimachus poeta 8 25 4 et 9, 9 35 5.
 Antimachus Thrasyanoris f. 2 19 1, Amphianactis pater 3 25 10.
 Antimenes Deiphontis f. 2 28 6.
 Antinoë seu Autonoe Cephei f. 8 8 4, 8 9 5.
 Antinoë Peliae filia 8 11 3.
 Antinoë Bithyniensis honores divini 8 9 7.
 Antiochia Syriae caput 8 29 3.
 Antiochus Aleibiadis gubernator 3 17 4, 9 32 6.
 Antiochus Herulis f. 1 5 2, 2 4 3, 10 10 1.
 Antiochus Lepreata 6 3 9.
 Antiochus (M.) a Romanis victus 8 50 4, 7 8 3. Atheniensibus remittit statuas a Xerxe asportatas 1 8 5. donaria eius 5 12 4.
 Antiochus Messeniorum rex 4 4 4, 4 5 8.
 Antiochus Phocensium dux 10 20 3.
 Antiochus (Soter) 1 7 3, 1 16 1. post Demetrium captum restitutus 10 12 10. contra Gallos auxilia mittit 10 20 5.
 Antiochus Syracusanus Xenophanis f. ἐν τῇ Συκελιώτιδι συγγραφῇ 10 11 3.
 Antiope Amazon 1 2 1, 1 41 7.
 Antiope Thebana, Nyctei vel Asopi f. ab Epopeo rapta 2 6 1. eius f. ib. 4, 9 25 3, spelunca et partus 1 38 9, furor 9 17 6, simulacrum 2 10 4, monumentum 9 17 4 et 6, 10 32 10.
 Antiothemus Musaei pater 10 5 6, 10 12 11.
 Antipater Cassandri pater 1 25 3, 9 7 1. a proditoribus in Graecos concitatur 7 10 4. ad Cranonem proelium committit 10 3 4.
 Antipater Cassandri f. matricidii poenas luit 9 7 3.
 Antipater Clinopatri f. Milesius Ol. 6 2 6.
 Antiphanes Argivus stat., Periclyti disc. 5 17 4, 10 9 6 et 8 et 12.
 Antiphanes Tegeatis leges dat 8 48 1.
 Antiphemus Gelae conditor 8 46 2.
 Antiphemus Musaei pater v. Antiothemus.
 Antiphilus architectus 6 19 7.
 Antiphus Ganyctoris f. 9 31 6.
 Antipoeni filiae mortem oppetunt pro patriae salute 9 17 1.
 antiquiora nomina sectari Graecos 7 17 7, 7 26 4.
 Antitheus archon Athen. 7 17 1.
 Antonini Pii laudes 8 43 1. apud Epidaurios opera praeclara 2 27 6.
 Antoninus alter Pii f. 8 43 6.
 Antonius cum Caesare bellum gerit 4 31 1, 8 8 12.
 antra memorabilia 10 32 2-6.
 Anyte poëtria 10 38 13.
 Anytus Titan 8 37 5.
 Ἀοιδῆ Musa 9 29 2.
 Aones Boeotiae incolae 9 5 1.
 Aoris Arantis f. 2 12 5.
 Aornon locus Thesprotiae 9 30 6.
 Aous fl. 4 34 3.
 Apame Antiochi Seleucidae f. 1 7 3.
 Apelles pictor 9 35 6.

Apelles stat. 6 1 6.
ἀπήνη 5 9 2.
 aper Calydonius, Erymanthus, Cromy-
 nius 1 27 9. Arcadici venatio 5 10 9.
 apri albi 8 17 3. ad pugnam commissi 3
 14 10. immolati 7 18 12. aper cum leone
 ad curram iunctus 3 18 16. apri caput
 ferreum 10 18 6.
 Aperia ins. 2 34 9.
 apes ad Pindari iuvenis labra favos affin-
 gunt 9 23 2. Trophonii oraculum prae-
 monstrant 9 40 2. mansuetae 1 32 1. ab
 apibus templum 10 5 9.
 Apeas mons 2 15 3.
 Aphaea dea 2 30 3.
 Aphaeus Perieris f. Messeniae rex 3 1 4.
 Arenen urbem condit 4 2 4, 4 3 4. eius
 filii ib. interempti 4 3 1, non Spartaee
 sepulti 3 14 7. monumentum 3 11 11.
 eius et filiorum pietas imago 4 31 11.
ἀφεισι τῶν ἰππῶν Ol. 5 15 5, 6 20 10.
 Aphetæ signum 3 13 6.
 Aphetæ via 3 12 1 et 5.
 Aphidantea sors 8 4 3.
 Aphidantes demus Tegeat. 8 45 1.
 Aphidas Arcadis f. 8 4 2, 8 45 1, 10 9 5.
 Aphidas rex Athen. 7 25 1.
 Aphidaa 1 41 3. a Dioscuris capta 1 17 5,
 2 22 6, 3 17 2, 3 18 4.
ἀφνειός v. Mars.
 Aphrodisias opp. Lacon. 3 22 11, 8 12 8.
 Aphrodision Arcad. 8 44 2. silva 8 25 1.
 Aphrodisiensis Cares 1 26 5.
 Aphytaei Ammonem colunt 3 18 3.
 Aphytis a Lysandro obsessa 3 18 3.
 Apia regio 2 5 7.
 ex apio coronae Nem. 8 48 2.
 Apis Aegyptiorum deus 1 18 4. eius fa-
 num et oraculum 7 22 4.
 Apis Iasonis f. 5 1 8.
 Apis Telchinis f. 2 5 7.
 Apobathmi 2 38 4.
ἀποικοι urbes Atheniensium 1 18 6.
 Apocecus Melanthi pronepos Ionas ducit
 Teon 7 3 6.
 Apollo Alcathoum adiuvat 1 42 2. Am-
 phissam amat 10 38 4. barbata consu-
 lenti barbata respondet 9 23 6. boves
 pascit 7 20 3—4. cervam prensat 10 13
 5. citharam invenit 5 14 8, 3 24 1, 8 31
 3. cum Hercule de tripode contendit 3
 21 8 et 10 13 7. cum Mercurio de lyra 9
 30 1. Leucippi in amore Daphnes, Lini
 in cantu aemulus 8 20 4, 9 29 6. Mer-
 curium cursu, Martem pugilatu vincit 5
 7 10. Musarum choro praecinit 5 18 4.
 pater Aristaei 10 17 3, Chaeronis 9 40 5,
 Delphi 10 6 3, Dryopis 4 34 11, Eleuther-
 ris 9 20 1, Epidauri 2 26 2, Hilairae et
 Phoebes 3 16 1, Iami 6 2 5, Lini 2 19 8,
 Lycori 10 6 3, Melanei 4 2 2, Oncei 8

25 4, Phylacidae et Phylandri 10 16 8,
 Pythaei 2 35 2, Teneri 9 26 1. taenia re-
 dimitur 1 8 4. tibicinibus reconciliatur 2
 22 9.
 Apollinis ara cum Mercurio communis
 5 14 8, lucus 1 21 7, 3 13 5, oraculum
 Abis 10 35 1, signa 8 30 3, 10 24 5, 10
 32 6, spelunca 10 32 6, templa 4 36 7,
 9 2 1, 9 22 1, 9 24 4, 9 41 1, 10 12 8,
 uxor 10 12 2.
Ἀπόλλων ἀγοραῖος 1 41 3. *ἀγν-
 εὺς* 1 31 6, 2 19 8, 8 32 4, 8 53 1 et 6.
Ἀγύπτιος 2 27 6. *ἀκείσιος* 6 24 6.
ἀκρείτας 3 12 8. *Ἄκτιος* 8 8 11. *ἀλε-
 ξίκακος* 1 3 4, 6 24 6, 8 41 8. *Ἀμαζό-
 νιος* 3 25 3. *Ἀμνυκλαῖος* 3 16 2, 3 18
 8—19 5. *ἀρχηγέτης* 1 42 5. *ἀργεά-
 τας* 4 34 7. *βοηθρῶμιος* 9 17 2. *ἐν
 Βραγγίδαις* 1 16 3, 7 5 4, 8 46 3, 9 10
 2. *δαιραδιώτης* 2 24 1. *δεκατηφό-
 ρος* 1 42 5. *δελφίνιος* 1 19 1. *Δή-
 λιος* 9 40 4. *ἐν Διδόμοις* 2 10 5, 7
 2 6. *Διονυσόδοτος* 1 31 4. *Ἐκατος*
 10 12 6. *ἐπιβατήριος* 2 32 2. *ἐπι-
 κούριος* 8 30 4, 8 38 8, 8 41 7. *Ἡλείος*
 8 46 3. *θεάριος* 2 31 5. *θεοξένιος*
 7 27 4. *θερμιος* 5 15 7. *θυρξενός* 7 21
 3. *Ἰσημίος* 2 10 5, 4 27 6, 4 32 5, 9
 10 2 et 5. *Καρινός* (?) 1 44 2. *Καρ-
 νειός* 2 10 2, 2 11 2, 3 13 3, 3 14 6, 3
 24 8, 3 25 10, 3 26 5 et 7, 4 31 1. *Καρ-
 νειός σιγματίας* 3 26 9. *Καρνίας* (?)
 3 21 8. *Κερατάς* 8 34 5. *Κλάριος*
 2 2 8. *Κόρδος* 4 34 7. *Λατώος* 1 44
 10. *Λύκιος* 1 19 3, 2 7 9, 2 19 3, 8 40 5.
Μαλεάτης 2 27 7, 3 12 8. *Μοισηγέ-
 τής* 10 24 4. *Μουσηγέτης* 1 2 5. *Ογ-
 κλαῖος* s. *Ογκλαῖος* 8 25 9 et 11.
ὄριος 2 35 2. *Παιών* 1 34 3. *παρο-
 πιος* 1 24 8. *Παροάσιος* 8 38 8. *πα-
 τρώος* 1 3 4. *πλατανίστιος* 2 34 6.
προόπιος 1 32 2. *προστατήριος* 1 44
 2. *Πτώος* 4 32 5, 9 23 6. *Πυθαῖος*
 2 35 2, 2 36 5, 3 10 8, 3 11 9. *Πύθιος*
 1 19 1, 1 42 5, 2 31 6, 5 15 4, 8 15 5, 8
 54 5. *Σιτάλας* 10 15 2. *σινυθενός*
 10 12 5 et 6. *σπηλαίτης* 10 32 5. *σπό-
 διος* 9 11 7, 9 12 1.
 Apollodorus Athen. dux 1 29 10.

Apollodorus Cassandriae tyrannus 4 5 4.
 Apollodorus Troezenius 10 9 10.
 Apolloneatis tribus Tegeatica 8 53 6.
 Apollonia in mari Ionio 5 22 3, 6 14 13.
 Coreyraeorum colonia 5 22 4.
 Apollonius Rhantes Alexandrinus pugil 5
 21 12.
 Apollonius Rhodius 2 12 6.
 Apollophanes Arcas 2 26 7.
 Appius in Graeciam missus 7 9 3.
 Apteraei Cret. 10 5 10. sagittarii 4 20 8.
 aqua colore et natura varia 4 35 9—12.
 Iervens in Maecandro 8 7 3. dulcis e mari
 8 7 2. marina in arce Athen. et in tem-
 plo Mantin. 8 10 4, 1 26 5. grave olens
 Anigri fluvii 5 5 7. amoris oblivionem
 inducens 7 23 3. futura portendens 3 23
 8, 7 21 12. fatidias efficiens mulieres
 10 24 7. lavantibus salutaris 6 22 7. can-
 nis rabiosi morsus sanans 8 19 3. na-
 tantes absorbens 2 37 6. pisces non fe-
 rens 5 5 8, 5 7 5. viva corpora susti-
 nons, mortua mergens 5 7 5. e rupe
 lanceae et thyrsi ictu provocata 3 24 2,
 4 36 7. aquae calidae balneum 2 34 1.
 aquas subire quae feminae possint 10 1
 92.
 aquila in sceptro Iovis Olympii 5 11 1, in
 scuto Aristomenis 4 16 7, quem praeci-
 pitem subiectis alis devexit 4 18 5. ae-
 rea Olympiae 6 20 12. alba (*κωνίας*)
 8 17 3.
 ara lignea 9 3 7. quadrangula 5 14 5. e
 sanguine victimarum 5 13 11: e cinere
 5 13 8, 5 14 8 et 10, 9 11 7: e crudo
 laterculo 6 20 11. arae solubiles 6 24 3.
 Arabia deserta Stymphalidum patria 8 22 4.
 Arachnaeum mons Argivus 2 25 10.
 arachnarum prodigia 9 6 6.
 Aracus Lacedaemonius 10 9 9.
 Araethyrea Arantis f. 2 12 5.
 Aratum locus 3 24 10.
 Arantia urbs et regio 1 12 4.
 Arantinus collis 2 12 4 et 5.
 Aras Arantiae conditor 2 12 4.
 Arateum heroum 2 8 1, 2 9 4.
 Aratus Sicyonius Cliniae 2 8 2, 6 12 5,
 vel Aesculapii f. 2 10 3, 4 14 8. de uni-
 versa Graecia bene meritis 8 52 5. Man-
 tinensibus opem fert 8 8 11, 8 10 6.
 eius res gestae 2 8 2—9 4. adversus
 Agidem strategema 8 10 7. signum 2 7
 5, 6 12 5.
Ἀράτον τείχος 6 19 6.
 Aralus Solensis Antigono familiaris 1 2 3.
 Araxus promont. 6 26 10.
 Arba vel potius Aroa, urbs Achaiae 7
 18 6.
 arborea vetustate insignes 8 23 5. arborea
 signis conficiendis idoneae 8 17 2.
 arca Cypseli 5 17 5—19 10. Eurypyli 7
 19 6, 9 41 2.

Arcades olim Pelasgi 8 4 1. indigenae 5
 1 2. Azanes 8 42 6. Peloponnesum me-
 diam tenent 8 1 1. glandibus vescuntur
 8 1 6, 8 42 6. cum Telepho in Asiam
 transeunt 7 4 6. alienis navibus Troiam
 vehuntur 8 1 3, 8 5 2. Messeniorum con-
 tra Lacedaemonios socii 4 11 1. 4 14 8,
 8 5 10, 8 6 1. desertae Graeciae poenas
 dant 7 15 5. ab Eleis caeduntur 6 20 4.
 M. Antonii partes sequuntur 8 8 12. eo-
 rum res gestae 8 6. focus communis 8
 53 9. montanorum arma 4 11 3. signa
 quadrangula 8 48 6.
 Arcadia olim Pelasgia, ab Arcade dicta 8
 4 1. regum catalogus 8 1 4—5 13. op-
 pida Megalopolin translata 8 27 3—5.
 mons altissimus 8 17 1. sacer vertex 8
 38 2.
 Arcas Callistus f. 8 4 1—2. eius ossa
 Mantineam translata 8 9 3, 8 36 8. eius
 et posteriorum statuæ 10 9 5.
 Arcesilaus Boeotorum dux 9 39 3.
 Arcesilaus Lycosurensis 8 10 10
 Arcesilaus pictor 9 35 6.
 Arcesilaus Pitanaeus 8 49 2.
 Arcesilaus Spartanus Ol. 6 2 1.
 Archander Achaei f. 2 6 5, 7 1 6.
 Archedamus Xeniae f. Eleus Ol. 6 1 3.
 Archadius (?) Tegeatae f. 8 43 4.
 Archelaus Agesilai f. rex Spartaee 3 2 5.
 Archelaus Macedoniae rex 1 2 2.
 Archelaus Mithridatis dux 1 20 5.
 Archemori ludi 8 48 2.
 Archias Aristaechi f. Aesculapii colendi
 Pergamenis auctor 2 26 8.
 Archias Corinthius coloniam Syracusas de-
 ducit 5 7 3.
 Archias Thurius 1 8 3.
 Archidamia Cereris sacerdos 4 17 1.
 Archidamus Agesilai f. rex Spartaee 3 10
 3. Tarentinis opem ferens occiditur 3 10
 5. non sepelitur ib. 6 4 9. eius signum
 Olympiae 6 15 7.
 Archidamus Anaxidami f. rex Spartaee 3 7 6.
 Archidamus Eleus Ol. 6 17 5.
 Archidamus Theopompi f. 3 7 5, 4 15 3.
 Archidamus Zeuxidami f. rex Spartaee 3 7
 10. Plataeas capit 9 1 7.
 Archilochus poeta Tellidis nepos 10 28 3.
 de Sapaes 7 10 6. de Tantalio 10 31 12.
 Archimedes (Archidemides) archon Athen.
 4 24 5.
 Archippus Mitylenaeus Ol. 6 15 1.
 Archirrhoe nympha 8 31 4.
 Architeles Achaei f. 2 6 5, 7 1 6.
 Archomenides Philisti pater 5 23 6.
 Ardalus Vulcani f. tibiae inventor 2 31 3.
 Ardys Gygis f. 4 24 2.
Ἄρειος poeta (?) 3 13 8.
 Areithous Corynetes 8 4 10, 8 11 4.
 Arene Oebali f. Apharei soror et coniux
 4 2 4, 5 5 6.

- Arene Apharei regia 4 2 4, 4 3 7. eius reliquiae incertae 5 6 2.
 Arene fons 5 5 6.
 Areopagus 1 28 5, 4 5 2.
 Aresihanas caprarius Aesculapium infantem invenit 2 26 5.
 Arestoris uxor Mycene 2 16 4.
 Arethusa v. Areithous.
 Arethusa ab Alpheo amatur 5 7 2, 8 53 3. ei liba per mare mittuntur 7 24 3.
 Areus Acrotati f. cum Cleonymo de regno certat 1 13 5, 3 6 2. eius statua 6 12 5, 6 15 9.
 Areus Acrotati f. Arei n. puer mortuus 3 6 6.
 Areus Ampycis f. 7 18 5.
 Areus Spartanus Achaeis infensus 7 9 2.
 Argaeus Tomeni fil. 2 28 3.
 Argaeus a Ptolemaeo Philadelpho fratre interfectus 1 7 1.
 Argalus Amyclae f. rex Sparta 3 1 3.
 Argeadae reges Macedoniae 7 8 9.
 Argeathae pop. Arcadiae 8 23 8.
 Argeus Deiphontis f. 2 28 6.
 Argia Autesionis f. Aristodemi uxor 3 1 7, 4 3 4.
 Arginusae 6 7 7.
 Argiope nympa, Thamyridis mater 4 33 3.
 Argius cursu certat 5 17 10.
 Argivi cum Atheniensibus de antiquitate contendunt 1 14 2. regibus ternis utuntur 2 18 4. Thebas expugnant 9 5 14. regiam potestatem in ordinem cogunt 2 19 2. mille delectos milites alunt 2 20 1. Mycenae evertunt 2 15 4, 2 16 5. alia quoque oppidula Argos transferunt 8 27 1. Lacedaemonios ad Hysias vincunt 2 24 7. Nemeis praesident 8 40 3. Argivorum Amphictyonia 4 5 2. cum Lacedaemoniis et Messeniis cognatio 4 5 1. cum Lacedaemoniis simulas 1 29 9, 2 20 1, 3 2 3, 3 7 2. 8 27 1. cum Atheniensibus 1 29 8 et 10 10 4. cum Megarensibus 6 19 4. cum Thebanis 9 14 4 et 10 10 5 societas. dialectus olim eadem quae Atheniensium 2 37 2. dii 7 23 10. donaria Delphica 10 9 12, 10 10 3. mulierum furor 2 18 4. ad Troiam expeditio 2 22 2, 2 30 10. in reditu naufragium 2 23 1. reges 2 16 1—2, 2 18 4—19 2. tibiae 4 27 7.
 Argo navis ubi reversa appulerit 9 32 4, 7 26 14.
 Argolici clipei 2 25 7, 8 50 1.
 Argolicum *συνέδριον* 8 23 1.
 Argolicus sinus 8 1 1.
 Argolis regio 2 15 25, 8 1 2. littus 2 8 5. *ἄργον πέδιλον* 8 7 1.
 Argonautae templum Iunonis Samium condunt 7 4 4.
 Argos urbs 2 19 3—24 4. olim potens 7 17 1.
 Argus Iovis et Niobes f. Phoronei nepos 2 22 5, 2 34 4. Argivae civitati nomen imponit 2 16 1. eius f. Epidaurus 2 26 2, sepulcrum 2 22 5, lucus 2 20 8, a Cleomene incensus 3 3 10.
 Argyra fons et nympa 7 23 1.
 Argyra opp. 7 18 6. eius rudera 7 23 1.
 Aria regio 2 3 8.
 Ariadne Theseo crepta 1 22 5. a Baccho raptā 1 20 3, 10 29 4. coronam tenet 5 19 1. eius sepulcrum 2 23 8, chorus 9 40 3, picta effigies 10 29 3.
 Ariciorum de Hippolyto narratio 2 27 4.
 Aridaeus Philippi f. 1 6 3, Macedoniae rex 1 25 5. eius mater 8 7 7, caedes 1 25 6, 8 7 7.
 aries Thyestae sepulcro insculptus 2 18 1—3. aureo vellere 9 34 5. circum moenia gestatus sedat pestem 9 22 1. arae cornua impingit 4 13 1.
 arietes Thyestae sepulcrum 2 18 3.
 Ariens Telemem interficit 2 4 4.
 Arignotus Parius 2 27 2.
 Ariti pop. 2 3 8.
 Arimaspi pop. 1 24 6, 1 31 2.
 Arimnestus dux Plataensium 9 4 2.
 Arimnestus Tyrrenus 5 12 5.
 Arimnus Tyrrenus v. Arimnestus.
 Arion equus 8 25 7—10.
 Arion Methymnaeus 3 25 7, 9 31 2.
 Ariphron Hippocratis pater 9 6 3.
 Ariphron Xanthippi pater 3 7 9, 8 52 3.
 Aris fl. 4 31 2.
 Arisbas Molyri pater 9 36 6.
 Aristaechmus Archiae pater 2 26 8.
 Aristaenus Megalopolit. 8 50 4.
 Aristaenus Apollinis et Cyrenes f. in Sardiniam migrat 10 17 3. Autonoes coniux ib. 4. Actaeonis pater 10 30 5. inter deos relatus 8 2 4.
 Aristaenus Proconnesius v. Aristeas
 Aristander Parius stat. 3 18 8.
 Aristandri Megalopolitae porticus 8 30 10.
 Aristarchus Eleus Psophidiorum proxenus 6 16 7.
 Aristarchus Olympiorum interpres 5 20 4.
 Aristas Parthaonis f. 8 24 1.
 Aristeas Proconnesius de gryphibus et Arimaspi 1 24 6. de Hyperboreis 5 7 9.
 Aristeas Stratonicensis Ol. 5 21 10.
 Aristerae ins. 2 34 8.
 Aristeus Argivus Ol. 6 9 3.
 Aristias Pratinae f. Satyrorum poeta 2 13 6.
 Aristides Eleus Ol. 6 16 4.
 Aristides Lysimachi f. Graecis insularibus tributum imposuit 8 52 2.
 Aristides machinarum faber 6 20 14.
 Aristion Athen. Mithridatis legatus et dux 1 20 5 et 7.
 Aristion Epidaurius Ol. 6 13 8.
 Aristocles Carystius 10 9 10.

- Aristocles Cleoetae pater 6 20 14.
 Aristocles stat. Cleoetae f. et disc. 5 24 5.
 Aristocles Cydoniata stat. antiquissimus 5 25 11.
 Aristocles Sicyonius stat., Canachi fr. 6 3 11, 6 9 1.
 Aristocrates Aechmidis f. Arcadiae rex lapidatur 4 22 7, 8 5 13. eius sepulcrum 8 13 5.
 Aristocrates Hicetae f. Arcadiae rex lapidatur 4 22 7, 8 5 13. eius proditio 4 17 2, 4 22 1—7.
 Aristocritus Lysandri pater 6 3 14, 10 9 7.
 Aristodama Arati mater 2 10 3. cum dracone concumbit 4 14 7.
 Aristodemus Aristomachi f. 2 18 7. eius caedes 3 1 6, uxor, filii et filiorum tutor 4 3 4, filiorum uxores 3 16 6. eius filii gemini geminum Sparta regnum propagant 3 1 5.
 Aristodemus Artylae f. Megalopolit. tyrannus 8 27 11, 8 30 7, 8 35 5, 8 36 5.
 Aristodemus Eleus Ol. 6 3 4.
 Aristodemus Macedo Antigoni dux 10 20 5.
 Aristodemus Messeniorum rex 4 10 6. filiam pro rep. devovet 4 8 5—7. se ipse interimit 4 13 4. eius somnium 4 13 2, oraculum 4 26 4.
 Aristodemus Spartanus Pausaniae liberorum tutor 3 5 7.
 Aristogiton Hipparchum interficit 1 8 5. eius sepulcrum 1 29 15.
 Aristogiton stat. 10 10 4.
 Aristolaus Macedo 6 17 3.
 Aristomache Priami f. 10 26 1.
 Aristomachus Argivorum tyrannus 2 8 6.
 Aristomachus Cleodaei f. 2 7 6. Doriensium dux 5 3 5, 10 38 10, 8 5 6. Aristodemi Temeni Cresphontis pater 2 18 7, 5 4 1.
 Aristomachus Hippodamiae proci 6 21 11.
 Aristomedes Thebanus stat. 9 25 3.
 Aristomelidas Orchomeniorum Arcad. tyrannus 8 47 6.
 Aristomedon Argivus stat. 10 1 10.
 Aristomenes Messeniorum dux 4 15 4, Diagoridarum proavus 6 7 3. eius aetas 4 6 3, parentes 4 14 7, maiores 4 15 4, soror et filius 4 21 2, filiae et generi 4 24 1—3, stipatores 4 16 3, de Lacedaemoniis victoria et ovatio ib. 4—6, hecatomphonia ter facta 4 19 3, sacra defossa 4 20 4 et 26 7, clipeus 4 16 5 et 7, 9 39 14, mors 4 24 3, ossa Messenen reportata 4 32 3, monumentum 4 24 3 et 32 3, honores heroici 4 27 6, 4 32 3, 8 14 7, 8 51 1, statua aenea 4 32 6, spectrum in Leuctrica pugna 4 32 4.
 Aristomenes Rhodius Ol. 5 21 10.
 Aristomenidas (Aristomelidas?) Spartanus Plataensium iudex 3 9 3.
 Ariston Agasiclis f. rex Sparta 3 4 4, 3 37 7.
 Ariston Athen. Platonis pater 4 32 4.
 Ariston Laced. Telestae frater 5 23 7.
 Aristonautae (Argonautae) Pellenaeorum navale 2 12 2, 7 26 14.
 Aristonous Aegineta stat. 5 22 5.
 Aristonymus Myronis f. 2 8 1.
 Aristophanes comicus de Lepreo 5 5 3.
 Aristophantus Corinthius 10 9 10.
 Aristophon Athen. Ol. 6 13 11.
 Aristotelis Stagiritae statua 6 4 8.
 Aristotimus Damareti f. Elidis tyrannus 5 5 1, 6 14 11.
 Arius Teuthrae dynasta, a Pergamo occisus 1 11 2.
 arma aurea 10 19 4, heroum aenea 3 3 8.
 armatura Achaica a Philopoemene mutata 8 50 1.
 Arne Aeoli f. 9 40 4.
 Arne fons 8 8 1.
 Arne urbs Boeotica et Thessalica 9 40 5.
 Arniscus Eleus Lampi pater 6 16 7.
 Aroa opp. Achaiae 7 18 2—3.
 Aroania montes 8 18 7.
 Aroanius fl. Arcadiae, alius Olbius 8 14 3, 8 15 6, 8 19 4, 8 21 1, 8 24 3.
 Arrhachion Ol. ab adversario suffocatus 8 40 1.
 ἄρρηφοροι 1 27 3.
 Arrhiphon Triconiensis 2 37 3.
 Arrhon Clymeni f. 9 37 1.
 Arrhon Erymanthi f. 8 24 1.
 Arsaces Parthus 5 12 6.
 Arsen fl. Arcadiae 8 25 1.
 Arsinōe fons 4 31 6.
 Arsinōe Leucippi f. 2 26 7, 4 31 6. Aesculapii mater 4 3 2, 4 31 12. eius fanum. 3 12 8, picta imago 4 31 12.
 Arsinōe Lysimachi uxor, Lysandrae soror 1 10 3.
 Arsinōe Lysimachi f., Ptolemaei Philadelphii uxor 1 7 3.
 Arsinōe Ptolemaei f., Ptolemaei fratris coniux 1 7 1 et 3. eius signum 1 8 6, 9 31 1.
 Arsinōites nomus 5 21 15.
 Arsites Phrygiae satrapa 1 29 10.
 Artaphernis equorum praesepia 1 32 7.
 Artaxerxes Darii f. a Lacedaemoniis oppugnatur 3 9 1.
 Artaxerxes Xerxis f. 1 8 2.
 Artayctes Persa 3 4 6.
 Artemidorus Trallianus Ol. 6 14 2.
 Artemisia Lygdamidis f. Halicarnassi regina 3 11 3.
 Artemisium mons 2 25 3, 8 5 6.
 Artontes Mardonii f. 9 2 2.
 Artylas Aristodemi pater, Phigalensis 8 27 11.
 Arybbas Alceetae f. Aeacidae pater 1 11 1

- Asaea s. Asea, opp. Arcadiae 8 3 4, 8 5 4
2. eius rudera 8 44 3.
Asaeatas Lycaonis f. 8 3 4.
ἀσάμινδοι 10 34 8.
Asamon Eleus Ol. 6 16 5.
Ascalaphus Martis f. 9 37 7.
Ascalon Palaestinae opp. 1 14 7.
Ascarus Thebanus stat. 5 24 1.
Ascelades (?) dux 1 35 2.
Asera Neptuno parit Oeocum 9 29 1.
Asera Boeotiae urbs 9 29 1. ferax frum-
menti 9 38 4.
Asea v. Asaea.
Asia mons 3 24 6.
Asinarus fl. Siciliae 7 16 5.
Asine urbs Argolica 4 34 9, Messeniae 4
34 12. eius rudera 2 36 4. excidii causa
ib. et 3 7 4.
Asinaei 4 34 9. Argolidis incolae 2 28 2.
eieci ab Argivis 3 7 4. Messeniae par-
tem obtinent 4 14 3. Lacedaemoniorum
socii 4 8 3. Messeniis amici 4 15 8, 4
27 8.
asinus vitium putationem praemonstrat 2
38 3.
Asius Amphitolemi f. Samius 7 4 1.
genealogus 4 2 1. de Alcemenes paren-
tibus 5 17 8. de Antiope 2 6 4. de Pe-
lasgo 8 1 4. de Phocii filiis 2 29 4. de
Phoenicis filiabus 7 4 1. de Ptooo 9 23 6.
de Thestio 3 13 8. (?)
Asopia quae postea Sicyonia 2 1 1. a Sole
Aloeo donata 2 3 10.
Asopichus Phormionis pater 1 23 10, 10
11 6.
Asopus Boeotiae fl. 2 6 1. iuncosus 5 14
3. pater Antiope 2 6 1. Oeroes 9 4 4.
Tanagrae 9 20 1, Thebes 2 5 2, The-
spiae 9 26 6.
Asopus Eleutherolaconum opp. 3 1 7, 3
22 9.
Asopus Neptuni e Ceglusa f. in Sicyonia
fluvium invenit 2 12 4.
Asopus Plataeensium rex 9 1 2.
Asopus Sicyoniae fl. 2 5 2, 2 15 1. pater
Aeginae 2 5 2, 2 29 2, 5 22 6, Cleones
2 15 1, Corcyrae 2 5 2, 5 22 6, Har-
pinnae et Nemeae 5 22 6, Salaminis 1
35 2, Thebes 2 5 2, 5 22 6. Sisypho
fontem excitat 2 5 1.
asphodeli gravis odor 10 38 2.
Asphodici sepulcrum 9 18 6.
aspides Aegyptiacae, Aethiopicae, Libyssae
9 21 6.
Aspledon Neptuni f. 9 38 9.
Aspledon urbs Boeotiae 9 38 9.
Assus opp. Troadis 6 4 9.
Assyria textura 5 12 4.
Astacus Bithyniae opp. postea Nicomedia
5 12 7.
Asterion Aeschylis f. stat. 6 3 1.
Asterion Cometae f. Argonauta 5 17 9.

- Asterion fl. 2 15 5, 2 17 1-2.
Asterion herba 2 17 2.
Asterioa Minois f. a Theseo occisus 2 31 1.
Asterius Anactis f. 7 2 5, 1 35 6.
Asterodia Endymionis uxor 5 1 4.
Asteropea Peliae f. 8 11 3.
Astius archon Athen. 7 25 4, 9 1 8.
Astrabacus Irbi f. 3 16 5 et 9.
Astyages Cyaxaris f. 5 10 3.
Astyanax Arcas 8 38 5.
Astyanax Hectoris f. a Pyrrho occisus 10
25 9.
Astycles Loerus Euthymi pater 6 6 4.
Astycratea Polyidi f. 1 43 5.
Astycrates Lysandri ad Aegospotamos so-
cius 10 9 9.
Astylus Crotoniates Ol. 6 13 1.
Astynous a Neoptolemo caesus 10 26 4
Astyoche Actoris f. 9 37 7.
Astypalaea opp. 6 9 6.
Astypalaea Phoenicis f. 7 4 1.
Astyra thermae 4 35 10.
asylum Phliasiurum 2 13 4, Tegeatarum 3
5 6.
Atalanta Loerorum ins. 10 20 3.
Atalanta Schoenei f. 8 35 10. prima aprum
Calydonium ferit 8 45 2. aquam e saxo
elicit cuspidem 3 24 2. hinnulum tenet 5
19 2.
Atarneus Chiis donatur 4 35 10.
Atarnitarum calamitas 7 2 11.
Athamantius campus 9 24 1 et 3.
Athamas Aeoli f. 7 3 6. Leuconis pater 6
21 11, Ptoi 9 23 6. Sisyphi frater 9 34
8. Phrixum et Hellen mactare parat 9
34 5. ab Andreo terrae partem accipit 9
34 6. fratris filios adoptat 9 34 7. eius
sedes 9 24 1, in uxorem et liberos sac-
vitia 1 44 7, 9 34 7.
Athamas Athamantis nepos 7 3 6.
Athamas Oenopionis f. Cretensis 7 4 8.
ἀθάνατοι v. Immortales.
Athaneatis tribus Tegeatica 8 53 6.
Athenae Atticae Minervae sacrae 1 26 6.
ab Antigono Demetrii filio oppugnatae
3 6 5. a Macedonibus attritae 1 4 2, 7
11 4. a Sylla captae 1 20 4-7. earum
arx 1 22 4-28 3.
Athenae Boeotiae opp. 9 24 2.
Athenaea quae postea Panathenaea 8 2 1.
Athenaeum locus 8 44 2.
Ἀθηνᾶς τεῖχος 7 22 10.
athenienses *ἀνθρώποι* 2 14 4. Am-
phictyones 10 8 5. religiosissimi 1 17 1,
1 24 3, 10 28 6. in bellis a diis adiu-
vantur 8 10 8. cum Amazonibus bellum
gerunt 1 17 2, 5 11 7. Herculis liberos
ab Eurysthei iniuriis defendunt 1 32 6.
in Sardiniam colonos mittunt 1 29 5, 7
2 2, 9 23 1, 10 17 5. in bello Persico
uxores et liberos Troezeniorum fidei

- com. mittunt 2 31 7. ad Marathonem et
adversus Gallos quantis copiis pugnav-
rint 4 25 5, 10 20 2 et 5. relictis Laceda-
emoniis societatem cum Argivis ineunt
1 29 8, 4 24 7. Siciliae nomen male in-
terpretantur 8 11 12: a Siciliensi expedi-
tione prodigiis deterrentur 10 15 5:
cladem accipiunt 10 11 5. Asiaticam Age-
silai expeditionem detrectant 3 9 2. ad
Tanagram vincuntur 1 29 9. populo Ro-
mano auxilia mittunt 1 29 14. Macedo-
nico iugo implicantur 1 25 3, liberan-
tur 1 25 6. Orope direpta multantur 7
11 4. soli democratiae ope crescunt 4
35 5.
Atheniensium archontes novem cum
eponymo 3 11 3: annui 4 15 1: sorte
ducti 4 5 10. *δῆμοι* 1 3 1 et 1 32 3 -
33 8. dicasteria 1 2 85 - 11. donaria 10
15 4, 10 19 4. eponymi 1 5 2. extra
Graeciam expeditiones 1 29 5. cum La-
cedaemoniis foedus 5 23 14. heroes 10
10 1. odium 1 8 6, 7 20 6. populi si-
mulacra 1 1 3, 1 3 3 et 5. porticus 10
11 6. portus et navalia 1 1 2-4. reges
primi 1 2 6. thesaurus Delphicus 10 11
5. tribus 1 5 1.
Athenaeus Ephesius Ol. 6 4 1.
Athenaeus heros 3 16 4.
Athene vicus 2 38 6.
Athenodorus Arcas stat. 10 9 8.
Atheras Cererem hospitio excipit 2 30 4.
Atherionis signum 7 20 7.
ἄθλια βασιλεία 6 24 1.
athletarum cibus 6 7 10. iusiurandum 5
24 9.
Ἀθουονεῖς demus Atticus 1 14 7, 1 31 5.
Atilius consul v. Ottilius.
Atlantis iidem qui Nasamones 1 33 5.
Atlantis onus et mala 5 11 5, 5 18 4, 6 19
8, 9 20 3. eius locum Hercules subit 5
11 5. filia Alcione 9 22 5.
Atlas mons Libyae 1 33 5 et 6, 8 43 3.
Atreus sceptrum Vulcani accipit 9 40 11.
Thyestae filios iugulat 2 18 2. eius cel-
lae subterraneae et sepulcrum 2 16 6.
Attagnus Thebanus patriam prodit 7 10 2.
Attalus Athen. stat. 2 19 3.
Attalus Attali f. 1 8 1, 1 36 5. Gallos pel-
lit 1 8 2. Romanorum socius 7 8 9, 7 16
1. taurigena et tauricornis 10 15 3. epo-
nymus Athen. 1 5 5, 1 8 1. eius thala-
mus 9 35 6. donarium 1 25 2.
Attalus Cleopatrae patruus 8 7 7.
Atthis Cranae filia 1 2 6.
Attica unde dicta 1 2 6. Minervae sacra 1
26 6. eius fluvii 1 19 5, insulae 1 35
1-36 2, montes 1 32 1. Attica officina
statuaria 5 25 13, 10 37 8. litterae anti-
quae 6 19 6. oleum 10 32 19.
Attis sepulcrum 1 4 5, fabula 7 17 9, cul-
tus cum Dindymena communis 7 20 3.

- averrunci (*ἀποτρόπαιοι*) dii 2 11 1.
aves immolantur 2 11 7, 4 31 9. avium
crura in virginibus 8 22 8. Lydicae 9
22 4.
Auge Alei f. 8 4 9. ubi ab Hercule com-
pressa 8 47 4. eius exilium et partus 8
48 7, 10 28 8. monumentum 8 49. Augae
imago (?) 8 47 2.
Augeae opp. Laconiae 3 21 5.
Augeas Elei f. Eleorum rex 5 1 9. ludos
Olympios edit 5 8 3. ab Hercule ob mer-
cedem negatam oppugnatur 5 1 9. eius
mors 5 3 3. post mortem honores 5 4 2.
Augeas Admeti pat. 10 25 5.
augurii inventor 10 6 1.
Augustus Graece *σεβαστός* 3 11 4. Am-
phictyonum rationem mutat 10 8 3. An-
tonii sectatores in Graecia multat 4 31
1. Cardamylen Lacedaemoniis dat 3 26 7.
Dymen et Pharas et Tritaeam Patrensi-
bus 7 17 5, 7 22 1 et 6. donaria et sta-
tuas victis auferit 8 46 2. Laconibus li-
bertatem donat 3 21 6. Nicopolin condit
7 18 9. Patras instaurat et auget 7 18 7.
eius templum et laudes 3 11 4, statua 2
17 3. status ex electro 5 12 7.
Aulis Ogygi f. 9 19 6.
Aulis portus 9 19 6. ibi detinentur Graeci
8 28 4: victimae omnes probae 9 19 7:
palmae non edules 9 19 8: figuli multi
ib. Agesilai sacrificium 3 9 3.
Aulisci donarium 2 31 6.
Aulon Arcas 3 12 9.
Aulon Messeniae locus 4 36 7.
Aura equa Phidolae 6 13 9.
Aurora Cephalum rapit 1 3 1, 3 18 12.
Iovi pro filio supplicat 5 22 2.
aurum Stygis aqua solvitur 8 18 5. aureum
signum facie e fluvialis equi dentibus 8
46 4.
auspices 1 34 4-5.
Autosion Tisameni f. 3 1 7, 3 15 6. eius
filius, filia, maiores 4 3 4. ad Dorienses
migrat 9 5 15.
Autolaus Arcadis f. nothus 8 4 2. Aescu-
lapium infantem tollit 8 25 11.
Autolycei pater, uxor, sedes 8 4 6. eius fi-
lii cum Ulixee venantur 10 8 8.
Autolyceus pancratiastes 1 18 3. cum Eteo-
nico contendit 9 32 8.
Automate Danae f. 7 1 6.
Autonoë Cadmi f. 1 44 5. Aristaei uxor
10 17 4.
Autonoë Cephei f. v. Antinoë.
Autonomus Eretriensis 10 9 10.
Autosthenes archon Athen. 4 23 4.
Auxesia dea 2 30 4, 2 32 2.
Auxo Gratia 9 35 2.
Axion Phegei f. 8 24 10.
Axion Priami f. 10 27 2.
Axionicus Achaeus 10 9 10.
Axius fl. 5 1 5.

Azan Arcadis f. 8 4 2, 10 9 5. eius ludi funebres 5 1 8.
Azania pars Arcadiae 8 4 3.
Azanum ad Peucellam fl. colonia 10 32 2.
Azeus Clymeni f. 9 37 1 et 7.

Babylonii Seleuciam traducuntur 1 16 3.
Babylonis muri 4 31 5.
Bacchae sacrae feminae 2 7 5. earum eum Baccho adversus Argos expedito 2 20 4, 2 22 1, in Penthea furor 2 2 7.
Bacchanalia Cynaethaensium 8 19 1.
Bacchis Prumnidis f. Corinthi rex 2 4 4.
Bacchiadae Corinthi reges 2 1 1, 2 4 4.
Cypselum quaerunt 5 17 5.
Bacchus infans ex aquis servatur 3 24 3, puer a Mercurio in caelum portatur 3 18 11. Vulcanum in caelum reducit 1 20 3.
Titanum insidiis petitur 7 18 4, 8 37 5.
Tritonem superat 9 20 4. a Perseo superatus 2 20 4 et 2 22 1. in gratiam cum eo redit 2 23 7. Ariadnen eripit Theseo 10 29 4. Semelen reducit ex inferis 2 31 2, 2 37 5. Antiopen punit 9 17 6.
Thebanis vulpem Teumessiam immittit 9 19 1. Athenas venit 1 2 5, 1 23 5. Amphicaeensis medetur et valicinatur 10 33 11.

Bacchi filii Ceramus 1 3 1, Narcaeus 5 16 7, Priapus 9 31 2. expedito Indica 10 29 4. antrum in Euboea 2 23 1. festa 2 24 6, 3 22 2, 8 23 1. honores primi 5 16 7, 1 2 5. hortus 3 24 4. miracula apud Eleos 6 26 1. oraculum 9 30 9. orgia 10 33 11. sacra nocturna 2 37 6, a solis feminis tractata 3 20 3. signum barbatum 2 30 1 et 5 19 6, eburneum 2 20 3 et 6 19 10, gypsinum 9 32 1, minutum 2 2 6, a Vulcano fabricatum 7 19 6. templa 8 23 1, 9 20 4, 9 22 6, 9 23 6 et 7, 9 24 1, 9 38 1. Bacchi similes Antinous 8 9 8 et Zeus φίλιος.

Διόνυσος αἰγοβόλος 9 8 1. *αἰσωνήτης* 7 20 1, 7 21 6. *Ἄνθεις* 7 21 6. *Ἄνθιος* 1 31 4. *Ἄροεις* 7 21 6. *Ἀνξίτης* 8 26 1. *Βάνχειος* 2 2 6, 2 7 5. *Δασύλλιος* 1 43 5. *Ἐλευθερεὺς* 1 20 3 et 29 2. *Κάδμειος* 9 12 4. *Καλδάνιος* 7 21 1. *Κεφαλλήν* (?) 10 19 3. *Κισσός* 1 31 6. *Κολωνάτης* 3 13 7. *Κρήσιος* 2 23 7. *λαμπτήρ* 7 27 3. *Λευκανίτης* 6 21 5. *λύσιος* 2 2 6, 2 7 6, 9 16 6. *μελάναιγος* 2 35 1. *μελόπομος* 1 25 1, 1 31 6. *Μεσατεὺς* 7 21 6. *μύστις* 8 54 5. *νυκτέλιος* 1 40 6. *πατρώος* 1 43 5. *πολίτης* 8 26 1.

σαώτης 2 31 5, 2 37 2. *Φάλλην* 10 19 3. *ψιλαξ* 3 19 6.

Bacchicum *ἐπίφθεγμα* 4 31 4.
Bacchylides Theban. 9 13 7.
Bacis Boeotius vates 10 12 11. eius oracula 4 27 4, 9 17 5, 10 14 6, 10 32 8 et 11.
Bady loci et fluvii nomen 5 3 2.
Baetis fl. Iberiae 6 19 3.
Balagrae opp. Cyren. 2 26 9.
Balari Sardiniae gens 10 17 9.
balnea Ionica 7 5 11—12.
balsamus arbor 9 28 3.
Balyra fl. 4 33 3.
Baphyras fl. 9 30 8.
Barsine Alexandri Magni uxor 9 7 2.
basilae sacrifici 6 20 1.
βασιλεῖος στοά 1 3 1, 1 14 6.
βασιλεὺς archon Athen. 1 3 1.
Basilis locus Arcadiae 8 29 5.
Bassae locus Arcadiae 3 30 4, 8 41 7.
Bathos locus Arcadiae 8 29 1.
Bathycles Magnesius stat. 3 18 9.
Bathyllus fons 8 31 9.
Baton Amphiarai auriga 2 23 2, 5 17 8, 10 10 3.

Βατραχιονῶν dicasterium Athen. 1 28 8.
Battus Theraeus coloniam in Libyam ducit 3 14 3, 10 15 6. quomodo ei vox restituta ib. 7. eius status curulis 10 15 6.
Baucis Troezenius Ol. 6 8 4.
Bel deus 1 16 3, 4 23 10, 8 33 3.
Belemina Laconiae opp. 3 21 3. an olim Arcadum fuerit 8 35 3.
Belistiche Ol. 5 8 11.
Bellerophonates a Minerva Pegasus accipit 2 4 1. Aethram uxorem petit 2 31 9.
Chimaeram occidit 3 18 13, 3 27 2. eius equus fontem unguia aperit 9 31 3. ager ei consecratus 2 2 4.

bella alia a victoribus alia a victis nomen traxere 4 6 1. bellum Corinthiacum 4 17 5, 3 9 12. Lamiacum 7 6 5, 10 3 4. Messenium 4 6 1: eius causa 4 4 4—5 5. Persicum 3 7 11. Phocicum s. sacrum 3 10 3, 8 27 9, 9 6 5, 10 13 6. Thebanum 9 9.
Belus Libyae f. 4 23 10, Aegypti pater 7 21 13.
Berenice Ptolemaei Lagidae uxor 1 6 8.
Berenice Ptolemaei Philometoris f. 1 9 3.
Berosus Sabbae pater 10 12 9.
bestiae olim terribiliores 1 27 9.
Βίας ara 2 4 7.
Bias Amythaonis f. 4 34 4, Talai pater 2 6 6. fratris Melampodis auxilio regni Argivi partem et sponsam obtinet 2 18 4, 4 36 3.
Bias fl. 4 34 4.

Bias Priensis 10 24 1.
Biblidis amores 7 5 10.
Biblis fons Mileti 7 5 10, 7 24 5.
Bidlaei Lacedaem. magistratus 3 11 2, 3 12 4.
bipennes Delphis dicatae 10 4 1.
Biris signum 3 19 3.
bisontem ut venentur Paeones 10 13 1—3. bisontis caput aeneum ib. 1.
Bithynium Bithyniae opp. 8 9 7. Bithyniensis Mantinea oriundi ib.
Biton Cleobis frater 2 20 3.
Biton taurum portans 2 19 5.
Blenina opp. Arcadiae 8 27 4.
Boagrius fl. 5 22 4.
Boeae opp. Laconiae 1 27 5, 3 21 7, 3 22 11.
Boeaticus sinus 3 22 11.
Boeo Delphica poëtria 10 5 7.
Boeotarchae 10 20 3. septem 9 13 6—7. imperio annuo 9 14 5.
Boeotus Itoni f. 9 1 1.
Boës Persa 8 8 9.
Boëthus Carthag. caelator 5 17 4.
Boeoti unde denominati 9 1 1. Thessaliae olim partem tenuere, Aeolenses dicti 10 8 4. Macedonum partes sequuntur 1 25 4. ad Thermopylas adversus Gallos quot venerint 10 20 3. Boeotorum concilium 9 34 1, a Romanis abolitum 7 16 9.
Boeotia Atticae finitima 9 1 1. eius in Phocidem aditus 10 4 2.
Boeoticae tibiae 4 27 7.
Boeus Heraclida 3 22 11.
βολεὶ 2 36 3.
Bolgius Gallorum dux 10 19 7.
Bolime s. Bolina opp. Achaiae 7 18 6, 7 23 4.
Bolina ab Apolline amata 7 23 4.
Bolinaeus fl. Achaiae 7 23 4.
Βοώνητα domus Polydori Lacedaem. 3 12 1 et 3, 3 15 10.
Bootes sidus 8 3 7.
Boreas Orithyiam rapit 1 19 5, 5 19 1. Graecis opem fert 8 27 4. Lacedaemoniis adversatur 8 27 14. Musaeo volandi facultatem dat 1 22 7. Boreae sacra 8 36 6. Boreae filii Harpyias abigunt 5 17 11.
Boreum mons Arcadiae 8 44 4.
Borus Penthili f. 2 18 8.
Borysthenes fl. 8 28 2.
bos Cadmum Thebas ducit 9 12 1, 9 19 4. boves Nestoris, Nelei, Iphicli, Geryonis, Iphidamantis 4 36 2—4. boves aenei Delphis dicati 10 16 6, Olympiae 5 27 9. *ἐργάται* Apollini mactantur 9 12 1. boves nummorum loco 3 12 3.
Branchidae 1 16 3, 5 7 5. Mileti opp. 7 5 4.
Branchyllides Boeotarcha v. Bacchylides

Brasidae opp. Eleutherolaconum 3 21 7, 3 24 3.
Brasidas Tellidis f. 3 14 1.
Brauron demus Atticus 1 23 7, 1 33 1.
Brauroniae Dianae signum e Taurica advectum 3 16 7, a Xerxe avectum 8 46 3, 3 16 8.
Brenthe Arcadiae opp. 8 28 7.
Brentheates fl. Arcadiae 5 7 1, 8 28 7.
Brennus 10 8 3, 10 19 7. Gallos sollicitat adversus Graecos 10 19 8. Octam transcendit 10 22 10. Delphos petit ib. 12. vulneratur 10 23 6. moritur ib. 12. eius stratagema 10 20 6.
Briacas Aeginetae f. 8 5 10.
Briareus arbiter in Neptuni et Solis de Corintho controversia 2 1 6, 2 4 6.
Brigantes Britanniae pop. 8 43 4.
Brimias Eleus Ol. 6 16 5.
Briseis 5 24 11, 10 25 1.
Britanni ab Antonino Pio repressi 8 43 4.
Britannorum insula in Oceano 1 33 4.
Britomartis Iovis et Carnes f. eadem Aphaeae et Dictynnae 2 30 3. Cretica 1 14 2, 8 2 4. eius simulacrum 9 40 3.
Broteas Tantalus pater 2 22 3.
Broteas Tantalus f. 3 22 4.
Brundisium opp. 6 19 9.
Bruttii 8 15 9.
Bryas Argivorum dux 2 20 1.
Bryaxis stat. 1 40 6.
Bryseae opp. Laconiae 3 20 3.
Bucephala promont. 2 34 8.
Bucolion Holaeae f. 8 5 7.
Bulis opp. 10 37 2.
Bulon Bulidis conditor 10 37 2.
Bunus Mercurii et Alcidaemae f. 2 3 10. Iunoni templum extruit 2 4 7.
Bupalus architectus et plastes 4 30 6, 9 35 6.
Buphagium locus Arcadiae 8 26 8.
Buphagus fl. 5 7 1, 8 26 8.
Buphagus heros Pheneates 8 14 9, 8 27 17. maritus Promnes 8 14 9.
βουφόνος 1 24 4, 1 28 10.
Buporthmus mons 2 34 8.
Bura Achaiae opp. 7 25 8.
Bura Ionis et Helices f. 7 25 8.
Buraicus fl. 7 25 10.
βουστροφιδόν 5 17 6.
Butas heros 1 26 5. Butadae ib.
Butas Milesius Ol. 6 17 3.
Butas Polyaonis pater 4 2 1.
buxum simulacrum 6 19 6.
Bycelus Sicyon. pugil 6 13 7.
byssus Elea 6 26 6. Elea et Hebraica 5 5 2. byssina tela 7 21 4.
Byzantii muri 4 31 5. Byzantium donarium 6 15 7, thesaurus 6 19 9.
Byzes Naxius 5 10 3.

- Caanthus** Oceani f. ab Apolline sagittis confixus 9 10 5.
Cabarenes Celtarum extremi 1 35 5.
Cabira urbs 9 25 6.
Cabiraei 9 25 5.
Cabiri anactes 10 38 7. eorum initia 4 1 7, 9 25 5 et 8, templum 9 22 5. Pergamus iis antiquitus sacra 1 4 6.
Καβείριον aedes Cabirorum 9 26 1 et 6.
Cachales fl. 10 32 11.
κακίζοτεχνος Callimachus 1 26 7.
 cadaver xi cubitorum 8 29 4. incorruptum 5 20 4, 5 27 11.
Cadmea arx Thebanorum 2 5 2, 2 6 4, 3 17 1. a Cadmo condita 9 5 2. a Lacedaemoniis occupata 9 1 4.
Cadmea victoria 9 9 3.
Cadmus Agenoris f. 3 15 8. Aegyptius an Phoenix 9 12 2. bovem sequitur 9 12 1, 9 19 4. draconis dentes ubi seminarit 9 10 1. Hyantes expellit 9 5 1. Cadmi nuptiae et filiae 9 5 2, domus 9 12 3, 9 16 5. in Semelen et nepotem facinus 3 24 3, in Illyrium migratio 9 5 3, heroum 3 15 8, statua 9 12 4. oraculum ei datum 9 26 3.
Caecines fl. 6 6 4.
Caeadas v. Ceadas.
Caelus v. Uranus.
Caenepolis urbs Eleutherolaconum 3 21 7, 3 25 9.
Caeneus 10 29 10. Pirithoo opem fert 5 10 8.
Καιρός Iovis f. minimus natu 5 14 9.
Caerus Adraesti equus 8 25 9.
C. Iulius Caesar Corinthum et Carthaginem restituit 2 1 2. eius templum 3 11 4.
caestus 8 40 3.
Cagaec v. Galaco.
Caicus fl. 1 10 4, 5 13 3. Caici campus 5 24 6, 9 5 14, 8 45 7.
Imp. Caius 9 27 3.
Calabrus fl. 6 6 11.
Calades Athen. legumlator 1 8 4. (?)
Calaeus (vel Callinus) de Thebaidis auctore 9 9 5.
Calais et Zetes Harpyias fugant 3 18 15.
Calamae vicus Messeniae 4 31 3.
Calamis stat. Praxiae magister 1 3 4, 1 23 2, 2 10 3, 5 25 5, 5 26 6, 6 12 1, 9 16 1, 9 20 4, 9 22 1, 10 16 4.
Calaoon fl. Colophon. 7 3 5.
Calathion mons 3 26 11.
Calauria ins. 1 8 2. Troezeniorum 10 9 8. Apollini sacra 2 33 2. ab Apolline tradita Neptuno ib. et 10 5 6. Demosthenis ibi honores 2 33 5.
Calanus Phryx Attis pater 7 17 9.
Calchas Megaris habitat 1 43 1. Iphigeniam immolari iubet 9 19 6. Troia captam Pamphylis errat 7 3 7.
Calchisia Leuceippi f. 2 5 7.
Calator Clytii f. 10 14 2.
Callia vel Calliae opp. Arcadiae 8 27 4 et 7.
Callianax Rhodius Euclis pater 6 6 2, 6 7 2.
Callias Athen. Ol. 5 9 3, 6 6 1. Lysimachidae f. 10 18 1.
Calliae donarium 1 23 2, 1 26 4, pax 1 8 2.
Callibrotus Diconis pater 6 3 12.
Callichorus puteus 1 38 6.
Callicles Megar. stat. 6 7 2 et 9.
Callierates Achaeus patriam prodit 7 10 5. a Menalcida eluditur 7 12 1. moritur Rhodi 7 12 8.
Callierates Magnesius Ol. 6 17 3.
Callignoti signum 8 31 7.
Callimachus Athen. polemarchus 1 15 3.
Callimachus stat. 1 26 6 et 7, 9 2 7.
Callinicus Pythocriti pater 6 14 10.
Callinus v. Calaeus.
Callion opp. Aetoliae 10 22 6. Calliensium horrenda clades 10 19 1, 10 22 3-4.
Callipatra Diagorae f. Callianactis uxor 5 6 7, 6 7 2.
Calliphaea nympha 6 22 7.
Calliphon Samius pietor 5 19 2, 10 26 6.
Callipolis Alcathoi f. 1 42 6, 1 43 5.
Callippus Athen. quinquertio multatur 5 21 5.
Callippus Corinthius *ἐν τῇ ἐς Ὀρχομενίου συγγραφῇ* 9 29 2, 9 38 10.
Callippus Moeroelis f. Athen. 1 3 5, 1 4 2, 10 20 5.
Callirrhoe Acheloi f. 8 24 9.
Callirrhoe fons 7 21 1.
Callirrhoe a Coreso amator 7 21 1-5.
Calliste v. Diana.
Calliste ins. quae postea Thera 3 1 7, 3 15 6, 7 2 2.
καλλιστέφανος ἐλαία 5 15 3.
Callisto Lyaonis f. 1 25 1. in ursam mutata 8 3 6. eius sepulcrum 8 35 8, signum 10 9 5, effigies picta 10 31 9.
Callistonius Thebanus stat. 9 16 2. allistratus Athen., Empedi f., pro suo Crum salute mortem appetit 7 16 4.
Calliteles Laco Ol. 6 16 6.
Calliteles Lepreates 6 15 1.
Calliteles stat., Onatae aut f. aut disc. 5 27 8.
Callon Aegineta stat. 2 32 5, 3 18 8, 7 18 10.
Callon Eleus Ol. 6 12 6.
Callon Eleus stat. 5 25 4, 5 27 8.
Calos a Daedalo occisus 1 21 4, 1 26 4.
Calydon opp. Aetoliae 3 10 2.
Calydonia a Diomede invaditur 2 25 2.
Calydonii Dianam imprimis colunt 4 31 7, 10 38 12. ab Augusto Nicopolin transferuntur 7 15 8.

- Calydonius** aper 1 27 9, 9 45 2. eius venatio 3 18 5, 8 45 6, exuviae 8 47 2, dentes 8 46 1.
Calythus stat. 10 13 10.
Cambales Gallorum dux 10 19 5.
Cambyses colossus rumpit 1 42 3. eius acinaces 1 28 11.
cameli Indici 9 21 2.
Camicus Siciliae opp. 10 17 4.
Camiro Pandarei filia 10 30 2.
Campani Cauloniam evertunt 6 3 12. eorum caput Capua 5 12 3.
Canachus Sicyonius stat., Aristocles fr., Polycteti disc. 2 10 5, 6 9 1, 6 13 7, 7 18 10, 9 10 2, 10 9 10.
Canathus fons 2 38 2.
canis Aesculapium infantem custodit 2 26 4, 2 27 2. in saxum vertitur 9 19 1. lignum parit 10 38 1. canum ululatus ominosi 4 13 1, 4 21 1. canis rabidi morsus ubi sanetur 8 19 3. catuli mactantur 3 14 9. canis exta 6 2 4.
canes marini 2 34 1, 4 34 3.
Cantharus Sicyonius stat., Alexidis f., Eutyctidae disc. 6 3 6, 6 17 7.
Canopicum Nili ostium 5 21 9.
Capaneus Hipponoi f. fulmine tactus 9 8 7, 10 10 3. Iphis frater 2 18 5.
caper aeneus 10 11 5.
Capetus Hippodamiae proens 6 21 10.
Capha(e)reus Euboeae promont. 4 36 6, 2 23 1.
Caphya et Caphyae urbs Arcadiae 8 13 4, 8 23 3. Caphyarum campus 8 23 2. Caphyatica petra 8 13 6.
Cappadoces Tauricae Dianae signum sibi tribuunt 3 16 8.
capra lactat Aesculapium 2 26 4, Phylacidem et Phylandrum 10 16 5. aenea inaurata 2 13 6. capra caelestis ib. Aesculapio Archagetae caprae non mactantur 10 32 12.
κάπρον σῆμα 4 15 7 et 8.
Caprus Eleus Pythagorae f. Ol. 5 21 10, 6 15 4 et 10.
Capua Campaniae caput 5 12 3.
Car Phoronei f. 1 39 5. Megarensium arcu nomen dat 1 40 6. eius monumentum 1 44 6.
Caralis Sardiniae opp. 10 17 9.
Caranus Macedonum rex 9 40 8.
Carcinus Naupactius *ἐπὶ τῶν Ναυπακτίων* auctor 10 38 11.
Cardamyle opp. 3 26 7.
Cardia vicus Chersonesi 1 10 5.
Cardianorum urbs a Lysimacho deleta 1 9 8.
Cardys Clymeni pater 5 8 1.
Cares ab Ionibus eieci 7 2 5-10, 7 4 9. Minoi amici 7 3 7. terrae motu afflictis subvenit Antoninus Pius 8 43 4.
PAUSAN. II.
Caria arx Megarensium 1 40 6.
Carmanor Apollinem et Dianam domo excipit et caedis piaculo purgat 2 7 7, 2 30 3, 10 7 2, 10 16 5.
Carmantides Gorgiae pater 6 17 8.
Carne Eubuli f. 2 30 3.
Carnasion olim Oechalia 4 2 2, 4 33 4, 8 35 1.
Carnion fl. Arcadiae 8 34 5.
Carnus Acarnan vates 3 13 4.
Carpasium linum 1 26 7.
Carpia vel potius Carcia olim Tartessus 6 19 3.
Carpo Hora 9 35 2.
καροπόφοροι Ceres et Proserpina 8 53 7.
Carthago restituta a Caesare 2 1 2. adiuta ab Antonino Pio 8 43 4.
Carthaginienses a Tyriis oriundi, rei nauticae peritissimi 1 12 5. Siciliam invadunt 1 12 5, colonis implent 5 25 6. Selinuntios eieciunt 6 19 10. Sardiniam occupant 10 17 9. a Massiliensibus superantur 10 8 6, 10 18 7.
Caryae vicus Laconiae 3 10 7. Caryatides virgines 4 16 9.
Caryae vicus Arcad. 8 13 6, 8 14 1.
Caryatae demus Tegeat. 8 45 1.
Carystiorum donarium 10 16 6.
Carystus opp. 1 32 3.
casus athletarum cibus 6 7 10.
Cassander Antipatri f. 1 6 4. Thessalonicus coniux 8 7 7. ingratus in Antigonus 1 6 7. Elateam obsidet 10 18 7, 10 34 2. Thebas restituit 4 27 10, 9 3 6, 9 7 1. Atticae tyrannus imponit 1 25 6 et 7. Potidaeam 5 23 3. Pyrrhum oppugnat 1 11 4. Olympiadem punit 1 11 4, 9 27 2. in Alexandri posteros saevit 9 7 2. crudelitatis poenas etiam in posteris luit ib. 3 et 8 7 7.
Cassandra s. Alexandra 3 19 6, 3 26 5. ab Aiaee violata 1 15 3, 5 19 5, 10 26 3. a Coroebio expulsa 10 27 1. eius filii ab Aegistho iugulati 2 16 6. arca 7 19 7, templum et signum 3 26 5, monumentum 2 16 6.
Cassandria olim Potidaea 5 23 3. eius tyrannus Apollodorus 4 5 4-5.
Cassotis fons et nympha 10 24 7.
Castalia Acheloi f. 10 8 9.
Castalia fons Delph. 10 8 9.
Castalius Delphi f. 7 18 9. *αὐτόχθων* 10 6 4.
Castoris monumentum 3 13 1. Castor et Pollux inter deos relati 3 13 1, 8 2 4. aprum Calydonium venantur 8 45 6 et 7. cf. Dioscuri.
Castorides portae 3 21 9.
Catana urbs 5 23 6, 7 16 5.
Catanensium fratrum pietas 10 28 4.
κατοιάδες caprae 9 13 4.
 25

Catreus Tegeatae vel Minois f. 8 53 4.
 Catreus opp. Cret. 8 53 4.
 catulus caninus sacrificatur 3 14 9.
 Catillus Crotoniates 6 19 6.
 Caecon Celaeni f. orgiorum Messeniis auctor 4 1 5. Phlyi nepos 4 1 9. Epaminonda in somno visus 4 26 8. Cauconi a Messeniis sacrificatur 4 27 6. eius sepulcrum 5 5 5.
 Caulonia Achaeorum colonia 6 3 1.
 Caus Arcadiae vicus 8 25 1.
 Cayster fl. Ephesi pater 7 2 7.
 Ceadae 4 18 4 et 5.
 Cecerops Erechthei f. rex Athen. 1 5 3, 7 1 2. animalibus vesci vetat 8 2 3. prior 1 2 6, 1 5 3, secundus ib. Pandionis f. 9 33 1, pater 1 5 3. aequalis Lycaoni 8 2 2. statua eius 10 10 1.
 e cedro simulacra 8 17 2.
 Ceglusa Asopi mater 2 12 4.
 Celadus fl. Arcadiae 8 38 9.
 Celaenae opp. Phrygiae 2 5 3, 10 30 9.
 Celaeno Hyami f. 10 6 3.
 Celaenus Phlyi f. 4 1 5.
 Celbidas Cumanus Tritaeam condit 7 22 8.
 Celeae vicus 2 12 4, 2 14 1 et 4.
 Κηληδόνες 10 5 12.
 Celenderis portus Troezen. 2 32 9.
 Celeus Triptolemi pater 1 14 2, Cereris mystes 2 14 3. Cererem excipit 1 39 1. eius filiae Cereri et Proserpinae sacra faciunt 1 38 3.
 κέλης ἵππος 5 7 8, 6 12 1.
 Celtae qui post Galatae 1 3 6. Oceani accolae 1 33 4. plurimi 1 9 5. extremi 1 35 5. proceri 10 20 7.
 Celtica a Romanis subacta 1 9 5.
 Κελτικοὶ θυρεοὶ 8 50 1, 10 19 4, 10 20 8.
 Cenchreae Corinthiorum navale 2 1 5, 2 2 3, 7 6 7.
 Cenchreae in agro Argivo 2 24 7.
 Cenchrias seu Cenchrius Neptuni et Pirenes f. 2 2 3, 2 24 7. a Diana occisus 2 3 2.
 Cenchrius fl. Ioniae 7 5 10.
 Centaurus 5 19 7. Centaurorum et Lapitharum pugna 1 17 2, 5 10 8.
 Cephalae domus Atticus 1 31 1.
 Cephalenia ins. 1 37 6. Cephalenes Pelenses 6 15 7.
 Cephalen citharoedus 10 7 4. mercator 4 20 8.
 κέφαλοι turbidis amnibus gaudent 4 34 2.
 Cephalus Athen. a Persis corruptus 3 9 8.
 Cephalus Delonei f. ab Aurora raptus 1 3 1, 3 18 12. Cephaleniae insulae nomen dat 1 37 6. eius filius e Clymene 10 29 6.
 Cepheus Alei f. 8 4 8. Aëropi pater 8 5

1. Caphyis nomen dat 8 23 3. a Minerva donatur 8 47 5.
 Cepheus Andromedae pater 4 35 9.
 Cephisiades Eteocles 9 34 9.
 Κηφισιάς φυλή 9 34 10.
 Cephisis palus 9 13 3, 9 24 1, 9 34 5, 9 38 6.
 Cephisocles Chius Lysandri socius 10 9 9.
 Cephisodorus Athen. 1 36 5.
 Cephisodorus Marathonius equitum Atheniens. dux 8 9 10.
 Cephisodorus Athen. stat. 8 30 1, 9 16 2, 9 30 1.
 Cephisodorus Boeotarcha 10 20 3.
 Cephisus Argolidis fl. 2 20 6, inter Innoem et Neptunum arbiter 2 15 5.
 Cephisus Atticae fl. 1 37 3.
 Cephisus Eleusin. fl. 1 38 5.
 Cephisus Boeotiae fl. 9 24 1, 9 38 7, 10 8 10, 10 33 1 et 5, 10 34 1. pater Dauidis 10 4 7, Lilaee 10 33 4, Melaenae 10 6 4.
 κῆποι Athen. 1 19 2.
 Κῆρ scalpta 5 19 6.
 Ceramicus unde dictus 1 3 1. eius picturae 8 9 8.
 Ceramus heros 1 3 1.
 Ceramus opp. 6 13 3.
 cerastes serpens 8 4 7.
 Ceraunia montes Epiri 1 13 1, 5 22 4.
 Ceraunus mons Areadiae 8 41 3.
 Cerberus Orci canis 2 31 2, 2 35 10, 3 25 6.
 Ceryon Agamedis f. 8 5 4, 8 45 7.
 Ceryon Neptuni f. Triptolemi frater 1 14 3. Alopes pater 1 5 2, 1 39 3.
 Cerdo Phoronei uxor 2 21 1.
 Ceres Dianae mater 8 37 6. hospitio excepta 1 14 2, 1 37 2, 1 39 1, 2 35 4.
 Plemaeo Orthopolin educat 2 5 8. mysteria cum quibusnam primis communicat 1 43 2. apud Pheneatas quomodo colatur 8 15 3. in equam mutata a Neptuno comprimitur 8 25 5, 8 42 1. eius templa 4 17 1, 7 21 11, 9 24 1, 10 35 2.
 μέγαρα 1 39 5, 1 40 6, 3 25 9: cum Libera communia 8 9 2, 9 22 5, 9 25 5. depositum apud Cabiraeos 9 25 6. simulacrum singulare 8 42 4.
 Δημήτηρ ἀνησίδωρα 131 4, Δηώ 8 42 6. ἐν Ἐλεῖ 8 36 6. Ἐλευσινία 2 14 1, 3 20 5, 8 15 1, 8 25 3, 8 20 5, 9 4 3. Ἐρινός 8 25 4. Ἐρώπη 9 38 4 et 5. Θεσησία 2 34 6 et 11. Θεσησία 8 15 4. Θεσηφόρος 1 31 1, 1 42 6, 2 32 8, 9 6 5, 9 16 5, 10 33 12.
 Καβειρία 9 25 5. καρποφόρος 8 53 7. Κιδάρια 8 15 3. ἐν Κορινθίῳ

8 54 5. λουσία 8 28 6. Λερναία 2 36 7. μαλοφόρος 1 44 3. μέλαινα 8 5 8, 8 42 1. Μυαλησία 9 19 5. Μυσία 2 18 3, 7 27 9. Παναγία 7 24 3. Πελασγίς 2 22 1. προστασία 2 11 3. προσόμνη 2 37 1. Στιγίτις 10 35 10. Χαμνὴ 6 20 9, 6 21 1. χλοή 1 22 3. χθονία 2 35 4, 3 14 5.
 Cereus castellum Thespiensium 9 14 2.
 Cerechrius Gallorum dux 10 19 7.
 cervae Telepho ubera praebet 8 48 7. venatorem secum in voraginem pertrahit 8 22 9, Saronem in mare 2 30 7. cervorum longaeuitas 8 10 10. cervae albae 8 17 4. cervi curru iuncti 7 18 12, Isidi matris 10 32 16.
 Cerycius mons 9 20 3.
 Κερύνεια urbs et mons Arcadiae 7 6 1, 7 25 5.
 Cerynes Temeni f. 2 28 3.
 Cerynites fl. 7 25 5.
 Ceryx Eumolpi vel Mercurii f. 1 38 3.
 Cestrine a Cestrino denominata 2 23 6.
 Cestrinus Heleni f. 1 11 1, 2 23 6.
 Ceyx rex Trachinis 1 32 6.
 Chabrias ab Epaminonda victus 9 15 4. eius sepulcrum 1 29 4.
 Chaereas Sicyonius Chaeremonis f. Ol. 6 3 1.
 Chaereas Thebanus a Cleombroto interfectus 9 13 3.
 Chaeremon Sicyonius 6 3 1.
 Chaerestilus Iasii f. 9 20 1.
 Chaeron Apollinis f. 9 40 4.
 Chaeron Pelles tyrannus 7 27 7.
 Chaeronea Boeotiae urbs olim Arne 9 40 5. unguentis nobilis 9 41 7. Chaeroneensis clades 1 25 3, 1 18 8, 5 20 10, 9 6 5, 9 29 8. circa Chaeroneam tropaea 9 40 7, Taxilli clades 1 20 6, Arcadum 7 15 5.
 Chaeroneenses sceptrum colunt a Vulcano fabricatum 9 40 11.
 Chalcinus e Cephalis posteris 1 37 6.
 Chalcidenses ad Euripum 5 23 2, 9 12 6. Naxum in Sicilia condunt 6 13 8. eorum urbes ab Agesipolide expugnantur 3 5 9. vincit apud eos Hesiodus 9 31 3.
 Chalcis ad Euripum Graeciae clavis 7 7 6.
 Chalcis regio et tribus apud Erythraeos 7 5 12.
 Chalcedon Hippodamiae proci 6 21 10.
 Chalcedon ab Amphitryone interfectus 8 15 6, 9 17 3, 9 19 3.
 Chalcedontes duo 8 15 6.
 χαλκούς nummus 7 22 3.
 Chaldaei templi aeoliae 1 16 3. primi animalium esse immortalem docuerunt 4 32 4.
 Chamynus Pisaeus a Pantaleonte interfectus 6 21 1.
 Chaon mons Argivus 2 24 6.
 Chaonum rex 10 12 10.
 Chaos primum natum 9 27 2.
 Characoma prope Pellanam 3 21 2.
 Charadra opp. Phocidis 10 3 2, 10 33 6.
 Charadrus Achaiae fl. 7 22 11, Argolidis 2 25 2, Messeniae 4 33 6, Phocidis 10 33 6.
 Charilaus (vel Charillus) Polydectae f. rex Sparta 2 36 4, 3 7 3. Aegyn everit 3 2 5. contra Tegeatas ducit 3 7 3, 8 5 9, 8 48 4.
 Charinus Eleus Ol. 6 15 2.
 Charisiae (vel Charisia) urbs Arcadiae 8 3 4, 8 27 3. eius rudera 8 35 5.
 Charisius Lycaonis f. 8 3 4.
 Charmidas Euthyis f. a Lacedaemoniis in Cretam missus 3 2 7.
 Charmides Eleus Ol. 6 7 1.
 Charmides Phidiae pater 5 10 2.
 Charmus Athen. primus Amori aram dedicavit 1 30 1.
 Charon inferorum portitor 10 28 2.
 Charon Lampsacenus Pythae f. 10 38 11.
 Chartus Laced. plastes, Euchiri magister 6 4 4.
 Chelidorea mons Arcadiae 8 17 5.
 Chelone promont. 1 2 4.
 Chenae vicus Oetae montis 10 24 1.
 χήρα Marpessae Tegeatidis cognomen 8 47 2.
 Cherrhonesus Clazomenia 7 3 9, Caidia 5 24 7, Cretensis 6 16 5, Thracia 6 19 6.
 Chersias Orchomenus de Aspledone 9 38 9. de Hesiodo ib. 10.
 Chilon Aristotimum Elidis tyrannum opprimit 5 5 1.
 Chilon Patrensis 6 4 6, 7 6 5.
 Chilon sapiens 10 24 1. eius heroum 3 16 4.
 Chimaera 3 25 6.
 Chimarrhus fl. 2 36 7.
 Chimerium locus Thesprotidis 8 7 2.
 Chimon Argivus Ol. 6 9 3.
 Chione Boreae et Orithyiae f. Eumolpi mater 1 38 2.
 Chionis Corinthius stat. 10 13 7.
 Chionis Laco Ol. 4 23 4 et 10, 6 13 2, 8 39 3.
 Chiriosophus Cretensis stat. 8 53 8.
 Chiron Achillis magister 3 18 12. Anigro vulnus lavat 5 5 10. in deorum numerum receptus Achillem consolatur 5 19 9. eius Paraenesis poema Hesiodum 9 31 5.
 χιτών domus 3 16 2.
 Chius ins. 7 4 8. Chii Pactyem Persis tradunt 4 35 10.
 Chius Neptuni f. 7 4 8.

- Chloris Amphionis et Niobes f. 2 21 9, 5
16 4. Nerei uxor 9 36 8, 10 29 5.
Choaspes fl. 10 31 7.
Choerili Athen. poetae Alope 1 14 3.
Choerilus Eleus Ol. 6 17 5.
Χοῖριος νᾶπη 4 1 1, 4 30 1.
Chorus Micynthi pater 5 26 5.
Choma locus Arcadiae 8 44 1 et 5.
chordae septem 3 12 10, 9 5 7.
Chorea *μαίνας* 2 20 4.
chorus virorum Delum missus 4 4 1. chori
a Vulcano et Daedalo fabricati 8 16 3.
Chorus loci nomen 3 11 9.
χορημολόγοι 10 12 11.
Chromia toni f. Endymionis uxor 5 1 4.
Chronius 8 47 6.
Chrysanthis Cereri raptum Proserpinae
enarrat 1 14 2.
Chrysaoris urbs quae postea Stratonicea 5
21 10.
Chryse Halmi f. 9 38 1.
Chryse ins. submersa 8 33 4.
Chryseis (vel Chrysis) Iunonis templum
incendit 2 17 7. ad Minervam Aleam
confugit ib. 3 5 6.
Chryses Neptuni et Chrysoeniae f. 9 36 4.
Chrysippus Pelopis f. 6 20 7.
Chrysippus Solensis 1 17 2, 1 29 15.
Chrysoenia Halmi filia 9 36 1 et 4.
Chrysooras fons Troezeniorum 2 31 10.
Chrysothe (Chrysores?) Orthopolidis f. 2
5 8.
Chrysothemis Argivus stat. 6 10 5.
Chrysothemis Carmanoris f. hymnis certat
10 7 2.
Chthonia Colontae f. 2 35 4.
Chthonia Phoronei f. 2 35 4.
Chthonius Spartus 9 5 3.
Chthonophyle Sicyonis f. 2 6 6, Phliantis
uxor 2 12 6.
χῦτροι γυναικεῖοι 4 35 9.
κίβωτοι Cereales 10 28 3.
cicadae Loerenses vocales, Rheginae mu-
tae 6 6 4.
Cichyrus Thesprot. 1 17 4.
Cillas Pelopis auriga 5 10 7.
Cimmerius Ephesius, Lysandri ad Aegospo-
tamos socius 10 9 9.
Cimon Miltiadis f. 2 29 4, 8 52 3. Spar-
tanicis auxilio missus remittitur 1 29 8, 4
24 6. Eionem expugnat 8 8 9. Scyrum
capit 1 17 6, 3 3 7. ad Eurymedontem
vincit 1 29 14. arcis Athen. partem ex-
struit 1 28 3. Cyprum adoritur 1 29 13.
ossa Thesei investigat 3 3 7.
Cimon Miltiadis pater 8 52 1.
Cinadus Menelai gubernator 3 22 10.
Cinaethon Laedaemonius genealogias scri-
psit 2 3 9, 2 18 6, 4 2 1, 8 53 5.
cinere pluit 9 6 6. e cinere focus 5 15 9,
ara 5 13 8, 5 14 8, 9 11 7, gradus 5 13
10, tectorium 5 13 11.
cinnabaris una cum auro effoditur 8 39 6.
cinnabari oblitum signum Bacchi 7 26 11.
Cinyrae filia 1 3 2.
cippi quibus foedus inscriptum 2 12 8.
κίφος Messenlis *ὁ στεφανός* 3 26 10.
Circe cum aneillis 5 19 7.
Cirrha nympa 10 37 5.
Cirrha Delphorum navale 10 1 2, 10 8 8,
10 37 4.
Cissa fons 8 12 4.
Cisseus a Carano victus 9 40 8.
κισσοτόμοι festum 2 13 4.
κίσση Δεσποίνης 8 37 4, Cereris *Ἐπι-
ννος* 8 25 7.
Cisus Temeni f. 2 12 6, 2 19 1, 2 26 2.
Deiphontem odit 2 28 3.
Cithaeron Plataeensium rex monti nomen
dat 9 1 2. Iovem consilio iuvat 9 3 1.
Cithaeron mons Boeotiae 1 38 8, 9 2 4.
Cithaeronides nympae 9 3 9.
Cithaeronius leo 1 41 3.
cithara inventa ab Apolline 5 14 8. chor-
dis septem 3 12 10. Laedaemonius in
proelia euntes regit 3 17 5.
Cladeus fl. Elidis 5 7 1, 5 10 7, 5 17 7, 6
20 6, 6 21 3.
Claeae templum 3 26 11.
Clareotis tribus Tegeatica 8 53 6.
Clarus Colophoniae opp. 8 29 4, 10 12 5.
templum ibi et oraculum Apollinis 7 3
1, 7 5 3 et 4.
Imp. Claudius Thespiensibus Amoris sig-
num reddit 9 27 3.
claudus qui sit, eum regno esse indignum
3 8 9, 7 2 1.
claves Graeciae tres 7 7 6.
Clazomenae a quibus conditae 7 3 8.
Clazomenia chersonesus 7 3 9.
Clazomenii Herodoto Ol. statuum ponunt 6
17 2. eorum thermiae 7 5 11.
Cleander Mantinensis Philopoemenis tutor
8 49 2.
Clearchus Rheginus plastes, Euchiri disc.
6 4 4, 3 17 6.
Clearetus Eleus Ol. 6 19 9.
Κληδόμων aedes apud Smyrnaeos 9
11 7.
Cleestonaei 3 16 6.
Cleo Thetidis sacerdos 3 14 4.
Cleobis et Biton 2 20 3.
Cleoboea 10 28 3.
Cleobulus Lindius sapiens 10 24 1.
Cleocritus Naxius 6 13 8.
Cleodaeus Aristomachi pater 2 7 6, Hylli
f. 3 15 10.
Cleodice 10 26 2.
Cleodora nympa 10 6 1.
Cleotas Aristoclis f. stat. 1 24 3, 6 20 14.

- Cleogenes Sileni f. Ol. 6 1 4.
Cleolae Philiastii donarium 5 22 1.
Cleolae Clitorius 8 27 2.
Cleombrotus Anaxandridae f. 3 3 9.
Cleombrotus Leonidae gener, Spartae rex
3 6 7.
Cleombrotus Pausaniae f. Spartae rex 3
5 7. ad Leuctra occumbit 1 13 4, 3 6 1,
9 13 10.
Cleomedes Astypalaeensis ultimus heroum
6 9 5-8.
Cleomedes Samius ad Aegospotamos cum
Lysandro pugnat 10 9 10.
Cleomenes Aegypti praefectus 1 6 3.
Cleomenes Anaxandridae f. rex Spartae 3
3 9. Demaratum imperio privat 3 4 3-4.
Argivos in Argi luco exurit 2 20 8, 3 3
10, 3 4 1. contra Athenas exercitum du-
cit 3 4 2. Aeginetas Persis studentes
comprimit ib. 3. se ipse interficit ib. 5.
Cleomenes Boeotarcha 9 15 1.
Cleomenes Cleombroti f., rex Spartae 1 13
4, 3 6 2.
Cleomenes Leonidae f. rex Spartae ulti-
mus 3 6 9, 3 7 1. Achaeos vincit 2 9 1.
Megalopolin capit, ad Selasiam supera-
tur 2 9 2, 7 7 4, 8 8 11, 8 27 15, 8 49
4. in Aegyptum fugit et se ipse occidit
2 9 3.
Cleomnis (?) Epaminondae pater 4 31 10.
cf. Polymnis.
Cleon Athen. 1 29 13.
Cleon Magnesius 10 4 6.
Cleon Sicyonius stat., Antiphonis disc. 5
17 4, 5 21 3, 6 1 5, 6 8 5, 6 9 2, 6 10 9.
Cleon Sicyoniorum tyrannus 2 8 1.
Cleonae urbs Argivorum 5 2 1. unde dicta
2 15 1.
Cleonaei Clazomenas incolunt 7 3 9. eo-
rum donarium Delphis 10 11 5, monu-
mentum Athenis 1 29 7.
Cleone Asopi Sicyonii filia 2 15 1.
Cleones Pelopis f. 2 15 1.
Cleonica a Pausania interfecta 3 17 8.
Cleonis et Damis cum Aristodemo de
regno contendunt 4 10 5. Cleonnis dux
Messeniorum 4 7 4, 4 11 3. Damidi ad-
iunctus 4 13 5.
Cleonymus Cleomenis f. Pyrrhum contra
Spartanos sollicitat 1 13 4, 3 6 3. Za-
raca diripit 3 24 1.
Cleopatra Attali neptis ab Olympiade oc-
ciditur 8 7 7.
Cleopatra Idae f. 4 2 7.
Cleopatra Phillippi f. 1 44 6.
Cleopatra Ptolemaeum Philometora filium
odit 1 9 1-3.
Cleopompus Parnassi pater 10 6 1.
Cleopus s. Cnopus Codri f. 7 3 7.
Cleosthenes Epidamnus Ol. 5 23 5, 6
10 6.
Cleostratus Menestrati amasius 9 26 7.
Clepsydra fons 4 31 6, 4 33 1.
Cleso Cleonis f. Inus cadaver sepulcro
mandat 1 42 7.
Cleson Lelegis f. 1 39 6, 1 42 7. Pylae
pater 1 39 6, 4 36 1, 6 22 5.
Cleta vel Clyta Gratia 3 18 6, 9 35 1.
Clidicus Aesimidae f. 1 3 3.
Climax locus 8 6 4.
Clinias Arati pater Sicyoniorum princeps
2 8 2. Sicyoniis gymnasium exstruit 2
10 7.
Clinomachus Eleus Ol. 6 15 1.
Clinopater Milesius 6 2 6.
κλίσιον Lyeomidarum 4 1 7.
Clisthenes Aristonymi f. Sicyoniorum ty-
rannus 2 8 1. Amphiclyonum in bello
Cirrhaeo dux 2 9 6, 10 37 6. victor
Pyth. 10 7 6.
Clisthenes Athen. tribunal numerum auxit
1 29 7. conf. 1 5 1.
Κλεισθένης στα 2 9 6.
Clitodemi λόγος Ἀττικὸς 10 15 5.
Clitomachus Thebanus Ol. 6 15 3.
Clitor Arcadiae opp. a Clitore conditum 8
4 5, 8 21. Clitoriorum donarium Olym-
piae 5 23 7.
Clitor Azanis f. Arcadiae rex 8 4 4, 8
21 3.
Clitor fl. 8 21 1.
Clymene Homeri mater 10 24 2.
Clymene Minyae f. 10 29 6.
Clymene Persei *σώτειρα* 2 18 1.
Clymene Troiana 10 26 1.
Clymenus Cardyis f. ex Herculis Idaei
posteris Elidem venit et ludos insituit
5 8 1, 6 21 6. eius donarium 5 14 8.
Clymenus inferorum deus 2 35 9.
Clymenus Phoronei f. 2 35 4.
Clymenus Presbonis f. rex Orchomeni 9
37 1.
clypeus aureus Croesi donum 10 8 7. Me-
nelai dracone insignis 10 26 3. clypei
Argolici 8 50 1. clypeis quinam primum
usi 2 25 7.
Clytaemnestra Tantalos ante Agamemnonem
nupta 2 18 2, 2 22 3. eius sepulcrum 2
16 7, signum 3 19 6.
Clytidarum gens 6 17 6.
Clytie Pandarei f. 10 30 2.
Clytius Alcmaeonis f. e Phegei filia 6 17 6.
Clytius Caletoris pater 10 14 2.
Clytius Lamedontis affinis 2 6 5.
Cnacadium mons 3 24 6 et 8.
Cnacalus mons Arcadiae 8 23 4.
Cnacias equus 6 10 7.
Cnagaeus cum Dioscuris Aphidnam invadit
3 18 4.
Cnauson opp. Arcadiae 8 27 3.
Cnidii Venerem imprimis colunt 1 1 3. eo-
rum colonia 10 11 3, donaria 10 11 1, 10
25 1, 10 32 1. thesaurus 10 11 5.

- Cnidus Caricae Cherrhonesi 1 1 3, 5 24 7.
 Euripo intersecta 8 30 2, eius isthmus
 perfodi velitus 2 1 5, conditor 10 11 1.
 Coosus urbs 9 40 3. Coosiorum et Laco-
 daemoniorum bellum 2 21 3.
 Coccalus rex Siciliae 1 21 4, 7 4 6.
κόκκος planta tinctoris apta 10 36 1.
 Coecygius mons 2 36 1.
 Coeytus fl. 1 17 5.
 Coddini petra 3 27 4.
 Codrus Melanthi f. Athen. rex 8 51 1,
 ubi intersectus 1 19 5, 7 25 2, eius sta-
 tua 10 10 1, eius filii de regno contem-
 dunt 7 2 1, coloniam in Asiam dedu-
 cunt ib.
 Coelus a Saturno castratur 7 23 4.
 Coeranus Abantis f. 1 43 5.
 Coeus fl. 4 33 6.
 Coeus Latoniae pater 4 33 6.
 Colaenis dea 1 31 4.
 Colaenus rex Atticae ante Cecropem 1 31
 5. Colonidas condit 4 34 8.
 Colchi Minervam Asiam colunt 3 24 7.
 Colias promont. Atticae 1 1 5.
 Colona locus Spartae 3 13 7.
 Coloniae opp. Troadis 10 14 1.
 colonia Graecorum prima 8 3 5, coloniae
 e Graecia tres ab exteris deductae 7 12.
 Colonides opp. Messeniae 4 34 8.
κολωνός ἑπιπίος locus Atticae 1 39 4.
 Colontas Argivus Cererem domo non ex-
 cipit 2 35 4.
 Colophon urbs 7 3 1-4, 7 5 10, 9 32 6.
 Colophonii a Lysimacho Ephesum dedu-
 cti 1 9 7, 7 3 4, eorum sacra 3 14 9,
 donarium 6 17 4.
 colossus Iovis 1 18 6, Memnonis 1 42 3,
 Minervae et Herculis 9 11 6.
 Colotes Parius Pasitellis disc. 5 20 2.
 columna lignea fulmine intacta 5 20 6,
 quernae 6 24 9, vii planetarum simu-
 lacra (?) 3 20 9.
 Colyergia promont. 2 34 8.
κολυμβον ἄμιλλα 2 35 1.
κολυμβήθρα 4 35 9.
 coma Alpheo alitur 8 20 3, detondetur flu-
 viis 1 37 3, 8 41 3, a virginibus ante
 nuptias 2 32 1, a mulieribus Hygieae 2
 11 6, in sepulcro 7 17 8.
 Comaethus et Melanippi amor 7 19 2.
 Combutis Gallorum dux 10 22 3.
 Cometes Asterionis pater 5 17 9.
 Cometes Thestii f. 8 45 6.
 Cometes Tisameni f. natu maximus 7 6 2.
 comicorum poetarum statuae 1 21 1.
 Comon Megarensis 10 9 10.
 Comon Messeniorum dux 4 26 2 et 3.
κομοσάνδαλον flos 2 35 5.
 compedes captivorum in templo suspensae
 9 47 2.

- conchites lapis 1 44 5.
 conchylia tingendis lanis 3 21 6.
 Concordiae ara 5 14 9.
 Condylea vicus Arcadiae 8 23 6.
 Conon 1 29 15. Timothei f. 3 9 2. Veneri
 templum exstruit 1 1 3, urbi muros 1 2
 2, Rhodios a Lacedaemoniis abstrahit 6
 7 6, ad Caidum vincit 6 3 16. Graeciam
 restituit 8 52 4, eius statua 1 3 2, 1 24
 3, 6 3 16.
 Coon pro Iphidamante pugnat 5 19 4.
 Copae opp. Boeotiae 9 24 1.
 Copais lacus 9 24 1.
 Coptus Aegypti opp. 10 32 18.
 cor ex orichaleo cum mystica inscriptione
 2 37 3.
Κοράκων νᾶσος 8 25 12.
 Corax Coroni f. 2 5 8.
 Corax equus 6 10 7.
 Coreyra Asopi f. 2 5 2, 5 22 6.
 Coreyra ins. a Pyrrho occupatur 1 11 6.
 Coreyraeorum tauri aenei Olympiae et
 Delphis 5 27 9, 10 9 3.
Κορυνηαίη στοά 6 24 4.
κόρδαξ saltatio 6 22 1.
Κορη v. Proserpina.
 Coresi et Callirrhoes amor 7 21 1.
 Coresus, autochthon, templi Dianae Ephe-
 siae conditor 7 2 7.
 Coresus locus Ephesi 5 24 8.
 Corinna poetria 9 20 1, 9 22 3.
 Corinthia regio Argivae pars 1 2 1. Co-
 rinthii et Megarensis agri fines 1 44 10.
 Corinthiacum bellum 3 9 12, 4 17 5.
 Corinthii Asiatico bello abstinere inviti 3
 9 21, ab Aristomene caesi 4 19 1. Laco-
 daemoniorum adversus Messenios socii 4
 11 1, 4 15 8, eorum donarium Olympiae
 5 25 1, thesaurus Delphis 10 13 6, ad
 Corinthum proelium 9 6 4.
 Corinthium aes 2 3 3.
 Corinthus 2 2 6-3 1, olim Ephyrae 2 1
 1, Macedonico iugo liberatur ab Arato
 2 8 4, a Flaminio 7 8 3. Achaici syne-
 drii particeps ib. a Mummio eversa 2 1
 2, 7 16 7, a Caesare instaurata 2 1 2, 2
 3 1, 5 1 2. Corinthi situs 8 1 1, reges 2
 3 10, 2 4 2-4, gymnasium vetus 2 4 5.
 isthmus 2 1 5, Neptuno sacer 2 1 6, na-
 valia 2 2 3, aquaeductus 8 22 3.
 Corinthus Iovis vel Marathonis f. 2 1 1, 2
 3 10.
 cornix Hesiodi sepulcrum ostendit 9 38 3.
 cornix aerea 4 34 5.
 de cornubus animalium 5 12 1-3.
 cornu copiae (**κέρας Ἀμαλθείας**) 6 25 4.
 Coroebus Argivus 1 43 7.
 Coroebus Eleus Ol. 5 8 6, 8 26 3.
 Coroebus Phryx Mygdonis f. 10 27 1.
 corona aurea 2 17 6, aurea oleaginam fron-

- dem referens 5 11 1, quernam 5 12 8.
 coronae e pennis 9 34 3, spicae 7 20 1.
 Coronea opp. Messeniae 4 34 4.
 Coronea opp. Boeotiae 9 34 3 et 7, proe-
 lium ibi commissum 3 9 13, 9 6 4.
 Coronae opp. Messeniae 4 34 5.
 Coronis Phlegyae f. a Diana intersecta 2
 26 6, eius simulacrum 2 11 7.
 Coronus Anaxirrhoes pater 5 1 6.
 Coronus Apollinis e Chrysothe f. 2 5 8.
 Coronus Thersandri f. 9 34 7.
 Corsea opp. Boeotiae 9 24 5.
 Corsi inquilini Sardiniae 10 17 9.
 Corsica ins. Graecis Cyrenos, vicina Sardi-
 niae 10 17 8.
 corvi Delphos convolant et Atheniensium
 donarium auro spoliant 10 15 5.
 Corybantae 3 24 5, 8 37 6.
 Corybas Satrapes 6 25 6.
 Corycia nymphe 10 6 3, 10 22 2.
 Corycium antrum 10 6 3, 10 32 2 et 5.
 Corygeus mons ap. Erythraeos 12 7.
κορυδος coloniae dux 4 34 8.
κορυνητης Areithous 8 11 4.
κορυφαίος Capitolinus 2 4 5.
 Coryphasium promont. 4 36 1.
 Coryphe mons Smyrn. 7 5 9.
 Coryphon mons 2 28 2.
Κορυθαίς demus Tegeaticus 8 45 1.
 Cos Meropis ins. 6 14 12, terrae motu
 concussa 8 43 4, ibi Aescula us 3 23 6.
 Coorum donarium 6 17 2.
κόσμητήριον Sicyoniorum 2 7 5.
κόσμος κίωνων 8 45 5.
κόσσυφοι Cyllenes montis 8 17 3, galli-
 nacei 9 22 4.
 costae cadaveris continuo osse 1 35 6.
 Costoboci Graeciam invadunt 10 34 5.
 cothurni 8 31 4.
 Cotilius mons Arcadiae 8 41 7 et 10.
 Cotilon locus Arcadiae 8 41 10.
 Cotylis porticus Epidauri 2 27.
 Cragasus Phylonomae pater 10 14 2.
 Cranaë ins. 3 22 1.
 Cranaus Athen. rex ab Amphictyone regno
 privatus 1 2 6, 1 31 3.
 Craneum lucus cupressorum prope Corin-
 thum 2 2 4.
 Cranonica pugna 10 3 4.
 Crataemenes Samius praedonum dux 4 23 7.
 crater aeneus Vulcani opus 9 41 1, crater
 Halyattis Delphis positus 10 16 1.
 Crathis mons et fl. Arcadiae vel Achaiae
 7 25 11, 8 15 8-9, 8 18 4.
 Crathis fl. Italiae 7 25 11, 8 15 9.
 Cratinus Aegiraeus Ol. 6 3 6.
 Cratinus Laced. stat. 6 9 4.
 Cratisthenes Cyrenaeus Ol. 6 18 1.
 Craugasus v. Cragasus.

- Craugis Megalopoli. Philopoemenis pater
 8 49 1, 8 52 1 et 6.
 Crauxidas Cranonius Ol. 5 8 8.
κρηναίαι πύλαι Theb. 9 8 5.
 Creon Lycomedis pater 10 25 6.
 Creon Menoecei f. Laodamantis tutor 1 3
 9, 9 5 13, eius filiae 9 10 3.
 Creophyli **Ἡράκλεια** 4 2 3.
 Cres Tali pater 8 53 5.
Κρήσιοι ἄνδρες 10 6 7.
 Cresius mons Arcadiae 8 44 7.
 Cresphontes Aristomachi f. 2 18 7, 5 3 6,
 Heraclidarum in reditu dux 4 31 11, 5 3
 6, Cypseli filiam ducit 4 3 6, 8 5 6, 8 29
 5, Messeniam dolo obtinet 4 3 3, 4 5 1.
 Eumanti vate utitur 4 16 1, filii eius et
 regia 4 3 7, effigies 4 31 12.
 Cresus v. Coresus.
 Creta ins. Iovis nutrix 8 38 2, seditioni-
 bus vexata 3 2 7, leges a Minoe accipit
 3 2 4, coloniam in Asiam mittit 7 2 5.
 Cretenses Daedalo magistro signis ligneis
 conficiendis clari 8 53 8, Cretenses sag-
 gittarii 1 23 4, 7 16 1, mercenarii 4
 8 3, 4 19 4, eorum sepulcrum Athenis 1
 29 6.
 Cretea regio in Lycaeo Arcadiae monte 8
 38 2.
 Cretheus Aeoli f. Nelei pater 4 2 5, 9
 36 8.
 Cretheus Amythaonis pater 5 8 2.
 Cretheus Talai pater 8 25 9.
 Crethon Dioclis f. 4 30 2.
 Creugas Epidamnius pugil 8 40 3, eius
 signum 2 20 1.
 Creusa Aeneae uxor captivitate liberata 10
 26 1.
 Creusa Erechthei f. cum Apolline concum-
 bit 1 28 4.
 Creusis Thespiensium navale 9 32 1.
 Crianius Eleus Ol. 6 17 1.
 Crino Antenor f. 10 27 4.
κριοι Thyestae monumentum 2 18 3.
 Crison Himeraeus Ol. 5 23 4.
 Crisa Homero, quae vulgo Cirrha 10 37 5.
 Crissaeum pelagus 10 13 10.
 Crisus Phoci f. 2 29 4.
 Crisus Tegeata 8 48 1.
κροίτηριον locus Argis 2 20 7.
 Critias Athen. stat. 1 8 5, 1 23 9, 6 3 5.
 Critobulus Phocensium dux 10 20 3.
 Critodamus Clitorius Ol. 6 8 5.
 Critolaus Achaeorum praetor 2 1 2, 7 14 4.
 Critolaus Hicetaonis f. 10 26 1.
 Crius Euboeae princeps 10 6 6.
 Crius fl. 7 27 11.
 Crius Theoclis f. vates 3 13 3.
 Crius Titan 7 27 11.
 Croceae vicus Laconiae 3 21 4, eius lapi-
 cidina et lapides 2 3 5, 3 21 4.

- crocodilli in sola Africa 2 28 1. bicubitales 1 33 6, 4 34 3.
 Crocon Eretriensis Ol. 6 14 4.
 Croconis βασιλεία 1 38 2.
 Croesus Lydus 8 24 13. Lacedaemonios donis sibi conciliat 4 5 3. Apollini Πυθαῖ aurum mittit 3 10 8. eius donarium clypeus aureus 10 8 7.
 Croesus v. Crisus.
 Cromi in Arcadia 8 3 4, 8 27 4.
 Cromitis regio 8 34 6.
 Cromus Lycaonis f. 8 3 4.
 Cromus Neptuni f. 2 1 3.
 Cromyon s. Crommyon locus Corinthiae regionis 2 1 3.
 Cronius Hippodamiae procus 6 21 11.
 Cronius mons Elidis 5 21 2, 6 19 1, 6 20 1.
 Crotalus Hippodamiae procus 6 21 10.
 Crotani pars Pitaneorum 3 14 2.
 Croton colonia Lacedaemoniorum 3 3 1. fluuius ibi Crathis 7 25 11.
 Crotoniatae cum Locris bellum gerunt 3 19 12. eorum de Helena narratio 3 19 11. carcer 6 13 1. regio luporum ferax 6 14 8.
 Crotopus Agenoris f. rex Argivorum 1 43 7, 2 16 1. eius monumentum 2 23 7.
 Cruni fons Arcadiae 8 35 8.
 κρουπὸς λιμὴν 2 29 10.
 Cteatus Actoris f. Amphimachi pater 5 3 3 et 4. Dameonem interficit 6 20 16. eius ab Hercule confixi monumentum 2 15 1.
 Ctesiae λόγος ἐς Ἰνδοῦς 9 21 4.
 Ctesippus Herculis f. 2 19 1, 3 16 6.
 Ctimenus Ganymetoris f. Hesiodo interfecto exsul 9 31 6.
 cuniculus Iunonis scepro cur insideat 2 17 4.
 culices Myusios expellunt 7 2 11.
 Cumae in Opicis 7 22 8, 10 12 8. Cumani in Opicis 8 24 5.
 e cupressu simulacra 6 18 7, 8 17 2. cupressi proceritate insignes 8 24 7. cupressorum luci 2 2 4, 2 15 2, 4 33 4, 8 41 4.
 Curetes Idaei Dactyli 5 7 6. alii ac Corybantēs 8 37 6. Anactes 10 38 7. Iovem infantem Saturno surripiunt 4 33 1. primi cursu certant Olympiae 8 2 2. eorum μέγαρον 4 31 9.
 Curetes post Acarnanes dieti 8 24 9. ab Apolline contra Aetolos adiuti 10 31 4. curricula Spartan. 3 14 6. Eleorum 6 23 1. arboribus ornatum 8 26 1.
 currus aeneus 6 12 1 et 6. cervis iunctus 7 18 12. mann inhibitus 6 5 6.
 cursus certamen prociis propositum 3 12 1. imperium petentibus 5 1 4. ab Hercule institutum 5 7 7. Apollinis et Mercurii 5 7 10, virginum 5 16 7. cursus armatus 3 14 3, 5 8 10. διαύλος 5 8 6.
 Cyamites heros 1 37 4.
 Cyana v. Hydna.
 Cyaneae ins. Lyciae finitimae 7 21 13.
 Cyanippus Aegialei f. 2 18 4. eius tutores 2 30 10.
 Cyaretus Codri f. 7 2 10.
 Cyathus ab Hercule digito percussus 2 13 8.
 Cyaxares rex Mediae 5 10 3.
 Cybelus Sicyonius pugil v. Bycelus.
 Cycchreus heros 1 36 1.
 Cyclades insulae 1 1 1, 5 21 13, 5 23 2.
 Cyclops 10 22 7.
 Cyclopus opera 2 16 5, 2 20 7, 2 25 8, 7 25 5.
 κυκλῖαι ἀετοὶ 8 17 3.
 Cyenus ab Hercule occisus 1 27 6.
 Cyenus Ligurum rex in cynum avem transformatus 1 30 3.
 Cyenus Neptuni f. rex Colonarum 10 14 1.
 Cydias Athen. contra Gallos fortiter pugnant occumbit 10 21 5.
 Cydnus fl. frigidus 8 28 3.
 Cydon v. Cylon.
 Cydon Mercurii ex Acacallide f. 8 53 4.
 Cydon Tegeatae f. urbi nomen dat 8 53 4.
 Cydonia Cretae opp. 6 21 6. a Cydone conditum 8 53 4. a Phalaeco obsessum 10 2 7.
 Cylarabes Stheneli f. rex Argivorum 2 18 5. eius gymnasium 2 22 8.
 Cyllen Elati f. 8 4 4, 8 17 1. cf. 6 26 4.
 Cyllene Arcadiae mons 8 4 4 et 6, 8 15 4, 8 17 1.
 Cyltene Eleorum navale 4 23 1, 6 26 4, 8 5 8.
 Cylon seu Cyclon Argivus a Persis pecunia corruptus 3 9 8.
 Cylon Athen. 1 28 1, 1 40 1. sectatores eius occisi 7 25 3.
 Cylon Eleus 5 5 1. 6 14 11.
 Cynaethaenses Arcades 8 19 1. eorum donarium 5 22 1.
 Cynaretus Codri f. Myuntem condit 7 2 10.
 Cynaeas Eretriensis Philabri pater 7 10 2.
 κύνηξ 2 34 1.
 Cynisca Archidami regis filia 3 8 1, 5 12 5, 6 1 6. eius heroum 3 15 1.
 Cyniscus Mantinensis Ol. 6 4 11.
 Cynortas rex Sparta, Amyclae f. 3 1 3, 3 13 1.
 Cynortion mons 2 27 7.
 Cynosarges Herculis templum 1 19 3.
 Cynosephalis pugna a Philippo contra Romanos commissa 7 8 7.
 Cynosurenses Lacon. 3 2 2, 3 7 2, 3 16 9.
 Cynuraci Arcad. 8 27 4.
 Cynurns Persei f. 3 2 2.

- Cynus Opuntiorum navale 10 1 2.
 Cynus Larymnae pater 9 23 7.
 Cyparissiae opp. Messeniae 4 36 7, 8 1 1.
 Cyparissus opp. Phocicum, postea Anticyra 10 36 1.
 Cypphantum rudera 3 24 2.
 Cypria carmina de Aeneae uxore 10 26 1. de Dioscurorum uxoribus 3 16 1. de Neoptolemo 10 26 4. de Palamede 10 31 2. de Protesilaio 4 2 7.
 Cyprii suum exta inspicunt 6 2 5. Homerum sibi vindicant 10 24 3.
 Cyprus a Telchinibus habitatur 9 19 1, a Ptolemaeo Lagi capitur 1 6 8, a Philometore eiusque fratre tenetur 1 9 1. confugiunt eo naves Athen. post proelium Aegospotam. 3 11 5.
 κυψέλη Corinthiis i. q. λάραξ 5 17 5.
 Cypselidae 5 17 5.
 Cypselus Aegypti f. Arcadiae rex filiam Cresphonti dat 4 3 6, 8 5 6, 8 29 5. genus eius regno privatur 8 5 13.
 Cypselus Etionis f. Corinth. tyrannus 2 4 4, 5 2 3. in cista infans servatus 5 17 5. Periandri pater 10 24 1. eius maiores 5 18 7, donarium Olympiae 5 2 3.
 Cyrenaei a Ptolemaeo Lagi deficiunt 1 6 5. eorum thesaurus Olympiae 6 19 10, donaria Delphis 10 13 5, 10 15 6. Ἀσκληπιέων 2 26 9—10.
 Cyrene Aristaei mater 10 17 3.
 Cyrene a Batto condita 3 14 3, 10 15 6.
 Cyrenus ins. v. Corsica.
 Cyros Aesculapii templum 7 27 11.
 Cyrtones opp. Boeotiae 9 24 4.
 Cyri maioris laus 8 43 6.
 Cyrus minor Atheniensibus infensus 5 6 5. Lacedaemonios pecunia iuvat 3 9 4, 9 32 7.
 Cythera ins. et urbs 1 23 1. a Tolmide capta 1 27 5. Venerem Uraniam colit 1 14 7.
 Cytherus fl. 6 22 7.
 Cythnii 5 23 2.
 Cyziceni Proconnesios in civitatem suam cogunt 8 46 4. unguentum Cyzic. 4 35 8.
 Dactyli Idaei Curetes 5 7 6.
 δακτύλων μνήμα 8 34 2.
 Daedala magna et parva Plataeensium 9 3 2.
 Daedala simulacra lignea 9 3 2.
 Daedalion Autolycei pater 8 4 6.
 Daedali Athen. nomen 9 3 2. aetas 10 17 4, genus exsiliium fuga 1 21 4, 2 15 1, 7 4 5—7, 8 53 8, 9 11 4. discipuli 2 15 1, 3 17 6, 5 25 13. opera 1 27 1, 2 4 5, 8 16 3, 8 35 2, 8 46 2, 9 11 4, 9 39 8.
 Daedalus Sicyonius stat. 6 2 9, 6 3 4, 6 6 1, 10 9 6.
 Daetondes Sicyonius stat. 6 17 5.
 Daetus a Cephalo oriundus 1 37 6.
 Daimenes Tisameni f. 7 6 2.
 Daiphantes v. Daiphantes.
 Daiphantes Hyampolites dux Phocens. 10 1 8.
 Daippus stat. 6 12 6, 6 16 5.
 Daira Oceani filia 1 38 7.
 Damagetus Rhodius Aristomenis gener 4 24 2.
 Damagetus Diagorae f. Ol. 6 7 1.
 Damagetus Doriei f. 4 24 3.
 Damarchus Parrhasius Ol. 6 8 2. in lupum mutatus ib.
 Damaretus Etymonis f. 5 5 1.
 Damaretus Heraeensis 5 8 10. 6 10 4. 8 26 2. 10 7 7.
 Damaretus Messenius Ol. 6 14 11.
 Damaretus Phigaliensis 6 6 1.
 Damarmenus Eretriensis piscator 5 13 5.
 Damasias Penthili f. Achaiae princeps 7 6 2. 5 4 3.
 Damasichthon Codri f. Colophonis imperator 7 3 3.
 Damasichthon Opheltae f. Thebarum rex 9 5 16.
 Damasistratus Plataeensium rex Laium sepelivit 10 5 4.
 Damasistratus Theopompi historici pater 3 10 3, 6 18 5.
 Damasus Codri f. 7 3 6.
 Damatrius Eleus 6 16 9.
 Dameas Arcas stat. 10 9 8.
 Dameas Crotoniata stat. 6 14 5.
 Dameon Phliuntis f. Herculis socius 6 20 16.
 Damia 2 30 4, 2 32 2.
 Damis cum Aristodemo de imperio contendit 4 10 6. Messeniorum dux creatur 4 13 5.
 Damiscus Messenius 6 2 10.
 Damithales Pheneates 8 15 4.
 Damoclidas Boeotarcha 9 13 6.
 Damocratidas Argivorum rex 4 35 2.
 Damocritus Achaeorum praetor 7 13 1. damnatus in exsiliium abiit ib. 5.
 Damocritus Sicyonius stat. Pisonis disc. 6 3 5.
 Damon Athen. Euctemonis f. Phocenses in coloniam deducit 7 2 4, 7 3 10.
 Damon Thurius Ol. 4 27 9, 6 5 3, 7 25 4, 8 27 8.
 Damonius Eleus 5 21 16.
 Damophilus Boeotarcha 9 13 6.
 Damophon Messenius stat. 4 31 6 et 7 et 10, 7 23 6 et 7, 8 31 1 et 6, 8 37 4.
 Damophon Pantaleontis f. Pisae rex 6 22 3.
 Damophon Thoantis f. Corinthi rex 2 4 3.
 Damosius v. Damasias.
 Damothoidas Lepreata Aristomenis gener 4 24 1.
 Damoxenidas Maenalius Ol. 6 6 3.

Damoxenus Syracusanus pugil 8 40 3.
 Danai Argivi 7 1 7.
 Danaus Argivorum regno potitur 2 16 1,
 2 19 3. ubi primum appulerit 2 38 4.
 filias quo invento elocavit 3 12 2. eius
 thronus 2 19 5. monumentum 2 20 6,
 statua 10 10 5. eius filiarum facinus 2
 24 2, donarium 2 37 2.
δαφναφόρος Apollinis sacerdos 9 10 4.
 Daphnes amor 8 20 1.
 Daphnis nympa Telluris oraculi interpres
 10 15 5.
 Dardania ins. postea Samothrace 7 4 3.
 Dardanus Phryx a Iove Bacchi simulacro
 donatus 7 19 6.
 Dardanus Psophidius Zaenithi pater 8
 24 3.
 Darius Artaxerxis f. nothus 6 5 7.
 Darius Hystaspis 3 4 2, 3 9 6, 3 12 7, 7
 10 1.
 Daseylus Gygis pater 4 21 5. eius vicus 4
 35 11.
 Daseae opp. Arcadiae 8 3 3, 8 27 4, 8
 36 9.
 Daseatas Lycaonis f. 8 3 2.
 Dasmon Corinthius Ol. 4 13 7.
 Datis Medus 10 28 6.
δαύλα τὰ δασέα 10 4 7.
 Daulis nympa 10 4 7.
 Daulis opp. Phocidis 1 41 8, 10 3 1, 10
 4 7.
δεκαδαρχία a Lysandro instituta 9 32
 9, ab Epaminonda abolita 8 52 4, 9
 5 4.
Decelea Athen. **φρούριον** 3 8 6.
 decimae spoliolorum 3 18 7, 5 10 4, 10 10
 1. metallorum 10 11 2. decimati captivi
 1 20 6.
 Degmenus Eleus sagittarius 5 4 2.
 Deianira Oenei f. 2 23 5, 6 19 12.
 Deicrates Gorgiae gener 6 17 7.
 Deidamia Pyrrhi f. 4 35 3.
δείματος (Δειμῶ) εἰκῶν 2 3 7.
 Deinome Troas 10 26 2.
 Deion (vel Deioneus) Cephalis pater 1 37
 6, 10 29 6.
 Deiope 1 14 1.
 Deiphobus 5 22 3.
 Deiphontes Antimachi f. Temeni gener 2
 19 1. affinitibus odio est 2 28 3. Epidauriam
 occupat 2 26 1, 7 4 2.
Δειράς locus Argol. 2 24 1. eius portae
 2 25 1.
 Delium Tanagraeum 1 29 13, 9 20 1, 10
 28 6. pugna ibi commissa 9 6 2.
 Delphi et Pytho eadem urbs 10 6 5. eius
 situs et conditor 10 6, 10 8 6, 10 9 1.
 hippodromus et navale 10 37 4. stadium
 10 32 1. templum Apollinis antiquissimum
 10 5 9, saepius attentatum 10 7 1,

a Phlegyis captum 9 36 2 et 10 7 1, a
 Phocensibus 3 10 3 et 10 2 2, a Gallis
 1 4 4. Delphici templi architectus 9 37
 5. Delphici thesauri 6 19 1, 10 11. do-
 naria 10 9 et 10. **λέσχη** 10 25 1. ora-
 culum 10 5 5. **πρόμαντις** pecunia cor-
 rupta 3 4 4. Delphos conveniunt Amphic-
 tyones 7 24 4, 10 8 1.
 Delphi Pyrrho sacra faciunt 1 4 4. Pho-
 censes vocari nolunt 4 34 11. saevitiae
 eorum ab Archidamo eripiuntur 3 10 4.
 contra Gallos a Graecis adiuvantur 10 22
 13. eorum donarium lupus aereus 10 14
 7. Delphorum **ἐξηγηταί** 10 28 7.
 Delphinium dicasterium Athen. 1 28 10.
 delphinus Melicartae cadaver in litus ef-
 fert 1 44 8 et 2 1 3. Phalanthum in Ita-
 liam 10 13 10. Arionem Taenarum 3 25
 7. puero sanationis mercedem pendit 3
 25 7. aeneus 2 2 8, 6 20 10.
 Delphus Apollinis f. 10 6 3. 10 32 2.
 Delia Aegypt. 6 26 9.
 Delta Argiv. 2 21 1.
 Delus direpta a Menophane 3 23 3. prope
 deserta 8 33 2, 9 34 6. Delii ab Athe-
 niensibus eiecti 4 27 9. hymnum com-
 memorant Sibyllae 10 12 2. Delum sacri-
 ficia et choros mittunt Messenii 4 4 1.
 Delia navis 1 29 1. Deliae virgines com-
 mam detondent Hecebergae et Opidi 1
 43 4.
 Demades Athen. proditor 7 10 4.
 Demaenetus Aesculapio templum extruit
 6 21 4.
 Demaratus Aristonis f. mense septimo na-
 tus 3 7 7. a Cleomene regno priva-
 tur 3 4 3-4, 3 7 8. in Persidem abit
 3 7 8.
 Demaretus Heraeensis v. Damaretus.
 Demetrii satelles a Trophonio punitus 9
 39 12.
 Demetrius Antigoni f. 1 6 5. tyrannos
 Athenis eiicit 1 25 6-7. cum Lysi-
 macho bellum gerit 1 10 1. Alexandrum
 Cassandri f. occidit 1 36 6, 9 7 3. Si-
 cyonem veterem evertit 2 7 1. in Seleuci
 potestatem venit 1 10 2. eius statuae 6
 15 7, 6 16 3, 10 10 2.
 Demetrius Phanostati f. tyrannos Athen.
 1 25 6.
 Demetrius Philippi f. Messenen occupat 4
 29 1, 4 32 2. a fratre veneno necatur 2
 9 5.
 Demetrius v. Dametrius.
 Demo Sibylla Cumana 10 12 8.
 Democles archon Athen. 10 23 14.
 Democrates Tenedius Ol. 6 17 1.
 democratia olim Graecis incognita 9 1 2.
 Athenis valida 4 35 5. eius auctor The-
 seus 1 3 3. democratia picta ib.
 Democritus Tenedius Ol. 6 17 1.

Demodocus Alcinoos familiaris 1 2 3, 3
 18 11.
 Demonassa Amphiarai f. 3 15 8, 5 17 7.
 Thersandri uxor 9 5 15.
 Demophantus occisus a Philopoemene 8
 49 7.
 Demophon Pisae tyrannus 5 16 5.
 Demophon Thesei f. 10 25 7 et 8. caedis
 reus 1 28 8.
Δῆμοι minores Atticae 1 31 1 1 32 3-
 33 8.
 Demosthenes Alcisthenis f. Spartanus in
 Sphacteria ins. capit 1 13 5. se ipse in-
 terficit 1 29 12.
 Demosthenes Demosthenis f. ab Harpalo
 non corruptus 2 33 3-5. exsul se in-
 terficit 1 8 2, 2 33 3. eius monumentum
 2 33 3.
 Demylus Carystius 6 10 1.
 dens mirae magnitudinis 8 46 5. dentes
 non renascuntur nec igni cedunt 5 12
 1-2. dentes non esse sed cornua ex-
 sertas ex elephantis ore sannas ib. den-
 tium ordines tres 9 21 4.
 Deomenia Arcadis f. v. Diomenia.
 Deon Dropionis pater 10 13 1.
 Deoetes Codrida 7 3 10.
 Derae locus Messeniae 4 15 4.
 Derites Harpali f. 7 18 5.
 Derrhion locus 3 20 7.
 desperatio Phocica 10 1 8.
Δέσποινα 5 15 4 et 10, 8 10 10, 8 27 6, 8
 35 2, 8 26 9, 8 37 1-10, 8 42 1. ab
 Anyto nutrita 8 37 5.
 Deucalion Cretensis 1 17 6.
 Deucalion Oresthei pater 10 38 1. sepultus
 Athenis 1 18 8. eius diluvium 1 40 1, 5
 8 1, 10 6 2. diluvii aquae ubi defluxe-
 rint 1 18 7.
 deus bonus 8 36 5, maximus 10 37 3.
 deae magnae 4 3 10, 4 27 6, 4 33 5,
 8 29 1, 8 31 1 et 5. dii ex Argis 7 23
 10. duodecim 1 3 3, 1 40 3, 8 25 3.
ἐπιδῶται 2 27 6. **ἐργάται** 8 32 4.
 ignoti 1 1 4, 5 14 8. inferi 2 31 2, 10
 32 13. magni 8 21 4. maximi 7 22 9.
μειλίχιοι 10 38 8. primi (Patroi?) 8 31
 3. puri 8 44 5. deorum omnium templa
 1 18 9, 2 2 8, 2 25 6, 3 22 8: arae 5 14
 8, 5 15 1 et 10. deorum convivae homi-
 nes 8 2 4, simulacra victis adempta 8
 46 2, cognomina a dedicantibus tem-
 plorum indita 4 23 10.
 Dexamenus Oleni rex 5 3 3, 7 18 1.
 Diaeus Achaeorum princeps 7 12 3, 7 13
 5, 7 15 7. veneno se ipse necat 7 16 6.
 Diaeus Diophanis pater 8 51 1.
 Diagon fl. 6 21 4.
 Diagoras Damageti f. 4 24 3. eius posteri
 Diagoridae ib. et 6 6 2. eorum victo-
 riae et statuae 6 7 1-3.

Diagoras Rhodius 10 9 9.
 Diolces Mantinensis 6 6 1.
 Diallus Smyrnaeus Ol. 6 13 6.
 Diana Cereris filia Proserpinae comes 8 31
 3. Sibylla 10 12 2. habitandi locum
 monstrat 3 22 12. parturientibus formi-
 dolosa 4 30 5. Buphagum transfigit 8 27
 17 et Callisto 8 3 6. Procridi canem do-
 nat 9 19 1. ab Hyampoliitis praecipue
 culta 10 35 7. humeris alatis 5 19 5.
 eius simulacra 7 24 1, 7 26 11, 7 27 4,
 8 37 4, 9 20 1, 10 37 1: lignea 1 29 2.
 templum Megaris 1 43 1, Aulide 9 19 6.
 ara quadrangula 5 14 5.
Ἄρτεμις ἀγοραία 5 15 4. **ἀγροτέρα**
 1 19 6, 1 41 3, 5 15 8, 7 26 3 et 11, 8 32 4.
αἰγινέα (?) 3 14 2. **Αἰτωλή** 10 38 12.
Ἀμφειαία 6 22 10. **Ἀμαρυσία** 1 31 5.
Ἀναίτις 3 16 8. **ἀπαγομένη** 8 23
 6-7. **ἀρίστη** 1 29 2. **ἀστρατεία** 3 25
 3. **Βραυρονία** 1 23 7, 1 33 1. **Δαφ-
 ναία** 3 24 8. **Δερρεάτις** 3 20 7. **Δι-
 κτυρναία** 10 36 5.
Ἐλαφιαία 6 22 10. **Εὐκλεία** 9 17 1.
εὐρίππα 8 14 5. **Εὐρυνόμη** 8 41 4-
 5. **Ἐρεσία** 4 31 7, 5 6 5, 5 19 2, 7 26 8
 13 1, 8 23 1, 8 30 6. **ἡμεραία** 8 18 8.
Ἴερεία 8 41 2. **Ἰσώρα** 3 14 2. 3 25 4
Ἰριγένεια 2 35 1. **καλλίστη** 1 29 2, 8
 35 8. **Καρνάτις** 3 10 6. **Κεδρεάτις** 8
 13 2. **Κραναλησία** 8 23 3. **Κρακεῖ-
 τες** 8 53 11. **Κραγία** 3 18 4. **Κοκκώα**
 5 15 7. **Κορνυκαίτις** 8 23 6. **Κορ-
 δαία** 6 22 1. **κορυφαία** 2 28 2. **Λα-
 φροία** 4 31 7, 7 18 8. **Λενοκορρηνή**
 1 26 4, 3 18 9. **λιμναία** 2 76. **λιμνάτις**
 3 23 10, 4 4 2, 4 31 3, 7 20 7, 8 53 11.
Λυκαία 2 31 4. **Λυκοῦατις** 8 36 7. **λυ-
 γοδέσμα** 3 16 11. **Μουνυχία** 1 1 4.
Μυσία 3 20 9. **Ὄρθία** 2 24 5, 3 16 6 et
 10, 8 23 1. **παιδοτρόφος** 4 34 6. **πα-
 τρώα** 2 9 6. **Πειθῶ** 2 21 1. **Περσική**
 7 6 6. **προπυλαία** 1 38 6. **πρωτο-
 θρονία** 10 38 6. **Πυρραία** 8 15 9.
Σαφρονία 2 32 10. **Σμαδῆτις** 8 35 5.
σελασφόρος 1 31 4. **Στυμφαλία** 8
 22 7. **σώτειρα** 1 40 2, 1 44 4, 2 31 1, 3
 22 12, 7 27 3, 8 30 10, 8 39 5. **Τανρακή**
 1 23 7, 3 16 8. **τριπλαγία** 7 19 1, 7 24

11. Φεραία 2 10 7, 2 23 5. φιλομειραξ
6 23 8. φασφόρος 4 31 10.
Distaiae 9 30 8, 10 13 5.
διάνλος 5 8 6, 5 17 6. *σὺν ἀσπίδι* 10
34 5.
Dicaearchia opp. Tyrrenorum 4 35 12, 8
7 3.
dicasterium quod de regibus Spartanorum
iudicet 3 5 2. dicasteria Atheniensium 1
28 6—11.
Δίης effigies 5 18 1.
Dicon Pyth. 6 3 12.
Dictynna Britomartis 2 30 3, 3 12 8.
Dictys Persei *σωτήρ* 2 18 1.
Didas Aegyptius pugil 5 21 15.
Didyma Milesiorum 2 10 5, 5 13 11. Apol-
linis ibi oraculum 7 2 6.
Didymae insulae 10 11 4.
Δίδυμοι locus 2 36 3.
digiti refracti in palaestricis certaminibus
6 4 1, 8 40 2. digiti sepulcrum 8 34 2.
Ditrephes 1 23 3.
Dindymene mater 7 17 9, 7 20 3, 8 46 4,
9 25 3.
Dine scaturigo 8 7 2.
Dinicha Archidami uxor 3 10 1.
Dinnytas Parrhasius 6 8 2.
Dinocrates Messeniorum princeps 4 29 11.
Philopomenis necati poenam luit 8 50
7—8.
Dinolochus Pyrrhi f. Ol. 6 1 4.
Dinomenes Hieronis pater, rex Syracusa-
rum 6 12 1.
Dinomenes Hieronis f., rex Syracusarum 6
12 1, 8 42 8.
Dinomenes Hieronis percussor 6 12 4.
Dinomenes stat. 1 25 1.
Dinosthenes Laeo Ol. 6 16 8.
Dinyttas Parrhasius v. Dinyttas.
Diocles Cereris mystes 2 14 3.
Diocles Ortilochi f. 4 1 4, 4 30 2.
Diodorus Sicyonius Ol. 7 17 1.
Diogenes Boeotarcha 10 20 3.
Diogenes Macedonici praesidii dux 2 6 6.
Diogenes Sinopensis 2 2 4.
Diogenia Celei filia 1 38 3.
Diognetus Crotoniatae Ol. 10 5 13.
Diomede 10 25 4.
Diomedes Thrac ab Hercule interfectus 3
18 12, 5 10 9.
Diomedes Cyanippi tutor 2 30 10. Argi-
vorum ad Troiam dux 1 11 7, 2 30 10.
in reditu errat 1 28 9. Hippolyto sacra
instituit 2 32 1. Apollini templum dicat
2 32 2, Minervae 2 24 2, 4 35 8. Oe-
neum avum tuetur 2 25 2. Thebarum
expugnationis socius 2 20 5. Palamedem
interficit 10 31 2. Pythiorum ludorum
auctor 2 32 2. Palladium furatur 1 22 6.
eius statua 10 10 4.
- Diomenia Arcadis fil. 6 9 9.
Dion Epidaurius Lysandri ad Aegospota-
mos socius 10 9 10.
Dion urbs Macedoniae 9 30 7, 10 13 5.
Dionysiades virgines 3 13 7.
Dionysias fons 4 36 7.
Dionysicles Milesius stat. 6 17 1.
Dionysion 1 43 5, 2 7 5.
Dionysius Argivus stat. 5 26 3 et 4 et 7,
5 27 2.
Dionysius tyrannus 1 2 3, 6 2 6.
Dionysophanes Ephesius 9 2 2.
Diophanes Diaei f. Megalopolitanus Achae-
orum praetor 8 5 1, 8 30 5.
Diophantus archon Athen. 8 45 4.
Diores Amaryncei f. 5 3 4.
Dioscuri maternum genus a Pleurone du-
cant 3 13 8. in Messenia nati 3 26 3,
4 31 9. Argonautae 3 19 7, 3 24 7.
Olympionicae 5 8 4. cum patribus
suis pugnant 4 3 1. Messeniis adversan-
tur 4 16 5 et 9, 4 27 3. a Phormione
hospitium petunt 3 16 2. quando in
deorum numerum recepti 3 13 1. eorum
arae 10 33 6: domus 3 16 2: ira 4 26 6,
4 27 1—3: lucus 7 22 5: signa 2 22 5,
3 26 3 (cf. 3 24 5), 4 31 9, 5 19 2: sta-
dium 2 34 10: templa 1 18 1, 3 14 6, 3
20 1, 8 9 2: uxores, filii, equi 2 22 5,
3 12 8.
ἀνακτες 2 36 6, 10 38 7. *ἀμβούλιο*
3 13 6. *ἀφειτήριοι* 3 14 7. *θεοὶ μεγά-*
λοι 1 31 1, 8 21 4. *σωτήρες* 2 1 9.
Διοσημεΐαι 3 5 8.
Diotimus Milonis Crotoniatae pater 6 14 5.
Dipaia opp. 8 27 3.
Dipaenses 3 11 7, 8 8 6, 8 45 2.
Dipoena vel Dipoenae Arcad. opp. 8 27
4 et 7.
Dipoenus et Scyllis stat., Daedali f. et
disc. 2 15 1, 2 22 5, 2 32 5, 3 17 6, 5
17 1, 6 19 14, 9 35 3.
Dirce fl. Boeotiae 9 25 3.
Dirce Lyci uxor ab Antiopae filiis occidi-
tur 9 17 6, 9 25 3.
discus a Perseo inventus 2 16 2. disco
occiditur Thermius 5 3 7. disco detradi
Milo non potest 6 14 6. disci terni 6
19 4.
divinatio ex aquis 3 23 8, 7 21 12. ex
Aetnae crateribus 3 23 9. ex insomniis
3 26 1. e talis 7 25 10. e victimae al-
ligatae gestu 4 32 3. e dissectorum ani-
mallum extis 6 2 5. *ἀπὸ κληθόνων* 9
11 7.
divitiae olim in equis et bobus positae 4
63 3.
Dius Amphimachi f. 5 3 5. Oxylo Elec-
rum regnum petenti resistit 5 4 1.
Diyllus stat. 10 13 7.

- Docimus Macedo Antigoni dux 1 8 1.
Dodonaem Iovis templum 1 17 5. oracu-
lum 7 21 2, 7 25 1, 8 11 12, 9 23 8, 8
28 6. quercus sacra 8 23 5. *πέλειαι*
vates 10 12 10.
δόλιχος 3 21 1.
Dolopes Amphictyones 10 8 2. extincti
ib. 5.
δονακῶν locus in agro Thespiensi 9 31 7.
Dontas Laced. stat., Dipoeni et Scyllidis
disc. 6 19 14.
Donusa opp. Sicyoniorum 7 26 13. conf.
Gonusa.
δορκάδες a Patrensibus mactantur 7
18 12.
Dorcea fons 3 15 2.
Dorceus Hippocoontis f. 3 15 1.
Doridas Propodae f. 2 4 3.
Dorieus Anaxandridae f. in coloniam mit-
titur 3 3 10, 3 16 4—5.
Dorieus Damageti f. 4 24 3. Damageti
pater ib.
Dorieus Diagorae f. Rhodius Ol. 6 7 1 et
4—7.
Dorienses Amphictyones 10 8 2. unde in
Peloponnesum venerint 5 1 2, quando
8 5 1, qua via 8 5 6, quo duce 5 3 5.
in civitates recipiuntur 2 13 1, 4 3 6.
Corinthum oppugnant 2 4 3. Iovi *τρο-*
παῖω templum statuunt 3 12 9. in Caria
considunt 4 5 3, in Asia 10 24 1. Car-
neum maxime colunt 3 13 4. eorum dia-
lectus in Peloponneso non adeo antiqua
2 37 3, a Messeniis accurate servata 4
27 11. Dorica aedificatio (*ἐργασία*) 5 10
2, 5 16 1, 6 24 2 et 5. *Δώριον ἄγλημα*
9 12 5. *σπονδαί* 3 5 8.
Δωρίς ἀρχαία 10 37 2.
Dorium mons 6 3 16.
Dorium urbs 4 33 7.
δῶρον sceptrum Vulcani apud Chaeronen-
ses 9 40 11.
Δορκύκλειοι exsules Megareses 1 40 5.
Doryclidas Laced. stat., Dipoeni et Scyl-
lidis disc. 5 17 1.
Doryssus Labotae f. Spart. rex 3 2 4.
Dotadas Isthmii f. Messeniorum rex 4
3 10.
Drabescus 1 29 4.
draco viae dux 8 8 4. urbis condendae lo-
cum monstrat 3 23 7. fontis custos 9 10
5, Hesperiorum malorum 6 19 8. puerum
contra lupum tuetur 10 33 9. singulari
modo interemptus 9 26 7. draconis forma
sumpta daemon cum femina concumbit 4
14 7. draconis e dentibus satis nascun-
tur viri 9 10 1. in draconem conversus
puer 6 20 5. draco Minervae appositus
1 24 7. draco in clypeo Menelaei 10 26
3. Epaminondae 8 11 8. dracones Ae-
sculapio sacri 2 11 8, 2 28 1: Trophonio
9 39 3. Triptolemi curru iuncti 7 18 3.
sceptro circumvoluti 9 39 3. dracones
Gigantibus pro pedibus 8 29 3. draco-
num squamae 1 21 6.
Draconis Athen. leges de caede 6 11 6,
de adulterio 9 36 8.
Drepanon promont. 7 23 4.
Dromeus Mantinensis Ol. 6 11 2.
Dromeus Stymphalius Ol. Pyth. etc. 6
7 10.
Dromichaetes Getarum rex 1 9 6.
δρόμος v. curriculum et cursus.
Dropion rex Paeonum 10 13 1.
Dryades nympphae 8 2 2, 8 39 2, 10 32 12.
Drymaea opp. Phocidis 10 3 2, 10 33 12.
Dryon Pellenensis 6 8 5, 7 27 5.
Dryops Apollinis f. 4 34 11.
Dryopes 4 8 3, 4 34 9 et 11, 5 1 2.
δρυὸς tria genera in Arcadia 8 12 1.
Dulichii postea *Παλεις* 6 15 7.
duos parietes de eadem fidelia dealbare 6
3 15.
δούριος vel *δούρειος Ἴπκος* 1 23 8, 2
29 4, 3 15 5, 10 26 2.
Duris f. Samius Ol. 6 13 5.
duces in magnis cladibus plerumque primi
cadunt 3 6 1.
Dymas Aegimii f. 7 17 6.
Dyme urbs Achaiae 7 17 5—14.
Dyrrhachium olim Epidamnus 6 10 8.
Dysaules Triptolemi pater 1 14 3, Celei
frater 2 14 2. Cereris sacra instituit ib.
4. eius monumentum 2 12 4.
Dyscinetus archon Athen. 4 27 9
Dysponteus Oenomai f. 6 22 4.
Dyspontii ab Eleis desiciunt 6 22 4.
Ebeni lignum 1 42 5. simulacra ebenina
1 35 3, 1 42 5, 2 22 5, 8 17 2, 8 53 11.
ebrietas picta 2 27 3. Sileno vinum mini-
strat 6 24 8.
ebur unde importetur 5 12 3. ebur statua-
rum oleo vel aqua rigatur 5 11 10, 7 27
2. eius solutam compagem coagmentat
Damophon 4 31 6. eboris usus antiquus
1 12 4. signum eburneum 8 46 5.
Ecbatana 4 24 2.
ἐκβεβρασθαι 3 24 4.
Ecdelus Arcesilai disc. Philopomenis
praeceptor 8 49 2.
ἐκχειρία 5 4 5, 5 20 1. Iphitum coronat
5 10 10, 5 26 2.
Echeclus Agenoris f. 10 27 2.
Echekratidis Larissaei donarium 10 16 8.
Echedamia opp. Phocidis 10 3 2.
Echelas Penthilli f. 3 2 1.
Echembrotus Arcas victor Pyth. 10 7 4.

- Echemus Aeropi f. Arcadiae rex 8 5 1.
 Hyllum interfectum 1 41 2, 8 5 1, 8 45 3,
 8 53 10. eius monumentum 8 53 10.
 Echephron Herculis f. e. Psophide 8 24 2
 et 7.
 Echestratus Agidis f. Spartae rex 3 2 2.
 Echetus Agasielis pater 2 10 3.
 Echellus seu Echetaeus heros 1 15 3, 1
 32 5.
 Echeuethenses demus Tegeaticus 8 45 1.
 Echidna Stygis et Pirantis f. 8 18 2, 3
 18 10.
 Echinades ins. 8 1 2, 8 24 11.
 Echion Cadmi gener 9 5 3.
 Echo septemplex 5 21 7. Echus porticus
 ib. et 2 35 9.
 Echoeas 10 25 3.
 Ectenes 9 5 1.
 Edoni 10 33 2. Athenienses caedunt 1
 29 4.
 Eetion Cypseli pater 2 4 4.
 Egestani Boreium occidunt cum exercitu
 3 16 5.
 Eion a Cimone expugnatur 8 8 9.
 Eioneus Magnetis f. Hippodamiae prociis
 6 21 11.
 Eioneus a Neoptolemo occisus 10 27 1.
 Elaea opp. Mysiae 9 5 14. Elaitarum do-
 narium Olympiae 5 24 6.
 ἑλαία καλλιστέφανος 5 15 3.
 ἑλαῖος 2 32 10.
 Elaeus locus 4 1 6.
 Elaion mons 8 41 7, 8 42 1-3.
 Elaphion Elea 6 22 11.
 Ἐλαφῖος mensis apud Eleos 5 13 11, 6
 20 1.
 Elaphus fl. Arcadiae 8 36 7.
 Elasmus a Neoptolemo caesus 10 26 4.
 Elatea opp. Phocidis 1 20 6, 7 15 5, 8 4
 4, 10 3 2, 10 34 1-6. Elateensium do-
 narium 1 26 3, 10 18 7.
 Elatus Arcadis f. montis Cyllenes domi-
 nus 8 4 1 et 4, 10 34 2 et 6. eius statua
 8 48 8, 10 9 5.
 Electra ab Oreste Pyladi data 2 16 7, 3 1
 6. sceptrum patris in Phocidem aufert 9
 40 12.
 Electra Atlantis f. 4 33 6.
 Electra Cadmi soror 9 8 4.
 Electra fl. 4 33 6.
 Electra Helenae famula 10 25 4.
 Electra Oceani f. 4 30 4.
 electri genera duo 5 12 7. electro conser-
 tum monile 9 41 5.
 Ἠλέκτραι seu Ἠλεκτροίδες πύλαι The-
 barum 9 8 4, 9 11 1.
 Electryon Licymnii et Alcmenae pater,
 Mideae rex 2 22 8, 2 25 9.
 Elei olim Epei 5 1 4. unde profecti 5 1 3.
 optimis legibus instituti 4 28 4. Elei et

- Pisatae ut litern diremerint 4 15 7. Isth-
 micis ludis arcentur 5 2 2-5, 6 3 9, 6
 16 2. Eleorum reges 5 1 3. res bellis
 gestae 2 4 7. cum Spartanis bellum 3 8
 3-6, 4 15 7, 5 27 11: cum Arcadibus 5
 24 4, 6 20 4, 6 21 2: cum Sicyoniis 6 3
 3. mulieres Achillem lugent 6 23 3.
 Ammonis et heronum cultus 5 15 12. pry-
 taneum 5 15 8. tribus 5 9 5-6. tabu-
 lae seu commentarii victorum Olympi-
 corum 3 21 1, 5 21 9, 6 2 3, 6 8 1, 6
 13 10. foederis tabulae cum Atheniensibus
 pacti 5 12 8.
 Eleonia regio 1 29 6.
 elephantum quando primum in Europa visi
 1 12 3. eorum exsertos dentes cornua
 esse 5 12 1.
 Elephenor 1 17 6, 8 15 6.
 Eleus (Elaeus) Chersonesi urbs Protesilao
 sacra 1 34 2, 3 4 6.
 Eleus (vel potius Dios) Amphimachi f. rex
 Elidis 5 3 5, 5 4 1.
 Eleus Eurycydae et Neptuni f. Epeorum
 rex 5 1 8. pater Augeae ib. 9.
 Eleusini cum Atheniensibus bellum ge-
 runt 1 36 4, 9 9 1. iis se dedunt 1 38
 3. fines eorum 1 38 1. Eleusiorum sa-
 crorum religio 8 15 1, 10 31 11.
 Eleusinium Athen. 1 14 3. Lacon. 3 20 7.
 Eleusis Attica 1 38 6-7.
 Eleusis Boeotiae opp. 9 24 2.
 Eleusis heros 1 38 7.
 Eleuther Apollinis f. 9 20 1. victor Pyth.
 10 7 3.
 Eleutheriae urbs 1 38 8-9.
 Eleutheria festum 9 2 6.
 Ἐλευθερίον ὕδωρ 2 17 1.
 Eleutherolacones 3 21 6.
 Elis fertilis 6 26 6. Elidis situs 8 1 2. fi-
 nes 4 36 7, 5 6 3, 6 21 3. simulacrum 6
 16 3.
 Elis κοίλη 5 16 6.
 Elis urbs 6 23 1-26 3. a Messeniis capta
 4 28 4.
 Elisson fl. 2 12 2.
 elleberus ubi nascatur 10 36 7. ellebero
 capta Cirrha urbs 10 37 7.
 ellychnium perpetuum 1 26 7.
 Elenor 10 29 8.
 Elymi Caidios pellunt 10 11 3.
 Elyrus opp. Cretae 10 16 5.
 Elysium 8 53 5.
 Emaulion Areas Ol. 6 17 4.
 Ἐμβολος Olymp. 5 15 6, 6 20 10.
 Empedus Callistrati pater Athen. 7 16 4.
 Emperamus Spartanus 4 20 5 et 10.
 Enaraephorus Hippocoontis f. 3 15 1.
 Enceladus a Minerva impugnatus 8 47 1.
 Encheleus Illyrii 9 5 3.
 Endeis Scironis f. Aeaci uxor 2 29 10.

- Endoeus Athen. stat., Daedali disc. 1 26
 4, 7 5 9, 8 46 5.
 Endymion Aethlii f. Elidis rex 5 1 4, 5
 8 1. eius uxores et liberi 5 1 4 et 8.
 monumentum et adytum 5 1 5, 6 20 9.
 statua 6 19 11.
 Enispe ins. 8 25 12.
 Enneacronos fons Athen. 1 14 1.
 Ennea plethra v. Plethra.
 Enodiae sacra apud Colophonios 3 14 9.
 Enope urbs, postea Gerenia 3 26 8.
 Enodus Ancaei et Samiae f. 7 4 1.
 Enyalus 5 18 5. in compedibus 3 15 7.
 maetatur ei catulus caninus 3 14 9.
 Enyo 1 8 4, 4 30 5.
 Ἠοῖαι μεγάλα 2 16 4, 4 2 1. Hesiodeo
 tribuuntur 9 31 5. de Epidauri patre 2
 26 2. de Hippodamiae prociis 6 21 10.
 de Hyetto 9 36 7. de Meleagro 10 31 3.
 de Mycene 2 16 4. de Phylantis uxore
 et liberis 9 40 5. de Pirene 2 2 3.
 Epaminondas Polymnidis (Cleommidis) f.
 4 31 10, 9 12 6. eius laus 8 11 9, 8 49
 3, 8 52 4: res gestae 9 13 1-15 6: mors
 8 11 5-8: simulacra 1 3 4, 4 31 10, 4
 32 1. Megalopolin condit 8 27 2, Mes-
 senen 4 26 6. oraculum ei datum 8 11
 10.
 Epebolus Messeniorum vates 4 8 4 et 7, 4
 10 5.
 Epei ab Epeo 5 1 4. cum Aetolis sedes et
 fundos coniungunt 5 4 2.
 Epeus Endymionis f. Eleorum rex 5 1 4
 et 6.
 Epeus Panopei f. equi lignei artifex 1 23
 8, 2 29 4, 10 26 2. Mercurii 2 19 6.
 Eperastus Eleus vates et Ol. 6 17 5.
 epeborum Spartanorum pugnae 3 14 8-
 10, sacra 3 20 1 et 8.
 Ephesus Caystri f. 7 2 7.
 Ephesus urbs ab Epheso denominata 7 2 7,
 a Lysimacho aucta 1 9 7. ad Ephesum
 vincit Lysander 3 17 4. ab Ephesiis
 posita signa ducum Spart. et Athen. 6
 3 15. Ephesii agri fluvii et fontes 7 5
 10. Ephesia dea 6 3 16. eius templum
 7 5 4.
 Ephialtes et Otus primi Musarum cultum
 instituunt et Ascrum condunt 9 29 1.
 Ephialtes orator 1 29 15.
 Ephialtes Trachinius Persis viam per
 Oetam monstrat 1 4 2.
 Ἐφορεία 3 11 11.
 Ephori Spartani 3 11 2.
 Ephyra Oceani f. 2 1 1.
 Ephyrae olim quae postea Corinthus 2 1
 1. Aetiae donatur a Sole 2 3 10.
 Ephyri in Thesprotide Epiro 9 36 3.
 Epicaste Oedipi mater et coniux 9 5 11.
 eius liberi 9 26 3.
 Epicharini signum 1 23 9.
 Epichidas Leonidae f. rex Spartae 2 9 1
 et 3.
 Epicradus Mantinensis Ol. 6 10 9.
 Epicrates Athen. a Persis pecunia corrup-
 tus 3 9 8.
 Epicrydes Erbesensis 6 12 4.
 Epicrydes Glauci pater Laced. 2 18 2.
 Epicrydas Laced. Lysandri ad Aegospo-
 tamos socius 10 9 10.
 Epidamnus postea Dyrrhachium 6 10 8.
 Epidamnicorum thesaurus Olymp. 6 19 8.
 Epidauria festum Athen. 2 26 8.
 Epidaurus heros Epidauriae nomen dat 2
 26 1-2.
 Epidaurus ἡ λιμηρά, opp. Eleutherola-
 conum 3 21 7, 3 23 6.
 Epidaurus ἡ ἐν τῇ Λαγολίδι 3 23 6, 10
 9 10. eius situs 2 26 1, 8 1 1. Aescu-
 lapio sacra 2 26 3. eius memorabilia 2
 27 1-29, 1. dracones 2 28 1. Epidaurii
 Achaeorum synedrio adiunguntur 2 8 5.
 Samum incolunt 7 4 2. eorum donarium
 10 15 1.
 Epidelium locus Apollini sacer 3 23 2.
 ἐπιδάτης ὕπνος 2 10 2, δαίμων 3 17
 9, Ζεὺς 8 9 2. ἐπιδάται θεοὶ 2 27 6.
 Epigoni Nemea instaurant 10 25 7. eorum
 adversus Thebas expeditio 9 9 4, 9 25
 7: statuae 10 10 4: sepulcrum 9 19 2.
 epigramma in Achaeorum donaria 5 25 10.
 in Agamemnonis scutum 5 19 4. in Alc-
 menae thalamum 9 11 1. in Apollinem
 et Musarum eorum 5 18 4. in Apollo-
 niatarum donaria 5 22 3. in Aristocratis
 proditionem 4 22 7. in Atlantem 5 18 4.
 in Cassandram violatam 5 19 5. in cer-
 vam torquatam 8 10 10. in Chilonem Ol.
 6 4 6. in Cleoetae statuam 6 20 14.
 in Cleosthenis curram 6 10 7. in Clitorio-
 rum donarium 5 23 7. in clypeum au-
 reum 5 10 4. in cornu copiae 6 19 6. in
 Cydiae clypeum 10 21 5. in Damarechum
 pugilem 6 8 2. in Gallorum clypeos 1
 13 3. in Epaminondae statuam 9 15 6.
 in Eperastum Ol. 6 17 6. in Energi do-
 naria 5 10 3. in Eutelidae statuarii opera
 6 10 5. in Helenae et Aethrae raptum 5
 19 3. in Hesiodi monumentum 9 38 4. in
 Hieronis donaria Olymp. 8 42 9. in ima-
 ginem a Methapo dedicatam 4 1 8. in
 Iphidamantem et Coontem 5 19 4. in La-
 oedaemoniorum donarium 5 24 3. in Lao-
 dices pepulum 8 5 3. in Lyci victoriam 6
 13 10. in Lysandri statuam 6 3 14. in
 Macedonum clypeos 1 13 3. in Idam et
 Marpessam 5 18 2. in Medae nuptias
 5 18 3. in Mendaeorum donarium 5 27
 12. in Oebotam Ol. 7 17 7. in Oenomai
 domus columnam 5 20 7. in Onatae sta-
 tuarii opera 5 25 10 et 13, 8 42 10. in

Paridis iudicium 5 19 5. in Phidiae Iovem Olymp. 5 10 2. in Philopomenem 8 52 6. in Phormidis donarium 5 27 2. in Phytali sepulcrum 1 37 2. in Polygnoti picturas 10 27 4. in Timonis Ol. statum 5 2 5.

Epimedes e Curetum numero 5 7 6. eius ara 5 14 7.

Epimeliades nymphae 8 4 2.

Epimelides Coroneae Arcadicae conditor 4 34 5 et 7.

Epimenidis somnus, carmina, lustrationes 14 4, opera et mors 3 12 11, sepulcrum 2 21 3, 3 11 11. de Styge quid tradiderit 8 18 2.

Epione Aesculapii uxor 2 29 1. eius simulacrum 2 27 5, 2 29 1.

Epiri reges 1 11 1-5, 2 29 4: ἀναρχία 4 35 5.

ἠπειρος ἢ Ἀσιανή 6 13 7.

Epirotae rei nauticae imperiti 1 12 5.

Epiteteles Aeschini f. Argivus 4 26 7.

Epitherses Erythraeus Ol. 6 15 6.

Epochus Aeneas sustinet 8 45 7.

Epochus Oenoes frater 1 33 8.

eponymi heroes Athen. 1 5 2-3.

Epopeus Aioei f. 2 1 1, 2 6 1, 2 11 1.

equae in Elide ex asinis non pariunt 5 5 2. equarum in ludis Olympicis usus 5 9 2, 6 13 9.

equitatus Gallorum 10 19 10-11.

equus aeneus 6 14 4: ceto similis 2 1 9, ligneo 1 23 6, 10 9 12: magico artificio equos in se concitans 5 27 3. equi alati 5 17 7, 5 19 8: fluviales 4 34 3, 5 12 2, 8 46 4. Olympiae alienorum usus 5 8 5: equi iustae aetatis ib. 10: equorum tericulum 6 20 15-19. equi monumentum 3 20 9. equi soli maclantur 3 20 4. Neptuneo in lacum demittuntur 8 7 2.

Erasinus fl. 2 36 6 et 7, 2 24 6, 8 22 3.

Erasus Triphyli f. 10 9 5.

Erato nympa Panos interpres 8 37 11. Arcadis uxor 8 4 2, 10 9 5.

Eratus rex Argivorum 2 36 5.

Erbessus Siciliae opp. 6 12 4.

Ἐρέχθειον 1 26 5.

Erechtheus Pandionis prioris f. Eleusinius vincit 1 5 2, 1 38 3. eius filia Creusa 1 28 4, filii Orneus 2 25 6, Thespius 9 26 6, natu maximus Cecrops 7 1 2: sacra 1 26 5: statua 10 10 1.

Erechthides Theseus apud poetas 7 17 7.

Erenea vicus Megarens. 1 44 5.

Eresus nescio quis 10 27 3.

Eretria Persis prodita 7 10 2, a Flaminio direpta 7 8 1. Eretrienses Tanagram invadunt 9 22 2. eorum donarium 5 27 9.

ἐργάται diti 8 32 4.

Erginus Clymeni f. Orchomeniorum rex 9 17 2, 9 37 1.

Ergoteles Philanoris f. Ol. 6 4 11.

Eriantes Boeotius Lysandri ad Aegospotamos socius 10 9 9.

Eridanus Att. fl. 1 19 5.

Eridanus Celt. fl. 1 3 6. eius insulae 8 25 13, populus nigra 5 14 3, electrum 5 12 7.

Erichthonius Pandionis prioris pater 1 5 3, draco 1 24 7. Amphictyonem pellit 1 2 6. eius cista 1 8 2.

Erigone Aegisthi f. 2 18 6.

ἐρινός arbor allis ὀλύνθη, Messeniis τράγος 4 20 2.

Erineos ubi Pluto rapta Proserpina in Orcum descendit 1 36 5.

Erineos portus Achaiae 7 22 10.

ἐρινύειν Arcadibus τὸ θυμῶ γρησθαι 8 25 6.

Ἐρινύς Ceres 8 25 4. Ἐρινύς Atheniensibus σεμναί 1 28 6. Ἐρινύς Clytaemnestrae 8 34 4, Laii 9 5 15. Erinnyum habitus 3 19 10.

Eriopis Iasonis et Medaeae f. 2 3 9.

Eripha equa 6 21 7.

Eriphyle Amphiarai uxor ab Alcmaeone f. occisa 1 34 3, 8 24 8. eius monile 5 17 7, 8 24 8, 9 41 2, peplus 2 1 8, monumentum 2 23 2, effigies pieta 10 29 7.

Eris 5 19 2.

Erochos opp. Phocid. 10 3 2.

Erxicles archon Athen. 10 5 13.

Erymanthe mater Sabaiae Sibyllae 10 12 9.

Erymanthus aper 8 24 5.

Erymanthus Arcadis f. 8 24 1.

Erymanthus Aristae f. 8 24 1.

Erymanthus fl. Arcad. 6 21 3, 8 24 3 et 12.

Erymanthus mons et fl. Arcadiae 5 7 1, 8 24 3-4.

Erymanthus opp. Arcadiae, postea Phegia 8 24 2.

Erysichthon Cecropis f. 1 2 6, 1 18 5, 1 31 2.

Erythea Geryonis f. 10 17 5.

Erythea ins. 4 36 4, 5 10 9.

Erythrae opp. Boeot. denominatum ab Erythra 6 21 11. eius rudera 9 2 1.

Erythrae opp. Ioniae 7 3 7. eius Ἡράκλειον 7 7 5-8, Ἀθηνᾶ πολιὰς ib. 9.

Erythraei Herculem Idaeum colunt 9 27 8. eorum donarium 6 15 6, Sibylla 10 12 7. coloni Pariani 9 27 1.

Erythras Leuconis f. 6 21 11.

Erythrus Rhadamanthi f. 7 3 7.

Eryx lucta victus ab Hercule 3 16 4-5, 4 36 4, 8 24 1.

ἐσχάροι ἀντοσχεδιοί 5 13 8.

essenes Dianae Ephesiae 8 13 1.

ἐστιατόριον Eleorum 5 15 12.

Eteoclea tribus 9 34 10.

Eteocles Andrei f. vel Cephisi 9 34 9. Cephisiades ib. Gratiis primus sacra facit 9 35 1.

Eteocles Athen. 6 16 9.

Eteocles Oedipi f. cum fratre pugnat 5 19 6, 9 5 11 et 13.

Eteocles Iphis f. 10 10 3.

Eteonicus Laced. a Lysandro iniuriarum damnatus 9 32 8. eius statua 6 3 15, 10 9 10.

Etias Aeneae filia 3 22 11.

Etis opp. 3 22 11, 8 12 8.

Etymon Damareti pater 5 5 1.

Eua pagus 2 28 6. mons 4 31 4.

Euaechme Hylli f., Polycraonis uxor 4 2 1.

Euaechme Megarei f., Alcathoi uxor 1 43 4.

Euaemon Eurypyli pater 7 19 10, 10 27 2.

Euaephnus Spartanus belli Messenici auctor 4 4 5.

Euaegora Cypriorum regis genus, merita in temp. Athen. et statua 1 3 2, 2 29 4.

Euaegoras Eleus Ol. 5 8 10.

Euaegoras Laced. 6 10 8.

Euaegoras Zanclaeus 5 25 11.

Eualcidas Eleus Ol. 6 16 6.

Euaemion Pergamenis Telesphorus, Epidauris Acesius 2 11 7.

Euaer Arcas 8 43 2, 8 44 5.

Euanorides Eleus Ol. et Hellanodica 6 8 1.

Euanthes Cyzicenus Ol. 6 4 10.

Euanthes Oenopionis f. e Creta Chium venit 7 4 8.

Euantidas Ambraciotis Lysandri ad Aegospotamos socius 10 9 10.

Eubius Thebanus stat. 9 11 4.

Euboea Asterionis fluvii f. 2 17 1.

Euboea ab Atheniensibus iterum occupata 5 23 4. ab Euboea incipit Myrtoum mare 8 14 12. Euboenses strigili a Tanagra depellit Mercurius 9 22 2. pellibus vestiuntur 8 1 5.

Euboea mons 2 17 1.

Eubotas Cyrenaeus Ol. 6 8 3.

Eubuleus Trochili f. Triptolemi frater 1 14 2.

Eubulides Athen. stat. 1 2 5, 8 14 10.

Eubulus Carmanoris f. 2 30 3.

Eubulus Spinthari f. 1 29 10.

Eucadmus stat. Androstenis magister 10 19 4.

Eucampidas Maenalius coloniam ducit Megalopolin 8 27 2.

Euchenor Coerani f. 1 42 5.

Euchir Athen. stat. Eubulidis f. 8 14 10.

Euchirus Corinthius plastes 6 4 4.

Eucles Callianactis f. Rhodius Ol. 6 6 2. Diagorae nepos 6 7 2.

Eucletus Messenius Ol. 6 14 11.

Ἐυκλείας templum Athen. 1 14 5.

Euclides Athen. stat. 7 25 9, 7 26 4.

Euclus Cyprius vates 10 12 11. bellum Persicum praedicit 10 14 6. de Homeri ortu 10 24 3.

Eucosmus Lyeurgi f. 3 16 6.

Euerates Proclis Carthag. pater 2 21 6.

Euctemon Athen. 7 2 4.

Eudamidas Archidami f. rex Sparta 3 10 5.

Eudelus luctator 5 21 9.

Euenus fl. 3 18 12, 10 38 2.

Euergetidas Aristomenis affinis 4 21 2, 4 23 2.

Euergus Naxius 5 10 3.

Eueris(?)anus 1 27 4.

Euesperitae Libyae 4 26 2.

Euiippe Leuconis f. 9 34 9.

Euippus Megarei f. a leone Cithaeronio occisus 1 41 3, 1 43 2.

Eumantis Eleus vates ex Iamidarum genere 4 16 1.

Eumedes Hippocoontis f. 3 14 6.

Eumeli Corinthii ἔπη et συγγραφή Κορινθία 2 1 1, 2 2 2, 2 3 10. προσόδιον ἐς Δῆλον 4 4 1, 4 33 2, 5 19 10. epigrammata 4 33 2.

Eumelus primus Patrensis rex 7 18 2.

Eumenes rex 1 6 7, 1 8 1.

Eumenides Sicyoniis quae Atheniensibus σεμναί 2 11 7. μανία 8 34 1. atrae et candidae 8 34 3. earum aedes et simulacra lignea 7 25 7.

Eumolpia poesis 10 5 6.

Eumolpus Deicratis pronepos 6 17 7.

Eumolpus Thrax Neptuni et Chiones f. Cereris sacerdos 1 38 2, 2 14 3. Iumaradi pater 1 5 2, 1 27 4.

Eunomus Prytanidis f. rex Sparta 3 7 2. εὐνοί 4 31 4.

Euoras saltus 3 20 4.

Euphaes Antiochi f. Messeniorum rex 4 5 8, 4 8 8, 4 10 3.

Eupheme Musarum nutrix 9 29 5.

Euphemi Caris de Satyris narratio 1 23 5.

Euphemus Neptuni f. Argonauta 5 17 9.

Euphorbus Eretriam Persis prodit 7 10 2.

Euphorbi Troiani scutum a Menelao dedicatum 2 17 3.

Euphorion Chalcidensis de Iphigenia 2 22 7, de Laodice 10 26 8.

Euphranor pictor et stat. 1 3 4.

Euphrates fl. belluas maleficas alit 4 34 2. a Baccho primum ponte iunctus 10 29 4.

Euphron Hippasi f. Pythagorae avus 2 13 2.

Euphron Lepreates Labacis pater 6 3 4.

Euphrosyne Gratia 9 35 5.

Eupolemus Argivus architectus 2 17 3.

Eupolemus Eleus Ol. 6 3 7, 8 45 4.

Eupolis comicus 2 7 3.

- Eupolis Thessalus 5 21 3.
 Euripides trag. 1 2 2, 1 21 1.
 Euripus 3 14 8. euripi Cnidum et Mitylenen intersecant 8 30 2.
 Euripus Chalcidicus 1 23 3, 1 38 1, 9 16 6, 9 22 5.
 Europa Phoenicis f. 7 4 1. a love in vico Teumesso occultata 9 19 1. mater Carnei 3 13 5. τὰ ἐς Ἐυρώπην ἐπη 9 5 8.
 Europas Hyraei f. 3 15 8.
 Europensis Mys 9 23 6.
 Euryps Aegialei f. 2 5 6.
 Euryps Phoronei f. 2 34 4.
 Eurotas fl. 3 1 1, 3 21 1 et 3. cum Alpheo confluit 8 44 4, 8 54 2. eius fontes 8 44 3.
 Eurotas Myletis f. rex Laconiae 3 1 1.
 Euryalus Hippodamiae procus 6 21 10.
 Euryalus Meicisti f. Epigonus 2 20 5.
 Argivorum ad Troiam dux 2 30 10, 10 25 6. eius statua 10 10 4.
 Euryalus Spartanus 4 20 8.
 Eurybates Argivus 1 29 5.
 Eurybates praeco 10 25 4 et 8.
 Eurybatus Laced. Ol. 5 8 7.
 Eurybiades classis Laced. praefectus 3 16 6.
 Eurybotas disco nobilis 5 17 10.
 Eurybotus Athen. Ol. 2 24 7.
 Eurycles Spartanus 3 14 6.
 Euryclides Athen. orator a Philippo veneno necatus 2 9 4.
 Eurycrates Anaxandri f. rex Sparta 3 3 5.
 Eurycyda Endymionis f. 5 1 4.
 Eurydamidas Agidis f. rex Sparta 3 10 5. veneno necatur a Cleomene 2 9 1.
 Eurydamus Aetolorum dux contra Gallos 6 16 1, 10 16 4.
 Eurydice Acrisii uxor 3 13 8.
 Eurydice Aeneae uxor 10 26 1.
 Eurydice Amphiarai f. 5 17 5.
 Eurydice Antipatri f., Ptolemaei uxor 1 6 8, 1 7 1.
 Eurydice Orphei uxor 9 30 6.
 Eurydice Philippi uxor 5 17 4, 5 20 10.
 Euryganea Hyperphantis f., Oedipi uxor 9 5 11.
 Euryleon Laced. dux 4 7 8, 4 8 11.
 Euryleonis Laeana Ol. 3 17 6.
 Eurylochus Ulyssis socius 10 29 1.
 Eurymachus Antenoris f. 10 27 3.
 Eurymachus Hippodamiae procus 6 21 10.
 Eurymedon Agamemnonis auriga 2 16 6.
 Eurymedon fl. 10 15 4.
 Eurynome Gratiarum mater 9 35 5.
 Eurynome Oceani f. 8 41 4.
 Eurynomus deus 10 28 7.
 Eurypon Soi f. rex Sparta 3 7 1. eius posteri Eurypontidae 2 36 4, 3 7 1, 4 4 4. Eurypontidarum sepulcra 3 12 8.
 Eurypylius Dexameni f. 7 19 9.

- Eurypylius Euaemonis f. 7 19 1 et 6, 7 21 7, 9 41 2, 10 27 2.
 Eurypylius Telephi f. Machaonem occidit 3 26 10, Peneleum 9 5 15.
 Eurysaces Aiakis f. 1 35 2 et 3.
 Eurysthenes et Procles gemini fratres 3 1 7. Eurysthenis posteri Agidae 3 2 1, 3 7 1.
 Eurystheus Herculi infensus 4 34 10. defuncti liberos persequitur 1 32 6. eius monumentum 1 44 10.
 Euryteae opp. 7 18 1.
 Eurytion Centaurus 7 18 1. Pirithoi sponsam rapit 5 10 8.
 Eurytion vicus olim Oechalia 4 2 3.
 Eurytus Actoris f. ab Hercule sagittis confixus 2 15 1, 5 3 3.
 Eurytus Melanei f. 4 2 3, 4 33 5. horos 4 3 10.
 εὐσεβεῖς fratres Catanenses 10 28 4.
 Eutaea opp. Arcadiae 8 27 3.
 Eutelidas Argivus stat. 6 10 5.
 Eutelidas Lacedaem. Ol. 5 9 1, 6 15 8.
 Euthydemus Sicyonis tyrannus 2 8 1.
 Euthymachus Tenedius Periclyti pater 10 14 1.
 Euthymenes Maenalius Ol. 6 8 5.
 Euthymus pugil Ol. 6 6 4—11.
 Euthys Charnidae pater 3 2 7.
 Eutresiorum oppida 8 27 3.
 Eutychedes Sicyonius stat. Lysippi disc. 6 2 7, 6 3 6.
 Excecidides Pyth. 10 7 7.
 ἐξηγηταὶ 1 34 4, 2 31 4, 4 33 6. τῶν ἐπιχωρίων 1 13 8, 1 41 2, 9 3 3. τῶν ἐπιχωρίων Πατρῶσιν 7 6 5.
 Argivorum 2 23 6. Eleorum 5 6 6, 5 21 8 et 9. Lydorum 1 35 8. Megarensium 1 42 4, ὁ ἐν Ὀλυμπία 5 10 7, τῶν Ὀλυμπιάσιν 5 20 4, τῶν Ὀλυμπίων 5 20 4 (conf. 5 15 10, 5 18 6). Sicyoniorum 2 9 7, τεράτων καὶ ἐνυπνίων 5 23 6.
 extemporalis eloquentiae inventor 6 18 6.
 extispicium 6 2 5.
 fabae impura legumina 8 15 4. non Cereis munus 1 37 4.
 fagus sacra Dodonae 1 17 5. faginae glandes olim hominum cibus 8 1 6.
 famae ara 1 17 1.
 fatidicae mulieres 10 12 1—10.
 felicitas perpetua nemini 8 24 13.
 feminae Olympiis ludis victrices 3 8 1. feminis interdictum ludis Olympiis 5 6 7. v. mulieres.
 ferae immolantur 7 18 12.
 ferrum quis primus fuderit 3 12 10. ferreae statucae 4 31 10, 10 18 6.
 ferruminationis inventor 10 16 1.

- festum quo ephebi flagris caeduntur 3 16 10. πρῶσῶν 2 25 4. Ἀλαῖα 8 47 4. ἀλώτια 8 47 4. γυμνοπαῖδια 3 11 9. Λαῖδαλα 9 2 5. Ἐπιδάτρια 2 23 8. Ἐρμαῖα 8 14 10. Ἡραῖα 2 24 2, 5 16 2. Ἡράκλεια 9 32 2. Θεοξένια 7 27 4. Θεσομοφῶρια 10 33 12. Θνῖα 6 26 1. Ἴδωμαῖα 4 33 3. κισσοτόμοι 2 13 4. Λαμπτήρια 7 27 3. Λαφῶρια 7 18 11. Λεοναῖα 2 36 7. Λιθοβόλια 2 32 2. Λύκεια 8 21, 8 38 5. Μονοεῖα 9 31 3. Σαρῶνια 2 32 10. Σιτέρια 8 23 1. τύρβη 2 24 6. Τακίνθια 3 10 1, 3 19 3, 4 19 4. Χθόνια 2 35 5.
 ficus Cereris donum 1 37 2. ficulnea statua 6 18 7.
 figuli Aulide multi 9 19 8.
 filialis pietas 2 20 3, 10 28 4.
 filum laneum homines arcei a Neptuni fano 8 10 2.
 fistula (σφύγγη) a Pane inventa 8 38 11.
 T. Quintius Flaminus in Graeciam mittitur 7 7 9, 8 51 1, 10 34 4. Hannibalem capere nititur 8 11 11.
 fluvius ex effuso errore ortus 9 33 4: iniecta liba per subterraneos meatus egerens 10 8 10: mares gignens 7 22 11: vitiliginem sanans 5 5 11: homicidii labem refugiens 9 30 8. fluvii frigidi 8 28 2: maria et stagna perlabentes 5 7 3—5: Graeci non ferunt monstra noxia 4 34 2, 8 28 2. fluviorum rex 8 38 10: ambages 8 41 3: oculi meatus 2 5 2: simulacra 8 24 12. fluvii arbores et plantae peculiares 5 14 3: detondentur comae 1 37 3, 8 41 3.
 focus cineris 5 15 9. communis 8 9 5, 8 53 9.
 fons stillans 2 7 4. amarus 4 35 12. equi ungula exscalptus 2 31 9. portus et naves introsipientibus repraesentans 3 25 8. e platano manans 4 34 4. altero quoque anno exarescens 8 29 1. fatidicus 7 21 12. pluvias ciens 8 38 4. mannae similis 9 34 4. fontes miraculosi 4 35 10—12.
 formicae albicantes 3 26 3.
 Fortuna v. τύχη.
 forum Romanum 10 5 11. forum Augusti 8 46 4, Traiani 5 12 6. forum laterculi figura 8 48 1. fora Ionum 6 24 2.
 fretum Siculum 2 5 2—3.
 fructus arborum in sacrificio 7 18 12.
 fulgure coruscant Aesculapius infans 2 26 5. fulguribus procellis et tonitribus sacra fiunt 8 29 1.
 funus bifidus 9 18 3.
 fungus evulsus scaturiginem praebet 2 16 3.
 funebres ludi primi 8 4 5.
 funis e capillis 7 5 7.
 funus optimatum Messen. 4 13 3. Laced. 4 14 4.
 Furiae v. Ἐρινύες et Εὐμένιδες.
 furor e subito sacrorum aspectu 1 18 2, 3 16 9, 7 19 7. furorem equis inficiens puteus 9 8 2.
 fusor ferri primus 3 12 10. aeris 8 14 8, 10 38 6.
 Gabala opp. 2 1 8.
 Gades 10 4 6, 1 35 8.
 Γαῖος Telluris fanum 5 14 10, 7 25 13.
 Galaco fons 3 24 7.
 Γαλήνης simulacrum 2 1 9.
 γαλεώτης in Thrasymbuli statua 6 2 4.
 Galeotis v. Hybla.
 Galli Graeciam invadunt 1 3 6—4 5, 10 19 5—23 14. ad Delphos divinitus impugnantur 8 10 9. in Asiam traiciunt 1 8 1, 7 7 5, 10 32 4, 10 36 1. Ptolemaeum Ceraunum occidunt 1 16 2. mercenarii 1 7 2, 1 13 2. porcina abstinent 7 17 10.
 gallus gallinaceus in Minervae galea 6 26 3.
 Soli sacer 5 25 9. discerptus Africum arcei 2 34 2. gallinaceorum duo genera apud Tanagraeos 9 22 4.
 C. Sulpicius Gallus in Graeciam legatus 7 11 1.
 Ganyetoris filii 9 31 6.
 Ganymeda dea, postea Hebe dieta 2 13 3.
 Ganymedis pater, raptus, munus, statua 5 24 5, 5 26 2.
 Garapammon v. Sarapammon.
 Garates vel Gareates fl. Arcadiae 8 54 4.
 Gareatae demus Tegeaticus 8 45 1.
 Gargaphia fons 9 4 3.
 Gargettus Iouis pater 6 22 7.
 Gaseptum Telluris fanum 3 12 8.
 Gatheae opp. Arcadiae 8 34 6.
 Gatheatas fl. Arcadiae 8 34 5.
 Gela urbs Siciliae ab Antiphemo condita 8 46 2. Geloorum thesaurus et dona Olymp. 6 19 15, signa Daedalea 9 40 4.
 Gelanor Sthenelae f. 2 16 1. cum Danao de regno Argivo contendit 2 19 3.
 Gelon Dinomenis f. Gelous 5 23 6, 6 9 4.
 Gelon Dinomenis f. Hieronis frater 5 27 1, 6 9 5, 6 12 1, 6 19 7, 8 42 8.
 Gelon Hieronis minoris f. 6 12 3.
 Gelon Phocensium dux cum copiis deletus 10 1 5.
 Genesion locus 2 38 4.

Genethlion locus Argolidis, ubi Theseus natus 2 32 9, 8 7 2.
 Genetyllides deae 1 1 5.
 Gennasides deae 1 1 5.
 Ganunia 8 43 4.
 Gerania mons 1 40 1, 1 43 7.
 Geranthrae seu Geronthrae opp. 3 2 6, 3 21 7, 3 22 6.
 Gereatis vel potius Galeotis v. Hybla.
 Gerania urbs 3 21 7, 4 3 2 et 9. Homero Enope 3 26 8. Messeniae finitima 4 1 1, 4 3 2.
 Geres Boeotus coloniae dux 7 3 6.
 Germani ab Antonino oppressi 8 43 6.
 γέρον Gytheatis Nereus 3 21 9.
 γέροντες Spartani xxviii 3 5 2.
 Geronteum mons Arcadiae 8 16 1, 8 22 1.
 γερονόα Spartanorum 3 11 2.
 Geryon Chrysaoris f. 1 35 7. tricorpor 5 19 1. eius boves 3 16 5, 4 36 3, filia 10 17 5.
 Getae Lysimachum vincunt 1 9 6, a Traiano imperio Romano adiciuntur 5 12 6.
 Gigantes Rheae opem ferunt 8 32 5, 8 36 2. mortales, non a diis oriundi 8 29 2. quo loco cum diis pugnaverint 1 25 2, 8 29 1, 8 47 1.
 Giliadas Laced. poeta et faber aeriarius 3 17 2, 3 18 8.
 glandibus faginis vescebantur veteres 8 1 6.
 γλάνης piscis Hermi et Meandri 4 34 2.
 Glaucus Creontis Corinthii f. 2 3 6.
 Glaucus nympha 8 47 3.
 Glaucias Aegineta stat. 6 9 5 et 9, 6 10 3, 6 11 9.
 Glaucias Crotoniates Ol. 10 7 4.
 Glaucias Rheginus 5 27 8.
 Glaucias oculis Minerva 1 14 6.
 Glaucion Athen. Ol. 6 16 9.
 Glaucus Aepyti f. Messeniorum rex 4 3 9.
 Glaucus Antenoris f. 10 27 3.
 Glaucus Argivus stat. 5 26 2 et 6.
 Glaucus Carystius Demyli f. Ol. 6 10 1-3. eius insula ib.
 Glaucus Chius ferrum primus ferruminat 10 16 1.
 Glaucus Coreyraeus 6 9 9.
 Glaucus deus marinus 6 10 1/ Anthedonius piscator 9 22 7. eius barba 10 4 7, πηδῆμα 9 22 6.
 Glaucus Epicydus f. periurus 2 18 2, 8 7 8.
 Glaucus fl. 7 18 2.
 Glaucus Sisyphi f. Bellerophontis pater 2 4 3. Taraxippus 6 20 19.
 Glenus Herculis fl. 4 30 1.
 Glisas Boeotiae opp. 9 19 2. praelium ibi ab Epigonis commissum 1 44 4, 9 5 13, 9 8 6, 9 9 4.
 Γλυκίαι fontes 7 27 4.
 Glyppia pagus 3 22 8.
 Gnathis Thessalus 5 24 5.
 Gnathon Dipaeensis Ol. 6 7 9.
 Gobryas Persa Mardonii pater 1 1 5, 3 11 3, 9 1 3.
 Golgi locus Cypri 8 5 2.
 Gonippus et Panormus Andanienses 4 27 1.
 Gonusa Sicyoniorum opp. 2 4 4, 5 18 7. conf. 7 26 13.
 Gorgasus Machaonis et Anticleae f. 4 3 10, 4 30 3.
 Gorge Oenei f. 10 38 5.
 Gorgias Carmantidis f. Leontinus 6 17 7. statua eius inaurata 10 19 1.
 Gorgo v. Medusa.
 Gorgophone Persei f. Perieris et Oebali uxor 2 21 7, 3 1 4, 4 2 4.
 Gorgus Aristomenis f. 4 19 6, 4 21 2 et 10. Messeniae coloniae dux 4 23 2 et 5. eius uxor 4 19 6.
 Gorgus Eleus Ol. 6 15 9.
 Gorgus Messenius Ol. 6 14 11.
 Gortyn s. Gortyna urbs Cretae 8 53
 Gortynis opem fert Philopoemen 8 50 6.
 Gortyna s. Gortys Arcadiae opp. 5 7 1, 8 27 4, 8 28 1.
 Gortynius fl. 5 7 1, 8 4 8, 8 28 2.
 Gortys Stymphali f. 8 4 8.
 Gortys Tegeatae f. 8 53 4.
 Graeca feminae et urbis nomen 9 20 2.
 Graeciae miracula 9 36 5, 9 38 2. claves 7 7 6. colonia prima 8 3 5. urbs recentissima 8 27 1. urbium primariorum fatales casus 7 17 1-2. condicio sub Romanis 7 16 9, 7 17 3-4. viri fortes 8 52 1-5. proditores 7 10 1-5. Graeciae effigies 5 11 5, 6 16 3.
 Graeci creduli 9 30 4. in exteris rebus praedicandis diligentiores quam in suis 9 36 5. ab illo redeuntis tempestate disiecti 8 5 2. adversus Persas quot pugnant 10 20 1, adversus Gallos 10 20 3. Graecorum commune donarium post pugnam Plataensem 5 23 1, 7 6 4, 10 13 9 post Salaminiam 10 14 5. in sacris magnificentia 5 12 3. dissensus in rerum gestarum narratione 4 2 3, 8 53 5, 9 16 7. insularibus tributa imposita ab Aristide 8 52 2. Graeci civitate Romana donati bona sua filiis non donatis non relinquunt 8 43 5.
 gramine coronatus Schedius 10 30 8.
 grando sacrificis et incantamentis abigitur 2 34 3.
 Granianus Sicyonius Ol. 2 11 8.
 Gras Echelai f. 3 2 1.
 Gratia in basi solii Iovis Olymp. 5 11 8.
 Gratiarum numerus, nomina, cultus, mysteria, parentes 9 35. aedes, simulacra, insignia 1 22 8, 2 34 10, 3 14 6, 3 18 6, 6 24 6, 9 34 1, 9 38 1. lucus 2 34 10.
 Grattis et Eumenidibus iunctim sacra

Bunt 8 34 3. Gratiae ante templum Iunonis 2 17 3, in corona Iunonis 2 17 4, 5 11 7.
 Grylus v. Ogrylus.
 Grylus Xenophontis f. Epaminondam vulnerat 1 3 4, 8 9 5 et 10, 8 11 6, 9 15 5.
 Grynaeum Apollinis templum 1 21 7.
 grypes in galea 1 24 5. cum Arimaspiis pugnant ib. 6. pantheris similes 8 2 7.
 Gunes Laonomes pater 8 14 2.
 Guneus dux ad Troiam 8 18 2.
 γυάλα thoracum 10 26 5.
 Gyges Dascyli f. a Smyrnaeis eiicitur 4 21 5, 9 29 4.
 gymnasium Eleorum 5 15 8, Pellenensium 7 27 5, Ptolemaei 1 17 2. gymnasiolorum dii praesides 4 32 1.
 gymnastae nudato corpore in certamen descendunt 5 6 8. eorum iusiurandum 5 24 9.
 γυνοπαῖδια Spartanorum festum 3 11 9.
 e gypso simulacra 8 22 7, 9 32 1. gypsatis armis victi hostes 10 1 11.
 Gythium Lacedaemoniorum navale 1 27 5, 3 21 4 et 6. eius conditores et memoranda ib. 8. classis Laced. ibi combusta 8 50 8.
 Haemon Iphiti pater 5 4 6.
 Haemon Lycaonis f. 8 3 3, 8 44 2.
 Haemon Thoantis f. 5 3 6.
 Haemoniae vicus Arcadiae 8 3 3, 8 44 1.
 Haemostratus Tritaensis 6 12 8.
 Hagias Agelochi f. v. Agias.
 Hagnagora Aristomenis soror, Euergetidae uxor 4 21 2, Tharycis Phigaliensis 4 24 1.
 Ἁγνή Libera 4 53 4.
 Hagno fons 8 38 3.
 Hago nympha 8 31 4, 8 47 3. Iovis nutrix 8 38 3.
 Halae opp. Boeotiae 9 24 5.
 ἁλῆαι mulieres 2 22 1.
 Haliartia regio 9 16 6, 9 17 4, 10 35 2.
 Haliartus opp. Boeot. a Spartanis oppugnatur 3 5 3. eius situs et conditor 9 32 5. templa 9 33 1 et 3, a Persis combusta 10 35 2.
 Haliartus Thersandri f. 9 34 7.
 Halicarnassus Cariae opp. colonia Troezen. 2 30 9, 2 32 6.
 Halice opp. 2 36 1.
 Halirrhothius Neptuni f. a Marte interfectus 1 21 4, 1 28 5.
 Halitaea fons Ephesi agri 7 5 10.
 Haliusa ins. 2 34 8.
 Halmones v. Olmones.
 Halmus Sisyphi f. 9 34 10, 9 36 1.
 Halotia festum Tegeatarum 8 47 4.
 ἁλῆρες 5 26 3. ἀρχαῖοι 5 27 12, 6 3 10.
 Halus locus Arcadiae 8 25 2.
 Hama fons Mercurio sacer v. Nama.
 Hamadocus v. Amadocus.
 Hama urbs Boeot. 1 34 2, 9 19 4.
 Harmodius Athen. Hipparchum interficit 1 8 5. eius sepulcrum 1 29 15.
 Harmodius Eleus Callonis pater 6 12 6.
 Harmonia Cadmi uxor triplicis Veneris simulacra statuit 9 16 3. eius nuptiae 3 18 12, 9 12 3, monile 9 41 2.
 ἄρμονία Φρυγίος 9 12 5.
 ἄρμισται Laconici a Lysandro constituti 9 32 9. eiiciuntur ab Epaminonda 8 52 4, 9 6 4.
 Harpagus Medus 2 31 6.
 Harpalus Amyclae f. 7 18 5.
 Harpalus Macedo 1 37 5, 2 33 4.
 Harpina Asepi f. Oenomai mater 5 22 6, 6 21 8.
 Harpina urbs 6 21 8.
 Harpinales fl. 6 21 8.
 Harplea locus 3 10 7.
 Harpyiae a Phineo abactae 3 18 15, 5 17 11. Pandarei filias rapiunt 10 30 1.
 Hebe Iovis filia Herculi nupta 1 19 3, 2 13 3, 2 17 6. Iunoni adstat 2 17 5, 8 9 3. eius templum 2 12 4.
 Hebraei supra Syros 1 5 5, supra Palaestina 10 12 9. Sileni apud eos sepulcrum 6 24 8. Hebraeorum byssus 5 5 2.
 Hecaege Hyperborea 1 43 4, 5 7 8.
 Hecae vates Aristodemi filios comitatur 4 16 1.
 Hecae vates in bello Messeniaco secundo 4 16 1, 4 21 7 et 12.
 Hecataeus Milesius de Auge 8 4 9, 8 47 4, de Cerbero 3 25 5, de Oechalia 4 2 3.
 Hecate Iphigenia 1 43 1. ab Aeginetis inprimis culta 2 30 2. eius templum et statuariae 2 22 7, 2 30 2. ἐπιπροϋδία ib.
 Hecatomphonia sacra 4 19 3.
 Hectenes v. Ectenes.
 Hector Amphicli pronepos 7 4 9.
 Hector Priami f. 5 25 8. pictus 10 31 5. sepultus apud Thebanos 9 18 5. inferias ei mittunt Troiani 3 18 16.
 Hecuba in Lyciam ab Apolline transportata 10 27 2. somnium eius 10 12 5.
 hederam ubi primum exorta 1 31 6. hederam templum labefacit 9 33 7.
 Hegaeos Tyrreni f. 2 21 3.
 Hegemone Gratia 9 35 2.
 Hegopolis Cous 6 17 2.
 Hegesarchus v. Agesarchus.
 Hegesinus ἐν τῇ Ἀρδίδι 9 29 1.
 Hegetorides Antagorae f. Cous 3 4 9.
 Hegias Athen. stat., Onatae et Ageladae aequalis 8 42 10.
 Hegias Troezen. poeta 1 2 1.

Hegylus Theoclis pater 5 17 2, 6 19 8.
 Helena Nemesis f. 1 33 7, in Asiae et Europae perniciem nata 10 12 2, a Theseo et Pirithoo rapti 3 18 15. Theseo nupta 2 32 7. e Theseo gravida Menelao nubit 2 22 6, invaditur a Menelao 5 18 3, a Megapenthe et Nicostrato expellitur 3 19 9, rediviva Achilles uxor Stesichoro caecitatis causam indicat 3 19 13. Helenae famulae 10 25 4, proci iureiurando adstricti 3 20 9, lavaerum 2 2 3, sepulcrum 3 19 9, templum 3 15 3. Helena *δενδρότης* 3 19 10.
 Helena Hebraea 8 16 5.
 Helene ins. 1 35 1, 8 14 12.
 Helenus Priami f. Pyrrhi comes successor et liberorum tutor 1 11 1, 2 23 5-6, sapientia insignis 5 22 2, eius monumentum 2 23 5-6, effigies 10 25 5.
 Heliaca dicasterium Athen. 1 28 8.
 Helicaon Antenoris f. 10 26 7.
 Helice opp. Aegiali 7 1 4 et 24, 7 25 4.
 Helice Selinuntis f. Ionis uxor 7 1 3, 7 25 8.
 Helicon Boeotiae mons 9 26 6-27 1, Musis sacer 9 29 1, eius lucus 9 29 5, tripodes et statuae 9 31 1-3, plantae et serpentes 9 28 1.
 Helicon fl. 9 30 8.
 Helioborus Haliensis 1 37 1.
 Helisson Lycaonis f. 8 3 2.
 Helisson fl. Arcadiae 2 12 2, 5 7 1, 8 3 3, 8 29 5, 8 30 1.
 Helisson opp. Arcadiae 8 3 3, 8 27 1 et 7, 8 30 1.
 Helius Persei f. 3 20 6.
 Hellanicus Alcaeneti f. Ol. 6 7 8.
 Hellanicus Eleus 5 5 1.
 Hellanicus Ephesius Amyntae pater 6 4 5.
 Hellanicus de Medeae filio 2 3 8, de Py-ladis et Electrae filius 2 16 7.
 Hellanodicarum numerus 5 9 5, sedes et officia 6 2 2, 6 6 6, 6 20 10, 6 23 2, 6 24 1-4, hellanodicis interdicitur equestri certamine 6 1 3.
 Hellanodiceon 6 24 1.
 Hellas olim Thessaliae pars, post tota Graecia 3 20 6.
 Helle cum Phrixo aufugit 9 34 5.
 Hellen Thessaliae rex 7 1 2.
 Hellenium locus Sparta 3 12 6.
 Hellespontii 10 31 6.
 Helos opp. Laced. 3 2 7, 3 20 6, 3 22 3.
 Helotes 3 20 6, 4 23 1, deficient 1 29 8, 3 11 8, 4 24 5, ter mille venduntur a Philopoemene 8 51 5.
ήμεροδρομος 6 16 5.
 Hemitheia Cyeni f. 10 14 2.
 Henioche Creontis f. 9 10 3.
ήνίοχος caelestis 2 32 1.
 Heraclaea sub Oeta monte 2 23 5, ab Achaeis

obsessa 7 15 3 et 9, ab Aetolis capta 10 20 9.
 Heraclaea ad Pontum Euxinum 5 26 7, 10 15 1.
 Heraclaea vicus Eleorum 6 22 7.
 Heraclaeotae ad Miletum 5 1 5.
 Heraclidae a Perseo orti 2 18 7, Aetolicorum regum consanguinei 5 3 7, de Alcmena sepelienda dissentiunt 1 41 1, reditum in Peloponnesum tentant 1 41 2, redeunt 2 13 1, 2 18 7, 3 1 5, 4 3 3.
 Heraclides Alexandrinus Ol. 5 21 13.
 Heraclides Prytanis Delphorum 10 2 5.
Ηρακλεια ήμερα 2 10 1, festum Herculis 9 32 2.
Ηρακλειών 3 15 5, 4 30 1, 7 5 5, 9 11 4 et 6, 9 32 4.
Ηρακλειος fons 2 32 4.
Ηρακλειος torrens 10 37 3.
Ηραία festum 2 24 2, certamina 5 16 2.
 Heraea Arcadiae opp. 3 8 7 et 8, 6 17 4, 8 26 1-2, *Ηραϊτις χώρα* 5 7 1.
 Heraeus Lycaonis f. Heraeae conditor 8 3 4, 8 26 1.
Ηραϊόν 2 16 2, 2 17, signa Daedalea in Argivo posita non supersunt 9 40 4.
 Hercules Aegyptius vel Canobensis 10 13 8.
 Hercules Alcmena f. Pelopis pronepos 5 13 2, 5 14 1 et 9, Aechmagorae pater 8 12 3, Antiochi 1 5 2 et 10 10 1, Ctesippi 2 19 1 et 3 16 6, Ecephronis et Promachi 8 24 2, Telephi ipsi omnium simillimi 10 28 8, Theagenis 6 11 2, Tyrseni 2 21 3, cum Acheloo luctatur 3 18 6 et 6 19 12, cum Antaoo 9 11 6, Actoris filios occidit 2 15 1, 3 18 15, 5 2 1, ab Aesculapio sanatur 3 19 7, 3 20 5, Amazonas devincit 5 11 4, 5 25 11, Apollini templum exstruit 8 15 5, tripodem eripit 3 21 8, 8 37 1, 10 13 7, aprum Erymanthium venatur 8 24 5, Marathonium 1 27 10, Arione vehitur 8 25 10, Asinaeis terminum ponit 2 28 2, Atlantem onere levat 5 10 9, 5 11 5, Augen comprimit 8 4 9, cum Augea bellum gerit 5 12 1, 6 20 16, Cerberum ex inferis protrahit 2 31 2, 2 35 10, 3 25 5, 9 34 5, ad Ceycem migrat 1 32 6, Cyathum interficit 2 13 8, Cycnum 1 27 6, 3 18 10, *δαφναφορεϊ* 9 10 4, Diomedem Thracem punit 3 18 12, 5 10 9, dracones ingulat 1 24 2, Dryopes vincit 4 34 9, Elidem capit 5 3 1, purgat 5 1 9, 5 10 9, 9 11 6, Geryonis boves abigit 3 16 5, 3 18 13, 4 36 3, 5 19 1, Heben ducit 1 19 3, 2 17 6, Hippocoon-tem et filios punit 2 18 7, 3 10 6, 3 15 4, 8 53 9, Icarum sepelit 9 11 5, Iovi

άπομνίω primus sacra facit 5 14 1, Iunoni *άίγοφάγω* 3 15 19, leonem suffocat 3 18 5, 5 11 5, 6 5 5, 8 18 3, cum Leprei voracitate certat 5 5 4, Lianum interficit 9 29 9, a Marathonis primis colitur 1 15 3, 1 32 4, Megaram uxorem dimittit 10 29 7, a Minerva adinatur 5 17 11, 6 19 12, 6 25 2, 8 18 3: sopitur 9 11 2: in deorum consortium introducitur 3 18 11, 3 19 5, cum Nelei filius foedus icit 4 15 8, Nessum punit 3 18 12, Olympicos ludos edit 5 8 3, 8 48 1, Orchomenis Arcadicis barathra fodit 8 14 2 et 8 19 3, Boeoticos vincit Cephalo immisso 9 17 2, 9 37 2, 8 38 7, cum Oreo Centauro pugnat 3 18 6, Peliae funebribus praesidet 5 17 9, Phenei habitat 8 14 2, populum albam in Graeciam inferi 5 14 2, Prometheus vinculis liberat 5 10 6, Pylum capit 3 26 8, Sauro-lytronem interficit 6 21 3, Sostratum sepelit 7 17 8, spinis evellendis exercetur 6 23 1, Stymphalides sagittis configit 8 22 4, e Thestii filibus L filios procreat 11 9 27 6-7, cum Thurio gigante pugnat 3 18 11, Tiryathe profugit 1 32 6, 8 14 2, Hercules clava 2 31 10, Cynosarges 1 19 3, gymnasium 9 11 7, labores 3 17 3, 5 10 9, 5 26 7, sacerdos virgo 9 27 6, sacra Sicyonia 2 10 1, sagittae 5 13 4, simulacrum antiquum 3 14 6, armatum 3 15 3, colossicum 9 11 6, cubitum X 5 25 11, Daedaleum 9 40 3, femore vulnerato 8 53 9, ferreum 10 18 6, nudum 2 4 5, puerile 5 25 7, quadratum 2 10 7, templa 4 30 1, 9 24 3, 9 27 6, 9 32 2, 9 38 6: templum Herculi cum Mercurio commune 8 32 3.
Ηρακλής Βουραϊκος 7 25 10, *Θάσιος* 5 25 12, 6 11 2, *Θηβαϊος* 5 8 8, 8 48 1, *Ιπποδέτης* 9 26 1, *Μάντιλος* 4 23 10, 4 26 3, *πατρώος* 4 8 2, *πρόμαχος* 9 11 4, *ήνιοχολούστης* 9 25 4, *σπηλαϊτης* 10 32 5, *Τιρονθιος* 5 2 2, 10 13 8, *Χάροψ* 9 34 5.
 Hercules Alexandri M. f. 9 7 2.
 Hercules Idaeus 5 7 6, 5 13 8, Thebano antiquior 9 27 8, ludos Olympicos instituit 5 7 7 et 9, Ceresis Mycalessiae aedituus 9 19 5, 9 27 8, *παραστάτης* 5 8 1, 5 14 7, 6 23 3, eius statua 8 31 3.
 Heryna fl. Boeot. 9 39 2 et 3 et 5 et 7, Heryna nymphe 9 39 2.
 Hermae *άκωλοι* quadrati 1 17 2, 1 24 3, 4 33 3, 8 39 6, 10 12 6, termini 2 38 7, 3 1 1, 3 10 6.
 Hermae pueri in Trophonii sacris 9 39 7.

Hermaea 8 14 10.
 Hermaeum locus Arcadiae 4 34 6.
 hermaphroditus v. Attes.
 Hermesianax Agonei f. Ol. 6 17 4.
 Hermion Europis f. 2 34 4.
 Hermione Helenae ex Menelao f. uxor Pyrrhi 1 11 1, 3 25 1, 3 26 7, postea Orestis 1 33 8, 3 1 5, 10 16 4, eius ex Oreste filius 2 18 6.
 Hermion opp. 2 34 4, primae situs 2 34 10, recentioris ib. 11, *Ερμιονίς χώρα* ib. 6.
 Hermocrates Clitomachi pater 6 15 3.
 Hermogenes Cytherius stat. 2 2 8.
 Hermogenes Xanthius cognomento *ήππος* Ol. 5 13 3.
 Hermolycus pancratiastes 1 23 10.
 Hermon Lysandri gubernator 10 9 7.
 Hermon Pyrrhi f. 6 19 8.
 Hermon Troezenius stat. 2 31 6.
 Hermophantus Chius Lysandri socius 10 9 9.
 Hermus fl. 4 34 2, 5 13 7, 7 27 12, 10 4 6, Hermi campus 5 9 6.
 Herodes Atticus Athenis stadium marmoreum 1 19 6 et Odeum exstruit 7 20 6, Delphicum stadium exornat 10 32 1, eius donaria in templo Isthmico 2 1 7, in gymnasio Olymp. 6 21 1.
 Herodotus Clazomenius Ol. 6 17 2.
 Herodotus Halicarnass. 1 5 1, 2 20 10, 2 30 4, 3 2 3, 5 26 4, 10 20 2, 10 32 8, 10 33 8 et 9 et 12.
 heroes et herolci seculi homines proceri 6 5 1, heroes invocantur 4 27 6, heroes *έπώνυμοι* Atheniens. 1 5 1-2, heroes Marathonii 1 32 4, heroum ultimus Cleomedes 6 9 8, heroum adversus impios homines irae 3 4 6, heros *άρχηγέτης* 10 4 10, *δαίμων* 6 6 7, heroum arae 1 1 4.
 Herophanes Troezen. de Europe Phoronei notho 2 34 4.
 Herophile Sibylla 10 12 1-7.
 Herse Cecropis f. 1 2 6, 1 18 2.
 Hesiodi aetas 9 30 3, patria 9 38 4, repulsa in Pythiis 10 7 3, *θάβδος* 9 30 3, tripus praemium 9 31 3, mors 9 31 6, sepulcrum 9 38 3, statua 5 26 2, 9 27 5, carmina ei ab aliis alia data 9 31 4, interpolata 2 26 7: *κατάλογος γυναικων* 1 3 1, 1 43 1, 3 24 10 (cf. *Ηοίαι μεγάλα*), *έπη μαντικά* 9 31 5, *θεογονία* suspecta 8 18 1, 9 27 2, 9 31 5, 9 35 5, loci laudati 1 24 7, 2 9 5.
 Hesperia malus 6 19 8.
 Hesperides 5 11 6, 5 17 2, 6 19 8.
 Hestiaea s. Histiaea Euboeae opp. 7 4 4.

- postea Oreus 7 26 4. a Villio eversa 7 7 9.
 Hestiaeus perdit Milesios 10 33 2.
 hestiatres v. *ἑστιατορες*.
ἑστιατοριον 5 15 12.
 Hetoemocles Hippothesis f. 3 13 9.
 hexametrum primus cecinit Olen 10 5 7.
ἑξήμιος 1 20 7, 3 17 9, 7 25 1.
 Hicesius Chius Lysandri ad Aegospotamos socius 10 9 9.
 Hicetaon Critolai pater 10 26 1.
 Hicetas Aristocratis f. et pater 4 17 2, 8 5 13.
ἑρα ὄδος 1 36 3, 5 25 7.
 Hiera ins. 10 11 4.
 Hiera ins. e mari emersa 8 33 4.
 Hiera ins. antea Sphaeria 2 33 1.
 Hierocaesarea opp. Lydiae 5 27 5.
 Hieron Dinomenis f. Syracus. 6 12 1, 8 42 8.
 Hieron Hieroclis f. Syracusarum tyrannus 6 12 2. populi Romani socius ib. 3. eius statuae duo ib. 4, tres 6 15 6.
 Hieron Prienensis patriam suam pessundat 7 2 10.
 Hieronymus Andrius Ol. 3 11 6, 6 14 13.
 Hieronymus Cardianus historicus 1 9 8, 1 13 9.
 Hieronymus Maenalis 8 27 2.
ἑροδύσιον Messeniorum 4 32 1.
ἑροδύται 8 42 12.
ἑροφάντης 2 14 1, 4 16 2.
 Hilaira et Phoebe Dioscurorum uxores. Apollinis filiae 2 22 5, 3 16 1, 4 31 12.
ἑμάρτες pugillum 5 21 14, 8 40 3.
 Himerensium de Helena fabula 3 19 11.
 Hippagoras Leontinus 5 22 7.
ἑπάρχεις Olymp. 6 20 10—14.
 Hipparchus Pisistrati f. 1 8 5, 1 23 2, 1 29 15.
 Hippasus Pythagorae proavus 2 13 2.
 Hippus 1 33 8.
 Hippasus Pisistrati f. 1 23 1.
 Hippasus ὁ σοφός 5 25 4.
 Hippasus stat. 6 13 5.
 Hippo Scedasi filia 9 13 5.
 Hippocoon Tyndarum fugat 3 1 4, 3 21 2. eius filii 3 14 6 et 7, 3 15 1.
 Hippocrates Ariphronis f. Athen. dux 3 6 1, 9 6 3.
 Hippocrates Epicydus frater Syracusanos sollicitat 6 12 4.
 Hippocratis medici donarium 10 2 6.
 Hippodamia Oenomai f. 5 11 6, 6 20 19.
 Heraea instituit 5 16 4. eius proci 5 14 6, 5 17 7, 6 21 9: nox una Myrtilo pacta 8 14 11: ludicrum 5 20 1: exsiliium 6 20 7.
 Hippodamion 5 22 2, 6 20 7.
- ἵπποδρομία* 8 4 5.
 hippodromus Olymp. 6 20 10, Eleorum 6 24 2.
 Hippola urbs 3 25 9.
 Hippolyte Amazonum dux 1 41 7.
 Hippolytus Rhopali f. rex Sicyonis 2 6 7.
 Hippolytus Thesei f. 1 22 1—2, 2 27 4, 2 31 4, 2 32 1 et 3—4 et 10, 3 12 9.
 Hippomachus Eleus Ol. 6 12 6.
 hippomanes aereo equo infusum 5 27 3.
 Hippomedon Adrasti sororis f. 10 10 3.
 Polydori pater 2 20 5. Polynicem adiuvat 2 36 8.
 Hippomenes Medontides 4 13 7.
 Hippus Eleus Ol. 6 3 5.
 Hipponous Capanei pater 9 8 7. Proeti f. 10 10 3.
 hippotamus v. equus.
ἵππος v. Hermogenes.
 Hippotheses Laced. Ol. 3 13 9, 5 8 9. eius templum et cultus 3 15 7.
 Hippostratus amasius Laidis 2 2 5.
 Hippotes Phylantis f. 2 4 3. Carno interfecto aufugit 3 13 4.
 Hippothoon heros eponymus Athen. Neptuni et Alopes f. 1 5 2, 1 38 4, 1 39 3.
 Hippothoitis tribus Tegeat. 8 53 6.
 Hippothous Cereyonis f. Arcadiae rex 8 5 4, 8 45 7.
 Hippotion Tarentinus 5 25 7.
ἵπποτρόφοι 6 2 1, 6 10 8.
 Hippucrene Boeotorum et Troezeniorum 2 31 8, 9 31 3.
ἵππον μνήμα 3 20 9.
 Hira opp. Messeniae postea Abia 4 30 1.
 hircinus sanguis adamantem liquefacit 8 18 6.
 hirundines in Daulide non degunt 10 4 9.
 Hispani v. Iberi.
 Histiaea Euboeae opp. 7 4 9.
ἑστιατορες Dianae Ephesiae 8 13 1.
 Historis Tiresiae f. 9 11 3.
 Holaeas (?) Cypseli Arcadis f. 8 5 7.
 Holmones v. Olmones.
 Homeri aetas 9 30 3, patria 10 24 2, caecitas paupertas errores 1 2 3, 2 33 3, 4 33 7. antrum Smyrnaeum 7 5 12, monumentum 10 24 2, statua 5 26 2. carmina a Pisistrato collecta 7 26 13, hymni cum Orphicis collati 9 30 12, hymnus in Apollinem 10 37 5, in Cererem 4 30 4. stragemata 4 28 7—8. Homerus deum Delphicum consultit 10 7 3. antiquis nominibus gaudet 9 40 6.
 homicidii iudicia Athen. 1 28 8—11, 4 5 2.
 homines primi e terra orti 8 29 4, e luto facti 10 4 4. homines in deorum numerum recepti 1 34 2, 8 2 4. homines agrestes 2 21 6. hominum species variae pro caeli et terrae varietate 9 21 6.

- homo in lupum mutatus 8 2 6, in avem 1 30 3, homo marinus portentosa longitudine 10 4 6.
 Homole mons Thessaliae 9 8 6.
 Homoloides portae 9 8 5—6.
 Hopladamus gigantes in Rheae auxilium cogit 8 32 5, 8 36 2.
 Hopoleas (vel Hopleas) Mantinensis 8 27 2.
 Horae tres Iovis filiae, caeli ianitrices 5 11 7. Themidis filiae 5 17 1. Iunonis nutrices 2 13 3. Iovis capiti impositae 1 40 4. in corona Iunonis 2 17 4. eorum nomina et sacra 9 35 2, templum 2 20 4.
 horti Caesaris 8 46 5.
 hostiae vivae adolentur 7 18 12—13. hostiarum mactatio singularis 8 37 5.
 humanum sanguinem et carnem gustant Galli 10 22 3.
 Hyacinthia v. festum.
 Hyacinthus Amyclae f. 3 1 3, 3 19 3—5.
 hyacinthus flos 1 35 4, 2 35 5.
 Hyamia Androclis posteris donata 4 14 3.
 Hyampolis Phocidis opp. 10 1 2 et 3, 10 3 1, 10 35 5.
 Hyamus Lycori f. 10 6 3.
 Hyantes a Cadmo e Boeotia pelluntur 9 5 1, 9 35 5.
 Hyanthidas Propodae f. 2 4 3.
 Hyblae Gereatis et Maior 5 23 6.
 Hyblaea dea 5 23 6.
 Hybrillides archon Athen. 6 9 5.
 Hyecara Siciliae opp. 2 2 5.
 Hydarnes Xerxis dux 3 4 8, 10 22 8.
 Hydna Scyllidis f. 10 19 1.
 hydra Lernaea 2 37 4. in Amynone fl. ab Hercule confecta 5 17 11. eius veneno Anigri fluvii odor vitiat 5 5 10.
 Hydræ ins. 2 34 9.
 Hydrus opp. Italiae 6 19 9.
 Hyettus Argivus 9 24 3. Argis profugus in Boeotia considit 9 36 6.
 Hyettus vicus Boeot. 9 24 3, 9 36 6.
ἑγεία Aesculapii f. 1 23 4, 5 20 3. eius templum 3 22 13. simulacra 1 34 3, 2 4 5, 2 11 6, 2 23 4, 8 28 1.
 Hylae locus Magnesiae 10 32 6.
 Hyllicus fl. 2 32 7.
 Hylus fl. 1 35 8.
 Hylus Herculis f. 1 35 8, 4 30 1. Euaechmae pater 4 2 1. ab Echemo occisus 1 41 2, 1 44 10, 8 5 1, 8 45 3, 8 53 10.
 Hylus Terrae f. 1 35 8.
 hymenaeus 7 17 12.
 Hymettus mons 1 32 1.
 hymnorum certamen 10 7 2. antiquissimum auctor 9 27 2.
 Hypaepa opp. Lydiae 5 27 5.
 Hypanion fl. 4 35 12, 8 28 2.
 Hypatodorus stat. 8 26 7, 10 10 4.
 Hypatus Boeotarcha 9 15 2.
 Hypatus mons Boeot. 9 19 3.
 Hypenus Pisaeus Ol. 5 8 6.
 Hyperbius Siculus cum Agrola in Acarnaniam migrat 1 28 3.
 Hyperborei 1 31 2, 5 7 7—8, 10 5 7. inde *ἑκτόνος* 5 7 7.
 Hyperea opp. Troezen. 2 30 8.
 Hyperenor Spartus 9 5 3.
 Hyperes Neptuni f. rex Troezen. 2 30 8.
 Hyperesia postea Aegira 7 26 1.
 Hyperides Athen. legatur ad Eleos 5 21 5.
 Hyperion Agamemnonis f. Megarensium rex 1 43 3.
 Hyperippe Arcadis f. Endymionis uxor 5 1 4.
 Hypermenides Corinthiorum dux ab Aristomene occisus 4 19 2.
 Hypermnestra Amphiarai mater 2 21 2.
 Hypermnestra Danai f. Lynceum servat 2 25 4. a patre in iudicium vocatur 2 19 6, 2 20 7, 2 21 1. eius f. Abas 10 35 1, statua 10 10 5.
 Hyperochus Cumanus de Sibylla Cumana 10 12 8.
 Hyperochus Hyperboreus Delphis adversus Gallos opem fert 1 4 4, 10 23 2.
 Hyperphas Oedipi socer 9 5 11.
 Hyperieleuton locus 3 22 10.
ἑγίσται πύλαι Theb. 9 8 5.
 Hypsos locus 3 24 8.
 Hypsus Arcadiae mons 8 35 7.
 Hypsus Arcadiae opp. 8 3 3, 8 35 7.
 Hypsus Lycaonis f. 8 3 3, 8 35 7.
 Hyraeus Aegaei f. 3 15 8.
 Hyriei thesaurus a Trophonio et Agamede exstructus et spoliatus 9 37 5.
 Hyrmina Epei et Anaxiroes f. 5 1 6 et 11.
 Hyrmina opp. Elidis 5 1 11.
 Hyrnethium locus 2 28 3 et 6.
 Hyrnetho Temeni f. 2 19 1. a fratribus marito eripitur 2 28 3. eius sepulcrum ib. 6, 2 23 3.
 hys s. coecus 10 36 1.
 Hysiae opp. Argolicum 2 24 7, 8 6 4, 8 27 1.
 Hysiae urbs olim Boeotica 3 2 1.
 Hysmon Eleus Ol. 6 3 9.
 Iacchus 1 2 4, 1 37 4.
 Ialmenus Martis f. 9 37 7.
 Iamus vates Apollinis f. 6 2 5.
 Iamidae vates Elei 3 11 6, 3 12 8, 4 16 1, 6 2 5, 8 10 5.
 Ianiscus Clytiae nepos, Sicyonis rex 2 6 6.
 Iapetus Buphagi pater 8 27 17.
 Iardanus vel Iardanes fl. postea Acidus 5 5 9, 5 18 7.
 Iardanus fl. Cretae 6 21 6.
 Iasaea (vel Asaea) opp. Arcadiae 8 27 3.
 Iasens Phoco amicus 10 30 4.
 Iasis nympa 6 22 7.

- Iasius Amphionis pater 9 36 8.
 Iasius Arcas Ol. 5 8 4.
 Iasius Eleutheris f. 9 20 1.
 Iasius s. Iasus Idaeus Dactylus 5 7 6, 5 14 7.
 Iasius Ol. Herculis tempore 8 48 1, 5 8 4.
 Iaso dea 1 34 3.
 Iason Corinthi rex 2 3 11. eius ex Medea liberi ib. 9. cum Peleo lueta 5 17 10.
 Iason Thessaliae tyrannus de Gorgia quid iudicaverit 6 17 8.
 Iasus Laconiae opp. 7 13 7.
 Iasus Triopae f. 2 16 1.
 Iberi Oceani aecolae 1 33 4. in Sardiniam coloniam mittunt 10 17 5. cinnabari effodiunt 8 39 6.
 Iberiae boves insignes 4 36 3.
 Ibericum oleum 10 32 19.
 Ibes aves 8 22 5.
 Ibycus poeta 2 6 5.
 Icaria ins. 9 11 5.
 Icarium mare 9 11 5.
 Icarus 1 2 5.
 Icarus Hippocoontem iuvat 3 1 4. filiae proci certamina proponit 3 12 1. *Αἰδου* signum dedicat 3 20 10. eius filius Perillus 8 34 4.
 Icarus Daedali f. nave submersa perit 9 11 5.
 Icarus Hyperesiensis Ol. 4 15 1.
 Icaeus Colophonius Ol. 6 17 4.
 Icaeus Epidaurius in pugilatu interemptus 6 9 6.
 Icaeus Nicolaidae f. Tarentinus Ol. et gymnastes 6 10 5.
 Ichnusa postea Sardinia 10 17 1.
 Ichthyophagi 1 33 4.
 Ictinus architectus 8 41 9.
ἰκτινος avis Olympica sacrificia non laedit 5 14 1.
 Ida Cretae mons 5 7 6.
ἰδαί χωρία δασέα 10 12 7.
 Idaeus Dactyli iidem Curetibus 5 7 6.
 Idaeus Cyrenaicus Ol. 6 12 2.
 Idas Aphareus filius 4 2 7. Marpessam uxorem ab Apolline raptam repetit 5 18 2. fulmine ictus perit 4 3 1. eius sepulcrum 3 13 1.
 Idas Cures 5 7 6. eius ara 5 14 7.
 Ide nympha 8 47 3.
 Idectus Corinthius v. Sidectus.
Ἰδογενής 10 12 3.
 Idomeneus 5 25 9.
 Ietae 10 24 2.
 ignis inventor 2 19 5. ignis igne urentior 7 12 12. ignis perpetuus in foco Olympico 5 15 3. in Cereris et Proserpinae templo 8 9 2. in Panis templo 8 37 11. arte magica excitatus 5 27 5. prope fontem erumpens 8 29 1.
 ignivivae insulae 10 11 4.
 Ile Hermion. 2 34 6.
 ilex et olea ex eadem radice 8 37 10.
Ἰλιάς ἡ μικρά 3 26 9, 10 26 2.
 Ilienses Sardiniae incolae 10 17 7.
 Ilissus fl. 1 19 5.
 Iliithia Iunonis f. 1 18 5. Amoris mater 9 27 2. eadem *Πεπρωμένη* 8 21 3. partui praest 8 32 4. facem praefert 7 23 6. eius signa velata 7 23 5. solis sacerdotibus accessa 2 35 11. templa 2 22 6, 2 35 11, 3 17 1, 4 31 9, 7 25 9, 7 27 8. templum cum Sospolide commune 6 20 2. cum Apolline et Diana 3 14 6.
 Iliithyae 1 44 3. Iliithyia *ἐν γόνασι* 8 48 7. *εὐλίνο*s 8 21 3. *Ὀλυμπία* 6 20 2.
 Ilium Aeolenses incolunt 1 35 4, 8 12 9. cur funditus perierit 10 33 2.
 Ilium mons 3 24 6 et 8.
 Illyrii Ionii maris aecolae 1 4 1. piratae 4 35 6. ad eos Cadmus migrat 9 5 3. Laodamas 9 5 13, 9 8 6. Epirum in suam potestatem redigunt 4 35 5. a Gallis petuntur 10 19 7.
 Ilius Phryx 2 22 3.
 Imbrasmus fl. Sami 7 4 4.
 Imbrius Mentoris f. 10 25 9.
 Immaradus Eumolpi f. 1 5 2. ab Erechtheo interfectus 1 27 4, 1 38 3.
 immortales cohors regia apud Persas 6 5 7, 10 19 10.
 imperatorum Romanorum imagines 1 40 2, 5 20 9, 6 19 10. delubrum 2 8 1, 6 24 10.
 Inachus fl. 2 15 4, 2 18 3, 2 25 3, 8 6 6.
 Inachus rex 2 15 4.
 India belluarum ferax 8 29 4. Indorum cum Graecis commercium 3 12 4. magi 4 32 4, Martiora 9 21 4, testudines 8 23 9.
 Indus fl. monstra alit 4 34 2 et 3.
 Ino s. Leucothea 1 42 7, 1 44 7, 3 23 8, 3 24 4, 3 26 1 et 4, 4 34 4, 9 5 2.
 Inopus fl. e Nilo oritur 2 5 3.
 inscriptio *βουστροφῆδον* 5 17 6. a dextra ad sinistram 5 25 9. circularis 5 20 1.
 insula altera submersa, altera e mari edita 8 33 4. manu facta 8 7 3. pluviae expers 2 34 3. insulis Graecis ab Aristide tributa imposita 8 52 2.
 inundatione deletur Helice 7 24 12, Phe-neos 8 14 1.
 Inycus Siculorum opp. 7 4 6.
 Io Iasi filia 2 16 1.
 Io Inachi filia 1 25 1, 3 18 13.
 Iocasta Oedipodi liberos non tulit 9 5 10.
 Iodama in saxum versa 9 34 2.
 Iolaus Iphiclis fratris Herculis f. 7 2 2, 8 14 9. Herculis comes et socius laborum 1 19 3, 8 45 6. Herculis auriga 5 8 3, 5

- 17 11. Lipephilae pater 9 40 6. occidit Eurystheum 1 44 10. coloniam in Sardiniam deducit 7 2 2, 10 17 4. eius heroum 9 23 1.
 Iolaia loca Sardiniae 10 17 5.
 Ioleus 4 36 1.
 Ion Chius tragicus et historicus 7 4 8. hymno *ἐς Καίρον* 5 14 9.
 Ion Gargetti f. 6 22 7.
 Ion Xulhi f. polemarchus Athen. 1 31 3, 7 1 2-5.
 Iones ab Ione denominati 7 1 4. ab Achaeis eieci in Asiam traiciunt 7 1 5-7 5 3.
 Amphictyones 10 8 2. Ionum classis prodita 7 10 1. Ionum levitas 6 3 15-16.
 Ionum primi Ol. 6 2 6, 6 13 6. Ionum proverbium 10 29 2.
 Ioniae caelum 7 5 4 et 10, templa 7 5 4, palmae 9 19 8, *ἀγῶνες* 5 21 13.
 Ionides nymphae 6 22 7.
 Ionum mare 7 5 6.
 Iophon Cnossius 1 34 4.
 Ioppe urbs Hebraeorum 4 35 9.
 Iops heros 3 12 5.
 Iordanus fl. Hebraeorum 5 7 4.
 Ios ins. 10 24 2.
 Iphicles Herculis frater, Iolai pater 8 14 9.
 Iphiclus Cephalo f. 10 29 6.
 Iphiclus Protesilai pater 4 36 3. eius boves ib. 10 31 10. Iphicli cursu certantis effigies 5 17 10.
 Iphicrates Timothei f. Athen. dux 9 14 6. Amyclaeos caedit 3 10 1. ab Epaminonda fugatur 9 14 7. eius statua 1 24 7.
 Iphidamas Antenoris f. 4 36 4, 5 19 4.
 Iphigenia Agamemnonis f. 1 33 1. Thesei ex Helena f. 2 22 7. mactandae loco cervam substitit Diana 9 19 6. cum Oreste Tauricae deae simulacrum rapit 1 33 1, 3 16 7. ex Dianae consilio He-cate facta 1 43 1. Iphigeniae heroum et sacra apud Tauras 1 43 1, signum 7 26 5.
 Iphimedeae et filiorum sepulcrum 9 22 6, honores apud Cares 10 28 8.
 Iphinoe Alcathoi f. 1 43 4.
 Iphinoe Nisi f. Megarei uxor 1 39 6.
 Iphis 10 25 4.
 Iphis Alectoris f. 2 8 5. Eteocli pater 10 10 3.
 Iphitus Elidis rex ludos Olymp. restituit 5 4 5, 5 8 5, 8 26 4. ab *Ἐνεργισία* coronatur 5 10 10, 5 26 2. Iphiti discus cum induciarum Olympic. inscriptione 5 20 1.
 Iphitus Euryti f. ab Hercule interemptus 3 15 3, 10 13 8.
 Iphitus Iphiti pater 5 4 6.
 Iphitus Schedii pater 10 4 2. eius filii 10 36 10.
 Ira mons 4 17 10, 4 20 1 et 5.
 Ira opp. Messeniae postea Abia dicta 4 30 1.
 Irbus Amphisthenis f. 3 16 9.
 iris herba 9 41 7.
 Isagoras Athen. a Cleomene adiutus 3 4 2.
 areem Atheniensium capit 6 8 6.
 Ischepolis Alcathoi f. ab apro Calydonio occisus 1 42 6, 1 43 2.
 Ischys Elati f. 8 4 4. cum Coronide concumbit 2 26 6.
 Isis Pelagia et Aegyptia 2 4 6. eius lacrimas Nilum augent 10 32 18. sacra religiosissima 10 32 13. templum 1 41 3, 2 32 6, 2 34 1, 7 25 9. simulacrum quod solis sacerdotibus videre licet 2 13 7.
 Ismenias Thebanus a Persis corruptus 3 9 8.
 Ismenides nymphae 1 31 4.
 Ismenius Boeotiae fl. 9 10 2. olim Ladon 9 10 6. ad eum pugna 9 9 2.
 Ismenius collis 9 10 2.
 Ismenius deus 9 10 2. v. Apollo.
 Ismenus Apollinis f. 9 10 6.
 Isocrates 1 18 8.
 Issedones pop. 1 24 6, 1 31 2, 5 7 9.
 Issora 3 14 2. *λυγυαία* ib.
 Isthmiades Pelargos maritus 9 25 7.
 Isthmius Glauci f. rex Messeniae 4 3 10.
 Isthmius Temeni f. 4 3 8.
 Isthmii ludi in honorem Melicertis instituti 1 44 8, 2 1 3. excisa Corintho non intermissi 2 2 2. Elei inde exclusi 5 2 2, 6 16 2. ab exsulibus aguntur 3 10 1. Isthmica corona pinea 8 48 2. *σπονδαί Ἰσθμικαί* 5 21.
 Isthmus Corinthiacus 2 1 5-2 2 2, 7 6 7.
 Isthmus Peloponnesi 2 34 4.
 Isthmus Troezenius 2 34 1 et 4.
 Istri fl. ostia 3 19 11. belluae 4 34 2. insulae 8 25 13. frigus 8 28 2. aquae semper pares 8 38 3.
 Istriae oleum 10 32 19.
 Italiae felicitas 1 12 1.
 Ithaemenes 10 25 3.
 Ithomaea festum 4 33 2.
 Ithome Iovis nutrix 4 33 1.
 Ithome mons 4 9 2, 4 29 5, 4 33 1.
 Ithome opp. 4 9 1, 4 31 4. a Messeniis Helotibus occupata 3 11 8. deserta 4 13 6, 4 24 7. a Lacedaemoniis excisa 4 14 2.
 Itonis v. Minerva.
 Itonus Amphictyonis f. 5 1 4, 9 1 1, 9 34 1.
 Iuba Libys 1 17 2.
 iudicia v. dicasteria.
 iunco Asopi 5 14 3.
 Iuno nata ad Imbrasm 7 4 4, ab Horis educata 2 13 3, a Temeno 8 22 2. Ni-

thyiae mater 1 18 5. cum Neptuno de Argolide certat 2 15 5. Alcmenae partum inhibet 8 30 3. Herculi ubera praebet 9 25 2 et semel non adversatur 3 15 9. a Vulcano in vincula conicitur 1 20 3. 3 18 16. in Euboeam secedit 9 3 1. virginitatem quotannis reparat 2 38 2. eius avis 2 17 4. festum 2 24 2. peplos 5 16 2. signa 7 39 9. 9 34 3. 9 39 4. templa 2 17 1-6. 7 5 4. 8 9 3. 10 35 2 (cf. 1 1 5).

Ἡρα αἰγοφάγος 3 15 9. **ἀκροαία** 2 24 1. **Ἀμμωνία** 5 15 11. **Ἀνθεία** 2 22 1. **Ἀργεία** 3 13 8. 4 27 6. **Ἀφροδίτη** 3 13 9. **βουναία** 2 47. **ἠνιοχη** 9 39 5. **ἑπία** 5 15 5. **Δαυινία** 6 13 1. **λαοίτις** 5 14 5. **νυμφερομένη** 9 2 7. **Ὀλυμπία** 5 14 8. **παῖς** 8 22 2. **προδρομία** 2 11 2. **Σαμία** 5 13 8. 7 4 4. **τελεία** 8 22 2. 8 31 9. 9 2 7. **ὑπερχεῖρα** 3 13 8.

Juppiter deorum summus 8 36 5. trino imperio 2 24 4. imberbis 5 24 6. puer 7 24 4. pater Aethlii 5 1 3. Attis 7 17 10. Britomartis 2 30 3. Caeri 5 14 9. Gratiarum et Horarum 5 11 7. Lacedaemonis 3 1 2. Megari 1 40 1. Sibyllae primae 10 12 1. Tantalii 2 22 3. Amphitruonem simulat 5 18 3. Iovis incubabula 4 33 1. 5 7 1. 8 8 2. 8 28 2. 8 38 2: lueta cum Saturno 5 7 10. 8 2 2: dolla duo 8 24 14: minister Mercurius 8 32 4: simulacra 5 11 1-11. 5 23 1 et 5-7. 5 24 1-9.

Ζεύς ἀγοραῖος 3 11 9. 5 15 4. 9 24 4. **Ἀγγέσιμος** 1 32 2. **ἀμβούλιος** 3 13 6. **ἀπεάντιος** 2 15 3. **ἀπήμιος** 2 32 2. **ἀπόμνιος** 5 14 1. **ἀφέσιος** 1 44 9. **ἄρειος** 5 14 6. **βασιλεὺς** 9 39 4-5. **βουλαῖος** 1 3 5. **ἑλενθέριος** 1 32. 9 2 5-6. 10 21 6. **ἐπίδωτης** 8 9 2. **ἐρκειός** 4 17 4. 8 46 2. **ἐνάνεμος** 3 13 8. **Ἰθωμάτας** 3 26 6. 4 3 9. 4 12 7. 4 27 6. 4 33 2. **καθάρασιος** 5 14 8. **Καπετάλιος** 2 4 5. **καππάτας** 3 22 1. **καταιβάτης** 5 14 10. **καταχθόνιος** 2 24 4. **κεράνιος** 5 14 8. **Κιθαιρώνιος** 9 2 4. **Κλάριος** 8 53 9. **κοκκύνιος** 2 17 4. 2 36 1. **κόνιος** 1 40 6. **κοσμήτας** 3 17 4. **κροκεάτας** 3 21 4. **κρησιος** 1 31 4. **λαοίτας** 5 14 4. 5 24 1. **Λαρεναῖος** 2 24 3. **λαφύ-**

στιος 1 24 2. 9 34 5. **λενκαῖος** 5 5 5. **λεχεάτης** 8 26 6. **λυνκαῖος** 4 22 7. 8 2 1. 8 30 2. 8 38 6-7. 8 53 11. **μελίχιος** 1 37 4. 2 9 6. 2 20 1. **Μεσσαπενός** 3 20 3. **μηχανένος** 2 22 2. **μοιραγέτης** 5 15 5. 8 37 1. **Νεμεῖος** 2 15 2. 2 20 3. 4 27 6. **Ὀλύμπιος** 1 18 6. 2 5 5. 2 27 2. 3 9 2. 3 12 11. 3 14 5. 4 31 6. 5 10 2-10. 5 11. 5 13 8. 5 14 8. 10 28 6. **Ξένιος** 3 11 11. **ὀμαγύριος** 7 24 2. **ὄμβριος** 1 32 2. **ὄρμιος** 5 24 9. **Πανελλήνιος** 1 18 9. 1 44 9. 2 29 8. **Παρνήθιος** 1 32 2. **πλούσιος** 3 19 7. **πολιεύς** 1 24 4. **σαώτης** 9 26 7. **σημαλέος** 1 32 2. **σθένιος** 2 32 7. 2 34 5. **σοιτιᾶς** 3 10 6. **σώτηρ** 2 20 6. 2 31 10. 3 23 10. 4 31 6. 4 34 6. 5 5 1. 7 23 9. 8 9 2. 8 30 10. **τέλειος** 8 49 6. **τροπαῖος** 3 12 9. **ὑέτιος** 2 19 8. 9 39 4. **Τμήτιος** 1 32 2. **ὑπάτος** 1 26 5. 3 17 6. 8 2 2. 8 14 7. 9 19 3. **ὑψιστος** 2 2 8. 5 15 5. 9 8 5. **φίλιος** 8 31 4. **φύξιος** 2 21 2. 3 17 9. **χάρμων** 8 12 1. **χθόνιος** 2 2 8.

instrumentum super extis 3 20 9. 4 15 8.

Iustitia v. **Δίκη**.

Inventas v. Hebe.

Labax Lepreata Ol. 6 3 4.

Labdacus Polydori f. 2 6 2. 9 5 4.

Labotas Echestrati f. 3 2 3.

Labyrinthus Cnosi 1 27 10.

Lacedaemon Iovis f. Spartae maritus 3 1 2. Gratiis templum condit 3 18 6. 9 35 1. eius filia 3 13 8. posteri 7 18 5. heroum 3 20 2.

Lacedaemonii ad pugnam exituri lunam observant 1 28 4. praelium ineunt ad tibiae et citharae cantum 3 17 5. poesin negligunt 3 8 2. magis ordines servant quam fugientes caedunt 4 8 11. regis cadaver in hostium potestate relinquere turpissimum ducunt 9 13 10. cladem sere dissimulant ib. 11. terrentur prodigiis 3 5 8. ante Leutricam pugnam invicti 1 13 5. in vicinos iniusti 4 5 3. Messeniis bellum inferunt 4 4 4. cum Argivis perpetua gerunt bella 2 20 1. 3 2 3. Megalopolin invadunt 8 27 15. ad Thermopylas quantis copiis pugnaverint 10 20 1 (cf. 3 14 1). primi hostes pecunia cer-

ruperunt 4 17 3. a Conone ad Cnidum victi 1 1 3. quattuor cladibus afflicti 1 13 5. in Asiam contra Artaxerxem traiciunt 3 9 1. ab Amphitryonibus multantur 4 5 4. 10 8 2. ab Augusto Thuriam accipiunt 4 31 1.

Lacedaemoniorum reges 3 1 1-3 10 5. coloniae 3 3 1. magistratus 3 11 2. servi publici 3 20 6. cum Atheniensibus pax 5 23 4. donaria 5 24 3. 10 9 7. 10 16 4.

Lacedas Argivorum rex 2 19 2.

Lacedades Hippolyti f. 2 6 7.

Lachares Athen. tyrannus 1 25 7. 1 29 10 et 16.

Λακιάδαι demus Atticus 1 37 2.

Lacides v. Lacedas.

Lacius heros 1 37 2.

Laconia olim Lelegia 4 1 1. eius fines 2 38 7.

Laconica brevitatis 4 7 9. dialectus 3 15 2.

Lacrates Aetolorum dux 10 20 4.

Lacrates Pyrrhi f. 6 19 8.

Ladas cursor insignis 2 19 7. 3 21 1. duo

Ladae. alter Achaeus seu Aegiensis ib.

10 23 14. Ladae stadium 8 12 5.

Lade ins. Milesiorum 1 35 6.

Ladocea locus Arcad. 8 44 1.

Ladocus Echemi f. 8 44 1.

Ladon fl. Arcad. 5 7 1. 6 22 5. 8 20 1.

8 23 8. 8 25 2 et 4 et 11-13. eius

filia Daphne 10 7 8. nepos Euander 8

43 2.

Ladon fl. Boeotiae. postea Ismenus 9 10 6.

Laeadris Anaxandri uxor v. Leandris.

Laes Hyraei f. 3 15 8.

Laestrygones Gigantibus similes 8 29 2.

10 22 7.

Laias Oxyli f. 5 4 5.

Lais meretrix 2 2 4-5.

Laius Labdaci f. Thebarum rex 9 5 5 et

10. 9 26 3. 10 5 4.

Lalichmion curia Eleorum 6 23 7.

Lamedon Coroni f. rex Sicyonis 2 5 8. 2

6 3 et 5.

Lamia Neptuni filia 10 12 1.

Lamia opp. Thessaliae 1 1 3. 6 4 7.

Lamiaca clades 1 8 2. 7 10 5.

Lamiacum bellum 6 4 7. 7 6 5.

Lamiacus (vel potius Maliacus) sinus 1 4

3. 7 15 2. 10 1 2.

lampades ardentes in fossam immittuntur

2 22 3. lampadum certamen 1 30 2.

festum 7 27 3.

Lampea mons Arcadiae 8 24 3.

Lampis Eleus 5 5 1. 6 15 7. 6 16 8.

Lampis Laced. Ol. 5 8 7.

Lampon Aegineta 3 4 10.

Lampsaceni Anaximenes prudentia ab Ale-

xandri M. ira defensi 6 18 2. Priapum

inprimis colunt 9 31 2.

Λαμπτήρια v. festum.

Lamptreses demus Atticus 1 31 3.

Lampus Arnisci f. Eleus 6 18 7.

Lampus Philippensis **ἑκποτρόφος** 6 4 10.

Lampus Prolai f. ab adversario in Isthmiis

strangulatus 5 2 4.

Lamus fl. Helliconis 9 31 7.

lanae succidae Cereris arae imponuntur 8

42 11.

Lancea fons 3 21 2.

lanificii inventores 8 4 1.

Laodamas Eteoclis f. 1 39 2. 9 3 13. in

Ilyricum profugit 9 9 5.

Laodamia Amyclae f. Arcadis uxor 10

9 5.

Laodice Agapenoris f. 8 5 3. Paphi degit

8 53 7.

Laodice Helicaonis uxor 10 26 7.

Laodicenses 3 16 8. 10 32 4.

Laodocus heros 10 23 2.

Laomedon Priami pater 7 20 4. 8 36 6.

alius 10 27 3.

Laonice Lebadi uxor 9 39 1.

Laonome Gunei f. Amphitruonis mater 8

14 2.

λαός Homero quid 8 29 2.

Laphaes Argivorum tyrannus 2 21 8.

Laphaes Phliasius stat. 2 10 1. 7 26 6.

Laphria v. Diana.

Laphrius Castalii f. 1 24 6. 7 18 9.

Laphystius deus Orchomeniorum 1 24 2.

Laphystius mons 9 34 5.

lapidatio 4 22 7. 8 23 7. **λιθοβολία** fe-

stum 2 32 3.

lapis in muro exemptilis 9 37 5. a Saturno

devoratus et vomitu redditus 10 24 6.

lapis Pentelicus in tegulas fissus 5 10 3.

lapis niger 5 11 10. lapis sacer Troezen-

iorum 2 31 7. lapide unico factum so-

limum et simulacrum 8 37 3. lapides ru-

des in Areopago 1 28 5. pro simulacris

7 22 4. lapidum acervi sepulturae mo-

numentum 8 13 3 et 10 5 4.

Lapithaemum in Taygeto 3 20 7.

Lapitharum cum Centauris pugna 1 17 2.

5 10 8.

Lapithas 3 20 7.

Lapithus mons Arcadiae 5 5 8.

Larisa arx Argivorum 2 24 1.

Larisa Pelasgi f. 2 24 1.

Larisa Thessaliae opp. 1 13 2. ad Peneum

2 16 2. Larisae duae 3 17 1.

Larus fl. Eleorum et Achaeorum termi-

nus 6 26 10. 7 17 5. ad Larisum pugna

8 49 7.

Larymna Boeotorum olim Opuntiorum urbs

9 23 7.

Larymna Cyni f. 9 23 7.

Larysium mons Baccho sacer 3 22 2.

Las ab Achille interfectus 3 24 10.

Las opp. Eleutherolaconum 3 21 7. 3 24 6.

Lasius Hippodamiae procus 6 21 10.

Lastratidas Eleus Ol. 6 6 3.

- lateres crudi 8 8 8.
Lathria Thersandri f. 3 16 6.
Latmus mons 5 1 5.
Latona 1 31 1, 3 20 5. parturienti ex Hyperboreis adesi Iliithya 1 18 5. contemptam uiscuntur liberi 8 53 1. templa eius et simulacra 2 21 8, 2 24 5, 8 9 1, 9 20 1, 9 22 1, 10 11 1, 10 35 4.
Laurium 1 1 1.
laurus Syriae antiquissima 8 23 5. Tempea 10 5 9. laurea cur Delphici athletae coronati 8 48 2, 10 7 8. laurea sarta sacerdotum 9 10 4.
leaeana in Laidis sepulcro 2 2 4.
Leaena Aristogitonis amica 1 23 2.
Leagrus Athen. dux contra Thraces 1 29 5.
Leandris Anaxandri uxor 3 14 4.
Learchus Athamantis f. 1 44 7, 9 34 6.
Learchus Rheginus stat. v. Clearchus.
Lebadea Trophonio sacra 1 34 2, 9 39 1.
Lebadus Athen. 9 39 1.
Lebedus Ioniae opp. 1 9 7, 7 3 5, 7 5 11.
Lebene Cretae opp. 2 26 9.
lebetes inaurati in tecto Olympici templi 5 10 4.
Lechaenum Corinthiorum navale 2 1 5, 2 2 3, 9 14 6, 9 15 4, 10 37 3.
Leches Neptuni f. ex Pirene 2 2 3.
Leda Helenae nutrix 1 33 7. Thestii f. 3 13 8. ovum peperit 3 16 1.
Ledon *ἀντόχθων* 10 33 1.
Ledon opp. Phocensium 10 2 2, 10 3 2, 10 33 1.
legumina a Cerere Pheneas donata 8 16 3.
Leis Ori f. 2 30 5.
Leitus Boeotorum dux ad Troiam 9 4 3.
Arcesilai ossa reportat 9 39 3.
Leleges a Lelege nuncupati 1 39 6, 3 1 1. Megaridem tenent et Pylon deducuntur 4 36 1. Caricae gentis pars 7 2 7.
Lelegia quae postea Laconia 4 1 1.
Lelex Neptuni et Libyae f. 1 44 3, 3 12 5. primus Laconiae rex *ἀντόχθων* 3 1 1, 4 1 1. ex Aegypto advectus 1 39 6.
leo ab Alcathoo interfectus 1 41 3, ab Hercule 5 10 9, a Lysimacho 1 9 5, a Pulydamante 6 5 4. leo Nemeaeus et Parnassius 1 27 9, 2 15 2. leo tropaeum evertit 9 40 8. Thracii Xerxis camelos invadunt 6 5 4. leo sepulcri insigne 9 40 10. aeneus 10 18 7. leonis caput ferreum ib. 6.
Leobotes v. Labotas.
Leochares stat. 1 1 3, 1 3 4, 1 24 4, 5 20 10.
Leocritus Athen. Protarchi f. 1 26 2.
Leocritus Polydamantis f. 10 27 1.
Leocydes Megalopolit. dux 8 10 6.
Leogorus Proclis f. Samiorum rex 7 4 2.
Leon Ambraciota 6 3 7.
Leon daduchus 1 37 1.
Leon Eurycratis secundi f. rex Spartae 3 3 5.
Leonidaeum 4 15 2, 6 17 1.
Leonidas Anaxandriadae f. 3 3 9. Cleomenis frater 3 4 7. ad Thermopylas dux 1 13 5, 3 4 7, 8 52 2. quotannis laudatus 3 14 1.
Leonidas Cleonymi f. 2 9 1, 3 6 7.
Leonidas Eleus 5 15 2.
Leonidas Naxius Ol. 6 16 5.
Leonidas Rhodius Ol. 6 13 4.
Leonnatus 7 6 6.
Leontichus Rhadines amator 7 5 13.
Leontini restituti 6 17 9. nonnullorum donarium 5 22 7.
Leontiscus Messenius Ol. 6 2 10, 6 4 3.
Leontomenes Tisameni f. 7 6 2.
Leonymus Crotoniates 3 19 11.
Leos heros eponymus Athen. 1 5 2, 10 10 1.
Leosthenes 1 1 3, 1 25 5, 1 29 13, 8 52 5. ineunte praelio perit 3 6 1.
Leotychides Agidis f. 3 8 7. ab Agesilao regno privatus ib. 8.
Leotychides 3 4 3—4. cum Cimone ad Mycalen vincit 3 7 9, 8 52 3.
lepra Lepreatis nomea parit 5 5 5.
Leprea Pyrgi f. 5 5 5.
Lepreatae 5 23 2. Eleis infesti 4 15 8, obnoxii 3 8 3.
Lepreus opp. Triphylicae Eliaeae 5 5 3, 6 15 1.
Lepreus Pyrgi f. cum Hercule certat 5 5 4.
lepus urbis condendae locum monstrat 3 22 12. lepores albi 8 17 4.
Lerna fons Corinth. 2 4 5.
Lerna opp. 2 15 5, 2 36 6 et 7. Aegypti filii ibi interfecti 2 24 2.
Lerna festum 2 36 7 (?). 2 37 2, 8 15 9.
Lesbus Aeolica 4 35 10, 10 24 1. a Penchilo capta 3 2 1. Lesbiorum fabula 10 19 3.
λέσχη Κροτανῶν 3 14 2, Spartana 3 15 8, Delphica 10 25 1.
Lescheos *Ἰλίου πέρον* scripsit, Aeschylini fil. 10 25 5, 6, 8, 9, 10 26 1, 4, 8, 10 27 1, 2.
Lessa vicus 2 25 10.
ad Lethaenum fl. Magnes 1 35 6, 5 21 10, 6 17 3, 10 32 6.
Lethes aqua in sacris Trophonii 9 39 8.
Lethreus Pelopis f. 6 22 8.
Letrini opp. 6 22 8. Letrinae ib. 10.
Leucasia fl. 4 33 3.
Leucasion vicus Arcad. 8 25 2.
Leuce ins. Euxini Achilli sacra 3 19 11.
Leuceas *ἐξηγητής* 1 13 8.
Leucippe Oceani f. 4 30 4.
Leucippides heroinae et sacerdotes 3 13 7, 3 16 1.

- Leucippus Oenomai f. Daphnen amat 8 20 2.
Leucippus Perieris f. 3 26 4, 4 2 4. Aphareti frater 4 31 12. eius filiarum nuptiae 1 18 1, raptus 3 17 3 et 3 18 11, templum 3 12 8.
Leucippus Thurimachi f. 2 5 7.
Λευκὸν πεδῖον 4 35 11.
Leucon Athamantis f. 6 21 11, 9 34 7 et 9.
Leucone Aphidantis f. 8 44 7.
Leuconius fons 8 44 7.
Leucophrys ins. postea Tenedus 10 14 1.
Leucothea v. Ino.
Leuctra Boeotiae opp. 9 13 4. umbrosa 9 14 3. Leuctrica pugna 1 13 5, 4 26 4, 8 27 8, 9 6 4, 9 13 4—10.
Leuctra vel Leuctron Eleutherolaconum opp. 3 21 7, 3 26 4.
Leuctron Arcad. opp. 8 27 4.
Leucyanias fl. 6 21 5.
Libethra opp. Macedoniae 9 30 9.
Libethriae nymphae 9 34 4.
Libethrias fons 9 34 4.
Libethrium mons 9 34 4.
Libon Eleus architectus 5 10 3.
Libya *θηριώδης* 2 21 6.
Libycum marmor 1 18 9.
Libye Epaphi f. 1 44 3.
Libyes *αὐτονομοί* 8 43 3. Libyura in Sicilia colonia 5 25 6, in Sardiniam 10 17 2. Libyura diti 5 15 11.
Libys Mnaseas cursor 6 18 1.
Libyssa vicus Nicomed. 8 11 11.
Lichae Spartani sollertia 3 3 6, temeritas 6 2 1.
Licymnius Electryonis f. a Tlepolemo interemptus 2 22 8. Alcmenae frater 3 15 4.
ligna magica arte sine igne incensa 5 27 5. ligna e quibus *ξόανα* conficiebantur 8 17 2.
Ligures trans Eridanum 1 30 3.
Lilaea Naia 10 33 4.
Lilaea opp. Phocidis 9 24 1, 10 3 1, 10 33 3. Lilaensium sacra ad Cephissum amnem 10 8 10.
lilia in amictu Iovis Olympii 8 11 1. e lilio unguenta 9 41 7.
limen aeneum 9 19 8.
Limnae vicus in Lacedaem. et Messen. finibus 3 2 6, 4 31 3.
Limnaeum Dianae sacrum 3 16 6.
Limnatae Spartani 3 16 9.
Limon locus 2 35 3.
Limon Tegeatae f. 8 53 2.
Lindiorum donarium 10 18 4.
Linus Amphimari f. 2 19 8, 8 18 1, 9 29 6.
Linus Apollinis f. 1 43 7, 2 19 8.
Linus Ismenii f. Herculis magister 9 29 9.
Lipara insula 10 11 4.
Liparaei Cnidiorum colonia 10 11 3, 10 16 7.
Lipephile Iolai f. 9 40 6.
Λιδόβολια 2 32 2.
litterae antiquae 5 17 6, Atticae 6 19 6.
βουστροφηδόν scriptae v. Inscriptio.
Lixitae Africae gens 1 33 5.
Lochaeus Maenalius 6 6 1.
Locri ad ins. Atalantam 10 20 4.
Locri Epizephyrii e Lacedaemone oriundi 3 3 1, Rheginis finitimi 6 6 4. cum Crotoniatis bellum gerunt 3 19 11. eorum donarium 6 19 6.
Locri Epicnemidii Phocensibus finitimi 3 9 9, 10 1 2, 10 13 4. Amphictyones 10 8 2. quot pugnaverint ad Thermopylas 10 20 2. Thronium condunt 5 22 4.
Locri Opuntii olim sagittarii 1 23 4.
Locri Ozolae 4 24 7, 10 35.
Λοκρίς ἠπειρος 6 19 5, 9 24 5.
Locrus Parus stat. 1 8 4.
Lophis fl. Haliartiae 9 33 4.
Lophis Haliartius 9 33 4.
loricae lintae 1 21 7, 6 19 7. Sauromaticae 1 21 6.
e loto simulacra 8 17 2.
Lucani 1 11 3 et 7.
Lucina v. Iliithya.
luctae institutio 5 8 7.
lucus *πόλιναν* 2 11 4, *πλατάνων* 2 37 1.
Luna Endymionem amat 5 1 4. equo vel mulo vehitur 5 11 8. cornua gerit 6 24 6. Paphia 3 26 1. lunata acies 8 10 7.
Lunae aqua 3 26 1.
Lupercalia v. Lycaea.
Lupia olim Sybaris 6 19 9.
lupus lupo saevior 7 12 2. lupus furtum detegit 10 14 7. lupus ex homine 6 8 2, 8 2 6. lupi circa Crotonem multi 6 14 8, in Sardinia nulli 10 17 12. lupi hominum duces 10 6 2.
luscinae ad Orphei sepulcrum vocaliores 9 30 6.
Lusi vicus Arcadiae, olim urbs 8 18 7.
Lusius fl. Arcadiae i. q. Gortynius 8 28 2.
lustratio Orestis 2 31 8, xvi feminarum 5 16 8.
Λουτροφόρος Veneris 2 10 4.
Lybas s. Lycas daemon 6 6 11.
Lycae fons 6 6 11.
Lycaea v. festum.
Lycaeatia regio Arcad. 8 30 1. Lycaeatia 8 27 5.
Lycaeus mons Arcadiae 4 20 2, 6 2 1, 8 32 2.
Lycaon Pelasgi f. Arcadiae rex 8 2 1. eius filii 8 3 1.
Lycastidas Andrius 6 14 13.
Lyceas poeta 2 19 6, 2 22 2, 2 23 8.

- Lycium Apollini sacrum 1 19 3, 1 29 16.
 Lycium Lycaonis f. 8 3 4.
 Lychnus Minervae per totum annum ardens 1 26 6. lychni aenei plumbo agglutinati 7 22 2.
 Lycii 1 19 3, 2 37 3. Creta oriundi 7 3 7. terrae motu afflictis succurrit Antoninus Pius 8 43 4.
 Lycinus Colophonius 6 17 4.
 Lycinus Eleus Ol. 6 7 9.
 Lycinus Heraeensis Ol. 6 10 9.
 Lycinus Spartanus ἰπποτρόφος et Ol. 6 2 1.
 Lyciscus Messenius cum filia aufugit 4 9 4 b. captus absolvitur 4 12 5.
 Lycius Myronis f. stat. 1 23 7, 5 22 3.
 Lycoa urbs Arcadiae 8 3 4, 8 36 7. Lycoatae 8 27 4.
 Lycomedes Apollinis f. 7 4 1.
 Lycomedes Creontis f. 10 25 6.
 Lycomedes Mantinensis 8 27 2.
 Lycomedes Scyrius Theseum interimit 1 17 6.
 Lycopidae in Cereris sacris hymnos canebant 1 22 7, 4 15, 9 27 2, 9 30 12. eorum κλισίον 4 17.
 Lycone mons 2 24 5.
 Lycophron Lycurgi oratoris pater 1 29 15.
 Lycorea urbs Phocidis 10 6 2.
 Lycorites Parnassi accolae 4 34 9.
 Lycornas Larisaeus Pyth. 10 7 8.
 Lycortas Megalopolit. Achaeorum dux 4 29 11, 7 9 4. Philopoemenis necem ulciscitur 8 50 8.
 Lycortas Phegiensis 8 24 2.
 Lycortas Syracusanus 5 27 7.
 Lycorus Apollinis f. 10 6 3.
 Lycosura urbs Arcadiae 8 2 1. Clitoris regia 8 4 5. omnium urbium antiquissima 8 38 1.
 Lycosurenses Megalopolin migrare nolunt 8 27 4 et 5 et 6.
 Lycoatae 8 27 4.
 Lyctus opp. Cretae 4 19 4.
 Lyctentes (?) pop. Arcadiae 8 23 8.
 Lycurgus Alei f. rex Arcad. 8 4 8 et 10. eius sepulcrum 5 5 5.
 Lycurgus Hippodamiae procus 6 21 10.
 Lycurgus Laced. Labotae regis tutor leges fert 3 2 3 et 4, 3 14 9, 3 16 10. altero oculo privatur 3 18 1. templum 3 16 6. Iphito aequalis 5 4 5.
 Lycurgus Lycophronis f. orator Athen. 1 29 15—16. eius statua 1 8 2.
 Lycurgus Opheltae pater 2 15 3.
 Lycurgus Pronactis f. 3 18 12.
 Lycurgus Thraciae rex Baccho poenas dat 1 20 3.
 Lycuria locus Arcadiae 8 19 4.
 Lycus Messenius 2 7 2.
 Lycus Pandionis f. 1 19 3. ab Aegeo
- fratre expulsus 4 2 6. initia magnarum dearum promovet 4 15, 4 2 6. vates 19 12 11. eius oracula 4 20 4. δρομὸς 4 1 6.
 Lycus equus 6 13 10.
 Lycus Nyctei frater 2 6 2. Labdaci et Laitutor 9 5 5. eius domus reliquiae 9 16 7.
 Lycus Thrax a Cyeno interemptus 1 27 6.
 Lydi deam Tauricam se habere dicunt 3 16 8. Persici 5 27 5. Lydorum ἐξήγηται 1 35 8. regum donaria Delphis 10 13 6, 10 16 1, harmonia 9 5 7. ἀύλημα 9 12 6. aves Lydicae 9 22 4.
 Lydiades Megalopolit. 8 10 6. tyrannus virtutibus et rebus gestis insignis 8 27 12 et 15.
 Lygdamis Artemisiae pater 3 11 3.
 Lygdamis Syracusanus Herculi magnitudine corporis par 5 8 8.
 Lygodesma dea 3 16 11.
 λυματα i. q. καθάρματα 8 41 2.
 Lymax fl. Arcadiae 8 41 2, 8 10 3.
 Lyncea vicus, postea Lyrcia 2 25 5.
 Lynceus Apharei f. perspicacissimis oculis 4 2 7. a Polluce interfectus 4 3 1. eius sepulcrum 3 13 1.
 Lynceus Hypermaestrae beneficio servatus 2 19 6, 2 21 1, 2 25 4. Danao succedit 2 16 1. eius sepulcrum 2 21 2, statua 10 10 5.
 lyra inventum Mercurii 5 14 8, 8 17 5. lyrae e testudinibus 8 23 9, 8 54 7. lyra quis post Mercurium primus usus 9 5 8.
 Lyrcia v. Lyncea.
 Lyrcus Abantis f. 2 25 4.
 Lysander Aristocriti vel Aristocratis f. 3 6 7, virtutibus et vitiis insignis 9 32 6—10. ad Aegospotamos vincit 3 11 5, corruptis hostium ducibus 10 9 11, sociis multis 10 9 7—10. Athenas eversum 10 3 8 6, xxx viros instituit 3 5 1. Agesilao studet 3 8 10. nocturno viso monitus Aphytaeorum obsidionem solvit 3 18 3. ad Haliartum occumbit 3 5 3, 9 32 5. eius donarium 3 17 4, hospites civitatum suarum proditores 7 10 3, statuae 5 3 14 et 15.
 Lysander Boeotarcha 10 20 3.
 Lysander Lysandri nepos 3 6 7.
 Lysandra Ptolemaei Lagidae f. Agathoclis uxor 1 9 6, 1 10 4.
 Lysianassa Polybi f. Talai uxor 2 6 6.
 Lysianax Eleus 6 4 5.
 Lysidice Pelopis f. 8 14 2.
 Lysimache 1 27 4.
 Lysimachia urbs in Isthmo Thraciae 1 9 8, 1 16 2.
 Lysimachides Athen. 10 18 1.
 Lysimachus Aristidis pater 8 52 2.

- Lysimachus Macedo Thraciae rex 1 6 4, 1 9 5—1 10 5, 7 3 4 et 5.
 Lysinus Aristophontis pater 6 13 11.
 Lysippe Elea Prolai uxor 5 2 4.
 Lysippus Eleus Ol. 6 16 7.
 Lysippus Sicyonius stat. 1 43 6, 2 9 8, 2 20 3, 6 1 5, 6 2 1, 6 4 7, 6 5 1, 6 14 12, 6 17 3, 9 27 3, 9 30 1.
 Lysis Tarentinus Epaminondae praeceptor 9 13 1.
 Lysistratus Argivus 2 36 5.
 Lysistratus Corinthiorum dux 4 19 2.
 Lysistratus Spartanus 3 8 5.
 Lyson stat. 1 3 5.
 Lysus Macedo stat. 6 17 1.
 Macar Aeoli f. 10 38 4.
 Macareus Lycaonis f. 8 3 2.
 Macaria s. Macareae opp. Arcad. 8 3 3, 8 27 4, 8 36 9.
 Macaria fons 1 32 6.
 Macaria Herulis et Deianira f. 1 32 6.
 Macartatus 1 29 6.
 Macedones Amphictyones 10 3 3, 10 8 2. a Leosthene victi 1 1 3, a Pyrrho 1 13 3. de Macedonibus tropaeum 3 24 6: ipsi tropaeis non utuntur 9 40 7. potentiam eorum quid auxerit 8 27 10, quid fregerit 7 8 8, 8 7 8. Macedones Nestii(?) 1 10 2.
 Macedonia a Gallis invaditur 10 19 7. urbs eius recentissima 6 4 10.
 Maecris Libys Hercules cognominatus 10 17 2.
 Machaerion an Epaminondam occiderit 8 11 5.
 μάχαιραι victimariae 4 17 1.
 Machanidas Lacedaemoniorum tyrannus 4 29 10, 8 50 2.
 Machaon Aesculapii f. Alexanoris Polemocratis Sphyri pater 2 11 5, 2 23 4, 2 26 10, 2 38 6, 3 26 9, 4 3 1 et 2 et 9.
 Macistii ab Eleis deficiunt 6 22 4.
 Macria promontorium Teiorum 7 5 11.
 Maeander 10 32 13. Asopi fons 2 5 3. cursu flexuoso 8 41 3. aqua fervente 8 7 3. eius myricae 5 14 3, marini pisces 4 34 1, alluviones 7 2 11, 8 24 11, filia 7 4 1.
 Maenalia Arcadiae pars 3 11 7, 6 7 9. frigida 8 9 4.
 Maenalius mons et campus 8 36 7 et 8. eius oppida 8 27 3.
 Maenalus Arcadiae urbs 8 3 4, 8 36 8.
 Maenalus Lycaonis f. 8 3 4.
 Maeon Tydeum sepelit 9 18 2.
 Maera Atlantis f. Tegeatae uxor 8 12 7, 8 48 7, 8 53 3.
 Maera Proeti f. 10 30 5.
 Maera vicus Arcad. 8 12 7.
 Maerae χορός 8 8 1.
 Maesis Hyraei f. 3 15 8.
 Magas Philippi et Beronices f. Cyrene recuperata a Ptolemaeo deficit 1 6 8, 1 7 1—3.
 magiae vis 5 27 3 et 5.
 magnae matris templum 3 12 9. ara 8 37 2. v. et Mater.
 Magnes Aeoli f. 6 21 11.
 Magnesia sub Pelio 7 7 6.
 Magnesia mortuus Themistocles 1 1 2, 1 26 4.
 Magnetes in boreali Sipyli parte 1 20 5, 3 22 4. ad Herium 10 4 6. ad Lethaeum 1 35 6, 5 21 10, 6 17 3, 10 32 6. Bathydem in throno Amyclaeo ornando adiuvant 3 18 14. Amphictyones 10 8 2.
 Μαγνητιδες πόλιαι Ephesiorum 7 2 9.
 Malaea opp. Arcadiae 8 27 4.
 Malea promontorium 3 23 2, 3 25 2.
 Malgis Boeotarcha 9 13 6.
 Malliacus sinus 10 20 8, 10 21 1. v. et Lamiacus.
 Malienses Amphictyones 10 8 2. an sagittarii 1 23 4. adversus Gallos acerrimi 10 23 13.
 Mallus Ciliciae urbs 1 34 3.
 Maloetas fl. Arcad. 8 36 1.
 Maltho gymnasium Eleorum 6 23 6.
 Malus fl. Arcadiae 8 35 1.
 Maneros Aegyptiis Linus 9 29 7.
 Maniae Arcadiae locus 8 34 1.
 Manius Eumenides 8 34 1.
 Manius Acilius Glabrio Antiochum et Syros vincit 8 51 4.
 μάντων genera 1 34 4.
 Manthureus campus 8 44 7.
 Manthurenses demus Tegeaticus 8 45 1, 8 47 1.
 μαντικά ἔπη 9 31 5. μαντικός οἶκος 2 13 7.
 Manticles Theocli f. 4 21 2 et 12. cum Gorgo Messenicam coloniam ducit 4 23 2 et 5. Herculi templum condit ib. 10.
 Mantinea Arcadiae urbs 8 3 4, 8 8 4—8 9 10. ab Arato liberata 2 8 6. Mantineae veteris rudera 8 12 7.
 Mantinense praelium 1 3 4, 8 8 10, 8 9 8, 8 11 5, 9 15 5.
 Mantinensium et Tegeatarum termini 8 11 1. Mantinensium res gestae 8 8 6, de Spartanis tropaeum 8 10 8, hippodromus et stadium 8 10 1, donaria 5 26 6, 10 13 6.
 Mantineus Lycaonis f. 8 3 4, 8 8 4.
 Mantius Melampodis f. 6 17 6.
 Manto Polyidi f. 1 43 5.
 Manto Tiresiae f. 7 3 1, 9 10 3, 9 33 2.
 Maratha locus Arcadiae 8 28 1.
 Marathon demus 1 32 3—7. Marathonica pugna 1 15 3, 1 32 3, 4 25 5, 10 20 2: decima 10 10 1: sepulcra 1 29 4, 1 32 3.

- Marathonius taurus 1 27 10. Marathonii
Herculeum primi colunt 1 15 3, 1 32 4.
Marathon Epopei f. 2 1 1, 2 6 5.
Marathon heros 1 15 3, 1 32 4.
marca Celtis equus 10 19 10.
Mardonius Gobryae f. 7 25 6, 9 1 3. Apol-
linem Ptoum consulit 9 23 6. templa
incendit 1 1 5. eius acinaces 1 27 1,
interitus 3 4 10, sepultura 9 2 2, statua
3 11 3. milites furore correpti 1 40 2, 9
25 9.
mare mortuum 5 7 4-5. rubrum 1 33 4.
marinae scaturigines Mantinea Athenis
Mylasis 8 10 4.
maris simulacrum 2 1 7 et 8 et 9.
margaritae resolvuntur aceto 8 18 6.
Mariandyni Heracleotarum finitimi 5 26 7.
Marion Alexandrinus Ol. 5 21 10.
Marius opp. Eleutherolaconum 3 21 7, 3
22 8.
Marmaridae Numidarum gens 1 7 2.
Marmax Hippodamiae procus 6 21 7 et 10.
Maron Lacedaemonius 3 12 9.
Marpessa Idae et Meleagri uxor 4 2 7. ab
Apolline rapta 5 18 2.
Marpessa Tegeatis cognomine *Χοίρα* 8 47
2, 8 48 3.
Marpessus opp. Idae 10 12 3 et 4.
Mars Alcippes pater 1 21 4. Ascalaphi et
Ialmeni 9 37 7. Melanippi 7 22 8. Oe-
nomai 5 1 6 et 5 22 6. Phlegyaee 9 36 1.
Acheloo opem fert 6 19 12. caedis reus
1 21 4, 1 28 5. eius aedes 1 8 4, 2 25
1, 3 22 7. draco et fons 9 10 5.
Ἄρης ἀφνειός 8 44 7. *γυναικο-
δοίνας* 8 48 4. *θηρείας* 3 19 8. *Ἰπ-
πιος* 5 15 6.
Marsyas fl. 2 7 9, 10 30 9.
Marsyas Silenus a Minerva caesus 1 24 1.
tibiis canit 10 30 9, 2 7 9, 8 9 1.
Martichora (martiora) bellua Indica 9
21 4.
Mases Hermionensium navale 2 36 2.
Masistii Persae thorax 1 27 1.
Massiliensium origo et donarium 10 8 6,
10 18 7.
mater mortua lac praebet 8 44 8. cum
matre mortua congressus 4 26 3.
matris deum aedes 1 3 5, 1 31 1, 2 4 7, 3
22 4, 4 31 6, 8 30 4, 8 44 3, 10 32 3.
ara 5 14 9, 8 37 2. *μητρῶον* 5 20 9. v.
et Magna mater.
Mathia mons 4 34 4.
Mauri 1 33 5. sedibus pulsati ab Antonino
8 43 3.
Mausolea Romanis magnifica sepulcra 8
16 4.
Mausolus rex Halicarnassi 8 16 4.
maza in aquas proiecta futura portendit 3
23 8. mazaee mellitae 6 20 2.
- Mecisteus 1 28 7. Euryali pater 2 20 5. a
Menalippo interfectus 9 18 1.
Mecon v. Mycon.
Meda Phylantis filia Antiochi mater 1 5
2, 10 10 1.
Medea 2 3 6—11. eius *ἐκπῶδα* 2 12 1,
dolus in Peliam 8 11 2.
Μηδείος Iasonis fil. 2 3 9.
μηδὲν ἄγαν 10 24 1.
Medeon opp. Phocidis 10 3 2, 10 36 6.
Medesicaste Priami f. 10 25 9.
Medi a Medea dicti 2 3 8.
Medon Cisi f. 2 19 2.
Medon Codri f. 7 2 1.
Medon Doriclidis f. stat. 5 17 2.
Medon Pyladae f. 2 16 7.
Medontidae Codri posterii decenniali im-
perio 4 5 10, 4 13 7.
Medus Medeae f. 2 3 8.
Medusae pater, forma, virtus bellica 2 21
5-6. caput 1 21 3, 2 20 7, 5 10 4, 5 12
4, 9 34 2. crines 8 47 5. sorores alatae
5 18 5.
Medusa Priami f. 10 26 1.
Megacles architectus 6 19 7.
Megalophanes Philopoemenis praeceptor 8
49 2.
Megalopolis Arcadiae urbs omnium recen-
tissima 6 12 8, 8 27 1-8. Epaminondae
auspicis condita 9 14 4. Helissonte flu-
vio intersecatur 8 30 2. a Cleomene capta
2 9 2, 4 29 7. vastata 8 27 16, 8 33 1.
eius theatrum 2 27 5. *ἀρχαία* 8 30 6.
Megalopolitarum res gestae et casus va-
rii 8 27 9-16.
Meganira Celei uxor 1 39 1.
Meganitas Achaiae fl. v. Miganitas.
Megapenthes Menelai nothus 2 18 6. cum
Nicostrato fratre eodem equo vectus 3
18 13.
Megapenthes Proeti f. cum Perseo regnum
commutat 2 16 3.
Megara Herculis uxor 1 41 1, 9 11 2. ab
Hercule dimissa 10 29 7.
Megara urbs 1 39 5, 1 40 1-1 44 2. Ro-
manis se dedit 7 15 11.
Megarensium ager quotannis vastatus 1 40
4. arces binae 1 40 6, 1 42 1. colonia 5
26 7. donaria 5 23 5, 10 15 1. adversus
Gallos copiae 10 20 4. lingua et mores
1 39 5. navale 1 39 14, 1 44 3. piaculum
3 4 6. scelus in violando fetiale 1 36 3.
victoria de Atheniensibus 10 15 1, de
Corinthiis 6 19 3, de Persis 1 40 2. ad-
versus Thebanos astus 8 50 4. thesaurus
6 19 12.
Megareus Neptuni f. Onchesti rex 1 39 5,
1 42 1. Megarensium rex 1 41 3.
Megaris Eleusini finitima 1 39 4. Boeotiae
1 44 4, Corinthiis ib. 10.
μέγαρον Bacchi 8 6 5, Cereris 1 39 5, 3

- 25 9, 98 1, Curatum 4 31 9, *Λεσποίνης*
8 37 8.
Megarus Iovis f. 1 40 1.
Meges vulneratus ab Admeto 10 25 5.
μειλίχαι 8 40 3.
Melaena Delphi mater 10 6 4.
Melaeneae opp. Arcad. 5 7 1, 8 3 3, 8
26 8.
Melaeneus Lycaonis f. 8 3 3, 8 26 8.
Melampodidae 6 17 6.
Melampus Amythaonis f. Abantis pater 1
43 5. Argivas et Proeti filias insaniam
liberat 2 18 4, 8 18 7: *τὰ καθάρσια*
quo abiecerit 5 5 10. Iphicli boves ob-
tinet 4 36 3. Minervae aram ponit 8 47
3. eius templum 1 44 5. in eum carmen
Hesiodum 9 31 5.
Melaneus Apollinis f. 4 2 2.
Melangea locus Arcadiae 8 6 4.
Melanion Parthenopaei pater 3 12 9. cursu
certat 5 17 10, 5 19 1.
Melanippe nympa 9 1 1.
Melanippus Martis f. 7 22 8.
Melanippus Thebanus Tydeum et Mecisteum
occidit 9 18 1.
Melanippus Thesei f. 10 25 7.
Melanippi et Comaethus amor 7 19 2.
Melanopi monumentum 1 29 6.
Melanopus Cumaus de Opide et Hecaege
5 7 8.
Melantho Homericæ 10 25 1.
Melanthus Andropompi f. Athen. rex 2
18 8 et 9, 7 1 9. eius filius Codrus
1 19 5, 8 25 1. posterii Medontidae 4
5 10.
Melas Antasi f. 2 4 4, 5 18 7.
Melas fl. Boeotiae 9 38 6.
Melas fl. Pamphyliae frigidus 8 28 3.
Melas Neptuni f. 7 4 8.
Melas Oenopionis f. 7 4 8.
Melas Opis f. 8 28 5.
Meleager Cenei f. 4 2 7. eius interitus 10
31 3. hasta Apollini consecrata 2 7 9.
Meleagrides aves 10 32 16.
Meles Athen. Tāmagora amatore ad mor-
tem adacto sese saxo deiecit 1 30 1.
Meles fl. 7 5 3 et 12.
Melesander Athen. dux 1 29 7.
Melete Musa 9 29 2.
Melia ab Apolline rapta 9 10 5. mater Te-
neri 9 26 1.
melistae Bacchi sacrificii 8 5 5.
Meliboëa s. Chloris Niobes f. 2 21 9.
Melicertes in mare praecipitatus 1 44 7, 2
1 3, 9 34 6.
Melissa Periandri uxor 2 28 8.
Melitides portae 1 23 9.
Melobosius Oceani f. 4 30 4.
Melpaea locus Arcadiae 8 38 11.
Meltas Lacedae f. 2 19 2.
- Memblarius a Cadmo Callistae ins. prae-
fectus 3 1 7.
Memnon Aethiopum rex Susis Troiam pro-
fectus 10 31 7. cum Achille pugnat 3 18
12, 5 19 1. eius gladius 3 3 8, statua 1
42 3, effigies picta 10 31 5.
Memnonides aves 10 31 6.
Memnonii muri 4 31 5.
Memphis templum Sarapidis habet anti-
quissimum 1 18 4.
Menaechmus Naupactius stat. 7 18 10.
Menalces Eleus Ol. 6 16 5.
Menalcidas Lacedaem. 7 11 7, 7 13 8.
Menander Diopithis f. comicus 1 2 2, 1
21 1.
Mende Thraciae opp. 5 10 8. Mendaeorum
origo et donarium 5 27 12.
Menelais fons et platanus 8 23 4.
Menelaus Atrei f. 3 1 5. Helenam inter-
empturus 5 18 3. eius a Troia reditus 10
25 2, clypeus 10 26 3, domus 3 14 6,
templum et sepulcrum 3 19 9.
Menelaus a Ptolemaeo Cypro praefectus 1
6 6.
Menepylus Aegiensis 6 3 13.
Meneptolemus Apolloniata Ol. 6 14 13.
Menestheus 1 1 2, 1 23 8. Petei f. 2 25 6.
ab Atheniensibus Theseo praelatus 3 18
5. a Dioscuris regno restitutus 1 17 5.
Menestratus pro amasio mortem oppetit 9
26 7.
Menius fl. 5 1 10, 6 26 1.
Menippus Megarei f. v. Euippus.
Menodorus Athen. stat. 9 27 4.
Menoeceus Creontis f. 9 25 1.
Menoeceus Creontis pater 9 5 13.
Menophanes Mithridatis dux Delum diripit
3 23 3.
Mentas 8 31 7.
Mercurius Autolycei pater 8 4 6, Buni 2 3
10, Cydonis 8 53 4, Eleusinis 1 38 7,
Euandri 8 43 2, Myrtili 8 14 10, Nora-
cis 10 17 5, Pharis 4 30 2. Amphionis
magister 9 5 8. Aesculapium flammis
eripit 2 26 6. Apollini boves surripit
7 20 4. animas in Oreum ducit 6 32 4,
Bacchum in caelum 3 18 11, deas ad
Paridem 3 18 12 et 5 19 5, Dioscuros
Pellanae 3 26 2. Iyram invenit 2 19 7,
5 14 8, 8 17 5. Mercurii incunabula 8 16
1, 8 36 10, 9 20 3, 9 22 2. eaduceus 5
27 8. gymnasium 1 2 5. simulacra 1 27
1, 4 33 3, 8 39 6, 9 24 5, 10 12 6. cf.
Hermae.
Ἐμῆς ἀγῆταος 8 31 7. *ἀγοραῖος*
1 15 1, 2 9 8, 3 11 11, 5 17 3, 7 22 2,
9 17 2. *ἀλπιτος* 8 47 4. *ἀνακῆσιος*
vel ἀνάκητα 8 3 2, 8 30 16, 8 36 10.
δόλιος 7 27 1. *ἐναγώνιος* 5 14 9. *ἐπι-
μήλιος* 9 34 3. *κρισφόρος* 2 3 4, 4 33

- 4, 5 27 8, 9 22 1. *Κυλλήνιος* 6 26 5, 8
17 1. *παράμμων* 5 15 11. *πολύγιο*
2 31 10. *προμαχος* 9 22 1—2. *προ-*
ναος 9 10 2. *προπύλαιος* 1 22 8.
σηλαίτης 10 32 5.
Merionis sagitta aenea 3 3 8.
Mermerus Medae f. 2 3 6 et 8.
Meroë opp. Aethiop. 1 33 4, 5 7 4.
Merope Cypseli f. Cresphontis uxor 4 3 6.
Meropis ins. Cos 6 14 12.
merulae v. *κόσσυφοι*.
Mesatis opp. 7 18 4 et 6.
Messate promont. 7 5 6.
Messa pagus Lacon. 3 16 9.
Mesoboa vicus Aread. 8 25 2.
Messa opp. et portus 3 25 9.
Messapii Tarentinis finitimi 10 10 6.
Messapium mons 9 22 5.
Messeis fons 3 20 1.
Messene Triopae f. Polycraonis uxor 4 1 1 et
8. eius honores heroeici 4 3 9, 4 27 6, 4
31 11.
Messene opp. Siciliae, antea Zancle 4 23
8, 4 26 3, 5 25 2, 5 26 5, 6 2 10.
Messene regionis olim, non urbis nomen
4 1 3. urbis aedificatio 4 26 6—27 11,
situs et muri 4 31 5—33 2.
Messenia 8 1 1, 4 30 sqq. Messeniae et
Laconiae fines 4 1 11, Elidis 4 36 7 et 5
6 3.
Messeni Adrasti socii 9 9 2. Dorionenses
ultra admittunt 4 3 6. in Helotum cen-
sum referuntur 4 23 1, praeter maris ae-
colas 3 3 4. Ithome eieci Naupactum
obtinuit 3 11 8, 4 24 7. Oeniadas ex-
pugnant 4 25 1—2, mox amittunt ib.
3—10. Naupacto amissa disperguntur 4
26 2, 10 38 10. Doricos ritus et linguam
servant 4 27 11. in Peloponnesum re-
deunt 4 26 3, 4 27 11. Philippi socii 4
28 2. Lacedaemoniis contra Pyrrhum
opem ferunt 4 29 6. una cum patria
palmas Olympicas et amittunt et recu-
perant 6 2 10. ab Augusto multantur 4
31 1.
Messeniorum arx 4 38 1. dii tutelares et
heroes 4 14 7, 4 27 6, regiae 4 3 7. ar-
cana sacra 4 20 4, 4 26 7. Messeniorum
Naupact. donarium Olymp. 5 26 1.
Messeni belli scriptores 4 6 1—5. causae
4 4 4—5 10. bellum primum 4 6 6—13
7. secundum 4 14 6—23 4.
Metanastes Archandri f. 7 1 7.
Metapontii rudera 6 19 11. Metapontino-
rum thesaurus Olymp. ib. eorum dona-
rium 5 22 5.
Q. Caecilius Metellus legationis princeps
7 8 6, 7 9 1.
Q. Caecilius Metellus Macedonicus adver-
sus Andrisum mittitur 7 13 1. Achai-
cum bellum conficere studet 7 15 1.

- Methana opp. Troezenorum 2 34 1.
Methapus Athen. orgia et initia constituit
4 1 7.
Methydrium olim urbs, dein vicus 8 12 2,
8 27 4 et 7. eius conditor 8 3 3, 8 35 9,
8 36 1—3.
Methymnaeorum donarium Delphis 10 19 3.
Metioche Troas 10 26 2.
Metion Erechthei f. 2 6 5.
Metionidae Pandionem alterum regno pel-
lunt 1 5 3. Metionidarum regia stirps 7
4 5.
μέτοικοι 1 30 1.
Metrodorus Erythraeus 6 15 6.
μητροών v. Mater deum.
μητροών αυλήμα 10 30 9.
Micon Aegineta 5 25 10 et 13, 8 42 7 et
10.
Micon Athen. orator a Philippo veneno
necatus 2 9 4.
Micon Athen. pictor et stat. 1 17 3, 1 18
1, 6 6 1, 8 11 3.
Micon Syracus. stat. Nicerati f. 6 12 4.
Micythus v. Smicythus.
Mida Phylantis f. Antiochi mater 1 5 2,
10 10 1.
Midas Gordii f. Ancyram condit 1 4 5.
Midea Argolidis urbs 2 16 1, 2 25 9, 6 20
7, 8 27 1.
Midea Boeotiae opp. 9 39 1.
Midea nymphea mater Aspledonis 9 38 9.
Midias Loerorum dux 10 20 4.
Miganitas Achaiae fl. 7 23 5.
Migonion 3 22 1.
Miletus Cretae opp. 10 30 2.
Miletus Cretensis 7 2 5.
Miletus Ioniae opp. 7 2 4, 7 24 5. inter
Miletum et Prienen mare continens 8 24
11. Milesios perdit Hestiaeus 10 33 2.
signum Apollinis ademptum a Xerxe re-
stituit Seleucus 8 49 3.
Milichus fl. 7 19 9, 7 20 1, 7 22 11.
Milon Diotimi f. Crotoniates Ol. 6 14
5—8.
Miltiades Chersonesi princeps primus 6 19
6. archon Athen. 4 23 10, 8 39 3.
Miltiades Cimonis f. ab Aiaee oriundus 2
29 4, chersonesi Thraciae princeps 6 19
6. Atheniensium ad Marathonem dux 2
29 4. praecorum Darii interficiendorum
3 12 7, servorum ante pugnam liberan-
dorum auctor 7 15 7. primus de universa
Graecia bene meritus 8 52 1. eius dona-
rium 6 10 8, 6 19 6. mors 1 32 4. si-
mulacra 1 15 3, 1 18 3, 10 10 1.
milui Olympica sacra non tangunt 5 14 1.
Mimas mons Ioniae 7 4 1. perfodi ab Ale-
xandro coeptus 2 1 5.
Mimnermus de Smyrnaeorum cum Gyge
pugna 9 29 4.
Minerva e cerebro Iovis nata 1 24 2, Ne-
ptuni et Tritonidis f. 1 14 6: ubi edu-

- cata 8 26 6, 9 33 7: cum Neptuno de
Attica certat 1 24 5, de Troezene 2 30
5: olivum producit 1 24 3. cum Proser-
pina flores legit 8 31 2. Ianonis throno
adstat 8 9 3. bellica dea 4 30 5: Hercu-
lis socia 5 17 11, 6 19 12, 6 25 2, 8 18
3: glaucis oculis 1 14 6: armata 1 1 3,
5 17 2, 5 26 6: gallum in casside ges-
tans 6 26 3, sphingem 1 24 5: cornicem
tenens 4 34 6. a Teuthide vulneratur 8
28 5. Vulcanum fugit 3 18 13. Erich-
thonium Cecropis filibus tradit 1 18 2.
ara ei a Cadmo posita 9 12 2. colossus
9 11 6. signum Troia asportatum 2 23 5,
10 38 5: Daedaleum 9 40 3: antiqua 10
4 9, 10 34 6: fulmine tacta 2 11 1, 2 12
1: alia 1 8 5, 7 5 5, 9 33 5. templum
Argivum 2 24 3, Phocaeense a Persis
combustum 7 5 4.
Ἀθηνά ἀγορά 3 11 9. *Αἰαντίς*
1 42 4. *αἰθρία* 1 5 3, 1 41 6. *Ἄλεια*
2 17 7, 3 5 6, 3 7 10, 3 19 7, 8 4 8, 8
5 3, 8 9 6, 8 23 1, 8 45 4, 8 46 1, 8 47
1. *ἀμβουλία* 3 13 6. *ἀνεμῶτις* 4 35
8. *ἀξιοπίνος* 3 15 6. *ἀπατορεία* 2
33 1. *ἀρεία* 1 28 5, 9 4 1. *Ἀσία* 3 24 7.
ἐργάνη 1 24 3, 3 17 4, 5 14 5, 6 26 3, 8
32 4, 9 26 8. *ζωστήρια* 9 17 3. *Ἰππία*
1 30 4, 1 31 6, 5 15 6, 8 47 1. *Ἰππο-*
λαΐτις 3 25 9. *Ἰτωνία* s. *Ἰτωνίς* 1
13 2, 3 9 13, 9 34 1, 10 1 10. *Καπανεία*
2 22 9. *κελεύθεια* 3 12 4. *κισσαία* 2
29 1. *κορία* 8 21 4. *κορυφασία* 4 36
2. *κραναία* 10 34 7. *Κυδωνία* 6 21 6.
κυμαρσία 3 22 9, 4 36 7. *λαοίτις* 5
14 5. *Λαρισαία* 7 17 5. *Λημνία* 1 28
2. *μήτηρ* 5 3 2. *μαχανίτις* 8 36 5.
ναρναία 5 5 17. *νίκη* 1 42 4. *ξενία*
3 11 11. *Ὀγγα* 9 12 3. *ὄξυδερκής* 2
24 2. *ὀφθαλμίτις* 3 18 2. *παιωνία* 1
2 5, 1 34 3. *Παραγαίς* 7 20 2. [*πα-*
ναία 2 22 9.] *παρεία* 3 20 8. *παρθέ-*
νος 1 24 5—7, 5 11 10, 10 34 8. *πο-*
λιάς 1 26 6—27 3, 2 30 6, 7 5 9, 8 31 9.
πολιὰτις 8 47 5. *πολιούχος* 3 17 2.
προμαχώμα 2 34 8. *πρόναος* 9 10
2. *προνοία* 10 8 6. *Σαίς* 9 12 2. *Σαί-*
τις 2 36 8. *σάλπιγξ* 2 21 3. *σιρκάς* 1
1 4, 1 36 4. *σθενιάς* 2 30 6, 2 32
5. *Σουριάς* 1 1 1. *σώτεια* 8 44 5.
Τελχινία 9 19 1. *Τιθρώνη* 1 31 4.

- Τραχινίς* (?) 10 22 1. *Τριτωνία* 8 14
4. *Τυλεια* 1 23 4. *χαλινίτις* 2 41 et
5. *χαλκίοικος* 3 17 2, 4 15 5, 10 5 11.
Minoa promontorium 3 23 11.
Minos Europae f. 7 2 5. Aeacallidis et
Catrei pater 8 53 4. Britomartin amat 2
30 3. Cretensibus leges fert 3 2 4, Dae-
dalum persequitur 7 4 6. Miletum expel-
lit 7 2 5. Nisaeam capit 2 34 7, cum
Theseo contendit 1 17 3, in Sicilia perit
7 4 6. *θαλασσοκρατωρ* 1 27 9.
Minotaurus 1 27 10, 3 18 11 et 16.
Minyae pop. Boeot. 2 29 3, 9 36 4 et 6.
a Pelasgis Lemno expulsi Theram ins.
incolunt 7 2 2. cum Thebanis bellum ge-
runt 9 9 1. Ionicae coloniae socii 7 2 2,
7 3 6. Orchomeno expulsi restituuntur 4
27 10, 9 37 8.
Minyas Chrysaë f. 9 36 4, 9 38 2 et 3.
Minyas poesis 4 33 7, 9 5 9, 10 28 2 et 7,
10 31 3.
Minyaeus fl. i. q. Anigrus 5 6 2.
misericordiae ara 1 17 1.
Mithridates rex Ponti cum Romanis bel-
lum gerit 1 20 4, 9 7 4. morte volun-
taria impietatis poenas luit 3 23 3 et 5.
Mitylene euripo pervia 8 30 2.
Mnaseas Cyrenaeus cursor 6 13 7, 6 18 1.
Mnasibulus v. Mnesibulus.
Mnasimeus et Anaxis Dioscurorum filii 2
22 5, 3 18 13.
Mneme Musa 9 29 2.
Μνημοσύνης aqua in Trophonii sacris
9 39 8. solium ib. 13. simulacrum 1 2
5, 8 47 3.
Mnesarchus Euphronis f. Pythagorae pa-
ter 2 13 2.
Mnesibulus Elatensis Ol. 10 34 5.
Mnesimaches sepulcrum 1 37 3.
Mnesitheus medicus 1 37 4.
Μοιραγέτης v. Iuppiter.
Moerocles Athen. 10 20 5.
molae inventor 3 20 2.
Moline (Molione) Actoris uxor 8 14 9, fi-
liorum caedem ulciscitur 5 2 2.
Molionidae Actoris f. ab Hercule interfecti
5 2 1, 8 14 9.
Molossi ab Ambrasiotis victi 10 18 4.
Molossus Pyrrhi f. 1 11 1.
Molottus Athen. dux 1 36 4.
Molpadia a Theseo occisa 1 2 1.
Molpiae Scedasi f. 9 13 5.
Molpionis statua 6 4 8.
Moluris petra 1 44 7.
Molyerion promontorium 5 3 6. Molyeria
regio 9 31 6.
Molyrus Arisbantis f. 9 36 6.
μοναί itinerum 10 31 7.
moneta olim ignota 3 12 3.
Mopsus Ampycis f. 5 17 10.

- Mopsus Rhacii f. 7 3 2.
 mori intra lucum Aesculapii aut in Delo
 vetitum 2 27 1 et 6.
 Morpho v. Venus.
 μούρη vasa murrhina 8 18 5.
 Mortis simulacrum 3 18 1, 5 18 1.
 Moschion Eleus 6 12 6, 6 17 5.
 Mothon Nancydis pater 2 22 7.
 Mothon scopulus 4 35 1.
 Mothonaei 4 18 1, exsules 4 23 1. Traiani
 beneficio *αὐτονόμοι* 4 35 3.
 Mothone s. Methone opp. Messen. 4 3 10,
 8 1 1. olim Pedasus 4 35 1. Naupliensi-
 bus datur 4 24 4.
 Mothone Oenei f. 4 35 1.
 Motye urbs Siciliae 5 25 5.
 mugiles pisces v. *κέφαλοι*.
 muli Eleis exsecratum animal 5 9 2. in
 Elide non gignantur 5 5 2.
 mulieris simulacrum equino capite et iuba
 8 42 4. in piscem desinens 8 41 6.
 mulieres neque ad Martis sacra admittuntur
 3 22 7 neque ad ludos Ol. spectan-
 dos 6 20 7, 5 6 7. Patrenses duplo viris
 plures 7 21 14. xvi in sacris Iunonis 5
 16 2. Aetolicarum fortitudo 10 22 5.
 Laconicarum 4 17 1, Messeniarum 4 21
 6, Tegeaticarum 8 5 9, 8 48 4.
 Mummius Corinthum expugnat 2 1 2, 2 2
 2, 7 15 1, 7 16 1 et 7. Graecis uribus
 nullam imponit 7 16 9. eius donaria
 Olymp. 5 10 5, 5 24 4 et 8.
 μουννοκέλης 8 42 9.
 Munychia portus Athen. 1 1 4.
 murices 3 21 6.
 murus e crudo laterculo exstructus quo-
 modo expugnetur 8 8 8. muri lignei 1
 18 2. Mycenarum et Tirynthiis a Cyclo-
 pibus exstructi 2 16 5, 2 25 8.
 murrhina v. *μούρη*.
 muscarum abactor 5 14 1, 8 26 7.
 Musae 9 29 1-5. in Harmoniae nuptiis
 canunt 9 12 3. Musarum ara 1 30 2,
 chorus 5 18 4, simulacra et templa 3 17
 5, 8 47 3, 9 27 5, 9 30 1, 9 34 4: sacra
 cum Somno communia 2 31 3, cum Apol-
 line et Mercurio 8 32 2.
 Musae Ardalides 2 31 3. *Ελλισιά-*
δες 1 19 5.
 Musaeus Antiopemi f. 10 5 6, Orphei
 imitator 10 7 2, volandi arte a Borea
 donatus 1 22 7, *χηρημολόγος* 10 9 11,
 10 12 11. eius hymnus in Cererem 4 1
 5, alia carmina 1 14 3, incerta 1 22 7,
 10 5 6. sepulcrum 1 25 8.
 Μουσεία festum Musarum 9 31 3.
 Μουσεῖον Athen. 1 25 8, 3 6 6. Troezen.
 2 31 3.

- μουσικήs ἀγών 4 33 2. Baccho insti-
 tutus 2 35 1.
 musicorum insignium statuæ in Helicone
 9 30 2.
 Musus stat. 5 24 1.
 Myanes Locrorum civitas (?) 6 19 4, 10
 38 8.
 Mycale mons Ioniae 5 7 5, 7 4 1, 8 52 3.
 Mycalessus Boeot. opp. 1 23 3, 9 19 4.
 Mycenae 2 15 4, 2 16 3, 5 23 3, 7 25 5, 8
 27 1, 8 32 2, 9 34 6.
 Mycenaei ad Thermopylas pugnant 2 16
 5. eieci in diversas regiones discedunt
 7 25 5.
 Mycene Inachi f. 2 16 4.
 Myceneus Spartonis f. 2 16 4.
 Mycon Samius paedotriba 6 2 9.
 Mygdon 10 27 1.
 Mygdones Phryges 10 27 1.
 μυίαγρος 8 26 7.
 μύλαι 1 35 5.
 Mylaon fl. Arcadiae 8 35 1, 8 38 9.
 Mylasa Cariae opp. 8 10 4, 10 28 8.
 Myles Lelegis f. 3 1 1, 4 1 1. molae in-
 ventor 3 20 2.
 Myndus Troezeniorum colonia 2 30 9.
 Myonia opp. Loer. 10 38 8.
 Μύονεις s. Μύονες Locrorum civitas
 6 19 4. v. Myanes.
 myricae Maeandri 5 14 3.
 Myro Byzantia poetria 9 5 8.
 Myron Athen. stat. Lycii pater 1 23 7, 2
 30 2, 5 22 3, 6 2 2, 6 8 4 et 5, 6 13 2,
 9 30 1.
 Myron Priensis belli Messen. scriptor 4
 6 1.
 Myron Sicyoniorum tyrannus thesaurum
 condit Olymp. 6 19 1. Aristonymi pater
 2 8 1.
 μύροπολις porticus 8 30 7.
 Myrrhinus demus Atticus 1 31 4.
 Myrtilus Mercurii f. 2 18 2, 5 1 7, 5 10 6,
 6 20 17, 8 14 10. eius effigies 6 20 7.
 Myrtium mons 2 26 4.
 Myrto puella mari Myrtoo nomen dedit 8
 14 12.
 Myrtoessa nymphea 8 31 4.
 Myrtoum pelagus 8 14 12.
 myrtus Veneri sacra 6 24 7. culta 3 22 12.
 myrtus pertusis foliis 1 22 2, 2 32 3.
 Mys caelator 1 28 2.
 Mys Europensis 9 23 6.
 Μυσάϊον Cereris fanum 7 27 9.
 Mysia regiuncula Argivi agri 2 18 3.
 Mysia η̄ ὑπερ̄ Καίκον 9 18 4.
 Mysius Cereris hospes 2 18 3, 2 35 4, 7
 27 9.
 Myson Chenensis sapiens 10 24 1.
 μύσται lustrantur a Lyco 4 1 6.

- mysteria v. *τελετή*.
 Myus 7 2 10 et 11. Myusia et Myusii ib.
 Nabis Spartae tyrannus 4 29 10, 7 8 4, 8
 50 5 et 7 et 10.
 Naia fons 3 25 4.
 Naliphus fl. Arcadiae 8 38 9.
 Nama Mercurii fons sacer 7 22 4.
 Naoclus Codri f. 7 3 6.
 Naphilus fluv. v. Naliphus.
 Narcaeus Bacchi e Physcoa f. 5 15 7.
 Narcissus Thespiensis 9 31 7.
 narcissus flos 9 31 8. narcissinum unguen-
 tum 9 41 7.
 Narycidas Phigaliensis palaestra 6 6 1.
 Nasamonos Herodoto Atlantes 1 33 5.
 Νάσοι Arcadiae 8 23 2 et 8, 8 25 2.
 Ναυβολεῖς opp. Phocidis 10 33 12.
 Naubolus Phoci fil. (?) 10 33 12.
 Naucydes Argivus stat., Mothonis f. Po-
 lycleti fr. 2 17 5, 2 22 7, 6 6 2, 6 8 4,
 6 9 3.
 navis omnium maxima 1 29 1.
 Naupactia carmina 2 3 9, 4 2 1, 10 38 11.
 Naupactus opp. 9 31 6, 10 38 9-10.
 Loeris Ozolis erepta Messeniis datur 4
 24 7, 10 38 10. Atheniensium in bello
 Peloponnesiaco receptaculum 4 26 1.
 Aetolorum praesidium 6 16 3. Naupactii
 ob profanata Cabirorum initia puniuntur
 9 25 8.
 Nauplia opp. 2 38 2. Naupliensium origo
 et migratio 4 35 2. eieciis Mothone datur
 4 24 4, 4 27 8, 4 35 2.
 Nauplius Neptuni et Amymones f. 2 38 2,
 4 35 2. Augem submergendam accipit 8
 48 7. filii a Pylade occisi 1 22 6.
 Naus Eumolpi f. 8 15 1.
 Nausicaa Alcinoi f. 1 22 6, 5 19 9.
 nautarum vestimentum 10 29 8.
 Naxus Aegaei maris ins. 6 16 5. supra
 Parum sita 9 22 6.
 Naxus Siciliae urbs 6 13 8.
 Neaera Perei f. Autolycei uxor 8 4 6.
 νεκρομαντεῖον 9 30 6.
 Neda fl. 4 20 1-2, 4 36 7, 5 6 3, 8 38 3,
 8 41 1-2.
 Neda nymphea Iovis nutrix 4 33 1, 8 31 4,
 8 38 3, 8 47 3.
 Neis Zethi f. 9 8 4.
 Νηῖσται vel Νηῖτιδες πόλαι 9 8 4, 9
 25 1.
 Nelaidas Eleus Ol. v. Neolaidas.
 Neleus Neptuni vel Crethei f. 4 2 5, 10
 29 6. rex Pyli 4 36 1. Olympia edit 5 8
 3. a filiae prociis boves petit 4 36 3, 10
 31 10. Nelei uxor Chloris 9 36 8. sepul-
 crum 2 2 2. posteri e Messenia eieci 4
 3 3. Athenas confugiunt 2 18 9.
 Νηλήϊον ἄστυ 4 35 1.

- Nemea Asopi f. 2 15 3, 5 22 6.
 Nemea opp. 2 15 2, 2 19 5.
 Nemea instaurata ab Epigonis 10 25 7.
 ubi agantur 2 24 2. hiemalia 2 15 3, 6
 16 4. eorum victores apio coronantur 8
 48 2.
 Nemesis 1 33 2-3 et 7, 7 5 3, 7 20 9.
 Nemeses plures 7 5 2, 9 35 6.
 Neocles Boeotarcha Plataeam capit 9 1 6.
 Neocles Themistoclis pater 8 51 2.
 Neolaidas Proxeni f. Arcas Ol. 6 1 3.
 Neolaidas Eleus Ol. 6 16 8.
 Neon vel Neones opp. Phocid. 10 2 4, 10
 3 2, 10 32 9.
 Neoptolemus Achilles f. v. Pyrrhus.
 Neoptolemus Alcetae f. 1 11 1.
 Νεοπολέμειος τίσις 4 17 4.
 Neotheus cursu certans 5 17 10.
 Neptunus Ageli et Melanis pater 7 4 8.
 Althepe 2 30 5, Ancaei 7 4 1, Anthae
 et Hyperetis 2 30 8, Aspledonis 9 38 9,
 Cercyonis 1 14 3, Chii 7 4 8, Cyeni 10
 14 1, Despoenae 8 37 9, Elei 5 1 8, Eu-
 molpi 1 35 2, Euphemi 5 17 9, Halir-
 routhii 1 21 4, Hippothoontis 1 5 2 et 1
 39 2, Lamiae 10 12 1, Lelegis 1 44 3,
 Megarei 1 39 5, Minervae 1 14 6, Nelei
 4 2 5, Parnassi 10 6 1, Tarantis 10 10
 8, Thesei 1 17 3, de Attica et Troezene
 cum Minerva certat 1 24 5, 2 30 5: de
 Corintho cum Sole 2 1 6, 2 4 6: de My-
 cenis cum Iunone 2 15 5, 2 22 4. cum
 Cerere congregitur in equi forma 8 25
 5, 8 42 1. Graecis adversus Troianos,
 Mantinensibus adversus Lacedaemonios
 opem fert 6 25 3, 8 10 5. Spartam ever-
 tit 4 42 6, Argolidem inundat 2 22 4.
 Cretensibus irascitur 1 27 9. Neptuni ara
 Delphica 10 24 4, cum Erechtheo com-
 munitis 1 26 5: incunabula 8 8 2: lacus
 3 21 5, 8 7 2: lacus 1 30 4: oraculum
 10 5 6: signa 1 2 4, 1 24 4, 2 1 7, 3 23
 2, 6 25 6, 7 21 7, 10 36 8: templum
 inaccessum 8 5 5.
 Ποσειδῶν ἀσφάλιος 3 11 9, 7 21
 7. βασιλεὺς 2 30 6. γαιακόχος 3 20 2,
 3 21 8. γενέθλιος 3 15 10. γενέσιος
 2 38 4. δωματίτης 3 14 7. ἐλικώνιος
 7 24 5. ἐπόπιτης 8 30 1. Ἐπιπιος 1 30
 4, 5 15 5, 6 20 18, 7 21 7, 8 10 2, 8 14
 5, 8 25 7, 8 35 2, 8 37 10. ἑκποκου-
 ριος 3 14 2. Ἰσθμῖος 2 9 6. λαοίτας
 5 14 4, 5 24 1. Ὀγγήσιος 9 26 6, 9
 37 1. πατήρ 1 35 6. πελαγαῖος 7 21
 7. προσκλύσιος 2 22 4. Ταινά-
 ριος 3 12 5. φντάλιος 2 32 8.
 ne quid nimis 10 24 1.
 Nereus 3 21 9.

- Nereides bigis insidentes 5 19 8. Nereidum fanum 3 26 7, arae 2 1 8.
 Nereis Pyrrhae f. Gelonis uxor 6 12 3.
 Neris pagus 2 38 6.
 Nero Aleyoniae paludis profunditatem emetiri nequit 2 37 5. Olympicas statuas Roman transfert 5 25 8, 5 26 3. Achaiam provinciam sibi sumit, Sardiniam senatui dat 7 17 3. eius donaria Olympiae 5 12 8, in Argivae Iunonis templo 2 17 7. sacrilegia et alia scelera 9 27 3, 10 7 1.
 Nessus ab Hercule interfectus 3 18 11, 10 38 2.
 Nestane pagus 8 7 4.
 Nestii v. Macedones.
 Nestor Nelei f. Gereniae educatus 3 26 8. Messenico regno potitur 4 3 1. eius regia 4 3 7. posteri eieci 2 18 8. filii 4 31 11. domus et bubile 4 36 2. simulacrum 5 25 8, 10 25 11.
 Nestus fl. 6 5 4.
 νήπη ab Amphione inventa 9 8 4.
 Nicagora Sicyonia Echetimi uxor 2 10 3.
 Nicander Charilli f. rex Sparta 2 36 4, 3 7 4.
 Nicander Eleus Ol. 6 16 5.
 Nicasipolis Thessalonices e Philippo mater 9 7 3.
 Nicasyllus Rhodius Ol. 6 14 1.
 Nicias duci Athen. monumentum Athenis negatum 1 29 12.
 Nicias pictor Nicomedis f. 1 29 15, 3 19 4, 4 31 12, 7 22 6.
 Nicias Scotussaeus Pulydamantis pater 6 5 1.
 Nicippe Paseae f. 8 9 6.
 Nicocles Acriata Ol. 3 22 5.
 Nicocles Sicyoniorum tyrannus 2 8 3.
 Nicocles Tarentinus citharoedus 1 37 2.
 Nicodamus Maenalius stat. 5 25 7, 5 26 6, 6 3 9, 6 6 1 et 2.
 Nicolaidas Tarentinus 6 10 5.
 Nicomachus Machaonis f. 4 3 10, 4 30 3.
 Nicomedes Aristomenis pater 4 14 8.
 Nicomedes Bithyniae rex 5 12 7.
 Nicomedes Nicias pater 1 29 15, 4 31 12.
 Nicomedia Bithyniae urbs, antea Astacus 5 12 7. ibi Aesculapii templum et Memnonis ensis 3 3 8.
 Nicopolis ab Augusto condita 5 23 3, 7 18 8, 10 38 4. Nicopolitae Amphictyones 10 8 3 et 5.
 Nicostratus Argivus 2 22 3.
 Nicostratus Ciliæ Ol. 5 21 10.
 Nicostratus Menelai nothus 2 18 6, 3 18 13. cum fratre Megapenthe Helenam expellit 3 19 9.
 Nicostratus Xenoclidæ f. luctator 6 3 11.
 Nicotelea Aristomenis mater 4 14 7.
 Nileus s. Neleus Codri f. Asiaticae coloniae dux 7 2 1 et 6.
 Nili fl. origo 1 33 6, 2 5 3. incrementum 10 32 18. cursus mirus 5 7 4. belluae 4 34 2—3. περσεία 5 14 3. simulacra e nigro lapide 8 24 12.
 Ninus Assyriae regia eversa 8 33 2.
 Niobe Phoronei f. 2 22 5.
 Niobe Tantalii f. in saxum mutata 8 2 5. eius saxum in Siplylo monte 1 21 3. plorare dicitur 8 2 6. Niobes liberorum interitus 2 21 9, 5 11 2. superstites qui 5 16 4.
 Nisa olim quae postea Megara 1 39 5.
 Nisaea navale Megarensium et arx 1 19 4, 2 34 7, 4 39 4, 4 44 3, 10 15 1.
 Nisus Pandionis f. Megaridis rex 1 39 4, 2 34 7. eius capillus purpureus 1 19 4.
 Nomia montes Aread. 8 38 11.
 Nomia nymphea 8 38 11, 10 31 9.
 nomina eadem saepe claris et obscuris hominibus 8 15 7. vetusta poetis usitata 7 17 7. Graecorum et Romanorum diversa ratio 7 7 8.
 νομοφύλακες Lacedaem. 3 11 2.
 νόμος carminis genus 8 50 3.
 Nonacris Arcad. opp. 6 17 6, 8 27 4.
 Nonacris Lyeaonis uxor 8 17 6.
 Nora opp. Sardiniae 10 17 5.
 Norax Iber Mercurii f. coloniam deducit in Sardiniam 10 17 5.
 nosce te ipsum 10 24 1.
 Νόστοι 10 28 7, 10 29 6, 10 30 5.
 Nox somni et mortis nutrix 5 18 1. Nemesium mater 7 5 3. eius simulacrum 10 38 6, oraculum 1 40 6.
 nummi olim ignoti 3 12 3. Troezenii 2 30 6.
 Nus fl. Arcadiae 8 38 9.
 Nycteus Antiopes pater 2 6 1 et 2, 9 5 4.
 Nyctimus Lyeaonis f. 8 3 1. eius posteri 8 24 1.
 Nymphaeum v. Nymphaeum.
 nymphae altera globum altera clavem tenens 5 20 3. nymphae longaevae, non immortales 10 31 10. nympharum aedes et lucus 9 24 4. nymphis sacer vicus 3 10 7. nympharum afflatu vaticinatur Bacis 4 27 4.
 νύμφαι ἀμνηναί 5 15 6. Ἀνιγρίδες 5 5 11. Arcadicae 8 31 4. καλλιπέφανοι 5 15 3. Κιθαίωνες 9 3 9. Καρόνιοι 10 32 7. Ἰσηνίδες 1 31 4. Ἰωνίδες 6 22 7. Λιβήθριοι 9 34 4. Σιδνίδες 1 40 1.
 Νυμφάδες πύλαι 1 44 3.
 Nymphaeum portus (stagnum?) 3 23 2.
 Nymphas Arcadiae 8 34 6.
 Nymphasia fons 8 36 4.
 νυμφῶν 2 11 3.

- ὄφελοι χαλκοῖ 9 39 9.
 Oceanus mare, non fluvius 1 33 4. Oceani filia Styx 8 18 1—2. filiae cum Proserpina ludentes 4 30 4.
 ὄκνος avis 10 29 2.
 Ὀκνον τὴν δῶμιγγα συνάγειν 10 29 2.
 Ocnus cum fune et asello 10 29 1.
 Octaviae templum Corinthi 2 3 1.
 Ocyrhoë Oceani filia 4 30 4.
 Odeum Athen. 1 8 6, 1 14 1, 7 20 6. Corinthi. 2 3 6. Patrensium 7 20 6.
 ὄδοι χροναῖ 10 5 12.
 Odrysae a Lysimacho oppugnantur 1 9 6.
 Odrysias s. Odrysis mulier 1 10 4—5.
 Oeanthea opp. Loerorum 10 38 9.
 Oeatae demus Tegeat. 8 45 1.
 Oebalus Cynortae f. rex Sparta 3 1 3. eius filius ib. 4. uxor et filiae 2 2 3 et 4 2 4, heroum 3 15 10.
 Oebalus Laced. Messenius decipit 4 12 9.
 Oebotas Dymaeus Ol. 6 3 8, 7 17 6 et 13.
 Oechalia Euboeae opp. 4 2 3.
 Oechalia Melanei uxor 4 2 2.
 Oechalia Messeniae opp. 4 3 10. postea Carnasium dicta 4 2 2, 4 26 6, 4 33 4.
 Oechalia Thessaliae opp. 4 2 3.
 Oedipus ubi expositus sit 9 2 4. patrem ubi occiderit 10 5 3. sphingem ut exciderit 9 26 2. ex Iocasta liberos non suscepit 9 5 10. in Atticamne venerit 1 28 7, 1 30 4. eius filii 5 19 6, 9 5 12, 9 18 3, 9 25 2.
 Oedipodia poesis 9 5 11.
 Οἰδιποδία κοινή 9 18 5 et 6.
 Oeneus Pandionis f. nothus 1 5 2.
 Oeneus Porthaonis f. Aetoliae rex 2 25 2, 4 35 1. Herculis socer 2 13 8.
 Oeniadae pop. Acarnanum 1 11 4. a Messeniis invaduntur et expugnantur 4 25 1, 5 26 1.
 Oenias Oebotae pater 7 17 6.
 Oenobius Thucydidem revocat 1 23 9.
 Oenoe Argolicus vicus 2 25 2. pugna ibi commissa 1 15 1, 10 10 4.
 Oenoe demo Attico nomen dedit 1 33 8.
 Oenoe fons Pheneat. 8 15 6.
 Oenoe Nymphea 8 47 3. Panis nutrix 8 30 3.
 Oenomaus Alxionis vel Martis f. 5 1 6, 5 22 6. Pisae rex 8 20 2. Harpinnam condit 6 21 8. cum prociis filiae certat 6 21 7—11, 5 10 6, 5 14 6, 5 17 4. Myrtili dolo vincitur 8 14 10. ταραξίππος 6 20 17. eius domus 5 14 7, 5 20 6, 6 18 7. sepulcrum 6 21 3.
 Oenone ins. postea Aegina 2 29 2.
 Oenopion Cretensis coloniae dux 7 4 8, 7 5 13.
 Oenotria Italiae regio 8 3 5.
 Oenotrus Lyeaonis f. Oenotriae rex 8 3 5.
 Oenusa ins. 4 34 12.
 Oeoclus Neptuni f. 9 29 1.
 Oeolycus Therae f. 3 15 8, 4 7 8.
 Oeonus Herculis consobrinus 3 15 4 et 5.
 οἰανοσκοπεῖον Tiresiae 9 16 1.
 Oëros fl. 9 4 4.
 Oetae montis trames 3 4 8, 10 22 1. duplex ib. 8. ad Oetam mare coenosum 7 15 4.
 Oetolius 9 29 8.
 Oetylus Argivus Amphianactis f. 3 25 10.
 Oetylus Lacon. opp. 3 21 7, 3 25 10.
 Ogoa deus Carum v. Osogo.
 Ogryle Sardiniae opp. 10 17 5.
 Ogrylus, Ogrylae conditor 10 17 5.
 Ogygiae Thebae 9 5 1. Ogygia porta 9 8 5.
 Ogygus Eleusinis pater 1 38 7. ἀντόχθων 9 5 1.
 Oicles Mantii f. Amphiarai pater 3 12 5, 6 17 6, 8 2 4, 8 36 6.
 Olaidas (?) Thebanus Pyth. 10 7 8.
 Olbia opp. Sardiniae 10 17 5.
 Olbiades pictor 1 3 5.
 Olbius fl. Pheneat. 8 14 3.
 olea Minervae renata 1 27 2. καλλιπέφανος 5 15 3. στρεπτή 2 28 2. oleae duae antiquissimae 1 30 2, 8 23 5. olea et ilex ex eadem radice nascentes 8 37 10. oleagina facies 10 19 3.
 oleaster 2 31 10, 2 32 10, 5 7 7, 5 14 3, 5 15 3, 8 48 2.
 Olen Lycius hymnum in Achaem scripsit 5 7 8. in Ilihyiam 1 18 5, 8 21 3, 9 27 2. in Iunonem 2 13 3. eius vaticinia 10 5 7—8.
 Olenia petra 6 20 16.
 Olenius Eleus ἀντόχθων 6 20 16.
 Olenus Achaeorum urbs 7 18 1, 7 22 1.
 olei genera laudata 10 32 19. oleo perunguntur qui Trophonium consulunt 9 39 7. oleo lapis perfunditur 10 24 6.
 Olidas (?) Eleus 6 15 2.
 Olmones Boeotiae opp. 9 24 3. olim Halmones 9 34 10.
 Olmus s. Halmus Sisyphi f. 9 24 3, 9 34 10.
 Olus opp. Cretae 9 40 3.
 Olympia dea 1 18 7. Ilihyia 6 20 2.
 Olympia lucus Olympii Iovis in Elide 3 8 4—5. Pisaeae finitima 5 1 7. Olympiae et Lacedaemonis distantia 6 16 8. gymnasium 6 6 3, 6 23 1—7. stadium 6 20 8. stadii carceres 6 20 10. hippodromus et Taraxippus 6 20 15.
 Olympici ludi vetustissimi 5 7 9, 8 2 2. cur quinto quoque anno agitali 5 7 9. eorum origo 5 7 6—9. intermissorum instaurationis 5 4 5—6, 5 8 5. eorum varia

genera et ordo 5 8 6—11. quaedam abrogata 5 9 1—2. eorum praesides 5 9 4. athletarum et iudicum iuramentum 5 24 9. athletarum habitaculo 6 21 2, fraus graviter vindicata 5 21 2—17, 6 6 6. victorum ex oleastro coronae 5 15 3. victorum tabulae 3 21 1, 5 21 9, 6 2 3, 6 8 1, 6 13 10. statuæ 6 1—18. victoriae reportatae a mulieribus 3 8 1. ludis spectandis interdictum mulieribus 5 6 7. Olympicus senatus 6 3 7. Olympicum templum 5 10. Olympii Iovis simulacrum et thronus 5 11. Olympicæ arae 5 13 8—14 1, 5 14 4—10. sacrorum ligna 5 13 3, 5 14 2. thesauri 6 19. donaria 5 21—27. Olympias 1 5 8 6. IV 4 4 5. VI 6 3 8. 7 17 6. VIII 6 22 2. IX 4 5 10. XIV 4 13 7, 5 8 6. XXIII 4 15 1, 5 8 7. XXV 5 8 7. XXVIII 4 23 4, 5 8 7. XXIX 4 23 10. XXX 8 39 3. XXXIII 5 8 8. XXXIV 6 22 2. XXXVII 5 8 9. XXXVIII 5 9 1, 6 15 8. XLI 5 8 9. XLVIII 6 22 3, 10 7 4. L 5 9 4. LIV 8 40 1. LVIII 10 5 13. LIX 6 18 7. LXI 6 18 7. LXV 5 8 10, 6 10 4. LXVI 6 10 6. LXVIII 6 13 10. LXX 5 9 1. LXXI 5 9 1, 6 9 6. LXXII 6 9 5. LXXIII 6 9 4. LXXIV 6 6 5. LXXV 6 3 8. LXXVI 6 6 6. LXXVII 5 9 3, 6 6 6. LXXVIII 6 14 1. LXXIX 4 24 5, 6 14 1. LXXX 6 3 8, 7 17 6. LXXXIV 5 9 1. LXXXVI 5 11 3. LXXXIX 6 7 8. XC 6 7 8. XCIII 6 8 10. XCVI 8 45 4. XCIX 5 8 10, 6 18 6. CI 7 25 4. CII 4 27 9, 6 5 3, 8 27 8. CIII 5 9 5. CIV 5 9 6, 6 22 3. CV 10 2 3. CVIII 5 9 6, 10 3 1. CXII 5 21 5. CXXVIII 5 8 11. CXXXI 5 8 11. CXLV 5 8 11. CLX 7 17 1. CLXXXVIII 5 21 9. CXCH 5 21 16. CCI 5 21 18. CCXVIII 5 21 12. CCXXVI 5 21 15. Olympiades in tabulis Eleorum omissae 6 4 2, 6 8 3, 10 36 9. *Αβολυμπιάδες* 6 22 3. Olympias fons 8 29 1. Olympias Neoptolemi filia, Alexandri M. mater 1 11 1. cum dracone conebuit 4 14 7. in Philippi liberos saevit 8 7 7. punitur 1 11 4, 1 25 6, 9 7 2. *Ὀλυμπιεῖον* Megar. 1 40 4. Ephes. 7 2 9. Sicyon. 2 7 3. Olympiodorus 1 25 2, 1 29 13, 10 18 7, 10 34 3. Olympiosthenes stat. 9 30 1. Olympus Arcadiae mons 8 38 2, Thessaliae 6 5 5. Olympus Marsyae discipulus 10 30 9. Olympus stat. 6 3 13. *Ὀλύμπη* arbor 4 20 2. Olynthus urbs oppugnatur ab Agesipolide 3 5 9. Omphace opp. Siciliae 8 46 2, 9 40 4.

Omphalion pictor, Niciae disc. 4 31 12. Omphalion Pisaicus 6 21 1, 6 22 2. Onaethus stat. Thylaci fr. 5 23 5. Onasias pictor 9 4 2, 9 5 11. Onassimedes stat. 9 12 4. Onatas Aegineta stat. Miconis f. 5 25 10 et 13, 5 27 8, 6 12 1, 8 42 7 et 9, 10 13 10. Onga Minerva apud Phoenices 9 12 2. Onecum locus Arcad. 8 25 4. Onchestus Neptuni f. 9 26 6. Onchestus opp. Boeot. 1 39 5, 9 26 6. Oneus s. Oncus Apollinis f. 8 25 4 et 10. Onetor Phrontidis pater 10 25 2. Onomarchus Phocensium dux 10 2 5. Onomacritus de Gratiis 9 35 1, de Hercule Idaeo 8 31 3, de Titanibus 8 37 5. carmina eius Musaeo supposita 1 22 7. Onomastus Smyrnaeus Ol. 5 8 7. *ὀνόματα* v. festam. *ὄνον γνάθος* promontor. 3 22 10, 3 23 1. Opheltes Lycurgi f. 2 15 2. Opheltes Penelaei f. 9 5 16. Ophioneus vates 4 10 5. caecus natus ib. 6. visum repente recuperat 4 12 10, recuperatum amittit 4 13 3. *ὄρις* i. q. *δράκων* 8 8 5. *Ὀρεως κεφαλή* Boeotiae 9 19 3. Ophis fl. Mantinea 8 8 4 et 7. Ophitea urbs Phocidis 10 33 9. Opici pop. Italiae 8 24 5. Opis Hyperborea 1 43 4, 5 7 8. Opis Iapygum rex 10 13 10. Ops Melanis pater 8 28 5. Opantii 2 19 8. Opus opp. 10 35 1. oraculum singulare 7 22 3. barbaro barbato respondet 9 23 6. synonymis fallit 8 11 10. oracula quae mulier ediderit prima 10 12 1. oraculum de Aesculapii matre 2 26 7. de Alcmaeone 8 24 8. de Arcadia a Lacedaemoniis non invadenda 8 1 6. de Arcadis ossibus 8 9 4, 8 36 8. de Argivarum mulierum fortitudine 2 20 10. de Aristomenis scuto 4 32 5. de bove caedis reo 5 27 10. de Callirrhoe immolanda 7 21 3. de Caphysensium pueris 8 23 7. de Cereris cultu neglecto 8 42 6. de Cirrha expugnanda 10 37 6. de Cleomede ultimo heroum 6 9 8. de Codro 7 25 3. de Comaetho 7 19 4. de Delphis Apollinis cura 5 3 1, 10 6 7. de daemone a Temesaeis expiando 6 6 8. de duce a Doriensibus quaerendo 5 2 5. de Epaminondae morte 8 11 10. Ergino de liberis procreandis non esse desperandum 9 37 4. de Eubota victuro 6 8 3. de Eurypylo 7 19 6 et 8. de Glauci perituro 2 18 2. de Hannibalis morte 8 11 10.

de Hectoris ossibus 9 18 5. de Homeri patria 8 24 14 et 10 24 2. de Iove Ithomata tripodibus donando 4 12 7. de Leuctrica pugna 4 26 4 et 9 14 3. de Mantinea alio loco condenda 8 8 4. de Medonte 7 2 1. de Messene dolo capienda 4 12 1 et 4. de virgine a Messeniis immolanda 4 9 4. bellum Messenium quando sit finem habiturum 4 20 1. de Oebota ornando 6 3 8, 7 17 6 et 13. de Orestis in Arcadium migratione 8 5 4, ossibus 3 3 6. de Oronte Indo 8 29 4. de Phigalensium reditu 8 39 4. de Philippi Macedonis morte 8 7 6. de Phocensium et Thessalorum praefio 10 1 4. Pisani Iovi curae esse 5 3 1. de Scephro lugendo 8 53 3. de Sicilia condenda 8 11 12. de Smyrna condenda 7 5 3. Spartani ab avaritia periculum esse 9 32 10, a rege claudo 3 8 9. de supplicibus venerandis 8 25 1. de Syracusis condendis 5 7 3. de Theagene restituendo 6 11 8. de Themistoclis spoliis Persicis 4 32 5. de Tisameni ossibus 7 1 8. cf. Bacis, Euclus, Phaennis, Phemonoe, Sibylla. Oraea regio 2 30 5. oratoria ars a Gorgia restituta 6 17 8. Orchomenius campus 8 13 4. Orchomenus Arcadiae urbs 8 12 9, 8 13 6, 9 36 6. *πολύμηλος* 8 3 8. urbs vetus 8 13 2. oppidula eius 8 27 4. Orchomenii Arcades 7 14 1. Orchomenus Lycaonis f. 8 3 3, 8 36 1. Orchomegus Minyae f. 9 36 6. Orchomenus Minyaeus 9 36 6. Orchomenii peste vexati 1 44 7. a Thebanis sedibus pulsati 9 15 3 et 9 17 1, a Philippo restituti 4 27 10 et 9 37 8. divites 1 9 3, 8 33 2, 9 34 6, 9 38 8. cum Codri filiis in Asiam migrant 7 2 3, 9 37 8. signo Apollinis spoliatur a Sylla 9 30 1. Orcus a Plutone clauditur 5 20 3. Oreatae 3 24 4. Oreteum Arcad. opp. antea Oresthasium 8 3 2. Orestes Agamemnonis f. Argorum et Spartae rex 2 18 5—6, 3 1 5, 3 16 7, Achaeorum 8 5 1. in Arcadium demigrat 8 5 4. matricidii reus 1 28 5, 2 31 4 et 8, 8 34 4. insanit 3 22 1, 8 34 1—4. Dianae Tauricae signum affert 3 16 7. Eumenidum templum condit 7 25 7. eius filius et uxor 1 33 8, 2 18 6, 3 1 5: ossa 3 3 6, 3 11 10, 8 54 4: *σηνή* 2 31 8: statuæ 2 17 3. *L. Aurelius* Orestes 7 14 1, 7 16 1. Oresthasium v. Oreteum. eius situs et rudera 8 27 3, 8 44 2. Oresthasiorum fortitudo 8 39 4, polyandrium 8 40 5. Orestheus Deucalionis f. Locridis rex 10 26 .

Orestheus Lycaonis f. 8 3 1. Orestorius Gallorum dux 10 22 3. Oreus Centaurus cum Hercule pugnat 3 18 16. Oreus Euboeae opp. olim Hestiaea 7 26 4. *ὄργια* deabus Eleusiniis sacra 3 4 2. *ὄργια δρᾶν* 4 15 7. Orgia magnarum dearum 4 1 5, 4 2 6. Bacchi 8 26 2, 9 20 4. Orithyia a Borea raptâ 1 19 5, 5 19 1. orichalcinum cor 2 37 3. Orionis monumentum 9 20 3. Orneae opp. 2 25 5. Orneatae Argos translatae 8 27 1. Orneatarum donarium Delphi 10 18 5. Orneus Erechthei f. Petei pater 2 25 5, 10 35 8. Ornytion Sisyphi f. 2 4 3. Phoci pater 9 17 6. Ornytus Arcas 8 28 4. Orontes fl. Syriae 6 2 7, 8 20 2, 8 33 3, 10 20 5. Orontem navibus peritum efficit imperator Romanus 8 29 3. Orontes Syrus 8 29 4. Oropus urbs a Philippo Atheniensibus data 1 34 1. ab Atheniensibus direpta 7 11 4 et 6. Orpheus Thrax Calliopes f. 9 30 4. Olene iunior 9 27 2. Cereris Chthoniae sacra instituit 3 14 5, Hecates 2 30 2, *Κόρης σωτήρας* 3 13 2. magiae peritus 6 20 18. citharae cantu feras ducit 9 17 7. Pythiis certare non vult 10 7 2. ad inferos descendit 9 30 4. eius interitus 9 30 5—6, ossa ib. 7, simulacra 3 20 5, 5 26 3, 10 29 6, carmina 1 14 3, 9 30 12 *τὰ καλούμενα Ὀρφικά* 1 37 4. Orphondas Thebanus Pyth. 10 7 7. Orsippus Ol. 1 44 1. Orsobia Deiphontis filia 2 28 6. Orthia demus Elidis 5 15 6. Orthopolis Plemnaei f. 2 5 8. Ortilochus Alphei f. e Telegone 4 30 2. Ortilochus Dioclis f. 4 30 2. eius domus 4 1 4. Ortygia ins. prope Syracusas 5 7 2, 8 54 3. Orus primus Troezeniorum rex 2 30 5. Oryx locus Arcadiae 8 25 2. Oryxis locus Arcadiae 8 14 1. os Pelopis 5 13 4. ossa ingenti magnitudinis 2 10 2, 3 22 9. Osiris ab Iside lugetur 10 32 16. Osogo Carum Deus 8 10 4. Osroes rex Parthorum 5 12 6. Ostracina mons 8 12 2. Othryades Spartanus 2 20 7. *ὀπίδες* aves ad Cephisum 10 34 1. Otillus (Villius) cum exercitu in Graeciam mittitur 7 7 8, 9, 10 36 6.

Otus et Ephialtes Musis primi sacra fecerunt: 9 29 1.
 ovium gregem Spartani secum in expeditionibus ducebant 9 13 4.
 ovum Ledaë 3 16 1.
 Oxyartes Rhoxanes pater 1 6 3.
 Oxydracae 1 6 2.
 Oxylus Haemonis f. Heraclidarum dux et socius 5 3 6, 5 18 6. Elidem obtinet 5 4 1. Aetolia cur exularit 5 3 7. ludos Olympios edit 5 8 5. eius uxor et liberi 5 4 4, exploratores 6 23 8, monumentum 6 24 9.
 Oxyntes Thymoetae pater 2 18 9.
 Ozolae v. Locri.

Pactye Chersonesi 1 10 5.
Pactyes Lydus 4 35 10.
Pachynum promontor. Sicil. 5 25 5, 10 11 3.
Paeonius Eleus Ol. 6 15 10, 6 16 9.
παιδέρως herba 2 10 5.
παιδίζη 2 10 1.
Paeon Antilochi f. 2 18 8.
Paeon Endymionis f. alias sedes quaerit 5 1 4 et 5.
Paeonaëus Cures 5 7 6. eius ara 5 14 7.
Paeonia a Paeone dicta 5 1 5. a Gallis invaditur 10 19 7.
Paeonidae 2 18 9.
Paeonii tauri 9 21 2. hisontes dicti 10 13 1.
Paeonius Mendaeus stat. 5 10 8, 5 26 1.
Pagae v. Pegae.
Pagrus Hyperboreus 10 5 7.
Pagondas Theban. Ol. 5 8 7.
Pagus mons 7 5 2.
Παλαιά κωμη 3 22 6.
Palaemon Melicertes 1 44 7, 2 2 1, 8 48 2.
Palaepaphus 8 5 2.
Palaestinae palmae 9 19 8.
palaestrae Olympicae 6 21 2, 6 23 4. palaestrarum dii 4 32 1.
palaestriae a Theseo inventa 1 39 3.
Palamedes tesseris a se inventis Fortunae dicat 2 20 3. eius interitus 10 31 1.
Palatium Romae a quo denominatum 8 43 2.
Palea Achaeorum urbs, postea Dyme 7 17 6.
Palenses qui olim Dulichii 6 15 7.
Παλλαιος Arcad. 8 36 7.
Palladium ab Aenea in Italiam translatum 2 23 5. Argivis ereptum 1 28 9. **ἐπὶ παλλαδία** dicasterium Athen. 1 28 8.
Pallantium urbs Arcad. 5 1 8, 8 3 1, 8 27 3 et 7, 8 43 1-2. **Παλλαντικὸν πεδίον** 8 44 5.
Pallas Lycaonis f. Pallantii conditor 8 3 1. eius status 8 44 5.

Pallas a Theseo caesus 1 22 2, 1 28 10.
Pallas Titan 7 26 12, Stygis maritus 8 18 1.
Pallene Thraciae 1 25 2, 8 29 1.
palmae victorum in certaminibus 8 48 2.
palma Delia 8 48 3. aenea Athen. donarium 10 15 4. palmae Boeoticae Palaestinae Ionicae 9 19 8.
palus ex hiato terrae 7 24 13. ingens uno die exsiccata 8 22 9.
Pamisus fl. 4 31 4, 4 34 1-2. eius sacra 4 3 10.
Pammenes Thebanus 8 27 2.
Pammerope Celei f. 1 38 3.
Pamphos hymnographus antiquissimus 7 21 9, 9 27 2, 9 29 8. de Celei filiabus 1 38 3, de Diana Calliste 8 35 8, de Gratia 9 35 4, de Proserpinae rapto 1 39 1, 8 37 9, 9 31 9.
Pamphylus Aegimii f. 2 28 6.
Pamphyli Graecis cognati Erythrarum incolae 7 3 7.
Pan deus Arcadiae 8 26 2. venatur in montibus 8 42 3. syringem invenit 8 31 3, 8 36 8, 8 38 11. Philippidi obvius 1 28 4, 8 54 6. eius **αἰπόλιον** 1 32 7, antrum 10 32 7, arae 1 34 3, mons 8 24 4, quercus 8 54 4, sacra cum Baccho communia 2 24 6, simulacra 1 36 2 et 2 10 2, templa 8 36 7, 8 37 11, 8 38 5.
Πάν λυτήριος 2 36 6. **νόμιος** 8 38 11. **Οἰνώεις** 8 30 3. **Σκολεΐτας** 8 30 6. Panes 8 37 2.
Panaceae ara 1 34 3.
Panactum 1 25 6.
Panaenus pictor, Phidiae fr. 5 11 5 et 6.
Panathenaea antea Athenaea 8 2 1.
pancratium qua Olympiade institutum 5 8 8. quis primus vicerit **ἀκοντι** 6 11 4.
Pandareus e Miletu Cretae urbe oriundus 10 30 1-2.
Pandiones duo 1 5 3, 1 39 4, 1 41 6, 8 53 7, 10 10 1.
Pandora 1 24 7.
Pandrosus Cecropis filia 1 2 6, 1 18 2. cum Thallo culta 9 35 2. eius templum Athenis 1 27 2.
πανήγυρις **Ὀλυμπιακή** 5 4 5, Isidis 10 32 14.
Panhellenium 2 30 3 et 4.
Πανικός φόβος 10 23 7.
panificii inventor 8 4 1.
Panionium 7 3 10, 7 4 10, 7 5 1.
παννυγίς 6 22 9.
Panopeus Phoci f. 2 29 4.
Panopeus urbs Phocica 10 3 1, 10 4 1.
Panormus Achaiae portus 7 22 10, Ioniae 5 7 5.
Panormus Andaniensis 4 27 1.

Pantaleon Omphalionis f. Pisae tyrannus 6 21 1. Olympia edit 6 22 3.
Pantarees Eleus Phidiae amasius Ol. 5 11 3, 6 10 6, 6 15 2.
Panthalis Heleneae famula 10 26 4.
Panttheon Athen. 1 18 9.
Panthias Chius stat., Sostrati f., Aristotelis disc. 6 3 11, 6 9 3, 6 14 12.
Panoyasis Polyarchi f. 2 29 9, 9 11 2, 10 8 9.
papaver aeneum 5 20 9.
Paphia (?) Thalamatarum numen v. Paphiae.
Paphos Cypri urbs 8 5 2. Venerem Uraniam colit 1 14 7, 8 53 7.
Paraballon Eleus Ol. 6 6 3.
Παράβυστον dicasterium Athen. 1 28 8.
Paracyparissii 3 22 9.
Παραβάσιον 8 28 7.
Paramon Mercurii cognomen 5 15 11.
Parapolamii urbs Phocidis 10 33 7-8. eversa 10 3 1.
Parathemidas (?) Laced. 9 13 5.
Parcae Cererem mitigant 8 42 3. Iovis capiti impositae 1 40 4. earum aedes 3 11 1, 9 25 4. ara 2 11 4, 5 15 5. simulacra 10 24 4. Parcarum natu maxima Venus Urania 1 19 2.
pardorum maculae 8 2 7.
Παρήγορος dea 1 43 6.
 in parentes pietas 10 28 4.
parere intra limites Aesculapii vetitum 2 27 1 et 6.
Pariani Hellespontii Cupidinem colunt 9 27 1.
Paris iudex dearum 5 19 5. cum Helena ubi primum congressus 3 22 1. Penthesileam vocat 10 31 8.
Parium marmor 1 14 7, 1 33 2, 1 43 5, 5 11 10, 5 12 6, 8 25 6.
Parnasus Cleodora f. 10 6 1.
Parnasus mons 10 6 1. nivalis 10 8 9, 10 33 5. eius orgia 10 4 3. ad verticem via 10 32 2-7.
Παρνασία νάπη 10 6 1.
Parnes mons 1 32 1.
Parnon mons 2 36 7.
παρόνοτες 1 24 5.
Paroreus Tricoloni f. 8 35 6.
Paroria Arcadiae urbs 8 27 3, 8 35 6-7.
Parphorus Colophonius 7 3 8.
Parrhasii Arcades 6 8 2.
Parrhasium 8 27 4.
Parrhasius pictor Euenoris f. 1 28 2.
Parthaon Periphetae f. 8 24 1.
Parthenia Marmacis equa 6 21 7.
Parthenia fl. 6 21 7.
Parthenium mons 1 28 4, 8 6 4, 8 54 6.
Parthenius Laco 9 13 5.
παρθένοι cupressi 8 24 7.

Παρθενών Athen. 1 25 3. eius architectus 8 41 9.
Parthenopaëus Melanionis f. 3 12 9.
Parthenopaëus Talai f. Promachi pater 2 20 5, 9 18 6, 9 19 2.
Parthenope Ancaei f. 7 4 1.
παρθένος v. Minerva.
partus VII mensium 3 7 7.
Parus ins. a Miltiade frustra oppugnata 1 32 4.
Paseas Nicippes pater 8 9 6.
Paseas Sicyoniorum tyrannus 2 8 2.
Pasierates v. Possierates.
Pasiphae Solis filia 5 25 9. Thalamatarum numen 3 26 1.
Pasiteles plastes 5 20 2.
Pasithea Gratia 9 35 4.
Pataeus Achaëus Ol. 5 9 1.
Patara Lyciae urbs 9 41 1.
pater hominum Cyrus 8 43 6.
Patrae opp. Achaiae 3 2 1, 7 6 2. eius situs, nomen vetus, conditor, fata et memoranda 7 18 2-21 14. mulieres ibi duplo plures quam viri 7 21 14. Patrenses ab Augusto aucti 10 38 9. Eleos Satriapae nomen docent 6 25 6. Laphrium colunt 43 1 7. Aetolis contra Gallos opem ferunt 7 18 6, 7 20 9, 10 22 6. Patrensius de Eurypyli cista fabula 7 19 6, 9 41 1.
Patreus Preugenis f. Patras condit 3 2 1, 7 6 2, 7 18 5. eius sepulcrum 7 20 5, statua ib. 7.
Patrocles Crotoniata stat., Catylli f. 6 3 5, 6 19 6, 10 9 10.
Patroclus Heleneae procus 3 24 10. Achilles arma induit 4 28 7. redivivus 3 19 13, sculptus 10 13 5. pietus 10 26 6, 10 30 3.
Patroclus a Ptolemaeo Atheniensibus auxilio missus 1 1 1, 3 6 4.
Πατρόκλον νήσος 1 1 1, 1 35 1.
Patron Lilaëam a Macedonibus liberat 10 33 3.
πατρονόμοι 2 9 1.
pavo Iunoni sacer 2 17 6.
Pavoris effigies 2 3 7.
Paus vicus Arcad. 8 23 9.
Pausanias Apolloniata stat. 10 9 6.
Pausanias Cleombroti f. Plistarchi tutor 4 9. dux Laced. ad Plataeam 1 13 4, 14 1, 3 17 7, 8 52 2.
Pausanias Macedo Harpalum interficit 2 33 4.
Pausanias Plistoanactis f. rex Spartaë 1 13 4, 3 5 1-7.
Pausias pictor 2 27 3.
Pax Plutum ferens 1 8 2, 9 16 2. Pacis templum Romae 6 9 3, simulacrum 1 18 3.

- Pedaem opp. 10 25 9.
 Pedasus opp. Messen. postea Mothone 4 35 1.
 pedicularis morbus v. *φθειρίασις*.
 Pedion locus Arcad. 8 25 12.
 Pegae locus Arcad. 8 44 4, 8 54 3.
 Pegae opp. Megar. 1 41 8, 1 44 4.
 Pegaea nympa 6 22 7.
 Pegasus Eleutherensis Bacchi cultum Athenis infert 1 2 6.
 Pegasus a Minerva domitus et Bellerophonti traditus 2 4 1. ungula terram effodit et aquam elicit 2 31 9, 9 31 3.
 Pelagon Hippodamiae proci 6 21 11.
 Pelagontis bubulei 9 12 1.
 Pelagus locus silvovus Arcadiae 8 11 1 et 5. ambiguo oraculi effato locum dat 8 11 10.
πέλαγοι Atheniensibus τὰ πέματα 8 2 3.
 Pelarge Potnei filia, Isthmiadis uxor 9 25 7.
 Pelasgi ex Ioleo 4 36 1. sub arce Athen. 2 8 3. Minyas e Lemno eiciunt 7 2 2.
 Pelasgia 8 1 6.
 Pelasgus Arcas 2 14 4. primus Arcadiae homo et rex 8 1 4.
 Pelasgus Triopae f. 2 22 1. Cererem hospitio excipit 1 14 2.
πέλειαι fatidicae 7 21 2, 10 12 10.
 Peleus Aeaci f. Phoeum fratrem occidit 2 29 9, 10 30 4. aprum Calydonium venatur 8 45 6. Thetin prensat 5 18 5. Achillem Chironi tradit 3 18 12. eius votum pro Achille 1 37 3. posterii reges Epiri 2 29 4.
 Pelias Aeginetae f. 7 18 5.
 Pelias Iolci rex Neleum pellit 4 2 5. Olympia edit 5 8 2. pictus 10 30 8. recoctus 8 11 1. eius Iudi funebres 5 17 9.
 Pelion mons 10 19 2.
 Pelis 10 27 1.
 Pella urbs 1 16 1.
 Pellana urbs 3 21 2. eo fugit Tyndareus 3 1 4.
 Pellanis fons 3 21 2.
 Pellen Phorbantis f. 7 26 12.
 Pellene urbs Aethiae 7 26 12-27 8. a Lacedaemoniis occupata 7 7 3. tyrannus obnoxia 7 7 1. Pellenes et Sicyonis confinia 7 27 12. Pellenensium navale 2 12 2, 7 26 14. donarium Olymp. 6 13 11.
 pelles pro vestimentis 8 1 5, 10 38 3. pro thoracibus 4 11 3.
 Pelopidas ab Epaminonda servatur 9 13 1. liberatur 9 15 1.
Πελοπίδην imperii socium adsciicere iubetur Oxylus 5 4 3.
Πελοπίον τέμενος 5 13 1.
 Peloponnesii boni equites 4 8 12. Athenas invadunt Codro regnante 7 25 2. Athenienses contra Macedones sequuntur 1 25 4. Dorica dialecto utuntur 4 27 11.
 Peloponnesium bellum 3 7 11, 4 6 1, 8 41 9, 8 52 3.
 Peloponnesus 8 1 1-3. mari cincta 3 21 6. prope insula 2 1 5. Heraclidarum reditu turbata 2 13 1. eius partes quinque 5 1 1. gentes sex ib. 1-3. templum praestantissimum 8 41 8, specula 8 38 7.
 Pelops Agamemnonis e Cassandra f. 2 16 6.
 Pelops Lydus Epidauri pater 2 26 2, ab Ilo fugatus 2 22 3, cum Oenomaos certat 5 10 6, 5 17 1, 6 20 18, 6 21 6-7. Myrtilo periurus 2 18 2, 8 14 11. a Mercurio sceptrum accipit 9 40 11. Pisam obtinet 5 1 6. ludos Olympicos edit 5 8 2. Mercurio sacra facit 5 1 7. Minervae Cydoniae 6 21 6, Veneri 5 13 7. Hippodamiae proci parentat 6 21 9 et 11. summo inter heroes loco est 5 13 1. ab Hercule colitur ib. 2. eius currus 2 14 4, ensis 6 19 6, equi 5 17 7, fanum 5 27 1. liberi per Peloponnesum dispersi 5 8 2, ossa 5 13 4 et 5, 6 24 1.
Πέλοπος νηϊδες 2 34 3.
 Pelorus Spartus 9 5 3.
 Pelusium 1 6 6.
 Pencalae fl. Phrygiae 8 4 3, 10 32 3.
 Peneleos Thebanus 7 2 3. Thebanorum ad Troiam dux 9 5 15. Opheltae pater ib. 16.
 Penelope Icarii filia cursu petita 3 12 1, 3 13 6. maritum quam patrem sequi mavult 3 20 10. eius filius Ptoliportheus 8 12 6.
 Peneus Thessaliae fl. 6 5 5. Andrei pater 9 34 6.
 Peneus Pyli fl. 6 22 5.
πένταθλον qua Olympiade institutum 5 8 7. eius exercitatio salutaris 3 6 10.
 Pentathlus Cnidius Liparam deducit coloniam 10 11 3.
 Penteleus mons Atticae 1 32 1. eius *λίθοποιαι* 1 19 6, 5 5 6. *Πεντελήσιος λίθος* 7 23 6, 7 25 9, 7 26 4 et 7, 8 28 1, 8 30 10, 8 47 1.
 Pentheseia 5 11 6, 10 31 8.
 Pentheus Echionis f. Baccho poenas dat 1 20 3, 2 2 7, 9 2 4, 9 5 4.
 Penthilus Orestis nothus 2 18 6, 3 2 1, 5 4 3.
 Penthilus Periclymeni f. 2 18 8.
 Pephnus ins. et opp. 3 26 2.
 peplus Iononis 5 16 2, 6 24 10. purpureus 2 17 6. peplus Eriphytes 2 1 8.
Περωμένη dea 8 21 3.

- Peraethus Lycaonis f. 8 3 4.
 Peraethenses opp. 8 3 4, 8 27 3, 8 36 7.
 Perantas 2 4 4.
 Peratus Neptuni f. ex Calchinia 2 5 8.
 Perdiccas Ptolemaeo insidiatur 1 6 3.
 Pereus Elati f. 8 4 4.
 Pergamus Neoptolemi f. 1 11 1, 3 20 8.
 Pergamus urbs supra Caicum, olim Teuthrania 1 4 4 et 6, 1 11 2, 2 11 7, 2 26 9, 3 26 10, 5 13 3 et 8, 7 16 1 et 8, 8 4 9, 8 42 7, 9 35 6, 10 18 6, 10 25 10.
 Periander Cypseli f. sapiens 1 23 1, 10 24 1. Corinthi tyrannus 2 28 8.
 Periboea Alcathoi f. cum Theseo in Cretam missa 1 42 2. a Minoe amata 1 17 3. Telamoni nupta 1 42 4.
 Pericles Xanthippi f. 1 25 1, 8 41 9. eius statua 1 28 2, sepulcrum 1 29 3.
 Pericles e Codri genere 7 3 10.
 Periclymenus Parthenopaei interfector 9 18 6.
 Periclymenus Penthili pater 2 18 8.
 Periclytus Euthymachi f. 10 14 1.
 Periclytus Polycleli disc. 5 17 4.
 Perieres Aeoli f. 2 21 7, 6 22 2. Messeniorum rex 4 2 2. eius uxor et filii 3 1 4, 4 2 4. regia 4 3 7.
 Perieres Chalcidensis praedonum dux 4 23 7.
 Perilaus Alcenoris f. Othryadem necat 2 20 7.
 Perilaus Ancaei f. 7 4 1.
 Perilaus Argivorum tyrannus 2 23 7.
 Perilaus Icarii f. Orestem accusat 8 34 4.
 Perimede Oenei f. Phoenicis uxor 7 4 1.
 Perimedes Ulyssis socius 10 29 1.
 Perinthus a Philippo oppugnata 1 29 10.
περίοικοι Spartanorum 3 2 3 et 5 et 6, 3 8 3 et 5, 9 13 2. Eleorum 6 22 4.
 Periphetes Nyctimi f. 8 24 1.
 Periphetes Vulcani f. 2 1 4.
 periurium punitur 2 2 1, 2 18 2, 4 22 7, 5 24 11.
περίζωμα 1 44 1.
 Permesus fl. Boeot. v. Termesus.
 permutationibus contrahebant veteres 3 12 3.
 Pero Nelei f. 10 31 9.
 Persae marmor tropaeo faciendo Marathonem advehunt 1 33 2. caesi ab Atheniensibus sepeliuntur 1 32 5, 9 32 9. arcem Athen. qua escenderint 1 18 2. ab Agesilao magna clade afficiuntur 3 9 6. eorum *γέγρα* 8 50 1, 10 19 4. lex 9 32 10. victimae 3 20 4. *Περσική στοά* 3 11 3. Persae Timothei νόμος 8 50 3.
 Persaeus Antigonis dux Zenonis discipulus opprimitur 2 8 4, 7 8 3.
 perseae arbor 5 14 3.
 Persea fons 2 16 6.
 Perseus discum invenit 2 16 2. a nymphis accipit galeam et talaria 3 17 3. Medusam caedit 1 22 7, 2 21 5, 2 27 2, 5 18 5. cetus interimit 4 35 9. Bacchum vincit 2 20 4, 2 22 1. Mycenae condit 2 15 4, 2 16 3. Iovi Apesantio primus sacra facit 2 15 3. eius filia Gorgophone 4 2 4, statua 10 10 5, *σωτήρες* 2 18 1.
 Perseus Philippi f. fratrem veneno necat 2 9 5. foeditragus a Romanis expugnatur 7 10 6. captivus Romam ducitur 1 36 6.
 Pessinus urbs a Galatis occupata 1 4 5, 7 17 10.
 pestilentia a Mercurio sedatur 9 22 1, ab Apolline 1 3 4. Athenienses et Phigalienses simul vexat 8 41 8.
 Petrus Ornei f. Menesthei pater 2 25 6, 10 35 8.
 Petra Elidis olim *δήμος* 6 24 5.
 Petrachos rupes Boeot. 9 41 6.
πέτραμα Pheneatarum 8 15 1.
 Petrosaca locus Arcad. 8 12 4.
 Peucellae fl. Phrygiae cf. Pencalae.
 Peuceii barbari 10 13 10.
 Phaeaces Cyclopiibus et Gigantibus similes 8 29 2. Phaeacum chorus 3 18 11.
 Phaedimus Aeolensis Ol. 5 8 11.
 Phaedra Thesei uxor, Hippolyti amore capta 1 22 1, 2 32 3, 9 16 4. laqueo suspensa 10 29 3. eius sepulcrum 2 32 4.
 Phaedria seu Phaedria locus Arcad. 8 35 1.
Φαιδωνται Phidiae posterii 5 14 5.
 Phaenna et Clyta Gratiae 3 18 6, 9 35 1.
 Phaennis fatidica 10 12 10, 10 15 2.
 Phaestus Herculis f. Sicyone in Cretam migrat 2 6 7. Herculi sacra instituit 2 10 1.
 Phaethon Cephalae et Aurorae f. 1 3 1.
 Phaethontis casum lamentantur Solis filiae 1 3 6.
 Phalaecus Phaylli f. in Cretam transmittit 10 2 7.
 Phalaesia opp. Arcad. 8 35 3.
 Phalanthus Agelai f. Arcas 8 35 9.
 Phalanthus mons Arcad. 8 35 9.
 Phalanthus opp. Arcadiae 8 35 9.
 Phalanthus Spartanus coloniam Tarentum deducit 10 10 6. naufragus a delphino in Italiam transvehitur 10 13 10. eius uxor Aethra 10 10 8.
 phalanx Lacedaemoniorum 8 10 6.
 Phalaris cursu certat 5 17 10.
 Phalaris fl. Boeotiae 9 34 5.
 Phalces Temeni f. 2 13 1. Sicyonem occupat 2 6 7. Iunoni templum statuit 2 11 2. sororem interficit 2 28 5.
 Phalerum navale Athen. 1 1 2 et 4, 1 28 9, 8 10 4, 10 35 2.
 Phalerus Argosuta 1 1 4.

- Phalysius visu recepto Aesculapio templum condit 10 38 13.
Phamenoph heros Aegyptius 1 42 3.
Phana Aetoliae opp. ab Achaëis capitur 10 18 1.
Phanas Messenius Ol. 4 17 9.
Phanes Thebanus 1 7 6.
Phanostratus Demetrii pater 1 25 6.
Pharae Achaiae opp. 7 22 1-5.
Pharae Laconiae opp. olim Pharis 4 16 8.
Messeniae opp. Spartanis ab Augusto attribuitur 4 3 2 et 10, 4 30 2. Pharaeatae 4 30 4. Pharatae 3 2 6.
Pharandates Persa Teaspidis f. 3 4 9.
Pharax Laced. 6 3 15.
Pharis seu Phares Mercurii et Philodamiae f. 4 30 2, 7 22 5.
Pharis urbs Lac. 3 20 3.
φαρμακίδες 9 11 3.
Pharsalus opp. Thessaliae 10 13 5.
Pharus ins. 5 7 4.
Phaselide templum Minervae et Achillis hasta 3 3 8.
Phasis fl. belluas alit 4 34 2.
Phaylus (Phayllus) Crotoniata 10 9 2.
Phaylus (Phayllus) Phocensium dux 10 2 6.
Phegeus rex Phegiae 8 24 2 et 10. eius liberi 6 17 6, 8 24 8, 9 41 2.
Phegia opp. Arcad. olim Erymanthus 8 24 2 et 8.
φήγος δρόνος species 8 1 6, 8 12 1.
Phellia fl. 3 20 3.
Pheloe opp. Achaiae 7 26 10.
φελλος quercus apud Iones 8 12 1.
Phemonoe prima Delphica vates 10 5 7, 10 12 10. eius oraculum 10 6 7.
Pheneos Arcas **αυτόχθων** 8 14 4.
Pheneos Arcadiae opp. 5 27 8, 6 1 3. eius situs, conditor, memoranda 8 14 4-8. veteris Phenei situs 8 14 1.
Pheneatarum fines 8 13 6, 8 15 8, 8 16 1, 8 17 5. campi 8 14 1. donarium 5 27 8.
Pheno Lamedontis uxor 2 6 5.
Pherae Messen. opp. Ortilochi domus 4 1 4.
Pherae Thessaliae opp. 1 13 2, 2 23 5.
Pheraeorum donarium 10 15 4.
Pherecydes Syrius quo morbo perierit 1 20 7.
Pherenice eadem quae Callipatira 5 6 7.
Pherenicus Eleus Ol. 6 16 1.
φερέπολις Τύχη 4 30 6.
Pheres Medaeae f. 2 3 6 et 9.
Pherias Aegineta Ol. 6 14 1.
Phia, Elidis urbs 5 18 6.
Phialia urbs Arcad. olim Phigalia 8 3 2, 8 5 7, 8 39 2.
Phialo Alcimedontis f. cum Hercule concumbit 8 12 3.
Phialus Bucolionis f. 8 3 2, 8 5 7, 8 39 2.
Phidias Athen. stat., Charmidae f. 1 3 5, 1 4 7, 1 24 8, 1 28 2, 1 33 3 et 8, 1 40 4, 5 10 2, 5 11 3, 6 4 5, 6 25 1, 6 26 3, 7 27 2, 9 4 1, 9 10 2, 10 10 2. eius officina 5 15 1. posterum **φαιδρονται** 5 14 5.
Phidippides v. Philippides.
φειδίτια 7 1 8. cf. 3 11 11 not.
Phidolas Corinthius Ol. 6 13 9. Olympio nicarum pater ib. 10.
Phidon Argivorum tyrannus 6 22 2.
Phigalia nympa 8 39 2.
Phigalia opp. Arcadiae 4 24 1. postea Phialia 8 3 2, 8 39 2. eius situs ib. 1.
ψυχαγωγοί 3 17 9.
Phigalus Lycaonis f. 8 3 1. **αυτόχθων** 8 39 2.
Philabrus Cyneae f. v. Philagrus.
Philaeus Eurysacis f. 1 35 2.
Philagrus Cyneae fil. Eretriam prodit 7 10 2.
Philammon hymnis certat 10 7 2. **τελετή** apud Lernaes auctor 2 37 2. eius filius Thamyris 4 33 3.
Philammon Delphis opem fert 9 36 2.
Philander Apollinis et Acacallidis fil. 10 16 5.
Philandrides Xenarchae pater 6 2 1.
Philanor Ergotelis pater 6 4 11.
Philanorion locus 2 36 3.
Philanthus Prolai f. Eleus 5 2 4.
Phileas Samius 10 38 6.
Philesius Eretriensis stat. 5 27 9.
Philles v. Philys.
Philetaerus eunuchus Pergami rex 1 8 1. Lysimachi pecuniae custos 1 10 4.
Philetas Sybarita Ol. 5 8 10.
Phillinus Cous Ol. 6 17 2.
Philippeum 5 17 4, 5 20 9.
Φίλιππος στοά 8 30 6.
Φίλιππος πηγή 8 7 4.
Philippi opp. Macedoniae recentissimum 6 4 10.
Philippi duo Macedonici imperii fundator alter, alter eversor 7 8 9.
Philippides Athen. Pani obviam fit 1 28 4, 8 54 6.
Philippus Amyntae f. perfidus et periturus 7 7 5, 8 7 5. mulierosus 1 6 8. tam vi quam per proditores totam prope Graeciam subigit 1 25 3, 3 7 11, 4 28 4, 7 10 3. Phocicum bellum conficit 10 2 5, 10 3 1. Medeonem evertit 10 36 6. Plataeam restituit 9 1 8, Orchomenum 9 37 8. litem Lacedaemoniorum et Argivorum dirimit 2 20 1, 7 11 2. Laconiam invadit 3 24 6, 5 4 9. castra ad Mantineam metatur 8 7 4. potentiam eius

- quid auxerit 8 27 10. quot annis vixerit 8 7 6. eius filia Thessalonice 9 7 3. statua 1 9 4, 5 20 10, 6 11 1. in liberos eius saevit Olympias 8 7 7.
Philippus Azan Ol. 6 8 5.
Philippus Cassandri f. 9 7 3.
Philippus Cassandri frater 1 11 4.
Philippus Demetrii f. Antigono tutore usus 6 16 3, 8 8 11. Philippum Amyntae f. aemulatur 7 7 5. veneticus 2 9 4, 8 50 4. Lilaeam expugnat 10 33 3. Elatenses terret 10 34 3. a Romanis superatur 1 36 5, 7 8 7. moritur 2 9 5.
Philistus Arehomenidis f. de Demosthene 1 29 12, de Hyblaeis 5 23 6. Dionysii flagitia dissimulavit 1 13 9.
Philles v. Philys.
Philoetes Athen. ad Aegospotamos dux 9 32 9.
Philoctetes in Lemno a Graecis relictus 8 8 5. ubi morsus ab hydro 8 33 4. a Graecis accessitus 5 13 4. Admetum interficit 10 27 1.
Philodamia Danae filia v. Phylodamia.
Philogenis Athen. Euctemonis f. 7 2 4, 7 3 10.
Philomela a Tereo vitata 1 5 4, 1 41 8. Aegei soror 1 14 7. eius metamorphosis ib. 9, 10 4 9.
Philomelus Aetolorum dux 10 22 13.
Philomelus Theotimi f. Phocenses ad bellum sacrum concitat 10 2 2. se praecipitat ib. 4. sacrilegus 10 8 7, 10 33 2.
Philon f. Coreyraeus Ol. 6 9 9, 6 14 13.
Philonides Zoti f. **ήμεροδρομος** Alexandri M. 6 16 5.
Philonome v. Phylonome.
Philopoemen Attaliorum auxiliorum dux 7 16 1 et 8.
Philopoemen Craugidis f. 8 49-51. cum civibus in Messeniam profugit 4 29 8, 8 27 15. Messeniis auxilium fert 4 29 10. ab iisdem captus veneno interficitur ib. 12, 7 9 6, 8 51 5. in eum epigramma 8 52 6.
Philostratus Rhodius 5 21 9.
Philotas Penelei nepos Thebanus 7 2 3 et 10.
Philotimus Aegineta stat. 6 14 12.
Philoxenus Macedo 2 33 4.
Philoxenus poeta Dionysio familiaris 1 2 3.
Philys Eleus Ol. 6 9 4, 6 14 11.
Phineus rex Thraciae 5 17 11.
Phintas ex Androclis posteris Messen. 4 16 2, 4 17 9.
Phintas Sybotae f. 4 4 1.
Phlegya opp. Boeot. 9 36 2.
Phlegya Minyadis incolae Thebanis auxilium ferunt 9 9 2. Phocenses opprimunt 8 4 4, 10 4 1. Delphos adoriuntur 9 36 2, 10 7 1.
Phlegyaentis quae antea Andreis 9 36 1.
Phlegyas Martis et Chryses f. 9 36 1. cum filia gravida in Peloponnesum venit 2 26 3.
Φλεγυής Coronis 2 26 7.
Phlias Bacchi f. Argonauta 2 12 6. eius mater, uxor, proles 2 6 6.
Phliasia Sicyoniae finitima 2 12 3.
Phliasii 2 12 3-13 2. Clazomenas condunt 7 3 9. eorum de Asopo fabulae 2 5 2-3. donaria 5 22 6, 10 13 6.
Phlius Dameonis pater 6 20 16.
Phlius opp. 2 13 3-8.
Φλυείς demus Atticas 1 31 4.
Phlygonion urbs Phocid. 10 3 2.
Phlyus Telluris f. 4 1 5.
Phobus loei nomen 2 7 7.
Phobus Martis f. 9 36 3. leonino capite 5 19 4.
Phocaea Ionica 10 8 6. ibi Minervae templum antiquum 2 31 6, 7 5 4. Phocacenses unde in Asiam migrarint 7 3 10. Gennaïdas colunt 1 1 5.
Phocenses Amphictyones 10 8 2-3. pelibus amicti 8 1 5. sacrilegi 4 5 4, 10 7 1, 10 15 1. Spartanorum socii 3 5 3, 3 9 9, 3 10 3. Phocensium fines 10 13 4, res bello gestae 10 1 3-3 4, adversus Gallos alacritas 10 3 4, 10 8 3, 10 23 5 et 9, numerus 10 20 3, donaria 10 13 4 et 6 et 7. **κοινόν** 6 6 2. **σύλλογος κοινός** 10 33 1. **σύνθημα** 10 1 10.
Phocicum synedrii Phocici locus 10 5 1.
Phocicum bellum 4 28 1, 9 6 4, 10 3 1.
Phocis ab Ornytionis f. denominata 2 29 3, ab Aeaci 10 1 1. Phocidis optima pars 10 33 7, urbes maximae 10 34 1. urbes bello Phocico eversae 10 3 1. fines 10 1 1, 10 37 2, 10 38 1. colonia 7 3 10.
Phocus Aeaci f. Iasei amicus 10 30 4, in Phocidem migrat 10 1 1, Drymaeam condit 10 33 12, occiditur 2 29 2 et 9.
Phocus Ornytionis vel Neptuni f. 2 4 3. in Phocidem venit 2 29 3. Antiopen ducit 9 17 6. Phocidi nomen dat 10 1 1. eius heroum 10 4 10, monumentum 10 32 10.
Phoebaea palus postea Saronis 2 30 7.
Phoebaeum 3 14 9, 3 20 2.
Phoebe et Hilaira Leucippi filiae Dioscurorum uxores 2 22 5. Apollinis filiae 3 16 1. earum simulacra 4 31 9 et 12.
Phoebia Sicyoniorum opp. 9 15 4.
Phoenice montana serpentes alit 9 28 2.
Phoenices rerum divinarum peritiores quam Graeci 7 23 7. coloniam in Siciliam mittunt 5 25 6. Phoenicii maris conchylia 3 21 6. purpura 5 12 4.

- Φοινικίων dicasterium Athen. 1 28 8.
 Φοινικὸς portus 4 34 12.
 Phoenix Achaiae fl. 7 23 5.
 Phoenix Colophonius λαμβροποιός 1 9 7.
 Phoenix equus 6 10 7.
 Phoenix Europae pater 7 4 1.
 Phoenix Pyrrho Neoptolemi nomen dat 10 26 4.
 Phoezon locus et monumentum 8 11 4.
 Phoeus mons arcad. 6 21 5, 8 24 4, 8 27 17.
 Pholus ubi Centaurosum pugna 3 18 10.
 Phorbas Argi f. 1 2 1.
 Phorbas Athen. archon per totam vitam 6 16 13.
 Phorbas Lapithae f. Actoris pater 5 1 11.
 Phorbas Triopae f. 7 26 12.
 Phoreus Medusae pater 2 21 5.
 Phorcys Phryx γυαλοθώραξ 10 26 6.
 Phormio Asopichi f. Paeaniensis 1 23 10, 1 29 3, 10 11 6.
 Phormio Erythraeus piscator 7 5 7.
 Phormio Halicarnass. Ol. multatur 5 21 3.
 Phormio Spartanus inhospitalitatis poenas dat Dioscuris 3 16 2-3.
 Phormis Maenalius 5 27 1-2 et 7.
 Φορμῖος pro veste 10 29 8.
 Phoroneus Caris pater 1 39 5 et 6. Inachi fluvii f. arbiter inter Neptunum et Iunonem 2 15 5. ignis inventor 2 19 5. eius uxor Cerdo 2 21 1. sepulcrum et parentatio 2 20 3.
 Phoronium ἄστρ 2 15 5.
 Phoronidae Amphiaras et Adrastus 7 17 7.
 Phradmon Argivus stat. 6 8 1.
 Phraortes rex Mediae 4 24 2.
 Phrasiclides archon Athen. 6 5 3, 8 27 8.
 Phreattys dicasterium Athen. 1 28 11.
 Phrixa nympa 8 47 3.
 Phrixa opp. 6 21 6.
 Phrixus Athamantis f. 1 44 7, 9 34 6. cum Helle aufugit 9 34 5. e Colchis redit 9 34 8. arietem immolat 1 24 2.
 Phrixus fl. 2 36 6, 2 38 1.
 Phrontis Menelai gubernator 10 25 2.
 Phrudarchidas v. Phruararchidas.
 Phruararchidas Laeo 9 13 5.
 Phruria Spart. 3 12 8.
 Phryges in Siciliam migrant 5 25 6. cum Aegyptiis de antiquitate contendunt 1 14 2. Phryges Stectoreni 10 27 1.
 Phrygia ἀρμονία 9 12 5.
 Phrygium marmor 1 18 8 et 9.
 Phryne Praxiteli amata 1 20 1, 9 27 3, 10 15 1.
 Phrynichi fabula Πλευρώνια 10 31 4.
 Phrynon Leontinus 5 22 7.
 φθειρώσει Pherecydes et Sylla pereunt 1 20 7, 9 33 6.
 Phthia 6 11 5.
 Phthiotae Amphictyones 10 8 2.
 Phylace locus Arcad. 8 54 1.
 Φυλακείς demus Tegeat. 8 45 1.
 Phylacides Apollinis et Acacallidis nymphae f. 10 16 5.
 Phylactris collis Arcad. 8 48 4.
 Phylacus heros Delphis opem fert 10 23 2. eius heroum 10 8 7.
 Phylacus (Thylacus) statuarius 5 23 5.
 Phylaxer Apollinis et Acacallidis f. 10 16 5.
 Phylas Antiochi avus 1 5 2, 10 10 1.
 Phylas Antiochi f. 2 4 3, 9 40 5.
 Phylas Dryopum rex 4 34 9.
 Phylei Athen. statua Delphis 10 10 1.
 Phyleus Aegaeae f. a patre eiectus 5 1 10. Elidem ab Hercule dono accipit 5 3 1. Dulichium abit ib. 3.
 Phyleus Messeniorum dux 4 13 5.
 φυλία oleae species 2 32 10.
 Phylodamia Danae filia 4 30 2, 7 22 5.
 Phylonome Craugasi f. 10 14 2.
 Physcone chorus 5 16 6.
 Phytalus Cererem domo excipit 1 37 2.
 piacula in fluvium abiecta 5 5 10.
 pica vagitum infantis imitatur 8 12 3.
 Pielus Pyrrhi f. 1 11 1.
 Piera fons Elidis 5 15 8.
 Piera Oxyli uxor 5 4 4.
 Pieria mons Maced. a Piero denominatur 9 29 3, 10 13 5.
 Pierus fl. etiam Πείρος dictus 7 18 1, 7 22 1.
 Pierus Macedo Musis numerum et nomina constituit 9 29 3.
 pietas veterum in deos 10 28 1, in parentes 10 28 4.
 pileus Dioscurorum 3 24 5, 4 27 2.
 Pindarus ad poesin quo praesagio accensus 9 23 2. a Corinna victus 9 22 3. honor eius et Delphici Apollinis responso 9 23 3. sella in templo Delphico 10 24 5. somnium ante obitum 9 23 2. statua 1 8 4. donaria 9 16 1, 9 17 2. domus rudera 9 25 3. canticum in Aphaeam 2 30 3. hymnus in Ammonem 9 16 1, in Proserpinam post mortem dietatus 9 23 4. proemium in Saecadam 9 30 2. loci de ἄλτει 5 10 1, de Aloeis filiis 9 22 6, de Alpheo et Diana una colendis 5 14 6, de Antiopa Amazone 1 2 1, de κληδόσι 10 5 12, de Delphico umbilico 10 16 3, de Ephesii templi conditoribus 7 2 7, de Fortuna 4 30 6 et 7 26 8, de Glaucio marino 9 22 7, de Iamo 6 2 5, de Iovis et Thebes amoribus 5 22 6, de Lynceo 4 2 7, de Sileno 3 25 2, de Theseo Dioscurorum affini 1 41 5.
 Pindasus mons 2 26 8.
 pinea sarta Isthmionice data 8 48 2.
 Pion (vel Prion) mons Ephes. 7 5 10.

- Pioniae opp. Mysiae 9 18 4.
 Pionis ex Herculis posteris 9 18 4.
 Pirae opp. 7 18 1.
 Piraeus olim demus Attic. 1 1 2-3.
 Piras e Styge Echidnam gignit 8 18 2.
 Pirasus Argi f. 2 16 1, 2 17 5.
 Pirene Acheloi vel Oebali f. 2 2 3. in fontem mutata 2 3 2, 2 5 1.
 Pirithous Iovis f. 5 10 8. Thesei amicus 10 29 10. Thesprotiam invadit 1 17 4. aprum Calydonium venatur 8 45 7. eius nuptiae 5 10 8, effigies 10 29 9, heroum 1 30 4.
 Pirus fl. 7 18 1. l. q. Pierus 7 22 1.
 Pisa Iovi curae 5 3 1. capitur ab Eleis 5 10 2. Pisae fines 6 21 3, conditor 6 22 2, tyrannus 6 21 1.
 Pisaea regio 5 1 6, 6 21 4.
 Pisaei cum Eleis de Olympicis ludis contendunt 6 22 2.
 Pisander Camirensis poeta 2 37 4, 8 22 4.
 Pisander Homericus 3 3 8.
 Pisander Spartanae classis praefectus 3 9 6.
 pisces marini aquas fluviales subeunt 4 34 1. Mercurio sacri 7 22 4. vocales 8 21 2.
 Pisis stat. 1 3 5.
 Pisirhodus Diagorae nepos Ol. 6 7 2 et 3 et 4, 5 6 8.
 Pisis Troas 10 26 1.
 Pisistratus ἀρχων 2 24 7.
 Pisistratus Nestoris f. 4 1 4.
 Pisistratus tyrannus Athen. 1 3 3, 1 23 1, 9 6 2. Homeri carmina colligit 7 26 13. adversus Pisistratidas expeditio Cleomenis 3 4 2.
 Pisistratus Pisistrati f. e Messenia eiectus 2 18 8.
 Pison statuar. v. Piston.
 Pistoerates Pyrrhonis pater 6 24 5.
 Piston Calaur. stat. Amphionis disc. 6 3 5, 10 9 8.
 Pisis Perieris f. 5 17 9, 6 22 2.
 Pitane pagus Lacon. 3 16 9. Pitanae 3 14 2.
 Pittacus Mitylen. sapiens 1 23 1, 10 24 1.
 Pittheus Pelopis f. rex Troezen. 1 2 22, 1 27 7, 2 30 8. eius monumentum et tribunal 2 31 1, libellus de arte dicendi 2 31 3.
 Pityreus Ionis nepos 2 26 1, Proelis pater 7 4 2.
 Pityusa ins. 2 34 8.
 Pius cur dictus sit Antoninus 8 43 5.
 pix scuta a temporis iniuria defendit 1 15 4.
 Placiana mater 5 13 7.
 planetarum simulacra 3 20 9.
 plantae fluvii quibusdam peculiare 5 14 3.
 Plastena mater v. Placiana mater.
 Plataea Asopi f. 9 1 1, 9 3 1. eius heroum 9 2 7.
 Plataeae Boeotiae urbs bis eversa et stituta 3 7 10, 9 1 1-4 3. Plataeidis fines 1 38 8, 2 6 1, 9 4 4. Plataeense proelium 5 23 1-2, 6 3 8, 9 2 5-6, 10 15 1. rerum Plataensium scriptores 5 23 3.
 Plataenses Atheniensium in pugna Marathonis socii 1 15 3, 1 29 12, 1 32 3. eorum origo reges varia fortuna 9 1 1-8, exsilium et restitutio 4 27 9-10, donarium 10 15 1.
 Πλατανιστῆς Spartae 3 11 2, 3 14 7.
 Plataniston fl. 3 34 4, 8 39 1.
 Πλατανιστοῦς promont. 3 23 1.
 Platanus fl. Boeot. 9 24 5.
 platanus Aulidensis 9 19 7, Menelais 8 23 4. platani in quarum cavernis epulari possis 4 34 4, 7 22 1.
 Plato Aristonis f. 1 30 3, 4 32 4, 7 17 3, 10 24 1.
 πλατύφυλλος δρυς 8 12 1.
 plaustrum astrum 8 3 7.
 Plemnaeus Perati f. 2 5 8. Cereri filii nutriti templum exstruit 2 11 2.
 plenilunium a Spartanis ad pugnam exitur observatur 1 28 4.
 Plethra ennea 10 4 5.
 Πλήθριον gymnasii Elei 6 23 2.
 Pleuroniae Phrynihi fabula 10 31 4.
 Pleuronii Aetoli ab Achaico concilio seunguntur 7 11 3.
 Pleuronis heroum et posteris 3 13 8.
 πλίνθος ἄμη 8 8 8.
 πλίνθος similis forma fori Tegeatici 8 48 1. Ἀφροδίτη ἐν πλίνθῳ ib.
 Plistaenus Eurydami f. 6 16 1.
 Plistarchus Cassandri frater 1 15 1.
 Plistarchus Leonidae f. rex Spartae 3 4 9.
 Plistoanax Pausaniae f. 1 13 4, 3 3 5.
 Plistus fl. Cirrhiae seu Delphidis 10 8 8, 10 37 7.
 plumbeis tabulis inscripta Hesiodi ἔργα 9 31 4. plumbei tubuli aquae fervore liquescunt 4 35 12.
 Plutarchus Eretriensis 1 36 4.
 Pluto χρυσήμιος 9 23 4. ubi raptam Proserpinam ad inferos descenderit 1 38 5, 2 36 7. clave inferorum sedem claudit 5 20 3. Pylios contra Herculem adiuvat 6 25 2. eius canis 3 25 5, 9 34 5. χαρίων 2 35 10. simulacrum 1 28 6.
 Pluto Tantali mater ex Iove 2 22 3.
 Plutus puer gestatur a Fortuna 9 16 2, a Pace 1 8 2. Minervae Ἐργάνη adstat 9 26 8.

- pluviae expers insula 2 34 3. pluviam
ciens fons 8 38 4.
Podalirius Aesculapii f. 3 26 10. eius effi-
gies picta 4 31 12.
Podares Mantinensis in pugna contra Epa-
minondam cadit 8 9 9.
Podares Podaris nepos 8 9 9, 8 10 5.
Poecile porticus Athen. 1 1 5. Olymp. 5
21 17. *ποικίλη λέσχη* Spart. 3 15 8.
ποικίλαι pisces 8 21 2.
Poecilum mons 1 37 6.
Poemander Chaeresilai f. 9 20 1.
Poena ab Apolline Argivis immissa, a Co-
roebō occisa 1 43 7.
ποιναί veteribus *αἱ τιμοῦραι* 3 15 6.
poësis a Spartanis neglecta 3 8 2.
poëtae regibus familiares 1 2 3. antiqua
nomina recentioribus praeferunt 7 17 7.
poëtarum nobilium in Helicone statuæ
9 30 2.
Polemarchus Lacedaem. Polydorum inter-
fecit 3 3 3.
Polemoerates Machaonis f. 2 38 6.
Polichne opp. 4 33 6.
πόλις Mantin. 8 8 4. cf. 8 12 7 et 1 26 6.
Polites Ceramensis Ol. 6 13 3.
Polites Menelai socius 10 25 3.
Pollis Dialli pater 6 13 6.
Pollux aprum Calydonium venatur 8 45 6.
Idam interfecit 4 3 1. cum fratre inter
deos refertur 8 2 4. eius tropaeum 3 14
7, templum 3 20 1.
πόλος Fortunae 4 30 6, Minervae 7 5 9.
Polus Megalopolitani *τελετήν* constituit
8 30 7. Poli campus 8 35 10.
Polus locus Boeotiae 9 20 3.
πολυάνδρια Argivorum 2 22 9, 2 24 7, 2
25 7, 2 38 5. Athen. 1 29 4 et 6-8 et
11-13. Colophoniorum 7 3 4.
Polyanthes Corinth. 3 9 8.
Polyarchus Aetolorum dux 10 20 4.
Polyarchus Panyasis pater 10 8 9.
Polybius Lycortae f. 8 9 1, 8 30 8-9, 8
37 2, 8 44 5, 8 48 8.
Polyboea Hyacinthi soror 3 19 4.
Polybotes gigas 1 2 4.
Polybus Mercurii et Chthonophyles f. 2
6 6.
Polycaon Butae f. eiusque uxor 4 2 1.
Polycaon Lelegis f. Messenes maritus 3 1
1, 4 1 1-5, 4 2 1.
Polychares Messenius Ol. 4 4 5.
Polycles Athen. plastes, Stadii disc. 6 4
5. eius filii 6 12 9, 10 34 8.
Polycles Cyrenaeus Ol. 10 3 1.
Polycles Polychalcus Laced. Ol. 6 1 7.
Polycleus Argivi stat. duo 6 6 2.
Polydorus Argivus stat. 2 17 4, 2 20 1, 2
22 7, 2 24 5, 2 27 5, 6 2 7, 6 4 11, 6 7
10, 6 9 2, 6 13 6, 8 31 4.
Polydorus Argivus stat. Naucydis f. 6
6 2.
Polyerates Athen. rhetor 6 17 9.
Polyerates Sami tyrannus 1 2 3, 8 14 8.
Polyetor Damonici f. luctator 5 21 16. eius
multa 6 23 4.
Polydectes Eunomi f. rex Spartae 3 7 2.
Polydectes Seriphus 1 22 7.
Polydeucea fons 3 20 1.
Polydora Protesilai uxor, Meleagri filia 4
2 7.
Polydorus Alcamenis f. rex Spartae 3 3 1,
4 7 7. a Polemarcho occiditur 3 3 3, 8
52 1. eius honor 3 11 11, domus 3 12 3.
Polydorus Cadmi f. 2 6 2. rex Thebarum
9 5 3.
Polydorus Hippomedontis f. inter Epigo-
nos 2 20 5.
Polygnotus Thasius pictor, Aglaophontis
f. 1 18 1, 1 22 6, 9 4 2, 10 25-31.
Polyidus Coerani f. 1 43 5.
Polymestor Aeginetae f. Arcadiae rex 8
5 9.
Polymnasti Colophonii de Thaletē *ἔπη* 1
14 4.
Polymnis Epaminondae pater 8 52 4, 9 12
6. cf. Cleomnis.
Polymnus Baccho viam ad inferos monstrat
2 37 5.
Polynices Eleus Ol. 5 8 9.
Polynices Milesius 6 17 3.
Polynices Oedipodis f. 2 19 8, 2 20 5, 2
25 1, 4 8 8, 9 5 12, 10 10 3.
Polypemon Procrustes 1 38 5.
Polyphradmon Phrynichi pater 10 31 4.
Polyphron Aetolorum dux 10 20 4.
Polypithes Laeo Ol. 6 16 6.
Polypoetes Pirithoi f. 10 26 2.
Polysperchon Aetolus 5 6 1.
Polytichides locus Colophon. 7 3 3.
Polyxena ad Achillis tumulum maectatur 1
22 6, 10 25 10.
Polyxenus Agasthenis f. Amphimachi pa-
ter 5 3 4.
Polyxenus Iasonis et Medae f. 2 3 8.
Polyxo Argiva Tlepolemi uxor 3 19 9.
pompa Cereris 2 35 5, Dianae 7 18 12.
aenea 10 18 4. Panathenaeorum 1 29 1.
Atheniensium 1 2 4.
πομπική ὁδός Ol. 5 15 2 et 7.
Pompus Arcadiae rex 8 5 8.
Pontinus mons et fl. 2 36 8.
Pontis Cleosthenis pater 6 10 7.
populi Athen. statua 1 1 3 et 1 3 5, pi-
ctura 1 3 3. Spartani simulacrum 3 11
10.
populus alba (*λένκη*) 2 10 6, 5 13 3, 14
2, nigra (*αἰγυρεός*) 5 14 3.
porcus lustralis 5 16 8.
Porinas locus 8 15 8.
πόρινος λίθος 6 19 1.

- Poroselene ins. 3 25 7.
Porphyron ante Actaeum regnasse fertur
1 14 7.
portentorum et somniorum interpretes 5
23 6.
Porthaon Alcaethoi pater 6 20 17 et 6 21
10, Oenei 4 35 1.
porticus βασιλείος 1 3 1, 1 14 6. *Περ-
σική* 3 11 3. *Ἥχους* 2 35 10. columnis
trifariam divisa 6 24 2. quadratae 3
13 6.
portus *κονπτός* 2 29 11.
Porus Indiae rex 1 12 3.
Porus Ol. v. Prorus.
Ποσειδώνιον Neptuni templum 2 34 9. de-
mus Pellenensium 7 27 8.
Posidonias opp. Troezen. 2 30 8.
Ποσειδάωνιον Neptuni *τέμενος* 10 38 8.
Possicrates Parrhasius 8 27 2.
Ποταμίδια demus Tegeaticus 8 45 1.
Ποταμοί demus Atticus 1 31 3, 7 1 5.
Pothaeus architectus 6 19 7.
Πόθος 1 43 6.
Potidaeatae bis eversi, a Cassandro resti-
tuti 5 23 3. eorum thesaurus Delph. 10
11 5.
Potneus Pelargae pater 9 25 7.
Potniarum Boeot. rudera 9 8 1.
Potniades deae 9 8 1.
praeconum certamina 5 22 1. praeconum
caedes nefaria 1 36 3, 3 12 7.
praesagia v. divinatio.
praesepia lapidea 1 32 7.
Prasiae demus Atticus 1 31 2.
Pratinas *σατύρους* scripsit 2 13 6.
Prax e posteris Pergami 3 20 8.
Praxias Athen. stat. Calamidis disc. 10
19 4.
Praxidamas Aegineta Ol. 6 18 7.
Praxidicea dea 3 22 2. Praxidicearum aedes
et ara 9 33 3.
Praxilla poetria 3 13 5.
Praxiteles Alcamene iunior, Phrynes ama-
tor 1 2 4, 1 20 1-2, 1 23 7, 1 40 3, 1
43 5 et 6, 1 44 2, 2 21 8, 5 17 3, 6 26
1, 8 9 1 et 3, 9 2 7, 9 11 6, 9 27 3 et
5, 9 39 4, 10 15 1, 10 37 1. eius filii 1
8 4, 9 12 4.
Praxionides Iphiti pater 5 4 6.
Presbon Phryxi f. 9 34 8.
Presboniades Clymenus 9 37 4.
Preugenes Agenoris f. Patrei pater 3 2 1
7 6 2, 7 18 5, 7 20 7-9.
Priamus ad aram occiditur 2 24 3, 4 17 4,
10 27 2. eius filiae nothae 10 25 9.
Priapus Bacchi et Veneris f. 9 31 2.
Prius Hippodamiae procus 6 21 11.
Priene urbs Asiae ab Ionibus adv. Cares
defensa 7 2 9. Prieniensium conditores et
casus ib. 10. inter Prienen et Miletum
mare a Maeandro fluvio in continentem
versum 8 24 11.
Prius locus 8 6 4.
Prion v. Pion.
procellis et tonitribus sacra sunt ab Arca-
dibus 8 29 2.
Proclea Clytiae f. 10 14 2.
Procles et Eurysthenes Aristodemi filii ge-
mini 3 1 7.
Procles Andrius Ol. 6 14 13.
Procles Eucratis f. Carthag. de Alexandro
M. cum Pyrrho collato 4 35 4, de Me-
dusa 2 21 6.
Procles Melissae pater 2 28 8.
Procles Pityrei f. Ionum dux 7 4 2.
Proclidas 3 7 1.
Proene Pandionis filia, Terei uxor 1 24 3,
1 41 8-9. simulacrum Minervae secum
asportat 16 4 9.
Proconnesii Cyzicenis vi adiuncti 8 45 4.
Procris Erechthei filia canem a Minerva
dono accipit 9 19 1. a Cephalo marito
occiditur 1 37 6, 10 29 6.
Proerustes v. Polypemon.
Prodicus Phocaeensis Minyadis auctor 4
33 7.
proditores variarum Graeciae civitatum 7
10 1-5.
προδομείς θεοί 1 42 1.
προεδρία Olympiae 5 15 4.
Proelides portae Theb. 9 8 4, 9 16 6, 9
23 1.
Proetus Abantis f. rex Tirynthiorum 2 16
2. Hipponoi et Iphios pater 10 10 3.
Iunoni templum struit 2 12 2. cum Acri-
sio de regno pugnat 2 25 7. in muris
exstruendis Cyclopum opera utitur 2 16
5. filiae eius furore concitatae a Melam-
pode sanantur 2 7 8, 8 18 7. earum tha-
lami 2 25 9, signa 2 9 8.
Proetus Thebanus 9 8 4.
Proetus Thersandri f. pater Maerae 10 30 5.
Prolaus Eleus 5 2 4.
Promachus Dryonis f. Pellenensis pancri-
astastes 6 8 5, 7 27 5.
Promachus Hereulis f. 8 24 2 et 7.
Promachus Parthenopaei f. Epigonus 2 20
5, 9 19 2, 10 10 4.
Promedon 10 30 7.
Prometheus Aranti aequalis 2 14 4. ab
Hercule vinculis liberatus 5 10 6. homi-
nibus ignem dedit 2 19 5. eius ara in
Academia 1 30 2. sepulcrum 2 19 8. sig-
num ambiguum 10 4 4. luti, ex quo ho-
mines finxit, reliquiae 10 4 4.
Prometheus Cabiraeus Aetnaei pater 9
25 6.
Promethus Codri f. Ionum in Asiam dux
7 3 3.
Promne Buphagi uxor 8 14 9.

Oron mons 2 34 11, 2 36 1-2.
 πρόναοι dii 9 10 2.
 Pronax Lycurgi pater 3 18 12.
 Pronomus tibicen 9 12 5. eius μέλη 4 27
 7, προσόδιον ἐς Δῆλον 9 12 6.
 Propodas Damophonis f. 2 4 3.
 προπύλαι Corinthi 2 2 2.
 Prorus Cyren. Ol. 10 2 3.
 Προσεῖς civitas Arcad. 8 27 4.
 Proserpina flores legit 8 31 2, 8 42 2, 9
 31 8, cum Hecyryna ludit 9 39 2, cum
 Oceani filiabus 4 30 4, a Plutone rapitur
 1 38 5, 2 36 7, cum Pindaro per somnium
 expostulat 9 23 3, eius ara 8 53 7, lucus
 9 25 5, templum 1 31 1, venatio 9 39 4,
 faces ei in foveam mittuntur ardentes 2
 22 3.
 Κόρη 8 37 9. ἀγνή 4 33 4. καρ-
 ποφόρος θεὸς 8 53 7. μεγάλη θεὸς
 8 31 1. πρωτογόνη 1 31 4. πρωτό-
 γονος 4 1 8. σάτειρα 3 13 1, 8 31 1.
 προσόδιον ἄσμα Apollinis Delii 4 4 1,
 9 12 6.
 Prospaltii domus Atticus 1 31 1.
 Prosymna Asterionis fl. f. Iunonis nutrix
 2 17 1.
 Prosymna regio 2 17 1.
 Protarchus Leocritii pater 1 26 2.
 Protasilus Iphicli f. 4 36 3. heros divino
 honore colitur 1 34 2, 3 4 6. eius uxor
 Polydora 4 2 7. imago 10 30 3. navis
 incensa 10 14 2.
 Proteus Homericus 3 18 16, 8 53 5.
 Prothus Thesii f. 8 45 6.
 προθύσις arae pars 5 13 9.
 Protogenes Cannaus pictor 1 3 5.
 Protogenia Deucalionis f. 5 1 3.
 Protolaus Dialcis f. Ol. 6 6 1.
 Protophanes Magnesius Ol. 1 35 6, 5 21
 10.
 proverbium 7 12 2.
 Proxenus Tegeates 8 27 2.
 Prumnis Baechidis pater 2 4 4.
 Prusias rex 8 11 11.
 Prymnessus urbs Phrygiae 5 21 11.
 πρυτανεὺς Athen. 1 18 3. τὸ ἐν πρυ-
 τανείῳ δικαστήριον 1 28 10. Eleo-
 rum 5 15 8. Megar. 1 43 2.
 Prytanis Cyzicenus pugil 5 21 3.
 Prytanis Eurypontis f. 2 36 4, 3 7 2.
 prytanes Athen. 1 5 1, Corinthiorum 2
 4 4.
 Psamathe Crotopi filia ex Apolline Linum
 parit 1 43 7. eius monumentum 2 19 8.
 Psamathus portus 3 25 4.
 ψηφίδες magna figurae et coloris varie-
 tate 3 23 11. ἀντὶ ὀλίῳ 1 41 9.

ψίλλα Doriensibus τὰ πτερά 3 19 6.
 psittaci aves 2 28 1.
 Psophis Arcad. opp. 8 23 9, 8 24 1 et 6.
 Psophidiorum donaria Olymp. 5 24 2,
 6 16 5 et 7.
 Psophis Archonis f. eiusque maiores 8 24 1.
 Psophis Eryeis Sicani f. ex Hercule gra-
 vida 8 24 2.
 Psophis Xanthi f. 8 24 1.
 Psophis Zacynthi arx 8 24 3.
 ψυχαγωγοὶ Phigalenses 3 17 9.
 Ψύλλοι Libyes serpentum morsui me-
 dentur 9 28 1.
 Psyttalea ins. ante Salaminem sita 1 36 2.
 ibi Persae deleti 4 36 6.
 Pteris Delphi 10 5 10.
 πτέρως herba 10 5 10.
 Ptoleiderma opp. Arcadiae 8 27 3.
 Ptolemaei Aegypti reges cognomine di-
 versi 1 8 6. sese Macedonas scribi et
 appellari gaudent 6 3 1, 10 7 8.
 Ptolemaeum gymnasium Athen. 1 17 2.
 Ptolemaeus Alexandri f. Pyrrhi nepos 4
 35 3.
 Ptolemaeus Ceraunus 1 16 2, 10 19 7.
 Ptolemaeus Damasichthonis f. rex Theba-
 norum 9 5 16.
 Ptolemaeus Lagi vel Philippi f. 1 6 2-8.
 Aegypti rex 6 3 1, 10 7 8. Pyrrhum re-
 stituit 1 11 5. σάτηρ 1 8 6. eius dona-
 rium 9 16 1, statua 6 15 10, 6 16 3, 10
 10 2.
 Ptolemaeus φιλάδελφος Ptolemaei Lagi
 f. 1 6 8-7 3. inter Eponymos Atheni-
 ensis 1 5 5, 1 8 6, 9 31 1. Atheniensi-
 bus classem auxilio mittit 1 1 1, 1 7 3.
 eius gymnasium et statua aenea Athenis
 1 17 2. statua Olympiae 6 17 2. victoria
 Pythica 10 7 8.
 Ptolemaeus φιλομήτωρ 1 9 1-3.
 Ptolichus Aegineta stat. 6 9 1, 6 10 9.
 Ptolichus Corcyraeus stat., Critiae disc. 6
 3 5.
 Ptoliporthes Ulyssis ex Penelope f. 8 12 6.
 Ptolis ubi vetus Mantinea sita 8 12 7.
 Ptoium mons Boeot. 9 23 5-6.
 Ptoius Athamantis et Themistis f. 9 23 6.
 Pudoris simulacrum 3 20 10, ara 1 17 1.
 puer in draconem versus 6 20 5. puer et
 virgo quotannis Dianae immolantur 7 19
 4. pueri insigne robur 6 11 2, mors no-
 tabilis 5 27 10. taenia redimti statua 6
 4 5. pueri pulcritudine excellentes Iovis
 sacerdotes 7 24 4. LX tecti ruina pere-
 unt 6 9 6. ob violatum Dianae numen
 lapidantur 8 23 7. puerorum certamina
 Olympica 5 8 9.
 pugilum certamen 5 8 7, 8 40 1-2.
 Πυάντες 5 21 14, 8 40 3.

pulorum equorum certamina 5 8 10-11.
 Pulydamas Leocritii pater 10 27 1.
 Pulydamas Scotussaeus pancratiastes 6 5,
 7 27 6.
 Pulytionis domus 1 2 5.
 Punicum bellum 6 12 3.
 Punicum malum 2 17 4, 6 14 6, 8 37 7, 9
 25 1.
 purpurae nobilissimae 3 21 6. purpurarum
 piscatores 10 37 3.
 puleus marinis fluctibus resonans 1 26 6.
 furorem equis iniiciens 9 8 2. tecto et
 columnis ornatus 10 36 10.
 Pylades Megalopolitanus citharoedus 8
 50 3.
 Pylades Strophii et Anaxibiae f. 2 29 4.
 Nauplii filios interficit 1 22 6. Neopto-
 lemo exitum conciliat 2 29 9. Pyladis
 ex Electra filii 2 16 7. Aristodemum in-
 terficiunt 3 1 6.
 Πύλαι i. q. Θερμόπυλαι 10 21 3, 9
 15 2.
 Pylas vel Pylus vel Pylon Cleonis f. 1 39
 6. Megarensium rex 1 5 3, 1 39 4, Pylis
 conditor 4 36 1, 6 22 5.
 Pylenor Centaurus 5 5 10.
 Pyleus Clymeni f. 9 37 1.
 Pylus Elidis opp. 4 36 1, 6 22 5. Pylis
 Eleos adiuvant 5 3 1, Messenios 4 18 1.
 cum Arcadibus confligunt 5 18 6. emi-
 grant 4 23 1.
 Pylus Messeniae urbs 4 36 1-3. Nolei
 regia 4 2 5, 4 3 7, 4 31 11. ab Hercule
 capta 2 18 7. arenosa 4 36 5.
 Pyraea lucus 2 11 3.
 Pyraechmes funda superat 5 4 2.
 Pyramides Aegyptiae 9 36 5.
 Pyrcen Neptuni interpret oraculorum 10
 5 6.
 Pyrgeus Leprei pater 5 5 4.
 Pyrgo Alcathoi uxor 1 43 4.
 Pyrias Phocensis 10 9 10.
 Pyrias Tegeatarum legislator v. Pyrrhias.
 Pyrilampes Ephesius Ol. 6 3 13.
 Pyrilampes Messenius plastes 6 3 13, 6 15
 1, 6 16 5.
 Pyrrha Creontis f. 9 10 3.
 Pyrrhias Tegeatarum legislator 9 48 1.
 Pyrrhichus Cures vel Silenus 3 25 2.
 Pyrrhichus opp. Eleutherolaconum 3 21 7,
 3 25 1.
 Pyrrhon Pisticratis f. philosophus 6 24 5.
 Pyrrhus s. Neoptolemus Achilles f. 1 11
 1, 10 26 4. Pergami pater 3 20 8. Priamum
 occidit 4 17 4, in posteros eius
 saevit 10 25 9. Seyrum tenet 3 25 1.
 Hermionen ducit 3 26 7. in Epirum mi-
 grat 2 23 6. templum Delphicum invadit
 10 7 1. iussu Pythiae occiditur 1 13 9,
 4 17 4, 10 24 4. contra Gallos pugnat 1
 4 4, 10 23 2.
 Pyrrhus Aeacidae f. Epiri rex 1 6 8, 1 9

7, 1 10 2, 1 11-13. elephantis ulitur 9
 21 4. Spartam invadit 4 29 6. Hieroni
 affinis 6 12 3. cum Alexandro M. com-
 paratur 4 35 4. eius posteri 4 35 3, mo-
 numentum 2 21 4, statua 6 14 9.
 Pyrrhus architectus 6 19 8.
 Pyrrhus Aristomenis pater 4 14 8.
 Pyrrhus Dinolochii pater 6 1 4.
 Pyrrhus Pantaleontis f. Pisae rex 6 22 4.
 Pyrrhus Ptolemaei f. 4 35 3.
 Pyrrhus pastor 7 5 11.
 Pythaeus Apollinis f. 2 24 1, 2 35 2.
 Pythagoras Paros pictor 9 35 7.
 Pythagoras Rheginus plastes, Clearchi disc.
 6 4 4, 6 6 1 et 7, 6 7 10, 6 13 1 et 7,
 6 18 1.
 Pythagoras Samius 9 13 1. Mn-sarchi f. 2
 13 2.
 Pytharatus Messeniorum dux 4 7 4, 4 8 10.
 Pytharchus Mantinensis Ol. 6 7 1.
 Pythaeas Boeotarcha 7 14 6. occiditur 7
 15 9.
 Pythes Andromachi f. Abderita dux mili-
 tum 6 14 12.
 πύθια i. q. σήπια 10 6 5.
 Pythes Charonis pater 10 38 11.
 Pythia s. Pythici ludii a Diomede instituti
 2 32 2, ab Amphictyonibus editi 8 18 8.
 eorum varia certamina 10 7 2-8, 10 37
 4. Pythicum ἀγῆμα 5 7 10.
 Pythias 1 10 7 2. II et VIII ib. 5. XI 8 18
 8. XXIII. XLVIII. LIII 10 7 7. LXI
 LXIII. LXIX 10 7 8.
 Pythionice meretrix Harpalo nupta 1 37 5.
 Pythis Delphi f. 10 6 5.
 Pythium Pergamenorum 9 35 7.
 Pytho et Delphi eadem urbs 10 6 5. Apol-
 lini curae 5 3 1. v. Delphi.
 Pythocles 2 7 9.
 Pythocles Eleus quinquertio 6 7 10.
 Pythocritus Sicyonius tibicen 6 14 10.
 Pythodorus Thebanus stat. 9 34 3.
 Pythodorus Corinthius 10 9 10.
 Pyttalus Eleus Ol. 6 16 8.
 Pyttius Thessalus Amaryncei pater 5 1 11

quercus species tres 8 12 1. e quercu si-
 mulacra 8 17 2. quercus antiquissima
 Dodonae 8 23 5.
 quingentorum curia 1 3 5.
 quinquertium 5 8 7, 5 17 10, 6 3 10.

Q transponi solet 3 13 5.
 ἐπι γάρβον δάφνης cecinisse Hesio-
 dum 9 30 3.
 rabies canum 8 19 3.
 Rarius campus 1 38 6.
 Rarus Triptolemi pater 1 14 3.
 rex annuus apud Athenienses 1 3 1. regis
 cadaver in hostium potestate sine re-
 brosum Spartanis 9 13 10. regnum Argia

- triplex 2 18 4. de regno cursus certamen propositum 5 1 4.
ῥάχος Troezenis quid 2 32 10.
 Rhacius Cretenis coloniam in Asiam ducit 7 3 1, 9 33 2.
 Rhacotis opp. Aegypti 5 21 9.
 Rhadamanthys Erythri pater 7 3 7, Gortynis 8 53 4. Vulcani f. ib. 5.
 Rhadines et Leontichi monumentum 7 5 13.
 Rhaeteae ubi Alpheus et Gortynius conflunt 8 28 3.
 Rhamnus demus Atticus, eiusque memoranda 1 33 2. **ἡ ἐν Παρῳνντι θεός** 7 5 3.
 Rhea Saturnum decipit 8 8 2, 8 36 3, 9 2 7, 9 41 6. a Gigantibus adiuvatur 8 36 2, a nymphis lustratur 8 41 2. Iovem Idaeis Dactylis custodiendum committit 5 7 6. errores eius 8 10 1: ministræ nymphæ 8 47 3: templum 1 18 7.
 Rhegina regio Locris contermina 6 6 4.
 Rhegium urbs 4 23 6, 4 26 2, 5 25 2.
 Rhegnidas Phalcis f. Phliuntem occupat 2 13 1.
 Rhenea ins. 4 36 6.
 Rhenus fl. **χειμέριος** 8 28 2. eius belluae 4 34 2, marini pisces 4 34 1.
 rhetorum schola Athen. 6 17 9.
 Rheusus locus Arcad. 8 24 2.
 Rhexibus Opuntius Ol. 6 18 7.
 Rhianus Benaens Messenicum bellum verbis conscripsit 4 1 6, 4 6 1, 4 15 2, 4 17 11.
 rhinoceros vel Aethiopicus taurus 5 12 1, 9 21 2.
 Rhion promont. 7 22 10, 8 5 6, 10 11 6.
 Rhipse ins. 8 25 12.
 Rhihi fl. marinae aquae 1 38 1, 2 24 6.
ῥίνη λυδός 9 21 1.
 Rhodus ins. terrae motu quassata 2 7 1, 8 43 4. Rhodi muri 4 31 5. Rhodii Olympio Iovi multam solvunt 5 21 8. a Lacedaemoniis ad Athenienses deficiunt 6 7 6. Demetrium fortiter propulsant 1 6 6. Rhodiorum donarium Delphi. 10 18 4. Rhodiorum athletarum statuæ 6 7 1.
 Rhodus locus Machaoni sacer 3 26 9.
 Rhoeus Samius Phileae f. primus aes conflavit 8 14 8, 9 41 1, 10 38 6.
 Rhoeus Ambrosensis Phocensium dux 10 1 8.
 Rhopalus Phaesti f. 2 6 7.
 Rhoxane Oxyartae f. Alexandri uxor 1 6 3, 9 7 2.
 Rhus locus Megaridis 1 41 2.
 Rhyes Achaiae urbs 7 6 1. eversa ab Augusto 7 18 7. eius rudera 7 23 4. robur sacris Apollini hominibus mirificum 10 32 6. robur insigne Pulydamantis 6 5, Milonis 6 14 5-8.
 Romae initia 8 43 2. forum ab Augusto structum 8 46 5. fori magnificentia 10 5 11.
 Romani Atheniensibus et Aetolis auxilia mittunt 1 36 6. Achaeis suspecti et iniqui 7 8 2, 7 10 10, 7 11 1. Graecas urbes armis et muris nudant 2 1 2. Romanorum primus Mummio dona misit Olympio Iovi 5 24 4. Romanorum Graeciae praesidium domicilium 5 15 2. Romanorum **θάματα** 9 21 2. nominum ratio 7 7 8. imperatorum templa et statuæ v. Imperatores.
 Romanus senator Ol. 5 20 8.
 rosa Veneri sacra 6 24 6. e rosis **μύρον** lignum a putredine defendit 9 41 7.
 rubrica pictae simulacrorum facies 2 2 6, 7 26 4, 8 39 6.
 rupes sponte in hostes delapsae 10 23 4.
Sabbe Berosi et Erymanthes f. Sibylla 10 12 9.
 Sacadas Argivus tibicen 2 22 8. eius **μέλη** 4 27 7, victoriae Pyth. 6 14 10, 10 7 4. statua 9 30 2.
 Sacaea ins. Aethiop. 2 26 9.
 sacerdos **βουφόνος** 1 24 4, 1 28 10. puer 8 47 3, 10 34 8. virgo 2 33 2, 7 18 12, 7 19 1, 7 26 5. nupta 8 5 12. velata 6 20 3. sacerdotum castitas 7 25 13, 8 13 1.
 sacerdotii Messenici lex 4 12 6.
 sacrificia divitum et tenuiorum 10 32. sacrificiorum ritus varii 8 37 8, 8 38 8. sacrificia sine victima et vino 1 26 5. sacrificia singularia 3 14 9, 7 18 12, 7 19 4, 8 19 1. sacrificii et pompae simulacrum aeneum 10 18 5.
 sacrilegia divinitus punita 9 39 12, 10 2 4-6.
 Saesara Celei f. 1 38 2.
 sagittae felle serpentino tinctae 2 37 4. sagittarii soli Cretenes 1 23 4.
 Sais Aegyptiis Minerva 9 12 2.
 Salagus Oenopionis f. o. Creta in Chium migrat 7 4 8.
 Salamis Asopi f. 1 35 2.
 Salamis ins. 1 35 2-36 1. ab Atheniensibus recuperata 1 40 5. vastata 1 35 2. eius simulacrum 5 11 5.
 Saimonei filia 10 29 7.
 Saloe palus 7 24 13.
 Salutis signum 7 21 7, 7 24 3.
 Samia Maeandri f. Anceae uxor 7 4 1.
 Samia opp. Elidis 5 6 1.
 Samicum regio Elidis 5 5 3, 5 6 2, 6 25 6.
 Samolas Arcas stat. 10 9 6.
 Samothraee ins. olim Dardania 7 4 3.

σαμφοῦρον herba 9 28 3.

- Samus ab Ionibus condita 7 4 1-7. templum ibi Apollinis Pythii antiquum 2 31 6. Sibyllae sedes 10 12 5. Samii sua recuperant 7 2 8, 7 4 3. statuam ponunt Alcibiadi 6 3 15, Lysandro ib. 14. Samiorum laudes 6 2 9, proditio 7 10 1.
 Samus Anceae et Samiae f. 7 4 1.
 Samus equus 6 10 7.
 Sandion Hyperionem occidit 1 43 3.
 Sangarius fl. 1 4 5, 7 17 11, 8 9 7.
 sanguis in sepulcrum effunditur 10 4 10. sanguine agni gustato vaticinatur mulier 2 24 1.
 Saon Aeraephiensis Trophonii oraculum reperit 9 40 2.
 Sapaia a Perseo oppugnata 7 10 6.
σαπφηγορίς 10 12 6.
 sapientes Graecorum per aenigmata locuti 8 8 2. sapientes septem 1 23 1, 10 24 1.
 Sappho Lesbica 1 25 1, 1 29 2, 8 18 5, 9 27 3, 9 29 8.
 Sappyselaton mons, postea Arachnaeum 2 25 10.
 Sarapammon (Garsapammon) Aegyptius pugil 5 21 15.
 Sarapion Alexandrinus pancratiasta 5 21 18.
 Sarapion Alex. pugil 6 23 6.
 Sarapis 1 18 4, 2 4 6, 2 34 10, 3 14 5, 3 22 13, 3 25 10, 4 32 6, 7 21 13, 9 24 2.
Σαρδάνιος γέλας 10 17 13.
 Sardes Lydiae regia 3 9 5, 4 24 2.
 Sardinia 4 23 5, 10 17. ab Iolao et Atheniensibus occupata 1 29 5, 7 2 2, 9 23 1. provincia Caesaris mox populi 7 17 3.
 Sardus Maceridis f. 10 17 2.
 Sarmatae v. Sauromatae.
 Saron rex Troezen. 2 30 7.
 Saronia festum Dianae 2 32 10.
 Saronis palus, antea Phoebaeae 2 30 7.
 Sarpedon cum Cretenisibus in Lyciam profugit 7 3 7. Memnoni assidet 10 31 5.
 Satrapa Corybantis cognomen 6 25 6.
 Saturnus Ithytia natu minor 8 21 3. Caelum exsecat 7 23 4. liberos devorat 8 8 2, 8 36 2, 9 2 7, 9 41 6, 10 24 6. cum Iove luctatur 8 2 2. eius regnum aurea aetas 5 7 6, signum 9 39 4, templum cum Rhea commune 1 18 7.
 Satyri 1 23 5. Satyrus Praxitelis 1 20 1, 1 43 5.
 Satyrides insulae 1 23 6.
 Satyrus Eleus Lysianactis f. Ol. 6 4 5.
 saxum rude pro simulacro 9 24 3, 9 27 1, 9 38 1. musicum 1 42 2. iaculis confossum 1 44 4. saxa luteo colore, humani corporis odore 10 4 4. sponte in Gallos delapsa 10 23 4. cantu Amphionis ducta 9 17 7.
 Saunium fons 10 37 8.
 Saurus latro ab Hercule interfectus 6 21 3.
Σαύρον δειράς 6 21 3.
 Sauromatae ab Antonino domiti 8 43 6. eorum thoraces, arcus, sagittae, victimae 1 21 5.
 Scaea Danae f. Archandri uxor 7 1 6.
 Scaeus (?) Duridis fil. 6 13 5.
 Scamander fl. Troadis 5 25 6.
 Scambonidae demus Attic. 1 38 2.
 Scandea Cytherorum navale 3 23 1.
 Scarphea Locrorum 2 29 3, 7 15 3, 10 1 2.
 Seedasi dirae 9 13 5.
σηγημα 3 17 6.
 Scephrus Tegeatae f. 8 53 2.
 sceptrum Agamemnonis a Chaeronensibus cultum 9 40 1. sceptrum Iovis Olympii 5 11 1.
 Schedius Iphiti f. rex Phocensium 10 4 2, 10 30 8, 10 36 10.
 Scheria ins. postea Coreyra 2 5 2.
σμιστή ὁδός 9 2 4, 10 5 3.
 Schoeneus Boeotus 8 35 10.
 Schoenus Arcadiae 8 35 10.
σιμάδιον matronarum 7 22 6.
 Seladis Arcad. locus 8 35 5.
σιμαμαχούντος habitu statua 6 10 3.
 Scias Spartana 3 12 10.
 Sciathis mons Arcad. 8 14 1.
 Scillius urbs Triphyliae 5 6 3 et 4. Scilluntii 5 16 1. ab Eleis deficient 6 22 4.
 Scionaei 1 15 4.
 Scios vel Scion Eretriae pars 4 2 3.
 Scipio **Καρχηδονιακός** 8 30 9.
 Sciron latro a Theseo punitus 1 3 1, 1 44 8.
 Sciron Pylae f. 1 39 6, Megarensium polemarchus 1 44 6, Aeaci socer 2 29 9.
 Scirtonium opp. Arcad. 8 27 4.
 Scirum regio 1 36 4.
 Scirus fl. 1 36 4.
 Scirus vates 1 36 4.
 Scoli rudera 9 4 4.
 Scolitas collis Megalopolit. 8 30 7.
 Scopas Parus stat. 1 43 6, 2 10 1, 2 22 7, 6 25 1, 8 28 1, 8 45 5, 8 47 1, 9 10 2, 9 17 1.
σκοπή Epaminondae 8 11 7.
 Scopus pater Alciodoci 5 3 7.
 scorpius alatus 9 21 6.
 Scotane locus Arcad. 8 23 8.
 Scotitas vel Scotina 3 10 6.
 Scotussa urbs 7 27 6. ab Alexandro Pheraeo eversa 6 5 2.
 scutum aureum cum Medusae capite 5 10 4, 6 19 4. scuta inaurata XXI a Mummio dicata 5 10 5. Argolica 2 25 7, Gallica 10 19 4. scuti insigne gallus gallinaceus 5 25 9, aquila 4 16 7, draco 10

- 26 3. scutorum insignia Laconica 4 28 5. cum scutis cursus 5 8 10, 5 12 8. v. et Clypeus.
- Seylla Nisi f. Minoi Megara prodit 2 34 7.
- Seyllaem promont. 2 34 7.
- Seyllis Scironaeus urinator 10 19 2.
- Seyllis stat. v. Dipoenus.
- Seyppion opp. Colophon. 7 3 8.
- Seyras fl. 3 25 1.
- Seyrus fl. 8 35 1.
- Seyrus ins. ab Achille capta 1 22 6, a Cimone 3 3 7. Theseus ibi interfectus 1 17 6. Neoptolemus inde Spartam profectus 3 25 1.
- Seythae 8 43 3. Indis permisti 6 26 9. Hyperboreorum primitias Sinopem ferunt 1 31 2.
- Συνδικὰ τόξα** 10 31 8.
- Σεβαστὸς** Augustus 3 11 4.
- Sebrium locus 3 15 2.
- Sebrus Hippocoontis f. 3 15 1.
- securis Pisandri aenea 3 3 8. securis in iudicium vocata 1 24 4, 1 28 10. securus Delphis dicatae 10 14 1.
- sedecim mulieres apud Eleos Iunoni pepulum contextum 5 16 2. v. et Mulieres.
- Sellasia ab Aethaeis in servitutem redacta 2 9 2. eius rudera 3 10 7. ad Sellasiam pugna et clades 4 29 9, 7 7 4, 8 49 5.
- Seleadas Lacedaem. Ol. 6 16 6.
- Selemnus a Venere in fluvium mutatus 7 23 2.
- Selemnus fl. 7 23 1.
- Seleucia urbs 1 16 3, 8 33 3.
- Seleucus Antiochi f. 1 6 4, 1 16 1-3, 6 11 1, 6 16 2, 8 33 3, 8 46 3, 10 19 7.
- Seleucus Nicator 8 50 4.
- Σελήνης ὕδαρ** 3 26 1.
- Selinuntii ab Carthaginiensibus pulsii 6 19 10.
- Selinus fl. Aethaeae 5 6 6, 7 24 5.
- Selinus pagus Lacon. 3 22 8.
- Selinus rex Aegiali 7 1 3.
- Semele Cadmi f. ab Iove compressa 9 5 2. a Baccho ex inferis reducta 2 31 2, 2 37 5. eius partus, interitus, sepultura 3 24 3. connubium Actaeoni praeripitur 9 2 3. monumentum et simulacrum 9 16 6-7. thalamus 9 12 3 et 4.
- σεμναὶ θεαὶ** Hesiodo **Ἐρινύες** 1 28 6.
- Sicyonis **Ἐὐμενίδες** 2 11 4. earum arae 1 31 4, 7 25 2.
- senes XXVIII Spartanorum 3 5 2, 3 11 2.
- senex apud Gytheas Nereus 3 21 9.
- Sepia mons 8 16 2.
- Sepiades petrae 8 27 14.
- seps serpentum species 8 4 7, 8 16 2.
- sepulera insignia 7 22 6, 8 16 4-5. sepulera regum Epiri a Lysimacho diruta 1 9 8.
- sepultura caesis ad Aegospotamos Atheniensibus a Lysandro negata 9 32 9. sepulturae ratio apud Sicyonios 2 7 2.
- Ser fl. 6 26 9.
- ser insectum 6 26 6-9.
- Serambus Aegineta stat. 6 10 9.
- Serapis v. Sarapis.
- Seres Aethiopes vel Indis commisti Seythae 6 26 6-9.
- Seria ins. 6 26 8.
- Seriphus ins. 1 22 7.
- serpens viae dux 8 8 4. serpentes XXX cubitorum 2 28 1. alati 9 21 6. in Sardinia nulli 10 17 12. serpentum caudae pro pedibus sunt Boreae 5 19 1. serpentibus pastus venenam vel auget vel imminuit 9 28 1-2. cf. seps.
- servi ad bellica mania obedienda in libertatem vindicantur 1 32 3, 7 15 7. vallum muniunt 4 7 3. monomachia Dianae sacerdotium impetrant 2 27 4. manumissi rursus sub hasta veneunt 7 16 8. strenui publice sepeliuntur 1 29 7.
- Sesostiris 1 42 3.
- Sestus opp. 3 9 12.
- Sibylla Aegyptia 10 12 9. Babylonia ib. Cumana ib. 8. Erythraea ib. 7. Hebraea ib. 9.
- Sibyllae vaticinium de terrae motu Rhodi 2 7 1. de duobus Macedoniae Philippis 7 8 8. de clade Atheniensium ad Aegospotamos 10 9 11. de pugna Thyreensi ib. 12.
- Sicani ex Italia in Siciliam transgressi 5 25 6.
- siccitas Graeciam premit 1 44 9, 2 29 7.
- Sicilia collis Atticae 8 11 12.
- Sicilia ins. 5 25 6.
- Siculi ex Italia in Siciliam transgressi 5 25 6.
- Sicyon Marathonis f. 2 1 1. aliis Melionis aliis Erechthel, aliis Pelopis f. 2 6 5.
- Sicyon urbs 2 1 1, 2 6 5 et 7, 2 7 2-11 2, 8 1 2.
- Sicyonia a Tolmide vastatur 1 27 5.
- Sicyonii Messeniis auxilia mittunt 4 11 1. ab Aegiratis dolo repelluntur 7 26 2, ab Orneatis praelio 10 18 5. in Achaeorum synedrium cooptantur 2 8 4, 7 7 2. litis inter Athenienses et Oropios iudices 7 11 4. ludos Isthm. edunt 2 2 2. Sicyoniorum reges 2 5 6-7, tyranni 2 8 1, oleum 10 32 19, portus 2 12 2. sepulturae ratio 2 7 2, thesaurus Olymp. 5 14 9 et 6 19 1, Delph. 10 11 1.
- Side Danai f. 3 22 11.
- Side opp. 3 22 11.
- Side Pamphylliae opp. 8 28 3.
- Sidectus (Idectus) Corinthius 4 19 2.
- siderum insolitae species 7 24 8.

- Sidonii cuiusdam de Aesculapio fabula 7 23 7.
- Silanion Athen. stat. 6 4 5, 6 14 4 et 11.
- Silenus a Mida captus 1 4 5. Sileni nomen, patria, sedes, uxor 3 25 2, cum Apolline certamen 2 22 9, templum 6 24 8. Sileni Satyri seniores 1 23 5.
- Silenus Eleus 6 1 4.
- Sillus Thrasymedis f. 2 18 8.
- σίλιον** planta 3 16 3.
- Simangelus Boeotarcha 9 13 6.
- Simon Aegineta stat. 5 27 2.
- Simonides Leoprepis f. 6 9 9, Hieroni familiaris 1 2 3, epigrammatum poeta 3 8 2, 9 2 5, 10 27 4.
- simulacrum de caelo delapsum 1 26 6. nuda et vestita 2 30 1. simulacrorum veterum materies 8 77 2. simulacro apponitur mensa cibis et bellariis referta 9 40 12.
- Simus Phialii f. rex Arcadiae 8 5 8.
- Sinylus Messeniis 7 22 2.
- Sinis latro a Theseo occisus 1 37 4. **πιννοκάμπτης** 2 1 4. nepos eius Melanippus 10 25 7.
- Sinoe (?) nymppha Panis nutrix v. Oenoc.
- Sinon Ulyssis socius 10 27 3.
- Sinope urbs 1 31 2.
- Σιωπή** via Elidis 6 23 8.
- Siphnus ins. aurifodinis nobilis 10 11 2.
- Sipte Thraciae urbs 5 27 12.
- Sipylus mons 1 20 5, 1 24 8, 2 22 3, 3 22 4, 5 13 7, 6 22 1, 7 24 13, 7 27 12, 8 17 3, 8 38 10.
- Σίρραι** inter Clitorios et Psophidios 8 23 9. Siraei 8 24 3.
- Sirenes Acheloi f. a Musis victae 9 34 8.
- Sirenium insula ossibus plena 10 6 5.
- Siren nova Sophocles 1 21 1.
- Sisyphus Aeoli f. 10 31 10. a Medea regnum Corinthi accipit 2 3 11. apud inferos punitur 2 5 1. Isthmia instituit 2 1 3. eius filii 2 4 3, frater 9 34 8, sepulcrum 2 2 2.
- Sithnides nymphae 1 40 1.
- smaragdinum signaculum 8 14 8.
- Smenus fl. 3 24 9.
- Smicythus Choeris f. Rheginus 5 24 6, 5 26 2-5.
- σμίλαξ** (μίλαξ) 4 28 7, 8 17 2.
- Smilis Aegineta stat., Euclidis f., Daedalo aequalis 5 17 1, 7 4 4.
- Smyrna Asolensium, mox Ionum urbs 5 8 7, 7 5 1. fluvius ibi Meles 7 5 12, Iudi 6 14 3, **μαντιή** ἀπὸ κληδόνων 9 11 7, odeum 9 35 6, pugna cum Gyge 4 21 5 et 9 29 4, sanctissima signa alata 1 33 7, statua Fortunae 4 30 6, templum Aesculapii 2 26 9 et 7 5 9, Nemesium 9 35 6.
- Socrates Pellenensis Ol. 6 8 1.
- Socrates Sophronisci f. Gratius Atheniensibus fecit 1 22 8, 9 35 7. eius de Platone somnium 1 30 3.
- Socrates Thebanus stat. 9 25 3.
- Sodamas Argivus 3 9 8.
- Sodamas ex Asso Ol. 6 4 8.
- Sogdus Artaxerxis f. 6 5 7.
- Soldas Naupactius stat. 7 18 10.
- Sol Augeae pater 5 1 9, Gratiarum 9 35 5, Heliadum 1 3 6, Pasiphaes 5 25 9. curru vehitur 5 11 8, taurum permeat 9 17 4, occidit 10 19 4. Solis ara 2 4 6, 2 18 3, 8 9 4: mensa 1 33 4, 6 26 2: signa 2 51 1, 3 26 1, 6 24 6: templum 2 34 10. Soli mactantur equi 3 20 14: sacer ei gallus gallinaceus 5 25 9.
- Ἥλιος ἐλευθέριος** 2 31 5, **Ἡρακλῆς** 8 31 7, **σωτήρ** ib.
- Solon Athen. legumlator 1 16 1, 1 18 3. sapiens 10 24 1. Athenienses ad Salaminem armis repetendam instigat 1 40 5. Cirrham capit 10 37 6 et 7.
- Solyra urbs Hebraeorum ab Imperat. Rom. diruta 8 16 5.
- Somis plastes 6 14 13.
- somnii simulacrum 2 10 2. visiones eventu comprobatae 10 2 6, 10 38 13. somniorum interpretes 1 34 4, 5 23 6.
- somnium Preugenis 7 20 8, Phormionis 7 5 7.
- somnus musis amicus 2 31 3. **ἐπιδάτης** 2 10 2. somni nutrix 5 19 1, frater 3 18 1.
- Sophanes Decelensis Eurybatem interfcit 1 29 5.
- Sophius Messeniis Ol. 6 3 2.
- Sophocles Leontidis f. **δαδούχος** 1 37 1.
- Sophocles tragicus 1 21 1, 1 28 7.
- σωφρονιστὴρ** **λίθος** 9 11 2 et 7.
- Soron Arcadiae silva 8 23 8.
- soror eadem et coniux 4 2 4. soror amata a fratre 9 31 1. sororem ducere Aegyptiis licitum 1 7 1.
- sortes in galeam coniciuntur 5 25 8. dolosae 4 3 5.
- Sosander Sosandri f. Smyrnaeus Olympiae multatur 5 21 16, 6 23 4.
- Sostigenes Megalopolitanis **τελετήν** magnarum dearum instituit 8 31 7.
- Sosipolis daemon patrius Eleorum 6 20 2, 6 25 4.
- Sostratus Chius stat. Pantiae pater 6 9 3.
- Sostratus Herculis amasius 7 17 8.
- Sostratus Pellenensis Ol. 7 17 14.
- Sostratus Sicyonius pancratiastes **ἀγοχεροίτης** 6 4 1.
- Sotades Cretensis Ol. 6 18 6.
- Sous Proclis f. 3 7 1.

Sparta Eurotae f. Lacedaemonis uxor 2 16 4, 3 1 2, 3 18 8.
 Sparta urbs 3 11 1—18 5. a quo condita 3 1 2, 3 11 1. terrae motu concussa 1 29 8, 4 24 6, 7 25 3. a Pyrrho oppugnata 1 13 6, ab Arato capta 2 9 2, 4 29 9. Spartae fossae et vallum 1 13 6. muri deiecti 7 8 5 et 8 51 3, restituti 7 9 5.
 Σπαρτοὶ 8 11 8, 9 5 3, 9 10 1.
 Sparton Phoronei f. 2 16 4.
 Sparton Tisameni f. 7 6 2.
 spasma ab Aesculapio sanatum 2 26 8.
 spectrum Actaeonis 9 38 5, Hercules 6 11 2, Taurosthenis 6 9 3.
 speculum mirum 8 37 7. fatidicum 7 21 12. σπηλαῖται διί 10 32 5.
 speluncae ruinam fulcit Pulydamas 6 6 9. speluncae memorabiles 10 32 3—7.
 Sphærius fl. 1 37 3, 10 20 6.
 Sphaeria ins. 4 36 6, 6 22 6. Lacedaemoniorum clade nobilis 1 13 5, 1 15 4, 3 5 5, 5 26 1.
 σφαιρεῖς apud Lacedaem. 3 14 6.
 Sphaeria ins. postea Hiera 2 33 1.
 Sphaerus Pelopis auriga 2 33 1, 5 10 7.
 Sphettus Troezenis f. Attici demi conditor 2 30 9.
 Sphinx 9 26 2. sphinges 3 18 14.
 Sphragidium antrum 9 3 9.
 Sphyrus Machaonis f. Alexanoris frater 2 23 4.
 spicis coronati pueri 7 20 1.
 Spintharus Corinthius architectus 10 5 13.
 Spintharus Eubuli pater 1 29 10.
 σπονδοφόροι 5 15 10.
 σπονδαίων (?) δαίμων 1 24 3.
 Stadiæus Athen. plastes 6 4 5.
 stadium e terra aggesta 2 27 5, 6 20 8, 9 23 1. stadia CLXXX hiberni diei iter 10 33 3.
 σταδιοδρομῶν ἄφεις Olymp. 6 20 9.
 stannæe laminae 4 26 8.
 statua cubitalis 8 31 3, XXX cubitum 3 19 2, XXXV 10 5 2, III pedum 8 31 5, VII 8 25 3, XII 5 24 3 et 8 30 3, XV 8 31 2, XXVII 5 24 4. aenea omnium antiquissima 3 17 6. ferreae 3 12 10, 10 18 6. fictiles 1 2 5 et 1 3 1. lignæe facie manibus pedibus eburneis 7 26 4, marmoreis 7 21 10, 8 25 6, 8 31 2. quadrangulae 8 31 7, 8 32 1, 8 48 6. ad solis ortum resonans 1 42 3. titulis mutatis 1 18 3. suam portat Milon 6 14 6. v. et simulacrum.
 statura portentosa 1 35 5—8, 8 29 4, 10 4 5—6.
 Stazusa fons 2 7 4.
 Stectoreni Phryges 10 27 1.

στενωπὸς Atheniensibus i. q. Eleis ἀγνία 5 15 2.
 Stenyclerus heros 4 33 4.
 Stenyclerus regia Messeniae 4 3 7, 4 16 8.
 Stenyclericus campus 4 33 4.
 στεφανῖται ἀγῶνες 6 14 10, 10 7 5.
 Sterope Atlantis f. Oenomai uxor 5 10 6.
 στήθεον vel γήθειον 3 24 2.
 Stesichori Himeræi Γηρονίς 8 3 2, Ἴλλον πέρις et Νόστοι 10 26 1 et 10 27 2, ᾠδὴ 10 26 9, loci de Actaeone 9 2 3, de Iphigenia Thesæi filia 2 22 7, de Herculis e Megara liberis 9 11 2.
 Steunos antrum Phryg. 8 4 3, 10 32 3.
 Stenelaidas Ephorus belli Peloponnesiaci auctor 3 7 11.
 Stenelas Crotopi f. 2 16 1, Gelanoris pater 2 19 3.
 Stenelus Capanei f. Cyllarabæ pater 2 18 5, 2 22 8. ab Anaxagoridis oriundus 2 30 10. Thebas oppugnat 2 20 5. Iovem trioculum Argos deportat 2 24 3, ἔρκειον 8 46 2. eius sepulcrum 2 22 9, statua 10 10 4.
 Sthenis (Sthenis) Olynthius stat. 6 16 8, 6 17 5.
 Stirienses demus Atticus 10 35 8.
 Stiris Phocensium opp. 10 3 2, 10 35 8—10.
 στόμιον Olymp. 5 14 10.
 Stomius Eleus Ol. 6 3 2.
 Stomius plastes 6 14 13.
 storea vestis nautica 10 29 8.
 stratagema Agesipolidis 8 8 7, Arati 8 10 7, Brenni 10 20 6, Cimonis 8 8 9, Demetrii Philippi filii 4 29 2, Diaei Achæorum ducis 7 13 6, Epaminondæ 9 13 11, Hyperesensium 7 26 2, Illyriorum 4 35 6, Lacedaemoniorum 4 12 2 et 9, Messeniorum 4 28 4, Neoclis Thebani 9 1 6, Panormi et Gonippi 4 27 1, Phocensium 10 1 3 et 11, Pyrrhi 1 13 1, Solonis 10 37 6 et 7, virginis Messeniae 4 19 6. stratagema amatorum Leucippi 8 20 2, politicum Anaximenis 6 18 2, nauticum Scyllidis 10 19 1. stratagemata Homericæ 4 28 7.
 Stratia ins. in Ladone fl. 8 25 12.
 Stratius Clymeni f. 9 37 1.
 Straton Aegiensis Ol. 7 23 5.
 Straton Alexandrinus Ol. 5 21 9.
 Straton stat. 2 23 4.
 Stratonicea urbs quae antea Chrysaoris 5 21 10.
 Stratus Acarnanum urbs 6 2 1.
 στρεπτή ἑλαία 2 28 2. στρεπτός ῥάχος 2 32 10.
 strigil ephëborum 9 22 2.

Strongyle ias. ignivoma 10 11 4.
 Strongylion stat. 1 40 3, 9 30 1.
 Strophius 10 25 3.
 Strophius Crisi f. Pyladis pater 2 29 4.
 Strophius Pyladis ex Electra f. 2 16 7.
 στρουθὸς τῶν ἀπτήνων (h. e. struthocamelus) 9 31 1.
 Struthus promont. 2 36 3.
 στρόγγος planta 10 36 2.
 Stympha(e)lus Elati f. 8 4 4. Arcadis nepos 8 22 1.
 Stympha(e)lus fl. palus urbs 2 3 5, 2 24 6, 8 4 6, 8 22 2 et 3 et 6. Stymphaliae aves 5 10 9, 8 22 4, 9 11 6.
 Styrenses pop. Euboeae 5 23 2. a Dryopibus oriundi 4 34 11.
 Styx Oceani f. 8 18 1.
 Styx fl. apud inferos 8 18 3.
 Stygis aqua ex altissimo vertice destillat 8 17 6, 8 18 4. eius veneno Alexander perit ib. 6.
 Suada Gratia 9 35 5. a Theseo coli coepta 1 22 3. apud Sicyonios 2 7 7. statua 1 43 6. Venerem coronat 5 11 8.
 subterranea regna 3 25 5.
 P. Sulpicius Galba 7 17 5.
 Sumateum opp. Arcad. 8 27 3.
 Sumateus Lycaonis f. 8 3 4.
 Sumatia vel Sumetia opp. Arcad. 8 3 4, 8 36 8.
 Sunium promont. 1 1 1, 1 28 2.
 supplices non impune violati 3 4 1 et 5, 4 24 6, 7 24 6, 7 25 3. supplicum venia soli Pausaniae negata 3 17 9.
 suis ad vaticinia Cypri utuntur 6 2 5.
 Susa Persarum regia 1 42 3, 3 9 5, 3 16 8, 4 31 5, 6 5 7.
 Sydras Spartanus plastes Euchiri magister 6 4 4.
 Sybarides Lacedaem. Ol. 5 8 10.
 Sybaris adolescentulus 6 6 11.
 Sybaris Italiae opp. postea Lupia 6 19 9.
 Sybotas Dotadae f. Messeniorum rex 4 3 10.
 Syene Aethiopiae finitima, umbrae expers 8 38 6. qui supra Syenen habitant 1 33 4, 6 26 2.
 Σύνδοι opp. Sardiniae 10 17 9.
 Sylla Athenas capit 1 20 4. eius crudelitas et sacrilegia 9 7 5, 9 33 6, 10 20 6. morbus teterrimus 9 33 6. donaria 9 30 1. tropaea de Taxilo 9 40 7.
 Syllis nympa eiusque ex Apolline f. 2 6 7.
 Symbola locus Arcad. 8 54 1.
 Symmachus Aeschyli f. luctator 6 1 2.
 Symmachus Messen. Ol. 6 2 10.
 συμπαθῆς pater quidam 7 26 9.
 Synallaxis nympa 6 22 7.
 synedrium Achaicum 7 7 1. synedria Grae-

corum a Romanis sublata et restituta 7 16 9 et 10.
 Synnoon stat. Ptolichi pater 6 9 1.
 συνωρίς in ludis Olympicis 5 8 10. τελεία 6 1 4, παλική 10 7 8.
 Syracusae a Carthaginiensibus oppugnatae 1 12 5, ab Atheniensibus 2 22 9. Syracusanorum thesaurus Delph. 10 11 5. lautumiae 5 8 8.
 Syracusani Leontinos evertunt 6 17 9.
 Syri ad Orontem 6 2 7, 8 20 2, 8 23 5, 10 20 5.
 Syria dea 4 31 2, 7 26 7.
 Syringes Aegypti locus 1 42 3.
 syringis cantus a Pane inventus 8 38 11.
 συρμα Ἀντιγόνης 9 25 2.
 Syrus Cariae opp. 3 26 10.
 Sys fl. ad Olympum 9 30 11.
 Sythas fl. 2 7 8, 2 12 2, 7 27 12.
 Tabalus Persa 7 2 10.
 Taenarum opp. postea Καινήπολις 3 25 9.
 Taenarum promont. 3 25 4 et 9, 4 24 5. unde denominatum 3 14 2.
 Taenarus heros 3 14 2.
 taenia victoriae signum 6 20 19, 9 22 3. taeniae et flores iniciuntur Aristomeni 4 16 6. taeniis incincta basis 8 31 8, tunica 9 39 8.
 ταλασίης inventor 8 4 1.
 Talaus Biantis f. 2 6 6. eius sepulcrum 2 21 2.
 Talaus Crethæi f. 8 25 9.
 Taleton Taygeti montis vertex 3 20 4.
 tali adolescentiae ludicrum 6 24 7, 10 30 2. fatidici 7 25 10.
 Talos Cretis f. 8 53 5.
 Talus Oenopionis f. 7 4 8.
 Talthybii ira 3 12 7, sepulera 7 24 1.
 Tanagra Aeoli vel Asopi f. 9 20 1.
 Tanagra Boeotiae opp. 9 20 et 22. praelium ibi commissum 3 11 8, 5 10 4.
 Tanagraei Heracleam Ponticam condunt cum Megarensibus 5 26 7. eorum Delium v. Delium.
 Tantalus Iovis et Plutus f. 2 22 3. cum Pelope in Asia habitat 5 13 7. eius furtum 10 30 2. poena apud inferos 10 31 12. sepulcrum 2 22 2.
 Tantalus Thyestæ vel Brotea f. 2 22 3. Clytaemnestrae maritus 2 18 2.
 Tantali lacus 5 13 7, 8 17 3.
 Tannus fl. 2 38 7.
 τάρφος ἡ μεγάλη 4 6 2, 4 17 2.
 Taras fl. Italiae 10 10 8.
 Taras Neptuni f. 10 10 8, 10 13 10.
 Taraxippus Olympicus 6 20 15. Isthmicus et Nemeaticus ib. 19, Delphicus 10 37 4.

Tarentum Lacedaem. colonia 3 12 5, 10 10 6, 10 13 10. Tarentini ab Archidamo adinti 3 10 5, a Pyrrho 1 12 2.
Tarrha opp. Cretae 10 16 5.
Tarsus urbs 8 28 3.
Tartarus eiusque dii Titanes 8 37 5.
Tartessus fl. et opp. Iberiae 6 19 3. Tartessus aes ib. 2.
Tauri Scythiae gens 1 43 1.
Tauricae deae simulacrum et sacra 3 16 7.
Taurus fl. postea Hylicus 2 32 7.
ταυροκόρατος et **ταύρου πάρις** Attalus 10 15 3.
Tauropolis Cleonis f. 1 42 7.
Taurusthenes Aegineta Ol. 6 9 3.
taurus Cnossius s. Cretensis 1 37 9, 5 10 9. caelestis 9 17 4. aeneus Corcyraeorum 10 9 3. tauri Aethiopicis 5 12 1 et 9 21 2, Paonii 10 13 1. taurinus sanguis 7 25 13.
Faxilus Mithridatis dux 1 20 6, 9 40 7, 10 34 2.
Taygete Atlantis f. a Neptuno et Iove raptur 3 18 10. Lacedaemonis mater 3 1 2, 3 20 2, 9 35 1.
Taygetus mons 3 1 2, 3 20 2. eius arva 4 7 2.
Teaspis Persa 3 4 9.
Tectaeus v. Angelion.
Tegea 8 45, 8 47-48, 8 53 1-10. condita a Tegeate 8 3 4.
Tegeatae oppugnantur a Spartanis 3 3 5, 3 7 3, 8 53 10. ad Thermopylas quot pugnauerint 10 20 1. Tegeatarum et Lacedaemoniorum fines 8 54 1. Tegeatarum asylum 2 17 7, 3 5 6. de Lacedaemoniorum manubiis donaria 10 9 5.
Tegeates Lycionis f. 8 3 4, 8 45 1. eius filii et uxor Maera 8 53 2-4, 8 48 6.
Telamones duo 8 15 6.
Telamon Aeaci f. ob fratris caedem exulat 2 29 2, iudicium subit ib. 10. Periboeam ducit 1 42 4. aprum Calydonium venatur 8 45 6. Telamonis saxum 1 35 3.
Telchin Europis f. 2 5 6.
Telchines Cyprum tenent 9 19 1.
Teleboae ab Amphitryone excisi 1 37 6.
Telecles Samius 8 14 7, 10 38 6.
Teleclus Archelai f. rex Sparta 3 2 6, 3 7 4, 4 4 2-3, 4 31 3. eius heroum 3 15 10.
Telecrates Leucadius v. Telycrates.
Teledamus Cassandreae f. 2 16 6.
Telegone Pharis filia 4 30 2.
Telemachus Eleus Ol. 6 13 11.
Telephanis Samii tibicinis sepulcrum a Cleopatra exstructum 1 44 6.
Telephus Herulis ex Auge f. 8 48 7. a cerva altus 8 54 6, 9 31 2. cum Arcadibus in Asiam traiecit 1 4 6. cum Graecis ad bellum Troianum proficiscentibus

confligit ib. 8 45 7, 9 5 14. colitur Pergami 3 26 10, 5 13 3. eius donarium 9 41 1.
Telesarchus Syrorum dux 10 20 5, 10 22 1.
Telesilla poetria 2 20 8, 2 28 2, 2 35 2.
Telesphorus Pergamenis Euamerion 2 11 7.
Telestas Laced. Aristonis frater 5 23 7.
Telestas Messenius Ol. 6 14 4.
Telestes Aristodemi f. e Bacchiadarum genere 2 4 4.
τελετήης simulacrum 9 30 4.
Tellias Eleus vates Phocensium 10 1 8 et 11, 10 1 10, 10 13 7.
Tellis Archilochi proavus 10 28 3.
Tellis Brasidae pater 3 14 1.
Tellis Tisameni f. Achaeorum princeps 7 6 2.
Tellon Oresthasius Ol. 6 10 9.
Tellus **εὐχρόστεργος** 7 25 13, **κουροτρόφος** 1 22 3, magna dea 1 31 4. Telluris aedes 3 11 9, 3 12 8: ara 8 48 8: filii 1 35 6 et 8: oraculum 5 14 10, 10 5 5 et 6: signa 1 24 3, 7 21 11.
Telondes Cabiraeus 9 25 8.
Telycrates Leucadius 10 9 10.
Temathia mons v. Mathia.
Temenium castellum Argivorum 2 36 6, 2 38 1.
Τημένον ὄρηαι Lydiae urbs 1 35 7.
Temenus Aristomachi f. 2 18 7, Phalcaae pater 2 6 7 et 2 13 1. Cisi Cerynae Agraei 2 28 3. sorte fallit fratris filios 4 3 5. genero nimis studet 2 19 1. eius monumentum 2 38 1.
Temenus Pelasgi f. Inonem educat 8 22 2.
Temenus Phegei f. 8 24 10.
Temesa urbs Italiae ab Heroe diu vexata 6 6 7-11.
Temnus opp. 5 13 7.
templum aereum 10 5 11, ceream ib. 9, filiceum ib. 10, frondeum ib. 9. commune omnium deorum 1 5 5, 1 18 9. inaccessum 8 10 2, 8 30 2. geminum 2 25 1, 6 20 3, 8 9 1. forma insolita 6 24 9. **περίστυλον** 6 24 10. speluncae simile 3 25 4. sine tecto 1 40 6. vetus novo circumdatum 8 10 2. semel quotannis aperiendum 6 25 2, 8 41 5. templa a profanis aedibus seiuncta 9 22 2. vetustissima 2 31 6, 10 5 9. Peloponnesi praestantissima 8 41 8 et 8 45 5, Ionum 7 5 1.
temulentia a Pausia picta 2 27 3.
Tenea opp. 2 5 4.
Teneae fons 8 13 5.
Tenealica porta 2 5 4.
Tenedus ins. antea Leucophrys 10 14 3. Tenedii Alexandrinis se adiungunt 10 14 4.

Τενεδίω πελέκει ἀποκόπτειν τι proverb. 10 14 4.
Genus Apollinis et Meliae f. vates 9 10 6, 9 26 1.
Tennes Cyeni f. 10 14 1.
Tenus Aegaei maris insula 5 23 2.
Teos urbs 7 3 6. Teii Neptunum colunt Heliconum 7 24 5. eorum thermae 7 5 11.
Tereus Thrax 9 16 4. Proenes maritus Philomelae vitium infert 1 5 4, 1 41 8. eius poena et metamorphosis 10 4 8.
Termesus (Permesus) Boeot. fluv. 9 29 5.
Termillae postea Lycii 1 19 3.
terra mater 10 12 10. primos homines edit 8 29 4. terram et aquam poscit Darius 3 12 7.
terrae motus 2 7 1, 7 24 9-13.
tessera bellica 4 21 4, 9 27 4, 10 1 10. Iusoriarum inventor 2 20 3, 10 31 1.
testudo Indica 8 23 9. marmorea 8 30 6. marinae et terrestres 1 44 8. ingentes in Arcadiae silvis 8 23 9. e testudinibus lyrae 2 19 7, 8 17 5, 8 54 7.
Tethrin fl. Cretae 1 27 9.
Tethronium v. Tithronium.
Teucer Telamonis f. patri se de caede Aiacis purgat 1 28 11. Salaminem Cypriam condit 8 15 7. Teucridae reges Cypriorum usque ad Euagoram 1 3 2, 2 29 4.
Teumessus 9 19 1. Teumessia vulpes ib.
Teuthis Arcad. opp. 8 27 4 et 7, 8 28 4.
Teuthis ad Troiam dux 8 28 4.
Teuthrania postea Pergamus 1 4 5, 1 11 2.
Teuthras Athen. 3 25 4.
Teuthras ad Caicum regnat 8 4 9.
Teuthrone urbs Lacon. a Teuthrante condita 3 21 7, 3 25 4.
texturae et lanificii inventor 8 4 1.
Thalamae opp. Lacon. 3 21 7, 3 26 1.
Thalamae opp. Messen. 3 1 4.
thalamus aeneus Acrisii 2 23 7, 10 5 11. thalami thesaurorum 6 19 2.
Thales Gortynius Lacedaemonios morbo liberat 1 14 4.
Thales Milesius sapiens 10 24 1.
Thalia Gratia 9 35 5.
Thaliades Arcad. 8 25 2.
Thallo altera Horarum una cum Pandroso culta 9 35 2.
Thalpius Euryti et Therophones f. 5 3 8.
θάμνος v. **κόκκος**.
Thamyris Philammonis et Argiopes f. Thrax 4 33 3 et 7, 9 5 9, 9 30 2, 10 7 2, 10 30 8.
Tharypus eiusque stirps 1 11 1.
Tharyx Phigalensis Aristomenis affinis 4 24 1.
Thasiolorum origo et donaria 5 25 12. Thasiis sterilitas qua ratione levata 6 11 7.
Thasium marmor 1 18 6.
Thasus Agenoris f. Europam quaerit 5 25 12.
Thaumasium mons Arcad. 8 36 2.
θαυμάτια 8 46 5.
Theagenes Megar. tyrannus 1 28 1, 1 40 1, 1 41 2.
Theagenes Thasius Ol. 6 11 2-9. multatur 6 6 5-6. ei secundus Clitomachus 6 15 3.
Theano Antenoris uxor eiusque filii 10 27 3.
Theantus Alcaeneti pater 6 7 8.
Theantus Lepreata Ol. 6 7 8.
Theares Hermionensis Lysandri ad Aegopotamos socius 10 9 10.
Thearidas Achaeus 7 14 3.
Thearidas Boeotarcha 10 20 3.
theatra insignia 2 27 5, 2 29 11. Graecorum maximum 8 32 1.
Thebae Aegypt. a Ptolemaeo Philometore vastatae 1 9 3, 8 33 3. colossus ibi sonorus 1 42 3.
Thebae Boeot. a quibus conditae 2 6 4, 9 5 6. ab Alexandro eversae 7 17 2 et 9 6 7, a Cassandro restitutae 4 27 10, 9 3 6, 9 7 1. a Metello captae 7 15 9. Thebarum post regium imperium fortuna varia 9 6 et 7, potentia 8 33 2, portae septem 9 8 4, simulacrum 4 31 10. ad Thebas septem 2 20 5.
Thebaidis et Plataensis regionis fines 2 6 1. Thebaidis primi incolae et reges 9 5.
Thebais poesis 8 25 9, 9 9 5, 9 16 6.
Thebani cum Minyis bellum gerunt 9 9 1 et 9 37 2, cum Megarensibus 8 50 4. Agesilaum sacra facientem adoriuntur 3 9 4. ad principatum evecti ab Epaminonda 8 11 9. Leuctris vincunt 9 13 11. Mantineam instaurant 8 8 10. agrorum partem a Sylla adeptam recipiunt 9 7 6. exsules captivos supplicio afficiunt 9 15 4. thesaurus eorum Delphic. 10 11 5, donarium Delph. 10 13 6.
Thebe Asopi f. 2 5 2, 5 22 6.
θηγκολών 5 15 8.
θηγκόλος sacerdos 5 15 10.
Theganusa ins. 4 34 12.
Thelpusa Arcad. opp. 8 24 4, 8 25 1-3.
Thelpusa nympa Ladonis fl. f. 8 25 2.
Thelpusa regio 8 24 4.
Thelxion Apidis f. 2 5 7.
Themis Horarum mater 5 17 1. suam oraculi Delphici partem Apollini donat 10 5 6, 8 25 7. eius templum 1 22 1, 9 25 4, 2 27 5, ara 5 14 10, 9 22 1. Themidam ara 2 31 5.
Themiscyra ad Thermodontem ab Hercule obsessa et capta 1 2 1, 1 15 2. Amazonum sedes 1 41 7.
Themisonium Phrygiae opp. antrum habet 10 32 4.

Themisto Homeri mater 10 24 3.
Themisto Ptoi mater 9 23 6.
Themistocles Neoclis f. 1 1 2, 1 36 1, 8 52
2. navale et muros Athen. exstruit 1 1
2. honor ei Olympiae habitus 8 50 3.
donum eius de Persicis manubiis ab
Apolline repudiatur 10 14 5. Themisto-
clis statua 1 18 3. filiorum eius donarium
1 26 4.
Themistocles Poliarchi f. illius Themisto-
clis pronepos 1 37 1.
Theochrestus Cyrenaeus Theochresti avus
ἱπποτρόφος Ol. 6 12 7.
Theochrestus Theochresti nepos 6 12 7.
Theocles Crii pater 3 13 3.
Theocles Laced. stat. Hegyli f. 5 17 2, 6
19 8.
Theoclus vates Messen. 4 16 1 et 5, 4 20
1-3, 4 21 2 et 10.
Theocosmus Megar. stat. Callielis pater 1
40 4, 6 7 2, 10 9 8.
Theodamus Cnidius Lysandri socius ad
Aegospotamos 10 9 9.
Theodectes Phaselita 1 37 4.
Theodorus Eleus Ol. 6 16 8.
Theodorus pastor Herophiles Sibyllae pa-
ter 10 12 7.
Theodorus Samius Teleclis f. aes primus
conflat 3 12 10, 8 14 7, 9 41 1, 10 38 6.
Theodorus tragoedus 1 37 3.
Theognetus Aegineta Ol. 6 9 1.
Theogonvs Eleus 6 17 5.
Θεομηλίδα χωρίον Sparta 3 14 2.
Theomnestus Sardinus stat. 6 15 2.
Theophilus Epidaurius 6 13 6.
Theophilus archon Athen. 10 3 1.
Theophrastus Themistoelis f. 1 37 1.
Theopompus Agenoris pater 6 6 2.
Theopompus Damareti f. Ol. 6 10 4.
Theopompus Damareti nepos 6 10 4.
Theopompus Damasistrati f. historicus 3
10 3, 6 18 5.
Theopompus Heraeensis Aristomenis gener
4 24 1.
Theopompus Myndius Lysandri socius ad
Aegospotamos 10 9 10.
Theopompus Nicandri f. rex Sparta 3 7
5. in Messeniaco bello dux 3 3 2, 4 4 4,
4 7 7. non ab Aristomene occisus 4 6 4.
eius posterii 4 15 3, monumentum 3 16 6.
Theopropus Aegineta stat. 10 9 3.
Θεωρία Della 1 31 2.
Θεωρός Delphos missus ad consulendum
oraculum 4 9 3.
Theotimus Eleus Ol. 6 17 5.
Theotimus Phocensis 10 2 2.
theoxenia Apollinis ludi 7 27 4.
Theoxenus Parrhasius 8 27 2.
Thera ins. antea Calliste 3 1 7, 3 15 6, 7
2 2.
Therae Taygeti locus 3 20 5.

Theraphone Dexameni f. 5 3 3.
Therapne Lelegis f. 3 19 9.
Therapne vicus Lacon. 3 14 9, 3 19 9.
Theras Aulesionis f. Thebanus 3 1 7.
Aristodemi filiorum tutor ib. et 4 3 4.
coloniam deducit in insulam Callisten 3
1 7, 3 15 6, 7 2 2.
Theridas Achaens v. Thearidas.
thermae in Atarneo 4 35 10, Lebedi 7 3 5,
Methanis 2 34 1.
Thermius Haemonis f. Oxyli frater 5 3 7.
Thermodon fl. 1 2 1, 3 25 3.
Thermodon fl. Boeot. 9 19 3.
Thermopylae vel Pylae 7 15 3, 10 20 9,
10 21 1. Amphictyonum sedes 7 24 4.
ibi adversus Persas et Gallos quantis co-
pitiis pugnatum sit 10 20 1-5: Lacedae-
monii a Xerxe sepulti 9 32 9: aqua
γλυκιστή 4 35 8.
Thero Martis nutrix 3 19 8.
Thero Phylantis filia 9 40 4.
Theron Boeotus stat. 6 14 11.
Theronice Dexameni f. 5 3 3.
Thersander Agamedidae f. 3 16 6.
Thersander Polynicis f. Tisameni pater 2
20 5, 3 15 6, 7 3 1, 9 8 7. in Mysia oc-
cumbit 9 5 14.
Thersander Sisyphe f. 2 4 3, 10 30 5. eius
filii 9 34 7.
Thersilion curia Arcadam 8 32 1.
Thersilochus Coreyraeus Ol. 6 13 6.
Thersites cum Palamede tesseris ludit 10
31 1.
Thersius Thessalus Ol. 5 9 1.
thesaurus Hyriei 9 37 5, Minyae 9 36 4-
5, 9 38 2. thesauri Olympici 6 19, Del-
phici 10 11 1 et 2 et 5.
Thesidae quousque regnaverint 1 3 3.
Thesidarum ultimus 2 18 9.
Theseus Neptuni f. 1 17 3, Erechthida 7
17 7, Pitthei nepos 2 30 9, Pelopis pro-
nepos 1 41 5 et 5 10 8, natus ad Celen-
derim 2 32 9, puer robustus et impavi-
dus 1 19 1 et 1 27 7. patris depositum
tollit 1 27 8 et 2 32 7, aprum Calydo-
nium venatur 8 45 6, taurum Marathonium
immolat 1 27 10, latrones punit 1 37 4,
1 44 8, 2 1 4. in Cretam proficiscitur 1
1 2, 1 22 5. Ariadnen abducit 9 40 4.
Apollini ludos dedicat 8 48 3, Dianae
templum 2 31 1. Antiopen rapit 1 2 1,
2 32 9, 5 11 7: Helenam 1 18 4, 2 22 6
et 7, 2 32 7, 3 18 15, 3 24 11: Proser-
pinam 1 17 4, 1 41 5, 2 22 6, 3 18 5,
10 29 9. ad inferos descendit 9 31 5.
cum Centauris pugnat 1 17 2, 5 10 8.
palaesticam invenit 1 39 3. lyram tenet
5 19 1. Panathenaea instituit 8 2 1. ad
Thebas caesos sepelit 1 39 2. democra-
tiae auctor 1 3 3. occiditur 1 17 4 - 6.
eius ossa 3 3 7, sacra 10 11 6, saxum 2

32 7, statua 10 10 1, templum 1 17 2, 1
30 4.
Thesmia v. Ceres.
Thesmophoria v. festum.
thesmothetae Athen. 1 3 5.
Thespia Asopi f. 9 26 6.
Thespieae urbs Boeot. 9 26 6. Thespienses
Iolaum in Sardiniam sequuntur 7 2 2, 9
23 1, 10 17 5. a Thebano agmine seces-
sionem faciunt 9 13 8. Ceresi expun-
gnantur 9 14 2-4. Amorem colunt 9 27
1. eorum festum et ludi 9 31 3, dona-
rium 6 15 1.
Thespius ab Erechtheo oriundus 9 26 6.
Thesprotis Epirus 1 17 5, 5 22 3. anarchia
laborat 4 35 3. Thesprotorum rex The-
seum in vinculis tenet 1 17 4.
Thesprotis poesis 8 12 5.
Thessali Amphictyones 10 8 2. a Phocen-
sibus dolis circumveniuntur 10 1 3 et 11.
Agesilao adversantur 3 9 12. Ceressum
oppugnant 9 14 2. Gallis instant 10 23
13. Oechaliam sibi tribuunt 4 2 3. eorum
boves 4 36 3, donarium 5 24 2, monu-
mentum Athen. 1 29 6.
Thessalonice Philippi f. Cassandri uxor 8
7 7. ab Antipatro filio occisa 9 7 3.
Thestius Agenoris f. Ledae pater 3 13 8.
eius filiae 3 19 5, 9 27 6.
Thetis in Peleum anguem immittit 5 18 5.
pro filio intercedit 5 22 2. a Vulcano
arma accipit 5 19 8. eius templum 3 14
4, statua 3 22 2. soror Aeaci uxor 2
29 9.
Thisbe nymphe Boeot. 9 32 3.
Thisbe urbs Boeot. 9 32 2, 10 37 2.
Thisoa nymphe Iovis nutrix 8 38 3 et 9, 8
47 3.
Thisoa Lycaeatis 8 27 4, 8 38 3 et 9.
Thisoa Orchomena 8 27 4 et 7, 8 28 3.
Thius Arcadiae fluv. 8 35 3.
Thoas Andraemonis f. 5 3 6. Minervae
signum Troia aufert 10 38 5.
Thoas Ornytionis f. 2 4 3.
Thoenenses Arcad. 8 27 4.
Thoenia opp. Arcad. 8 3 2, 8 29 5.
Thoenus Lycaonis f. 8 3 2, 8 29 5.
Θόλος Athenis 1 5 1, Epidauri 2 27 3.
thorax et hasta ab Alexandro M. dedi-
cata 8 28 1. thorax hamatus 9 26 8. cf.
loricae.
Thornax Buphagi mater 8 27 17.
Thornax mons postea Coecygius 2 36 1, 3
10 8.
Thorsus fl. Sardiniae 10 17 6.
Thracae ingenio et pietate Macedonibus
praestant 9 29 3. mercede conducuntur
1 23 3. Bacchi ope caeduntur a The-
banis 9 16 6. cur ebrii praelia ineant 9
30 5.
Thracia populosa 1 9 5, montana 6 5 4.
Θρανίον Atticis quod aliis *ὑπόθημα*
5 11 7.
Thrassarum facinus in Orpheum 9 30 5
privilegium apud Erythraeos 7 5 8.
Thrasias Aristodemi pater 6 3 4.
Thrasyanor Ctesippi f. 2 19 1.
Thrasylbulus Eleus Mantiniensis vates 6
2 4 et 8 10 5. Agathini pater 6 13 11.
Pyrrho statuum ponit 6 14 9.
Thrasylbulus Lyci f. Athenas tyrannis li-
berat 1 29 3, 3 5 1, 9 11 6. Thebanis
opem fert 3 5 4.
Thrasylbulus Eleus hostes ex urbe eicit 3
8 4.
Thrasyllus Athen. dux 6 7 7.
Thrasymedes Nestoris f. 2 18 8, 4 31 11,
4 36 2.
Thrasymedes Parius stat. Arignoti f. 2
27 2.
Thrinacia ins. 5 7 2.
Thronium opp. Abantidis 5 22 3.
Thronium opp. ad Boagrium fluvium 5
22 4.
Thucydides Oenobii beneficio ex exilio
redit 1 23 9. locus eius 6 19 5.
Thuria opp. Homero Anthea 4 31 1.
Thurimachus Aegyri f. 2 5 7.
Thurios confugiunt Diagoridae 6 7 4.
Thurius gigas pugnat cum Hercule 3 18 11.
Thyamis fl. 1 11 2.
Thyestae aureus agnus 2 18 2. sceptrum
Vulcani 9 40 11. filius Tantalus 2 18 2,
2 22 3.
Thyia Bacchi festum 6 26 1.
Thyia Castalii f. Bacchi sacrificia 10 6 4.
Neptuni concubina 10 29 5.
Thyiaes Baccho operantur 10 4 3, 10 19
4, 10 32 7.
Thylacus stat. Onaethi fr. v. Phylacus.
*Θημίμασιν ἄλλοτρίοις τὸ θεῖον εἶ-
βεσθαι* 9 30 1.
Thymilus stat. 1 20 2.
Thymoetes Oxyntae f. regno Athen. exui-
tur 2 18 9.
Θύννοι pisces 10 9 3.
e *Θύνα* simulacrum 8 17 2.
Thyrea v. Thyrea.
Thyreaum Arcad. opp. 8 3 3, 8 35 7.
Thyreaus Lycaonis f. 8 3 3, 8 35 7.
Thyrea Argolidis locus unde nomen tra-
xerit 8 3 3. pugna ibi Lacedaemon. et
Argivorum 2 38 5, 10 9 12. Thyrealis
regio 3 7 5, Aeginetis a Lacedaemoniis
data 2 29 5, 2 38 5.
Thyreates sinus 2 38 7, 8 3 3.
Θυροὶ Κελκικοὶ 10 29 8
Thyrides vertex Taenari promont. 3 25 9
thyrsus aquillifer 8 31 4. thyrsu aquam
elicit Bacchus 4 36 7.
tiara magi 5 27 6.

- Tiasa Enotae f. 3 18 6.
Tiasa fl. 3 18 6.
Tiberias palus 5 7 4.
Tiberis fl. 8 43 2.
tibia praecinitur pentathlis 5 17 10, in praelia exeuntibus 3 17 5. tibiae inventor 2 31 3. tibiurum certamina 5 22 1, 10 7 4. genera olim tria 9 12 5. tibiae Graecae 5 17 9. Phrygiae ib., Argivae et Boeotiae 4 27 7. a Minerva abiectas Marsyas tollit 1 24 1.
tibicines Apollini reconciliati 2 22 9. Olympiae ubi certant 5 22 1.
tigris bestia 9 21 4.
Tigris fl. 1 16 3.
Tilphusa fons 9 33 1.
Tilphusium mons 9 33 1.
Timaenetus Phliasius Pyth. 10 7 7.
Timaenetus pictor 1 22 7.
Timagorae amor et interitus 1 30 1.
Timalus Megarei f. a Theseo interfectus 1 41 3, 1 42 4.
Timandra Tyndarei f. 8 5 1.
Timanthes Cleonaeus Ol. 6 8 4.
Timarchides Athen. stat. 10 34 6.
Timarchus Rhodius Lysandri ad Aegospotamos socius 10 9 9.
Timasitheus Crotoniates a Milone non victus 6 14 5.
Timasitheus Delphus Ol. belli gloria insignis 6 8 6.
Timeas Polynicis f. 2 20 5.
Timegenidas Thebanus patriam Xerxi prodit 7 10 2.
Timocles Athen. stat. 10 34 6.
Timoclidus Sicyonis tyrannus 2 8 2.
Timocrates Rhodius a Tissapherne missus in Graeciam 3 9 8.
Timolaus Achaeorum princeps 8 51 2.
Timolaus Corinthius a Persis corruptur 3 9 8.
Timonis Athen. turris 1 30 4.
Timon Eleus Aegypti f. Ol. 5 2 5, 6 12 6, 6 16 2. Aesypi pater 6 2 8.
Timon Tegeates 8 27 2.
Timoptolis Eleus Lampidis f. 6 15 7.
Timosthenes Eleus Ol. 6 2 6.
Timosthenes Thasius Herculis sacerdos 6 11 2.
Timotheus citharoedus et poeta 3 12 10, 8 50 3.
Timotheus Cononis f. 1 3 2, 1 24 3, 1 29 15, 6 3 16.
Timotheus Cononis pater 8 52 4.
Timotheus Iphicratis pater 9 14 6.
Timotheus stat. 2 32 4.
Tipheris Argus gubernator 9 32 4.
Tiresias vates 10 29 8. serpentem obtruncat 9 19 3. mors eius et sepulcrum 7 3 1, 9 18 4, 9 33 1. longaeuitas, metamorphosis, sapientia 9 33 2. filia Manto 7 3 1, 9 33 2. *οἰωνοσκοπεῖον* 9 16 1, 10 29 8.
Tiryns heros Argi f. 2 25 8.
Tiryns urbs 2 25 8, Proeti sedes 2 16 2, ab Argivis excisa 2 17 5, 2 25 8, 5 23 3, 8 2 7, 8 33 3. signa inde Argos translata 2 17 5, 8 46 3. muri Cyclopii 2 16 5, 2 25 8, 7 25 5, 9 36 5.
Tisagoras stat. 10 18 6.
Tisamenus Eleus lamides quinque certaminum victor 3 11 6—8, 6 14 13. eius filius 3 11 5.
Tisamenus Orestis et Hermiones f. Spartae et Argorum rex 2 18 6. a Temeno oppugnatur 3 1 5. eiectus Achaiam petit 2 18 8, 2 38 1. ab Ionibus occiditur 7 1 7. eius sepulcrum 7 1 8. filii 7 2 5, consobrinus 3 1 6.
Tisamenus Thersandri et Demonassae f. 3 15 6. Thebarum rex 9 5 15.
Tisander Cleocriti f. Ol. 6 13 8.
Tisis rhetor cum Gorgia ad Athenienses legatus 6 17 8.
Tisicrates Crotoniata Ol. 6 9 5.
Tisis Alcidis f. a Messeniis Delphos missus 4 9 3.
Tissaphernes Ioniae satrapa 3 9 6 et 7.
Titan Solis frater 2 11 5.
Titane regio 2 11 3, 2 27 1.
Titanes dii Tartari 8 37 5. Baccho insidiantur 7 18 4.
Titaresius fl. 8 18 2.
Tithorea nymphe 10 32 9.
Tithorea Phocidis opp. 10 32 8. Tithorenses de Amphionis et Zethi monumento terram asportant 9 17 4. Tithorensis oleum 10 32 19.
Tithraustes Artaxerxis dux 3 9 7.
Tithronium s. Tethronium Phocidis opp. 10 3 2, 10 33 12.
Tithium mons 2 26 4, 2 27 7.
Titus v. Flaminianus.
Tityus ab Apolline et Diana sagittis confixus 3 18 15, 10 11 1. eius proceritas 10 4 5, effigies 10 29 3.
Tlepolemus Herculis f. ob caedem Argis exsul 2 22 8. Rhodum obtinet 3 19 9.
Tlepolemus Lycius Ol. 5 8 11.
Tlesias archon Athen. 4 15 1.
Tlesimenes Aulonius pater 3 12 9.
Tolmidis statua et res gestae 1 27 5. sepulcrum ib. 14.
tonitribus sacra fiunt 8 29 2.
torris Meleagro fatalis 10 31 4.
Trachis Phocidis opp. 10 3 2. eius rudera 10 22 1. supra Trachinem trames per Oetam ib. et 8.
Trachy mons 8 13 4.
tragicorum poetarum statuae 1 21 1.
τραγος Messeniis *ὁ ἐρινεός* 4 20 2.
Tragus fl. Arcad. 8 23 2.

- Imp.* Traianus Mothonaeis libertatem reddidit 4 35 3. eius res gestae et opera 5 12 6.
Trapezeus Lycaonis f. 8 3 2.
Trapezus Arcad. opp. 8 3 3. Hippothoi regia 8 5 4. eius rudera 8 29 1. signa Megalopolin translata 8 31 6. Trapezuntii e Peloponneso abeunt 8 27 4 et 5.
Trapezus in Euxini ora 8 27 6.
Tretus locus 2 15 2 et 4.
Triangulus cippus 9 16 1.
Triballi a Gallis oppugnantur 10 19 7.
tribus Athen. IV, mox X 1 5 1.
Tricca regio Messeniae deserta 4 3 2.
Tricoloni urbs Arcad. 8 3 4, 8 27 3, 8 35 6. incolae Megalopolin transferuntur 8 27 3 et 5.
Tricolonus Hippodamiae procus 6 21 10.
Tricolonus Lycaonis f. 6 21 10, 8 3 4.
Triconienses Aetoli 2 37 3.
Tricrana ins. 2 34 8.
Tricrena locus 8 16 1.
tridentis figura in saxo 1 26 5.
triginta tyranni a Thrasylulo sublatis 29 3.
Τρίγωνον dicasterium Athen. 1 28 8.
trimarcisia Gallorum 10 19 11.
Trinax castellum 3 22 3.
trioculus dux 5 3 5.
Triodi locus Arcad. 8 36 8.
Triopas Cnidi conditor 10 11 1.
Triopas Pelasgi pater 2 22 1.
Triopas Phorbantis f. 2 16 1. eius filia 4 1 1.
Triphylia regio 5 5 3.
Triphylus Arcadis et Laodamiae f. 10 9 5.
Tripodes via Athen. 1 20 1.
Tripodisci vicus 1 43 7.
Tripolis Arcadiae 8 27 4.
Triptolemus Cereris mystes 1 14 2, 2 14 3. frumenti serendi auctor 1 14 3, 8 4 1. eius currus draconibus iunctus 7 18 3. simulacrum 1 14 1, templum area et ara 1 38 6.
tripus aureus super aeneo dracone 10 13 9. *ἐπίγαλκος* 5 12 5. tripodes victoriae et virtutis praemia 5 17 11, 7 4 10. aerei Amyclis 3 18 7, 4 14 2. *ἀπύροι* 4 32 1. lignei 4 12 8. lutei 4 12 9.
triremis rostrum aeneum de Athen. clade 1 40 5.
Trisaules 8 15 4.
Tritaeus Megalopolitanus 8 27 11.
Tritia Achaeorum urbs 6 12 8, 7 22 6.
Tritia Tritonis f. 7 22 8.
Triton Africae fl. 8 26 6, 9 33 7.
Triton Boeot. fl. 9 33 7.
Tritonis cuiusdam insolentia et caedes 9 20 4. Tritones aerei 2 1 7, aerei ib. 8.
Tritonum forma 9 21 1, vox et cantus 8 2 7.
Tritonis fons 8 26 6.
Tritonis palus 1 14 6, 2 21 5—6, 9 33 7.
Troades captivae 10 25 9.
Trochilus hierophantes Triptolemi pater 1 14 2.
Τροχός Argivorum 2 24 7.
Troezen Pelopis f. 2 30 8.
Troezen urbs 2 30 5—34 1.
Troezenii Argivis et Diomedis olim subditi 2 30 10. Epidauriis finitimi 2 30 5. in Achaeorum synedrium cooptantur 2 8 5. Troezeniorum insulae 2 33.
Troezenii numismatis insigne 2 30 6.
Troezenius Isthmus 2 34 1.
Troiani in Sardinia 10 17 6 et 7.
Troianum bellum 4 6 1.
Troilus Eleus Ol. 6 1 4.
Tronis regio Daulidis 10 4 10.
Tropaea Arcad. 8 25 1.
tropaeum Eleorum 5 27 11, Pollucis 3 14 7. Macedonum nulla 9 40 7—8.
Trophonius Anchasius (?) 9 11 1, Ergini vel Apollinis f. 9 37 5. Alcmeneae thalamum struit 9 11 1, Apollini et Neptuno templa 8 10 2 et 10 5 13. Hyrieo thesaurum 9 37 5. eius nutrix et filii 9 39 5, fanum Lebadiae 4 16 7 et 4 32 5. oraculum 9 39 5—14: id quo casu repertum sit 9 40 1.
Tros pro Ganymede equas accipit 5 24 5.
Trygon (?) Aesculapii nutrix 8 25 11.
tubae inventor Tyrsenus 2 21 3. tubicinum et praeconium certamina 5 22 1.
tuguria primus excogitavit Pelasgus 8 15.
tunicae ad talos demissae 8 31 2. ex pelilibus suillis confectae 8 1 5.
Tuthoa Arcadiae fl. 8 25 12.
Tyche Oceani filia, Parca 1 43 6, 2 20 3, 2 35 3, 4 30 4 et 6, 4 31 10, 6 2 7, 6 25 4, 7 26 8, 8 30 7, 9 16 2, 9 26 8.
τύχη αγαθή 5 15 6, 9 39 5. *ἀγκυρία* 2 75. *φρεπόλις* 4 30 6.
Tydeus dux Athen. a Lysandro corruptus 10 9 11.
Tydeus Eleus 6 16 2.
Tydeus Oenei f. a Melanippo occisus 9 18 1—2, 10 10 3.
Tyndareus Oebali et Gorgophones f. 3 1 4. ab Hippocoonte regno pellitur, ab Hercule restituitur 2 18 7, 3 1 4, 3 21 2. cum Euryto pugnat 3 18 11. Helenae procos iure iurando adstringit 3 20 9. Chalcioeco templum extruit 3 17 2. Veneri compedes iniicit 3 15 11. Orestem accusat 8 34 4. eius monumentum 3 17 4, filiae adulteris pollutae 3 15 11. filii v. Dioscuri.
Typaeum mons Elidis 5 6 7.
Typhon Aegiensis Cauloniae conditor 6 3 12.
Typhos et Echidna 3 18 10.

- tyranni XXX a Lysandro Atheniensibus impositi, a Thrasybulo eieci 3 5 1, 9 11 6.
τροβη festum Bacchi 2 24 6.
 Tyrii Herculeum Idaeum colunt 9 27 8.
 Tyronidas Tegeatis leges dat 8 48 1.
 Tyrseni a Liparais victi 10 11 3, eorum rex Arimnus 5 12 5.
Τυρσηνὸν πέλαγος 5 25 3.
 Tyrsenus Herculis et Omphales f. 2 21 3.
 Tyrtaeus Athen. Spartanis auxilio missus 4 15 6. collapsos eorum animos firmat 4 16 2 et 6, dissidium sedat 4 8 3. elegorum loci 4 6 5, 4 13 6, 4 14 5, 4 15 2.
 Vasa murrhina 8 18 5.
 vates ante pugnam sacrificant, pugnantium animos erigunt 4 15.
 vaticinium e columna mota 4 32 3, ex agni sanguine 2 24 1. v. etiam *μάντις* et divinationo.
 Udaeus Spartus 9 5 3.
 velum laneum 5 12 4. vela nautica inventi Daedalus 9 11 4.
 venarum robur 6 14 7.
 venatica indago 9 21 3, 10 13 1. venatorius habitus 4 12 9, 7 22 7, 10 30 5.
 venenum serpentum pro pabuli diversitate et augetur et minuitur 9 28 1. veneni pocula 7 7 5.
 ventum Africum ut avertant Methanenses 2 34 2. venti precibus Diomedis profugati 4 35 8. ventorum ara et sacra 2 12 1.
 Venus e mari nata 2 18, 5 11 8. Priapi mater 9 31 1. nuptiis praest 4 30 5. a Cnidiis maxime colitur 1 1 3. templum cum Adonide commune habet 9 41 2, cum Marte 1 8 4, 2 25 1 (cf. 5 18 5). sacra ei fiunt a virginibus et viduis 2 34 10, 10 38 12. signum eius Daedaleum 9 40 3: e myrio virente 5 13 7 (cf. 6 24 7): compedibus constrictum 3 15 11: armatum 2 5 1, 3 15 10: polo capiti imposito 2 10 5: testudini insistent 6 25 1: hirco insidens ib. *νεωκόρος* Veneris 2 10 4.
Ἀφροδίτη ἀκραία 1 1 3, 2 32 6.
ἀμβολογήρα 3 18 1. *παρά Ἀνκλαίω* 3 18 8. *ἀποστροφία* 9 16 3.
ἀρεία 3 17 5. *δαρτίς* 1 1 3. *ἐπιστροφία* 1 40 6. *Ἐρυνίη* 8 24 6. *ἐνπλοία* 1 1 3. *Ἦρα* 3 13 9. *κατασκοπία* 2 32 3. *ἐν κήποις* 1 19 2, 1 27 3.
Κνιδία 1 1 3. *κολιὰς* 1 1 5. *ἐν κωτίλω* 8 41 10. *λιμενία* 2 34 11. *μελαιρίς* 2 24, 8 6 5, 9 27 5. *μηχανίτις* 8 31 6. *μυωνίτις* 3 22 1. *μορφώ* 3 15 10. *νικηφόρος* 2 19 6. *νυμφία* 2 32 7. *Ὀλυμπία* 3 12 11. *οὐρανία* 1 14 7, 1 19 2, 2 23 6, 3 15 10, 3 23 1, 6 20 6, 6 25 1, 7 7, 8 32 2, 9 16 3. *πάνδημος* 1 22 3, 8 31 2, 9 16 3. *Παφία* 8 24 6, 8 53 7. *ἐν πλίνθω* 8 47 1. *ποντία* 2 34 11. *πρᾶξις* 1 43 6. *συμμαχία* 8 9 6.
 Vespasianus Graeciae condicionem mutat 7 17 4.
 Vestae templum et sacra 2 35 1, simulacrum 1 18 3. sacra Olymp. primaria 5 14 4.
 vestis corticea 8 22 5, pellicea 10 38 3.
 via sacra 1 36 3, 5 25 7.
 victimae lineis et byssinis vineulis colligantur 10 32 16.
 Victoria aenea 4 36 6, 9 27 5. inaurata 5 10 4. in Iovis Olympii manu 5 11 1, eurrui insistent 6 12 6, 6 18 1. alata 5 17 3. *ἄπτερος* 1 22 4, 2 30 2, 3 15 7, 5 26 6. victoriae IV saltantium habitu 5 11 2. Theagenis MCCC 6 11 6.
 vidua quae primum alteri viro nupsit 2 21 7. viduarum vota 10 38 12.
 P. Villius *Tappulus* v. Otilius.
 vincula dedicata 2 13 4.
 vinum e Bacchi templo sponte profluit 6 26 1—2. vini crateres per urbem Bacchi festo 7 27 3.
 virgo Herculis sacerdos 9 27 6. turpis in pulchram mulierem versa 3 7 7. virgines ludos Olymp. spectant 6 20 9. virgines avium erubus 8 22 7. virginum certamen curule 5 16 2, ornatus et habitus 4 4 2, 8 20 3, 10 25 10. pudor 3 20 11, 8 47 6.
 visus subito amissus et recuperatus 4 10 6, 4 12 10, 10 38 13.
 vitex antiquissima 7 4 4, 8 23 5.
 vitiliginis sanatio 5 5 11.
 vitis e ligno 10 38 1. prima apud Thebanos 9 25 1. vitium germina quomodo ab Africi iniuria defendantur 2 34 2. vitium putatio ab asino monstrata 2 38 3.
 Ulysses Anticleae f. 10 29 8. Penelope quomodo potitus 3 12 1. apud socerum manere non vult 3 20 10. ab apro vulneratur 10 8 8. Minervae templum condit 8 44 4. equos quaerit 8 14 5. eius ad Troiam dolus 4 12 2, pugna cum Heleno 5 22 2, Palladii furtum 1 22 6, naufragium 1 35 4 et 5 25 3, errores 6 6 7, *ἀνάπλους* a Calypso 8 37, ad inferos descensus 10 28 1, inimici 10 31 2, imago 10 26 3.

- umbilicus Delphicus 10 16 3. Peloponnesi 2 13 7.
 umbris carentia loca 8 38 6.
 unguentum Cyzicenum 4 35 8. unguenta Chaeronensium 9 41 7.
 unguis argentei 1 24 3.
 ungula equina Stygis veneno non cedit 8 18 6.
 uniones v. margaritae.
 vocis vitium fortuito casu emendatum 10 15 7.
 voracitatis certamen 5 5 4.
 upupa avis 1 41 9, 10 4 8.
 Urania Musa Lini mater 9 29 6.
 urbs quid 10 4 1. urbs omnium antiquissima 8 38 1. urbes condere quis docuerit 7 18 2. urbis designatio 4 27 5. urbium vices 8 33. urbium sub aquis rudera 7 24 12—13.
 urinaandi peritia singularis 10 19 1, certamen 2 35 1.
 arsa sidus 8 3 7.
 ursi in Parnethe 1 32 1. in Taygeto multi 3 20 4. immolantur Dianae Laphriae 7 18 13. albae Thraciae 8 17 3. ursina pellicis pro veste stragula 10 31 10.
 Vulcanus Tali f. Rhadamanthi pater 8 53 5, Ardali 2 31 3. a Baccho in caelum reducitur 1 20 3. matrem vineulis liberat 3 17 3. Thetidi arma praebet 5 19 8. opera eius quae supersint 9 41 1: Bacchi signum 7 19 6, Iovis sceptrum 9 40 11. templum Athen. 1 14 6, Delph. 10 5 2.
 vulpes in saxum versa 9 19 1.
 uxoris et mariti monumentum insigne 7 22 7. uxores duas simul habet Anaxandrides rex Spartae 3 3 9.
 Xanthippus Ariphronis f. Periclis pater ad Mycalen vincit 1 25 1, 3 7 9, 8 52 3.
 Xanthippus Deiphontis f. 2 28 6.
 Xanthippus Phocensis heros 10 4 10.
 Xanthus Erymanthi f. 8 24 1.
 Xanthus Thebanorum rex ab Andropompo occisus 9 5 16.
 Xenarches Laced. Ol. 6 2 1.
 Xenarches Philandridae f. Ol. 6 2 1.
 Xenias Eleus proditor 3 8 4, 5 4 7, 7 10 2.
 Xenoclea Delphica *πρόμαντις* ab Hercule coacta vaticinatur 10 13 8.
 Xenocles Maenalius Ol. 6 9 2.
 Xenocles Sophoclis f. 1 37 1.
 Xenocles Heraeensis 6 3 11.
 Xenocrates Boeotarcha 9 13 6. Epaminondae scutum Aristomenis concedit 4 32 6.
 Xenocritus Thebanus stat. 9 11 4.
 Xenodamus Anticyrensis Ol. 10 36 9.
 Xenodice Troiana 10 26 1.
 Xenodocus Ol. 6 14 12.
 Xenodocus Messenius Ol. 4 5 10.
 Xenobrotus Cous Ol. 6 14 12.
 Xenon Achaeus 7 10 9.
 Xenon Lepreata Ol. 6 15 1.
 Xenophanes Antiochi Syracusani pater 10 11 3.
 Xenophilus stat. 2 23 4.
 Xenophon Aegiensis Menephyli f. Ol. 6 3 13.
 Xenophon Athen. stat. 8 30 10, 9 16 2.
 Xenophon Corinthius Ol. 4 24 5.
 Xenophon Gryli f. 5 6 5, pater 9 15 5.
 exsul 5 6 5. eius monumentum et statua 5 6 6. bellum Mantinense scripsit 1 3 4.
 Xenophontis filii 1 22 4.
 Xerxes Graeciam invadit 3 4 8, 6 5 4, 8 42 8. simulacra deorum aufert 1 8 5, 8 46 3. Hyampolin comburit 10 35 6. templum Delphicum aggreditur 10 7 1, Abaeum comburit 10 35 2. eius tabernaculum 1 20 4. numerus Graecorum adversus eum pugnantium 10 20 1—3.
ξόανα olim usitatissima 2 19 3. *ξόανων* materia 8 17 2.
 Xuthus Hellenis f. 7 1 2.
ξυλεύς Iovis famulus 5 13 3.
ξυστός Elidis 6 23 1.
 Zacynthus Dardani f. 8 24 3.
 Zacynthus ins. 4 23 5. eius arx Psophis 8 24 3.
 Zancle opp. Siciliae 4 23 6. a Messeniis occupata ib. 8.
Ζᾶνες Olymp. 5 21 2.
 Zarax opp. Lacon. maritimum 1 38 4, 3 21 7, 3 24 1.
 Zarex heros Athen. 1 38 4.
 Zenon Mnaseae f. 1 29 15, 2 8 4.
 Zephyrium promontorium Italiae 6 6 4, 6 19 6.
 Zephyrus Hyacinthum interficit 3 19 5. eius ara 1 37 2.
 Zetes et Calais Harpyias fugant 3 18 15.
 Zethus Antiopes f. cum Amphione Thebas condit 2 6 4. eius filius Neis 9 8 4, mors 9 5 9, monumentum cum Amphione commune 9 17 4.
 Zeugma urbs 10 29 4.
 Zeuxidamus Archidami f. Spartae rex 3 7 6, 4 15 3.
 Zeuxidamus Leotyichidae f. 3 7 10.
 Zeuxippe Lamedontis f. Sicyonis uxor 2 6 5.
 Zeuxippus Apollinis e Syllide nympa f. 2 6 7.
 Zoeteus Tricoloni f. 8 35 6.
 Zoetia et Zoetium opp. Arcadiae 8 27 3, 8 35 6—7.

zona Amazona a Theseo eripitur 5 10 9.
 zonas Minervae dedicant sponsae Troe
 zeniae 2 33 1.
 ζώνη pro armatura 9 17 3. ζώνη ὑπέρο
 των κίωνων περιδέουσα 5 10 5.
 ζῶναι ὀβελούς συνέχουσαι 9 39 9.
 ζῶναι σιδήρου πλάγλαια 10 16 2.

ζώσασθαι i. q. ἐνδύσαι τὰ ὄπλα 9
 17 3.
 Zoster demus Atticus 1 31 1.
 Zotus Chersonesius Cret. 6 16 5.
 Zypoetes Thrax Nicomediam condit 5
 12 7.

[Faint, mostly illegible text from the reverse side of the page, appearing as bleed-through or ghosting.]